

הפליאה

על פי בראשית

והוא ספר

הקנה

א׳ ממ״ט קנים

לאיש קדוש מדבר דברי אלקים ושמו פלאי ובעל עשרה מאמרות מייחסו

לר׳ אביגדור קרא מפראג.

נדפס פעם ראשונה בקארעץ

וליוקר מציאותו נדפס עתה פעם שנית בהג״ה מדוייקת ובהוספות רבות ע״פ כ״י ישן

הובא לביה״ד ע״י הרבני המופלג בתוי״ר בנש״ק מוכר ספרים מוה׳ שמואל דימאנט

נ״י נכד המחבר ס׳ אור צבי ויחוסו מבואר בס׳ הנ״ל:

בדפוס זופניק קנאללער עט האממערשמידט אין פרזעמישל בשנת תרמ״ד

Sefer Hoplie Verlag Samuel Diamant Kolomea

Druk Zupnik, Knoller & Hammerschmidt in Przemyśl 1883.

הסכמה זו נדפסה בס' הקנה שנדפס בקארעץ ויען שהיא מדברת בשבח הס' הדפסנוה שנית פה.

הסכמת הרב המאה"ג המפורסם כ"י פ"ה ע"ה חסידא קדישא ופרישא המקובל האלקי מוהר"ר **משה אוסטריר** כר"ו זקן ויושב בישיבה דורש טוב לעמו בביהכ"נ הגדול דקהלא קדישא **בראד** יע"א.

הספר הזה ספר הקנה הוא קנה חכמה קנה בינה וכבר העיד עליו ק"ק האר"י זללה"ה שהוא קבלה אמיתית והתורה וכל דבריו ברוח הקודש נאמר ואף הקלות שלו דומות לחמורות בפני העולם יש בו דברים נפלאים בנגלה ובנסתר והולכים בו אחר המראה מה שזכה לראות המראות מעולמות העליונים ואף במדות האלילות נראה לפניו מרוב חסידתו וכתוב בספרו שזקינו נחום אבן גדור אשב איתו ועורכם אותו בלאה לך ובאים לאן ותשובתו תשובת הקנה המובא בספר ראשית חכמה אינה בו את הרבים הבית אבותיו מסייעתו שהוא ממשפחת הקנה רנב"ה כן כתוב בספרו והל"ב נתיבות המבוארי' בס' היצירה להראב"ד ובס' הפרד"ס ממנו נובע כי כן כתוב בספרו ביתר שאת וביתר עז הם הספר מלא מכל טוב השכליות נפלאות ונוראות רק שזה הספר אינו בנמצא רק אחד בעיר ושנים במשפחה ודורש אין לו ועמד הרבני המופלג החכם הישיש מוה' שמעון במ' יודא מק"ק קארעץ ומביאו לבית הדפוס לזכות את הרבים ויישר חילי' אמינא לפועלי טבא. אך ר' שמעון אומר ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס פן יצא אחד אשר לא עמל בו ולא גדלו ויסיג גבולו ובכן ילא מאתנו בגזרת נח"ש בלעותא דרבנן דלית בי' אסותא על כל המדפיסים שלא להסיג גבולו שמנה שנים שלא להדפיסו בשום דפוס בעולם ולא יגרום היזק והמסייע לדבר מצוה יהי' מגברא דמרי עלמא יסייעהו לזכות בעה"ז ובעה"ב היום יום ה' אייר קדמ"ת לפ"ק.

הק' משה בהרב מוה' הילל ז"ל **בזאמושטש**.

ב"ה

הסכמת הרב הגאון הישיש הצדיק הנגב חו"פ כר ישראל ע"ה כקש"ת מוה' **אלי' הרשאווסקי** זללה"ה אבד"ק **דראהבימש** והגליל יל"ו:

הנה הספר הזה אין צריך לחי' והסכמה שהוא הספר **הפליאה** מהקנה הקדוש המובא בכל ספרים הקדושים אך זאת אבקש מכל אחינו ב"י שיקחו הספר הקדוש הזה במחיר כספם מהרב המופלג מוה' **שמואל** כר"י נכד המחבר **אור צבי** זללה"ה המביא הספר לבית הדפוס כדי שיוכל ר' שמואל הנ"ל לגמור הדפסת הספר בנקל והספר הזה אין לו טעות ואשרי חלקו אשר יסייע לו למלאות הבזו ויקח הספר לביתו ובודאי יהיה מצוה גדולה לכל עניינים ובפרט למי שילמוד בספר הזה בקדושה וטהרה אשרי חלקו וחלילה לכל בר ישראל להסיג גבולו לחזור ולהדפיס הס' הנ"ל מבלי שמונה שנים מיום לאתו מהדפוס:

דברי המדבר לכבוד התורה ולומדי' להגדיל תורה ולהאדירה הק' **אלי'** החופ"ק **דראהביטץ**.

הסכמות

תעודת כבוד אדמו"ר הרב הקדוש בוצינא קדישא רבן של ישראל המפורסם בצדקתו וקדושתו ע"פ אבל מהוסאטין :

ב"ה

לפעלא טבא אמרינן יישר חילי' מוכ"ז הרבני המופלג מוה' שמואל בן הגאון בעמ"ח ספר **אור צבי** זללה"ה ברצונו להוציא לאור ספר **הפליאה** המובא בכל ספרי המקובלים הקדמונים והוא מיוחס להקדוש ונורא בעל הקנה זללה"ה ובלי ספק שכל מי שיקנה הספר הקדוש הנז יהי' לשמירה בתוך ביתו וכאשר הי' למראה עיני אדמו"ר הקדוש אמר שיקח גם הוא ספר א' במחיר אשר יושת עליו ומהראוי לכל איש להושיט בידי המוכ"ז ומכ"ש שלא לגרום לו היזק בהדפסת הספר הקדוש הזה דלא ליקו בארור מסיג גבול משך שמנה שנים מיום צאתו מביה"ד והשומע לדברים תבא עליו ברכת טוב ויכון בטח ושאנן .

בעה"ח בפקודת הקדוש אדמו"ר שליט"א כ"א אדר שנת אמת וצדק לפ"ק הוסאטין.
הק' דוד שוואגיר

תעודת כבוד אדמו"ר הרב הקדוש בוצינא קדישא רבן של ישראל המפורסם בצדקתו וקדושתו ע"פ אבל מטשארטקוב :

ב"ה

המוכ"ז הרבני המופלג בן הגאון בעמ"ח ס' **אור צבי** זללה"ה. בא לפני ובידו הכריך כתבים אשר עשה ויכונה הקדוש בעל **הקנה** זללה"ה ונקראים בשם ספר **הפליאה** אשר שמו נודע לנו מפי ספרים וסופרים לתהלה והנה רצון המוכ"ז להעלות את הס' הקדוש הזה על מכבש הדפוס ולהפיץ אמרות הטהורות על פני תבל לזכות את הרבים אשר דבר ד' יקר בעיניהם ולאשר הספר הקדוש אינו צריך לשום הסכמה ורק למען היות לעזר המו"ל ולסייעו בממון כסף ולהצליח בידו אפלו ע"כ לזה עלי כ"ק אדמו"ר שליט"א לבוא עה"ח לקחת גם עבור כ"ק כ"י ס' א' כשיצא מביה"ד ומהראוי לכל איש להושיט בידי המוכ"ז ויזהרו מלהשיג גבולו לחזור ולהדפיס ס' הנ"ל משך שמנה שנים מיום צאתו מביה"ד שלא להיות שלוחי מצוה ניזוקין ח"ו והשומע לדברים יכון בטח ושאנן . ע"ז באתי עה"ח יום ג' ד' שבט שנת תרע"א :

הכותב בפקודת כ"ק אדמו"ר שליט"א **אברהם ראפפורט** משמש בקודש :

ב"ה

הנני מוכן א"ע ב"כ כשיעור השייך בכלל כל ישראל ליקח הספר הקדוש לאחר הדפסה במחיר אשר יושת עליו מוכ"ז ואע"פ שאיני מבין שום דבר מספר הקדוש כדאי הוא ליקח הספר הפליאה לראות אותיות הקדושים מספר הנז וזכות בעל המחבר יעמוד לנו להאיר עינינו בתורתו הק' להבין עכ"פ מקצת מן הספר הנז :

אורי הכהן המתגורר כעת **בסאמבור**

הקדמת המביא לביה"ד הספר הקדוש הזה

אמר המו"ל כבר כתבתי בהקדמת ס' אור צבי שהדפסתי מאא"ז הגאון ז"ל הסיבה אשר הביאני לדלג על הערים ולקבץ על יד מעות להיות לי די כלכל הוצאות הדפוס המרובים בהיות בעו"ה אני הולך ערירי ולא בת לי אלהים זרע אנשים להקרא שמי עליהם וכי משמתי את ימי חיי הבלי וארא כי עירום אנכי בלא לבוש מתורה ומצות שאתכסה בו בעולם הנצחי ואמרתי בלבי לקיים מצות כיבוד אב זקן להקים לו שם בישראל ויען כי מטה ידי הוכרחתי לשחר פני נדיבי עמנו שיהיו לי מעיר לעזור שאוכל לבצע זממי הטוב ות"ל חפץ ה' בידי הצליח וכיבדו אותי בכל מקום בואי ישלם ה' שכרם וזכות אא"ז יעמוד להם בזה ובבא. ועתה הקרה ה' לפני ס' כ"י איש אלהים קדוש ונורא ס' הפליאה והוא הוא ס' הקנה הגדול שנדפס בקארעץ שנת תקמ"ד (ואם היות שמם ציינו שמו על הדפים ס' הקנה אנכי נעיתי מדרכיהם כי הקנה הוא שם הכולל לכל ספרי המחבר כי מ"ע קנים חיבר אכן שם הפרטי לס' הזה הוא הפליאה כמוזכר כ"ז בס' שם הגדולים) אכן הספ' אשר בידי נתעלה ביתר באה ויתר עז על הס' הנדפס ואשר ראה הס' היבן ויערוך אותו לעומת זה עיניו יחזו כי מאות פנים חדשות באו לכאן. ע"כ נתעוררתי להדפיסו מתוך הכ"י הנ"ל. ובזכות התמימים ההוגים בו אבנה גם אנכי ויזכרה לי אלהי לטובה: ועתה אחים נדיבי עמנו הביאו ספר הזה ברכה אל בתיכם כי הוא מסוגל לשמירה בבית כאשר העידו הגאונים והצדיקים ובזכות הזה ה' ישמרכם מכל רע וברכתם גם אותי:

הק' שמואל דימאנט בהרב המנוח מוה' בנימין זללה"ה נכד המחבר ס' אור צבי.

הקדמת המגי'

הנה כבר גלוי וידוע בשער בת רבים את כל תוקף ותפארת גדולת זה ספר הפליאה כשמו כן הוא שיש בו פלאות מפלאי סתרי החכמה מלוקט מספרי המקובלים הראשונים כגון מדרש ספר הזהר וספרי הגאונים ופי' הר"א מגרמיזא על ס"י ופי' על ס"י המכונה להראב"ד (והוא באמת תיכנו להראב"ד כאשר כ' הרח"ו ז"ל בשם האר"י ז"ל וכן בפרדס מהרמ"ק בכ"מ שמביאו מייחסו לר' יוסף הארוך) וגם נמצאים בתוכו דברי מוסר הרבה מועתקים מספרי רבינו יונה ומשארי ספרים קדושים אמנם כבר העיד הגאון חיד"א בס' שם הגדולים שבהדפסה ראשונה בקארעץ השמיטו ממנו הרבה וגם נפלו בו טעותים רבים לפי שהי' בידו ספר כ"י וראה שהפרש ע"ש ומפני זה היו שערי הספר סגורים באין פותח אותם מלבד מה שדבריו עמוקים ונאמרים בקיצור מופלג ע"כ יגעתי ועמלתי בהדפסה השני' הלזו והוספתי בו הוספות רבות גם תקנתי הטעותים עפ"י הכ"י שהי' לפני עד דל"ו מדפים הישנים דפוס קארעץ והוא לפניכו עד דכ"ב כי משם ואילך הי' חסר בכ"י אשר לפני והנחתיו כמות שהי' כי יראתי לנגוע בקדשו ולהגי' מסברתי כ"א טעות דמוכח עד שאפי' תינוק דלא חכים ולא טיפש הי' מכיר אותו תקנתי ולא יותר אמנם לפעמים ציינתי על שולי הגליון מקום מוצא דברי המחבר כדי שמשם יוכל המעיין לתקן הטעותים:

והנה באיזה זמן הי' המחבר כ' הגאון חיד"א שהי' אחר רבן סבוראי גם ראיתי בהסכמת הרב הק' מהר"ם אוסטרער שהל"ב נתיבות שבס' יצירה להראב"ד מועתקים מס' הזה ואני תמה עליהם שהמעיין היטב בדברי הספר מראשו לסופו יראה שזמנו מאוחר מאד ושאדרבה כהפוך הוא שדברי הספר מועתקים כ"פ מפי' הנ"ל כמו שציינתי בפנים הספר וכ"כ הפרד"ס בשער הנתיבות להדיא וז"ל ואל תתמה במה שתמצא מבואר בזה בס' הקנה לפי שהוא העתיק מספר ר' יוסף הארוך (והוא פי' הראב"ד כמש"ל) עכ"ל ועפי"ז תדע שהמחבר הי' אחר ב' מאות שנה לאלף הששי כי המפרש ס' יצירה כ' בהקדמתו שהי' בשנת ק"ל לאלף הששי וא"כ המחבר שהעתיק ממנו הי' עכ"פ בשנת ר' או מאוחר וזהו שהמצא בספר הזה כ"פ שבר"ן שנה יהי' הגאולה שהכוונה המחבר שבימיו יפרח צדיק (ומש"כ בדע"ו שבאלף ר"ל לנוצרים יהי' הגאולה זהו רק לפרש הכי' הרשום בכתב את"ה ר"ת אלף אלפים השנים שהי' את עת קץ וכמו שקיים שם שזהו אם עושים רש"מ ובאם לאו יאחר עד בר"ן כו' ע"ש) ובעונותינו הרבו כו' וי"ר שיגאלנו בב"א:

הק' צבי בן לא"א מוה' יצחק ז"ל

הסכמות

ב"ה

תעודת כבוד אדמו"ר הרב הקדוש מלכא קדישא רבן של ישראל מופת הדור והדרו המפורסם בצדקתו וקדושתו ע"פ תבל כקש"ת מרן מנחם מענדיל שליט"א מוויזניצע יצ"ו .

כן נאו למראה עיני הטהורים של כ"ק אדומו"ר שליט"א הכתבי קודש המיוחסים למרן אלקי בעל הקנה זללה"ה אשר מוכ"ז הרבני המופלג כבוד המחבר ספר אור לבני רוצה להביאו לבית הדפוס ופקד עלי כ"ק אדומו"ר שליט"א לחתום בשמו כמאמר אשר א"ס כשילא הספר הפליאה הקדוש לאור אזי יקח ספר אחד במחיר אשר יושת עליו מוכ"ז המדפיס ומ"ק בתי ומתני ירחו וכן יעשו לתמוך ביד הרבני המופלג שמביא לבית הדפיס למען הגדיל תורה ולהאדירה ותכ"ב שלא לגרום לו היזק שלא להדפיס הספר הקדוש הלז משך שתה שנים מיום צאתו מביה"ד דלא ליקום באורו מסיג גבול והשומע לדברינו ישכן בטח ושאנן והבא עליו ברכת טוב כי הלום גדולה על כל אחד מבני ישראל לסייע ידי עושה מצוה באעה"ח יום ב' ר"ח תמוז אמרת פסיק וויזניצא .

סק' אפרים מאהליר.

ב"ה

הסכמת כבוד הרב האי גאון סיני ועוקר הרים שר התורה כקש"ת מרן יצחק שמעלקיש שליט"א האבד"ק פרעמישלא והגליל יצ"ו . בעל המחבר ספר שו"ת בית יצחק.

ה"ה הרבני המופלג מ' שמואל דימאנד נ"י אשר הביא לאור ספר אור לבני מזקנו הגאון המפורסם מ' צבי זללה"ה אבד"ק גאלינא הנ"ל הפעם לבית הדפוס פה"ק ספר הפליאה על בראשית ונודעת סדר הדורות יוחס לקנה אביו של ר' נחוניא ובע"מ מאמר הכ"מ ח"א סי' טו"ב כי שמחברו הי' ה"ר אביגדור בעה"מ ספר הקנה על טעמי המצות והגאון חיד"א כ' שנראה שמחבר ספר הקדוש הזה הי' אחרי רבנן סבוראי כי מזכיר רבנן סבוראי והספר הקדוש הזה כבר נדפס בק' קארעץ זה מאה שנים ולאשר הספרים הנמצאים כפי המו ולא נשאר רק אחד בעיר העיר די את לב הרבני המופלג מ' שמואל נ"י להביאו שנית לבה"ד ויתר שאת לספר הפליאה שנדפס כעת פה"ק על אותו שנדפס בק' קארעץ כי הוגה כעת מכת"י אשר הי' ביד ה"ר שמואל הנ"ל ונשלם הראבון מהספר בתוספת כמה דברים שנחסרו מדפוס קארעץ ונשלמו מכה"י הנ"ל אשר על כן מהראוי לתמוך ידי הנ"ל ולקנות הספר הקדוש הזה בכסף מלא וזכות הגאון הקדוש המחבר זללה"ה יגן על התומכים ומסייעים לדבר מצוה ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידפיסו ספר הזה עד כלות חמשה שנים מיום דלמטה והבא עליהם ברכת טוב . פרעמישלא יום א' י"ד שבט תרמ"ד לפ"ק .

יצחק יהודא שמעלקיש האבד"ק הנ"ל והגליל .

ב"ה

הסכמת כבוד הה"ג החריף ובקי בחדרי תורה מורג חרוץ בעל פיפיות תח בן תזח הצדיק המפורסם כקש"ת מוה' אהרן האלבערשטאם נ"י בהרב הצדיק הגאון הקדוש מרן חיים האלבערשטאם זללה"ה .

לא אמנע א"ע להיות נטפל לעושי מצוה ומחזיקנא טיבותא להאי גברא יקירא הרבני החסיד י"א כש"מ מ' שמואל נ"י מק"ק טיסמניץ שעלה ברצונו להעלות הספר הקדוש והנורא ספר הפליאה אשר הוא מקובל אצלינו בי"י שהוא מסוגל להכניס ברכה בבית ע"כ מהראוי לכל א"ש לחזק בידו ולתמכו וזכות המחבר יעמוד לנו שנזכה בבנים ובנ"ב עוסקים בתו"מ ולהתברך ממעין הברכות ויזהרו שלא לגרום היזק להמוכ"ז שלא לחזור ולהדפיס ס' הנ"ל משך חמשה שנים מיום צאתו מבה"ד באעה"ח זאת חנוכה תרמ"ד לפ"ק צאנז .

סק' אהרן בהרב הגאון זללה"ה .

הקדמת המדפיסים מדפוס קארעץ

לכן **לחמו** **בלחמי** לחם מן השמים כתיבות פליאות חכמה וחיים ויהי איש אחד מן הצופים מן הרמתים ושמו **אלקנה** בן ליף אפרתי מהר אפרים אב ותולדה ידידיה בן חכם ישמח שמחת עולם לבש פתוח כפתחו של **אולם** אותו ואת בנו כוהן במוקדשים נבוני לחש וחכמי חרשים ואליהם נגלה אליהו ז"ל ומלאכים ותרשישים הלא ידע כל שער עמינו כי גברו חסדי ד' ובחמלתו עלינו לשים לנו שארית בארץ ולהחיות לפליטה גדולה זאת התורה למנחה ולעולה שיתתן של אבות מתורתן של בנים וכפתור תחת שני הקנים קנה חכמה קנה בינה ושמרתם לנפשותיכם כי לא ראיתם כל תמונה כי אם לבינה תקרא תתן קולך לתבונה הביטו וראו פלאי תמים דעים שתו ושכרו דודים ואכלו רעים אלה מועדי ד' אשר תקראו אותם מה גדלו מעשיהם ועמקו מחשבותם אב ובנו שיראו את החודש חדשים לבקרים רבה אמונתם הכמל"ג כזה איש אשר בו רוח אלהים חיים לידע ולהודיע להיות לנו לעינים בפלאות חכמת מעשה בראשית ברא אלהים את השמים ורוח אלהים מרחפת על פני המים קנה שם טוב קנה לעצמו ולכבודו דעת ותבונה סובבים הודו והאלהים עשה שייראו מלפניו חביבים ישראל שנקראו' בנים ומי גוי גדול אשר לו חוקים צדיקים בסתר עליון ובצל שדי דברים נסתרים ועמוקים ומי כד' אלינו יחזיק לנו טובה מכופלת במלאכת מלאכתנו שבחורה לפתוח שער ודלת וכל חכם לב בכם יבאו ויראו גודל התועלת בספר הקדוש הזה קנה לו חיי העוה"ב יתקלס עילאה ויתקדש שמיה רבא שתים ועשאו פתוח לרווחה ולמדינות עשה שכחם חכמת בחוץ תרונה ובצל שדי יתלונן ויש תקוה לאחריתן ושבו בנים כהגלות נגלות גילוי מילתא בעלמא תורה שנדרשת בשבעים פנים להאיר מתוך חשכה ולפזר העננים באחרית הימים לפי רוב השנים שכתב זאת לדור ולעת ערב יהיה אור להחיות עם רב מישראל ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן נצח סלה ועד :

ובהיות שהספר הקדוש הזה היה כמוס וחתום ומעט אשר היה אצל אדם אחד מאלף על הרוב מלא טעיות ברבות ההעתקות לזאת יגענו ומצאנו שנים ושלשה ספרי הקנה שהיו בחזקת מוגהים ומה שחסר באחד מהם יש שני להקימו ועפ"י הספרים הנה ספר הקנה הלזה ע"י מגיהים העוסקים מלאכת ד' בלי רמיה והוגה בעיון נמרץ בכל מה דאפשר ואם עכ"ז ימצא באיזהו מקומן חסר התיקון ההכרח לא יגונה כי השליחות יד בספר הזה שבנה עליונה שלא להיות מועל בהקדש והרומה לפי שכל אנשי האדומה והחכם עיניו בראשו בחכמה יתרה ובהשכלה עצומה יבין מדעתו דבר הלמד מענייני בכל מקום שימצא מעשה לסתיר שתירתו הוא בכיינו ואנחנו נקיים כי היה לנו יראה מגשת לעמוד עד סוף הדעת רק עד מקום שידנו יד כהה מגעת :

הקדמת ספר הפליאה

אמר אלקנה בן ירוחם בן אביגדור ממשפחת רם ראה ראיתי נפלאות עליונים ונסים תחתונים מתורתינו הקדושה ונאמנה בשבעים פנים נדרשת והם דברי אש כמה שנאמר הלא כה דברי כאש נאום ד' וכפטיש יפוצץ סלע ובכל דרכי התורה יכול אדם להשיג ולהעמיק בהם מעצמו חוץ מחכמת הקבלה שלא יקבלן בטעיות הקדושות והנוראות ח"ו לכן אמרתי אכתוב רשימה שיהא רשום בעיני כל ולא מלבי אני אומר אלא כאשר גלו לי ממתיבתא דרקיעא ממלאכי קטמיא ומשרפיא ומבני אלהא על הר הזתים הייתי עומד וקול שמעתי ואדם לא ראיתי ואמר הקול אלקנה בני קום מכאן ותעמוד לביתך ולישיבתך ומקום מיל היתה משם עד ביתי וקפלה הארץ והלכתי בדי פסיעות ושם עמדתי וזקן אחד ראיתי ונבהלתי מאוד כי דמי לבר אלהין ואמר לי אל תפחד כי אני אליהו ומיד שמחתי שמחה גדולה עד מאוד ולמדני מה שלומדים במתיבתא דרקיעא והראני נפלאות ולקחני והוליך אותי אל אבן אי גדולה של אש ושם רשום באש שחורה על גבי לבנה והזהיר אותי לעמוד בפקיד שכתב ומיד שאלתי לשם אמר לי אליהו ז"ל אלקנה בני מכיר אתה מה שכתוב כאן אמרתי לו הן אמר ברוך שנתן ללב בינה להבין ולהשכיל מילי דרקיעא ומשם הוליך אותי לבית המדרש וישב עמי שם ונתן לי כללים ממתיבתא דרקיעא עד שנבהלתי ונזדעזעתי ורעדה אחזני חיל כיולדה ואמר לי בני אל תפחד כי אתך אני אל תאמר כי קשתותי יקובנך ילמדך דרך אמת ולקח אותי והושיבני במקום קדוש ומיד ירד אש מן השמים וסיבב אותי ולמד עמי תורת אמת תורת חסד וישב עמי הרבה ימים ולמדתי הרבה ממנו ובכל אלו הימים ראיתי נפלאות גדולות נעלמו מעין כל חי ומעוף **שמים** נסתרו ובכל פעם היה הוא ז"ל שואל הבנת בני דברי אלו ובשלא הייתי מבין היה אומר לי יותר **מבואר** **ויותר** **מפורש** ופעם אחד הוליך אותי למערת המכפלה לאברהם יצחק ויעקב ומשם הוליך אותי למתיבתא **דרקיעא**

עד

הקדמת ספר הפליאה

עד שלא יכולתי עמוד שם ושמעתי למלאכי מעלה שואלים מה ילוד אשה בינינו ואחזתני רעדה גדולה מאוד ובקשתי מאליהו זלה"ה להוריד אותי משם ומיד עשה רצוני והורידני משם ונתתי שבח והודיה להקב"ה על נפלאותיו וחסדיו הגדולים והנוראים ועל גדולתו הרמה ועמדתי בתפלה ואמרתי מגדול עוז שם ד' בו ירוץ צדיק ונשגב על כל אודך אלהי ארוממך אדון אמונתך אמלא שבחך למדני לשוני להודות לרוממך לברכך ולשבחך וליחדך לעורר רחמיך הקדושים קנה קנין קדשך קריאתך קדוש (חסר כאן) אשרי אנוש אשר הוא להדבק בך אבן ארוכה אחריתו ואין נעתיק כאן כל התפלה שהתפללתי כי אין כוונתי כאן להאריך בזה ועמדתי שם באימה וביראה וברעדה גדולה וכמעט פרחה נשמתי עד שבא אליהו ז"ל ואמר לי אל תפחד חזק לימודך ולמד עמי כל סוד מעשה בראשית בסתר וכל מעשה המשכן והקרבנות והמועדים והמלות ורמזי מלות ומדות של מעלה ושל מטה ושיעור קומה כפי מה שביארו במתיבתא דרקיעא סוד קטן וסוד גדול ומדות עליונים ותחתונים ומעלתן ובכל מאמר ומאמר היה אליהו ז"ל שואל אותי אם אני מבין מפני שזאת החכמה היא גדולה וא"ל לאדם להיות ביישן לשאול בכדי שלא ישאר בו ספק חלילה כי הוא איסור גדול משום שלא יפריד ח"ו ועליו נאמר ונרגן מפריד אלוף חלילה וכמו שנאמר אי"ה וע"כ אמרו חז"ל ולא במרכבה ביחיד ולא במעש' בראשית בשנים מפני שצריך לפחות שני אנשים ראוים לזאת החכמה זקנים נכבדים שיהיו יותר מארבעים שנה כי אין ראוי לכ"א ללמוד זאת החכמה הקדושה אשר מעיני כל חי נעלמה ונסתרה וגם יש בו סכנת נפשות כ"ש אלו האנשים אשר הולכים אחר שמות ופעולות וקמיעות ובוודאי אין ראוי לאדם להשתמש בהם כי יכרתו חייו ח"ו כ"ש מי שעושה השבעות המלאכים הם מפסידים את עלמם מעוה"ז ומעוה"ב וראיה לדבר כי אין להם במעשה ידיהם ברכה כלל אלא הם הולכים ומתדלדלים ועניים כל ימיהם וכבר אמרו חז"ל ודאשתמש בתגא חלף רק לזה הורשה להשתמש בהם צריך גדול או לטבת הצבור ואף בזה יעשה בקדושה ובטהרה ובתענית ובשינוי בגדים ובמקום שאין שם אשה ויהיה יחידי ויותר טוב שיהיה עמו חבר טוב שיהיו יושבים ומלמדים זה את זה שלא יבואו לידי מכשול וילכדו בגיהנם ח"ו ויש קמיעות מומחה לרפואה ולחכמה ולדברים אחרים ורובן תלוים בכותבים ואף גם זאת לא לעולם בסדר אחד אלא יש עתים שאין מהני כלום וכל מי שיאמר לך בזה הענין בפנים אחרות אל תאמין לו ואל תאבה לשמוע לו ושקץ תשקצנו וכו' וכל מה שהורשה לך אין לך רשות כי אם בצבור קדושת השם וקדושת השכינה ומלאכים המסבבים הקדושה וקדושת המרכבה והעוסק בלימוד חכמה זאת בקדושה ובטהרה ובפרישות. המלאכים מסבבים אותו כדתנו רבנן מעשה בריב"ז שהיה רוכב על החמור והיה ר"א בן ערך מהלך אחריו א"ל ר' שנה לי פרק א' במעשה מרכבה א"ל ולא כך אמרתי ושניתי לכם ולא במרכבה ביחיד אא"כ היה חכם ומבין מדעתו א"ל ר' הרשיני לומר לפניך דבר אחד ממה שלמדתני א"ל אמור ומיד ירד ריב"ז מן החמור ונתעטף וישב על אבן אחת תחת הזית א"ל ר' מפני מה ירדת מן החמור א"ל אפשר שכינה עמנו ומלאכי השרת מלוין אותנו ואני ארכב על החמור ומיד פתח ר' אלעזר בן ערך ודרש במעשה מרכבה וירדה אש מן השמים וסבבה את האילנות וכו' גם חזקה ומסורת בידינו שכל מי שאינו ראוי ומתעסק בשם המפורש מיתתו קרובה לבוא אפילו הוא צדיק ונקי גמור וכן שנינו ודאשתמש בתגא חלף וקל וחומר מבלשצר שהשתמש בכלי קודש של בית המקדש שהם מעשה אדם ויש להם דמים וחליפין ונוטל חייו מן העולם וכל רבותינו ואבותינו אוסרים להזכיר שם המפורש כי קריאתו והגיונו הוא מהותו יתברך לעד ומסיר מא' לא' ואין להזכיר אלא בקדושה ובטהרה בעת צרה ח"ו ולא בכל עת ובזה אבא להתחיל בעזה"י לבאר כל סודות התורה שקבלתי מפי אליהו ז"ל וממתיבתא דרקיעא ובכן אודה ד' שזיכני לכל זה כן אזכה לחזות בנועם ד' ולבקר בהיכלו כו' אמן כן יהי רצון :

ברא אלהים את השמים ואת הארץ

כשעלה משה רבינו ע"ה בהר סיני להוריד תורה לישראל. שאל למטטרו"ן מהו בראשית ברא אלהים. א"ל תורה רשומה נקראת ראשית והיא האצילה הבינה הנקראת אלהים א"ל משה ואימא ראשית הוא הכתר עליון שהוא ראשית לאצילות ומה שנקרא תור' רשומה ראשית לדין ולרחמים. ור"ל הכתר האציל החכמ'. שהיא תור' רשומה. שכולם נקראים אלהים בהסתלק עלת העלות מהם. ובהיותו עמהם נקראים כולם יהו"ה. א"ל הב' של בראשית מוכיח שהוא בחכמ' עלא' שאי מורה על הכתר ולא כתב ראשית ברא אלהים. א"ל ולמה לא כתב ראשית ברא אלהים. א"ל כדי לבטל דבריך שלא תאמר כאשר אמרת. א"ל רבונו' דעלמא למה לא כתב ראשית ויהי' כדברי. א"ל דע לך משה שאינו דומה הקרוב אל המלך כרחוק ממנו. כי הקרו' שבי אל המל' ונתן לו כח וממשלה. שיקרא האציל' בשמו ובעבור שהיא נקודה דקה וסתומה והעולם השפל שלמטה אינו כדאי שיזכר אצלם שהכת' האצי' החכמ' וע"כ נכתב בראשית להיות אציל' מן החכמ'. והב' מור' חכמ' שנית לאציל'. ולמה לא כת' בראשי' בלא תי"ו א"ל הב' עם הת' היא בת ולומר שהאצילות האחרון נקרא בת החכמ' וע"כ שמותיהם שוים לבעלי העבודה ולומר לך ג"כ שלא הי' האצילות רק עד הבת. ולכן נקרא שדי שאמר לעולמו די. ולמה יו"ד סמוך לתי"ו לומר לך שהיא מזוגה מן היו"ד שהיו"ד בכל מקום מורה רחמים. ולמה א' וש' סמוכים לומר שאש גוברת על הבת מצד שהיא סמוכה לעולם השפל. והוא עולם הפחד. ולמה ר' סמוך לא' כדי שיתחבר הר' עם הא' וש' והוא רא"ש. ועוד בא הא' באמצע בראשית להורו' שכח בראשית הוא מן הא' ובהיות הא' עם החכמ' שם ראש ובהסתלק הא' נעש' ר"ש. גם הב' שנתחבר עם הת' ונעש' ב"ת נתחבר עם הא' ונעש' אב לומר שהאב האציל הב"ת ונשאר שי"ר הוא שיר שעתיד בעולם לעמוד אדם אחד ולומר מזמור שיר ליום השבת. ובהסתלק שבת מבראשית ישאר אי"ר לומר לך שגזר הא' להיות הגלות הא' במצרים ר"י שנה מצד הנחש שהטיל זוהמא בחוה. ולמה ר"י שנה בעבור שהר"י עושים ה' בחשבון ה' בר' והה' רומז בבינה. והגאולה ניתן בבינה כי הר' רומז בבינה. וגם תראה כי הא"י"ר רומז לג' נקודות דקות וסתומות והם כח"ב ורא' כי הא' ראש לכל האותיות והוא המקיימם וב' אחריו והוא האציל הב' וזהו ב' בראשית י' של אי"ר רומז לחכמ' ויש לה ו' קוצים קוץ העליון רומז לכתר וכל הו' קוצים רומזים לו' ספירות של היקף שההקף הוא מן החסד א) והא' בכלל הו' ושואלים היו"ד שהיא בחכמ' למי אתה ומראית בקוץ העליון לא' אני יהיה האצילני וכל הו' קוצים משפיעים שפע וברכה למטה. וכן הב' יש לה ג' קוצים הא' רומז לעוקץ העליון אני והב' משפיע בבינ' כי גם הב' רומז בחכמ' וע"פ שנים עדים יקום הב' והי' גם הב' של בראשית ונדד י"ג אותיות והלך ב) בנ ונתחבר עמו ונעש' בן ילא עם כח הבנין ונדד עוד י"ג אותיות והלך ג) בת ונתחבר עמו ונעשית בת. והנה האב האציל בן ובת ומתוך אהבתו בם כרחם אב על בני' לקחם אצלו וזהו יו"ד ר"ל היוד הוא האב והו"ד נעלמי' שלו הו' הוא הבן הד' הוא הבת והבנו' שלא יפרידם ממנו ילוד אשה א"ל משה רבונו' דעלמא יאמרו המיני' שני אחדים הם באותיו' התורי' א"ל א' למעל' מכולם ולמטה יו"י הרי ד"ו ושני אחדי' הם ד"ו הרי שם א' יהו"ה והוא א' א"ל ולמה משך הא' ל"ף א"ל דן את העולם בל"ף הל' רחמים והף' דין. ולמה משך שני יו"ד ת"יו להגיד להת' שהיא הבת בב' עדים שהוא הב' והי' שכולם הם לאלף שלא לקחת יוהרא לעלמא שהיוהרא עושה רושם וזהו מחיוה למט"ט בשיתין פולסי דנורא. וגם אלף במספר גדול אל רם ובמספר קטן הוא י"ב הוא המלך בי"ב אלכסונות בי"ב הויות ור"ל מי שעש' א"ל ל"א. נתהפך הרם למ"ר וזהו ל"ף הדן את העולם. ולמה משך הש' י"ן לומר לך הש' רומז לבינ' והיא אם הבנים שמחה ומשכה הי' שהוא אב וירדה אל הבן שהוא הב' לברכו וזהו נו"ן פשוטי' תפארת ישראל

א) בכ"י איתא ב' נוסחאות נוסחא א' ושם' בכלל הז' כ"א והד' בכלל הו' ב) נ"ל דל"ל הכ' ג) נ"ל שת'

ישראל כי כפופה כנסת ישראל הכה אב ואם בן ובת וגם ש"ין הנעלם שלו "ן הוא שמ"ך לו' שהאם היא שמך העולם. ונעלם ונגלה שמ"ך עפ"י שנים עדים. ולמה משך שתי א"ו לומר לך שהת' רומז לכנסת ישראל ומבקשת מן הא' לחברה עם הוי"ו כי הו' רומז לתפארת ישראל ואף כי הם אחים כענין אחותי רעיתי ונקראי' איש ואשה זהו ואל אישך תשוקתך והוא ימשול בך א"ש א' רומז לכתר י' לחכמ' ש' לבינ' ונתנו האותיו' האלו לו' ונק' איש והמליכוהו על ו' קצוו' ונתנו לו הוד והדר ולכן נק' איש וגם איש במלואו עולי' של"א וזהו כי תצא למלחמ' על אויביך ונתנו ה' אלהיך בידך למעל' ולמטי: ברא"שית ב"ת ר"י א"ש ר"ל שהבת ר"י שנה היתי' באש במצרים היא למעל' ובניה למט'. ולמה הבת ולא הבן בעבור שבא שמאל אל הבן ולא יכיל לי' ובא עם הנחש בבת והטיל בה זוהמא וע"כ הבת בגלות. וגם הב' והי' של בראשית רומזים לחכמ' נקודה סתומה וליוד הב' ו"ד ונעלם הי' ו"ד שני אזהרות להיות שניהם בלא פירוד והם הבן והבת ושאל משה והלא הה' ככנם בין הד' יהו'. ומשיב הה' היא אם הבנים והה' לקחה כללו לבדי והוא האב ר"ל כלל הה' לבדו הוא הי' והי' רומז בחכמ' שהוא האב ובאו שניהם האב והאם אל הבני' וברכום. ויוסף הצדיק עמה' שמה שאירע ליעקב אירע ליוסף וזהו בן פור' יוסף בן פורת עלי עין שבזמן שהאב והאם עם הבנים אין עין הרע שולטת בהם. וגם ב' ור' של בראשית לא באו להעיד על חידוש העולם עם אותיות אחרות רק עם הנעלם שלהם לפי שנעלם הב' הוא י"ת ונעלם של הר' הוא א"ש ור"ל שהעולם לא נברא אלא בשביל ישראל. וכשם שהנעלם של הב' ור' הוא תיש"א כך ישראל יהיו נעלמים מתיש"א שאם תיש"א ונתנו איש כופר נפשו לה' והי' היתרה לומר לך שאם יתנו כופר הי' ר"ל מחצית השקל שהוא י' גרות והוא הכופר יבטל הנגף. ולמה בא בראשית בו' אותיות והפסוק נפסק בז' תיבות לומר לך כי הפרדס עשר המדות והיקף ז' וזהו אמרתי עולם חסד יבני' ואע"פ שהאם מכהלת את בניה האב משקה הבני' בשם צינורות וע"כ סיו"ד בו' קוצים אך הקוץ העליון מקבל ומורה ומראה וע"כ באו ו' אותיות כי כשאב משקה הבני' הבת עם הכלל והרי כאן ו' כי לפעמים הבת לעצמה ולכן נק' עטרת וזהו דבר שהי' בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כלו יצא ר"ל כשהבת עם הכלל ברחמי' וכשהבת לעצמ' בדין לדון את העולם הכלל מסכים עם הדין וזהו וירד ה' ואין כאן שינוי שם או שינוי דבר רק הענין בהסתלק הפלא שגדול מן ההקף זה הוא דין ובהיותו עם ההיקף הוא רחמים והמקבל הוא הגורי' ולכן חלק הפסוק לז' תיבו' והמלה לו' אותיות לומר לך בין שהבת עם הכלל בין

שהבת לעצמה ו' וז' א' ר"ל מושל א' עליה' אמר משה הבן קודם מן הבת ולכן יורש ט' חלקים והבת החלק הי' א"כ יכתוב הו' קודם לד' ומשיב אותיות התור' למעל' כסדר תשר"ק והו' קודם ואמר א"כ אורידנה לישראל כסדר הזה ומשיב קמי' קב"ה ליכא ספיקא ויודע מעלת הא' לה' בחלק וכן כל העליונים. אבל לילוד אשה אם תורידנו להם בסדר תשר"ק. יתנו מעלת הא' לתי"ו א"ל א"כ למעל' יתחילו מן הא'. ומשיב מתחילין מן הת' להעלות' לא' אבל ילוד אשה מבקשים להוריד מן הא' אל הת' אלו מעלין ואלו מורידין וזהו משה אין שלום בעירך הכווני' להוריד שלום אליו עד שאמר ועתה יגדל נא כח אדני ר"ל יגדל הוא החסד כח הוא ת"ת אדני הוא מט"ט ואמר שהת"ת הוא כח של אדני יקבל מהחסד וישפיע לאדני. ולמה אמר נא ר"ל יאמר ועתה יגדל כח אדני הוא משיב כשיגדל כח אדני א' עם הנ' שהם אותיות נא והנה חבר איבור שלם וזהו ויין ישמח לבב אנוש שעותהו כהלכתו וע"כ תרי"ג מצות כולם להוריד מן הא' אל הת' וזהו מצות מעשיות לורך גבוה ולורך אדם אבל העליוני' אע"פ שמבקשים ממין האדם לעורר שפע וברכי' מן הא' אוהבים לעלות אלא שאין להם רשות כענין דודי שלח ידו מן החור ומעי המו עליו קמתי אני לפתוח לדודי וידי נטפו מור וגו' פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר נפשי יצא' בדברו בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני ולריך אתה לדעת שמב' של בראשית עד ב' של ובהו אין ב' אחר באמצע אלא ב' ברא והוא חצי בראשית. ומבראשית ועד הארץ הם כ"ז אותיות ואלהים ר"ל שהיו האותיות והמדות באמצע בראשית סתומים וחתומים בכח כשלהבת בגחלת ומלת ברא ר"ל האציל וכן יצר עשה וכוונת הדבר הוא כך בראשית שהוא חכמ' עלא' האציל אלהים שהוא הבינ' עם כל האותיות וכל המדות ובראשית לא חסר דבר. והבינ' שהיא אלהים האציל א"ת הם זרועות עולם חס"ד ופח"ד. וחסד ופחד האצילו השמים שהוא הת"ת ונקרא שמים שהוא כלול מאש ומים. והתפארת האציל וא"ת שהם הנה"י והיסוד האציל את הארץ שהיא כנ"י ונק' שדי שאמר לעולמו די פי' את לרבות חסד ופחד הא' רומז לחסד ות' רומז לפחד דומה בדומה. ר"ל הא' רחמים ורומז רחמים והת' רומז דין והמים שהוא החסד האציל הפחד. ו' של ואת סוא משך הו' והוא יסוד וה' השמים וה' הארץ הוא ה' ראשון וה' אחרון שבשם בן ד' ר"ל ה' בינה עם שמים וארץ לעולם והמאציל מאציל כל הכחות ר"ל האותיות והמדות עם הנאצל והוא אינו חסר דבר וכשם שבראשית הוא ו' אותיות כן מב' בראשית ועד ב' ובהו לריכים כל תיב' להיות ו' אותיות והוא בראשית בראאל"ה יי"שאתה"ש מיסוא"ת האדוי"ה ארזהי"ת התהוו"ב ולפני' ית' בעז"ה: ומב' בראשית

עד ב' ובהו הם מ"ב אותיות ומתחלקין לז' שמות משש שש אותיות והסוד יתבאר לפנינו ומלת ובהו בו הוא שהאלף עם כולם כאלף וזהו כ"א כלול מעשר וכ"א שבת כשהאציל מה שהאציל ע"כ מי ששכח יום השבת מונה ו' ימים והז' הוא שבת ואין כאן חילול שבת כי כל המדות נקראות שבת ואם תעש' עיגול של ז' נקודות מאיזו נקוד' שתתחיל תמלא שבת :

נפנה לפן אחר למה נקוד הב' של בראשית בשני נקודות זה על גב זה והוא הנקרא שב"א הוא משיב הנקודות הללו רמז למטור וע"כ זה על גב זה כלומר ור"ל יוסף הצדיק שואב מחכמ' עלא' דרך אמצעי מבלי הפסק וע"כ נק' מקיא ומטהר ובמקומו יתבאר בעז"ה ולמה הב' נקודו' מולידי' פתח בקריא' שוא לו' לך שהפתח היא בת זוג' של מטור. וכשנאצלה נתגלית העטרה וע"כ נקראת עטרה : ולמה נדגש הב' של בראשי' והלא היא אות אחת מאותיו' בג"ד כפר"ת ששם רכים וקשים ר"ל פעמי' קשי' בדגש ופעמי' רכי' ברפה. את הב' למה יהי' דגוש' ומשיב אע"פ שהיא אצילות הראשון ונאצל מכתר עליון שהוא לבן לעולם ר"ל רחמים ואין בו דין ואם אפ"ה יש לה דין וע"כ נקרא' אני שמלת אני רומז בחכמ' עלא' ומלת אני רומז לדין וכן נק' בכר לדין וע"כ הב' דגושה כי הנקוד' שבתוך האות רומז ומורה קושי ולמה הר' בראשית בצירי רומז לחכמ' שהוא צרי לעולם העליון והתחתון ותהו הצרי אין בגלעד אם רופא אין שם שם כנסת ישראל גלעד קרי בי' גל עד ר"ל עד הגל הזה וכתיב גן נעול מעין חתום ולמה ליר"י מוליד חירק כי חרק הוא לשון קושי כענין חרק עליהו ובצרי מרפא החירק והחירק שמוליד לירי בקריאתו להורות על האמת כי היא צרי לכל חירק. ולמה לא נקוד א' בראשית לומר לך שהנקוד מנענע האותיות כנפש המנענע את הגוף. והא' הוא המחי' את כולם והוא שמנענען ואין לו ראשית אף כי היא ראשית ואין לו אחרית אף כי הוא אחרית ואין שם ניקוד ונענוע לא בפה ולא במחשב' שאם בא בזה האדם נח לו שלא נברא א"כ למה הא' בפתח והש' בצירי הוא משיב הא' שוא בקריאתו שאתה פותח פיך והוא אויר שאינו נתפס. ולהורות על מה שאמרתי והש' הוא בצירי כי משך הא' ל"ף והש' רחמים וסוף דין ותהו בהשתלקי' הא' ממדותיו ונקוד בצירי לומר לך כשתקבל ראשי הוא צרי והוא ל' ואם לאו חירק והוא ק' והש' בחירק כאשר אמרנו ולמה נכנס הי' בחירק והוא אינו נקוד לומר לך שהי' רומז בחכמ' וכל אוחז בכתר ואע"פ שהיא שאצילי' העולם. מצד מעלת הכתר היא נאצלה מן הכתר והיא למטה ממנו שהאציל למעל' מן הנאצל. כמו שאמור מן החירק שם למעל' את למט' וכדי שלא יטע' אדם בזה בא הי' לעולם בחירק במקום שיש צורך ולמה הש' ברפה לומר שהדין בבריא' הי' רפה כענין שיתף מדה"ד עם מדה"ר וברא את העולם והרחמים גוברים יען שהן למעל' מן הדין כענין חסד ופחד כמו ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים שהשם קודם וכמו וה' שמים עשה שהו' רחמים וה' רחמים ואין רבוי אחר רבוי אלא למעט מן הרחמים ולהבי' דין זהו כל מקום שנאמר וה' הוא ובית דינו וכל מיעוט שבא למעט מצד שני רבויים אינו ממעט אלא דבר מה ואלולי שגברו הרחמים על הדין הי' העולם לעולם בצער וקרוב לחיוב וא"כ אין קיום :

נפנה לפן אחר בראשית נתחבר עם איק בכר גלש דמת הנך וסם זען חפף טצץ. אי"ק אותיות אלו עולים אחד אחד
בכ"ר עולים שנים שנים
גל"ש עולים שלש' שלש'
דמ"ת עולי' ארבע' ארבע'
הנ"ך עולים חמש' חמש'
וס"ם עולים ששה ששה
זע"ן עולים שבע' שבע'
חפ"ף עולים שמונ' שמונ'
טצ"ץ עולים תשע' תשע'
ולעולם חוזרים אל האח' זהו הנק' חשבון הקטן .

א"ק ועלה בחשבון אח"ד לו' שהאצילות כולה אחד והוא ניצוצי הנאצל' ויזה' האדם שלא יקח ניצוץ לעצמו כי הניצוץ שורף וממית וראה והבן שכולם מאירות מן האצילות ומשם נאחזות ואם בא להרהר אחר מדותיו של הקב"ה יהרהר אחר מדותיך להמיתך כי המדו' נקראות מדות יען שפועלות מדה כנגד מדה וגם ילוד אשה לא יוכל להשיג במדו' האלו כי לא אפשר דא"כ אחר שיש השג' בדבר הגבלת מקום לאלהות ואפי' שמדרי' אינם משיגים למה שלמעל' מהם ר"ל שהנאצל אינו מכיר כח המאציל. אך הוא מבקש לתת לו כח וחיות כי גבוה מעל גבוה שומר כ"ש שמקיימם והמחיה את כולם לא יוכלו להשיגו אפי' עליונים ואצ"ל מין האנושי שלא יוכל להשיג במדותיו יתברך שמו. כ"ש לבעל שמדות והמדות האלו מצד האור היורד עליהם הם יודעים ומכירים שאין ערך לו ואין זולתו כמו שנא' ישקני מנשיקות פיהו כי טובי' דודיך מיין ר"ל זה היין רומז בחכמ' עלא' ואומרת כ"י שהיא אצילות האחרון של פרד"ס לת"ת ישראל מן האור שיורד ממך אלי אשר הוא בא אליך מן היין אשר הוא רוח אלהים והוא חכמ' אני מכיר ויודע חלק ממעלתך ומאחר שכן הוא יזהר האדם מלרדוף אחר השג' הזאת כי יפול הנופל ומי יקימנו רק ידע שהנסתרות הם לה' אלהינו והוא לצורך גבוה ולצורך האדם והנגלות לנו לקחת סדר מוסר מהם פן יצא להחטיא את בשרו ולעולם האחד אינו נחלק לשנים אבל השנים שוים לאחד במ"ק : גם ב' בראשית פנים לאחוריו. וראש ג' שביע למעל' ורגל' א' נתחבר עמהם ונולד ר' ושמאליטהו בר' קמות [illegible] לריבי'

לריכים בו ר"ל מאחר שילא מחבור אב"ג שהם כח"ב ראוי הוא להשלים ולהשקיט כל המחלוקת שהוא בעליונים כענין חסד ופחד שהוא מים ואש. ובא הו' שהוא התפארת ונכנס ביניהם ומקבל שפע שניהם דין ורחמים כי בשפע המים נתבטל היצר ואין קיום ובשפע הדין שהוא האש יתבטל העולם כי תרד בכחה ויכלה הכל וזהו המחלוקת ובא הו' וחיבר שפע הדין ורחמים ועש' שלום: וע"כ נק' שמים שהוא אש ומים. ויש לשאול למה לא נקרא שמו אש ומים ויש להשיב בעבור שרובו רחמים לקיום העולם ואל תאמר אחר שהוא מלך בשש' קצוות אקחנו ומה לי בה' מדות שלמעל' ממנו לכן מלאו הוא"ו בא"ו לומר לך שבכל העשר מדות אחד הם. וע"כ הא' בין שני וו"ין שעם הא' הם אחד ואין לחלק מחלה על מחל' ואין להפריד הא' מהם כי המלך יש מלך עליו ומלך על כל מלך שהוא הא' והוא המלך על כולם וע"כ בא כל"מ להביע המלך אל הא' שהוא מלך עליו ואין להרהר בזה יותר כי הוא חייך ואורך ימיך גם ר' בראשית פנה כאן וכאן ורא' ק' וש' ונתחבר עמהם ונעשה רקי"ש העולים בא"ק ו' שבו * לו' הוא משך הו' והוא יסוד עולם. ונ"ן שעל' במעלת א"ק ראוי הוא להיות משלים ומשקיט בין הכלה והוד: שכלה רחמים והוד דין ומקבל משניהם ועוש' שלום ובעבור שהיא קרוב לעולם הגשמי יותר מן ת"ת לכן הוא נוטי' אל הדין יותר ממה שנוטי' אל הרחמים. שנאמר לפניו ילך דבר ועל שלא הי' העולם כדאי להתקיים עם יסוד עולם. גנז' לצדיקים ונתן לו בת זוגו את כ"י ובמקומו יתבאר בעז"ה גם א' בראשית פנה אל הב' שהא' האצילו ואמר הב' שהוא החכמ' בא הא' אב לחכמ' אב לבינ' אב לאברהם ליצחק וליעקב אב למשה ולאהרן אב ליוסף ולרחל אמו הנה מאב אחד נאצלו כל הבנים ומבקשים מהאב להשקות' כי עייפים הם ומים קרים על נפש עיפה והוא העניים והאביונים מבקשים מים ואין ר"ל מבקשים גם המד' הנקראת אי"ן. ור"ל העניים ואביוני' אלו שש קצוות שבזמן הגלו' מבקשי' מן הא' הנק' אין אך כת"ר חכמ"ה ובינ"ה אינם עניים לכן השמר לך עלות בהר הם כח"ב ונגוע בקצהו כל הנוגע בהר מות יומת שני מיתות יש כאן בענין ואם אין מתה אנכי מותא הנייכא גם ש"ין בראשית נקח ליורו והם ג' יודין וכו' יי"י כ' והעל' אותם לנו"ן פשוט חמשים שערי בינ' כי האם נותנת ירוש' ושררה לבני' שהיא נ' פשוט חמשים שערי בינ"' והאב שהוא החכמ' נותן לבן ל"ב נתיבו' החכמ' וע"כ נק' ת"ת לולב לו לב וג"כ נק' לב"ון' פשוט גם בא י' בראשית ונתחבר עם שני אחותיו והוא ני"כ ועולים ע"ל הוא הט"ל שעתיד הקב"ה להחיות בו מתים הוא הטל שהחזיר

כפשוטיהם של ישראל במתן תור' גם נתחבר עם קטנתו ושב לז' לומר שהי' מברך הז' שהוא השקף ממעל שעליון והי' קטן מכל האותיות לומר שהוא דבר נעלם ולא ישיגיהו לא בפה ולא במחשב' גם ת' בראשית נתחבר עם א' בא"ת ב"ש ג"ר ד"ק ש"ן ו"פ ז"ע ח"ס ט"נ י"ם כ"ל להורות שבסוף כל השמטות יחזרו כולם בנחלת כאשר היו בכח. בא ורא' איך נאצלים זה מזה ונאחזי' זה בזה ומתפרנסים זה מזה כשלשלת שאין פירוד ביניה' הסוף נעוץ בתחלתו השמר לך ושמור נפשך מאוד כי יש מושל עליהם והוא הגוזר לא יוכל אדם להשיג גזירותיו רק זה יעיד האדם עליו שנעוץ סופו בתחלתו ותחלת המחשב' הוא סוף המעש' ועל עשר' מאמרות שבהם נברא העולם בעל המאמרות הוא יודע אך ילוד אשה יזהר וישמר כי השמטו' קשה והיצר לוחם. ולא יוכל להשיג ושמא יהרוס איזה הריסה שיש הירוס גדול ויש הירוס קטן ותועבת השם גם שניהם גם יזהר האדם שלא יזיק שום חק מכל מצותיו ועבירות הכתובים בתור' וביטול המצות כי כל אלו מגיעים למעל' ומונעים השפע והברכ' מלרדת כאשר אבאר בעז"ה:

נפנה לפן אחר בראשית הנגל' והנעלם עולים י"ח אותיות ר"ל בי"ת רי"ש אל"ף שי"ן יו"ד תי"ו הרי י"ח אותיות כנגד י"ח עולמות הוא שאמר רכב אלהים רבותיים אלפי שנאן ר"ל רבותיים ב' אלפי' אלפי שנאן קרי בי' שאינן א"כ תוליא ב' אלף כשאר י"ח אלף וגם הנגל' והנעלם של בראשית עולה זן בא"ק ר"ל שבראשית זן את הו' קצוות ע"י חמשים שערי בינ' וזהו ז"ן וגם בראשית הנגל' והנעלם ונעלם הנעלם הוא ד"ן ר"ל בי"ת יו"ד תי"ו רי"ש יו"ד שי"ן אל"ף למ"ד פ"א ופעמים בה' שי"ן יו"ד נו"ן יו"ד וא"ו דל"ת תי"ו יו"ד וא"ו: הרי כאן אותיות ד"ן לומר שבראשית דן את העולם. ע"י דל"ת ונו"ן שהם דו פרצופים וזהו דן אנכי ולומר שהתחלת הדין מבראשית וע"כ נק' בכרי בכר לדין והעל' אותיות ד"ן בא"ק עול' קפ"ו והנה קפ"ו עולה יהוה אלהים כאשר אבאר שהק' לבדו הוא יהו"ה וא' יותר מקפ"ו לומר לך שבראשית האל' ה' אלהים אחד אלו הד"ו פרצופים ויקרא את שמם אדם. ויהו"ה במילואו עם אלפין עול' אדם. ר"ל מ"ה אדם ותדעהו כענין וידע אלהים קירב הד"ו פרצופי' וכן הוא כיון שאדם עול' בחשבון זה קרבהו אל הרחמים. גם הד"ן אותיו' אלו מתחלפים בא"ת ב"ש ועולים ק"ח אותיות ר"ל שבראשית מזהיר את האדם לקחת את כולם ליחדם יחוד גמור יחוד אמת כי כולם מאחד נאחזים ולכן הוא ראש על כולם. וצריך לדעת הנסתרות במה מדברים ובמה רומזים ולא לחקור אחר המדות חסו קח לך בשמים ראש

* בכ"י איתא עוד ס"א אב"ג שהם ו'

ראש הוא מ"ר שהוא מתהפך ר"ל בשמים רומז למדות עליונות לדעת שמלות איך מתקשרים במדות וזהו קח לך המד' ע"י המלות ולא לחקור אחר המד' כי קח מתהפך חק והוא עולה גהינם לומר לך שלא לספריד ושלא לחקור כי ח"ק הוא והשם הוא היודע ובעלי הקבל' אמרו כי יש דברים שגם ממט"ע נעלמו :

נפנה לפן אחר למה ב' בראשית גדול'. יש להשיב בעבור שיש חכמ' עלא' ותתא' חכמ' עלא' בעולם העליון וחכמ' תתא' בעולם התחתון הוא עולם השפל ע"כ הב' גדול' לרמוז חכמ' עלא' שהיא ברכ' ומשם חיים כולם כענין אלהים חיים אלהים בינ' חיים חכמ' וכשתאמר ברכ' מלשון בריכה שהיא מהברוך וזהו ברוך אתה מלשון אתה אתה לו הברכה מהברוך ומברך העניים והאביוני' ״ ומלת ברוך פעול מעלת העלות והכל יתבאר בעזרת השם יתברך :

שאלו מתיבתא דרקיע מקב"ה מהו בראשית א"ל חכמה א"ל מהו חכמה א"ל חט"י כ"ז אותיות דל"ת מלך הפועל בכ"ז אותיות וזהו הבי"ע בחכמה וברא את העולם אמרו לו אמרת ח"ך מהו מ"ה א"ל זהו הכי כי הכי שהוא מ"ה לוקח ג' אותיות לפניו והם חט"י וג' אותיות לאחריו דל"ת והכי באמצע א"ל איך הוא הכי מ"ה א"ל הכי מלא הוא נ' והקו"ף הוא קפ"ו. ויהו"ה מתרבע קפ"ו וכיון שהכ' הוא הוי' שמלאהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א הוא מ"ה וזהו חכמה וזהו הם המדברים אל פרעה מלך מצרים בכח ה"ש שהוא הוי"ה וזהו חכמה ה"ש כ"ח מ"ה ואהרן וזהו יהו"ה שלחני א"ל מהו חכמ' עלאה א"ל חכמת אלהי' ר"ל חכמה האציל אלהים שהוא הבינה א"ל ומהו חכמה תתא' א"ל חכמת שלמה שלמה האציל החכמ' ומהו שלמה א"ל ויקרא לו ה' שלום מהו שלום ויבא יעקב שלם ומהו שלם זה יוסף הצדיק מה שאירע ליעקב אירע ליוסף א"ל אימא חכמת שלום מהו הש' א"ל הש' הוא ה' אחרון שבשם בן ד' וניתן לשלו' לקיום העולם. וזהו שלמה וזהו בראשי' האצי' ה' ושלו' שאציל ה' זה חכם וזה שלום זה ניתן לו מה שהאציל וזה ניתן לו מה שהאצי' זה חכמ' וזה שלמה א"ל ומנין שהה' היא הבינ' א"ל בינו הוי"ה י' קוץ הי' הוא כתר וגוף הי' חכמה ה' בינה ו' ת"ת זרועותיו חס"ד ופח"ד שוקיו נצח והוד והמעו' זהו ו' ה' האחרון אם אינו אליו תכהו ענין לגילוי ערוה וזהו שם העלם שמתהפך לעולם הוי"ה ובמקומו ית' בעוה"י. א"ל הש' עם כלל הוי איך בא לבדו אחר הו' א"ל חכמה עלאה נקראת יו"ד שנעלמת מן העליונים ושלמטה ממנו וחכמה תתאה נקראת י' שנעלמת מן עולם השפל ושלמטה ממנה. והרי רומז בבינה והנה עלת יו"ד התחתון ונכנס בר' ונעשה ה' ויו"ד היו"ד העליון ונכנס בר' ונעשה ה' וזהו ה' ראשון וה' אחרון על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון שהבינה נקנה ה' שנעלם לחכמת שלמה וזהו החכמה בבינה ושניהם בדעת כי הה' אחרון הוא עם הדעת **ברא** האצילות האציל אלהים הוא הבינה כי האצילות קודם מכל דבר הוא אצילות החכמ' שנאצלה מכתר עליון וכל הדברים והאותיות נאצלו עם החכמ' ומן החכמה לבינה וכן כולם. ועתה בא לומר לך בבראשית שהוא חכמה ברא אלהים שהוא הבינה ובריאה ויצירה ועשיה כולם כינוי לאצילות ובעבור שנקרא האצילות הראשון שהוא הכתר מן הב' בראשית ע"כ קרא אלי בר"א ש"ת שהוא ברא אצילות שהאצילות אלהים וזהו **רבא ברא** נברא הפך שמו וברא ומכאן אתה למד והכל בכח הא' בר"א אב"ר שכל אברי האדם היו בכחו ועתה האציל' החכמה אבר אבר לעצמה שהם יד ימין ושמאל ולב שוק ימין ושמאל וברית ועטרה ואז אמר לעולמו די וניתן רשות והאצילה השמטה ערלה וקליפי ערלה ימין ושמאל ובמקומו ית' בעוה"י והעטרה האצילה עולם הגשמי וכולם נאחזים מהאדם שהאצילו חכמה בכח הא' ומשם ניזונים ומשם חיים וזהו לפני לא הי' אל ואחרי לא יהי' סוד כל השמטות ברא הרי כאן ג' מדות כח"ב שהיו בכח ויצאו לפועל והעולם על ידם קיים כי הג' מתוך דקותם ומעלתם עשאם ראש אחד מ"מ גבוה מעל גבוה שומר ועלות העלות מקיימם ומזה אל תזוז רק בזה יהי' דעתך לעולם. ועתה הבינה הנקראת אלהים אשר נאצלת מבראשית האצילה המדות כסדר ועל פיה יחנו ויסעו והיא על גזירת עלת העלות ונקראת אלהים בעבור שדנה את העולם בדין וע"כ נקרא המלך המשפט ר"ל מלך שהוא משפט ואלהים מורה דין ויש לשאול ולמה לא קראהו אלוה בלשון יחיד כי אלהים מורה ריבוי. כמו אלהים קרובים ויש להשיב בעבור שהפחד הנקרא אלהי' ואדני נקרא אלהים ואלה קמולים וסתומים באמצעות הבינה ע"כ נק' אלהים כי היא האלי' עוד אלהים ראש והבן כי אד' החילון נק' אל אלא שהוא אל לא יושיע כי הוא המתפרנס משאל המושיע והוא אדם הפניעי' גם אלהים פי' אל ה"ם ר"ל חוזק שלהם וי' להורות שהיא מתשת החוזק מלרד' בכח וגם בא לומר שהיא מלה מורכבת. ור"ל מא"ל י"ה ואם תהפכהו הוא אלם והי' שנתחבר עם אל"ם הוא הי' מבראשית ונכנס בר' הרומז בבינה ונעשה ה' זהו י"ה כי הוליד והוא לא חסר ר"ל תראה הש' והי' עומד ונתחבר עם אל"ם ושב אלהים וזהו נשמת אל"ם שלא הי' מרא' דבר ועכשיו הוא מראה כל דבר בפועל וזהו אלהים ועכשיו נקרא אלהים בפועל. וא"כ יש לדעת כי כל השמות שנשמעו בם בעלי העבודה כולם כלולים במלת אלהים ואגיד לך חלק נק' יש שכל שנאלים מתמלאים ממנה ומלת יש במלת אלהים ויש עולם חמשים הם כי שערי בינ' ואם תהפכהו

תשפכהו הוא מי ותהו מי יתן ושי' לבבם זה מי יתיצב **לפני** בני ענק ורבים כמוהו ה' ראשון שבשם בן ד' רומז עליו וראה שהה' הוא בשם אלהים וה' מצטייר ד"י **תהו** והריקותי לכם ברכה עד בלי די ואם תשפכהו **הוא** י"ד על שהאציל' יד חזקה ויד רפה כי היו בכח שבינה ועיין שלקח הי' כללו והד' כללו ושב אדנ"י [כלל מה שאמר שהיו"ד והדל"ת לקחו כללם ר"ל **בחשבון** קדמי] כי אדנ"י בא אלהים ואם תחבר הא' **של** אלהים עם המ' הוא אם זהו שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך שאין *התבוננות נוגע שם **ואם** תחבר מ"ם של אלהים עם הה' הוא אדם והוא **ת"ת** הנקרא אדם ופקח עיניך וראה שאם הבנים ילדה **בן** ואם תעיין אל של אלהים הוא אל והוא חסד עולם **הנקרא** אל ואם תקרב הי' של אלהים באל הוא אלי **אלי** למה עזבתני שני פעמים אלי אלי ואם תבא לדקדק **בפי** הדין והאמת ה' במילואו הוא ו' ובציורו הוא ד"ו **וכמו** שהוא הוא ה' הנה הוד והוא מעבר אשה אשר דרך **שם** עוברת לכן חייבת במצות לא תעשה כי הוזהרו בעוברי **דרך** שם והנה הא' של אלהים במלואה הוא משך הו' הנעלם והוא יסוד עולם כי ו' הנגלי' נרמז במ"ה של אלהים שהוא אדם ואם תחבר אותיות אלהים זולת הה' **עולה** א"ף הוא הפחד אף חובב עמים א) ואם תקח אחי **ש"י** והה' של אלהים עמהם ותצרפם דהיינו הא' ומ"ה **וא"ף** וי"ם הוא עולה כלה. ואף אם הא' חסר הרומז **רמז** והנה אם ז' הבכי' שמחה הללויה כי הכל היו קמוצים **וחתומים** באמצעותה ונקרא שם אלהים בבריאה ל"ב **פעמים** לומר לך אלה הם ל"ב נתיבות חכמה שהבינה **מקבלת** מהם ובעבור שנק' חכמה תור' רשומ' והתור' התחיל' **בב'** והשלימה בל' והם ל"ב וע"כ נקרא ת"ת ישראל ל"ב:

ושאלו מאיזה דרקיע למה התחילה בב' והשלימה בל' **יתחיל** בא' וישלים בת' והשיב שהב' והל' עמם משתמשי' כולם. **כמו** בי בו בה לי לו לה משא"כ בכל האותיות ומלת אלהים **עולה** פ"ו ושאלו גם בזה מהו פ"ו א"ל פ"ו פ"ו א"ל **ומהו** פ"ו פ"ו א"ל ה"ו ה"ו א"ל מהו ה"ו ה"ו א"ל ד"ב **אותיות** התור' שנכתבו מתורה רשומ' שהיא נאצלו' לתור' **שבכ'** הנק' ת"ת ישראל וזהו ישראל אשר בך אתפאר הרי כאן ד"ב וע"כ נתנ' תור' לישראל לזכותם יען שנאצלו **ממקו'** ישראל דומה בדומה א"ל איך נולד מפ"ו אח' **פ"ו** שני' א"ל פ"ו הפ' מוליד ו' והו' מוליד פ' **בא"ת** ב"ש הרי כאן פ"ו פ"ו והנעלם של פ"ו פ"ו הוא **ס"ו** ס"ו שהן ד"ב אותיות הנה הכל באמצעות אלהים **שעולה** פ"ו שהוא הבינה ונק' אלהים בינה ר"ל ב"י נ"ה כי הי' העול' עם כללו כ"ה ר"ל ב"י ה"ן ממני בגזיר' עליון כי בי רשות ניתן ר"ל משה אמר הן אני ערל שפתים וכן הוא אומר הן קרבו ימיך למות בינה בן י"ה הוא הו' ומשך הו' שנק' יהו"ה יהו"ה העולים ב"ן בנה פעמים בלא יוד ועולה ז"ן כי הי' בכח ב) החכמ' ועתה יצא בפועל בבינה אם הבנים לזון את בניה והז' ז' בנים והנ' נ' שערי בינה גם בזה שאלו מהו ז"ן א"ל ע"ע א"ל מהו ע"ע א"ל ז"ן א"ל מהו ז"ן א"ל ו"י א"ל מהו ו"י א"ל שביר ור"ל אותיות זן בא"ת ב"ש הוא ע"ע ואותיות שניות של זן ז"ן נון הוא ו"י והוא צורת שביר ור"ל אם תאהבו את ה' אלהיכם לעבדו בכל לבבכם גם אני אזון אתכם ואתן מטר ארצכם בעתו. ואם לא תשמעו אל מצות ה' אלהיכם לעבדו יצא הע"ע מלפני ויכתוב עליכ' ו"י כי תפלו ביד אויביכ' ותשברו וזהו שביר ואבדתם מהרה. גם שאלו מהו בינה א"ל בי"ת יו"ד נו"ן ה"ה א"ל היינו בינ' א"ל ו"ו י"ה א"ל מהו ו"ו י"ה א"ל זך וישר אתה א"ל מהו זך ומהו אתה א"ל אותיות שניות של בינה הם ו"ו י"ה ועולה ז"ך הם כ"ז אותיות התור' שנכתב הנק' אתה ואתה תשמע השמים ר"ל היו באמצעו' בראשית ונאצלו עם הבינ' ועתה הם באמצעות הבינה גם שאלו מהו בינ' א"ל ז"ין סמ"ך א"ל מהו ז"ין סמ"ך א"ל סמ"ך הז"ין אמרו היינו בנים אתם לה' אלהיכם ר"ל בינה הי' והנ' סמך הה' והב' זן היא סמך הז"ין בנים א"ל מהו ז"ין סמך א"ל יהו"ה אלהים וא' עליהם. ועל ידם שהם ד"ו פרצופים העולם ניזון ר"ל ז"ין סמ"ך עולה קפ"ז הק' הוא הוי' ופ"ז הוא אלהים וא' עליהם ועוד שאלו מהו אלהים הבין דרכה. א"ל דרכה של חכמ' א"ל מהו דרכה של חכמה א"ל תורה א"ל מהו תורה א"ל חיים כי היא חייך ואורך ימיך ר"ל א' של אמת. וי"ה של אלהים הם אותיות הי"א וא' חיות של אמת וי"ה חיות של אלהים ומתורה רשומה הנקרא חיים. אלהים חיים אלהים בינה חיים חכמה וגם יש לנו לדעת קב"ה קרא שם המדה הג' אלהים ובאיוב קראוהו בינה בינה במ"ק עם המלה אלהים ב' בינה לקח כללו ועשה ג' והבינ' נקרא ג'. לכן יש לה עוקץ למעלה וזנב למטה לקבל ולהשפיע הי' לקח כללו ועשה מ"ה הוא יוד הא ואו הא שגם הבינה נקרא יהו"ה וידעת שהבינ' הוא אוצר הכתר והחכמ' והעשר' אוצר לכולם ואנו מברכים ק' ברכות בכל יום להריק האוצרות ולמלאותם ולקח הנ' של בינ' כללו ועשה קמ"ה ק' ברכות למ"ה שהיא הבינ' יו"ד ה"א וא"ו ה"א הה' לקח כללו ונעשה י' לומר שכל העשר צריכים לק' ברכות. והברכות יורדות דרך מ"ה כמ"ש

---

*בכ"י כי התבודדות.

א) בכ"י הנוסחא ואם תקח כו' אלקים ותצרפם הס' והי' עמהם שהם י"ם ח"ן תעלה כלה (יש בכאן **סוד**) **ואף** אם חסר אלף (ס"א ואף אם חסר אלף)

ב) בכ"י ס"א בחכמה.

כמ"ש איוב והחכמה מאין תמצא. ואיזה מקום בינה ומה בינה בכולם. ואמרו ב"ה שהחכמה נאצלה מכתר עליון הנק' אי"ן והבינה מא"י שהוא כתר וחכמה ולדבריהם הי' מן הדין לומר חכמה מאין תמצא א"י מקום בינה אך הכוונ' הוא כך ו"ה שהם דו פרצופ' חכמה מאין תמצא ו' אי זה מסך הו' שהוא יסוד עולם. א"י שהוא הכתר והחכמ' האצילו הבינה ומלת זה ר"ל שגם הז' הנשארים הם של בינה הנקרא ה' ויצא זה כנו ויאמר אל האדם הן יראת ה' היא חכמ' וסור מרע בינ' משמע שבינ' אינה אפשרות היכולת וזהו מי יתן והי' לבבם זה ר"ל מדה הנקראת מי ובמקומו יתבאר בעזה"י וגם ברא"ש נפתח כולו בעבור שהב' משפיע בבינ' שהיא שרי' והרי' לבנים והא' הוא הגוזר אך נקוד אלהי' כנערך לדעת הא' של אלהי' בג' נקודות והוא הנקרא סגול שלא תקח האם לעצמך ותאמר מאחר שיש לי בנים מן האם אקחנה לעצמי כי היא עיקר אלהות לכן בא ג' נקודות תחת הא' ר"ל הבינ' הא' שלקח הג' נקודות הינו הג' מדות תחתיו ולכן הג' נקודות מולידים נקוד' אחת והוא חולם לומר לך לחולם אנחנו וגם החולם לעולם מוליד ג' נקודות לומר לך אני האצלתי אתכם וסגול מלשון סגולה והוא מקבלם לומר לך שהוא מקבץ השפעתם והנקוד' שהוליד' ג' נקודות למה קראוה חולם הוא משיב חלם מלשון חלום דבר שאינו נתפס רק זו הנקוד' חושב ומולא גם הוא מלשון מלא לומר לך כשם שהמלא הוא דבר קיום ומקיים כן הנקוד' הנק' חולם והוא לאם הזן ומפרנס עליונים ותחתונים והנה אתה רוא' בעיניך שכל הדברים הטובים מולידי' הנקוד' הנק' חולם. הלא תראה שגם לוחם עם האויבי' לעתיד לבא ובמקומו יתבאר בעזה"י: וכל זה בעבור שהוא לבן כשלג וכלומר אור ורחמי' לעולם. ולכן בהיותו עם מדותיו הם רחמי' ובהסתלקו נסתלקו הרחמים. ולזה אמרה תורה והדרת פני זקן מפני הדור זקן העליון. שהוא לבן דוגמא עליונ' וראה בעיניך שרבי יוסי הגלילי אמר אפי' ינוק וחכים ואיסי בן יודא אמר אפילו זקן אשמאי וכוונת רבי יוסי הגלילי זקן העליון האציל החכמ' וא"כ קנה חכמ' וגם ינוק הואיל וחכים קנה חכמ' וראייתו ה' קנני ראשית דרכו מאמר החכמ' ה' קנני ראשית דרכו ה' שהוא הכתר קנני שאני ראשית דרכו וגם זקן זה קנה חכמ' ואיסי בן יודא שאמר אפי' זקן אשמאי שגרם נזק באשמתו הואיל והוא לבן אתה צריך להדרו ולא בא לחלוק על ת"ק אך ת"ק סבירא לי' זקן וחכים ולא דרש לא נוטריקון ולא הפוך קנה חכמ' מקנה ינוק וחכים שאמר רבי יוסי ר"ל חכים בנסתרות שהיא חכמ' אמיתית אשוב למעל' ואשוב למט' ואין הכוונ' שלמד ספרא וספרי ותוספתא: או שיתא סדרי משנ' או כולהו תלמודא. חלילה וחליל' כי זהו יסוד שאין עקרו וכחו חזק. ואמשל לך משל למה"ד

לאדם שנשתם חוש ריחו שאין אכילתו מוטעם זולת הריח אך הריח עם האכיל' הוא מוליד הטעם. וגם מי שלא מילא כריסו משנה ותלמוד לא יוכל לרדת בסתרי תור' כי כל הנסתרות בתלמוד נסתרו ופנו אותם מפנה לפנה. אך זה עם זה הוא ינוק שקנה חכמ' והוא דוגמא עליונ' וכן כל חכם סתם שהזכירו חז"ל בדבריהם הוא חכם בנסתרות. ר"ל לדעת ולהשיב היכן השלו' נוגעת ומה תועלת' ובמה היא רומזת וראה מאמרז"ל בפ' האיש מקדש. הרי את מקודשת לי ע"מ שאני חכם אם שואלין אותו דבר חכמ' ומשיב מקודשת ואם לאו אינה מקודשת. וכמה עורי השכל המתפארי' בעוורון שלהם נושאים ונותני' והכל הבל כי לא יועילו דבר וטועים לומר שאם למד ליסא וליתן זהו חכם. וברוך השם שישלם להם כפעלם. והשליך עיני העוורון בעיניה' ולכן אף כי עינים להם לא יראו מאמרם שארז"ל כל ששואלין אותו דבר חכמ' ומשיב שלא אמרו דבר הלכ' או דברי תור' ומכאן יש לנו ללמוד שאפילו למד ספרא וספרי ותוספתא וכולהו תלמודי לא יקרא חכם. כי מה תועלת לו בכל אלה אם לא ישתדל לדעת עקרם ויסודם שכל דברי' סודות נסתרי'. וגם בחולין ארז"ל אם הורה בה חכם מה חכם הוא זה אם לא ידע עיקר ענייני השחיט' וענין פי' טרפות מאין לשם המכה ולמה הסרכות משונות יש סרכא כשיר' ויש סרכא טריפ' נשחט' ונטרפ' למה נזדמנ' ומה טיבה ומה ענינה מלתא דלא רמי' עלי' ולא ידע. איך יוכל להורות ובא וראה כמה כח ידיעת החכמ' ה' בחכמ' יסד ארץ ראשית חכמ' יראת ה' וכתיב חכם בני ושמח לבי גם אני: אין הכוונ' ללמוד פשטים מבלי טעם וריח רק שישיג החכמ' הנזכרת וזהו גם אנ"י שגם השכינ' הנקראת אני שמחה ותמה אני עליך עד מתי תלך בעוורון הזה עני הדעת ומרוד השכל. פקח עיניך וראה מה שאמרו לו חכמיו ישכילו זאת והכוונ' הוא להמשיך מחכמ' עלאה לחכמ' תתאה וגם ארז"ל חכם מתיר את הנדר. ולא אמרו ידען או למדן עד שהעמידוהו שהוא ראוי להיות כאחד מהחכמים וזולתם כולם הדיוטים אצל הנדר גם אמרו חכמים המה להרע ר"ל שהיו משכים הצינורות ולא היו משפיעי' טובה בעולם. וגם אמרו מי כהחכם יודע פשר דבר ר"ל ה' של החכם שהיא חכמ' תתאה והיא של חכמה עלאה וגם אמר הלה' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם. שהיו מפרישין הה' מיהו"ה ובמקומו ית' בע"ה לכן אמר שנזקן אדם ונתלבן שב לדוגמא העליונ' כולו לבן צריך להטיב מעשיו ולטהר ידיו ולא ימלא דבר בבגדו ר"ל עון בגופו שהגוף מלבוש הנפש שיש עביר' כוללת עבירות הרבה ובעשות' כאלו עבר על כולם. וצריך להיות רחמן בתכלית הרחמים ובמקומו ית' בע"ה: וראה כי הל' של אלהים בחולם וה' של אלהים בחירק לומר לך פעמי' הוא בחולם עם העולי'

ספר הפליאה

הטעול' חימל מוחל וסולח פעמי' הוא בחירק קרא מן המלות. רחק רחקו ממנו חרק עלימו אך חמל ומחל שחקר ירקח ר"ל חקר בדרכי' של תורה ורקח מלשון רוקח. ובא החולם בל' מבלי ו' שאין מעלת הו' כמעלת הל' גם בא הי' בין הה' והמ' ובמקום חירק לומר שהכתר בחולם והי' בחירק ועתה בפעם הזאת פקח עיניך וראה ואור קנה מקנה נתמלא אלהים בכחותיו פעמי' צהר ופעמי' צרה א"ל ר' פתחתי עיני וקויתי לראות אור וראיתי חושך מהו אלהים בכחותיו ומהו צהר וצרה א"ל אגיד לך ולא תשאל א"ל אם לא אבין אשאל. א"ל אין לדבר סוף א"ל הרשום בכתב אמת ר"ל ירשום האמת ולא יוסיף א"ל הכל אמת א"ל ראש דברך אמת א"ל ראש דברך אמת ולא סוף דברך אלא מסוף דברך ראש דברך אמת א"ל ראש דברך צריך ביאור מסוף דברך א"ל א"כ שמע נא נתמלא אלהים בכחותיו אל"ף למ"ד ה"ה יו"ד מ"ם כחותיו הם אותיות הנעלמי' ועולי' כולם רצ"ה וחילוף רצה צרה ור"ל רצה ה' אלהינו בעמך ישראל ואל תפלתם שעה ופנה וראה את רגליהם רגל ישרה וקבל תפלתם ישבו הכחות לצהר בעולם. ואם לאו נתהפך הצהר לצרה וקם הצר הצורר הוא אחזת המן וק"ם וכחותיו. וכשישלוט עליה' אז הם שבים בתשוב' הוא אלתי' ומיחדי' כחותיו שהם י"ג אותיות ודע כי אלהים לקח שלים האלפא ביתא. ר"ל כשתמלאהו תמלא בו ט' אותיות מהאלפא ביתא בעבור שהט' הוא תשלום כל החשבון וכן אלקים הוא תשלום כל חשבון אם לטובה ואם לרעה כי הוא הזכות ועתה אגיד לך את שאהבה נפסק אח"ד שלשים שמונה מאות שלשי' ארבעי' ארבע' חמשה חמשה עשרה ששה ארבעי' ארבעים שש מאות א"ל השכלת א"ל ר' עינים לי ולא יראו א"ל העבוד' עלה קרום במוחך א"ל אדה"ר גרם א"ל ובקבלת התור' לא סר א"ל החזיר' בעגל. א"ל ומתי יוסר א"ל ביום ההוא יהי' ה' אחד ושמו אחד. א"ל א"כ מה אומר לך א"ל א"כ תתבטל התור' ל"ל א"כ נלאחני א"ל אלהים במילואו כמה אותיות הם א"ל י"ג הם אלף למד הה יוד מם א"ל אלף אחד למד שלשים שמנה מאות במ"ג וכן כולם ותעלה כולם בחשבון והם ו' אלפי' קכ"ו וידעת שקכ"ו ק"ו הוא קו האמצעי וכי שיא בת זוגו הנק' כף אחת שני' כף אחת והם ד"ו פרצופי' המנהיגים עולם השפל. וכמה שני' ינהגו הוי אומר ו' אלפי' וזהו שאמר רב קטינא ו' אלפי שני הוי עלמא והכך רואה בעינך אלהי' הרמוז בבינה הוא מלך על ז' שמטות והוא היובל הגדול גם תמנה כל האותיות והם ס"ה הוא אדנ"י בא"ד וזהו יחזרו הדברים בבינה:

שאלו את רבי מהו בינה א"ל מפני שבנה תקום א"ל וקמת ועלית א"ל ר' אימא לן וכבין א"ל אמרתי לכם א"ל א"כ יכתוב מפני שיבת קום: וקום ועלה אל המקום א"ל מתקום קום א"ל זה קשה מן הראשון א"ל זהו מתוק מכולם א"ל ר' סגרת השער א"ל פתוח ועומד הוא א"ל א"כ נכנס א"ל צדיקי' יבואו בו א"ל א"כ רשעי' אנו. א"ל אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא א"ל ר' תזכה בטוב ואימא לן א"ל ולא הייתם במעמד הר סיני א"ל מי יודע א"ל אבל אני הייתי במעמד הר סיני ושמעתי. זו מדה בתור' בינה ב' פעמי' י' פעמי' ב' נ' פעמים ה' ה' פעמי' נ' עולה תק"ם ור"ל מפני שיבה תקם מפני חכמת אלהי' שהוא פני השיב' שהשיב' הוא כתר נאצל תקם שהוא הבינ' ולכן אמר וקמת ועלית ר"ל ו' של וקמת ועלית קא משך הו' עם ת"ו ועלית ועלה אל הבינ' ומתקם קום ר"ל הבינה יאמר לכ"י קום בתולת ישראל. זהו מתוק מכולם ר"ל מתק"ם קום בתולת ישראל כי היא גאולת ישראל. ושרש למעל' ואז השער פתוח ואפ"ה צדיקי' יבואו בו. פעם אחת היינו הולכי' לטבריא ושאלו לרבי בדרך מהו אלהי' א"ל אזנים להם ולא ישמעו א"ל מהיכן נשמע א"ל הקשיבו שמעו בת קול ואמר אם אד"ם א"ל לר' זה הקול מאין א"ל האלהי' יעננו בקול אדהכי והכי בא אליהו ז"ל א"ל שלום למר במה קא עסיק קב"ה א"ל ובמה קא עסקיתו אתם א"ל מהו אלהי': א"ל וקב"ה בהא קא עסיק מאי אלהי' א"ל ומאי קאמר א"ל א"ם אד"ם וא"ם אד"ם א"ל א"כ יש א"ם לא"ם ואד"ם לאד"ם. ר"ל אלהי' נקרא בינה אלהי' נק' כ"י ומלא אלהי' א"ם אד"ם בגי' ור"ל הבינ' היא אם ת"ת ישראל הנק' אדם שנאמר ואתנה לאני צאן מרעיתי אדם אתם ובכ"י היא אם האדם הגשמי הנק' אדם וכיון שכך הוא חייב האדם לקום מאמו ר"ל בהיפוך אותיות ד' עם למ"ד שילדתו ושם אם עלי' כי היא דוגמא עליונ' ובא וראה מה אמר רב יוסף סגי נהורא לתלמידיו כד שמע קל כרעי' דאמי' דקאתי אמר איקום מקמי' שכינה ר"ל דוגמת שכינ' וראה האם כי היא מוכרחת ואינו כן באב כי אינו מוכרח וכיוצא בזה אמרו כל המוסיף מוסיפין לו ודלא מוסיף יסיף אמר רב יוסף תקברי' אמי' א"כ הא"ם היא כ"י בינה ב"ת יו"ד נו"ן ה"ה שנים עשרה ארבע מאות עשרה ששה ארבעה חמשי' ששה שבע מאות חמשה חמשה ר"ל בינה במילואו י"א אותיות ומולידים תיבות אלי גימ"ל במ"ה הוא אחד ואותיות כ"א ואמר אנא שא נא פשע ר"ל כיון ביחוד ובקש מאנא הן ב' ווין של יהוה יהוה לבקש מהבינ' אם הבני' לישא כ"י הנק' נא ואז יתכפר פשע ישראל וזהו אל נא רפא נא לה קנה מקנה קנה חכמה ומה קנה אותיות מרובעת א"ל ר' והא כתיב בהמתך לא תרביע כלאי' א"ל דמיתי לא דומה בדומי' הוא אותיות התור' כולם קדושי' הם ובתוכי' יהו"ה א"ל מא' עד ת' כמה הם א"ל כ"ז א"ל תוליא כ"ו הרי כאן הוי' וא' יתר הוא הא' המקיימ' כי קריאה הא' עליהם ואם תמלאם הוא כך

אלף

אלף בית גמל דלת הא ואו זין חית טית יוד כף למד מם נון סמך עין פה צדי קוף ריש שין תיו והנה הנעלם של האלפא ביתא הם אותיות מ"ה זהו ובתוכו יהו"ה. ר"ל הוי' במילואו עולה מ"ה לרף שנגלי' והנעלי' של האלפא ביתא והם ע"ב אמרתי עולם חס"ד יבנה והנה כל האותיות נגלה ונעלם עולים חס"ד וזהו החסד הרה וילד פחד ועתה עי"ן וראה נעלם הא' פ' ונעלם התיו ו' הרי כאן פ"ו הרי אמרנו אח' ועד ת' נגלי' ונסתרי' עולי' חס"ד ונעלם האלף ונעלם התיו הוא פ"ו שהוא אלהי' וזהו המים הרו וילדו חשך אברהם הוליד את יצחק א"ל מהו אלף א"ל פלא אפל. פלא במופלא ממך אל תדרוש אפל שלא תוכל להשיגהו ובמילואו אלף למד פה ר"ל האלף הוליד פה שיא מדה הנק' פרס אדומי' ולמד מלשין מליד וזהו כענין סופן בתחילתן שהכל מן האלף גם למד אלף פה עולי' פ"ר: והוא ר"ף (וזהו לינן את הנקב') ובמקומו יש' בע"ס. ואותיות מתרבעות בהר ה' יראה ר"ל השני' נק' הר ורבוע' כתר עליון ר"ל שנה ב' פעמי' ב' יפ"י י' פעמי' י' ה' פעמי' ה' הרי כאן ב"א תרכ"ט ר"ל שנה תר"ך שהוא כתר האצילי' הט' א"ל ומהו ט' א"ל בטן הוא פרי העץ כי הט' פנה למעל' ולקח אות השביעי והוא ב' פנה למטה ולקח אות הז' והוא נו"ן והט' באמצע כי השביעית אלי' מתערבי'. וזהו בטן א"ל מהו ה"ר א"ל ראיתי חכמי' גדולי' והלכתי וישבתי לפניהם ואמרתי להם מהו ה"ר דכ' בהר ד' יראה ואמרו לי זה שקב"ה יאמר אותו והלך אחד מהם לפניו למעל' ושאל ודאיתו אותו שירד וישב למקומו ואמר כי הה' יש לה ג' מעלות ה"א וה' הנגלי' הרי כאן כ"א הוא אהי' כתר עליון והשטן היא נקודי' קטני' ובא' הנקודי' ונכנסי' במקום שניי שהיא ר' ונעש' ה' זהו ה"ר ר"ל עתיד' כ"י להשתלות בשני' ע"י ת"ח ישראל בגזירת אהי' הוא שכתר ובמקומו יש' בע"ס א"ל ומהו כתר א"ל הגד שוגד לי שכתר במ"ק א"ז א"ל ומהו אז א"ל כשעל' משרע"ה ברקיע א"ל להב"ה מהו אז ישיר משה א"ל הב"ה אז יעלה שחוק פינו א"ל עתיד הב"ה שהוא הא' להלבים למשה ז' מדות ר"ל להשפיע ולברך מדתו של משה שהוא הכלה ר"ל במתן תור' ולהסתלק זוהמת הנחש. דיהיו ישראל כמלאכי השרת ועתיד להחזיר הזוהמ' בעשיית העגל וילכו בגלות ועתיד לסלקו בזמן הגאולי' שנא' אז ימלא שחוק פינו א"ל משה א"כ אשרי כל חוכי ל"ו א"ל הב"ה למש' מהו ל"ו א"ל כף א"ל מהו כף א"ל פ"ה א"ל מהו פ"ה א"ל ה"ה א"כ שינו קנה בן קנה א"ל מהו קנה בן קנה א"ל ה"ה א"ל מהו ש"ם א"ל א"א א"ל מזו א"א א"ל אז ישיר משה אז ימלא שחוק פינו א"ל הב"ה א"כ אשרי כל חוכי ל"ו ר"ל ל"ו בא"ת ב"ש הוליד כ"ף ונעלם הכף הוא פ"ה ונעלם הפ"ה ה"א ה"ה א"ל א"כ היינו קנה בן קנה ר"ל ה' ראשון שבשם בן ד' שהי' שני האצילי' ה' אחרון שהיא כ"י גם האציל הו' ומשך הו' שהיא ת"ת ויסוד כי הקו היא ו' ובמ"ק הוא זי"ן ונקראי' ב' וי"ן כ"א שני הוי' הרי ב"ן וראה שהאם האצילי' ב' ווין והי' וזהו ה"ה ונעלם ה"ה הוא א"א יתאי' אז ישיר והאחר אז ימלא שחוק פינו ר"ל שהא' יתחבר עם הב' ויצאו ישראל מגלות א"ל קב"ה א"כ אשרי כל חוכי ל"ו א"ל קב"ה למשה מהו א' דאז ישיר א"ל א' בני' אל רם ר"ל אלף למ"ד פ"ה א"ל מהו ז' דאז א"ל מט"ה א"ל מהו מטה א"ל מטה של משה א"ל מהו מטה של משה א"ל כל"א א"ל מהו כלא א"ל קמ"א א"ל ומהו קמא א"ל תורה א"ל מהו תורה א"ל תושב"כ א"ל מהו תושב"כ א"ל אתום וסתום א"ל מהו אתום וסתום א"ל תושבע"פ א"ל מהו תושבע"פ א"ל פה אל פה אדבר בו א"ל א"כ זה ה' קוינו לו ר"ל ז' דאז הוא מטה של משה שהמטי' הוא הכלה שהוא מדתו של משה ולכן הז' כלולת מטה והכלה בגי' קמ"א והקמ"א במ"ק היא שני' ואם אין שני' אין תורה כי השני' האצילי' תושב"כ הוא ת"ת ישראל והת"ת כלול באמצעותו תור' שבע"פ הוא כ"י. וזהו פה אל פה אדבר בו א"ל א"כ זה ה' קוינו לו ושפה באמצעיתו א"ל קב"ה למשה מהו ל"ו א"ל זהו אלון א"ל מהו אלון א"ל זהו פשפש א"ל מהו פשפש א"ל פשפש תחת' א"ל מהו פשפש התחת' א"ל פשפש עלא' א"ל מהו פשפש עלא' א"ל שושבין א"ל מהו שושבין א"ל דמלכא ומלכתא א"ל מהו מלכא א"ל זהו שבת א"ל ומהו מלכתא א"ל שבתא א"ל א"כ מזמור שיר ליום השבת ר"ל ל"ו נקרא אלו"ן על שהוא בין ת"ת וכ"י ואלון במ"ק הוא פשפש והם כ"ב כי אליו תשלום הכ"ב אותיות כי הוא מכלי' הו' וע"כ נקרא משך הו' ועשו במקדש פשפשין כנגד העליון והוא הנק' שושבין קטן שהחסד הוא שושבין הגדול והוא שושבין לת"ת הנק' מלך ושבת ולכ"י הנקראת מלכתא ושבתא א"ל א"כ מזמור שיר ליום השבת א"ל ר' מהו חכמת אדם תאיר פניו א"ל חכמת אלהים היא חכמת אדם שהוא ת"ת והיא תאיר פניו של ת"ת אדם לשבת בית ועוז פניו תאיר ת"ת שהיא כ"י א"ל ר' שמעתי אדם עולה ז"ת ולא ידעתי איך ומה ר"ל איך עולי' ז"ת ומה למדנו א"ל תשבע שלא תוסיף לשאול יותר א"ל ר' אשבור על שבועתי א"ל א"כ מה אומר לך א"ל ר' שמעתי ולא הבינותי ואקח את הדברים במה שאינן רמוזים והכתו' אומר לפני עור לא תתן מכשול. א"ל אדם מתרבע ז"ת כי *מ' פעמים י' הם ת' ד' פעמים ד' הם י"ו וא' פעם א' לעולם הוא אחד ואינו

*אינו מובן כי בתיבת אדם אין שם י' ובכ"י הנוסחא מ' פעמים מ' אבל אין החשבון מכוון לפ"ז שיהי' עולה ת' ול"ע

ואינו מתרבע והנה בין הכל עולי' ז"ת ור"ל כשהשה"ת הוא אד"ם היא זית שמן וכשהוא כל היא כלה הכלול' מכל ולמה נקרא זית בעבור שהז' מדות אליה באים והי' מדות אליה מתועדים והו מקום ז'' הוא הת' והוא ז"ת א"ל תוכיח לי א"ל תמלאם ז"ן יו"ד ת"ו כמה אותיות הם א"ל ט' א"ל א"כ היינו בטן שמכיל הז' והי' ועוד זית בא"ת ב"ש עולה אי"ק ואי"ק רומז בכתר עליון ור"ל בגזירת אי"ק היא זית והיא כלה והכל מן המקבלים א"ל ר' א"ל אבא אי"ק הם ג' א"ל אמת אמר לך וכך הוא ג' אותיות הם והם כתר חכמה בינה ומה מעלתם משאר האותיות א"ל בן ב"ג ב"ג יגיד זה הא' האציל הב' בלא כח אות אחר והב' האציל הג' בכח הא' ר"ל א"א עושים ב' ואם תכפיל הב' לעולם אינה עושי' ג' אם לא שילטרף אל הא' לעשות ג' הוי אומר הכל מן הא' וכן הי' אם תכפול עושי' כ' ואם תכפיל הכ' אינה עושי' למ"ד אם לא בכח הי' כי הכ' מצטרף עם הי' ועושי' ל' וגם כח הי' מהא' שהא' הוא אי"ק וא"כ כח הי' מן הא' וכן הק' אם תכפיל אותו עושי' ר' ואם תכפיל הר' אינו עושי' ש' אם לא בכח הק' כי הר' מצטרף עם הק' ועושי' ש' והנה הכל בכח הא' שעושי' אי"ק הוי אומר הכל מן הא'. זהו א' אלהים א"ל ר' מהו בן ב"ג ב"ג יגיד וטיב שמו לא ידענו א"ל בני רחוק אתה מזה הסוד. א"ל רבי אם חטאתי אשוב לי א"ל בני ועד עתה לא שבת ואת עלמך לא טהרת א"ל שבתי ומן המים עליתי א"ל אפ"ה לא אלך רכיל מגלה סוד א"ל בכך אני והתורי' אמרי' בעמך א"ל בני בכלל עמי א"ל א"כ במה שקויתי לא הועלתי א"ל אמרתי לך התחיל לבכות א"ל א"כ פנה מקום וב"ג מתרבע ועולה י"ג כי ב' פעמים ב' הוא ד' וג' פעמי' ג' הוא ט' הרי כאן י"ג וב"ג הוא י"ג הרי כאן כ"ו הוי' והנה הו' מוסף ו' אחר וכל אחד מהם נקרא הוי' הרי כאן ב' פעמים הוי' הוי' עולי' ב"ן זהו ב"ן העולי' מב"ג ב"ג ודע כי הו' עולי' כ"ו הרי כאן ו' ומשך הו' תמלאם ותוסיף עוד ב' ווי"ן הרי כאן ד' ווין ובמלואם וא"ו וא"ו וא"ו הרי כאן ב"ן וגם דע שהה' מוסף הה' והו' מוסף הו' אחר ונכתבו ב' הה"ן בשם בן ד' וו' אחד בעבור שהו' הנעלם גנזו הקב"ה לצדיקי' ולכן נסתר מהוי' ואינו רק ו' אחד אך הה' השני שבשם בן ד' עשאו מלך ונגיד בעולם השפל ולכן לא העלימו כמו הו' ולכן שני הה"ן ו"ו אחד בשם בן ד'. את הרי כאן כל האותיות תחלתן וסופן כי לקח הא' כל האותיות וירד אל הת' הוא בתו של אברהם אבינו וזהו וה' בירך את אברהם בכל שכל האותיות מן הא' נאחזים והת' מקבלת מן כולם זהו כל הנחלים הולכי' אל הים ואיני יודע מתי אברך ברוך

פוקח עורים. כי לעולם בעורון אתה לא שמעת קרא דכתי' ואשמע את הקול מדבר אלי משמע שכ"י נקרא את ואנה כל האותיות א"ל בכללן א"ל ודבר אחר אינך רוא' א"ל לא א"ל נעש' הא"ת ה' במ"ק ונעש' אתה זהו תחלתו את וסופו אתה הוי אומר ואתה תשמע השמי' ר"ל ה' השמים נתחבר עם א"ת ונעש' אתה הרי כאן כל האותיות בהם את בה' השמים שגם הוא שב אל הלה: ובא ורא' הא' הוליד הת' בא"ת ב"ש והת' הוליד א' הרי כאן א"ת א"ת זהו שאמר משה בת"ת ה' לכם בערב בשר לאכול ולחם בבקר לשבוע. שכל הפעולות מא' עד[ס"א ע"י] ת' זהו את ורא' ערב ובש' לחם ובקר אלו זרועות ע"י ד"ו פרצופי' גם אמר הכהן בת"ת ה' את ירכך נופלת ואת בטנך צבה שגם הרחמים מתיא' גם נתמלא הת' והוליד אדנ"י בא"ד ר"ל ת"ו מלא במ"ק הוא אדנ"י במ"ק וא' נתגלגל והלך לי' ונתחבר עמו ונאצלו כל הכתרי' והחכמ' עד אדנ"י שהא' עם הי' היא אדנ"י במ"ק זהו את גם נתמלא הא' ולקח סופו נתמלא הת"ו ולקח סופו שהם פ"ו והוא אלהים נתחבר אדנ"י עם אלהים ויצא מב' השמות קנ"א ר"ל אדני אלהים עול' קנ"א וי' לאותו דור שקנא' יוצאת משניהם זהו בקנאו את קנאתי ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי הוי אומר הכל מן הא"ת מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה ואמר לי שאתה הוא לב ישראל זהו שנא' ויאמר ה' אל לבו ר"ל ים אלף בי"ת שמקבלת מת"ת ומתחלת א"ל ב"ת והנה הא' לקח ל' ות' לקח ב' זהו ל"ב ר"ל ל"ב נתיבות החכמ' כיהנו לכ"י וגם צריכי' אנו לדעת הא' למה שכן בל' ונעש' א"ל כי הל' יחוד האותיות ר"ל מא' ועד ל' אותיות אחד והת' שכן בב' זהו בת ועוד אבאר בעז"ה וגם ראה שנסמך האת עם ה' השמים להורות שא"ת הוא נעש' אתה הוא ה' השמים וזהו היצור צריך אדם לעשות ולכוין בכל מצות ה' בעבור זה הכוונה כי אז העולם מתקיים ומתברך גם אני שמעתי שהאל"ף מילא ליורו והאציל בן הוא תפארת הנקרא בן וחברו עם הת' זהו את השמים ר"ל האלף מצטייר יו"י תמלאם יוד ו"ו יו"ד הרי כאן ב"ן ואת האציל עולם השפל הוא הנקרא אבן ישראל אבן בג"ג"ן גן נעול אחותי כלה ואצילות עולם השפל במקומו ית' בעז"ה את הוא ה' אחרון שבשם בן ד' וניתן לאברהם אבינו ע"ה את א' הוא ראש לכל האותיות וזהו וה' בראש שכל הוי' הוא א' והוא מחשב' והוא מלך למעל' על ת' ולמט' מן הת' זהו א"ת גם הת' הוא בראש שהוא קודם מן הב' שהוא תור' קדומ' וע"כ הא' בא בתור' שבע"פ לתת לו כח זהו א"ת ויהו"ה בראשם מאי ו' לומר לך שהא' העלה הת' למעל' מן השמים הנקרא ראש דברך אמת זהו את השמי' שהאת על השמי'

השמי' זהו וה' בראשם. הוא ובזה דינו :

השמים הוא ת"ת ונק' שמים ואתה תשמע השמי' א"ל ר' מהו שמים א"ל ש"ם י"ם א"ל ויש שמים נקרא א"ל השמים ושמי השמי' ר"ל שמי שמי' ת"ת השמי' כנסת ישראל. וזהו בדבר ה' שמי' נעשו אלו שמי' התחתוני' אלא שמי השמי' עיקר קבלתם מן סימן השמי' מן השמאל וגם שמי שמים מכח החכמ' שכא' כולם בחכמ' עשית ואוי להם לאומות העולם כששמי' הללו דן אותם שהשמי' מתהפכי' לארץ זהו הפך רחמי' לדין כי כשתלקו הא' מהם. אז ימטר על רשעי' פחים א"ל רבי למה נקרא שמי' בעבור שמי' לימינו ואש לשמאלו והוא באמצע ומקבל משניה' ועוש' שלום וזהו ביבל שקב"ה אש ומים וערבן זה בזה ועש' מהן שמי' והוא שנקרא אמת והוא הרחמי' ומקבל מהחסד ומהפחד א"ל רבי לא כך שאלתי אלא כך שאלתי המי' למעל' מן האש וכאן נכתב הש' המור' על האש קודם המים משמע שאש למעל' מן המים א"ל בני זהו מלאכי עליון יבדוהו א"ל מי ישאלם א"ל אני אשאלם יצאת' בת קול ואמר' בעבור שאש למט' מן המי' והוא קרוב וסמוך לאש ע"כ הקדים הש' מן המים וקראו שמים אמר רבוני דעלמא זיל בתר רובא רוב קבלתם מן המים לכתוב מים תחל' ואח"כ ש' א"ל האש מקבל תחל' שהוא הש"ן ואח"כ בא' המי' ומכבין האש וזהו שמי' גוברין על האש ולכן נכתב הש' תחל' א"ל מהו אש ומי' א"ל במ"ק הוא וא"ו שהוא המשים שלום בינית' שהקב"ה רצה לברוא את העולם במים ולא הי' מתקיים ר"ל שאם הי' בורא עולמו במים לא הי' יצר בעולם ולא היו פרים ורבים רצה לבראותו באש זהו מה"ד ולא הי' העולם מתקיים ר"ל אמת כי היו פרים ורבי' אך מה"ד הית' מדקדקת עם הבריות והם כולם ביצר קשה והיו כלים ברגע כשחברו האש עם המים והאצילו וא"ו הבא תרא' אש ומים במ"ק וא"ו זהו מה שנתעוררו חז"ל כל מחלוקת שהוא לשם שמי' סופה להתקיי' ושאינ' לשם שמי' אין סופו להתקיי' איזהו מחלוקת שהיא לש"ש הוי אומר זה מחלוקת הלל ושמאי ושאינ' לש"ש זהו מחלוקת קרח ועדתו ר"ל לש"ש שמכווני' לשם הנקר' שמי' כענין אש ומים שהביאו שם הנק' שמי' ואז נעש' שלום ונתקיי' המחלוקת שהאש ומי' קיימי' והלל ושמאי כוונתם להביא שם הנקרא שמי' ולהסיר הקליפות הנק' עורון ורא' שב"ש היו חריפי' עוקרי הרי' וב"ה היו רבי' ובקיא' ורא' שהלל עולי' בבי' אדנ"י וכדי שלא תאמר שמדתו אדני לכן הלל במ"ק א"י הוא א"י שבמל' אדני ועי' א"י עול' ג"כ אדני א"י וברבוע שסו' זכר העול' א"י במ"ק זה זכרי שמד' הנק' זה ומשכי שפע הא"י במדת אדני וע"כ הלכ' כמותו כי שמאי הוא מדתו שמי זה שמי וידעת שהמיל' דוח' שבת

ושיו חולקי' כי שמאי הי' סובר מאחר שהכל אני מתערבי' א"כ עלי' יש לכמוך והלכ' כמותי והלל סובר י' הגולי' הם ועי' בא"י אליך יגבוה מעל גבו' שומר וגבוהי' עליה' וע"כ הלכ' כמותי בא שם הנק' השמי' תחל' בהלל ואח"כ בשמאי וידעו כלם שהלל רב באוכלסין מיד יצא' בת קול למטה הלכ' כב"ה והנה נתקיי"מ' המחלוקת שלא נעקרו דברי בית שמאי לגמרי שבהרב' מקומות חזרו ב"ה להורות כב"ש והודו לדברי ב"ש אבל קרח לא הי' במחלוקתו כווני' להמשיך שם הנק' שמי' כי כיון להפוך הבריא' ובהיפוך הבריא' אין קיום בא ורא' שמשה רבינו עליו השלום קרא אליה' לשלום. וא"ל אתם אש ואהרן מים והנה מן המחלוקת נמשך השלום שהם שם השמי' והם ענו ואמרו. לא נעלה ולא נמשיך מהשלום אלינו רק נעמוד בחוקף גבורתינו ואין לשאול אלא בת קול ותבטל דברי קרח כי יש להשיב. שקרח לא רצה לשלום כל עקר ואין התעוררות א"כ בת קול מאין אלא יא"ת שלא משה מפי הגבור' למד שקרח ועדתו הנה בני שריפ' ובליע' כינהו : וא"כ איך הי' גונב דעת הבריות ושי' קורא אליה' לשלום וידע כי הם לא ישלימו וי"ל אמת משה הוה ידע כי קרח לבדו לא יספיקו בידו לעשות תשוב' אך חבריו אם היו פורשי' לאו בני כלי' נינהו והם הוסיפו על חטא פשע ונעלם ממשה וע"כ קרא אליהם לשלום וגם אין להקשות למה התפלל שלא יקבל הקב"ה מנחתם וגם לברוא דין עליה' זולת משה הקב"ה יעש' דין ומשפט עליהם וי"ל כי משה עכ"פ ידע דינם ועניינם אך הי' צריך קריא' והתעוררות דא"כ יתבטלו כל התפלות. והקב"ה יעש' דין כפי מעש' המקבל. הלא תרא' שאברהם אבינו ע"ה ירד למצרי' מפני הרעב ואדם גדול כמותו הי' לו לעמוד בארץ ימי' מועטי' עד עבור ימי הרעב אבל בעבור שרא' הארץ נבוזה ויבשה ירד להשקות' ר"ל ירד למצרי' כדי להשקות הארץ למעל' ע"י התעוררות דאברה' וכן משה וכן כולם צריכי' התעוררות ומעש' כדי שיהי' כח ופועל ויעש' הדבר שהוא למעל' וקרח לא רצה להמשיך אליו השלום וכשאר' הארץ יבש' יבושו שבוגדי' ריקם אז פתח' הארץ את פיה וקבל' כל הדינין שירדו מלמעל' כי מלאו מקום לאול שהיא המקבלת הטוב והרע והיא אש מקבלת אש ולא מלאו רק המקריבי' ואלו עליה' ונשרפו כי לא כוונו רק במדתם שאמרו לא נעל' ואהרן כיון להשלים ככנס בשלום ויצא בשלום וכשם שפתח' הארץ את פיה וקבל' אותם למעל' כן פתח' הארץ את פיה למט' ובלע' אותם ואם יש מי שאמר קרח וקין כוונ' אחת להם הדין עמו כי קין במנחתו חטא שהביא מזרע הארץ אש מבלי מים וכן קרח עמד במדתו אש מבלי מים וקין נהרג כי שופך דם האדם באדם דמו ישפך ובעבור שהי' לקרח לקחת מוסר ולא לקח אך חטא פעמי' ע"כ נתוספו

לו

לו מיתות משונות שקשי' האחרון מן הראשון שהעובר עביר' מן עבירות חמורות ושנה בו מה מעל' יש לו גם קרח הוא קינהו וגם א"ל אחרי שהבל הביא מבכורות צאנו והוא קרבן מהודר כי ידוע הבכ"ר ולא"ן וקב"ה קבלו אלא שהכיחו ברצונו ושאין בזה שלא הי' ראוי לו ונתחייב הריג' בעונו ומגלגלין זכות ע"י זכאי וחוב ע"י חייב ונזדמן קרח והוא קין והרגו וחזר וחטא הי' מן הדין שיהרג פעם שנית ולא שיבלע כי לא ימחול עונו אם לא במית' הזאת וראה דין הבליעה כמה הוא קשה שיורד חיים שאול'. וראה והבן שהבהמ' זימני הקב"ה ונשתנו' בהזמנת בריי' ואח"כ נמלאת טרפי' כי עדיין לא נמחל' עונו' אלא שדין הראשון רוצ' השם להיות בלי צער וע"כ זימנה השם ביד ישראל כענין ואהבת לרעך כמוך ועדיין צריכ' לקבל דין כן הדבר בקרח לא ימחול עונו כי חטא פעמי' וע"כ הדינין אליו קשים. ועוד אבאר אותו במקומו בע"ה ביאור די ושמאי והלל כוונתם לש"ש וקרח אין כוונתו לש"ש ומיס ואם כוונתם לש"ש ושמאי קפדן במדתו הלא כה דברי כא"ם כאו"ס אדכ"י ס"ת שמי. הסר כעס מלבך ר"ת עולה הלל במספר הכ"ס ס"ה והלל עול' ג"כ ס"ה א"ל רבי כתי' ישמחו השמי' וכתיב ואתה תשמע השמי' ר"ל ישמחו ל' רבי' ותשמע לשון יחיד א"ל ברוך פוקח עורי' ולא אמרתי לך פעמי' ו' נגלי' ונסתר עמו והנה יחיד ורבי' אשקך מיין הרקח כי זה בן ש"א ה"א יבארהו ר"ל שכינ' נקרא ה' וכנסת ישראל נק' ה' וזהו ה' ראשון וה' אחרון פעמים מלאים ומגידים בב' ווין הא הא ופעמי' חסירי' ומגידי' בב' ההין ה"ה ר"ל כשהווין אלו שמחין וזהו ישמחו השמי' ואז ותגל הארץ: ואתה תשמע השמי' הוא ו' נגלי' וגם הוסיף לשאול מהו בן א"ל ה"ה מתרבעין ומתמלאין זהו בן ר"ל ה' פעמי' ה' הוא כ"ה וא' מלואו אינו מתרבע כי לעול' א' א' הרי כאן כ"ו וזהו ה"א ה"א ב' פעמים כ"ו הרי ב"ן וזהו ב"ן ה"א ה"א. והכוונ' הוא כשההין והווין בחיבור אז הכל מתברכין למעל' ולמט' א"ל ר' לכתוב ואת' תשמע שמי' ישמחו שמי' ותגל הארץ. א"ל כתיב בזאת אני בוטח ר"ל להכנים תפילתי זהו ואת' תשמע השמי' ה' אחרון שבשם בן ד' להכנים תפלתי לשמי' זהו השמי' כי אות ה' נק' זאת. וכן בזאת יבא אהרן אל הקודש ואותה ה' נקרא נער ואיך אעל' אל אבי והנער איננו אתי וישמחו השמי' ר"ל ישמחו הווין ויעל' ה' אחרון שבשם בן ד' ואז ותגל הארץ ר"ל תגל הארץ עם הה' ראשון בהוא השכינ' והו שמח' בבני' שכינ' עמה' כי יש שכינ' לשכינ' ר"ל השכינ' היא שכינ' לכ"י וכ"י שכינ' לישראל א"ל בני ראית ביאת הא' בת' שבא עם הנקודות הדקות והסתומ' והוא נוקד את והאיר כל העליונ' ומיד נפתחו שמי' וקבלם וה' אחרון עמה' וזהו השמי' וע"כ נפתחו שמי' בקודש ושמי' הוא אדם ואדם כולל זרועות ושוקי' ומעור ועצו' וגוף שאדם הוא השדרי' שבכל מעמדם מתקיימי' ויונקי' והשדרי' משמוא ושרי בשמי' שבני' ושלם הרי כאן עשרי' א"כ הכל בא"ת השמי' ראש את הא' בא ולא בא עמו א"ל ראיתי והבנתי ולא שרשתי לאמרו א"ל בני א"כ למה לא נפתח גם י' השמי' א"ל אני נשבע לך שאיני יודע א"ל בלי שבועה אני מאמין לך אלא למוד לשונך לומר איני יודע א"ל א"כ למה נוקד בחירק א"ל נפתחו השמי' לקבל וסי' בחירק לשריק בים ועוד יתב' בע"ה:

ואת הו' בכל מקום זכר את נקב' הוא ובית דינו ואין צורך לבא הו' באת ראשון כי הוא עם השמי' אבל את שני צריך ו' כי הוא עם הארץ. ולכן נתוסף הו' לזון את העולם ר"ל את שראשון רומז לזרועות והשמי' הוא במקום ו' ולכן כתיב את השמי' בלי ו' אך את השני רומז בשוקי' הוא עם הארץ והארץ מורה דין ע"כ הי' צריך לומר ואת להיות גם הו' עמהם שהוא מורה רחמי' ותוספת כענין שארז"ל ו' מוסיף לעולם ויהי' ואת כמו וה' הוא ובית דינו כי אע"פ שהשוקי' עם הארץ גבר הדין וע"כ הו' עם הארץ והואיל ויש ו' עם הא"ת א"כ האת הוא של ו' הנק' שמי' והאת נקרא ירא' א"כ האת שהוא הירא' היא של שמי' תהא יראת שמי' וגם מלכות שמי' על' של שמי' וראה שכינ' אומר שמי' תכין אמונתך היא האמונ' ר"ל שהאמונ' היא היראה' כענין דכתיב ואמונתך בלילות וכתיב אמונתך סביבותיך זהו אמת ואמונ'. ועתה אגיד לך שרשום בכתב אמת שהו' הנוסף בזאת בא נכח כללו הוא אהי' ראשון ר"ל כח כללו מא' ועד י' וי' עמה' עול' אהי'. כי מה לו' בלא כללו כי אהי' השיב הו' לאמת ר"ל תרבע אהי' ר"ל אהי' פעמי' אהי' הוא אמת תתן אמת ליעקב הוא ו' הוא קו האמצעי גם ריבוע הו' עצמו כנגד ל"ו ר"ל שש פעמי' ו' עול' ל"ו זהו ש' קיינו ל"ו הוא צדיק חונן ונותן וע"כ הו' עם את לזון ולפרנס את העולם: א"ל ראיתי הו' שנתגלגל ועל' לאמת א"ל ראיתי ורעד' אחזתני אבל עתה אודיעך מנפלאות השם הגדול ית' שמו שנתעלה אמת בשמותיו אל"ף מ"ם תי"ו ולקח אותיות שניות ימ"ל ואותיו' שמר' מרמזי' א' ימי' וזהו וביום השמיני ימול בשר כו' וכיון שהמיל' מכח אהי"ה המתגלגל אמת הוא יעקב ע"כ המיל' דוח' שבת ויעקב נולד מהול שאין ערל' מגעת שם וגם אחר שנתגל' המיל' אמר ליעקב מאחר שסרה הערל' תחליף אמת בא"ת ב"ש אז אמר יעקב אהי' מלבשן כלה ר"ל אמת בא"ת ב"ש את"י א"ל ר' מהו אמת א"ל זרת א"ל מהו זרת א"ל שמי' בזרת תיכן ר"ל אמת במלואו עול' זר"ת והכל בא מן הא' בא ושמע משל קנה קנה מאדם אחד פעם אחת שייתי מהלך לנהרדעא

ופגע

ופגע בי אדם אחד בדרך וא״ל להיכן אלך וא״ל לכשרדעה וא״ל עמוד ועמדתי וא״ל אשאלך והודיעני א״ל אמור א״ל עד היכן הו׳ עול׳ וא״ל עד היכן הו׳ יורד וא״ל שאלה אחר שאלה איכו השוב׳ מיד אמרתי לו כתיב ואהי׳ אצלו אמון מלמד שהו׳ עול׳ עד אהי׳ גם הוא אמר לי שהו׳ יורד עד י׳ וא״ל מהו י׳ א״ל יו״ד במילואו הוא אהי׳ עם הי׳ והוא שיני ר״ל אהי׳ במ״ק הוא שיני שפתיו וא״ל איני מניחך עד שתאמר לי כל דבר ותבאר לי מיד התחיל ואמר לי הו׳ הוא ת״ת ישראל והוא מדת יעקב ועול׳ ממדרג׳ למדרג׳ ה׳ מדרגות עד אהי׳ ראשון ואח״כ לוקח שפע הברכות ויורד ממדרג׳ למדריג׳ ה׳ מדלגות עד מדרג׳ התחתו׳ הוא י׳ מלא והי׳ עצמו והוא אהי׳ אשר במ״ק הוא שיני׳ והוא של״ש והנה פחד יצחק סוף הה׳ מדות עליונות ות״ת יעקב התחלת ה׳ מדות אחרונות ועול׳ ת״ת שהוא יעקב עד אהי״ה זהו ואהי׳ הו׳ הוא אהי׳ ובירידתו משק׳ כל העשר ומברך אותם. השוני׳ ע״י ת״ת ישראל כזוכי׳ כולם וזהו והנה סולם מוצב ארצ׳ וראשו מגיע השמימ׳ והנה מלאכי אלהי׳ עולי׳ ויורדי׳ בו וסלם בחשבון הו׳ הוא גלות הארוך ויעקב בחשבון הו׳ והסלם עומדת במד׳ אחרונ׳ הוא הליכור האמצעי ומגיע עד אהי״ה הוא כתר עליון ואמר השמימ׳ ה׳ ראשונ׳ להרמיז בה׳ ידיע׳ השמי׳ עליוני׳ שמי׳ לשמי׳. וה׳ אחרונ׳ השמימ׳ לומר חמש׳ מדריגות למעל׳ מן הו׳ כאחז ביעקב ומלאכי אלהי׳ זו דברי השם עולי׳ ויורדי׳ בו השוני׳ שיעקב עול׳ דרך דברי השם עול׳ תחל׳ ואח״כ יורד וכל זה אדה״ר גרם ונחסר הו׳ מיעקב עד בוא רוב י״ה ממשלת הכתר הם חמשת אלפי׳ ור״ן אז קודש הר״ן יכתן הו׳ ליעקב ויעל׳ עד כתר עליון ויאמר עורה למה תישן ה׳ לעורר שפע לרדת וילך יעקב ויאמר לכ״י קום בתולת ישראל אז הליכורות יתמלאו ולא יאמר עוד העניים והאביוני׳ מבקשי׳ מים ואין כי האין עם יעקב ויבושו הפגעי׳ רעי׳ ויחזרו להשתחוות ליעקב כי כתמלא בו׳ יעוד אמר לי דברי׳ רבי׳ ואין כאן מקומם. וא״ל מה שמך וא״ל אל תשאל לשמי הנחתיו והתחלתי ללכת וא״ל אל תלך חזרתי לראות וראיתי להב אש עולה למעל׳ בא אלי זקן אחד ואמר לי כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאול׳ לעולם קבלתי עלי לכתוב כל דבריו בשמו כי הכרתי בו שהוא ממתיבתא דרקיע:

הארץ הוא כ״י וה׳ הארץ ה׳ ראשון וה׳ אחרון שבשם בן ד׳ בתחל׳ ארץ ואח״כ לבסוף הארץ שקודם קבלת׳ מן השפע היית׳ ארץ ומתאוה לעלות לקבל מן האור הגדול ולבסוף באה ה׳ הבינ׳ ונתחבר עמה וזהו הארץ ר״ל שפע מהבינ׳. בא וראה ה׳ הארץ מל״א ה״א ר״ל ה׳ ואחריו א׳ להודיע שה׳ הבינ׳ עם כ״י הוא כ״י ע״י הו׳ שהוא ת״ת א״כ הארץ כלול׳ מהבינ׳ ומו׳ קצות הארץ היא בת הבינ׳ השמי׳ הוא בן הבינ׳ הרי כאן ד״ו פרצופי׳ הארץ אותיותי׳ ה״א ל״ר זהו ואין ל״ר כאלהינו ל״ר למעל׳ ול״ר למט׳ ר״ל ל״ר למעל׳ היא הבינ׳ מבינת בחכמ׳ ובורא עולם גם מבינת בחכמ׳ וברא הארץ ה׳ בחכמ׳ יסד ארץ ל״ר למט׳ כ״י וא״ל ר׳ מהו ל״ר א״ל בור א״ל ומהו בור א״ל ל״ר פועל ומל״ר א״ל רבי ארץ מנא׳ כאלו א״ל מנא לך א״ל אף ידי יסדה ארץ ועקר קבלת׳ מן האף א״ל ר׳ ראית קלב למעל׳ א״ל ראיתי שני קלבים א״ל מי ומי א״ל כתמלא האל״ף והפ״א ונעש׳ קל״ב וזהו א״ף והשני ארץ כמו האש תהי׳ הבת א״ל ר׳ פעם אחת סיפר לי אבי ז״ל שראה משה בשרו של ר״ע תלוי במקולין של ברזל והייתי תמה איך נמלא קלב למעל׳ ועתה כתיישב׳ דעתי א״ל עדיין מבחוץ אתה אבל הקב״ה הרא׳ לו למשה נפשו של ר״ע שהיא עתיד׳ לרדת בעולם השפל והוא יהי׳ בממשלת האף. והוא הקלב וימסרהו ביד המלך אכזרי הכאתו מן האף ונגזר עליו המיתה הזאת וזה הרא׳ לו למשה. הקלב השני היא אנך מדה״ד הרפה ואמר משה למה יפקוד עליו דין הזה והשיב לא׳ הכלל כי כך עלה במחשב׳ ורול׳ שמחשב׳ לנקות נפשו של ר״ע כי אין טהרתו רק לקבל יסורין אלו וכל זה חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח א״ל ר׳ ומה צורך להראות למשה את זה א״ל גם סיפר אבי ז״ל זה הרא׳ לו למשה לראות שהבאים בעולם השפל בזו השמט׳ כבר באו וזהו דור הולך ודור בא דור שכבר בא וביאת משה לא היית׳ צריכ׳ לצער כי כבר קבל צערו אך עתה בא לשררה ולמלוך על ס׳ רבוא אים זהו ויתעבר ה׳ בי למענכ׳ ועתה שמע אלי ודברי האזינ׳ ארץ אל״ף רי״ש לד״י אותיות שניות דם ר״ל שאין דם בעולם אם לא מארץ מה״ד הרפה. בא וראה בלעם הרשע כיון בארץ לכלות ישראל וזהו סוף תיבות שפ״י הוא שנא׳ וילך שפי פעמים ארץ פעמים יבשה וגם אודיעך כפתחה הארץ וקבלה השגול העליון הוא השגול שתחת הרי׳ מקום הבינ׳ והייתם לי סגולה סגול העליון לה׳ האחרון:

והארץ הכלולה מן ו״ה קודש שנכללי׳ היתה תהו ר״ל קודם שתקבל מן ו״ה היית׳ תמי׳ מאין יבא לה השפע ולא שמעת ענין האר״ן בתחל׳ היית׳ בכח עלות העלות אז היית׳ תהו ר״ל האדם הי׳ תוהא בדבר לדעת האיך ולא הי׳ יכול להשיג והשכאלא׳ ובהו כלומר ב״ו הוא ר״ל אין אדם תוהא אחר אצילות׳. וגם יש לומר מהו תהו קו ירוק והוא התשוב׳ המקפת את העול׳ אשר ממנה מימי החסד נמשכי׳ והוא הנק׳ רוח של מים ובהו הוא החסד שנא׳ אמרתי עולם חסד יבנה שהוא האציל אבני הבנין שהם הו׳ קצות וזהו קו תהו ואבני בהו קו היא הבינ׳ אבני בהו הם ו״ק שנאצלו מהחסד וראה תהו תמהא בהו ישות כי על כח האדם תמהא ולא על הפועל ודע כי אע״פ שנאצלו מן

החסד

ספר הפליאה

החסד אבות הללו מכ"מ עיקר פעולתם מן הבני׳ כי האם על בניה גוזרת ומלת היא׳ ר"ל היא׳ בכח תהו היא׳ תהו כי אין ממש ואין צורה ועתה שכאללו ובהו ר"ל יש ובו ה"ו ועתה אבאר לך דין תהו ובהו דע כי תהו ובהו נק׳ תפוחי׳ ויש להם שדה ואלים שם והיא הארץ והיא כלול׳ עם תהו הלא תרא׳ תהו לקח אותיות הקודמי׳ ומלא שד"ה והי׳ מן הדין לומר בהו ותהו. אבל בעבור שעיקר קבלתם ופעולתם מתהו ע"כ הקדימו ר"ל תהו הוא פחד ובהו הוא חסד והארץ היא שדה של תפוחי׳ ר"ל שהחסד ופחד אלים שם והת׳ לקח הש׳ והש׳ ד׳ והו׳ ה׳ זהו שדה שהשד׳ פועל בכח הפחד ואין לכתוב תהו בהו בלי ו׳ כי הבהו צריך ו׳ שהיא ת"ת ישראל בשדה שהיא הארץ וראה כי בהו מקומו ת"ת הוא השלו׳ ותהו מקומו רע הייטו עושה שלו׳ ובורא רע ותהו מדת הגבור׳ מצפון תפתח הרע׳ וגם ראה כי הת׳ בא בפחד בעבור שהת׳ רומז למדה אחרונ׳ הוא מדת הפחד ר"ל מדה היונקת ממדת הפחד וה׳ סמוך לת׳ להחריב והו׳ להתים כח שניהם אך הב׳ הרומז בחכמ׳ עלאה בא בבהו הוא חסד להשקות ו׳ אבני הבנין והש׳ עמהם שאלולי זה נשקעות האבני׳ בפחד ואין תקנה לעולם :

שאלו מתיבתא דרקיע מקודשא בריך הוא מה ד"ף א"ל לא תימא דף אלא ק"ד א"ל האותיות אלו מה מורים והשיב להם מה"ד הקש׳ ומה"ד הרפה ועל שפ׳ רות בקשה והד׳ ברפה הדין נותן להקדים הק׳ מן הד׳ שכן קודם להאלי׳ והם שאמרו ד"ף כיוונו להתחיל מא׳ וקב"ה כיון להתחיל מת׳ מתיבתא דרקיע למדו בעולם השפל ולכן התחילו מא׳ וקב"ה התחיל מת׳ שכן כתוב סדר האותיות בשמי׳ ה׳ תחלה אמרו לו הדינין הללו אנה נשקעי׳ א"ל ב"ו בה"ו א"ל היאך א"ל באים מימי החסד ובהו עלים׳ ונשקעי׳ בתוכם וזהו קיום העולם א"ל זה שמענו בעולם שבאנו משם אבל צריכי׳ אנו לדעת מפיך מה שלא שמענו שם א"ל זה מדה בחור׳ ובהו ו׳ פעמי׳ ב׳ ב׳ פעמי׳ ו׳ ה׳ פעמי׳ ו׳ ו׳ פעמי׳ ה׳ זהו ק"ד הנה נשקעו תוך בהו ומתקיי׳ העול׳ מיד ענו כולם ואמרו טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף תקח קיחה מקנה ובהו וא"ו ב"ת ה"א וא"ו כמה אותיות הולידו א"ל בין הכל ז׳ א"ל ז׳ אבני בהו והם היקף העול׳ א"ל נעלם ובהו זולת הגלגל׳ הם ז׳ אותיות והם ז׳ שמעות הנקראי׳ הקף העולם א"ל מהו בהו א"ל תהו א"ל ומאי תהו א"ל בבהו א"ל ומאי בבהו א"ל תהו א"ל א"כ היינו כפתו ואין לדבר סוף א"ל אמת אמרת אין לדבר סוף וכלך לפנים א"ל העבודי׳ איני זז מכאן אם לא אבין א"ל אתה אמרת אין לדבר סוף ור"ל תהו אין לו סוף שכל שאין לו סוף אדם תוהא עליו א"ל בבהו שאלתי ותוהו תשיב א"ל בהו ס"ת תהו הנה נעל׳ תהו בבהו ואינו נרא׳ וא"ל כח בהו להשקיע תהו מאין לו א"ל פעם אחת הלכתי לטבול וערב שבת הי׳ וכשעליתי מן המי׳ בא אלי זקן א׳ ואמר לי בהו ס"ת תהו וכח בהו להשקיע תהו מאין לו ולא ידעתי להשיבו ועתה שמעתי שאלתו ממך שמא ממנו שמעת א"ל מאבי שמעתי ולא הבנתי ואמור לי מה אמר הזקן ושמא אזכור מה שאמר לי אבי א"ל אמר הזקן בהו אותיות שניות יה"ו הוא אה"ה. ור"ל בכח אהי"ה אשר בו גוזר על תהו וא"ל ר׳ ברוך לי שזה אמר אבא לי אלא ששכחתי א"ל למה נכתב ב׳ ווין בובהו א"ל לא ראית מימיך בנים מסבבין את האבות ר"ל ו׳ ראשון ת"ת ו׳ אחרון יסוד ב׳ חכמה עלאה הוא האב ה׳ הבינ׳ היא האם זהו ובהו א"ל ר׳ ולמה יעל׳ הבן שהוא הו׳ הראשון למעל׳ מן האב שהוא הב׳ א"ל אלולי זה הלל׳ לישראל מהיכן אבל עתיד הקב"ה להעלות הו׳ הוא ת"ת ישראל למעל׳ מחכמת אלהי׳ זהו שנא׳ ירכיבהו על במתי ארץ ומיד יפול שם וכל הפגעי׳ ספו תמו ויצאו ישראל מהגלות האחרון א"ל ומאי תהו א"ל הוי א"ל ומאי הוי א"ל מתוהו א"ל מעולם לא יכנס בשכלי בלא ביאור א"ל ולמה הנהיג עצמך לשאול . א"ל אם לא אשאל לא אבין א"ל תהו תיו ה"א ו"ו אותיות שניות הוי ור"ל אין האוי בעולם אלא מתהו א"ל ויש כח להביא האוי בעולם א"ל כחו כשנעל׳ אהי"ה ממנו והנה אותיות שניות מבהו אהי"ה ר"ל הכל מן המקבלי׳ כשמקבלי׳ ישרים וטובי׳ קוב"ה נמצא בבהו הוא אהי"ה ומשקיע את תהו הנמצא בו ואין לו כח להזיק . ואם לאו הקב"ה הוא אהי"ה נעלם מבהו ומתהו ואוי׳ בעולם א"ל תהא במ"ק הוא י"ה מהו זה א"ל היא מה"ד הרפה ועל ידה פועל התהו שהוא מה"ד הקש׳ א"ל בני בא וראה ושמע ושתום הדברי׳ כי דבר גדול שמעתי על מלת היא׳ א"ל ר׳ ממי שמעת א"ל קול בעלמא ואדם לא ראיתי א"ל והיכן היית א"ל סמוך לחורבי׳ אחת מחורב׳ ירושלי׳ ומה שמעת א"ל שמעתי דברי׳ מבוארי׳ היית"ה ה"א יו"ד תי"ו ה"א הא׳ כתר עליון י׳ חכמ׳ ה׳ בינ׳ ו׳ ת"ת וד׳ כנסת ישראל והוא עם הו׳ ת׳ כנסת ישראל והיא עם משך הו׳ ה׳ לעלמ׳ בכח ה׳ והית"ה עול׳ כ"ת מלמד שעשר הויות היו בכת אחת בכח בעלת העלות ור"ל הארץ היתה בכ"ת אחת עם העשר בעלת העלת וראה מעלת׳ ועניני׳ קשור׳ בגחלת והכל אחד ר"ל ארץ עם המלה הוא אחד שעם הארץ האחדות וזהו במ"ק א"ל ר׳ זרועות ושוקי׳ לא שמעתי א"ל הו׳ ומשך הו׳ שני מכריעי׳ יש מכריע בלא תובעי׳ ר"ל ו׳ ראשון מכריע בין הזרועות ומשך הו׳ בין השוקיי׳ והרי עשר א"ל ר׳ ומה מלת היא׳ א"ל כאללי׳ הארץ הרי היא הוי׳ וזהו והארץ היתה הוי׳ **יש נא** א"ל בני דבר גדול אני רואה נפתח ה׳ של היתה הרומז בבינ׳ לקבל מן הי׳ הרומז בחכמ׳ ונפתח הת׳ של היתה הרומז בכ"י לקבל מן הה׳ הרומז בבינ׳ והמאור **עלה** בחכמ׳

בחכמ' לקבל ממנ' בלי אמצעי א"ל מכין לך זה א"ל עיני' לך ולא יראו א"ל מהיכן יראו א"ל יראה שהי' של הית' נקוד בשב"א שרומז במעוט ולכן אמרו ב"ה שהיסוד מקבל גם דרך הציור האמצעי בלי הפסק ונקוד תהו הת' בחלם לומר הת' הית' בכח בחוכם ועתה כאלו' ונקראת ארץ ותהו והארץ הית' ובעבור שכאלו הו' ובכללו הת' לכן ננקדו שניה' בשורק דרך תהו ר"ל קודם שכאלו היו בכח ברוש וכשכאלו' ברוש כשפרקו שריקתם מתהו וי ליי' לעלמא כשתהו שורקת כי תהו הוא הגבור' וננקד שורק כי כששורקת שורפת ואלולי שהוא קשור בחבלי בהו שהוא חסד אין כל ברי' יכולה לעמוד וגם אם הית' פועלת מעלמ' הית' באה בכח גבורת' והית' שורפת ומכלה הכל אבל הית' מוסרת דין להו' ד"ו פרצופים מנהיגי עולי השפל והדין מתרפת ואינו מכלה לגמרי זהו תהו ושי' מן הדין להיות הת' ברפה ובא בדגש להודיע כח וגבור'. וכשכאלו' הארץ והתחילו' לקבל מבהו הוא חסד עולם הוא אור מבהיק ואינו מבריק כל כך אז חכמ' עלא' שהוא הב' הוריד ברכה מחולם והו' כפתח לקבל וקיבל ורצה להריק לו' למשוך לבת זוגו הו' מלאם בשורק ומיד ננקד הו' בשב"א זה תהו ובהו:

וחושך על פני תהום שמעתי שאויר קדמון נקרא חשך בעבור שכל דבר שאין אדם יכול להשיגו הוא חושך אליו ואויר הקדמון מי יוכל לדעת כילד סתרי האצבי' כולם אשר הי' בעמק האין ונאצלו כל האצבי' מן האחדות וזה לא יוכל האדם להשיגו ועי"כ נקרא חשך ואמר על פני תהום ר"ל חשך הי' העשן עד שנאצלו' גם התהום היא אחרית האצבי' והיא כ"י ועמק הבנין ועי"ז נאמר ברכת תהום רובצת תחת ולא ראית בכי מה נאמר במתן תור' ראוך יחילו הרים זרם מים עבר נתן תהום קולו רום ידיהו נשא ור"ל ראוך יחילו הרים אלו זרועות עולם הנקראי' הרים זרם מים אלו מים העליוני' הבאי' מן החסד נתן תהום קולו הוא כ"י. רום ידיהו נשא ר"ל אצבי' אחרונות הרומזי' במלת ידיהו כשאם ועלא' במד' הנקרא רום הוא שחולם כענין נעוץ סופו בתחילתו:

נפנה לפן אחר וחשך על פני תהום כמו שאמרנו דעלת העלות נקרא תהו והגבור' תהו מטעם דעלת העלות דבר המתמה והגבור' דבר שאין לו סוף בדעתו מלשון תפתח הרע' כן חשך עלת העלת מצד שאין לו השג' נקרא חשך מטעם שלא יוכלו להשיג כן חשך נק' גבור' הוא פחד וזהו על פני תהום שהחשך תמיד ע"פ תהום הוא כ"י וראה שעיקר יניקת התהו' מהחושך ונקראת כ"י תהום מתהו כי זהו דין וזה דין זה אש וזה אש אין הפרש ביניה' אלא שתהו קשה ותהו' רפה

ושמעתי אומר שמ' תהום נוסף וחליל' וחליל' שיש תוספת או מגרעת בתור' אבל מחסרון ידיע' נוספו האותיות א"ל ר' א"כ מהו התהום א"ל ירא אני לומר מה ששמעתי מאבי ז"ל ששמע מאביו ואביו מאליהו ז"ל אשר למד תור' מפיהו א"ל וכיון שיצא מפיהם של אלו אמור אותו גם אתה א"ל מה לי לומר דבר גדול כזה א"ל א"כ למה הרהרת בלבך לומר ששמעת א"ל א"כ אני אגלי' לך ואתה אל תגלה א"ל תהום זה ראשו וסופו ת"ם שי"ו באמצע היו עם כללם ר"ל כלל ה' י"ה חכמ' ובינ' כלל ו' אהי"ה כת"ר עליון זהו תהום הכוונ' כי הה' והו' חיים מג' מדות הנקראי' אי"ה והנה א' אהיה הוא אמת והי"ה של כתר חכמה אלקי' א"ל ר' השמר שערת בשרי א"ל בני אין להרהר כי כל מדותיו אליו פונים ושם כליו המשתמש בהם והוא היודע ואתה מה לך א"ל ר' ואימא חשך מאי וחשך בר' א"ל אי לאו הר' מי יוכל לסבול שריפתו זהו ו' השלום עוש' שלום במרומיו אמר לי' מאי חשך אמר לי' שהו לי מלאכי מעל' שחשך יבא הזמן וישכח את ישראל ויאהב את האומות ושם(?) זמן הגלות הדי' אף חובב עמים שזה חושך שכ"ה א"ל וו' א"ל הו' עמו לעולם אינו מניחו פן יחרה אפו מכחו ואין שריד ופליט ח"ו זהו וחושך א"ל ועתידי' להכלל מידו א"ל עתידין לעלות יותר ממה שהיו במתן תור' וכל האומות יפלו תחתיה' מלמעל' למט' א"ל ומי יליצם ומי יעלם א"ל הו' הוא ו' של יעקב שניתן לו להיותו מלא בשעת הגאול' זהו יעקוב בו' ובמקומו יתבאר בעזה"י א"ל כאמתכי א"ל בא וראה כפלאות מכפלאות הבורא תהו וחשך ו"ו א"ת ש"ן כ"ף ראשו ו' וסופו פ' הרי כאן כ"ו הוא אלהי' ומאין נאצל ממשך הו' הוא ר' שני וד' הרי כאן כ"ו ראה כי נעלי' כ"ו פ"ו כשאתו אותיות י"ם כא"ת ר"ל אם תלך בדרך הישר וכ"ו ופ"ו ישיו בכחת אז תירש ש"י ר"ל שלש מאות ועשר' עולמות ואם לאו כא"ת וכא"ת אותו לנתחיו. ומאי על פני תהו' יכתוב וחשך על תהום. א"ל א"כ אין לחשך פנים ר"ל פני החושך היא התהו' ועתה פתח עינך וראה ואזכך ושמע מאי תהום ת"ו ה"א וא"ו מ"ם כמה אותיות הם י' לומר שהתהו' מקבלת מכולם והיא מקום העשר ה' בראש ומ' בסוף ואותיות אמצעיות עולים ע"ט וי ליי' לעלמא כשיחסר י"ה ממדת התהום. יבש"ה בלי רחמים מושכת ע"ט כליה בעולם ח"ו א"ל ר' ומעולם לא יצא עט בעול' להחריב א"ל יצא במבול ועשה תכלי' להיות ארך אפיים א"ל ר' ארך מניין בתהום א"ל תהום בא"ת ב"ש אלפי"ם ר"ל שתי עם אחיו הוא י' ועולים ארך והו ארך אפים:

ועתה אודיעך מה שלא שמעת מימיך כשעל' משה ברקיע לקבל תור' להוריד' לישראל למד סוד מים אלף שנה סוף כל השמועות בקש משה שיאמרו לו סוד השמש' אלף: מיד ענה מט"ט ואמר לשמו שהוא תהום

ענו

עני למשה. מיד ענתה הת' ואמרי' למשה כמה אותיות מא' עד ת' א"ל משה כ"ז ענה הה' ואמר' כמה אותיות מא' עד ה' א"ל ד' אמר הו' למשה כמה אותיות מא' עד ו' א"ל ס' ענה הס' ואמר למשה כמה אותיות מא' עד מ' א"ל י"ד א"ל ונע"ע לרפן כולם יחד לרפן ומלא מ"ע א"ל ע"כ יש לי רשות ממחשב' עליונ' וזהו ותחסרהו מעט מאלהי' ות' חסר מעט א' מתהו' במ"ק הייני הכ' אלף א"ל ולא ידעת ולמה לא הודיעו א"ל לא ידעתי ולא שמעתי א"ל ומתי נדע אותו א"ל לכשיבא אליהו ז"ל א"ל ואני ידעתי שיש לך כח לשאול אותו א"ל לאבי לא גילה כ"ש שלא יגלה לי א"ל אומרי' מקצת שבחו של אדם בפניו וכולו שלא בפניו גדול אתה מאביך א"ל בני אין הדבר כן שהמועט של אבי מחזיק מרוב' כ"ש שהי' יודע הרבי' א"ל במה שנתחייבתי הגדתי חזר ואמר התהום ד' אותיות כל אחד לקח אותיות שלפניו ועלו מ"ע הד' אותיות עצמן שהם תהום מה ענינ' א"ל אתן א"ל מאי אתן וא"ל תתן ר"ל תהום שהיא כ"י אומרת אתן כי התהום בגי' אתן וא"ת אחי' בא"ת ב"ש ואומר תתן שאתן תהו עשר תעשר עשר שתתעשר וע"כ אמר תעשר וזהו עשר במ"ק אתן תתן עם ג' אותיות תעשר ועתה אם תכם אתה שים דברי בלבך פעם אחת הייתי מהלך בדרך אפרתה היא בית לחם ובא אדם אחד ואמר לי אנה הלך ואמרתי לו לבית לחם ואמר לי אודיעך דברים מבית לחם קודם שתלך לשם להיותך מוקשב פן תכשל אמרתי לו אמור א"ל דע כי בית לחם סבבה תהו ונעשית התהום כלבוש כסיתו והנבא' מתהום אומרי' אבדו גוים מארצו ה' הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים עוצו עצה ותופר דברו ולא יקום כי עמנו אל רבות מחשבות בלב איש ועצת ד' היא תקום עצת ה' לעולם תעמוד. מחשבות לבו לדור ודור ר"ל אפרתה אפרת ה' ואפרת הוא לשון רבוי וגודל ר"ל שה' אחרון שבשם בן ד' מתגדל ומתרב' כי הה' הוא בית חכמ' הנק' לחם והייתי לומד ועוסק בעניני הרחמי' הנבא' אל הה' ובא אדם א' והכרתיו שהי' מלאך כי אני הי' מלומד עמהם וא"ל אנה תלך ור"ל במה אתה לומד ואמרתי בבית המתברך מלחם ואותה רגע במה"ד סיתה ומשום לא תחסום שור בדישו לא הנחתי להמשיך אליו רחמי' אבל אמר לי בית לחם סיבבה תהו מדה"ד הקש' ונעש' תהום ר"ל עומדת בתוקפ' ובתוקף מה"ד הקש' ומיד סבבהו כל העמי' ר"ל השרים של האומות והיו מבקשי' להתגבר גם הם מתוקפ' ולעמוד בתקפם על ישראל וק"ס התחיל לפרכם ולמלוך על ישראל והנבא' שם ר"ל האבנים אבני הבנין אומרים אבדו גוים מארצו ה' הפיר עצת גוים ר"ל יצא ויתיש כח הדין מיד אמרתי לו אמור לי בזמן הדין מושכין רחמים מלמעל' או אין מושכין ואמר לא תחסו' שור בדישו מכאן אומרים אין נופלין ע"פ בלילה :

ורוח אלהים מאי ורוח זו חכמה אלהי' רוח הבינ' ורי"ח ד"ב אותיות התור' במ"ק תור' קדומ' תור' רשומ' אשר מתנה כרשמת תור' שנכתב ותור' שבע"פ כלול' בה קדומ' מחסד עולם אמרתי עולם חסד יבנה ר"ל כל שני' נק' יום ויומו של הקב"ה אלף שנה והנה חכמה ובינ' שני אלפי' קודמי' מן החסד זהו אלפים לעולם קדומ'. ולפ"ז קשה שאין יום לאלף שנה כתפש אלא בז' היקף אבני הבנין לכן הואיל ות"ת נק' עולם וחסד הוש"כ שנא' ותורת חסד וקדם החסד מן הת"ת אלפיים שנה חסד פחד והכל אחד כי רוח שהוא החכמ' נרשם מתנה תורת חסד ותור' שבע"פ היא פחד ואמר מאחר שהחסד מקומו ת"ת יקרא גם הת"ת תור' שבכתב ופחד מקומו כ"י תקרא תור' שבע"פ ועל ההיקף נופל אלפיים והאומר על חכמה אלהי' אלפי' כוונתם מכין בעלמא כענין עשר ספי' עשר מאמרות ומ"ש יום ואלף שנה ר"ל ימי התור' ושני התור' ואלפי התור' כי הם דברים של היקף ע"כ שמעתי בזה. ורוח רוחו של אלהי' שהוא בינ' ורוח בא"ת ב"ש פגפ"ס פ' וס' ק"מ זהו קם שנא' לגבי יהושע קום לך חסר ו' כי אלהי' מנה רוח של אלהי' ר"ל כ"י נקרא אלהי' והיא אמרי' ליהושע קום לך ר"ל רוח הבינ' עמך לכבוש כל העמי' וג"פ ר"ל ג' בינ' פ' כ"י ר"ל אע"פ שנה ורוח עם יהושע ע"י הבינ' וכ"י כי הבינ' ממני הגאולות וכ"י הי' הלוחמ' וגם הבינ' ע"י הת"ת ות"ת לכ"י כי הם מנהיגי עולם השפל:

מרחפת ר"ל חכמה אלהי' היתה מנס' את אלהי' שהיא הבינ' שהבינ' הוא פני החסד הנקרא מים וכל האבני' (כ"א הבנין) נק' מים על שם החסד הנק' מים ומלת מרחפת מלשון כיסוי על גוזליו ירחף מרחפת עליה ר"ל אל הרוח מכוסים כל קצוי עולם וכל קצוי אבני הבנין וע"כ בא לשון מרחפת והרבי' דברי' חתומי' וסתומי' במלת מרחפ"ת מ"ס ר"ש ח"ת פ"ה ת"ו ראה עשר אותיות במלת מרחפ"ת הכווני' היא עם העשר ארבעים מאתים שלש מאות שמנה ארבע מאות שמונים חמש' ארבע מאות ששה ראה אתה בני חכמ' עלא' הנק' רוח אלהי' לוקחת את כח וכיסהו והעלימהו וגנזו לצדיקי"ם וזהו צדיק יסוד עולם וזהו וכח מלא חן שנגנז באותיותיו של מרחפת שהם אותיות חן זהו מרחפת מכס' וכל זה שאין העול' כדאי להשתמש באותו אור מלד תנאו של אדה"ר אלף ריש בית עין יוד מם אלף ריש בית עין יוד מם מם אלף תיו יוד מם שין למד שין מם אלף וו תיו שין מם וו נון הה אלף ריש בית עין מם אלף וו תיו שין מם וו נון יוד מם חת מם שין הה אלף ריש בית עין מם אלף וו תיו שין שין הה ראית מהו ק"ן הה' האחרון שבשם בן ד' היא החכמ' ומתעל' ומתכסת שם ואח"כ יורדת ומבושמת מר ולבונ' וזהו גם אני בכור אתכסו להעלות' שם בחכמי'

בחכמ' ר"ל מרחפת מוליד אותיות ק"ן ה' כ"לד מרחפת תעליהו במדידת ארבעי' כענין שכתבי' למעל' ואחר תמלא' ותמלא אותיות ק"ן ה' ר"ל עתיד' כ"י שהיא ה' אחרון שבשם בן ד' להתעל' בחכמת אלהי' חכמ' בחכמ' ומתכסת ויורדת מבושמת מר ולבונ' ר"ל עתיד' שיאמרו לה הב' וי"ן קום ועלה עמנו בחכמת אלהי' הוא הקן שילאכו משם ואז אין כל ברי' יכולה לך זהו מרחפת א"ל ר' א"כ איך כתוב מרחפת על פני המים א"ל שמע לאזניך מה שאתה מוליא מפיך ע"ל עי"ן למ"ד עי"ן זהו ק"ל והוא של"ש שרא' יעקב אבינו ע"ה והוא סיני' שקבלו ישראל עליו את התורי' והלמ"ד הוא ע"ד בגי' ות"ם אאע"ה וכלכ' ע"ד כה וכשתחו' ונשוב' אליכם. זהו מרחפת ע"ל שהוא כ"י ובזמן הגאול' תאמר חכמ' עלא' לע"ל שהיא כ"י ק"ם לקבל מים עליוני' מים חיים להאיותך ולקום על אויביך ולהשפיל' השפל' שאין לה קיום ותקומ' עוד. ר"ל פני עול' ק"ם וה' המים היא כ"י והרוח שהיא החכמ' מרחפת עלי' ואומר ק"ם ופתח פיך לקבל מים חיים מלמעל' ולכן כפת"ח המ"ם והיו"ד בחיר"ק שהיוד היא חכמ' ומריק לכ"י לייסר האומות וז"ש דהע"ה הוקם ע"ל ר"ל מדת דוד ה' אחרונ' שבשם בן ד' הו' מקימו מגזרת חכמ' עלא' ע"י ע"ל ר"ל ע"י מאה ברכו' שימליאו אלי' כל העש' שכל א' כלול מעשר ואלו הן ק' ברכות שהרמיזו רז"ל ממלת ע"ל:

ויאמר אלהי' ויאמר הוא מה"ד כענין שאמרו כ"מ שנא' אלהי' הוא דין אך הדבור הוא רחמי' שנא' ראש דברך אמת ואמת בכ"מ הוא רחמי' חוץ ממקום שפירש אמיר' רחמים והדיבור דין כענין שנא' דיבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות וכן וידבר אלהי' אך שתם דיבור רחמי' ושתם אמירה דין יודע הקב"ה ולופ' ומביט עד סוף כל הדורות שזה האור יגנז והעול' לא ישתמשו בו כי יחטא אדה הראשון וע"כ התחיל ויאמר ר"ל וי אמר אלהי' שיגנז זה האור מהם ולא יהיו כדאים להנות ממנו. וי אמר באמיר' זו ילא כז"ר העולם ויגנז ולא ימלא * ראוי להנות ממנו כי אם הלדיקי' לעתיד לבא ר"ל ויאמר בגי' מר בוא ורא' שהו' הזה הוא ו' הנעלם והוא אור הנגנז בי' והי' בא' ונשאר מר (ונגנז מדה"ר) שהי' קודם שחטא אדה"ר רם זהו ויאמר והכוונ' מלד חטא אדה"ר הניחו העולם השפל בד"ו פרלופי' ועל שהעטרי' אפשרית הידיע' ואפשרית היכולת כענין שנא' היפלא מה' דבר ר"ל מה' לא יפלא אבל ממני יפלא וכן מי יתן מי שבידו כח לתת אבל אני אין בידי ומלאכו שהבינו נק' מי א"כ העטר' אפשרית הידיע' והיכולת ות"ח ישראל איננו אפשרי בידיע' כענין היפלא וגו' מ"מ אפשרי הוא ביכולת כענין מ"י יתן והוא לא נק' מי ע"כ תור' שבכתב שהוא מתפארת והתור' שבע"פ שהוא מן העטר' אומרת לאדם ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב את המות ואת הרע ובחרת בחיים (אומרת העטרה לא קודמת ידיעתי מהטאיך שאני אפשרית ואומר ה"ת אם קדמה ידיעתי אני אפשרי ביכולת לכן אין הדבר תלוי בי אלא בך ובחרת בחיים) ואל תשאל א"כ הבינה שקדמה ידיעתה ויש לה יכולת כענין וסור מרע בינ"ה ימנעהו ולא יניחהו לחטוא והוא הגורם שאינו מונעו ונמלא יולא משפטו מעוקל מלפניו. כי יש להשיב הב' ראשונות שהם כתר חכמ' בינ"ה הם ראש אחד וכפי מעלתם וחטא האדם תלוי בעולם הניחוהו ביד ד"ו פרלופין לתת להם השכר והעונש כפי עניכם והנפש תבחן כי ע"כ ירד' מן העליוני' ואין כל חדש תחת השמש ר"ל נפש חדשה: ויאמר אמר לי בני אינך רוא' שנסתר מופת א' בתוך ויאמר ומלת ויאמר אומר אותו הבינה וגם כנסת ישראל הנקראת גם היא אלהים א"ל לא ראיתי ולא אראה' איך נסתר מופת אחד בתוך ויאמר אמר א"כ מה אתה מקוה א"ל לשמוע א"ל ושמי א"ל ממך. א"ל גם אני איני יודע אלא קבלה מיכין שמעתי ומשם לא ידעתי א"ל א"כ מה יהיה א"ל המתן המתין ובא אללם אדם אחד ואמר להם מהו ויאמר א"ל בני ענה לו א"ל ר' העבודה איני יודע וגם אתה לא הגדת לי א"ל א"כ אענה אני א"ל ויאמר מופת אחד א"ל מהו מופת אחד א"ל כל מופתים נסתרים ונסים נסתרים מכנסת ישראל הנקרא אלהים: א"ל אמור לנו אדונינו איך נסתר מופת אחד בתוך ויאמר א"ל תחליפהו בא"ת ב"ש. וי"א פמ"ת אותיות מפ"ת וחשבון אחד שהוא י"ג א"ל ולמה לא נעש' נסים נגלים א"ל בעבור שאין העולם ראוי להעשות להם נסים ומופתים נגלים. א"ל אדונינו בדור מלרי' הכאישו בבריאה עברו בז' מלות דור פרין ונעש' להם נסים נגלים א"ל היו ביניהם אנשים גדולי' לדיקי' שהיו ראוים לראות מה שראו והאמינו בדברי משה ויקדו וישתחוו וגם היו עתידי' לקבל התור' ולשמוע דברי' מפי השם שנאמר קול דברים אתם שומעים ותמונה אינכם רואי' ראו אמונתם ולדקתם והאיך לא יעש' להם נסי' נגלי' והנגלי' והנסתרי' בשביל ישראל וע"י ישראל רואי' גם האומות:

ויאמר נתחבר א' עם הו"י ונעש' אוי' אוי להם לבריות שאינ' כדאים להעשות להם נסים נגלים א"ל אדונינו א"כ נסי' נסתרים נעש' בעולם א"ל השטן מרקד ביניה' בעולם ואלולי דכ"י עוש' בכל יום נסים נסתרים אין כל בריה יכולה להנלל ממנו ואגיד לך מה עוש' הקב"ה עם הבריות אע"פ שמולידי' קוש' (בעולם) למעל' אפ"ה קב"ה עוש' להם נס נסתר ומזמן להם מזונות מתוך קוש' זהו קשים מזונותיו של אדם וגם אל תאמר בלבבך כחי ועולם ידי עשה לי את החיל הזה וראה שאדם מפזר בביתו עשר' חלקי' ואינו יביל לעשו'

* בכ"י הנוסחא ראש

לעשות חנך א' לצדקי' והכל מחסדי' והוא אינו יודע אבל
בבא האדם בביתו מלאה פנים זועפים ורעים ופני האורח
בושו ונכלמו והרי כאן הלבנת פנים אע"פ שאינו ברצי'
אך יש לו להראות לו פני' שוחקת ולעשות לו לב טוב
שאתה והוא משל השם אתה אוכלי' ואתה ניזונים
כענין כמ"ש בספרי' א"ל אדונינו א"כ המברך לרעהו
בקול גדול קללה תחשב לו שמתרבים האורחים ובאים
ואוכלי' מה שיש לו א"ל בני דעו לכם שאין זה כוונת
הכתוב שזה תדעו באמת שאף אם יבאו בכל יום קב"ה
מזמין להם מזון ומזה אל תזוח דעת שלכם אך הכוונה
היא ככה לפעמים יבא אדם צדיק בדור אשר מזונותיו
עשירי' ונקיים ואין לו לזה אורח אשר הוא רעהו וצדיק
כמוהו שהזמינו הקב"ה להנות מאותן המזונות ללכת
ולספר פן מדבריו יתקבלו אנשי' מגואלי' שאסור
להנותם ויטמאו לחמו אשר הזמינו לו הקב"ה נקי וטהור
רק יביא דבריו וסיפוריו וקב"ה על טהור יזמין טהור
ועל טמא יזמין טמא (א"ל אדונינו אם זה יספר הקב"ה
לא יניחנו לבא תקלה ע"י הצדיקי' א"ל בדוחק
ימלא צדיק שלא יביא לו הקב"ה תקלה ואנשי' מועטי'
הם כי השמטה קשה והצדיקי' האלו גם חטאתם כנגדם
תמיד ותכיה שילחמו שניה' ר"ל המצות והעבירות שבידם)
ואל תקרא אתה הדבר כי הקריא' מזקת להביא אליו
אורח שלא כדין יען שהקריא' עוש' התעוררות והשטן
מקטרג כענין כמעט כסדום היינו לעמורה דמינו ונתקיים
הדבר וכן יולד בן לנעמי שהיו לריבי' קריא' וכן אל תפן
אל מנחתם א"כ ראו שהנשי' נסתרים בכל יום נעשים
א"ל אדונינו מאין לך כל הדברי' הללו א"ל אל תשאל
לי מאין לי כי לא אגיד לכם פרח והלך לו מיד הכירו
כי ממתיבתא דרקיע ירד א"ל בני ראית מה למדנו
א"ל ר' ראיתי וכמעט לא פרחה נשמתי כל כך דברים
מתוקים הוציא מפיו א"ל ר' ויאמר אלהי' יהי אור
באיזה כח א"ל מי כתיב אמר ויאמר כתיב בכח גלגול
הו' שמתגלגל באהיה עם כללו ר"ל הו' עם כללו כאלל
אור הוא הו' בעצמו שהוא האור ובכחו של הי' אשר
משך שלו ו"ד כאלל משך הו' עם הד' חיבור א' ופרצוף
א' ואדם א' הרי כאן ב' אורים ו"ד זהו יהי אור ויהי
אור בכח הי' ר"ל היא י' של ויאמר ונעלם שלו ו"ד
ואמר אלהי' שהיא הבינ' מכח הי' שהוא חכמ' יאללו
הנעלמי' של יו"ד שהם ו"ד חיבור א' ר"ל שלא
יהיו מפורדים לגמרי רק יביטו זה את זה ויאהב זה
את זה כענין ורבקה אוהבת את יעקב זהו יהי אור אור
הו' ויהי אור הד' וזהו הבינ' מסתכלת באור' ובוראת
את העולם ר"ל תור' קדומה והיא החכמ' ומסתכלת
ר"ל מאללת ההויות בכח החכמ' זהו ויאמר ר"ל וי' של
ויאמר א"ל ר' א' של ויאמר מהו עוש' א"ל הי' שהוא
החכמ' מאין הי' לו הכח אם לא מא' זהו א' של ויאמר

והנה הבינ' פועלת בכח שניה' כתר וחכמ' א"ל ר' מ'
של ויאמר א"ל מאחר שהבינ' בוראה את העולם א"כ
ראוי' היא להיות' מלך עליהן זהו מ"ם במלואו העול'
מלך כי המ' בעצמו הוא מ' פעמי' הוא י"ם וכן ם' פעמי'
הנעלם שלו הוא א' פעמים יו"ד ולפעמי' ה' וכן הו'
פעמי' הנעלם שלו ו' פעמי' א"ו וכן פ' פעמי' הנעלם
שלו הוא א' ופעמי' הוא ה' וכן א' פעמי' הנעלם שלו
י"ת ופעמי' הוא ת' וכן הר' ואח' וכן כולם שאין להם
הכרח בנעלמי' שלהם א"ל והר' של ויאמר מהו א"ל היא
הבינ' ולכן כשהי' שהוא החכמ' יורד ומתחבר אליה הוא
ה' ר"ל כנגד הנקוד' בר' ונעש' ה' וכשהי' מסתלק
מר' הוא ר"ם היינו פעם רי"ם (פעם ר"ם) ופעם ה' הוא
ויאמר א"ל בני בא וראה כח סתרי תור' ויאמר ו"ו
יו"ד אל"ף מ"ם ר"ם שכל הנעלם של ויאמר עולה ד"ל
במ"ק וסופי תיבות של נעלם ויאמר עולה כ"ה ר"ל מדה
אחת יש לו להקב"ה וכ"ה שמה והיא במאמר הראשון הוא
ויאמר וזהו ד"ל היוצא מכל נעלם ור"ל דלה שאינה
מאירה אלא מהו' וע"כ נא' ודל לא תהדר בריבו ר"ל
אתה הו' הנותן אור לדל לא תהדר אותו בריבו עם
הרשעים הנה דל לקח את שלו כי לא לבעלה האללתיו
וזהו לא תחמוס אור בריבו ראה בני מאמר ויאמר
אלהי' שאלו מתיבתא דרקיע מקמי קב"ה יהי אור ויהי
אור שני אורים יש כאן והם ד"ו פרצופי' היכן היו
וכאללו והשיב מלת ויאמר האלילם א"ל כילד א"ל הנעלם
והנגלה של ויאמר עולים אלפיים וג' הרי כאן ב' ימי
בראשית שיומו של הקב"ה אלף שנה שנא' כי אלף שנה
בעיניך כיום אתמול כשאמרו ג' לרבות שני אורים
הכתובים ומשך הו' הגנוז הרי כאן ג' היתירים מיד ענו
כולם ואמרו קרא לשמש ויזרח אור ראה והתקין לורת
הלבני' שבה נותני' לו כל צבא מרום. ויאמר אלהי' מי
זה אלהים א"ל היא הבינ' וכל אלהי' במעש' בראשית
היא רמז בבינ' :

יהי אור נתכס' אלהי' בחכמ' ואמר יהי אור כלומר יהי מושך שפע הברכ' הבא מן
החכמ' ולא יהי' הפסק בדבר יהי פירושו ימשוך. מהו
ימשוך א"ל אור מהו אור א"ל אור התפארת ימשוך מן
החכמ' ולהיות החכמ' תור' רשומ' והת"ת תור' שבכתב
זהו שארז"ל נובלת חכמ' עלא' תור' שבכתב היא ת"ת
ראה עתה בני שכל הדברי' נעלמי' בחכמ' והבינ' מגעת
בה והדברי' מתפשטי' ומתגלי' ובעבור כי מלת יהי'
מושך חכמ' ושפע טוב וברכ' ע"כ לא תמלא מלת יהי'
אלא באבני הבנין כגון אור ורקיע וכיוצא בהם. א"ל
ר' אותיות יהי מה מורי' א"ל זו השאל' אליהו ע"ה תרל'
ואמר י' חכמה עלא' ה' בינ' י' אחרון היא היכל פנימי'
היכל הקדש י' אחי' שהכל כאלל מהם והנה י"ת אלי
שהם חכמ' ובינ' אב ואם ושבו בי' לקחת רשות להאליל

דבר אחר וכל הג' אותיות יה"י עולים כ"ה ר"ל גם המד' הנק' כה המשיך בכח ה"ה ישראל כי החכמ' כמשלה בחלמיש על שהכח' שתומות בה כענין החלמיש שאין כתיב נרא' וניכר בו והנה כל הויות נק' יאורים מלשון אור כשאו נסתרות ה' וע"כ כתיב בצורות יאורים בקע ורא' כי שחכמ' מקבלה זוהר מהא' ואותו הזוהר מתכוון ממנו זהו שנא' עוטה אור כשלמ' עוטה ר"ל מקבלה שלמ' ר"ל השפעות החכמ' שהיא קובצת כולם א"ל מנא לך דהאי אור הוא ה"ה א"ל יהי כתיב יו"ד ה"א יו"ד מ"ו תולה ת"ה שהוא אדם הרומז בו שנא' ואהיה לאכי וכו' והא' היתר לומר שהכל מן הא' א"ל ר' מי הוא שמסדר א"ל הבינ' א"ל מנא לך א"ל יהי כתיב יו"ד ה"ה יו"ד הרי כאן נ' שערי בינ' והיא שאמר' למשה הן קרבו ימיך למות א"ל וגם זה מנלך א"ל היינו מה שארז"ל ממהר לשמוע וממהר לאבד יצא שכרו בהפסדו ולא אמרתי לך בי כ"ה ר"ל כי הי' עולה עם כללו כ"ה הוא הן א"ל ר' זה לא שכחתי ולא אשכח שאם אשכחנו תדבק לשוני לחכי אבל זה אני שואל איך תעל' מעלה יהי הן א"ל יוד הי יוד הרי כאן הין. כשעל' משה לרקיע מצא להקב"ה שהי' מדייק באותיות יהי אור וא"ל משה לפני' מאי האי ר"ל מהו הדיוק א"ל למה היוד בראש ויוד בסוף וה' באמצע א"ל י' בראש חכמה אלדים וי' בסוף חכמה שלמ' וה' באמצע שהי' האציל הה' וה' האציל הי' ר"ל י' שהוא חכמ' האציל הה' שהיא הבינ' וה' שאציל הי' שהיא חכמה שלמה א"ל הקב"ה למשה משה מהרת לשמוע אבל מאלך והודיעני מה האי דכתיב מה ה' שאל מעמך וארז"ל הרי כאן מאה ברכו' ור"ל שיבקשו ישראל להתברך מכל העשר שכ"א כלול מי' והרי כאן מאה ומלה מה בא"ת ב"ש י"ץ עולה ק' וישראל הממשיכים ומי המשפיע א"ל א' א"ל מנלך הא דהמשכה הי' מן הא' א"ל הכל מודים א"ל אמת הכל מודי' תור' תמימ' להם מכין ר"ל מכין להם הלימוד א"ל איני יודע א"ל א"כ למוד לשונך לומר איני יודע שלא יאמרו משה בדאי הוא א"ל רבונו' דעלמא אתה אמרת לי בחלום לילי' אני מכה ואני אמרתי כחלום ש"א יטעו ויאמרו משה בדאי הוא אלא ב"ו כופל טעות ואע"פ שאמת אני יאמרו שהיפך אבל אתה ממך אני לומד ואם אטעה לא תאמר משה בדאי הוא והכיחני בבדאותי כמו המלרי' כי הביאני אל האמת ואחר שלא ידעתי הביאני אל האמת א"ל הב"ה הכל במלה יה"י והכי הוא בהיות נעלם הה' ביוד יהי' כל נעלם יהי למ"ד ובהיות נעלם הה' בה' יהי' כל נעלם יהי כ"ה ובהיות נעלם הה' בא' יהי' כל נעלם יהי כ"א הרי כאן לי כ"ה כ"א ונגלה כ"ה הרי כאן א"ק ר"ל המשכות הק' ברכות מן הא' זהו יהי לשון המשכ' ימשכו הק' מא' א"ל רבונו' דעלמא ברור לי מפני מה ננקד הה' בחיריק והי' בשבא. א"ל כשהברכות מתחילות להמשך

הבינה מקבלה להשפיע למט' עד הי' האחרון היא כ"י ואז האור שהיא המאור הוא בא לקבל שפע מצינור אמצעי מחכמ' עלא' וע"כ ננקד הי' בשבא ב' נקודות זה על גב זה כצורת המאור והה' בחירק להריק למט'. יהי אור ויהי אור. והי' אור מבעי' לי' למימר אלא אם הי' אומר והי' לא הי' נרא' שכבר הי' לכן אמר ויהי שהי' מקודם בכח עד שהאצילו וזהו ויהי אור שכבר הי'. ורא' והבן שקודם אצי' הדברי'. האויר קדמון יחיד ומלך עליו לא הי' נוטי' כלל אך היו כחותיו נעלמי' ונסתרי' בתוכו. ואחר שכך הוא א"כ אין הבורא בכבודו ורצ' להמציא אבניו הם האבני' המכרי' והמציא תולדות הנקראי' תולדה השעו"ות שאין בריה יכול' לעמוד על עיקר זה ועתה שנאצלו הם אדוקים וקשורי' בו כשלהבת הקשור' בגחלת. ורא' והבן שנמצאי' אבני' יקרי' ויש להם סגולות הרבה ומהם שואבי' הברזל בסגולתם כן הדברי' הללו אחרי שהם כחות עליונות אשר יצאו עתה לפועל שואבים שפע וברכ' ממנו יתב' ואמרו רבותינו ז"ל עשר' לבושי' לבש הקב"ה בבריאת עולם וכוונת הענין הכל נברא במלאות. אך קשה שאין לבוש אדוק בגוף ויש להשיב שאין זה כלבוש המופשט מגוף. אך הוא כלבוש החגב שלבושו ממנו וא"כ אדוקי' הם העשר לבושי' כשלהבת בגחלת ועם כל זה יש הפרש בין לבוש ללבוש. והכוונ' שהפרש גדול יש בין המברך למתברך ורא' והבן שהאור הזה כבר הי'. והי' נעלם ונסתר כי אין דבר חוץ ממנו יתברך ועלה רצון מאתו יתברך והמשיך ההויות אשר היו שתומי' כמו שנא' בחלמיש שלח ידו ולכל א' וא' יחד לו מקום ור"ל האצילו ונתן לו חיות שיוכל לפעול פעולתו. וזהו ויהי שכבר הי' הכוונ' הי' בחכמ' כי לו (ס"א לה) כחנו ומשם נתפשטו והשפע כאלל הוא שנא' כולם בחכמ' עשית ובאיוב ג"כ נרמז זהו שנא' אז ראה ויספרה הכינ' וגם חקר' ומלה ראה הביט (בה) במחשב' העשור' שלא הרא' אדם המשער לעשות מעש' א' עוסק במחשבתו וכפי הציורי' שהיו במחשבתו כן עוש' מעשיהו ויספר' אלה הם ספר ספר ספור הכינ' הכנת ההויות כי ההויות לא היו עומדות על סדר הכונה הנכון אלא שהוא יתב' המשיך ההויות וסדרן ועש' מהם בנין א' ושם א' לרוח ושקל א' וסדר בכ"ב אותיות שכ"א וא' קשור' בחברת' הוא שנא' מקבילות אשה אל אחותה וגם חקרה והמדות שם להם חקר וגבול אע"פ שאין להם גבול מצד התחלה עצמותן והוא יתב' כמלא בתוכם ופועל בהם פעולתו כנשמה באברי הגוף. וזהו לבש הקב"ה עשר' לבושים:

שאלו לר' מהו שכתב אור"ר עולה ר"ז בודאי סודו גדול ונפלא אימא לן אם יש בו סוד סתום א"ל יצא אליהו ז"ל והוא יאמר סוד האור העולה ר"ז וז"ר הוא הסוד אלליכו זולתו אדהכי בא אליהו ז"ל א"ל ברוך הבא אימא האי אור מהיכן נפיק א"ל סוד זה סתום

ספר הפליאה

הוא אויר עליון סתום הוא נפתח ויצא נקודה חד הוא הי' זכיון שנתגל' הי' מה שנשאר באויר בהסתלק הי' נשאר אור. וכן הכל בכח ונתנו לי' ר"ל אויר קדמון הוא כתר וי' הוא חכמ' וחכמ' מאצלת הכל בכח האור עליון א"ל זה באת לומר לנו זה שמענו וידענו אבל אמור לנו מלת אור א"ל אור הא' הוא אויר קדמון ודעו שהא' מצטייר יו"י והי' הי' בכללו ונאצל והוא חכמת אלקי' ונשאר הו' שהוא הנקרא אור ונתנו לחכמ' זהו ו' אחר הי' ובכלל הו' הוא יוד אחרית הימי' היא כנסת ישראל לכן בא י' אחר הו' לאו שהי' רומז בחכמ' והו' הרומז באור והי' הרומז בכ"י הכל בא' זהו ויהי אור שכבר הי' א"ל וי"ו דאור מהו א"ל הוא בינ' א"ל אף אני אשאל אתכם כי לא באתי רק לשאול אתכם ואתם קדמתם ושאלתם א"ל תנא לן שנק' הא' אויר קדמון א"ל כתיב וירא אלהי' את האור כי טוב ר"ל אלהי' שהיא הבינ' ראת' את האור הוא הו' כי טוב ר"ל מבהיק ומאיר וידע שהוא מאיר העליון ר"ל אויר אותיות וירא א"ל מי הגיד לכם ענה המשיב ואמר אבי הגיד לי א"ל ושמא אמר לך מהו וירא ה' כי סר לראות א"ל כך אמר לי כל ראיה כלפי מעל' היא הבהקת האור והכל מאויר קדמון א"ל וראית אדם מאין א"ל מהנפש שהיא מבהקת מאור עליון אשר הי' כלול באויר קדמון והנפש עוברת דרך אותו אור שהוא יסוד עולם ומקבלת אור בירידתה ע"כ נותנת כח ואור לכל אברי הגוף כן בהיות הקב"ה הוא אויר קדמון עם פעולותיו ר"ל עם אצילותיו כולם מבהיקי' אור ומוסיפין אור על אור עד אין מספר.

עמד אליהו ז"ל ונשקו על ראשו. כשעל' משה למרום מצאו להקב"ה שהי' אומר כתיב יהי אור ויהי אור ולא כתיב ויהי כן אתמה א"ל למשה מאי האי א"ל רבונ' דעלמא אלו נאמר ויהי כן שמענו אור אחד עכשיו שאמר ויהי אור משמע שני אורים אור שאין העולם כדאי להנות ממנו ואור שני שבו משתמש העולם. א"ל ואימא אור א' הוא. ויהי אור הוא האור שאמר יהי אור א"ל א"כ יכתוב ויהי כן א"ל אלו נא' ויהי כן אפשר שהי' טועה האדם לומר שנאצל האור מ"מ נאצל בשינוי ממה שאמר השם א"ל ומי איכא מידי שעל' במחשב' ולא נעש' בזמן הבריאה א"ל אין ברא הקדוש ב"ה את האדם לחיות לעולם ובעבור שחטא נגזר עליו מית' א"ל רבונ' דעלמא עתיד' להתקיים המחשב' בתחיית המתים א"ל למשה דע לך שאם הי' אומר ויהי כן הי' אומר נשתנ' האור ונאצל בשינוי ממה שעל' במחשב' להאציל ולעתיד לבא יתקיים דומיא דתחיית המתי' ולעולם אור אחד נאצל אמר ויהי אור לומר שלא נאצל רק כמו שעל' במחשב' ועוד אשאלך כתיב יהי אור ולא כתיב יהי מאורות משמע אור א' רצה הקב"ה להאציל ולמה נאצלו שנים שלא ברשות א"ל רבונ' דעלמ' אשיב תשוב' חדא ויתוקן שני שאלות כתיב יהי וכתיב אור הרי כאן ב' אורות א"ל א"כ יהי אור הוא א"ל אור הוא א"ל כיצד א"ל שני יודין מתרבעין הרי כאן ר' וה' לקח מנוחתו ר"ל נתמלא בא' כעין זה ה"א הרי ו' ור' חסר א' לומר שהאור הא' לא יהי' כחבירו כי יפלו בו עיפי חושך הוא אספקלריא שאינה מאירה מצד עצמ' ר"ל אמר משה ב' יודי"ן מתרבעין י' פעמי' י' יפ"י הרי כאן ר' והא' במלואו ה"א הרי כאן ו"ר חסר א' מאור לומר לך שלא ישוו א"כ עלו במחשב' ונאצלו אמר לי' רבונ' דעלמא גם אני אשאל יהי אור אור גדול ויהי אור אור קטן איך נרא' מצאת ויהי א"ל למשה דע לך כי ויהי כשתמלאהו ואו יוד הא יוד הה יוד הרי כאן ד"ף זהו פ"ד ור"ל אותו האור השני הוא הד' שהוא כנסת ישראל ומקבל עיפי חושך מפ' שרומז לפחד כי השני מאורות שוים במאור' וכשחטא אדה"ר נגנז אותו האור ג' ימי' קודם בואו כי הי' צופ' ומביט א"ל ר' אימא לי למה לא נכתב אמיר' בחלי' הראשון ושלא הוא אחד מעשר' מאמרות א"ל בני עומק דברי' אתה שואל לי אם לא יבא אליהו ז"ל או מלאך אלהי' לא נוכל להשיגו א"ל א"כ קרא לא' מהם יבא ויגיד א"ל למי אקרא א"ל א"כ קרא לשניה' ר"ל אחר שיש כח בידך לשאול משניהם א"ל אין דרך ארץ אדהכי והכי בא לשם אליהו ז"ל א"ל במאי קא עסקיתו א"ל למה התחילו המאמרו' מאלהי' שהי' הבינ' הלא גם בראשית בכלל מאמרות הוא א"ל אמור אתה א"ל איני יודע א"ל זכור אפשר שמעת מאביך ושכחת א"ל לא שמעתי ולא שכחתי א"ל א"כ אגיד לך עניינו והיא עיקר למעל' מסבי' אין להזכיר אמיר' א"ל למה א"ל כי כל ההויות היו באים בכלל עד הבינ' ומשם נאצל כ"א ואחד מהדברים בפרט כי כולם הם בהיכל עליון הוא אלהי' וע"כ צריך אלהי' להזכיר אמירה על כל אחד ואחד כדי להאציל מתוך כל האצילות והאצילות בכח המחשב' אך החכמ' האציל' אלהי' שהיא הבינ' בכלל ולא שייך שם אמירה שלא תרא' קודם שנאצלו בבינ' היו כולם תלוים באויר עליון א"ל כיון שבאת אמו' לנו מאי האי דכ' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך א"ל מ"ה בא"ת ב"ש מאה אלו הם ק' ברכות ר"ב היא הבינ' שהוא רב על כל הבנין טוב"ך הוא האור הראשון אש"ר הוא כתר עליון מאשר שמנה לחמו לפנ"ת ר"ל האציל אור אחר שלא יהנו מזה האור הרשעים שבדור והצפין אותו ליראי"ך שהם הצדיק' ואמר ליראיך שגם הם יראים מפני זה האור שנאמר לפניו ילך דבר ר"ל מאה ברכות כשפעות דרך הבינ' אם הבני' שמח' על היסוד הוא האור הראשון והתחלת הברכות מאשר הוא כתר וכיון שב' אורות באים באור הראשון אין כל בריה יכולה להסתכל בו האציל אור שני ויהי אור ואור ראשון גנזו לצדיקים לעתיד לבא

כי

כי ישינו בו ויסכו ממנו ר"ל מאותה השגה והשגה' קורא שיחרת ודר היא הסעודה של צדיקים אין למעלה ממנ' ובעבור שאותו אור יש לו דין כענין לפניו ילך דבר ומאיים אותם ע"כ אמר ליראיך א"ל אבל אני באתי לשאול מכם והודיעוני אור הראשון נגנז אור השני מה טיבו ומה עניינו א"ל וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד וירא הוא אויר הקדמון והאציל אלהים הוא הבינה באמצעות החכמ' ר"ל ע"י החכמה והיו שם כל הויות בכלל ואלהים שהוא הבינה סדר כל אחד במקומו וזהו א"ת כ"ל ר"ל א"ת מכ"ל ר"ל את נקראת כ"י ויסוד עולם נקרא כ"ל עשה כל ועשה את ו"ה כ"ה ו"ה ת"ת ובינה ור"ל ו"ה ו' של ה' שהוא א"ש ובן עם הכ' שהיא כ"י היא המקבלת מה' הויות אחרונות ע"ב הע' אורות הבאים בו' הוא משך הו' מב' חכמה עלאה מא"ד הוא אדם שהיא ת"ת ישראל שדרך שם באים כולם ומלת טוב מלשון בהטיבו את הנרות והיה מזהיר ביותר ולא הי' כדאי להשתמש לאותו הנר לקח מאורו הטוב הכלול בו ל"ב נתיבות החכמה ונתנו לעולם הזה הייני דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו א"ל אמת דברת :

שאל מהו למט"ע בעשר' מאמרות נברא העולם א"כ אחר שמאמר ראשון או אחד ולרדת להשלי' לעשר א"כ הרי הראשון או האחד יש לו מקום שמכין א"ל למשה כל הי' מאמרות מושפעות אך עלת העלות אינו מושפע ואינו בכלל העשר וגם מתוך מעלתו ושלמתו אין אות בתורה שירמוז אליו לא קטן ולא גדול אפי' קוץ הי' וכל העשר נאצלות א"כ יש מאציל וכיון שהכל מושפעים א"כ יש משפיע וכל המושפעי' כולם אדוקים בו כשלהבת בגחלת ושמר לך מג' דברים האחד שוא ריבוי שלא תאמר במקום שיש אחד יש רבים אמר לי' ואיך תעמידני אפילו בעלה שאין לה סוף וגם אין לה ראשית א"ל דבר הנתפס בהרהור הלב הוא מוגבל בו' קצוות ד' פינות ומעלה ומטה א"כ כל מוגבל יש לו סוף וכל שיש לו סוף אינו שוה לכן עלת העלות אין לו סוף א"כ אינו מוגבל וכיון שאינו מוגבל אין חוץ ממנו וכיון שאינו *חוץ ממנו אינו משתנ' וכיון שאינו משתנה אין לו סוף וכיון שאין לו סוף אין לו חקירה וכיון שאין לו חקירה אין לו ראשית וכיון שאין לו ראשית אין לו אחרית הוא האל יתי' זהו מערכות אלהות ר"ל סדר ידיעת האלהית לדעת שהוא נעלם שאין לו חוץ ממנו והוא עיקר הנסתר והנגלה ר"ל נגלה מצד פעולותיו ונסתר מצד נוראותיו. והואיל והוא נסתר בצד ההשגה שאינו מושג בראי' גמור' ע"כ הוא שורש ועיקר האמונ' וזהו צדיק באמונתו יחיה א"ל רבוני דעלמא א"כ נאמר שאין שם אלא אין סוף בלבד א"ל אין סוף הוא שלימות בלתי חסרון וכשתאמר שיש לו כח בלתי גבול. ר"ל למעל' מעשר מאמרות אבל לא יותר א"כ אתה מחסר שלימותו וכשתאמר שיש לו כח בגבול ר"ל עד העשר הוא הדין יפול חסרון וא"ת שהעולם הזה נמצא ממנו תחלה א"כ אתה מחסר הכח שהוא ממנו וגם אם תאמר שסר בעצמו כיון לברוא את העול' א"כ הכוונה שנתחדש' לו מורה חסרון ולפי שאין חסרון בשלימותו יש לנו לומר שיש לו כח בגבול מבלי גבול הנמצא ממנו תחלה הם הספירות שהוא כח שלם וכח חסר כשהם מקבלי' מהשפע הבא משלימותו הם כח השלם ובהמנע השפע מהם הם כח חס' ולכך יש להם כח לפעול בשלמה ובחסרון כפי המקבלים והספירות הם אדוקות כשלהבת בגחלת כמצא שאין בו ריבוי והשני הוא פירוד (אחר) שלא תאמר אחר שהיו מוכרחים ההויות ובאצילותם יש שמות הרבה א"כ זה אינו כמו זה אבל הם רבים ונפרדים דע שהכל חיים מעלת העלות והג' הוא ריחוק גשמית שלא תאמר זה שאנו אומרים עלת העלות הוא גשמי ככל אחד ממנו שכן אומר נעשה אדם בצלמינו שהוא ממש בשר ודם וגם כתיב ימין ושמאל ומעלה ומטה אל ישיאך לבך בזה כי מוכרחים אנו לומר בעבור שהם נאצלי' ועל הנאצלים אינם באים בהשוואה אחת ואם אינם בהשוואה אינם במעלה ובמדרגה אחת א"כ יש להם גבול במדרגות אבל לא מעצמם כי הדברים קשורים כשלהבת בגחלת וראה והבן שעלת העלות עומד בשלימותו בלתי חסרון והחסרון שאנו רואים זה טוב וזה רע זה עשיר וזה עני זה טיפש זה חכם. חיים ומות שלום ומלחמה שובע ורעב וכן כל דבר הכל מן המקבלים ובעבור שהוא נעלם ועומד בשלימות יש לנו לומר שיש דברים שיש להם כח מלא כח חסר והם הם הספי' והכל בשבת הנבראים יצא חסרון בהשפע' (בהם) בהסתלק עלת העלות מהם ר"ל מהספי' ואותם הספי' הם בדוגמא העליונ' הם בדוגמא שלמט' ראשו של אדם הוא כנגד הכתר חכו כנגד חכמה לשונו כנגד בינה זרועותיו כנגד גדולה גבורה לב האדם כנגד ת"ת שוקיים של אדם כנגד נצח והוד בריתו של אדם כנגד יסוד פעולת האדם כנגד מלכות. זהו נעשה אדם בצלמינו כדמותינו והמלכות היא האור השני שנא' ויהי אור ומוציא כל הכוחות בפועל ולכן זה האור אספקלריא שאינה מאירה כלולה מכולם א"ל וכיצד יראה שהיא כלולה מכולם: א"ל ויהי אור כתיב בוא"ו הרי כאן כתר ת"ת ומשך הו' דרך אמצעי ר"ל ו' של ויהי מושך א"ו והם נסתרים הא' רומז בכתר והו' הראשון בת"ת והו' הנסתר ביסוד ואלה הג' מדות עומדת בסדר הציור האמצעי הוא הנקרא שדרה והשדרי' יש לו זרועות ושוקיים אך ולשון ועטרה היא המלכות הפועלת פעולת כולם כמו כן פעולות שאדם פועל באברי הגוף פועלי' א"כ אדם הוא דוגמ' עליונ' ומעורר פעולות למעל' כפי פעולותיו למט' ומאחר שכן הוא א"כ המציאות צורך גבוה. וכיון שהוא צורך גבוה

*בכ"י כ' מוגבל וב' ת"י אלו ליתא שם

גבוה א"כ צריכין ישראל לקיים המצות ולהזהר מהעבירות שהמצות מעוררות טובה והעבירות מעוררות רעה הכל כפי ענייני שאם הי' המציאות לצורך עצמו והמצות לצורך המציאות לבד מה צורך להמציאם. ואחר שהמציאם יניחם למה יצוה להם ומה צורך ובערת הרע מקרבך אלא ודאי העושה עבירה גורם מניעת השפע בעליונים גם בתחתונים ולכן ובערת הרע מקרבך ועל שהיא ר"ל כנסת ישראל מקבלת מכולם והיא עשירית ע"כ בהיות בעיר עשרה צדיקים אפי' אם כל העיר רשעים אינה פועלת דין כליה כי עשרה צדיקים שבתוך העיר מגינים כי הם דוגמא עליונה. אבל אם הי' א' פחות מעשרה והי' כצדיק כרשע: כי אינם דוגמא עליונה שהרי כמלא פירוד ביניהם זהו שאמר אברהם אבינו ע"ה האף תספה צדיק עם רשע ר"ל המדה הכלול' מעשרה ופועל' פעולת הי' תספה צדיק עם רשע ותספה הוא א' כאשר לנקבה ורחם והבן ששם באחד ואחד בהם וכולם קשורי' כשלהבת בגחלת ואין דבר שבקדושה פחות מעשרה א"ל מהו לשקב"ה שמעתי ו' של ויהי כאשר יהי' מהו יהי א"ל יהי המלאכה יו"ד ה"א ה"ה הי' יו"ד ר"ל ה' יש לה ג' נעלמים ומלת יהי עם נעלמיו עולה ע"א ר"ל כשנאצל אור השכי ישב לשפוט את העולם בב' כוחותיו ולא' גוזר ישפוט תבל בצדק ועמים במשרים א"ל ר' אימא לן מהו שאחז"ל אין דבר שבקדושה פחות מעשרה א"ל הואיל והם י' ספירות קדושה אחת היא א"כ אימא הקדוש' צריכה עשרה ולא פחות פן יורה פירוד א"ל ר' עשר ספירות הם כולם אדם אחד שהרי אדם נקרא אדם עם כל אבריו ראש וגוף ולשון זרועות ולב ושוקיי' ומעור ועשר' א"כ כל עשר כולל אדם א' ואדרב' יהי' כל דבר שבקדוש' די באדם א' א"ל צערתני צער גדול א"ל מוטב שתצטער ממה שאהי' כבוד א"ל ומה יהי' שאיני יודע א"ל כלך אצל גדולים ר"ל שאל מאליהו ז"ל א"ל זכרתי שאמר לי אבי ז"ל יען שכל אבר ואבר נחשב לאדם אחד א"ל ראייתך מאין א"ל הואיל וכ"א כלול מעשר אברים א"כ כל אחד נחשב לאדם אחד והלא תראה ק' ברכות מכל אבר עשר י' אברים ק' ברכות א"ל ר' עשר ספירות הם הספי' ראשונה היא כתר היא מחשבה ולמעלה מכתר עלת העלות למה נק' מחשבה א"ל מי שרוצה לבנות צריך שיעלה במחשבה מה שהוא רוצה לבנות א"כ המחשבה בונה הכל וזהו שאמר כך עלה במחשבה לפני א"כ מכח המחשבה יש לנו לומר שיש עלה שהמציא המחשב' א"ל ומהו שקראוהו מחשבה ומה פירושה ומה מורה יקראוהו מחשב או לשון אחר א"ל מחשב' מ' בראש וה' בסוף מ"ה הוא אדם חשב להאציל את האדם הייני כל העשר א"ל ר' אמור לי כל הסוד שידעת במחשבה א"ל אומרי' בעלי האמת שמלת ברוך רומזת במחשבה וכשיצא להמשיך ברכה ממנה כשמברך ישיא מטה לעשות התעוררות בדבר

באלו ממשיך וזהו מחשב' ש"א בה"ס וגם גורמי' המקבלי' יבישות בהקף וזהו העניים והאביונים מבקשים מים ואין ר"ל מבקשי' גם המדה הנק' אין היא שמחשבה וא"ש בה"ס ומלחם וזהו מחשבה ועוד כולה לבנה בלתי אודם אנו מחשבה שא"ש ב"ה כלומר אבן יקר שהוא לבן כשלג גם וגם מחשבה מצטייר מ' כ"ו א' ד"ו ש' ייי כ' ב' ד"ו ה' י"ד הת' כ"ו כנסת ישראל ותפארת הא' ד"ו ד' הוא חסד ו"ו משך הו' יסוד ר"ל פעמים הד' רומז בחסד כשים לנו רמז בכנסת ישראל ור"ל הא' של מחשב' הוא ד' ו' חסד יסוד שושבין גדול ושושבין קטן: שש' של מחשב' הוא ייי כ' הי' ראשון בחכמה עלא' וי' אחרון בחכמה תתאה וי' אמצעי להורות מחכמה לחכמה י' מדות: כ' בחכמה תתאה ב' ד"ו ד' פעמים רומז בחכמ' תתאה והוא עם משך הו' לרוב ה' י"ד ד' היא מלכות תתאה וכל העשר אליה באים ראה והבן שכולם במחשב' בכח ומחשבה עצמה ר"ל האותיות הב' בחכמה הש' בבינה זרועות ושוקיים בכלל הו' שנצטייר א"ל בא בכי קנה חכמה תבונה ודעת וכל מלאכ' קנה א"ל ידעת בכי ד"ב אותיות מהיכן נאצלו א"ל לא א"ל ממחשבה שמחשבה במ"ק כ"ב וממחשבה בחכמה ה' בחכמה יסד ארץ בחכמה עם המלה הוא כ"ב ומחכמה בתבונ' תבונה במ"ק ד"ב ומתבונה בדעת דעת בא"ת ב"ש קז"א דעת עם קז"א הוא ד"ב וא' יתר להורות שהדעת הוא הח"ית מן הא' מקבל דרך אמצעי ומדעת לכ"ו שעליה כאמר ויהי אור במ"ק הוא כ"ב ומכ"ו לישראל הגשמי וזהו כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו נתת"י לכ"ם הוא ד"ב במ"ק וא' יתר עליהם להורות שהטוב עם כ"ו זהו שהכל ממחשב' א"ל ר' זהו שאמר הקב"ה למשה כך עלה במחשבה לפני איך הוא א"ל יש דברים שהם במחשב' ועל שהמחשב' הוא ראש וגוף ולשון בראש שהגוף ולשון הם חכמה ובינה ע"כ חשבו שלשתן ראש אחד בידיעה שיודעים הדברים שהם במחשבה ועל שהדעת הוא שדרה והשדרה עיקר יניקתו מהמוח אשר בראש שהוא המחשבה ע"כ גם הדעת בידיעה הוא שא"כ היפלא מה' דבר כלומר (לו) לא יפלא ומשך הו' הוא בו' אך הפרק שאין בו מוח מצד עצמו הי"א כי' אינה בידיעה זהו מה שנתעוררו חז"ל לברר הפרקים שבשדרה לענין טרפות בפרק אלו טרפות ולפניי יה' בע"ה וזה מה שאמר הכתוב בחכמה ובתבונה ובדעת שהחכם חושב וקונה בינה ומצד הבינה קונה דעת ואחר שקנה דעת ובכל מלאכה ר"ל הדעת יורד בכל שהוא משך הו' אז המלאכה שהי"א כי' פועלת כל פעולת העשר ושאל מה דברים שכ"י אינה בידיעה ואמר לו שחוק כך עלה במחשבה כלו' אינה בידיעה וחכמה ותבונה ודעת הם היודעי' מהמחשב' כי זולת המחשב' אין חכמה ותבונ' ודעת והמחשב' רוצה להיות הידיע' באלו ולא בה והוא היודע זהו כך עלה

במחשב'

במחשב' ולא תשאל בדבר שאינו יודע א"ל ר' עליך כא' טוב ד' לישראל מאד ואם שאב ואם בעוה"ז ור' בעוה"ז ובעוה"ב א"ל אינך יודע מהו מלת ר' ולמה קראוהו רבי א"ל לא שמעתי בלתי היום א"ל מלאך אחד יש ששמו בר"י והוא מספק בזכות ישראל ובעבור שר' מכה העולם נק' בשם המלאך זהו והעוף יר"ב בארץ ר"ל עוף זה תורה התורה נקראת עוף ואמר וי"א שאתם נק' תורה שבכתב ושבע"פ יר"ב בארץ תורתכם זהו כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל כו' ע"כ המחשב' א"ל ר' שמעתי אומרים שהמחשב' נק' נשמה ולא ידעתי למה שהנשמ' נק' בינ' שנאמר ונשמת שדי תבינם ונראה שמן הבינה נאצלת א"ל דע לך אע"פ שהבינ' נק' נשמה מכל מקום המחשב' היא נשמה לנשמות ורא"י ויפח באפיו נשמת חיים מי שנופח משלו הוא נופח והחכמ' והבינ' פעולים הם מהמחשב' לכן נק' נשמה לנשמות א"ל מהו ענין נשמה ומהו ענין שמלה א"ל הכל בא בכלל אל החכמה ומחכמה בכלל אל הבינה והבינה פורעת כל א' בפרט ואומרת המחשב' אל הבינה תן נשמה למ"ה הוא אדם ויהלל כסדר אדם כדי שיהלל גשמי ברוחני וממנו תתברך כי הוא יעורר הברכה ממני וגם נו"ן שי"ן מ"ם ה"ה הרי כאן י' אותיות רמז לעשר ספירות ר"ל המלא הנשמה והם אותיות עשרה מלמד שהוא כח וחיות לכל העשר וגם סופי תיבות של נשמה הם קמ"ה ר"ל עתידה כ"י שתקום מגזירת המחשב' הנקר' נשמה זהו קמ"ה אלומתי וגם כלבה ר"ל קם ה' כלב הה' זהו הק"ם תקים עמו אתה המחשב' תן נשמה לתפארת ר"ל אתה המחשב' שנקראת נשמה שסופי תיבות הק"ם תקים עמו ר"ל עם הת"ת ישראל לומר לכ"י קום בתולת ישראל זהו נשמה ועוד כ"י נק' לילה בגלות הה' שנאמר ולחשך קרא לילה ועתידה להיות יום מכח הנשמ' שאותיות שניות של נשמ' יו"ם ה' כלומר עתיד ה' אחרון שבשם בן ד' להיות יום זהו שנק' המחשב' נשמה כי כשתתן נשמה לנשמה אז כולם מאירים וכולם ימים. שפו תמו כל המקטריגים וכל הפגעים א"ל ר' שמעתי שנק' המחשבה ישראל זקן ולא ידעתי הסבה א"ל בעבור שזה גדול במדרגה קורין אותו ישראל זקן שישראל סתם הוא ת"ת א"ל ומלת זקן מה מורה יקראוהו גדול במדרגה א"ל ידעתי מאבי ז"ל שהזקן נתלבנו שערותיו והוא יצא מכלל השחרות ואדמימות ונעשה לבן המורה רחמנות לכן נקרא זקן שהוא לבן כשלג אין לו כלל לא אודם ולא שחרות ומפני זה זקן שבשמי אשר זיכהו השם ונעשה דוגמה עליונה שהעליון לבן כשלג וגם זה נתלבן צריך שיהא רחמן וילך עם הבריות בתכלית הרחמנות ושיהי' נאמן במשא ומתן שלו ושילמוד לשונו לאמר האמ' ולא ימצא כרישו כל שקר ושלא ישלח ידו למלאות תאותו רק יהי' ענו ושפל רוח וקומה ויזהר שלא יצער שום אדם אשר (ס"א מאבריו)

נשמה באפו ושלא ישחט לא לעצמו ולא לעם הארץ שאם לא חש ע"ז אין לאכול משחיטתו. וראה והבן שאם לא החסר מאיבוד נשמות הם הבהמות שאוחז כפר בדוגמתו זקן ממרא הפך זקן לת"ק הוליד רעה לעצמו כי נשחלק הזקן העליון מאבריו ומלת זקן נתמלא בכוחותיו ז"ן קו"ף נו"ן אותיות שניות ב"י ב"ך ישראל אשר ב"ך אתפאר אס"ר אתה זקן שנקרי אס"ר שנאמר מאשר שמנה לחמו בד"ב אותיותך שנתנו לי אתפאר אני ישראל שנק' ת"ת ועוד אמר לי אני אם תעלה כל הזקן עם נעלמו במ"ק ע"ה יעלה מ"ח ר"ל הוא מוח שממנו יונקים כל האברים והוא המוח אשר ממנו יונק השדרה ומהשדרי יונקים כל האברים תהו לעולם ימים ידברו ר"ל עלת הזקנים הוא עלה רק שיהי' הזקן חכם ויודע שאם אינו כן ינצחנו הבחור אשר הוא חכם ממנו וגם זקן עולה במ"ק אחד ר"ל הוא אחד ואין שני לו והוא יחיד בעולמו א"ל מהו ברוך הבא שקורין אותו כך א"ל אע"פ שהמחשבה הוא פעול מ"מ כל האצילות משם תתברך ומלת ברוך מלשון בריכה ופעם אחת הייתי עוסק בזאת חקת התורה ובא מאחורי זקן אחד מופלג בזקנתו וא"ל בני במה אתה עוסק ואמרתי לו בזאת חקת התורה ואמר לי בני אם שמעת מהו זאת ומהו חקת ומהו התורה ואמרתי לו זאת כנסת ישראל התורה תורה שבכתב חקת איני יודע א"ל בני אני יודע שאמר לך אביך ושכחת א"ל מנין לך וא"ל לשם הייתי ואמרתי לו א"כ אמור מה אמר לי אבי כי עכ"פ שכחתי ואמר תעלה ברוך במ"ק עם המלה הוא חקת ור"ל אתה שנק' זאת היא כ"י אני ברוך חקת התורה ואין לך רשות להרהר אחריה ולדעת חקתי אם לא ע"י התור' שהוא תפארת ישראל וכן זאת עם המלה עולה במ"ק חקת והוא של ת"ת ואין לו לישראל לחזור אחר חקותי' שכשם שזאת אינה משגת חקת המחשב' כן ישראל לא יוכלו להשיג חקת הזאת אם לא שנאמר להם החק והטעם א"ל ר' ואתה אינך זכור שום סוד מברוך א"ל אביך ברוך כ"ו רי"ב רב על כל השמות ומתגלגל לי"ב הויו"ת ר"ל כ"ו הוא יהו"ה ומתגלגל לי"ב הויו"ת והוא שם העצם ורב על כולם. ועוד שמעתי שברוך נתמלא בכחותיו ב"ת רי"ש וי"ו כ"ף הרי כאן עשר אותיות לומר לך שכל העשר מברוך מתברכים וגם אם תעלה ברוך עם נעלמיו יעלה במ"ק ה"ל כי למ"ד רומז לבינה ולפעמים לת"ת ור"ל שהש' הוא ה' אחרון שבשם בן ד' נתנו הברוך לת"ת תהו הלה' תגמלו זאת תפרישו זאת שהיא הה' מן הל' שהיא הת"ת אם תעשה ככה תצטרך זא"ת ליכנס מכוחות הטומא' ותשאר עם נבל ולא חכם ולא תקבל מחכמה עלאה אשר היא מבורכת מהברוך א"ל ומלת הבא פעמי' עבר פעמי' עתיד וזהו והנה רחל בתו באה עם הצאן עתיד ורחל באה עם הצאן אשר לאביה זהו עבר ושם

אבים

אביה לבן ור"ל ורחל שהיא כ"י ולאה הוא ש"ת אשר לאביה הוא חסד ומלך עונות ישראל היא באה לאט לאט בקירוב הזמן אורך הגלות הד' כי אין לה רשות ובהגיע הזמן שוא הזמן שאמר יש"ו לאומות העולם להיות עילם חרב היא הזמן שיעשה מלחמה למעלה כאשר יא' לפני' ויפלו כל השרים למעל' וישתעבדו תחת כ"י ויחזרו האומות למטה ליפול ולהשתעבד תחת יד ישראל וזהו קרא אותו שאים חירבן העולם שוא חורבן האומות ולא אמר להם האמת שהוא חורבנם כי הי' ירא מהם פן יחזרו להם ואיש תחבולות הי' יש"ו והאמינו לו שהוא חורבן העולם והם אינם יודעים שבשר להם חורבנם הוא זמן וממשלה הברוך והוא חמשת אלפים ומאתים וחמשים למנין שאנו מונין לבריאת העולם ואם יזכו ישראל במעשיהם יקדימו הזמן ואז ילכו שוי"ן ויאמרו לכ"י קום בתולת ישראל וזהו ורחל באה עם הצאן עבר ור"ל באה כבר ומיהרה לעלות וברוך שבא הבא כבר שמיהר לקבלה ולהשפיע לה ואז יפלו כל השרים למעלה ומלכיהם למטה וזהו ברוך שבא עבר א"ל וכשיאמרו לה קום באיזה דרך תקום א"ל תלייר הה' והב' שבמלת הבא והוא ד"ו ר"י שסדי' רמז לכ"י וכשמבררין אותה השוי"ן היא מתחברת עמהם זהו ד"ו ואז הד"ו פרצופים עולים בר' היא הבינה ומר' לי' היא החכמה וברוך שהיא א' של הבא מברכם אז אין כל בריה יכולה לעמוד מפניהם ר"ל בריה כאלל א"ל ר' וגם שמעתי שנק' המחשב' וה"ו ואיני יודע מהו מלת וה"ו א"ל בעבור שזאת הספירה היא פשוטה בתכלית הפשיטות ושויתם מורים פשיטות על כל האחדות הם העשר וראה והבן איך וה"ו שהיא המחשבה עושה סדרים למעלה בעליונים כי מתמלא ומראה ענייני' רבים והוא וא"ו ש"י ש"ה ה"א וא"ו להרמיז לך שההויות הם י"ב כנגד י"ב האותיות של וה"ו ר"ל בהיות נעלם הה' בי' ר"ל וא"ו ה"י וא"ו הוא א"ס. ובהיות נעלם הה' בה' ר"ל וא"ו ה"ה וא"ו יהי' כל וה"ו ל"ו ובהיות נעלם הה' בא' ר"ל וא"ו ה"א וא"ו יהי' כל וה"ו ל"ב ור"ל אומרת המחשב' שהוא הנק' וה"ו לל"ב שהיא כ"י והיא ל"ב של ש"ת ויאמר ד' אל לבו עלה אל המדה הנק' ל"ו הוא ש"ת זה ש' קוינו ל"ו ועלו שניכם באמכם היא הבינה שהיא אם והבינה נאחזת מתני ואין כל בריה יכולה להזיק לכם זהו ל"ב ל"ו א"ס הפלא מוה"ו :

בא וראה מה ששמעתי כשהייתי הולך בקודש הקדשים להשתחוות מאדם א' שפגע בי בדרך ואמר לי בני הקשב והקשבתי ושמעתי כשרבעו הוין של וה"ו ובתמלא הה' והולידו לבן ר"ל ו' פעמים ו' ו' פעמים ו' ע"ב וה' במלואו ה"ה הוא פ"ב הרי שהולידו לב"ן ר"ל הוסיפו שם על שם וה"ו א"ל ר' העבוד' שמעתי אנשים שקוראי' למחשבה לבן אבל איני יודע מה טיבו של לבן אע"פ ששמעתי (עבורו א"ל לבן שמעתי) ופי' לבן כשלג כי שלג

*בכ"י כ' תכ"ל עו"ר

במ"ק עם המלא הוא עולה לבן וכל לבן מורה רחמים אע"פ שגם החסד נק' לבן אין לבנוניתו כלבנונית המחשב' כי המחשב' היא רחמים גמורים אמתיים וכל רחמים מורה לובן כשלג זהו לבן כשלג ועל המחשב' נאמר אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו זהו צמר לבן ולבן הוא המשכך את מדה"ד הנקרא כ"ה כי זה מדתו של לבן ל' פעמים ב' הוא ס' ב' פעמים ל' הוא ס' ב' פעמים כ' הוא ק' כ' פעמים ב' הוא ק' הרי כאן ש"ך חמו וחמת המלך שככה שחמת המלך הוא כ"ה ש"ך המדה הנק' לבן הוא המחשב' וזהו שככ"ה ש"ך כ"ה הראית בני שנתחלף לבן בא"ת ב"ש כש"ע והוליד זקן עם המלא במ"ק ור"ל שהמחשב' נק' ג"כ זקן א"ל שמעתי שמשמשין בעלי העבודה לקרוא המחשב' זקן וישראל הזקן שמעתי ממך אבל זקן סתם שמעתי מאחרים ואמור לי טעם א"ל כל זקן יש לו הוד והדר. וגם המחשב' מהדרת כל הספי' בענין שכולם מקבלים השפע' ממנה ולכן אמרה תורה והדרת פני זקן התחתון לכבוד זקן העליון וכל זקן סתם אל המחשב' ותקן אם המלאהו מוליד ט' אותיות להורות שהמחשב' האצילה ט' ספי' ועמה עשר. וזהו מלואו זי"ן קו"ף נו"ן הרי כאן ט' אותיות (להורות שהמחשב' האצילה) וגם נעלם זקן עולה בר"ן זהו בר"ן יחד ככבי בקר (וכך מלאכו ומחוסר סכנה) ור"ל כל הרנה עולה אל המחשבה הנק' בר"ן וגם זקן עולה במ"ק עתיק לומר שהמחשב' נקרא עתיק ג"כ א"ל תמיה אני שכל השמות שאלו הי' קורא אותם א' מבעלי העבודה וגם שמעתי אותו שהי' קורא המחשב' עתיק וא"ל למה נק' עתיק א"ל לפעמי' הספי' מלאים ממחשב' לפעמים אינם מלאים ובסבת המקבלים אבל המחשב' לעולם עומדת בשלימות בלתי חסרון א"ל ומה ענין עתיק א"ל המלאהו עין תיו יוד קוף אותיות שהיות ל"ב ל"ב נתיבות חכמה מעתיק ואם תעלהו בא"י"ק עולה כ' שערי בינה מעתיק ועוד ראה והבן שעתיק מתחלף בא"ת ב"ש ז"א מ"ד ועולה בא"י"ק עד"ן ר"ל המחשב' נק' עדן וא"ל ר' מהו עדן א"ל כל ספי' יש להם דין והחכמ' בכר לדין אבל המחשב' כולה רחמים מבלי דין כלל וראה והבן שעדן נתחלף בא"ת ב"ש זק"ט ונתחלף בא"י ב"ט ר"ל אלפא ביתא יש ומתחלת א"י ב"ט ב"ח ועדן מתחלף באותו אלי"ף בי"ת שע' בפ' הד' בז' הכי בק' הרי כאן פז"ק ור"ל זק"ט שבא לו מא"ת ב"ש הוא עולה קו"י ופז"ק הבא לו מא"י ב"ט עולה יהו"ה אלהים יא' עליהם ר"ל קוי מקוים שפע וברכה הד"ו פרצופים שהם ה' אלהים ממחשבה הנק' עדן ופז"ק שבא לעדן מא"י ב"ט הוא מתהפך זקף גדול וזקף קטן ר"ל המאור הגדול המקוה מעדן הוא המחשב' עתה בגלות הד' הדרגא שלו כשבר זהו תביר וקם ש"ס ושוכבינו הוא

*תכי' כיעו"ר וגוזרין גזירות על ישראל אבל בזמן הגלות'

שגאולה ישוב זקף קטן לגדול ואז יהי' אורו זקוף ויאיר ויזרח אורו הגדול כשיניק השפע אור האצילות מכל צד מימין ומשמאל ויונק וטועם ג' טעמים טעם אצילות בחסד וטעם אצילות הפחד וישלימו כולם מכח המחשב' הנק' עדן ויפילו ק"ש וכחותיו זהו פז"ק הבא לעדן מא"י ב"ט וזק"ט שבא לעדן מא"ת ב"ש ועולה קו"י המקוים להשפיל שונאיהם מטה מטה ולזקוף אותם זקף גדול. בא וראה איך העדן חילק חשבונו שעלה לו תא"ק ועלה כת"ר וכולו כתר כתר במ"ק ור"ל (גם) המחשב' הנק' כתר הוא כתר על כל כתר כי כולם נקראים כתרים והמחשב' עליהם כי עליה בא' וגבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם והוא הנק' בכל מקום כתר עליון וכאן אשלים דברי המגיד ששאל אותי עד היכן הו' עולה והנחתי בצורה למה תישן ה' אמר לי שהכתר מתהפך בא"ת ב"ש גא"ל וא"ל סוד הכוונ' מהו וא"ל כי התחלת האותיות הוא א' והוא הגוזר וסוף האותיות הוא הת' מתחבר הת' עם העמודים שהם אותיות כפולות אותיות ד' ם' ן' ף' ץ' והם שתא אלפי שני ומחזור קטן י"ט ולא יכולתי לרדת בתוכן דבריו עד שהשבעתיו לבאר לי ואמר לי ירא אני פן יגרשוני ממקומו וא"ל יש בידך לשאול וא"ל כן והלך ובא וא"ל תמלא אותיות ד' ם' ן' ף' ץ' ד"ף מ"ם כ"ן פ"ה לד"י ותעלה אותם בחשבון הגדול ולצרף הת' עמהם כי הת' נק' גאולה מצד הכתר הגא"ל והעליתי אותם ובמלאו שתא אלפי שני ומחזור א' ר"ל מחזור קטן שהם י"ט שנים וא"ל אלוק שתא אלפי לי"ש ת"ק ת"ק לכל ספיר' ואמור לי היכן כלי' ואלקתים וכלים בסוף חכמ' ובהתחלת בינ' וכן בכל שמטה ושמט' עד סוף שבע' שמטות ואח"כ יחזרו כל ההויות בבינ' זהו כי עפר אתה ואל עפר תשוב ומשם ואילך השם הוא היודע ואמרתי לו עדיין לא ידעתי סוד הכוונ' למה נק' כתר גא"ל והתחיל לבלוע הענייני' שלא להגיד לי כל עקר עד שהפצרתיו ואמר לי אלי אלף השני שהוא ת"ק שנה הוא ממשלת הכתר ובאלי ממשלתו שהם ר"ן שנה יצאו ישראל מגלות הד' וא"ל שמא אתה מכסה ונשבע לי שאמת הוא זה ואמרתי לו ספר לי סדר גאולתינו האיך יהי' [שאלו ממתיבתא דרקיע מאי דכתיב עורה למה תישן ה' א"ל ויפל ה' אלהי' תרדמ' על האדם ויישן ויקח אחת מצלעותיו ויסגור בשר תחתנה מאי אחת ומאי מצלעותיו א"ל אחת דא שכינ' ודא מצלעותיו צלע המשכן ודא היא זאת קומתך ומהו מצלעותיו א"ל זרועותיו של אדם ולמה סגר בשר תחתנה כי הוא רך וקשה מכאן יש לדעת כי ה' אלהים מנעו השפעתם מא"ת ישראל וזהו ויישן ויקח אחת מצלעותיו ואחת דא כ"י וזהו אתי מלבנון כלה אתי הית' ונשתלשל הדבר למט' וכאלל' האש' מן האדם ושמה עורה עלי' שהיא אש והוא הדין נוקף להורות

כינוי האש כי היא נאחזת מאברה' ומיצחק ואברהם ויצחק היו מחויבי' להוליד בני' בכוחות הטומא' ימין ושמאל ישמעאל ועשו. כ"ז נמצא בכ"י והוא נראה כענין הפסק באמצע הדיבור ואולי משום זה השמיטו אותו בדפוס] וא"ל אחר שהמים יולידו אש ומן האש ההוא מתעוררין ומתערין כל הדיני' ע"כ אברהם ויצחק בנו הנאחזי' במי"ם ובא"ש היו צריכים שיצאו מהם גם שניהם ישמעאל ועשו והם הנאחזים עד אבותיהם אברהם ויצחק והם הזרועות אך מעלת יעקב שיצא מיצחק עולה עד כתר עליון זהו ירכיבהו על במתי ארץ הצא תרא' כי מצד מעלתו אנו קיימי' בבני ישמעאל ועשו כי בלאו הכי חיים בלעונו בגלות הד'. ואברהם אמר לו ישמעאל יחיה לפניך ר"ל יכוון בין המדות הנק' ל"ו ויחיה לפניך ר"ל להיות כחו וגבורתו על הבת הנק' פניך וא"ל הקב"ה אחר שיצא מפיך ולישמעאל שמעתיך הנה ברכתי אותו ידו בכל בזמן שבניך נוטים מן דרך הטובים ויד כל בו בזמן שהולכים בדרכי יושר כי לא יצא משפע מעוקל מלפני וע"כ ידו מתחלף בא"ת ב"ש אותיות מקף והוא מפ"ק כי אחר שנתקיים ידו בכל היא בתו של אברהם אבינו הוציא' מביתו אל בית אביה הוא אחות ישמעאל לכך החילון הכניסו ישראל טומאה בהיכלם אז ולבי דוי ובסוף הר"ן * שנה לממשלת הכתר שמד' הנק' ל"ו יתהפך בא"ת ב"ש לכ"ף כולו רחמים יהו"ה שהכף עולה יהו"ה והפך ידו לוי"ד זהו ויד כל בו אז תהפך כ"ל והוא לי"ך (והנה) לך יהו"ה הגדול' והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמי' ובארץ אין שטן ואין פגע רע כי כל לקח (כח) חשבונו כ' שערי בינה ונתחבר עם פי למט' ועם הו' למעל' ושבו שלשתן אחד וזהו ופי כל שר לבאו (בכ"י כ' הרי כאן זפ"י כ"ל ואחר שאלו שר לבאו) של ישראל ואין כל בריה יכולה להזיק את ישראל כי עלו למעל' ראש ואמרו קום **בתולת ישראל** ולא הוסיף לנפול ר"ל ונפל עולה קו"ם ראה וקו"ם הפילה וקם הקימה ר"ל וקם הפילה וקם העם הזה אנה ונפלה ושבו כענין שובה ישראל והנה קמ"ה אלומתי וגם נצבה ר"ל שובה ישראל עד ה' אלהיך ר"ל בו"ש ישרא"ל מן השם ושוב הה' אל השם קודם הר"ן של כתר אז והנה קמה אלומתי וגם נצב"ה קם ה' הנקרא אלומה נצב ה' ר"ל אין לה נפילה עוד והוא הה' אחרון שבשם בן ד' אותיו' והסר מסוה העורון מעיניך ואגלה לך נפלאות מתורתיך בא וראה מהו קו"ם אותיות שניות של קו"ם קו"ף וי"ו מ"ם עולים ב' פעמים יהו"ה הוא הו' ומשך הו' ור"ל בשאר הגליות כ"י הית' מבקשת לעלות אל הוין האלו אבל בגלות הד' הוין ישובו אל כ"י וזהו עיקר כוונת הפסוק נפל' ולא תוסיף לקום ולשוב ולקום כבראשונ' רק הוי"ן יבאו אחריך ויאמרו

קום

* בכ"י כ' שניום

קום בתולת ישראל. וגם אודיעך כי קום במ"ק ובמ"ג היא בינה ור"ל אלו הווין יחזרו אחר כ"י בגזירת הבינ' כי היא אם הבנים. (ס"א והבן בני כי קום במ"ק י"ד רבבה ספקלטור להכות אדום במכת מצרים ור"ל הו' של קום מתרבע ל"ו וקם מתרבע י"ד רבבה וזהו יד ד' הוי' במקנך אשר כי הבינ' מא' נאחזת וגם קבל' בידי שהווין אומרין לכ"י קום בתולת והק' מהו כח והק' הוא א"ק אלף יוד קוף הרי כאן ע' אותיות עליונות נעלמות וקום בכח להוציא את עמך ישראל הו' מהו כח הו' קוף וו מם הרי כאן ע' כחות עליונות וקום בכחם הא מם והו הרי כאן ע' כחות עליונות והן כ"ז אותיות התורה הנאחזים אלו מאלו ר"ל שני פעמי' וקם במילואו עולים מתו כלו' ע"י כח המ"ם מתו כל הכחות החיצוניות ספו תמו):

וראה והבן כשיקימוה הווין כי הכחות החיצונית ספו תמו ותאמר הבינ' למצרית החיצונית שובי אל גבירתך היא כ"י והתעני תחת ידיה והנה שבה הגר המצרית אם ישמעאל המצרת י"ם תחת שרה גבירתי היא כ"י ותאמר שרה אל אברהם כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק ר"ל לינק כח יצחק בני ולייסר את יעקב בן בני אז וישלחהו אברה' מעל יצחק בנו ר"ל השפילו והכניעו עם אמו המצרית המצרת ים תחת ממשל' שרה וליעקב בן בנה אמרה הבינ' ואתה שלא יצאו ממך סיגים. על במותימו תדרוך ר"ל יעקב נק' אתה הוא שנאמר ירכיבהו על במותי ארץ והוא נאחז עד כתר העליון כי הוא הו' של שם בן ד' והו' עם כללו הוא אהי"ה זהו ו' אהי"ה אצלו אמון ר"ל הו' הוא אהי' ולכן עשאו דוד המלך ע"ה רוכבי שנאמר ולא יאשמו כל החוסים בו. שבזמן הגלות הוא גשמי בקריאתו ובגאולה יעל' עד כתר עליון ויסוב רוכבי וע"כ הוא שדרת האילן והשדרי' עול' עד הכתר והוא הנק' לולב. ל"ו ל"ב נתיבות החכמ' כי היא תור' שנכתב המתחלת בב' ומשלמת בל'. ולכן מברכי' על הלולב אעפ"י שמיניו רומזים אל זרועות עולם כי מן השדרה הזרועות יונקים. והוא כתר עליון תחלת השדר'. וכשרא' עשו כי רעות בנות כנען בעיני יצחק שמשיבתם כהו עיניו ר"ל מכחות החיצוניות וילך עשו ויקח את מחלת בת ישמעאל הוא מחלת מצרים ר"ל החולי והחליפות והשעבוד של ישמעאל וזה תמח' את זכר עמלק מתחת השמי' ר"ל תחת השמים היא (א"ז) הארץ ועמלק הוא כינו של עשו שמוהו תחת ארץ והנה נמחה זכרו הוא סמאל וכחותיו אז או"ה למושב לו והנה יהו"ה שלם וכסא שלם. שעד עתה היה יד על כס יה. והנה עיניך לך והם מוכים בסנורים ע"כ אסיר העורון מעינך ואגיד לך מסתרי תורתך. בא וראה כי בש"א עולה א"ף. ויאהב יצחק את עשו וזהו אף חובב עמים וכשבקש שבן שהוא ו' את אחותו שהיא הבת ונקר' ה' אז האף נשלם עמהם והוא יצחק שנק' אף ונתן הא' ליעקב שהו' ת"ם ונעש' אמת ופי' לאחותו להתים נעשה כי דגושה הית' אז ישב יהו"ה מדת יעקב על הכסא היא רחל אהובתו שנק' ונשק' וברכ' בי' ברכות וש"ם וכחותיו באים ומשתחוים לו ואומרים לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל יהי' שמך שראית בכי מעלת הכסא כי הוא מתחלף בא"ת ב"ש לא"ת תור' שבכתב ותור' שבע"פ חתום וסתום והנה הכסא כולל ד"ו פרצופים וזה אשר אגיד לך שימהו כחותם על לבך שאם תבא לחלק הכסא לשני חלקים בשוה לא תוכל כי אין חילוק ביניהם יען שהא' אינו מניחם להתחלק וכמה באו לחלקו בשוה ולא יכלו ותהי יד ד' עליהם לכן השמר נפשך אחור וקדם לרתני ויקרא את שמם אדם אין חילוק ביניהם. ואגיד לך מה שאירע לאדם הראשון שבא וחילק הכסא ולקחו מתחת היושב וחי' כמלאך ה' לצבאות וגזר עליו מית' בא נח ולא לקח מוסר מאדה"ר אבל גם הוא קרו' למעש' אדם הגיע וישכר ויתגל וירא חם ר"ל שבא מעש' אביו וגם הוא עשה כמותו וזהו רבעו ומלת וירא כענין רוא' אני את דברי אדמון וי"א סרסו ר"ל שכח א) מעש' אביו והוא לא שבר כן. אך שם ויפת ערות אביהם לא ראו שלא שכחוהו ב) ממחשבתם והזכירוהו מחילוק שחלק. וגם אחר ראה מט"ט ולא אמר כסא א' הוא ומלך א' יושב עליו ואינו נפרד מן המלך אך אמר ב' רשויות הן ועשה מכסא א' שתים והודיעו לו שהא' הוא והוא לא שב יצאת' בת קול ואמר' שובו בנים שובבים חוץ מאחר ודע כי מט"ט א' ב"י הוא ומט"ט שני חנוך בן ירד אשר נעש' בשרו לפיד אש והוא למט' מב"י ויונק ממנ' ולכן נק' מט"ט שמו כשם רבו ולעולם מקוה למצוא זכות לישראל להעלותו ובו טעה אחר ועשו דבר אחר ולקח יוהרא לעצמו ואמר כי שמוהו שר ונגיד וחטא בלבבו ע"כ מחיוה למט"ט שיתין פולסי דנורא ר"ל לבבו שהוא רבו מנע השפע הבא אליו מו' קצוות כי בו חטא כי עבדא דמאן נכסי דמאן ותבין ואודיעך כי מט"ט מלה מורכבת הוא ור"ל מט"ט במ"ק כ"ב והוא כ"ב אותיות התור' ו"ככבי "בקר רו"ן יחד ונכתם עול' למעל' וכ"ר יורד עליהם וזהו אשה מספרת עם בעלה ותינוק יונק משדי אמו מזו וכ"ר בהלו נר"ו על ראשי וגם תמלא מט"ט והם מ"ם ט"ת ט"ת רי"ש ו"ו נו"ן הרי כאן י"ד אותיות זהו יד"ך בעורף אויבך עשו וישמעאל בריאם למעל' והם למט' וכנגד אלו הי"ד אותיות נכתבו י"ד תיבות אשר קרך בדרך ויזנב בך כל הנחשלים אחריך ואת'

עיף

א) בכ"י מחשבת. ב) בכ"י במחשבתו והחזירוהו כו' ולפ"ז נרא' שחסר תיבת שכחוהו ל"ל שבחוהו.

עיף ויגע ולא ירא אלהים הוא לא ירא אלהי' ואתי אלהים הנק' מט"ע ואתה כולל י"ד אותיות תרא' ותמח' את זכרו מתחת השמים לא תשכח ויותר לא רלה לגלות לי ואמרתי לו זכור בוראך ולא תניחני בזה העורון כי לא הועלתי דבר מכל דבריך עד עתה וא"ל מה לך בידיעו' הללו יא"ל עמוקים מאלו ידעתי ועל שהם סודות הגאול' והלב שמח בהם ע"כ בקשתי ממך לגלות אזני על כל עיקר ועיקר וע"כ אל תניחני וא"ל עשה שלא לגלות דברי אודיעך. ואמרתי לו מי יוכל שלא לגלות הענייני' המשמחים את הלב וא"ל שנאה יתמהמה יתייאשו ואני הוא הגורם ואמרתי לו אדרבה בשומעם בשורת הגאול' יתביישו מעונותיהם. כי יזכרו שבזמן הגאול' יהיו נהני' מזיו השכינ' ויאמרו האיך נהנה מזיו השכינ'. והאיך נרים פנינו וידינו דמים מלאו ע"כ נחזור בתשוב' אל בוראינו ויקבלנו וישוב ויקבלנו. אבל כשהם מבלי ידיע' מתייאשים מן הטוב' ואתה הגורם מיד פתח פיו ואמר כל זמן שיעקב חסר ו' ועשו בו' אין כל בריה יכולה לו. א) כי האותיות שניות של עשו ע"ן ש"ן ו"ו עולים כ"ו ר"ל שהוא מתאבק עמו במלחמ'. ואלהי' ברא"שית הוא הבינה לוקח הו' מן עשו, ונותנו ליעקב ויעקוב מלא ועשו חסר אכלו ע"ם וכל זה לזמן הגאולה שעתיד ס"ם לעשות מלחמ' עם תפארת ישראל והבינ' עוזרו ומרכיבו עליו שנא' ירכיבהו על במתי ארץ ונופל ס"ם תחת הע"ם אכלו ע"ם ולכן נק' ת"ת גדיאל מלשון גודו אילנא ברוך מפיל רמים: ורא' והבן דברים נוראים כי ז"פ יהו"ה עולה יעקב והם ז' קלוות שאלולי הו' שנלקח מעשו וניתוסף ליעקב אשר הו' לקח כללו ועולה לאהי"ה הוא כתר עליון לעולם עשו מתאבק עם יעקב ויאבק איש עמו וכחו של עשו הוא מילחק ויאהב ילחק את עשו וח"פ יהו"ה עולה ילחק והוא גובר עליו והבינ' לוקחת הו' מעשו ונותנתו ליעקב. וכראות יעקב א"ע שלם בו' אז אמר לע"ם כתר לי זעיר ואחוך ואשא דעי אף אני ר"ל כתר עליון היא עמי שאני נק' לי זעיר אכפין ב) ויתמלא דעי גם אני אף אני ישוב עמי ואתה תיד מעה מעה והיית למס עובד והנה נלח יעקב את עשו כי נתגלגל הו' שלו והעלהו עד כתר עליון וכראות ישמעאל מפלת עשו ירא פן ימות גם הוא כאחיו ומב"ע באברהם אביו לתת לו תקומה לעמוד בקיומו וע' פעמים יהו"ה עולה אברה"ם וי"ד יתירים היא בתו כי מלאם אביה תאכל ורוא' אותה אברהם שנאחז' בכנף בגדו ומרמס עליה ומברכה ברוכה את לה' בתי ורול' לתת כח לישמעאל בנו. ובתו לועקת ירכיבהו ליעקב על במותי ארץ כבר נתדבק בכתר עליון כי כל הפגעי' רעי' ספו תמו. אז וישכן אברהם באוהל ילחק לראו' השרו הללי' וירא כי יעקב מלא ויבא יעקב שלם בו' ויאמר אברהם אשר בך אתפאר ישראל ומיד ענו כלם ואמרו אשריך ישראל מי כמוך וכשהסכימו כולם בשם ישראל אז ראו ישמעאל ועשו ששם ישראל עולה כ"א פעמים יהו"ה כנגד אהי"ה שנאחז ממנו ונשאר ה' הוא ה' אחרון שבשם בן ד' שבא באמלעותו של ישראל. והנה אימה חשכה נפלה עליהם היא אימת גלותם ת"י ישראל ושלום על ישראל וזהו סר צלם מעליהם וה' אתנו אל תיראום. וזהו ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך ושני לאומים ממעייך יפרדו ולאום מלאום יאמץ ורב יעבוד לעיר כי יהאמץ יעקב בלקחו הו' מעשו ויפילו תחת רגליו כי רגליו מות יורדת ובראות ילחק מפלת בנו מבלי תקומה אז רלה לתת כח לעשו בלדיק וש' כי נק' ילחק בל' וישחק בש' ושעלה שמו כ"א פעמי' יהו"ה אלא שחסר ממנו ג"ל גל נעול (אחותי כלה) ולקחה אברהם כי בתו היא אלו הי"ד יתירים ונתנ' לישראל הוא הה' היתר מך"א פעמים יהו"ה של ישראל ובעבור שישמעאל נאחז מלד ימין ונבר עש' מלחמ' בלאתם ממצרים כי יי' נלחם להם במצרי' ר"ל במצרים שלמעל' ע"כ המלחמ' בגלות הד' תהי' עם הס"ם הוא עשו ועל שהוא שמאל והוא קשה תהי' המלחמ' קשה ועזה עליו כענין תמח' את זכר עמלק מתחת השמי' כי במדה שאדם מודד בו מודדין לו הוא לא ריחם בעלותם ממצרי'. לכן לא ירחמוהו מן השמי'. ודע כי עליו סומכים כל האומות למעל' ולמט' ונדיאל ינדע אילנו. ר"ל ימנע השפע ממנו ויבש והנה נפלה שרם למעל' ונשתעבדו למט' זהו למה רגשו גוים ולאומים יהגו ריק. וראה והבן שנתקיי' שב וקבלך ותזהר שלא תה־הר ולא תפרסם כי הפרי' היו הולכים ומתמעטין לסוד שנפיל' שעתידין ליפול מפלה שאין לה תקומה עוד עד כאן דבריו בבשורת הגאול'. שבתי ושאלתיו למה שב הו' רומני באות הב' כענין כל החוסים בו בו'. וא"ר כי הב' רומז בחכמת אלהים והו' ישוב רומני באמלעי' החכמ' ע"כ ננקד הב' בחולם לומר ששניהם הב' והו' בחולם תלוים זהו שהכתר נתחלף בא"ת ב"ש גא"ל כ"ף ת"ו רי"ש הרי כאן חשבון יהוה ואלף לומר לך שהכתר ממשלתו בשמיט' א' יום אחד אלף שנה ונק' הכתר יהו"ה וגם הנעלם והנגלה עולה במ"ק ז"ך לומר שהכתר הוא זך וישר א"ל ר' ברוך שזיכני ושמעתי מפיך בשורת הגאול' מ"מ הכתר נק' אי"ן שכן כתר במ"ק עולה אי"ן עם המלה אבל זה קשה לי הכתר נק' אין וכ"י נקרי' אני הייתו אין הייתו אני א"ל עומק דבריי אתה שואל. א"ל אם תשיבני בזה אמור לי גם זה כתיב היש ה' בקרבנו אם אין וכתיב מאין יבא עזרי וכתי' העניים והאביונים מבקשים

ונים

א) בכ"י כי אותיות שלישיות של כו' עולים ק"ו.

ב) בכת"י והמלא דע"י א"ף אנ"י ישובו עמי.

מים ואין איזה אין משכישם א״ל אשיבך על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון. אי״ן ואנ״י אם תמלאם אלף יוד כף אל״ף כ״ף יו״ד עולים עד״ת ר״ל מאין ועד אני עד״ת אחת ומלת עדת מורה עדות ודעת ר״ל עדות שאמונ׳ שהאין ואני דעת אחת וענין אחד אין לחלק על אלו בעלי האמת אומרי׳ נעוץ סופן בתחלתן ומבקשי׳ מים ואין והיש ה׳ בקרבינו אם אין ומאין יצא עזרי כולם הם בכתר עליון א״ל ומה פי׳ אין א״ל דבר שאינו נתפס כל עיקר. א״ל פעם אחת הייתי יושב יחידי והייתי תמה על עצמי החכמ׳ נק׳ אני וכ״י נק׳ אני. החכמ׳ נק׳ אני חכמ׳ וכ״י נקראת אני וגם אני בנר אתנאו שאיך תוכל להכיר איזה אני רומז בחכמ׳ ואיז׳ בכ״י:

ובא אלי פתאום אדם אחד ונבהלתי וא״ל אל תבהל אבל עמוד על דעתך ושאל ממני כל דבר שאתה נבוך עליו: ושאלתי אותו כל אני האמור בכל מקום היכן רומז. וא״ל אני האמור אצל חכמ׳ רומז בחכמ׳ ואני שהם ושאמור אצל יהו״ה רומז בכ״י שהוא אלהי׳ א״ל מכלך וא״ל אני הא׳ בציורו יו״י והכון יוד בחיבורן עולים פ״ו היא אלהים היא כ״י ונמתק לי הרב׳ וא״ל אני משביעך כל מה שידעת במלת אני אמור לי ואמר לי מלאהו מלאתי הציור והחיבור יו״ד ו״ו יוד כו״ן יו״ד וא״ל משו למדנו וא״ל זהו מדה בתור׳ י׳ פעמי׳ ו׳ ו״פ י׳ ד׳ פעמי׳ ו׳ הרי כאן קמ״ד וכן עולה עוד שני יודי״ן הרי כולם לב״ת זהו לב״ת אם שנראה׳ למרע״ה מתוך הסנה ושב׳ וו״ן והנו״ן עם ג׳ אותיות הוא סנ״ה זהו אני שמורה לב״ת וסנ״ה והכל דין ושב שאין שהיא המחשב׳ ונעש׳ אור במ״ק וע״כ נק׳ אור קדמון שכולם נקראים אורות אבל המחשב׳ הוא אור קדוש מכולם שאורה כולם נשפעות כמו הנרות ר״ל אור עם ג׳ אותיותיו במספר קטן עולה אהי״ה אם כן המחשב׳ נק׳ אהי״ה כי היא העומדת בשלימות מכל הספירות שבאלף ששמי שכל הבנין יחזור למקום אצילותו והמחשב׳ לעולם קיימת ומקום אצילותם היא אם הבני׳ כי משם באי׳ ולשם הם שבי׳ ללכת ופעם אחת הייתי מהלך בדרך יחידי וראיתי אדם א׳ הולך לפני ורצתי אחריו ואמרתי לו שלום למר ולא ענה לי ופחדתי ממנו והרגיש שאני מפחד וא״ל אל תפחד כי אם היית שומע מה ששמעתי לא היית עוסק בשלומי רק היית מקשיב לשמוע ואמרתי לו אמור לי מה ששמעת וא״ל שמעתי שמלת אהי״ה במ״ק עולה ט״ל במ״ק זהו אהיה כטל לישראל וס״ת לל״ה הוא שם המפורש ואהי״ה במרובע הוא קנ״א ר״ל א׳ פעמי׳ א׳ הפ״ה יפ״י הפ״ה עולה קנ״א וזהו כי ה׳ אלהיך אל קנ״א ואהי׳ כטל ר״ת א״ך א״ך טוב לישראל ר״ל טוב הוא להזכירו בכל מקום בכוונ׳ כי הוא מורה שם המפורש הוא לל״ה. ושמעתי אהי״ה במ״ק הוא הגא״ל במ״ק הגאל ג״י כוז״ו וגי׳ יהו״ה אחד וגי׳ ע״ל

וגי׳ ידידיה ועוזי׳ לגאולי׳ ולישועי׳ ושמעתי אהי״ה בגי׳ יה״ו ויה״ו בגי׳ הטוב והוא שם משמות ע״ב וטוב לכל ענין בכוונה ושמעתי אהי״ה עם ד׳ אותיותיו ועם המלה עולה כ״ו הוא יהו״ה ויהו״ה במילואו עולה מ״ה ה״ס המדברים אל פרעה בכח אהיה ויהו״ה ישר״ה הודאי׳ הוא שם המפורש יו״ד ה״א אותיות הודאי׳ ובו עלה משרע״ה למרום ועמד לפני מלאכי חבלה ויהי׳ רגיל לומר הודאי׳ שמו בן תהלתו כי עולה בגי׳ שם של בן ד׳ אותיות :: ועוד שמעתי אהי״ה אל״ף ה״א יו״ד ה״א הם י׳ אותיות לומר לך שהוא העשר והעשר הוא וא״ל מפני מה אתה זכית לשמוע יותר ממני והשיב לי מפני שאני בענותנות יותר ממך וכי והאיש משה ענו מאד וכתיב בכל ביתי נאמן הוא שיאני והלך לו ולא נתרחק ממני כמטחוי קשת ושמעתי יתגלגל ה׳ שבסוף אהי״ה עם אה״י והוא א״ל ר״ל ה׳ עם א׳ וה׳ עם הה׳ וה׳ עם יו״ד הרי כאן א״ל ר״ם ונש״א, ועוד שמעתי אהי״ה בא״ת ב״ש עולי׳ נת׳ ומשמחת שלב התחלתי לשחוק וחזר אלי האיש ההוא ואמר לי למה לחקת וא״ל רבי שמעתי שאהי״ה בא״ת ב״ש עולה נת״ר ושמחתי על השמועה הזאת ולחקתי וא״ל החליף והחלפתי ובא הלמ״ן וא״ל מה אתה רואה וא״ל איני רואה דבר א״ל תלמ״ן במ״ק יהו״ה והתחלתי עוד לשחוק מתוך השמח׳, וא״ל אל תשחק וא״ל שמא אני נענש א״ל לא רק בעבור שנראה׳ כאלו אתה מבין אתה שוחק. ואני יודע שלא הבנת דבר התחיל ללכת תפשתיו והשבעתיו בשם תלת״ן שלא יזוז משם אם לא יגל׳ לי וא״ל עם אלה השמות יצאו ישראל ממצרי׳ ועם אלו יצאו משגלות הרביעי ואמרתי לו מנין לך וא״ל תלמ״ן ע״ה במ״ק בכ״י חורי״ן וכמעט שנשארתי מעט נבוך מתוך השמח׳ והשחוק והוא סבור שאני נבוך מצד הידיע׳ וא״ל אהי״ה ותלמ״ן אחים הם לרפא. ולרפאים ועלו אמר״ת וא״ל אמרת ה׳ צרופה מגן הוא לכל החוסים בו וגם אהי״ה במ״ק עולי׳ שד״י עם ג׳ אותיותיו והמלה ומכאן שהמחשב׳ נק׳ שדי ונרא׳ בעבור שנותנת השפע׳ ד״י לכל הספי׳ ע״כ נק׳ שדי כי ממני נשפעו׳ כלם וזהו והשיג לכם די״ש את בציר ובציר ישיג את זרע ואכלתם לחמכם לשובע. וגם שדי בא״ת ב״ש בק״ם ור״ל בק״ם למשפט אלהי׳ שמשם יאמר קום בתולת ישראל וגם בק״ם הוא שדי ובקם עם המלה עולה כח במ״ק ובמ״ג וארץ החיים עולה ג״כ כ״ח במ״ק ובמ״ג ונרא׳ שהמחשב׳ נק׳ ארץ החיים. ועל שכ״י נק׳ ארץ שמשגחת על עולם השפל והנה בא לה ממחשבה ע״כ נק׳ ארץ החיים. א״ל ר׳ מהו חיים א״ל ח״י י״ם ר״ל כ״י נק׳ י״ם והמחשב׳ מחיה אותה א״ל ר׳ שמעתי שהי״ם הוא ק׳ ואיני יודע האיך וגם איני יודע כוונת הענין. א״ל מהו זה שמעתי מפיך כי אתה עדיין לא באת בעולם כששמעתי אותה מאביך ואני מאמין שכבר באת

א״ל

א"ל זה איני יודע אבל אני אמר לי א"ל (אמר לי) ולא אמר לך איך ומה א"ל לא. א"ל א"כ אדון ק"ו מאביך א"ל ק"ו שיש עליו תשובה ר"ל קטן הייתי ולא הייתי כדאי א"ל א"כ שמע י"ם במילואו עולה ק' וכל השבות נקראו נחלים וזהו כל הנחלים (הולכים אל הים) שהם ק' ברכות הנק' נחלים הולכים אל הים א"ל ולמה נק' המחשב' אל"ף גדולה א"ל תהפכהו והוא פלא גדול ובעביר שנ"י נק' פלא קטן זה נק' גדול בעבור שאין לו חסרון ונ"י נק' קטן בעבור שאין לה גידול מצד עצמה. אל"ף עולה א"ק ורא' והבן שהי' והק' תלויי' בא' כי הא' ראש המספרי' והוא אינו מספר כי כולם ממנו והוא עם כולם. וגם הי' וגם המא' שהוא הק' וגם האלף ורבבה כולם נאחזי' מא' בעבור שא' הוא ראש לכל המספרי' והוא אב"י שאמ"ת ר"ל אבי עול' אחד והאמת במ"ק עולה אחד אלף אל"ף למ"ד פ"ה בא וראה כי בהסתלקות הא' ממדותיו המדה הנק' רע מושלת ומחרבת שכן אל"ף במילואו עולה ר"ע וי לי' לעצמה כשהף' מורי' ונוטל ממשל' לעצמו ומחריב מבלי חומל ואי לאו שהף' מתמלא בה' ושב הף' ונעש' פ"ה ומתים כח הף' אין כל בריה יכול' לעמוד מפני הדין הקש' ומשם יוצאת גזירות וכל טף הזכר בהריגה כענין שנא' ועתה הרגו כל זכר בטף שאותיות שניות עם שמלה הוא אלהים. ואותיות שלישית עולים ט"ף וגם נק' שמחשב' א"ב ונרא' בעבור שממנ' נאצלו כל השבות ע"כ הוא א"ב לכולם ואם תהפוך אותו הוא ב"א וזהו שאמר הכתוב בא ברוך ה' כי בזמן הגאול' שיתגלגל אי' הוא יעקב לעלות להאחז בכתר עליון * עם החכמ' יקבלהו כתר עליון הנק' א"ב ויאמר בא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ כי אליעזר עבד זקינך אברהם פינה את הבית מלינך מכחות הטומא' ומלת אליעזר היא הבינה עבד אברהם שהאציל אברהם ואל תתמה בהיות שאנו מעמידי' הסודות במלת עבד ואליעזר כי החסד נק' לבן ולבן עובד ע"ז הי' וגם אמר כל מלך האמור במגיל' הוא מלך מלכי המלכי' הקב"ה חוץ ממ"ש המלך אחשורוש כתיב ויאמר המן למלך ר"ל מה"ד ועל שהוא נאחז ממ"ה קראו להדין בשם המן וגם ב"א ר"ל האב הוא הגוזר על בניו למעל' הם המדו' לקבל הבני' הראויי' הכשרי' הטהורי' הנקיים מכל פשע להכנים ולקבל כל א' וא' בסבר פנים יפות ולומר לו בא ברוך ה' א"ל ר' קשה עלי הדבר אחד הראוים הכשרים הטהורים יכנסו משמע שיש רשעי' בישראל והלא כתיב ועמך כולם צדיקי' לעולם ירשו ארץ וא"כ מהו הנקיים והטהורי' ומכלל שיש מבלי טהר' ועוד א"ל והלא כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא ואמרת תחיית המתים הוא לצדיקי' ולא לרשעי' משמע שיש רשעי'. א"ל בני אם כלך לבעלי הפיוס שישיבו

כפול בסברות ואין לדבר סוף ואם שמעת דבר אחד השואל אמור ואם לאו יהא מונח עד שיבא אליהו ז"ל א"ל ומתי יבא א"ל שלא אמרתי לך בר"ן לממשלת האב הוא הכתר גם בני הנח להם לישראל מוטב להיות להם נחמה כי זאת נחמתם וכן מפייסין אותם כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב ווי להם לרשיעי' המלווין ואינם עושין ושמתן בני מעט ותשמע עליהם קול מבשר. עודם מדברים והנה אדם א' בא להם ואמר להם השאלות והשיב להם. וי להו לחייביא אשר טיפי חשך ועורון בעיניהם ואם אמר ועמך כולם צדיקים הכוונ' הוא כנה את כנסת ישראל ראה מי הוא עמך והוא הנק' צדיק ירש ארץ ויכנוס באספקלריא המאיר' הוא צדיק יסוד עולם מדה כנגד מדה צדיק בצדיק ואל יחשוב אדם לומר שדבר ריק הוא שיקר' אדם צדיק בשם בוראו אבל הדבר הוא כך ושימו לבבכם להבין ולדעת ארז"ל אדה"ר מושך בערלתו הי' ודבר תימה הוא להרהר על יציר הקב"ה שהוא ברא במעל' גדול' על כל הנבראי' הבאי' אחריו ונתן לו חכמ' שכליית וזוהר אלהים עליו א"כ היאך הוציאו מפיהם המלין הללו לומר מושך בערלתו הי' ואם יש לכם פה להשיב השיבו ומאי עולה בדעתכם לומר שאינו כן כמו שארז"ל ח"ו הם אמת ודבריהם אמת אבל עורים אתם בכוונת דבריהם. ודע כי נחש הקדמוני נקרא ערלה ואדם נמשך אחר עצת הנחש היא ערל' כי הוא השיאו להפריד הפרי מן האילן וא"כ מאין יונק הפרי אם לא מהערל' מאחר שהוציאו מהעיקר ממקום יניקתו וזהו מושך בערלתו הי' וגרם מית' לכל העולם ועזב אורח צדיק הנק' ברית ונקשר בעצת הערל' וא"כ לא יקרא עם צדיק זולת האדם שהוא עצור מתאות הסילוניות שהם רעות וקשות ומביאים האדם בגיהנם והם תאות הגופנים ובכללם ביטול המצות וקיום העבירות לתת יניק' לפרי מצד הערל'. ובכללם תאות המשגל במה שאינו ראוי לו להתאוות הוא עם צדיק שומר הברית מלינק בכח הערל' כי אוהב השם שלא יחלל בריתו של מקום עם אשה שאינ' ראויי' לו ואם בא לידו דבר עביר' ונעצר ונפרש ממנ' אז נקרא עם צדיק כענין יוסף הצדיק שלא חילל הברית וזכה ונק' יוסף הצדיק וידעת שאין לך עביר' שאינו מחללת הברית ע"כ הזהיר הקב"ה ואם עובר עביר' כמלא מכנים אבר הקדוש במקום שאין ראוי ואוחז המקום הוא הפרי המשחיתים מעקרו וגם חותם המלך ואבר הקדוש שיא הברית שחתום בבשרו ואלו הם הנכנסין בבור שחת ונידונין שם לדור דורי' ואם תשי' בדעתך שסיבת המית' בעולם בעבור חילול הברית של מעל' די לך זה שהשי' כל ימיך בתשוב' גם ע"ז אמרו כ"י יש להם חלק לעוה"ב. וידעת שהצדיק נמשך מישראל ואם זה מחלל הברית הצדיק בעונותיו ובחטאיו א"כ אינו

בכלל

* בכ"י כ' ע"י

בכלל ישראל והוא הוא שלא יחיה בתחיית המתי' וכמה דברי' הראיתי לכם בעניני הבריאה הזאת ואחר שבאתי אליכם שמעו *קול דברי ותשימו אותם על לבבכם ארז"ל יש קונה עולמו בשעה א' ויש קונ' עולמו בכמ' שנים יש שכיר והוא נשכר ויש שכיר והוא נפסד ר"ל שכיר ונשכר העוש' מלאכתו כל ימות החול ואינו עוש' בע"ש כוונת הענין המשתדל בעבודת בוראו כל ימי חייו ואינו שוכח את בוראו ובעת פטירתו נשכר לקבל שכר זהו שכיר ונשכר ומי שהולך בחשכי' כל ימי חייו ושוכח את בוראו כשבא לו יום אידו הוא יום פקודתו לדבר אתו קשות והוא ע"ש בין השמשות מכין כלי העבוד' ונזכר אז לעבוד וקורא את העול' ומתוד' לפניהם מה תועלת לו וי לו וי לנפשי' ואינכם יודעים מ"ש חז"ל משל לאדם שהוא רעב לאכול והביאו לפניו לאכול וזימן הקב"ה עני עומד כנגדו לתת לו מזון והוא לא השגיח עליו ועוד הביאו לו מאכל ולא השגיח עליו וכן הרבה פעמי' עד שמילא כריסו הם מביא' והוא מולק בבטנו ואח"כ הביאו לו עוד קער' א' מלא' מאכל להוסיף על הנאתו פשע והנה הוא שבע [כמחק תיבה] שינים ולחיים והגרון ובטנו מלאה ממרירתו ועל' בדעתו לאכול עוד גם קערה זאת וירא כי לא יכול לה וירע בעיניו אז אמר חליפותא דעני' אתני לי' נטלה ונתנ' לו כמלא שם פקח אחד וא"ל אוי לך מה תועלת יש לך עכשיו כאשר לא יכולת לאכול נתת לו ואלו ידעת שמכיל' כריסך גם הקער' הזאת לא היית נותנת לו וטוב הי' לך בעוד תאותך לאכול לתת לו חלקו מאחר שהזמינו השם לפניך. כן הדבר באדם שהוא רעב ואינו משביעו כל הון שבעולם ומלד *הרע העין שלו אינו נזהר אבל חומס ורומס וגוזל ועורך למלאות למאוכו ויושב לאכול ואינו משגיח בעבודת בוראו ראו כי יבטל מצות סוכה ולולב וכיוצא בהם אשר לא יערכו' זהב וזכוכית אף הקטנ' שבהם כדי להרויח ולהככים בתוך ביתו יותר מכדי חייו ובשעת פטירתו רוא' ובוכ' מפנה לפני' והוא מלא מיגיעו ועמלו וקש' לו לתת מעמלו לאיש אשר לא עמל בו ובא בערב שבת היא עת מיתתו ומקבץ את העולם ומתוד' על חטאיו לגנוב דעת הבריות והוא אינו יודע כי הוא שכיר ונפסד ועונותיו חקוקים על עצמותיו יש קונ' עולמו בכמה שנים ומשתדל במלאכת בוראו תמיד ויש קונ' עולמו בשעה אחת זה בעל תשוב' השב אל בוראו והוא מה שארז"ל במקום שבעלי תשוב' עומדים אין צדיקי' גמורים יכולין לעמוד ומקרא מלא הוא ותשובתו הרמת' כי שם ביתו אלה הם הצדיקי' הנק' ישראל ועם צדיק וההיפך ברשעי' שאינם בכלל ישראל ולא בכלל ועמך כולם צדיקי'. א"ל ברוך טעמך וברוך אתה לה' ברכם והלך לו א"ל בני שמעת מימיך הדברים האלה א"ל לא שמעתי עד עתה ועליה' אמר הכתוב מתוקי' מדבש ונופת צופים גם עבדך נזהר בהם. ועוד הראית בני רשעים הללו החומסים וגוזלים ולא די להם אלא שמזמיני' להקב"ה והוא הזהירם ועוברי' על גזירתו ואין להם בושת פנים. דע בני שאינם מקוים לראות פני השם שאל"כ היו מתביישים ומה צריך להם לומר ואנו בושנו במעשינו לא יעשו ולא יבושו אלא אבדי' תקוותם. ועוד א"ב נתחלף בא"ת ב"ש ש"ת שממנו הושתת העולם בגזירת האב. גם המחשב' קראוהו תפילין של ראש ועל שהחכמ' ובינ' חסד וגבור' הם פינות בכתר ע"כ נק' הכתר תפילין ש"ר שמשם כל הרביעיות וש' של ד' ראשים בני אמור לי אם שמעת מאביך מה פי' תפילין א"ל שמעתי ובגי' תק"ע א"ל תקע שופר או תקע חצוצרות א"ל תפילין בגי' תק"ע ובמ"ק שופר והתפילין מעלין קול השופר לראש הקב"ה במקום תפילין עוד אבאר במקומו בע"ה: המחשב' נק' גנוז' מרוב העלמת' ומעלת' ולמה גנוז' כי עול' במ"ק יהו"ה הוא שם גנוז ונעל' גם שמות רבים יש לה למחשב' אשר נשתמשו בה בעלי העבוד':

הספירה השנית היא חכמה והוא ו' בוהו ו' נעלם בין ב' וה' והוא בי"ת וי"ו ה"ה וי"ו כלומר שנאצל' מן הכתר העליון ור"ל ב"ו הוא חכמ' ח"ך מ"ה הח"ך שהוא החכמ' האציל מ"ה שהיא האדם מ"ה אדם. ראה והבן חכמה עולה ע"ג הוא סנהדרי גדול' ע"ב האחד מהם נקרא חכם להתיר את הנדר יש חכם למעל' מן הנדר וחכם שוו ולמה נתוסף לו ה' בעבור שחכמ' הוא ח"ך הכתר והבינ' לשון הח"ך והה' מור' על הבינ' ע"כ הה' בחכמ' כי הלשון בתוך הח"ך והוא הנקרא י' וקוץ הי' רומז בכתר וגוף הי' רומז בחכמה כי הי' אות נעלם מכל האותיות וע"כ הב' קצות שרומז הי' הם נעלמות. וראה והבן שכל האותיות יש להם צורה וי' אין לו צורה אלא גולם. וכתיב כולם בחכמ' עשית שהבינ' מגעת בחכמ' שהוא הגולם ובוראה את העולם. כי הגולם הוא מקבל כל צור' שבעולם. א"ל בני דע לך כי חכמ' אם הפכתו הוא כ"ח מ"ה הוא תפארת ישראל וכח הם כ"ח האותיות כי קריאת הא' עליהם ופעם אחת דממה וקול אשוע שבכלל המ"ה הוא אלהים. ולא ידעתי היאך ואם שמעת אמור א"ל לא שמעתי רק שמ"ה הוא אדם א"ל ברוך ה' אשר לא עזב חסדו ואמתו ממני והודיע לי שמ"ה במילואו מ"ם ה"א עול' פ"ו הוא אלהים. אמרתי לו ר' שמעתי שחכם מתיר את הנדר ולמה בלשון התרה אימא מיפר א"ל בא עמי ונלך שנינו ואפשר שנוכל להשיג. א"ל ר' אני יודע שאתה מעביר השעה ואל תעש' ככה כי זוכר אני מאבי שאמר לי בני התרת חכם סוד מופלא הוא. א"ל וכן אמר לי אבי א"ל א"כ מי יברר לנו א"ל מן השמים יבררו לנו א"ל א"כ בא ונלך

א"ל

*בכ"י כל *בכ"י הערבון

א"ל ואיזה דרך נלך א"ל נחפש דרך ונעלה הרמתה ושם נלמוד. א"ל בני התחלה לשתפחד מי יוכל לעלות שם ואם יפול השופל מי יקימנו. ראה הקב"ה ענותנותו ושלח לו מלאך מן השמים פשט צורה ולבש צורת בחור ובא להם. אמר להם שלום על רבנן אמרו לו ברוך הבא אמר להם מאין ולאן ר"ל מאין מאיזה למוד יצאתם ולאין אתם הולכי' לשאול. ואמרו לו מהר ה' ירדנו הוא הבינה שנדרי' עליה ורצינו לעלות הרמתה לדעת חכם מתיר ואינו אומר מפר מה ענינו. ואמר להם כשמו כן היה ח"ך מ"ם הח"ך אומר לבינה מותר לך. אמרו לו אדונינו איך מלת מותר יצא ממ"ה אמר להם תמלא המ"ה ותעליהו באותיות ך ם ן ף ץ ומלואו מ"ם ה"א יעלה המ' ת"ר וה"א ו' הוא מ"ו ת"ר זהו מותר לך. אמרו לו אדונינו האר עינינו כי זה קשה לנו אמת כי חכם מתיר למדנו מ"מ זה קשה לנו למה לא יתיר האב והבעל ויפר החכם. א"ל כח התרה הוא כח חזק מכח ההפר' הלא תרא' שאפי' הקשר החזק יש ביד חכם להתירו ואחר שהתירו כמחל זהו לא יחל דברו אבל אחרים מוחלין לו. אבל הבעל והאב אין בידם כח להתיר קשר חזק ולכן הם בלשון הפרה לשון רפיון מורי' כיון שהפ"ר רפ"ה ואם חלפי שהבעל בלשון התר' והחכם בל' הפר' אינו מותר ואינו מופר כי שקר אמרו גם שניהם שנותן רפיון לחכם ואינו כן ונותן כח לבעל ואדרב' הוא שרפה וידעת שהגבו' הוא מושל בשל מטה הימנו והנמוך עושה כפי רצון הגבו' ואינו רשאי לשנות כי רפה הוא ממנו. אמרו לו תינח כשהוא חכם אבל ג' הדיוטות מה תאמר. אמר להם הואיל והם בא"ס מכח חכם והם שקולי' כחכם והם ב"ד שאינו חלוק א"כ דינם כחכם אמר להם תשארו לשלום. מיד תפשוהו ואמרו לו זה שחכם נק' חכמה קדושה היכל אוצר אור מזהיר מה טיבן של שמות אלו א"ל חכמה שורש ועיקר לכל החכמות קדושה קדוש נק' הכתר והיא מתקדשת ממנו ע"כ נק' קדוש. היכל א"ל *היכל הכל"י שהחכמ' כלל שכולל הכל מה למעל' ומה למט'. אוצר כל אוצרות החכמ' כולם בחכמ'. אור מזהיר ענפי החכמ' מתרבין למעל' עד הכתר ואינה נכרת כלל אלא מן השכל הקבוע במורשי לבות של אדם. ועוד כי חכמ' נשרשת מלך עלמ' להגדיל פרחי האותיות המפורשות לנו ללמוד וללמד וזהו מלות ה' ברה מאירת עינים לפי שבחכמ' היו כל הרשימות והחקיקות שהי' הקב"ה חוקק ורושם בהם פעולותיו הניחם ושלך לו. החכמ' נקראת תכלת מפני שכל הצבעים כלולים בה וכל המדות מקבלים השפע' מאת החכמ' בין דין בין רחמים וצבע תכלת כל הצבעים כלולים בה ע"כ קראוה תכלת וע"כ נכתב בתור' נתון תתן לו שהתכלת עולה תת"ן. ומלת נתון שהכתר נותן לחכמ' והוא פעול ר"ל כל השפע נתון לה מכתר לכן תתן לו והוא העני שיא כ"י ועי"ז ארז"ל אפי' מאה פעמים שמלת נתון יורד מהכתר עד כ"י הרי כאן עשר וכ"א כלול מעשר הרי ק' פעמי'. א"ל ואימא אלף שכ"א כלול מק' הרי כאן אלף א"ל תפשת מועט תפשת תפשת מרובה לא תפשת שא"כ אין לדבר סוף שכ"א כלול מאלף הרי כאן רבבה והנה אין מספר לגדודיו ואין לדבר סוף א"ל ר' אימא נתן תתן י' פעמים שאם באת במאה אבא באלף ואין לדבר סוף א"ל מאחר שהא' וש"י והק' למעל' בכתר עליון שהי' והק' בכלל אלף המעל' א"ק א"כ אין *למעט מק' ועד הק' הוא פי' ולא שתיר' למעל' מק' יש שתיר' שאין לדבר סוף אבל עד הק' אין לסתור מלך מעלת הק' ואע"פ שהא' בכתר י' בחכמ' ק' בבינ' בשיותם בקיבוץ והוא א"ק רומז בכתר. עוד תכלת ת"ו כ"ף למ"ד ת"ו ר"ל שעולי' אל"ף ו"ו שהוא אל פ"ו אל אלהי'. וגם בא לומר לנו שהו' מתגלגל ועולי' בא' ואשיה אללו אמון ופ"ו שהוא אלהים עמו וע"י אמצעית שתכלת שש אותיות שניות ק"ש בתולת ישראל. ועוד שחכמ' נק' י"ה מפני שאותיות אלו מורים דין והדין מתחיל מזה שעלול כענין שארז"ל שהיא בכר לדין ע"כ נק' י"ה ואיך נרא' שי"ה דין כי הי' עם כללו הוא כ"ה ה' עם כללו הוא ע"ו לרפס והם ע' תמלא ע"ן והוא שיכ"י זהו שארז"ל תלמד שכפי' עליה' הר כגיגית הוא קושי דין היוצא מסיני תורה שבכתב ותור' שבע"פ והשורש מחכמ'. ועוד אמרו י"ה הוא חצי השם ואם תמלאהו הוא כלל השם יו"ד ה"א הינו יהו"ה ר"ל י"ה הנגל' מור' דין ועם הנסתר מור' רחמים. ועוד י"ה עשר' חמש' הנה עשרי' עולי' תקע"ה והי' מור' עשרי' לרפאו והיא תקיע"ה מלא בי' וגי' השר"ף והוא שנדלפו"ן וגי' התפילין שמעלין את קול השופר בר"ה לראש הקב"ה במקו' תפילין וראה והבן השופר היא בינ' וקול בת אברהם והשר"ף הוא לשם ושתקיע' מברחת אותו משם כי בראות התפילין מעלין קול התקיע' כל הדינין ספו תמו וגדולת' היא עם התקיע' זהו תקע בשופר גדו"ל לחירותנו והי' עולי' חמש"ה עולי' כנ"ש זהו ואחר נגש יוסף ורחל וישתחוו ר"ל שעלו למעל' וקבלו שפע וברכ'. גם נק' חכמ' יחיד' בעבור שכ"י נק' חנינ' וכל החכמ' והנביאי' היו משיגי' (בחכמ') בחנינ' כי הוא תור' שבע"פ אבל החכמ' אין כל ברי' יכול' להשיג מרוב העלמת' ע"כ נק' יחיד'. ושמעתי יחיד' במ"ק אח"י זהו שאמר הכתוב מי יתנך כא"ח לי "כרובים "אופנים "חיות ר"ת כא"ח וגי' ב"ב י"ה והוא שם שר הכתר מקבל ההפל' ומעל' אות' והחכמ' נק' ל"ב נתיבות שמשחכמ' עליוני' כאללי' תור' שבכתב המתחלת בב' ומשלמת בל'. והנתיבות הם הצינורו' היורד השפע משם בי"ת למ"ד ראה והבן אותיות שלישית ד"ת זהו אם ד"ת למו תורי'

רשומי'

*נכ"י היכל הכל *נכ"י למעלה

רשומ' ואותיות שניות י"ש לומר לך שהדת רחב מן הים שהים בתוך הדת . וראה והבן ב"ת למ"ד ב"י דע"ת ר"ל תור' כתוב' נקר' דעת סוף ת"ת ואומר' הור' רשומ' שהיא החכמ' ב"י דע"ת גם נק' החכמ' י"ש שאינ' נעלמת כמו א"ן שאין גם העליונ' אינם משיגי' אבל בים משיגי' עליונ' י"ש יו"ד שי"ן החכמ' נכר לדין וי דן י"ש ר"ל ו"י כשי"ש דן העולם ראה והבן הי' אינו מלעייר והם' מלעייר ג' יודי"ן ועם הי' הרי כאן ד' יודין ייי וכ' והכ' עולה ב' יודין הרי כאן ששה יודין ג' לזה העולם וג' לעוה"ב י' יברכך ה' וישמרך . י' יאר ה' פניו אליך ויחנך . י' ישא ה' פניו אליך וג' יודין ויש"ע ויב"א וי"ט וזה הסוד אבארהו במקומו בע"ה :

פעם אחת הייתי יושב עם גדולי ישיב' ושמעתי שאחד אומר לחבירו מפני מה הלכ' כים אומרי' בעבור שהם אלו בחכמ' עלא' ומעיינין ויורדין בעיון ובקבל' מדה הנק' י"ש היא חכמה אלהי' ושאל א' א"כ בנחלות למה התחיל הכתוב בים נוחלין והשיב לפי שעוה"ב מקבל מי"ש שזה אב וזה בן והכתובי' יש נוחלין ומנחילין כשזכ' הצדיק ויצא ממנו בן צדיק והוא בנו בכח כמו שנוחל זה שאדם הנק' יש כן בנו הבא מכחו כי אחר שענף והשורש א' א"כ דוגמא עליונ' הם ואין חילוק ביניה' . נוחלין ולא מנחילין כשזה הצדיק יוצא ממנו בן פריץ אשר אינו מכחו א"כ זה צדיק וזה רשע שהרשע הזה בן צדיק הוא ואינו כשורש שאילן ולכן האב נוחל המדי' הנק' יש ולא הבן . יש מנחילין ולא נוחלין זהו בן בהוא צדיק ונולד מרשע ואין זה בן הרשע בכח רק בן צדיק הוא ובא ושכן באהל רשע כדי להשיב הרשע מפשעיו ולכן נתעוררו לומר אינו דומ' ת"ח בן ע"ה לת"ח בן ת"ח שת"ח בן ע"ה קים קים קריא שיש לו שם כיון שרואים האב רשע והבן צדיק נעבין נח שנמצא בדור רשעי' שהי' לו קול וזהו מנחיל ואינו נוחל ר"ל הבן נוחל מדה י"ש ולא האב . ויש לא נוחלין ולא מנחילין זהו רשע בן רשע ונעשו אילונ' ואין להם חלק לעוה"ב רק עמאי' הם ועמא עמא יקרא ולכן אין להם חלק בנחל' מן האילן הקדוש רק עמאי' הם ולכן קרבו הקרוב יותר הדומ' לענין נחל' ובמקומו אבארהו בע"ה ודע שכל חכם צריך שיהא נקי ויודע בעניני החכמ' הנק' י"ש ושער שיכנוס הוא לרוץ שם המיוחד המרבע פני מערב והו השתעוררות שכינ' במערב והשכינ' שור' על יודעיו בקדוש' ובטהר' ויש לך לדעת שהשם דן את עולמו מדה כנגד מדה ואבותינו בשכחת השם חטאו בעבור זה נמסרו ביד שני שלוחי' להשטינ' והם שרי אדום וישמעאל יש"ו הנוצרי ומחמ"ד הישמעאלי והם שכני' ובאו כנגד עובדי האמת ישראל הקדושי' שעובדי' לאמת והם

המיוחד אע"פ שהוא נחלף בצירופו הוא שוה בשוה ומאתו הברכ' והקלל' חיים ומות יתברך אלהינו שהוא שם המיוחד מכל השמות והוא ספר חיים ואותיותיו של שהם שנזכר הם מ"ח אותיות ותיבותיו ז"ה וזהו מ"ת ז"ה שדי יחזה והיא השכינ' והכל עול' שנים עשר בתי' ר"ת שב"ע זהו ויספתי ליסרי' אתכם שב"ע ויספתי עליכ' מכה שב"ע ולירופו שע"ב ובמקומו אבארהו בע"ה. והיא בריה באר שב"ע באר היטב ובכל מקום שתמלאהו תדינהו כפי ענינו זהו השער שיכנוס במדה הי"ש ואז יהי' חכם אשר למעל' ולמט' גם נק' אשר ר"ל החכמ' נקרא אש"ר כי הא' הוא העוש' שר החכמ' שהרי בהסתלק הא' נשאר ש"ר הוא שר לתורה כי היא תור' רשומ' וממני נכתבו גם בתחתונים בעבור מעלת ידיעת החכמ' יקרא שר על כל החכמי' וזהו מאש"ר שמנה לחמו ר"ל מלך שהתחתוני' מתעסקי' בחכמת אלהים שהוא השר א"כ מוכרח הוא השר העליון להשפיע ברכ' וטוב' בעולם וזהו שעול' אש"ר אק"ת שהא' מברך הק' ר"ל ק' ברכות והק' מברך הה' הוי אומר שכל מן הה' והקול הוא העוסק *בשר נעוסק בק' ברכות כי הה' בהא תליא וכשנתמלא הא' בכוחותיו ולקח הי' והק' הי' הם עשר ספירות והק' כל א' כלול מעשר ור"ל הא' עולה א"יק אהי"ה אשר אהי"ה אהיה הראשון הוא אחרון ואהי' האחרון היא ראשון וכן אשר האמצעי ואהי' הוא א"ך וכן אש"ר בעצמו הוא א"ך שסך של אך עולה ה"ק למ"ג וכן אשר עול' תק"א הרי אהי"ה אהי"ה אהי"ה הוא א"ך א"ך א"ך ג"פ וע"כ התחיל עשרת הדברות בא' אנכי ה' אלהיך וסיים בך' וזהו אך טוב לישראל אלהי' לברי לבב ר"ל אך שהוא אשר טוב לישראל ואלהים לברי לבב : וראה והבן שהא' הוא הכתר והשר הוא החכמ' שהוא השר המשתרר על כולם וע"כ אמרו שהחכמ' זאת היא נסתרת מכל האומות והיא נגלית לישראל לבד והיא הבאה לאדם מכח ידיעת השמות הנכתבי' בתורת משה רבינו ע"ה *וכן המלות שנתן לנו והם הנמצאות בידינו היום ע"פ הקבל' כמו שקבלו איש מפי איש עד היום הזה ובעונותינו מעט מן המעט נמצאים בידינו היום מהקבלות הרבות שקבלו אבותינו כי דע לך בני שהגדולים באומתינו הסתירם מפני פחיתות הדורות הקמים אחריהם אשר שמו דעתם וכוונתם בהבלי עוה"ז מהם חומסי' מהם גוזלי' מהם רודפי הזנות מהם עובדי ע"ז מהם אוכלים בטומא' מהם מכלים נפש הנוע' בעד נפש הנוע' מהם שותים יין נסך ישתו יין נסיכם מהם בעלי לשון הרע דור כל עקש ופתלתול ביניהם ואם באים לקיים מלות הוא בגלות ובוז ואינם משגיחים באמת השגח' הראוי' להשגיח במלת וזהו שהוכיח הנביא שמעו דבר ה' בני ישראל כי ריב לה'

*נכ"י בעשר *נכ"י וע"כ

לה' עם יושבי הארץ כי אין אמת ואין חסד ואין דעת אלהים בארץ ר"ל ישראל הגורמי' שיניק הארץ מכחית הטומאה' וכתיב וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת וללא כהן מורה להם וללא תורה והנה עזבו את השם ואת תורתו. ואין מי שידרוש אלהים בארץ ולכן עמדו והסתירום ואם יצא אחד מעיר ושנים ממשפחה לדעת מסתרי החכמי' ילעיגו בו ולא יקשיבו לקולו והם אינם יודעים כי הוא שלם בלא בלבול דעת ובלא ספק כלל והוא החכם שאמרו רבותינו ז"ל בכל דבריהם והוא האהוב למעל' ולמטה. והוא הש"ר שר החכמי' המשחרר על כל החכמות. תהו אש"ר. גם החכמי' נק' בכ"ר שהוא בכר לכל הבכורים שנבראו כשאמרז"ל החכמי' נק' בכ"ר אלפים לעולם קודמת ולכן אמרה תור' וכל בכר בניך תפדה ר"ל (בכל העולם) תפדה אותו מכהן ותן הפדיון לכהן כי אליו הבכור' ואם תשא' בן השפע והברכ' יצא הכהן הגדול לבכור ומשם בכל העולם וע"כ הבכר הוא חסר ו' כזה בכ"ר שהוא ב' חלקים של א"ק כי ב' פעמי' א"ק עולים בכ"ר וע"כ הבכור נוטל פי שנים:

וראה בני והבן שהצירוף האלפ"א ביתא וגמטריאות כולם הם צריכים לקבל' ודרכים לכנס בה והם י"ג מדות שהקבל' מתבארת בהם והחכמים שיסדו התלמוד היו כולם בקיאי' בהם ואתן לך ראי' ממה שאמרו חז"ל בסנהדרין בפרק כהן גדול. וז"ל אמר רב חסדא אמר מר עוקבא בתחל' ניתנ' תור' לישראל בכתב עברית ובלשון הקודש חזר' וניתנ' להם בימי עזרא בכתב אשורית ובלשון ארמית וביררו להם כתב אשורית ולשון הקודש. והניחו להדיוטות כתב עברי ולשון ארמי. מאן הדיוטות אמר רב חסדא כותאי. ומאן כתב עברי אמר רב חסדא כתבא לבונאה ר"ל *שהקלף מלא עם דיו. ואותיות לבנות ואמר שם כתב זה לא נשתנ' כל עיקר ומאי ולא כהלין כתבא למקרא א"ר בג"י כתב להו ימ"ת ימ"ת **אד"ך פו"ג חם ט** ור"ל בא"ת ב"ש **מנ"א מנ"א תק"ל ופרסין** ושמואל אמר מתו"ם ננהפ"י **אאלר"ן** ר"ל אלו הע"ו אותיות כנגד ע"ו אותיות של **מנא מנא תקל ופרסין** והם כתובים ע"פ הקבל' של חמש אותיות כדברי שמואל ר"ל קח אות אחת מכל מלה מ"ם מן ממתו"ם נו"ן מננהפי א' מאאלר"ן הרי מנא בזו הדרך תעשה ותמצא מנא מנא תקל ופרסין: ורבי יוחנן אמר **אנ"ם אנ"ם לק"ת ניסרפ"ו** ר"ל א' מאאלרן נ' מננהפי מ' ממתום הרי אנ"ם בזו הדרך עשה כולם ותמצא אנ"ם אנ"ם לק"ת ניסרפ"ו. רב אשי אמר נמ"א נמ"א קת"ל **פורס"ן** וזה תפס אילנית ראש וסוף ר"ל נ' מננהפי מ' ממתום א' מאאלר"ן וכן כולם בזה הדרך תקח ותמצא נמ"א נמ"א קת"ל פורס"ן והנה אלה הצירופי' כצירוף אמש שהוא מצורף ו' פעמים כמו אלו הצירופים והם אלו:

אמש אשם
משא מאש
שמא שאם

הנה כתבתי לך מה שאמרו בסנהדרין להודיעך שחכמינו ז"ל היו בקיאי' בצירוף האותיות והם הם החכמי' האמיתי' ואודיעך בני כי ידיעת הקבל' הוא ידיעת סוד האלפא ביתא ועניינה **וי"ג** מדות שהקבל' מתבארת בהם ולפני' יה' בעז"ה א"ל ר' סוד האלפא ביתא ועניינה האיך הוא. א"ל לא יכולתי לרדת לסוד הזה א"ל א"כ למה שאלת הדברי' מפיך א"ל בסודות האלו שהתור' תלוי' בהם אין לפרסמם א"ל ר' אם תגל' לי מה טוב וא"ל אומר אני שאינך יודע דבר. א"ל אל תביאני לידי כעס פן תפקיד הרב' א"ל אחר שאינך רוצ' לגלות לי אל תוציא אותו מפיך כלל כי פן אדאג עליו. וא"ל הואיל ויצא מפי אגל' לך. **פעם** א' הפלגי' ספינתי בים והטיתי לראות בתוך הים וראיתי אדם אחד שט' לף בים כמו דג. השבעתיו ועלה ביבש' וא"ל מה טיבך בים וא"ל לשמור ספינתך מנחשול שבים וא"ל אם שמעת איזה סוד מאלפא ביתא א"ל סוד זה ראיתי אותו כתוב בספר חנוך בן ירד וא"ל ספר לי א"ל תחלוק האותיות לג' חלקים מא' עד ט' וחלקתים וא"ל האותיות האלו הם מורות כל חשבון וכל חכמת הקבלה חכמה האמיתית וראה והבן

אבגדהוזחט
יכלמנסעפצ
קרשתךםןףץ

שראשית כל מספר הוא הא' והיא אינה מספר רק הוראת אחד והאחד בכל מספר ימצא במעש' ואין לך מספר שאינו צריך לאחד אך האחד אינו צריך שום מספר חוץ מעצמו וזהו אמיתת האחד ותכלית האחדים הוא י' והיא ראשית העשרות ולכן התחיל השם המיוחד בי' מן י' יהו"ה והשלים הכינוי בי' שהם אלהי' הוא כנוי בנ"י וסוף כינויים הוא אדנ"י כשאתה באמצע השם ה"ו שהוא החשבון והוא ה"ו והוא עולה א"י והאות האחרון מורה על הסביב' גם באמצע הכנוי הוא דן וראה והבן שה"ו העולים א' וי' הם בראש אדני ובסופו א' בראש וי' בסוף וגם ראה והבן שראש האחדים היא א' וסוף האחדים הוא ט' הצרפם ותמצאם י' וכן ב"ח ג"ז ד"ו והה' אין לה זוג כי הוא בעצמו כענין אהי"ה אשר אהי"ה שהראשון הוא אחרון והאחרון הוא ראשון בעצמו וכן הוא אמצעי א"ל ומספר העשרו' בא"ת' ענין הוא וא"ל תחבר י' עם ל' הוא ק' וכן כ' עם פ' הוא ק' וכן כולם וא"ל המאות איך א"ל תחבר סק' עם סך

יעל'

---

* בכ"י שהסיקף

ספר הפליאה

יעלי אלף. ושנה האלף האחרון כמו אלף הראשון לומר לך שהשם הוא ראשית העולם ותכלית העולם. והוא ית' אין לו ראשית ואין לו תכלית כלל שהרי ראשיתו היא תכליתו ותכליתו היא ראשיתו. וא"כ אין לו ראשית ואין לו תכלית וע"כ א' מורה אחד שהוא ראשית כל מספר וכן מורה אלף תכלית כל מספר הכמלא באלפא ביתא ואין אות באלפא ביתא המורה יותר מתשע' מאות ותשעי' ותשע' וזהו טע"ץ עולה תתקע"ט ובעל כרחך היכן תחזור בא' הוא אחד להשלי' החשבון של אלף. וכן באותיות אי"ק שהם ראשי החשבון כולו ותכליתו וכן מספר רבוא הם עשרת אלפים ע"כ חוזרים חלילי' באי"ק כי ראש האחדי' א' וסופם ט' וראש העשרות י' וסופם צ' וראש המאות ק' וסופם ץ' ואמצע האחדים ה' ואמצע העשירית נ' ואמצע המאות ך' הרי ראש ואמצע וסוף הם אי"ק הנ"ך טע"ץ ראש אי"ק ואמצע הנ"ך וסוף טע"ץ ואמרתי לו למה נצרף הא' עם הת' והב' עם הש' את בש גר דק הצ ופ זע חס טנ ימ כל ואמר בכ"ב אותיות ברא עולם וכשתצרף הא' עם הת' ותשליכם ט' ט' ישארו ה' זהו בה' בראם וכן כולם בהשלכת ט' ט' ישארו ה' כמלא ה"ו פעמי' ה' עולה כ"ה הוא הי' שבראש העשירית העולה עם כללו כ"ה ושם נכלל הכל וא"כ השם המיוחד שהוא מן האחדים כולל הכל ויצא מספר הא' שהוא מא' ועד ט' מן י' ועד צ' מן ק' ועד ץ' בדרך זו ה' פעמי' ט' הם כלל השיט' הראשונ' שהשיט' הראשונ' היא מא' ועד ט' והש"ט מן י' ועד צ' והם כלל הש"ט השנית ומן ק' ועד ץ' ה' פעמי' ט' והם כלל השיט' השלישית והנה כולם יוצאי' בה' וג' פעמי' ה' הרי י"ה וראה והבן אלי השם כלל השם ולכן נקרא בכר לחכמי' בכר לדין בכר לבכורים בכר החכמות כולם:

הספירה השלישית נק' בינ' ונק' נ' שערי בינ' בעבור כי ז' תחתונות נקראי' שמיטות ובכל שמט' ז' שנים א"כ זפ"ז הם מ"ט שערים והם נאצלי' מבינ' והיא השער הגדול שער חמשים משערי בינ' ובינ' בא"ת ב"ש שמטה והס' בלא חילוף לומר לך שהיא כל השמיטות ואליה שבים כולם והבינ' היא התשוב' ומשם יסוד הנשמות ושם ישובו והרוח תשוב אל האלהי' אשר נתנ' ורא' והבן שמשיע"ה הי' משמטה שעבר' היא שמטת החסד וכשלחו בזו השמט' אמר רבון העולמי' אין אני משמט' הזאת אלא מהשמט' שעבר' שהית' כולה רחמי' וחסד ומים זכים בלי יצר ובלי עון ולמה הבאתני אל השמטה הזאת ואמר' הבינ' אני הבאתיך לצורך העול' להוציא על ידך את ישראל ממצרי' ולהביא במצרי' עשר מכות ולהעביר את ישראל בתוך הים ביבש' ולהנחותם במדבר ולתת להם את המן ולהשקיע את צריה' של ישראל בים. ולרפות מי מרה ולהשקותם. ולהביאם להר סיני לקבל תור' ולתת להם על ידך בחשבון שמך ומפני זה יש' לך כח להצילם ממדת הגבו' שהם עתידי' לעשות עונו' וחטאים כמורדים באדוניה' ועל ענייני' רבי' לבריא' שבאתיך ואני יודע כי היית במדת חסד נקי וטהור ושלם מבלי פשע ולכן כתבתי בתורתי כי מן המי' משיתהו ואמר משה א"כ ח"ו אחר שאני בא ביצר הרע שמא אכשל ואתגלגל ואמר לי כשמתך לא תחליף ולא תמיר ולא תגלגל עוד כל ימי עולם אלא תעלה במעל' הנק' רב זהו שאמר למשה רב לך ולא תבא עוד בגלגול כמו שבא לך מהבל ושת וע"כ כתיב ולא ידע איש את קבורתו מפני שכל המלאכי' קבלוהו והעלוהו למרום. ואמר משה רע"ה מפני מה לא ניתנ' תור' לישראל רק ע"י וא"ל מפני שישראל הם ששים רבוא דוגמא עליונ' וא"ל רבונ' דעלמ' האיך חשבון התור' כחשבון שמי וא"ל מפני שקראוך ישראל משה רבינו: משה רבינו בגי' תרי"ג עלים וכשתחלק השם המיוחד יהו"ה לב' שמות כמו שחלקם דהע"ה שאמר הללוי"ה הללו ה"ו הצרף יהו"ה עם שמי י"ה ועם זכרי ו"ה ועולה שמי זכרי יהו"ה תרי"ג מצות שלמ' משה לישראל וא"ל למש' י"ה עם שמי' שס"ה מצות ל"ת וזהו החקיק על לב האמ' וע"כ המצות שהם ל"ת הם כחשבון ימות החמ' וימות החמ' ר"ת י"ה ואברי האדם ר"ת ו"ה ואם תצרף ה"ו עם זכרי תמצאהו רמ"ח הרי שניה' תרי"ג:

וראה והבן חלק י' של שמי ועשהו ד"ו צרף ד"ו עם שמי והוא ישמד"ו לומר לך כל מי שעובר על מצות לא תעש' השם יתב' הנק' שמי ישמדו וזכרי הפבאו יזכר. ר"ל מי ששומר מצות עשה הש"י שהוא זכרי יזכרהו י"ה שמי בהיות הי' ד"ו ישמדהו ו"ה זכרי יזכרהו זהו שמחללו מחולל והמהללו מהולל. א"ל רבש"ע כל המצות תרי"ג וכולם רומזין עלי ואני אדם אחד ואני כל המצות וא"כ למה אמרו כל דבר שבקדוש' לא יהא פחות מי' די באדם אחד א"ל ולמה קראתיך משה רבינו להרמיז אל כל התור' כולה לא בכל כחך עם כמה אתה שקול. א"ל רבש"ע שמעתי מפיך שקול משה כנגד כל ישראל. א"ל יפה כחך ישראל מי הוא ת"ת ולקח ה' האחרון שבשם בן ד' וכהגלגל לו' ועלה באשי"ה הנה ישראל נאחז על כל העשר. א"ל רבש"ע כל העשר נקר' אדם אחד שכל העשר רומזים באברי האדם א' א"ל ולא אמרתי לך לא בכל כוחך יצא בכל כוחו מ"ם ש"ן ס"ה ועלה י' פעמי' אדם א"כ שקול משה כנגד כל ישראל שהוא עשרה בני אדם א"כ כל הקפי' נחשבים לאדם אחד ואין דבר שבקדוש' פחות מי' זהו הנקרא תשוב' שמשם שבים כולם וחמשי' שערי בינ' כולם מוטבעי' בממשותה בג' כוחות שהם כח מושכל כח מורגש כח מוטבע. כח מושכל הוא שמושך את הכח מלמעל' מן הכילולות ומתכוללים מן החכמ' ומספקת שפע וברכ'

באותן

באותן צינורות. כח מורגש ר"ל שנמשכת שפע הרגש' לכל הספירו'. כח מוטבע שהיא נאצלת בדרך אצילות להשפיע כח לכל הנבראי' שהיא דבוק' בשרש' של חכמ' לכן בעלי האמת אומרי' הכתר נק' ראש שני ראש דרך אמת החכמ' נק' אין שנא' חכו ממתקים הבינ' נק' לשון כמו שהלשון היא ממוצעת לדבר כך הבינ' ממוצעת בכל דבר נק' אם הבני' בעבור שז' ספירות התחתוני' נק' בני' לה מפני שהם יונקי' ממנ' ועל"ש נאמר אם הבני' שמח' ולכן לומ' התור' שלח תשלח את האם ואת הבני' תקח לך ר"ל שלח תשלח את האם תחתונ' לכבוד אם העליונ' ואת הבני' תקח לך אלו הם ו' ימי בראשית שהם הספירות כי האם היא הבינ' ומתוך הנעלמה לא ניתן לנו רשות לדבר בה אבל בבני' תדבר ותחקור בהם. א"ל ר' זוכר אני מאבי שאמר לי כ"י נק' אם. א"ל הכי הוא כ"י הוא אם ישראל שנא' ובפשעכם שלחה אמכם אך אם האם היא הבינ' וא"ל אבי ז"ל כשעלה מרע"ה לרקיע הי' מט"ט רבו מלמדו שעה א' בכל יום ובין השמשו"ת דליל מ' שמע קול דאתי ואמר בב"ם של"ח שאל למט"ט קול זה מאין א"ל מאיין א"ל משה להקב"ה מאי בב"ם של"ח א"ל בא"ת ב"ש ה"א ה"א א"ל ואמאי קרי לשלח כנם א"ל שאי כנם מקוה ישראל שבו מתכנסי' וטובלי' ומטהרי' והכי קאמר ל"י אתה הנק' כנם שלח האם ממך והבני' תקח לך ולא תניחם לגמרי כענין ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביה' לא מאסתים ולא געלתים לכלותם. ואז גם הבני' יהיו תחת צילך שאם תקח היא הבני' והלא בגלות המיתם מרוב כעסה כי לא תרחם עליה' כענין ועתה הניח' לי ויחר אפי בהם ואכלה אותם כרגע. ר"ל תניחני ולא תורידני בתפלתך והיא לנגדם העמ' הדין ותכל' אותם כרגע. והבינ' הנקראת הגלות אומרת ליסוד שלח האם לצאת בגלות כי בנים עשו את העגל. ונחלקו האילן לחלקי' ולא תשלחני לגמרי רק תעמוד בגלות ותגן עליה' כדי שיהיו בני' משומרי' שילך לאם עמה ואולך הסרגס וזהו והבני' תקח לך א"ל רבש"ע ומתי תשוב האם על הבני' ותרח' עליה' א"ל למשה אמור לישראל השלח האם והבני' תקח לך לעשות התעוררות למעל' כענין וישמע אלהי' את נאקת בני ישראל כי הא בהא תליא. ר"ל נאקת היא כ"י וישמע אלהי' היא הבינ' וכשאתה לוקח הבני' מן האם האם הולכת וצועקת ומלאך הנק' עוף כענין ועוף יעופף לוקח הצעק' ומעל' אותה לכ"י שהיא אם הבני' ורואה שנלקחו בני' ממנ' וצועקת ונלקח' עול' לבינ' ומוציאם מן הגלות זהו וישמע אלהי' את נאקתם כי ה"א בה"א תליא ר"ל כ"י שהיא ה' אחרונ' שנבס בן ד' לריני' התעוררות מעוף השמי' כדי לצעוק גם היא ה"ר שנבס בן ד' כי ממנה תלויה ר"ל ה"א אחרון תלוי' בה"א ראשון. א"ל רבוני דעלמ' כמה שליחות עשו ישראל למט' וכמה צעקות צועקות עופות השמי' על בניה' ולא נתעוררה לשוב על בניך וגם למה תבא התעוררות מעוף השמי'. וא' מט"ט דע לך כי בכל דור ודור עומדי' עלינו לכלותינו ואלולי היא שעומדת עלינו ומצילנו ע"י התעוררת עופות השמי' ר"ל א' מאש"ם הניתן לת"ת הוא יעקב איש תם. ושב שתם ע"י הא' לאמת תתן אמת ליעקב כי נפשו ואותו היא הא' וי"ם של אש"ם הניתן לכ"י הנק' אל"ם מי ישום אל"ם ושניה' אלם עם י"ה הוא אלהי' כי אותו ונפשו הוא ה"ש וזהו הי"א שעמד' לאבותינו על ידי התעוררות עופות השמי' אבל בני היו כלי' בבני עשו וישמעאל כי כל מין אוהב את מינו ושונא הפכו. והתעוררות מעופות השמי'. כי הב"ה העמיד מלאך הנק' עוף כענין ועוף יעופף והוא המגיד לו שעתיד כענין ועוף השמי' יוליך את הקול והוא המוסר אותם בתפיס' והוא המעל' קול נאקתם בלקחם מהם בניה' וע"י אותו הקול אני צועק ולצעקתי עולה לבינ' ומרחם עלינו וזהו הי"א שעמד' לנו וגם בזמן הגאולה ע"י קול הזה יוליד התעוררות ונצא מן הגלות א"ל ובגלות מצרי' שלא היתה להם מצות שליחות האם. התעוררות מהיכן. א"ל כתיב ויאנחו בני ישראל מן העבוד' ויזעקו דא היא התעוררות א"ל וגם בזה הגלות יתנהג כענין בל קת'. א"ל במצרי' זימן הקב"ה כחש' מכלי' הבני' והאם צועקת והנה צעקת בני ישראל מעוררות לצעקת העוף והעוף לצעקת מט"ט ובעבור שגורם חיים בשליחות זה (ר"ל חיים הי"א) לכן תלה שכר המצוה בחיים למען ייטב לך והארכת ימי' מדה כנגד מדה ובמקומו אבארהו די בע"ה א"ל רבון כל העולמי' ולמה בעוף ולא בענין אחר א"ל מעלת העוף מעל' גדול' ורצה השם לבא גאולה והצלה על ידם. וגם זה במקומו אבארהו בע"ה. וגם שמעתי א"ם עולה את"ר ר"ל זאת האם היא את"ר לכל האחרי' ונגזרת' עשו ישראל במצרי'. והחשבון משנולד יצחק ת' שנה שכן א"ם בא"ת ב"ש ת"י ונקראת הבינ' חלה ולא שמעתי שנה בדבר ואם שמעת אתה אמור א"ל שמעתי חלה תרימו תרומ' לד' והל' לבינ' א"כ חלה רמז לבינ"ה אבל טעם ושנה לא שמעתי. א"ל זה אפי' דרדקי דבי רב ידעו שחלה רומז לבינ' אבל שנה שאלתי ממך וכיון שלא ידעת כשאמרנו בלא ידיע' א"ל זוכר אני מאבי שהבינ' היא מל"ך העולם. ולכן נקרי' חלה שחלה על כל העולם. א"ל עני בדעת אתה ממשמש כאשר ימשש העיור בצהרי' והדבר הוא ידוע שכל המדו' נקרא' עסה והחלה נותן טעם לעיס' ודע שכל העיס' אינ' יכולי' לקבל השפע שבא להם מן החל' ולכן אות' תורי' להסיר חלה מן העיס' ואסור' לישראל ר"ל צריך אתה לעשות היכרא בדבר להודיע מעלת' של בינ' הנק'

חלה

אלא שהיא נעלמת. ואין רשאי אחד מן המדות לנגוע אליה כי מה שלמעלה ממני נק׳ ישראל שהוא מלך בו׳ קלות אך הכהן המורה אל הכתר הוא המושל בה ולכן לות׳ השורי׳ לאת האלי׳ לכהן התחתון שהוא הדוגמא העליונ׳ ולו ניתן רשות לאכול כי שלו היא. הראית בני שהבינ׳ נקרי׳ קנה בשמי׳ וא״כ מלת קנה יש בו סוד א״ל ר׳ קנה אני שומע. ואיני יודע איך נק׳ קנה א״ל אלא עלת׳ בכללה ושנה קנה ר״ל הא׳ עם כללו ל״ה והאל׳ עם כללו ק״ה והה׳ עם כללו ט״ו בין הכל קנ״ה תהו הבינ׳ שהיא קנה קנת׳ הבינ׳ מחכמ׳ וזהו ה׳ בחכמ׳ יסד ארץ ר״ל ה׳ שהיא הבינ׳ יסד ארץ שהיא כ״י וכתיב כולם בחכמ׳ עשית זהו קנה חכמ׳ קנה בינ׳ א״ל ר׳ דלגת מאלי׳ לקנ׳ מהו אלה. א״ל הבינ׳ היא לא״ה לעולם מן הרחמי׳ כי הלשון בחיך אינו מתייבש והאל׳ אמרי׳ למשה הא״ל ר״ש א״ל זקנה מהו א״ל קנה שמי׳ וארץ. א״ל מכלך וא״ל הלר לור׳ הבר מושל בצורתו כן קנה הוא ל״ר כי קנה במלואו עולה לו״ר קו״ף כ״ן ה״ה תהו אין לייר כאלהינו א״ל ולמה נקראת בית הטעם א״ל המוציא כל תעלומ׳ לאורה לא יקרא בית הטעם. א״ל מהו בית הטעם א״ל כל שהוא בכח יקרא בית ואינו נרא׳ ואינו מוטעם. וכל הספירות היו בבינ׳ בכח והיא הוציא׳ איש איש למקומו ואיש איש לעבודתו. ואז שב הכח לפועל והוא מוטעם וא״כ כל ענייניה מוטעמים ולכן נקראת בית הטעם א״ל בא בני ואגיד לך מה נעש׳ עמי פעם א׳ הייתי ברמ״ה ורציתי לעלות אל הר הזתים וראיתי מרחוק אדם א׳ יושב על אם הדרך והכרתי בו שהי׳ מלאך כי ראיתי אותו פעם אחר פעם. ורציתי לחזור. וצוה וקרא אותי בקול גדול אל תחזור בא אצלי והחזקתי לבי והלכתי וא״ל שלום לאדוני וא״ל שלום ברוך אתה בבואך. ואמר לי מאין ולאין. ואמרתי ברמה הייתי והעניים והאביוני׳ מבקשי׳ מים ואי״ן. והם אנשי׳ נכבדי׳ ועוני׳ אברהם הראשון. יצחק השני. יעקב השלישי משה הרביעי אהרן החמשי. יוסף הששי. ורחל אמו הוא האבן התלוי׳ בצוארו של אברהם גן נעול אחותי כלה כי תלאו בגלגל החמ׳ הוא החמן. שארה כסותה ועונתה לא יגרע. ואני עולה בהר הזתים כי בו יש מעיין נובע לא יכזבו מימיו לטהר הצינורות מקולים ודרדרים המונעי׳ המי׳ מלרדת להשקות בנע׳ העניים והאביוני׳. ואמר לי אתה הולך לגנוב מים וגנובה גנב כי ימצא ואיך יודע שהמעין הזאת יש לה אדון ובעל ומימיה עמוקי׳ ומי שיגנוב מהם זולת רצון הבעל הוא מוטבע ונפסד כענין צללו כעופרת במים אדירי׳ וא״ל ברוך זוכר הנשכחות. וא״ל והלא אין שכח׳ לפניו וא״ל אמת כי אין שכח׳ לך הכתוב כאלו נשכח והוא לא נשכח והוד׳ לדברי. ר״ל הייתי ברמ״ה זה הספר ושמי משיח. ורציתי לעלות אל הר שמי׳ הר

היא הבינ׳ הזתי׳ הם הספירות שהבינ׳ הר עליהם. וא״ל מאין באת׳ מדה אתה עומד. ולאין באת׳ מדה אתה הולך ואמרתי ברמה הייתי היא כ״י והעניים והאביוני׳ מבקשי׳ מים ואי״ן עניים מה שלמעלה ממדה כ״ל אביוני׳ מה שלמטה מכ״ל וזהו אביון תאב לכ״ל ושמות העניים והאביוני׳ הם חסד ופחד ותפארת נצח הוד יסוד וכנסת ישראל. ומצד העונות נשארו עניים ואביוני׳ מבלי רחמי׳ והקולי׳ והדרדרי׳ הם העונות המונעי׳ השפע מלרדת ואני עולה בהר הזתי׳ היא בינ׳ לבקש ממנה למחול עונותיה׳ של ישראל לרדת שפע וברכ׳ בהיקף שיתברך העולם. וא״ל אתה הולך לגנוב את המים ר״ל ליבש ולגנב הרחמי׳ מלרדת כי הם מבקשי׳ מים ואי״ן ע״י רשות האי״ן ואתה עולה בבינ׳ והאי״ן היאך הכחת אלא עלה באי״ן שהוא בעל המעין ומשם תרד עם השפע והברכ׳ וזולתו היית נענש. ומיד אמרתי לו ברוך זוכר הנשכחות ר״ל ברוך שהוא האי״ן זוכר ר״ל ישפיע נשכחות הם הספירות שנעזבו בזמן קילקול הצינורות מצד העונות ורחל אמו הוא האבן התלוי בצוארו של אברהם. ר״ל היא כ״י הנק׳ גן ואבן ובעבור שמקבלת מן החסד קראוהו בת אברהם שמדתו חסד ותלאוה בגלגל חמה היא תפארת ישראל שממנו מתפרנסת ור״ל ע״י ושכינה׳ נק׳ ד״ו פרצופי׳ חמ״ן וכל״ה א״ח ואחו״ת א״ש וא״שה ובמקומו אבארהו בע״ה. וא״ל אדוני מחל השם והעביר ראשון ראשון וא״ל שכה מבורכת היא גם בעד אומות והוקש׳ לי וא״ל מה לאומות עם ישראל וא״ל מה לך לדעת מה בין ישראל לאומות ולמה יתברכו האומות כשישראל מבורכי׳ אין לך עסק בנסתרות כי הנסתרות לה׳ אלהינו ואמרתי לו רבוני יודע אני שזולתך הייתי נטבע במים העליוני׳ מחסרון הידיע׳ והמקיים נפש מישראל כאלו קיים עולם מלא ושמא הטעה הפעם כפעם ואשאל כי עכ״פ צריך אני לדעת ואם אשאל אתה הוא הגורם ויצא שכרך בהפסדך וא״ל מה הבקש ממני אמור לי וא״ל אמור לי ישראל מה הוא והאומות מה הם ואיך יתברכו אלו מאלו וא״ל כתוב אמרתי עולם חסד יבנ׳ והיא התחלת ההקף וההקף הם ז׳ ספירות חסד פחד ת״ת נצח הוד יסוד מלכות הם נקראי׳ הקף כי כל הספירות נוהגת שמה אלפי׳ שנה ואלף אחת שבת והמה הז׳ שמיטות כי ז״פ ז׳ הם מ״ט אלף שני׳ ואלף החמשי׳ הוא היובל הגדול שהכל שבים אל הבינ׳ כי בה יסודם ובהיות בהר חכמ׳ בינ׳ נס ההקף נק׳ הכפי׳ פרד״ס והתחלת ההקף הוא חסד הנק׳ רחום ארך אפים חסד אל גדול חסיו קדוש בנפיו חנון ורב חסד סולח והם כינוים שבהם נאחזות כל המרכבות למעל׳ ולמט׳ ובשם יתברך עמהם ברא העולם ובהם מנהיג העולם עם כל המתגלגלי׳ שבר׳ לימין ובהם רחמי׳ ומשפט דין ועבר׳ לשמאל ותהם

ורובה דין ומיעוטה רחמי' עשר' אצבעות בינוני' באמצע לא השתחוו לאל אחר שלא תחלק מצד הימין היא גדול' ואברהם אבינו כנגד' מרכב' למדת הימין שהוא החסד ומזוקק לגמרי לא הי' אברהם אבינו ע"ה לפי שהי' בו סיגים לפיכך יצא ממנו ישמעאל וצורך גדול היו הסיגי' באברה' כדי שיאחזו השרי' המקיפי' חוץ לפרוכת שאלולי ישמעאל הנאחז מאברה' והשרי' המקיפי' נאחזי' מישמעאל א"כ אין להם אחיז' ואברה' הולך בשתי פני' קודש וחול הפוני' לפני' קודש ובהם נאחז יעקב. והפוני' לחוץ חול ובהם נאחזי' השרי' על גבי ישמעאל וישמעאל נאחז באברה' ושאר השרי' בישמעאל ושר המצרי' נאחז בישמעאל מצד אברה'. וע"כ כתיב ותקח לו אמו אשה מארץ מצרי' היא מצרי"ם מצר"ת י"ם ולהודיעך שמצרי' היצונית נאחזת מישמעאל וכתיב וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרי' באכה אשורה על פני כל אחיו נפל. וזהו מאמרם ז"ל ארץ מצרי' שוה לארץ החיים ואמרתי לו למה גלו ישראל גלות ראשון למצרי' לפי שמצרי' נאחזת תחלה ע"י ישמעאל הנאחז באברהם ואברהם הוא ראש העולם ע"כ גלות ראשונ' הי' למצרי':

ראה והבן שע' שרי' הם שרי האומות המקיפי' מחוץ לפרוכת הנאחזי' מצד ימין הוא אברה' ע"י ישמעאל ושר מצרי' הוא הראשון וסמוך לאברה' ע"י ישמעאל. וראה והבן ששום א' מהע' שרי' אין להם עליי' למעל' מהזרועות וגם אודיעך כי חוץ לע' שרי' המקיפי' מימין ומשמאל עוד יש אולה להם נבראות אחרות והם חיצוני' לגמרי ונקראי' קליפי ערל' ונקראי' כחות הטומא' ודע שמיני' אחת עשר' ז' אלף שנה היא שמיטת החסד. אבל השמיטה הזאת היא שמיטת הפחד שמטה קשה ועל כן חרב ודבר ורעב שמסבבין העולם וע"כ ערלה וקליפי ערל' נבראו וכשזין ממקומן מיד הם טמאי' וזהו צד הימין. וצד השמאל היא גבור' השמטי' של עכשיו וכינויו פקד עון אלהים אדיר חזק שופט כביר כח גבור כנפים דיין איש מלחמה משלם גמול. הם קשר המרכבות והם סדר כל המרכבים בכל העולמות ובאלו נכללי' כל הטבעים הצמחי' ובעלי חיים ואדם והם ב"ד של מעל' ובאלו נכללי' כל המזכי' והמחייבי' והם שבעי' אומות א) המקיפי' וכל מראות של מיני לבעוני' מכאן נולדי' לכן לא יהי' לך אלהי' אחרי' על פני שמצד השמאל יצחק אבינו כנגד מרכב' למדת השמאל הנק' פחד יצחק. ואין יצחק מזוקק לגמרי לפי שהי' בו סיגים שיצא ממנו עשו וצורך גדול היו הסיגי' ביצחק כדי לתת מקום אחיז' לשרי' המקיפי' חוץ לפרוכת:

וראה והבן שיצחק יש לו שתי פני' קודש וחול. והפוני' לפני' הוא קודש ובהם נאחז יעקב. והפוני' לחוץ הוא חול ובהם נאחז עשו ומעשו נאחזי' השרי' לצד שמאל: וראה והבן שהשרים הנאחזים מצד ישמעאל והוא צד אברהם נקראי' נדיבי'. ושל שמאל הנאחזי' מצד עשו נקראי' אכזרי' וקשי' לוה רשע ולא ישלם. ואמרתי לו א"כ הימיני' למה יהיו קשי' ורעי' עם ישראל. וא"ל אף על פי שהם נדיבי' הואיל והוא אינן שונא הפכו מ"מ הקשים והרעים עם ישראל הם שרים של שמאל. אך הימין אינם כל כך קשים ודוד המלך עליו השלום אמר טוב לחסות בה' מבטוח באדם השמאל שהוא הקשה לתת אפילו מה שנותנין לו מבקשים לפרנס את אומתו לוה רשע ולא ישלם. ושמא תאמר אין לחסות בשמאל אבל בימין אחסה שב ואמר ואפילו הימין שנק' נדיבים הואיל ואין ביכולתו לתת כי מבקשים מפרנסין אומתו לתת לכל שר ושר לאומתו לקיום השמטה וזהו טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים: וראה והבן שעשו נאחז ביצחק ושרי האומות בעשו. וראה והבן שעשו יותר גבוה מכל שרי האומות השמאליים. ועליו נאמר זדון לבך השיאך שוכני בחגוי הסלע מרום שבתו ובעבור שמצרים מצד ימין נאחז מישמעאל וישמעאל מאברהם והוא גבוה מעשו. ע"כ הוליך השם להנקם ממנו ע"י הבינה ולכן עתיד השם להנקם בעליון מעשו הרשע ע"ז כתיב מי זה בא מאדום ר"ל המדה הנקראת מ"י היא תקח הנקמה מאדום וע"כ אמר אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך. וראה והבן שעמלק יצא מעשו הרשע הוא ראשית גוים עמלק שמגיע עד הזרוע השמאלי ולמטה יורד עד תהום רבה וזהו ואחריתו עדי אובד. וזה תדע שביום שינקום מעשו ימלוך על כל הגוים שנא' ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו. וא"ל הם שבעים שרים הם כולם או ע' מימין וע' משמאל וא"ל כולם הם שבעים ומקיפים מבחוץ לפרוכת להשליך להם פרנסה ב) ולצד הימין הם נאחזים ע"י ישמעאל מצד אברהם ולצד השמאל הם נאחזים ע"י עשו מצד יצחק. ודע שהזרועות נק' במתי ארץ והשרים עליונים אינם עולים רק עד הזרועות ומשם ולמעלה הוא נחלת יעקב לבדו הוא שנאמ' כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו. וכתב ירכיבהו על במתי ארץ וכל הגאולות באות מן הבינה ולמעלה שהם למעלה מבמתי הארץ והבינה היא נפרעת לישראל מכל צריהם ואע"פ שיש קליפות חיצוני' מצד ימין שהם קשות דע כי יש קליפי ערלה קשות וחזקות מאד מצד שמאל וכולם נמשכות מצד עשו ומצד עמלק ובו

נקשר

א) בכ"י המקיפים נאצו ואלו כן נוקמים עיקר טעותם. ב) בכ"י ולים נאחזים מאברהם ע"י ישמעאל ולים נאחזים מיצחק ע"י עשו:

לקשר הנחש הגדול ובו מתאחז ס״ם הרוכב עליו זהו שאמרו רכב ס״ם על הנחש בצורת גמל ובא ופתה את חוה וממקום זה יצא אותו שנדבק להאבק ביעקב ולא יכול לו בכלל אלו המרכבות כי כולם היו סגורים אך בכף ירכו שהיה פרוץ שפרץ אד״הר נגע ויעקב שהוא מבלי סיגים עלה עד למעלה ונאחז בכתר ע״י חכמה ובינה כי הוא השכ׳ ו׳ והוא עולה עם כללו עד כתר עליון השכ׳ אהי״ה וו׳ עם כללו עולה אהי״ה. אז והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך הוא נחלה בלא מצרים לא כאברהם ויצחק שיש להם מצרים כי יעקב איש תם וא׳ אהיה תתן אמת ליעקב א״כ בהיות השקף מבורך גם השרים האילנים מקבלים והשקף אינו מבורך אלא מצד ישראל ואלו ידעו אומות העולם מה נזק עושה להם רעות ישראל היו עושין שלום עם ישראל והיו רודפין אחר מעשיהם יותר מסנהדרי גדולה וקטנה ואמרתי לו מה צורך בערלה ובקליפי ערלה וא״ל פעם אחרת אגלה לך השם יזכני לשמוע הסודות הללו מפיהו. הניחני והלך לו :

וראה והנה בעבור הגזירה ויצאת כל דבר לפועל נקרא ב״ת הטעם. א״ל אמור לי למה נק׳ השכינה חי״ה א״ל היא המחיה את כולם וכל כך נתגדלו ליפי עינך שאינך יכול לראות מפני מה נק׳ השכינה חיה חי״ה עולה ד״ג סנהדרי קטנה הממית והמחיה כולם על פיה. א״ל ר׳ היא נק׳ ולעולם אינה ממיתה א״ל אמת אינה ממיתה לעולם למי שעובד עבודת השם מאהבה היא עבודה הנבחרת לשם ויתעלה והוא עול תורה ועול מצות והוא הוא החי לעד ובעבורו נק׳ השכינה חיה כי הוא חייך ואורך ימיך א״ל בני דע לך כי אע״פ שנק׳ השכינה חיה מ״מ ממיתה שהדין הקשה משם מתחיל לצאת. הלא תראה בז׳ אומות השרים שלהם היו מקבלים אותם מהשכינה וישראל היו עבדים במצרים וכשנשלם עון של אמורי כי לא שלם עון האמורי עד הנה אז נתהפך הדבר ויצאו ישראל ממצרים והלכו וירשו את ארצם. זהו סר צלם מעליהם וה׳ אתנו אל תיראום א״ל מנלך זה שהוא מאמר השכינה א״ל א״כ למה נקרא חי״ה ח׳ פעמים י׳ י׳ פעמים ח׳ ה׳ פעמים י׳ י׳ פעמים ה׳ זהו סר צלם מעליה׳ ר״ל י׳ פעמי׳ ח׳ הוא פ׳ ח׳ פעמים י׳ הוא פ׳ י׳ פעמים ה׳ הוא נ׳ ה׳ פעמים י׳ הוא נ׳ צרפם כולם ועולים ס״ר זהו ס״ר צל״ם א״ל ר׳ הרבה אתה בולע סר צלם כלב אמר וכלב הוא ב׳ פעמים יהו״ה הם השני וו״ין הו׳ ומשך הו׳ תפארת ויסוד שאומרים לכנסת ישראל ק״ם לך סר צלם מעליהם א״כ הוו״ן הם האומרים ולא השכינה א״ל קץ כל בשר בא לפני מאמר השכי׳ היא והנה הגיע קיצם ונפלו שריהם למעלה והיינו קץ ז׳ אומות בא לפני. ולא נחיה כל נפש א״כ הוי״ן אומרים

בגזירות השכינה הנגזרות חיים לטובים ומות לרעים. א״ל קץ כל בשר מאין לומר לך שהוא מאמר השכינה א״ל א״כ למה נקרא חי״ה להורות שהיא בא״ת ב״ש עולה ק״ץ שנותנת חיים עד עת הקץ שלהם א״ל א״כ למה נקרא השכינה ירו״ק א״ל כל ירוק מורה דין גמור והדין הגמור המתחיל משם הוא הדין הגמור שבמדת הגבורה ע״כ ארז״ל אסתר ירקרקת היתה וחוט של חסד משוך עליה ר״ל דין ורחמים. וראה והנה שהעיקר דין מן השכינה שהרי מה שאמר והבור רק הוא רק של ירקרק ואמר הבור רק אין בו מים ונתעוררו חז״ל ואמרו מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו. וכוונת הענין והבור רק והבור שהוא מקבל הדין הגמור מן הפחד אשר יצא מן השכינה אין בו מים כלל אינו ברחמים א״ל רבי אמור לי סוד הדברים שינכנסו באזני א״ל הבור הזה הוא מדת הדין הרפה והוא רק מהרחמים זהו רק אין בו מים א״ל א״כ יאמר והבור רק מאי אין בו מים א״ל אם היה אומר והבור רק הייתי אומר רק הוא מן הדין וגם אין בו רחמים לכן אמר אין בו מים אין בו רחמים מכלל שיש בו דין שמכלל לאו אתה שומע הן א״ל א״כ יכתוב והבור אין בו מים וממשמע שנא׳ אין בו מים רחמים מכלל שיש בו דין א״ל אם נא׳ אין בו מים נראה שאין בו רחמים וגם תוקף הדין אין בו לכן אמר רק שמלת רק מורה על דין מענין ירקרקת א״ל א״כ יאמר ובור רק מאי והבור א״ל משמע שיש בור גדול ובור קטן אמר ה׳ להורות על הבור שיש לו סוף והוא י׳ טפחים שאותו הבור הוא כלול מי׳ א״ל א״כ יאמר הבור מאי והבור בו׳ א״ל לומר לך שאלולי הו׳ עם הה׳ אין לו חיים ליוסף כי הם כיוונו להשליך ליוסף לבור מלא נחשים ועקרבי׳ להתעורר הענין למעלה לבא מדתו שהיא משך הו׳ לבדו זולת הרחמים העליונים שבי׳ בתוקף הדין כדי שיחזור גם הוא להסכים עם הדין ויתגבר הדין עליו כענין ואת המים אשר בתעלה לחכה והם לא ידעו כי בא המשך הו׳ עם הה׳ בא והדין נכנע לכן לא ניזוק יוסף לא למעלה ולא למטה כי במחשבה חשבו להרגו למעלה וגם למטה זהו שאמר המלאך נסעו מזה ממדתך השכ׳ זה הענין ז״ה אל״י ור״ל הרומז ליסוד להורידו בדין ולהתקיים על יוסף מה שחשבו ויעקב אביו שהוא הו׳ לא הניחו לבדו זהו מ״ש מה שאירע ליעקב אירע ליוסף ומה שאירע ליוסף אירע ליעקב. וראה והנה שזולת זה יוסף לא היה ניצול וחשו ביניהם ואמרו שמא יחשוב יוסף מחשבה אשר לא כדת ויחזור שנאו למעלה עם הדין כענין לפניו ילך דבר ונמצא שאכלנו שופכי׳ דמו ומפני שמכרו אותו אל עם אחר לכן נענשו עונש גדול ובמקומו אבאר בעז״ה. א״ל א״כ יאמר והבור רק אין מים מאי בו א״ל אין בו מים מחכמת אלהי׳ הרמוז בב׳ ומ״מ ישראל הרמוז בו׳ וא״כ

יוסף

יוסף לא הי' נשלח רק מאביו לבדו זהו זכות אביו שליחתו זהו הו' של ו"השבור א"ל מלך שהדין הגמור מהבינה. א"ל מני' ובי' והשבור רק כתיב והשבור רמז למ"הד הרפה ר"ק הוא ש' הרומז בבינה הוי אומר רק מן הרחמים ואלא מדין שהשורש מהר"ק שהוא הבינה. וגם ישעיהו אמר ליחזקיהו כי מת אתה ולא תחיה וכתי' ויסב חזקיהו פניו אל הקיר שיסב הפנים ועלה דרך המדרגות אל הקי"ר הוא שורש היר"ק לבקש חיים מבעל החיים זהו ירוק. א"ל ולמה נק' מלך עולם א"ל שזה המדה נק' משפט וכל מלך דן את העולם במשפט. וראה והבן שהעולם הוא ת"ת והמשפט הוא המדה של ממ"ה הקב"ה והוא מלך מן העולם הידוע וראה והבן שמנת המלך עולה במ"ק בינה עם המלה. מלך העולם במ"ק ומ"ג הוא ט"ל שהבינה לוקחת הט"ל דלא מיעצר היא טל של ברכה ומורידה במלך של ו' קצוות והוא במלך שלו היא כ"י וכ"י בעולם השפל א"ל ר' ועל לא מיעצר הלא אליהו ז"ל אמר חי ה' אם יהיה טל ומטר כי אם לפי דברי ואחז"ל על של ברכה מיעצר על של קללה לא מיעצר א"ל לעולם מכתר עליון לא מיעצר וכשבא ליד הד"ו פרצופים הוא השלי"ח מיעצר כי הכל לפי המקבלים א"ל ר' מלך האם מלך הבן מלך בן הבן מלך הבת איני יודע איך אברם א"ל דע לך שיש מלך למלך והשכין מוכיח א"ל ולמה נקראת הבינה ויצר א"ל משיכן מקבלת הצירה כל הויות מבינה לכן נקראת ויצ"ר ויצ"ר עולה וי"ש ותהו ויש נכספה בלא משפט שהבינה גוזרת להאסף אליה כל ההויות בסוף כל שמיטה ומשפט אינו כאסף היא היא המשפט. א"ל ולמה נקראת עפ"ר א"ל כ"י נקראת עפר של הד' יסודות בידים והיא עושה הבריאה בתחתונים לכן הבריאה שהיא עושה בתחתונים מקבלת רשות מן המלך היא הבינה שהיא עקר הצירה למעלה ואומן הקטן לוקח רשות מהאומן הגדול וראה והבן שהכל מן העפר וכולם ישובו בו. וכן האדם הגשמי כשהוא שב לעפר כולם אומרים עליו אוי והוא שעולה עפר במ"ק או"י כי לא ידעו איך משפטו יצא כי זה שעקר יסוד כל הנפשות היא הבינ' ומהבינה ביסוד ולכן ביובל הגדול הם שבים לשם וע"כ נק' עפר. א"ל ולמה נק' אהי"ה תיבה הכתר אצל הבינ' למה ואם הכתר נק' אהי"ה בעבור שכל הויות שבים שם לאלף הז' א"ל כמו כן למדה הזאת השבעה שמיטו' שהיא תשלום ליובל הגדול אז ישובו איש לאחוזתו והיא הנק' יובל ועליה נא' ויגבה ה' צבאות במשפט עולה כ"ו במ"ק והאל הקדוש נקדש בצדקה במ"ק עולה אהי"ה וראה אהי' ה' אהי"ה במ"ק עולה אחד הרי ד"ו והוא הנק' אל שיוצ' מאהי"ה שאם תשי' ה' הנעלם של אהי"ה עם אותיות שלפניו יעלו עם כולם א"ל ואיך ישים ה' עם הא' נעשה ו' ה' עם ה' נעשה י' וה' עם י' נעשה

י"ה סך הכל אל א"ל אתה שם המיוחד ומה הם מ"ח אותיות א"ל א"ל אבי ז"ל כשעלה משה רבינו ע"ה למרום אמר להקב"ה מה שם המיוחד וכמה אותיות הם א"ל הקב"ה שם המיוחד הוא שם יהו"ה ומתגלגל י"ב הויות: ששה נסתרים וששה נגלים: ואלה הם

יהוה נסתר ויוצ' מן ואמרו לי מה שמו מה. ר"ל נסתר שהשם יוצ' מס"ת וסופי תיבות נסתרים:

יההו נגלה יוצ' מן יתהלל המתהלל השכל וידוע ר"ל שהשם יוצ' מראשי תיבות: ור"ת נגלה:

יוהה נגלה ויוצ' מן ידותיו ונגלע המשכן השנית:

הוהי נסתר ויוצ' מן אלכה וישליכהו אלכה ויסי:

הויה נגלה ויוצ' מן הסכת ושמע ישראל היום:

ההיו נסתר ויוצ' מן עירה ולשרקה בני אתנו:

והיה נסתר ויוצ' מן ויראו אותה שרי פרעה:

וההי נגלה ויוצ' מן ורגם היום הזה יהו"ש:

ויהה נגלה ויוצ' מן וירא יושב הארץ הכנעני:

היהו נסתר ויוצ' מן ליהוה אתי ונרוממה שמו:

היוה נגלה ויוצ' מן המר ימירנו והיה הוא:

ההוי נסתר ויוצ' מן וצדקה תהיה לנו כי:

הרי י"ב הויות וניקודם כניקוד הפסוק שתרמז לזה השם וכפי סדר האותיות של פסוק כך סדר השם:

וראה והבן שהקב"ה דן את עולמו מדה כנגד מדה וכשחטאו אבותינו בשכחת שמו ית' מסרם ביד שלוחים שהם ליסרם והם אלהות אדום וישמעאל והם שני שטנים יש"ו הנוצרי ומחמ"ד ותחלק הי"ב שמות לג' חלקים מדי ד' הרי כאן י"ב שמות ושימך ז"ה תרבעם והם אותיות מ"ח זהו מ"ח ז"ה שדי יחזה והיא השכינה הנק' מחזה וראה שהשמות הללו הם י"ב בתים ובהם מ"ח אותיות כללם בחשבון ארוך שנים עשר בתים ר"ת הם שע"ב:

וראה והבן שיהו"ה מתגלגל בצירופים ע"ב [illegible] תחליפתו בא"ת ב"ש עולה מצפ"ץ שעולה ש' הרי כאן שע"ב וזהו "שנים "עשר "בתים ומתגלגל הויות י"ב ואותיות מ"ח הי"ב פעמים הוי"ה עולה מ"ח אותיות אלו מ"ח אותיות של שם המפורש. וע"ז אמרה תורה ויספתי ליסרה אתכם שב"ע על חטאתיכם והיא באר שבע וע"ז אמר באר היטב שמלת היטב עולה כ"ו ומלת באר היא ה' האחרון שבשם בן ד' שכן במ"ק עולה באר ה' והה' שהיא כ"י שנקראת מערב. ומערב משהפך מרבע אתו שמערב

ספר הפליאה

שמעורב שיש שהכינה מדברת תורה שנכתב שפיה יהו"ה. א"ל הוי' ד' אותיות הם ומתגלגלים י"ב הויות ומ"ח אותיות אהי"ה ד' אותיות הם וכשם שהוי' שני הה"ן כן יש לו לאהי' שני הה"ן א"כ כמה תיבות יתגלגל וכמה אותיות יתרבע א"ל זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור ר"ל זה עולה י"ב ואהי' מתגלגל י"ב וככה הוי' בין זה וזה לומר לך שהוי' שהוא עם כללו אהי"ה מתגלגל ז"ה כהויות. אדני מתגלגל כ"ד צרופים והם מקום לי"ב צירופי הוי"ה ולי"ב צרופי אהי"ה.

אהיה היהא יהאה האהי
אההי היאה יההא ההיא
איהה האיה יאהה ההאי

ראה והבן אותיות מ"ח ותיבות ז"ה וכתיב ביעקב ויעבור את מעבר יב"ק

שכיון ביהו"ה אלהים שהם כ"ו פ"ו שהפ"ו נעלם הק"ף וו' וכ"ו הנגלים עולים עשרים ושש ור"ל אך כתר תורה שעולה בת"ק כ"ו ע"ה והיודע והמבין ענינם וקודם לחברם כאשר הם מחוברים תבא עליו שפע וברכה וראה והבן ג' כתרים הם כתר כהונה כתר מלכות וכתר תורה וכתר שם טוב עולה על גביהן כתר כהונה לקחו אהרן שכן אהרן בת"ק עולה כהן ע"ה כי לו משפט הבכורה ר"ל כלל הפרד"ס שבת"ר היא הכהן ובכור היא החכמה והמשפט היא הבינה ר"ל כהן לו הוא הבכור והמשפט. ולכן פדיון הבכורים הוא לכהן וכשתולי' הרא"ש והאיך ובלשון אז ישאר הק"ף (ס"א הגוף) הכהן הוא החסד ולוי הוא הפח"ד וישראל היא תפארת וכתר מלכות דוד נטלה הבא מיהודה שכן דויד עולה יהדה א) בת"ק וכתר תורה עומד ומונח כל הרוצה ליטול יבא ויטול ולזה אמר יעקב איש תם יושב אהלים שהשתדל בתורה א"ל ר' ד' כתרים הם ולמה אומר ג'. א"ל כתר שם טוב עולה על גביהן הוא ר"ל שם טוב הוא יהו"ה שכן עולה בת"ק טו"ב. על גביהן קרי בי' גב שלהן ר"ל שהשם הזה היא עקר ושורש ויסוד לכל השמות והוא ראש והתחלה ב) של סדרה. וג' כתרים הם ממנו יונקים וחיים וע"כ א' על גביהן שיודע על ענינו הוא עקר ושורש הידיעה. א"ל ושם אהי"ה מהו א"ל בכי יהו"ה יש לו ו' מש"כ לשם אהי"ה ושם אהי"ה יש לו א' מש"כ לשם יהו"ה תחליף. וראה והבן שיהו"ה שב אהי"ה ואהי"ה שב יהו"ה א"ל אדוני אך אך לך בזה בזאת לשעמידני פשוטי' שיא היא אבל אמור לי אהי"ה מתרבע ומצטרף י"ב תיבות ומ"ח אותיות מה סודו ומה ענינו א"ל בזה הענין מי יוכל להעלות גירתו עליו א"ל המעלה גרה הוא עזור ואת אמרת שהמעלה גרה הוא יגיד א"ל בני מי הוא המעלי' גרה א"ל מעלה גרה הוא נביא עם המלה בת"ק א"ל בני' אין הדור ראוי שיצי' בני' מביניהם. מ"מ בת קול שהוא למטה מן הנבוא' ראויין הם א"ל א"כ נשאל ובת קול תגיד א"ל בני אין השעה ראוי' א"ל א"כ צריכים אנו לבעלי תריסין להגיד לנו. א"ל בני אוי לו למי שיפול בידם כי לא ירצו לגלות לנו אף אם אמת אתם. אבל שמעוני ונצא השדה שהוא המקום הראוי לדעת ענינים אלו א"ל ר' בא ונצא ואפשר שלא יעלימהו הקב"ה ממנו ויהי הם הולכים (ועולים) והנה אדם א' עומד בשדה והתחיל לבא כנגדם ונתעוררו ואמרו מה עינך בשדה ואמר לנו לשמוע סוד אהי"ה שמצטרף י"ב פי' אהי"ה ומתרבע אותיות מ"ח מה סודו ומה ענינו א"ל ומה שמעת א"ל עדיין לא שמעתי דבר ואני נבוך בענין. א"ל אדונינו בא ילך שלשתינו באותו השדה שהוא יש עומד ועכ"פ לא נצא ריקם. הלכו שלשתם ועמדו בשדה וא"ל הקשיבו והקשיבו ושמעו אהיה מתגלגל י"ב פעמים ואהי"ה הוא עולה א"ך הרי י"ב פעמים א"ך והד' עולה ת"ק י"ב פעמים ת"ק הם ששה אלפים שנה תן לכל ספי' ת"ק ונשלמו בסוף חכמה: ושתחלת הבינה והעולם שובת ולא תאמר שכל ספי' מושלת ת"ק שנה מבלי ממשלת הא' לכן בא א' קודם שד' הוא א"ך ולומר לך שהא' עם כל ספי' וספי' בממשלתה א"ל ר' חייך הי' קשה לי מושלת כל הת"ק האיך יתכן זה ועתה נתיישבה דעתי ועוד הקשיבו ושמעו י"ב פעמים אהי"ה הוא קה"ל ושקה"ל הם הספי' ור"ל הוא הקהל א"ל ר' אל תלך עד שנשמע מה יצא לנו ממלי' קהל א"ל דבר גדול הוא זה א"ל לא נצא ריקם מלפניך א"ל א"כ נקשיב הקשיבו ושמעו קה"ל גלגל הנבוא' בגי' ור"ל שורש הנבואה ויסודו מאהי"ה א"ל וריבוע אותיות הם מ"ח מה זה השם' והענין א"ל מ"ח אותיותיו שללו הם מ"ח המשפיע על כולם ומי שהוא קדוש וטהור ורוצ' להזכיר את השם הזה יאמר תחלה רבש"ע אל עליון אהי"ה אשר אהי"ה בכח צירופך שהיא. ככתוב לעיל הצירופים: ויזכרהו ויצליח בכל אשר יזכיר ובכל אשר ישאל. א"ל ר' ולמה נק' הבינה הי' א"ל כל הספי' כלולות בשם בן ד' קוץ הי' לכתר י' בחכמה עלאה וכו' א"ל ר' ולמה אמר בעשרה מאמרות נברא העולם ולא אמר בעשרה דברים נברא העולם א"ל עשרה דברים תורה נפרדים זה מזה ואצילה ואצילי' לכן אמר מאמרות לכלול גם הי' שהיא עשירית ורמז לחכמה ובאות הי' נברא העולם וה' הראשון רמז לבינה וכמו שאז"ל בה' בראם ובעבור שהחכמה שהיא הי' והיא עשירית נעלמה בבינה והיא הנלך לכן אמר באות ה' נברא העולם וזהו בה' בראם ור"ל הי' רומז בחכמ' עלאי' תבנית אלהי"ם והיא כשתר בד' הרומז בבינ' ובראה בינה העולם העליון בכח הי'

א) נ"ל שצ"ל בת"ג ובמ"ק . ב) בכ"י על הסדרה ויותר נכון נוסחת הס' שלפנינו .

הי' גם הי' מרומז בחכמ' התא' נעלם בה' ראשון שהיא הד' ונעש' ה' וברא העולם בכח הבינ' א"ל הה' יש לו ג' נעלמי' ומה מורי' א"ל כשהיא נעלם א' כזה ה"א מור' ד"ו כי ה' ברבוע ד"ה וא' שאינו מתרבע הרי כאן ד"ו וכשהיא בי' כזה ה"י תמלאם והוא ה"א יו"ד הרי כאן כ"ו וכשהוא בה' כזה ה"ה הוא יו"ד והיו"ד הוא כ"ף והכ"ף הוא ק' וק' לבדו הוא יהו"ה שהוא כ"ו ר"ל כיון שהה' נעש' יו"ד תחבר האותיות מא' ועד יו"ד אב גד הו זח טי ה' זוגות הם ותמלי' י"ה בהם רק ג' פעמי' ולעול' לא תמלי' משתי אותיות ג"פ כי אם י"ה והם י"ה ט"ו ח"ז ולא יותר לרפם ג' פעמי' י"ה והם מ"ה ועוד כיון שנעלם ה"ה נעש' י' א"כ תחבר מא' ועד י' א"י ב"ט ג"ח ד"ז ה"ו והנה כולם נעשי' ו"ה ר"ל חמש' זוגות והם ה' פעמי' ו"ה עולי' כ"ה ומ"ה שעולי' מג' פעמי' י"ה הרי כאן ק' הנה יהו"ה עולים ק' לבדו ורא' והבן שג' נעלמיו של ה' כ"א עול' ד"ו והג' נעלמיו הם ה"א א"כ היא שעמדי' לאבותינו שכל א' עול' כ"ו א"ל ר' מאחר שהק' לבדו הוא יהו"ה א"כ היכן מצינו הודא' בק' לבדו א"ל מודי' אנחנו לך עול' ק' ור"ל מודי' אנחנו לך בק' הוא שם יהו"ה וזה צריך אדם לכוין במלת מודי' כשכורע במודי' והעשר' מאמרות הן :

ויאמר אלהים יהי אור : ויאמר אלהים יהי רקיע :
ויאמר אלהי' יקוו המים : ויאמר אלהי' תדשא הארץ :
ויאמר אלהי' יהי מארת : ויאמר אלהי' ישרצו המי' :
ויאמר אלהי' תוצא הארץ : ויאמר אלהי' נעש' אדם :
ויאמר אלהים פרו ורבו : ויאמר אלהים הנה נתתי :

ובמקומם יתבארו בעז"ה .

א"ל ולמה נק' יום כפור בעבור שביום הכפורים נשלמו עשרת ימי התשוב' וכל מי שחזר בתשוב' ביום הכפורי' מכפרת אותו ובמקומו יתבאר בעז"ה גם נקר' שבת הגדול בעבור ש"ש שתי שבתות שבת פנימי שבת אילן והשבת הפנימי הוא בהיות עומד בכח ושבת החיצוני אחר שיצא לפועל . ובעבור שקודם הבריא' היו כולם בכח לכן קרא לשבת שבת הגדול ואליה ישובו כשמה השי"ב וגם זה במקומו יתבאר בע"ה . גם נק' י"ה שמכאן והלא' הדין הגמור זהו פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה י"ה זה השער לה' צדיקים יבואו בו ר"ל שערי הם כ"י ויסוד עולם צדק היא הבינ' אודי' י"ה היא הבינ' זה רומז ליסוד כענין זה אלי והוא שער הבינ' ר"ל היסוד הוא שער לה' שהוא הבינ' וכל לי רומז בבינ' וכל ע"ל רומז בכתר ואודיעך ענין גדול על ענין י"ה יו"ד הי' וג' נעלמיו של ה' הוא הי"א עול' א"ם להודיעך שהיא נקראת י"ה כשלמו הג' הנקראי' ראש ותוך ולשון ועוד אבארם בשמות השוים והנגדיי בע"ה . ונרוץ שזכני בני : ונתחיל מן ההיקף שהוא ההיק' אמרתי עולם חסד יבנ' הספירה הרביעי נקראת גדולה : שהתחלת ההקף וכתיב ותורת חסד על לשוני כי היא תור' שבכתב ופח"ד תור' שבע"פ ובעבור שעיקר יניקת התפארת מן החסד נק' גם הת"ת תור' שבכתב וכנסת ישראל היונקת מן הפחד גם היא נקראת תור' שבע"פ ובא בני ונשא וניתן בביאור התור' שהם י"ג מדות שהתור' נדרשת בהם א"ל ב"ה שאני הי' בקי בהם והעמדתי על האמת א"ל וגם אני הי' בקי ויודע בהם יותר מאביך וגם הוא השמיני בהם ואני בטוח שגם באלו' אקרא רבך ואלעורך אלי א"ל ואם אכלך מה התן לי א"ל אשכים לפתחך ערב ובקר המעט בעיניך זה א"ל א"כ נתחיל ועמ"ה ר"ל עזרי מעם ה' א"ל א"כ נתחיל בכח צירוף א' א' א' ר"ל אהי"ה אשר אהי"ה :

בשלש עשרה מדות התורה נדרשת מק"ו :

א"ל כתיב ואני ערל שפתי' ק"ו הכתוב בתור' וכתיב ואביה ירוק ירק בפניה איזה כתפוס . א"ל בני מאיז' ק"ו התחיל ר' ישמעאל מאבים ירק ירק בפניה משם נתחיל גם אנו כתיב ויאמר ה' אל משה ואביה ירק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים ק"ו לשכינ' י"ד יום מק"ו זה אנו למדים חמור מקל להחמיר א"ל בני אמור לי מאי האי ואביה א"ל מרים היא כ"י שכן אמרו חז"ל בזכות מרים הבאר וכתיב באר שבע ואביה הוא החכם העליון ירוק הוא הבינ' הנקראת ירוק ועיקר הדין מתכי' ירק הוא הפח"ד והוא מגזירת ירקרק או אדמדם סימני הצרעת בפניה היא כ"י הלא תכלם שבעת ימים : א"ל המלה היא מגוררת אבל הכוונ' איני נכנסת במאזני שכלי א"ל הני הוא החכמ' אומר לבינ' שהוא הירק למנוע השפע מכ"י הוא מדת מרים ולא יהי' לה שפע מרחמי' רק מירק מדת הפח"ד ממדה"ד הקש' תקבל וזהו על שאמר' מרים . הלא גם בנו דבר ה' והיא לא נתנבאה רק ממדתה א"ל א"כ יכתוב תכלם כי מלת הלא מיותר הוא. א"ל בהלא חטאה בהלא לקתה היא אמר' הלא גם בנו דבר ה' והחכם אומר הלא תכלם שבעת ימים . א"ל הלא הלא אני שומע ואין אני מבין דבר. א"ל מרים אמרה א"ת הנק' הלא גם בנו דבר ה'. והחכם אומר הלא א"ת הנקראת הלא תכלם שבעת ימים א"ל מנ"ל שמלת הלא היא כ"י א"ל אלה הם ג' האבנים הבונים ו' בתים. והלא מתהפך אהל ומתהפך אלה ול' מתחלף בע' כי אותיות אחה"ע מתחלפים והוא מלשון עלה עשן באפו ומתהפך האל ומתהפך לאה ומתהפך לאה מלשון ליאות תסגר שבעת ימים עליונים תהי' באהל שלה ר"ל במדתה במדה"ד הקש' שמשם טומאת המת והצרעת . א"ל ק"ו לשכינ' י"ד יום האיך הוא א"ל יש שכינ' לשכינ' כי כ"י היא שכינ' לישראל הנגלי והבינ' הוא שכינ' לכ"י. ואח"כ

מחוצה

החוטא בשכיני שכיני נוקמת ז' ימים מהחוטא בגזירת האב העליון והחוטא בשכיני לשכיני שהיא הבינ' דין הוא שלוקחת הבת נקמת אמה י"ד יום בגזירת אביה וכ"ז למה שהבת צריכ' לקחת נקמת אמה שהיא חייבת במורא ואין כאן רשות אחרים עליה שהבן והבת חייבי' במורא הא"ם א"ל אי הכי ק"ו לשכיני כל ימי החוטא א"ל ק"ו היא ללמוד חמור מן הקל להחמיר כחמור . ואם נאמר כל ימי החוטא א"כ לא נוכל שום חומרא לברר כי כזה בדבר שאין לו סוף וכל שאין לו סוף אין בירור לו. וע"ז אמר י"ד לברר הק"ו. א"ל א"כ אין הכי נמי א"ל בני אע"פ שאמרו גבוה מעל גבוה שומר והדין נותן להיות י"ד יום מ"מ דיו לבא מן הדין להיות כנדון ר"ל לכן נכתב העונש בקטן כדי שילמוד ממנו הגדול ואף כי גדול הוא הואיל וצריך ללמוד ואין לו העונש בפירוש א"כ צריך להיות כנדון ז' ימים ולא יותר שאם לא תאמר כן יכתוב העונש בפירוש שעונש הגדול והעונש הקטן דאם יהי' בשוה יתמה האדם ואם יגדיל עונש הגדול א"כ יתן פתיחות בקטן לכן נכתב התור' הק"ו להודיעך מאחר שהגדול צריך ללמוד מהקטן דין הוא להיות דינו כקטן כי הקטן והגדול בזה היו בגלות . א"ל ר' א"כ יכתוב אביה אמי ואביה א"ל מוכרח הוא כיון שהבת עם הפחד א"כ הבן שהוא הו' הוא עם אביה שהוא החכם שאם יהי' הו' עם הבת הבת לא היתה נסגרת: ורא' והבן שכל המוציא לשה"ר מפיו נידון בצרעת א"ל מהו לשון הרע א"ל שמוליד רעה במדותיו מלשון הנקר' גע זהו פחד יצחק א"ל ר' א"כ כל העולם יהיו מצורעים שהרי אמרו מלשון הרע גלו ישראל א"ל אין הכי נמי אם לא שב בתשובה' . אבל אבי א"ל שקול העניות כצרעת והרי הוא עני הנמסר בידי אדם ועוד א"ל אבי עד סוף השמט' הוא נע ונד ואם לא ישוב יצטרע כי הם אמת ודבריהם אמת. א"ל העוד לך דברי' א"ל אזור נא כגבור חלציך תינח משכיני לשכיני מאדם לשכיני מאי איכא למימר ר"ל מאחר שהם ניצוצות הנאצלת בא הק"ו להודיענו שהם שוים בדין אבל היכן שהשכיני לומדת מאדם איך תוכל לתת קצב' לשכיני לערך אביו א"ל עדיין לא נצחתני שהשוה הכתוב מקלל אביו ואמו למברך השם ולא בחנם אחז"ל ג' שותפים באדם הקב"ה אביו ואמו. ולכן אמרו כשם שאמרו דיו למטה כך אמרו דיו למעל' שלא תרא' שכן הוא שהרי כתיב וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח כל שממנו אומרים דיו ולכן דנין ק"ו בכה"ג ולפני' אבארהו א"ל ר' עוד איכא למפרך מה לשכיני אחרוני' שכן היא מדקדקת עם הבריות תאמר בשכיני עליוני' שמעברת ראשון ראשון דכלל כלל לא א"ל כתי' וכל

אשר לאיש יתן בעד נפשו השתא על נזק בנו כך על נזק עצמו לא כ"ש. בגזירה שוה נאמר במוכר עצמו שכיר ונאמר במכרוהו ב"ד שכיר מה מכרוהו ב"ד רבו מוסר לו שפח' כנענית ויוצא בשש וביובל ומעניקין לו אף מוכר עצמו רבו מוסר לו שפחה כנענית ויוצא בשש וביובל ומעניקין לו א"ל מה פירוש גזיר' שוה א"ל כל השוות גזירות מהקב"ה ואמר שוה שיזהר האדם שלא יתן פתיחות באחת מהם והנה מכרוהו ב"ד ברשות ב"ד נמכר על שחטא וגנב אמר' תור' הואיל שבחטאו נמכר מצד שמנע השפע מה' אחרוני' משש קצוות ונשתעבד שש שנים מדה כנגד מדה שש כנגד שש א"כ נמחל לו העון ופשע ויוצא בסוף שש ומעניקים לו לעורר הענק' מלמעל' כי כיון שנשלם עונו בעבודת שש ונתנו לו מעבודתו הענקתו יתנו גם למעונים כי נשלם גזירת ענשו אבל מכר עצמו שלא נשתעבד רק מרצונו הייתי אומר שלא יהא לו דין מכרוהו ב"ד. לכן נכתב שכיר בזה כמו בזה לומר לך שדומים הם כי זה לא נמכר אלא מצד עניות והעניות בא לו מצד חטאו ופשעו ועונו ולא תאמר שיש הבדל ביניהם כי עונש הגניב' ועונש העניות שוים ואלולי שכיר שכיר היינו מחלקים א"ל למה לומד אחד מחבירו יכתיב אותו בפירוש אצלו. א"ל בני אצילות האור השני הוא מצד שאינם כדאים העולם להשתמש לאור הראשון לכך בא שכיר בגונב לברר שכיר במוכר עצמו ששוים שאלולי זה כל הביאור שהוצרך תור' שבעל פה לעשות לתור' שבכתב הי' נכתב בפירוש אבל עתה הואיל ונאצל אור השני והרא' לנו הקב"ה שכולם צריכים בו א"כ אין לתת פתיחות לדבר שהכל צריכים בו והוא צריך מהכל. ולכן אמרו שצריך המצות להיות מופנים דאל"כ יפול ספק בדבר מצד שנצטריך לומר לצורך עצמו נכתב לכן בהיותו מופנה אמרינן לא הופנה אלא לדין גזיר' שוה ולומר מאחר שהשנה האחת צריכ' לחברתה א"כ דומים ואין פתיחות א"ל תינח שהגדול לומד מקטן היכא שהקטן לומד מגדול להקל מעליו מאי איכא למימר כי כפי הערך יקל מעליו יותר מהמלמד. א"ל לכן נכתבו המצות שוות לומר ליתן האמור של זה בזה והאמור של זה בזה שאם צריך ללמוד זה מזה וזה מזה ולומד זה מזה וזה מזה אינו לומד על כל פנים *) צריך ויש לנו לומר שהאלם אינו מלמד לגבור אבל הוא לומד ממנו ונמצא שיש פתיחות לאלם לכן אינו מדה לאלאין. א"ל ר' הכהן הוא קדוש כפי מדתו ועניינו ולכן אין לו עירוב במקום אחר והוא המשפיע הראשון ואם יקח האלמנ' יורה השפך ולכן ארבעים יכנו ואמרה תור' אלמנ' וגרוש' ולא ידעינן האי אלמנ' מאי היא. נאמר כי קאמר קרא אלמנ' אסורי' לכהן

*) תיבת צריך ליתא בכ"י וכך הנוסחא גם עכ"ם יש לנו כו' .

לכהן שנבעלה לאחר ובעבור שזה קדוש ומשפיע ראשון
לכן אסור' היכא שנתארמלה מן האירוסין שאין שם
עדות *) שקר מאי האמר א"ל זה שאומר לך כשבע
אני לי שלמד הוא מפי אליהו ז"ל מפה אל פה הואיל
ויצאת' מרשות הב"ה לרשות אחרים א"כ דמי כמו
שנבעלה שכן נהרס' אב"ה ובעל' מפירין נדרים. והואיל
והוא כהן צריך ליקח אשה שלא נכנס' לרשות אחרים.
אמר לו ר' אני תרה' לך צנח שלא תבשה תור' אלא
אם כן שנבעל'. א"ל מנין לך א"ל תודה לי אמר
נבעל' או לא נבעל' א"ל כדרכ' או שלא כדרכ'. אמר
לו בין כדרכ' בין שלא כדרכ' בעולה היא. א"ל אם כן
הך גזירה שוה כתיב הכא אלמנה וגרושה וכתיב בתמר
בני אלמנה מה שם בעולה אף כאן בעולה יצאה
מן האירוסין שאינה בעולה פשוט מיהו כל שאינה בעולה
ראויה לכהן והדין נותן הואיל ואינו יורשה א"כ מה
יפה כחו נתברה לכהן א"ל הלא יפה להתיר נדרים
א"כ ר' יתנגב הדא מהרתי הואיל ואינו יורשה ואינו
מטמ' לה הע"פ שמיפר נדרים ראויה היא לכהן. א"ל
א"כ לא יפר. א"ל הרי את מקודשת לי קאמר לה
ונתקדשה לו ונאסרה לכולי עלמ' ומכחות הטומאה אין לה
יניקה והנדר היא עינוי על כל פנים יש בידו למנוע
עינוי'. א"ל אם כן יטמ' לה וירש אותה אמר לו מאי
האי כתיב את בתי נתתי לאיש הזה נתינה גמורה
נתינה מעכ"א וכאן המסירה מסירה לחופה. אבל בא
עליה ומתה מלבער עמה וירש אותה כי הוא יגאלנה
ולו משפט הגאולה אם כן תהא מותרת לכהן. אמר לו
מי כתיב אלמנה זונה וחללה וגרושה אלמנה וגרושה
כתיב מקיש אלמנה לגרושה מה גרושה בין מן האירוסין
ובין מן הנשואין אף אלמנה כן. אמר לו בני רואה
אני שאתה שנשתבשתה א"ל עדיין מה ראית. א"ל א"כ
תוסיף כח על כח א"ל הוסיף ואוסף. ועתה אברר
דברי ואל יחר אפך בעבדך אדרב' אימ' אלמנה מן
הנשואין דווק' וגזרה שוה תאמר ונסמך אלמנה לגרושה
שלא תאמר גרושה בין מן האירוסין בין מן הנשואין
קא משמע לן מה אלמנה מן הנשואין דוק' אף גרושה
מן הנשואין דווק' והפשוט מהא שאלמנה וגם גרושה
מן האירוסין מותרת לכהן ולא אסרה תורה אלא מן
הנשואין שהוא היפך עניינו של כהן. אמר לו אם כן
יכתיב אלמנה גרושה חללה זונה והייתי מדמה גרושה
לחללה זונה המורה ביאה אף גרושה מביאה היינו
מנשואין והשת' דכתיב וגרושה הוציאו מכלל זונה ר"ל
בין מן האירוסין בין מן הנשואין והאלמנה מקיש לגרושה
ודאי והבן בכל היכי דאיכא פילה לסירה לכהן.
גבי פילה הוא אפי' מן האירוסין אלמנה פילה הוא
אפי' מן האירוסין ולכן נסמכו לבטל הגזרה שוה ולהודיעם
שכהן גדול אין לו ערך ודמיון וחוזרין בו בכל מילי
לדדיו לטהר אותו כי קדוש וטהור הוא. אמר לו א"כ
אימ' עד כאן לא אסרה תורה לכהן אלא אלמנה גם
גרושה. אבל אלמנה בלא גרושה או גרושה בלא אלמנה
לא. א"ל בדוק באותם ובהרף עין אתם שכלך ולמה
לא תעלה במעלת הכהן לראות שאין שם זנו' ושום
דבר שמזיק כי מדתו ישרה ואפילו מן האירוסין אסורה
לו :

מבנין אב אינו קור' בנין אב היכי שלומד א' מחבירו
אלא היכי שלומדים דברים הרבה ממנו
ולפחות שני דברים הדומים כתיב לא יקום עד אחד
באיש לכל עון ולכל חטאת ואמר ממשמע שנא' עד איני
יודע שהוא אחד ומה"ל אחד אלא וודאי מדאיצטריך
אחד ש"מ כ"מ שנא' עד שני' עד שיפרט לך הכתוב
א' דאי כ"ד עד א' מורה מה"ל אחד אלא בעבור
שלא עד מורה שנים ע"כ אמר אחד. וזה בנין אב
לכל עד הכתוב בתורה שהם שנים א"ל מהו בנין אב.
א"ל אב הבנין הוא **חכמת אלהים** וכל הבנין שהוא
מהוסד על כ"י אל האב סומך לבנותו ולקיימו
שלא הראה שכל עד אפי' בלא א' מורה אחד מדלא
כתיב עדים והקב"ה הודיע לנו במקום א' בפי' שעד
סתם הוא שנים. ועתה זה בא לומר לנו הואיל ושהוא
מפורש הוא כמו האב הברור וכיון שהוא אב מעמיד
בנים ועושה להם בנין ואומר אע"פ שעד סתם נראה
אחד אפ"ה הם שנים בגזירת האב המורה שעד סתם
(נראה אחד ואפ"ה) שנים הם א"ל ר' אמת אמרת
מ"מ לא ראיתי שני אבות הבונים בנין אם אתה ר"ל
הבנים ז' והאם אחת והאבות שנים אמת וא"ל ואיך
א"ל כתיב לא יומת ע"פ עד אחד א"כ אב *] ואם מה
מלמדין לא לכתוב רחמנ' אחד וילמוד עד דממון מזה
א"ל איך ילמוד לא לכתוב אחד לגבי ממון ויאמר לא
יקום עד א"כ שנים לא יקומו והא כתיב ע"פ שנים
עדים יקום דבר אם לא יכתוב אחד לגבי מיתה ויאמר
לא יומת ע"פ עד א"כ לא יומת ע"פ ב' והא כתיב
על פי שנים עדים יומת המת. א"כ ל"ל אחד בממון
ואחד במיתה א"ל אימ' כל מקום שנא' עד סתם אחד
הוא שנאמר לא יומת ע"פ עד אחד ואין כאן שנים
שאם תאמר שנים האיך לא יומת ע"פ שנים שלא כתיב
ע"פ שנים עדים יומת המת א"כ ע"כ אחד הוא וא"כ
לא לכתוב רחמנ' אחד לגבי ממון ונעשה זה בנין אב
כל מקום שני' עד הרי כאן עד א' א"ל מה ניכסו
עדים כלא ויסוד ובא לומר לך אע"פ ששנים הם עד
קורי' אותם לומר לך ששקולים הם אבל לא בא לומר
לנו

---

*) בכ"י שקר. *] בכ"י ואב.

לנו שעד קחם עד א' הוא דפשיט' מאי למימרי א"ל ר' עד דממון הוא בנין אב שכל מקום שנאמר עד הוא שנים א"כ יקשה לך כשער בדעתינו שלא נכתב אחד לגבי מיתה היוכל ללמוד עד דמיתה מעד דממון ולומר עד קחם דמיתה שנים הם הלא כתיב ע"פ שנים עדים יומת המת א"ל א"כ מה האמר עד דממון אחד הוא אין הכי נמי ומיתה מממון לא ילפינן א"ל מאן מיתה ומאן ממון. א"ל מאי בקש יחזקיהו חיים מכתר עליון ועליו אמרו חיי בני ומזוני לא בזכות' תליא מילתא אלא במזלא א"כ הוא המבדל מיתה ומאן ממון הרוצה להעשיר ילפינן מצפון זהב יאתה א"כ מיתה מממון לא יליף. א"ל א"כ אחד דכתב רחמנ' לגבי מיתה למה לי אחרי שאינו לומד מממון שהם שנים א"כ לישתוק מאחד א"ל לעדות מיוחדת והכי קאמר בזמן שאינם רואים זה את זה אע"פ שעדותן מכוונת אין ממיתין על ידם. א"ל ולמה א"ל דומיא דכלה ויסוד א"ל א"כ היכן דעד אחד לא יחייב אפי' שבועה דשנים בעינן לכל דבר א"ל כלה ויסוד רחמים הם נסתלקו גרמו מיתה. יסוד בלא כלה או כלה בלא יסוד כהי שאינו ממית מ"מ יש בו ממש לחייבו שבועה. א"ל ויולי' ממון א"ל ממון מהיכן יאתה מצפון אין בידו של כלה ושל יסוד להוציאו כי היסוד מעביר ממון ושבועה מכין שיש בידו א"ל בני ברוך השם שלא עמדת בגבורתך א"ל אם לא עמדתי בזה עדיין לא נשלם היחוד ולעמוד באחריו רק תשיב לי מכין שיש ביד אחד כח לחייב שבועה. א"ל בני שבועה למי הוא אבע"א לכלה אבע"א ליסוד א"כ מחייב שבועה א"ל אמור לי ר' פסח מצות עשה שהז"ג הוא ונשים חייבות נעשה בנין אב ממנו ויהיו נשים חייבות בכל מצות עשה שהז"ג. א"ל שקהל מצות עשה שהזמן גרמא הוא ונשים חייבות שני אבות אין מלמדין שלב אחד לכולם. וזהו שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין א"ל ומאן דאמר מלמדין יקשה א"ל קסבר הואיל ואב משפיע בהם ואם בבנים א"כ שניהן מלמדין והלכה הוי הכי הואיל והאם תחת האב האב לבדו בינה ומלמד ולא האם ולכן בכל מקום שתמצ' ב' כתובים הבאים כא' לא באו ללמד רק כל א' וא' צריך לעצמו לענין מה שאלו רצה השם ללמד היה כותב מלמד א': א"ל ר' ואיך נראה שהיסוד והכלה הם עדים א"ל כתיב ארון העדות ושמעתי העדת בא"ת ב"ש ל"ז ק"א העלם כולם בחשבון והם על שם מלת העדת במ"ק וכן כלה ויסוד עולים ע"ל במ"ק:
א"ל ולמה בכל מקום אומר יש אם למקרי' ואם למסורת ולא אמר אב למקרי' ואב למסירת. ולגבי הבנין אב אמר בנין אב ואינם אומרים זה בנין אם א"ל שנו חכמים ז"ל בסוכה פ"א. בתים כהלכתן ושלישית אפי' טפח ורש"א ב' כהלכתן ושלישית אפי' טפח ולמדו שם במאי קמפלגי רבנן סברי יש אם למסורת ר"ש סבר

בכ"י דינם שום

יש אם למקר'. וראה והבן שמלת בנין אב ר"ל האב בונה בנין א"כ כשימצא פסוק מתורה שנכתב הוא אב לכולם כי אלפים לעולם קדומה וממנה נכתבה תורה שנכתב ומלמדת על כולם ואין ספק בקריאת אותו פסוק ובדיניו ומשפטו רק הוא ברור כשמש ורוצה להאיר בכולם ולהיותן מבוארים כמוהו אך כשימ' פסוק בתורה שנכתב והוא חסר אות קריאתו כענין סכת שחסר ו' וקריאתו כמו עם ו' אותה המלה לא באה ללמד על אחרים רק שני ענינים האלו חסר האות וקריאתו כמו עם האות באו לצורך עצמם זהו אם למקרי' כלומר הקריאה האם תפרש אותה ויש אם למסורת כלומר האם תפרש המסורה מהו המסירת חסר ו':

כלל ופרט מן הבהמה כלל מן הבקר מן הצאן פרט אין בכלל אלא מה שבפרט בקר וצאן אין מידי אחרינ' לא כלל מאי הוי א"ל אם הבנים שהיו הבנים בה בכח פרט האצילה כל א' וא' במקומו ופרט ר"ל בפועל. ולא תאמר אחר שיצאו הבנים בפועל א"כ מאצילים הם מאתם או אחר שהאצילם א"כ יש פתיחות בבנים בר מינן חלילה וחלילה רק אין בכלל אלא מה שבפרט. ואלולי הכלל הייתי עושה אלהות הרבה לכן הכלל שומר ומזהיר אלו היו בכלל והכל אחד א"כ אין לאדם לטעות. א"ל ואימ' אין בפרט אלא מה שבכלל א"ל פרט כאלל הא"ך תאמר אין בפרט אלא מה שבכלל:

פרט וכלל פרט הבנים כלל הוסיף על הפרט אף האבות וזה נעשה כלל מוסיף על הפרט
וכאשר גווני עבדינן פרט וכלל א"ל כלל ל"ל א"ל שלא תטעה מפרט דבר מעילה ותהן פתיחות לכן בא הכלל והוסיף מעלה ונעשה מוסיף. א"ל ר' כלל ופרט המרוחקי' דנין או אין דנין. ל"ל איכ' דדנין ואיכ' דלא דנין דדנין אומרים פעמים הכלל רחוק מן הפרט והפרט רחוק מן הכלל כפי המקבלים והכל אחד הם ודלא דנין אומרים נעשה נפסק המרוחקים אע"פ שאחד הם מ"מ אין "] דנין שזה שלי הכלל מן הפרט ושב הפרט דין ולכן אין דנין ע"כ אמר לי אבי ז"ל ועוד יש להם מקום א"ל החסד נקר' מנורה ושבתי מאיר על כולם א"ל הואיל והיא התחלת הבנין ויש לו ו' קצות והם ו' קני מנורה הג' הימנים הם גדולה נצח יסוד ושנה האמצעי הוא הת"ת העומד באמצע והג' שמאליים הם גבורה הוד מלכות וכולם פונים באמצעי וכולם מדליקן הכהן הוא החסד ע"כ נק' (קני) מנורה ושמא תאמר אין לו דין אחר שהיא מאיר לז' נרות וממנו מדליקין לכן מנרה בא"ת ב"ש יענ"ץ היוצא יהו"ה אלהי"ם ומלת מנרה עולה נר אדם זהו נר אלהים נשמת אדם שאדם הוא התפארת וכללו ו' קצות ולמה נק' בחסד גדולה כי סברים הגדולים הם ע"ב בחשבון החסד וכולם כאללו מכאן ע"ב נק' גדולה וראה והבן והגדולה

בגי' כתר והוא אהי"ה כתר לישראל ס"ת ללי"ה והוא שם המפורש ואהיה כתר ר"ת א"ך אך טוב לישראל אלהים לך במ"ב הוא אמ"ר שכתר עליון מקבל ממנו ואך בגי' אהי"ה הרבע והוא קנ"א כי ה' אלהיך אל קנא ולמה נק' אברהם א"ל אברהם התחתון במדת החסד נהג עצמו וזהו המדה נק' חסד וע"כ אברהם זכה למדה זו. וראה שארז"ל האבות הם המרכבה ובעבור שחסד הוא תורה שבכתב והוא רחמים ואברהם כלול מהם. ע"כ עולה אברהם רמ"ח מלות עשה של חסד א"ל ר' מלת אברהם בה' אותיות מה מורים ומה ענינו א"ל אני יודע מי יאמר בזה הסוד אם לא בדור המדבר א"ל ומה מעלתן של דור המדבר א"ל כולם היו דור דעה א"ל א"כ אם בזה לא השיג שהוא ענין התורה ורגל המרכבה א"כ במה השיג א"ל אתה שאלה מרבה בדבריך אפשר שידעת דבר א"ל אחד היה אלהינו שלא שמעתי רק השאלה והתשובה תלויה בך אם הרצה לשאול א"ל למי אשאל. א"ל אתה יודע א"ל אגיד לך דבר גדול בזה ושים דעתך עליו. כי הייתי ישן בלילה. ובחצי לילה קמתי ממטתי ורחצתי פני וידי וישבתי ללמוד וישכם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו ובא אדם אחד יפה עינים ועמד עלי ונשקתי לו כבוד ובא וישב לפני וא"ל אדוני מהו אברהם ואמר לי לא שמ' אברהם אלא אב"ר מ"ה א"ל היינו הך א"ל המתן ותשמע:

אברהם	אבר סה	אברהם	יהוה
יצחק	ישחק	יצחק	אדני
יעקב	יעקוב	יעקב	ייאי אהיה

עתה יש לך לדעת א' אברהם י' יצחק י' יעקב הרי כאן אהי"ה ב' מאברהם צ' מיצחק ע' מיעקב הרי כאן בצ"ע בקר צהרים ערבית שתקנו ג' תפלות להוריד שפע מאהיה ועל שאינם מכוונים בתפלתם רחק אותם השם והוא ר' מאברהם ח' מיצחק ק' מיעקב בא ס"ת למפרע ב' יעקב ק' יצחק מ' מאברהם זהו בקם למשפט אלהים להושיע ה' מאברהם הוא ה' אחרון בשם בן ד' וראה והבן שאותיותיהם הם י"ג הוא היחוד הגמור המורה אחד. ועוד ראה והבן יעקב עולה קפ"ב ויצחק ר"ח ואברהם רמ"ח ודע והבן שיצחק הוא בצד"י וש"ן והם ש"ן עולי' יצחק יעקב. ולכן בשיטתו ככתב בש' וזרח על יצחק יעקב ר"ל שהוא רחמים וכשיקרא יצחק בשי"ן להיותו עם יעקב מיד א) קם שמ' אברהם יצחק יעקב עולה תרל"ח ה"פ תרל"ח תמה זכות אבות וראה והבן אברהם במ"ג הוא חת"ת זהו ויהי חתת אלהים על כל הערים ולא רדפו אחרי בני יעקב יצחק בשי"ן עולי' תי"ח בזמן שיקרא ישחק בשי' ישלים עם יעקב ויתקיים וחית השדי' השלמ' לך ויעקוב בו' עולה פק"ח שבזמן שיעקב שלם מלא בו' יאר לאהי"ה פקח עיניך וראה ואז יגאלו ישראל:

ראה והבן י' מיהו"ה א' מאדנ"י י' מייא"י א' מאהי"ה הרי כאן כ"ב אותיות יא"י שהוא אל רומז בחסד תור' שבכתב א"ל מהו יא"י ומאין כאלל א"ל הכתר נק' יהו"ה ונק' אהי"ה צרף הי' של יהו"ה עם אהיה ובגי' יא"י הוא אל ועוד אהי"ה הוא כ"א וכ"א עשרים ואחד עולי' בגי' כתר י"ע הוא אהי"ה אחרון מחזור י"ע הוא כ"י יא"י שלשים ואחד עולי' בגי' כת"ר ע"ע תורת חסד אדנ"י עולי' ס"ו הם ששים וששה עולי' כתר ו' כתר ו' הוא יהו"ה כ"ו עשרים וששה עולי' כתר תור' היא תור' קדומ' חכמת אלהים ועוד לפנים אבאר בע"ה ולמה נקרא החסד זרועות עולם א"ל הכסא הוא הת"ת וצריך הרגלים להעמידו והם הגדולי' והגבורי' המעמידים אותו הגדולי' זרוע ימין הגבורי' זרוע שמאל והם ב' זרועות א' זרוע רע מצפון תפתח הרעה וא' זרוע טוב והאחד עוזר לטוב ואחד רע עוזר לרע א"ל ולמה נק' מיכאל א"ל מיכאל שר הרחמים והוא שר ישראל שכלו' כי אם מיכאל שרכם והוא יונק מהחסד להליץ טוב על ישראל א"ל אמת כי היא שרן של ישראל אבל אמור לי הפי' מלת מיכאל א"ל שמא עולי' בדעתך לפתות אותי הפעם כפעם בפעם ואתה שומר סודות אצלך בחדרי לבך ולי אתה מסית לגלות לך כל דבר אם רצונך אמור אתה חד ואני חד. א"ל ר' מה לאבן את הדבר והלואי שיתן לי הקב"ה שכל להבין את שלך. א"ל ואבין גם אני את שלך א"ל העבודה בדברי' שאיני יודע אני שואל א"ל הלא אמרתי לך בדברים שאינך יודע אתה שואל. ובדברים שאתה יודע אתה מסתיר א"ל אדוני בשם מיכאל אני נשבע שכל דבר שאני יודע איני מסתירו א"ל אתה נשבעת בשם מיכאל א"א שלא ידעת עליו סוד אמור לי א"ל אני א"ל מיכאל בגי' מא"ן ר"ל ממשיך שפע וברכי' ממדה הנק' אי"ן ע"י החסד א"ל ר' אמור אתה ג"כ א"ל איני יודע אם לא שנמתין והב"ה יזמין לנו א"ל ר' בלא התעוררות איך יזמין א"ל תעורר אתה א"ל איני יודע א"ל כתיב אם תעוררו את האהב' עד שתחפץ אדהכי והכי נשאו עיניהם וראו שני אנשים עומדים שנשאו ונתנו מהו מיכאל והלכו לפניהם ואמרו להם שלום על רבנן ואמרו להם אתון רבנן ורבנן לאו רבנן א"כ ברוכים הבאים א"ל אדונינו מהו מיכאל ב) א"ל כשם שנעלם מכם כך נעלם ממנו א"ל א"כ מה יהי'. א"ל אתם גרמתם שלא שמענו באלוני באתם אצלינו אז היינו שומעים מהו מיכאל

א) בכ"י יקום שם' ועוד אברהם כו' תרל"ח ה"פ תרל"ל שמש זכות כו' ב) בכ"י א"ל רבותינו מהו מיכאל

מיכאל א"ל א"כ אגיד לכם מה שאהב' נפשכם ובאו עיניכם וראו ויבאו עיניהם ויראו והנה אדם אחד בא להם זקן בתכלית הזקנ' ואמר להם שלום על כולכם וא"ל שלים ברוך אתה בבורך ואמרו לו אדונינו מהו מיכאל א"ל ומהו רפאל. א"ל אדונינו ואם באת בזה א"כ מהו אוריאל א"ל בני אתה שומע א"ל ר' המהן ואשאל להם א"ל הלואי בני. א"ל מהו רזיא"ל א"ל א"כ אשאל גם אני מהו גבריאל ענה הזקן ואמר אני אשיב לכולכם. כי בזה עסקי גם במתיבתא דרקיע. מיכאל האדו"ם כא"ל ר"ל מי בגי' האדם הוא ת"ת הנק' אדם ונק' מיכאל כלומר האדם הוא הת"ת הוא"ל וסומך בזקנו הוא החסד הנק' א"ל א"כ הרי הוא כאל. עוד אמר להם להיות שלפני מי. הם על ר"ל ת"ת יונק משל עליון הוא על הכה"ר ע"י אל הוא החסד וזהו מיכאל. רפאל בגי' איש ר"ל איש הוא ת"ת הנק' איש ה' איש מלחמ' ונק' איש אותיות הרומזים בכת"ר חכמ"ה ובינ"ה א' כתר י' חכמ' ש' בינ' בעבור שיונק מרחם דרך הסדר' והחיך והלשון בראש: אוריאל בגי' רמ"ח כחשבון אברהם היונק מהחסד שהוא מדתו ועוג' אברהם רמ"ח והחסד נק' אור כי הוא הור' שנכתב וכתיב כי נר מצוה ותורה אור זהו אוריאל והכינוי רזיא"ל שהוא והוא חשבון אחד להם והנה אוריאל ורזיאל אחד גבריאל בגי' מדבר כשמו כן הוא ויונק מפחד יצחק ואיבע מלאכים הללו נכללו באדם אחד סוד הפנים ואחד סוד אחור וא' סוד ימין וא' סוד שמאל. ושכינת אל בעליונים על א) הגוף ומלוי בהדם על ראשו ר"ל על הגוף וחשבון ד' מלאכים כחשבון ד' יסודות והם מכאל אוריאל גבריאל רפאל בגי' הם מים רוח ארץ ואם תחליף הא' של אוריאל בנ' ותאמר נוריאל ובזה הסדר **מיכאל רפאל נוריאל גבריאל** עול' בגי' אש רוח מים עפר א"ל אדונינו נבין דבריך עד התכלית א"ל אברהם אבינו עשה ספר וקראו ספר יציר' עדות בריאת העולם. וכ' אלו הד' אש רוח מים עפר ועליהם ד' אותיות והם שאמ"ה המליך ש' באש וקשר לו כתר והקשר הוא הכתר ולרפן זו עם זו וברא מהם זכר ונקב' וכן הא' עם הרוח. וכן המ' עם המים. וכן הה' עם העפר ולא הזכירו מפני שהכל נברא עם הה' ר"ל עם הה' הרוחני נבראו וגופניי מן העפר. ולכן לא הזכירו ה' עם עפר אע"פ שה' מולך על עפר. וכשם שאותיות ש"א מ"ה עליהם כן יהו"ה עליהם. ובין הכל יהו"ה שמו א"ל אדונינו יהו"ה שמו מ"ה למדנו א"ל יהו"ה שמו בגי' שע"ב שהוא "בנים "עשר "בתים יהו"ה מתגלגל י"ב הויות ומ"ח אותיות רבועם. ועליהם אמר בי נשבעתי נאום ה' יהוה שצירופו י"ב פעמים ואמרו רבותינו ז"ל שלום שמו של הקב"ה יהו"ה שמו בגי' שלום. עס"ד' אותיות השם א"ל אדונינו עדיין לא ידענו היכן דבריך. א"ל השפע שמשפעת ושוכנת במוח האדם הוא בלא ספק זכר ונקבה. ויש לכם לדעת ולהבין את זה מרוח הקודש. זכר ונקב' והוא סוד אי"ש ואשה ואיתו נזכר בזה השם. להיות על השכינ' ושכינת אל שור' על האדם השלם בכל מיני שלימות הנזכר בדברי חז"ל. ומלך ידיעת השם המור' על הזכר ועל הנקב' והם יחד כי יהו"ה ההפכהו הוה"י וראו הו' זכר והי' נקב' ושניהם יחד ואם המלא הב' הה"ן בא' הם הוא היא שלימים זהו הוא בוא"ו וקרינן היא בחירק כי שניהם יחד כ"ב אותיו' התור' הור' שנכתב ותור' שבע"פ ר"ל יחד בגי' כ"ב ודעו כי הוא סוד גדול מסודות הגדולות של התור' כינ' והוא סוד ימין ושמאל הימין רומז באיש והשמאל רומז באש' ודעו לכם שזה הסוד הי"א סוד נסתר ונעלם ואין ראוי לגלותו לא זה ולא שום סוד מסודות התור' כמו סוד איוב וסוד מע"ע וסוד היבום וסוד הנותר ופיגול וסוד פינן וסוד זרח וסוד נשמת כל חי שאסר לאמרו חוץ ב) משבת ויו"ט וסוד הגלגול וסוד הקרבן וסוד פרה וסוד פרשיות פתוחות וסתומות וסוד נפש האש' וסוד שעטנז וסוד התפלין וסוד הקשר וסוד הבלועות וסוד לאת ריוח בין (הפרשיות) הדבקים ולא שום סוד מסודות הקבל' לאנשים כנזים שאין יראת שמים עליה' להגות בתורתו ולעשות מצותיו ועליהם אמר הכתוב כי גוי אובד עצות המה ואין בהם תבונ' חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו ונפשם מכוחות הטומא' לכן יענו עזות ומה להם בקהל ה' כי חברתם חברת מום זר שמולא א' להם ועליהם אמר ל ספק הם לעמאת א כלים א"ל אדונינו הודעתנו זכר ונקב' ימין ושמאל פנים ואחור לא שמענו וקודם מלאך ושר לא שמענו א"ל מלאך ושר הם שני דמים דם טוב ודם רע ואין לך אדם שאין לו דמים אלו כי האדם הרוחני לעולם כמלאכים אליו אלו נדמים אלא שהדם הרע הוא מעט שהטוב גובר עליו. ואלה הדמים כמלאכים תמיד באדם הם יצר טוב ויצר הרע. והם שני שרים שמנהיגי' הדמי' האל' באדם שם הא' מט"ט ושם הב' סנדלפו"ן ומט"ט הוא שר הפנים המנהיג את בניו ומלמד זכות ומבקש עליהם רחמים וסנדלפו"ן הוא שר האחור והוא כולו דין כמו שזכרנו לעיל. והם הם היועצים השוכנים בכליות והם פועלי הלילה והוא פועל שם ו"ה ושם פועלי היום והוא פועל שם י"ה ואלו הם יועלי הגוף והנפש יועלי כח הנפש יהו"ה וקודם יצ"ט ויצר הרע. ויועלי ב' כוחות הגוף הם ס"כ ומט"ע כוחות הנפש הם מצות על עקר ידיעתם וכוחות הגוף הם ממון ומזון כי כל

ההנהג'

א) בכ"י אמס ב) בכ"י מיום השבת ומי' ויו"ט ליתא שם

הסכמי נפשיות ונשמיות כללים בדברים הנזכרים הכוללים כגון חכם גיבור חלש ובריא עשיר עני טיפש ומשכיל הכל מתנהגים כפי מעשה המקבלים הניחם הזקן והלך לו כשאלו הר' ושאלו אותם מאין אתם ויאמרו מחרן אנחנו ואמרו להם ולמה לא אמרתם לנו א"ל שברנו שכבר שמעתם ולא הצטרכו ממנו וקדם הזקן ובא הניחים והלכו להם א"ל בני זכור מה עשה לנו הש"י וגלה לנו את הסודות האלו וכל הסודות הנזכרים שאין מודיעין לעזי נפש. השם יזמין ואבארם איש על דגלו ואיש על מחנהו. א"ל ר' ולמה נק' החסד כסף. א"ל בעבור שהכסף הוא לבן וכל דבר לבן מורה רחמים וזהו שכא' לי הכסף ולי הזהב והוא מאמר הנביא ר"ל מתני הרחמים שהוא כסף מתני הדין שהוא הזהב וזהו נאם ה'. א"ל ר' מאחר שהכסף מורה רחמים והרחמים עיקר גדול בעולם יותר מן הדין א"כ בדין הי' להיות הכסף יקר אצל הזהב א"ל בני שמיעת הזהב הוא והילד בא מזהב וקרוב לעולם השפל הזהב והחסד אינו נמצא אלא לפרקים ותדע לדעת קרא אחד שהם ושים מאכלות טובות לפניו ולא מהם ושלא אליו אדם אחר ויאמר לו אם תניחם ולא תאכלם ותתענה היום תעשה לנפשך מעלה טובה גדולה והוא אומר לא אוכל ואוכל ומה שיצא יצא כי אוהב הרע יותר מן הטוב וכן יש זוכה בביתו היא הקדים ובכללה שפחה דפרילא לי ואמור לו תוליאני מביתך וטוב לך ולנפשך והוא יבחר באבוד נפשו יותר ממה שיוליאנה מביתו כי בוחר ברע' לעולם. ולכן יבחר בזהב והיא יקר בעיניו כי הוא מצד הרעה מצפון זהב יאתה מצפון תפתח הרע' ועוד אומר לך דבר אחד שא"ל אני ששמע מבת קול ואמר לי בהיותו כסף העולם שלו ושקט וכשיתחלף כס"ף בא"ת ב"ש לא"ו הוא דם ויו"ד ה"א ו"ו ה"א עולים ד"ם זהו שארז"ל שהרשעים מהפכין מדה הרחמים לדין א"ל ולמה נק' אור בקר בעבור שמשם הוא התחלת ההקף ומשם מתחיל האור בתחתונים ולכן נק' אור בקר כמו שבקר אורו מתפשט מעט מעט כך מזה מתפשטים אורות לכל האורות קטנים וגדולים זהו הבקר אור ר"ל שנתפשטו הרחמים אז והאנשים שלחו ולמה נק' עולם הרחמים א"ל שכל ספירה וספירה נק' עולם והחסד נק' עולם הרחמים. והכהן בזמן שהי' מברך את ישראל הי' מכוין לחסד להמשיך הרחמים מלמעלה' לכל הספירות וראה והנן אימתי הוא עולם הרחמים בזמן שאין רשעייא וחייביא בעולם אבל אם המקבלים רעים ומעשי' עולים הרחמי"ם במ"ק עולי' דם הוא הדין שמשנו הרחמי' לדין ולמה נקרי' חסד בעבור שזו המדה איננה מבחנת בין טוב לרע מלעשות חסד אלא לעולם עושה חסד הוא והיא התחלת ארבע רגלי המרכבה א"ל רבי זוכר אני מאבי שאמר לי שמרכבה נחלק לג' חלקים אבל ואיך איני יודע

א"ל אמת אמר לך ואין כאן מקומו ובמקומו אבארהו בעז"ה. ולמה נק' יום ראשון של שבוע בעבור ששבעת הימים התחתונים הם ז' ספירות וזה ראשון ההקף ובשמות הנגדיים והשוים אבארם ביאור היטב יותר כי אין כאן מקומם. ההר' נק' גבור' וכאן נשלמים הו' ספירות עליונות ולמה נקר' צפון א"ל מלת צפון פי' טמון ולשם טמון כל מעשה הרשעים ומשם נאצל מלאך המות למקטריגים היא ס"ם הרשע ולילית אשתו ושמה כדמות זיווג באצילות שושבין ששושבין מקבל אצילות רע מרשע הדין מס"ם ומאציל על לילית א"ל דרך שמעתי ושמעתי מהו שושבין ולילית. א"ל וגם אני כך שמעתי ועדיין הענין לא ידעתי ונק' אל השם ויודיענו מיד ראו בחור בעל זרוע אזור חרב במתניו וברחו מפניו והוא רץ והשיגם ומתוך בהלתם לא נתנו לו שלום ורצו לפייסו ואמר להם אין השעה לשלום. א"ל אדונינו מאין באת אלינו א"ל ממקום דעסקיתו וא"ל ולכן אדונינו אזור בחרב א"ל סוד החרב הוא חרבו של מרע"ה ולא ידעתם הכתוב שאומר ביום ההוא יפקוד ה' בחרבו הקשה על לויתן נחש בריח ועל לויתן נחש עקלתון והרג את התנין אשר בים. והרי כאן ב' נחשים ותנין אחד נחש בריח הוא ס"ם. נחש עקלתון היא לילית בת זוגו של ס"ם ותנין הוא שושבינו' וקראם לויתן הב' נחשי' כי לויתן מורה חבור וזיוג והקב"ה יהרגם בחרבו הקשה הוא הפחד ומה שאמר והתנין אשר בים לומר לך כשם שיש לויתן טהור ונק' תנין גדול בים כפשוטו כך יש לויתן טמא ונק' תנין גדול בים כפשוטו וכן למעלה על דרך כעלם. ומ"ש בים הוא דוגמא הרוחני שיהרוג בים שעליונה. כן שנשמתיי יהרגו בים ואין שהריג' מתם רק שחזור הים לנטור את כרמה וכרם זרים לא תנטור זהו ההריג' והוא הפך שאומר נוטרה את הכרמי' כרמי שלי לא נטרתי והתנין שלמעלה הוא שר שנאצל מס"ם והוא כדמיון שושבין העומד בין ס"ם ולילית בת זוגו והשושבין מקבל מן ס"ם ונותן ללילית ושם השושבין תני כיעור. ודעו לכם שהתנין שבים הוא בלא עינים וכן התנין שלמעלה כדמות לורי רוחניות אין לו עיני' ונק' בריה שאין לה עיני' ע"כ שמו תנ"י כיעו"ר ופי' תנין עור והוא המחבר והמזיוג ס"ם ולילית ואם הי' נברא עם עיני' הי' מחריב את העולם כרגע אחד וחז"ל הרמיזו הענין שאסרו לויתן זכר עם נקבה בראם זה עם זה טהור ובלתי טהור וע"ד כלל שלשתן נקראו לויתן כי שלשתן מחוברין ס"ם תני' ולילי"ת. א"ל א"כ למה כתיב התנין הגדול אשר בים אחרי שגם הוא נק' לויתן בכלל. א"ל מפני עדוגמתו בים והראה לכם ראי' ומופת כח שגיבורי' הראה את גבורתו בים על פרעה ואילו שנמשל לתנין הגדול הרובץ בתוך יאוריו וכשיגיע הרגע יחסר יתמעט האצילות שבא מצד ס"ם ולילית עי'

שושבין

שושבין הוא שר הסומא ויהי' כפילה גמורי' ואל' השר בעל הגבורי' המעורר מלחמה עמה' כי נשל' עם הוי' ת"ת ישראל שנתגלגל עם כללו ועלה באהי"ה וירד חזק ואמץ כח ובא בחסד ונשיע החסד הגבור שהוא הפחד המעורר מלחמה עמה' יהרג' בר"ן של הכת"ר ויתקיי' הכ' יפקוד ה' על צבא המרום במרו' וגו' ראו והבינו מאמר רז"ל בפ' המוכר שפינה עתיד גבריאל לעשות קניגיא בלויתן הוא ס"ם שכתוב התמשוך לויתן בחכה ובויקרא רבה פ' ויהי ביום השמיני אמר לויתן קניגין של צדיקים לעתיד לבא פי' קניגין שחוק ר"ל קול ניגון ואספר לכם סיפור א' ששמעו בו ראשונים אמרתי לו אדוני איתא לן א"ל כתיב ויברא אלהים את התנינים הגדולים ואחז"ל תנינם כתיב ואמרו באגד' כי הקב"ה הרג את הנקבה ומלחה לצדיקי' לעתיד לבא . ודע כי בזאת האגד' דאגו בעלי הקבל' עד למאד . ונמצא אדם אחד בתוכ' וחסיד גדול הי' ופרוש הי' כל ימיו עד בא פטירתו והתענ' כמה ימי' עד שבשרו המלאך זאת נחלת עבדי ה' וצדקת' זאת היא הקבל' העליוני' המסורה לחנוך בן ירד המעוטף בטלית של אור ואש והוא נחלת עבדי ה'. והחכמי' שבדור. מהם אמרו הדברי' כפשטן ומהם בביאור על גלוי ונסתר. ומהם בכווני' ברורי' נעלמת. ואני בעבור כבוד אלהי ישראל אשר שלחני אליך להגיד לך ולהלמידך דבר סתר. הנני מודיעך קושט דברי אמת לויתן האמור לויתן זה יצרת לשחק בו כמו שאמר נעים זמירות מלך ישראל וכוונת האומרו לרמז סוד זה לענין נסתר. לשחק בו שחוק בעלמ' האמור בכל מקום הוא שחוק ושמחה לצדיקים ע"כ לא נאמר לשחוק בו אלא לשחק בו וזה השחוק יהי' לעתיד לבא כשיתגבר גבריאל ויפיל ס"ם וכל עוזריו לארץ (יחבר) המקטרג עלינו ועליכם אשר הדיח אותנו ואתכם מיום שחרב בית מקדשינו ומקדשכם ועירנו ועירכי' ומאז ועד בא יום נקמתינו ונקמתכ'. האש' איננ' עם בעלה ואלילות' מכוס' מריבי רבבות שרי חבלה וגדודי זעם מושלי' בשמי' הגו"ם דוממת והש"ן אינגה שורקת וכשיעל' הו' ויאחז באהי"ה יתגברו שרי הגבור' ויתעוררו שרי מעל' לנקום נקמת ההרוגים על (צדקתם) שהמקטריגים גרמו דינם ושרי מעלה ישבעו בבשר הדג של מעלה כשתשוב ותהי' ההריג' בהם והנקמ' למט' באדום וכה"תי נקמתי באדום ביד עמי ישראל אז האש' תתענג עונג ושמחה וששון עם בעלה כבתחל' והצדיקים שבדור יתענגו בה שהיא ברית מלח עולם גנוזה לעתיד לבא והאכיל' והסעוד' היא ההשגה שישיגו יודעי השם העליון והקדוש וישמחו שמחה גדולה על אותה ההשגה והסעוד' ההיא נקר' בשמי מרום סעודת ג"ן עד"ן וזהו שאמר המלאך למסיד הזה זאת נחלת עבדי ה'. וגם דעו לכם שגם לילית תהרג כי השושבין שהי' בינה ובין בעלי יאכל ס"ם המות לעתיד לבא ע"י שר הגיבורי' כי אז כשיעל' הו' ישתתף גבריאל עם מיכאל להכניע ולהשפיל ממשלת זדון אשר בשמים ובארץ. ויתקיים מה שאמר הכתוב כי גבר עלינו חסדו ואמת ה' לעולם הללויה : ודעו לכם כי סוד ברית מלח עולם היא "מלכות "לוית "חן וזהו סוד מלחה לצדיקים לעתיד לבא כי תתחבר האשה הנקראת מלח עם עולם ע"י הברית כי עולם וברית הם הצדיקים והדג המלוח היא כנסת ישראל. ובזמן השמח' והחיבור ישיגו בעלי החכמ' השגה אמיתית היא הסעוד' והאכיל'. א"ל ברוך עמך וברוך אתה לה' כי בשרתנו בשורות טובות הניחם והלך לו. א"ל ולמה נקר' שור א"ל וי לי' לעלמא בהיות שור בעל קרניים כי יגח שור היא עזה בכל הספירות כי הוא הקש'. גם נקרא שור הטעם כי הוא א' מן המרכב' גבור' רמז לשור וזה סדרם. גדולה פני ארים. גבורה פני שור. ת"ת פני אדם. מלכות פני נשר. וגם אמר לי אבי שור בא"ת ב"ש בפ"ג עולה אלהי"ם עם מלת שור: ולמה נק' הגבורי' יהודה א"ל בעבור שיהודי' הי' מלך ישראל ואע"פ שישראל הם זרע רחמים הוצרכו למשוך עליהם שפע ממדת הדין הקש' כדי להיות להם לב אכזר להלחם עם האומות שמקבלין כח מזו המדה. וראה והבן שיהודי' עולה ל' ואם תמלא לו"ד הוא ע"ד זהו לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו ע"ד כי יבא שילה. ולמה נקראת מדת הדין בעבור שזו המדה היא הדין שלמעל' ולמה נק' קשה כי משם כח עמלק שהוא זרע אדום ועם קשה עורף ומהם יצא לישראל שכחה ואיבה לעולם ודע כי בראותם שאלשו אותם לפי חרב נתקנאו עליהם קנאה גדולה כי אליו סומכי' כל האומות. ועוד קשה קו"ף שיין ה"א ק' הוא יהו"ה פ"ו הוא אלהים שי"ן ה"א הוא ע"ם ר"ל כשיחבר הק' שהוא יהו"ה עם הפ"ו שהוא אלהים היינו הוי"ה התפארת עם אלהים שהוא פחד יצחק אז יתחלק הו' של עשו שנאחז מיצחק ויבאר ע"ש : ולמה נק' אדום א"ל וי להו לרשיעיי' כשהוא אדום שמלת אדום הוא מור' קושי וכל אדו' מור' דין קשה ולכן נק' עשו אדום בעבור שנאחז משם: וגם עולה בגימ' כ"א לומר לך שמדה הנקראת כ"א מדת הדין הרשם יונקת משם. ולמה נק' אש כי נחש הקדמוני רצה להשחית את העולם כמו האש שהוא דבר עז כמו שאמר הכתוב אש אוכלה. וגם זה שמעתי מנת קול שאש מתחלף בא"ת ב"ש ב"ת היא מדת הדין הרפ' אש מקבלת אש הקש'. ואם תצרף הב"ת עם א"ש עול' גש"ת כי ירא מגשת אליו. ולמה נקרא אבן בעבור שאבן הוא דבר קשה ותקיף והמד' היא קשה ע"כ קראוה אבן, ועוד אב"ן הוא ג"ן וכ"י נק' ג"ן והוא דין רפה ע"כ נקראת הקשה אבן לכלול עמה גם הג"ן. ואני אמר לי אב"ן אל"ף בי"ת נו"ן עולה כתר עי' ר"ל שאחר הוא כתר

הנ'

שני שלא כי' הנק' בע"ן שכל כחה משם ומשם לוקחת כח ולוחמת עם האויבי'. ולמה נקראת מזבח הזהב בעבור שהי' בבית המקדש מזבח העול' ומזבח האש ומזבח הנחושת. ובעבור שהזהב רומז אליו ע"כ קראוהו מזבח הזהב וכל א' מד' מזבחות רומז בענייני ובמקומו אבארהו בעזרת השם. ולמה נקרא שלחן כי השלחן מורה עושר והעושר בא מצפון. מצפון זהב יאתה לכן הי' השלחן עומד לצד צפון שלחן במ"ק ובמ"ג עולה כ"ז אותיות התורי' הבאי' מפחד הוא השלחן ע"כ מסירין הסכין מעל השלחן בשעת ברכת המזון וזה הי' התעוררות חז"ל כי כל שלחנות שאין בהם דברי תורה מלאו קיא צואה בלי מקום שהשלחן עולה אותיות התורי' והתור' פיוס הדין: ולמה נקרא אני כי אני מורה דין כענין כ' כפופה המורי' במדת הדין הרפ' ע"כ רומז גם בקש' וגם אומר לך כי אני מתחלף בא"ת ב"ש תמ"ע וזהו אף הכון הבל בל תמ"ע ע"י המד' הנקרא אני ולמה נקרא גבורה מצד הדין כי כל דבר עז יקרא גבור מצד הדין והכעס. א"ל בני היש גבור כאריה וגבורה בגי' ארי"ה. ולמה נקרא יצחק על שם הדין שנסה את אברהם אם יוכל לעמוד בזו המדה ולעקוד את יצחק בנו שילא ממנו עשו והעקידה שנעקד ונמסר הדין ביד אברה' השלי' הדין ויצח"ק עולה חק"ת וזהו זאת חקת התור' ר"ל כ"י נקראת זאת והיא חקת הפחד תור' שבעל פה מדת יצחק. ולמה נקרא לילה בעבור שהיא אפילה וכל דרכי המדה הזאת קשים ומרים כמות ובזו המדה היו מכווני' והיו מכלחים את האויבים. ויחלק עליה' לילה ויהי בחצי הליל' ע"י מדת הדין הרפ': ועליה אמר דוד חצות לילה אקום להודות לך. וסוד גדול אמר לי אבי בכל זה וחקקתי בלבי ואמר שכל מקו' שתכיר דין לי"ל מאותיות של רחמי' עם הדין לפיוס כענין אדנ"י א' בראש י' בסוף. הוא כתוב בו' וקורין בחיר"ק. זא"ת א' נסתר באמצעו. לילי' זכר ונקב' לי"לה ולמה נק' חשך כי החשך הוא דבר שאין אדם יכול להשיגו כן המדה הזאת אין דיכה מושג. וראה והבן שחשך במ"ג עולה חת"ת הראו חתת ויראו. ולמה נק' לוי מפני שלוי כאחז ממנה מצד שמאל וכהן איש החסד וע"כ שני' פוסלין בלוים להורות גבורות ומומין פוסלין בכהני' שאין שום מום בעבודת'. וברוך שעזרנו וקיימנו תורי' שבכתב ותורה שבע"פ הם הזרועות חסד ופחד אברהם ויצחק. ונתחיל תולדותיה' יעקב ורחל תורה שבכתב ותורה שבע"פ שמם כשם אבותיהם כי בשלחני' סומכי'. א"ל שמעתי שמחברי התלמוד חלקם לששה סדרי' ולס' מסכתות לפרקי' גדולי' לפרקי' קטני' למוקדם ומאוחר ע"פ סוד חבורם. א"ל בני הוא חייך ואורך ימיך ואלולי זה מה צורך לתלמוד. ולאו דוקא זה אלא כל מיליהו זולת מילי דבדימותא כולם סודות עמוקי'. ועליה' אמר' תורה והגית בו יומם ולילה. ועליה' אמר הכתוב וצדיק באמונתו יחי' כי הם האמונ' שלו. א"ל ר' ואתה בקי בסדרי' ובמסכתות א"ל גם בפרקי' ובהלכות א"ל א"כ הוראה עליך מן הכלל א"ל איני רק ובור כמו במדות ואל תבהלני בדברך כי לא אבהל א"ל בני ת"ב ילאפוללי"ו. ר"ל יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. א"ל ר' א"כ הסדר אשתוי"ה ר"ל "אדני "שפתי "תפתח "ופי "יגיד "תהלתך:

ת"ת הספירה הששית א"ל הסדר הסדרי' והמסכתות והפרקי' להיות' מסודרי'.

א"ל כך הי' במחשבתי סדר זרעים. סדר מועד. סדר נשים: סדר נזיקין: סדר קדשים: סדר טהרות. וסימנך זמ"ן נק"ט עולי' בגי' נר"ו ר"ל ו' סדרי' הם נ"ר למעל' ולמטה וזהו נר אלהים נשמת אדם. והתחיל בזרעי' כי זרעי' הם מורי' על חידוש העול' כענין בראשית שהוא מעיד על חידוש וכשם שבבריא' תחי' העולם כך הזרעי' תחי' העולם וכשסדר הו' סדרי' עשה כל סדר פרטי' וקרא כל פרט מסכת סדר זרעים ברכות פאה דמאי כלאי' שביעית תרומות מעשרות מעשר שני חלה ערלה בכורים הרי י"א מסכתות סדר מועד שבת. עירובין פסחי' שקלים יומא סוכה ביצה ר"ה תענית מגילה משקין והוא מועד קטן חגיגה ועולים י"ב מסכתות: סדר נשים יבמות כתובות נדרים נזיר גיטין סוטה קדושין והם ז' מסכתות: סדר נזיקין. בבא קמא בבא מציעא בבא בתרא ומסכת אחת סנהדרין מכות שבועות עדיות ע"ז אבות הוריות ועולים ח' מסכתות: סדר קדשים. זבחים מנחות חולין בכורות ערכין תמורה כריתות מעילה תמיד מדות קנים עולים י"א מסכתות סדר טהרות כלים אהלות נגעים פרה אדומה טהרות מקואות נדה מכשירין ידים זבים טבול יום עוקצים עולי' י"ב מסכתות והנה הם ס"א מסכתות ותקכ"ג פרקי' א"ל עולם העליון שהוא שהקף ז' ימי' והסדרי' הם הם הימי' ולמה לא סידר ז' סדרי' א"ל שבת ושבעה אחד. והנה ד"ו פרצופי' הם יום אחד. א"ל אמת אמרת זרעי' חידוש העול'. א"ל ראה והבן שכל המועדי' עדות בחידוש העול' והביא דומה בדומה א"ל שניה' שוי' א"כ יקדי' מועד לזרעי' א"ל זרעי' בפי' מועד ברמז ר"ל זרעי' הם מפורשי' בבריא' וקודמי' בבריא' ורומזי' האצילות של עול' העליון והמועד מאוחר וגם רומז בבריא' ולכן מאוחר וגם אין להפסיק ביניה' בס"ר אחר. א"ל א"כ למה סדר נשי' אחר סדר מועד. א"ל ולא אמרתי לך דומה בדומה מועד הוא עתי' ונשי' יש לה עתי' וזמני' שפעמי' מלאה ופעמי' פנויה וזמנה קבועה דומיא דמועדי' הלא תראי' שהמועדי' מאשה תלויה שהכל מביטי' בחידוש הלבנה

להתחדש

להתחדש שהיא ראש השנה שהלבנה מתחדשת. וראה
והבן שכל המועדים ממולד הלבנה מתחדשים והלבנה היא
האם׳ א״ל ואיך כמשנה מצוה ואדרבה היא כמשכת מהם
א״ל כשרוצ׳ עלת העלות לברך את האם׳ כל המועדי׳
מתברכי׳ א״כ היא הגורמת ובין כך ובין כך האם׳ עם
המועדי׳ צריכה להיות א״ל רבי אם כך אתה בקי בסדרים
האלה מי יוכל לעמוד לפניך א״ל בני אני מרשה לך
לדבר כל מה שתוכל א״ל אבל נזיקין אחר נשים למה
א״ל מי הוא המעמיד על הנזיקין ומי היא הנוקם בהם
רצועות השור היא האם׳ שהיא אחרת באלווין ובקנס
ממון ובדי מיתות ב״ד. א״ל א״כ קדשים למה אחר
נזיקין א״ל נתחייב מית׳ ומה בב״ד נתחייב מלקות ונלק׳
בב״ד נתחייב ממון ופרע אז נפשו קדוש׳ וטהור׳ ואע״פ
שאין לו עליו ימינו לו גוף טהור כי הקדש מקומו
טהור ולכן קדשים אחר נזיקין וטהרות אחר קדשים.
א״ל ר׳ זה הכוונ׳ כיון המחבר א״ל בני אל תתמה כי
כולם נעשו ונסדרו ע״י משרע״ה ורוח המחבר רוח
אלהים חיים ולכן בא הסדר ע״י א״ל ברוך הבוחר והעוזר.
א״ל התחיל סדר זרעי׳ וחלקו למסכתות מה פירוש
מסכת ולא קראו פרק גדול או סדר קטן. א״ל בשיר׳
טוב׳ בפרכו המחבר שעם סדר זה יתקיים העול׳ ולא
יתמוטט כי כשיהבקו ישראל אשר שרשם ועקרי׳ ממקו׳
קדוש׳ וטהור׳ ויקיפו קדוש׳ על קדושת׳ אז יהיו
אהובי׳ למעל׳ גם למט׳ כי על ידם יצא השפע וברכ׳
לעול׳ ויתקן ולא יתמוטט. הלא תרא׳ שאם תחליף
מסכתא בא״ת ב״ש היא יתלא״ת עולה תמ״ט וזו אף
שהוא תורי׳ שבע״פ והיא המסכת תכון תבל בל תמוט
א״ל מכין לך זה א״ל זה אמר לי אבי והוא קבלו מפי
גאון מהגאוני׳ הגדולי׳ א״ל ר׳ התחיל בזרעי׳ ולא הביא
תחלה ענייכו של זרעי׳ אלא הביא ברכות א״ל בני דלבנת
הי׳ לך לשאול ו׳ סדרי׳ למה נחלק לס״א מסכתות א״ל
ר׳ כל כך נבהלתי ממך ששכחתי א״ל ולא בושת. א״ל
משה רבינו לא ב״ש ואני אבוש א״ל בני ו׳ סדרי׳ ו׳
ימי׳ עליוני׳ כל א׳ כלול מעשר הרי כאן ס׳ וא׳ לומר
לך שאינם מתחלקי׳ הסדרי׳ האלה כי הם קשורי׳
כשלהבת בגחלת הלא תרא׳ שא׳ עמהם. ומה שהביא
תחל׳ ברכות כי כל הסדר קראו זרעי׳ המורי׳ באילנות
והזרעי׳ שהם מהאילנות מה הם חסירי׳ אחר שלותו
ברכה ולכן התחיל בברכות כדי להשקותי׳ ובעבור שכאלו
הזרעי׳ צריך להתחיל מאימתי קורין את שמע בערבית
לעשות יחוד בזרעי׳ כענין שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳
אחד ואחר שילא מפיו זרעי׳ וצריך אותם חזר ופי׳ הזרעי׳
ואמר פאה כי כנסת ישראל היא פאה שהיא אחרית
הזרעי׳ ולכן תלוית פאה בסוף השדי׳ והיא עניה מכל
הזרעי׳ ונסמכי׳ בברכות להתברך וכשנתברכי׳ נותנת
ומגרבת גם היא לעניי׳ וע״כ הפאה היא לעניי׳ א״ל

ולמה דמאי סמוך לפאה א״ל כל עוף למינו ישכון
ואדם בדומה לו הדמאי מאי הוא ספק מעושר והמעשר
לכנסת ישראל וספק לכ״י ואינה נותנת אותם אלא
לאותם הדומי׳ לה והם עניי׳ כמוה וע״כ אמרו רז״ל
מאכילין לעניי׳ דמאי. א״ל ולמה כלאי׳ אחר דמאי א״ל
זה שאומר לך ילא מפי אליהו ז״ל ואמר אחר שהיא עניה
א״כ בזמן שאין משקין אותה מים זכים א״כ השקוה
מים עכורי׳ והם כחות הטומא׳ לכן אמרה תורי׳ שדך
לא תזרע כלאי׳ כי השדי׳ הזה טהור וקדוש בתכלית
הטהר׳ לא יערבו׳ זה בזה חבורים. א״ל למה שביעית
אחר כלאי׳ כי אדרבא ערלה הוא מן הדין להיות אחר
כלאי׳ שכן נכתבו בתור׳ כלאי׳ ואח״כ ערלה. א״ל בזה
אוכל להשיב עד שלא תוכל לדבר ואומר ראה שהנא
שביעית רומזת שבסוף ז׳ פעמי׳ ז׳ הם הז׳ השמיטות
יחזרו כל הסדרי׳ האלו בניכ׳ ולכן מזהירו מקיד׳ שמזהי׳
לאדם קודם המעש׳ ואומר שדך לא תזרע כלאי׳ מאחר
שהיא עתיד לחזור בהויותא הראשון הוא סוף כל השמטות
והתורי׳ כתבה ערל׳ כי היא אזהר׳ ככלאי׳. ולמה
תרומ׳ אחר שביעית שלא תאמר מאחר שהנים הבני׳
באותן שהיא הבינ׳ א״כ עד כאן תהיה התור׳ לכן
הסמיך התרומ׳ שהיא בא״ב לומר לך שאם עם הבני׳
לשם במקו׳ התרומ׳ סומכי׳ וע״כ מעשר ראשון תרומתו
בחכמ׳ היא סמוך לתרומ׳ שהבינ׳ עול׳ לתרומ׳ שהוא
כתר עליון ע״י המעשר ראשון היא החכמ׳ א״ל א״כ
למה מעשר ב׳ אחר מעשר ראשון א״ל מעשר ראשון
לחכמ׳ ראשונ׳ מעשר שני לחכמ׳ שנים. ובעבור שחכמ׳
עלא׳ מושכת לעול׳ חכמ׳ תתאה אלל׳ לכן מעשר שני
סמוך למעשר א׳. א״ל מכלך שהעליוני׳ מושכת התחתוני׳
א״ל כתיב וגם אני בכור אתנהו מאמר חכמה העליונ׳
וגם סמך׳ הבק׳ אני בכור אתנהו כלומר אב אני ואמכתהו
אצלי שאני בכור להיות גם הוא כמוני. והנה כשלם
זרע הארץ והיא מכתר עליון עד חכמה שלמה היא מעשר
שני ובכלל המעשר היא מעשר תבוא׳ ומן התבוא׳ לשין
עיסה והעיסה אינ׳ מתברך אלא מן החל׳ היא הבינ׳ וע״כ
צריך להוציא חלה מהעיס׳ נהודות המברך ומלך מעלת
המברך כל הניתן לשמו את ר׳ לישראל אשר הוא למטה
ממנו. ואחר שהודית בחלה היא אומרת אין לבא אלי
כי אם שפע נקי וטהור דומיא דחלה. אך ערלי׳ אין
להכנס כל עקר כי ג׳ שרים חילוני׳ קליפי ערלה באי׳
ועומדי׳ בין כנסת ישראל ובין ישראל הגשמי ומטמאי׳
השפע. וכל זה כשחטאו ישראל וכ״י איננ׳ מנחת להכנים
כל עקר רק לעמוד למטה כמו חוץ מן הפרד״ס וזהו
ג׳ שני׳ יהי׳ לכם ערלי׳ כנגד הג׳ קליפות האלו ולכן
אמר ערלה אחר החל׳ שמן החל׳ מקבלת ומן הערל׳
מתרחקת ולכן באים אלים בכורי׳ שע״י עול׳ בחל׳ הלא
תרא׳ שמשימי׳ ידים הכהן והבעלי׳ ומניפי׳ הסל אשר

בו שבכורי' להעלותו למעל' ולהרחיקו מן הערל'. ורא' והבן בעבור שסדר זרעי' הוא עדות לכל הזרעי' הוא שפרד"ס ע"כ שם י"א מסכתות זרעי' והוא א"י וראה והבן בכי שהפרדס הוא עשר ספי' סופם בראשם עד התחלת' והם כנגד אותיות של אלפא ביתא ומתחילי' א' ומשלימין י' הוא א"י והוא שם העצם באות אלף שהיא רמוז' כנגד גלגל העשירי שהא' היא רמוזה בכתר וגלגל העשירי שזה דומ' לזה ובכאן נעש' שם שלם בא' שהיו"ד במילואו וא' זהו אהיה הנה כשלם א"י וע"כ מסכתות זרעים א"י:

סדר מועד וחלקו למסכתות והתחיל משבת כי הוא עדות הבריא' שנא' כי ששת ימים עשה ה' את השמי' ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:

א"ל ולמה עירובין אחר שבת א"ל בכי שתי שבתות הן א' זכר וב' נקבה וכל הזרעי' מתערבי' בנקב' וע"כ נק' עירובין והנה שבת ועירובין אחד. וע"כ הפה שאסר שלא להוציא מרה"י ושלא להכניס ברה"י הוא הפה שהתיר ע"י מעש' דוגמתו' ולכן כשמערבין דוגמת השכינ' שמתערבין שם הרשויות אז מותר לערב גם הרשויות למטה ע"י הוצא' והכנס' וא"כ שבת ועירובין מזלא אחד להם ואין להרחיק'. ואח"כ מסכת פסחי' א"ל ולמה א"ל משכבר' העול' עד יציאת מצרי' הכחישו בבריא' לגמרי וע"י יציאת מצרים שזכו לצאת בעד מצות פסח חזרו והודו בבריא' והפסח הוא שגרם לכן הסמיכו וראה והבן שבת ועירובין חבור שלם חבור אמיתי רחמי' בלי דין. ולכן אין להרחיק הפסח משבת ועירובין וכיפול בסבר' אחר מצות שבת כיהן מצות הפסח קודם כל המועדות עכ"פ היא הקבה שאמרנו א"ל ולמה שקלים אחר פסחי' א"ל בעבור שע"י הפסח יצאו ממצרי' והיו ס' רבוא עם רב וכבד וכהנו את השכינ' לכולם בגזירת ת"ח ישראל ואלולי השקלים היו ניזוקין שכל הבא מכח השכינ' הם ספקלטורין וכותית הבאי' ונאחזים ממנה והם למטה מהשכינ' ותתגבר בכי שעיכס עין הרע ואלולי השקלי' היו מגיעין בעין הרע והיו חלים וניזוקין אבל עתה מתפייסי' ע"י השקלי' כענין הקרבנות. הלא תראה שכך הוא שהר' אמרו בכל מקום ששמו חכמי' עיניה' או מית' או עוני. מלך שנאחזים מתור' שבע"פ אשר עין הרע יוצא משם ולמה כיפורי' אחר שקלי' בעבור שנשרם הב"ה בשורות טובות ואמר מאחר שהבאת' שקלי' וכל המקטרגי' ספו תמו יש לכם להתענות יום אחד שיחשב לכם כאילו הקרבתם עצמכם קרבן לפני הב"ה ובעבור פשעכם אז גם שרכם יתמלא מן הרחמי' זהו שאמר כיפורי' מיעוט רבי' שני' כיפור למעל' וכיפור למטה וזהו שאמר כל המתענ' לפני הקב"ה מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב עצמו חלבו ודמו וכוונתו אבאר במקומו בע"ה. ובעבור שהשקלי' הם דברים המכפרי' כמו שארא' לפנים בע"ה כמו כן הכיפורי' ע"כ הסמיכו דומ' לדומ'

א"ל ר' כתיב בתורה כיפורי' ותנא קרא אותו יומא א"ל בכי יומא להרמיז אל היום שהק' ז"ן היא השכי' ור"ל שיוה"כ רומת בכי' ומכפרת עונותיה' של ישראל והו כיפורי' מיעוט רבים שני' הכיפור העליון מכפר והב' מתכפר מלשון קינוח שאין שם שום ניכו' רעה ואז ישראל מתכפרי' למטה ולכן נתוסף ה' הכיפור להרמיז בגי' דברים ב' רוחניים וא' גשמי. הרצה בכי לדעת ששום שאמת שהרי יומא בגי' ז"ן א"ל ר' שאמת פי' מלדבר א"ל בכי דבר כי המי' עמוקי' ואם לא תסייען לא כרד בקופן א"ל ר' ירא אני הואיל ועמוקי' הם שלא אמנע בתוכם. א"ל בכי שומר פתאים ה' ושלוחי מצוה אין ניזוקין וכ"ש דקב"ה אינו מניח אותנו בספק ולכן דבר ולא תירא א"ל ולמ' סוכות אחר יוה"כ א"ל שכיפורים כיפר עונותיהם של ישראל. וסוכה מה מורה אבע"א חכמה עלאה אבע"א חכמה תתאה בית הוא והבית עושה צל הוא שאמר סוכות אחר כפורים. ור"ל אחר שנתכפרו ראוין הם להתלונן בצילו של קב"ה שנא' בצל שדי יתלונן א"ל ולמה ביצה שהוא י"ט אחר סוכה א"ל בכי דע והבן שאחר שבאו ישראל במעלה הזאת להתלונן בצילו של הקב"ה א"כ יש להם לשמור הימים טובים הרוחניים ע"י שמירת עצמם וע"י שמירת הי"ט והוא ביצה שנולדה בי"ט שאפי' טלטול הנולד עושה חילול ואחר הביצה שהיא אזהרה אמר ר"ה שיש בו דינין ושופר ודין הלבנה ר"ל הזהרו במועדים העליונים שלא לחלל שאם לא תזהרו תצטרכו ליפול בדינין דין קשה ודין רפה זהו שערי חוב לכן ר"ה אחר ביצה ואחר שהשלי' המועדי' העליוני' האמורי' בתורה התחיל סדר תענית שתקנום הנביאים וכוונת הענין אם תלאו מהתלוננת הקב"ה ותפלו בדינין אין תקנתכם רק להתענות וע"י מעשי' טובי' כי הקב"ה רואה מעשיו של אדם שנאמר וירא אלהי' כי שבו מדרכם הרעה וא"ת א"כ תענית מה צורך לומר לך שאינו משיב את האדם בתשובה אלא תענית וי להו לרשעיא ולחייביא שממלאי' בטנם וע"י המילוי נשמני' ובועט' והעד וישמן ישורון ויבעט ונמסרו לכמה מלאכי חבלה זהו מרבה בשר מרבה רמה כי ברבוי הבשר ריבוי השביעה ובריבוי השביעה רבוי יסורים המייסרים. ועוד להם אחר שנמלאו בשמיעות הקשות הלוחמת עמהם לשבת כל ימיהם בתענית וע"י תעניתם יבואו להם כמה עוזרי' כמה וכמה לעזור להם שלא למסרם ביד הלוחמ' הקשי' ועתה אספר לך מה היה עמי פעם אחת שהטיתי מעט מן הדרך הטוב ושוגג הייתי והתחלתי לדאוג ובא לי מלאך ידוע ומפורסם ואמר לי מה תדאג וספרתי לו כל המאורע וא"ל אדם הראשון חטא חטא גדול וא"ל הב"ה אחרי שהיה חטאך ע"י מסית א"כ יש לך תקנה תשוב בתשובה ותשב כל ימיך בתענית שע"י התענית תהיה תשובתך שלימה ומארך

ואחריך ימים ושנים כחשבון תענית השק"ל שנה. ומה תדע שנתכפרו עונותיך כי תחיה לעולם בתחיית המתי' ומאז כך' עיטי תענית וראה והבן מעלת התענית ולכן אני מחייבך לישב שש שני' בתענית כי אז ימחול עונך והיה שקול כמלאך ה' צבאות ואחריך ימי' ושני' בזה ובא ושמעתי לקולו והוספתי מעלה על מעלה ולכן בא התענית אחר ר"ה ועוד מענין התענית אדבר במקומו בע"ה ולמה מגילה אחר התענית א"ל בעבור שהיו ישראל צריכי' להבי' ראיה לדברים' ואמרו הראו לדעת שאחר החטא יועיל התענית הרי כשנמסרו ישראל ביד המן ענף של עמלק ע"י חטאם וישבו בתענית ונמחל עונותיה' ונמסרו אויביה' בידם. ותחת אבל ששון ושמח' ולכן מגילה אחר התענית. א"ל ואחר שמגילה מועד קטן הנק' משקין ובא לומר לך שאין לישב בתענית בחולו של מועד וגם בפורי' ולפני' אבאר דינם בתענית ובהספד מהו בע"ה ואח"כ חתם הסדר בחגיגה וראה והבן שכל הסדר נשי' כאנשי' חוץ מחגיגה שאנשים זולת הנשי' כענין שנא' כל זכורך ואין כאן מקומו כי יש לו אורך ביאור ובמקומו אבארהו בע"ה: ואילך זה הסדר ל"ב מסכתות כי מוכרח היה אחר שהי' סמוך לסדר זרעי' שעולה י"א מס' והוא הפרד"ס ושם א"י הוא יהו"ה ברבוע שי' פעמי' ה' הוא ק' וק' לבדו מורה יהו"ה וכן א' מצפ"ץ יו"י הוא יהו"ה לכן חלק זה הסדר ל"ב מסכתות לומר לך שזה השם מתגלגל ל"ב הויות שהם מתרבעים מ"ח אותיות:

סדר נשים והתחיל ביבמות שגם היבום מורה אחדות העולם כי לא נתנה התירה התורה אשת אח רק להחזיר נפש אחיו וזהו והיה הבן הבכור א"כ מורה בריאה ומן הדין היה להתחיל מכתובות שאם לא יפייסו היבם מענייני כתובות אחיו איך ייבם א"כ מן הדין היה להתחיל בכתובות אלא בעבור שהוכרח מצד שצורה הוראת בריאה התחיל ביבמות א"ל ר' וכי עיני היבם בכתוב' והלא פוגע בערוה שלא במקו' מצוה א"ל בני הכל' מעלי' הכתובה לחתן ויבם במקום החתן והיבמה במקום הכלה ומעלה ליבם כתובה ע"כ כתובות אחר יבמות וזהו בקבלת החתן כתובת הכלה והנה החתן והכלה משיבי' הנפש וכיון שנכנסה האשה ברשות בעלה הוא מיפר נדריה ע"כ נדרי' אחר כתובות. ועל שהנזירות הוא נדר שאין הנזירות חל אם לא בנדר ע"כ נזיר אחר נדרים. ולומר לך אע"פ שהנזירות היא קדושה יש כח ביד הבעל להפר ולמנוע ואחר שיש לו כח להפר א"כ אם מצא בה ערות דבר מגרשה בגט ולכן גיטין אחר נדרים [נזיר] ולכן סוטה אחר גיטין כי אחר שנטתה מדרך הטוב א"כ הדין נותן לגרשה וכל המס' האלו יש להם סודות ובמקומם אבארם בעזה"י אך הקדושין התימה הענין תבעבור כי עתידה האשה אע"פ שנתגרשה והיא נגרשת מבעלה עם **קינן בגיש** תתקדש ותגל עם בעלה ולא יאמר לה עוד גרושה מבעלה ואז יאמר לה בעלה קומי אורי כי בא אורך וזהו כוונת התורה שכתבה גירושין קודם הקדושין כענין שנא' ויצאה והיתה היציאה גט והוא קדושין שאם לא כן וכתבה הקדושין מקודם הגירושין שהיא היציאה היה לנו לדאוג הרבה אבל עתה יש לנו לשמוח שמחה גדולה שאחר כל צרותיה נתקדשה קדושין חזקים וכל בעל שכל יבין וישכיל ויחכם האיך התגרש אי לא תתקדש א"כ מן הדין היה להקדים הקדושין אלא אימרם להרמיז הסוד. וגם אתה בני כהו עינך מראות אין בך תבונה להתבונן במאמר הכתוב לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה אחרי אשר הטמאה ואין דמיון וערך באשה של מעלה דחלילה וחלילה שנטמאה רק שהיא גרושה מבעלה ועתיד להחזירה שלא תראה שנא' וכתב לה לשמה ר"ל לה לבדה הבזק והפירוד ועוד דברים רבים בענין ובמקומם אבארם בע"ה כי אין מבוא' בדבר ואילך הסדר לז' חלקי' כי האשה שביעי' הספק:

סדר נזיקין עשה מסכת אחת וחלקה לג' חלקי' וכולה מסכת אחת והג' חלקים הם בבא קמא בבא מציעא בבא בתרא. והתחיל מבבא קמא כי אחרי שהנזקין מצד האשה א"כ ראוי להתחיל מהנזקין הקשי' הרומזי' אליה כענין שור כי אע"פ ששם האשה *) בשר החליפו שמה בשור יען שעיקר יניקתה מן השור. הוא פחד יצחק ודין בור האשה היא בור שיש לו סוף ודין מבעיר כענין ותצא אש מלפני ה' ולא אמר מהשם רק מלפני וכיוצ' באלו ואח"כ אמר בבא מציע'. שהם דינים התלוים באשה שמבוארת אותה כי היא התורה שבע"פ. והם פקדונות שכירות ושואל וכיוצ' באלו ואח"כ סידר ופירש בבא בתרי' והם חלוקי קרקעות שכינות ושותפות וביטול מקח וממכר כפי השום הנמל' וכפי המקחים והקניני' והירושות זה החלק כולה קבלה כי אינו מבואר מן התורי' כמו חלקים הקודמים א"ל ולמה סנהדרין אחרי הבבות א"ל בני הגדול שבסנהדרין הוא הנשר ופעמים נק' נשר שור והוא דן עם שבעים שרי' אם כן האיך יתכן בזה להיות מרוחקים ויש אומרים שמסכת מכות נכללת עם סנהדרין ואינו כן האמת כי ישארו ה' מסכתות ואדרב' היא בעיק כדי שלא יהא חילוק ביניהם כי הא' עליהם ולכן המכות אחר סנהד' כי משם ר"ל מסנהדרין באי' המכות וכל העונשין א"ל ולמה שבועות אחר מכות א"ל ואיך יודע ששבועה חסר ו' ונשארים שבעה היא באר שבע לומר לך מי הוא השבועה הוא באר שבע. א"כ בעלת המכות היא בעלת השבועות א"ל א"כ אין לכוף את אדם שישבע אלא השופט ד' ליה לנשבע על שקר ואים מסר ופרי'

*) בבי' בשר

כא' כי לא ינקה ה' וסידר עדיות אחר סנהדרין ומכות ושבועות בעבור שהקב"ה לא העלה את מעלת העד אלא לחייב שבועה שאין בידו לא להרוג ולא להוצי' ממון שהממון וגזירת ההריגה היא מן הפח"ד והעד הוא למטה אך השבועה שהוא למטה מן העד מחייב א"ל ר' א"כ ילקה ע"פ עד א' שהמלקות הוא למטה מן העד א"ל המלקות היא מרצועות השור. והשור שולט ברצועותיו ולא אחר . א"ל השבועה עצמה היא של שור א"כ השור שולט ולא אחר א"ל ברוך השם ששמע תפלתך שהתפללת ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך וכבר פתח שפתותיך א"ל ברוך הוא וברוך שמו אמור לי למה העד מחייב שבועה א"ל דע לך כשהוא מכה הוא של שור ולכן אינו נלקה האדם בעד אחד כי אין בידו וכשמחייב שבועה היא של עד שבועה כלולה ברחמים מה לשור במים אם יבוא יטבע סוף דבר בני בעבור שאין מעלת העד רק לחייב שבועה ולכן עדיות אחר שבועות : א"ל והלא עד א' נאמן באיסורין עד א' נאמן בבדיקת חמץ . עד א' נאמן בקדושין א"ל השמע לאזניך מה שאתה מוצי' מפיך א"ל ואיך איני שומע א"ל ואיסורין מאי נינהו תורה שבע"פ א"כ יש בידו לאסור ולהתיר כגון חתיכת חלב ושומן . חמץ מאן מבער עד א' אבע"א כלה ואבע"א יסוד קדושין מה הוא אשה והשושבין הוא יסוד ולכן נאמן להעיד מקודשת והיא מקודשת וקרוב הדבר הוא"ל ומחייב שבועה הוא שבועה מן התורה הוא"ל ויש בידו וכן הקדושין מחוייבים מן התורה הוא"ל ועד שושבין א"כ יש בידו להעיד. ואתה יודע בני שיש ע"ז שחייב מיתה ויש ע"ז שאינה חייב מיתה ולכן ע"ז אחר עדיות ולומר לך אע"פ שהעד יש ממש בדבריו אפ"ה בע"ז אין ממש בדבריו דאבע"א מלקות ואבע"א מיתה הכל מלמעלה ואין ביד העד א"ל ר' האיך יש ע"ז שאינה במיתה א"ל המתפלל לכוכב צדק בתפלת כוכב מאדים או העובד כוכב שבתי בעבודת כוכב מאדים אינו חייב מיתה והנה נשלם הענין השופט וכל הצריך לו ואז אמר מס' אבות א"ל ומה צריך לאבות לומר לך אע"פ שהמשפט לאלהים הוא . המסורת והקבלות נתנו לחכם לפיכך ראוי לכבד החכם ולהושיבו במעלה גדולי' אחר שהגיע הוראה אליו שהוא בדורו כמו היותר גדולים בדורם וכן אחז"ל שמשון בדורו [כאהרן בדורו יפתח בדורו] כשמואל בדורו וכענין זה אינם רשאי בני אדם לומר מדוע נקבל משופט פלוני או תקנת חכם פלוני שהמשפט לאלהים הוא כי הכל משופט א' קבלוהו איש מפי איש עד בא אליהו ז"ל ועוד הביא מס' אבות לומר לך מוסר החכמים גם המדות הטובות שבהם ואין אדם אחר צריך לחזור אחר מדתם כמו הדיינין ולומדי תורה כי אם שהדן כשלא יהיה בעל מדות ובעל מוסר לא יצא מהן להטות אלא לשם לבדם . שמאבדין נפשם בחקרון המדות והמוסר . אבל השופט והלמדן והחכם בחכמה האמיתית אם לא יהיו בעלי מוסר ובעלי מדות טובות וצנועים שלא יענו עזות ושלא יהיו חסירים בכל חכמות שבמסכ' אבות יזיקו לעצמן וגם להמון כי ההמון תמה נושאים ק"ו אם להרע אם להטיב וזה עקר השופט והחכם שלא לרדוף אחר הנאות העולם ואחרי הנאות העושר ועל הכל שלא לרדוף אחר המעלה ואחר מס' אבות שהוא המוסר והסדר אם לא לקחו מוסר וסדר והזיקו עצמן והמון מה יעשו יתענו וישובו בתשוב'. כי התענית . והתשובה במקום קרבן וזהו שא' הוריות אחר האבות שאם הורו ב"ד שלא כדין מביאים קרבן והוריות חתימת הנזיקין שמלבד המס' של נזיקין יבאו ח"ו החכמי' והדיינים לכלל טעות ויצטרכו להביא קרבן וכל המסכתות האלו תלוין בכ"י זולת האבות שהם רפואתם ובעבור שכ"י פעמים עם הכלל והיא ז' ופעמים לעצמה והיא ח' הלא תראה שנקראת שמיני עצרת לכן חלקם לח' מסכתות שמתיחסים כולם אליה . סדר קדשים התחיל בזבחים הם הקרבנות בעבור שהקרבנות גם הם מורים גלגול והם עדות הבריאה ואחר שכן הוא שנעתר הנפש ההוא בקרבן קב"ה מקבל' כמנחה זהו מנחה לה' ולכן מנחות אחר זבחים א"ל ולמה חולין אחר מנחות לומר לך כשם שהנפש נטהרת ע"י זביחת הקרבן והולכת המנחה לה' כן זביחה מבלי קרבן צריכה להיות בטהרה ובקדושה ובלי צער ולא תצערהו כעין הקרבן שמקבלת הבהמה ד' מיתות ב"ד סקילה כמשליכה לארץ בחזקה הריגה הוא הזביחה . חנק שדוחק הסכין מעט כדי לחנקה שריפה שנשרפה במזבח אך החולין אינן בזו הדין כי הקרבן קיבל כל הדין שבעולם אך החולין עדיין יש להם דין והקב"ה אמר שמיתה בלא צער ואם לאו נפש תחת נפש ולכן חולין אחר מנחות ולמה בכורות אחר חולין לומר לך שני בכורות הם חכמת אלהים וחכמת שלמה . ואומרת חכמת שלמה שהוא הבכור ואהבת לרעך כמוך ברור לו מיתה יפה ואז תחשב כאי' מן הבכורות הניתן לכהן ואם לאו אמסרך ביד מלאך ה' ושמו דומה ודע מה יעשה לך כי דרכו לעשות צער וחליפין . וזהו חליפין איתנהו בפחות משוה פרוטה ובדין חליפין אגלה בע"ה ולכן אחר החולין בכורות : ואחר בכורות ערכין כי הנפש *) המאבד הטובה מלעלות לבכו"ר אין לה ערך ודמיון בדין הקשה שיב' לה והערכים צורך הגוף ולא הנפש ולכן אומר הבכר שהיא כ"י אינו דומה ערך הגוף לערך הנפש. ותזהר להחשיבה כי חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח ואם לאו תנתן תמורה . ולכן תמורה אחר ערכין : ואחר תמורה כריתות לומר לך מי יודע אחר שניתן תמורה אם לא נכרת זמן הרבה ממנו כי מעל בנפש ההיא ולכן מעילה אחר

כריתו'

*) שמאבד השבת

כריתות: ואחר מעילה תמיד לומר לך תמיד תזהר כדי שיחסר הקב"ה מלהזיקך: וראה והבן שיש בשמ"ק למעלה כמו שיש למטה ויש ירושלים למעלה כמו שיש למטה ותזהר בקרבנות המקדש גם תזהר בדברים המגיעים לירושלים לכן הביא מדות אחר תמיד שאין במדות רק שיעור המקדש וצורתו ובנינו ועניינו שהיה הכל ברוח הקודש כמו שנא' הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל כל מלאכת התבנית לא רמז למעלה ולכן אמר אחר המדות קנים ומדברים בעירוב קרבנות העופות. שעליהם אמר הכתוב ועוף יעופף והכל בגזירת כ"י היא המדות כי לא ניתן הדין. והנה סדר הקדשים י"א מסכתות לומר לך שמי שיקדש עצמו ח"י ואח' שמחים בו:

סדר טהרות והתחיל בכלים שהכלים הם דברים שהם מקבלים טומאה ומהם לא מקבלים והם דוגמ' עליונה ואין כאן מקומו א"ל הזכיר מעט ובמקומו הרבה א"ל שהעניים והאביונים מבקשים מים ואין והנה הכלים צריכים מים והג' רוחניים אינם צריכים מים כי הם ראש א' שהחיך והלשון בראש. א"ל ולמה אהלות אחר כלים א"ל בני זה שאומר לך לאם לי אבי באזני וא"ל שמקבלי' מים הם ז' ומתחילין מחסד וכדי שלא תאמר שטומאות מתחילין מהחסד לכן התחיל באהלות שמדברים בטומאת המת ועקרו מן הפחד והנה הימים ד' והטומאות ו'. ועל שהצרעת מטמ' באוהל כמו המת כי מולא אחד להם ע"כ נגעים אחר אהלות ואחר שנטמ' מה צריך הזאה ע"כ אחר נגעים פרה ענין הטהרה והזאה מעפרה. ואחר שהוזה ונטהר יקרא טהור ולכן טהרות אחר פרה. ואחר טהרות מקואות כי יש טהרות שמטהרים את הטמ' והוא המקוה ויש לו ביאור במקומו בע"ה ואחר מקואות נדה כי הנדה היא טומאה בפני עצמה ואינה כלליה לכן השלים טומאה כלליה ואחרים הביא טומאה יחידה הנוהגת באשה ובעבור שטומאת הזב אינו כטומאת האשה לכן הביא מכשירין אחר נדה ואחר מכשירין היה ראוי מן הדין להביא טבול יום אבל בעבור שהזב הוא טומאה חמורה דומי' דמת ע"כ אמר זבין אחר מכשירין: ואחר זבים טבול יום שהוא טומאה קלה בעל קרי וכיול' בו שטבלו מבעוד יום. ואחר קרי שהוא טבול יום הביא ידים באחרו העוקצים היא הולאה מדרך הסברי' ועקרם אינם מן התורה ועלו י"ב מסכתות מסדר טהרות לומר לך אחר שסדר קדשים א"י מסכתות וא"י המלא יו"ד וא' הוא אהי"ה וטהרות י"ב מסכתות לומר לך שגם אהי"ה מתגלגל י"ב ומתרבע מ"ח אותיות והפרקים תקכ"ג לומר לך אחר שהו' סדרים הללו הם תורה שבע"פ וע"י התורה שבע"פ כ"ג היא סנהדרי קטנה איננה פתוחה בממשלתה כי ממשלתה ח"ק שנה כל ימי בראשית ומלקם לשלבות הם הילוך הצינורות שהרחמים יורדים

משם וזהו אל תקרי הליכות אלא הלכות א"ל בני נחזור התפארת נק' אדם כי הוא דוגמ' שליטה שנבראו ד"ו פרצופים וגם זאת הספירה הוא גוף המרכבה והגוף הוא עיקר האדם וזהו אדם שאמר יחזקאל ויהו"ה פעמים אדם פעמים ד"ם אדם בהיות א' בין השני וו"ין כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א עולה אדם ובהיות השני וו"ין בלא א' כזה יו"ד ה"א ו"ו ה"א עולה ד"ם. ולומר לך שהרשעים מהפכין מדת הרחמים למדת הדין וזהו שאומרים בעלי האמת שאדם עם המלה עולה אלהים. א"ל ואיך א"ל אדם מ' עם א' מ"א מ' עם ד' מ"ד הרי כאן פ"ה ועם המלה הוא פ"ו כמנין אלהי"ם. ולמה נק' רוח בעבור שהוא פנימי וכמו שיש יסודות חיצוניות כן יש יסודות פנימיות והם מים הגדולה. אש הגבורה. רוח התפארת עפר כ"י. ועוד רוח שמשם פורחות כל הרוחות דרך צינורות ליסוד עולם: ועוד רוח שספכהו והוא חור לומר לך שרוצו רחמים ר"ל חיוור ולמה נק' חמה כי כמו שיש מאורות חיצוני' כן יש מאורות פנימי' והפנימי' הם ד"ו פרצופים ת"ת וכ"י והנה כנסת ישראל מקבלת האור מן הת"ת שכן כלולה עמו. וראה והבן שכ"י נקר' ג"ן ות"ת ע"ן וזהו עץ הגן ותמ"ה בגי' ג"ן וחמ"ה בא"ת ב"ש ס"ן בגי' ע"ן ויהו"ה הוא ע"ן א"ל איך א"ל י' פעמי' ה' ה' פעמי' י' ו' פעמים ה' ה' פעמים ו' עולה ע"ן. וזהו ויורהו ה' עץ: ולמה נק' לולב בעבור כי הלולב הוא קו השוה ויש לו ענפים כן הת"ת עומד בקו היושר ומכריע בין המים ובין האש והוא קדרה דבי שותפי לא חמי' ולא קרי' וכיצד מעט לצד המים וקריר מים קרים על נפש עיפה. א"ל ר' מהו קו א"ל ק' הוא יהו"ה והוא מלך בו' קצוות א"ל אדוני אבי א"ל והוא מפי מרע"ה קו"ף במלואו עולה יהו"ה אלהים הק' הוא יהו"ה ופ"ו הוא אלהים וא"ו עולה אח"ד ור"ל קו עולה יהו"ה אלהים אחד א"ל בני וגם אבי א"ל נעלמו של יהו"ה והנגלים עולים ק"ו א"ל ואיך א"ל ג' נעלמים יש לה' פעמים ב' כזה ה"י פעמים בא' כזה ה"א פעמים בה' כזה ה"ה בהיות נעלם הה' ביו"ד יה"ה נעלם כל השם ל"ו ובהיות נעלם הה' בה' יה"י כל נעלם השם ד"ו ובהיות נעלם הה' בא' יה"י נעלם כל השם י"ח הרי ל"ו כ"ו י"ח וכ"ו הנגלה עולה ק"ו ויש לו ענפי' הם הספי' שעומדי' לצד שמאל ולצד ימין ולמה נק' פ"ה כי השם הגדול הוא מליץ בין הבינה ובין כ"י ומלא פה עם המלה עולה אלהים ר"ל מליץ הבינ' הנק' אלהי' ולמה נק' שמי' כי יש שמי' על שמי' והוא שמי' על יסוד א"ל מכלך שנק' שמי' א"ל ואתה תשמע השמי' וקח ה' ושים בסוף התיבה והוא שמי מ"ה ר"ל הוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א במילואו ור"ל שמי יהו"ה וראה והבן השמי' עול' יהו"ה במ"ק וכן אמר הכתוב ואתה תשמע שמך

יהו"ה

ישר"ה זהו השמי' א"ל ואני א"ל השמי' וה"ו במ"ק זהו שמי קדש ר"ל שמי קדש הוא וה"ו התחלת השם המפור' שיוצ' מן וי"סע וי"בא וי"ט א"ל בני עד מתי כדבר בקבלת אבינו בא ונלך בגדולי ישראל ונשאל מפיהם מהו השמי' א"ל אתה אמרת לי אף שאמת אתם אינם מגלים א"ל א"כ בוא עמי ונרד ונמצא ס' חנוך הנק' מטטרו"ן ונשאלוהו א"ל שמעתי אותו הספר נעלם מן העין ואינו נמצ' כ"א בשמי' א"ל א"כ נשאלוהו משמי' א"ל מי ישאלוהו א"ל אני ואתה שאלו הספר מן השמי' והנה בא להם אדם וספר בידו ר"ל ס' חנוך שיפיר הענין ובא להם ממט"ט ע"י בת קול וא"ל אותו הספר נעלם מכל העין ר"ל שלא ישמע אם לא ע"י התעוררות שאלו הס' מן השמי' ר"ל עשו התעוררת וקריא' וגם מט"ט נק' שמי' שהוא שמי' שלנו ושל מלאכי' שלמט' ממנו ובא להם אדם וספר בידו ר"ל בא הסיפור לגלות הסוד הוא ברשותו ובא להם ואמר שלום לרבנן וא"ל שלום בואך א"ל אמור לנו מהו השמים א"ל שם יה הוא השמים ר"ל וה"ו במ"ק עולה השמים וגם השמים שם הים בגי' זה הים גדול ורחב ידים ר"ל זה זה אלי והוא יסוד הים היא כ"י גדול הוא ת"ת ומלת גדול במ"ק עולה יהו"ה אדנ"י יאה"י אהי"ה גדול עולה י"ו וד' השמות הללו י"ו אותיות והם גדול ורחב והבן זה הים גדול ורחב ידים כל א' עולה י"ב י"ב מלת הים עולה ה"ן ור"ל הן לה' אלהיך השמים שהיא שם הים העול' ה"ן ור"ל את כ"י הנקר' הן הוא הים ת"ת יה"ה שם וכח שלך והוא ימשול בך זהו השמים: והנה הים גדול רחב ידים העולה במ"ק י"ב י"ב י"ב שם כנגד מ"ח אותיות של יהו"ה שמתגלגל י"ב הויות ורבוע הי"ב מ"ח וחי"ל עולה מ"ח ואם תוסיף הי' הוא ה' אחרונה של שם בן ד' ותאמר החיל עולה שבט"גל הוא שר של כל חיילי מעלה והוא מרזם לומר שירה לפני הקב"ה ותהלה לדעת שהוא ה' אחרון שבשם בן ד' שבן החי"ל עולה ג"ן גן נעול אחותי כלה שניהם והלך לו ונמנע שלא פרחה נשמתם כי הבינו ולא הבינו א"ל למה נקר' ת"ת א"ל בעבור שבזו המדי' תמל' דברים רבי' נוראי' וגדולי' ונעלמי' אין להם ערך ודמיון ולשם רמז כל סוד ויחוד הגמור ושם שבעים שרי' לכן נקר' יהו"ה שמן השם הזה יוצאי' ע"ב שמות ושם הם רומזי' על החשבון שעולה חס"ד ובכל יום ויום כותבי' פאר וכבוד לפני המלך יהו"ה וע"כ נק' יהו"ה כי משם נאצלי' הע' שרים ובשם יהו"ה רמוזי' ע"ב שמות: א"ל ר' באר לי הע' והע"ב א"ל שמלא יו"ד ה"א וי"ו ה"א הוא מ"ה וכ"ו שהוא יהו"ה הרי ע' והם ע' שרים וע"ב י' י"ה יה"ו יהו"ה לרפס כולם והם ע"ב ובעבור שהע' והע"ב כותבים פאר ע"כ נקרי תפארת. ולמה נקרי' מזבח העולה בעבור שעולים הויות שלמט' ממנו לקבל אצילות וברכה ממנו שהוא"ת

בני מעלת התפארת בעבור שיונק מכתר עליון שנקרי' אהי"ה וה"י ומזבח העול' במ"ק הוא אהי"ה והי"ה ולמה נקר' יעקב כי זו הספי' נק' תור' שנכתב ויעקב למולם ה' עוסק בתור' שנא' ויעקב איש תם יושב אוהלים והתור' נקר' תורת ה' תמימ' והתור' הוא ת"ת תמו ת"ת מ"ה ר"ל המדי' שנקר' מ"ה הית' תם. וניתן לו א' ושב אמת זהו תורת אמת ובעבור שיעקב איש תם וניתן לו א' ונק' אמת זהו תתן אמת ליעקב ע"כ נק' יעקב (ות"ם) ותרצ' לדעת מעלת המדי' הזאת תמצא' יעקב במילואו וקח אותיות שניות והם ל"ב שניתנו לו ל"ב נתיבות החכמ' וזהו יו"ד עי"ן קו"ף בי"ת: ולכן נקר' הבריח התיכון כי כמו שהבריח הוא שומר הבית כמו כן זאת הספי' עומדת באמצע ומקיים כל האילן ולכן נקר' גוף האילן והגוף הוא התיכון ונקרי' אדם גבוה בעבור שהוא עומד באמצע ומקיי' כל האילן ולכן נקר' גבוה שבכל אמצעי נעלם. ואל יעל' בדעתך שיש אדם או תמונת אדם חלילה וחלילה אלא שכל לשכך את האוזן. שעל שם שמקבלי' ממנו שפע וברכ' ע"כ קראוהו אדם הוא שמשפיע ועל שמשפיע נק' זכר ושמשפע נקראת נקבה וחלילה שיש שם זכר ונקב' ועוד גבוה נקר' בעבור שגבוה אותיות ז"ו ג"ן ונקר' ארי' בעבור שסומך בחסד יותר ממה שסומך בפחד ושחסד נק' ארי' וע"כ זאת הספיר' נקר' ארי' ואם תוסף ה' שהיא ה' אחרונ' שבשם בן ד' ותאמר האריה עול' שירא"ה וכתיב ארי' שאג מי לא ירא ויש לירא ה' נעלם שוא הארי'. שנה ארי' מתהפך ירא' ואותיות ע"ב שמות משלם אותיות השם עול' אריה הוא אותיות רי"ו שארי' רומז בחסד ות"ת ולמה נקר' מים התחתוני' כי הוא התחלת חמש ספירות אחרונות והראשונות נקראו מים עליוני' והאחרוני' נקראו מים התחתוני'. ולמה נקר' דומה לכסף כי הכסף מור' חסד גמור ובעבור שזאת הספיר' אינו חסד גמור אמר דומי' כי נוט' למדת שאודם ג"כ היא הגבור' לכן אמר דומ' מדין ומרחמי'. ורא' והבן שכסף עול' ע"ן והען עול' יהו"ה שהוא רחמי' ואיך י' פעמי' ה' ה' פעמי' י' ו' פעמי' ה' ה' פעמי' ו' עול' ע"ן ומלת דומה מורה אודם כי נעלם דומה אינו מוכרח להיות ה': ולמה נק' ויברא בעבור שעמידת היא כנסת ישראל הוצא' כל הבריות מכח של השופע והיא הבריא' אותם ואין בריאה' מבל' עלמי' אלא מכח שם הגדול שמקבלי' ו' קצות כח ממנו ולכן נקר' ויבר' ר"ל יברא שדי בכח שר' ולכן ו' ויבר' ומלת ויבר' עולה יר"ע זהו כי ירע הדרך לנגדי. ולמה נקר' תור' שנכתב בעבור שזאת המד' נקר' ל"ב. גם השכל' עלא' נק' ל"ב נתיבות החכמ'. ורא' והבן שאם יש' בינתו סתור' משכמ' עלא' היא רמזי' אמתיים אי"ב לא ישר' הפרש בין השוגה לשאינו שוגה כי רמזי' אמתיים לא

יענישו ולכן ניתנ' מת"ת שהוא כלול בדין ורחמי' כדי שיהי' שכר ועונש להוגה ולשאינו הוגה וזהו שארז"ל התור' ניתנ' אש שחור' על גבי אש לבנ'. כי הגבורי' שחורי' והגדולי' לבני' ותפארת מכריע' ע"כ ניתנ' תורה ממנו ולכן כותבין התורי' שנכתב בדיו שחור ובקלף לבן והאחרי' כולם פסולין. א"ל דיו ירוק ודיו אדום ג"כ מורי' דין ולמה פסולי'. א"ל בני אין דין כשחור בכל ה' לבעי' ואין דין כפחד בכל המדות ולמה נק' משה בעבור שמשה נתנבא באספקלריא המאירי' הוא ת"ת וע"כ נק' משה תמלאהו מ"ם ש"ן ה"ה עולה כ"ז במ"ק הם כ"ז אותיות התורי' שניתנו למשה מהור' שנכתב ע"י ת"ת ישראל: גם אמר לי אבי משה בגי' אל שדי בהם נשתמש משה רבינו ע"ה ולמה נק' הקב"ה בעבור שמלת קדוש הוא לשון הבדל ואות הספיר' מקבלת השפע' ממדת הכתר הוא הקדוש וכתר מאין סוף ושאר הספירות אינם ממשיכי' ברכ' ממדת הכתר ולכן הוא הקדוש ר"ל מובדל שהוא לבדו מבורך מן הכתר זהו שארז"ל כל השירי' קודש ושיר השירים קודש קדשים ר"ל הו' ספירות קודש אך שיר השירי' הרומז בתפארת קודש קדשי' בעבור שמתברך משם. הלא תרא' שכל הו' קדשי' צריכי' בו והוא מלך על ו': ולמה נקר' יום ג' שהוא שלישי להקף אמרתי עולם חסד יבנ'. ולמה נקר' ישראל בעבור שהתורי' נאצלת ממנו והקב"ה חזר על כל אומה ולשון לקבל' ולא קבלוה אלא ישראל שנא' כל אשר אמר ה' נעש' ונשמע וע"כ נק' ישראל כי נעש' ישראל הגשמי בנו וקבל תורתו ולכן אמר הקב"ה בני בכורי ישראל. ורא' מעלת ישראל שעול' ומתברך מכתר עליון הנקר' אהי"ה על שמו של ישרא"ל עולה כ"א פעמי' יהו"ה כנגד אהי"ה העולה כ"א וה' יתירים היא ה' אחרונ' שבשם בן ד' הוא כנסת ישראל ועמו ירד' ועמו תעל' שנא' אתי מלבנון כלה: ולמה נק' לב כי הוא עומד באמצע האילן וגם התורי' מתחלת בב' ומשלמת בל' והתורי' נאצלי' משם ע"כ נק' ל"ב וזהו משפטי' ב"ל ידעום ר"ל מב"ל ידעום שאין המשפטי' נודעי' אלא מב' ול' שהוא כל התורי':

נצח למה נקרא כלה כי זו המד' היא מדת משה ובה הי' מכלה לכל אויבים במעשו הרומז לאות ז' הרמוז לכלה לכן צורתו כצורת ז' שהוא שביעית לאצילות. עוד דע לך שאם תאמר והכלה בו' הוא ו' הנותן לו כח יעלי מלכ"ט (כ"א בלבנ"ה) הוא שר הממונה על הכלאון על פי הקב"ה. ולמה נק' דומה לתכלת כי החכמ' העליוני' נקראת תכלת וזו המדה היא למטי' ואין לה תכלת ממש כבראשונ' אלא דומי' לו כי כאשר יתרחק הדברי' מן המקור העליון יקל ונוטה ללובן והוא רחמי' והוא צד ימין ולכן נק' לבן שנוטי' לצד החסד. ולמה נק' יכין כי יכין ובועז למודי ה' הן ואלה שתי ספירות נצח והוד הם נקראי' לפני ה' למודי ה' אלה הם שמלמדי' העתידות לנביאי' שמשם השגת הנביאי' ואלה הם הרגלי' של כסא המעמידי' הכסא. וגם יכין במלואו יו"ד כ"ף יו"ד נו"ן ועולי' ור"ם ר"ל הוא הרחמי' שהרחמי' מן הרום למעל':

הוד דע בני שהוא רגל שמאל מהכסא וכל האומות מקבלים השפע' מזה הרגל. ודע הוא הוד לעלה העליות כי שרי מעלה אינם משיגים לכסא אלא לרגליו וזהו ונתת מהודך עליו ודרך שם עובר השפעת הפחד ומשם לנ"י. ובוא בני ואספר לך מה הי' עמי ומה בשורי' בשרני אדם אחד בחצי יום קודם שנטו צללי ערב והייתי הולך ושמתי בדעתי ענין קטב מרירי כי זמנו הי' ויראתי פן יזיקני וקראתי אל השם ושמע בקולי ושלח אלי אדם אחד ובא אלי ואמר לי לא תירא ולא תחת כי עבר זמן המזיק. אמרתי לו מנין לך אמר לי הודיאל בשרני א"ל מהו הודיאל מה טיבו ומה ענינו וא"ל מלאך שמתפרנס מאצילות ההוד העולה י"ה כחשבון שמו בעבור שיניקתו מי"ה הוא הפחד ודין קשה דע שההוד האציל ע"ו כיתות כחשבון שמו ושמות הכתות הם: הא' אור צחיאל הב' אור זרחיאל הג' ברכיאל הד' בשמיאל הה' גדיאל הו' גוריאל הז' דלתיאל הח' דומיאל הט' הודיאל הי' הומיאל הי"א וצריאל הי"ב ולפיאל הי"ג זרחיאל הי"ד זלעפיאל הט"ו חבמיאל. והכתות האלו יש להם דמות גוונים והרמז הרמוז נעים זמירות ישראל הוא המלך דוד ע"ה במזמור ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמי' ועתה שים דעתך וכוונתך לדעת שאלה הכתות נאצלי' מן ההוד ומתפרנסין מי' הכתרי' הם עשר ספי' מאצילות מחשבה הוא כתר עליון הנק' אור לא מתפרנס האור לאיאל. מאצילות הנק' אור זרוח הוא חכמ' אלהי' מתפרנס זרחיאל. מאצילות ברכ' העליוני' היא התשוב' מתפרנס ברכיאל. מאצילות הבשמי' הנק' קטורי' שנא' ישימו קטור' באפך ותרגום מקטר קטורת בוסם מבושם ולכן נק' בשמים והיא האציל' חכמה עלא' והביא' אל הת"ת ומאצילותה מתפרנס בשמיאל מאצילות קו האמצעי שכל גובהי מרום משתחווי' לפני כסא כבודו ואומרי' בשכמל"ו ברוך כבוד ה' ממקומו וקו האמצעי הוא הנק' גדיאל מלשון גודו אילנא קציצו ענפוהי שהוא עומד לגדע האילן משרשו ולקצץ כל ענפיו הוא סמאל ותני' כיעו"ר שושבינו ולילית בת זוגו וכל גדודיו שלא ישאר לו שורש וענף וגדיאל מתפרנס מאצילותו ומאצילות הגבורי' הנק' גור ארי' ויהודה לקח כח ממנו זהו גור ארי' יהודה. וגם הגבורי' עתידי' לעשות מלחמ' עם סמא"ל ואז יתקיי' נבואות הנביא ע"ה מי גר אתך עליך יפול ומאצילותו מתפרנס גוריאל ומאצילות צדיק יסוד עולם

עולם שנמשל למה שאמר הכתוב דלת תיסוב על צירה פעם סגור ופעם פתוח כשאינו מקבל הוא סגור וכשמקבל הוא פתוח ולכן נק' דלתי רחמי' ומאצילותו מתפרנס דלתיאל וגם יש לו שר אחד מתפרנס מאצילותו ושמו שעריאל ונק' שער הרחמי' ומאצילות הכלה ונק' כלה על שם שהוא שואף שלישי למדת הרחמי' והגבור' שכולם עתידי' לעשות מלחמה בשמי' עם סמאל וכל כיתותיו וכל שריו ולכלה הנצחון השלם לעולמי עד . והוא עומד ודומם ומייחל עד עת בוא הנצחון ואז יתקיי' מ"ש דהמע"ה ברוח הקודש דום לה' והתחולל לו אל תתחר במצליח דרכו זה הם הרשע באיש עושה מזימות זה תפי' ניעור שושבינו ומאצילותו הנק' דומם מתפרנס דומיאל ומאצי' ההוד מתפרנס הודיאל ראה והבן שכל אלו הכחות אע"פ שנאצלו כדמות גווני' כל הי' כתרים כתנו מהודם על כתר ההוד ושל הנאצלי' ממנו ומאצילו' שמאלי' שנק' הומה כאם המרחמת על בניה ולבה הומה גם מעיה הומי' בקרב' על שנתרחקו בגלות והמקטרג מושל עליהם זהו קול ברמה נשמע רחל מבכה על בניה ומאצילות' מתפרנס הומיאל. ודע והבן כי הודיאל וצריאל ולפיאל זרחיאל זלעפיאל חכמיאל . אלה הו' כוחות מתפרנסין תמיד מאצילות כת"ר ההוד וזהו ונאצל ששה בנים אלה הם הששה בני' המתפרנסין מאצילותו וצריאל ר"ל רצוי אל ולפיאל יש לו ב' למדי"ן עולים ששים זהו ששים גבורי' סביב לה חכמיאל הוא החכמ' שבסוף כשהיא בזעף גווני' מתלבשי' פח"ד ורעד' ועל ענין זה הדבר נק' כח הז' זלעפיאל מלשון זלעפה אחזתני וכשיבא עת וזמן שיהי' אם הבני' שמחה אז יזריח פני השם שנק' זרחיאל . מאור פני הכבוד הוא אור השכינ' ואז יתקיים נבואת הנביא ע"ה קומי אורי כי בא אורך וכו ליעקב שמחה ועוד להם מקום לבאר אותם בעז"ה .
ולמה נק' דומה לירוק שעי' כי הירוק ממוזג מאודם מעט וזו המדי' נאצלת ממדה קשה ואינה כמוה באודם ממש אלא נוטה לאודם ר"ל שהוא דין רפה ולא קשה ממש כמו הגבור': יסוד ולמה יסוד נק' צדיק כי הוא חותם המלך בסוד יה"ו כי עדיין הה' אחרונה אינה נאצל' ומזה הצדיק נאצלת ה' אחרונה ויהי' השם מלא יהוה ועם זה החותי' חתום כל איש ישראל כדוגמת הברית ראה והבן שבברית נמצאי' אותיות יה"ו בכל יסודי ותצייר בשכלך שעטר' בדוגמת הי' והאבר בדוגמת הו' והפריע' בדוגמת ה' הרי שבכל יסודי נמצא אותיות יה"ו שהוא חותם המלך ועולה אהי"ה ובהאצלת כ"י נק' יהו"ה ותשמע סוד גדול ונפלא כי יה"ו אינו חסר דבר כי הוא אדם שלם ברמ"ח אבריו שהאש' הוא ה' אחרון עם אותיות יה"ו בכח א"ל ואיך אינה חסר א"ל בכמה איברי' נקרי' אדם שלם ברמ"ח אבריו אותיות יה"ו בא"ת ב"ש עולים ר"י ובעלי' אותיות יה"ו במשפט קריאתו' יו"ד ה"א וא"ו עולי' רמ"ח בלא ה' יען שהית' בכח . ורא' והבן שאמר שהוא חותם המלך א"כ אין להכניסו במקו' זר מלוכלך ומטונף ואע"פ שאמר' תור' משכני אשה לא להתיר שלא כדרכ' כי אין כאן מקום ביא' והשחת' גמור' היא וגם מקום טינוף ומטנף חותם המלך וי לי' וי לזרעיה למאן דעביד הכי ואף ביאה במקומ' צריך לעשות בכונ' גדול' כי הכוונ' הנקיה והטהור' תוריד אליו נפש טהור ונקי' . ואם לאו תבוא אליו נפש טמא' ומגועלת ממקום טומא' כי כוונתו למלאות תאוותו ולא על הנפש ואלו הם פריצים ועזי פנים שבדור שעליה' אומרי' לאברה' השרי' של גיהנ' תן לי הנפש ר"ל הנפש החוטאת ולא תתפלל עליה' רק שלי הם וממקומי נאצלו ואלי ישובו כי אליך לא באו שהם שונאי' מלותיך ומשפטיך לא שמרו מלות ה'. והכוונ' לא תרחם עליה' ואברה' אומר אם אקח מכל אשר לך כלו' חייבים בכלייה .
הלא תרא' יוסף הצדיק כשתפשו אשת פוטיפר ואמרה שכבה עמי וכבש את יצרו ורא' חותמו חותם יה"ו ואמר איך אטנף הברית הזאת אשר הוא חותם השכינ' שנתני' ליסוד וזהו וחטאתי לאלהי' בלי הרומז לצינ' ולכן זכה ונק' שמו יוסף הצדיק מפני ששמר בריתו. ולמה נק' הר ציון א"ל הלא אמרתי לך שיש ירושלים למעלה והוא כנגד ירושלים למטה וכמו ציון שלמטה היא מגדול והמגדול שומר את העיר. כן ציון שלמעלה שהוא הצדיק שומר ירושלים היא המדה עשירית ושומר אותה מן ציקי קדרה ונותן לה השפעה . ולמה נק' שמו שלם מפני שממנו יצא כל דבר לפועל ובו נשלם. ולכן נק' שלם ומלת שלם מתחלף בא"ת ב"ש בכ"י הוא המוליד בכיה ואנחה על רחל מחסרון ההשפעה זהו רחל מבכה על בניה וכ"ז בעבור ישראל שמחללים התורה ואינם הוגים בה יומם ולילה לקרב ב' עם הלי' ששני בחכמ' והלי' בו' ומשך הו' וע"י התור' שנכתב מתחבר גם התור' שבע"פ עמה ולהיות נשיקה בינים' והם אנשי רשע ולא חשו והתור' הוא ב"ל כחלק ונעש' בכ"י לישראל שבוכי' ונאנחי' בגלותם זהו שלם המור' ב"ל ומור' בכ"י ומה שנקר' יסוד כי הוא יסוד הבנין שנא' וצדיק יסוד עולם ועוד המלא יסוד יו"ד המ"ך וא"ו דל"ת המ"ך וא"ו הוא כ"ו בה"ת. דלת יוד אותיות הויות ל"ו זהו יהו"ה קוינו ל"ו ואם תצרף יסוד ול"ו הם ק"ב זהו ויסב מעליהם ויבך הכר וכיון במדתו שנק' שלם ומוליד בכי ובכיה מוליד הרחמי' כענין נכמרו רחמיו ונק' איש גנת כי העשירית היא נק' גנוזה וזה נקרא איש גנוז שהמקבל נק' אשה והנותן נק' איש . גנוז גימ"ל נו"ן וי"ו זי"ן הנעלם בחשבון ועולים קח"ר לומר לך כל זמן שהי' יוסף גנוז בבור *) הוא הי' בבית הסהר ומדתו גנת וחס"ל

*) בכ"י הוא בית הסהר . ואולי הכוונ' כי ח' וה' מתחלפים

מן הרחמי' ופלא הדבר לאחיו כי הם הגורמי'. ונק' שבת הקודש. בעבור כי זאת הספי' נק' ברית כי הוא ברית ה' בינו ובינינו כמו שבת וגם נק' קודש כי הוא משך הו' ומתקדשת מכתר עליון בו' ומה שנקר' יוסף בעבור שיוסף זכה לזו המדה ויוסף לשון תוספת ברכ' ולכך נק' יוסף וזו היא שאמר' רחל יוסף ה' לי בן אחר כי אליו יורדים השפע מכתר עליון וכן הי'. ולמה נקר' לויתן שהוא מלשון חיבור שעתיד להתחבר חיבור שלם ולויתן במ"ק ע"ה עולה שם יהו"ה לויתן במ"ק עולה אה"ה ותמלאהו למ"ד ו"ו יו"ד ת"ו נו"ן והם י"ג אותיות כמנין אחד לומר לך אחד הוא עם אהי"ה אחרון ולמה נקר' עולם שבא לומר לך כי מי שזכ' שלא לעבור על העריות ושלא לטנף את בריתו וישמור ברית השבת בעוה"ז יזכה להשיג השגת לויתן בעוה"ב:

מלכות עתה באנו בשער המלך והשוער שומר (שלא יכנוס) שנוכל לכנוס א"ל ר' שמעתי שזה השער לה' צדיקי' יבואו בו א"ל מאן הם הצדיקי' א"ל הר' ושמך הו' הם יבואו בו ומהו לה'. א"ל הבינו' וא"ל ולצדיקי עוה"ז יבואו בו או לא יבואו בו א"ל יבאו א"ל אמר שמך א"ל רחם במי א"ל היינו רחם היינו אמר ר"ל הכי הוא א"ל אם ראוי אתה לעלות בשער המלך וקיימת מצות עשה רמ"ח. וא"ל רחם שמי ר"ל רחם מן הרחמים אני כאחז וכל רמ"ח מצות עשה קיימתי ואיך לא אעלי' אל שער המלך ואכנס ואשב במחילתי א"ל ואתה יודע הדרך א"ל יבואו המורים להורות לי הדרך א"ל ר' גדול אתה מדהע"ה שא' הודיעני דרך זו אלך ולמה ביקש מהקב"ה שיודיעו יבואו המורים ויורו לו. א"ל דהע"ה גדול הי' ולא הי' צריך לבקש מהשם להורות לו ע"י מלאך אלא ע"י השם וזהו הודיעני א"ל אם שמעת מה יעש' אדם ויכנס בשער הזה והתחלת ענייני וסדר קיום מצותיו א"ל ר' כל היכא שמצאתי מצוה קיימתיהו עד שמדדתי רמ"ח מ"ע שקיימתי א"ל בני ידעתי שאין האמת אתך מי הותר לך לדבר שקר והא כתיב מדבר שקר תרחק א"ל וכי שקר הוא הלא עסקתי בתור' לשמה וכל העוסק בתור' לשמה כאילו קיים כל מצותיו א"ל ואתה אמרת שמדדתי ואין מדידה אלא במצות א"ל שכי אמרתי מדדתי בשכלי שכל זמן שהייתי מוצא שעה פנויה עסקתי בתור' וגם את מלאכתי דחיתי ולא אמרתי כשאפנה אשנה וזהו שאמרתי כל היכא שמצאתי מצוה קיימתיהו. וידעתי שיעל' לי מן השם כאלו קיימתי רמ"ח מצות עשה א"ל אבל אני א"ל כך וכך עשה ותכנוס לשער הזה ותתחיל הענין והסדר יהודה בן תימא אומר הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמי' אבל אתה הרבית בדברים מבלי סדר ואיני יודע אם האמת אתך **א"ל ר' זה הסדר שסידר לך משונה היא כי לא מצאנו** תימא לא בתורה ולא בנביאים ולא בכתובים ומאמר שאמר גבור כארי שהוא מצד הגבור' הוא העז הוא הקל הוא הרץ א"ל נראה לך שדברי אבי ז"ל הם ברבוי כדברך אשר כל המוסיף גורע. דברי אבי ז"ל דברי קשוט ואמת הוא ומאחר שהי' המסדר שמו יהודי הי' צריך להזכיר תימא שם אביו ונק' האב תימא והבן יהודה לסוד נפלא. א"ל ר' מהו הסוד זה קשה לי ואמרתי אין תימא בתורה. א"ל ואין כתוב בתורה א"ל מבראשית ועד לעיני כל ישראל עברתי כמה פעמים ולא ראיתי תימא שמא יש תורה אחרת תורה אחת היא א"ל ברוך שלא נתן לאמר קרניים א"ל רחם ארחמך כאום יי' ר"ל רחם שמך הפכהו והוא אמ"ר ושם אמר הוא רחמי' שנאמר וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו והי' מן הדין להיות לך קירון אור פנים היא הידיעה אלא ברוך שהעלים ממך הידיעה א"ל אל תהפוך שמי כי רחם הוא כלומר רחם הרחם ותגלה לי סדר כוונת כל דבר כי אני רואה שכל דבריך טהורי' וקדושי' וממקום קדוש וטהור נולדו א"ל א"כ רחם ארחמך ר"ל אתה שמך רחם ארחמך בסדר הזה לא אשנה לך ואם אבא בספק אעורר עלי הרחמים ואתחיל ושם יהי' בעזרי יהודה אותיות י"ה הו"ד ומלת י"ה רמז למדת דוד היא כנסת ישראל. שהוא מלך ישראל חי וקיים ולכן נק' ישראל מיהודה עד סוף העולם. ובעבור שאומו' העולם מקבלים שפע גבורות ממדת גבורה ע"כ יהודה הוא ממדת דוד המלך הנק' י"ה עולה דרך ההוד אל הגבו' ומקבל משם גבורות ואכזריות מבלי חמלה. להנקם מן האויבים הנה שמו מוכיח י"ה הו"ד ואמר בן תימא כי יעקב נק' תימ"א תתן אמת ליעקב ויהודה הוא בן יעקב והנה יוסף אמר לאחיו שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם ואתם האסרו ויבחנו דבריכ' האמת אתכם ואם לא חי פרעה כי מרגלי' אתם ר"ל אם נהיה מקובלי' למטה יהיו גם השבטים מקובלים למעל' וה' עם אמת אתכם. וזהו ויבחנו דבריכם דברים שאתם דוגמתם ואם לאו אם זה הקטן איננו כפרדת החבילה ותקבלו פרנס' וחיים מפרעה זהו חי פרעה כי מרגלי' אתם ר"ל בארתם בכוחות הטומאה ואם תביאו את אחיכם ונהיה דוגמא עליונ' ונפרה ונרבה ונעלה לשמים רצוא אז נהיה שלימים וראוים לצאת מן הגלות. ולקבל התור' וזהו האמת אתכם. והנה האמת הוא תימ"א בתור'. א"ל ר' ולמה אמר אתכם והוציא עצמו מן הכלל א"ל כתיב ויאהב יעקב את יוסף מכל בניו כי נמשך אחריו זהו הו' ומשך הו' ואמת גם שניהם: ר"ל גם יוסף נק' אמת כיון שהוא משך הו' הוא אמת כיעקב שהוא הו' ואמר האמת אתכם אני ויעקב וה' אחרון שבשם בן ד' נהיה אתכם א"ל ר' כל עצמותי **תאמרנה ה' מי כמוך וכל שמתחיל במצות אומרים לו**

גמור ותשלים דבריך ולך תשים לדקה : א"ל אתחיל :
ומאין יבא עזרי אמר הוי עז כנמר מאחר שעלה יהודה
וקבל גבורות מפחד יצחק שב לעז כנמר שנא'
ונמר חברבורותיו ר"ל עירב דין על מדתו . ואמר קל
כנשר ר"ל כשמקבל מן הגבורה נעשה קל כנשר שהוא
יהודה עצמו שה"י נק' נשר אז רץ כצבי להנקם מאויביהם
וכשמתוועד עם האויבים ומשיגם אז וגבור כארי גור
אריה יהודה ואריה בגי' גבורה אז ונפלו אויביכם
לפניכם לחרב ואמר זה החכם שידע כוונת הענין אימת
יהודי"ם מתגבר באויביו ואף בגלות יש לנו הצלה
מהאומות כשאתה עושה דוגמתו במצותיו ואתה מעיז
פניך בעבודת השם יתברך ואע"פ שמלעיגין עליך ואיך
כמנע מלך שלעג. ואיך בוש מפני האדם ואפי' בפני
המלכים איך בוש כענין ואדברה בעדותיך נגד מלכים
ולא אבוש. ולא תאמר איך אעסוק בתור' בזקנותי הנה
לא עסקתי בבחורותי ולא אדע ולא אבין וישחקו בי
ויעשוני לעג ביניהם . ולכן אמר הוי עז כנמר כי יעל'
לך הקב"ה כאלו עשית עולם מלא שהקבצת כלולים
ישראל הנק' עולם מן האומות וקל כנשר ר"ל שלא
תאמר בעל בשר אני כבד בתנועי אני האיך אלך להזיק
את עצמי וגופי תעשה המצוה ע"י אחרים ואני אנ"ח
לכן אמר קל כנשר ר"ל עשה עצמך קל לעשות רצון
קונך ושמא תאמר אלך לאט לאט טוב אמר רץ כצבי
פן תעשה המצוה ע"י אחרים ותשאר בלא מצוה וגם
בבוא המצוה לידך אל תאמר עדיין יש לי שהות כי
היצר לוחש ושמא יטרידך ולא תעשה ואם היצר לוחש
כגון בחורף שהקור גדול ובקיץ שהשינה מתוקה. ויצר
אומר לך תנוח ותשקט ולמה תפסיד שינתך וחזוק גופך
ותבא לידי חולי ומן החולי למית' כי אחים הם ואחר
המות מה תועלת לך וכן בחורף התקרר והנזק ולא
תועיל שוב אמר וגבור כארי התגבר עליו ולא תשמע
לו ותשכים בבקר להתחנן בפני בוראך ואם כנת את
עוש' הקב"ה יעש' כמוך ולא תאבד בין האומות ואחרי
זאת א"ל בני אתה רוצ' להכנס בשער המלך תעש'
כסדר הזה. תשכים בבקר קודם אור הבקר ותתחנן
לפני השם ותכוין בסוף כל משמור' ומשמור' שבסופי
המשמורות הקב"ה נזכר לחורבן הבית וגלות ישראל בין
האומות ובאותה שעה תכוין ותתפלל כי אותה השעה
ראוי' ורצוי' ואחד המרב' בתפלתו ובתחנתו וא' הממעט
ובלבד שיכוין לבו לשמים. האמת בני הממעט בכוונ' טוב
הוא מהמרב' שלא בכוונ'. יאמר פרשת העקיד' לכבוש
ולמעט הדין מעלינו ופרשת המן אחר כבישת הדין
להשפיע עלינו ברכ' ולפרנסינו די חיותינו ולא תוסי'
כדי שיהא בטחונך בהקב"ה כל יום ויום דומיא דמן
עומר לגלגולת בכל יום והיו עוסקים בתור' וכן תעש'
גם אתה כי ברוך ה' יום יום . וי' הדברות ליחד
להקב"ה יחוד גמור של עשר. ופר' קטרת כדי שיקח
כל דבר ודבר חלק הרחמים כענין הקרבנות שהי' לוקח
כ"א חלקו ר"ל הקטרת כולם בקרבן ההוא. והם עולה
ומנח' ושלמים חטאת ואשם. וטוב לומר פיוטים אחרים
עד עת בא הבקר כי אז זמן הקרבנות ואחר הקרבנות
יאמר רבון כל העולמים יהי רצון מלפניך שיהא חשוב
כאלו הקרבתי עולה בזמנ' או מנח' או שלמים ואחר
פ' חטאת לא יאמר יהי רצון שאין החטאת באה נדבה
ואם לא תוכל להלחם עם היצר הרע לקום ולעיין
בסופי משמורות כי לא נתנו לך שינה רק שיתין נשמי
וראי' ושכן שיתין נשמי שינה שהדין פועל בכחו כשיעור
אחת והוי' שיטות כחים וכ"א כלול מעשר ע"כ שיתין
נשמי ואם לא תוכל בכל משמר עכ"פ חצי שעה קודם
לאור היום קום כדי לתקן עצמך בעבודת הלב הוא
התפל' ולא תלבש מיושב אלא קח חלוקך ותכסום בו
ראשך וזרועך בעודך שוכב וכמלא' הקים שאתה מכוסה
ואל תאמר הנני בחדרי חדרי' ומי רואני כי הקב"ה
מלא כל הארץ כבודו כי כתורה עמו' שרי' שאם לא
תלבש חלוקך בזו הדרך יראה הברית : וראי' והבן מה
אתה רוא' ומה רואה הברית ותדקדק בחלוקך ללבשו
בלא היפוך שלא יהפוך חיצון לפנימי כי הוא כיסוי
הגוף והפנימי הוא טהור ונקי ומצד החיצון מקום
טומאה ולכן אל תהפוך כי ת"ח מדקדקים שלא להפוך
חלוקם. והנעול מנעל ימין תחלה ולא תקשרנו ואח"כ
שמאל ותקשרנו ואח"כ תקשור מנעל ימין א"ל ולא
בעי לנעול כתפילין א"ל דיכי הבי הוא ניעל של שמאל
תחלה אלא מפני שהבריית' אומרת נועל של ימין תחלה
עבדינן כתרווייהו נועל של ימין תחלה וקושר של שמאל
תחלה. א"ל מאן דאמר כתפילין מאי דעתיה א"ל בני
מנעל הוא ימין ושמאל שנא' מה יפו פעמייך בנעלים.
וכשם שתפילין מניח של שמאל תחלה כדי שלא יהא
תפילין של ראש בראש והיא ר"ל כי אינה לשם. ע"כ
צריך להניח ביד ובשיצא להניח בראש אז תחתם בניתו
ומברכה ואומר ברוכה את לה' בתי וכן המנעל נועל
של שמאל תחלה כתפילין פן ינעול של ימין ולא ימצא
המנעל של שמאל ברגלו א"ל והאומר של ימין תחלה
למה א"ל בני תפילין של יד יש לה י' שמורי רחמים
ובעבור שרוצ' לעלות אל המלך נוטל רשות מהשוער
ולכן מניח של יד תחלה מ"מ אין צריך הכנה כי הי'
עמו אך המנעל אשר הוא ברגל של שמאל ומנעל שמאל
הכין לך הדרך ותנעול של ימין תחלה ואח"כ של שמאל
וכדי לצאת ידי שניהם נועל ימין תחלה ואינו קושר
והכין מקלה ואח"כ נועל שמאל וקושר והנה רוצה
לעלות ולעשות קשר וחבור בימין והכל אחד. והלך
שלא בקומה זקופה פן תדחוק רגלי השכינה שנא' והארץ
הדום רגלי. רגלי הקב"ה הם יכון ונוטה והם על הארץ
והים

ושיא כ״י ושיא כפופ׳ תחת רגליו ולו הכח והממשל׳ וקומה זקופ׳ ואם לא הלך בכפיפ׳ אתה עושה היפך דוגמת השכינ׳ ותבדוק ותיטול ותניח תפילין ותתפלל היא עול מלכות שמים שלמה. שכן אמר ר׳ יוחנן הרוצ׳ לקבל עול מלכו׳ שמי׳ שלמה יפנה ויטול ידיו ויניח תפילין ומתפלל ואתה יודע שכל מקום שהולך אדם מלוים אותו שני מלאכי׳ כענין שאמרו ביעקב אבינו ע״ה מלאכים שלווהו וגו׳ לכן בכניסתך לבית הכנסת עשה שתעוררו׳ ותתפלל ואומר התכבדו מכובדי׳ קדושי׳ משרתי עליון שמרוני עזרוני שמתינו שמתינו עד שאכנס ואצא שכן דרכן של בני אדם ובעבור שמכניסם בחוץ והסדי׳ והותיקים בבתי כנ״ות ע״כ נקט מהם שמיר׳. א״ל ר׳ ולמה פעמיים א״ל כענין טוב אשוב שאין השמיר׳ מכח עצמם אלא מכח הקב״ה וכן תאמר בכל פעם שתכנוס כי השעות מחולקו׳ כ״ש שמשתנות כפי מעשה המקבלים. ולא תגלי׳ עצמך עד שתשב ותגלי׳ מלפניך טפח ומאחריך טפחיים ואשה מאחריה טפח ומלפניה לא כלום ע״כ צורך הגלוי מכאן ואילך יש ליזהר שלא לגלות ואפי׳ לדרעיה כד מנח תפילין כי כל איברים של אדם רומזי׳ לדברים גדולי׳ ונוראי׳ ואין שבח כצניעות בעולם. וכשתשב יהי׳ פניך לדרום כדי שתעש׳ כבוד לאברהם ואחורך לצפון מצפון תפתח הרע׳ ולא תשב בין מזרח ומערב הם ד״ו פרצופי׳ שלא לחלוק וכ״ז כשתפנה במקו׳ מגולה אבל בב״הכ שבבית שיש לו מחילות אין לדקדק ובשד׳ אחורי הגדר תפנה מיד מבלי דקדוק ובבקע׳ תתרחק עד שלא יוכל חבירך לראות פריעתך ולא תאנוס עצמך לדחוק יותר מדאי כי אתה מעורר הצער. ותקנח ביד שמאל ולא בימין כי הימין הוא מעולה. ולמה ישמש בו שימוש שאינו ראוי לו מאחר שרמוזו גדול ולא תקנח בחרס כי הוא מן העפר וגם מן האש ואין הכשפי׳ באים אלא מן העפר והיא מדה האחרונ׳ שהיא אשה וע״כ תזהר מכישוף וכיון שכן הוא ע״כ תרחיק כל מזק מגופך כגון עשב יבש וצרור שקינח בו חבירך כי גופך דומה בדבר גדול ולכן תשמרהו ותפנה בלילה כמו ביום אחר שאתה מקדש עצמך מצד כבוד העליון מה לי ביום מה לי בליל׳ וכתורא עמי׳ שרי׳. ועמוד במקום גבוה ותשתין או לתוך עפר תיחוח משום ניצוצות הניתזים על רגלים ויאמרו שאתה כרות שפכה ואינך מוליד ואם בנים אחרי׳ ונפשם נפש מסואבת ואם תבא לאחוז האבר ולהשתין אחוז מן העטרי׳ ולמטה לצד הארץ ואף אם אתה נשוי פן תבא לידי קושי והקושי׳ מבי׳ לידי הרהור והרהור שולט ונדבק ופוגם יותר מן עביר׳ ואל תשמש לרכך כי אתה מזיק את הגוף אשר הוא טהור כלי הנפש העליונ׳ ותרחוץ כפיך ותברך בא״י אמ״ה אקב״ו על נ״י ומלת נטילה הגבהה כענין וינטלם וינשאם כל

ימי עולם. ונטילת ידים ונטילת תפל׳ שוים בהגבהת ע״כ תגבה ידך שהם עשר אצבעות כנגד י׳ ספירות ותכוין להתקדש מן העשר כאדם שהוא ת״ת מגביה ידיו למעל׳ אלו זרועות עולם וממשיך מן המקור העליון ומוריד שפע למט׳ ומברך את העשר וכן תמשו׳ אתה שהמים רומזים רחמים והאצבעות הם עשר עשר כנגד עשר ע״כ תגבה ידך ותכוין זהו שארז״ל בתר כוונה אזלינן. וע״ז אמר הכתוב ואשא כפי אל מצותיך אשר אהבתי וכן בעשותך למט׳ חקיק׳ וציור כן יעשה למעל׳ וידקדק לערות עליהם ג״פ כי ג׳ רוחות רעות שוכנים על היד והעביר א׳ א׳ א״ל ויעביר כל הג׳ בבת אחת א״ל רוחות רעות אין נאצלים מג׳ מדות אשר שלשתן דין והראשון מצפון תפתח הרע׳ והו״ד והס״ם עקרן משם ודרך שם יורד החשך בעולם אחד אחד מכנים ומעברין או שלשתן בבת אחת הוי אומר א׳ א׳ גם אתה כן. ומצד ג׳ רוחות הללו תזהר קודם נטיל׳ שלא תיגע ידך בפה או בחוטם או באזן או בעין פן תוליד נזק כי כל אלו מרמזים לכוחות עליונים וכל א׳ גבוה מחבירו. וזהו קדושי׳ תהיו כי קדוש אני ה׳ ותכוין בברכ׳ כי קריאת השם הוא לשון אדנות באל״ף דל״ת והכוונ׳ שהוא אדון הכל. ובשעת קריאתו ביו״ד ה״א תמורי יהו״ה שהוא היה הוה ויהי׳ ובמקומו אבארהו גם מלת אלהי״ם ומלת א״ל בע״ה. ובחסרון המים תעביר בכל מידי דמנקי אלא שמצוה מן המובחר במים. ואחר נטילת ידים תברך אשר יצר את האדם בחכמ׳ וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים כי הוא דוגמא עליונה הנקבים והחלולים הם הצינורות אשר דרך שם נותן הנותן ומקבל המקבל ואם יסתום אחד מהם לא יתקיים המקבל: וראי׳ והבן שרמ״ח איברי׳ רוחניים מתקיים דרך נקבי׳ וחלולים שכן חלולי׳ חלולי׳ עולה רמ״ח. א״ל ר׳ והלא בהסתלק עלת העלת הפתוחים נסתמים. א״ל בני יש להם קיום. ועוד תינוק שבמעי אמו טבורו פתוח אשר הוא סתום ופיו שהוא סתום הוא פתוח והנה עלת העלת פותח וסותם ואמת מברך מפלי׳ לעשות יש או הראי׳ פלא כזה כאד מלא רוח שהוא סתום ורוח שמור בו יעשה בו נקב כחודו של מחט רוח חלף והלך לו. והאדם מלא נקבים והרוח שמור בקרבו: ואם רצונך לסדר עם שאר ברכות גם על נטילת ידים בבית הכנסת רשאי אתה אך אם תברך מיד אחר נטילת ידים ואשר יצר אמור אלהי נשמ׳ כו׳ ותחתום ברוך אתה ה׳ המחזיר נשמות לפגרי׳ מתים לפי שהיא סמוכ׳ לחברתה ואינה פותחת בברוך שכיון שחברתה מבורכת וצדיק חונן ונותן למה יברך בפתיח׳ אין צורך וכל שאין צורך אין לברך. גם כל היום כשתפנה בין לגדולים בין לקטנים תברך על נטילת ידים ואשר יצר והוא שמשמשת או קמה אצל צלמו שכי

תברך

תברך אשר יצר לחוד והדין נותן אחר שמעביר רוח רעה מגופו ונשאר נקי וטהור האיך לא יעורר לברך ואל תברך כ"א בשעת הניגוב שכל זמן שלא ניגב לא עשה כלום שהרוח רעה עם הניגוב עוברת. ומיד תברך בציצית טלית קטן על מצות ציצית ועל טלית גדול להתעטף בציצית וצריך להתעטף מעומד שנאמר לכם לג"ש שלא תאמר אחר שמצות טלית רומז בכ"י א"כ יהי' מיושב כי עליה נאמר ואתה קדוש יושב תהלות והוא השער הנז' ועליה אמר אנה הלך דודך ונבקשנו עמך ר"ל עמך יוכל להשיגו ואולך לא ומלת יושב ממתין כמו ותשבו בקדש והישיב' מורה עיכוב והמתנ' ומרמז אל הכרמז וכדי שלא תעשה אותה מיושב חייב' תור' מעומד שהא"ל וזו שמלוי רומזת בה' קשרים ה' אחרונות וה' אותיות ה' ספירות ואלו ואלו אח"ד ואי"ט שהכלת בה רומזת אל שהי"ך הוא חכמ' עלא' אם כן ראוי לעשותה מעומד. א"ל ר' א"כ דברים שרומזים בכ"י צריכים להיות מיושב א"ל אין הכי נמי והכי אמר לי ג"כ דברי' שרומזים בכ"י כגון נפילת אפים ותהלה לדוד ותפילין של יד וכיוצא בהם צריכין להיות מיושב כי מצות מיושב ממשיך מכ"י ומצות מעומד ממשיך מתפארת ישראל. ואם עשה מעומד הדברים שראוי לעשותן מיושב הרי הוא משקר ומחליף ומקלקל הצינורו' והפך בהפך. א"ל ר' והלא של מיושב עושים מעומד א"ל שלא לתת פתחו' באחרונה וקוף הענין דברים שמיושב ועוש' אותן מעומד צריך לכוון במה שרואה אף שעומד מצד שלא יהא פתחות בדבר וכן העוש' של מיושב ומכוין שלא יחליף הדברים ושלא יקלקל הצינורות ואינו נותן פתחות לדבר על שניהם כאומר כי ישרים דרכי ה' ועם כל זה העושה מיושב צריך לעשות כבוד לכרמז בשעת ברכ' ולקום מעט וכן הדין נותן. ואח"כ תניח תפילין בזרוע שמאל למעל' מה' פרקים ותהא מיושב ואתה כבוד בברכה וכנגד הלב כי הלב לצד שמאל ומברך להניח ואח"כ של ראש ומברך על מצות תפילין ואין כאן מקומם ובמקומם אבאר בע"ה. א"ל ר' אמור כאן מעט ושם הרבה א"ל מה אומר א"ל למה להניח. א"ל להניח ברכה אל ביתך. ובשל ראש על מצות כי מן הראש מורידים הברכי' בבית א"ל ואם שח א"ל מברך על של ראש להניח ועל מצות. א"ל הנה של ראש להניח א"ל הכי כוונת הענין אתה הראש הפסקת הצינור מלהניח אשר צויתני להניח ברכה אל הבית ותתקן. ותמיד תמשמש בשל יד תחל' ואח"כ בשל ראש כי אם לא יעלה דרך הסולם יפול ויהרוס. והמשמוש הוא שלא יזוז ממקומו כי אין הדבר נכון ולא תישן בהם פן יצא לידי נפיחה ורא' והבן קדושתן ואחר הנחתן תמשמש ותברך שכן אמר רב אשי כל אימת דממשמש בה מברכי' ובענין שינה יש בהם כמה חלוקי' דינים. כשהם בראשו יוכל לישן שינת ערא' כי שינת ערא' אין בהם לא חשש נפיח' ולא היסח הדעת. אבל לא קבע כי יש לחוש לשניהם. וכשהם בידו לא קבע ולא עראי פן יפלו לארץ מקום דריסת רגלים. ויש חילול בקדשים וכשמניחם אצל מראשותיו פורס סודר עליהם כי מכבד הקדשים וישן אצלם בין שינת קבע בין עראי ואם תכנס לבית הכסא תחלצם ותניחם חוץ לד' אמות או כרוך ותכס בכלי תוך כלי א"ל ר' והלא מכוסים בעור א"ל יש בעור שם שדי ש' בראש וד"י ביד. ואח"כ תלך לבית הכנסת ובלכתך מהר פעמיך שכן כתיב בבית אלהים נהלך ברגש ובהלוך בתי כנסיות ובתי מדרשות מעורר הלוך רחמים מסבה לסבה א"ל א"כ ילך וישב וידום א"ל מעלה שהולך מלבד מעלת התפל' ומעלת הלמוד כי הם מעוררים את האהבה. ויבדוק מנעליו פן יהיו מטונפים וכתיב מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב ואם יהיו מטונפים מה תועלת לו בתפלה. ובהכנסך לבית הכנסת תאמר מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל. מ"ה במילואו מ"ם ה"א מוליד מ"ה אחר והנה מ"ם מ"ה היא הו' ומשך הו' כי מ"ה עולה אדם א"כ ב' ווין שנקרא' יסו"ת ור"ל אתה מ"ה הוא ה"ה טובו אוהליך הוא יסוד ומלכות אהלי יעקב ואמר יעקב כי בגלות מבקשי' ממנו טוב' אבל בגאולה משכנותיך ישראל שבמקום ישראל אין שטן ואין פגע רע ועתה בקריאתך מה טובו אוהליך בבואך לבית הכנסת תעורר הטוב'. ואחר הקריא' הזאת שבקשת להתברך מהטוב אמור ואני ברוב חסדך אבא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך והוא מאמר הטוב ומלת אשתחוה אריך וגם בקריא' זו תועיל ותשב במקומך ואם יש לך טלית אחר התעטף ותשהה מעט ולא תפתח פיך עד שתחשוב בלבך לפני מי אתה עומד ומי הוא השומע דברך ואז תלבש אימ' ופחד ותפתח פיך ואמור תפלתך על הסדר אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים ר"ל לעשות הלב היא כ"י לשמים היא ה"ת על מחשבתו זה הממעיט אך המרבה הוא מכוין להוריד השפע מברכו' עליונו' להשקות למטה' מן העשר ואח"כ לבו לשמים. ותתקן מלבושך כנאמר הכון לקראת אלהיך ישראל א"ל א"כ מי שמלבושיו קרועי' לא יתפלל ואם אין בידו לתקנם מה יעשה. א"ל אין הבגדי' הללו כמשמען רק הכוונ' היא כנה מלבושי הלב הם מחשבות השכל וכשאדם רוצה לעמוד לפני אלהיו צריך לתקן מחשבות שכלו שגם ישראל רוכבי אמור לו הכון לקראת אלהיך היא שכינ' אתה הנק' ישראל והנה שלמטה מעורר להעשות למעל' וכשאתה מתפלל אל תגביה קולך בתפלתך רק השמע לאזניך מה שאתה מוצי' מפיך שהתפל' והקול במקום א' זהו שפתיה נעות וקולה לא ישמע. ולכן כל שינה ושינה

ותיבה תחתוך בשפתיך ולא תבלעם שהתיבה רומזות בעליונים שם השבות וכשתוליד חסרון בתיבה ולא תוציא' בשלימות כ"י עדותיך חסרון והוא שקר כי אין חסרון ואף כי יש חסרון בהשפע' גם זה רעה חולה שאתה מחסר השפע וק"ו תפרידם זה מזה פן תכשל באמרך ספרו בגוים את כבודו שא' של את כבלע והמ' של בגוים מתחבר בת' של את וכמלא ששב הא' למ' והוא גידוף לי' מת ח"ו וכן שבתי ירושלים את וכן ויראו העם את ה' תפרידם. א"ל ולמה ידביקם עד שיצטרך האדם להפרידם ושמא יכשל א"ל מוכרחי' הם כי התיבות נרמזות בספירות והספירות הם דבוקים דביקות עולם כענין נעוץ סופן בתחלתן והנה מוכרח להורות אל הדיבוק ואף כי דבוקים נפרדים בהשפע' הרי כאן פירוד ואין הדיבוק והפירוד מורה רק בזה. ולא תאריך בתפלתך יותר מן הצבור פן תשבש תגשי הרוח ואין הגאות רק להשם יתברך שנא' ה' מלך גאות לבש :

א"ל ר' והלא מאריכין לו ימיו ושנותיו א"ל ה"מ יחיד אבל עם הצבור ישוב עם הצבור ולא יאריך יותר מן הצבור. ובק"ש השא כזהר מאד מה שתוציא מפיך והשמע לאזניך רמ"ח תיבות שבו וכן *א"ל כשעלה מרע"ה לרקיע שאל להקב"ה למה חסר הג' תיבו' מק"ש עד שיצטרך האדם להשלים ואם הקב"ה מחסרן אדם מאין לו להשלימם. והשיב גלוי וידוע לפני מי שאמר והי' העולם שעתידין ישראל ללכת בארץ לא להם ארץ ככרים יעלו עליהם בהמות טהורות גם טמאות שפן וגמל שמו עליהם כי שנו מדרכי השם ור"ל בגלות יתגלגלו בבהמות אפי' בטמאות ויפנו ממצות השם אל האלהים אחרים ואין הטומא' נוגעת רק עד ו' קצוות והוא את אבי אבות הטומא' שכי לו אב הטומא' ר"ל מי שנגע במת הוא אב הטומא' שלישי לו ראשון רביעי לו שני בחולין חמישי לו הוא ג' בתרומה ששי לו הוא רביעי בקודש ע"כ חסר הקב"ה בזו השמיטו' ג' תיבות מק"ש המעיד על רמ"ח איברים של אדם והוא נגד כתר חכמה בינה להרמיז כי אף בגלות לא נאמר על אלו הג' העניים והאביונים מבקשים מים ואין ר"ל מבקשים גם אותה המדה הנקרא' א"ן וכ"ז בגלות רק בבת ימי בראשית אשר הטומא' מגעת שם. אבל הג' הם כתר חכמה בינ' אין שום טומא' מגעת שם. ולכן חסר הג' תיבין בקריאתם שמע להודיעך קושט דברי אמת לך האדם אשר הוא דוגמא השלשה צריך לכללם בתיבת שלש שמות אני ה' אלהיכם אמת הרומזים לג' שאמרתי אני רומז לחכמה אלהים כענין אני חכמה אלפים לעולם קודמה ור"ל אני של יהוה בהוא כ"ע הכללתי אלהיכם הוא בינ' והנה ג' רוחניים הם ברמז ולכן אנו כופלים אני ה' אלה' בי נעלמים בנעלמי' והנגלים הם כנגד הנגלים ר"ל נעלמי' הוא הכפל. ונגלים הם הנראי' והנקראים והם נגד הנגלי' ר"ל אני רומז לחכמ' שלמ' כענין אני בכר אחכמו. ור"ל אני חכמה שלמה יהו"ה שהוא ת"ת ישראל לקחני מבית אבי הוא פח"ד יצחק שהוא אלהיכ' והמליכני עליכם והרי כאן ששה שמות ג' נעלמים וג' נגלים. ואם הוא העלימם מפני הכבוד אתה צריך להעלותם כי הוא אמונתינו ועל שק"ש הוא עדות ברור' פעמיים בכל יום ע"פ שנים עדים חייבי' כל ישראל להעלות עדות זו פעמיים בכל יום. ואשה פסול' לעדות לכן אשה פטור' מק"ש ומגברי אחזה אלוה שהיא ראשך כמין י' והי' קטן ונעלם מן האותיות ויש לו קוץ למעל' להרמיז אל הכתר וקוץ למטה להרמיז אל הבינ' וע"כ במוח שכל חכמה ובינה והראיי' שמשם בא בלבול אדם והטיפ' שהולד נולד בה נמשך מן המוח ומתפשט' בחוט השדרי' ומשם לגידין הילך והילך עד הצדיק וצדיק הוכן ונותן לאשה. והנה דוגמתו במרכבו' העליונ' והאצילות מן המוח שהוא כתר חכמ' ובינ' בחוט השדרי' שהוא תפארת ישראל ומשם לצדיק שהוא הברית ומבריח לאשה והאשה בעולם השפל. ואם לא יבין בגופו ובשרו לא יאמין הנה הכתים בדוגמתו כפר בעשר' מאמרות אל יענו אמן מפיהו כי אין קדושתו קדוש' ויוציאוהו מגוליה' כי טומא הוא מחוץ למחני' ומושבו הוא ירבעם הרשע לכן יזהר להשלים ויש לך להתבונן ארבע פרשיות בקדושה אמור' והם תפילין שבראש וד' בקדושה קלה הם תפילין של יד וכ"י מתעטרת בהם הרי כאן ט' והברכ' כולל העליון ואין כאן חילוק ובעבור שהם עדות של יחוד ע"כ צריכי' שלימות גם התבונן בסוד הקדוש' האחדות שעשר קדושות זו בזו והם הספי' ע"כ אין לפחות מי' והנה עשר שמות אינן נמחקים לרמוז אל הענין גם עשרת הדברות ג' מצות עשה וז' מצות לא תעש' ויש שרוצים להשלי' בא"ל מל"ך נאמ"ן וטעות הוא בידם שאינן ג' ראשונים נרמזים באלו כי הם אברה' יעקב דוד ועוד אינם מגוף הק"ש ובק"ש בעינן להשלים רמ"ח :

וראה והבן שכתב בראשונה ג' שמות יהוה אלהינו יהו"ה ובאחרונ' ג' שמות אני יהוה אלהיכם וג' נעלמים הרי כאן ט' והוכרחו להסמיך אמת אל אלהיכם כענין שנא' וה' אלהים אמת. והאמת הוא שם הרי כאן עשר וע"פ הדבור תקנו חז"ל ק"ש והשלימוהו בנקהרים. ומצד מעלת הנעלמים אין לקבלי' רק ש"ץ וכל העם ישמעו ויבינו ומכווני' ומודים כי ש"ץ הוא כמלאך ה' צבאות ואני זוכר באמר לי אבי זלה"ה מלה במלה כל דבר שצריך עשרה כגון ק"ש וקדושה וברכו וקדיש. וכיוצא באלו כל יחיד ויחיד חייב בי' עם הש"ץ וא"ל טעם עדות בדברים השווים בעדותן אוהב הקב"ה שנא' הן אל כביר לא ימאס שהם אינו כן יחיד לא יענה קדוש' ולא קדיש ויסמכו כולם בש"ץ וא"ל ענינו

של

*נ"ל דצ"ל א"ל שני

של ירידת ש"ץ ענין אחד שאלתיהו על שעקר וא"ל כל יחיד ויחיד ובלבד עשרי' א"ל ומה ליך בעשרה א"ל הואיל ורוצ' להשלי' בנעלמים א"כ צריכים י' כי עם הנעלמים הם י' שמות עם המרכבה אמת וכל י' שמות צריכי' עשרה: וכל שאינו קורא ק"ש עם הצבור אין לו רשות לכפול מה יעש' להשלים יכוין ע"ו ווי"ן דבאמת ויציב להשלים ברמז ועם כל זה קרינן בי' מעוות לא יוכל לתקן כי אותם הג' תיבות לא אמרם כשאר הציבור ר"ל ט"ו ווי"ן הם ג' שמות ה' ווי"ן עולים ל' ול' מלעייל כ"ו הרי כאן שלש' פעמים יהוה יהוה יהוה ובערבית יכוון בו' של ואמונ' שהוא מוסף א"ו הרי כאן שלשה אותי' וא"ו ב' ווין עם כללן הייני מא' ועד ו' הוא כלל הו' ועולם הב' ווי"ן ב' פעמים אהי' וא' מלייר יו"י הוא כ"ו יהו"ה הרי כאן ג' שמות. ועל שלא השלים עדות במלות מבוארות קרינן בי' מעוות לא יוכל לתקן. ומיד ויפול משה על פניו ר"ל המשיך ממדתו שיא כלה על מט"ט ובו שפע וברכה וקב"ה אמר ישמח משה במתנת חלקו שהוא שבת בשפע שהוריד לו ועוד דברים רבים בק"ש ואין כאן מקומו. וכשתקרי' ק"ש תזהר לתת ריוח בין הדבקי' כמו אתכם מארץ מצרים פן תשביע המ' מלך השכי ואתם מורה חברון וכן וחרה אף. אותו ותרתם וכן כל כיוצא בהם וכל השמות האמורי' בפרשה ראשונ' תאריך בקריאתם כל אחד וא' עד שתכוין ה"ה הו"ה ויהי"ה אך בא' דאחד לא תאריך שלא יראה אי חד ורא' והבן שבחן וגם לא תמהר בקרי' הח' שלא תקרא' בחטף ותאריך בד' עד שתחשוב בלבך שהוא בורא עולם ומלך בשמים ובארץ למעל' ולמט' ובד' רוחות העולם. מזרח מערב צפון דרום. ותשוש רבה ועל רמ"ח אברים שבך ואם לא תוכל לכוין כל כך תכוין ה' אלהינו שהוא עתיד להיות אחד ובכל מאודך בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו א"ל ר' והלא אמרינן אפי' בא ליטול את כל ממונך ומי יוכל לסבול א"ל ראה והבן אם בא ליטול נפשך נתחייבת לו כי אין משפט מעוקל מלפניו ואם בא ליטול ממונך ודאי הוא בדין שאינו שלך א"כ כל מה שעוש' הוא דין אמת והאמת אתו למה תתרעם. זהו בכל מדה שהוא מודד לך כדין הוא ותאהב אותו. א"ל ר' נפשו של אדם של השם נפשו תהבו ג"כ של השם הוא כשבא ליטול את נפשו וממונו שלו לוקח א"כ מאי רבותא דאדם ומה שכר לו אם לא יתרעם א"צ אם הקב"ה נוטל דבר של אדם ואדם אינו מתרעם אלא אוהב שפיר. אלא אי למ"ת שלו הוא נוטל אם מתרעם שלא כדין הוא מתרעם ויענש. ואם אינו מתרעם אלא אוהב ושמח לא יהי' לו שכר א"ל ועד עתה היכן היית א"ל את קשה לי וזה שאלתי א"ל הלא אמרתי לך שב"ה הכי אמר

לישראל אם תתרעם שלא כדין תתרעם ותענש. כי שלי אני נוטל ואם לא תתרעם הלא שכרך כפול מאד כ"ש למי שבא אליו נפשו בהשקט ובמנוח' שלא בהרגש ועכשיו הוא נוטלו או בשריפ' או בסקיל' וכיוצא בהם שמצטער ואינו מתרעם יש לו שכר בזה א"ל ר' דבכך יקשיינו אם נתחייב למה יתרעם ואם יתרעם הוי שלא כדין. ואם לא יתרעם למה יהי' שכרו כפול א"ל עד מתי העמיד בטיותך ולא תבא אל האמת. הכי אמר הקב"ה לאדם אם יאמר לך אדם אם לא תצא ממחיצת הקב"ה לעבוד אלהים אחרים אני נוטל את נפשך או ממונך אפ"ה ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך. א"ל מתוך השקר יתבאר שאמת שבכלל השקר אמת ובכלל אמת אין שקר. ממ"כ כשמסר נפשו שלא לעבוד אלהים אחרים ואינו עובד אינו ניתן דבר משלו א"ל אפ"ה הואיל ואפשר להיות לו ממונו ונפשו כשיעבוד ע"ז והוא אינו עובד שהקב"ה מעל' לו שכר. שכן אמר ר' עקיב' גדול הדור עכשיו בא לידי לא אקיימנה אלא שקר ואמת שאמרת מעולם לא שמעתי א"ל ר' שקר עול' ת"ר ואמת עול' תמ"א ובתוך ת"ר תמ"א ואם תבקש שקר בכלל אמת לא תמצאנו א"ל ואלופיהן בגולם. א"ל ר' יסי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך אנשי סדום אמרו ללוט ג"ש שלא"ם וכוונתם גול"ם שוט"ה ולמה מר קראתני גולם שוטה א"ל בני כבוד תלמידי חביב עלי כשלי ולאחדודי נתכוונתי קראתיך שוטה שכשם שבתוך שקר אמת כך בתוך שטות חכמ' ונבכי אמרתי לך מתוך שטותך תצא חכמתך קראתיך גולם שמתוך דברך למדנו החילוף שאם תחליף שקר בא"ת ב"ש הוא בד"ג ואם תחליף אמת בא"ת ב"ש הוא א"ת והנה שקר בתוך אמת ואם תחליף שטות בא"ת ב"ש בכפ"א וחכמ' בא"ת ב"ש הוא סלי"ץ והנה שטות בתוך חכמ' ובעבור שהוצרכתי לומר ואלופיהן הזכרתי גולם לא לדידך הוא שלא תרא' שאל' בגלם עול' בא"ת ב"ש במ"ק ר"ל ואלופיהן בא"ת ב"ש שקר בכלל אמת אשר אנכי מצוך היום יפסיק כי המד' הנק' היום היא מצוך ועי"כ יהי' חביב בעיניך כאלו היום נתנה לך ולא תסמוך עם על לבבך שהשי' משמע היום על לבבך ולא למחר. ועד לבבך עקר כוונת הלב ועקר כוונת קבלת עול מלכות שמים ואפי' מהלך בדרך יש לו לעמוד עד שיגיע אל לבבך: וראי' והבן שכ"י נקראת לבבך: כענין שנא' נשא לבבנו אל כפים אל אל בשמים ר"ל נגבים כ"י שהוא לבבנו בשמים הוא ת"ת ישראל לקבל שפע ומכאן ואילך יקרא בכוונה כפי כחו וכשיגיע לאות על ידך ימשמש בתפילין של יד להוריד השפע ביד ועי"כ הוא ממשמש גם בראש כשמגיע לוהיו לטוטפות להוריד שפע וברכה מן הראש וכשמגיע אל וראיתם אותו ימשמש בציצית. כי שציצת

שם ל"ב חוטין ור"ל ל"ב נתיבות חכמה עלאה באין גבול שיא כ"י גם תחבר כל הקשרי' עם החוטים שהם ל"ב הם בין השכל ב' ווין הנק' יהוה והנה היחוד ויתחוך ה' של תזכרו שלא ירא' כשיין מלשון שכר :

ואין לך שקר גדול מזה שכרא' שהקב"ה א"ל לקבל שכר ואינו כן ולא ירמה בעיניו ולא יורי' באצבעותיו ולא יקרוץ בשפתיו כי תועבת ה' עושה אלה שהעוש' היסח הדעת ביחוד עושה הפסק בשפע וחיבור ואוי לו ובהתפללו מיושב אל יסמוך מאחוריו דרך גאוה ויישב בדעתו שהוא אדם גדול לפני השם וא"א ע"ה אמר לפני השם ואנכי עפר ואפר. ודהע"ה אמר ואנכי תולעת וכו' ואתה מהלך להתגאות לפני השם אלא ישב וראשו כפוף ושתי ידיו תחת לבושו הימנית על השמאלית כנגד טבורו הימין על השמאל. להיות השמאל הדין מזוג ברחמים. כנגד טבורו הוא אמצעית האילן טבור הארץ ואליו הידים באים ע"כ צריך השמאל להיות על טבור ואחריו הימין וזהו שהאש יורד תחלה ואח"כ מים באים ומכבים אש ואל יפשוט רגליו אלא שוקיו על עומדו כדי שיראה שהוא עומד באימ' וביראה' וברעדה' וכתיב עבדו את ה' ביראה' וכתיב את ה' אלהיך תירא ויכנע גופו כשהוא יושב וכשהוא עומד כדי לעורר ולהכניע הרחמים שאין בהתעוררות לבד הכווני' זהו כל עצמותי תאמרנ' ה' מי כמוך ובקומו להתפלל יכוין רגליו זה אל זה שנא' ורגליה' רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל ישרה בגי' תקט"ו והוא בגי' תפל' מלמד שמתפללים מלאכים בכל יום תקט"ו תפלות כמנין ישרה ומשה למד משם והתפלל תקט"ו תפלות דכתיב ואתחנן שעול' בגי' תקט"ו. וכך פעמי' מתפללים המלאכים והחיות לפני הקב"ה כשיושב בכסא הכבוד. ככף רגל עגל ר"ל כשאדם עומד להתפלל צריך להדבק רגליו ביושר ואם לאו תפלתו בטלה דאין נרא' כעגול שלם וכשרגלי אדם מחוברין נראין כעגול שלם ורומז שאין השטן יכול לקטרגו ולעכבו שהוא מוקף מכח השם ומשומר במלותיו וישוח ראשו הוא רמז לירידת השפע וגם בתפל' ישים ידיו תחת לבושו הימנית על השמאלית ויעש' כריע' באבות תחל' וסוף ובמודים תחל' וסוף ובברכת השלום ולא יותר כשהוא כורע כורע בברוך וכשהוא זוקף זוקף בשם ר"ל כשאנו כורעים אנו מודים בדעתינו שהקב"ה הוא בתפל' ומתאחד בכתר שהוא הברכ' וכשאנו זוקפים כלפי מעל' אנו מזכירים השם ומודי' שהכל נאצל ממנו והוא אדון הכל ובדלונו עומד הכל ב"ה שהוא שפע וברכ' ומשפיע מאתו השפע על הכתר ומהכתר על הספיר' ומהספי' עלינו כי הוא סוד הכתר בלבד שהוא הספי' עליונ' ומהכתר שאציל הקב"ה החכמ' שהוא הספי' השנית והחכמ' כלי אומנ' שיסד כל פעליו ולמה כורע באבות אין כאן מקומו

וכשמשלי' תפלתו יפסיע ג' פסיעות לאחוריו נותן שלום לשמאל שהוא ימינו של הקב"ה ומכוין בחסד ואומר שלום לימינו שהוא שמאל של הקב"ה ומכוין בפחד ואח"כ שלום על ישראל. רק מאחר שהשלי' שמים עם האש א"כ שלום על ישראל הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ומה שפוסע ג' פסיעות כדי לצאת שיעור שני פתחים כדרך שבא בשתי פסיעות. ואחר למקומו בשלישית כי שיעור שני פתחים בא לעמוד בתפלה כענין שנאמר לשמור מזוזת פתחי. ואמר שיעור שני פתחים והם חסד ופחד שהם שני פתחי עולם ר"ל שיכוין אדם בתפלתו לעלות למעל' מן הי' הראשוני' שהם התפל' מגעת כי אע"פ שיסוד כל היסודות משפיע טובו הוא ע"י כוחות העליונות המתאחדים באמצע יחודו. וכאשר השלים תפלתו צריך לצאת כשיעור שני פתחי' בדרך אשר בא בו ואם לאו ימתין עד ענות הקדיש או קדושה או מודים ויחזור למקומו. ואם שב קודם אלו הרי הוא ככלב השב על קיאו. כי זה אמר בתפלתו סלח לנו כי חטאנו ועלה כסדר וירד כסדר ואם ימחלו לו אח"כ מראה בעצמו בשובו אל מקומו שנתחרט בתפלתו ורוצה בחטאיו והוא ככלב שב על קיאו וקודם הפסיעות יאמר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי. וראה והבן י' בראש רומז לחכמה גנוזה י' בסוף רומז לאחרית הימים להצלות תפלתו בי' העליון אשר קולו רומז בכתר עליון כי לשם התפלות באות. וראה והבן שמי' לי' עשר ספי' עם קוץ הי' הרומז בכתר ועוד יתי'. וגם קודם התפלה צריך לומר אדני שפתי תפתח וכו' וכדי להסמיך גאולה לתפלה ועתה אודיעך סדר גאולה ותפלה כי דע בהתאחד מדות א"ל חי' שהוא היסוד במדת אדני אז יושבת על כסא מלכות ומושלת על כל הנבראים. וכשא"ל חי הוא היסוד נבדל ממנ' ומסתלק ממנה אז מדת אדני הנקראת שכינ' הולכת בגלות ומשתעבדת תחת שאר ממשלת וכוחות נכריות תחו ושפח' כי תירש גבירת' ולכן אמרו שצריך אדם לסמוך גאול' לתפל'. כי גאול' הוא א"ל חי ותפל' היא אדני' ובהיותם סמוכים זה לזה אז הכל ביחוד ובשלימות וברכה וסימן סומך ה' לכל הנופלים ואומר נפלה ולא תוסיף קום ולכן צריכים ישראל לכוין בכל יום כוונ' גדול' להסמיך גאול' לתפל' כדי שיתחברו ויתאחדו שני שמות הללו וכשמגיע אדם לברכה אמת ויציב שהוא גאל ישראל יכוין בלבו סוד גאול' ז' מה היא ואיך סומך אותה לתפל' כשמתחיל אדני שפתי תפתח וכו' כי הכוונ' זו עקר גדול וראה והבן מאותו חכם שהי' משנה שפעם אחד הסמיך גאול' לתפל'. כי זה הפי' קטן יודע שאסור לספר ולהפסיק והאיך יתפאר בזה שהפי' הקטן בישראל אסור לעשות' ועוד ע"י שנתו גילה גנותו שפעם א' סמך ומשמע שאחר הימים לא

סמך

שמך נא' עמש"ק ושליל' לחסידיו ולעבדיו הקדושים **אמנות** כדבר הזה אך עם שאמר פ"א הסמיך גאול' לתפל' פירושו שה' מכוין בברכת אמת ויציב להמשיך מכל הצינורות וליחד כל השפע' עד שהגיע המשכת כל הצינורות עד תחילת גאל ישראל וכשמתחיל אדני שפתי תפתח נתחבר א"ל חי במלת אדני ונתייחדו השפע' ע"י החכם הזה וגם זה דבר שצריך מחשבה נכונ' להמשיך כל הצינורות ולסדר כל השפע' עד שמגיעים כולם במלת אדני ולפי שאין כח ביד האדם לכוין כוונ' זו שגדול' כי דבר גדול הוא ולא יוכל לעשות בכל יום הוצרך לומר פעם אחת הסמיך גאול' לתפל' ולפי שסמיכה זאת בדיבור ובמעשה ה' שהי' יודע לכוין אלו הכחות להמשיך השפע דרך הצינורות עד שהביאם כולם לאל חי ומשם בשם אדני וזהו סמיכת גאולה לתפלה והשוה אל חי ואדני זכור ושמור בדיבור אחד כאמרו וכיוצא בזה אחז"ל אלו שמרו ישראל שבת אחת כהלכתו מיד היו נגאלין בסוד שהיו סומכין גאול' לתפלה שזה הסוד הוא זכור ושמור. א"ל ר' ולמה לא נגאלו מיום שהסמיך אותי חכם גאולה לתפל' א"ל אדם אחד לא יכול לסמוך אלא שיעור אדם אחד אבל אלו היו כל ישראל סומכין כפי השלמות והשלוי' המספיק להתחבר ולהתאחד גאול' לתפל' ואז היו נגאלין. א"ל אחר שאין תועלת בסמיכת גאולה לתפלה שיגאלו ישראל למה אחז"ל להסמיך כי אפי' כל יחיד חייבו לסמוך גאולה לתפלה א"ל נהי שאין נגאלין בסמיכת יחיד מ"מ תועיל סמיכת יחיד לתועלת מה שהרי ע"י זה ישראל ניצולים מגזירות האומות שאלולי זה מה אנו מה חיינו לפניהם. ובסמוך א"ל חי' אל אדני אז הוא הגואל משחת חייכי המעטרכי חסד ורחמים המשביע בטוב עדיך תתחדש כנשר נעורייכי ודאי והבן כשרצה הש"י לגאול את ישראל ממצרים עורר מדת א"ל חי' הנקרא גאולה למדת אדני הנק' תפלה וזהו ויאנחו בני ישראל מן העבוד' ויזעקו וכתיב וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים והיסוד וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידי' אותם ואזכור את בריתי והנה היסוד גאול' ואדנ"י תפלה ולפעמי' מלת אדני נקרא גואל כי כשמתחבר אל חי עם אדני שהוא סוד הגאולה לתפלה הרי מלת אדני שהיא תפלה מתמלאת משפע הגאול' אז גם מלת אדני נקראת גאולה ופועלת גאולה בשליחות א"ל חי' ומצלת הצדיקים וגואלת אותם מכל פגע ומחלה ובאותה שעה נקרא המלאך הגואל שלפי שמלת אדנ"י שנקראת תפלה היתה הולכת עם ישראל בשליחות א"ל חי'. הלא תראה שהמדה הזאת היתה מהלכת עם יעקב אבינו ע"ה לגאול אותו מכל מיני פורעניות וזהו שאמר יעקב המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים ומה שקורא (אותי) המדה זו מלאך לפי שאינה פועלת פעולה לגאול אלא בשליחות א"ל חי' שהרי היא עצמה צריכה גאול' שכן אחז"ל גלו למצרים שכינה עמהם ולכן כשאדנ"י פועל גאולה היא בשליחות א"ל חי' ולכן נקרא המלאך הגואל השליח בשם משלחו. אך אדנ"י לעולם תפלה כי דרך שם עוברת התפלה והעיקר כי מדת היובל למעל' היא הבינה והיא הגאולה השלימה והבינה מקבל א"ל חי' שפע הגאולה ומביא גאולה לעולם כמו שמקבל מהבינ' כח חיים. ועתה אומר לך אדני שפתי תפתח היא תפלה הסמוך אותה לגאל ישראל הוא יסוד שהוא הגאול' וע"ז נקרא היסוד א"ל חי' בעבור שמקבל כח חיים מהבינה הנקרא יובל אשר משם נגאלו ישראל ויצאו ממצרים שנאמר וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים חסר י' אלו חמשים שערי בינה וכן הוא אומר יובל היא שנת החמשים שנה וכתיב גאולה תהיה לו וביובל יצא וכתיב ובכל ארץ אחוזתכם גאולה תתנו לארץ ומהיובל תמשך הגאולה לא"ל חי לגאול את הצדיקים בשעה שהוא סמוך לא"ל חי' מדת אדנ"י וזהו אדני שפתי תפתח כגאול' אריכת' דמיא ואדרבה היא תפלה אלא אדני נמשך אחר גאל ישראל וכאלו היסוד ואדנ"י גאולה ואע"פ שהיא תפלה אריכתא מכל מקום נשלם התפלה. א"ל והיכן הנחת הכריעה והזקיפה וכיוצא בהם. א"ל בני שכחתי וכבר מדכרי לי אדכר וכורע כריעה עד שיתפקקו חוליות שבשדרה ועד שיראה איסר כנגד לבו וכשזוקף כבלע אותו איסר ואינו נראה וכשהוא כורע אז מתפקקים כל חוליות שבשדר' ונרא' אותו בשר שהיא כאיסר. **וראה** והבן כי פקפוק החוליות הוא התעוררות השפע **הלא** תראה שהאיסר שהיא כנסת ישראל באה כנגד **הלב** לקבל השפע' וברכה כי הלב היא תפארת ישראל **ובעבור** שהפחד הוא בכלל החוליות והסוד הודא' שלו כשמו **ע"כ** בברכותיו שהוא ברכת הודא' צריך לעשות התעוררת בברכתו להשלימו וגם להשלים עיקר יניקתו שהוא הפחד ע"י הכריע' ולכן יש לכרוע במהירות למהר השלום ביניהם ולזקוף בנחת כנחש מעט מעט להתאחד השפעות הברכי' ואמר כנחש לומר לך שכל מי שלא יכרע בזה הדרך הנה האיסר שבה יניק מכוחות הנחש ונותנת ומשלמת מדה כנגד מדה ושדרתו הוא חיותו נעש' נחש אחר ע' שנה ר"ל אחר דין כ"י בדין שבעים סנהדרין שלא יחיה בתחיית המתים ולכן נק' מדות שפועלת מדה כנגד מדה. ולא ירוק בתפלתו כי הרוק יורד ממקום העיפוש ואין לעוררו ולכן קראוהו רוק מענין ירקרק שלא תראה שמואס בו הרואה את הרוק ואם נזדמן לו מבליע בכסותו וכאלו לא יצא ולא נראה ואם אסטניס הוא זורק לאחוריו שהוא מוציא לחוץ מן ההקף כי שם מקומו ואל יגהק ואל יפהק שכל אלו מורים רעה הלא תראה גיהק ופיהק מניח ידו על פיו לכסות **ריח רע** היוצא **מפיו כי עולה מצד הקרחון ואין לחפש שום**

דבר

דבר בשעה שהוא מתפלל כי מוליך היסח הדעת והיסח הדעת בתפלתו הוא רעה גדולה שנראה כמזלזל לפני המלך וביטל כל שפע וברכ׳ ועל הכל אין לתפוס מין עמו אף כי מכוסה שהברזל הוא מקצר ימים וזה מבקש להאריך ימי׳ ועתה קיצר ורואה כי הוריד דין במדי׳ ולא הוריד דין בדרך שלום. ואל יתפלל אחורי אדם שלא יראה שמשתחוי לאדם אחר ועוד לחשוב בה׳ מצוות באדם ואף כי הוא רבו אל יתפלל אחוריו ואל יעשה את תפלתו קבע ולומר כך תפלות מוטלות עלי להתפלל בכל יום שא״כ אתה קובע מקום לתפלה והוא כענין הבה נבנה לנו עיר אלא עשה תפלתך רחמים ותחנוני׳ לפני המקום ב״ה כלומר כוון להוציא ממקום יניקתם הוא הפחד ותהפכה ברחמים כי זה הופכת כענין ורבקה אוהבת את יעקב ואל יעיין בתפלתו ואין פירושו שלא יעיין ויכוין בתפלתו כי אדרבה יכוין ויעיין כי אז תבא עליו ברכה בעיון ובכוונה גדולה וראוי׳ תפלתו להתקבל אלא ר״ל אחר העיון והכוונה שהתפלל כבר תפלתו אומר כבר התפללתי בעיון ובכוונה גדולה ראוי׳ היא תפלתי שתהי׳ מקובלת אם כך עושה יזכירו לו עונותיו המקטרגים ויאמרו לפני השם הוא עוש׳ כך וכך אלא שדין יש לו לחשוב ולעמוד ולכוין בתפלתו ומאחר שהוא בשר ודם למה יתגאה שלא לכך נוצר א״ל אם ימצא אדם שבעל כרחך יתגא׳ לבו ולא מה יעש׳ שבעל כרחך הוא ויזכרו עונותיו. א״ל יתן לו תקנ׳ ישוב וישפיל עצמו וישיב אל לבו ויאמר כמה גאוני עולם עברו מהעולם הזה אשר עשו אלף מדות יותר מעשים טובים ממני מה אני מה חיי. וע״כ שליח צבור אינו יורד לפני התיב׳ אם לא שיתנו לו רשות כי ש״ץ אינו רשאי לרדת אם לא שיתנו לו רשות גדולי הצבור מפני שנרא׳ שמתייהר לפני השם וי לי׳ כי יזכירו עונותיו המקטרגים. ובעודו בבית הכנסת יזהר מלדבר שיחת חולין עם בני אדם וגם לא בשעת קריאת התורה ואם יש בני אדם שמדברים יעשה עצמו כמתפלל ויכנע בשפתיו ובכן ישתיק אותם אוי להם לבני אדם שמערבי׳ חול בקודש וחטאתם רבה ולא ידעו ואל תתפאר ביניהם כי איך מדבר שנרא׳ שאתה מתפאר במלות השפיק׳ וקרוב שאתה נופל שכרך וראה והבן שהמערב חולי׳ בקדשים גם הוא יתערב בחולין אע״פ שהוא קודש. ויכוין בכל ברכה וברכה לענות אמן אחרים שמלת אמן נורה לאומן והנה שני אומנות הם חכמת אלהים וחכמת ילמה ויכוין להוריד מאומן לאומן ברכה וחיים. הלא תראה שאמן עולה גימטרי׳ יהו״ה אדני׳ והנה מוריד הרחמים אל הדין: ויהא שמיה רבא יאמר בכל כחו היינו בכל כוונתו ואין הכוונה שיגבי׳ קולו. ויזהר בשעת התפל׳ ובשעת ברכת המזון ובשעה שאדם עוסק בתורה שלא יגע בשערו ובשער בית השחי והערוה כי השערות מורי׳ כוחות הטומא׳ ועל כן אם נגע יטול ידיו

להעביר הטומא׳. ואסור לקרות קריאת שמע ולהסתכל באשה פן יבא להרהור אשר הוא כרבק במדות יותר מן העביר׳ וזהו הרהורי עביר׳ יותר קשים מעביר׳. והנה אם רוצה לצאת מבית הכנסת אל יצא מיד אלא ישהה מעט שלא יראה שדוח׳ כל מה שעש׳ ויצא בנחת ובכריע׳ שיראה שאוהב כל מה שעוש׳. שכן אמרו היוצא מבית הכנסת אל יפסיע פסיעה גסה. ויאמר פסוק ה׳ נחני בצדקתיך למען שוררי הישר לפני דרכיך שלא יראה שעד כאן צריך מהש״י ומשם ואילך לא וכשילך בדרך אל ישוח יותר מדאי ואל ישפיל סודרו על עיניו שאם ישוח יותר מדאי כביכול מצער קונו ואם יכסה עיניו מעיד שקר שעיני ה׳ משוטטות בכל הארץ וגם לא ילך בקומה זקופה כמו שאמרנו למעל׳ אלא במדה בינונית וישפיל עיניו בכדי שלא יראה הבא כנגדו גלגלי עיניו שעיניו עיני ה׳ המשוטטת בכל הארץ והארץ שלימה עסור׳ נקיי׳. ותקדים בשלום כל אדם אפילו בשלום גוי כדי שיתאהבו ישראל באומות ואתה הגורם שעל ידי שלום שלך מתפרנסין שרי מעלה ושבעים פרים יוכיחו אבל לא בשלום אשה שאינה עם בעל׳ ולא תחקום לגמרי. והנה בא אל ביתו בשלום ויסיר התפילין של ראש שאין דרך לצאת האיש מביתו והאש׳ איננה שם ואח״כ יסיר של יד ויתכס בתיק כי כולם בתיק כמלאים ומהערבים והנהיג בהם כבוד לתלותם גבוה מעשרה שכל למעל׳ מעשר׳ הוא קריאת הא׳ א שמיכות כולם: ודע שהמכנסים רומזים על השוקיים [ד] נצח והוד ומים ואם הבאים אל המעור הוא היסוד הוא מכריע שני ולכן צריכין להיות מתכסים שהוא הו׳ ועד הירכים ואין עד אלא כנסת ישראל תחו ועד ולא אער עד. ובאחרון המכנסים מן המצור והמצור מן כנסת ישראל הנה השם יונקת מכחות הטומא׳ וראה ערותך חסו לא תגלה ערותך עליו ולכן יהי׳ לו מכנסים טהורים ונקיים לשיותם לו בשעת בה״כ להורות על ענינים גדולים ונוראים ואחר צאתו מבה״כ והסיר התפילין יסיר גם המכנסיים ההם וילבוש אחרות ומיד יעסיק בתורה שנאמר ילכו מחיל אל חיל ר״ל על ידי שעסק בתורה כ״י מתחברת עם ח״ת ישראל ויסוד ה׳ להתחבר בחיל שהוא עולה מ״ח הם מ״ח אותיות שהעלם יהו״ה בריבועו י״ב הויות שבו שהם מ״ח אותיות וכשתחבר הס׳ עם חיל הוא הח״ל בבי׳ ג״ן והנה חיל שכעס׳ הח״ל נתחבר עם ח״ל שהוא יהו״ה. ואל יפסיק ממשנתו לדברים בטלים אף אם יאמר מה נאה אילן זה מה נאה ניר זה כיון בזה דבר שבא לבורא שמברכין ברוך שככה לו בעולמו אעפ״כ ארז״ל שמתחייב בנפשו ואתה יודע תור׳ שבע״פ אין להכנים אליו דבר חול אם מתחייב בנפשו מדה כנגד מדה וק״ו בדברים בטלים ושיחה של ערוה שהשם בסם עונר גלאו ועשה גלאו דהשיב כל הדברים יפים

לא יוכל איש לדבר. ובעשה דכתיב ודברת בם ולא בדברים אחרים דהיינו דברים בטלים ולאו הבא מכלל עשה עשה. א"ל ר' כאמר ודברת בם והוא הדין בדברי' בטלים אלא שעשה עקר בדברי תורה א"ל הואיל והלאו כאלל מן העשה מוכרח אתה לומר ולהוליד לאו מן העש' ולומר ולא בדברים אחרים היינו דברים בטלים א"ל א"כ יהא בלאו שהרי נולד הלאו למה תאמר לאו הבא מכלל עשה עשה. א"ל וכי יש לבן כח ורשות לפני אביו הרי הבן ברשות האב עומד ומאחר שאביו עשה גם הוא עשה והשתא ומה בלא תור' כך עובר בלאו ועשה כ"ש שאין להפסיק מדברי תור' החביבים עליך לעסוק בדברים בטלים וכל המפסיק מדברי תור' הטל' חול בקדשים והעלה עשן באפו ועליו הכתוב אומר הקוטפים מלוח עלי שיח שרש רתמים לחמם ר"ל מאכילין אותו גחלי רתמים בגיהנם. ואח"כ ילך לעסקיו שיפה ת"ת עם דרך ארץ כי כשם שהקב"ה נושא ונותן כן הוא ישא ויתן שכשם שהמו"מ של הקב"ה הוא באמונה והאמונ' בכו כן הוא ישא ויתן באמונ' ויהיו כל עסקיו לש"ש אז יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך. וירחיק מדבר שקר כי כל דברי השם אמת וילך ואתה דוגמא שלהם ואם תאמר שקר אתה יוצא מדוגמתם. גם תזהר בני מחבורת אנשים רעים ומושב לצים שנא' ובמושב לצים לא ישב כי אין לצים בדוגמהו. ואל יעש' אונאת דברים לחבירו כי עונשו חמור שלא ניתן להשבון כי חבירו דוגמא עליונ' ואונאתו אונאת דוגמתו ואף עם נכרי יהי' מו"מ באמונ' כי גם הוא מהאמונ' מתפרנס ואם תגזול מה שהאמונ' מפרנסהו הנה שם שמים מתחלל בין הגוים והוה הוא הגורם ולא יוציא דבה מפיו: וראה והבן בני מה נענש' צדיק שהחליף צדקתו בחסידות וגרר דבר אחר את לשונו וראה אדם אחד ויצא לתרבות רעה. הנה דבה רעה הרג שלשה האומרו והנאמר והאמצעי ור"ל יוסף הצדיק הוציא דבה רעה על אחיו ונתגלגל בחסיד אחד ובא חזיר וגירר לשונו וראה אדם אחד ואמר שלשון שהוציא מרגליות מפיו כך זו תור' וזו שכרי' יצא לתרבות רעה הנה הרג יוסף שלש' יוסף ואחיו ואותו אדם ואם יקללהו אדם או יחרפהו אל ישיב לו מאומה אלא יהי' כעלב ולא יעלוב שהעולב עולב דוגמא עליונ' והנעלב הקב"ה יבקש עלבונו. ואל יצא לריב מהר שאתה מונע השלום ואל ישנא את חבירו בלבו כי אם את אשר ישנא השם הם פריצים עזי פנים מעמי הארצות אשר אין הוגים בתור' ובשובו מעסקיו לביתו אל ישב בטל שהבטל' מביא לידי שעמום ולידי הרהורים רעים ועי"ז מתבטלים למעלה. וראה ששכר התלמוד והמצות אין להם שיעור ואם יבא לו אורחים יכניסם בסבר פנים יפות ומיד בבואם ישים לפניהם לחם לאכול כי לאו שלו אוכלים ופעמים בא

עני מדרכו ועדיין לא אכל ובוש לשאול ויתן לפניו לחם וכל אשר יוכל ישים לפניהם בפנים מאירות ואף אם יש בלבו איזה עלב ודאגה יסירם מלבו לפניהם וינחמם בדברים ויהי' נאה למשיב נפש ואפילו יש לו מאה עבדים ושפחות יטריח בעצמו ויעמוד עליהם. כי מי גדול מאברהם אבינו ע"ה ששימש את המלאכים והי' לו כמה עבדים ושפחות והוא בעצמו שימש. ואע"פ שנדמו לו בדמות אנשים ערביים ואברהם כיון בעצמו שהם מלאכים אילוכים משתחווים לאבק רגליהם הם השרים האילוכים הנקראים אבק הסיקף ובעבור שמדתו חסד והם רחוקים ממנו ע"כ אמר קחו מעט מים ורחצו רגליכם להעביר הטומא' מעליהם ואחר רחיצת שמים שהבדל הוא בעצמו שכן מפרנסין אותם מתוך השקף. ואל יאמר לפניהם תלאותיו כך וכך אירע לי אל יספר לפניהם כי דברים קשים משברים את הגוף ורוגש ובמדומה להם שהוא אומר בשבילם כן וכמעט שאין לו שכר בעולמו וגם יכבדם כאדוני' שכן אמר אברהם אדוני. וגדול' הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני שכינ' שמאחר שכורן יתנו מן השמים לשכינ' ושכינ' בכל העולם ואתה הגורם ומדה כנגד מדה לא בטל' ובשעת אכיל' ירא' עצמו לצער לפי שאינו יכול להטיב להם יותר ותפק לרעב נפשך שאומר לו הלא נפשי על שאין לי כלום לתת לך ואם ילינו אצלו שמכינם על מטה טובה כי גדול' מנוחת עני בהיות שוכב בטוב ויותר נחת רוח עוש' לו המשכיבו בטוב מן אכיל' ושתי' ושני מכבד כל אדם כגופך ויהי' בעיניך כלסטים כי לא תוכל להכיר הלבבות ושמא כפשו נפש מפוחזי' ויזיק במדתי ובבקר שעדהו ולוהו והשב כי גלגל הוא שחוזר בעולם היום עשיר ולמחר דך ויכלם ויתן להם פת לידה לדרך כי על פת לחם יפשע גבר. ועל שלא נתן יהונתן פת לדוד בשנפרדו ממנו נתגלגל הדבר ונהרגו נוב עיר הכהנים שמונים וחמש' איש נושאי אפוד בד. והעניק תעניק לו מכה כדבת ידך כדי שיעניקוך מן השמים ואם בא מלוה לידך שמח בה ותזרז עלי' כי זריזות מביא לידי זהירות וזהירות מביא לידי נקיות ונקיות מביא לידי פרישות ופרישות מביא לידי טהרה וקדוש' ויראת חטא ויראת שמים ומעש'. והוי זהיר בכבוד חכמים אם יבא חכם בעיר תקבל פניו ותכבדהו בכל יכולתך ותשתדל אליו בכל עניני קודם לעניך. ואם לא תעש' כך דע כי יביאך בעון רעה ויזיק כי עינו עוקר ואפילו לעוסק שלא לשמה הם בעלי תלמוד אך בעלי רודפי האמת הם העוסקים לשמה ועכ"ז מתוך שלא לשמה בא לשמ' ואם יש חתן וכלה שמחים השמח עמהם. כי חתן וכלה רואים בדיו פרצופי' היונקי' מן העשר ומן ההקף שהם ז' ומן חמש ספי' הם הס' קולות ששמעו ישראל במתן תור' הואיל וכך הוא אם תשמח

הזכ' והקבל שפע וברכ' משם. ואם יש מת בעיר לך והספדהו כי ראוי לכל האדם לבכות על הכילון כשמ' שמן השמים בו ואיך מספדו יצא. ואל תעיד עליו דברים שאין בו רק דברים שהי' בו בזה קלסתו. ושתיקה יפה מכולם פן תכשל ותעיד עליו מעלות שלא הי' בו וראה והבן פגם עדותיך השקר. ואם יש מילה בעיר לך ועסוק בו ותסייענו שהמסייע לדבר מצוה כאלו עושה מצוה וידעת מעלת המילה ההוא שעמה נשלם אברהם אבינו ע"ה כי הי' חסר ה' אברים מאבריו וזהו אברם אברהם: ואם יצא חיו לצער על הציבור הי' גם אתה בצער בכל צרותם כי קב"ה ג"כ מצטער בצרות ישראל ואל תשמח בכשלונם שאתה שמח בגלות השכינ' ושמח בשמחתם ואם שמעת צרות ישראל הרחוקים תאנח עליהם ותתפלל עליהם וכ"ש על הקרובים ותברך לצורך וכ"ז לעלות אנחותך ותפילתך אצל הקב"ה וישמע אלהים את נאקתם ואם מת דהוי הוי מ"מ לפתוח יככה מעונותיך. ועל הטוב ועל הרע ברך אלהים. על הטוב הטוב והמטיב. ועל הרע דיין אמת. כי אין משפטו רק אמת ואם יצא עליך יסורין תחשבם לטובה כי הם באים למרק עון זהו כל מה דעביד רחמנא לטב עביד. והתרחק מן השבועות ומן הנדרים כי בעון נדרים בנים של אדם מתים. שהנדרי' בני' ועי' נדרים בנים מתים ונשארו בלי מים זהו חיותם וזהו כל נדר לה'. וע"כ ימותו ח"ו בניו של אדם: גם השחוק והכעס מבלבל דעתו של אדם. ורא' והבן למי שאתה דוגמא ואתה מביאו לידי כעס וגם ראה והבן מה עשה לו השחוק שמוציאו מן העולם ואינו מתיישב באהבת התורה יה' הרא"ה בבי שחוק בצער השכינ' אשר היא מצטערת בגלותינו ובזמן הגאול' אז ימלא שחוק פינו ושפתינו תרוע'. וזהו שארז"ל לא תרתח ולא תחטא וגם שהמע"ה אמר בחכמתו והסר כעס מלבך כי כעס בחיק כסילים ינוח הם כוחות החילונים: וראה והבן היש גדול ממשרע"ה ובכ"ז שבא לכלל כעס בא לכלל טעות כי מן המות הבלבול ירד ואתה הגורם ודברים שעשה חבירך שלא כהוגן אל תזכור לו. מאחר שעברו כבר כי אין אחר המעש' כלום רק תשוב' ויהא ענוותן כהלל ז"ל שהי' עניו גדול ואל תטיל אימה יתיר' בתוך ביתך רק כעס מעט שרי פן ישלטו בו ביתו ובניו רק יזהר שיהא דעתו מיושבת עליו ויכנע יצרו מכל אשר יתאו' ואף מלדבר שיחה בטילה כי מה יתרון בדברים שאין בהם צורך ואין יתרון לבעל הלשון כי אם הרבות פשע זהו כל המרב' דברי' מביא חטא: והרגל ביתך גם חבירך כדי שירגלו ביתו של הקב"ה ואל תשאה כעס אדם עליך אלא לך והרגל' אותו מיד עד שירגל' ויתפייס שכן זעם השם עובר מיד שנאמר כי רגע באפו. ואל תאמר פלוני חטא לי עליו מוטל לפייסני אפי' חטא לך טוב לשקדי' לפייסנו כי אין רעה כגבהו' לב באדי' כי תועבת ה' כל גבה לב והזהר מגילי דבדיחות' ושמח' שלא לצורך והחכמי' הפותחים בבדיחותא כוונתן לש"ש כדי לפקח לב התלמידים. והתרחק מן הכבוד וכבד כל האדם כי מעש' כשם הוא ועבור על מדתך שכן מעביר הב"ה על פשעיך: והוי דן את כל האדם לכף זכות שכן הקב"ה דן את כל אדם לכף זכות מדה כנגד מדה ובמדי' שאדם מודד מודדין לו. ואם אתה אצל אביך ואמך הירא מהם והכבד' מפני כבוד האב עליון חכמת אלהים ומפני האם הרוחניות היא כ"י אינ' מורא לא ישב על מקומם ואל יסתור את דבריהם אף אם יאמרו דבר שאינו כן אל תאמר שאינו כן ואם הי' אביו עובר על ד"ת אל יאמר לו אבי עברת על ד"ת אלא יאמר לו אבי כך כתוב בתור' וכך היא ומתוך כך יבין בעצמו ולא יתבייש ואם יש ביניהם דבר אל תכריע ביניהם ואל תכנס בדבריהם כי אפי' הנכנס בדברי חבירו כאי' גולם בכלל הדבר כל הכבוד שיוכל לעשות עשה להם. וכשהוא מדבר בהם או בשליחותם יתלה הכבוד בהם ולא בעצמו ואתה יודע כי הוקש כבודם לכבוד המקום ויראתם ליראת המקום ואם אתה מכבדם אתה מכבד המקום ואם תעשה חיו יספק לכלם הם מצטערים על ידך ולמה אתה מצער כי הגיע צערם למעל' בשותפם. הוא שארז"ל ג' שותפים באדם הב"ה אביו ואמו וחייב אתה להאכילם ולהשקותם ולהלבישם ולהנעילם ולהכניסם ולהוציאם ובלבד שיעש' הכל דרך כבוד. יש שמאכיל את אביו ואמו פטומים וטורדו מן העולם שאינו דרך כבוד ויש מטחינו ברחיים ומכניסו בג"ע מפני דבריו הטובים ואביו שמח בהם ואפילו יזרוק ארנקי בים לא יחזור אל הכלימתו ואם ישמע לאיזי' אדם שמדבר עליהם שלא כהוגן יקהה שיניו ויאמר שקר אתה מדבר שוף דבר עשה רצונם כרצונך זהו כבודם ואם מחלו על כבודם כבודם מחול והוי ירא את החכמים ואף תלמידי חכמים שכן דרש ר"ע את ה' אלהיך תירא לרבות ת"ח ורא' והבן הירא בבי' ת"ח (והטעם אגל' אזכיך מה הי' אומר אבי ז"ל. והי' עוש' ושיכי בלי שום שינוי פעם אחת הי' מלאך אחד הולך לומר שיר' לפני רבו ופגע בכת מלאכים שהיו עוסקים בתורת משרע"ה בעשרת הדברות בפסוק כבד את אביך ושאל מלאך אחד את חבירו מאי כבד את אביך א"ל כך שמעתי בעולם התחתון אין לרבות. א"ל מאי עולם התחתון א"ל עלמא תתא' דוד תתא' א"ל לא אלא עלמא עלא' דוד עלא' דהא כתיב כי אתה אלהים לבדך עליון על כל הארץ עלמא תתא' הוא ת"ח ישראל דוד תתא' היא כ"י עלמא עלא' זו חסד וכו' אלהים בענין אלהי אברהם. דוד עלא' זהו פח"ד יצחק והוא עליון על כל הארץ

הארץ אמרתי עולם חסד יבנה עוד חזרו לשאלתם וא"ל מהו אמין לרבות. א"ל דא הוא מלכא עלאה א"ל מאי מלכא עלאה א"ל דא הוא מלכא דמלכין א"ל מאי מלכא דמלכין א"ל דא כתרא עלאה א"ל מאי כתרא עלאה א"ל כתרא דכתרין א"ל מאי כתרא דכתרין א"ל יוד"א א"ל מאי יוד"א א"ל קולא דיו"ד א"ל מאי קולא דיו"ד א"ל דא א'. א"ל מאי א' א"ל דא תפילין דמרי עלמא. א"ל בתפילין דמרי' עלמא מה כתיב בהו א"ל ישראל אשר בך אתפאר מיד ענו כולם ואמרו אשריך ישראל מי כמוך אמר המלאך אלו לא באתי אלא לשמוע דבר זה די:

וראה והבן א"ת במה רומזים והיא את השמים) ועשי להצדיק בדרכיהם הטובים ועמוד בפניהם. גם מפני הזקנים אפי' אינם ת"ח שנא' מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ואפילו ארמאי ובטל רצונך מפני רצונם כי הם דוגמא עליונה ואת דוגמתו אתה מכבד ואתה יודע שאין חכמה ותורה יוצאת מפי ע"ה א"כ אל תרדוף אחריהם ותתוועד עמהם. אלא רדוף אחר חכמה חכמי' כי מהם תלמוד חכמה והוי רגיל בצדקה כפי כחך ולכל השאות בעבד עלמך לתת בכל שבוע פרוטה אחת אפי' עני המתפרנס מן הצדקה צריך הוא לעשות צדקה וראה והבן שהצדקה נק' ת"ח ישראל והמות הוא כ"י והת"ח מציל ממות ע"י הצדקה שאתה נותן וכשאתה תן בסתר כי מתן בסתר יכפה אף הוא המות ובפרק א"ז כסף ארז"ל עניי עירך קודם לעניי עיר אחרת ועניי' לעניי עירך שכן הקב"ה נוהג כן בפרנסות הטרף. ואל תקפוץ ידך מלהלוות לעני שגדול המלו' יותר מלו' שצדיק הוא היסוד הוא המלו' וכ"י הוא הלו' וגדול היסוד יותר מכ"י זהו לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן שהכוחות החיצונים קשה להם לתת מה שנותנים להם. ועל הלו' ועל המלו' אמר דהמע"ה הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד. ואינו חסר יותר דבר. ויחשוב לכמה גוים לוה ברבית שאמר דהמע"ה כספו לא נתן בנשך אפי' לנכרי כי בגלות שאתה תחתיו אין ליקח ממנו דבר. ורבית שנכתב לנכרי תשיך בזמן שהיו כפיף למעל'. והוא כפיף למט'. אלא הרא' שכל מלו' ברבית בגלות לסוף אינם מצליחים זהו עוש' אלה לא ימוט לעולם ומכלל הן אתה שומע לאו שאם לא יקיים פרטיו ימוט ואם תקבע זמן להלוותו אל תקראהו בתוך זמן הלוואתו לעשות לך מלאכ' אם לא שתתן לו שכרו משלם שאם לא כן הוי רבית והקב"ה מסרו לידך מצד עונותיו וכשם שהקב"ה נותן לך כך תתן לו שאם לא תסייענו ולא תתן לו הנה הכתוב אומר משפיל אף מרומם. וגם מצא דבר שההא מרויח בו תן לכתוב הן ללמוד הן לעשות מלאכ' ואפי' מלא מליא' או כיון לך מתכי' **או כל מה שבא לידך מן הכל יפרוש לעני שבדבר**

שזה אין לו ערך כי כתיב לא תנסו את ה' אלהיכם ובמעשר מותר ואם תתן לעני למט' יתנו לעניים למעל' כי כמו כן מבקשים העניים והאביונים מים ואין ואל יזכור ש"ש לבטל' שאין בהם שמים בטלה ואם יזכרהו מכרין אותו מדה כנגד מדה ואפי' לצורך אסור להזכירו במקום מטונף ואל ישבע כלל אפי' לכינויי' כגון באל שדי ואף לא במדותיו כגון רחום וחנון ולא במעשיו כגון משמשיו ומשרתיו מלאכי מעל' וכן לא ישבע באמת שהשם ית' נק' אמת שנא' וה' אלהים אמת והרוצ' להתחיל מסכת או לימוד אל יאמר אמתין עד הפסח או עד ר"ה כי כל הימים ועתים יפים לתור' ולהתחיל במצות ולעסוק בתור' ומי שמקפיד לעולם יקפידו עמו אף המקפידים השטן עומד על ימינם לשטנם ולהזיקם בעונותם: והמרים ידו על שום אדם להכותו או הכהו בלחיו או בכל גופו. כאלו הכה לחייו של הקב"ה או הרים ידו עליו ח"ו כי האדם צלם אלהים הוא. ועליו נא' זרוע רמה תשבר. וראוי לו להטמין לארץ שנא' ואיש זרוע לו הארץ ובהרמת ידו נקרא רשע שנא' ויאמר לרשע למה תכה רעיך לכן יש לך להזהר שלא להכות לשום אדם ולא לבזותו ולא לקנטרו ושלא לעשות לו שום צער ואפי' מלאת רוק אדם מוטלת לפניך או דבר מיאוס ממנו. שלקהו או כסהו ומחול לו לאדם שעשהו פן יבא אחר. ויכשילנו ולא ימחול אך בכך ותלמידך גדול או קטן שרי: והוי זהיר בכבוד אשתך כמו שארז"ל יש לאדם לאהוב את אשתו יותר מגופו ואם שלחת יד עליה הרשעת ואם הכית אותה עברת על שני לאוין דאורייתא ארבעים יכנו לא יוסיף פן יוסיף ואמרתי לאבי למה כל כך תזהרני באשה ואמר לי ראה והבן שכ"י נקראת אשה וכלה ות"ח ישראל נק' איש וחתן. ומעולם לא הרים ידו עליה לרעה וגם הרא' דבר גדול שמבטל רצונו ומנהגו מפני רצונה ומנהג' שאינו אוכל ואינו שותה וכשיורד לכלי אוכל ושות' כמנהג' ורצונ'. שנא' אכלתי יערי עם דבשי אריתי שתיתי ואם תבנה ממה שהקב"ה עוש' עם בת זוגו כה לך שלא בזת בעולם. ועל הכל הוי זהיר באונאת' כי דמעת' מצוי' שעוד עלי' ושערי דמע' לא ננעלו ועי' אונאת אשתך ודמעת'. הרבית אונא' ודמע' למעל' אז כל הפגעים רעים נבתך מלוי' מדה כנגד מדה. גם ראה והבן שאשה אתה מכה ואשה מכה אותך לא די לך שמגדלת ומכלכלת אותך ואת בניך אבל אתה עוש' היפך רצונ' ומצער דוגמת' הזהר בני ממני פן תכשל כשלון גדול ואל ישאל את אשתו אם ללמוד תור' כי תמנעהו ורוצ' ואוהבת ביציאת האיש מלעסוק בתור' והיא אינה יודעת שיותר תועלת עושה לה כשעוסק בתור'. אבל במילי דעלמא תיתחך גולא ואתין לה ולאיש לה שכל עניינו של האיש ע"י האשה הוא כ"י. ובפרק

הזהב

בזה אחז"ל אל תרבה שיחה עם האשה באשתו אמרו ק"ו באשת חבירו. ששיחה מביא לידי הרהור. ואין הדין נותן לשאלה באשתו בכל שעה כהרנגולים כי יש זמן שהיא פועלת בלא איש. ולכן אפי' לעיין בבגדי צבע שלהם ואפי' בשטוחים על הכותל אסור וזהו אין להסתכל בקשת ואל תגרום לאדם אחר לבא לידי הרהורים רעים ע"י שאתה משבח את אשתך ותחמדהו וכתיב לא תחמוד קרי בי' לא תחמד. ולכן אל תקשט עצמך ותלך לפני הנשים כדי שיתאוו לך. ואל תתייחד עם שום אשה חוץ מבתך ואמך ואשתך אפי' היא נדה ואיזהו יחוד פתח נעול במפתח או במנעול מבפנים וזהו אסור מן התור' מכי יסיתך אחיך בן אמך ואפי' עם שני נשים לא תתייחד וגם טוב להזהר בפתח הפתוח לרשות הרבים מלשבת עם אשה אחת אם לא שהפתח פתוח לגמרי. אל תשמע לאזניך לבוין ולשמוע קול אשה מזמרת כי קול באשה ערוה. וכל האמור בשיר השירים לשבח אשה ההסתכלות בה ערוה קול שער שיניים צואר ואסור להסתכל באצבע קטנ' של אשה כדי לזון עיניו מן הערוה. וכל המרצה מעות מידו לידה כדי להסתכל בה אפי' הוא גדול כמשה רבינו ע"ה שקבל תורה מסיני כדכתיב מימינו אש דת למו לא ינוקה מן הגיהנם. ואם פגעת בערוה בין יהודית בין ארמית בין נשואה בין פנויה בין גדולה בין קטנ' יעלים עיניו או ישוב לצד אחר שלא יראה' אותה וכן אחז"ל חיה ועוף ובהמה נזקקי' זה לזה אל יסתכל בהם שלא יביאך לידי הרהור וכל דבר ניבול וכל דבר ערוה לא ישמע על פיך כי שוחה עמוקה פי זרות, וכתיב לא תשתחוה לאל זר ורא' והבן שהמוציא דבר ערוה מפיו כאלו משתחוה לאל זר ומוד' בו ולכן המנבל פיו מעמיקין לו גיהנם והופכין גזר דין של ע' שנה מטוב' לרע' שכ"י שהוא עם הסנהדרין שהם ע' הופכת הטוב לרע כי איה הטוב והרע. והשומעין ושותקין וכהנין בבתיק' ולא הולכין משם נכללין גם הם כללו של דבר כל מה שיוכל האדם להתרחק ממשאם ומהנם יתרחק תמיד. הרגל לשונך בדברי תור' וביראת שמים כי מה שורגל השם מעמך כי אם ליראה'. סוף דבר הוי מאד מאד שפל רוח וכל כיוצא באלו. ואל תקרוק ראשך על הספר שהספר בשם הקף. שהקף נק' ספר ואל תהרוג כינה על השולחן. כי השולחן נקרא מזבח גדל בניך בתלמוד תור' ובמעשים טובים כי גם בזקנם אל יסור ממנה. ולמד לבני ביתך הלכות נדה והלכות חלה ואסור והיתר דברים הנוהגים בהם פן יאכילוך איסור. הוי זהיר בברכת הלבנה בחידושה בכל חודש שהלבנה יונקת מהשכינ' והשכינ' מת"ת :

וראה והבן באמת מבינך השכינ' מהעטרת והלבנ' מהשכינ' א"כ אין לך קבל' גדול' מזו ותהו

אלמלא לא זכו ישראל אלא להקביל פני השכינ' בכל חודש די והזהר בני בתפלת הדרך וזהו יהי רצון מלפניך ה' אלהי' שתוליכני לשלום ותצעידני לשלום ותסמכני לשלום ותגיעני לשלום למחוז חפצי ותצילני מכף כל אויב ואורב בדרך ותחזירני לביתי לשלום כי אתה שומע תפלת עמך ישראל ברחמ' בא"י שומע תפלה. והזהר מאד בזמן הגלות שלא תעמוד במקום סכנ' ואל תסמוך על הנס אך תירא תמיד פן יגרום החטא: ורא' והבן כי יעקב אבינו ע"ה הי' בטוח מהשם וכתיב ויירא יעקב מאד ויצר לו וכ"ש מי שאינו בטוח ועוד שנפלנו ביד אויבינו ואימת' עלינו ואל יתהלל הגבור בגבורתו. ואל תקנוט גוי אפי' קטן כי הוא נוטר איבה ואפשר שתפול בידו ואל תהי צדיק הרבה כגון אם ראית אשה טובעת בנהר אל תאמר לא אצילנה פן אראנה ערומה אלא הצילנה ותעלים עינך כל מה שתוכל וכן אם שמעת מאדם א' שאומר על חבירו להרגו אל תאמר לא אגל' פן אהי' הולך רכיל כי אדרבא אל תעמוד על דם רעיך אלא אמור לו תזהר מפלוני פן יהרגך ותל"ל נפשך. ואל תקרא לשום בר ישראל שום שם בזיון ואפי' דרך שחוק כי כולם נקיים וקדושים אל תתן דיו לסופרי או"ה שכותבין שמות הטומא' לפסיליהם. ואסור לסייע לעוברי עבירה שאתה נותן לו כח מן הפח"ד השמר לך ושמור נפשך מאד פן תצער לשום בעל חי אשר נשמ' באפו כגון בהמ' חי' ועוף ואל"ל אדם אשר נברא בצלם אלהים וכל זה כי לא תדע מה נפש הוא. ואל תעמוד במקום אשר ישבחוך פן יתגא' לבך ואם שמעת מאו' אדם תצטער ותדאג בדבר פן תתגא' ותועבת ה' כל גבה לב. אל תפרוש עצמך מן הציבור שאם תפרוש מהם לא תקבל שכר עמהם כי שני מלאכים שמלווין את האדם מניחין ידיהם על ראשו ואומרי' פלוני פירש עצמו מן הציבור אל יראה' בנחמות ציבור כי הציבור הם המדות מקבלים נחמה כאחת ואם תפרוש עצמך הנה יצאת מן הכלל והרי אתה אילן ואין לך נחמ' ואם מנו אותך פרנס על הציבור אל תתגא' עליהם כי אחד הוא המתגא' ואין שני לו זהו ה' מלך גאות לבש ואל תטיל אימה יתיר' עליהם שלא לש"ש. כי האימה משם שמים שבא' תפול עליהם אימת' ופחד. תסבול טרחם ומשאם כי גדול שכר פרנס הציבור שהוא דוגמת השכינ' שהיא פרנסתינו אם אתה סופר אל תחסור ואל תותיר אות אחת או תיב' אחת בראש השיט' כדי לחוס שמך כי שכיר אתה ותירא מן הגזל ומן החמס. אם שכיר אתה ללמוד הזהר בשעת מלאכתך שלא תעש' מלאכ' אחרת או שום דבר אחר כי ברגע יעשו חבירך ויהא מלאכתך לשם שמים מלאכ' שלימ' מבלי חסרון ארור עוש' מלאכת ה' רמיה רמיה בגי' הר"ם אותיות **רמה כי רמה ממנו מוצת ה' וי לו וי לנפשו כי חסר. תורת ה'**

תמימ'

תמימ' ומה יתרון לאדם בכל עמלו ואסור למלמד לענוי' לדבר לשום אדם סוף דבר הכל נשמע הסר מלבך כל מחשבות און אכן שיה תמיד על הרהורי תור' ויראת שמים וזה הדבר יסיר ממך כל מחשבות רעות. ותהי' זהיר לילך לבית התפל' עם רבים. בערב יבדוק עצמו טרם ילך לבה"כ וילבש המלבושים שהשיר בבוקר אחר צאתו מבה"כ ויעש' כל הסדר כמו שאמור בשחרית ולא יאכל לא בימות החמ' ולא בימות הגשמים קודם זמן התפל' אם לא שיש שיעור מהלך שלש פרסאות משום שנא' ואותי השלכת אחר גויך אל תקרי גויך אלא גאיך אחר שאכל ושתה ונתגאה בא לקבל עול מלכות שמים. הגיע זמן שכיב' יקרא ק"ש כולה שיש בו רמ"ח תיבות כנגד רמ"ח אבריו של אדם להסיר כל מזיק מרמ"ח אבריו שבו חוץ מג' שחסירים ויאמר ויהי נועם השכיבנו בלא חתימ' ושאר פסוקים של תפל' אחר המעריב וא' המעריב ובלבד שיכוין לבו לשמים ויפקיד רוחו למי שנתנה לו. ויתן מטתו בין צפון לדרום שכן השכיני' ביניהם ויחלוץ מנעליו ובתחל' יחלוץ של שמאל ואח"כ של ימין דדמי לתפילין ויסיר על מטתו חלוקו ואל יראוה קורות ביתו מגולה. ואם יש כתבי הקודש בחדר מגולים יצניעם ואם יש חומש יצניעוהו בתיב' ויזהר מאוד מלדבר עם אשתו נבלות פה כי ירא' מה רעה עוש' כי אפילו על שיחה קלה יביאהו אלהים במשפט ובשעת מעשה אל יהרהר באחרת כי כמעט תבא לו נפש אחרת ובניו קרובים לממזרים ואל יכפה' אלא יפתנה ואם הכה אותה או ציער אותה אל יבא עליה אלא א"כ יפייסנה וזה דרך עם הארץ מכה אותה ובועל בלא פיוס ואין לו בושת פנים כי שתי רעות עשה עבר בהכא' ועביר' גוררת עביר' שבעל בלא פיוס. ויכוין בשעת מעשה שיהי' לו בנים הולכי' בתורת ה' ובדרכיו וישמור עצמו שלא יכשל בהוצאת זרע לבטלה ועוד דברים רבים ויוסיף כהנה וכהנה לעשות טובות ויראת שמים. וישלים פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא וא' תרגום שבכל שבוע כענין אשלימו פרשתייכו עם הצבור שמו"ת כי היכי דתוריכו חייכו. שנים מקרא הוא תו' ומשך תו' וא' תרגום זו כ"י תורי' שבע"פ אשלימו מלשון שלום פרשתייכו אלו המדות בהדי לבורא ליחדם כולם בשלום ואז תאריכו ימים ואם אינו יודע תרגום יתרגם בלשון יון או בלשון אחר או ב' עברי והעברי יקרא בניגון להראות רמזיו בטעמיו ובניקודיו שכל הקורא בתורה בלא ניגון התור' חוגרת שק עליו. ובערב שבת יטריח עצמו להוצאת שבת אפילו יש לו כמה עבדים ושפחות יטריח בעצמו לכבוד השבת הנק' כלה ונכנס' לחופ' עם המלך וגם הוא נקר' שבת כענין שבתותי אלא שאחד זכור ואחד שמור. וכשהכנוס עם המלך בחופ' אז נק' מלכתא. ויתקן מעדנים הוא בעצמו לכבודה כי רבו מעדני' כי הא דרב ספרא מחריך

רישא ורבא מלח שיבוטא ולפי כחו יקנה מעדנים לכבוד שבת ולענגו ולא יאכל בע"ש מן המנח' ולמעל' כדי שיכנוס לשבת בתאוה. שכן החתן אין לו אכילה ולא שתיה והוא נכנס לבית הכל' בתאוה. ויהא זהיר בין קידוש היום כי כלה בלא קידושין מה מעלתה ובין להשלים כל ענייני'. ויטול צפרניו שכל יתר כנטול דמי וחבירו עמו ויונקים כח הטומא' מן הפרד"ס לכן סלק מעליך מה למזיק עם המליל. וישחיז סכינו שנא' והכינו את כו' זה השחזת הסכין כי צריך להכינו פן יעשה קלקול בסעוד' וירחוץ פניו ידיו ורגליו סמוך לערב אחר שיעש' כל צרכיו ואם בטביל' אין כמעלתה וכל מה שיעש' יחשוב לכבוד השבת כי המחשב' והקריא' אחים ויוסיף מחול אל הקודש כי כנסת ישראל אע"פ שהיא משתדלת ונוטרת הכרמים החילונים מתקדשת בליל שבת וגם אתה תקדשה בעוד חול. ועם חשיכ' ימשמש בגדיו וידליק ויאמר בואי כלה ומלכתא להעשות הקריא' למעל'. ובעוד השמש בראשי אילנות יקדש היום ויתפלל תפלת שבת הם קדושי' אשה וינוח ויתענג ויסיר מלבו כל אנח' וכל מחשבות כאלו מלאכתו עשוי' ואין חסר לו שום דבר. ויכבד השבת בכסות נקי' כפי מה שיוכל. ויסעוד שלש סעודות בשולחן ערוך ואל ידבר דבר מחפציו הצריכים לו אך בחפצי שמים מותר ואל ירבי' שיחה בדברי תור' כי גם דברי תור' בקושי הותר'. ואל יפסיע פסיע' גסה אם לא לדבר מצוה ומכל טורח אל ידבר ואל ידבר מאוהביו שמתו ומכל דבר עגמת נפש כללו של דבר קראהו עונג ומנוח' והוסיף מחול על הקודש ואל יוציא דמעה מעיניו: ובמוצאי שבת יבדיל בתפל' באתה חונן ואם אין לו כוס להבדיל ובא לו מלאכ' לעשות יברך בא"י אמ"ה המבדיל בין קודש לחול ויעשה מלאכתו. וסדר הבדל' על הכוס הוא מתחל' יברך בפה"ג הגפן הוא ת"ת פרי הוא כ"י וכן בשמים כולל כ"י הנק' קטור' ותרגום מקטר קטורת מבסם בוסם. וכן בורא מאורי האש אור הוא ת"ת אש הוא כ"י. וכן המבדיל בין קודש לחול היינו בין דין לרחמי' ואנו מביטים בידים האור והחשך לטורות שקבלנו הכא' מן האור שנבר' אדה"ר קודם שחטא הנק' זכור וכן אמר המבדיל בין קודש לחול ובין אור לחושך כו'. וראה ותבן שאמרו רז"ל אדה"ר נברא בלא דין וזהו שהי' כולו לפנים ובשחטא נתערב בו דין. ואחר הבדל' יעש' מלאכתו ויסדר שולחנו אע"פ שאין צריך אלא לכזית וילוה המלך בשירות ובתשבחות הראוי' בני מה שעושים עמי הארץ שאין להם נפש. אם יצא אוהבו בביתו מחבקו ומנשקו ומרבה ביכות וסעודות רבות וכשרוצ' להפרד ממנו אין צורך להזכיר מה יעשה לכבודו ועניינים רבים יען שהוא ממינו ומין במינו אינו חוצץ והמלך בא בביתו וכשמלווהו מוציא מעטות וקנום לחלוק עם

נפ'

בני ביתו לצאת ממנו במחלוקת אוי לו ואוי לביתו ואוי לתענוגים אשר אילא כריכו שלא לשם שמים כי הוציא המלך מביתו מתוך מחלוקת אפילו אם יזדמן אליו חכם יאמר השטן שביאו מתי יקום וחורק שיניו עליו. אבל אתה בני אל תעשה כך אלא קבל את החכם כאיש אלהי' ואת המלך תאחר בביתך והלויהו בשירות ובתשבחות. וזהו שאמרו רז"ל האריך סעודתו בערב שבת פורס מפה ומקדש כי חייב וצריך לקבל המלך מיד. ובשבת יאריך סעודתו וילך עד הלילה ואינו פורס מפה ומזכיר של שבת במוצאי שבת זהו מוסיפין מחול אל הקודש בין בכניסתו ובין ביציאתו: וגם בערב י"ט ינהוג כסדר הזה שאמרנו אלו הענינים והסדרים יהי' בידך ותבינם בשער הזה ולא הצטרך לא לויה ולא רשות א"ל ר' ספרת לי הסדר שאין יכולת ביד האדם לעמוד על כולה א"ל בני ז"ם ראיתי בבני עלי' והם מועטים להכנס בלא רשות אבל ברשות רבים הם: ולמה נקראת מלכות כי זאת הספי' היא מדת הדין הקשה *) ורעה ולכן המלכים היו לוקחי' המדה הזאת להם מפני שהיא לוחמת מלחמות בעבור ישראל וזו המדה לקחה דוד לעצמה מפני שהי' מלך ישראל ונלחם מלחמותם מלכות מדת הדין שלמטה שהיא כלולה מכח כולם לזון את התחתונים א"כ היא מלכות והמלכות היא כח עור הבשר. ומקום עמידתן כתר רוש מעלה בכח הנפש הנק' יחידה. החכמ' בכח הנפש החיה הבינ' בכח הרוח החסד בכח הנפש הנק' נשמה. הפחד בכח השחור התפארת בכח הדם הנצח בכח העצם. ההוד בכח הבשר. היסוד בכח הגיד. המלכות בכח עור הבשר ומקום עמידתן למעל' כך הוא רוש מעלה מקיף וקובע החכמ' והבינ' היא קובעת שלמטה מהם. והחסד נמשך אל הנצח שהוא מצד ימין. והפחד נמשך אל ההוד שהוא מצד שמאל. והתפארת והיסוד באמצע ומלכות כנגדן. ולמה נקראת אשה הטעם כי המקטרגים נק' אישים וכולם מקבלי' פרס מזו המדה לכן היו עושין הקרבן למדה זאת הנק' אלהים והוא מלה מורכבת אל ה"ם והי' של אלהי' מורה שהיא עשירי' אבל היא כח לאשי' כי כל הקרבנות שהיו עושים לה היא היתה נותנת פרס לכל איש ואיש כפי מעלתו לכן נק' אשה מלא אישים וכשהיא מקבלת מפחד מקבלת אש ונקרא' אשה וכשהיא מקבלת מת"ת ע"י יסוד הנק' כל היא נק' כלה וכשהיא אשה וישראל חוטאים ומדליקים האש ואינם עוסקי' בתורה לכבות אז חוגרת שק לישראל זהו שק ואפר יוצע לרבי' הלא תרא' שק במ"ק הוא א"ש ונק' נקבה כי כל המקבל נק' נקבה והקללות באות משם ע"כ נקבה במ"ק קללה ע"ש ולכן לעולם דרך הנקבה לקלל. ולמה נקראת לחם עוני בעבור כי לחם עוני אינו מלוי אלא בשני ליליות

*) בכ"י ורפז   י] בכ"י משם

ראשונות של פסח והגדולות והנפלאות שנעשו לישראל עם זו המדה העשירית נעשו. ושלא יעשו ישראל שגידה הכח והיכולת לכן ציות' התורי' שלא לערב שום דבר במצה. מפני שהיא הדוגמא לעוני ולא מצה מפני שהוא דוגמא לעשירית אלא מים לטהרות כי היא לא עשתה הנסים האלה אלא מכח המים שהוא מדת החסד ולכן נק' לחם עוני להורות כי אלו שתי לילות של פסח אין להם שום השפע' משום צד. ולמה נק' א"ל שדי כי הוא מלשון די ואם הי' אומר שדי לבד הי' נראה שיש ביכולתו להנהיג העולם בלתי סיוע אחר לכן בא א"ל קודם שדי להורות הכח שפיעל שדי בתחתונים היא מקבלת מאל שהוא החסד אבל לא מעלמ'. א"ל שדי בגי' וש"ה שבהם נשתמש מרע"ה: ולמה נקר' ירושלים שהוא מלה מורכבת יר"ו בגי' אר"ם הוא חסד עולם הנקר' אר"ם ובהתקרבו לשל"ם נעשית ירושל"ם היא כנסת ישראל מש"ל בעולם. א"ל למה נחסר היו"ד מירושל"ם א"ל פעם אחת נכנסתי לחורבה אחת מחורבות ירושלים כי שעת תפלה הי' ומצאתי אדם אחד בפנים וא"ל פעם אחת נכנסתי בחורב' זו ושמעתי שבת חסרון הי' מירושלים ואמרתי לו תגיד לי מה ששמעת ואמר לי י' ירושלים רומז לי' שד"י לי' יהו"ה לי' אדנ"י לי' אהי"ה ואם יחסר י' משדי ישאר ש"ד וזהו שד משדי יבוא ואם יחסר י' מיהו"ה ישאר הו"ה והוא כענין ותפיל עליך הוה ואם יחסר י' מאדני ישאר אדן כענין והאדן לרבי ואם יחסר י' של אהי"ה ישאר אהה ואם הי' חסר היוד"ין משמות הללו הי' כליה לשונאי ישראל ויען שהי' הגלות בגזיר' עלינו להיות גלות של שארית וקיום לכן נחסר הי' מירושלי"ם ונסתלק השכינ' י] מעלם ומישראל כי נסתלק' שכינה עליונה משכינה תתאה ונפלנו בגלות אנו והשכינה עמנו עד ישוב הכון אף השם הישראל וירחם עלינו ברחמיו הרבים וזהו בשוב ד' את שיבת ציון ואומר אם תשוב אלי תשוב כלומר תשוב הנחסר מירושלים ומה היא הסירה י"ה כי עלינו ירושלימ"ה ומלת י"ה הוא שאמר אלי תשיב כלומר תשוב הנחסר מירושלים והוא י"ה ואיך אלי הוא י"ה שהשי' הוא ה' של אהי"ה ושימשו עם כולם כגון ה' עם א' הם ו' ה' עם ה' הוא י' ה' עם י' הם ע"ו שך שבל הוא א"ל כאשר הי' של אלי לרפאו עם ה' היוצא ממנו א"ל והוא י"ה. ולמה נק' שכינה על שם ששוכן בתחתונים בבית המקדש של מטה שהוא ציון ובית המקדש וגם השכינה נקרא י"ה ושוכנת בשכינה ע"כ נק' שכינה שכן י"ה: ולמה נק' גנתה על שם שהיא נסתרת ונעלמת מעיני כל חי וקדושה בעצמה. אם הכלה לדעת מה פירוש גנתה הסנהדרין שם ע' ועמם ע"א וגניזה עולה ע"א מלמד שמעולם לא יצא שום עצמה

התנג'

והנהגת הסנהדרין ולמה נקראת מים התחתוני' בעבור כי ה' ספירות תחתונים נקראו מים התחתוני' וזה הספי' שפועלת פעולתם ועל ידה נעשים פעולות המים התחתונים ועל כן נק' י"ד שהי"ד מורה ה' אצבעות וכן הפחד נקרא י"ד שמורה גם הוא ה' אצבעות ופועל פעולת מים עליונים הם ה' ספירות עליוני' וזו הספי' פועלת הפעולה של מים התחתוני' ע"כ נקראת מים תחתוני'. ועל מה שנקראת מזבח הנחושת בעבור שהיו ג' מזבחות מזבח העולה הרמוזה לתפארת ומזבח הזהב הרמוזה לגבורה בעבור שהוא דין קשה ומזבח הנחושת הרמוזה לעשירית שהוא מלכות הוא דין רפה שאינו כ"כ קשה כמו הזהב שאין נחושת אדום כמו הזהב ולכן היא רמוזה בנחושת וגם נקראת בת כמו בת מניקת חלב מן האם כן זאת העשירית מניקה השפעה מכל הספירות וזאת הבת ניתנה לאברהם שנא' וה' ברך את אברהם בכל. ואחז"ל בת היתה לאברהם ובכל שמה ואמר וה' הוא ובית דינו ור"ל שהוא בין לצפון לדרום וזהו ברכתה שברכה שמצפון מקבלת דין דרך הסוד ורחמים דרך החסד דרך הת"ת ויסוד וכמו שרוצ' הבת לינק כן רוצ' האם להניק והאם היא הבינ' וגם אברהם עמה נתברך שזו המדה כלולה בכל וכל הברכות עמה. ולמה נק' מלח הטעם כי מלח הוא קיום העולם וזו הספי' הוא קיום העולם שנאמר על כל קרבנך תקריב מלח רומז למה שאמרנו כמו שמבואר באשת לוט שנא' ותבט אשתו מאחריו ותהי נציב מלח מדה כנגד מדה כי שמה של אשת לוט מלח ולמה נק' מלח שהיו העניי' מבקשי' ממנה לחם ונותנת להם מלח וכי לא היתה לה לתת לדקה רק מלח ע"כ היו העניי' מתפללי' עלי' ומבקשי' מן השם להחזיר' אל מלח והשם שמע תפלת' ונהפכ' למלח וכשהית' שומעת הית' חוזרת ועונה אמן בחשב' כי תפלתם לטובה עליה כי המלח נעשה מן המים ומן העפר וכוונתה שהיו דברים לטובה. וכוונתם הי' לרע' והנה נתקיימה כוונת העניי' וחזרה לנציב מלח. ועוד טעם אחר אשת לוט הית' ראוי' להשיג פני השכינה הנקרא' מלח ולא רצתה לשמוע ולשמור מה שאמר לה המלאך אל תביט אחריך לכן מדדה השם מדה כנגד מדה היא עברה בגזירת מלח ושבה לנציב מלח: ומה שנק' יונק נפש כי א) המלך העליון הוא הנפש וזאת יונקת ממש ר"ל מאותה השפעה. גם נקראת מראה שחורה כי בזו המדה היו משיגי' הנביאי' נבואתם אבל בהרגשה הוא שנא' ותמונה אינכם רואי' זולתי קול ולכן נק' שחורה כמו שהשחרות אין אדם יוכל להשיג בו כן הנבואה והמראה הזאת אין שום ברי' יכולה להשיג שם ועל מה נקרא תור' שבע"פ הטעם כי זו המדה בעבור שנקראת עוה"ז ואם אין אדם זוכה בעוה"ז איך יזכה לעוה"ב שהעוה"ב הוא היסוד ועוה"ז היא כנסת ישראל והוא השער כמו כן אם מאמין אדם בדברי רז"ל בתור' שבע"פ שהוא עוה"ז זוכה לתורה שבכתב שהוא העוה"ב ואם אינו מאמין בדחז"ל כמו הקראי"ם המינין האפקורסי' לא יזכה לעולם לתור' שבכתב שהוא עוה"ב. ולכן ניתנה התור' בשני לוחות להורות למה שאמרנו תושב"כ ותור' שבע"פ. א"ל בני בוא ונשלים תור' שבע"פ הם י"ג מדות א"ל ולמה לא השלמנו אותה כשהתחלנו א"ל אם לא ניתן חלק גם לזאת א"כ נפיקה מאי"ן. א"ל ר' א"כ נתחיל ב) ואח"כ א"ל בני נתחיל מי כמוך נאדר בקודש נורא תהלות עושה פלא:

כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט.

ר"ל כלל הוא מה שהיו כולם בכח. פרט הוא האצילות שנאצל איש איש לדגלו. וכלל שלא תאמר אחר שנאצלו אין להם יותר שום צורך בבעל הכלל הוא הגאלת ע"כ חזר וכלל לומר לך שהפרט תלוי ונאחז מן הכלל אשר משם נאצל ועכ"ז הכלל אין דן כי אם כעין הפרט אם העולם כדאי ורוצה הקב"ה להביא עליה' רחמי' נעש' גם מן הדין רחמי' ומרחם ואם אינם כדאים ורוצה הקב"ה להביא עליה' דין נעשה גם הרחמי' דין והכל ג) בהסתכלות עלת העלת עם הפרט או בהיותו עמהם ולכן דנין בכהאי גוונא ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך כלל בבקר ובצאן פרט ובכל אשר תשאלך נפשך חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש שהוא ולד ולדות הארץ אף כל שהוא ולד ולדות הארץ א"ל ר' ברוך שפתח פי כי כלאתי מהקשיב א"ל מעתה ירא אני ממך פן תעשה כמו שעשית במדות הקודמות א"ל תירא ותירא תינח כלל ופרט וכלל: פרט וכלל ופרט שאי אתה דן אלא כעין הפרט כלל למה לי ועוד היינו הך ומה הפרש בין כלל ופרט וכלל ובין פרט וכלל ופרט א"ל בני תירא ותירא אמרת לי מאביך ומרבך לא הייתי ירא וממך אירא עני בדעת אם אין הפרט כלל מנין וא"כ ע"כ פרט וכלל ופרט ואפ"ה אין בכלל אלא מה שבפרט. פרט עלת העלת פשוט בתכלית הפשיטות. כלל הוא כתר עליון שכל העשר הם שם בכח והי' צריך להאציל כל א' וא' כמשמעו וכמשפטו ואפילו הכי אין שינוי שהכלל דן כעין הפרט כענין שאמרנו ולכן פרט וכלל ופרט אתה דן כעין הפרט א"ל בני פתחת פיך נקתם או לא נקתם. א"ל נקתם ונקתם ואלו ידעתי כאך (הזקן) לא נתפארתי. מכלל שהוא צריך לפרט ומפרט שהוא צריך לכלל. מכלל הוא הכת"ר אשר בו כל העשר תלוים והוא צריך פרטיו לפעול מעשיו

א) בכ"י המלאך: ב) בכ"י ואח"ו (ואולי צ"ל ואח"כ והוא ר"ת ואכה ס' הוספות כא): ג) בכ"י בהסתכלות

מעשה ולהוציאם לפועל כמשפט אברי הגוף שהם יודעי' ופועלים מחשבת השכל לפועל. אפ"ה הפרט שהם הספירות צריכים לבעל השכל לקבל חיות וכח משם הלא תרא' שאין שום תועלת כיכר מאברי הגוף אם לא ע"י הנפש. הנותנת להם כח וחיות וכענין זה דנין א"ל ר' האיך דנין א"ל קדש לי כל בכור יכול אפי' נקבות ת"ל זכר הנה הכלל צריך לפרט ואפ"ה הפרט צריך לכלל וחסו אי זכר אפי' נולד נקבה לפניו ת"ל פטר רחם אי פטר רחם אפי' נולד אחר יוצא דופן ת"ל בכור זהו כלל הצריך לפרט ופרט הצריך לכלל.

כל דבר שהי' בכלל ויצא מן הכלל ללמד. לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא כל דבר שהי' בכלל דבר הוא כ"י שהיא דבר הכל שהי' בכלל העשר אז היא כלולה ברחמים ויצא מן הכלל יצא מן הרחמים ללמד דין ולא ללמד על עצמו יצא להיותו הוא לבדו בדין אלא ללמד על הכלל כולו יצא שגם הם מסכימים עמה בדין ובכי הא' גוונא דנין והנפש אשר תאכל מבשר זבח השלמים והלא שלמים בכלל כל הקדשי' היו ולמה יצאו לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא מה שלמים מיוחדים קדשי מזבח אף כל קדשי מזבח דווקא:

כל דבר שהי' בכלל ויצא לטעון טעון אחד שהוא כענינו יצא להקל ולא להחמיר כל דבר היא כ"י שהיא דבר של כל שהי' בכלל היא היתה כלולה עם העשר ויצא מן הכלל לטעון דין שהוא כענינו כי הוא דין רפה ולכן קורא הדין ענינו יצא להקל להשאיר שארית בארץ ולא לכלות זהו להקל ולא להחמיר בעבור שיצא מן הכלל והיא מרחמת כענין דבר וחרב ורעב ואם אשר הם באים בחלק. וכן דנין בכה"ג ועתה אבאר לך שחין ומכוה בכלל כל הנגעים היו שאלו לא כתוב אלא כלל שכולל נגעי עור ובשר כענין אדם כי יהי' בעור בשרו שאת או ספחת או נגע צרעת כי תהיה באדם וכו' ואח"כ שתק הוי שחין ומכוה בכלל בין להקל ובין להחמיר בהם כעור ובשר ושאת וספחת טמאים בהם. ויצא מן הכלל ופי' בפי' לטעון טעון אחד וכשפי' דינו שינה מעור ובשר הוא כענינו מ"מ כנגעי עור ובשר הם שהרי במקום בשר ועור הם ולא במקום שער ושאת ובהרת שם כן נגע ובד' מראות לובן ושער לבן טומאתם כמו בעור ובשר. יצא להקל ולא להחמיר להקל עליהם שלא ידונו במחיה ופי' מחיה סי' טומא' הוא בעור בשרו כדכתיב ומחית בשר חי בשאת וגו': כל דבר שהי' בכלל ויצא לטעון טעון אחר שלא כענינו יצא להקל ולהחמיר כל דבר היא כ"י שהיא דבר של כ"ל שהי' בכלל הכתר בכח הרחמי' ואין שם דין כלל. ויצא! בפועל לטעון טען אחר שלא כענינו כי כשהית' בכח הית' ברחמי' וכשיצא' בפועל יצא' בדין ולא יצא' בדין מבלי רחמים אלא בדין וברחמים זהו דין רפה א"כ יצא' להקל. רחמים ולהחמיר דין בכה"ג דנין כילד ואיש אשר יהי' בו נגע בראש או בזקן הלא ראש וזקן בכלל עור ובשר היו ולמ' יצאו לטעון טעון אחר שלא כענינו יצאו להקל ולהחמיר שלא ידונו בשער לבן להקל עליהם ושידונו בשער צהוב להחמיר עליהם ה"ה דמצי למימר שלא ידונו במחי' אלא שרצ' לפרט קולא שאין אף בשחין ומכוה: כל דבר שהי' בכלל ויצא לידון בדבר החדש. אי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש. דבר זהו ת"ת ישראל שהי' בכלל הרחמים ויצא מן הרחמים לידון בדבר החדש לידון דין שהוא חדש אצלו. כי רובו רחמים ועתה נוטה אל הדין כענין הרשעים מהפכין את הרחמים לדין זהו שנא' ארדה נא ואראה הכצעקת' אי אתה יכול להחזירו לכללו הם הרחמים שהי' בכללם עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפירוש הכתוב הוא החס"ד שהוא תור' שבכתב תורת חסד על לשונה בפירוש הוא ירושלים תור' שבע"פ היא מדה"ד הרפה שכן ירושלים עולה פירוש כדי למזג הדין עם הרחמים כענין זה דנין ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העולה במקום קדוש. שאין ת"ל כי כחטאת האשם הוא לכהן אלא שיצא לדבר החדש לידון בבהן יד ובבהן רגל ובאזן ימנית וכו' יכול לא יטעון מתן מזבח ת"ל כי כחטאת האשם הוא לכהן מה חטאת טעון מזבח אף אשם טעונה מזבח: דבר הלמד מענינו דבר שהיא כ"י שרוצ' לפעול דין והיא ממוזגת ברחמים לומדת מענינה הוא הדין הוא פחד יצחק כענין זה דנין ואיש אשר ימרט את ראשו קרח הוא טהור הוא. יכול יהא טהור מכל טומא' ת"ל או בקרחתו או בגבחתו נגע לבן אדמדם: דבר הלמד מענינו שאין טהור מכל טומא' אלא מטומאת נתקים לבד וכו': דבר הלמד מסופו ת"ת ישראל אינו דן עם פחד יצחק שהוא מדת דין הקשה אלא עם כ"י לבד שהיא מדת הדין הרפה: שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם שני כתובים זה חסד ופחד שמכחישים זא"ז עד שיבא הכתוב השלישי הוא ת"ת ישראל שהוא שליש' להיקף ויכריע בינים' ומכריע ועוש' שלום ולכן לעולם הלכ' כדברי המכריע ובזה ענין דנין כתו' א' אומר וירד ה' על הר סיני. וכתוב אחד אומר מן השמי' דברתי עמכם הכריע ביניהם מן השמי' השמיעך את קולו ליסרך מלמד שהרכין הקב"ה שמי השמי' העליוני' על ראש ההר ודיבר עמה' מן השמי' וכן הוא אומר ויט שמי' וירד וערפל תחת רגליו א"ל ר' ברוך שזיכנו השי"ת לתחיל' ולהשלים מ"ת למה הם י"ג מדות לא פחות ולא יותר. א"ל בני תור' שבע"פ הם י"ג מדות *) שמתבארת מהתור' שבכתב ותור' שבע"פ

*) בבי' שמגלה מוסג"ב

שבע"פ מיחדת את השער לעשותן אחד בי' י"ג. ולכן בי"ג מדות התור' נדרשת ונקראת באר בשר' בעבור שהבאר שואב מים בכל יום ולעולם אינו חסר כן זאת המדי' לעולם אינה חסירי' השפע' להשפיע בעולם השפל וכשם שהבאר שבשדה הוא הפקר כל הרוצ' לשאוב שואב כן זאת המד' אין הפרש בין עני ועשיר בין חכם ובין ע"ה כל מי שרוצ' לעשות טוב' הרשות בידה להשפיע אליו כי הפקר היא וזו המד' אוהבת הגרי' הבאי' לחסות תחת כנפי השכינ' והטע' בעבור שהיא גולה לעולם עם בניה כענין ואהבתם את הגר כי גרים הייתם בארץ מצרי'. ונדבק הגר בבאר. הלא תרא' ר"ע שורשו גר ונדבק בבאר: וראי' והנה גר בגי' באר ולמה נקראת בהמה בעבור כי רוח הבהמ' יורדת (למטי') מזו המד' כי היא הטוב' בריא' בכל הדברי' שבעולם ומה שאמר שלמה המלך ע"ה מי יודע אם רוח האדם העול' היא למעל' ורוח הבהמ' היורדת למט' לארץ ר"ל אחר שרוח אדם ורוח הבהמ' בריאתי שוה זה אוכל וזה אוכל לזה עור ובשר ועצמות וגידי' ולזה ג"כ כן. שאדם יש לו רגלי' וידי' וכל כלי הנפש. וכן לבהמ' ואין הבדל ביניה' אלא שהאדם הוא הולך בקומ' זקופ' והיא הולכת על ד' ומי יודע אם אדם עוש' פעולת הבהמ' כגון שרודף אחר תאותו ואחר תענוגי' גופני' אם יהי' לו זכות יותר מן הבהמ' דכתיב נמשל כבהמות נדמו. והבדל ביניה' שהשכל באדם ולא בבהמ'. בהמ' בגי' אליהו מלמד שהי' אליהו ז"ל מתפרנס כבהמ' בזמן שהי' בורח מן אחאב א"ל מהו כותן לבהמ' לחמ' א"ל הבהמ' נקראת כ"י וקב"ה מזמן לה פרנס' הוא שפע רחמי' מחכמ' עלא' שכן לחם בגי' החכמ'. ולמה נקראת חמור נוער. הטעם כי כל החומריים באים ממנ' כי בידי' הד' יסודות וגם נקראת חוה כנגד דוגמא התחתונ' כי כמו שיש חוה למט' כך נקראת כ"י חוה למעל'. ולמה נקראת לבנה בעבור שהלבנ' יונקת משם והיא פעמי' דין ופעמי' ממוזגת. וכן הלבנ' פעמי' כסוי' פעמי' גלוי': וראי' והנה לבנ' במ"ק י"ה: וגם נקראת ליל' כי כל פעולת' בליל'. וזהו חצות ליל' אקום להודות לך על משפטי צדקך ועוד המלאה' למ"ד יו"ד למ"ד ה"י ס"ת כ"ב אלה הם ך"ב אותיות התור' שהם ליל' זולת הור' שבע"פ המבארת אותם ולכן אותיות שניות ל"א הוא ע"ז שבא' ל"א תאמר לו לומר לך שכל ע"ז משם הוא בא שמפרידי' ומחלקי' תור' שבע"פ מתור' שבכתב וכן נק' כ"י שת"ת ישראל שם כניסתו וגם ישראל הגשמי' שם כניסתו וגם הוא יקבץ נדחי ישראל לעשותם כנסיה אחת וכן נקראת משכן ומקדש. וגם נקראת דוד כי דוד נאחז משם ולקח' לעשות נקמ' בגוים ולכבוש מלחמותיו זהו דוד מלך ישראל חי וקיים. ומשם בא לו רוח הקודש ונקראת

ויעש אלהי' כי בעבור שהעש' שהיא השלום שבריאה באה מזאת העשירית שגם היא נקרא' אלהי' שהוא מדת הדין הרפה ונקראת נערה בעבור שהיא יונקת מכל הספי' כמו שהנע' יונק משדי אמו כן זאת המד' יונק' משם' הגדר' שהוא היחוד ונקראת שדה תפוחי' הטעם כי הכתרי' נקראי' תפוחי' והתפוח יש לו אודם ולובן כך הכתרי' יש להם אודם ולובן וריח טוב ואות העשירית שדה שלהם כי לשם משפיעי' והיא המוציא' פעולתם מכח אל הפועל. וזהו שדה ת"ת ישראל הנק' אדם מטייל באותה שדה לרוב מכל הספירי' הלא תרא' שאם המלאה שי"ן דל"ת ה"ה אותיות שניות עולי' אדם והנה אדם בשד' ונקראת כתב כי מכתב הוא השם הגדול שכן המכתב עולה במ"ק יאי"ה הוא הש"ת הוא השם הגדול הקדוש והנורא ונק' אלף זעירא היא *) אלף הקטנ' כענין ויקרא אל משה שהקריא' אליו מכ"י לכן א' זעירא אבל א' גדול' בכתר עליון פלא גדול וכן נקראת ה' קטנ' שה' ראשונ' שבשם בן ד' היא רמז לבינ' שכל הדברי' נאצלי' ממנה וה' שניה היא ה' קטנ' וזהו כי ביה ה' צור עולמי' שהעוה"ז נברא בה' והעוה"ב נברא' בי' היא כ"י והיא עוה"ז יען שעולם השפל מתפרנס ממנה וכן נקראת מט"ט כי זאת המד' שומרת לישראל ומט"ט מלשון מטע"ר שתרגום שומר נוטר ואם תשים דעת תרא' במטטרו"ן בגי' בשדי ובגי' ש"ו זהו כי תרא' חמור שונאיך או ש"ו נדחי' וקרא לתפארת שונאך שאתה דחית ש"ו שהוא בשדי' ונקר' לחם הפני' כי מקבלת השפע מהמרכב' ונקראת אספקלריא שאינה מאירה יען שמקבלת אור מת"ת כי לפעמי' הוא חשך שמקבלת מהפחד וכשהאורה משפיע להם מיד סר החושך ומאיר' ע"כ נקראת שאינה מאירה וגם נקראת שלמה כי זאת הספי' האצילי' היסוד שנק' שלום ונתוסף לה ה' ונעשית שלמ' וזו שקורא' אותה שלמה הלא תרא' שדוד לוקח את בנו למלחמ' כי הה' היא כ"י הוא דוד ובנו הוא שלם והנה שלמה ונקראת תפלי' של יד שהיא שמאלית ותפלין של יד צריכי' לכד שמאל ולכן ד' פרי' בבית א' להורות על יחוד גמור ולכן תפלי' של יד היא ראש וסוף כי זאת הספיר' הוא המפתח מכל האצילות הלא תרא' שאומר אדני שפתי תפתח בעבור שהיא מפתח א"כ אם אין תפלי' של יד אין תפלת תפה ונקר' פה כי היא מתורגמן של השם הגדול וגם נקראת ערבית שהכל מתערבין שם ומעורבי' מכל האצילות היא חותמו של שם הגדול והוא מלשון עירוב ונק' אני אני ה' בעתה אחישנה אני יי' הוא שמי אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים והנה רבות ונקראת בת זוג בעבור שהיא בת זוג לת"ת וגם נקר' ארון כי השם הנכבד הוא מתייחד בתוך הארון וזהו ארון העדות. ארון היא כ"י העדות הוא היסוד וגם נקראת

*) בכ"י תפלה הקטן

נקראת אבן שתיה אבן השתיה הבנין שתיה שהיא יונקת ושותה מכל הצינורות ונק' כלה שהיא כלולה מכולם ומושפעת מהשפעתם גם משפע העליון הבא עליה דרך הצינורות ונקרא' אבן ישראל מפני כי שרי אומות העולם והאומות אין להם חלק לעוה"ב. אלא ישראל שנאמר ועמך כולם צדיקי' לעולם ירשו ארץ והנה נשלם הפרד"ס ועוד שמות רבי' שבהם נשתמשו בעלי העבודו' ובשמות הנגדיים והשוים אבארם בעזרת השם ועתה נשוב לענינינו שכנסת ישראל נקראת אור שנאמר ויהי אור: והנה הבינ' הנק' אלהי' קרא' החשך אספקלריא שאינה מאיר' אור זהו שנא' ויאמר אלהי' יהי אור ויהי אור:

וירא אלהים את האור כי טוב ויבדל אלהי' בין האור ובין החשך לא נאמר כי טוב אלא באור אחד משני האורות הוא האור שאין העולם יכול להתקיים בו מרוב זכותו והוא יסוד עולם שגנוז לצדיקי' ר"ל להשיג בו הצדיקי' לעתיד לבא ואותו האור נקר' טוב ואמר וירא. כי האור הראשון הוא הנרא' תמיד לפני המחדשו והוא הקרוב לסבה ראשונ' יותר מאחר המעלות לפיכך נאמר וירא שהוא מתהפך ראוי אלהי' לשון רבי' בהיותו סמוך לרבי' כי שם משותף הוא לו יתברך ולמלאכי' ולדייני'. את היא כ"י וכשהיא עם האור הוא יסוד עולם אז העולם מתקיים מ"מ הבדיל אלהי' בין האור הוא יסוד וקראו טוב ובין הא"ת היא כ"י ושיא החשך וזהו בין האור ובין החשך כי טוב אלו ב' ווי"ן כ"י עולה ל' ול' מלעייר כ"ו הוא ת"ת ישראל טוב הוא יסוד עולם ויבדל אין הבדלה זו הבדל ממש רק האור בא מצד היסוד והחשך מצד כ"י ויש מבעלי האמת שאומרי' טוב הוא תפארת ואלו ואלו דברי אלהי' חיים. תהו' ובהו' הו' מולאם א' א"ל ר' מה פירוש טוב א"ל אליהו ז"ל אמר בפיו בהטיבו את הנרות תרגומו באדלקותיה. והנה כוונת הענין כדלק האור כמדליק נר מנר והנה הוא הסדר' ונתן הכח להיות להמשך ולהתפשט. ר"ל ה' ספי' האחרונות וזהו כי טובי' דודיך מיין ר"ל ריבוי האור הבהיר הנדלק ומתנוצץ לכל צד. ר"ל לכל הספי' ויין הנזכר בשיר השירי' הוא חכמת אלהי' וג"כ מה טובו דודיך מיין הוא חכמת אלהי' וגם אשקך מיין הרקח וגם הביאני אל בית היין ואם תבין שיין עולה ע'. וחכמי' ע"ג זהו ג"ע בהרים ויעשנו שהכל משם וסנהדרין ע"ג והבן שהיין ע' שמות הנאצלי' מחכמת אלהי' וגי' כשאר' ובמקומו ית' בע"ה הראית בכי שאור השני לא נאמר בו כי טוב שהרי ו' פעמי' נכתב כי טוב נגד ו' ספי' והספיר' השביעית לא נאמר בה כי טוב כי האור שיש בה עיפי חשך מאי כי טוב זהו ויבדל אלהי' בין האור ובין החשך א"ל אותיות טוב מה מורים א"ל פי' מורי

על היסוד שהוא ספירה השביעית ושרי **למכריע ראשון** ושני לחכמת אלהי':

וראה והבן כשהאב מלוי עם בניו הוא הו' ומשך הו' ואגיד לך בני מאמר ת"ת שאמר טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף א"ל ר' ומאי טוב א"ל המלאכו ט"ת וא"ו ב"ית אותי' שניות אתיו"ת א"ל ר' הרשני ואדבר א"ל טול רשות משם אבל ממני אין צורך א"כ שגיאות מי יבין מנסתרות נקני. גם מזדים חשוך עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי מפשע רב יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי א"ל ר' כתי' ויבדל אלהי' בין האור ובין החשך האור הוא הענן החשך הוא השני ואמר ויבדל מלמד שהבדיל ביניה' שלא תרא' שכתב אח"כ ויקר' אלהי' לאור יום ולחושך קרא לילה ושב ואמר ויהי ערב ויהי בקר יום א' שלעתיד לבא יהי' אחד אבל עכשיו יהי' בהבדל. ועיניכו רואות היום לאחד במשפטו. הלילה לאחד בענינו ומה ליום עם הלילה ולילה עם היום ואם הקב"ה הפריש והבדיל וקבע שם לענין לקראתו יום ושם לפרי לקראותו לילה אדם הראשון מה חטא מה שמלא אותו עשה. ואם תאמר הקב"ה התרה בו יתב' שמו לא יבדיל ולא יתרה שעכשיו שהבדיל והתרה יאמר אדה"ר זה שמעתי וזה לא שמעתי. ועוד מהו אלהים אלהים ב' פעמי' וירא אלהי' ויבדל אלהי'. א"ל בזה איני יודע ובן י"ג שנים הייתי כששמעתי הדברי' ושכחתי ולא הבנתים. (וכל אלו איכס מכחך ומשכלך) והתחילו ללכת ויהי הם הולכי' ומדברי' והנה אליהו ז"ל לקראתם ושאלותו במשפט השאלי' ואמר להם מני' ובי' מתוקן וירא אלהי' הוא הבינ' ויבדל אלהי' ר"ל שם אלהים מבדיל בין האור ובין החשך שהאור שמו (ית') יהו"ה והחשך שמו אלהים ואמרתי לו א"כ ל"ב נתיבות הם ל"ב אלהים א"כ ל"א הם שהאחד הוא שם החשך א"ל הכי אמרתי שם אלהים שהוא שמי אמרת הבינה אותו השם יבדל בין האור ובין החשך וראו והבינו שחסד ופחד האצילו הבן הוא האור והבת היא החשך ושניהם רצו להיות יום אמר להם הקדוש ברוך הוא הבן יהי' התומו יום להאיר ולהמשיך האור לעולם. והבת תאומה לילה להמשיך החושך לעולם. זהו ויבדל שהבדיל המשכתם ולאלה מן הבן רחמים הוא יום ומן הבת לילה דין והבת תאומ' חשך וזהו ויבדל אך לענין החיבור לעולם מקבלת אשה מן בעלה ולא ראה הבעל פגימת אשה זהו מעולם לא ראתה השמש פגימ' הירח אם כן ההבדל הוא במשכת ימין ושמאל דאל"כ שהבדל במדות היה אומר ויקרא אלהים שם האור יום ושם החשך לילה אלא מדלא כתיב שם שמע מינה שמביני' זה לזה ומתחברים זה עם זה להיות כולם אחד והבדל על המשכ'. ומעת' יהי' פי' ויקרא שמשכה שמושך

מדה

מדת יום ביום ומדת ליל' בליל' ועיניו רואות כי כשזה
נכנס זה יוצא ובין השמשות כהרף עין ואין בריי' יכולי'
לדקדק כי אדוקי' זה בזה. ודעו כי אדה"ר נתנו לו
ספר מן השמים והי' יודע חכמת אלהים ולא היה לו
להפרים הפרי מן האילן ולהמשיך אחר ערלתו ולכן
לקה בערלתו היא המ"תי הוא הנחש הממית הנקר'
ערלה ואלולי שהבדיל הקב"ה המשכתם קיום השמעי'
איכו וזהו ויבדל אלהים ואלולי הזמנת המשכ' שכר ועונש
איכו זהו ויקרא פי' הזמין והמשיך א"ל א"כ מאי בין
ובין לכתוב ויבדל אלהים בין האור וחשך א"ל בני כל
האלפי"ם שבעשרת הדברות כולם באו אל החשך במתן
תור' זהו ובין העולה ק"ח הם ק"ח אלפי"ן שבעשרת
הדברות שהיו עם החשך וזהו ובין החשך א"ל אדונינו
ולמה נכתב' ק"ח אלפי"ן א"ל לפעם אחרת הניחם
והלך לו. **וירא** ו"ו יו"ד רי"ש אל"ף אותיות שניות
עול' כ"ב הם הו' ומשך הו' הנקראים יהו"ה יהו"ה
העולה כ"ב א"כ הוי"ן הללו הם קרובים לשני הראשוני'
ע"י אלהים הוא השני' זהו וירא ואם תעלם במ"ק
עולים א"ם היא השני' הנקראת אם לומר לך ע"י הבינ'
מתקרבים ועולים במדת העליונ'. ואם תבין וירא ו'
הוא הת"ת י' רמז לחכמ' ר' לבינ' ר"ל הו' ומשך הו'
עולים דרך הבינ' וחכמ' אל הא' זהו א' נעלם במלת
וירא. אלהים עולה עק"ב עקב אשר שמע אברהם בקולי
ור"ל בן ג' הכיר אברהם אלהי' ואיך א' פעם א' א'
פעם ל' אפ"ם אפ י אפ"ם עולה פ"ו תחליף פ"ו ו"ף
הוא עק"ב א"ל ר' מהו פעם ופעם אלהי' עולה פ"ו
א"ל א' עם כולם לכן א' בראש ומ' בסוף הוא א"ם
שא' עם המ"ם :

את האור את כל התורה כולה מא' ועד ת' ובכללם
הוא הפרד"ם א' כתר עליון ת' כנסת
ישראל האור בגי' יר"ב כלומר יש לו רבוי אור מכל
הספירות שזה האור מקבל ששה אורות מחסד הראשון
אמרתי עולם חס"ד יבנה. כי תמלאהו כ"ף יו"ד ועולה
ק"ד ואם תחלפהו בא"ת ב"ש כ"ל י"ס. ראה והבן ק"ד
ק' לבדו ת"ת. כי כנסת ישראל כ"ל תפארת י"ס כנסת
ישראל : **טוב** תמלאהו טי"ת ו"ו בי"ת אותיות שניות
כ"ו היא יסוד עולם. ויבדל עולה כ"ב ת"ת ויסוד מלמד
שהבדיל המשכתם לאור והמשכת כ"י לאור שזה אור
וזה חושך. אלהים הוי"ן נק' יהו"ה וכנסת ישראל נקר'
אלהים : **בין** תמלאהו בי"ת יו"ד נו"ן אותיות שניות
עולה ד"ב שהאור הזה הוא תורי' שנכתב אשר היא
ד"ב אותיות תרלה לדעת שאם תעלם במ"ק ובמ"ג הם
ל"ו זה האור נקרא ל"ו זהו יהו"ה קוינו לו : **האור**
תמלאהו ה"א אל"ף וא"ו רי"ש אותיות שניות עולים
מ"ב הם מ"ב אותיות שמבראשית עד ב' ובהו ומתחלקי'
לב' שיטות משם שם אותיות : ובין תמלאהו ו"ו בי"ת

יו"ד נו"ן תעלם במ"ק ובמ"ג ועולים מ"ח הם מ"ח
אותיות שיהו"ה ונתגלגל י"ב הוי"ה ומתרבע מ"ח אותיות
והם עם החשך לקיום העולם : **החשך** בגימט' בג"ל
היא כנסת ישראל הנק' שגל והשגל יושבת לפניו א"ל
ר' ולמה ננקד הו' והי' של וירא בפת"ח א"ל פתח
מלשון פתח פתוח ובעבור שהפתח הוא כח כאלל מהוד
שהוא שמאל לכתר מלכות נקר' שמו פתח הודיא"ל כי
הוד הוא ענף ממדת גבור' שהוא זרוע שמאלית וכחו
ומדתו לשבור זרועות רשעים ועל שם פעולתו קוראים
פחדיא"ל וכלא והוד שמאל דוחה וימין מקרבת וע"כ
כיון שנפתח הי' שהוא חכמת אלהים נפתח הו' שהוא
תפארת ישראל לקבל ומכונת אלהים השפעה והר'
בשב"א הוא כח הכאלל מכח המל' ושמו נקר' א) דכסכא"ל
פי' כח אלילותו מכח מד"הד שהוא אבן השואבת מכל
הכתרים שלמעלה שימכה שכאללי' מאלילות הכתר ואמרו
בעלי האמת אשר חזקים בכוחות השמות כי עוד יש
לו אח ושמו אשבציא"ל ר"ל אלילותו שואב ברכה ונקר'
כן ע"ש שהוא כח שואב שפע אלילות הברכ' כי שם
צוה ה' את הברכ' חיים עד העולם. וראה והבן
שהיסוד נק' שב"א ר"ת שלום ברית אהבה ועוד שמה
ברכה אמת הוא יסוד עולם השואב ומשפיע ע"י שב"א
שלום בבית בא הנני נותן לו את בריתי שלום ובדרך
הישר שב"א מתהפך אש"ב אהבה שלום ב) ברכ' ולאור
השב"א הם ג' נקודות זה על גב זה כדמות שברים
הזה והוא בין השלו' ובין המלכות והיא המליץ ביניהם
והסימן פה אש"ב כי אותיה ולכן הרי היא הבינ' שהיא
אם הבני' ננקד בשב"א להוד על שהיסוד הוא השולי'
לינק מאמו ולכן טעם דרגא במלת וירא ותביר במלת
אלהים ר"ל אלהי' שובר דרגא ומעלה ומוריד כפי מעשי'
של ישראל ועתה בגלות הד' יהי' תביר עד שיגיע
הזמן שישיב מה שלפנים עתה לאחור וישראל שכפוף
יהיה זקוף כענין ה' זוקף כפופי' והתחתון הוא ישראל
ישוב עליון והמדרג' העליונה תשבר לגי' והם שמא"ל
ושושבינו ותכ"י כינו"ר ולילית בת זוגו ויפלו תחת כפות
רגלי שלש כתרי' התפארת והשושבין הקטן יסוד עולם
וכתר מלכות בת זוגו ובעבור שיפלו ג' ע"כ טעם
דרגא כדמות ג' שברים ועתה נשבר דרגת ישראל וישראל
מוטה בעוניהם הצועק מעל' ומט' וזהו צעקת הנביא
ע"ה הוי עמים רבי' הוי המון לאמים והוא כמתרעם
על שבר ישראל ועל ממשלת שונאיה' המושלי' עליה'
וראה והבן טעם שהתביר הוא כדמות ו' ונקוד' קטנה
כדמות י' והוא ו"י בעבור אורך הגלות ועל הצר הצורר
המגביר ומעריח על העליוני' ותחתוני' בני ברית והם
עתה כדמות יתיב כזה לאחור ולא לפני' עד ישוב ה'
מחרון אפו ויקוים מ"ש ה' זוקף כפופי' התפלה אמרה
לה הגבה זהו דרגא תביר שהיסוד הרומז במלת וירא
דרגא

א) בכ"י קיא דנקבאל ב) בכ"י ברים

דרגא שלו ישבר ע"י אלהי' הוא הבינה וזהו הביר במלת אלהי' וסוד בר"ן שבא לממשלת הכתר יחזק דרגא שלו וישבר של שמאל ויתקיי' ושב וקבצך מכל העמי' ואלה שעם יהיה כביכול בעוד ישראל הולכי' וכלי' לאחור ולא לפני' כן אצילות המעלות למעלה וזהו הש"ב אחור ימינו ודהמע"ה שהתפלל הושיעה ימינך ועננו כי בישועתם אלוה ישועתינו וישובו השחתוני' השפלי' הכפופי' זקופי' ואצילות הימין ישוב לשרשה כקודם ואז יתאחדו זיווג אמתי ויחוד שלם ויתקיים מ"ש ברוח הקודש חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו. יה"ב ר"ת יחד תפארת יסוד ברכה היא כתר עליון. אלהים נקודו אמרנו למעלה וכן את האור הה' קמ"ץ הוא כח הנאצל מהעלה שהוא ימין כתר מלכות ושמו כקימוא"ל פי' כלה קרוב ימין מלכות מוא"ל ועוד יש לו שם ושמו קמליא"ל ועליו נאמר כי יעמוד לימין אביון לקבל שמעש מקמח סולת קרבן מנחתו כקרבן העשיר ושניהם מרוצי' ושוין לפני הרצון אם דל ואם עשיר ופי' קמ"ץ קמ"ח קמץ הוא חסר ר' ור"ל קול ימלין לדקה ועוד קרבן ממנו צדק ובא ה' האור בקמץ לקבל מן הכלה דרך ימין והא' האור בחולם וחולם בא להורות שיש עליון א' על הכל והוא לכל המציאות סבה קדומה שאין לו סוף והתחלה והוא עלת העלה ובהתחל' כל המציאות שיש רצונו וברא סגול א' ג' כתרי' פנימיים כעלמי' האחת דקה מן הדקה שכל המחשבות כלאו מלהשיג' והשכי' כאצלי' ממנו זה מזה וזה מזה זה עם זה דביקי' בדמות שלש הפנימיי' האלה רוחניות וזה התחלת כל המציאות אלה ר"ת חכמה לבוש מחשב' ומאור אותו הלבוש הבהיק והמציא את כל שאר המציאות הגדול זהו שמים משכן כבראו מאור לבושו של הקדוש ברוך הוא ומ"ש מאור לבושו ולא אמר מלבושו כיון על אור העליוני' הנקרא אור והוא הנק' לבוש חכמ' ומאור אותו הלבוש שהוא אור עליוני הנקר' אור שכל ר"ל אור פנימי שכולו שכל משם התחלת כל החזיונות ששם סבות כל הנבראות הנוראות הנכחות. ע"א אל"ם חזיון לבוש מראה ולכן הא' של האור בחולם וסוף עמו נעלם כי סף של האור הוא תפארת ונדבק בא' :

ויקרא אלהים לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. אין זה קריאה שם אלא הזמנה והמשכה וכוונת הענין המשיך מדת היום ליום ומדת הלילה ללילה. א"ל ר' מהו מדת היום ליום ומדת הלילה ללילה א"ל מדת היום היא ת"ת וממנו נמשך אצילות ליום הוא יסוד עולם וזהו שנאמר אני ה' עושה כל ר"ל אומר הת"ת לכנסת ישראל את בני הנק' אני יסר"ה שהוא הת"ת עושה כ"ל שהוא היסוד זהו מדת ת"ת שהוא יום ליום שהוא יסוד ומדת לילה ללילה ר"ל מן הפחד שהוא חשך נמשך אצילות לכי' שהיא חשך זהו מדת הפחד שהוא לילה למדת כ"י שהיא לילה שלא תראה שמדת הדין מושלת בליל' ושלוחיה הם המזיקי' כמלאכי' בליל' ואע"פ שגם ביום כמלאכי' מ"מ בלילה רבו. א"ל ר' ולמה הקב"ה המשיך האצילות מיום ליום ומלילה ללילה למה יתחייב אחר' להזכיר מדת היום בלילה ומדת הלילה ביום א"ל בעבור שמדת יום ביום ואין כאן יצר ע"כ המשיך גם מדת לילה ביום וגם בעבור שמדת הלילה בלילה והיצר חזק ואמ"ץ ע"כ השפיע והמשיך גם מדת היום בלילה זהו לחבר את האוהל להיות אחד. א"ל ר' ראה והבן להשיב לי כי ענין גדול הוא מהו ויקרא יכתוב קרא אלהי' לאור יום ולחשך קרא לילה מהו ויקרא א"ל זה לבד. א"ל מעט בעיניך זה ואם מעט ואוסיף אחר שהקריאה המשכה א"כ יכתוב אלהי' לאור קרא יום ולחשך קרא לילה ור"ל לאור המשיך אצילות מדת יום ולחשך המשיך אצילות מדת לילה א"ל האחרון קשה מן הראשון א"ל ר' אם הראשון איננו כ"כ קשה א"כ אשלם הייני אור היינו יום היינו חשך היינו לילה למה אפקי' מאור ליום ומחושך ללילה ומה הפרש יש ביניה'. ועוד ויקרא אל משה קריאה מן הלילה ולמה לא אמר קרא. ובמלאכי השרת כתוסף ו' וחסר י' וזהו וקרא זה אל זה ואמר ואמאי א"ל ועדיין לא כשלמו קושיותיך ושאלותיך. א"ל חמש שאלות הם ובתוך חמש ארבע לא תוכל שאת ועל החמישית מה יהיה לך. א"ל קים לך שלא תוכל שאת אי קים לך א"כ למה נדבר. אמר לי' קים לי שהצטרך למודעי שאם אלך עליך לא תוכל שאת. א"ל אלך עלמי' בדבר שאני יודע ולא שמעתי ולא קבלתי לא מאבי ולא מאחרי' היאך אוכל לדבר אבל זוכר אני שאדם א' זקן היה וחכם גדול הי' בא לאבי וישב לפניו והתחיל הזקן וסידר עניני הדברי' הללו ואמר ויקרא וי"ו יתירה לומר לך שהו' שהוא האור מקבל שפע אצילות החכמה הוא הי' דרך הצינור האמצעי הוא שדרת האדם שהוא הת"ת. משא"כ בכ"י היא הלילה המשכת אצילות החשך שהוא הפחד בא אליה ע"כ נחסר ו"י ואמר קרא לבד שהיא הזמנה והמשכה כי איך יוסיף הכתוב אותיות יתירו' בדבר שאין צורך שהרי אפי' קוץ האות והטוטרות שלו צריך גנוז הוא וכשעולה האור הזה היה הו' אל החכמה הוא הי' גם כולל עמו כ"י כי הבן והבת אוהב אשם גם שניה' וכיון שהוא עולה ע"י אמצעי א"כ אין צורך אליה הו' והי' אלא קרא לבד הלא תראה שאם תמלא הו' והי' כאלו ואו יו"ד עולה ג"ל גל נעול. ואף כי יש אומרי' שהגל במשך הו' כענין עד הגל הזה ועדה המצבה מ"מ יוסף ורחל בהדי הדדי. ומה שאמר ויקרא אלהי' לאור ולא אמר אלהי' לאור ויקרא שלא נאמר כי הבינה היא מזמנת וממשכת זולת כח הקודמי' ממנה לכן אמר ויקרא אלהי' לומר הזמנה והמשכה מכח הקודמי' באצילות

באלילות לאלהי' היא הבינה והיא מחכה וממסכה לבנים כפי דינם ועניינם. ומה שאמר ויקרא אלהי' לאור יום ולחשך קרא לילה לאו היינו הך שהאור גדול מהיום ויותר מאיר מהיום ועל שהאור הוא ת"ת המשיך היסוד הוא היום ע"כ קרא לאור יום ולא הוא הוא הלא מראה שלפניו ילך דבר הוא היסוד וחשך קרא לילה החשך הזה עמוק וקשה חשכו יותר מחשך לילה ועל שממשכה ומזמנה אלילות שחשך אל כ"י קראה לילה כי היא ממוזגת ממדת האור והיום ומה שאמר ויקרא אל משה מי היא הקורא כ"י ע"כ הא' זעירא ומי הוא המדבר הו' בא לומר לך בזמן שהו' מדבר עם משה הוא הו' היורד מן ש"י הורה קדומה תורה רשומה והנה ויקרא אל משה ואף על פי שבכל האמירות והדיבורי' ולצוואות קדמה קריאה מ"מ קריאה עם ד' וי' הוא קריאת החבה. והנה גם קריאת המלאכי' חבה הוא אע"פי שנחסר הי' הואיל והו' עמהם והחסרון הי' משם לומר שאינם משיגי' בי' מ"מ הו' עמהם להודיע החבה זהו וקרא זה אל זה. ואל תקשה לי מבלעם דכתיב ויקר שמו' והי' עם הקריא'. כי יש להשיב הואיל ונחסר הא' היא כנסת ישראל א"כ אין הקריא' אליו מן השיקף אלילי' ואלילי' רק ממקום הדומ' לו: כי הא' זעירא מורה על השלמת היחוד ואין הקריא' אליו משם. זהו ויקר מלשון קרי כעניינו של בלעם שהוא שתום העין מקום אלילותו וו' של ויקר לומר לך מאחר שהו' העלה אותם אל ארץ זבת חלב ודבש ובלעם הי' עושה היפך רצונו ע"כ הו' עם מלת ויקר לומר לך שהו' הוא הנחר לבא אליו כנואה ממקום דוגמתו. ועדיין לא קמו ללכת ובא להם זקן אחד ונכנס עמהם בדברי' ואמר להם. ויקרא אלהי' הזמין להוציא תפארת ישראל אור א' הוא המכריע ראשון בין הזרועות חסד ימין פחד שמאל והנה היום היא יסוד עולם ונקרא מכריע שכי כי עומד בין השוקיי' ימין נצ"ח ושמאל הו"ד. והנה היסוד כאלו מן האור הוא ת"ת והזמין והמשיך מן החשך אור אחד וממשלתו בלילי' ולכן קראו לילה והזמינה מלך על הארץ והלילי' הזה כלולי' עם הת"ת והת"ת עולי' עד חכמת אלהי' ועם כלל החכמ' בכתר עליון ונוטל שפע וברכ' מהכתר ומהחכמ' שהוא האב ומהבינ' שהוא האם שלשתן ראש א' ראש חיך ולשון יורד ומשקה העניי' והלילי' עמו בחבוק ודבוק ונישוק ולכן הוסיף וי' במלת ויקרא שהי' וקולי רומזי' ב' מדות דקות כת"ר וחכמ"ה והו' לקו האמצעי וראו והבינו שזה האמת שהו' עם כללו עולה אהי"ה הוא כתר עליון ואהי"ה מתרבע אמת שאהי' פעמי' אהי' הריבוע עולי' אמת ות"ת נקרא אמ"ת: והנה האמת באהי' ומרובע תוספות ברכ' ורוח הקודש שבו נקרא מוסף והמוסף הזה הואיל והוא יום מן האור ועומד בין זכר ונקב' לכן נתוספו לו ב' אותיו' ו"י והנה המוסף הזה עוש' שלום בין הכלה ובין חסד ימין ושמאל ולכן נתוספו לו אורות ממה שלמעל' ממנו וכל הספי' האלו אליו באי' ומאותו תוספות נקרא מוסף ומשם יוצא כל שפע וברכ' באשה ומאשה בעולם השפל. והנה קיום העולם ומשם יוצאי' הרוחות. והוא אל אלהי הרוחות כי מן הבינ' נאצלות ושם באות ועלה ויקרא ו"ו יו"ד קו"ף רי"ש אל"ף אותיות שניות עולים כ"ח כח איש צדיק חמי' זה יסוד. והנה אלהי' שהוא הבינ' המשיך מאור שהוא הת"ת את היום שהוא היסוד הוא כ"ח. אלהי' במ"ק בינ' עם המל' חיק הבינ' הוא מדת הדין הרפה וזהו ויוציאה מחיקו והנה ידו מצורעת כשלג והאלהי' שהוא הבינ' המשיכ' מן החשך שהוא הפחד הלא תראו' אחר אלהי' הם אותיו' במוכ"ן עולי' חי"ק: לאו"ר תמלאהו למ"ד אל"ף ו"ו רי"ש ראה והבן שהא"ם היא הבינ' כלול' באו"ר הלא תראו' מילוי לאו"ר במ"ק עולי' א"ם יום הוא יסוד ונק' גם הוא אדם שכן פני יום עולה אדם שפני יום הוא עה"ל ובעבור שיש לו דין יותר מת"ת ע"כ עולה דם ובהיותו עם הת"ת הוא כשמתו א' זהו תתן אמת ליעקב נק' גם הוא אדם. ולחשך תחליפהו בא"ת ב"ש פכ"ם ב"ל עולה בגי' יעקוב ע"ה. ולחשך בגי' שמיע' מלמד שעתה הוא שמיעת הפח"ד מלמד שישלי' החושך הוא הפחד עם יעקב היא ת"ת ויפלו למעל' כל הנאחזי' ממנו שבזה השמטה יתגבר יעקב ויפלו אויביו למטה עד הארץ קרא בגי' אם שמן האם הוא הפחד כמשך הלילי' לילי' פני לילי' הם כעכ"ד עולים גן היא כ"י הנק' גן גן נעול אחותי כלה. והיא הנקראת לילה שעקר ממשלת' בלילה ומלת גן בגי' יהו"ה כ"ז שר"ל יהוה אור' שנכתב אשר בו כ"ז אותיות מאברים ומ"ויקי' ומצואר' מג"ן הורס שבע"פ נעול במ"ק עולה אה"י אחותי מלשון מכין ר"ל אחת שלי ואחת במ"ק אחד ר"ל היא המייחדת יחודו של הקב"ה ועמה היחיד כלה בגי' הים שכל הנחלים הולכים אל הים וגם הבינ' נקראת הים וחשבון הי"ם ה"ן הן לה' השמי' ויקרא כפתח הו' בפתח לקבל מן הי' חכמת אלהי' וניקוד הי' בחירק חר"ק ר"ת חסד רחמים קול הרת קול ה' חוצב להבות אש. הוא מדת הגבור' והנה החירק מוליד שתיים כאלה ונק' ליר"י והם כדמות שלשה מיני אלילות והכל א' ואלה הנקודות רומזים הא' לכתר עליון והב' לגדול' וגבור' וראה והבן חירק הבא אחריו לירי הג' נקודות נעשים סגו"ל להורות על מליאות אחר שאינו ממין זה והוא אלילות ג' כתרים הנעלמי' אך חירק הם שלש כתרי' (הנעלמי') חס"ד ורחמי"ם וגבורה הנקראי' קול גדול באותה הנקוד' עלמה כאלה בת הקנא' א) מאין המאציל אותה וגם היא נקראת על שם פעולת' חר"ק חרד"ם רעד"ה קבא"ם

וננקד

א) בכ"י מנין

וכנקד הי׳ ויקרא בחירק להריק לשני הנקודות א) המולידים
גדולה וגבורה והק׳ בשב״א להורות שהמעור עול׳ אל
הק׳ הוא הבינ׳ לקבל שפע ולכן הר׳ שהיא בבינ׳ בקמ״ץ
שהוא ״קרבת ״מלך ״ל׳רק קמץ מלשון וקימץ הכהן מלא
קומצו שפע מן האצילות ב) קמוץ סגור . פי׳ וסגור
בהוא זרע השלום . אלהים א׳ בסגו״ל הוא כח כאלל
מאצילות יסוד ושמו ג׳ נקודות ג) סגול ג׳ ונקרא כן
על שם ג׳ סגולות כדמות שלש נקודות רוחניות שמיחדים
לו שלום . וחמדה ימים זהו סגול ג׳ ושם הכח הזה שח״י
ח״י א״ל ור״ל שלום חי העולמ׳ חמדת ימי׳ והנה המעור
ממהר ודוחה הסגיל . להעלותם בחולם הוא חולם הל׳
זהו חטף סגול בא׳ אלהי׳ וחולם בל׳ אלהי׳ הה׳ בחירק
הוא הבינה והי׳ שבין ה׳ למ׳ נעלם. הוא חכמת אלהי׳
וכולם מקבלם המ׳ של אלהי׳ שהמ׳ רומז לת״ת. ולפנימי׳
בכ״י : לאור הל׳ שהוא בבינה קמץ מהא׳ ולכן הא׳
בחולם והו׳ לאור נעלם הוא ת״ת ומתגלגל ועול׳ בכתר
לקחת מלא קומצו ברכה והר׳ מלאור מקבלם היא הבינ׳
המסבב היסוד והמל׳ יום הי׳ בחולם הוא חכמת אלהי׳
שעלה בחולם הוא כתר עליון והו׳ נעלם לעול׳ הוא
אחר הי׳ בשלוכו והו׳ והי׳ יורדי׳ בני׳ הוא העטרה זהו
מ׳ מקבלם ונק׳ יום ולחשך ראו עתה והבינו ניקוד הו׳
בשבא כי לקח יעקב שהוא הו׳ את יוסף בנו עמו שהוא
השב״א ועלו בל׳ הרומז בבינה כי הל׳ מלא קמץ סולת
שבן הל׳ קמול׳ והמ׳ לחשך ננקד בחול׳ כי המ׳ רומז
בסוד ובזמן שהו׳ בכתר עליון כל הלר השמאל כשלם אין
שטן ואין פגע רע והבינה שהוא הש׳ ננקד בסגול כי
היא המשכמת הסגול ובזמן שהשלי׳ בין ימין ושמאל אז
הבינ׳ עם החכמ׳ וכתר ראש אחד ואע״פ שלעול׳ הג׳
רוחניות ראש א׳ מ״מ אז מליאי׳ מילוי גמור וסך׳
בשב״א שירדו כולם אל השלו׳ והשלו׳ שהוא השב״א
בך׳ שסך׳ במלכות ע״כ השב״א בך׳ : קרא והנה הק׳
שהיא הבינ׳ קמץ מהמדות הקודמי׳ והר׳ ״ פעמי׳ רומז
בכ״י בזמן שהאם בשמחה גם הבת בשמחה והכל משבת
הא׳ זהו קרא : לילה הל׳ רומז בבינ׳ ולכן בקמץ ולעול׳
המעור בחכמה שהוא השב״א שתחת הי׳ והל׳ הב׳ הוא
המאחרת שהל׳ פעמי׳ בבינ׳ פעמי׳ בת״ת היא בקמץ והכל
כמ״י בה׳ זהו לילה והנה זקף קטן בתלת יום ואתכח
במלת לילה לומר לך המאור שאינו מאיר עוד אורו יהי׳
זקיף ויזריח אורו הגדול שבעתיי׳ כאור שבעת הימי׳
כשיניק השפע אור האצילות מימין ומשמאל והוא טועי׳
ויונק שני טעמי׳ טעם אלי׳ החסד וטעם אלילו׳ הפחד
והכוונה שכ״י שהיא באתכחתא בזמן הגלות מלד האור
שהוא הי׳ ואינו מאיר יתמלא אורה ויזקיף זהו זקף במלת
יום . ע״כ דברי הזקן :

ויהי ערב ויהי בקר יום אחד התחיל **שאחד סוף**
שמי שמי׳ ושי״ בששי יום הששי **הנה הודיענו**
ו׳ קלוות באחדות . ולכן אמר אחד ולא **אמר ראשון**
וכאן הרמיז הגלות הרביעי ואמר אע״פ **שיהי׳ ערב ובקר**
בגלות ויאמר לכ״י ורדא סומקא עתיד הערב **לחזור**
ולהיות יום . ויאמר לה ורדא חוורא **בהתעלות הו׳**
בכתר עליון זהו ויהי ערב ויהי בקר יום **אחד שהערב**
והבקר אחד והכוונה כי ערב ובקר יחזרו יום **מלד**
היחיד ומיוחד המושל בעולם א״ל ר׳ ולמה כתיב **בפסקא**
ראשונה ה׳ אורות וב׳ ימי׳ ובפסקא אחרונה **כתיב ה׳**
ימי׳ א״ל ה׳ אורות בפסקא ראשונה הם ה׳ ספי׳ ראשונות.
וה׳ ימי׳ בפסקות אחרונות הם ה׳ אחרונות **ואע״פ שכולם**
רוחניות מ״מ שהאורות יותר נעלמ׳ **מן הימי׳ ועל שני**
המכריעי׳ הם בסדר׳ בחוליות האילן ע״כ **אמורי׳ עם**
האורות בפ׳ ראשונה להודיעך ריבוי שפעת׳ **וברכתם**
מן האורות העליונות . ועם כל זה המכריע **הראשון**
הזמינו אור זהו ויקרא אלהי׳ לאור יום **מלד מעלתו**
מהמכריע השני ואפ״ה שב ואמר ב׳ ימי׳ **אחר ה׳ אורות**
להרמיז שאף המכריעי׳ אינם שכליות **כמו האורות ע״כ**
הוכרח להזכיר הימי׳ אחר האורות **להודיע מעלת יניקת׳**
ושב בסדר הימי׳ והזכיר חמשה ימי׳ **וחמש כנגד חמש**
הרי כאן עשר והוא הפרד״ס וגם **אמר ה׳ אורות וב׳**
ימי׳ להרמיז בז׳ ספי׳ הוא הסיקף ז׳ **ימי בראשית ועכ״ז**
חזר ויחד הבקר וערב ואמר יום א׳ **להרמיז באחדותן**
הם הד״ו פרצופי׳. ושמעתי על שהאור הוציא **יום הוא**
יסוד והחשך הוציא לילה היא כ״י ע״כ חזר **וכללם ואמר**
יום אחד שהניה׳ מחד אלי׳ כאללו ואין **להפריד וגם**
אומר לך מה שקבלתי הת״ת הוא באור וכ״י **בחושך**
והפריסן להודיע בין האור שהוא הרחמי׳ **ובין החשך**
שהוא דין והם מדרגות עולות ויורדות **כפי המקבלי׳**
מ״מ שניה׳ אחד שהרי חשך מאיר מצד האור . **ואודיעך**
סדר הענין עשר ספירות הם . **חמש עליוני׳ רוחניות**
ושכליות יותר מה׳ אחרונות ולכן **אחרונות פועלי׳**
בתחתוני׳ ואף כי הראשונות פועלי׳ **מ״מ שהאחרונות יותר**
וכל זה כי אין המקבלי׳ יכולי׳ ד) **להשיג רק במדות**
אמלעית . הלא תראה הד״ו **פרצופי׳** הם **מכהיני המקבלי׳**
אשר בכללם כל ההיקף שהת״ת עם כ״י נקרא **אדם**
ואדם יש לו זרועות שוקיי׳ ומעיר ועטרי **הרי כאן שש**
וראש המחייהו הרי כאן ז׳ א״ל ר׳ **תשאלני גם אתה**
ושמא אוכל להשיב. א״ל בני אשאלך ואלוהי׳ **תשיב כתיב**
ויהי ערב ויהי בקר יום א׳. אא״ב דכתב **רחמנא ויקרא**
אלהי׳ לאור בקר ולחשך קרא ערב שפיר **קאמר קרא**
ויהי ערב ויהי בקר יום א׳ יום ולילה כתיב **יכתוב**
בחיבורי׳ יום ולילה ויהי לילה ויהי יום ועוד **אי כתב**
רחמנא

א) בכ״י המוליד הם גדולה כו׳ ב) בכ״י קמץ וסגול פי׳ וסגול כו׳ ג) בכ״י סגל שלש ד) בכ״י [illegible] .

רחמנא ויקרא אלהי׳ לחושך לילה ולאור יום שפיר שקדי׳ ערב לבוקר. אבל השתא דכתיב ויקרא לאור יום ולחושך קרא לילה א״כ יאמר ויהי בקר ויהי ערב ועוד מאי ויהי ויהי יכתוב ויהי ערב ובקר יום א׳. א״ל ר׳ אמרתי אחכמ׳ והיא רחוקה ממני ושפה שאסר יהיר. א״ל בני הקשר חזק ואמיץ ואין יכולת להתיר האיך יתיר. א״ל ר׳ יכול תוכל ואין לי ספק ואם אין אתה יודע יש אחרי׳ משבחך והגורם כעושה וזהו גדול מעשה הצדקה ולא אמר עושה הצדקה. א״ל בני חוה לא היתה נחשבת אצל האדם לכלום ואפ״ה פתתה אותו ואף כי היה הפיתוי רעה ואתה לא תפתני כ״ש פיתוי שהוא לטובה אבל מה אעשה שאני יודע ששאלות עמוקות ונעלמות מן השכל. א״ל מה יהי׳ אם לא נדע בריאת העולם. א״כ מה נדע א״ל עיני כל אליך ישברו ובוטח בד׳ חסד יסובבנהו. וישאו עיניה׳ ויראו והנה אדם אחד בא כנגדם וירוצו כנגדו ויאמרו לו אדונינו שלנו אתה א״ל על חסרון הידיעה באתי א״ל ברוך אתה בבואך אבל אין לנו חסרון ידיעה וברוך העוזר א״ל א״כ אשאלכם והודיעוני למה כתיב בקר בחולם בלא ו׳ ועוד שהיא בקר היינו בר״ק היינו ערב היינו רע״ב למה סדרם בכי האי גוונא והנה ערב צועק איש בע״ר לא ידע וכסיל לא יבין את זאת. א״ל אדונינו מהו בע״ר א״ל ערב א״ל מהו ערב א״ל רעב א״ל מהו רע״ב א״ל בכלל דבריך דברינו ושאלתינו התוכל להשיב א״ל אם לא אשיב אני תשיבו אתם ונראה אם כנים אתם א״ל שלא אמרת לנו איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת א״ל א״כ לפי דבריכ׳ בשבילכ׳ דברתי ועליכ׳ באו דברי אלילה ואלילה האמת גליתם חסרון ידיעתכם שאף דברי לא הבנתם וצריכין ביאור א״ל א״כ באר לנו ולא תוסיף לדבר א״ל אבא׳ דברי או דבריכ׳ א״ל אדונינו טובי׳ השני׳ מן האחד א״ל אם היה אומר ויהי לילה ויהי יום היינו אומר שהלילה הוא מדת הדין רפה ולעולם היא לילה חזר ואמר ערב שכל המדות מתערבות שם וא״ת א״כ לכתוב ולחשך קרא ערב א״כ היתה ערב לעולם וכיון שהיא ערב אינה פועלת כלייה לכן אמר לילה יש זמן שהיא לילה ופועלת כלייה כענין זמן המבול. שאלו אמר ערב אין מבול לעולם וכופה ומגיע עד סוף כל הדורות ולכן נטמן נח וכל חברתו בתיבה כי היא לילה ופועלת כלייה ודבר שאינו נראה כאלו אינו ואף כי היא ערב פועלת לקלה והנה הקריאה לילה. והוים ערב והנה לילה עם ערב עם המלה בא״ק בכ״ר עניינם אחד ויום א׳ שנמשך מן האור אין לו עירוב לילה שהכן שיש עירוב לילה יקרא בקר שהבקר עולה בהסרת לילה וא״כ יש לו עירוב מן הלילה וא״ת למה אמר אחר הבקר יום יש לומר אותו יום שב לבקר וערב שהיו יום ויחשבו אחד שאין הבדל והפרש *) בחכמה. ובהזמנה

*) בכ״י במגורס

קראו יום. כי יום הוא מבלי עירוב שגם העירוב היה עמו בכח והיה יום עד שהאציל והמשיכו אליו החשך ונעשה לילה וא״כ מוכרח הבקר והערב להאמר אחר היום והלילה. ואם היה מקדי׳ הבקר לערב היה נראה שאין זה ערב לילה ואין זה בקר יום ויטעו לומר ולחשך קרא לילה ויהי בקר שהבקר נאצל מן הלילה ע״כ אמר ולחשך קרא לילה ואותו לילה הוא ערב וגם בעבור שקדם שורש הערב שהוא הפחד מן האור שהמשיך הבקר ע״כ הקדימו הכתוב הלא תראה שהערב היה בכח הבקר ונאצל ממנו א״כ צריך לחזור אחר הערב ולהשלותו ומלת ויהי ב׳ פעמי׳ צורך גדול היה כי לא נשתמש במליאות זה האור כי אם בהוי״ה לחוד וזהו ויהי אור שאין בו שמוש אחר וכל זה בעבור שהן השביעי והשמיני קדושה וראו והבינו שנמשך האור במלת ויהי זהו שאמר ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור ומלת ויהי הוא המכריע מ״ה פעל א״ל שמלת ויהי עולה אל ור״ל א״ל פעל מ״ה הוא אדם שעצמו כלול הער״ב והבקר. וראה והבן היחוד ויהי מיוחד עליו שכל ההויות בלתי ההויה הקדמונית בו נכללות בדרך זה היחיד הוא יהו״ה אל״ף עמו ויהי ועמ׳ יהו״ה יה״ו יה״י צרף ה״י עם יה״ו והוא ויהי הרי יהו מיה״ה יהי מן ויהי והנה בשם יהו יהי תמלא יהוה וגם ויהי וגם מליאות המלאכי׳ מויהי והעד שמיכאל גבריאל רפאל אוריאל למה חותמם אל בעבור שמליאתם מן ויהי שויהי עולה אל. א״כ ויהי בבקר ויהי בערב וערב א״ל פעל ובקר א״ל פעל ומה שלא אמר ו׳ בחולם בוקר בעבור שהו׳ פשוט מן הדין והבקר עדיין יש לו דין שמן הלילי׳ עולה זה יוצא וזה נכנס ע״כ לא בא הו׳ והיינו ערב והיינו רעב אדרבא היא הנותנת כשהיא ערב מתהפכת רעב כשהמקבלי׳ חייבי׳ להביא עליהם רעב וכשהיא לילה כלייה מבלי חמלה וכן בקר אע״פ שהוא בקר מביא ברק ומזיק. אבל יום אין שטן ואין פגע רע ואם היה קורא אותם רע״ב וברק״ק א״כ אין כח לבקר להטיב ולא לערב. אבל עתה המשיכם ערב ובקר שמטיבים ומריעי׳ כפי המקבלי׳ והכל ע״י גזירות המקום וזהו איש בער לא ידע. כי הערב צועקת אם המלה מהופכת היא בער ואין מתקרבת לטובה זהו לא ידע כענין וידע אלהי׳. קרבם אל הרחמי׳. וכשמתהפך המלה לבער לרעב הוא ככסיל לא יבין את זאת כלומר לא ימשיך אליה ממדת הבינה. כי פועלת דין ומשפט אך הערב מעורב מכולם האמת מן המקבלי׳ תהפך הערב לבער וכשנתהפך לבער אז רע״ב בעולם ואתרהם לי הואיל שאתה באת ושאלת מענין שהיינו עוסקי׳ א״כ בתוך דבריך דברינו וידעת שאלתינו ויהי באו וראו כחו שמחה ף בא״ת ב״ש פתל״ם שעולה כר שהוא כר אלהי׳ ערב תמלאהו עי״ן ר״ש בי״ת עולי׳ במ״ק כ״ו מלמד שיש לערב

השפע׳

שמפני מכ"ו. ויהי אחורי ויהי שוא זכו"ב הוא עולה בין שוא שערב מלמד שהערב שוא עם הבקר. בקר תמלאהו ב"ת קו"ף רי"ש אותיות שניות כ"ו וכ"ו במלואו ש' אלפי' מלו' שבקר מבני שמות הללו פעמי' בקר פעמי' ברק. יום בא"ת ב"ש עולה שיני הוא כ"י מלמד ששניה' אחד אחד עולה אבי ואומר כ"י אחד שמי ואבי הוא יהוה והוא הי' עשרה ה' חמשה ו' ששה ה' חמשה תעלה חשבונם ועולה אלף תתפ"ו והוא עולה אין משותף הא' של הא"ין מורה אלף והשאר תתפ"ו ור"ל יהוה הוא שם שאינו מורה כ"א הוי"ה בעולם ואינו דבוק עמו שיתוף אחר. ובעבור שמורה על השניו' לא שהשניות והשלישי' או הרבוע דבוק לעלם שויהו חלילי מלהאמין זה כי זה כפירה גמורה והרחקת היחוד והשם ילילנו מהאמונה זו אבל בעבור שהוא יתברך זיוו ועיזו שופעי' על ד' המרכבות ורוכב עליה' ומנהיגם ואמרנו עליו אלף בית גימל דלת לא שהמכין דבר הדבוק לו לעלמו אמנם הוראתו על שניות הוא שחשבונם של יהוה הוא כ"ו וכ"ו הם שני אחדי' אחד אחד גם מורה ג' אחדי' כשיהוה מתחלף באלפא ביתא לקחת פניו והוא שם כוז"ו ועולה ג' פעמי' אחד ואחד ואחד וג' אחדי' עולה יהוה אחד גם מורה על ארבעה אחדי' שכ"ג הם יו"י תמלאם יו"ד ו"ו יו"ד והם ארבעה פעמי' אחד אחד אחד ואם תרצה למנות ה' פעמי' אחד תמלא המרכבה שיא אדני ותשוב ליחד החמשה שהחמשה אחדי' אחד אחד אחד אחד אחד עולי' אדני שיא שהייקדם יחוד גמור ולא היתה בעבור שהיא כינוי אינו מורה על היחוד שהרי בה' אחדי' שהוא אדני עולה אותיות י"ה ותמלא י"ה יוד הא והוא יהוה והנה חזרו כולם על שם העלם שהוא מלך על כולם וכולם יהו"ה ובעבור שהם ד' רגלי הכסא ע"כ שבי' כולם למה שהיה כ"ו הוא שם יהו"ה. ויהי נקוד הו' בפתח יפאר הי"ת יחמדם והי' היא העבירים כדבקה ביסוד הוא י' שבא והה' בחירק הה' הוא הבינה חרק הוא כח החסד ומדהם והוא כח אצילות ושמו חרק עזיאל ר"ל יחסד ילונו יקרוב לטובי' עזיאל הוא שר ממונ' מן השמי' לפי קבלת חכמי האמת הוא נקרא חשמל ופחד עמו ועל החסד אומר חשים ועל הגבורה ממללת ופי' חשמל רק קרוב עזיאל ור"ל כי זה מלאך מתוכה קרוב אל החסד שהוא חשמל ערב הע' הוא היסוד הנכנס בציור לקבל שפע מג' "" שהוא חכמה ולכן נקוד בסגול להודיעך שהציור מוריד מג' ראשים הם כתר חכמה בינה והע' שהוא היסוד מקבל דרך הממולא מהג' וע"ב הע' והר' ניקדו בסגול. ויהי בא לומר לך שנפתחת הו' הוא ו' הנגלה כי היא הקודם מן הנעלם היא היחוד וע"כ שבא ציור הרומז ביסוד הוא סמוך לפתח הו' אבל לע"ם השם מקבלי' מן הראשים דרך

הממולא אפ"ה ע"י ו' הנגלה והי' בחירק הוא הי' ראשון הרומז בבינה והיא מינקת הבני' גם ע"י לימוד חסד שהחרק רומז בחסד הוא כח מן החסד. בקר ב' חכמה עלאה בחולם כי משם יניקתו והק' שהיא הבני' בסגול להודיעך שהוא עיקר קבלת הסגול שהוא סגולתא ואפ"ה הציור מקבלם שכן הר' הרומז פעמי' בציור מקבלם: יום הו' בחולם כי הו' עתיד לעלות בי' ולהאחז בכתר ע"י החכמה וע"כ הו' שהוא סמוך לי' נעלם ועם כל זה הס' שהוא רומז פעמי' בבי' מקבלם ומחזקם ומעלה אותם אל הי' שהוא חכמה. אחד נקוד הא' בסגול להורות שא' הוא מלך הסגול והח' הרומז * ביסוד בקמץ להודיעך שגם היסוד סוללם וכנאחד כי הכל מן הא' תלוים ונאחזי' וע"כ הד' הרומז במל' הוא מקבלם כולם להודיעך היחוד שהם מיחדי' כל העשר ולכן הוא ברפה ורצה והנה מאריך עריכה בויהי ערב ויהי בקר שהערב הוא מאריך הגלות ועריכה לבקר כי רוצה להניק עד ישוב הנרמז הוא ישראל לארץ חפץ ולארץ צבי ושם ינוחו יגיעי כח מנוחה שלימה השקט

ובטח עד עולם:

ואז יהיה יום אחד:

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים. א"ל ר' יודע אני מאבי שהרקי' הזה הוא ת"ת ומבדיל בין המים העליוני' הוא הים הגדול היא בינ' ובין מים התחתוני' היא הים אשר כל הנחלי' הולכי' אליה הוא כנסת ישראל ותפארת מבדיל בין המי' העליוני' למי' התחתוני' א"ל שמעת ושכחת שאלו היית נותנה בכתב לא היית שוכחם כי המים העליוני' הם מימי החסד ועתיד הקב"ה לעשות כנפים לצדיקי' לעתיד לבא לשוט על פני אותן המי'. ויסוד עולם הוא מקים הצדיקי' ומימי מדת הדין הרפה הם מים התחתוני' והם מלוחי' מדת הדין א"ל ר' איני מבין תיכן דדרך מאין נמלחי' מים התחתוני' א"ל מים התחתוני' כשפעי' ממי' העליוני' והי' מן הדין להיות מתוקי' אלא בעבור שיורד הדין עליה' נעשי' מלוחי' ובכל יום מעשי' בראשית בקדרותך מלא מים מתוקי' ואם תשי' בתוכו מלח נעשים כולם להיות מלוחי' ולכן קראו המי' העליוני' זכרי' ומי' התחתוני' נקבות שאלו משפיעי' ואלו מקבלי' מ"מ כל הויות משם הציורות מכתר עליון יבאו א"ל ר' שמי' ורקיע בת"ת רומזי' מהו רקיע ומהו שמי' א"ל בני איני יודע אמור אתה. א"ל ר' אומר ואומר ותקש"ב אזכך כי כל דברי שיני ואין להרהר עליה' ושמי' נקרא על שמקבל אש ומי' הלא תרא' שהוא הרקיע שמחלוקה. א"ל מכלך שמי' אימא מלשון אש ומי' וא"כ אין שכוונ' כאשר אמרת הלא תרא' שהשי' רוח בבינ' ומה לך לאש. א"ל ר' לע"ם שלא נכתב האש בפירוש ע"מ נרמז בא' דאלהי'

* נכי' נחוד

היא

שכן יכין פתח שני חכה ולאי כך הוא של מים א״ל א״כ פתח המי׳ היכן יבוא בלא׳ א״כ ש״א מ״א י״ס הוא א״ל אפ״ה אש ומי׳ הוא א״ל שמה הכי הוא א״ש א״ס י״ס ור״ל א״ש הוא פחד יס הוא חסד א״כ שכיס׳ מן האש היא הבינה ושכיס׳ לתפארת הוא הרקיע . א״ל ר׳ ולמה בא הא׳ אחר הב׳ והא׳ אחר המ׳ ירמוז אותם כסדר . א״ל אי בעית אימא כמו שאין מוקדם ומאוחר בתורה בפסוקי׳ כן באותיות שא״ת המוקדם מוקדם ומאוחר מאוחר אין הדין הזה בשני העליוני׳ והתיבו׳ והאותיות רומזי׳ עליה׳ וכמו שאלו אין מוקדם ומאוחר כך אלו אין לקבוע להם מקום רק כידי ומשני כל אחד לחבירו. ס״ף ס״ף מהו רקיע א״ל קרוס א״ל מהו קרוס לא הבנתי כי אם בגוף האדם א״ל ר׳ הוא למעלה כמו גוף האדם שעומד קרוס ונקרא טרפשא ומקבל הליחות והכח והמזון ואח״ר יבקו כל שלמטה ממנו כן ת״ת עומד באמצע ומפסיק ביני ביני ומקבל כל השפע שיורד מן הראש ואחר יבקו מה שלמטה ממנו א״ל ר׳ אי הכי הוא״ל ואדם הוא דוגמא עליוני׳ הרי ראוי להיות לו חמש קרומי׳ כנגד חמש רקיעי׳ עליוני׳ א״ל הכי הוא האי טרפשא דקא אמרת ב׳ קרומות יש לו זה ע״ג זה הסמוך לכרס רמז לרקיע כ״י התחתון והסמוך לריאה רמז לה״ת והאמצעי רמז ליסוד זהו כי כל בשמי׳ ובארץ ר״ל כ״ל הוא היסוד ועומד בין השמי׳ ובין הארץ שהוא ת״ת וכ״י ועוד ב׳ קרומות בשוקיים ימין ושמאל מקום שהחלב והכרס ובני מעיים שוכבי׳ ואותן הב׳ קרומות עומדות כדופני הקיב׳ אבל אלו הב׳ שהם בטרפשא מפסיקות באמצעית כסדר תפארת ויסוד וכנסת ישראל וגם בזו הפסקא יש ה׳ פעמי׳ מים כנגד חמש ספירות אחרונות : ויאמר אלהי׳

מאמר הבינה :

יהי רקיע בתוך המים יה״י המלאכה יו״ד ה״א יו״ד הם חמשי׳ שערי בינה ור״ל

לפי׳ הבינה חמשי׳ שערי בינה עם הרקיע זהו יהי רקיע אמר לו והרקיע הזה מה צורך ומה טיבו ומה ענייני׳ אמר לו לשום שלום בין מים ואש הם חסד ופחד. א״ל מי הוא הגבור ברקיע הזה ובמים ובאש א״ל כתר חכמה האצילו מים ואש והרקיע הזה הוא ת״ת עם כל הצריך לו א״ל ר׳ תמחול לי ואפתח פי ואדבר עד בלי די א״ל אמור ושאל עד שלא כל שצריך לפועל אם תוכל א״ל ר׳ ידעתי שהעולם מחודש ומי שלא יודה בזה אינו בכלל ישראל מ״מ אשאל כי תורה הוא וללמוד אני צריך. דע לך ר׳ שהעולם לא ימלט מב׳ דרכי׳ או שיש חומר קדמון שנברא העולם ומטלה ממנו . אן לא הי׳ שם אלא עלת העלת לבדו ובמה ע״כ בוא לומר אחד משניה׳ וא״ת שהי׳ חומר לבם כבר כאמרנו שיש דבר קדמון והוא החומר עולם

הבס לבדו ואם תאמר זה אין כפירה כמוהו בתורי וא״ת שלא הי׳ שם אלא הקב״ה הוא עלת העלת ברא את העולם כולם א״כ ע״כ הוא לומר שהכניס עצמותו . א״ל בני רואה אני מדברך שלא ידעת ולא שמעת ספר איוב על דרך אמת ואיוב שאל השאלות האלו ואמר לו הקב״ה הגד אם ידעת בינה ר״ל בנה החכמה ובנה הבינה כמלא העולם ואין לנו עסק בנסתרות בעלת העלת. ועתה אדבר גם אני ואראה אם ידעת דבר העולם הזה יש לו שיעור והקב״ה הוא מבלי שיעור איך יצא כח שיעור מבלתי שיעור בדרך איוב ואמר שיצא שיעור למה יצא כח השיעור לא פחות ולא יותר . א״ל באלו השאלות השיב הקב״ה מי שם ממדים כי תדע או מי נטה עליה קו א״ל עלת העלת יצא מן הכח אל הפועל או לא אם תאמר יצא א״כ מה הכח שהי׳ שם. אי לא יצא א״כ מי ירה אבן פנתה יסוד ופנה ליסודו של עולם א״ל וגם בזה השיב כי מי שלא כח הבינה היא ירה אבן מכח החכמה וב״ש אז׳ פנתה והאבן הזאת לירה המאיר כל העולמי׳ : [illegible] אמר מי מדד בשעלו מים ושמי׳ בזרת תכן וכל בשליש עפר הארץ ושקל בפלס הרים וגבעות במאזני׳ ר״ל משקול הכרמי׳ כתיב שכתיב ופכה ודרך ועדה אחת וה״א לפועל יתברך יעשה שמים לבדו [illegible] שכ״ל ושמי׳ בזרת תכן ר״ל הימינו והאצילו במדתו . וכל בשליש עפר הארץ שליש הוא מדה של תפארת שהוא אות שליש״ת מיהו״ה הוא הוי׳ ובעבור שהשינול ר״ל קו הסובב הוא יותר מן הקוטר ובעבור זה אמר וכל בשליש עפר הארץ כי נולה וכל הוא מדה ר״ל מדד ואם תעיין בדברי רבותינו ז״ל במסכת עירובין בים של שלמה אמרו שם כל אמתא וכו׳ שנאמר ועבר אמות משפתו אל שפתו וקו שלשים באמה יסוב אותו עפר הארץ ר״ל כל המרכבות והמלאכות הם לימי׳ רק הארץ והם נקראי׳ עפר הארץ. פלס ומאזני׳ הוא כענין שקלין לרפין שמירין. שקלן ר״ל שוקל האותיות זה בזה. הפיין ר״ל אות שהי׳ בראש יחזור בסוף כגון אל״ף שהי׳ בתחלה יחזור בסוף לסיות עבד. לרפן הוא לירוף שם בן ד׳ עם כל אות שהם ד״ב אותיות : אמר לו רבי הפעם הדקדק והעיין בדברי מה שם רקיע זה א״ל הוא קו האמצעי ולו שמות הרבה הכל לפי פעולותיו . יש לו כסא ומושל עליו והוא מלך בשם קלוס. ונקרא רם ונשא שנאמר כה אמר ה׳ רם ונשא וכל שמותיו גם בכסא הוא שנאמר ואראה את ה׳ יושב על כסא רם ונשא ושמו ת״ת ונק׳ צדק אני ה׳ דובר צדק. וגם כסאו נקרי׳ צדק הוא שנאמר צדק ומשפט מכון כסאך הרקיע הזה שהוא ת״ת נקרא אמת שנא׳ וה׳ אלהי׳ אמת. וגם כסאו נקרי׳ אמת הוא שנאמר והוכן בחסד כסאו וישב עליו באמת. הרקיע הזה נקרי׳ כבוד בנאמ׳

ויבא

ספר הפליאה

ויצא מלך הכבוד. וגם כסאו נקר' כבוד שנא' כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו. ויצא מלך הכבוד וישב על כסא הכבוד. הרקיע הזה נקר' קדוש שנא' ק' ק' ק' ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו. וגם כסאו נק' קדוש שנאמר אלהי' ישב על כסא קדשו. ויצא מלך הקדוש וישב על כסא הקדוש בהיכל הקדוש בסוד קדושי' רבה שנא' אל נערץ בסוד קדושי' רבה: א"ל ר' כמה כסאות יש לו להקב"ה א"ל יש לו כסא נכון שנאמר נכון כסאך מאז. יש לו כסא צדק ומשפט שנאמר צדק ומשפט מכון כסאך. יש לו כסא חסד שנא' והוכן בחסד כסאך. יש לו כסא י"ה שנאמר כי יד על כס י"ה. יש לו כסא הכבוד שנאמר כסא הכבוד מרום מראשון מקום מקדשינו. יש לו כסא אמת שנא' וישב עליו באמת. יש לו כסא קדוש שנאמר אלהי' ישב על כסא קדשו. יש לו כסא עולם שנאמר כסאך אלהי' עולם ועד: יש לו כסא רחמי' שנאמר לה' אלהינו הרחמי' והסליחות. יש לו כסא מלוכה שנאמר והית' לה' המלוכה. יש לו כסא רם ונשא שנאמר ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא יתברך ויתעלה על כל ברכה ותהלה ויתעלה הודו והדרו על כל הוד והדר. א"ל אמרת לי שיש לו כל הכסאות הללו מכל מקום צריכין אנו לדעת כמה ארכו של כסא זה א"ל שמע והקשב ועיין באורך כסא כמה ארכו כסא רם ונשא ארכו שמנה מאות אלפי' רבבות פרסאו' ולא תאמר פרסאות שלנו אלא פרסאות של הקב"ה. א"ל וכמה הוא פרסה של הקב"ה א"ל כל פרסה יש לו אלפי' אמה א"ל וכמה אמתו גדולה א"ל ד' זרתות וטפח שלו ג"א וזרת שלו הוא מסוף העולם עד סופו שנאמר מי מדד בשעלו מים ושמי' בזרת תכן א"ל ר' ע' אומות הם מן הדין הוא להיות לו שבעי' כסאות א"ל הכי הוא ע' כסאות של מלכות יש לו להקב"ה מעין כסא מלכיות שבעולם והם כנגד שבעי' לשונות שבעולם ושבעים כתרי כבוד יש לו מעין כתרי כבודו שבעולם ושבעי' שרביטין של

הקב"ה הוא בסא כמה כסאות
הרקיע היא עטרה יש לו.
הוא ת"ת כסא נכון
רם ונשא רם ונשא כסא צדק
צדק צדק כסא משפט
משפט משפט כסא חסד
אמת אמת כסא י"ה
כבוד כבוד כסא כבוד
קדוש קדוש כסא אמת
כסא קדוש
וכולם הם בעטרה. כסא עולם
כסא רחמים
ואלו י"ב כסאו' שיש לו כסא מלוכה
לאפירה כנגד י"ב צרופי כסא
הוי"ה ב"ה. רם ונשא
זה הכסא רם ונשא
למעלה מכולם דכתיב ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא:

ממשלת יש לו מעין שרביט של ממשלת בעולם (נגד ע' כתרי כבוד שיש לו בעולם) וכולם משלו וכל מלכי רוזני תבל וכל ממשלת מלכי איתן אינן אוכלי' גדולה ומלכות בעולם אלא משלו והוא אינו חסר כלום ממלכותו וממשלתו וכסא כבוד עלמו אינו מנחיל אלא ליראיו לבד שנאמר וכסא כבוד ינחילם הנה ג' כלי שמלכות כסא ושרביט וכתר. א"ל ר' הנה אמרת לי שהית יש לו כסא ושערת לי ענייני כסאו מ"מ הכסא הזה אי אפשר בלא כסא אחר ואי אפשר שלא יהיה דבר תחתיו ואמור לי מה הוא אותו דבר שיש תחתיו א"ל הכסא הזה תחתיו כסא אבן ספיר ר"ל הדום רגליו זה כסא ספיר לאחת רגלי השכינה שנא' בו ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכסא הכבוד בחר למושב לו א"ל מה מראיתו של כסא הכבוד זה א"ל מראהו כעין החשמל מתוך האש שנאמר ומתוכה כעין החשמל מתוך האש א"ל ר' מהו חשמל. א"ל בני דע לך כי חשמל עולה שלשה מאות ושבעי' ושמנה לומר לך שג' מאות וע"ח מיני אורות של זיו וזוהר גדול קבועי' בשם והפחות שבהם כזיו גלגל חמה. ולא עוד אלא בשם עליו כתבנית בגד של זיו זוהר מאור הדר שאין כיולא בו בכל מיני מאורות שברום ערבות שאפי' חיות הקודש שבמרכבה וכרובי גבורה ואופני") ביכה אינן יכולין להסתכל בזיו הכבוד מפני שהמרום כהון עליו ומזיו כסאו מקיף כמראה זהר סביבות כסא ולכן עשה הקב"ה ענן וערפל סביביו שנא' וישת חשך סתרו סביבותיו סכתו חשרת מים עבי שחקים כדי שלא יזונו מלאכי השרת מזיו הכסא ומזיו כבודו ומזיו מלכותו הוא שנאמר רם על כל גוים ד' על השמי' כבודו. והשמי' מספרים תמיד תפארתו בכל שעה ושעה הוא שנא' השמי' מספרי' כבוד אל א"ל ר' שימו שמים על זאת מהו זה הדבר כתיב ה' אומר על השמים כבודו וכתוב ה' אומר מלא כל הארץ כבודו א"ל בני כבודו כל המלכי' והרוזנים נותנין לו כבוד ונותנין גדולה ומלכות בעולם א"ל בני שמעת הכסא והדום רגליו וחשבון חשמ"ל עולה שע"ח ור"ל שע"ח מיני זוהר היוצאים מכסא הכבוד והפרגוד אשר לפניו והחשך המפסיק וקבלת כל השרים א"ל שמעתי מעט מהם והבנתי א"ל כאן מעט ולפנים הרב' ועתה אגיד לך דבר גדול פעם אחת הטיתי מעט לנוח ובא אלי קול מה לך נרדם קום לך וקמתי בבהלה ונשאתי עיני וראיתי אדם אחד עומד לנגדי ואמרתי לו מה אדוני מדבר אל עבדו וא"ל באתי אליך לעוררך על ענין הרקיע הוא הת"ת והיכלות קדושות מה שמם:

וילון מכון ערבות זבול שחקים רקיע מעון.

בהיכל ראשון כנסיאל ובהיכלי' כנסייה רבה ושם מתפללין מלאכים קדושים בכל יום ג' פעמים:

בהיכל שני קבציאל והוא שעומד לקנן כנגד עדת ישראל) בבי' שכינה

ישראל מן הגלות: בהיכל שלישי * יוקיא"ל הלוקח נשמות נערים שמתים מן בן שנה ועד שבע שנים לפניו והשכינה מחנקן ועולין נשמותיהן מזיו הרקיע ר"ל השכינה תתאה עד מקום כהנא רבא ומקרבן קרבן על גבי המזבח דשכינה עלאה: בהיכל רביעי טהריא"ל הוא מטהר ומלהיר נפשות שהיו טמאים בין השועי' ומרחצן ומטבלן במי זיעתן דאבני שיש דר' עקיב' וחביריו שהוא זיעה מד' חיות קדושים בשעתא דמתקרבין ומתדבקין דא עם דא לעבודת בוראן ודא רזא שמשיקות אשה אל אחותה. בהיכל ה' נוריא"ל נהר דינור נגיד ונפיק מקדמוהי מאש ומנהלא דמלכייא דחדשי' לבקרי' שמה מתחדשין זיקא נהורא ואומרי' שירה על דאתבריאו וזה רזא דרזין שהם מתקרבין לאחר דמתחדשין לכמה פעמי' שהם שלושי' ושתים מגלגלן מזיוא לזיוא ואויר דזיוא קולטתן ומשדרתן לזיוא דאדון אחרון דמלכות עליון והם נשמות של נביאי' ומכל אנשי נביאי' ברוח אלהין קדישין. ובהיכל ששי חניך דאלבים בלבוש דזיוא דנהורי' ושינה שמו וגופו ושמו מטטרו"ן כשם רבו ואותיותיו כשמו והוא רב על היכל ששי והוא ממונה על כל הנפשות עולה מן הארץ לרום השמי' ומצרפן ומתלבנין ומתפשטין מכל טינוף של גוף ומתלבשין בזיו מרגניתא דמעטרן ומעטרן ומצטיירין מחי השילתי' דמהמן פרחין נפשתין ועולין מן העילם עד העולם הגדול הוא עולם דזיוא מאיר לששת עולמי' ומתמן מתפנקין ומתעדן נפשתא וגווייתא דאתגזרו מתמן משעה שנבראו: והיכל שביעי סנדל"פון דבר ברור שעושה גבורות בשמים ובארץ ואב ואם ב' גבירים שליטים בצורתא דעוברין במעי אמן והוא דיתיב לון בצורת רוח החיים והוא דאמית לברייתא דארעא חרב שולפת ואם דלא מנפחא וכל בריות הארץ וכל שליטין באויר דרקיעא החיות שולטנים ובידים מלבוש דנהורא מלכא דעלמא עלאה אלבש לנבואן בשעתא שהן מתנבאין ורוחיהון מזוני דרוחי ורוחם מנהני דגופא היא ומדבר לרוח דשפתים ובפיו ובלשונו מסדר גבריאל מימרא נבואתא כמה דאתפקיד וממרא עלמי' על ישראל: (ע"כ סדר שימושא רבה) עוד זה מדבר והנה בחור אחד בא והכיר אחד לחבירו ואמר במה הראית לדעת א"ל בכסא דקודש' צריך הוא אמר לו ואתה על מה באת אמר לו על אלו השמירות באתי ולשירות בכסא באתי ואם השלמת דבריך אתחיל אני ואמר לו אני השלמתי כל מה שהיה לי להגיד ואמור אתה. וכששמע דבריו שהול' גם הוא להגיד שמחתי שמחה יתירה כי אמרתי שמתוך דבריו יתבאר לי כל דבר ולא אהיה כעור הממשש באפילה. ופתח פיו ואמר שלש חלקי השם הם הנקראי' היכלות היכל ה' היכל ה' היכל ה' המה וכן הכסא הזה נחלק לשלשה חלקים וסביב לכסא בציור הגלגלים ועשרי' ושתים אותיות בציורם והשרפי' שהם שם בכסא הכבוד אחד מכאן ואחד מכאן מראי' שמקדישים פני השכינ' וכדי להביע אלו לאלו כתובים כדומה לזה שרף ") ארש ושם רמוזי' ד' חיות אבות המרכב' יעקב למזרח. אברהם לדרום. יצחק לצפון. דוד למערב. ואלו ד' המלאכי' נושאי הכסא הם אוריאל מצד מזרח לפניו רפאל מצד מערב לאחוריו. מיכאל בדרום לצד ימין. גבריאל לצפון מצד שמאל: והם הא' והת' והת' בקו הא' בשוה ר"ל אמת וכסא כבוד עליה' להודיע שהקב"ה אמת ויושב על כסאו באמת וגם בזה הכסא יש כמה היכלות. כמו היכל מטטרו"ן לצד יעקב. והיכל אדירירון לצד דוד. והיכל הנקי המקדש שלמעלה המכוון כנגד בית המקדש שלמטה ואותו היכל היא שנפשות הצדיקי' באות ונחות תחת כסא הכבוד ואותו הצד נקרא אב הרחמי'. ולצד שמאל היכל השרפי' השופטי' דין על עושין פשעי' ועוברי ברית. ושם היכל גבריאל עם כמה מעלות אחרות אשר שם שלובות צרורות נפשות הצדיקי' כי זה יקרא עולם כלול מכמה היכלות מכמה דברי' עליונ' והוא גלגל עשירי קודש קדשי' ולמטה ממנו שאר גלגלי' כמו שאבאר בגלגל העשירי למטה ממנו גלגלי' אחרי' כפי מה שכתוב בכל גלגל וגלגל: הנה ראה בעיניך כזה עולם העליון עולם שכולו זך גלגל הקודש וקודש הקדשי' וסביב העגולה של גלגלי' מציירי' שם התניני' הגדולי' שברא הקב"ה בששת ימי בראשית זנב עם ראש בצד אחד זנב עם ראש בצד אחר: ודע שהספירות הם על הכסא: והכסא על ד' החיות: והחיות על הגלגלים ושמותיהן אד"ס סו"ר כש"ר אר"ה: וזהו התמונה לשבר את האזן:

* עיין בפרדס שער כ"ד מענין היכלות אלו ומשם תתקן השבושים שנפלו בזה.

") אלו האותיות צריכין להיות מנוזרות.

ספר הפליאה

ואמר שרף בג אדירירו

תרש *) אנרסס

כתר עליון

חכמה הכבוד

אל

חכמה רחום בינה

וחנון קדוש יו"י לבאות יו"ד

ארך יו"ד בעל כסא הקודב

אפים

ורב בבקעי *)

חסד

ואמת

מיכאל לימין

עם מחניהו

מזרח לפניו

אוריאל עם מחניהו

ואלו הן ג' היכלות

שרף כ' ו' ז' ח' ט'

נקרא זר קדוש

מדתו גבורה

ילחק שמאל גבריאל

לפון עם מחנהו

היכל יו"י בית המקדש עליון מכוון

כגד ליון

היכל יו"י והיכל כשמות הנגדלים

עולם עליון

ארץ החיים

היכל ידי למלכות מדמו

אל מול פני המנורה הים אל עבר

פניו ילכו לא יסבו בלכתם

אלו ד"ב אותיות :

א

שרפים עומדים האבות

ושרפים ים כולם מביטים פני השכינה

היכל גבריאל מדת הדין לעושי פשע

ועוברי ברית עד הנה

עבירית ועבירי

ת ב ד א א

עולם הבא שסס נחות נפש"ת הלדיקים

ומולאים ומובאים ונדבקים בשכל הזך והנקי

מזרח

מלכות

הוא חכמה

היכל יו"י

הנה עולם עליון עולם השכל עולם

שכולו זך וישר גלגל הקדם וקודם

הקדשים :

ליוד וכון עד לירי ק' יחיד מפורש בקודם

הגלגלים שהן מלויירין מעבר

לדף שייכים הם למטה

מזו התמונה כי מקבלים

השפעה מכאן.

*) לנו ולוהיר ל"ל נגהות פנים מנהרות. *) ל"ל מנהרות דהיינו בנהרת פנים

זכר של זה בלא ראשו של זה

אופנים גדולים

גלגל השכלים אשר משם עוברים ושבים ומשפיעים עד לעולם השפל איש איש על עבודתו ועל משאו :

גלגל דעילת העילות וד' יסודות שכולם מכח הגלגל המנהיג ומשם פועלים לעולם השפל :

גלגל שבתי מורה שממון חולי ושמיון וקלון ושבי ושבר בים כי כן כחו ומדתו :

גלגל צדק גם הוא מורה על חיים ועושר וכבוד וגדולה ומעלה ובנים ומעשים טובים.

גלגל מאדים מורה מריבה ומכת רעים וקלאים רבים ודם והרג מכל מכה ומלחמה בתחבולות אם למלכים אם לשרים בזמנים :

גלגל חמה מורה על מלכות וממשלה חן וחסד וכבוד ורחמים תורה ומעש"ט וכל מצות וכל ט"ב :

גלגל נוגה מורה על תאות נשים וכל מיני תענוג במאכלות ובאכילות ועוגב ללמוד :

גלגל כוכב מורה על כל מיני כשפים וכל טעמיהם ועניניהם :

גלגל לבנה מורה על כל מיני חכמה וחכמות דק וכל לימוד וכל חידה קשה :

גלגל הארץ כנקודה אמצעי מושל אל הקלה :

מקדש ישראל :

כסא הכבוד

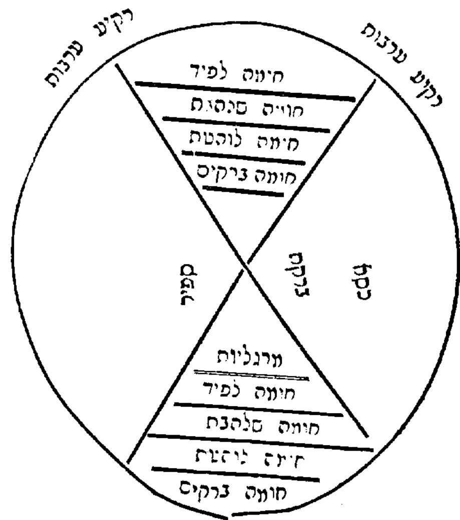
זכר של זה בלא ראשו של זה

א) בכ"י הנוסחא ח' אלפים וז' מאות וס"ו שערים כמנין שעות של ימות שנת החמה ועל כל פתח ופתח שבהיכל ערבות* קבועין בהן ששים אלפים רבבות מיני מאורות במאור הגדול שבכל העולם מבהיק מזיון ואין בריה יכולה להסתכל בהם ועל כל פתח כו'. ב) בכ"י שירות. ג) בכ"י שירות :

הכסא הזה קרקעי' ערבות כולה מלא' גחלים ואבני ספירי' ואבני ברקת ואבני מרגליות קבועין בה שזיוון הולך בכל רקיע ורקיע ובוקעין ונהנין מזיוון ז' רקיעי' ודומה גלגל בפני זיוון כמו זיו הנסר בפני זיו גלגל חמה ובכל רקיע ורקיע מלא זיו זוהר גדול מזיוון כמו רקיע מזיו גלגל חמה שהוא מלא ומאיר את העולם וגם ארבע חומות של אש מוקפין להם בראש ערבות חיות ראשונה של לפיד. שניה של שלהבת. שלישית של לוהטת. רביעית של ברקים שאלפי' שרים' הגדולי' שנקראי' בשם מלכם יהו"ה יהו"ה שם כבוד ונורא אינן יכולין להסתכל בזיו אותן הרוחות שבנגד הכסא. ובניה' קבועי' הז' היכלין של ז' מדורי' זה לפנים מזה ואלפי"ו וכולם מלאי' גחלי' ולפידי' וזיקי' וברקי' ועמודי גחלי' ועמודי ברקי' ועמודי אישים ועמודי לבני' והם גבוהי' מן הארץ עד רום רקיע העליון ובכל היכל והיכל א) שמנת אלפי' ושבע' מאות ושש' ושש אלפי' (רבבות מיני מאורות כמנין שעות של ימות החמה מאור הגדול שבכל העולם מבהיק מזיוון ואין כל בריה יכולה להסתכל בהם) ועל כל פתח ופתח עומדי' ששים אלפי' רבבות מלאכי השרת שהם גבוהי' מן הארץ לרקיע וכולם מכף רגליהם ועד קדקדם מלאי' עיני' וכל עין ועין כגלגל לבנה וכל א' ואחד גופו כגחלי' ומראיהם כלפידי' וגלגל עיניה' כברק מאיר וקשתיה' אש ומרכבותיה' מרכבות להבה וחרבותיהן לפידי' ורומחיהן רומחי שלהבת וקשתותיהן קשתי גחל וחיציהן חיצי להט וכל כלי זייניה' אש בוערת ויש להם כמה שעות יש להם ד' פני' וד' כנפי' וששיי' יש להם ד' פני' וד' כנפי' הם מדברי' בד' פיות ד' דבורי' וששי' מדברי' בד' פיות ד' דבורי' והם או"ק ששישי' אומרי' קדוש הם או"ב וקוסמי' אומרי' ברוך הם משבחי' ב) שירת מלכם בעי' לשון וסוסים משברי' ג) שירת מלכם בעי' לשון עושין רנון קניהם בכל יום ויום ולמעלה מהם ממונים שרים גדולים ורמים ונכבדי' על כל פתח ופתח של מלאכי השרת אינם נכנסין ויוצאין לראות פני כסא הכבוד אלא על פי פניהם וד' חותמות של שם המפורש בידיהם שנים על כל פתח ופתח אחד בכניס'

בכנים' וא' בילאה שמות של שומרי פתחי' על כל פתח ופתח לכל א' וא' של שרים הגדולי' הממוני' על הפתחי' שבהיכלי ערבות ומן הארץ עד הרקיע מהלך ת"ק שנה ועוביו של רקיע מהלך ת"ק שנה וכן כל רקיע ורקיע מהלך ה"ק שנה ולמעלה מהם חיות הקודש רגלי החיות כנגד כולם קרסולי החיו' כנגד כולם עיני החיות כנגד כולם. קרני החיות כנגד כולם פני החיו' כנגד כולם ולמעל' מהם כסא הכבוד. רגלי כסא הכבוד כנגד כולם כסא הכבוד כנגד כולם ורם ונשא שוכן עליה' ישתבח שמו לעד אמן ואמן:

אלו השבעה היכלות שבין כל חומה וחומה סך כל היכלות שבעה רבבות וכל היכל והיכל ח' אלפי' רבבות ושבע' מאות וס"ו שערי' כמנין שעות ימה"ח כי שמש ומגן ה' לגאות סובב בכל שנה ושנה על פתח שער א' מן השערי' ההם ובכל פתח ר"ל שער א) שס"ה אלפי' רבבות מ"ה. ראה והבן לכל מאור ומאור מהם מלאך א' וכל מלאך ומלאך מהם יש לו מרכב' וגופו ומראהו והדורו מבואר למעל' והכל ז' היכלות :

ודע והבן בהיכל ז' קבוע כסה"כ ומרכבות כרובי' ומחנות שרפי' . ואופני' . וחיות . וגלגלי אש אוכלה. ומרכבות להבות . ואשכלי זוהר הדר . וזיקוקי אש . ואוצרי ברקי' וגנזי טללים . וחדרי להטים . וכדודי לפידים . ודגלי צבאים . וגדודי טפסרים . ולצבאות אראלים . ולהבות גחלים . ואסיפת אישים ואסתי שלג . ונהרי להבים . ומעייני מקור חיים . וקילי קולות ורעמים . ומדברי פליאות . והדורי שינים . ונילילי חשמלי' . ומעיינות נוראי' ומרובעי פני' וכנפי' ומכוסי אפים ומלאי עינים ובעלי קרניים הוד של מלכות והדר כבוד תפארת עליוני' גאות רם רמי' שבח רם ונשא. אוצרי רוחו' וגנזי נשמות ברכות ולדקות תהלות וזמירות חיילי' וצבאות גדודי' ומערכות דגלי' . ובעלי מלחמות גבורי' וגבירות עזוזי' ותעלומות . פרשי' ופקידי איילות שרי' ותוקעי בקרנות ומגידי (ס"א נגידי')

חסד פחד חסד נצח הוד

תושבחות . ומרנני רננות . שבחות והודאות .

חו"ב ב) ת"ת ועטרה ת"ת גבור' עטר' וגבו' בינ'

פלאות וגבורות . פאר שירים ושירות קדושה

חכמ' כתר עליון

ונעימות ברום רקיע ערבות . ג) שוכני בתוך הנעלם דר ערבות בתוך ערבות לרוכב בערבות ביה שמו יה' שמו . וראה והבן עשר כיתות של מלאכי' אשר כתבו

מעשר מעלות ר"ל

כתר עליון חכמ' בינ' גדולה

מ"ס אלו הן . כרובים חשמלים . חיות אראלים

גבור' ת"ת נצח הוד יסוד מלכות

שרפים תרשישים אופנים אישים טפסרים .

וראה והבן כי כל מעל' ומעל' מאלו המעלות יש להם כוכבי' ומזלות ורקיע ושמש וירח וד' יסודות ודומם וצומח וחי ומדבר אך שגלגלי החכמ' לבושי' תכלת עם שע"ח מיני זהרים שבהן וגלגלי הבינ' אשר שם חיות הקודש כולם לבוש' כדמות ירוק שבקשת וגלגלי גדולה כלובן הכסף וכמים לבנים וגלגלי גבור' כולם לבושים כדמות אש וגלגלי תפארת כולם לבושים לבן ואודם הוא שנאמר דודי צח ואדום ואת באתי להזהירך כי אומרי לבוש אל תבין ממנו לבוש גשמי חס ושלום חלילה וחלילה רק ר"ל חשמל ורקיע אשר שם הוא כצבע ההוא אע"פ שכל שאר מאורות יתלוו אליהם . ודע והבן כי האש על דרך המשל הוא הגחלת הבוערת ר"ל עצם ההוי"ה והלהבה קשורה באש והזוהר הוא המתפזר מן האש ומן הלהב באויר ואינו נפסק ונעלם לפעמי' אלא שהזוהר מתמיד לפי ערך התמדת האש והלהבה והברק הוא רצוא ושוב והוא בגי' ירחא ושנה מן האש יהי' כל מיני דומם צומח חי מדבר וכן מן השלהבת . וכן מן הזוהר . וכן מן להט החרב המתהפכת ומלהט האש ומלהט הלובן של השלג וכן מן כדודי אש ר"ל מן הכילילות שנתחברו מהם חשמ"ל מן הנקודות השם והם כערך אשר אמרתי לך סוד נקודות שור"ק פת"ח חירק

א) בכ"י שס"ה אלפי רבבות מיני מאורות ועל כל פתח ופתח שס"ה כו'. ב) בכ"י גבורה .
ג) בכ"י בסוד דרי שוכני ערבות בתוך (בנעלם) ערבות לרוכב כו' .

חיר"ק ציר"י חול"ם שב"א ומהם יתהוו האותיות והצרופי' וחיות כל חי. וכן יש בריות מצירות לפידי' שכאשר וכל העם רואי' את הקולות ואת הלפידי' ואומר ודמות החיות מראיהן כגחלי אש בוערת כמראה הלפידי' וכן יש להט ושרף וזוהר לשלג עליון וכן לתכלת. וכן לירוק שבקשת. וכן לרוח הקדים. וכן למים וכן לכל שמתמזג מהם ומהם יתהוו גדודי' למיני הדומם. וגדודי' למיני הצומח וגדודי' למיני החי. וגדודי' למיני המדבר. ומהם יתהוו נהרות ומעיינות ומקורות ומהם יתהוו קולות של רעמי' וברקי' ומהם יתהוו כח *) גלגלי' במקומות ידועי' עד שיתפעל מהם הדבור ומהם יתהוו כל הפני' ומרובעי' הפני' והם פני אד"ם פני שו"ר פני ארי"ה פני נש"ר ומרובעי' כנפים ר"ל פעמי' יתנענעו

ת"ת יסוד הוד נצח

למזרח. ופעמי' למערב. ופעמי' לצפון. ופעמי' לדרום וכל א' מד' האותיות של השם הוא מניעם אל המקום אשר יסובבו והם נוטים אל המלכות ואל כבוד הדר

ת"ת יהו"ה

עטרת בינה בינה

וגאות רם רמים שבא רם גבי נשמות כי הם אוצר הנשמו'

מחכמי' מבינ' מעט' ת"ת

הנשפעי' מן הבינ' ברכות לדקות ותהלות זמירות חיילי' הם חיל של גדולי' וחיל של ת"ת וחיל של גבור' והם ב' פעמי' כ"ד אוי"ת שבברכת כהני'. והחיל אחד נק' בשם חיילי' והב' בשם צבאות לבאים והשלישי' גדודי' ומערכות דגלי' והם ד' דגלי'. דגל מחנ' יהודה ועליו פני ארי'. ודגל מחנה ראובן ועליו פני אדם. ודגל מחנה אפרי' ועליו פני שור. ואחריו דגל מחנה דן ועליו פני נשר. ושם מאות אלף נשמות נוסעי' וחוני' עפ"י השם ויתעלו ובעלי מלחמות מכח העטר' גבורי' מן הגבור' וגבורות מהבינ' עוזי' ר"ל מכח חסד הנקראי' מים עזים והם נצח ר"ל המקבלי' עוז ונצח להלחם באויבי השם ותעצומות הם הצבאי' מכח עולם הגבור' והם בעלי הסוד פרשים הם רוכבי סוסי המרכב' שנא' לסוסתי ברכבי פרעה דמיתיך רעייתי ופקודי חיילות הם אוריאל חשמלי זוהר נהר דינור שביבי סערה גלגלי סופה. מנעימי קדוש. מרעישי שירה מחנות שבינה טללי חיים. גשמי שמים. ברקי האור זקוקי ברק: ענני לוהטת: קול רעמים. חשמלי דולקת. גלגלי שלהבת נהרי גחלת ערפלי טוהר. עבי קלים. להבת. נחושת קלל רפאל אשר פק"ו שרי לבאות (עטרה) על עם הנפשו' שמתחלקו' על פיה לכל א' מע' אומות וכל הצבאי' להזדווג לקדוש ישראל. הנה צדיק יסוד עולם ר"ל כאן מפיח הוא ממנה שרי חיילות על

*) בכ"י גלגולי העתידות

העם אשר אין בהם עבירה רק כולם קדושי' ובתוכם ה' שרי' אשר כלי הקדש וחצוצרות התרועה (ענ') בידם לקיים מה שנא' וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם כי כאשר תקראו השכינה בקול וברוח של שופר מיד עלה אלהי' בתרועה ה' בקול שופר והאויבי' יהיו למנוסת חרב ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מכם רבבה ירדופו כי ה' אלהיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם: א"ל כמה כתות של מלאכי השרת מקלסי' לפני הקב"ה א"ל בני ד' כתות של מ"ה מקלסי' לפני הקב"ה מחנה ראשונה של מיכאל על ימינו. ומחנה גבריאל משמאלו ומחנה שלישית של קללים ולפני קללי' ניצוצי להבים ולפני ניצוצי להבים מקיפי' עבי קלים. ולפני עבי קלים מקיפי' ערפלי טוהר ולפני ערפלי טוהר מקיפי' נהרי גחלת. ולפני נהרי גחלת מקיפי' גלגלי שלהבת. ולפני גלגלי שלהבת מקיפי' חשמלי דולקות. ולפני חשמלי דולקות מקיפי' קול רעמי' ולפני קול רעמי' מקיפי' ענני לוהטת ולפני ענני לוהטת מקיפי' זקוקי ברק ולפני זקוקי ברק מקיפי' ברקי האור ולפני ברקי האור מקיפי' גשמי השמי'. ולפני גשמי השמי' מקיפי' טללי חיים. ולפני טללי חיים מקיפי' מחנות שכינה ולפני מחנות שכינה מקיפי' מרעישי שירה ולפני מרעישי שירה מקיפי' מנעימי קדוש ולפני מנעימי קדוש מקיפי' גלגלי סופה ולפני גלגלי סופה מקיפי' שביבי סערה. ולפני שביבי סערה מקיפי' נהר דינור ולפני נהר דינור מקיפי' חשמלי זוהר. ולפני חשמלי זוהר מקיפי' בזיקי הדר. ולפני בזיקי הדר מקיפי' בזיקי גאוה. ולפני בזיקי גאוה מקיפי' טפסרי נורא ולפני טפסרי נורא מקיפי' אראלי מעונה. ולפני אראלי מעונה מקיפי' אומרי קדוש ולפני אומרי קדוש מקיפי' אומרי ברוך ולפני אומרי ברוך מקיפי' אומרי ימלוך ה' לעולם כי נשגב שמו' הודו ותהלתו מלאה הארץ זה חיות שבמרכבה:

לגדול שם כבוד חשמלי זוהר שהוא

מקיף הוא ומקיף הגלגלים על

אומרים ימלוך ה' לעולם

אומרים ברוך

אומרים קדוש

אראלי מעונה

בזיקי גאוה

בזיקי הוד

חשמלי טוהר

טפסרי נורא

קדוש לכל הגלגלים:

ראה והנה כי ד' מחנות המקיפים לשכינה ושם מיכאל
מימין וגבריאל משמאל ואוריאל מלפניו ורפאל מאחוריו ולפני הד' מחנות הללו מקיפי' מחנות שמראיהן כעין נחושת קלל כמו שנזכר בדניאל ומן הלהט המתפשט משם מתהוים מחנות לחנה ואחריהם מחנות של ענני קלים ואחריהם מחנות של ערפלי טוהר הרי סדרי המחנות האלה הם על סדר גש"ד "גחלת "שלהבת "דולקות הרי ג' מיני אש ואח"כ רעמים שהוא תערובות אש ומים וכן שלם ודע כי עשירי' הם שרים ור"ל כי זו שמלת ביאורה בלשון אורה פי' של דבר קוראי' לו עשר ולפי שהשם הנעלם הוא אהי"ה יהו"ה מתפרש' בשם אדנ"י לפיכך נק' עשר והוא שר לבא ביחוסו לעליוני' ומלך ביחוסו למה שלמטה ממנו. וא"ל ד' ולמעלה מאלו מה הוא א"ל למעלה מאלו תמונה כדמות רקיע כעין הקרח הנורא על ראשי החיות שהוא מלא זיו זוהר הוד והדר (עטרה) לפניו מוכן והוכן ברוב מראו' האש וברוב מראות לחנה וכן בסדר הוד על ראשי החיות שנאמר ודמות על ראשי החיה רקיע ושם כתבי פלאי פלאות גלגלי מרכבה שכסא הכבוד נתון עליה' גלגל זה כנגד גלגל זה וגלג' זה כנגד גלגל זה זיו הדרו של גלג' זה כנג' זיו הדרו של גלגל זה מעשה פלאיו של גלגל זה כנגד מעשה פלאיו של גלגל זה ועומדת בת קול אחת אצל גלגל זה ובת קול אחת אצל גלגל זה ובכח קולות הללו מלמדות בשעה שהקב"ה יורד משמי השמים העליוני' מאה ומאתי' וחמשה עיד בת קול אי' יוצאת בכל שערי רקיע ורקיע ובכל שערי פרגוד ואומר שאו שערי' ראשיכ' והם משיבין ואומרי' מי זה מלך הכבוד ואח משיבה ה' עזוז וגבור ה' גבור מלחמה ובת קול אי' יוצאה בכל שערי בתי כנסיו' (עטרה) ובכל בתי מדרשות ואומר שאו שערי' ראשיכ' ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד והרי בתי מדרשות משיבין ואומרי' מי הוא זה מלך הכבוד שהוא א) יודיע לנו ג"ע ולחלק לבריות מכבודו. הרי בתי כנסיות ובתי מדרשות ועם סדרי בראשית משיבין ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה ומהו מלך הכבוד שהוא יודע ב) ליגה את בריותיו מכבודו באותו שעה ישמיעו כל גלגל וגלגל ברעם קולות וברקי' וברעש קולות לרוכב בערבות בי"ה שמו ועלזו לפניו. ודע כי לא יתכסה דיבור אחד שלא
תדעהו ממה שלפניך :

ועתה בשעה זאת אודיעך את כחי אשר נתחזקתי
ונתאמלתי מפי אליהו ז"ל שבא אלי ושאלתיו מהו ה' בחכמ' יסד ארץ כונן שמים בתבונה. ואמרתי לו להעמידני על ענין הכסא והחיות ואמר לי כי שנו במתיבתא דרקיע לפני הקב"ה בחכמה ברא הקב"ה ד' רוחות העולם. מזרח מערב צפון דרום. מזרח משם אור יוצא. מערב אוצרות שלג ואוצרות ברד וקור וחום יוצאי' בעולם. דרום טללי ברכה וגשמי ברכה יוצאי' משם. צפון משם חשך יוצא בעולם. וכשם שברא הקב"ה ד' רוחות אלו כך סיבב לכסא ד' חיות ולמעל' מהם כסא הכבוד. וכסדר הזה אמר הקב"ה למשה כשעלה לרקיע לעשות בדגלים והכי אמר לי' הקב"ה משה מזרח שממנו האור יוצא לעולם יהיה שבט לוי שנאמ' והחונים לפני המשכן קדמה לפני אוהל מועד מזרחה וגו'. ועליו שבט יהודה שהם בעלי מלוכה ועליו שבט יששכר שהם בעלי תורה שנאמר ומבני יששכר יודעי בינה לעתים. ועליו שבט זבולן שהם בעלי עושר. דרום שטללי ברכה יוצא ממנו לעולם יהי' כנגדו שבט ראובן שהם בעלי תשובה והתשובי' מדה טובה ורחמי הקב"ה באי' על הבריות בשעה שעושין תשובה ועליו מטה גד שהוא בעל גדוד שנא' גד גדוד יגודנו גד בגבור' ראובן בתשובי' ושמעון באמצע לכפר עליו שנא' חופף עליו כל היום. מערב אוצרות שלג ואוצרות ברד קור וחום באי' ממנו יהי' כנגדו אפרים ובנימין ומנשה שנאמר לפני אפרי' ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ולכה כו'. ובנימי' לעולם המערב שנאמר ידיד ה' ישכון לבטח. מצפון החושך יוצא לעולם וכנגדו שבט דן למה שהוא החשיך את העולם בעבוד' זרה שעשה ירבעם שני עגלי זהב וע"ז חשך הוא שנא' והיה במחשך מעשיהם וחזר על כל ישראל ולא קבלו ממנו אלא שבט דן שנאמר ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב ועליו שבט אשר שהוא מאיר על החושך שנאמר ולאשר אמר ברוך מבנים
אשר וגו' :

כונן שמים בתבונ' וכשם שברא הקב"ה ד' רוחות כך
ברא הקב"ה ד' דגלי' וכך ברא ד' מלאכי' שהם מיכאל גבריאל רפאל אוריאל וסיבבם אצל כסאו מיכאל מימינו כנגד ראובן ולמה נקרא שמו מיכאל בשעה שעברו בים פתח משה בשירה ואמר מי כמוכה באלים ה' וכשסיים את התורה אמר אין כאל ישורון מי כמוכה ואין כאל הרי מי כאל. אוריאל משמאלו כנגד דן שהוא בצפון ולמה נקרא שמו אוריאל בשביל תורה נביאי' כתובי' שהקדוש ברוך הוא מכפר עליו שנאמר קומי אורי כי בא אורך ודוד אמר אל יי' ויאר לנו הרי אוריאל היינו דכתיב כי אשב בחושך ה' אור לי. גבריאל מלפניו כנגד יהודה משה ואהרן מלכות יהודי' ולמה נקרא שמו גבריאל דכתיב כי יהודה גבר באחיו וכתיב ויקרא אל משה וכתיב ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום הרי גבריאל רפאל מאחוריו כנגד אפרים ולמה נקרא שמו רפאל כדי לרפאות שברו של ירבעם שיצא מאפרי' שהיה במערב והיינו דכתיב רפאיני ה' וארפא הרי רפאל ע"כ דבריו ואמרתי לו אדוני הסוד לך דברי' בכסא זה א"ל יבא אחר ויגיד חלקו וקודם לאתו משם והנה לירה אדם

נא

א) נכ"י יודע לנגה ב) נכ"י לנגה

בא ושאלתי לאליהו זלה"ה מי הוא זה וא"ל גדול ממני ובירכתי השם ואמרתי זה יוליכני מאפילה לאורה וקודם שהתחיל לדבר הלך לו אליהו ז"ל ומיד התחיל זה ואמר ד' מחנות הם וזה סידור' ומעמד'.

וכן הד' דגלים היו עומדים על דרך זה ועל ד' מחנות שכינה דגל מחנה יהודה למזרח ועמו שני שבטים כמו כן ראובן לדרום ועמו שני שבטי' כמו כן דן לצפון ועמו שני שבטים כמו כן אפרים למערב ועמו שני שבטים רפאל מאחוריו לרפאות שבט אפרים וכך הוא סדרן החיה שפניה אדם ומחנה גבריאל ודגל מחנה יהודה למזרח והחיה שפניה שור ומחנה רפאל ודגל מחנה

מחנה רפאל עומדת לצד החיה העומדת לצד מזרח מחנה גבריאל עומדת לצד החיה העומדת לצד מערב מחנה מיכאל עומדת לצד החיה העומדת לצד דרום מחנה אוריאל עומדת לצד החיה העומדת לצד צפון:

אפרים למערב והחיה שפניה אריה ומחנה מיכאל ודגל מחנה ראובן לדרום. והחיה שפניה נשר ומחנה אוריאל ודגל מחנה דן לצפון ונפני פני נשר תמים פני כרובים כי ביקש יחזקאל להיות כרוב רצה לומר ביקש רחמי' ונהפך לכרוב זה רמז אפי רברבא ואפי זוטרא: ודע והאמין כי יש אופן אחד בארץ סנדלפון ופי' שנו"י ד"ל פונ"ה ר"ל ישראל שהוא שני ודל פונה לתפלתם וזה המלאך מגיע למקום השמע ומלת אופן מגזירת דבר דיבור על אופניו ומלת בארץ היא קרקעות גלגל לבנה מגיע לראש רקיע ודי' אופני' אשר לתחת רשות זה הנקרא אופן אחד בארץ כולם מנשאי' את מלכם בשעה שישראל הם מתפללי' וכל לבא מרום שלפני' מהפרגוד מבטלי' הגזירות מאהבת אבות הראשוני' לפני הב"ה וכשאופני הגבורי' *) מדקדקי' כולם עומדי' בבהלה וכשישראל אומרי' ק' ק' ק' האופנים מרננים כמו רכב שעושי' בתופים ובמחולות ואומרי' קק"ק למטה מהם גלגל ערבות אשר בו כרובי' ולמטה ממנו גלגל שמיני ותשיעי וכנגד שלשתן שלשה ספי' עליוני' עולם המושכל הנחשב ככסא אחד וכן בכל רקיע ורקיע כנגד הספי' בגלגל צדק כסא החסד בגלגל מאדים כסא גבורי' בגלגל חמה כסא הרחמי' בגלגל נוגה כסא נצח בגלגל כוכב כסא ההוד בגלגל לבנה כסא יסוד וכמו כן כסא מלכות ומזוהר כסא רם ונשא כמלאכי' כולם ולמטה מהם ד' יסודות וכל מה שהורכב מהם משפיע החיות וכולם תלוים במאור רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו ע"כ דבריו: ואמרתי גם לזה העוד לך דברי' בכסא ובד' מחנות א"ל יבא אחר ויגיד חלקו ואשא עיני' וארא' והנה אדם אחר בא ושאלתי לזה מי הוא זה הבא לקראתינו וא"ל מלפני הקב"ה יצא וחבירי הוא ושכינתא דרקיע הוא והלך זה ובא זה והתחיל ואמר

*) נ"י מדקדי'

שהו במחיצת' דרקיע כשהיו ישראל במדבר היו מקיפין ז' ענני הכבוד עליה' א' מלפניה' וא' מאחוריה' ושנים משני לצדיהם וא' למעל' משני החמה והלבנה ואחד לפניה' משפיל הגבוה ומגביה הנמוך כדי שלא יכשלו שנאמר וענניך עומד עליה' וא' למטה וא' מאחוריהם לקבל אבני בליסטראות וא' מאיר להם וגם שמו שם אותו שהי' בראש הדגל ואות השכינה קבוע בתוכה ושאלו שם האיך היה הסדר קבוע והשיבו ד' דגלי' הם דגל יהוד' למזרח ודומה לארי' שנא' גור אריה יהודה והיה על ראש דגלו דמות אריה ויוצא למעל' והיה בו עוד ווי"ן של זהב כדמות כ"ף ועל ראש הכ"ף הוריד הקב"ה אמה של אבן שבנימי' שכתובי' בו ג' אותיות ונשלם אבות העולם א' מאברהם וי' מיצחק וי' מיעקב וסימן אי"י והיו אותיו' הללו מזיו השכינ': ובדרום היה חונה דגל מחנה ראובן שנא' דגל מחנה ראובן תימנה והי' על ראש דגלו דמות אדם הדומה לדודאי' ועליו ווין של זהב כדמות כ"ף ולמעל' מאותה כ"ף אמה מן האבן הזו' וחקוק בו ג' אותיות משלש אבות העולם ב' מאברה' ל' מיצחק ע' מיעקב וסימן בל"ע והיו אותיות הללו מזיו השכינ': ובמערב היה חונה דגל מחנה אפרי' שנאמר דגל מחנה אפרי' ימה והיה על ראש דגלו דמות דג ע"ש וידגו לרוב ועליו ווי"ן של זהב כדמות כ"ף ולמעל' מאותה הכ"ף היה אמה מן האבן וחקוק בו ג' אותיות משלש אבות העולם ר' מאברה' ח' מיצחק ק' מיעקב וסימן רח"ק והיו אותיות הללו מזיו השכינ': ובצפון דגל מחנה דן שנא' דגל מחנה דן צפונה ועל ראש דגלו ווין של זהב כדמות כ"ף ודמות הדגל כמו נחש על שם יהי דן נחש עלי דרך ולמעל' מן הכ"ף אמה מן האבן חקוק בו ג' אותיות משלש אבות העולם מ' מאברה' ק' מיצחק ב' מיעקב וסימן מק"ב והיו אלו האותיות מזיו השכינ' כשארה ה' מאברהם הכ"ף הקב"ה יוד ממנו וברא את העולם שנא' כי ב"ה ה' צור עולמי' שעמיד הקב"ה עמוד ענן למעל' מן הארון שהדגלי' מסבבין אותו שנא' סביב לאהל מועד יחנו וקבועין בו באותו ענן שתי אותיות הקדושי' שהם י"ה והי' הולך בכל מחני ישראל והי' מאיר ביום ובלילי' כירח ובהם היו ישראל יודעי' בין יום ובין לילי' ואותן שתי אותיות הקדושי' שהן י"ה היו פורחין הנה והנה כדים ובעים וכראי' על כל ד' דגלי השבטי' כל ימות השבוע לפעמי' על דגל זה ולפעמי' על דגל זה וכן הי' מנהגם כל ימי השבוע עד יום הו' הסמוך לערב שבת ובמקום שהם עומדי' כשקדש עליה' את היום שם היו נחים ולא היו זזים ממקומן מעת שהגיע בהם רגע כניסת שבת עד רגע מוצאי יום הקודש אז היו חוזרי' ופורחין לכל דגל ודגל כמנהגם וכן היה מנהגם כל הימי' וכששי' חולת

הקב"ה

הקב"ה ליסע את המחנות היה הענן ששם י"ה חקוק בו נוסע מעל הארון והיו ד' גוונים שבהם קבוע אי"י בל"ע רח"ק מק"ב נוסעי' אחריו וכשהכהני' רואי' ענני' הללו נוסעי' ועומדי' אחר העמוד שבו י"ה תוקעין בחצוצרות והיו רוחות העולם מקטרי' מור ולבונה הוא שנא' מי זאת עולה מן המדבר מקוטרת מור ולבונה: ורא' ושכן שד' דגלים היו כנגד ד' רוחות העולם. והד' דגלי' היו כנגד י"ב שבטי' של ישראל ג' שבטי' לכל דגל. וי"ב שבטי' כנגד י"ב מזלות וכנגד י"ב אבני אפוד שנאמ' והאבני' תהיינה על שמות ב"י ולכן לא קבלו התור' עד שנעשו י"ב שבטי' וששים רבוא וד' דגלים כי אז הם דוגמא עליונ': ורא' ושכן דגל מחנה יהוד' במזרח וא' מד' יסודות של עולם יש כנגדו אש ומן המזלות הוא טא"ק טלה ארי' קשת שלשתן באש ומאבני האפוד הטור הא' אודם פטדה וברקת. דגל מחנה ראובן בדרום כנגדו מד' יסודות עפר ומן המזלות שב"ג שור בתול' גדי ומאבני אפוד הטור הב' נופך ספיר ויהלום: דגל מחנה אפרי' במערב כנגדו מד' יסודות רוח ומן המזלות המ"ד תאומי' מאזנים דלי ומאבני אפוד הטור הג' לשם שבו ואחלמה: דגל מחנה דן לצפון כנגדו מד' יסודות מים מן המזלות סע"ד סרטן עקרב דגים ומאבני האפוד הטור הרביעי תרשיש שוהם וישפה יהוד' מזל שלו טלה אבן שלו אודם. ואמרתי לו אדוני העוד לך דברי' במזלות ובמחנות וא"ל יבא אחר ויגיד והנה בא אדם א' ושאלתי עליו מי הוא זה וא"ל גם הוא ממתיבתא דרקיע והלך זה והתחיל זה וא"ל רצונך לשמוע איך מתגלגלי' שני מאורות וה' כוכבי' וי"ב מזלות וא"ל מי יתן אדוני ותלמדני דברי' מתוקי' כדברי חבירך ואמר כשברא הקב"ה שני מאורות חמה ולבנה וה' כוכבי' וי"ב מזלות ברא גלגל מכיל המאורות להיות מכון לה' כוכבי' וי"ב מזלות כמכון אורגי' ונטעו ברקיע הזה מן הקצה אל הקצה הוא הבריח נחש עקלתון ועשה לו ראש וזנב הוא שנאמר בספר איוב ברוחו שמים שפרה חוללה ידו נחש בריח נחש בריח הוא מזל תלי ויש לו ראש וזנב ז"ש בישעי' ויכרת ה' מישראל ראש וזנב כפה ואגמון זה הפסוק בא ללמדך שמתוך גאותן של ישראל אבדה מהם חכמת ראש התלי חכבו וחכמת המזלות שבכיפת הרקיע המתנהגי' מכח הגלגל' היא עם היא עגלה וכפופ' כאגמון ודע כי יש לו לתלי ראש וזנב וקורין שמו תנין והוא מכוס' בעביו של רקיע כתנין בתוך המים שאינו נרא' לעין וכח וחוזק גדול יש לו מאד יותר מכל הכוכבי' והמזלות כי הוא כמלך על כולם. נחש בריח הוא מזל תלי ונקר' תלי לפי שתלויין בו י"ב מזלות ו' מצדו הא' וו' מצדו הב' פעמי' מבריח מן הקצה אל הקצ' ולכך נקרא נחש בריח ופעמי' מתעקש ומכוין זנבו לתוך פיו כנחש

עקלתון ושאר המזלות הפנימיי' התלויים שנים שנים לו הם הם המשמשי' המנהיגי' את העולם באותו זמן ובכלותם לשמש ישוב ויתעקש אף מצד שני כדי להכניס מזלות האיליני' לפנים שישמשו בעולם שפת התיכוני' ששמשו עד עכשיו מבחוץ ובשעי' שמתפשט אז מבריח את הרקיע מקצ' אל קצה הרקיע הזה נטוי על כל העול' מקצ' אל הקצה חוץ מקצת פאת צפון שלא נגמר כשאר קצות הרקיע והעולם הזה עשוי ומתחלק לג' חלקי' שליש ימים ושליש מדברות ושליש ישוב והארץ ממקום מזרח תקופת טבת שהוא מזרחי דרומי. ועד מערבי דרומי. תקופת טבת שהוא מזרחי דרומי גבוה עד לרקיע הזה ונוגה העיגול סביב כנגד שפת ים אוקיינוס מכל צד וזה הגובה פתוח דבוק היא עם הרקיע מסביב סביב מקצ' מזרחי דרומי ועד מערבי דרומי וזה הגוב' פתוח חלונות חלונות במזרח וחלונות חלונות במערב ממקום מזרח תקופת טבת שהוא מזרחי דרומי ועד מקום מזרח תקופת תמוז שהוא מזרחי צפוני יש חלונות פתוחי' קפ"ג: ל"א מקרן מזרחי דרומי של תקופת טבת ועד המזרחי התיכונית ואמצעית של תקופת ניסן ועד קרן מזרחי צפוני של תקופת תמוז ובאמצ' בתוך בנתיים בין ל"א חלונות שבקרן דרומי לבין ל"א חלונו' שבקרן צפונית יש חלון אחד באמצע ושמה חלון נוגה ובצד החלון הזאת מצד צפוני שלו יש חלון אחד ושמה תעלומה וזה האור יוצא. שנא' ותעלומה יוציא אור. החלון שבקרן מזרחית דרומית של תקופת טבת נק' שמה בלגה והחלון שבקרן מזרחית צפונית של תקופת תמוז נק' שמה נעמון בתקופת תמוז מתחיל השמש לזרוח מחלון נעמון והולך וסובב וחוזר לאחוריו ויורד מצפון לדרום חלון אחר חלון ל' חלונות וכשתכלנה ל' חלונית יש חלון אחד ושמה חדר שבו רוח סופה יוצאת הרי ל"א חלונות וסמוך לו לזאת החלון מצד דרומי יש חלון ושמה נוגה תקופת תשרי מתחיל השמש לזרוח מחלון נוגה והולך וסובב ועולה אל קרן מזרחית דרומי חלון אחר חלון עד שמגיע לחלון בלגה תקופת טבת מתחיל מחלון בלגה והולך וסובב וחוזר לאחוריו ועולה מדרום לצפון חלון אחר חלון עד שמגיע לחלון תעלומה תקופת ניסן מתחיל לזרוח מחלון תעלומה והולך וסובב ועולה עד קרן מזרחית צפונית חלון אחר חלון עד שמגיע לחלון נעמון וחלונות שבצד מזרחי צפוני מספרם ל"א ונחשבות מתחילת קרן מזרחית צפונית מחלון נעמון עד חלון חדר וזה החלון הנקרא חדר מחשבון ל"א ונחשבות מתחילת קרן דרומי מחלון בלגה עד חלון תעלומ' וזאת החלון ששמה תעלומה מחשבון ל"א הוא ובין החלון תעלומה וחלון חדר יש חלון ששמה נוגה הנה מספרם קפ"ג באלה החלונות שבמזרח שהם קפ"ג יש כנגדן במערב קפ"ג חלונות

שם מבואות של שמש ושמש הוא החמה בכל יום הוא זורח מחלון א' ושוקע ובא בחלון אחר במערב שכנגד החלון שבמזרח ועד שהוא עובר והולך בעוביה של חלון להראות ביסוד יחי' שחר שנא' וכמו השחר עלה ועד שהוא בא והולך ונמשך במשכו של מבוי יחי' עלטה שנא' ויהי השמש באה ועלטה היה ושכיני' במערב לעולם שנאמר סולו לרוכב בערבות חלון א' יש באמצע הרקיע שהוא בין מזרחי דרומי של תקופת טבת. ובין מזרחי צפוני של תקופת תמוז ושמ' מזרים כמו שנא' וממזרי' קרה ואין החמ' יוצא ונכנס בו אלא פעם א' של מחזור הגדול שבו נברא יוצא ביום שנברא. ועוד דע שהחמ' היא כביל' גלול' ויש לה ד' פנים לד' צדדים הצד הא' כחו חם ולח ומצד השנ' כחו חם ויבש' הצד השלישי כחו קר ויבש. והצד הרביעי כחו קר ולח' כנגד ד' תקופות השנ' ובתקופת ניסן נהפך הצ' של חמה שהיא חם ולח להיות למט' על הארץ ויהי' חם ולח עד ג' חדשים תקופת תמוז נהפך הצד של חמה שהוא חם ויבש להיות למט' על הארץ ויהי' חם ויבש עד שלש' חדשים בתקופת תשרי נהפך הצד של חמה שהוא קר ויבש להיות למט' על הארץ ויהי' קר ויבש עד ג' חדשים ובתקופת טבת נהפך הצד של חמה שהוא קר ולח להיות למט' על הארץ ויהי' קר ולח עד ג' חדשים ואם לא היתה החמ' מסבבת לד' מוסבת לא היה העולם יכול להתקיים ע"כ: א"ל ר' נחזור לדברינו מהו רקיע א"ל ערפל שכן רקיע בגי' ערפל. בתוך באמצע המים בתוך הוא רקיע העומד באמצע והוא מדתו של יעקב אבינו ע"ה שלא תרא' יעקב שמדתו הוא באמצע המים נהפך לצבא"ת זהו שמלת בתוך מתהפך לצבא"ת והוא שנאמר אלון בכות בתוך המים בין מימי חסד ובין מימי כנסת ישראל ומני' ובי' שמים הם י"ם הוא חסד הנק' אדם גדול והם בני אדם י"ם היא כ"י שנק' ים כל הנחלי' הולכי' אל הים ומהו הרקיע הוא הוא"ו של ויהי שאותו הוי' הוא נאצל מיה"י והעמידיהו באמצע להבדיל וזהו ויהי מבדיל בין מים למים:

ויעש אלהים את הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע: ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן: א"ל ר' מהו אלהים א"ל זו בינה ומלת ויעש שאציל את הרקיע לרבות כל העומד באמצע הוא יסוד והרקיע הזה עומד בין א' שהוא הכתר ובין הת' שהוא כ"י הלא תראה שהמ' הרומז ברקיע הזה הוא ת"ת העומד באמצע בין א' ובין ת' שא' בראש ות' בסוף ומ' באמצע שא' משפיע אליו והת' מקבלת ממנו א"כ שניה' צריכי' בו' ומתחברי' עמו והוא אמ"ת וזהו תתן אמת ליעקב א"ל ר' ביום פע' נאמר בו כי טוב וביום השלישי נאמר בו כי טוב וביום ב' לא נאמר בו כי טוב א"ל בני אמר לי אבי שקיבל מאליהו ז"ל שאמר שלא נתבטל המחלוקת מן המים והאש עד יום שלישי שנאמר יקוו המים מתחת השמי' ואז עמד כל אחד במקומו כפי רצון המקום א"ל ר' וזולת המחלוקת המים והאש שלום בעולם וקיום מהיכן הי' וא"כ אחר שהמים העליוני' והתחתוני' הם קיום העולם יאמר בשני כי טוב א"ל בני אע"פ שגם הם קיום העולם מ"מ הוא ע"י השלישי הוא הרקיע ולכן לא נאמר כי טוב עד יום הג': וראה בני והבן בשכלך כי המים צריכים יבשה לנוח ובהיות המים הנק' אדם בלא יבשה הנקראת כ"י אין הדבר טוב זהו לא טוב היות האדם לבדו וכשנבראה היבש' אז נאמר כי טוב וראי' והבן שהארץ פירותיה מכח הצדיק הוא יסוד עולם הנקרא צדיק שנאמר וצדיק יסוד עולם והוא טוב שנא' אמרו צדיק כי טוב והיא לא עשתה פירות עד יום הג' ולכן נאמר בג' כי טוב ועוד מתי נבראת גיהנ' ביום שני הוא פחד הגוזר על כל ממשלת רעים ובמקום הרע איך יאמר כי טוב א"ל מהו גיהנם בשני הוא גיהנם שהוא אש שנא' אש אוכל' הוא וזה האש מדליקו על ראש החייבים. וראי' והבן כל מחלוקת שהיא לש"ש כהכא סופו להתקיים ובשבילם צורך השמי' אמר כי טוב: ויבדל בין המים אשר וכו' הם מי הי"ם היא כ"י ובין המים אשר מעל לרקיע אלו מים העליוני' מי חסד:

ויקרא אלהי' לרקיע שמי' ויקרא ר"ל הזמין אלהי' לרקיע ונעשה שמי' ויהי ערב היא כ"י ויהי בקר הוא ת"ת שהערב נמשך אחר הבקר ונעשו שניה' יום אחד ולמד שני כי בהיות הערב והבקר יום אז הנ' הנק' כ"י בין הי' שהוא אב ובין השמ' שהיא האם שהי' בחכמ' והשמ' בבינ' זהו שני וראה והבן ויעש יש לו שופר הולך אלהי' יש לו זרקא את מקף הרקיע יש לו סגול זרקא מלאך ושמו זרקיאל זורק קול שופר גדול וקול שופר הולך וחזק מאד מאד ומבשר קץ פדות בא העת הגיע היום לקבץ סגולה זהו שופר הולך מכריז הזרקא הגיע העת עם הרקיע לקבץ סגול' ודע והבן שזרקא נקרא שמו ג"כ א"ל שם זה נאצל מאל ר"ל מתוקף הגבור' וטעם סגולה שם נאצל מג' כתרי' מן הרחמי' מן היסוד ומן הכתר ומל' ונק' שמו על שם שר הסגול' סגליאל וגם יש לו שם אחר נרמז בו סוד השופר והוא שגזריאל פי' שופר גדול של רחמי' שם גזר מתוקף הרחמי' ויבדל יש לו רביע והוא שר א' ושמו שמריא"ל ור"ל שמר מפחדך שמאל מקטרג רביע עתיד ליפול כחמור רובץ תחת משאו סובל עול מדת הרחמי':

ויאמר אלהי' יקוו המים אל מקום אחד ותראה היבשה ויהי כן: ומלת יקוו מיעוט רבים שני'

שנים ר"ל יעמו שני קוים קו הראשון קו השני. ואלו השני קוים צריכי' עוד מקום להשפיע הוא שנא' אל מקום אחד היא כ"י הנקראת י"ם ואמר אחד כי היא שמשלמת האחדות הלא תרא' אע"פ שמלת יקוו מורה שני קוים ג"כ מורה קיבוץ ור"ל כל המים יתקבצו אלי' א"ל ר' אבי שמעתי מאבי אחד הוא היסוד מקו' היא העטר' ר"ל יקוו המי' אל מקו' ע"י אחד הוא היסוד ותרא' היבש' ראה ובן אע"פ שהמי' מתקבלי' בה אינ' לעול' מים שאם כן אינה כלולה מן האש הוא הפחד ע"כ אמר ותרא' היבש' להיות כלול' גם מאש שהאש מורה יבשות ושכה כלולה מן הכל. א"ל ר' ולמה בפסקא יקוו המי' אמר כי טוב כי טוב ב' פעמים א"ל בפסקא יקוו המי' מורה חתן וכלה ושושבין א"ל אי הכי יאמר ג"פ כי טוב א"ל כנגד חתן וכלה אמר כי טוב וכנגד שושבין הוא בכלל בכי טוב הת"ת. א"ל בני קנה דברי' גדולי' ונוראי' מקנה אשר אמר לי אבי ז"ל שקבל מפי אליהו ז"ל ופה לפה שאמר לו יקוו המים בכנסת ישראל ע"י קו האמצעי שהוא מכתר עליון כשפע' ובאי' בהיכל עליון היא הבינ' דרך אמצעית חכמה ומהיכל עליון באי' לשאר הספירות עד שמתקבלי' כלם בתפארת ומת"ת ביסוד ומיסוד לכנסת ישראל. א"ל מהו מתחת השמי' יאמר יקוו המי' אל מקום אחד ותרא' היבש' א"ל קרי ביה מתחת שמי' הם השמי' העל' וכו' שע"י תחת המקו' עוצי' גזירת שמי' הוא הבינה שהיא שמים על הבני'. א"ל א"כ יכתוב מתחת שמים א"ל הוא ה' אחרון שבשם בן ד' ויצא בפועל זהו ותרא' היבשה וכבר אמרתי לך הסדר מכתר לחכמה הנקרא נקודה ולכן הי' רומז אליה ומחכמה לבינה הנק' היכל הקודש ומשם לת"ת וליסוד הנקראי' שני מכריעי' אלא שמכריע א' הוא ו' הנגלה ומכריע השני הוא ו' הנעלם והנמשך שהו' הנגלה מוסף ו' אחר וב' הוי"ן שבשם בן ד' ה' ראשון לבינה וה' שניה לכנסת ישראל: **ויקרא אלהים** ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים וירא אלהי' כי טוב. א"ל ר' הינו יבשה הינו ארץ א"ל בריך השם שהשוה דעתינו שכך אמרתי גם אני וא"ל לא בני כשהיא יבשה היא צורפה ואינה מבורכת ועל כן הבינה הנקר' אלהי' הזמין לה מים העליוני' לצאת מיבשותה ולהוציא פירות שאז נק' ארץ זהו ויקרא אלהי' ליבשה ארץ. א"ל בני דע לך כי הבינה הזמין את כ"י עם הפחד זהו יבשה ואז היא עניה לגמרי ואחר שהזמינ' עם הת"ת ואז היא עשירה זהו ארץ. גם דע לך ארץ א' (שנ"ל) סוף המחשב' ך היא שניה ר' היא הציור האמצעי דרך היסוד ור"ל שמשיך הרצון אל היבשה דרך האמצעי מקוה המים הוא קיבוץ שמים שבו מתקבלי' המים והמים האלו הם הזרועות והמקום הוא יסוד עולם והמשיך אליו כל המים ובכללם הוא הפחד והיסוד היא המקום המטהר את הטמאי' והמקבל מן הכתר ומן החכמה ומבינ' ומתפארת

דרך האמצעית בלי הפסק שהלא ראשונות אצילות דרך שור"ק ולא דרך שגו"ל והנה הד' ספירות הללו כל א' כלול מעשר והרי כאן מ' סאה במקוה ואם חסר אינו מטהר ולכן כל הכוחות החיצונים משנאים את היסוד היא המקוה לטהר ממנו ולקבל הוד והדר וע"כ השערות שבינ' השיעור דוגמא עליונה והמקוה מוריד מימיו לשכינ' זהו כל הנחלי' הולכים אל הים והמקוה הזה מימיו מתוקים ומי השכינ' מימיה מלוחי' רמז למ"ד והשכינ' נקרי' ים ואין להקשות מהבינ' הנק' ים והם מתוקי' כי נק' ים הגדול שמלא גדול מור' מתיקות ולפעמי' גם מימי הבינ' הם מלוחים כי היא קו ירוק. ורא' ובן שהמקוה הזה שהוא היסוד יאמר לת' הוא כ"י קים ה' זהו מקו"ה. וגם אליהו ז"ל אמר מקום המים זה מקום שכל מים העליוני' ממנו שם מתקבלי' ומשם באי' ויוצאי' לכ"י ומשם בעולם השפל הלא תרא' שמקוה הוא היסוד שהרי לא אמר כי טוב אלא כשהזכיר מקוה המים והיסוד הוא הצ"יק כמא' אמרו לצדיק כי טוב ומלת טוב ט' הוא ט' לאצילות ו' הוא ו' הנעלם ב' שמתברך מחכמ' עלא' הנקר' ב' ודע כי אע"פ שהוא ט' לאצילות נקרא שבת ואזרח והזרע של ישראל משם בא כי חוט השדר' מושך מן המוח ובא לאמה ומן האמה יוצא הזרע זהו שנאמר מאזרח אביא זרעך אימתי כשישראל טובי' וישרים במעשיהם אז מאזרח אביא זרע אדם ואם ח"ו ישראל רעים וחטאי' אביא להם זרע שכבר בא לעולם ונתגלגל ונתלכלך והכל ע"י ת"ת כי הת"ת היא המכריע הראשון ואצילות הברכ' משם למכריע שני הוא הברית. ודע והבן שהזרע הם הנשמות והם בתבונ' ומשם משתלשלות ליסוד עולם ומיסוד עולם יוצאות ומתלבשות בעולם השפל. וחז"ל הרמיזהו בפרק המוכר את הספינה ירדן יוצא ממערת פמיים ומהלך בימה של טבריא ויורד בים הגדול וכו' א"ל ר' ולמה לא אמר קרא ים אבל אמר קרא ימים א"ל קרא ר"ל הזמין ימים היא כ"י המקבלת כל הימי'. וירא אלהי' כי טוב וירא מתהפך ראוי והוא ראוי לקבל מן האלהי' דרך האמצעית:

ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ ויהי כן. אחר שיצאה הארץ לפועל גזר עליה אלהים היא הבינ' נתת גם היא כח ושפע לכל התולדות הוא שנאמר ואת' מחיה את כולם א"ל בני הבן תבין את דברי שפעם אחת שאלתי לאדם אחד וזקן הי' וחכם גדול הי' ושאלתיו מהו הדשא הארץ ולא ענה לי רק אמר לי בני אין לי פה להשיב ואמרתי לו אדוני מהסכנה ידעת' או מלד שהסוד עמוק ואיני איני כדאי ואמר לי בני כל כך הסוד גדול עד שנעלם ממני ואמרתי לו שמה אני עליך איך יש לך מעמ' אחר שנעלם ממך הסוד הזה ואמר לי במה שלא אוכל

אוכל להשיג איך אדאג עליו ואמרתי לו אדוני אם אתה חשוב ונכבד לפני השם בקש ממנו ויודיעך ואמר לי איני כדאי ואיני משיג בזה ועוד אמר לי כדבריך יש לאל ידך. ואמרתי לו ב"ה יש לאל ידי. וקראתי אל ה' וגזר ובא אלי אליהו ז"ל במעמד הנכם ואמר לנו השלום אל רבנן וענה הנכם בגבהה שלום למרנן ורבנן מאן אתה ושחקתי על שאלתו. וקודם ענות אליהו ז"ל עניתיו אני וא"ל הוא אדונינו אליהו ז"ל אשר שלחהו ה' להאיר עינינו בהדשאת הארץ ומיד רץ הנכם ויפול על פניו וישתחו לו אפים ארצה ואמר לי אליהו ז"ל מי שרי למיעבד הכי ואמרתי לו אני שרי ושרי שכן יהושע השתחווה למלאך ואמר אליהו הדין עמך מאחר שפשט צורת מלאך ולבש צורת אדם שרי ושרי ועדיין פני הנכם ארצה עד שהקימו אליהו ז"ל ועומד ברעדה גדולה ואמר אדוני ברוך שזכני וראיתי את פניך ועניתיו מה זה התימה עמך שתיק ונקש"ב מה ישיב בהדשאת הארץ מיד התחיל ואמר כת"ב והולידה והצמיחה מאן הוא בעלה אלא כך היא אחר שהארץ היא כ"י ששתה מימי הבינה ומימי החסד הולידה והצמיחה לאותם הם המלאכים הקדושים והטהורים וזהו תדשא הארץ ועוד אמר כי המים העליונים שמורים וקדומים ובאים בקנות והקנות בגזרת המקום המשפיעים בארץ והארץ משפעת במה שלמעלה ממנה. וזהו מצמיח חציר לבהמה ועשב לעבודת האדם א"ל אדוני האי בהמה מאי הוא. א"ל זאת הבהמה רועה על אלף הרים שמגדלים לה בכל יום והוא חציר וזהו כמאמר הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך חציר כבקר יאכל ואמת עשב אילין אופנים וחיות וכרובים שבשעה שבני אדם מקדרים להשתחוות לפני הקב"ה בקרבנות ובתפלות שזו היא עבודת האדם אז כל אותן אופנים וחיות וכרובים מתקן תקונייהו וזהו ועשב לעבודת האדם וכשהם מתוקנים מעבודת אדם אז משפיעים מזכות לעליונה וזהו כמאמר להוציא לחם מן הארץ. ועשב נקרא זרע כל מה שמתקנים בני אדם לאופנים וחיות וכרובים מן הארץ בקרבנותיהם ובתפלותיהם כולם להוציא עליהם מההוא ארץ מזון להאי עלמא ויתברכו בני אדם מברכה העליונה א"כ העשב מזריע זרע א"ל אדונינו אחר שזכינו לשמוע מפיך הכוונות האלו באר לנו כל הפסוקים מהו עץ פרי א"ל עץ הוא יסוד עץ יהו"ה במילואו י' פעמים ה' ה' פעמים י' ו' פעמים ה' ה' פעמים ו' עולה ע"ץ. פרי היא כ"י עושה פרי שהפרי האציל הפרי ר"ל היסוד הוא פרי של ת"ת והאציל פרי אחר הוא כ"י זהו פרי עושה פרי וגם היא אפיקת אותן כרובים והימורים מאי תימורים אילין אינון הצולי' בעשן הקרבן ומתתקנין בהאי ונקראי' תמרות עשן וכולם עומדי' וקיימי' בתיקונייהו בעבודת האדם *) כמא"ד דהא איתקן לתיכל דכתיב הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך חציר כבקר יאכל. ראה והבן פרי שהיא היסוד עושה פרי שהוא כ"י הרי זכר ונקבה וראה והבן זהו בהמה הרבוץ בהררי אלף בכל יום ויום אלף הרים מרעין אותה ובליל' הוא לבן מאליהם כאלו לא נגע בהם שנא' בול הרים ישאו לו והנה בפי' שהארץ העליונה אצילות שדשא והעשב הוא המזריע זרע למיכהו שכ"י גם היא מאצלת כמו שהיסוד מאציל א"ל אדוני יכתוב זרע בו על הארץ ולא יכתוב אשר ויכתוב זרע ויחסר הו' א"ל אשר מאשר הזרע בכולם ו' יתר זרע הו' שהוא ת"ת ישראל הוא שנאמר כי זרע השלום הוא ת"ת ישראל שהוא זרע השלום שהוא היסוד ור"ל זרע ו' בו על הארץ אותו הזרע הבא אליו מזרע הו' משליכו בארץ וראה והבן שכנס שהוא מזריע בארץ אשר היא בת זוגו כן בשר ודם שהוא דוגמא עליונ' אין לו רשות להוציא זרעו כי אם בבת זוגו ושאינה בת זוגו הדרש בגיתו קרינן ביה זרע לבטלה. ותוצא הארץ ר"ל האצילה הארץ היא כ"י. דשא עשב בגזירת הנותר היא הבינ' שעשב היא המזריע זרע. ועץ עושה פרי ולא אמר ועץ פרי א"ל היינו עץ הוא היסוד שהאציל לפרי היא כ"י א"ל אדונינו בליורי אמר עץ פרי עושה פרי וכאן אמר ועץ עושה פרי ולא אמר ועץ פרי א"ל היינו ועץ שבא הו' במקום הת"ת שהאציל העץ והעץ האציל שפרי אשר זרעו בו אשר זרע הו' בו וירא אלהים היא הבינ' כי טוב כי הוא הו' ע"ב מצד הו' ור"ל ראויים הם להיותם שורש ולקבל דרך האצילות זהו וירא שמלת וירא"ה מתהפך ראיי. א"ל אדונינו ותוצא הארץ שהאצילה של ת"ו מלא בו' עושה פרי תולי"ם שב' חסר ו' ולמה כל זה א"ל ותוצא הת' רומז לכנסת ישראל ב' ווין נגלה ונסתר שמשכיהם כאלו' התיו ושלשתן מן הצדיק תרומה בבינ' והיא אם הבנים הל' מן הא' הוא כתר עליון ואלו עשה העי' רומז ליסוד והס' רומז לעטר' והש' רומז בבינ' והנה אם הבנים בין הע' הוא היסוד ובין השי' הוא כ"י ואע"פ שהארץ מאצלת והעץ מאציל כח אצילותם מן הא' הוא החולי"ם ולכן עשה ותוצא בחולי"ם:

ויהי ערב ויהי בוקר יום שלישי. ר"ל בהי"ת ערב היא כ"י והבקר הוא יסוד עולם בהיותם יום אז גם הש' שהיא הבינ' עם הל' שהוא הת"ת והי' שהוא החכמ' עם הש' שהיא הבינ' ועוד הי' שהיא בכ"י עולה עם הש' שהיא הבינ' זהו יום שלישי. א"ל אדונינו שלש פרי כתובי' הראשון יש לו שני גרשי"ם כזה פר"י והשני פשטא כזה פרי' והשלישי יש לו תבי"ר כזה פרי ולמה נשתנו בטעמים א"ל אי לאו דתבית קנה בן קנה לא הייתי מגיד לך. שני גרשיין רמזים מא"ל ר"ל רחמים מלחמה עורך עם שמאל של שמא"ל ישמע"ל. א"ל אדוני של שמא"ל

*) בכ"י מעמ"כ במא"ר וכ"ס בזהר יש ע"ב.

סמא"ל יספיל מכלך א"ל שני גריש"ן עם רמע"ם מא"ל עולים במ"ק כ"ע כי רמעקית"ל עולה כ"ז ושני גריש"ין הרי כ"ע. וכן עולה במ"ק סמא"ל יספיל ודע כי יש שר אחד לכ"ס ששמו מיוסד על יסוד הרעה אשר חבה אליהם והשם ההיא מכריז עליה' ואמר סס"ח גכא"ל ר"ל סמא"ל סמא"ל חרבך גבריא"ל כוריא"ל ר"ל חרב ה' גבריא"ל וה' הקשה את רוחו ואמץ את לבבו עד יקים גוי אבי"ר : פרי השני היא כ"י פשטה מילותיה וכחותיה ויפשיטו את סמא"ל וכחותיו. ולכן הפרי השלישי תני"ר שבר דין רשעים גיהנם הוי הוי וי וי תביר ועל ידי מי ע"י תבריא"ל המכוכה וי לשבור ולהכניע ממשלת גוים. תבריא"ל ת"ת "ברכה "יסוד אלו הם רוממות מלכותינו ומעלתינו וכראות הכנס דבריו וידר נדרים כי רעדה אחזתהו והלך להשתטח לפניו והניחם והלך לו :

ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים להבדיל בין היום ובין הליל' והיו לאותות ולמועדי' ולימים ושנים. א"ל ר' ליותה הבינ' להיות ב' מאורות ולא די באחת. א"ל האור הראשון לא שימש רק ג' ימים הראשוני' ומיד נסתלקה כי העולם אינם כדאים להשתמש באותו האור ונאצל להם אור אחר ובהסתלק האור הראשון אז מה"ד קשה כי נסתלק ממנה הברכ' ולכן מארה בלי ו' כי בחסרון הו' היא מלאה. ממימי המרים המאררי'. הם מימי הפח"ד ונאצלי' מכחה כל כחות הרעיה המזיקי' בלילות לגדולי' ולקטני' כשהם יחידים כענין שארז"ל הישן יחידי בליל' אחזהו לילית וכל תחלואי רוחות הבאים בליל' כולם באים משם א"ל א"כ יכתוב יהיו מארת למה נחסר הו' א"ל ר' תמה אני עליך מתי תתחכם הלא אמרתי לך ו' הנעלם נגנז לכן נחסר הו' וגם אליהו ז"ל אמר נחסר הו' שנגרא אקבירה לרבי' ואמר עוד אליהו ז"ל א) אחר שנגנז האור הראשון נברא האור השני והאור השני האציל את האור אספקלריא שאינה מאירה ורוצ' להתדבק באור העליון ממנו ולהתחבר עמהם ושלא להתפרש מהם גזר עליה הקב"ה והפרישה מהם והניחה למט' מהם וגם האספקלרי' שאינה מאירה האצילה אצילות אחר וגם אותו אצילות רצה להתדבק באכפי זיערא היא השומרת שער הפרדס והפרישה הב"ה משם והניח' למט' וכשברא הקב"ה אדם לתקן בהאי עלמא ורא' האצי' ההוא את חוה שהיא מתדבקת עם האדם בגזירת הגזר להתדבק כ"י עם הת"ת ב) ועם דרך העולם העליון וראתה האצי' דיוקנה שלם פרחה משם ורצתה להתחבר ולהתדבק באכפי זוטר' השומרת את שער המלך ומיד דחף הקב"ה והשליכ' בשיפולי ימא עד שחטא אדם ואשתו שהם דוגמת ד"ו פרצופי' ומיד הוליא' קב"ה משפולי ימא ושלטת על כל אותן קטני' המגדלת אותם. כ"י בבית אביהם והם ראוים לשנכש בעון אביהם ואותו האצילות הולכת ומשוטטת בעולם ונתקרבה לגן עדן הארץ וראתה כרובי' השומרים דרך גן עדן וישבה שם לנגד ההוא להט החרב ולמה ישבה שם בעבור שמאותו דרך נאצלה וכיון שנהפך ברחה ומשוטטת בעולם ואסכה הקטני' הראוי' להענש בעון אביהם ומחייבי' אותם והורגם וכל זה בבריאת אור הראשון מכ"י אז שלוחיה ואציליה נמלאי' בעולם כנאמר תשת חשך ויהי לילה בו תרמוש כל חיתו יער א"ל ר' כתיב אל גנת אגוז ירדתי מי הוא היורד א"ל שלמה המלך כשירד לעומק האגוז נטל קליפת האגוז והבין כל אותן קליפין וידע דכל ענוגין של אותן רוחין קליפין דאגוז אינם אלא להתדבק בבני אדם להטותם דכתיב ותענוגות בני אדם שידה ושדות ודע כי שידה ושידות נמלאים מתענוגי בני אדם המתענגין בשינה בליל' וכולם הם לורך תיקון העול' כאשר יתבאר בע"ה ועוד מארת חסר ו' שהשליך בה תוקף הדין א"ל ר' כתיב מארת ה' לרופי' מאן הוא מארת ה' א"ל מארת מארת ה' לרופה ג) לרפס ונעשו מאורות למלוכלכי' א"ל מהו יהי א"ל יו"ד ה"ה יו"ד עולים כ' אלו הם כ' שערי בינ' שהם מאירים בת"ת ברקיע השמים וזהו קדוש המבדיל שהיא כלל כל המאורות שבו נכללים כולם והוא מאיר לאספקלריא שאינה מאירה שמן הרקיע היא תלוי' יהי מארת ברקיע השמים יהי הוא ת"ת מארת היא כ"י שאינה מאירי' מלד עלמה אלא מלד יהי להבדיל בין היום ובין הליל' אם תרלה לדעת כל דבר היום הוא החסד והליל' הוא הפחד. והרקיע שהוא הת"ת מבדיל ביניהם. וגם מבדיל בין ימי היום הם ימי חסד ובין ימי ליל' הם מ' כ"י א"ל בלאו הכי מהו הדבר שאמר יהי מארת ושב ואמר והיו. ולא אמר ויהי לאותות א"ל ברוך תהי' בני כי גם אני נבוך בדבר הזה ויהי רלון מלפני השם שיהי' שעה רלויה שנדע זה הענין ויסתלק הדאג' והמבוכ' ממנו א"ל ר' כבר ידעת הנה אדם בא אלינו א"ל דע לך שבשבילנו הוא בא בוא ונקבל פניו הלכו ואמרו לו אדונינו מאן את א"ל עבד דעבד אני א"ל בר' מינן וכל כך שנים לא ילאת מעבדותך. א"ל בע"ה איני עבד אלא עבד דעבד אני א"ל בני אתה ראה חזר הדין ואין לדבר סוף. א"ל סברתי שאתם נכווים בפושרין ואפי' ברותחין אינכם נכוים אמרתי לכם עבד דעבד אני ר"ל עבד דאברהם הוא כ"י שהוא בתו של אברהם ויש לו רשות למכרה כי הוא עבד אותה ר"ל עשא' (עבד) ואני עבד של כ"י א"ל איך כך הבינונו דבריך וכך אמרנו לך עדיין לא ילאת מעבדותך כלומר לא עלית באור הגדול ואמרת איני עבד לא ידענו משובתך א"ל הכי אמרתי לכם איני עבד למה שלמטה מכ"י אלא עבד דכ"י וכל הזיו והזוהר מאור הגדול בא אלינו א"ל ולמה באת אלינו א"ל שאלו ממתיבתא דרקיע מהו והיו לאותות א"ל ועם

שמיע

א) עי' זהר בראשית י"ט ע"ב ב) בכ"י והוא ג) בכ"י ללרופי' מארה למלוכלכים

השיב הקב"ה א"ל שני קאמר והיו הם כ"ז אותיות התור' שהם כחות וכלים המשתמשים בהם הספי' הנקראי' אותות שנא' והיה לך לאות ונקראים מועדים שנא' מועד צאתך מארץ מצרים ונקראי' ימי' שנא' ששת ימים תעשה מלאכתך ונקראים שנים שנאמר שש שנים תזרע שדך וכולם משתמשים ע"י המאורות היא כ"י התלוי' ברקיע השמים זהו והיו למאורות שהם כ"ז אותיות התור' יהיו כח המאורות היא כ"י הנאחזת מן הרקיע להאיר אליה זהו להאיר על הארץ :

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים המאורות הללו הם המאורות שאמר אלהים יהי אור ויהי אור והתחלת אצילותם אור הלבנ' כאור החמ' כי בשוה היו וכאחת היו יונקים זהו ויעש אלהים את שני המאורו' הגדולי' ואח"כ נק' אור הלבנ' קטן וזהו את המאור הקטן א"ל ר' ולמה הקטינ' א"ל כי הלבנ' שהית' כמו החמ' אמר' לפני' די בא' שיהי' פועל ולמה ישתמשו שני מלכים בכתר א' אמר' הבינ' לכי ומעטי את עצמך. ומהו המיעוט שהיתה באה אל המלך כנתאל' רק באמצעית קו השוה ורא' והבן שאין לה אור מצד עצמ' רק שמגיע אליה מקו השו' הוא ת"ת היש מיעוט גדול מזה ולעתיד לבא יהי' אור הלבנ' כאור החמ' וישתמשו ב' מלכים בכתר א' ויהי' ה' אחד ושמו אחד כי הלבנ' והחמ' יתחברו חיבור שלם א"ל ר' ולמה הוציא' דיבור כזה מפיה לא ידע הב"ה מה עשה אבל קבלה ודברה בפניו א"ל בני דורשת טוב לעצמ' ושברה להעמיד' מלך בשם קצוות ובעבור שקדמ' לדבר בפניו אמר לה תגזור למעט' ממך והחמ' יגזור עלך א"ל ר' א"כ יכתוב ויעש אלהים את המאורות ולא יכתוב את שני ומיעוט רבים שנים א"ל בני אני תמה עליך אם כוונת בזה לדעת מלות ונקוד וטעם לא יספיקו כל קלפי' וכל קולמסי העולם א"ל אדוני מה הם הדברים הללו בהמ' חסרי' אבר הנקרבת לפני קב"ה אדם בעל מום הכשר להקריב. תור' תמימ' כתי' או חסיר' ונראות השם מחשבתם הטהור' והנקיי' שלא אדם לפניהם משכיל וחכם ממתיבתא דרקיע ובא ואמר להם במאי קא עסקיתו ואמרו את שני קשה לנו א"ל בני' מאצלת וכתר עליון עם *החמ' וזהו את שני המאורות הגדולים קודם היו בחיבור אחד דבוקים זה בזה ואע"ג שלא הי' בפועל שם. השם הי' שלם ה' אלהים ולכן אמר הגדולים דאתקריאו שניהם בשם יהו"ה וכשאמרי' א"א לשני מלכים שישתמשו בכתר אחד נקרא אלהים ואין לה אור מצד עצמה אלא משמש. וזה שאמר המאור הגדול יהו"ה המאור הקטן אלהי' היא סוף הספי' כולם. היא סוף שמחשב' סוף הפרד"ס והסיקף. קודם היתה עם

*בכ"י הת"ת

א' היא ראש לכל האותיות ואח"כ הקטינ' את עצמ' להתקראות בשם אלהי' ועם כל זה נתחברה בשם יהו"ה באות ה' ואחר שהעמיד' בשם אלהים איתפשטו כוחות מהמאור הגדול וכוחות מהמאור הקטן אצילות המאור הגדול לממשלת היום ואצילות המאור הקטן לממשלת הלילה ואת הכוכבים שאר כוחות ואצילות שאין להם מספר וכולם תלויי' מרקיע השמים הוא ת"ת ישראל שהוא כולל ו' קצוות והוא הנותן אור לעטר' שאינ' מאיר' מצד עצמ' שממנו היא תלוי' זהו ויתן אותם אלהים הוא הבינ' ברקיע השמים הוא ת"ת להאיר על הארץ שכל הנאצל מת"ת מאיר על הארץ היא כ"י ולמשול אצילות היום ביום ואצילות הלילה בלילה ואפ"ה הו' עם הלילה וזהו ובלילה שאם אין ממשלת הו' עם הלילה אין קיום בעולם ולהבדיל ו' מבדיל בין האור הוא אור החסד ובין החשך הוא חשך הפחד וירא אלהים הוא הבינ' כי טוב אלו הב' ואין שום לה' מקום להשפיע ויהי ערב הוא החשך ויהי בקר הוא האור יום שעתיד לשוב האור והחשך ליום רביעי כשישוב האור והחשך ליום אז הי' שהיא כ"י עם הע' שהוא יסוד וע"י שע' שהוא יסוד תעל' כ"י שהוא הי' בנ' שהוא חכמת אלהים ויעלו בכתר עליון ויקחו כח השפע וברכ' וירדו דרך הר' הוא הצינור להשפיל האויבים שקמו על ישראל ע"כ אמרתי לו אדוניכו ע"כ פי' רביעי א"ל רביעי עול' בל"ר זהו וירא בצר להם בשמעו את רנתם ויזכור להם בריתו וינחם כרוב חסדיו א"ל אדוניכו באיזי כח ירחמם א"ל תמלאם רביעי רי"ש ב"ת יו"ד עי"ן יו"ד אותיות שנות מ"ב הוא שם ב"ן מ"ב אותיות א"ל וכחם מאין א"ל קח האותיות במ"ק ועולים מ"ח כוחם מהמו"ח העליון הוא שם בן מ"ח אותיות :

ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף על הארץ על פני רקיע השמים : ישרצו ר"ל יתאצלו שמים העליונים הם מימי כתר העליון דרך הוין ומהוין לכ"י ומכ"י לעולם הגשמי אשר יש בו צורת העליונים : שרץ נפש חיה ר"ל יתאצלו ואצילתם יהי' דרך נפש חי' הוא היסוד : ועוף יעופף על הארץ ואע"פ שהמים העליונים יתאצלו גם זרועות הם חסד ופחד ישפיעו לת"ת וליסוד והם ישפיעו על הארץ היא כ"י א"ל ר' ולמה אמר ועוף יעופף יאמר ועופות יעופפו אחר שמרמזים בזרועות. א"ל הנה אני נשבע לך שאיני יודע מה בדבר. אך נרא' לי שהדבר עמוק מאוד מאד. א"ל ר' למען השם לא נזוז מכאן אם לא נדעהו א"ל בני אל תלווני ואל תזרזני כי לא אזוז מזה עד שאדעהו והני' הם הולכים ומדברים. ונחש יוצא לפניהם הולך ואומר ועוף יעופף ובשתים יכס' פניו ובשתים יעופף. אמרו מאי

מאי האי א"ל ר' הגזור עליו לעמוד ולספר מה זה אדם מדברים והב' עוף ירד ולקח הנחש בפיו ובעלותם קול רנתם מגיע ועוף יעופף זה חסד ופחד ומקומם ת"ת ושכינ' שני פועלי' בשני אדוני' ונפסק הקול ונעלמו מן העין ואחרנו שתינו דא לדא נקשן ועמדנו ברעד' גדול' ומלאך א' בא להם והכירוהו ורא' אותם נרתעי' וגער בהם ואמר להם מה לכם למה הרעדו וקב"ה הרא' לכם דברים גדולים ונוראים והרא' לכם מה שקש' לכם כי זכאים אתם לפני הקב"ה ואלקכם רב וגדול רק תזהרו שלא תגשימו כי אין בעולם עונש גדול כמוהו א"ל אדונינו אל תזהירנו בהגשמה כי ידענו ענין הגשה בעונשו גדול מאד אך אתה בקשנו ממך להודיענו מה הרא' לנו הקב"ה בנחש ועוף. א"ל כתיב ועוף יעופף זה חס"ד ופח"ד וזהו בשתים יכס' פניו שניהם מכסים את פניו היא כ"י ובשתים יעופף באלו השתים יעופף יפעול פעולת הצדיק והרשע והרא' לכם שקב"ה נחש ועוף שהנחש הוא פחד והעוף הוא חסד. א"ל אדונינו ולמ' הרמ"ז הפחד במלת ועוף כי העוף רומז בחסד א"ל בעבור שהעוף הוא החסד מחזיר את הפחד להיות עוף כמוהו מי כאל' במי קטן בגדול וגבוה מעל גבוה שומר וראו והבינו כשהשי"ת דן את העולם ברחמי' אז ת"ת מכב' האם היא השכינ' וטוב' בעולם וכשהוא דן את העולם בדין האם בוערת והאם מתחזקת וה"ת עומד ורע' בעולם. והם שני פועלים לשני אדונים א"ל אמת כי הרא' לנו הקב"ה כל מה שאמרת ת"מ אמור לנו מלת ועוף איך כולל שניהם א"ל ועוף ג"י חסד ופחד ושנים יתירי' אלו הם ד"ו פרצופים המראים פעולתיהם בפועל עודם מדברי' ואליהו ז"ל בא ואמר מלאכי עליון טובי' ורעי' הבאי' מן החסד טובי' והבאי' מן הפחד רעי' והם שלוחי' בעולם ונראין לבני אדם כצורת אדם כי פושטי' צורי' ולובשי' צורי' וזהו שכת' ועוף יעופף על הארץ והב' שמם כשם רבם א"ל אדונינו אם כדבריך למה אמר בפועל כל עוף כנף למינהו ובליווי לא כתיב למינהו א"ל המלאך הפושט צורי' ולובש צורי' לא יאמר בו למינהו אך מי שהוא רוח ממש ואינו פושט צורי' ולובש צורי' יאמר בו למינהו וזהו ואת כל עוף כנף למינהו ודעו שהמלאכי' נראי' לשני פנים נראים ממש אנשי' כי לובשי' צורי' של אדם ובעבור שמשתני' לא כתב בהם למינהו והאחת הוא במראי' כבואי' מבלי ראות עין ועל אלו נאמר למינהו א"ל אדונינו מהו עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט א"ל יש מלאכי' שהם מרוח ויש מלאכי' שהם מאש ושלום ביניהם א"ל אדונינו היש בהם לבישת צורי' למעל' כשהם משמשי' א"ל לבושם כמות אש לבני א"ל המלאכי' דאש שבים לרוח ושל רוח שבים לאש זהו לבישתם ע"כ דבריו ולמ' ישפיעו הזרועות לארץ בעבור שהארץ היא שני רקיע שמים הוא ת"ת ולריכ' השקא' גם מהזרועות :

ויברא אלהים את התנינים הגדולים ואת כל נפש החי' הרומשת אשר שרצו המים למינהם ואת כל עוף כנף למינהו וירא אלהים כי טוב : הרא"ת בני המלאכים קורא תנינים והם ד' מחנות שכינ' מיכא"ל בימין המקבל מן החסד כי בחסד יכופר עון ועל כן הוא כהן גדול. גבריא"ל משמאל ומקבל מהגבור' והוא שר הגבור' ונק' שר צבא והו מיכאל באחת כולו רחמים גבריאל בשתים קשה ורפ'. אוריא"ל לפניו ומקבל מן הרחמי' שמשם אור' יוצא כי הרחמי' הוא מזרח. זהו שכא' ופני' ל"א ירא"ו אוריא"ל. רפאל במערב מקבל מן השכינ' כדי לרפאות שבר אפרים א"ל רבי כולם דברי אלהים חיים ולמ' נכתב תנינם חסר י' א"ל כך הוא שהתנינ' הגדולי' הם לויתן ובת זוגו הוא ת"ת ושכינ' ומלת לויתן לשון חיבור לומר לך ששניה' חד ולכן נחסר הי' להורות חיבור כ"י בת"ת א"ל א"כ יכתוב ראשונה תנינים גדולים למה כתיב ה' א"ל תנינם כתיב תנינים קרי בזמן שהם תנינם והוא חיבור האושל אז ה' ראשון שבשם בן ד' עמהם ובזמן שהם תנינ' שא' מהם פועל דין אז אין ה' עמהם ואמר הגדולים כי בין כך ובין כך הם תחת ממשלת זרועות הם חסד ופחד שגם הפחד נאחז מן הגדול הוא החסד ורא' והבן על ענין הסירוס וליכון שהסירוס בזכר שהעלימו מן העולם שלא ישתמשו בו והליכון בנקב' היא כ"י שהיא רפה ואינה מתרבת :

ואת כל נפש החי' הוא יסוד עולם הרומשת שהאציל הליל' ומלת רומשת ליל' וזהו שבא בלשון חז"ל רמשא שלא תרא' שכתיב תשת חשך ויהי ליל' בו תרמוש כל חיתו יער. אשר שרצו המים . הם מים העליוני' מימי החסד אמרתי עולם חסד יבני' למיניהם שכל הנאצל מהם לריך שפיע כפי פעולתם ואת כל עוף כנף למינהו הם המלאכי' המתפשטי' למיניהם וזהו שנא' ובעל כנפים יגיד דבר :

וירא אלהי' כי טוב אלהי' שהוא הצדי' זן ומפרנס כולם ע"י כי טוב הם הוין : ויברך אותם אלהים לאמר פרו ורבו ומלאו את המים בימים והעוף ירב בארץ : ועת' המשיך הקב"ה את הברכ' מבריכות המים העליוני' הוא המקור העליון והמשיך מלמעל' למט' אותם הם האלי' כולם שמתברכי' מהמקור העליון ע"י אלהי' היא הצדי'. לאמר שכל אחד יתן לחבירו וזהו פרו ורבו ממים העליוני' ומלאו אותן המים בימי' היא כ"י שכל הנחלי' הולכי' אל הים והעוף הם הזרועות ירב בארץ ישפיע בארץ וזהו שהליכות יבאו בארץ דרך השדרי' ודרך ימין ודרך שמאל א"ל ר' והמלאכי' איך מתברכי' א"ל משפיע להם לכל אחד כח מהכוחות העליוני' כדי שיפעלו פעולתם הן לדין הן לרחמים

ויהי

ויהי' ברכתם של אלו מהמקור העליון כי כולם מהם מתברכי' ואע"פ שהיות המלאכי' מן הארץ היא השכינ' והעד ואדנו שלופי' בלבת אש המורים דין אפ"ה גם הם מהמקור עליון מתברכי' וניזוני' מאחר שכל השפי' משפיעי' בארץ כענין כל הנחלי' הולכי' אל הים א"כ גם המלאכי' וכל מה שלמטה מהם מאותה השפע' ניזונים :

ויהי ערב ויהי בקר ויהי ערב היא השכינ' ויהי בקר הוא ת"ת ועתידים להיות שניה' יום ואז ה' הרוח בחכמ' והש' הרוח בבינ' והם אב ואם ישובו עם ה' היא השכינ' ועם הו' הוא הת"ת שהם הבני' הבן והבת וגם הא' הרוח בסוד ישלים עמהם זהו חמישי :

ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וחיתו ארץ למינהו. ויהי כן. ידוע תדע בני שהנפשות כאלו מהבינ' אל היסוד ע"י הת"ת ומשם בשכינ' הנקראת ארץ. ומן הארץ יצאו כל הכוחות של עולם הגשמי שאין לך ברי' למטה שאין לה כח רוחני למעל' וגם הוציא' הארץ היא השכינ' כל הנפשות לפועל וזהו תוצא הארץ נפש חיי' הוא נפש אדה"ר וזהו ויהי האדם לנפש חי' גם נפש בהמ' ורמש כולם נפשותי' מן הארץ. ולכן נקרא השכינ' בשמ' האמת חית הארץ מן הר' זהו וחיתו ארץ ו' יתר ולא אמר וחית ארץ ו' הנעלם הוא יסוד :

ויעש אלהים את חית הארץ האצילו' הבינ' חיות מן הת"ת בארץ והארץ נתנה חיות באדם ואת הבהמ' למינ' ואת כל רמש האדמ' יש בהמ' מצד הדין העזה וקש' וזהו רמש האדמ' שהיהם רוחני' דין ויש בהמ' מצד הרחמי' זהו ואת הבהמ' ולא הזכיר רמש ואדמ' :

ויאמר אלהים נעש' אדם בצלמנו כדמותינו וירדו בדגת הים ובעוף השמים ובבהמ' ובכל הארץ ובכל הרמש הרומש על הארץ. א"ל ר' בבריאת האדם אתה בקי בכל דבר ובכל ענין א"ל בדבר שאמר לי אבי ז"ל אותו אדע לדבר ויותר איני יודע א"ל ומה ידעת א"ל דברי' גדולי' ונוראי' א"ל ר' א"כ יאמר ויאמר אלהי' *) יהי' אדם א"ל ורצה השכינ' לעשו' דבר קטן או גדול הם לא בהסכמת אותם שלמעל' ממנה. וזהו נעש' כמלך במה שלמעל' ממני והם נפשות של צדיקי' כי הצדיקי' הם הווי"ן ונפשותיהן הם הספירות שלמעל' מהם. והנ' הבינ' היא נפש כולם והשכינ' ואמר' נעש' וזהו בלבו כמלך שהלב היא כנסת ישראל ואליה אמר נעש' ואת הש"י ראש לעולם הגשמי. ואם תבין ותשכיל כל פועל ודיבור שנאמר אצל הבורא יתברך הכל ע"י מדותיו וראה והבן שפעולות הנשמ' נעשים ע"י אברי הגוף וגם אין פעול' בגוף זולת הנפש השכינ' והמחי' אותם ופעולות הנפש היוצאי' לפועל ע"י אברי הגוף פעמים הפעולו' ע"י אבר זה ופעמים הפעול' ע"י אבר זה כן הדבר הזה כמלך בספירות המתקנים המציאות אשר כל דבר יצא למעשה ע"י באמצעותם. א"ל בני דע לך כשרצה הקב"ה לברוא את האדם אזדעזעו עלאין ותתאין ויסוד עולם עלה עד הכתר עליון והמשיך אור בכולם אז נתאחד צפון ודרו' הוא פחד וחסד. ומזרח ומערב הוא התפארת וכ"י ונתוועדו ארבעתם ואמרו נעש' אדם בצלמינו כדמותינו ויהא דוגמתינו וחסד ופחד ות"ת נדבקו בכ"י ובצלל האדם וזהו האדם תתאה מאחר דבית המקדש נפק א"ל ר' אמת הסכימו כולם בבריאות אדם בגזירת המקום אבל אמור לי מאי' כח נברא א"ל נעש' המלאכה נר"ן ע"ן ש"ן היא אותיות הכות ד"ז ר"ל נעש' בכח כ"ז אותיות. ודע והבן שזה האדם נברא בשם ע"ד שכן נעש' במלואו עול' במ"ק יו"ד ה"א וי"ו ה"א הוא שם בן מ"ה א"ל ר' אמרת לי נעש' אמור לי אדם מהו א"ל בינה א"ל מהו בינה א"ל אדם א"ל רבי איך א"ל בני בינה הוא אדם במ"ק א"כ צריך להיות בינה מי שיאמר ענייני האדם ומלת אדם א"ל ר' שמחה לאיש במענ' פיו ודבר בעתו מה טוב בא אדם באתי נבוא' ר"ל מ"ה בגי' אדם ר"ל לדעת ענין אדם טוב הוא זהו מ"ה עו"ב כי עתה הוא עתו ותמנו ע"י נבוא' וגם חייך וחיי ראשך אחר שיצא מפיך בינה והם עוסקי' באדם אמור לי דבר מה מסדר נבוא' איך ענינם כי ידעתי שלא יבצר ממך כל דבר א"ל בני ירא אני פן תביאני לעומק ע"י שאלותיך ולא יהיו הדברי' מסודרים ואענש ח"ו. א"ל דבר ולא אדבר וברוך העוזר והמשכיל ואמר הנבוא' הוא ענין שכלי הוא אהבי' לה' אלהים ה' אחד וזה ידוע שאוהבי הנבוא' הם אוהבי הש"י וגם הם אהובי' לפני השם יתברך ואין ספק והם הם הנקראי' חכמים ונביאי'. וראה והבן אוהבים בגימטריא נבוא' ור"ל אוהבי' נבוא' אהובי' והמעל' הזאת בעלמ' היא עבודת השם יתברך מאהב'. ודע והבן שכל מי שיודע שם השם יתברך רוחי רוח הקודש בקרבו והשפיע לו מטובו והעירו והניעו *) והכריעו השפע הקודש ההוא להשתדל אחר ידיעת הש"י לקדשו ולמען ספר שמו בכל הארץ. ודע והבן כי המתנבאי' בידיעת הש"י הם המתאהבי' עם השם יתברך ועתה בני אל תהרהר בלבך לאמר מתי אעל' גם אני במדרג' זו עליוני' והני עתי מונעי' רבים כענין מזג החלש שהיא מונע טבעי ואין תחבולי' להפכו עד תכלית המעל' וגם מונע עניות המחייב רדיפות המזון והלבוש ותיקון הבית שהם ענינים הכרחיים בעמידת האיש זמן אחד. גם מונע הגלות בהיות האדם עבד נמכר ומשעבדי' אותו בעבוד' קש' בחומר ובלבנים וכיוצא באלו' ענינים רבים זה אני נשבע לך בני שכל המניעות האלו הם נמשכות למר

*) בכ"י יעשה הוא אעשה

*) בכ"י והכריעו

אחר שילך הקש' ארע הלוחם והמפח' אותך עד שהמות בלי חכמ' ובלי דעת וידיעת השם ואת' מתהלך בחומר ובלבנים עד שלא יתנו לך חלק לעולם הבא. אך אם יש אלהי' עמך ראוי לך שתחשוב כי החכמ' היא מזון הנפש ואם תחסר החכמ' היא חכמ' אמיתית תמות הנפש מיד' משום הכרת תכרת הנפש ההיא עונ' בה ואם לא תחסר החכמ' האמיתית ממך לא תמו'. כי עליה נאמר כי הוא חייך ואורך ימיך. וכאשר תחשוב כי באין הלחם שהוא מזון הגוף ימות הגוף כן ראוי שתחשוב על החכמ' הזאת. ורא' והנה כשהאדם רעב אינו ראוי שיאמר איני אוכל עד שיביאו לי מטעמי' משובחים אבל ראוי שישמח במה שהגיע לידו מן המזון לעתו כדי שישיב רעבונותו שהוא סבת המות והזדמן לו מטעמי' הרבי' ישבע מהם כדי סיפוקו כן תעש' בכי מן החכמ' האמיתית אם תרעב ממנ' ותצמא אליה דין הוא שתשבע ממנ' ותרוה למאוכך כפי הצמא כדי להציל נפשך משאול מט' כי אחד המרב' ואחד הממעיט ובלבד שיכוין לבו לשמים. והוא שישתדל השתדל תמיד להעלות לבו אל החכמ' ואז ישיגנ' מן החכמים ומספריהם הקדושי' בכל יום כפי יכולתו ואל יחשוב לומר אני לבי לשמי' וכל מה שאני עוש' לשם שמים והוא אינו מבין שיביאהו המעש' שהוא לידי חכמ' האלהית השם יתברך ואינו יודע כי התלמוד מביא לידי מעש' ואין מעש' מביא לידי תלמוד ואיכ' מעשים בדעתו שהמעש' קל אפי' לנערים כ"ש לבעלי השכל והתלמוד אשר בו חכמת אלהי' קשה אפי' לזקנים כ"ש לבעלי הדמיון השקרי ותחשב כי מעשהו מקובל מפני דיניו פיהו או מפני דמיון שקרי שדמתו לבבו כי אין מעש' טוב בשלם אלא ע"י ידיעת חכמת המעש' הסוד ואז מקובל לפני הש"י לא כמצות אנשים מלומד'. ורא' והנה איך הרעישו חז"ל הענין באמרם הגוי' אין להם ע"ג ע"ז ואדרבא אנו רואים שכל השתדלותם וכל מעשיה' בע"ז אלא מחסרון ידיעת ענייניו כאלו אינם רא' המעש' בלא ידיעה אינו כלום שלא הרא' בסוף דברי חז"ל מעש' אבותיהם בידיהם תמו מצות אנשים מלומד' ודע כי שכל המונע עצמו מזה ואינו משתדל בחכמ' הזאת לדעת מעש' אלהים לעשותו כמשפטו ואם לא כולו לפחות מקצתו דע כי המניע' ההוא מלך היצה"ר הממית החיים והחלאי' יביאהו במשפט על שלא בחר בחיים ובע"כרך זה בלבד לא ימנעך מהנעי' כלל מלבקש החכמ' שאת' יודע המונעים הנזכרי' אלו בקשו למנוע ממך מזון גופך לא היית סובל אלא היית צועק להקב"ה ולבריות לפרנסך וגם היית בורח מן העיר לעיר ואלו הי' לך באפשר לפרוח באויר היית פורח וכל זה כדי לבקש מזונך מכל צד ופנ' וכל זה לקיום הגוף הנמשך אחר היצר כ"ש וק"ו לקיום הנפש ואלו יתברך הש"י

בזה היצור השכלי לקבלו ולהאמינו ולהמשך אחריו בכל יכולתך דע לך שלא ימנעך שום מונע הן עוני הן גלות ואפי' אם היית אסור בבית האסורים שלבקש החכמ' והבינ' והדעה שהוא מלך בגשם קלוות. ומי הוא השוטה הגס והעב שלא יהי' בורח מן המות בהכירו מהות המות אשר הוא ירידה עד התהום רבה אבל מפני שרוב בני אדם אינם יודעי' להבדיל בין החיים ובין המות אבל יחשבו מחסרון ידיע' להפוך החיים למות ויברחו מן החיים ויבחרו להם חיי שעה ויתעסקו עסק גדול ויטרחו טורח גדול להמית עצמם בלא זמנם ולהנחיל לזולתם ממונם ואולי לשונאיהם או לבניהם כדי שישיגו החיים הפחותים ההם אשר העין שולט עליהם והם אינם יודעים שמאתו הם וכל אשר להם ודע בני שבשנה זו נשכחה חיי עד שכחה גמורי' עד שובם אל החשך אשר בו בחרו וע"ז הנביא צווח ואמר הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע שמים חושך לאור ואור לחשך שמים מר למתוק ומתוק למר ואתה בני אם חכם אתה ואוהב השם בכל לבבך שים דעתך אל השורש אשר ממנו חצבת ודע כי מכסא הכבוד נלקחת ומאור השכל נשפעת. ומצלם אלהים ודמותו נבראת ומשפע אמיתות מציאותו נאצלת ולא לבטלה באת לכן שובי אליו כי גואלך קדוש ישראל שמו הקדוש פארך. ושמע בני דברי אלה וקשרם על גרגרותיך וכתבם על לוח לבך לויה חן הם לראשך וענקים לגרגרותיך ובטח בהשם ולא באדם כי ארור הגבר אשר יבטח באדם וזה תעשה השתדל יומם ולילי להגות בתורת ה' תורת משה איש האלהי' בחכמת אלהים ולקרוא בספרי הנביאים בהבינך ולשורר בדברי כתובים בדיע' ולגרוס במאמרי חכמים ז"ל בעיון זך ושכלי ולהסתכל בחבורי המקובלי' בשכל אלהי ותמצא שענייניהם המבוקשים מהם ותמצא כולם צועקים על חסרון החכמ' ועל פחיתות המעשים ועל מיעוט הבינה כי אין חכמ' ואין תבונ' ואין דעה ואין דיבור ומעש' בתורה ונביאים וכתובים ובכל דברי חז"ל שאין בהם חכמ' תבונ' ודעה ובעשותך זה שים לבך אחרי כן לדעת את השם הנכבד והנורא ית' וחקקהו בלבך חקיק' שאין לה מחיקה כי ע"ז ארז"ל שהשמות הקדושי' אינם נמחקים אשר כולם מורי' על ציור אלהית ואיך ימחק המצייר אחר שאין המצוייר נמחק ואל תזכור השמות בפיך בלא כונ' אבל קדשם וכבדם ותחשוב שהם מלאכי המציאות ומלאכי הש"י השלוחים אליך להעלותך למעל' ולתתך עליון על כל גויי הארץ וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך וזה היסוד החזק אני מוסר בידך לדעת אותו ולתקנו בלבך השמות הקדושים וכל סתרי' כולם וכל הכתובים והנביאים כולם מלאים שמות ודברי סודי' ומצד זה [illegible]

[illegible]

וחשוב שהם כתבי המלך ששלחם אליך למען יטב לך והארכת ימים. ושא ותן בהם משא ומתן זך ובהיר ונקי ובר חשוך מכל חטא ופשע ומנוק' מכל אשמה ועון ורשע ועת' הגיע העת והזמן להעלותך במעלת האהב' להיותך אהוב למעל' ואהוב למט' ותתחיל לצרף תחל' שם יהו"ה והסתכל בכל צרופיו והעלהו וגלגלהו כגלגל החוזר אליל' פנים ואחור כמגלה ואל תניחהו כי אם בראותך עניינו גובר מרוב תנוע' מפני בלבול דמיונך וגלגל רעיונך והי' כאשר תניחהו עוד תשוב אליו תשאלנו ועד הגיע בידך דבר חכמ' אל תעזבנו כי ראשי תיבות וסופי תיבות וגמטריאות ונוטריקון וצירוף האותיות ותמורתן ומשקלן והכרת צורתם וידיעת שמותם והבנת עניניהם ולעשות מן התיבה א' תיבות הרב' ומתיבות רבות תיבה אחת הם אמיתות קבלת הנביאים וע"י ידיעתם קרא אל ה' ויענה לך כי תשי' מצירף עם פמליא שלו ועתה בני סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם מי שהוא ירא שמים ובריתו שלם יודיעוהו בריתו ואם לאו יסתירהו מלפניו כי לא נאוה לכסיל כבוד. עודם מדברים והנה אליהו ז"ל בא להם וראוהו ושמחו שמחה גדולה וא"ל בני בא לנו סיוע ועזר מן השמים א"ל אליהו למה אמרו סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם סוד הוא ע' ר"ל ע' שמות יש לו להקב"ה בפירוש ושלא בפירוש אין חקר ואין מספר וכי צריך הקב"ה לקרא בו שם או שם יש לו כמו אלו הנבראים והנמצאי' והנזכרי' בעולם חלילה וחליל' כי הנבראי' מתוך שכל אחד צריך לחבירו צריך שם שיתחברו זה עם זה ע"י קריאת שמו אבל בורא עולם יתברך מה צריך לקרוא לו שם רק זה שמו אדון הבריות אדון כל הארץ אדוני האדונים יתברך ויתעלה ודי בזה אבל מתוך חקירתינו באמתת פעולותיו ידענו כל שמותיו המכוני' לו והם מורים אלהותו ומודיעי' עיקר מציאותו חוץ משם אחד שהוא המעין ונק' שם העצם מפני שהוא שורש לכל שמותיו ונק' שם בן ד' אותיות יו"ד ה"א וא"ו ה"א בזה השם לא תמצא מדה ושיעור ומתכונת הגוף המד' הוא יו"ד כיצד אם תאמר שהקב"ה אחד הוא כשאר כל האחדים הנק' אחד לא יתכן כי האחד הוא קודם תחלת הכל והוא תחלת כל חשבון אבל הוא אינו חשבון כי א' מה חשבון יש לו ודעו והבינו כי ס' תמצא בה עומק ואורך ורוחב כי כשתשים נקודה א' אינו חשבון ואם תשים נקוד' אחרת עמה ג"כ אינו חשבון אלא תאמר כל אחת לחברתה אתה מלך ואני מלך אתה אחד ואני אחד אבל תפריש הנקוד' שיש אורך ורוחב ועומק לג' חלקי' שהם ג' נקודות והם ראש ואמצע וסוף א"כ אין החשבון פחות מג' וכיון שג' סוף חשבון האחד אינו ניכר ואינו מושג ואינו נחשב אלא שמעמיד החשבון ומתעלה ומתרומ' מהכל והוא אדון הכל. ואבאר לכם כשתאמר שלשה הם ט' נקודות שכל נקודה יש לה ג' פנים אורך ורוחב ועומק שהם ראש סוף אמצע א"כ הג' הם תשעה והט' הוא תשלום החשבון א"כ העשירי יהי' קודש לה' ר"ל היא דבר בפני עצמו ואינו נחשב עם החשבון וע"ז נא' העשירי יהי' קודש לה' ע"כ הא' היא א' יחיד ומיוחד בפני עצמו ואין דומה לו ודע לך שכולם מאחדותו והוא אינו דומה לא' אלא יחיד ומיוחד בפ"ע שהוא סבת הכל ואין לו סיבה והתחל' כמ"ש מי קדם קודם הראשית היה הוה ויהי' ולאחר האחרית ישאר סלה ר"ל ראשון ולראשיתו אין תחל' והוא אחרון מבלי אחרית ותכלה יתברך ויתעלה לעולמי עד ולנצח נצחים. ראו והבינו עדות הי' של ארבע האותיות וגם אודיעך כשתחלוק הי' לב' חלקי' תמצאם עשרי' בענין הכפל ואם תתבונן בשלימות קריאתו היא עשרי' יו"ד כזה והנה הי' מורה עשרי' עשר ספירות למעל' ועשר ספירות למטה וראה' והבן שכל העולם כולו תלוי בזרוע של הקב"ה כקמיע בזרוע גבור. א"ל מה לשון ספירות א"ל האספקלריאות מאירות הן ולמה נקראו ספירות מלשון ספיר גזרתם וספיר הוא *) יהו"ה בת"ק והם כמו ספירים המלוחלחים המאירים לפאת מזרח והקב"ה מתאחד בתוך הספי' כלהב אש המתאחד בגווניו ומתעלה ומתרומם מהם עד אין סוף לרוממותו ואינו נוטה מצד עילוי לשום צד וזו המעל' הראשונ' שאין סבה קדמת לה הרי לך כוונת הי' ואם יקשה לך מה שאמרתי כמו שיש י"ס למעל' כמו כן יש י' ספי' למטה אל תתמה שכן אחז"ל מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא ר"ל שכל מה שלמעל' יש דוגמתו למט' כענין הרשימה והחקיק' כי כמו שהכוכבי' אע"פ שהם בגלגל השמיני דומין לנו שהם ברשמי' בגלגל ראשון ואינו כי אם למראית העין וכ"ז היא מסבת זכות הגלגלי' או כדוגמת לוח זכוכית שמלאה אותו זריחת השמש פנימי' ואילון אע"פ שהשמש אינו מבהיק אלא מצד האילון הרי לך הי' של ארבע אותיות מי שיודעה כראוי יודע עיקר האחדות ועוד אבאר לך פעולתה וכחה של הי' היא שיעור כל המתאחדים באלו הג' דברי' שהם שורש ענף ופרי. השורש הוא השכל הקדמון הוא שאינו מושג ואינו נחלק כלל אלא לחמשים חלקי' הנקראי' שערי בינה כי החמשים שערי בינה כולם נמסרו למשה חוץ מאחת והשכל הקדמון הוא השורש וכל אלו השערים עמודי' מעמודי הכתר כי חשבון כת"ר הוא שש מאות ועשרי' עמודי אור שהם סובבי' לאויר שאינו נתפס כי האויר שאינו נתפס הוא האויר של חיים שאין מעמידו שום דבר בעול' והוא מעמיד הכל בכח הויותו וחיותו אבל האויר הנתפס יש לו ספרס כי יוכלו בני אדם לתפשו בכמה ענינים כמו

*) בכ"י כוכבים.

נפיחה

כפיחת הנודות שאין אדם יכול לנפחם אלא מאויר הנשאף מבחוץ הבא אל כח האדם ומכחו יכול לנפחם או כלי זכוכית שאין נעשי' רק בנפיחת האויר וכולם הם אויר ורוח ועניני' אחרים שתופשים האויר בשם א"כ הוא שורש הכל וענף ופרי שכל הנאצל מאציל והם ענפי' ופירות ודוגמא באדם שכל הנולד מוליד ועיקר האויר שאינו נתפש הוא שהקב"ה מתאחד בו ית' ויתעלה שהוא קצת הכל א"כ הה' הוא המעיד בקריאתו שיוצא וכח בא' כזה ה"א שבניהם יוצאי' באויר וא"כ הה' יסודו הא' וראה והבינו שהיו"ד והה' הם תחלת האחדי'. אלא תראה יו"ד ה"א במלואו זה חצי השם עולה יהו"ה שזה כ"ו וזה כ"ו ה' אחרון שבשם חשבונה ו' אם תמלאהו ה"א כזה הרי לך מלאה הג' אותיות יו"ד ה"א ה"א ל"ב הוא ב' מן בראשית ול' מן לעיני כל ישראל הנה כל התור' כולה ו' הוא הי' נטוע מעלה השם כדי ליחדו מדה ושיעור ומתכונת הגוף ותכונות היא קצת הכל. ובו הכל וחשבון ו"ו י"ב כנגד י"ב גבולי אלכסון ואז הכל תלוי בזרוע של הקב"ה כקמיע בזרוע גבור ומתוך שהו"ו היא מתאחדת באמצעות השם אמרו כי שם הוא ד' אותיות אבל אינם אלא ג' יה"ו כי שני הה"ין מניינם עשרה והנה חמש בחמש מוסכמים וגם בקריאת נשימת האויר תמצא שני הה"ין י"ב שאין אדם יכול לומר ה' בלא א' וזהו נשימת האויר וא"כ יה"ו תמלאהו יו"ד ה"א ה"א ויעלו ל"ב אלה ל"ב נתיבות פליאות חכמה אלא שהו' ליחדו כמו שאמרתי ודע והבן כי זה השם אינו ידוע ומושג כי אם במחשבה ואינו מושג כ"א בה' דברי' והם אלו תיקון וצירוף ומאמר ומכלל וחשבון שתיקון שתדע השם מתחלתו ועד סופו כמו שהוא כתוב וצירוף כדי שתצרף אותו בכ"ב אלפא ביתא של ספר יציר' של אברהם אבינו ע"ה ותדע לעשות מכל צירוף מאמר ואח"כ לכלול הכל ביחד שהוא המכלל ואח"כ לידע חשבון שלא תטעה בחבור האותיות גם בניקודם כאשר אבאר לך ודע לך שכל הדברי' הללו נכללי' בספר יצירה וע"כ תחלתו של ספר יציר' בשלשי' ושתים נתיבות פליאות חכמה חקק י"ה יהו"ה צבאות הוא י"ה שאמרתי והנה התחיל בב' בראשית ול' לעיני כל ישראל וע"ז אמר הכתוב לא ידע אנוש ערכה ולא תמצא בארץ החיים ור"ל אלו ידע אנוש ערכה הי' בונה עולמות כהקב"ה ואלו ידעת בני מה עשה אבינו ע"ה שקשב והגיד לך מה עשה התחיל לעסוק בספר יצי' לבדו יצאה ב"ק ואמרה קנה לך חבר הלך אצל שם בנו ונתעסקו ביחד בספר יצירה ג' שני' כשרצה לצרף האלפא ביתא בצירוף הכלל והמאמר לקיים מה שנא' אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ולבסוף שעשו הכלל והמאמר נברא להם אדם אחד והי' כתוב במצחו אמת והי' סכין בידו של הנברא והי' מוחק בסכינו

א' של אמת. אמר ירמיהו רבש"ע מאי האי א"ל אמשול לך משל למה"ד לבנאי א' שהי' בונה כמה בתים כמה מדינות כמה מגדלים ולא הי' אדם מרגיש באומנותו ולא במלאכתו כלל עד שפתוהו שני בני אדם ולימדם סוד אומנותו עד שידעו כל מעשיו ע"ד אמת וכשידעו אומנותו וסודתו ותכונתו התחילו לקנטרו בדברי' עד שנפרשו מחברתו ונעשו בנאים כמותו מה שהי' עושה הוא בדינר הי' עושים הם בו' פשוטי' וכשהרגישו בני אדם הניחו כבודו של אותו אומן ובאים אליהם ומכבדין אותם ומתעסקין עמהם בענין הבנין שהיו צריכי' כך הקב"ה ברא אתכם בדמות וצלם וצורה. ועתה אתם בראתם אדם כמוהו יאמרו אלוה בעליוני' אלוה בתחתוני' הוא ואין הפרש ביניהם א"ל ירמיהו א"כ מאי תקנתא א"ל כתבו האלפא ביתא למפרע באותו עפר הנזרק בכוונת לבבכם ואל תהרהרו בהם דרך כבוד ותיקון כי אם הכל למפרע ועשו כך ושב אותו אדם עפר ואפר אז א' ירמיהו ע"ה אין ראוי לאדם ללמוד אלו הדברי' אלא לידע כחו וגבורתו של בורא עולם ולא לעשות שנא' לא תלמד לעשות אבל אתה למד להבין ולהורות א"ל שירא אדוני דע והבן כי עיינתי בדברים הפנימיים והש"י הוא מיוחד בענפי שורש התנועה היוצאה מפי אדם ומתפשטת ומתגברת בי"ו מיני תמור'. התקון הוא להוציא דבר למאמר ומאמר לדבר עד להעמיד כל הדברי' כמעין שאין חקר ומספר לאורה המתעלמת בתוספת החשך המסותרות בכל מ"ב אותיות שהן מן ב' בראשית עד ב' ובהו ויש בתוכם ענין גדול מהיחוד באסיפתן באותיותיהן ובנקודי' כי שם בן מ"ב אותיות קדוש ומקודש ואין מוסרין אותו אלא למי שהוא בחצי ימיו ולצנוע ואינו כועס ואינו משתכר ומעבי' על מדותיו והיוד' והמשמרו והכוזה' בו ומשתמש בו בקדוש' ובטהר' הוא אהוב למעל' ונחמד למט' ותלמודו מתקיים בידו ואימתו מוטלת על הבריות ונוחל שני עולמים עוה"ז ועוה"ב: ודע והבן שאלו מ"ב אותיו' אינ' תיבה אחת בפני עצמו אלא אותיות מקובצו' מורות אצילות של הב"ה שהוא אחד וזהו תחלת ידיעתם בראשית הב' הוא ב"ת ושאר אותיות הם ראש ת"י והנה נרמז בזו התיב' של בראשית בנין בית ראשון כמה הי' עתיד לעמוד בבנינו ומצינו שעמד ת"י שנה וע"ז נאמר בז"ה יבוא אהרן אל הקודש. וגם תמצא בפ' בראשית ז' תיבות בתחלת התור' ובסוף התור' בפ' ולכל היד החזקה י"ב תיבות הרי לך י"ט שנים של מחזור ועל זה חכמת הכוכבים נכללת באמיתית החכמ' ויודע האדם ממנה תקופות ומזלות וגימטריאות ויש בני אדם שמתחכמים בזה החכמ' עד שיודע ממנה כל העתידות: וראה והבן מב' בראשית ועד ב' ובוהו מ"ב אותיות ושימושם אסורה לא וראה את המראה הגדול הזה מדוע

לא

לא יעבר השנה. ויש לנו לדעת אלו מ"ב אותיות על מה נחלקו לשבעה תיבות דעו לכם מפני שבעצם קיומם מעמידי' ז' רקיעים וז' ארצות ויוצא מהכל חותם הגדול שהוא שם בן י"ו אותיות ובאלה ששה שמות תמלא מדות קבועות עד שאין הפה יכול לדבר בעצם תכליתם ולא אוזן יכולה לשמוע עצם תהלתם בפסוק בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו.

ועתה אבאר לכם ידיעת חלוקם ועצם כוונתם וראו אתה אלהי' ותיראו.

את בש גר דק הצ וף זע חס טן ים כל :

השם הא'	בראשית	שגת במא	דע לך שאתה
השם הב'	בָּרָא אֱלֹהִ	שגת תכץ	צריך לחלק
השם הג'	יםאָ תהַשָׁ	מית אצב	המ"ב אותיות שהם מב'
השם הד'	מַיִם וְאֶת	ימי פתא	בראשית ועד
השם הה'	הָאָרֶ צוֹהָ	צתג הפצ	ב' ובהו לו'
השם הו'	אָרֶץ הָיְתָ	תגה צמא	ו' אותי' והם
השם הז'	התה וָוב	צאצ פפש	שבעה שמות ואח"כ תחליפ'

בא"ת ב"ש ותעשה עוד ז' שמות אחרות משש אותיות ותנקד' בניקוד תיבות הפ' כמו בתורה נשלמו השבעה שמות מא"ת ב"ש.

ועוד תחליף ז' שמות אחרות מא"ש ב"ר מז' שמות של בראשית

אש בר גק דץ הף וע זס חן טם יל כת :

רבש אלכ. רבש שיף. לטש כפא. טלט עשכ. פשב דעפ. שבד פלכ. פכפ עער. וצריכים ניקוד כניקוד הפסוקים. נשלמו ז' שמות של א"ש ב"ר: ועוד תחליף שבע אחרו' משבעה שמות של בראשית של אלפ' ביתא א"ר ב"ק.

אר בק גץ דף הע וס זן חם טל יך שת :

קאר תכש. קאר רטע. כחר שעת. חכח סרש. ערא גסע. ראג עכש. עשע ססק. וצריכים ניקוד כניקוד הפסוק :

נשלמו שבע שמות מא"ר ב"ק.

ועוד תחליף ז' שמות של בראשית באלפא ביתא של א"ק ב"ץ :

אק בץ גף דע הס ון זם חל טך רת יש.

צתק ישר. צתק קחס. שזק רסי. זשז נקר. סקת בנס. קתב סשר. סרס ננצ. וצריכי' ניקוד כניקוד הפסוקים. נשלמו ז' שמות מא"ק ב"ץ. ועוד תחליף ז' שמות של א"ץ ב"ף.

אץ בף גע דס הן ום זל חך טי קת רש.

פשצ רטק. פשצ צזן. טוצ קנר. וטו מצק. נצש אמנ: צשא נטק נקנממפ : וניקודם כניקוד הפסוק : נשלמו ז' שמות מא"ץ ב"ף. ועוד תחליף ז' שמות באלפא ביתא של א"ף ב"ע.

אף בע גס דן הם זל זך חי טת צק שר.

עשפ רחט. עשפ פום. חהפ טמר. החה לפט. מפש קלמ. פשק מחט. מטמ ללע. וניקודם כניקוד הפסוק בראשית. נשלמו הז' שמות של א"ף ב"ע ונחתמו בחותמן חותם יאיא ולקמן אבאר החותם ועתה נתחיל עוד ששה אלפא ביתא אחרות אשר חותמן חותם אחר ומתחלפת הו' א"ב האלו מז' שמות של בראשית:

ותחליף הז' שמות של בראשית מא"ע ב"ס.

אע בס גן דם הל וך זי חט פת צש קר.

סקע צזף. סקע עהל. זדע פלצ. דזד כעף. לעק שכל. עקש לזף. לפל ככס. וניקודם כניקוד הפסוק. נשלמו הז' שמות מא"ע ב"ס. ועוד תחליף ז' שמות אחרות מא"ם ב"ן :

אם בן גמ דל הך וי זט עת פש צר חק

נצם פוע נצם סדכ. ואם עכפ. גוג ימע. כמצ ריך. מצר כוע. כעכ ייכ. וניקודם כניקוד הפ'. נשלמו הז' שמות מא"ם ב"ן. ועוד תחליף ז' שמות אחרות מן בראשית מא"ן ב"ם.

אן בם גל דך הי וט זח סת עש פר צק.

מפנ עהס. מפנ נגי. הבנ סיע. בהב טנס. ינפ קטי. נפק יהס יסי טעס. וניקודם כניקוד הפ'. נשלמו הז' שמות מא"ן ב"ם. ועוד תחליף ז' שמות אחרות מבראשית בא"ב של א"ם ב"ל :

אם בל גך די הט וח נת סש ער פק זצ.

לעם סדנ. לעם מבט דאם נטס. אדא חמנ. טמע זחט. מעז טדנ. טנט חחל. וניקודם כניקוד הפ'. נשלמו ז' שמות מא"ם ב"ל. ועוד תחליף ז' שמות אחרות בא"ב של א"ל ב"ך.

אל בך גי דט הח וז מת נש סר עק פצ.

כסל נגמ. כסל לאח. גתל מחנ. תגת זלמ. חלס פזח. לספ חגמ. חמח זזך. וניקודם כניקוד הפ'. נשלמו ז' שמות של א"ל ב"ך. ועוד תחליף ז' שמות אחרות בא"ב של א"ך ב"י.

אך בי גט דח הז לת מש נר סק עצ ופ.

ינך מבל. ינך כתז. בשכ לזמ. שבש פכל. זכנ עפז. כנע זבל. זלז פפי. וניקוד' כניקוד הפ'. נשלמו ז' שמות של א"ך ב"י הדיה זה השם חותם של ששה אלפא ביתא השניות. ועתה נשלמה הו' אלפא ביתות ונתחיל חמשה אלפא ביתות אחרות אשר שם חותם אחר. ונתחלפות מז' שמות של בראשית ותחלת חלופם מא"י ב"ט :

אי בט גח דז הו כת לש מר נק סצ עפ.

טמי לאכ. טמי ישו. ארי כול. ראר היכ. וימ סהו. ימס ואכ וכו ההט. וניקודם כניקוד הפ'. נשלמו ז' שמות של

של אי בע. ועוד תחליף ז' שמות אחרות באלפא ביתא של אע בת.

את בח גז דו ית כש לר מק נצ סף הע.

אלע כתי. אלע טרע. תקע יעב. קתק דעי. עטעל כדע. טלכ עתי. עיע דדה : וניקודם כניקוד הפ'. כשלמו ז' שמות של אע בת. ועוד תחליף ז' שמות אחרות בא"ב של את בז.

את בז גו דה טת יש כר לק מצ נפ סע.

זכה ישע. זכה חקד. שלה עדי לשל גחע. דחכ מגד. חכש דשע. דעד גגז. וניקודם כניקוד הפ' כשלמו ז' שמות של את בז. ועוד תחליף ז' שמות אחרות של בראשית בא"ב של אז בו.

אז בו גה חת טש יר כק לצ מפ נע דס.

ויז ערה. ויז זלג. רפז חגע. פרפ בזה. גזי לבכ. זיל גיה. גחג בבו : וניקודם כניקוד הפ'. כשלמו ז' שמות של אז בו. ועוד תחליף ז' שמות אחרות של בראשית בא"ב של או בה.

או בה גד זת חש טר יק כצ לפ מע נס.

הטו חקז. העו ופב : קעו זבה. עקע אוז. בוע כאב. ועכ בקז. בזב אאה. וניקודם כניקוד הפ'. כשלמו ז' שמות של או בה : ופירוש אלו החמשה אלפא ביתות כפירוש הו' הקודמות זה החותם לכל הה' אלפא ביתות ונאי ועתה כשלמו ה' אלפא ביתות ותתחיל חמשה א"ב אחרות אשר שם חותם אחר ומתחלפות משבע' שמות של בראשית מן א"ה ב"ד :

אה בד ות זש חר טק יצ כפ לע מס גנ.

דחה זלי. דחה העא. לשה ואז. שלש חהו. אהה יתא. השי אלו הוא תהד. וניקודם כניקוד הפ'. כשלמו ז' שמות של אה בד. ועוד תחליף ז' שמות אחרות בא"ב של אד בג :

אד בג הת וש זר חק טצ יפ כע לס מן.

גזד ופה גזד דקה. פכד התו. כפכ שדה. תרז עשה. דזע הפה. ההה ששג. וניקודם כניקוד הפ' כשלמו ז' שמות של אד בג. ועוד תחליף ז' שמות אחרות בא"ב של אג דת :

אג דת הש ור זק חצ טפ יע כס לנ במ:

מוג העד. תוג גכש. עבג דשה. במב רגד. שגו חרש. גוה שעד. שדש ררס. וניקודם כניקוד הפ'. כשלמו ז' שמות של אג דת. ועוד תחליף ז' שמות אחרות בא"ב של אב גת :

אב גת דש הר וק זצ חפ טע ים כן למ.

אהב דשג. אהב במר. שלב גרד : לשל קבג. רבה זקר. בהז רשג. רגד קקא : וניקודם כניקוד הפ'. כשלמו ז' שמות של אב גת. ועוד תחליף ז' שמות אחרות בא"ב של אל בת :

אל בת גש דר הק וצ זפ חע טס יג כמ:

הדל גכב. אדל לאק. ככל בקג. ככב ללב. קלד ולד לדו קכב. קבק ללה. וכולם לריכי' ניקוד כניקוד הפ' בראשית : הוייה זה החותם של אלפא ביתות החמשה הרביעית :

איק בכר גלש דמת הנך ושם זען חפף טצץ
תשרק צפעם נמלך יטחו והדגבא.
אב גד הו זח טי כך למם נן סע פף צץ קרשת :
אל בם גן דס הע וף זצ חק טר יש כת :
אחס בטע גיף דכץ הלק ומר זג שת :

ועתה ראו ושכילו כי אחר שכתבתי לך אלו השמות אכתוב לך את החותמות המנהיגי' את כולם והמקיימי' אותם והמעמידים (ואלו הן) **יהוה אדני יויאי אהיה** ועתה תערב אותיותיהם ותמלא חתימתם ר"ל י' מיהוה א' מן אדני י' מייאי א' מאהיה ותמלא הד' אותיות **יאיא** שהוא חותם המנהיג הו' אלפא ביתות הראשונות וכשתתפלל תכוין בשמות שלרפה באלפא ביתות הו' הראשונות עם זה השם הנ"ל שהוא חותם המעמידים והמקיימים ואח"כ שוב תוליא החותם השני וזה החותם השני המעמיד ששה אלפא ביתות השניות ר"ל ה' מיהוה ד' מאדני י' מייאי ה' מאהיה עולה הדיה וזה החותם השני המעמיד ששה אלפא ביתות השניות ויהי' כוונתך באלו הו' ובו' שזכרתי כנגד ו' צדדין עליוני' ותחתוני' ואלו הן מעלה ומטה פני' ואחור ימין ושמאל מעולם העליון ומעולם התחתון תמלא שהם י"ב גבולי אלכסון שהם כל העולמות בהשוואה האחדות. ואח"כ תוליא החותם השלישי מן אותיות השלישית ר"ל ו' מיהוה נ' מאדני א' מייאי י' מאהיה יעלה בידך שם הק' **ונאי** שהוא חותם הג' שהוא מעמיד החמשה אלפא ביתות שלישיות הנזכרי'. אח"כ שוב תוליא החותם הרביעי מאותיות הרביעית מהד' שמות הקדושי' ר"ל ה' מיהוה י' מאדני י' מייאי ה' מאהיה יעלה בידך השם הק' הייה וזהו החותם הרביעי המעמיד הה' אלפא ביתות הרביעית שהם ככללי' ד"ב אלפא ביתות אשר לרפת ותכוין לבך בשמות של אלו ה' אלפא ביתות הרביעיות הנזכרות עם זה השם הרביעי שהוא חותם הרביעי ודע כי אלה העשרי' אלפא ביתות מכוונת זו כנגד זו ועל שמותם ולירופם כללות עשר ספירות כדברי שתאמיני' כי תמם בתמם מוסכמות. ואח"כ שוב וכלול הד' חותמות אחד כנגד א' כזה

יאיא הדיה ונאי הייה

ויהיה כוונתך בזה החותם והשמור שאחדות בזה י"ז **יהוה אלהינו יהוה אחד** כנגד טוב כדי שתדע ממנו

כי הכל היה מן אחד והכל עומד באחד והכל שב אל אחד והכל מתקיים באחד והכל שב אל מקום אחד

אדון

אדון על כל האחדים. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אחרי מי שכוונתו באחד השלם ואח"כ שוב וכתוב זה השם עצמו שהוא של י"ו אותיות היוצא מד' שמות הנזכרי' שעשית אותו שם אחד מסופו לתחלתו ואח"כ כתוב ותוציא מאמצעותו זה השם ועשה סדרם כזה. ובזה נשלם השם בן ד' אותיות ידיעתו וחקירתו על מה שנק' אראריתא ר"ל

הייה יאנו הידה איאי :
יאיא הדיה ונאי הייה :
יהוה אלהינו יהוה אחד :
הייה יאנו הידה איאי :
ונאי הייה הידה איאי :

אחד ראש אחדות ראש יחודו תמורתו אחד ר"ל לא תוכל למצא אם תרצה להמירו בשום ענין אלא אחד שהוא ראש לכל ראש וסוף לכל סוף. וכשתעמוד להתפלל ותשלים כל ברכה וברכה מי"ח ברכות תמצא בכל ברכה וברכה הוא שם הוי"ה וכשתחשוב י"ח ברכות ד' פעמי' כנגד שם יהו"ה יעלה בידך ע"ב אמרתי עולם חסד יבנה העולה ע"ב כנגד י"ח במזרח י"ח בצפון י"ח בדרום י"ח במערב הרי לך ד' רוחות לד' אותיות נחלקי' לע"ב שהוא כנגד שם של ד' אותיות שממנו יוצאין מנין ע"ב וע"כ נאמר לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ומוראכם יתן ה' אלהיכ' על פני כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם. ותמצא בפסוק זה ע"ב אותיות לא פחות ולא יותר ולכן נאמר וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך. ולכן נק' מקום שהוא נמצא בכל מקום שיהו"ה מתרבע קפ"ו ומקום עולה קפ"ו :

(וזו התפלה אמור)

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי למען שמותיך הקדושי' והיקרי' הסדורות בתפלה הזאת . החקוקי' בלב משכילי עמך ישראל שתעש' למען שמך הגדול חסד עמי (פב"פ) ותגמול חסדיך עמי למלאות שאלתי ולעשות את בקשתי ולמחול את כל עונותי ואת פשעי ואת חטאתי ותריב מריבי נפשי וקצר ימיה' וכלם ברגע ובזמן קצר ויקצרו צרותי ופדיני מכל צרה וצוקה ומשמועה רעה ומכל חרפ' ובושה וכלימ' ומכל מיני נגף ומשחית ופדנו מרעב ומרוגז ומצמא ומעירום ומעריה ומחולי ומחטא ופשע ומרשע ועון והטריפני לחם חוקי בכל יום הטעום לי מבינתך ומלא ידי מעושר מתנת ידך ושלח ברכה והצלח' בכל מעש' ידי ובכל ענייני . ותתני לחן ולחסד ולרחמי' בעיניך ובעיני כל רואי ותשי' יראתי על הבריות ותגזור עליהם לעשות רצוני. ותחפוץ תפלתי כזבחי צדק וכריח ניחוחים ובטרם אשוע אליך ענני. ככתיב והי' טרם יקראו ואני אענה עוד הם מדברי' ואני אשמע כי אתה שומע תפילת עמך ישראל ברחמי' בא"י שומע תפילה :

אנא מלך גדול ונורא חכם הרזים מגלה נסתרות מגיד נעלמות שומר הברית והחסד הגדל נא חסדיך עמי ואל תשיבני ריקם מלפניך וראה דרך עולב בי ונחני בדרך עולם למען שמך הגדול הגבור והנורא . יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי . ודע כי הו' אלפא ביתות ראשונות יש לשם מ"ב שמות כנגד מ"ב אותיות שאמרנו ואם תצרף השמות המ"ב שמות שבו' שורות השניות הם פ"ד הוא שם בן פ"ד ותמצא אלפא ביתות השלישית והרביעית יש לשם ע' שמות הוא סו"ד ה' ליראיו העול' ע' וגם דע כי השמות של כל הכ"ב אלפא ביתות עולים קנ"ה זהו ונקה לא ינקה. ודע שאלו הז' שמות הם קודם האלפא ביתות והיא שורה אחת ואינה מן המנין : ויוצאי' מז' שמות של בראשית כשתקח אחוריהם כגון בראשית קח מן הב' של בראשית א' ומן הר' ק' ומן הא' ב' ומן הש' ר' ומן הי' ט' ומן הת' ש' וכן כולם ואלה הם הז' שמות:

אקברטש אקבבכד טלבשדר לטלהבש דבקפהד בקפדטש דשדההא :

ברא שית. ברא אלה: יסא תהש: מים ואת : האר זום: ארץ היה. תהה ובו :

ועתה בני אחר שצרפת שם בן ד' אותיות במה שיכולת תדלג אל השם שני לו אדנ"י ושאלותו יסודו ויגלה לך סודו והוא שתשיג עניינו כאשר הוא בעיני אמיתת לשונו ואח"כ תדרש שניהם ולרפם ועניני' ושאלם ויגידו לך תעלומות חכמה כי אדנ"י כלול בשם יהו"ה שיהו"ה עולה כ"ו ואם תמלא כ"ו הוא כ"ף וי"ו והנה כ"ו הנגלי והנעלי פ"ו הוא אלהי' בגי' והנה שם אדנ"י ושם אלהי"ם שניה' מורה דין . וראה והבן כשתשים אדוק' ואחוז' ומחוברי' ר"ל שם יהו"ה ואדני החסדי' נמצאי' בעולם הוא שנא' ל"א מן התיב' ל"א בגימ' הוי"ה ואדנ"י. עוד הוי"ה בא"ת ב"ש מצפ"ץ ומצפ"ץ בגימט' ברחמי' והוא ש'. וכשתצרף הא' של אדנ"י עם הש' שהוא יהו"ה בחילוף מצפ"ץ יעש' אש היא האש הגדולה היורדת באדנ"י שהיא השערי' אם תצרף הד' של אדנ"י עם הש' יעלה ש"ד זהו ושד משדי' יצא שאם הבני' היא הבינה נקרא שדי והוא הקו ירוק והיא הגזרת ואם תצרף נ' של אדנ"י עם הש' יעלה ש"ן זהו שן בהמות אשלח בם עם חמת זוחלי עפר. וכשתצרף הי' של אדנ"י עם הש' יעשה י"ש זה צירוף שני שמות הנעשים י"ש ויש אז חכמת אלהים עמהם כי היא הנקרא יש. ואם תמלאהו אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד ותעלהו במ"ק כדבק בן' והנה נאם מסבינ' שהן' רומז כי שערי בינה ור"ל אדנ"י במילואו עול' נ'

ואם

ושם נ' שערי בינה וראה והבן א' של אדנ"י הוא מורה אחד שאדנ"י הוא היחיד ועמו היחוד. א"ל ר' ושמ' באמצע אלפא ביתא היא מורה בבינ' הנקרא מלך ומורה בו' הנקרא ת"ת הנקרא מלך למה שהוא באמצע. א"ל המלך הוא אם המלך ר"ל המלך שהיא הבינ' הוא אם המלך שהיא התפארת ולכן שמ' באמצע וכשהוא מגיע בא' מצטרף עמו באמצעות האם היא הבינה. וכשהוא מגיע בת' ומצטרף עמו בלא אל"ף. אז יעשה מ"ת. אמר לו רבי מאי האי דקאמרת אמר לו שוטה למה תתמה יהו"ה ממית ומחי' זהו כשסלק הא' אינו בכחו בא עם הא' תתן אמת ליעקב. והד' של אדנ"י היא רומז שהיא עניה ודלה. ואימתי מתעשרת כשהנ' עמה אלו נ' שערי בינה. והי' של אדני כולל כל העשר מפני שהיא היחוד ר"ל העטר'. וגם כן יש עוד סודות רבי' בשם אדנ"י וארמוז כולם בפני' בעזרת השם: ואחר שצרפת שם אדני צרף גם זה השם והוא אל שדי אל שמה מלעיל א"ל מאי שמ"ה הכולל השם שגם הוא יעני' חלקו: א"ל ראה והבן א"ל שד"י בגימטריא שמ"ה מלעיל מה שכתוב ושמה קברתי את לאה. ומלרע הוא שכתוב שמה ושעוריה ועוד א"ל הו' אל גדול ונורא שדי היא כ"י ובעבור שיונקת מאל חי הוא היסוד נקראת ג"כ א"ל שד"י ואם תעלה במספר קטן א"ל שד"י עולה ב"י זהו ב"י נשבעתי. וראי' והבן שד"י בא"ת ב"ש בק"ס זהו בקש למשפט אלהי' ר"ל בק"ש היא העטרה. למשפט הוא תפארת. אלהי' היא הבינה וכשעטרה עם התפארת הבינה עמהם אז א"ל הוא בא"ת ב"ש כ"ת ר"ל כשהבינה עמהם כ"ת רחמים עמהם זהו אל שדי שד"י מהפך די"ש זהו והשיג לכם דיש את בציר ומי גרם לכם כל זה המדה הנקראת שד"י וע"כ תנו לה מפרי ידיה זהו מעשר ובכורי' וכיוצא בהם אני אל שדי וד' הוא הגוזר הוא י"ת בגי' ור"ל אמרה כ"י לאברה' אני אל שדי העולה י"ת עם הד' וכי תעלה אד"הר ואתה תרעד מכחו שאתם קרוי' אדם כשמו וע"כ תעמדו בשיעבוד מצרי' בחשבון וכ"י א"ל שד"י הוא ת"י שנה ונרמז בית ראשון בראשי"ת י"ת של בראשית אל שדי תמלאהו אל"ף למ"ד שי"ן דל"ת יו"ד ותעלם במ"ק עולי' די"ן זהו דן גור ארי"ה א"ל ר' שמעתי מאבי ז"ל א"ל אחד ושלשי' תעלם במ"ק והם כ"ז ד"ז אותיות התור'. א"ל בני הכי הוא א"ל תורה שבכתב. שד"י תור' שבע"פ והכ' שניה' כלולי'

ואחר כל אלו יש סודות אחרות ואבאר בע"ה:

ועתה צרף שם אלהי' וגם היא יחוס דעת ואח"כ תחברם שלשתן ותמלא בהם נפלאות תמי' דעים שהם פליאות החכמ'. והכ' יהו"ה אדנ"י אלהי"ם עולי' זע"ק לומר לך שהזעק' עולה באדנ"י ומאדנ"י ביהו"ה ומיהו"ה באלהי"ם זהו וישמע אלהי' את נאקת'

ממי שמע מיהו"ה ויהו"ה ממי שמע מאדנ"י ור"ל אדנ"י היא עטר' יהו"ה תפארת אלהים היא הבינ' ואח"כ חיבור אל יהו"ה צבאות ואל אלהי' צבאות שגם הוא קודש כגון יהו"ה אלהי' צבאות שכן אמר דהע"ה אלהי' צבאות השיבנו והאר פניך ונושע'. עוד אמר אלהים (צבאות) השיבנו והאר פניך ונושעה. ועוד אמר יהו"ה אלהים צבאות השיבנו האר פניך ונושעה. וראי' והבן שחזר זה הפסוק ג' פעמי' במזמור אחד ושנה בו השמות וזכר יהו"ה פ"א וזכר צבאות ב' פעמים וזכר אלהי' ג' פעמים וזכר שני ווי"ן בגי' זכרוני אור' ותחת הו' הג' באו הו' שמות הנזכרי' אחר שם אב"ג ית"ץ שהוא שם מ"ב אותיות ר"ל זכר יהו"ה פעם אחת הוא שם הנעלם כח הכחות עלת העלות כלל כל העשר עליו אין להרהר. וזכר צבאות ב' פעמים הם נצח והוד ואלהי' שהוא בינ' עליהם שזהו שאמר דוד המלך ע"ה הלא אלהים זנחתנו ולא תצא בצבאותינו. ואח"כ אמר אלהים ג' פעמים הוא הבינ' ופחד וכ"י הנקראים אלהי'. ואח"כ ב' ווין בגי' אורות הם הו' ומשך הו' שהם ת"ת ויסוד ועל האור השלישי לא אמרו אבל אמר כנגדו ו' שמות אלהים בפסוק ראשון אלהים צבאות בפסוק שני יהו"ה אלהי' צבאות בפסוק שלישי הרי כאן ו' שמות. א"ל ר' ב' ווי"ן הללו מה טיבן א"ל אור לו' הנגלי' להאיר לו' הנעלם ומאין להם האור הוא האור העליון זהו האר אתה אור העליון את הווי"ן והם יאירו פניך והוא כ"י מדת דוד ודע כי שם צבאות מורי' על צירוף שם בן נ"ב תיבות. א"ל רבי אמרת לי שהזכיר ו' שמות אחר אב"ג ית"ץ ומה פרושו ועניינו של זה השם. א"ל זו השאל' ארוכ' מארץ מדה ורחב' מני ים. ר"ל אם לא נשאל המד' הנקרא ארץ לא תשי' השאל' רחב' אלינו וארץ מכין לה מני ים היא הבינ'. א"ל ואיך נשאל א"ל אב"ג ית"ץ יעזרנו. א"ל מהו אב"ג ית"ץ א"ל אַדִירִירוֹן· בַּהֲדִירִירוֹן· גְּבִירִירוֹן· יְגַבְהֵיהּ· תְּלַמִיָּה· צַתְגִּיָּה: א"ל אבל אבי אמר לי אב"ג ית"ץ. ״אלהים ״בישראל ״גדול ״יחודך ״השגבינו ״צדקתך. א"ל הכי הוא אלהי' שהיא הבינ' בישראל שהוא הת"ת גדול יחודך ר"ל יתגדל מן החסד הנקרא אלהים גדול יחודך היא העטר' אז תשגבנו ר"ל תגביהנו לצדקתיך היא העטר' הנקרא צדק: עודם מדברי' והקב"ה אמר לגדול שבישיב' לך והאר פניהם בזה השאל' להשיב שאלתם ולבאר קושייתם וכאשר הא"ר הגדול את הפנים והכ' קם א' ממתיבתי' דרקיע ובא אליהם ומצאם עומדים מתפללים כורעי' ומשתחווים ויאמר אדוני שלחני אליכם אמרו לי מה שאלתכם ומה קשה לכם. א"ל אימא לן מהו אב"ג ית"ץ א"ל בזה לא הורשתי לומר אכן ידעתי שהקב"ה לא יעלימהו מכם ובואו ונלכו שלשתינו עד בוא הרצון: ויהי הם הולכי' ושוב בא כנגדם ואחרי'

רוכב

רוכב עליו וא"ל ראיתם הבאי' לפניכם ויאמרו לא ואמר אליהם שאו עיניכ' וראו וישאו עיניה' ויראו השור ואחרי' רוכב עליו באי' כנגדם וירתעו ויאמר להם המלאך הוא הכפא אשר ירד ממחיצת' דרקיע אל תיראו כי הקב"ה אוהב אתכם כי זכאי' אתם לפניו ומרא' לכם סודות עמוקי' כעלמי' מעיני כל חי והקב"ה גילה לכם שהעולם נברא ברחמי' הוא האומרי' אמרתי עולם חסד יבנה ונברא בדין בראשית ברא אלהי' זהו ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים : וראו והבינו

אבג יתץ קרע שטן נגד יכש בטר צתג
חקב טנע יגל פזק שקו צית :

אלה הם הו' שמות משש שש אותיות והם מ"ב אותיות זהו שם מ"ב וזהו פירוש של אב"ג ית"ץ : (ולאשר בספר הקנ' שזה אשר העתקנו ממנו היו השמות השם בטעות ע"כ העתקנו מספר הפרדס אשר הוא מביא אותן בשם הקנה בשער פרטי השמות פרק שנים עשר ע"ש) :

אדירירוץ בהירירוץ גבירירון יגבהיה תלמיה צתניא קדמיה רגריה עדיריה שגעיה טלמיה נהריה נשמריה געריה דהריה יעליה כסיה שניוניה בועליה טודריה רמיה צצציה תהבהיה גלגליה חנניה קתקיה בהבהביה טוהויה נתניה עממיה יהלשריה גודריה לממריה פקורקריה זהרזהר (זהריה) קמליה שתהודריה קדושיה והאלאליה צעדיה יתהדריה תמתליה ויהוה יה : ב ש ב מ ך ו .

פירוש השם הנכבד והנורא יתברך לעד. והוא יוצא מב' בראשית ועד ב' ובהו והם מ"ב אותיות :

ב תמורתה א מאו"ב ג"ד א
ר תמורתה ט מא"ל ב"ם ותחת ט' ב' מאח"ס בט"ע ב
א תמורתה י מאי"ק ותחת י' ג מאח"ס בט"ע ג
ש תמורתה י מא"ל ב"ם י
י תמורתה א מאי"ק ותחת א' ת בא"ת ב"ש ת
ת תמורתה כ מא"ל ב"ם ותחת כ' צ באח"ס בט"ע ץ
זהו השם הראשון :
ב תמורתו ח בא"ט ב"ח ותחת ח' ק' בא"ל ב"ם ק
ר אין צריך חילוף
ר
א תמורתו ל באלב"ם ותחת ל' ע' בא"ט ב"ח ע
א תמורתו ת בא"ת ב"ש ותחת ת' ש' מאבג"ד ש
ל תמורתו ע מאטב"ח ותחת ע' נ' מאחס בט"ע ט
ה תמורתו נ מאטב"ח ן

זהו השם השני :
י תמורתו ט מאבג"ד ותחת ט' כ' בא"ת ב"ש נ
מ תמורתו ב מאלב"ם ותחת ב' ג' מאבג"ד ג
א תמורתו ת בא"ת ב"ש ותחת ת' ק' בא"ט ב"ח
ותחת ק' ד' בא"ת ב"ש. ד
ת תמורתו א באבג"ם ותחת א' י' מאי"ק י
ה תמורתו ל מאחס בטע ותחת ל' כ' בא"ת ב"ש כ
ש אין צריך חילוף ש
זה השם השלישי :
מ תמורתה ב מאלב"ם ב
י תמורתה ט מאבג"ד ט
מ תמורתה ר מאחס בטע ר
ו תמורתה פ מאת בש ותחת פ' ל' באב גד צ
א תמורתה ת באת בש ת
ת תמורתה ק באט בח ותחת ק' ר' בא"ב ותחת ר'
ג' מאת בש ג
זה השם הרביעי :
ה תמורתה ע באל בם ותחת ע' ט' באחס בטע
ותחת ט' ח' באב גד ח
א תמורתה ת באת בש ותחת ת' ק' באט בח ק
ר תמורתה ג באת בש ותחת ג' ב' באב גד ב
צ תמורתה י באת בש ותחת י' ט' באב גד ט
ו תמורתה ד באטב"ח ותחת ד' ג' באבגד ותחת ג'
נ' באלב"ם נ
ה תמורתה ע באלב"ם ע
זה השם החמישי.
א תמורתה י באי"ק י
ר תמורתה ג באת בש ג
צ תמורתה כ באחס בטע ותחת כ' ל' באת בש ל
ה תמורתה צ באת בש ותחת צ' פ' באבג"ד פ
י תמורתה צ באט בח ותחת צ' ז' באלבם ז
ת תמורתה ק באטב"ח ק
זה השם הששי :
ה תמורתה ל באחס בטע ותחת ל' א' באלב"ם ותחת
א' ת' באת בש ותחת ת' ש' באבג"ד ש
ת תמורתה ק באט בח ק
ה תמורתה ו באבג"ד ו
ו תמורתה ה באבגד ותחת ה' צ' באת בש צ
ב תמורתה כ באי"ק בכ"ר ותחת כ' י' באבג"ד י
ה תמורתה ל באחס בטע ותחת ל' א' באלבם ותחת
א' ת' באת בש ת
זה השם השביעי.
אלהים בישראל גדול יחודך השגביהו לדקתיך :
קדוש ראה עלילות שוכאינו טהר כחלאיך :
כשגב גאל דורשיך יגדל כח שמותיך :
בשמך שכם רוחינו למה תבא גאולתינו :
חסיד קדוש ברוב טובך נוי עמותיך :

יחמו גדול לבנינו פדינו זכר קדושתך :
שמע קול וידויינו צדק יודע תעלמך .
אלו הם השמות של מ"ב (ועוד אודיעכם)
אאהא אשיה אשר אהיה יתמה אמרתך :
אנקתם אנא נורא קדוש תרבה מחילתך :
פסתם פשעינו סלחה הגלגל מדותיך :
פספסים פנה סליחה פתח שגב ישע מכותיך :
ד ונסים דרוש יודעי ויעודך נא שמור יחד מחכיך :
יהודש יחיד השקיפה והנע השב שכינתך :
יהוה בם ישמחו השמים ותגל הארץ בשעלות מלכותך :
מצפצאך מרוב צרותינו פדינו צדיק אים קנאתך :
מצצפכאב ממעון לוקה צור פדינו כי אין כגלתך :
תכלתרם תתן כבוד לעם תכו רגליך מרכבותיך :
גספיא גאל שגולתך פקוד יושב אורחותיך :
תיעעים תמות ישרתיך על עמך ישראל פדיתיך :
פגספח קב פדה גאל שהדותיך שמיך חסידים קדושי בחירותיך :
ההיהופת הזכירו הזכרתיך יאדירון הככבד והטרא פדות תפארתך :
שדייבמו שוקדי דרכיך ירוממו יכריע בשמחות מזכירי ומגדילים :
כמזובא כפרה מחילי זעקתיך וכריתות בריתך אתה :
הוליגע שוא ושכותיך לא יתמו גלגל עדותיך :
אלהבאיר אנא לביתך השיבנו בתאלהך אדיר יחמו רחמיך :
עאמנאהק עם אומלי מלכותיך כשתחוה אל היכל קדשיך :
בישלנב גיראתך י"ה שמך לעולם כרננה בישועתיך :

יהי רצון מלפניך יי' או"א למען שמותיך הקדושי' והנורי' הסדורי' בתפלה הזאת החקוקי' בלב משכילי עמך ישראל שתעש' למען שמך חסד עמי פב"פ ותגמול חסדיך עמי למלאות שאלתי ולעשות את בקשתי למחול את כל עונותי ואת פשעי ואת חטאתי ותריב מריבי נפשי וקצר ימיהם וכלם כרגע ובזמן קצר ופדינו מכל צרה ולוקה ושמוע' רעה ומכל חרפ' ובוש' וכלימ' ומכל נגף ומכל משחית ותפדינו מרעב ומרוגז ומלמח ומעירו' ומערי' ומחולי ומחטא ופשע ומרע ומעון ושטן ישפכי לחם בכל יום הטעים לי מביכותיך ומלא ידי מעושר מתנת ידך ושלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידי ובכל כנפי ועניני ותתנני לחן ולחסד ולרחמי' בעיניך ובעיני כל רואי יתהי' יראתי על הבריות ותגזור עליה' לעשות רצוני. והתפוץ תפלתי כזבחי צדק וכריח ניחוח ובטרם אשוע אליך תענני ככתוב והי' טרם יקראו ואני אענה עודם מדבר' ואני אשמע כי אתה שומע תפלת עמך ישראל ברחמי' ברוך אתה (ה') שומע תפלה :

אמר לו אדוניו שמענו תמורת אב"ג ית"ץ ושמענו שמות מפוארים והיאך מהם מ"ב כהם ועניינם מהו א"ל אב"ג ב"ג בגי' ה' רמז לה' אחרון שבשם בן ד' אב"ג הוא הא' מלא ואו ד' והנה **ברא** את העול' בדין וברחמי' ור"ל ברא את הת"ת הנקרא שמי' בחסד ופחד. וברא את עולם השפל בד"ו פרצופי' הוא ת"ת ועטר' ולעול' הרחמי' מתגברי' על הדין ע"כ העול' קיים זהו ויי' שמי' עשה הוא ובית דינו כשהאצל הו' שהוא הת"ת ואחר שהקדי' הו' הרחמי' מתגברי' ית"ץ בגי' ש"ר לומר לך שהחסד היא שר של ת"ת הנקרא עולם והת"ת הוא שר על העטר' והעטרי' הוא שר על ישראל הקדושי' ומי המליכ' לאלו בראשית שאב"ג ית"ץ תמורתו. ובראשית הוא כתר וחכמה כי התקון של ב' בראשית רומז על הכתר ועוד ית"ץ בגי' מלך קדוש הוא הבינה שהוא מלך על בנים ומי המליכ' למלך כליל קדוש הוא הכתר זהו ית"ץ בגי' כליל קדוש ועוד ית"ץ בגי' יפ"י ע"ל היריע"ה ר"ל יפ"י הוא הכתר יריע"ה כל הפרד"ס ור"ל הכתר הוא יופי על הפרד"ס קרע בגי' שלש הוא החסד וגי' שכ"ן שישכן הכתר שכינתו שהיא הבינה על החסד הנק' קר"ע שקורע כל דין ומתפשך רקע הוא שרקע הארץ על המים ועוד קרע בגי' סו"ד יצ"ר כי הוא היוצר אמרתי עולם חסד יבנה יצר אותיות צרי כי החסד הוא צרי על כל חולים. ועוד קרע בגי' סוד מלפ"ן שהוא מתחלף בא"ת ב"ש יהו"ה שמו של הב"ה שבו ברא את העולם והוא שם העלם אשר בו כללים כל העשר קוץ הי' בכתר הי' בחכמה הה' בבינה הו' בו' קצוות הה' אחרונה בעטר' אח"כ בכח השם הזה שהחסד ברא את העול'. ועוד קרע בגי' סוד רחמ"י שהוא שם הרחמי' משותף במדת הדין זהו שיתף הקב"ה מדת הרחמ' עם הדין וברא את העול' ועוד קר"ע בגי' י"ה ברא העולמים ר"ל שהבינה נקראת י"ה והיא בראה את העול' ששם ז' בנים גם העטר' נקראת י"ה ובראה את העול' שלמטה ממנה ובמה בראה הבינ' את העול' בחכמ' זהו קרע בגי' ברא כול' בחכמ' ר"ל שהבינ' מנעת בחכמ' ובראה את העול' הוא שנא' יי' בחכמ' יסד ארץ חכמה בגי' ע"ג לומר לך שיש לקב"ה ע"ג שמות שנכתבו בתורה וספרים מהם שלשה שמות הקדושי' מאחד נוצר אש ומאחד נוצר מים ומאחד נוצר אויר ומשם הא' הוציא ג' טיפין אש ונתקן לג' חלקי' מתוקף המקור ברא השרפי' והחיות מב' ברא גיהנ' ולקח שם השני והוציא ג' טיפין מים ולקח תוקף המקור וברא בו שמי' ותוקף המקור טפה ראשונה מב' ברא כיפה ושם בה המי' מג' ברא תהו' זה הג' הניח בתהו ולקח השם הג' והוציא ג' טיפין אויר מתוקף האור ברא האור הצפוי עמו בגן עדן ומטפה שני ברא האור שעתיד להיות לעתיד לבא היא הש' האורות שנאמר והי' אור הלבנ' כאור החמ' שבעתיי' ומטפה שלישית אור שבעולם הזה ראו והבינו בשמו הגדול ברא מלאכי' ואש ומי' ואויר **אש ומי' בגי' שמי יה"ה ה"ים ר"ל שמי**

הי' קודם עוה"ז ושם יה"ו יוצא מן ויסע ויבא ויט שטן בגי' הדשן זהו דש"ן יצחק ובגי' וג"ן יצ"ר ר"ל יצה"ר בגן הוא העטר' ר"ל הגן היא העטר' ועוד שטן בגי' האבן יצר לומר יצה"ר הוא האבן ר"ל האבן היא העטר' האבן הוא פחד ולב האבן ר"ל לב הפחד אשר בה יצה"ר ר"ל הלב היא העטר' וזה היצר ועוד שטן בגי' ברא מלכינו שהעטר' היא מלכינו ושרינו ופרנסינו בגזירת העליוני' והיא עמנו בגלות כנגד בגי' זן שזן ומפרנס לכל היא השכינה המפרנסת בניה על סיק כתר עליון כנגד בגי' איום כי איום ונורא הוא ועוד כנ"ד בגי' אל יהו"ה שהאציל החסד שהוא אל את הת"ת הנק' יהו"ה ועוד כנגד בגי' שלהב י"ה שהאציל ההוד אשר הוא להב הפחד היורד על ה"ה היא העט' יכ"ם בגי' שדי אב אחד שדי נקראת בינה ואמר לעולמו מכח חכמת אלהי' די כענין שנאמר ה' בחכמ' יסד ארץ והעטר' נקראת שדי אב היא לעול' הגשמי . בע"ר הוא בגי' בבורא הוא בורא הכל מעלה ומטה שזהו שאמר לקמא"ל ירא"ה בשת זהו בראשית ועוד בע"ר בגי' ומל"ך חז"ק שהוא מלך חזק ואמיץ וכל גזירותיו באמצעית הו' זהו ומלך ועוד בע"ר בגי' סוד נאמן ר"ל שהוא מלך נאמן שאין לפניו לא עולה ולא שכחה לא כזב ולא מרמה ולא משא פני' ולא מקח שוחד ועוד בע"ר בגי' יא"ר זהו הנותן אור בכל הספירות ועוד בע"ר בגי' אנכי יל"י הה"ע ר"ל שהם שני שמות מן ויסע ויבא ויט והוא על כל השמות והוא נותן להם כח לפעול . לת"ג בגי' על גשמי' כי על פיו יורדי' הגשמי' ועוד לת"ג בגי' יהו"ה יהו"ה אמת ר"ל שהו' ומשך הו' הנקראי' יהוה יהוה מתלבשי' בכח הא' ושני' אמת ועוד לת"ג בגי' מגן בעל רחמי' ר"ל בעל החסד הנקרא רחמי' הוא החכמ' ומגן החכמ' הוא הכת"ר ועוד לת"ג בגי' הפת"ח ר"ל שהוא הפותח כל השערי' למעלה לקבל ברכותיו להשפיע בעולם השפל ועוד לת"ג בגי' הוא אדירירון ועוד לת"ג בגי' אנכי הוא על היריעי' ר"ל אנכי הוא על היריעי' העול' מלפ"ן אשר הוא בא"ת ב"ש יהוה שהוא כולל כל הי' ספי' ועוד לת"ג בגי' אנכי הוא על הדרכיאל . (חק"ב בגי' נקי ר"ל לו הנקיאות וממנו הכל) טכ"ע בגי' ז"ו יופ"י יופי הוא היסוד אשר יוסף נאחז משם וע"כ נקרא יוסף יפה תואר ומקבל מזיו העליון חק"ב טכ"ע בגי' ויהו"ה הצדי"ק ר"ל ויהו"ה הוא ובית דינו שהוא העטר' ז"ש דה"מ כי כל בשמי' ובארץ כל הוא הצדיק שמי' וארץ הוא ובית דינו. יג"ל בגי' גדול ר"ל החסד הנק' גדול כענין לך ה' הגדול' ועוד יג"ל בגי' והכבוד ר"ל ו' הוא ת"ת הכבוד כ"י שנק' כבוד בני החסד והחסד עם ו' בניו נקראי' בני' לבינה זהו בני' אתם לה' אלהיכ' ועוד יג"ל בגי' והיחיד ר"ל היחיד הוא כתר וו' מן והיחיד הוא הי"ם שיתגלגל ויעלה לקבל כח למעות עלמו' עם

שמא"ל שכן הו' עם כללו הוא אהי"ה והיחיד נק' אהיה כללו ר"ל מא' ועד ו' הוא כלל הו' ועוד יג"ל בגי' ידיד י"ה ר"ל שהו' הוא ידיד הי"ה שהיא כ"י והכתר הוא ידיד השכי' הנקראת י"ה וטוב להזכיר שם ידיד י"ה בעת צירך ובקול ערב ועוד יג"ל בגי' ולהב ר"ל להב היורד בעולם השפל הוא מד"ו פרצופים ר"ל הו' וכ"י ועוד יג"ל בגי' זה אל ר"ל זה הוא היסוד אל הוא החסד וע"כ נקרא היסוד אל חי. פז"ק בגי' יופי הנכבד ר"ל יופ"י הוא היסוד הנכבד הוא כ"י ר"ל היסוד הוא יופי הנכבד ועוד פז"ק גי' אלהינו א"ב חסיד ר"ל השכי' היא אב החסד ולפעמי' היא אם ועוד פזק בגי' אהיה עליון ר"ל כל הנאצלי' והמאצילי' האב והאם כולם מאהיה העליון מתמלאי' ומתמתקי'. ועוד פז"ק בגי' אב חסיד אמוני ר"ל אב האמוני' שהיא כ"י הוא החסד וז"ש שני כתרי' יש להקב"ה אחד ביום ואחד בליל' של יום הוא חסד ושל ליל' הוא אמוני' ככתוב להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות וכתיב יומם יצו' ד' חסדו ובליל' שירה עמי ור"ל מי שבליל' שירה עמו הב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום . יג"ל פז"ק בגי' יהו"ה הצדיק ר"ל הת"ת האציל היסוד ולעולם היסוד בכללו שהו' ומשך הו' הוא אחד ועוד יג"ל פז"ק בגי' והוא רבי ר"ל ו' ה"ת הוא היסוד רבי הוא כ"י ר"ל כ"י יסוד ת"ת וכ"י נקראת ארץ ישראל וע"כ כיונו ואמרו כל רבי מארץ ישראל. אך רב בבבל הוא חוץ לירושלי' והוא בגלות וע"כ נחסר ממנו הי' ולכן גדול רבי מרב אך שם שהם כמו אביי ורבא הם גדולי' מרבי ורב כי הם נאחזי' מהו' ומי שאין לו שם כגון ים אומרי' הוא נאחז מן ויאמר אלהי' שהוא השכינה וע"כ הלכה כמותו ועוד יג"ל פז"ק גי' כ"ו ד"ר אלו כ"ו דורות שהיו מאדם עד משה ואע"פ שהיו צדיקי' בימיה' כגון חנוך נח אברהם יצחק יעקב הפ"ה הא"ל ולא הי' בימיה' זכות התור' שהוא תור' שבכתב לא עמד העולם בזכותם אלא בחסד השם ואפילו שבאו להם מלאכי' וליגרם לא הגיעו לתורה שבכתב כי אין קיום בעולם אלא משניהם תור' שבכתב ותורה שבע"פ ושם תורה שבע"פ היו לומדים כי כל המלאכי' השם מתורה שבע"פ נאצלו ומשם קבלו גם הם עד שבא משה והוריד לעולם כח שניהם היא תור' שבכתב ותורה שבע"פ וכנגדם אמר דוד ק"ו פעמים כל"ח ויש מלאך א' וסנדלפון שמו וכשמזכיר את שם המפורש עולה בראש אכתריאל יהו"ה לצבאות ומיד כ"ו מלאכים סובלים כסא הכבוד יום א' אומר הודו לה' כי טוב כל"ח וכן בכל יום ויום עד סוף הלל הגדול וכל אחד מהם אומר פסוק אחד בכל יום ובשעה שמשוררי' מכסי' פניה' לבל יראו פני השכינ' :

(חבל על דאבדין ולא משתכחין ובכאן נמצא חסר)

א"ל שמעת הקוכים ומניכים אם ירדו הכל בשכלך א"ל אמת

אמת כוונת רבות שמעתי ולדעת תכלית ענייני לא ידעתי א"ל וקודם שיניחנו וילך מקור ודרום כי לאו כל שעתא מתרחיש ניסא א"ל בני אם ילך זה יצא אחר אולי גדול ממנו שמע ההוא דאתא להם ולמדי' ואיקפד וא"ל הרבה יוהרא לקחתם לעצמיכ' לדבר כדברי' האלה וא"ל אל יחר לאדוני כי לא ירדנו בשורש ועיקר דצריך ואוי לשומע ואינו מבין א"ל אין לי רשות לומר לכם יותר אפי' דיבור מעלה לצבאות אשר הוא ר"ת צרוף בן ארבעי' ושתי' תיבות. א"ל אני הולך ואולי לא תשיגו מאחר כאשר השגתם ממני. א"ל אדונינו הוגד הוגד לנו שיכול אתה לומר לנו כל הענין ולהוציא אותנו ממבוכה גדולה א"ל הלא אמרתי לכם שאין לי רשות וכשמעם פעמי' ממנו שאין לו רשות אמרו נו א"כ יש לנו לבקש ממי שהרשות בידו ומיד אמר אלך ואשוב ואגיד כי יודע אני שלא יבצר מכם דבר שלא תדעו אותו ומיד הלך ושבו אליהם שני' והתחילו לשחוק ולומר להם ברוכי' הבאי' א"ל הראית' אור א"ל לא ראינו אור בהיר הוא בשחקי' ר"ל אור הגנוז לא ראינוהו אור בהיר הוא בשחקי' ר"ל אור הגניז הוא ולא ראינוהו ולא השיגנוהו כי בהיר הוא בשחקי'. ר"ל שהוא גנוז בבינה והוא זך ובהיר שבעה פעמי' יותר מהאור הנגלה לעמרה ואמר בהיר מתוך רוב צלילות עלה אור הבהיר הבהיק ממנו בהירות ונוהר על פני כל השחקי' ולכן כתיב ישת חשך סתרו ר"ל אור הגנוז בבינה ושם ענן וערפל סביביו ר"ל סביב האור ההוא שלא ישיגוהו אנשי' ולא מלאכי' ולא שיבות שלמעלה מן האור ההוא ולכן כתיב גם חשך לא יחשיך ממך. ממנו לא יחשיך אבל ממה שלמטה ממנו יחשיך ר"ל אין כל דבר נעלם ממנו אבל ממתיבתא דרקיע נעלם אם החשך אין חשך ממש רק מניעת ההשגה מהאור ההוא וצרוף בן ארבעי' ושתי' תיבות הוא לצבאות ואב"ג ית"ץ הוא כח בראשית והוא למעלה מאור הגנוז הלך אוכלו להעמידנו על אמיתת הענין שלא ישאר ספק בשכלינו רק נשיגהו כמלאכי השרת וכשומעי' דברים הניחם והלכו להם אז אמרו מה עשית והניחנו ונשארנו ריקם מן הענין א"ל ולא אמרתי לך וי לשומע ואינו מבין ואם אינו כן חייך אמור לי דיבור א' מכל מה ששמעת א"ל ר' לא שנה חייא מנא לי' דהא ר' לא שנה א"ל מנא לך דר' לא שנה א"ל איני יודע והוא שגרם ודברתי להם כך עד שהלכו להם א"ל ראיתי בזה הלילה חלום שהייתי הולכי' שניה' בדרך א' ופגענו באליהו ז"ל והתחיל לבאר לנו אותיות בג"ד כפר"ת ומכלל האותיות ההם נתבאר לנו השע"ב שמות שהם אב"ג ית"ץ א"ל א"כ בא עמי וילכו שניה' יחדיו והנה אליהו ז"ל בא כנגדם ואמר להם אחי מאין אתם ויאמרו לו למה באת אלינו ואתה עושה עצמך כמתנכר כאלו לא ראית אותנו ולמה יגנוב אדוני את לב עבדיו וכי הוסר לחסידיו לאיש אשר כמוך לעשות כך א"ל בני הלא שאלתי אתכם אם אתם מאין ואי"ן הראה בכם ולא כמתנכר כי בשבילכם באתי א"ל שלימי' אנחנו ולאלף אנחנו והוא ושמו אחד. א"ל א"כ הקשיבו א"ל בג"ד כפר"ת הם ז' אותיות ונקרא שבע כפולי' ובשתי לשונות מתנהגי'

בּב גּג דּד כּכ פּפ רּר תּת הם נגד ז' עליוני' הם חסד ופחד תפארת נצח הוד יסוד עטרה אשר הם נקראי' עולם העליון ובהסתלק מהם עלת העלות ישארו קשי' ובהיותו עמהם הם רכי' וע"כ האותיות ההם פעמי' רכי' ופעמי' קשי' כשהם קשי' מתגברי' וכשהם רכי' חלשי'. א"ל אדונינו אמור לנו באיזה דרך יצא להם החלישות אמת כי הסבות הם הגורמי' אך הסדר לא ידענו א"ל דעו כי הגיוני האותיות כאשר יתגלגלו בחשמל עד שיצאו בקול ורוח ודיבור ברוח אלהי' ר"ל יתגבר הרוח בכלי של אות להדגישו בכח גבורת השם המניעם ואימת יתגבר הרוח בכלי כשהסיבות למעלה בתגבורת וזהו הסתלקות עלת העלות ופעמי' ירפה הרוח בקול דממה וירפה האות להדגישו בכח חסדיו המתנהגות בנחת עם כל יצוריו הרוח אלהי' הוא הבינ' מרחפת על פני המי' בנחת ולא ברעש ולא בהומיה. א"ל אדונינו מהו הרוח המנהיג את האותיות האלו. א"ל אותו הרוח מתחלק לימין ולשמאל לחסד ולגבורה ולת"ת ולנצח ולהוד ויסוד ומלכות בכללם. ודעו והבינו כי משפטי העליוני' והתחתוני' הם כולם באלו הג' שמות והוא א"ל אלהי' יהו"ה ר"ל אל מלך החסד הפותח בזכות ואלהי' פותח בחובה ויהו"ה מכריע והלכה כדברי המכריע ר"ל המלך היא הבינה והמוצעי' הם חסד ופחד ות"ת הוא המכריע שהחסד והפחד אליו באי' והוא עושה כפי מה שיגזור עליו המלך והאמת שבכל א' מאלו יש בהם ז' כפולות ותמורות לכן בשתי הלשונות מתנהגי' לחיי' ולמות לטוב ולרע. רפה כח החסד והוא חיי' וטוב. דגש הוא הפחד והוא מות ורע ודעת של בינה הוא הת"ת המכריע אינה דעת שלישית ר"ל הת"ת אין לו תוספת בעצמותו שום דבר שאינו בכלל א"ל אלהי"ם שהוא החסד והפחד אבל הוא בכללם ולכן נקרי' שמי' אש ומי'. א"ל אדונינו א"כ מאחר שהוא בכללם ואין תוספת בעצמותו מה צורך להכלל א"ל הוא פוסק את הדין במקצת דבריו של א"ל הוא החסד ובמקצת דבריו של אלהי' הוא הפחד ולכן נקרא המכריע שלום ותמורת השלום הוא מלחמה. ויש ממנה מלחמה פנימית היא הבינה שנא' ה' איש מלחמה שבא המכריע לעשות מלחמה עם מצרי' מכח הבינה ותמורתה המלחמה הזאת מלחמה לה' בעמלק שאלו נא' מלחמת ה' בעמלק הי' משמע שהשם נלחם עם עמלק ועכשיו שנא' מלחמה לה' בעמלק מלמד שאין השם שלם ואין הכסא שלם שנא' כי יד על כס י"ה

עד שימחה זרעו של עמלק א"כ רק מלך החסד. קשה מלך הגבורה. גבור מלך הת"ת כי הוא הלוחם. חלש מלך העטרה כי הנקבה חלושה א"ל אדונינו אלו הז' כפולות מה יסודן ועקרן : א"ל חיים ושלום וחכמה וחן ועושר וזרע וממשלה. א"ל אדונינו מאין החיים נמשכי' א"ל ממקור החיים והוא חיי כל חי והוא חי העולמי' וממנו חיי הספירות וכל [illegible] וממנו חיי הרקיעי' והשמי' והארץ הם הד"ו פרצופי' ובעבור שהארץ מפרנסת שלמטה הימנה נקראת גם היא ארץ החיי' ר"ל ארץ של מקור החיי' וממקור החיי' חיי הדומם והצומח והחי והמדבר והמלאך ומים חיי' וכל אשר נשמת רוח חיי' באפיו. א"ל אדונינו א"כ תמורת חיים שהוא המות מאין. ר"ל ממנו שערי המות ושערי צלמות. ועל החיי' ועל המות אמר שלמה המלך ע"ה עת לפרוץ ועת לבנות שמשלי' שמיטה אחת תהו לפרוץ ובוהו שמיטה אחרת וזהו לבנות א"ל אמת לבנות ולפרוץ הם השמיטות וחידושם. עת להרוג ועת לרפוא מה תאמר א"ל ההריגה הוא השחתת הכלי המקבל החיי' והיא השמיטה העוברת ולרפוא הוא תיקון הכלי המקבל החיי' והיא השמיטה אשר היא באה אחר השמיטה העוברת ומקור חיי' נתן כח וחיי' לבינה וכל חיי כל חי נמשך מכח הבינה כי היא אלהי' חיי' ומלך עולם ר"ל אלהי' של חיי' ומלך על הת"ת הנקרא עולם ומלך על החסד הנקרא ג"כ עולם : שלום הוא שמו של הקב"ה שנא' ויקרא לו ה' שלום והוא אחד מג' דברים שהעולם עומד עליה' על הדין ועל האמת ועל השלום הדין הוא פחד והאמת הוא חסד שגם הוא נקרא אמת אחר שנקרא תורה שנאמר ותורת חסד על לשונה והשלום הוא המכריע בין החסד ובין הדין . ותמורת שלום מלחמה הוא העת שהש"י מתחמש בסוד ה' איש מלחמ' כגון בים הטביע את המצרי' ותמורת זה ויצא דוד ונלחם בגוים . ועת שלום שהוא יתברך משתמש בשלו' שנאמר ישא ה' שהיא הבינ' פניו שהוא העטר' אליך שהוא ישראל וישם לך שלום שהוא היסוד שהו' זמשך הו' נקרא שלום ויש מלחמות נכריות הוא שנא' אני שלום וכי אדבר המה למלחמ' עת לאהוב בתורת שלום אהבה ותמורת האהב' הוא שנאה זהו ועת לשנוא והיא בתורת המלחמה הנה האהב' בשלום והשנא' במלחמ'. ושלום הוא יסוד עולם כי עליו העולם עומד כי השלו' שהוא היסוד הוא ג"כ מכריע בין חסד ובין דין בין ימין ושמאל פני' ואחור ואלולי המכריע אין העול' מתקיי' כי החסד מבקש שלום והפחד מבקש מלחמה והמכריע משים שלום וזה קיום העול' :

חכמה כשהכ' אינה באה לכלל כעס אז היא קול דממה דקה זהו גם אויל מחריש חכם יחשב. זהו עת לחשות בסוד החכמה שהוא קול דממה דקה וראה תמורת החכ' כסיל כשהוא חכם קול דממה דקה כשהוא כסיל קול כסיל ברוב דברי'. עת לתפור הקרעי' בסוד שהחכמ' שהחכ' תופר את הקרעי' ומתקנם. ועת לקרוע הוא הכסיל כענין איזה שוטה המקרע כסותו וקריעה ותפירי' בבגדי' גם בחלקי אדם המשתלחים עת לקרוע מלך האולת עושר עת להכנים אבני' יקרות כד"א בתוך אבני אש התהלכת ומלפין זהב יאתה והלפין נקרא אש והעושר משם זהו בתוך אבני אש התהלכת . עוני עת להשליך אבנים ר"ל להשליך מאיתו ורואו וסבים שעת לבקש אחר העושר והממו' ועת לאבד הוא שעני ושעושר מלך הגביר' הנק' לפת: חן החבוק הוא מלך חן והזיוג וזהו עת לחבק ועת לרחוק מחבק מלך הכיעור וזהו בד"ו פרצופי' וישראל גורמי' החיבוק והריחוק עת לשמור מלך החן ותפארת על דבר שנשמר ועת להשליך כשישראל מכוערי' מעבירות אז גם העטר' מכוערת ושה"ת מגרשי' זהו ובפשעכי' שולחה אמכם : זרע עת ללדת מלך שכלה אשר החסד מוליד שפע אל שכלה ושכלה גלגול הנפשות שדרך שם יורדות ועת למות מלך היסוד המקבל גזירות הפחד למות ר"ל לשלוח אשו הגדול' על שעמי' ולא מסתלקי' הרחמי' וזהו עת למות עת לטעת הנפשות הוא שנא' כי האדם עץ השדה ר"ל האדם הוא הת"ת עץ הוא היסוד השדה הוא העטר' ונוטעי' הנפשות בעטר' באמצעות שכלה והעטר' נוטען בגופן הנשמות זהו עת לטעת ועת לעקור נטוע מארץ החיים ר"ל הנטוע בגוף האדם והוא הנפש ועוקרין אותה מארץ החיי' שהיא העטר' ואין מניחין אות' במנוח' כשהנפש היא מלוכלכת בעון ואשמ' ושעקיר'. מלך הפחד באמצעות היסוד : ממשלה עת רקוד מלך שממשל' ר"ל כשהממשל' שהוא הכתר משפיע במדותיו מדותיו מתכנעי' לקבל זהו הרקוד. ועת ספוד מלך העבדות ר"ל כשמסלק הממשל' ישאר עבדות ומלך עבדות ספוד ובכי וזהו עת לבכות מלך הממשל' זהו עת לשחוק ואם שנכנס הז' פנימית ותמורת' אבאר לכם ז' תמורות חילוניות אשר עליהן נאמר שש הנה שנא ה' ושבע תועבות נפשו א"ל אדונינו החייתנו בדבריך ואמור לנו ואל תדלג מוני או דיבור. א"ל שבע חילוניות הם עינים רמות. לשון שקר. וידים שופכות דם נקי. לב חורש מחשבות און. רגליים ממהרות לרוץ לרעה. יפיח כזבים עד שקר. ומשלח מדני' בין אחים. ר"ל כי כשם שיש לשון אמת כך יש לשון שקר ר"ל לשון הוא הבינ' אמת הוא הת"ת. לשון שקר הוא סמא"ל שרו של עשו הנאחז מן הפחד ולפיכך שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיה' לשון תרמית. ועיני' רמות ר"ל חכמ' וכ"ע והעיני' דוגמא שלהם כי התכלת שבעין כוללת כל העיני' והלבני' והוא עדם חלזון וכמו דם חלזון שהוא תכלת שהכלת חילוני הוא פסול והוא לבע קלא אילן ובעבור שהוא חילוני

חיצוני אע"פ שהוא דוגמא שהרי הוא תכלת אפי' הכי פסול מצד שהוא חיצונית: וידים שופכות תמורת יד ימין שהוא החסד שמאל שהוא הפחד זהו הידים ידי עשו השופכות דם נקי: ולב חורש מחשבות און ר"ל יעקב שהוא הת"ת עשו שהוא שמאל חורש עליו מחשבות און ואינו יודע שהת"ת הנקר' ו' יתגלגל ויאחז באהי"ה הנקר' כתר שכן הו' בכללו עולה אהיה: ורגלי' ממהרות לרוץ לרעה. ר"ל הכלה ממהר לרוץ לטובה ולילית בת זוגו של ס"ם רץ לרעה הוא ההוד היונק מן הפחד הנקר' מדה רעה שנאמר מצפון תפתח הרעה: יפיח כזבים עד שקר. הוא הנ"י וכינוי"ר שנותן עדות שקר בעד ישראל והוא הפך היסוד שהוא עד אמת ר"ל עד של הת"ת הנק' עד אמת: משלח מדנים בין אחים. מתחברי' שמאל והנ"י כינוי"ר ולילית ומציאים לשון מחלוקת בין איש לאשתו הנקר' אחים והם הת"ת והעטרה הפך היסוד משים שלום ביניהם. ואלו שמותם של תמורות החיצונית. אכזרים אדם בליעל. איש און. זרה. זונה הומיה. לץ. רשע. כסיל. פתי. חסר לב. וראו והבינו קשר מה שאמרתי לכם אמרתי תמורת עושר עוני דכתיב רש עושה כף רמיה ויד חרוצים תעשיר בן חכם ישמח אב ובן כסיל תוגת אמו ר"ל רש לא נעשה רש אלא מכף רמיה ואף כי השעה משחקתו עתיד הכף לעשותו רש. ויד חרוצים הוא הנאמן ושיד הוא העטרה תעשיר אותו כי יש בפיהו נכונה בן הוא יסוד חכם הוא חכמה אלהים הנקרא אב והו ישמח אב. ובן כסיל תוגת אמו אמרתי לכם תמורת חכמה כסיל ואולת תמורת ברכה. חכם לב יקח מצות ר"ל לב הוא היסוד שהוא חכם יקח מצות מן הת"ת ואויל שהוא הפך החכם ילבט ר"ל יכשל ויעות. ועוד תמורת עושר עוני שנא' הון עשיר קרית עזו מחתת דלים רשים הפך מכריע מאזני מרמה תועבת ה' ואבן שלמה רצונו. ר"ל ואבן הי"א הת"ת שלימה הי"א העטרה רצונו ר"ל רוצה השם כשאבן שלימה אך מאזני מרמה שהוא ס"ם ולילית תועבת ה'. הפך קלון כבוד שהקלון יצא מחוץ וכבוד מבפני'. תמורת צדיק חנף שס"ם משבח הרשע ומחניפו ולצדיק שהוא היסוד מוכיחו ומסלק ממנו כל פגע רע. והלוקח שמית התמורות הללו ונאחז באחד מהם הוא ידחהו לעשות עבירה ויתחלף ויתגלגל בגמל שנאמר גומל נפשו איש חסד ר"ל מי שמשים נפשו בגמל איש חסד ר"ל שבא בעבירה כענין חסד הוא.. תמורת אור החשך ר"ל שמניח הפרדס אשר כולה אור ונאחז בחוץ אשר הוא חושך ואין לו אור כלל יקרא כסיל ולא יבחין בין טוב לרע. וזהו הכסיל בחושך הולך האמת אם ישוב בתשובה יכופר עונו. א"ל אדונינו מי הוא המכפר א"ל חסד ואמת ר"ל אל יהו"ה הוא שנאמר בחסד ואמת יכופר עון א"ל אדונינו חסד ואמת אל יניחו את האדם לחטוא א"ל

ובירא[ת] ה' שהיא הבינ' יש בידה למנוע את האדם מלעשות רע שנאמר וסור מרע בינה ומה שאיני מונעת אין כאן מקומו א"ל אדונינו אמור לנו חיים ושלום וחכמה וחן ועושר הרע וממשלה שאמרת לנו לא יסודר בשכלינו. א"ל בג"ד כפר"ת בדבר ובתמורה ר"ל כל דבר מורה שני ענינים והתמור' ג"כ ודעו באמת כל משפטי השם הם ע"י י"ב הויות וז' שמות כי בידם כל המשפטי' כענין אל אלהי' יהו"ה הז' שמות הם ז' ספי' ומתחילי' מחסד אמרתי עולם חסד יבנה וי"ב הויות ידועי' שיהו"ה מצטרף לי"ב הויות כולם מורים הוי' ודעו והבינו כי ו' מי"ב הויות יהי' תמיד מלמעל' בארץ החיי' וו' למטה והנה הוי"ה ראשונ' הממונה על החיים הוי' השביעי הוא הממונה על המות והויה שני' הממונ' על העושר והוי"ה שהוא שביעי לב' ממונה על העניות הוי' השלישי' הממונ' על החכמ' הז' לה שהיא הט' ממונה על אולת הוי' הד' הממונ' על החן הז' לה שהיא הי' ממונה על הכיעור:

(כאן מצאנו בהעתק *שחסר כמו ח' שורות ואבל על דאבדין ולא משתכחין):

והוא לאוהבי' וכל הדומם והצומח וחי ומדבר יסודות וגלגלי' וכוכבי מרום כולם מקבלי' כוחות מי"ב הויו"ת איש על מחנהו ואיש על דגלו לצבאותם וע"י יש דרך וכח לנביאי ה'. א"ל אדונינו למה שבע כפולים ולא שש ולא ח' בחון בהם וחקור בהם והעמד דבר על בוריו והשב יוצר על מכונו. ז' ולא ו' שלא להוציא העטרה מכלל הז' כפילות. ז' ולא ח' שלא לכלול את הבינה בכלל הכפולי' ר"ל לו' יש תמורה ולעלם הבינה אין תמורה ואע"פ שיש תמורה לדוגמתו של מעלה אשר בשם קלות הם שיש להם תמורה ולא לג' עליונות בחון בהם בגדול' ובגבור' והם חסד ופחד. וחקור מהם ר"ל שנמשך מהם והם נצח והוד. נצח נמשך מן החסד. ההוד נמשך מן הפחד. והעמד דבר היא העטר' על בוריו הוא יסוד ר"ל היסוד הוא בוריו של העטר'. והשב יוצר הוא הת"ת על מכונו שהם נצח והוד. א"ל שבע כפולות הם בג"ד כפר"ת מעלה ומטה ימין ושמאל. פנים ואחור. והיכל הקודש מכוון באמצע ר"ל כל גוף וכל נמלא לא ימלט מו' קצוות אלו הם חסד פחד ת"ת נצח והוד ומעור והאמת הוא מרכז הוא היכל הקודש ר"ל מרכז נקודה שהכל באים אליו הוא היכל העטר' הקודש הוא הת"ת שהעטר' נקראת היכל הת"ת שהיכל הקודש מכוון ומסודר כנגד מה שבשמי' והכל צריכים היכל לסככם וזהו מכון לשבתך פעלת ה' מלמד שבית המקדש של מעל' מכוון כנגד בהמ"ק שלמט' ובהמ"ק של מעל' מיכאל כהן גדול ונק' כהן גדול שיניקתו מהגדול' הוא החסד ועומד ומקריב נפשותי' של צדיקי' ר"ל הקרבנות שנקרבי' בבית המקדש שלמט' כפשוטיהן של

בהמות

עי' פי' ס"י המיוחס להראב"ד ותמלא מה שחסר כאן

בשמות הנקרבי' הם הם הנקראי' כפשוטיהן של צדיקי' כי קבלו עונשן אם הריג' נהרגו ואם סקיל' נסקלו שמשליכן בכח לארץ לשוחטו ואם חנק נחנקו שדוחק הסכין קנה כששוחטו ואם שריפה נשרפו ונמחלו עונותיה' ומיכאל איש היונק מן החסד מקבל' ומכניס' כי הוא המרחם לפי יניקתו. אך גבריאל שהוא יונק מן הפחד דוחה ולכן עומד מיכאל לעכב הדיחוי ובית המקדש שלמט' מכוון כנגד בית המקדש שלמעל' מפני האויבי' כי על המכוון אין שטן ואין פגע בהליכות הנפש ההיא ולכן השטן עול' מבלי הטי' והכתוב מעיד בזה. אדם כי יקריב מכם קרבן מכם ממש קרבן לה' ואין לומר קרבן רק אדם כי יקריב מכם שלא תאמר לה' בבינה אמר קרבן אותיות רק בן הוא היסוד בן הבינה כי הצדיקי' בצדיק יבאו שכל מין אוהב את מינו א"ל אדונינו בגד כפרת כוחם מהיכן א"ל בג"ד כפר"ת חקקן חצבן שקלן צרפן שם כן חקקן בחכמ' הוא חכמת אלהי' חצבן בבינ'. שקלן בכח חסד צרפן בכח פחד. המירן בכח תפארת א"ל אדונינו שמענו. חקקן כחקקו האותיות האלה בחכמ' ואחר שחצבן בבינה והפריד חילק האותיות אלו מאלו שקלן. ואחר ששקלן מי יעלה. ומי ירד בעגול צרפן ואחר שצרפן חברם בהגיון דיבור שנאמר בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם ואומר כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד ובשחברן בהגיון דיבור המירן זה שהיה ראוי להיות ראש נעש' סוף וזה שהי' ראוי להיות סוף נעשה ראש וצר בהם ר"ל באותיות הללו ככבים בעולם וימים בשנה ושערי' בנפש אבל לא ידענו איך א"ל ככבים :

אבג יתץ	שבתי	ראשון	עין ימין	חיים
קרע שטן	צדק	שני	עין שמאל	שלום
נגד יכש	מאדים	שלישי	אזן ימין	חכמה
בטר צתג	חמה	רביעי	אזן שמאל	חן
חקב טנע	נוגה	חמישי	נחיר ימין	עושר
יגל פזק	כוכב	ששי	נחיר שמאל	זרע
שקו צית	לבנה	שביעי	פה	וממשלה

ומהם מקבלים ז' ככבי לכת ר"ל זכ"ל מקבלים מאב"ג ית"ץ צרף מ"ב אותיו' ומהם בא הכח והשימוש בז' ימים ומהם מקבלי' ז' שערים שבאדם ר"ל המליך אות ב' בחיים קשר לו כתר וצר בו כוכב שבתי בעולם ויום ראשון בשנה ועין ימין בנפש ר"ל שהעלה את השי"ת להיות ראש בכח כתר עליון ושם בו החכמ' וצר בו כוכב שבתי אשר מתחת לאב"ג ית"ץ והוא הוא אשר מסר חכמה לשבתי א"ל אדונינו אמור לנו שבתי הוא כוכב של חורבן ולמה יתחכם באב"ג ית"ץ א"ל אע"פ ששבתי הוא כוכב של חורבן בשמיעות יש בו כח החכמ' ולהיותו ממונה על חורבן לפי שאינו חפץ בענין מעניני הגוף ולפיכך מחריבן ואינו משגיח בהן ולא בקשוטן אלא על השכלים הפשוטים הם הספי' והשגת השי"ת. ומשבתי מגיע כח לשרי' המבטלי' אברי האדם כמו חרשים ועורים וחגרי' וסומים וחסרי דעת. א"ל אדונינו שבתי מקבל מאב"ג ית"ץ והוא ממונ' על החכמ' א"כ איך יצאו ממנו חסרי דעת כי אדרבא חכמים צריכין לצאת ממנו א"ל חסירי הדעת מעניני עוה"ז כמוהו אבל נוסף בהם כח נבוא' וחכמ' לדעת חכמות שלא מעניני עוה"ז הוא שארז"ל משחרב בית המקדש נתנה הנבוא' לשוטים ולתינוקות וגם היותו ממונה על החלאי' והמות ובית הסוהר והדלות והקלון והחרפה מזה העולם ועל כל עיכוב ועל היות בו חכמ' ממונה על הדינים ועל הבנינים בהצטרפו עם שם הוי"ה מורי' על חידוש השמיעות ולהיותו נסתר מורה על כל דבר נסתר כמו על הקרקעות והמטמונות ולהיותו בשביעי אחרית כל הככבים מורי' אחרית כל דבר והזקנים ולהיותו ממונה על החכמ' ודעת ממונ' על היהודי' וע"כ הם בצרה בזה העולם. וממונ' על העבדי' בארצות הכושים ולהיותו בשביע' מבטל כל העסקים ומלאכות ולהיותו מסולק מזה העולם מורי' על הדאגי' ועל הטינוף בני אדם במעשיה' בבגדיה' ובדבורים וזה כוכב שבתי יגיד על דבר שחור ויריד' ממעלות הכבוד והגדולי' שבו הם הממונים והפקידי' גם מורה על ספנים ומלחי' בים ואבדה גם יורי' על חטה ושעורי' ועל אבני דומם ויורה על עצבות וחושך ויור' על עומק המחשבות ועל עצלות ועל שוחות וקברי מתים ויור' על מחנות גדולות ועל מחנות אויבים ועל השלוחי' ועל הספינות ועל התנורי' ורחיים ואשפות ועל הכישפים במלחמ' ועל גנבי' ועל חורי בתים ועל חכמת הכשפי' ולדע' העתידו' ועל השפלות ועל הזול בסחור' ועל החרט' ועל שהוא מאמין בפיו ואינו מאמין בלבו. ועל חונף ורמאות וחורבן ומדבר ויערי' וריב ופרצה ורעב ועינוי ומבקשי פת לחם ועל מיתות החולים והעבדי' והשמועות רעות והיאוש ועל פסחים ועל עורין ומכוערין ועל תוחלת ממושכה ועל היותו ממונ' על המות בעבור שהוא ממונה על השמיעות ויודע כי החלאים משתנות והוא המשנה כי משנה ומחליף כדין בני חלוף: שהיא המורידם בגלגול כל הענייני' הנמצאי' בחטא ומחסורם לפי חסרון הממון וחסרון הכבוד ברשותו: ולהיות תנועתו באיחור מורה על כל עיכוב ולהיותו עליון לשאר ככבי' מורה על הדיני' ובהצטרפו בשם הוי' מורה על כל המתחדשות ההויות והבנינים ולאיחור תנועתו מורי' על כל דבר כבד מבלי תנועה כמו הקרקעות וכל דבר שנסתר ועל כל מטמון וחפירות ושיחות ובורות ושיחין ומערות וקברות ולהיותו אחרית הז' כוכבי לכת מורה על כל דבר אחרית ועל סוף כל דבר והזקנה : וידוע לכם

שהבינ'

ספר הפליאה

שבינ' הוא שביעית מלמט' למעל' ומקבלת מן החכמ' ומכתר עליון ולפיכך הוא ממונ' מן החכמ' על ישראל: ובינ' נותנת חכמ' לחכמים ודעת ליודעי בינה והוא מגלה עמוק' וסתומ' ויודע מה בחשוכא ונהורא עמי' שרי' והוא מעמיד מלכי' והוא מורידן ולהיותו מסתכל בידיעת העליוני' ולא מרגיש בגנות ובבזיונו' ובטירופו' במעש' ובדיבור ולהיותו מור' על כובד מור' על אופל ועל כל דבר שחור ועל מרה שחור' ועל אבני דומם וחושך ואפיל' ועלטה ועל חתורי בתים וגנבי' ושפלות ורעה ועל מי ששב מדיבורו לאחור ואינו מקיים: וחורבן ומדבר ושממה והרים ופריד' ושמועות רעות וכל זה לפי שאינו משים השגחתו ושכלו רק לשכלים של מעל' ממנו ולפיכך הוא מורה על עמקי המחשבות והחכמות וזה שכלל כל מלאכה שתשוב לפעמי' לאחור כמו הספינות פעם ילכו ופעם יעמדו ופעם ישובו לאחור וכן התנור פעם יחם ופעם ישוב לקר וכיוצא באלו כוכב שבתי ממונ' עליהם. ולפי שהוא ממונה על השתמד' לפיכך כשיגיע עלייתו לא ירד עולמית שנא' ונחה עליו רוח י"י רוח חכמ' ובינ' והבינו כי הוא סוד משיח יי' ולהיות הבינ' משותפת מכל שכל ואצילות שם קלוו' לפיכ' יש בה שני פעולות בעת שמתדבק' בעליוני' הנה מורבה למט' ובעת שמתדבקת בו' קלוות הנה בניני' מתחדשים והוא הוא הגורם להעלות למעל' ולהיות שם קלוות הם ישראל שאינם עוסקי' בתורה אשר היא מלאה חכמ' לכן כוכב שבתי אשר הוא תחת אב"ג ית"ץ שמתחבר עם בראשית ממונ' על ישראל וכוכב שבתי מואס תענוגי עולם השפל כי הבל המה ועוסק לדעת חכמה שלמעלה ממנה וישראל מחוייבי' לעשות כמוהו ואינם עושי' ולכן מסתלקת הבינ' והולכת בעליוני' ושם קלוות שנקראי' ישראל יפלו ברעה הוא הפחד ואז אוי לישראל שנפל בפח ומפסיד במה שהשתמד' בתענוגי עולם וגופו ונפשו נאבד ולכן כל עליותן של ישראל אינו אלא ממלית ולא ממלחמ' כי לא בחרב ולא בחנית יושיע ה' שהוא הבינ' ומיד שמסתלקין מן התפלות מיד מסתלק מהם הבינ' וירדו עד תכלית הירידה' וזהו אם בחקתי תלכו וגו' וזהו שנמשלו ישראל לעפר שנאמר והי' זרעך כעפר הארץ ויוכיחו בזה הברכות והתוכחות הנה אמרתי לכם פירוש של ב' בג"ד כפר"ת שהוא תחת אב"ג ית"ץ שהוא מתחבר עם בראשית. ועתה אגיד לכם פירוש של ג' מבג"ד כפר"ת וראו והבינו שכוכב שבתי כתרו כתר בינ' ולמעל' ממנו חכמ' אבל ג' שמליך אות ג' וקשר לו קשר ויצר בו צדק בעולם ויום שני בשנה ועין שמאל בנפש ר"ל שהעלה את הג' להיות ראש בכח כתר עליון וחכמ' ושם בה כח שלום הוא היסוד מכח החסד ונגל בו על החסד ויושר וצדק וענוה ומעשים טובי' ושם טוב ובעל דין של חסד ואנשי שם ונאמני' וחכמת הסתרה שנא' ותורת חסד על לשונ' והסחורות כדין בני חילוף ר"ל כשיוצאי' מגלגולים הקשים והמקח ומשא ומתן והצלח' בכל העסק וריוח ועושר כי לו הכסף ותקוה טוב' של חסד והחדוה והנשואין ויור' על הדין בכח הגילגולים ובנים המצליחי' כי הם מן הנפשות המשולחו' ביסוד שנקרא שלום וגם מורה על שלוה ובטחון מכל פחד כי הוא כובשו ואל החסד משועבד הפחד וזהו שאמר אברהם לבנו לעולי' בני להיות לו עליית הרחמי' ועוזר בחסדו ואוהב הנאמני' וישובים טובי' ובתים נאי' כי הוא תחלת הבריא' והיכלי המלכות ועבודת המלך ממ"ה הקב"ה ר"ל אוהב הנאמני' הם הספירות ההולכי' באמונתם הוא כ"י הנקראת אמונה וישובים טובים הם הספירות כשהם מלאים רחמים מבלי דין ואז נק' ישובים טובי'. ובתים נאים היא כ"י ושלמעלה הימנה כי כשהיו ישובי' טובים אז הבתים נאים והיכלי המלכות ר"ל החסד הוא היכל הבינ' ועבודת מלך מלכי המלכי' הקב"ה ר"ל החסד מוציא עבודת הבינ' מכח אל הפועל אשר הבינ' היא מלך על מלכי הם חסד ופחד והמלכי' הם הד"ו פרצופי' ומורה על מליאות חן וחסד ומליץ היושר ומטה לצד חסד ופותח בזכות וברכת הארץ היא היבער' ורוב התבוא' ושלום העיר וחברת האוהבים ורפואת חולים כי היא רופא חולים ושלום מאסורי' וחבושי' כדין בני חילוף ר"ל כשהם אסורים בגהיום ובאנשי' רעי' ויוצאי' משם וזהו אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורי' אם לא ע"י החסד. ומור' על מלילים טובי' ועל מלכי האמ' ושופטי צדק אליו כמלאי' כי הוא כמראה אבן ספיר והשגת כל חפץ מן האנשים הנכבדי' ונשואי פנים והחונ' בבתי התפלות ומושבי חסדים ותפלות ותחנוני' ובתי המתבודדים לעבודת השם להשיג פעולותיו ויעיד על היוקר בסחורות גם בתבואה ויגיד על יועצי המלכו' ושופטיו והוא מכח קר"ע שט"ן אשר הצדק עומד תחתיו. ועתה אומר לכם פי' של ד' מבג"ד כפר"ת שמליך אות ד' וקשר בו כתר וצר בו מאדים לעולם מכח כג"ד יכ"ש ויום ג' בשנה ואזן ימין בנפש והוא מורה על אמץ לב וקשה עורף ואכזריות ועל החמה ועל הכעס ועל הרציחות והמלחמות כי כן משפט הגבור' ועל שרי החיל ועל שופכי דמים דם חם ודם אדם וכל מלאכה אשר יצא באש מיוחס לו כי הוא האש הגדולה ולו הזהב והפנינים האדומים וכל דבר האדום וביטול חפילים ועיכובם הוא בהשתתפו לבינה ולו כל מיני פחד ולו השכרות ובית השיכול ולו הבשר והדם והתבלין ויין אדום ויין מעורר מצד הדין אבל שבחי ארץ ישראל הם ז' מינים והמים וכל דבר שאינו מורה אדום מורה לחסד ומורה על הביאה ועל השממים ודם בתולי' ואליו אסור נדה אוי לו לנכשל בנדה כי

בא בגמול שפח"ד ומחזר מתוך חומו אחר זיווגו ולו הקנא' והשנא' ולו הדם אשר הוא הנפש וחיותו של אדם ולו החום הטבעי ומורה על לסטי' מצד החילוני' ועל הרוגי חרב והפצעי' ולו המרקחות בשמים ורפואות של נגעי' ובעלי הכויות ולו המטונפי' בדם נדה ועל ברית מילה ולו מן החלאי' שקדחיות ולו מן העבדים הבורחים כי לא יוכלו לסבול כעסו ולו כל מיני עונש מלקות וכרת ולו בריות משונות ולו שבלורת ולו שחום ולו הכופרי' בדעת מצד התמורו' ר"ל ההולכי' בגוים מצד עונותיהם ולו כעס מלכים ואליו לנקום על שבועת שוא. ולנקום על עידי שקר ותקות מכזבי' ואליו יתייחסו בעלי השגעון מצד איבוד הדעת ולו הנפילה ממקום גבוה ולו אש וגפרית ומשריפת אש ומקום שחיטת הצאן ולפיכך שחיטתן בצפון ומלחמה ותנור ומרחץ ועקרב וחיות רעות ומשמרות כלבים צועקי' וזאבים ובגדים אדומים ולו המשקים החדי' ועתה אבאר לכם הכי' של בג"ד כפר"ת שמליך אות כ' וקשר בו כתר וצר בו חמה לעולם מכח בע"ר לת"ג יום ד' בשנה ואזן שמאל בנפש. ולו החן ולו הכבוד ר"ל הת"ת והעוז ר"ל שעטר' והמלוכה ויחוד השם והוא מבואר במקרא ומורה על אורה שנעלמת ועל עבודת המלכי' כי הוא משרת לבינ' ועל חברת בעלי החסד והחסידי' והוא מבואר שזקנו אברהם הוא מדת החסד גדלו ועל חכמת הטבע כי הוא קיבוץ אמ"ש המורה בדבר ועל עושר מצד ימין כסף ומשמאל זהב ולו הצלחה וכל אשר הוא עושה ה' שהוא שכינה מצליח בידו ולו הכח מצד הגבורה ורוב עוזרים מצד היסוד ואליו מגיע כל מסחר כסף וזהב שם חס"ד ופח"ד ומכל אשר תצמח האדמ' היא העטר' כי ממנה צומחות ובו כל אבן יקרה וי"ב אבנים של חושן משפט ואבני אפוד וכל שהוא מקבל מהגבורי' יגיד על הנזק ויגיע בעסקים ואיבה מהשרים ולפי שהוא משלים בין האש והמים לפיכך מגיד על השלום ופחד ושלוה ובריאות וליסע ביבשה היא העטרה טובה מאוד ליסע בים וכל מיני מים רעי' כי כל חיות הארץ מת"ת ואין להם קיום במים לבד והוא מכניע האויבים בכח הגבורי' וידו שהיא העטרה בעורף אויבי' ומבקשי רעתו ר"ל כשיתגלג' הת"ת לעלות בעלה הראשוני' הגבורה אין לה רשות לסייע לאומות כענין אף חובב עמים רק מסייע לאומה יחידי' הוא ישראל ונותן כח לת"ת להנקם מאויביו ע"י הטבע' ויעיד על שילוח האדי' לחפשי בסוד השמיטה ועל צאת האסור מבית האסורים וכדין בני חלוף לבא בגוף נקי אשר אין בם פגע רע וכן שיושבי' במצור לשוב האויבי' מעליהם כי שמש ומגן ה' צבאות עליהם וישיג רצון בני אדם וימצא חן בעיני אלהים ואדם ויעיד על הגאות. והנדיבות ובו יתרפאו כל החולאים כי הוא ממוצע בין החום ולא הוא הפח"ד

וחסד וקר ויבש הוא הדין שמליך אות פ' של בג"ד כפר"ת וקשר לו כתר וצר בו נוגה בעולם מכח חק"ב עכ"ע ויום ה' בשנה ונחיר ימין בנפש. ושם בכחו הזרע והזיווג והחן של נשים וחן של יופי והשגת תפיליו שנא' וימינו תחבקני. וכתיב נעימות בימינך נצח ושלום מכח הת"ת הבא אליו. ויש לו עוזרים מצד החסד ואוהבי' מצד הת"ת ומבקשי' טובתו ויש לו חשק בנשים. ר"ל הנצח חושק להשפיע להעטר' הנקרא אשה והתשמיש והחשק בכלי שיר והשמחה והארוסין וכלי התכשיטין והגנות והפרדסין וכל מיני הנאה ממנו ומורה על מנחות שבאות מצד החסד אל העטר' ע"י נצח ושלום שאויבי' כי הוא המנצח ומתוך שהוא מקבל מצד הגבור' אלא שהוא מטה לבן מראהו כזהב המעור' בכסף אלא שהזהב הוא מטה: וע"כ יעיד על הצירופין על משי ועל רקמה ומיני ציורי' וכל תענוג ושלוה ולו השמועה ובשורה טובה הוא הת"ת וג"ח ורחמניות ונדבה ועזרו' ובתים יפים ושכיות החמד' ולו כח הריון כי בו רוח חיים וחם ולא אלא שנוטה ללאות ולו הבחורי' וילדות בנים ובנות ולו צבע צהוב נוט' מטה לאודם שלפי שהציור הגבורי' מתערב בו וכל מעשה נחמד מיוחס אליו ולו קיבוץ הנשי' לטוב מצד הת"ת ומפחד שהוא צד הדין לרע ומגנו מגדלות מרקחי' ושרי בשמי' וריח טוב וכל תכשיטי הנשים שהוא העטר' הכל מצד החסד ולפעמי' מצד השם: המליך אות ר' מבג"ד כפר"ת בחכמ' וקשר בו כתר וצר בו כוכב בעולם מכח יג"ל פז"ק ויום ו' בשנה ונחיר שמאל בנפש ולו הספרי' והחכמה והכתיב' מתור' שהוא הת"ת והשכל והדיבור והעצה והסברה ולפי שיש לו ציור מצד הגבורי' יש לו כח מריבות והוא משתתף ולו כל מיני אומנות כי הוא הסוד ולכן יתחבר עם כל אדם ולו מלאכו' הציור והרקמ' והכתיב' והוא מחבר לאויבי' אם לשלום מצד שהוא מקבל מן הת"ת ואם למלחמה מצד הפחד. ולפעמי' יגיע לו שיבוש לפי זימו וכעסו כי רובו הוא מן הפחד ותחבולת המלחמ' כי הוא מלומד מצד הגבור' ויש לו מתק שפתיים מצד הת"ת ויש בו מיני שחוק וניגון מכח חום הטבעי על הגבור'. ויש לו רבוי מכח האש והת"ת ויש בו המון בני אדם מצד י"ב שבטי ישראל שבאים אליו מכח הת"ת ויש בו מחלוקת מכח האש ולו חכמות רבות ולפי שהוא נלחם עם אויבי הש"י צריך להיות לו כח כדי לשבש דעתם בדברים ובכל ענין והוא עבד למלך הת"ת כי הוא כותב גזירתו והוא מורה שנא' כפול ולו תחנוני' ותפלות כי ממנו ישלשלו אל העטר' ומן העטרה להוד והוא כמו ש"ץ ומתפלל לישראל בעד בני מלכות ואליו שבועת שקר מצד התמורות אמנם נצח ישראל לא ישקר ולא יכזב: המליך אות ת' מבג"ד כפר"ת בממשלה וקשר לו כתר וצר בו לבנה בעולם

מכה שקולי"ת עם יסו"ד עולם ויום שבת בשנה ופה בנפש ושם בו כח ההילוך והכניסה והליכה בים. ולו החכמה היא השער וקיבוץ שם כי שם יתקבלו כל המראות העליונות ולו צורות עליונות היא השער בסוד וכנשוא לפיכך מורה על הכנעה ובקשת רצון העליונות ולהיותה מתפשטת בעליוני' מורה על הגדול ומיעוט מנוחה ולהיותו פעם מתקרבת ופעם מתרחקת מורה פעמי' על הגאול' ופעמי' על הגלות באמת כי השיג חפלים ולא השבורות והכתבי' מת"ת ולא שלוחי ומלילי יוצר הוא יסוד. ולהיות' פעמי' נכבוי אורה מורה על החלואי' משוכני' ובכיה ומורה לפעמי' על הכריכי שמת בסוד המלבים ופעמי' בריאות לפי ההתחברות נלה הימין מן הת"ת והוא חיים או למות והוא פחד השכק' שמאל ולא הגשם מן גשם חסד אשר בשמי' והשלג והברד והנחלי' והימי' ושקתות המים ולא ג"כ הפרדסין והגני' כי היא גן של עדן ממש. עדן היא היסוד וגם השערי' ולא השררה כי היא מלכות ולא עבודת המלך הוא היסוד ולא המלחמ' מן ההוד והשלום מן היסוד ולא עוברי המים ולא הקור והשחורו' כי לא יוצילו שבעי' מלכי' שי ומנח' לה' ולא הקור מן החסד והשחור' מת"ת ולא המריצ' מלא הוא הפחד והשמח' היא שמחי' עלמ' והשלום יסוד והכבוד הוא ת"ת. וראו והבינו שאלו הז' מעלות הם המ"ב אותיות היוצאי' מהם אב"ג ית"ץ ושאר הו' שמות המלאו כל כחות של ז' כוכבי' לכה איך מתפשטי' עליה' הכוחות מכח שם יהו"ה וי"ה ומכח שם בן מ"ב והם ראשי פרקי'. וכאשר תחפוש במקרא תמלא לכ"א וא' פסוקי' מן התורה והם הם ראשי פרקי' של הכוחות ויהיו תמיד לעיניך ובזה יודע כל עתיד בשם יהו"ה אדנ"י יתברך ויתעלה:

אב"ג ית"ץ רקיע שבתי שבתי וארצו. ושמטתו
ויובל יום אחד. עין ימין: וחיים.
ימים. שבת. חודש:

קר"ע שט"ן רקיע צדק. צדק וארצו. ושמטתו.
ויובל יום שני. עין שמאל. ושלום.
ימים. שבת: חדש:

נג"ד יכ"ש רקיע מאדים. מאדים וארצו. ושמטתו
ויובל יום ג'. אוזן ימין. וחכמה.
ימים. שבת חדש:

בט"ר צת"ג רקיע חמה. חמה וארצו. ושמטתו:
ויובל יום ד'. אוזן שמאל. וחן. ימים שבת. חדש.
חק"ב טנ"ע רקיע נוגה. נוגה וארצו. ושמטתו.
ויובל יום ה': נחיר ימין. ועושר. ימים שבת חדש
יג"ל פז"ק רקיע כוכב. כוכב וארצו. ושמטתו.
ויובל יום ו'. נחיר שמאל: וזרע. ימים: שבת חדש
שק"ו צי"ת רקיע לבנה: לבנה וארצו. ושמטתו
ויובל יום שביעי: פה. וממשלה:
ימים. שבת. חודש:

א"ל כללו של דבר בג"ד כפר"ת לר בהם ז' רקיעי' ז' כוכבי' ז' ארצות ז' שעות ז' ימי' ז' שבתות ז' חדשי' ז' שמיטות ויובל וז' קדש וז' שערי' בנפש. וחיים. ושלום. וחכמה. וחן ועושר. וזרע. וממשלה. ולפיכך אהב את השביעית וכל האבות רדפו אחר השביעית:
ועוד בג"ד כפר"ת יש להם ענייני' רבי' מ"מ מ"ב אותיות הם לבאות המורה "לירוף "בן "ארבעי' "ושתים "תיבות הוא אב"ג ית"ץ ואין זמן יותר להאריך א"ל א"כ אחר שחזרנו במלת לבאות מהו ענייני. א"ל לבאות הם הסוקיים כלה ותוד. ועוד לבאות במלואו לד"י ב"ית אל"ף ו"ו ת"יו הרי ה' תיבות מתיבה אחת להודיעך שהלבאות כאלל מה' ראשוני' שבשם בן ד' ואותיות שניות עולה ס' לרמוז על ה' ראשוני' שפעולותיו שתומי' ר"ל אותיות שניות של לבאות הם דילו"י ועולי' ס' ועוד אלו אותיות י"ד לו"י ר"ל י"ד הוא העטרה לו"י הוא הפחד ואותו יד הוא העטרה עם הלבאות אם לשלום עושה שלום ואם למלחמה עושה מלחמה ועוד בכי הוא ו"י לי"ד ר"ל ו' הוא לרשיעייא וי להו לאיבייא הם מבעלי תורי' הם הנקראי' עמי הארץ המניחי' תורה בקרן זוית ובוכה ולועקת וי לכם ולגלוים עמכם והמתחבר עמכם ומשבח מעשיכם ואתם חייבתם עלמיכם וכל ישראל לכלייה שהפכתם י"ד לו"י וי ליד כי גרמוני' משבתכם ממדורי אשר ה' נותן בי כח ועוד לבאות מתחלף בא"ת ב"ש והוא השתפ"א ונעלם במ"ק והיא את"ה המתגלגל עמכם לתת לכם כח ועוד אותיות הללו מורים אלהי' ש"ת ר"ל הפ"א עולה אלהי' ונשאר אותיות ש"ת לומר לך אלהי' שת כל דבר על עבודתו ועל משאו. ועוד לבאות עולה ת"ק ע"ה לומר לך כל ממשלת א' ת"ק שנים מן החסד אך הכתר והחכמה אלף שנה כל אחד בשמיטה אחת. ועוד תכיר במלת לבאות נפלאות גדולות ותדע את השם בשלימות בפועל בעת התעסקך בשם ותכיר את השם של הפנים ובהגיעך לדעת שם של הפנים תמלא שם השם שהוא משמש הש"י ר"ל שהוא משמש שם יהו"ה כי הוא הנותן לו כח:
ראה והבן במלת אלהי"ם עולה פ"ו והנעלם של פ"ו הוא ה"ו ועולים א"י תמלא הי' יו"ד כזה ויכוא הא' והוא אהי"ה ר"ל י' של אי' במילואו הוא ד' וא' הוא אהי"ה. ועוד אלהי' עולה ס' וכ"ו ר"ל שהת"ת הנקרא כ"ו האלילו הס' שהוא הבינ'. ועוד אדנ"י ע"ה הוא כ"ו ד"ס להודיעך שהרחמי' שבין לדין מצד האדם הגשמי. ולעולם בעסוקך מתיבה אחת תיבות רבות הפלא מחכמת אלהי' אך מה שיורוך אבל לא מה שתורה אתה מצד עיונך פן תכשל ובאמרך סוד דברך כלב בשמי' במלת דברך כיקיד השם והשרש יר"א הא"ש יודע יהל' כי ה' אלהיך אש אכלה הוא אל קנא כי אל קנא הוא כולו אש והוא כ"ל בסוד יר"ד ה"א וא"ז
ה"א

ה"א יהוה וקודו יחד עליו בא"ש ופירושו יהו"ה יחד ויעל בא"ש בעבור ישראל עבדיו ובדרך הזאת האלהיות לבדו תעש' וגם תלך כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל הלא צויתיך חזק ואמץ והבן כל מה שהעירותיך עליו ותזהר באשר הזהירך אבותיך מן האש והשמר לך ושמור נפשך מאד פן תפרוץ הגבול אשר גבלו ראשוני' והוא השכל האנושי החושק את חשקו כי מרוב תשוקתו ירצה לדבק בשיבתו אבל אם רץ לבא שוב למקום שהלך כאמר והחיות רצוא ושוב ר"ל אם רצית מיד תשוב כי עד"ז נכרת ברית וחשבונו רי"ח חרי וחשבון הר"י אחרוג ולב דומה לו וע"כ רצוא ושוב כמו תור המתייר דרך ר"ל השכל תועים בברית היא העטרה ולכן ושוב מיד כענין שובו בני' שובבי'. ואחר טעם ולא רצה לשוב וע"כ אמר חוץ מאחר וקבל מה שיבא לך מענין הצירוף בשמחה ורוץ אל הטוב וסור מהרע ובזה ישיאך יצר הטוב ויבריח ממך יצר הרע כי שניהם אחי' ר"ל יצר הטוב ויצר הרע. יצר הטוב הוא התפארת ויצר הרע היא העטרה והם בני אב אחד ואם אחת ר"ל האב הוא החכמ' והאם היא הבינ' והם יודיעך סוד שלש' אבות וסוד שלש' אמהות. ר"ל יצר הטוב ויצר הרע הם בא"י משלש אבות ומשלש' אמהות האבות חכמ' חסד תפארת. אמהות פחד הוד עטרה. וכתוב על מה שכתוב לרופך באותיות גדולות באלה השמות ובגלגל ולצרוף את השם פני' ואחור וכן תעלי למעלי ותתענג בדשן נפשך כי אין בטובה למעלי מענג אם לא הטעם. ואם תרד למטה אין ברעה למטי מנגע כי הענג יתהפך לנגע: ואודיעך איך נחלקו האותיות לג' חלקי' כאלו. מלאכ"ת סופ"ר בכל השורי' בלא תגין. בד"ה חק"י בכל השורי' בתגי יחוד. שעטנ"ז ג"ץ בכל השור' בתגי שלש וסימנם טוב"ה. ועתה אגלה לך דברי' טובי' ונוראי' כי מלאכ"ת סופר בחשבונו ידיעת גמ"ם אך בד"ה חק"י במנייכו ידיע' בכח. אמנם שעטנ"ז ג"ץ במנייכו זו ידיע' במעש'. ודע כי זו הידיע' המשולשת כוללת האלהית ובה נשלמה דביקות כל דעת הש"י בפעלה בסוד הענוג חתן וכלה:

ועתה אודיעך א יש לה ג' זוגין למעלי כנגד מלאכי השרת שמזכירי' את יהו"ה אחר ג' תיבות והוא שכא' קדוש קדוש קדוש ואחריה' ה' לצבאות ר"ל ק' ק' ק' כתר חכמ' ובינ' ואחריו חסד הנקרא יהו"ה כי הוא הרחמי' לצבאות הנלאי' מלא כל שהיסוד הנק' כל מעלה הארץ כבודו ר"ל רחמיו וג' זוגין מלרע כנגד ישראל שבשמי שמזכירי' השם אחר שתי תיבות הוא שנא' שמע ישראל יהו"ה ור"ל שומע הבינ' כענין וישמע אלהי'. ישראל הוא הת"ת שהוא יהו"ה על אלהינו שהיא העטר' יהו"ה אחד הוא הכתר שהוא מאחד כל הספירות: ב יש לה למעלי ב' זוגין כנגד בית דין של מעלי

וכנגד ב"ד שלמטי' שניהם שוים לעוש דין ר"ל ב"ד שלמעלי' הם חסד ופחד וב"ד שלמטי' הם כלה והוד והעטרה היא הפועל אם לטוב אם לרע ג' יש לה ג' זוגין כנגד ג' ימי' שנשתמש העולם באור הבהיר ר"ל ג' היא הבינ' וג' זוגין עליו לומר לך ג' ימי' הי' אור הגדול משמש בעולם מכאן ואילך נגנז בבינ': ד' ב' זוגין לעיל לפי שהד' היא כנסת ישראל ומקבלת מן החסד ומן הפחד דרך הת"ת והכלה ויסוד מן החסד ודרך ההוד מן הפחד וע"כ יש לו ב' זוגין. א"ל ואני שמעתי מאבי ז"ל ד' יש לו שני זוגין מלעיל לפי שביום ד' נבראו שני מאורות הגדולי' הם ת"ת ועטר' אלא שהקטין העטרה: ה יש לה ג' זוגין לעיל כנגד ג' מיני' חיות ועופות ודגי' שנבראו ביום ה' ר"ל ה' היא העטרה המאצלת נפש חיה ועוף ודג והיא מאצלת נפש האדם אמנם יורד אליה נפשות דרך היסוד מהבינ' ועל שאין בחיה ועוף ודג נפש האדם ע"כ בה' ג' זוגין: ו יש לו זוג א' לפי שביום ו' נברא אדם הראשון והו' רומז בת"ת והוא הנקרא מלך אחד בשם קצות ע"כ זיון א' בו' והו' מוטה מעט לרמז אל העטרה שמטה אליה כענין באתי לגני אחותי כלה: ז יש לה ג' זוגין לפי שביום ז' שבת וינפש ובו חייב האדם להתענג בג' ענוגין הם ג' סעודות הרומזי' לעטרה ולת"ת ולכתר ועל כל סעודה ג' ענוגין מאכל ומשת' וכסות נקיה. ועוד הז' היא כפופה כזה ז לומר לך שז' אשר היא העטר' מחובר עם הו' ביום ז' שהז' והו' הם ד"ו פרצופי'. והמחלל שבת בזדון שע"י חלולו מפרידן מלמיז לו הז' שהוא מוטה שלא יהי' למחלל הרמת ראש ולמה הוא כפופ' מימין לומר שאם שב בתשוב' פושט יד ימינו ומקבלו ומוחל לו: ח יש לה ב' זוגין לעיל לפי שביום ח' ימול בשר ערלתו ועשה עליו ב' זוגין לומר לך שב' ענינים הם מילה ופריע' מיל' כנגד היסוד ופריע' הוא העטרה ואם לא פרע כאלו לא מל. וגם ח' היא חקוקה ירך שכל הפורק ממנו עול מילה שערי גיהנם פתוחין לו כי הוא אינו דוגמא עליונ' והוא מבקש דוגמת הערלות ולטמא את עצמו פותחין לו ר"ל הח' אשר רומז למיל' פותח לו שערי גיהנ' וע"כ מרא' לאדם כי הוא חקוקה ירך לשולחו שם. ושומר המיל' אינו ירא כי אדרב' מסייעין לו: ט יש לה ג' זוגין היא העטרה הנקראת בטן ועל שהיא מקבלת מכהני' הם חסד וכלה. ומלוים הם פחד והוד. ומישראלי' הוא ת"ת ויסוד ואלו הספירות הם כהני' לוי' ישראלי' ע"כ הט' שהיא העטר' ג' זוגין לעיל: י כפוף קומה ויש לה קוץ למעל' לומר לך שקוץ הי' רומז בכתר וגוף הי' בחכמ' הנקרא אב ומשפיע לבניו וע"כ י' המתפללי' בבית הכנסת הם צריכי' לכוף קומתן ולכוין לבותם לאביהם שבשמי' כדי לעשות התעוררה למעלי: כ יש

לה

לה ב' זוגין כנגד ב' משפחות כהונה כהן גדול וכהן הדיוט הוא החסד והכלה שהכלה הדיוט אצל החסד ועל שהכ' מקבל מהכית' ע"כ יש לה ב' זוגין: ך יש לו ג' זוגין כדי להוסיף עם ג' אלו משפחות בני לוי גרשון קהת ומררי שומרי המקדש: ל מעוטר מלעיל וזקוף כנגד העליוני' ר"ל הלי' רומז בבינה המבטת בחכמה וכתר לקבל. ומעוטר למטה להשפיע זהו הקב"ה יושב למעל' ומביט למטה: מם יש לכל א' ב' זוגין כנגד ב' כסאות שיש להקב"ה ר"ל אלו הב' ממ"ין רומזי' בבינה. הא' פתוחה לפרנס העניים הם הספירות שלמטה הימנה. וסתומה לומר לך ענינה סתומה מבלי השגה וב' זוגין לכ"א לומר לך ב' כסאות יש להקב"ה כסא א' והוא של רחמי' והוא החסד לדון את ישראל. כסא א' לדון בו אומות העולם הוא הפחד אשר הוא נותן כח לעטרה לעשות מלחמותם של ישראל: נ יש לה ג' זוגין שהנ' רומז לעטרה ונתנה לישראל ג' כתרים כתר תורה הוא תורה שבכתב: וכתר כהונה הוא השפע' החסד היורד לישראל על ידה וכתר מלכות היא העטרה המעלה ביניהם מלך הוא שנא' שום תשים עליך מלך שום אתה תשים הוא העטרה תשים ת' כתר לנקבה ועל שהנ' רגלו נטוי כזה נ לומר לך שאם סרח כהן או מלך או ת"ח גם העטרה מטה רגלי' ומורידו מגדולתו ומניחו לבושת תמורת גדולתו. ולמה רגלו נוטה לצד ימין לומר שאם שבין בתשובה הקב"ה מגדלן ומחזירן לגדולתן ן מגולגלת לומר לך שהנ' רומז בת"ח וכל מי שיש לו ענוה ושפלות קב"ה מגדלו ומנחילו חיי עה"ב שאין לך מדה טובה כענוה ויראת חטא אמנם המתגאה קב"ה טורדו מן העולם זהו גאות אדם תשפילהו ר"ל התפארת אשר לו הגאות כענין ה' מלך גאות לבש ויהו"ה במילואו הוא אדם תשפילהו ע"י העטר' וזהו תשפילהו בה': ם יש לה ב' זוגין לעיל והס' רומז בבינה ואין סודותיה גלוים אלא למי שעוסק בתורה שבכתב ותורה שבע"פ: ע' יש לו ג' זוגין לעיל לומר לך שהגאות כבזית בכהני' לוים וישראלי' שלא יטול הכהן יוהרא מלוי ולוי לא יטול יוהרא מישראל כי אחד הוא אשר לו הגאות והוא הש"י וכשאלו הג' ענוים אז הקב"ה אוהבן ובזכותן ניזון כל העולם ועל שהע' זקוף ומוטה כזה ע לומר לך זקוף כנגד ימין שהקב"ה משפיל כל המגביה עצמו ואם שב בתשוב' הב"ה מקבלו ולכן זקוף ומוטה כנגד שמאל שאם לא שב הקב"ה משפילו עד שאין לו תקומה במפלתו פ יש לו ב' זוגין והפ' רומז בעטרה שהיא הנקר' תפל' ונקראת תור' שבע"פ ובא לומר שכל הפותח פיו בתור' ובתפל' עושין לו כל צרכיו וחפציו ומה שהפ' מגולגל כזה פ לומר שכל הפותח פיו בתור' ובתפל' שאין בו תשוב' ומעש' טובי' התור' בטיל' והתפל' אינה רצויה ועוד מגולגלת לומר לך שכל תפל' שאין בו לב נשבר וראש כפוף אינה רצויה וכל הטעמי' הנאמרי' בפ' כפופה יש בפ' פשוטה: צ יש לה ג' זוגין ר"ל שהצדיק הוא היסוד הנק' צדיק ואברהם יצחק ויעקב הם חסד ופחד ות"ת אוהבי' אותו ומפרנסין אותו אלו השלשה: ץ יש לה ה' זוגין כי הוא מקבל מה' קולות הם הג' רוחניות וחסד ופחד: ק יש לה שני זוגין כנגד קשר של תפילין של ראש ושל יד ולפעמי' זוג א' כנגד הציץ ר יש לה זוג א' כנגד מלות ציצית שהר' הוא השפע והחוטין הם הצינורו' ש יש לו ד' זוגין כנגד ד' רגלי המרכב' הם חסד ופחד ות"ת ועט' ת יש לה ב' זוגין כנגד תור' שבכתב ותור' שבעל פה וגם נחלקו אלו האותיות לט' תיבות ובהם תמצא אחדים ועשיריות ומאות בסוד. אי"ק בכ"ר גל"ש דמ"ת הנ"ך וס"ם זע"ן חפ"ף טצ"ץ: ומפני היות החכמ' העליוני' הזאת בתכלית מעלת החכמ' ודעת כי היא חכמה אלהי' תלוי' באל"ף בי"ת ר"ל אלפא ביתא שממנה יודע כחות האלהיות שהם כוחות בגוף הנק' ה' צבאות ונסתרי' החכמ' הזאת מכל בעלי מחקר בראותם ענייני' בהתחל' מיד נרא' להם שבתוכה בלבולים רבי' וענינים שאין שכל האנושי יכול להשיגם. גם אנחנו מודים להם בזה שהם דברים המבריחים הדעת בתחלת המחשבה מ"מ יש בהם כל חכמה ודעת וכל גוף ונפש תלוים בהם: ואלולי שאני ירא פן תגלה בזה הסוד שהוא נסתר ונעלם ומכוסה ואין לגלותו הייתי מגלה לך דבר גדול א"ל ר' עד עתה לא בשית ולא יראת ממני ועתה למה תסתום ולא תגלה א"ל אבל נעשה תנאי א' שאם תגלה שלא אומר ולא אגיד דבר יותר א"ל ר' הנה התנאי כי לכך ניתן לך חכמה יתיר' מכל אדם להודיע בעולם ולהחזיר כל השומע בתשובה שלימה לפני השם ואתה הגורם וראי' ממני שזולתך כנשמ' כדמתי ואע"פ שגם עתה כנשמ' אני לפניך מכל מקום מעולה אני ממי שלמטה ממני וידעתי על האמת שהב"ה אוהב אותך ואתה מתחטא לפניו כבן לפני אביו ויש לאל ידך וקירון פניך כקירון פני יהושע ומלאכי עליון נושאי' ונותני' עמך וקב"ה שואל בשמך ומשיב בשמך ולמה תסתר חכמה אלהי' מאירת עינים עמך ולא תגלה בעולם כי הוא קיומו של עולם. א"ל ידעתי שאומרי' מקצת שבחו של אדם בפניו וכולה שלא בפניו ואתה אמרת יותר מדאי א"ל ר' לא אמרתי א' מאלף ואמור ולא יעבור הזמן כי המלאכי' מרובי' א"ל א"כ הקשיב ולא תדבר עד שאשלי' כל דברי והוא שתמלא ה' צבאות כחו מורה על ענינו שמספרו כוחו"ת בגו"ף גם כחות האלהי' א"ל ר' למען קדוש ישראל אל יחר בעיניך ואדבר כי הזהרתני שלא אדבר א"ל בני דבר א"ל מהו כוחות בגוף גם כוחות האלהי' א"ל בני אומר אני לך יהו"ה צבאות הוא כח בגופים ר"ל יהו"ה צבאות הגופי' פועלת כח האלהי'

האלפא ביתא אשר בשניהם כסא הכבוד כי הם השכל והמדע והחיות' וחכמת אלהית וכח טבעית א"ל ר' וי לשומע ואינו מבין א"ל בני תקשיב אלפא ביתא בגי' בשניה"ם כס"א הכבו"ד ר"ל אלף ב' הרומז בכתר וחכמ' הם כסא אין סוף ועוד אלפא ביתא בגי' הם השכל והמדע ר"ל הם האצילו השכל שהוא החס"ד ונק' שכל ההיקף ומדע הוא ת"ת הנק' דעת ועוד אלפא ביתא בגי' חכמה האלהית ר"ל כל חכמת הציור' הנקראת אלהי' מאלף בית שהוא כתר וחכמה ועוד אלפא ביתא בגי' וכ"ח טבעי"ת ר"ל כח אדם הטבעי משם מורידו ונאמר שהם או"ת הנביאי"ם א"ל וזה או"ת הנביאי"ם מהו א"ל אלפא ביתא בגי' אות הנביאי' ר"ל כח אדם הטבעי משם מורידו יודעי' ענין הגבורות כי חכמי' הם בלא ספק א"ל ר' והלא הנביאי' שוטי' הם שכן ארז"ל מיום שחרב בהמ"ק ניתנה הנבוא' לשוטים. א"ל בני שוטים היו בענייני עוה"ז עולם השפל. וחכמי' בענייני חכמת אלהי' הלא תראה שחכמי' בגי' הנביאי' שכן נתקיים בידינו שלא יתכן שיתנבא אדם בלתי חכמת אלהית עד שיוציא מה שבכח לפועל ועוד הבן שאפי' החכם הגדול שמופלג בחכמה בהשתדלו בבקשת הנביאי' אפשר שיתנבא ואפשר שלא יתנבא ר"ל אפשר שיעש' שליח ואפשר שאמיתת נבואתו תהי' להשלי' עצמו לבד ולא ישלים לזולתו בשליחותו אך שיתחכם ויוסיף חכמה בכל יום וידבר ויחבר ברוח הקודש. זו דעתינו וזו אמיתת תורתינו ואין מכל המקובלי' מי שיכחיש זה כי המקובלי' הם בני הנביאי' ותלמידיה' אשר קבלו מפי המקובלי' דור אחר דור עד משה רבינו ע"ה אדון כל הנביאי' כי משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקני' לנביאי' ונביאי' מסרום לאנשי כנה"ג והם ראשית חכמה. והם החכמי' האמיתי' המקובלי' מהנביאי' הם מחברי התלמוד ז"ל ומהם נודע חכמת הקבל' ובכללי הנבוא' כי הם וכל דבריה' סודות עמוקות:

ושמע בני קבלת ראי' לדברי מענין דניאל וסוד מנא מנא תקל ופרסין שהחכמים צרפם בצירופין רבים ואלה מקצת דבריה' ז"ל אנ"ם אנ"ם לק"ת ניסרפ"ו ואמרי בגי' אכתוב להו ר"ל בחילוף א"ת ב"ש יט"ת יט"ת אד"ך פו"ג חמ"ע ואם תהפכהו הוא אמ"ן אמ"ן וזהו הסוד לא גלוהו הם אבל הערותי עליו בביאור גדול. וצריך להיות הראש סוף והסוף ראש כי זה קבלת המלך ההוא שכתב אחר כן ב' בליליא קטל בלשאצר מלכא ודריוש מדאה קביל מלכותי' ומפני שנשתמש בלשאצר בכלי הקודש מבית המקדש נתחייב מיתה מיד ופי' דניאל שפי' לנו מפורש הוא שאמר מנא מנא אלהיך מלכותך והשלמ' ותקל תקילתא במאזניי' ואשתכחת חסיר פרוס פריסת מלכותך ויהיבת למדי ופרס. וראה והבן סוד צירוף ענין ההפך ותבין ענין הקללי' שחתומי' על יד פס ידא דכתבא וסודו פ"ם פר"ך תלי"ן אמ"ן ואמ"ן ועניינו פ"ם ק"ר חתיכ' קרה וענין מספרם גוף ומקרה וכללו מת וכאלו נכתב ונחתם עליו שימות בליל' ההוא וכן סודו מת תלין אמן ואמן ואנחנו נחי' לעד אמן ואמן. ובזה תבין בגי' אכתב להו וראה והבן בדין אלהים ימות השר. וכן גם לדריוש הרשע א"ל מה הם ההרים הגבוהי' שעלית א"ל בני נמוכי' הם אצלי כי קנה שמי אשר קניתי חכמת אלהי' א"ל תעלני עמך א"ל בני עד מתי לא תקבל ברמיזה א"ל עד שאוכל ואבין א"ל מנ"א מנ"א תק"ל ופרס"ן בגי' פ"ם פר"ך תלי"ן אמ"ן ואמ"ן. פ"ם פר"ך בגי' פ"ם ק"ר ופי' פם קר חתיכה קרה פם קר בגי' גוף ומקרה. גוף ומקרה בגי' מ"ת וכאלו נכתב עליו שימות בלילה ההוא א"כ מנ"א מנ"א תק"ל ופרסי"ן בגי' מ"ת תלי"ן אמ"ן אמ"ן ואנחנו נחיה לעד אמן ואמן ועוד מנא מנא תקל ופרסין בגי' בדין האלקים ימות השר ועוד מנא מנא תקל ופרסין בגי' לדריוש רשע ר"ל כן יצא לו ועיין בני איך פי' דניאל מנא מנא תקל ופרסין שסודם מנין ומשקל ופרסה ר"ל מנא מנין תקיל משקל ופרסין פריסת המל' פרסין בגימ' מד"י ופר"ס ומלת פרס מלשון מספר ומדי מלשון מדידה וכאלו אמר ספור ספירות מלכותך ומלת ופרסין אותיות פרס יון ויש בו ביאור יותר גדול מזה ויותר מבו' ממה א"ל ר' למען השם אמור אותו א"ל בני זה הביאור שאומר לך דע לך שאינו דומה שענין שקורא האדם בעצמו ומכירו ומשיגו בשני דרכי ההשגה השגה אנושית והשג' אלהית בהקיץ ממה ששומע ומשיגו מאחרי' כי מה שהגדתי לך אין ספק כי יהי' אצלך כחלום שאינך יודע פתרונו אבל דעתך משוטטת להבינו ואתה משים עליו פתרונו והנה ענינו מסופק עליך תמיד אבל בהיותך בוחן ומצרף ומשיג בעצמך מענין שביארתיו לך לא תהי' מתבלבל דעתך בדבר ולא תסתפק בשום ענין כלל אבל איעצך בני ויהי' אלהי' עמך ותרגיל עצמך בזה הענין מעט מעט ברצוא ושוב כאשר צויתיך ואם תשמור מצותי אלו בכל לבבך יברכך ה' וישמרך ואם תאהבהו בכל נפשך. יאר יי' פניו אליך ויחנך ואם תבקש רחמי' עליו בכל מאודך לאל עולם ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום ואז תשכיל ותצליח דרכיך ונחך יי' תמיד והשביע בצחצחות נפשך וישכילך ה' ברוב רחמיו וישפיע טובו עליך עושה שלו' במרומיו והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ואז תהי' אדם שלם דוגמא עליונ' ותהי' אהוב למעל' ואהוב למט' וזהו שאמר נעשה אדם בצלמינו כדמותינו שישא ויתן ויבין סדר אצילותינו א"ל ר' ברוך השם שזכנו בענייניו מהו אדם א"ל בני דע לך כי הבינ' אמרה לחכמה נעשה אדם ר"ל נאציל שאדם הוא הת"ת עם ששה קצוות ומלת אדם להיות בכח שא' ר"ל לקבל הת"ת מן שא' דרך אמצעי וד' של אדם ר"ל להיותו הוא אדון על הד' הוא כ"י ומ"ם סתום לומר

לך שמעשים' סתומי' וכשנתן חכמה אלהים רשות לבינה כתיב ויברא אלהי' את האדם ומיד נשתלשל אדם חיצוני וגשמי א"ל ר' אבל אני לשון אחר שמעתי מאבי כי הא' של אדם רומז בכתר עליון והד' בשכינה והמ"ם סתומה הוא מ"ם סתום שבמלת למרבה המשרה א"ל בני הוא הוא. א"ל מהו אדם א"ל דוד א"ל מהו דוד א"ל משיח א"ל ומהו משיח א"ל ודוד עבדי נשיא להם לעולם ר"ל אדה"ר נתגלגל בדוד ודוד נאחז בעטר' שכן שמו שם ואותה הנפש תרד להושיע את ישראל זהו משיח ונפש חדשה תרד עמו זהו קיסר ופלגא שארז"ל קיסר היא השכינ' שתרד נפש חדשה ופלגא הוא משיח נפש דוד ודהמע"ה הי' חכם גדול ומכיר בתמורות וכשראה את אורי' הכירו שהוא הנחש שפתה את חוה וכשראה את בת שבע הכירה שהיא חוה וידע שהוא עצמו אדה"ר ורצה לקחת את בת שבע מאוריה כי בת זוגו של דוד היתה אלא שלא להוציא חורבה נמנע גם רצה להרגו בידיו כי משיח הי' ואין מדקדקין אחריו אבל אמר פן יחשדוני כי בקשו ממנו אות שזהו הנחש עשה בדרך עקיפין ושם אותו לפני המלחמה ומת וברוך אמר לו נתכנו עלילות ויודע האמת שנתחייב הריגה ונהרג כי מאריך אפים וגבי דילי' ומה שהוכיחו נתן הנביא הוא על שמיהר ולא המתין לעשות ה' משפטו ולהיותו שלם דוד שמלך מעונו כי עדיין לא נשלם עונו והית' בת שבע הפקר והחזיק בה אוריה וזכה בהפקר והזוכה בהפקר הרי הוא שלו והשם הוא המחזיר הפקרות לבעליהן וע"כ א"ר דמזרעי' דדוד קא אתי כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה אלא ודאי החטא הוא על המהירות ולא משום א"א ולא משום דבר אחר. כי המהירות גרם לו לבא עליה בלא תיקון שמתחלה הי' לו להעביר זוהמת הנחש ממנה ואח"כ לבא עלי' והוא לא עשה כן ולכן מת בנו הראשון שהי' לו מבת שבע כי הוא הי' מזוהמת הנחש ומשם ואילך אין שטן ואין פגע רע. וא"ל ומה תיקון הי' לו לדוד לעשות לה א"ל בני להיות' נבעלת מתחלה להדיוט ואח"כ למלך כי אוריה חיצוני הי' והטיל בה זוהמא. וההדיוט הי' מעביר הזוהמא כדין המצורע שאין אשת מצורע נבעלת לישראל אם לא שתבעל לגוי תחלה לקחת זוהמת המצורע א"ל והגוי אינו חיצוני א"ל בני מוטב שיקח הגוי זוהמת המצורע וישראל זוהמת הגוי ממה שיקח הישראל זוהמת המצורע א"ל ר' ולמה לא עשה דוד זה התיקון א"ל כי אמר דוד מוטב שימות שנולד הראשון ממה שתבעל בת זוגו לאחר כי חוה לא היתה ידעה רק הנחש והאדם. ובת שבע לא ידעה רק אוריה ודוד וזה לך האות כי כמה בנים הי' לדוד מנשים רבות ולא הי' מלך על ישראל אלא שלמה הבא מבת שבע שהית' בת זוגו ואם בעביר' באה ולא היתה בת זוגו אין הדין נותן שימלוך שלמה אלא ודאי בת זוגו היתה. א"ל ר' ברוך עושך וברוך קונך כי קנה שמך א"ל ר' הוכיח שאד' הוא דוד הוא משיח א"ל בני אותיות אדם יוכיחו אד"ם דו"ד משי"ח א"ל אוריה זה הנחש הוכיח א"ל אוריה במ"ק עם שמו עולה נחש במ"ק א"ל בת שבע הוכיח שהיא חוה א"ל בת שבע במ"ק עם שמה עולה חוה. ועוד דע אדם בגי' יו"ד ה"א וא"ו ה"א הוא הה"ת הנק' אדם לומר לך אדם מאדם נשתלשל גם ראה והבן כי ד' ומ' רומז לד"ו פרצופים וכשמצטרף הא' עמהם אז נק' שניהם אדם זהו ויקרא את שמם אדם ר"ל צירף הא' עם ד"ו פרצופי' וקראם אדם. א"ל ולמה דרגא תביר במלת נעשה א"ל בני השכי' קב"ה עם אדה"ר וא"ל נשתלשלת הנה סולם לעלות ולדעת ענייני העולם העליון לחבר את האהל להיות אחד שאם תרצה להשיג בתחתוני' לבד תשבר הסולם ואין לך עלי' זו דרגא תביר:

בצלמינו כדמותנו א"ל ומה דמות תערכו א"ל בני הנבי' אמרה

לחכמה להאציל האדם הוא הה"ת ולהיות רוחני מבלי מושג בצלמינו כדמותינו למלוך בתחתוני' ולשלשל אדם הגשמי עם ראש וידי' ושדרה ושוקיים ומעור ועטרה וכל זה דמיון לשבת העליוני' שהראש בו חיך ולשון והנה כתר חכמ' בינ' וזרועות הם חסד ופחד ימין ושמאל חוט השדר' הם המכריעי' השוקיי' נצח והוד ועטר' בכללו' א"ל בני אמר לי אבי ז' צורות קדושות יש לו להקב"ה וכולם באדם שנא' בצלם אלהי' ברא אותו וכתיב זכר ונקבה בראם ואלו הן הז' צורות יד ימין ושמאל שוק ימין ושמאל גוף וברית הרי ו' ואשתו דכתיב ודבק באשתו והי' לבשר אחד הרי ז' צורות א"ל ר' ולמה האציל הקב"ה ט' ספי' בדמיון זכרי' וא' בדמיון נקבה א"ל גם הנקב' היתה בכלל זכר וחטא אדה"ר והוציא' מן הזכרי' ועשא' נקב'. כי עולם השפל אחר שנולדו נשים חוטא הדין נותן שלא ישתמשו עם הזכרי' רק הנקב' תהי' משמשם והכל סימן ודמיון לעליוני' הוא שנא' ומבשרי אחזה אלוה ודע בני שהעל' הראשוני' האצי' עשר ספי' והוא נשמה למדותיו וממנו חיותם ופעולותיו על ידיה' כענין הנשמ' שהאברי' עושי' פעולת'. וראה והבן כי כל הנמצאות וכל הויות העליוני' הם כענין זה וכל א' נשמה לחברת' עד הנשמ' העליונ' מכולם הנק' נשמה לנשמות. וכל הספי' הם מוח של גן היא כ"י כי אליה מריקי' הכל הטוב והרע וכמה קליפין יש למוח העליון שהוא מוח על כל המוחי' וכל העולם למעלה ולמט' כה"ג שהעל' ראשוני' הוא מוח המוחות כנורא עלאה וכל הספירות כולם הם בתוכם ונמצא קליפה עלא' בכולם. ודע והבן שהעל' הראשוני' הוא אור פנימי אין לו שיעור לזכות ודקות ונקיות שלו והאציל ג' רוחניות זה מזה וזה מזה המאציל הוא המוח והנאצל נקרא קליפה וראה והבן שהעליונ' נשמה לאשר למט' הימנו והתחתוני' מלבוש למי שלמעל' ממנו. א"ל ר' ולמה לא

נברא

נברא שאדי בללי שדי או ביו"ד ה"א רק בללי אלהי' א"ל אלהי' הוא מלה משותפת והם שתי תיבות מא"ל י"ה ומא"ל הוא הגוף שאם תהפכהו הוא אלם וי"ה היא הנפש המניעה את הגוף וזהו מי ישום אלם ר"ל הביני' איכ' נותנת כח לעטר' ונשאר אלם והוא כענין נאלמתי דומי' החשיתי מטוב כי בהסתלק הטוב הנכות ישאר אלם וזהו ג"כ ביעקב הוא ת"ת ישראל הנקרא אמת אשר כחו וחיותו מן הא' ובהסתלק הא' אהי' ישאר מיעקב איש תם אם תהפכהו הוא מ"ת וכאשר תצרף הא' עם תם הוא אמת זהו תתן אמת ליעקב ואחרי שאדם נברא בדמות זה השם הוא אלהי' א"כ בהסתלק האדם מן הגוף ישאר מת ר"ל אדם נקרא נפש היורדת לו מן השמי' והגוף הוא בשר אדם. וזהו שאמר אבי ז"ל בשם אליהו ז"ל שהגוף נק' לבוש אדם וזהו שאמרו רז"ל כי ישראל נק' אדם על שנפשו יורדה לו מאדם אבל עכו"ם שנפשם באה להם מכוחות הטומא' נקראי' חזיר וא"כ בשר ודם של גוי הוא גוף והנפש הוא החזיר א"ל ר' והלא דהע"ה אמר טוב לחסות בה' מבטוח באדם והוא אדם חילוני א"ל אדם חילוני נקרא אדם פנימי לא נקרא ואדם חילוני נק' חזיר מטעם שעתידין לחזור ולהודות שהשם הוא אחד ולו הכח והממשל' נמצא שאדם דוגמת אלהי' הוא וע"כ אמר ויברא אלהי' ולא אמר שדי או שם אחר. וראה והבן שצלם ודמות הם זכר ונקב' אלא הם ד"ו פרצופי'. והכוונ' שהבינ' אמרה לחכמ' נעשה אדם הוא הצלם והדמות שכן צלם עולה יהו"ה ור"ל י' פעמי' ה' ה' פעמי' י' ו' פעמי' ה' ה' פעמי' ו' עולה בגי' צלם. ודמות היא עטר' והנה צלם עלה הרחתי' ודמות מה"ד א"ל ר' סדר המאמר קשה לי מה פי' יש בגולה בצלמינו כדמותינו כי הי' די לומר נעשה אדם בצלם ובדמות א"ל א"כ צריכי' אנו לחזור בשלשי' ושתי' נתיבות לבאר כל א' וא' במקומו ואומר דע כי יש נמלא ועליו אל תדבר והוא המליא מלוי אחד והוא השכל' וראשית כל הנמלאי'. וכל הנמלאי' מכתר עליון ולמט' וכולם לא נמלאו רק מאמיתת מליאותו ואינו עובר בדין בני חילוף ולא בדין הוי' והפסד כי הוא ראשית כל המליאות ושבהר המליא מלוי אחר והיא חכמ' והי' רואה בשכינ' קין הי' בכתר והי' בחכמ' ונקרא הי' הרואה בחכמ' גולם הוא שנאמר גלמי ראו עיני"ך ר"ל גולם מבלי צורה וכל גולם מוכן לקבל כל הצורות זהו גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ר"ל ספרך ספר ספור כי החכמ' כשהי' גם יכתב ולכ"ד כל מעשה אצילי' והאהובי' ימי' יצרו ולא אחד בהם הי' ימי המעשי' מן הבינ' ולמט' (והם) חסד וגבור' ות"ת ונצח והוד ויסוד והוא שאמר דהע"ה לך ה' הגדול' והגבור' והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמי' ובארץ הרי ו' שמות שכ"א מאלו ו' שמות פעל מלאכ' ליום א' וכן כולם ולא אחד בהם ולא כתיב בה' וקרינן בא' ר"ל ולא אחד כי אם אחד בהם וממנו יבוא הכל ועל ידו יעש' הכל ולפיכך אמר בהם ולא אמר מהם. א"ל ר' והלא המליא הכתר את החכמ' א"ל בני כל הציורי' כולם הוא במחשב' הוא הכתר והמלי' החכמ' ועשאו יוצר והחכמ' נקראת בראשית הוא שנא' בראשית ברא. כי החכמ' הוא הפועל והיא הוא הצור' וע"כ נקראו כל הכחות המצויירות בחכמ' בשם אלהי' כי בו נצטיירו כל הכחות ל"ב נתיבות ועל כל נתיב ונתיב אמר אלהי' ואלו הם

א בראשית ברא אלהים. ב ורוח אלהים מרחפת.
ג ויאמר אלהים יהי אור. ד וירא אלהים את האור.
ה ויבדל אלהים בין האור. ו ויקרא אלהים לאור יום.
ז ויאמר אלהים יהי רקיע. ח ויעש אלהים את הרקיע
ט ויקרא אלהי' לרקיע שמי'. י ויאמר אלהים יקוו המי'.
יא ויקרא אלהי' ליבשה ארץ. יב וירא אלהי' כי טוב.
יג ויאמר אלהי' תדשא הארץ. יד וירא אלהי' כי טוב.
טו ויאמר אלהי' יהי מאורות. טז ויעש אלהי' את שני המאורות.
יז ויתן אותם אלהים ברקיע השמי'. יח וירא אלהי' כי טוב.
יט ויאמר אלהי' ישרצו המים. כ ויברא אלהי' את התנינים.
כא וירא אלהי' כי טוב. כב ויברך אותם אלהים.
כג ויאמר אלהי' תוצא הארץ. כד ויעש אלהי' את חית הארץ:
כה וירא אלהי' כי טוב. כו ויאמר אלהי' נעשה אדם.
כז ויברא אלהי' את האדם. כח בצלם אלהי' ברא אותו.
כט ויברך אותם אלהי'. ל ויאמר להם אלהי' פרו ורבו.
לא ויאמר אלהי' הנה נתתי לכם. לב וירא אלהים את כל אשר עשה.

אלו הם ל"ב נתיבות החכמה שכל אלהי' נצטייר בחכמתו והזהר מאד בנפשך באמרי כי כל אלהי' נצטייר בחכמתו שלא לעלות בדעתך שיש כח כפשי בעלת העלות חס וחלילה וכל מי שיעלה בדעתו לומר דבר מכל אלה אין לו חלק באלהי ישראל ובתורתו ועוד ר"ל ולא אחד בהם זהו כתר עליון שנק' אהיה שאחלתו בא'. ועתה בני הואיל והתחלתי אפרש ואשלים מענה א' מספר איוב וגם יתבארו כל הל"ב נתיבות וסוד הצירים וסוד הנ' שערי בינה כולם יתבארו באו"א בענייני ובמניינו ודע שכל *) זה יתפרש על ג' דרכים. א' בעולם. ב' בשנה. ג' בנפש. ודע כי עלת העלות יתחייב ממנו שכל השפע בתכלית הפשיטות עד שאין בינו ובין עלתו

*) ל"ל ס"י ועי' בהקדמת פי' ס' יצירה המיוחס להראב"ד שם תמצא כל הענין כי המחבר ז"ל העתיקו משם.

עלתו דבר אלא שזה עלה וזה עלול וזה השכל השכיל את עלמו ואת עלתו. ועתה תרא' ותבין כל ל"ב נתיבו' עם חמשי' שערי בינה כולם סדורים זה אחר זה. ואלו הן א איפה היית ביסדי ארץ. ב מי שם ממדיה כי תדע. ג או מי נטה עליה קו. ד על מה אדניה הטבעו. ה או מי ירה אבן פנתה. ו המימיך צוית בקר. ז ידעת שחר מקומה. ח הבאת עד נבכי ים. ט ובחקר תהום התהלכת. י הנגלו לך שערי מות. יא ושערי צלמות תראה. יב איזה דרך ישכון אור. יג וחשך איזה מקומו: יד הבאת אל אוצרי שלג. טו ואוצרת ברד תראה. טז איזה דרך יחלק אור. יז מי פלג לשטף תעלה. יח ודרך לחזיז קולות. יט הים למטר אב. כ או מי הוליד אגלי טל. כא מבטן מי יצא הקרח. כב וכפור שמים מי ילדו. כג התקשר מעדנות כימה. כד מושכות כסיל תפתח. כה התוציא מזרות בעתו. כו ועיש על בניה תנחם. כז הידעת חוקת שמים. כח התרים לעב קולך. כט התשלח ברקים וילכו. ל מי שת בטוחות חכמה. לא או מי נתן לשכוי בינה. לב מי יספר שחקים בחכמה. לג ונבלי שמים מי ישכיב. לד התצוד ללביא טרף. לה וחית כפירים תמלא. לו מי יכין לעורב צידה. לז הידעת עת לדת יעלי סלע. לח וחולל אילות תשמור. לט מי שלח פרא חפשי. מ מוסרת ערוד מי פתח. מא היאבה ראם עבדיך. מב התקשר ראם בתלם עבותו. מג התבטח בו. מד התאמין בו. מה כנף רננים נעלסה. מו התתן לסוס גבורה. מז התלביש צוארו רעמה. מח התרעישנו כארבה. מט המבינתך יאבר נץ. נ אם על פיך יגביה נשר. א' איפה היית ומלת איפה היא דרישה על מקום הענין והוא כענין איפה הם רועים. ומה דרש הקב"ה מאיוב ואמר לו איפה ר"ל שאל ודרש על סיבת מציאת איוב וסבת כל המלאכי' וזה ענינו איפה היית מציאת עצמך ומשם ואילך שאלו על מציאת כל המלאכות ומקומם וסדרם וכל ענינם כאשר אפרש בע"ה. וכן אמר הקב"ה לאיוב אמת שאתה וכל המלאכי' למעל' ולמט' מעלת העלת נמצאו בכתר עליון ומכתר עליון נמצאו למט'. א"ל הקב"ה יודע אני כי תשוב לי ומ"מ אני שואלך והגד אם ידעת המשכתן ומלת איפה היא מלה מורכבת ופירושו אי פה אי מזה תבא והיא שאלה מלשון איה. וא"ל הקב"ה איפה בה' ולא אמר בא' להרמיז לו שבתוך הא"י פה ופה היא בשערי בינה כי פי ה' דבר ומלת א"י כתר חכמה א' בכתר י' בחכמ' וא"ל הקב"ה שם ה' שבתך ואפ"ה הגד ר"ל תמשוך משם האצילות אם ידעת באיז' אופן נמשך הש"ת מן הבינ' כי כל המחודשי' משם נובעי' ונאצלי': **ואמר זו השאלה חזר ושאל לו מי שם ממדיה כי תדע ר"ל כל הדברי' הנאצלי' צריכי' אל גבול ידוע כל מין ומין הן מלאכות העליוני' והתחתוני' ומה שביניה' ואפי'**

האישים הן עולם הגשמי והם המלאכי' בעולם הגשמי וכל מין ומין צריכי' אל גבול ידוע כי המין האנושי מתחלף בגבולו . כיצד. ראובן ושמעון לוי ויהודה אין להם השוואה אחת לא באורך ולא ברוחב ולא בעובי ולאו דווקא בגופם אלא אפי' באברי' כל אבר ואבר מיחלף מחבירו באורך וברוחב ואין עצם של פרק קטן שבאצבע קטנה שוה לעצם השוק ולא עצם השוק לאצבע לא באורך ולא ברוחב ולא בעובי אלא כ"א מהן משונה מחבירו וכן בכל מין יש להם גבול ואלה והבן אצבעות הידי' אין א' דומה לחבירו ואמור לי המדות והגבולים שבכל אבר ואבר ומכל אישי המין מאיזה נתיב נמשכין והקב"ה בשאלתו שאמר מי שם ממדיה כי תדע. הרמיז לו המדה הנק' מ"י והוא הבינ' שנא' את מי נועץ ויבינהו וא"ל הקב"ה דע כי הבינ' נבעת בחכמ' ומן החכמ' בא אליה הגולם והבינ' מכינה אותה לקבל צורה ור"ל הבינ' הי' המגביל גבול לכל המיני' ולכל האישי' ולכל הפרטי' וזהו הנקר' מדת עולם ר"ל מדתו של עולם. וצריך שיש' בכח המהווה היא הבינ' כח הדמיון לדמות כל אישי המין למינו וכל שיש לבינ' כח הדמות והצלם הכל מכח החכמ' זהו שאמר נעש' אדם בצלמנו כדמותינו. ודע והבן כי בבינ' יש בה צורת כל הדמיונות ולכן נקרא הבינ' **פועל** וצורה **והתכלית** וכשם שיש בה הדמות בפועל היא הבינ' כן יש לה סדרי האברי' הפשוטי' והמורכבי' כולם מסודרי' בזה אחר זה.. גם יש לפועל כח חקיקה לחקוק פרטי האישים החלולי' חלולי' והאטומי' אטומי' כפי הצריך כל פרט מפרטי האישי' של המיני' עד שיתדמה כל מין ומין למינו העליון הם עשר ספירות א"כ כפי הכוחות הללו של הבינ' שיש לה מצד החכמ' נק' הבינ' **פועל צורה ותכלית בורא ויוצר וחוקק** וגם יש לה לבינ' כח לתת גבול בחקיקתו עד שיהי' כל חלול וחלול דומה למינה וכן כל עוביו של חלול בעצמות ובכל דבר כי יש מקומות בעצמות וגידים ואברי' א' רחב וא' קצר וקלפתם עבים וקלפתם דקים. וכן הדין בכל דומם צומח חי ומדבר . ובכל צבא השמי' ובכל עשר ספירות והכל מכח א"ל שד"י . כי זה דע לך כשיתפשטו החלקי' לגבול קצב וידוע בכל מין ומין ובכל חלק וחלק בזמן ידוע וקצב. ויותר אין להם התפשטות ר"ל משנשלם זמנם הכל הוא מא"ל שד"י ע"מ הבינ' הינה פועלת רק למעל' ומשם ואילך גוזרת לעצרה ופועלת ולכן נק' גם היא א"ל שד"י ונקרא אל שדי על שהיו נמתחים והולכי' ואמר להם הבינ' די ומיד עמדו זהו אני אל שדי אני הוא שאמרתי לעולמי די ושם בעל הגבול הוא שם וו"ל והליכות עולם לו ולו יקהת עמים. וראה והבן וו"ל בגימט' שם של מ"ב והוא שם מן "ויסע "ויבא "ויט ואומר להם הבינ' יתקמטו ויתנגבו ולא יצאו מגבולם

אן

שן באורך שן ברוחב שן בעומק והשם הוא רי"ו ר"ל אר"ך בגימטריא רי"ו כל אלו הם כחות השכי' שנבראת בחכמ' כענין ה' בחכמ' יסד ארץ. ודע והבן כי כשם שהשכי' נקר' אל שד"י שהאצילה עולם העליון כך העטר' נקרא שד"י שהאצילה עולם הגשמי ומה שלמטה ממנה ונקרא גם הוא פועל וצורה ותכלית בורא ויוצר וחוקק אמנם הכל מכח השכי' אך השכי' אינה פועלת אלא בעליוני' אבל בעולם הגשמי גוזרת על העטרה ופועלת ע"כ שאל הקב"ה לאיוב אחר השאלות שעברו וא"ל אמור לי על מה אדניה הטבעו והקב"ה שאלו ושאלתו היא תשובת הענין והי' מרא' לו כל דבר וכשאמר לו על מה אדניה הטבעו כך אמר לו:

דע והבן כל אשר בארץ היא העטרה הכל נשפע לה מן השמי' העליוני' והיא השכי' עם י"ב עמודי עולם והם י"ב הויות שהוי' מצטרף עם ז' עמודי' הוא עולם ההיקף ועם עמוד אחד הוא צדיק יסוד עולם. וכן הת"ת ושם תלוות על י"ב עמודי' הם י"ב הויות של אהי"ה כי מהם קבלו כוחם. והם נקראי' מה שנא' תולה ארץ על בלי מה וזהו שנאמר יי' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. ר"ל יו"ד ה"א וא"ו ה"א עולה מ"ה לומר לך שהוי"ה ואהי"ה כל אחד מהם מצטרף י"ב הויות ואמר בלימה והוא מלה מורכבת בלי עולה מ"ב והוא שם של מ"ב. ומ"ה הוא יהו"ה במילואו ומה אדיר שמך ר"ל ממה שהם י"ב הויות אדיר שמך הוא העטרה. חזר ואמר לו הקב"ה או מי ירה אבן פינתה ר"ל א"ו שהם ז' ספירות ומתחילין מחסד מ"י שהיא השכי' האצילם ואבן פנתה הוא הת"ת הוא הארץ העליוני' הנק' אבן שתיה על שממנה הושתת העולם ואימתי הושתת העולם ממנה כשהסכימ' פמליא שלמעל' לחדש השמט' הוא שמיטת הפחד הבא אחר שמיטת החסד ופמליא של מעל' הוא מכח החסד הנק' כוכבי בקר. ומצד הגבור' הנקרא בשם אלהי' ונקרא בני אלהי' כולם שאלו ליוצר הכל לחדש עולמו הוא שנאמר ברן יחד כוכבי בקר. ויריעו כל בני אלהי' אז ירה שתי' עשרי' אבני' הם י"ב הויות וירה אותם בכח הת"ת והוא אבן שתיה והוא השכי' שגם השכי' נקראת אבן שתיה שממנה הושתת העולם שממנו נתיחד העולם העליון ואלולא הארץ שהיא העטרי' וכל אשר בה א"ל ר' האומר לא יתהוו' דבר מלא דבר אלא מין ממינו ולדעתינו הקדוש' הטהורי' ונקים שהעולם מחודש אם יבוא השואל אותנו לומר לנו העולם לא ימלט מב' פני' או שהי' חומר קדמון שממנו נתחדש העולם עליון ואלולא או לא הי' שם חומר כלל אלא עלת העלות לבדו אם נשיב לו שהי' שם חומר קדמון הרי האמנו שיש דבר קדמון זולת השם לבדו וא"כ זו כפירה בדתינו ואם נשיב לו שלא הי' שם אלא הקב"ה ברא את עולמו מעצמו א"כ חלילי' עצמותו נתגשם גם זה כפירה בדתינו וא"כ מה נשיב לו א"ל בני על אלו השאלות אמר הקב"ה לאיוב איפה היית ביסדי ארץ הגד אם ידעת בינה. והשכי' היא כח חכמ' ובינ' היא מציאות העולם אבל בעלת העלות אין לומר שהי' שם חומר ולא בריאת עולם מעצמותו רק כוחותיו הם חכמ' ובינ' המציאו העולם מ"מ למה הי' העולם בזה השיעור דווקא לא פחות ולא יותר. וגם יוסיף לשאול איך יצא בעל השיעור והוא העולם מכח בלתי בעל שיעור הוא חכמ' ובינ' ומה נשיב לו. א"ל בני באלו השאלות השיב הקב"ה לאיוב מי שם ממדיה כי תדע או מי נטה עליה קו ר"ל השכי' יש לה כח המדות והשיעורי' וכפי השמטה שהוא הפחד עשה העולם בזה השיעור כי אין ראוי לזאת השמט' אשר עשה היצר הרע עולם יותר יפה ויותר משוער מזה השיעור והשכי' נותן לו כח לעשות כל דבר כמשפטו א"ל ר' וגם ישאל השואל וכי אפשר להיות איכות היסודות היפך מטבעם או לאו אם נאמר לו אפשר יחזור וישאל די איכות שהם לח וחם וקר ויובש. הם עצמן מאין נתהוו אם מעלול הראשון הוא חכמה אלהי' והוא הי' עדיין עלול הראשון מאין נתחייבו לו אלו ההפכיים היש בעלת העלת דברי' הפכיי' כאלה ואם נשיב לו כי הוא פשוט יאמר לנו א"כ מאין מקור התחלפות האיכות והתהפכם א"ל בני על אלו השאלות אמר הקב"ה לאיוב על מה אדניה יסודות של הטבע' הטבעו ר"ל על מה על החכמ' הנקרא מ"ה כי החכמ' נושא האיכות ההם ומאין תמלא והבינ' צורת החכמ' ואחרי שידע שטבע היסודות ואיכותיהן הפשוטי' יש מכח החכמ' הנקרא מ"ה א"כ יש לנו לשאול אם יצא עלת העלת מן הכח אל הפועל או לא אם נאמר לו לא יצא מכח אל הפועל א"כ יאמר אחר שאינו יוצא מי ירה אבן פנתה יסוד ופינה ליסודו של עולם א"ל בני נאמר לו מי שהיא כח השכי' וכח השכי' הוא עלת העלת הוא ירה אבן מחכמ' וכתר עליון אל פנתה ובאבן הזאת היא השכי' צייר המצייר כל הציורים כולם. אבל על עלת העלת אין לחשוב שום מחשב' כלל. ועל גבול העולם נאמר מי מדד בשעלו מים ושמים בזרת תיכן וכל בשליש עפר הארץ ושקל בפלס הרים וגבעות במאזניים ר"ל בשעלו במשעול הכרמי' שפרושו נתיב ודרך ופינה מדה אחת יש לפועל יתברך עשה שמי' לבדו ר"ת עש"ל ושמי' בזרת תיכן ר"ל הזמינו במדתו וכל בשליש עפר הארץ שליש הוא מדה של ת"ת שהוא אות שליש' מן השם ר"ל הו' של יהו"ה רומז בת"ת והוא אות שלישי ומל' וכל פי' ומדד וזהו שארז"ל כל אמתא במס' עירובין סוף דבר בני זהו שאמרתי לך בעלת העלת השמר לך. ובעת"ה לפנים אגיד לך. אל"ר מהו הדמוים שאלה שאתה דומה אותי יהי' כדבריך בעלת העלה לא אדבר עד בא הזמן מ"מ

העמידנו

שעמידי באצילות כי קשה עלי מאד כתר העליון הוא עלול מעלת העלות. ושכתר האצילה החכמה והחכמ' האצילי' הבינ' ושבינ' האצילי' השיקף מה צורך לכל אלו א"ל עלת העלה גזר שיעשה אדם גשמי ואלולי הבירות שלמעל' לא יעש' אדם למט' שכל כח וכח של מעל' נותן כח למט' ולכן האציל הכתר והחכמ' והבינ' אשר שלשתן נק' ראש אחד. ואחר האציל החסד זהו זרוע ימין. ואחר הא"ל הפחד זהו זרוע שמאל. ואחר האציל הת"ת זהו הלב והגדרה. ואחר האציל הנצח שזהו ירך ימין. ואחר האציל ההוד שהוא ירך שמאל. ואחר האציל היסוד הוא המעור והשערות כביכ לו הם כוחות חלוקים המסבבים אותו לקבל מהודו והדרו. ואחר הא"ל העטרה הוא הפיעה שבמילה ושערות בית השחי בימין ובשמאל הם כוחות ישמעאל ועשו הנאחזים מאברהם ומיצחק הוא חסד ופחד. ובינ' אטמיהם האת הירכים לעולם לאים ואין בם שערות כי אין שם אחיז' ובבית השחי יש לאות מעט מן המעט ושערות רבות לומר שאין נותנין לכחות החיצוני' רק מעט כדי פרנסתם והאדם צריך להיות למעל' אבר רוחני כנגד כל אבר שלו כי בלאו הכי האדם לא יחלל. וזהו נעשה אדם בצלמינו כדמותינו. א"ל אם השם רוצ' להאציל אדם כאשר אמרת יאצליהו בעין א' בזרוע א' בירך א' ולמה האציל כל אלו הכוחות. א"ל אם יאצל זרוע אחד של ימין לא יתקיים ברבוי כי הוא רחמי' ואם בזרוע שמאל הוא דין וידקדק ולא יתקיים אפי' אדם אחד ע"כ הוכרח בשניהם ומאחר שכן הוא העולם אינו ראוי להשתמש בהם והאצילו האחרי' הם ת"ת ויסוד ונצח והוד וגם אלו ראה הקב"ה שאין העולם כדאי להשתמש בהם האציל את השכינ' א"ל אומר אני לך דבר א' כי לא אוכל להשיג צורך האצילות ועניינו. ונחזור לומר לך ענין בריאת היבש' איך נולדה א"ל בני אמרה הבינ' יקוו המים מתחת השמי' הוא ת"ת אל מקום א' ותראה היבש' כי כאשר יצאו המים הנמשכי' אל הת"ת מלמעל' הם חסד ופחד שגם הפחד יש לו מים אלא שהוא מעט מן המעט וגם המים היורדים אליו דרך השדרה מכתר חכמ' ובינ' ויצאו מהת"ת אל דרך שני צינורו' לכור אחד מצד נצח וא' מצד הוד. ובאו תיכף ונתקבצו ליסוד ואז שתמה הבינ' השני צינורות אשר הגיעו אל היסוד א"ל ר' במאי שתומי' א"ל בשני דלתין א' של אדני וא' של שדי כאשר י"ש משדי ואד"י מאדני לרפס והיא יאה"ני כי הבינ' נושא עליוני' ותחתוני' בכח כתר וחכמ' והד' אחד של שדי רומז בבינ' והד' של אדני רומז בעטר' ר"ל הבינ' שותמת המים הבאים אליה מלרדת למטה כשהעולם אינו כדאי. בגיחו מרחם יצא ר"ל הים בהוציאו אותם כמי שיצא מרחם ר"ל כשנאצל' העטר' שנקרא י"ם כמו שיצא מרחם כי יצא מן הכח אל הפועל וגם בגיחו מרחם יצא כלומר כשיצאו המים ונקוו שצינור נסגר שלא יעבור שחק יותר שם לו הוא הד' אמורות שחול הסוגרת את מי הים: ורא' והבן כי כאשר נקוו המים אל מקום א' היא העטר' נסגר עליהם שצינורות בדלתן הם שני דלתים לבל ישובון לכסות הארץ היא העטר' שנא' גבול שמת בל יעבורון בל ישובון לכסות הארץ: ודע והבן כי יש חול פנימי ויש חול חיצוני חול פנימי הם הדלתים חול חיצוני הוא החול. והנה דל"ת מלמעל' סוגרת בעד המים לבל ירדו על הארץ ודל"ת מלמט' לבל ישובון לכסות הארץ ולא"ל על שארז"ל במלת תהו ובהו תוהו זהו קו ירוק שמקיף את העולם כולה והיא הבינ' שהפחד נאחז ממנה בהו אלו אבנים המפולמות משוקעות בתהום ומהם מים יוצאי' בעולם ר"ל אבנים המפולמות הם חסד ופחד משוקעות בתהום היא הבינ' ומהם מים יוצאים בעולם ר"ל משפיעי' בעולם הוא הת"ת הנקרא עולם ואל יקש' לך שהפחד הוא אש. כי הכל כפי המקבלים ובעבור שהת"ת משפיע בעטר' מה שמקבל מהזרועות נק' גם העטרי' בהו ר"ל בו השפעת הה' שהיא בינ' והשפעת הו' הוא ת"ת זהו בה"ו א"כ האבן זאת שנאמר בו או מי ירה אבן פנת' נק' בהו. ובהו לשון ישות והדברים משתלשלים למט' ובמאמר יקוו המים נתקבצו כל מים אשר היו על הארץ אל התהום ובקשו המים לכסות את העולם וצוה השם להיות תחתו' בכסותו הוא הענן שנא' בשומי ענן לבושו ואומר תהום כלבוש כסיתו. ושגר כנ"ב התהום גם הערפל ורא' והבן שני דלתי"ם סגרו לבל יקיף התהום את העולם. ערפל בגי' רקיע ר"ל בגיחו מרחם יצא כאשר נמשכו המים לצאת מן התהום לכסות את העולם כמו שיוצא הולד מן הרחם לתוליד כן יצא והכווני' כענין שיצא השפע על היות מן הרחם שהוא ת"ת ישראל אל העטרי' ואשבר עליו חוקי ואשים בריח ודלתיים ר"ל כאשר הקפתי את התהום בענן וערפל שוב פסקתי עליו גזירותי ושמתיהו פרוזין ושברי' עד שנתקשר וכתי' קצתו חול ים וקצתו חקקתי לו ושמתי לו נתיבות ודרכי' להמשיך בהם הוא שנא' הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה ורא' שנפסק' הגזיר' שגזר על התהום לשיר הים ר"ל התהום היא הבינ' ולאפים המים שלא לרדת בעטר' גזרה עלי' מלמעל' זהו שנא' והארץ הית' תהו ובהו כלומר מיללת ומקוננת על שנתרחק' ממנ': ועוד י"ל על ואשבור עליו חוקי ר"ל כשם שחוקי לבלי גבול כן בדין הי' להמשיך להם לבלי תכלית אלא שאני א"ל שדי שאמרתי לעולמי די וזהו עד פה תבא ולא תוסיף ור"ל עד שם של בן ד"א הנקראת פה. וימנע מרשעי' אורם ר"ל נתכסי' אור הו' ואור משך הו' מתמורות הם הרשעי' המתגלגלי' בבהמות בשקצי' ורמשי' ומעופפים' כהכס' אורם ר"ל כנה אורם לצדיקי' לעתיד לבא הוא שנא' ויגדל

ויבדל שני פעמי':

הבאת עד נבכי ים דע בני כי יש ים שהוא מוכן לקבל צורת כל האותיות האמת כי אותו הים אינו צורה קיימת אלא בכל רגע פושט צורה ולובש צורות אחרות ולפי שאין לים הזה צורה קיימת ולכן נק' נבכי ים כענין נבוכים הם בארץ ר"ל הים היא העטר' ופושט צורות ולובש צורות אחרות ר"ל פעמי' מקבלת מהת"ת ופעמי' מן הוד פעמי' משכיל וזהו נבוכי' הם השתי השפעות בארץ היא העטר' ולכן טועי' בים הזאת כי רואי' שתי צורות דין ורחמי' וכל ים שהזכירו בפרק המוכר את הספינ' כולם מדברי' מים הזה ולכן גל אחד גבוה ת"ק פרסה הוא גל הים ההוא היא העטר':

ובחקר תהום התהלכת ר"ל בחקר של מים התחתוני' הנגלו לך שערי מות ושערי צלמות תרא':

א"ל הקב"ה לאיוב דע לך שאין המות שוה לכל אך מינין מינין הם ר"ל אחד ממיני המלאכי' כחייבם ויורש תולעי' הנה שמת מהמלאכי' וכן לבעלי חיים מות לגמרי או בשר מבשרו בלה ומת מחיותו ולאח אחר משם במקום ההוא והנה בשר שהוא מת וכן מין המדבר דינו כבעלי חיים א"כ כל מין ומין מן החי ומן הצומח ודומם בעולם והמלאכי' והכוכבי' ומזלות ועולם השפל' וכל אחד ואחד יש לו לפי סדר מעשיו עליית וירידי' שהעליי' הוא חיות והירידי' הוא מות ועל שמעלות האלו' נאמר שערי מות. א"ל ר' אחר שהזכרת שערי מות א"כ ד' מיתות ב"ד מאין נגזרו ימותו כולם מית' אחת או ידונו מיתות הרבה כענין לקרוע כדג וכיוצא בהם ולמה אמרו תור' (סקיל' שריפ' הרג חנק) דוקא לא פחות ולא יותר לא שנא יש ב"ד לא שנא אין ב"ד ד' מיתות מתנהגות כמו שארז"ל אע"פ שד' מיתות בטלו דוגמתן לא בטלו מי שנתחייב סקיל' נופל מן הגג או חיה דורסתו. ומי שנתחייב שריפ' נופל באש או חי' מכישו שארס של נחש שורפו. ומי שנתחייב הרג לסטים באים עליו והורגים אותו: מי שנתחייב חנק נטבע בנהר או מת באסכרה וכל אלו אי אפשר בלא סבה וענין ועל שנתו אני שואל א"ל בני סקיל' נקמת התפארת. שריפ' נקמת הפחד. הרג נקמת העטר'. חנק נקמת היסוד. א"ל ר' איז' מהם חמור' א"ל מית' שיש לה איסור היא חמור' מחברת' וע"כ חשבו חכמים לעורר שב"ד איך לעשות אם נתערבו חייבי סקיל' עם חייבי שריפ' ומה יעשו וארז"ל אחר שאין מכירין אותו ידונו אותו בקלה ואע"פ שנתחייב מית' חמור' א"ל תמה אני ע"ז שענין אם זה נתחייב מית' חמור' וידונו בקל' לא יתכפר עונו שלא קיבל דינו כמשפטו ואם ידונו במית' חמור' אם נתחייב מית' קלה א"כ ליערו את הנפש שלא כדין וי לב"ד ואחר שיש ספק בדבר למה ידונו בקלי' אדרבא ידונו אותו בחמור'. א"ל בני דע לך שכל אדם קרוב אצל עצמו וב"ד אומרים הואיל והקב"ה ישלים משפטו נדונו בקל' ממה שנדון אותו בחמור' ואינו חייב אלא קלה א"כ יענש הקב"ה ממנו עלבונו א"ל ר' והלא ארז"ל שהסנהדרין הם שבעים ועם השכינ' הם ע"א ומאחר ששם השכינ' ומסכמ' בדינו א"כ מה שעשו עשו ואין דין ומשפט א"כ ידונו בחמור' א"ל בני אומר לך דבר אחד ותסתום פיך. דע כי בהיות האדם מחצ' עונות ומחצ' זכיות קב"ה שהיא השכינ' והתובעים לפניה זה תובע דין וזה תובע רחמים והתובעים הם חסד ופחד והשכינה מטה כלפי חסד. כן הדבר הזה בספק מיתה כשהשכינ' דנה עם ב"ד מטה כלפי חסד ולכן ידונו בקלה א"ל ר' איך הסקיל' נקמת הת"ת א"ל בני כי משם רועה אבן ישראל אבן היא העטר' ולוקחת נקמה מקימה שהיא הת"ת באבן ולכן אמרו נופל מן הגג שהוא רומז לעטר' או חיה דורסתו כי היא חיה אחת מד' חיות. שריפה נקמת הפחד שאש הגדולי' שורפה מגלי הכלה כי השכי' החסד עמו וע"כ משקעין אותו בזבל עד ארכובותיו כי אין להעמידו במקום קדוש' וטהרה ונקי'. רק במקום הזבל והטינופת מראין לו כי ה' כחמר ביד היוצר המשבר ועושה חליפין אפי' פחות משוה פרוטה הם שקלי' ורמשי' וזה ענין הזבל שהרמשי' מן הזבל לותחים ושם נדרכי' ר"ל אי לאו שקיבל דינו אבל היי' מתגלגל אפי' בפחות משוה פרוטה ולכן ארז"ל או נופל באש מדת הדין הקשה או נחש מכישו מדה"ד הרפה ושניהם אש אלא שזה קשה וזה רפה זהו כשאין ב"ד אבל אם יש ב"ד משקעין בזבל עד ארכובותיו ושורפין אותו ונותנין סודר קשה כנגד הגבורי'. בתוך הרך כנגד החסד שהוא הסכים עמו ואפ"ה מרחם ולכן הסודר הוא רך וגם צריך להיות למעלה מן הקשה והקשה גנוז בתוכו שכן החסד הוא על הגבור' ואחר שהוא נותן הקש' בתוך הרך כורך על צוארו ממעל לשימנים שהם שני צנורות החיים ושני עדים הם כנגד כלה ויסוד משכינו' במיתתו וזה מושך אילך וזה מושך אילך עד שיפסוק ממנו רוח אלהי' חיים ופותח פיו ומתיכין בדיל או עופרת או כיוצא בהם וזורק לתוך פיו זה כנגד האש הגדולי' שיורדת על האש שלמטה הוא השכינ' כן הבדיל יורד ושורף בני מעיו אתכם גופם נשרפין ונשמתן קיימת ולפיכך אין מאבדין כל הנשמה שהם הריאה והשר עם הריאה לבד כלי המאכל נשרפין. הרג נקמת העטר' כי היא נקראת חרב נוקמת נקם ברית. חנק נקמת היסוד ומשקעין את החייב בזבל עד ארכובותיו ונותן סודר קשה בתוך סודר רך וכורכין על צוארו זה מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שנפשו יוצאת ר"ל הקשה והרך הם כלה והוד קשה הוד ורך כלה ואמרו כשאין ב"ד נטבע בנהר והוא מיתת החסד כי היסוד בן בנו של החסד ובן בנו הרי הוא כבנו. והסרג צריך להיות

במרג

בארץ ארץ נקוה כנגד ברית והכנסי כאלי על העץ שהוא אבן והעץ הוא היסוד כי הוא נקרא פרי העץ פרי הוא עטר' עץ הוא היסוד וזהו שאמר הקב"ה לאיוב הנגלו לך שערי מות של כל מין ומין ואיזה שער נדחו נפשות המתים על מטתם או במיתה בידי שמים או במיתה ב"ד ושערי צלמות המתפשטי' על כל הגלאות הן בדומה הן בלומה הן בים הן במדבר הן בכל שאר המחודשי' והמתי' בנשיק' בסוד ואתם הדבקי' בה' אלהיכ' חיים כולכם היום ודע כי בת"ת ובעטר' הם יסודי י"ב שבטי יה והם י"ב הויות יהו"ה אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש והנפשות והרוחות אלה יש להם י"ב ציורי' בת"ת וי"ב ציורי' בעטרה ובהם נשמות י"ב שבטים אשר בהם נכללי' כל ישראל הנה איזה שבט שישתלח הנפש יקרא ב"ת החיים ואחריו ממנו קרוביו ואחריו אבות ואחריו בנים ואחריו חולי ואחריו זיוג ואחריו מות ואחריו גלות ואחריו בית ממשלתו ואחריו אוהביו ואחריו אויביו . הנה הקפת י"ב הויות .

(אבל על דאבדין ולא משתכחין ובכאן מלאכו * חסר כאן ה' שורות)

א"ל ר' אמרת לי איוב ד' מיתות ואיך נוהגי' בעולם ונתיישב דעתי ולא נשאר בי ספק מ"מ ר' דע לך שהכרת קשה עלי לדעת ענייני א"ל בני ר"ל שיכרת מבית היותו ויפסוק ממנו כח חיות שמחי' אותו כי כאשר יוגזר עליו גזירות מות או כרת הנה האויב שהוא בעל חוב והוא שמא"ל שהוא כאחז ומפח"ד והוא בעל חוב על העבירו' אשר בסבת העבירו' נתחייב מיתה הולך אל הפחד וקובל והוא הורס הליבורת על החיים הנמשכי' מן שם המפורש אל השבטי' ומן השבטי' אל המשפחות ומן המשפחות אל האיש ההוא ועתה שחטא ונפסקו החיים מושכין אותו בכח המושך ולוקח אותו המושל הוא שם ומראה ענייני ופעולותיו הרעי' ומיד הספירות ידחוהו בכח הדוחה הוא הטט' שאינ' מקבלי' אותו לקרב אל השער כלל וכלל ומוסרין אותו לדומה ומוליכין אותו בתמורי' ואשר למות ואשר לגהינם ואשר לדין בני חלוף וראיי' גדולי' מחזקיהו המלך שחלה והלך ישעיהו ואמר לו לו לביתך כי מת אתה ולא תחיי' ועמד חזקיהו והתפלל ונתוספו לו ט"ו שנים ואחר שקם מחוליו ונתבשר לו על תוספת חיים אמר אני אמרתי בדמי ימי אלכה בשערי שאול ר"ל שכך אמר חזקיהו אמרתי שבכריתת ימי אלכה בשערי שאול . שאול הוא גיהנם והוא תמורת חיים שהוא גן עדן ודע בני שדומה הוא מלאך הממונה על השאול ויש לו תמורו' רבות וכששבתי בתשוב' וקבל השם יתעלה תשובתי בדרכי ע"י העטר' שהוסיף לי ט"ו הקב"ה על שנותי וקודם זה כשאמר לי הנביא כי מת אתה ולא תחיה חשבתי שנאבדתי מן י"ה של עטרה ומן י"ה של תפארת כי השפעת הבינה

* נ"א המלאך בהקדמ' הנ"ל.

הנקראת יה בשכינה' יורדת ורואה והבן שכל המתי' בלא תשוב' נכרתי' מי"ה י"ה אשר בארץ החיים וחזר ואמר לא אביט עוד אדם עם יושבי חדל דורי נסע ונגלה מני כאהל רועי ר"ל גלגולי הויות אותי אשר הי' ראוי לנפשי ולרוחי כבר חלף ונסע ועבר גלגולי אותי והוא מלשון חזרה וסיבוב ומלת ונגלה ר"ל בתחלה הייתי תחת כתר עליון בהיותי בצל שדי ושם י"ה על ראשי . ועתה נגלה ונתפרש ויצא לחוץ מני וזהו נגלה מני כאוהל רועי הוא דומה שר המתי' והוא רועה הנשמות עד שילוש דורות וגלגולם זהו כוונת נסע ונגלה מני כאוהל רועי שב חזקיהו ואמר קפדתי כאורג חיי מדלה יבצעני מיום ועד לילה תשלימני ר"ל נתחייבתי להתגלגל כקופד הוא שרץ מן השרצי' בענין מה שהבאתי את הנכרי בשערי אל בית ה' שויתי עד בקר וכל הענין והעונש והמות והחיים. א"ל ר' מכין לך כל המשפטים האלה א"ל כשנשתלשל אדה"ר ושמו הקב"ה בגן עדן ירד אליו מלאך ולמדו וכתב לו ספר והזהירו על כל דבר ודבר והראה לו סדר האצילות והרא' לו השתלשלות העולם שלא נשאר גרעין ושער שלא למדו והרא' לו אבריו וגידיו וכל מה שנברא בגופו ובשבתו ובענינו והרא' לו דור דור ודורשיו דור דור וחכמיו וידע איוב ושנתו ואותו הספר הי' עד ימי חזקי' ובעבור שהם סדר הבריא' בספר איוב אני מוכרח להזכירו לך כדי שתקבל תשובה על מה ששאלת מהו נעשה אדם בצלמינו כדמותינו א"ל ר' חזי' לחיי עד אמור לי מי הי' רבו של אדם הראשון ומה שמו א"ל רבו של אדה"ר רזיא"ל שמו ומסר לו קבלה בכתב ובעל פה והחכימו והעמידו על כל העתידות א"ל ר' אני שמעתי שרזיא"ל הוא מלאך מובהק ולמדו לאדם הראשון ואיך עשה כך ולימד לאדם שלא הי' מהול ושלם א"ל בני עד שתתמה במלאך תתמה על השם איך הכניס אדם ערל בגן עדן אלא נולד מהול א"ל אפ"ה לופת ומביט ויודע הי' כי אדם הראשון יחטא ואף כי הי' מהול למה הכניסו בגן עדן לחטוא שם . א"ל באשר הוא שם כשהכניסו שלם הי' וחטא בגן עדן ונגרש משם . א"ל מנ"ל הא א"ל הואיל ורבו הי' שלם כי רזיאל שמו ועולי בגי' רמ"ח ואדם חסר הוא פחות מרמ"ח. והנה אברהם אבינו כשנשלם במילה אמר לו הקב"ה הנה בריתי אתך שלם בחשבון ועולה אברהם רמ"ח א"ל ר' חזור ופרוש כל מה ששאלת ותשלים כל דבריך באר היטב. א"ל מהיכן אתחיל א"ל בתמורת הנחש ובתמורו' תתחיל א"ל בני דע כי יש י"ב מיני משפחות לישמעאלי' וכן משפחות בני עשו וכן משפחות בני שעיר החורי ולכל אחד מהם פני אדם רק מעט שינוי יש להם מפני אדם וכולם הם למטה ואלה בני שעיר החורי לוטן שובל וצבעון וענה דישון אצר דישן חורי והימם עלון ומנחת ועובל שפו ואונם ואיה

וענה

ועתה דישן חמדן ואשבן ויתרן וכרן בלהן זעוון ועקן ועוץ וארן כל אלו למטה מן המלכות וי ליה וי למזליה הוא עם הארץ שאינו עוסק בתור' ואינו יודע מעניני ידיעת התורה אשר הרוח דימוהו והוא בא אל אלו שנזכרי' היושבי' בשערי מות. ובשערי צלמות ר"ל בפתחי גיהנם וכ"א מאלו השרי' יש לו דינין וחוקי' לקבל הנפשות הנכרתי' וזהו הנגלה לך שערי מות ושערי צלמות תראה וקב"ה כל אלו שערי גן עדן התבוננת עד רחבי ארץ הגד אם ידעת כולה וראה והבן אחר שסידר לו דרך שמאל הנמשך אל עטרת ישראל הנקראת ארץ יפי' לו משפטי הרשעי' שם האיך באים בנבכי ים ובחקר תהום ושערי מות ושערי צלמות חזר ופירש לו איך מדת החסד והטובי' נמשך אל ארץ החיים היא עטר' ונקראת לצד ימין רחבי ארץ לפי שהוא בא מרחובות הנהר ר"ל בינה שאין שם צר ואויב ומזיק שנא' כי עתה הרחיב ה' לנו ופרינו בארץ וזהו התבוננת היא הבינה עד רחבי ארץ של ג"ע הגד אם ידעת כולה ר"ל כל פרטי' איזה דרך ישכון אור אור הקרוב לצדיקי' הבא מאור הבינה והת"ת איזה דרך ישכון וחשך הבא מכח הגבורות והתמורת איזה מקומה הנה בלי ספק משתי נתיבות הן יורדת כתיב האור לבד וכתיב חשך לבד ושאל לו הקב"ה הנתיבות האלו היכן הולכי' ע"כ כתיב האור לחיי עולם וכתיב החשך לחרפות ולדראון עולם : **הבאת אל אוצרי שלג** בא להודיע כי גם במדת החסד יש בה תערובת דין שהרי יש לה אוצרות שלג . ודע והבן כי יש שני מיני שלג הא' הוא שלג של כתר עליון ובו יטהרו הטמאים ויתקרבו הנדחים שנאמר אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ואומר לבושי' כתלג חיור ויש שלג אחר והוא נעשה מאד די שמים ומאידי הארץ וזהו דין ורחמים כי עיפי הגשם במקום הקר נתקרשו ויש מהם שיחזרו לברד ויש מהם שיחזרו לשלג וכולם מן הארץ אל הת"ת באויר שבאם מצד החסד ושם יתפעלו : וראה והבן שהם עלמם מתפעלי' להיות באוצרי שלג ואוצרות ברד ובהם נפרע הקב"ה מן הרשעי' זהו שנא' אשר חשכתי לעת צר ליום קרב ומלחמ' כי עם אבני ברד נפרע מפרעה ומאנשי ארץ ישראל בימי יהושע והם ל"א מלכים וכן בכל יום ויום נידוני' רשעי' מאש לשלג ומשלג לאש וכן התמורות וכשיתמו עונם חוזרי' בארץ היא העטר' תחת כפות רגלי הצדיקי' שהוא היסוד הוא שנא' ועסותם רשעי' כי יהיו אפר תחת רגליכם ונאמר כי לשלג יאמר הוי ארץ הם הרשעי' שנידוני' בגיהנ' ומתחלפי' עד שיתמו עונם וכשיתמו עונם אז אומרי' הוי ארץ היא העטר' שהוא תחת היסוד הוא הצדיק זה השלג היא השלג שתחת כסא הכבוד. והוא שכתיב שנפרע מהרשעי' הם עמי הארץ עוזבי התור' עוברי עבירות אוכלי לחם בטומא' מזבחים מלות ווי להם ווי לשכניה' ווי לדרים עמהם ווי למתחברי' עמהם מאריכין הגלות מביאין יסורין לישרים הנמצאי' בדורם . מי יתן לי כח להעבירם ולבערם מכרם ה' צבאות כי קולים קשים ורעים הם. יהי רצון שיוסיפו עליה' שלג וברד בגיהנם א"ל ר' ח"ך באר לי מעט מעניני גיהנם מזה שאשאלך א"ל בני חייך תקשיב ותבין תחלה מה ששמעת ואח"כ תשאל. דע בני כי פעם א' יצאתי בכרכי הים ושמעתי קול בלשון מבואר אלא שהקול הלך בניגון ליפלוף ומלפלף ואומר קום ונקומה ונחריב העולם מפני עוזבי התורי' הם עמי הארצות ותמהתי מאין בא הקול הזה ונשאתי עיני וראיתי עוף אחד עומד על אילן אחד ומלפלף ואומר נידוני' בגיהנ' כי קב"ה נשבע שלא להשחית' וכראותי שהליפליף בא ממנו אמרתי אורידנו ואדבר עמו והוא יגיד לי ע"ז הענין ואמרתי לו עוף טהור אתה או טמא ואמר לי למה זה תשאל ואמרתי לו אם טמא אתה טמא טמא יקרא . ואם טהור אתה אפשר ניתנה הגזירה להאביד העולם אם לא יעשו תשובה ואף אם יעשו תשובה הואיל והם עמי הארץ לא ידעו לעשות תשובה שלימה ועדיין צריכין דין בגיהנם ואמר לי עוף טהור אני והרב' פעמי' מתחייבי' הישרי' והתמימי' כליה הנמצאי' בדורות הרעים האלה הם דורות עמי הארץ עוזבי התור' אשר עליהם עלה רשעי' ודרכם דרך חטא ועון ומושבם מושב לצים הליכתם הליכות בלא תמימות ופועלים בלא צדק דיבורם דיבור שקר עשייתם עשיות רעות ומה יעשו העניים הישרי' הנמצאי' אם יאמרו בהן דבר בולעם אותם חיים ע"כ קב"ה אמר לאספם ולאבדם מן העולם ולאבד העולם אחריהם אלא שנשבע. אמרתי לו בשם הגוזר שירד ובא כצורת אדם לפני וכראותי זה אמרתי לו מי אתה ואמר לי מגבר אני לך הדברי' האלה לדעת אותם אם תוכל להשיבם לעסוק בתורה ואם לאו להרחיק מן הטומאה' אוכלי לחמם בלא נטילה ואף שנוטלי' אינה נטילה ראוי' בועלי נדות ואף כי נזהרי' אזהרתם אינה אזהרה כי אינם יודעי' תפלתם אינה תפלה כי שבע תועבות בלבם שונאי' התורה והמלית ואף כי לומדי' ועושי' הוא כמשא כבד עליהם. ואינו עושה רק להתעלות בפני העולם ואח"כ למה הטמא נפסק עמהם א"ל ולמה בא בצורת העוף א"ל להורות שמצד ימין אני בא מן החסד עולם שהעוף רומז אליו א"ל אדוני ברוך אתה בבואך וכל מה שאמרת כן הוא ואומר גם אני לאדוני מה שראיתי באדם אחד לבוש תפילין ועטוף בטלית גדול הרואהו סבר שמלאך ה' צבאות הוא . ונפל על פניו ועמד זמן רב בנפילת אפיו הרואהו אומר ימהר הקץ להביא. וכשראיתי שנתפקו כל חוליות שדרתו במודים שלו אמרתי כמותו ירבו בישראל הלכתי ועמדתי לפניו וראיתי שהוסיף

כמה מיני ווידויים ואמרתי כל המוסיף גורע . וכשיצא מבית הועד בא אליו דברי לנצוח והתחיל להתלוצץ יצא משם ופגע בגזל ולא מנע עצמו אלא השתדל ולקח חלק ואני הולך אחריו לראות מה יעשה עוד. וכשנכנס הגזל בידו שמעתי שאמר ב"ה שזכני לכך ואמרתי אני בלבי הוא ברוך ואהה ארור הלך יותר לפני ומצא מחלוקת ונתחזק עמהם עד שהוכרח לגנות ולעקור משפחות קשות בישראל ובצאתו משם הלך ומצא חבורה הוציא דיבה וניבול מפיו עד שאינו יכול להוציא יותר והלך לביתו והתחיל לחלוק עם בני ביתו והתחיל' אשתו לפייסו והכה אותה פעמיים בלחייה אמרתי בלבי ברוך מאריך אפי' ולא אמרתי לו דבר ויהי בבקר בבית הועד בא וקם להניח תפילין ולהתעטף בטליתו הגדול . ולא יכלתי לסבול ואמרתי לו רשע למה תטמא מצות ה' ותגרום הרעה וכלייה לבא בעולם . וקם בעזות מצח ואמר למה תוכיחני מה עשיתי התחלתי להוכיחו על מעשיו והכחיש על כולם ורציתי לעשותו גל של עצמות ואמרתי שמא אינו רוצה השם בזה. עד שאמרתי יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שלא יאריך אפו באיש ההוא אלא שאשה שהכה דוגמתה פעמיים תפרע ממנו בדין קשה א"ל חייך רוצה בזו הדרך סוברי' שמטיילי' עם הקב"ה ווי להו לחייביא ווי להו לרשיעיא שגיהנם אינה שובעת מהם רק בכל פעם ובכל יום צועקת הב הב אמר לו אם ידעת מה נעשה באיש ההוא החוטא כי לא ראיתיו יותר ונראה לי שהשם עשה בקשתי . א"ל ידעתי ואגיד לך ודע לך כי אותו החוטא גזל ואכל ונתגלגל המאכל במעיו ושב המאכל לפרש ומן הפרש נעשה שרץ וקודם שהפרש השריץ הכהו האשה בשליחות ש"ס הוא מלאך המות מכת מות ומיד השריץ ליאתו שרץ ונתחלף שם בצורת אליפין זהו שאחז"ל הם שרץ ונשותיהן שרץ ע"כ דבריו :

ועתה תשאל בני א"ל ר' מהו הסתלקות החיות וחולי המות א"ת שהמות הוא שכל היסודות אשר הורכב הנמצא מהם כל אחד מהם ישיב ליסודו האש לאש והאויר לאויר והמים למים והעפר לעפר . א"כ גם בנפש צריך אתה לומר שתשוב ליסוד'. ואדרבא אין לך תענוג ועינוג לנפש יותר מזה אלא שתשוב ליסודי' אל האלהי' אשר נתנ' א"ל ולכן יש לך לדעת כי ההולכי' לפרש החוש' ע"פ הטבע ואומרי' כי השכל נדבק בגשם אין זה רק התול ונכינה . שהם גונבים דעת בני תורתינו הקדוש' אבל ע"ד האמת הוא כך אם הי' אדם מת בלי חולי ובלי צער ובלי שום שינוי אמת הדבר שאמרת . ושעד המתי' בנשיקה בלי שום שינוי . אבל עתה שיש לו צער וחולי וחום א"א לומר כן כי צער החולי נדבק בדמיונו אשר בנפש בחיל עליו חום החולי ולערו וחום החולי ח"ו להיות מושך לחום האש היסודי אשר בצאת הנפש מגוף החולה הגיע ליסוד האש נכח הדמיון אשר הגיע לה מצער החולי וחומו והנה האש היסודי נדבק בנפש ההוא ונוסף חום על חומו עד שהגיע אליה האש היורדת מנהר דינור ותחול על ראש הנפש ההוא וגם ירד עלי' סערת ה' חמה יוצא' סער' מתגורר על ראש רשעי' יחול א"ל זהו המת מחמת חום המת מחמת קירות מה תאמר א"ל הוא הדין שמת בקירות שיתחברו אליו דינין ומשפטי' מלך השלג וברד ליום קרב ומלחמ' ר"ל לעתיד לבא עתיד הקב"ה להלח' באלה עם אויבי ישראל בארץ ובשמים כענין ונתתי מופתים בשמים ובארץ דם ואש ותמרות עשן והוא הדין מלך השלג וברד ר"ל אויבי ישראל להם שבעים שרים של אומות העולם ועתידין להלחם עם כ"י ות"ח וסביבי' עוזרים וגוזרים על הפחד וחסד להתחבר עמהם ולהכות האויבי' בדינין קשים גם בשלג וברד א"זה דרך יחלק אור ר"ל אור הוא הת"ת שמש ומגן ה' לצבאות ובצ"י באים כל המשתלשלי' מעולם אל עולם אל עולמינו זה וידוע הוא כי שמש ומגן ד' לצבאות הם המנהיגי' את העולם ע"פ י"ב הויות ויהי' שמש ומגן ה' לצבאות השוקיי' שהם כל"ח והו"ד בידו היא העטר' יד התפארת ע"פ י"ב הויות וכל הויה והויה יהיה בידו החיים והבריאות והמחשבה והכח שמש ומגן ה' לצבאות בהיותו עובר על בית ד' והנה הוא המשלה חיים אל כל הנמצאי' והמות לא בשוה כי במין האדם לבדו יתחלפו מספר ימי חיותו כי אדם אחד בן מאה שנה ימות ואחר ביומו ואחר בימי לידתו ואחר בחודש או בשנה או בג' או בד' וכן בכל מספר ומספר וכמה שיש חילוף ושינוי בשני ימי חיותו בין מין למין וכן במיני החי וכן במיני הצמחי' כי יש שמתחלף ביומו ויש שמתחלף בחודש או בשנה או בחלף שני' וכן בדומם יש הכי זמן קיומם לכל מין ומין ולפי כל פרט ופרט מכל פרטי המין . וכן בעולם הגלגלים וכן בכוכבי' וכן בשכלים וכן בעולם המלאכים והמרכבות וכן בעולם הספירות והנה לכל איש ואיש צריך שיהי' לו נתיב ידוע שבו יושפע עליו שפע החיים אל הפרט ההוא וכן לכל פרט ופרט מפרטי הנמצאי' וזהו ששאל לו איזה דרך יחלק אור שהוא הת"ת להביא חיים ולהביא כל מיני גזירות לכל פרט ופרט מפרטי הנמצאי' ויפיץ ויפזר רוח קדים על הארץ. מי פלג לשטף תעלה ודרך לחזיז קולות ר"ל מי חלק לשטף המים נתיבות מים למטה ומי חלק לשטף המים נתיבות שעלה ודלה למעלה ומי חלק נתיבות לעננים שמורידין מים בקולות ור"ל בריאת הרקיעי' והתהומות והכוכ' הוא מי פלג לשטף תעלה מי חלק מעלות ונתיבות לשטף ההוא מי חסד ים והם נמשכי' אל כל מין ומין ואל כל פרט ופרט מפרטי היחוד ויש שהם נמשכי' אל כל מין ומין ממיני התמורה

המאורות לכמה מיני מים למים סרוחי' ולמי' מרים ולמים המאררי' ולמי' שיחור ולמי' שאובין ולכן בכל הכתיבות שאלו' הואיל והם לתמורות א"כ מים סרוחי' בריא' אין לה תקנ' כי נטמאת ומים שאובין במקוה אינן מטהרין כי טמאי' הם ועוד אומר לך במקומו בעז"ה ומי פלג ומי חלק ג"כ הכתיבות מן הגבורו' אל הפנימי' כי בגבורי' ע"י הזהר הם ל"ב נתיבות ברק אורה של גבורי' ואותו הזוהר נקרי' חזיז חזיז בגי' ל"ב הם ל"ב נתיבות חכמ' ויש מהם נמשכי' אל היחוד ויש מהם נמשכי' אל התמורות ומתוך שהמים באי' מצד החסד והמראות הגדולות מצד הגבור' מתוך כך יעשו מהם קול רעמי' וברקי'. וגם יש לו גומא ונתיב בפני עצמו ואלו היו שתי שערות יונקות ממקום אחד ר"ל מגומא אחת היו מחריבות מאור עיניו של אדם. א"ל ר' והלא חכמי' ז"ל נושאי' ונותני' בדבר ואומרי' בפרק א' דפרה אדומה ששתי שערות יונקות מגומא אחת. א"ל בני אמת הדבר הוא בגוף אך בראש א"א כי השערות הם דוגמא עליוני' דוגמת הצינורות היורדות מן הכתר ואין שתי צינורות יורדי' מגומא אחת אלא כל צינור וצינור בפני עצמו והשערות צריכין להיות דוגמא עליוני' שאם היו משתפים היו נתקלקלו הצינורות ולא יריקו אליו ברכ' וחיים והנה אין לספירות הנק' עיני' שפע וברכ' וזהו שאמרתי לך שהיו מחריבות מאור עיני' של אדם. ועוד אומר לך ודרך לחזיז קולות. הרב' טיפין בראתי בגשם וכל טפה וטפה יש לה נקב ומזל' בפני עצמו ואלו היו יורדי' ב' טיפין מנקב א' היו שוטפי' את כל העולם. והנה ענייני כענין השערות. וכן הרב' ברקי' בראתי וכל ברק וברק בראתי לו דרך בפני עצמו ואם היו שתי ברקי' יוצאי' ממקום אחד היו מחריבות את כל העולם וגם זה ענייני כענייני השערות כי כולם צריכי' להיות כדוגמא עליוני' וכל אלו עשאם הקב"ה בדעת ובתבונ' ובחכמ' ר"ל ת"ת ובינ' וחכמ' כדי להמטיר על הארץ היא השערי': לא איש מדבר לא אדם בו. ר"ל אותם האוירות והמדברות אשר נשאו בריותי' מבני אדם להשביע שואה ומשואה. כי ידוע שהשואה ושממ' ניתן לרשעי' שנאמר אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעי' כי תבא כי הם ישולחו למדבר שממה בסוד שם **שוא"ה** ואל אשם שניתן בארץ ציה וצלמות בארץ לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם ולפיכך הוא ממטיר על הארץ להשביע שם שנחרבי' מכל מיני' ולהצמיח מוצא דשאים מקורות של דשאים ועל ידם יעלו צמחי' לחים **היש למטר אב** ר"ל המטר שיורד מחסדי השם ובגבורתו ביני' שנאמר ישב רוחו יזלו מים וכולם באי' מכח החכמ' שנקרא י"ה שנאצלו' תחיין **ר"ל** שהמטר יורד מהחסד והבינ' גוזרת. **או מי הוליד אגלי טל** טפי הטל פי' המטר יורד מהם,

וטיפי הטל יורדין מכח הבינ' הוא שנאמר ויתן לך האלהים מטל השמים האלהים הוא הבינ'. **מבטן מי יצא הקרח** הוא החסד. וכפור שמים הוא הת"ת. מי ילדו היא הבינ' ר"ל מכח הבינ' הנק' מי נאצל' הקרח הוא החסד וממנו נתהו' הרקיע שעל ראשי החיות: כאבן מים יתחבאו. ר"ל המים אשר הם סבה להויות הרקיעים והתהומות הם נקשרים וחוזרים להיות בחוזק כאבן ומתוך קרישתם הם נטמנים ונחבאין בצנורות הרקיעים ובצנורת פמליא שלהם. וכבר ידעת שהמלאכים נקראים בשם אבן הוא שנא' בתוך אבני אש התהלכת וגם האותיות נקראים אבנים כמו שאמר שתי אבנים בונות שני בתים ולפנים אבאר בעזה"י. הנה המים אשר נקרשו נחבאים ונסתמים. ופני תהום יתלכדו ר"ל המקורות של מים מתיחדין ומתקבצין לטבוע. והנה הקר"ח והכפו"ר והט"ל והשל"ג והמט"ר והבר"ד כולם מפעולת שמש ומנין ה' לבאות בארץ החיים היא השערי' שהיא של חיים: **התקשר מעדנות כימה ומושכות כסיל תפתח** דע כי כימה היא שם מכח חסד מצד המים ולפיכך יש בו קור גדול ומפני הלחות של מי החסד אשר בזנב כימה היא קושרת הפירות וכל חי וכל נמלא א"כ מעדנות ר"ל קשר כי היא קושרת כל הנפרדי' ועוש' אותם אגודה אחת. ומושכות כסיל הכסיל הוא מצד הגבור' ולכן יש בכחו חמימות גדולות הנה מתוך חמימות הכסיל היא מבשלת הפירות ומפתחת אותם וזהו או מושכות כסיל תפתח. וגם אומר לך **בני** התקשר מעדנות כימה ר"ל וכן הכימה סוכל לבכר **הפירות** המיוחקים וקשורים בכימה מעכן והקשורים ליעקב כי בחסדו הגדול ממהר להטיב לכל וממהר הפירות והנדחי' להכינס אבל הכסיל הוא מאחר לבשל הפירות ולהעשר הטמאים עד שיעש' בהם דין באמ"ת ובאמונ"ה ר"ל ת"ת ועטר' ולכן הכסיל מושך אליו הנפשות שנאמר ומושכות כסיל תפתח ר"ל הכסיל מושך להתיר. ועתה ראה והבן כי הכימה הוא מן החסד והכסיל מן הפחד והכימה קושר כל האברים הנהרסים והנפרקים והנדחים והוא קושרם בכח החסד המרחם והמתקן והכסיל מושך ומכרית ומאבד בכח הפחד והנה אומר המעדנו' לכימה כי הוא נותן מעדני מלך ואלו הכסיל מושך אליו ואינו נותן דבר אלא בדין ובמשפט הוא שנאמר **ומושכות** כסיל:

וראה והבן עד היכן הגיע חכמת החכמי' עד שיחסו החוזים הכימה לשור והכסיל לעקרב ופיר' י"ב הויות לי"ב מזלות. א"ל ר' הרבי' קבלתי ואומר לך מכח לך שהכסיל תקומי' בגבורי' א"ל היא שנאמר והכסיל בחשך הולך בחשך היא הגבורי' ואומר אם **שמשי זהב** כסלי שהזהב הוא גבור' ולכן כוכב הנקרא כסיל **נראי'** אדום מאד. וגם אומר לך בני התקשר **מעדנות כימה**

הם

הם ד' הויות העליונות הקודשי' על ראש התלי' והוא שנא' תג"ל נפשי בהלשי' תלי' בגלגל לב ומושכות כסיל תפתח הם השמשים אחר הזנב וכוכב הנקרא כסיל אשר יכסוהו בתל עקרב ומראיתו אדום. והם הו' הויות שלמטה כי הו' הויות העליונות בוכות והו' התחתונות מריבות וכאשר יחרב העולם מצד הדין והכסיל אזי הכימ' מוציא' מזלות מכתר עליון י"ב הויות שלו בעתו ובזמנו של עליית הכימה שהוא עולה לחדש העולמות. ואז עיש היא העטר' על בניה תנחם ר"ל הפרצופי' המשתלחים בה כי היא כתרנגולת הרובצת על בניה ולא תקח אם על הבנים ולכן חייב' תור' על המקרי' בענין כי יקרא ואחז"ל פרט למזומן בבית כי בעת ההוא אין דבר מזומן כי כולם עברו בדין ובמשפט העליון. **הידעת חקות שמים אם תשים משטרו בארץ** ר"ל אין לך עשב ועשב מלמטה שאין לו שר אחד מלמעלה שמכהו ואומר לו גדל כי חוקת השמים הוא ת"ת באים לו מ"ב אותיות הנעלמים ואחר שיגיע בכח הספירה אפ"ת ישים היוצר משטרם וממשלת' בארץ היא העטר'. ומן העטר' אל כל עולם ועולם שלמטה היתכן כימה אם תמלאהו כ"ף יו"ד מ"ם ה"א בגימט' ר"ו והוא שם ראי"ה שם א' מע"ב שמות ואותו השם מורה שהוא מביט ורואה אותם מצד החסד והטוב כמ"ל אם תמלאהו כ"ף שע"ך יו"ד למ"ד בגי' שד"י היא העטר' הנקרא שד"י והוא שאמרו לומר לעולמו ד"י ומשם נאחז שהוא מדת הדין הרפה ועוד אומר לך הידעת חוקת שמים אם אמת שידעת א"כ גזירי' של אש ומים שהוא הפחד והחסד יש לך להשים ממשלתם בארץ היא העטר' ר"ל ממשלת של הגלגלי' בארץ כי בדרך גלגלים יתהפך גזירותם. ויתחלף להיות שצומח שוקע. והשוקע צומח וכן כולם. התרים לעב קולך ר"ל קולך היא העטר' לע"ב הוא החס"ד ר"ל אם תרים העטר' לחסד מים ירדו לך מן החסד והכוונ' אינו רוצ' לומר התרים לשון הגבהה אלא לשון יחוד. ור"ל וכאשר תיחד הנקרא קולך אל הנקרא ע"ב מים ירדו אל העטר' התשלח ברקים מצד הגבור' וילכו למקום שתשלחם ויאמרו לך הננו מזומני' לעשות רצונך כענין תצא אש מן השמי' שאמר אליהו ז"ל. וראי' והבן כי שביסוד עולם מוסרין מפתחות מים ומפתחות אש והצדיקי' הם ביסוד והמפתחות מוסרין בצדיקי' ובא להודיעך שאם ידע אדם חוקות שמי': אז' הוי"ה ממונה על האש. וכיוצא בזה בכל חוקת שמי' אז יוכל להוריד הכח שהוא על הארץ הוא שנא' הידעת חוקת שמי' אם תשים משטרו בארץ התרי' לעב קולך ושפעת מים תכסך ור"ל רבוי מים תכסך ור"ל שתדע לייחד ולסדר ההויות התשלח ברקי' וילכו. ויאמרו לך הננו הכל בידיעה' אבל בלא ידיעה' האיך יענו הוא שנא' אשגבהו כי ידע שמי כי קרא שמי לא נאמר אלא כי

ידע שמי לומר לך שזכו' תלוי בידיעה ומלת כי ידע שמי ר"ל ידע הוא הדעת שמי היא העטר' ושיודע ליחד ולקרב היא היודע לפעול זהו שנאמר יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה ר"ל קריא' בידיע' הוא הקריא' ובלא ידיע' אינה קריא'. מי שת בטוחות חכמ' או מי נתן לשכוי בינ' ר"ל בטוחות הם הכליות והכליות הם נצח והוד ר"ל הבינ' מ"י שת מלשון שם והכוונ' הבינ' שם חכמ' בכליות שהם נצח והוד כי הכליות יועצות או מי נתן לשכוי בינ' ר"ל השכוי הוא ת"ת והעטר' והם נקראי' לשכוי ר"ל או שהוא הא' והוא מלך על כולם נתן את מי הנקרא בינ' לשכוי שהיא עטר' ות"ת וראי' והבן כי הכים שמקיף את הכוליא הוא מורכבת מעצבי' ולכן יש להם הרגש רב ביותר א"ל אמור לי מאין בא להם ריבוי ההרגש א"ל מן המוח א"ל ר' ומהו מוח א"ל כתר עליון א"ל והאיך יורד עליהם ההרגש מן המוח א"ל דרך הנתיבות הנק' עצבים וזהו שנאמר אברך ד' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי. ועל שהחכמ' יוצא לפועל גופני ע"כ כל החכמ' והבינ' מושכל פשוט. ושעלה היא המסדרת סדר לחכמ' ובינ' עד שתבא לפועל גופני תהו את מי נועץ ויבינהו א"ל ולמה נקראו הכליות טוחות א"ל בעבור שהכליות מוקפות מכל צד בחלב ולכן נקראו טוחות ר"ל מכוסים מלשון וטח את הבית וזהו מי שת בטוחות חכמ' כי הבינ' הנק' מי מקבלת מצנורי החכמ' ומשפעת בצינורות אל הטוחות הם נצח והוד שפע החכמ' הבא' אלי' ולכן מכוסים בדבר שהוא לבן הוא החלב להרמיז על שפע עליונ' שהוא לבן והוא שפע החכמ'. וגם אני אומר לך מהו או מי נתן לשכוי בינ' ר"ל א"ו שהוא הכתר עליון נתן בינ' ליסוד הנקרא שכוי כדי לסדר המלכות היא העטר' ודע בני כי כח המוליד יש לו ג' סבות המוח לזרע הלב לרוח הכבד לתאוה וראי' והבן כי הכבד שולח כח התאו' אל הגידי' והגיד דרך הכליות ואחר שאמרתי לך שהכליות יועצות בתאות המשגל בפעולת צלם אלהים בעטר' ר"ל צלם אלהים הוא ת"ת שהוא של אלהים היא הבינ' והכוונ' הת"ת פועלת בעטר' כן הכליות יועצת בתאות ושולחת דרך הבצים והגיד לתת לאשה ועל שהמשגל נמשך מן הדעת אמר הכתוב וידע אדם את חוה אשתו והנה הכוונ' קרב' אל הדעת. וראי' והבן שע"י פעולתו בעלת הכליות כפעלה צורה המחוורת מכתר עליון וחכמ' ובינ' וז"ש כי בערך שהכליות מקבלות מכל מה שלמעלה מהם כן מוסרין הקיבול ההיא שמקבלין אל העטר' ובה יוליד נפשו הכלולי' מי"ם ועוד אומר לך מי שת בטוחות חכמ' בכליות חכמ' או מי נתן לשכוי בינ' ר"ל לתרנגול הנקרא שכוי ור"ל מי נתן לתרנגול בינ' להבחין בין יום ובין לילה. וראי' והבן כי **כמו שיש הקיפות בשני במהלך שמש ב"ב הויות**

במהלך

במהלך השני כך יש ד' תקופות בכל יום ויום במהלך היומי. וכשם שמגיע השמש לאחד מד' תקופות בד' קצוות והם יו"ד ה"א וא"ו ה"א ואם הגיע השמש באחד מהם היא התקופ' כך הבין במהלך היומי כשהגיע לאחת מאלו ארבע' קצוות היא התקופ' וזמן אלו הד' קצוות הם בין השמשות של הלילה ובין השמשות של היום ובחצי הלילה ובחצי היום ובאלו הד' זמני' ישולחו לכל אחד וא' מפמליא של מעלה איש איש למלאכתו אשר הם עושים. ולפיכך כאשר נגיע לאחד מאלו הזמנים אז התרנגול הבר אשר ראשו ביסוד עולם בא אליו כילון מכה ראשו ומיד מנענע בכנפיו ונותן שבח ליוצר הכל והכרוז הוא סימן שבעת ההוא מקבלין הממשלי' כאו"א על מלאכתו. ורא' והבן שבעלי התלמוד כשהיו רוצים לענוש אדם היו פועלים בו בעתות ידועות והכר' השעה מהתרנגול ומעש' במין א' שהי' מצער לר' יהושע בן לוי ביותר ושם בדעתו להענישו ומה עשה קשר תרנגול א' ברגלי מטתו ורצ' לכוין את השעה שהקב"ה כועס והוא כשהתרנגול עומד על רגל אחד וכרבלתו שבראשו כרא' כעין חוט לבן ואותו זמן אם יקלל אדם או יענוש האדם לזולתו יצליח ובההוא שעתא נרדם ריב"ל ועבר הזמן ההוא ושוב לא רצה להתעסק בזה. כי אמר גם ענוש לצדיק לא טוב אלא רע וכתיב לא יגורך רע. ורא' והבן ששם בדעתו להסתכל בסימני' של תרנגול ומה שקשר בפוריא ר"ל במטתו כיון לכוין לא' מד' תקופות האלו ולכן בעלי השבועות כולם צריכים הזמני' שכא' בעדת קרח היו לפני ה' אתה והם ואהרן מחר. וכן במכות פרע' ויאמר למחר מכאן להזמני' מן התור'. ורא' והבן שזמן הזמני' בזמן קריאת הגבר בא' מן ד' תקופות אלו עתה בני פתח אזניך ושמע הענייני' שנעשים בזמנים האלו דע לך כי שמתי בדעתי והעלתי בשכלי לראות ולהבין מה עושה הקב"ה בד' תקופו' האלו ומה עשיתי ירדתי בים לצוד דגים לאכול ולהאכיל ובעת שהשלכתי הרשת בים שמעתי בלבול גדול יורד מן השמים ונשא עיני וארא' והנה נחש שחור ועיניו אדומים ולפידי אש יוצאים מפיו ושערתי שהי' מחזיק חלק שני מן העולם ונחשים אחרים כאחוזים מזנבו אין מנין ואין מספר למנותם ולספרם. וכולם יורדים להכנס בים ואז נפלו עלי חרדי' גדולי' ורציתי לברוח בהחבא כי לא נותר' בי נשמ' וקרא בקול גדול ואומר אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי. עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ. ומיד בא אלי זקן אחד הוא אליהו ז"ל ולא הכרתיו מרוב פחדתי ואמרתי אדוני ימים ידברו ואתה זקן. אמור לי אם ראית מראה כזה לעולם. או אם שמעת מזקנים ממך ואמר לי יפול מצדך אלף ורבב' מימינך אליך לא יגש רק בעיניך תביט ושלומת רשעים תראה ולא הספיק לצאת מפיו מלת תרא' בשלימות

ושמעתי הברי' אחת וקול ברקים הרבי' מאד ונשא עיני וראיתי והנה עוף אחד ירד ושערתי שהי' גדול מנחש כפליים ופתח העוף את פיו ובלע את הנחש ולא נודע כי בא אל קרבו בההוא שעתא אמר לי הזקן משוך רשתך ומשכתיו והוצאתי ז' דגי' טובי' ובריאי' ואמר לי השליכם בים ואשליכם ומיד נחה הים כי הי' נבוכה מצל הנחש שהי' כרא' שירד בים ושערתי ודקדקתי והי' אז זמן תקופ' א"ל ר' אמת כי בד' תקופות בהם נעש' ענייני' רבי' מכל מקום במעש' שספרת לי אינו יגבר בשכלי אם לא תבאר לי כל מלה ומלה א"ל בני ירדתי בים היא העטרה לצוד דגי' הם ז' ימי' של בינה הנקרא ים ומלת דגי' מורה כך ד"ג י"ם ד"ג הוא ג' שבע' ור"ל שבע' בני הבינה רציתי להורידם בעטר' ולהשליכם בים לאכול ולהאכיל ר"ל כי אחר שירדו הז' ימי' ויתחברו כולם עד לי ועד לכל העולם זהו לאכול ולהאכיל ובעת שהשלכתי הרשת בים ר"ל בעת שחשבתי במחשב' הזאת ורציתי לעשות התבודדת בענין התקופ' ושמעתי בלבול גדול יורד מן השמי' ר"ל שהשעה זו היתה עת זעם ומדת הדין הי' יורד דרך הת"ת לבא אל הים היא העטר' והנה נחש שחור ועיניו אדומים ולפידי אש יוצאי' מפיו ר"ל הנחש הוא הפחד קשה וכשהתחיל לרדת נעשו עיניו אדומי' הם הוד ועטר' עיני הפחד ומפיו לפידי אש יוצאי' הוא העטר' פה הפח"ד ובראיתי אלו המדות שהפח"ד יורד עליה' כי כתמלא רוגז ושערתי שהי' מחזיק החלק השני מן העולם כי הפח"ד הוא שני ממט' למעל' ונחשי' אחרי' כאחוזי' מזנבו ר"ל ס"ם ותנ"י כיעו"ר לילית וחברתם אין מספר ואז נפלו עלי חרדי' גדולי' כי אמרתי כבר בא כליה לעולם והתחלתי לברוח בהחבא ר"ל במדת הרחמי' הוא החסד שנחבא אז מן הדין ולא הנחתי לרדת כי לא נותרה בי נשמ' ר"ל ידעתי שאם אלו ירדו בים היא העטר' לא נותר בי נשמ' במד' הנקראת בי היא העטר' וקרא בקול גדול ר"ל רציתי להעלות הקול היא העטר' אל החסד הנקרא גדול ואומר אשא עיני אל ההרי' מאין יבא עזרי ר"ל אעלה העטר' והוד שגם אלו נקראי' עיני' אל ההרי' הם חס"ד ופח"ד שלא יהי' הפחד לבדו ויחריב. ומאין יבא עזרי מאין שהוא הכתר יבא העזר להשלימם ואז עזרי מעם ה' עוש' שמי' וארץ ר"ל עזרי מעם הבינה עוש' שמי' וארץ הם הת"ת והעטר' ואמר לי אליהו ז"ל יפול מצדך אלף ורבב' מימינך ר"ל אעפ"י שנתעוררו הדיני' לרדת מצד הרשעי' אליך לא יגש ר"ל לא יספיקו לרדת בים שאתה חושב אלים היא העטר' רק בעיניך תביט ר"ל תביט ותעיין להוריד הרחמי' אל ההוד והעטר' ואז שלומת רשעי' ר"ל אלו הרשעי' ס"ם ולילית בת זוג"ו ותנ"י כיעור שושביני וחיילותם אשר רדפו אחר מדה"ד לנקום הרא' אתה שנבלעו בנרתיקם

ולא

ולא יתני' לאש כח להזיק ולא הספיק לצאת מפיו מלת ברא' ושמעתי קול שברי' אש וקולות וברקי' הרבה מאד ר"ל משירות הרחמי' לרדת ונשאתי עיני וראיתי עוף אחד יורד ושערתי שהוא כפליים מן הנחש ר"ל העוף הוא החסד הוא כפליים למעל' ממנו במדרג' ופתח העוף את פיו ובלע את הנחש ולא נודע כי בא אל קרבו ר"ל ירדו הרחמי' וכבו את האש זהו הבליעה. בהיות בעתה א"ל הזקן הוא אליהו ז"ל משוך ראשך ר"ל השלם מחשבתך להוריד הז' ימי' העליוני' להיות אחד ומשכתי והוצאתי ז' דגי' טובי'. ר"ל השלמתי מחשבתי והוצאתי ז' דגי' טובי' ר"ל נתעוררו כולם להשפיע בשלימות ומלת טובי' ר"ל להשפיע אור כענין וירא אלהי' את האור כי טוב ויאמר לי השליכם בים ואשליכם ר"ל תוריד השפע בים היא העטר' ואשליכם ומיד נחת הים כי היתה נבוכה ר"ל בהיות' בלא רחמי' היא נבוכ' מצד הדין שיורד אליה מעט מעט זהו מצד הנחש: ואמר לי הזקן זהו אליהו ז"ל לא בכל יום נעש' הנסיי' האלו אלא בזמן שישראל חייבי' ואמר לי אינם חייבי' אלא מצד בטול התור' כי הכל תלוי בזה ואמר לי זכאי אתה לפני השם שמראי' לך הנסיי' האלו א"ל ר' ידעתי שזכאי אתה באמת וגדול אתה לפני השם הוא השכוי והוא התרנגול הוא היסוד וצדיק יסוד עולם ואתה שלו ונקט שם שכן שכוי בגימ' של"ו לומר לך שכל החונה שם שלו ונקט. מי יספר שחקים בחכמה ונבלי שמים מי ישכיב ר"ל כאשר בא היסוד לצייר בעטרה הנקראת חכמ' אז יסוד נותן הודאי' לב נ' ואומר מי יספר שחקי' ר"ל מי הוא הבינ' ישפיע בספירות הנקראים שחקים הם נצח והוד והבינ' פועלת בחכמ' העליונ' וכל הפעולו' באים בעטר' ר"ל שם נותן היסוד ציור העליונים. ונבלי שמים הם הצורות השמים מי ישכיב ר"ל מי ישכיב ויסדר מקומם ר"ל הבינ' הנק' מי יסדר מקומם ועוד אומר לך פי' מי ישכיב ר"ל מי יספר וימנ' כחות כוכבי שמים שהם מ"ח צורות נגד חמשים שערי בינ' והשנים מהם נעלמו ונבלי שמים הם ענני השמים המשולים לנודות ומי יסדרם ר"ל אנה ילכו ואנה יריקו מימיהם אם לא הבינ' שהיא מסדרת. ודע והבן שכל הענינים כולם נמלאים מעלה העלות לכתר עליון ומכתר עליון לחכמ' ומחכמ' לבינ' והבינ' מסדרת איש איש על עבודתו א"כ חייבים אנו ליחד הכל אל הכתר. וראי' והבן שהשחקים הם ז' רקיעים מי הוא שיכול ליתן בהם מספר בהשיגך אותם אל הכתר ונבלי שמים מי ישכיב דע והבן שכל מה שיתרחק מן הסב' הראשוני' שהוא הכתר עליון הוא מהעב' עד העטר' שהיא ראש בעולם השפל. ולכן ה"א בתכלית הטוב' כלפי מה שלמעל' ממנה ולפי שהת"ת והעטר' שניהם נאצלו ממקום אחד. תבם שפ"ת לה קהל בשכינ' כעליונ' שהיא הבינ' ואנו העטר' כביכול נתרחק' ולפיכך הארץ היתה תהו ובהו ומיללה ומבקשת לשוב לקדמות' לפיכך אמר ונבלי שמים מי ישכיב ר"ל מי ישקיט. כענין ושכנתם ואין מחריד. בצקת עפר למוצק ר"ל כאשר יסדר את העפר להיות ניצק מגשמי השמים ולהתלבש בצורת עפר הוא עטר' ואמצעי ת"ת ורגבי' ידבקו ר"ל העולם מאמצעי נברא כי כאשר נמלאת הת"ת והעטר' מיד הצדדין שהם גדולי' גבור' נצח והוד ויסוד נדבקו בה. ובא וראה מה שנתעוררו חז"ל בפרק ע"ע במס' סוט' נמצא ראשו של ההורג במקום אחד וגופו במקום אחר אחד אומר מוליכין הגוף אצל הראש כי עקר ברייתו מן הראש היה העטר' שנקר' ראש פינ'. ואחד אומר מוליכין הראש אצל הגוף שהלב בגוף עיקר ועקר ברייתו מן הלב היא הת"ת והכוונה מאן דאמר מן הלב עיקר בריאתו והלב הוא הבוחר ומה לעבד לפני רבו ומאן דאמר עקר ברייתו מן הרא' הוא אומר ממה נפשך אחרי שהוא הפועל בעולם השפל והוא הרוא' הטוב והרע כי גם הרע אליה הוא מן הפחד צריך לחלוק לה כבוד. **התצוד ללביא טרף** ר"ל כאשר המלך צריך לאנשי החסד והרחמים לצורך הנהגת בני המלכות וגם צריך לאנשי גבור' ובעלי מלחמות ואכזריות וכל זה כדי לייסר הרשעי' ובסדר הזה תיכון מלכותו כן בסדר הזה העליון צריך שהמלך היא הבינ' המנהגת את העולם העליון ובגזירת' מנהגת העטר' עולם השפל א"כ המלך הוא הבינ' צריך למדת החסד והרחמים להטיב לכל ההולכים בדרכי ציוויו הם העוסקים בתור' ורודפים אחר שרש' לעשות דרכי' כמשפט'. וכן צריך ג"כ למדת הדין ואכזריות ולמדת המות ועונשים לכל המורד במלכות המלך הם עמי הארץ המבטלים את הברי' מחללי המילה מבשרם אשר הוא רומז בבן המלך הוא היסוד אוכלי בשר בניהם ובנותיהם ואביהם ואמותיהם ואחיהם ואחיותיהם ושאר כל קרוביהם ועליהם אינם חסים ובשביל זה אחז"ל אסור להתלוות עמהם ממקום למקום כי לא יחוסו על אדם מקו' אם על עצמם אינם חסים כ"ש על אחרי' והם הנקר' מורדי המלכות. שהמלך חס על בריותיו ומטיבם ומאלפם והם דוחים אותם. ירא עליהם השם ויכפם. ורא"ה והבן בני כי כמו שיש בחוקי המלך שהוצאתו וצרכי ביתו מזומנים לו מבעלי עמל וטורח ויש אוכלים על שולחנו מהם בביתו ומהם בבני עירו ומהם מבני כפרים ומהם משדות וכרמים ומהם מן הקנסות של עוברי דת המלך כן בחקת המלך העליון ולפיכך ברא פני אדם ושבעים אומות ופני ארי' וכל חיה טמא' וטהור' ופני שור וכל בהמה ובהמה למינה ופני נשר וכל מיני עופות טמאים וטהורים ויש מן הבהמות ומן העופות בהם ניזונין מן הממון והוא היתר גמור ויש מהם ניזונין מן הגזל כמו אריות ונמרים ודובים וזאבים וכיוצא

וכיוצא בהם ואלו לא היו קונסין את עוברי דת שמלך לא תיכון מלכותו. כן אלו לא היו החיות הטורפי' את החייבי' לא תתקיי' מלכותו ונתעוררו חז"ל בזה לומר אין החיה טורפת לאדם אלא א"כ נדמה לו כבהמה וזהו סר צלם מעליה' אז סר מורא השם מן המזיקי' ולפיכך הופקר לכל. ומזה תבין שאין הטורף מזיק אלא ברשות השם. וכמה בהמות וכמה חיות עוברי' לפני הטורף ואינם ניזוקין כי צלם ה' עליהם ומורא השם על הטורף והם לא נתחייבו להטרף כי זה דע לך באמת שכל מעשה בראשית מנה ואילך כולם עוברי' בדין גבי חליף וראה והבן כי יש מהם מתחלפות מצד אכילה ושתיה ויש מהם מתחלפות מצד השמים ולפיכך כל הנאכל מתחלף בדין גבי חליף. וזהו שאמר הקב"ה לאיוב התצוד ללביא טרף ר"ל התלך לצוד ציד חיה ועוף או בהמה או אדם שתביא ללביא טרף הראוי לו מצד האוכל ומצד הנטרף שיהי' האוכל ראוי לקחת דין מן הנטרף ושיהי' הנטרף חייב להטרף: **וחית כפירים תמלא** ר"ל מזון הכפירי' שהם התמורות האוכל לפרנס' בדין שיהי' האוכל והנאכל בדין אמיתי שלא יהי' האוכל פחות והנאכל מעולה ממנו ויוזק הנאכל מן האוכל או שיהי' אוכל מעולה מן הנאכל ויוזק האוכל ונזקם נזק קשה האוכל להשוותו' כי כל אלו נכתב אמת וצדק הם ניזוני'. כי ישוחו במעונות ר"ל יתחלפו מפני אד"ם אל פני ארי"ה והנה הנפש ההוא של פני אד"ם ועכשיו שוכנות במעון אריה הדואג על משכנת הטוב ועל ביה' אשר נחרב ואשר נתגרשה הימנ' אותה הנפש ישבו בסוכה למו ארב אולי יגיע לה שום תועלת מטרפית החיות ואכילתן כי על ידי אכילה יגיע התועל' אל הנפש האוכלת והנאכלת שאם האכילה נקייה תשיג בדברי' נקיי' ויתעלו בהם ואם האכילה פחות' תרד ממעלתה ותשכון במדור פחות ממנ' כן הדבר באוכל ונאכל. ומה שיגיע אל הבשר יגיע אל הנפש כי הבשר כלי הנפש והנפש כואבת ודואגת עליו. וזהו הכפירי' שואגי' לטרף ולבקש מאל אכלם ר"ל שואגי' למזון טהור וראוי וזהו לבקש מאל אכלם. ואם החיות והבהמות כך כ"ש וק"ו אדם שיש לו להזהר ולבקש רחמי' שיבא מאל אכלם אך הם אוכלי' בלי בקשת רחמי' והקב"ה פותח להם כפי רצונם וי' לאוכלי' אבל הנאכלי' קב"ה אל אמונה ואין עול יתחלפו שניה' זה יתן פניו לבהמה והבהמה תתן פניה לאדם ואחר שהזכיר פני ארי"ה וסדר מזונותיו בכתיב הראוי לו חזר והזכיר מן עניני פני נשר ובכללו כל עוף ואמר העורב הוא אכזרי שנאכזרי' עד שאין בו רחמי' כלל לפיכך כשמוליד בנים ויוצאי' אפרוחי' לבנים כשלג והוא שחור ואומר אין אלו בני וסר מעליה' ואינו יושב עליה' ואינו שם בדעתו לומר כי הבנים התחי' והאפרוחי' שלי וכל זה מצד הרשע והאכזריות ומניחם

והקב"ה מזמין שליחת האפרוחי' שהם חוזרי' ליתושים ונכנסין לתוך פיהם של האפרוחי' ומהם מתפרנסין זהו שאמר נותן לבהמה לחמה לבני עורב אשר יקראו: בהמה זו כלב שכן בהמ"ה בגימטריא כל"ב והקב"ה יודע שאין הבריות חפצי' לפרנס לכלבי' חס עליהן הקב"ה ועשה להם סגולה אחת שכל מה שאוכל שוהה במעיו ג' ימים ואח"כ נתעכל ועל שבני אדם ככלבים הם אוכלי הטריפות חייב להשליך להם הטריפות מדה כנגד מדה ומה שאכל באיסור יאכל בהיתר. זהו נותן לבהמה לחמה וזהו מי יכין לעורב צידו כי ילדיו אל אל ישועו יתעו לבלי אוכל וגם אומר לך מי יכין לעורב צידו ר"ל כל מאכליו מתגלגל לפי אכלו כמו שמאכל הנאכל לבהמ' הראוי ממנו להוי' יהי' בהמה והראוי ממנו לשרצי' יהי' לשרץ ומן השרץ יהי' שרץ. כן מאכל האדם הראוי למאכל אדם יחזיר לאדם והראוי להפסד יהי' לשרץ. וכן הדבר בחיה ועוף ובבהמה ובדגי' ובשקצי' ובכל רמש אשר תרמוש האדמה. ומכאן אתה לומד שכל דומם צומח חי ומדבר כולם עוברי' בדין גבי חליף לעלייה ולירידה והכל במשפט אמת על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו ולפיכך אפשר שיהיה מן השרץ עוף ומן העוף שרץ כי מתחלפי' וכל זה בהיות האוכל מעולה וראוי לו הנאכל ואם יהי' האוכל פחות מן הנאכל ואינו ראוי לו הנאכל אז האוכל יכרת לסבת הנאכל שאם היי כוונתו לקיום הנפש והי' מבקש מאל אכלו הקב"ה הי' מזמין לו מאכל הראוי לו אבל האוכל מבלי כוונה רק לשובע תאותו אז נמשל כבהמות נדמה כי על זה אמר דוד המלך ע"ה כל הנשמה תהלל יה בכל נשימה ונשימה דעהו:

וראה והבן כי אם יאכל האדם הבהמה הראויי לתועלת ואין בה עוד חטא משפט מות ולא דחייה אלא עלייה מעילוי לעילוי כי אם עונ' הנה האוכל אותה עונו ישא כי הוריד הראוי להעלות. וזהו שנאמר כי תאוה נפשך לאכול בשר ר"ל נפש קרובך אשר היא כנפשך בכל אות נפשך תאכל בשר ר"ל שאם כוונתך להעלות נפשך היא נפש הנאכל אשר היא נפש ממינך ולכן צריך להיות האוכל מעולה להשיב הנפש ההוא ואז הקב"ה מזמין לו אוכל הראוי לו ואם האוכל אינו מכוין זה רק אוכל לשובעו הנה הנאכל מתגלגל ממעלה למעל' עד ישוב למעל' הראוי לו והאוכל ישוב במקו' הנאכל ההוא והנה הפני' מתחלפי' פני אדם לפני בהמה ופני בהמה לפני אדם ואם תעיין בני ראה שהתנאי' והאמוראי' בלבד הותר להם בשר אשר כל מעשיה' לשם שמי' וזהו שאמרו רז"ל ולא"כ אימת נאכל ושינו מערב שבת לערב שבת שאז הרחמי' גמורים והכוונה בשלימות והמקיים נפש מישראל כאלו קיים כל העולם אך בדורות אשר להם שמעלם כמאמר חכמי תלמוד'

מלומדים אפי' בעלי התלמוד וישיבה אין להם לאבד נפשם מלבד שנאכלי' אך שיודע ענין האכיל' וסדר סוד המאמר שאמרה תורה בכל אות נפשך תאכל בשר לו מותר לאכול בשר אלא תראה שחז"ל כשעוררו ע"ה ואמרו עם הארץ אסור לאכול בשר כי אחר שהוא נדמה כבהמה למה יאכל הגדול ממנו ויתחלף בפני בהמ' ויאכל לעם הארץ אחר ולא יעשר כי הוא יאכלנה בלי כווני' עד שילך גם לאבדון עוד לו לאכול עשבי הארץ ממה שיגרו' רעה הזאת לנפשו או לו בני אחרי שאינו חושב בדעתו כי אין תועלת והנא' מן העול' הזה אשר הוא הולך אחר גופנית . ויראה' ויבין שמפיו שלמעל' הוא מכנים ומפיו שלמטה הוא מוציא והלואי שיהי' היציא' כמו שנכנסו אבל הם יוצאין בשינוי גדול וסרחון רב כדי להראות לו שאין תועלת באכילה הגופנית אשר הוא בלתי כוונה וגדולה מזה שאם לא אכלה האכילה הזו ישוב למות וזהו שאמר יתעו לבלי אוכל כי שהאכלי' שנאכלי' לא יתעו בגלגולם כשהאוכלי' ראוים ואם אוכל לבלי' אותו אדם שאוכלם חוזר לבלי כלא דבר להפסד ולירידה ולפיכך יתעו האוכלי' והנאכלי' בדין בני חלוף אלא שהנאכל מעולה מן האוכל כי מתגלגלי' ממעלה למעלה וזהו סוד כי ילדיו אל אל ישועו ר"ל ילדי החלף . **הידעת עת לדת יעלי סלע חולל אילות תשמור** ר"ל יעלי הוא תיש הבר ושמו דישון בלשון שמורי' אקו ודישון תרגומו יעלי הוא תיש הבר והוא בכלל פני אריה ארז"ל בשעה שכורעת ללדת הקב"ה מזמין לה דרקון ומכישה ברחמה ומיד יולדת ואם יקדי' הדרקון רגע אחד או אם יאחר רגע אחד אינה יכולה להתקיי' מפני כי רחמה צר ואין הולד יכול לצאת ומתוך שמכישה הדרקון ברחמה נפתח ויולדת מיד וכאשר תצטער היעלי ללדת תשמור עת לדתה ר"ל עד שתבוא רפוא' במה שתלד ולא"ל כי צער לידה הוא אחת מן עשר קללות שנתקללה חוה הוא שנא' בעצב תלדי בנים. ובזמן שאכלה חוה מעץ הדעת האכילה היא מאותו עץ הדעת לכל חי חוץ מעוף אחד ששמו חול שנא' כחול ארבה ימים ולכן כולם נתקללו בקללה בצער לידה ובמית' האמ' כל מין וממין היה משתנה זמן עיבורו מחבירו ותן עיבור של כל אחד מהם הוא זמן להתחלף בדין בני חילוף ר"ל הבהמה מתעברת עיבור י"ב חודש ואם תתחלף באשה תתעבר ט' חדשי' וכן אשה בבהמ' וכן כל מין ומין אמנם האשה של אדה"ר כווני' דעת' לכל חי והשכימו כולם וע"כ נעשה כמשפט' אך החול הנה כאמז ממיכאל אשר הוא כאחז מחסד עולם הנק' שו"ם והדלי' חו"ל בגי' מ"ד והוא חשבון יו"ד ה"א ו"ו ה"א וע"כ הוא חי לעולם כי לא נגזרה בו מית'. וגם אומר לך שכן אשר כי בעת לידה יעלי סלע הוא זמן שלת הנשמות ושם שבעה מיני חיות עשורות . אי"ל הוא העטר'. ולבי הוא יסוד ויחמור הוא כלה . ואקו הוא הוד. ודישון הוא תפארת. ותאו הוא חסד. וזמר הוא גבורה ודישון שהוא תפארת יעלי סלע שהיא העטר' המורה לבי ודישון שהוא יסוד והתפארת אצר ודישן כי דישון בני יעקב ואצר ודישן בני עשו ודרקון שמכישה את היעלי סלע מנא יהי' דן נחש עלי דרך ר"ל כשהנחש מכישה העטרה שהנחש מנא דן שהוא הדין אז העטר' משלחה הנשמות אליכו ע"י דין שדן אותה לשלוח זהו על כרחך אתה נולד ועל כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת וזהו מה שאמר וחולל אילות תשמור והנה הלידי' בכח ה' כי הוא המתיר חבלי לידה וילדה . ולא"ל כי באותו רגע שהאש' יולד' תלמע' הנשי' נשלמת לתעלי' ומשתלחת מן המלכות אל פני אדם ובעת שנכנס' משתלחת היא משתלחת לא' מי"ב שבטי' ותשובב על שם י"ב משם תקבל כל העתידות לבא עליו ולפיכך ראוי לך לדעת מהו זה שארז"ל שנוטל המלאך הזרע בידו והולך לפני השם ואמר לו ולד זה מה תהא עליו עני או עשיר גבור או חלש ואלו צדיק ורשע לא קאמר ולכאורה אין מובן בני זה המימרא שהמלאך נוטל הזרע בידו ושיותר רע שמוליכו לפני השם והלא השם הזהיר את ישראל בזמן תורה מן הזרע הדא דכתיב אל תגשו אל אשה ואיך יתכן אבל הכוונה והסוד הוא כך כי המלאך היא העטר' הנקראת מלאך כענין הכתוב הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך והזרע היא נפש הנשלחת מן העטר' בדין וקודם השתלחות נוטלת רשות ממי שלמעל' ממנה ואומרת אמת כי בדין אני שולחת מ"מ מה תהא עלי' ואלו צדיק ורשע לא קאמר מטעם כי היא אפשרי ביכולת ולא בידיעי' וא"כ יודעת על העשיר ועל העני ועל הגבור ועל החלש . ואלו על צדיק ורשע אף כי קדמה ידיעת' אין לאומר' כי אין בידה למנוע וא"כ המיילד בשם ר"ל ע"י קמיע למקשה לילד ומולידה הקמיע קודם זמנה תדע ותבין כי פעמי' הורג שתי נפשות היולדת ובעל הקמיע ופעמי' שגורם לנולד ימי' רעי' ולרות משונות זו מזו ואלהי' יבקש את דם הנולד מיד בעל הקמיע המשל בזה כי עובר זה ראוי להוליד במילוי הירח שעטר' מלאה בנשיאת' בשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א ובא המשביע והוליד' טרם שנתמלא' שלבנ' הנה הולד ההוא שנולד נולד בזמן ביטול כח הויתו ומת בימי' מועטי' ודמו מיד זה הרשע והרוצח יבקש אלהי' כי ביטל גזירת יוצרו והמית הנפש ההוא והולידו בלא זמנו וגרם לו ליקח ממון שאינו שלו ולישא אשה שאינו שלו וזה תדע שסיכ' עליו כל סדרי בראשית חילל אילות תשמור תספור ירחי' המלאכה וידעת עת לדתה ר"ל כאשר תצטער העטר' שאיל"ת ללדת אז הספיר ירחי' למפרע ותדע מתי ובאיזה מעלה מן המעלות התחיל להתחבר זה סדר המכין .

דע כי האש' איני יולדת אלא למספר הריון או למספר עיבו"ר והם רע"א ימי' ורפ"ח ימי' ורכ"א ימי' וסימנם חסר לידה מן רע"א וישאר רכ"א ולכן בעת שתצטער האש' ותשב על המשבר תמנה מאותו עת רכ"א ימי' למפרע ותרא' אם היא הטעי' המיוחסת לבינ' תדע ממני זמן הלידי' אם היא חודש שביעי ואם לא טבלה בעת ההיא אלא חודש או ב' חדשי' מקודם תמנה למפרע רע"א ימי' ואם בעת ההיא ג"כ לא טבלה ושמשה מטת' תמנה למספר רפ"ח והטעי' בזה שלפי שכח הבינ' היא לעצור ולהקרים ולפיכך כל המתעברי' צריכי' ממשלת הבינ' כדי לעצור הטיפ' ברחם עד שלא תפליטנו וכח זה יקרא כה"ת לפי שהוא מקרים ועוצר ומייבש והוא מלשון כהתה עיני: ועתה בני כדבר בפני נשר. **כנף רננים נעלסה** אם אברה חסידה ונוצה הוא שם תרנגול הבר. ועוד נקרא רננה כי הוא נותן רננים להקב"ה הוא שנאמר ואשמע את קול כנפיה' והנה כנף תרנגול הבר הזה הוא אשר כחו מלך נשר כנעלם' מלשון שמח' וגילה וקיבול וקליטה וגם אם אברה חסידי' ונוצה עם כנף החסידי' ונוצת חסידה חסידי' היא דיה לבנה. **כי תעזוב לארץ ביציה ועל עפר תחמם** ר"ל שבכנף רננים יש בה כל מיני צבעי' עליוני' ותחתוני' כי היא כלולה מכל המעלות העליונות וגם ר"ל כאשר תעזוב לארץ ביציה ועל העפר תקבץ הבילי' ותחמם מן האויר בלתי שיגע בהם רק בראייתה אותם יתחממו ויולדו לה אפרוחי'. **הקשיח בניה ללא לה לריק יגיעה בלי פחד** ר"ל היא עוזבת הבני' כלא לה יבא תועלה לה כי נעשית אכזריות עליה' לכך לריק יגיע' בלא פחד ר"ל בלא מדת פחד. **כי השה אלוה חכמה ולא חלק לה בבינה** ר"ל ששכח השם ממנה החכמ' ולא נתן לה חלק בבינ' ולכן נקרא תרנגול הבר ולפיכך אין בו חמלה ורחמנות **כעת במרום תמריא תשחק לסוס ולרכבו** ר"ל בעת שתטוס ותפרי' כלפי מרום ת"ת תשחק לסוס ולרוכבו תלעוג לכל המרכבות שלמטה הימני'. **התתן לסוס גבורה התלביש צוארו רעמה** ר"ל כי הסוס מלך גבור' וצוארו מלך המלכות **התרעישנו בארבה הוד נחרו אימה** ר"ל שתבריחנו או תניענו ותנידנו כמו שמבריחין ומנידין את הארבי' הוד נחרו אימה ר"ל כח עטישת של נחיריו אימה. יחפרו בעמק וישיש בכח יצא לקראת נשק ר"ל יחפרו אויבים הם השמורי' בעמק הוא הטע' אולי יוכלו להלחם במלכות הוא הטע' ואז ישמח הסוס בכח הוא הגבור' על שהרגיש על תערובות מלחמ' בין כנסת ישראל ובין השמורות ויצא לקראת נשק ר"ל אז יצא לקראת מזויני המלחמ' כי מאחר שהסוס מלך הגבור' ומלך הדין שלמטה' לכן ישמח תמיד במלחמ'. **ישחק לפחד ולא יחת ולא ישוב מפני חרב** ר"ל ילעג לכל פחד של מלחמ' ולא יחת לבו כי מלחמת ה' צבאות וגבורותיו הוא ולכן לא ישוב מפני חרב המלחמ' עליו תרנה אשפה ולהב חנית וכידון ר"ל עליו יושלח אשפה כלי זין ולהב חנית וכידון ר"ל ברזל אשר בחניה וכידון הוא רומח. **ברעש ורוגז יגמא ארץ ולא יאמין כי קול שופר** ר"ל כאשר ישמע בתנועה ונעש יחפור גומות (בעט') בארץ כדי לצאת מדרך החפירות להלח' עם האויבי' ומרוב שמחת הסוס למלחמ' אע"פ שישמע לקול מלחמ' לא יאמין כי יש מלחמ' עד שיראה בעיניו המלחמ' שנאמר לא יאמין כי קול שופר ומכאן אתה למד כי קול שופר מוכן לעורר מלחמ' שנאמר והרעותם ונושעתם מאויביכם: **בדי שופר** יאמר האח ומרחוק יריח מלחמ' רעם שרים ותרוע'. ר"ל כאשר ישמע תרועת המלחמ' יבשר לעצמו בשמח' ומרחוק ירגיש במלחמ'. רעם שרים ותרוע' ר"ל כאשר ישמע תרועת מלחמ' ורעשת שרים ותשבר' זה עם זה ר"ל שבע' שרים של אומות העול' הוא מרגיש מיד במלחמתן **המבינתך יאבר נץ יפרוש כנפיו לתימן** ואחז"ל בגיטין מלאך ים ודמותו כדמות נץ. ובכל יום ויום מנשבת רוח דרומית מדת החסד ורוח צפונית מדת הפחד ואלמלא בן נץ שמעמידי' אית' מחרבת עולם ומלואו ומלת יאבר נץ ר"ל יעוף וזהו מלך הבינ' עד שיפרוש כנפיו לצד החסד ר"ל יתגלגל ממעל' למעל' עד שיתעל' למדת החסד והנץ הוא א' מעופו' הטמאי' ויש לו צד גילגול טהרה ע"י הבינ': אם על פיך יגביה נשר וכי ירים קנו. ר"ל וכי על פיך יתגלגל מעילוי פני נשר עד שיגבי' לתפארת קנו הם בנים הנולדי' ממנו. **סלע ישכון ויתלונן על שן סלע ומצודה**. ר"ל סלע היא העטר' ישכון כאשר יתגלגל ישוב לשכון שן סלע ומצודה שן הוא יסוד ומצודה הוא ת"ת:

ראה והבן תכלית עלייתו של פני נשר **משם חפר אוכל למרחוק עיניו יביטו** ר"ל משם מהת"ת חפר אוכל ירגיל אחר מאכלו שבא לו מכתר עליון וחכמ"ה ובינ"ה למרחוק עד חכמ' שנק' רחוק שנא' אחכמה והיא רחוקה ממני. עיניו יביטו ר"ל מראיו ולבאיו יסתכלו: **ואפרוחיו יעלעו דם: ובאשר חללים שם הוא**: ראה והבן שנשר הוא בתכלית העלייה ובניו בתכלית הירידה כי אפרוחיו יעלעו דם ר"ל למאו דם ובאשר חללי' שם הוא והוא רומז אל שכולם שמם עתידין להתעלות משלוי לעילוי ומאחר שכל מעשה עליוני' כמעש' התחתוני' אלא שאלו גשמיי' ואלו רוחני' ומופשטי' ע"כ אמר נעש' אדם בצלמינו כדמותינו לשים בגופו כל אבר ואבר שרומזי' לשבת העליוני' (ועתה אתחיל לדבר ולא תענה אל דברי):

דע לך בני פעם אחת כמלאתי בארץ ישראל וראיתי שם ז' שרים גדולי' זה על גבי זה ואחר בגוף

אין

חוץ מזה והוא עליה וכל זה אינם לפניו דבר ושמתי בדעתי לעלות אל כולם ולא ידעתי מסילה ונתיב כי שם גבוהי' מאד ונמצא עמי אדם אחד ואמר לי לא תצטער כי לא תצליח כי יש עוד שני הרי' גדולים אשר אין ערך בגבהם של הב' ההרים ומלך אחד על כולם. וכאשר שמעתי שאמר שלא אצליח השכחתיו והלכתי מצד אחרת וצעקתי בקול גדול אהי' אחרון הודיעני דרך זו אלך באהי' שני וראשון והודיעני באיזה דרך ונתיב ומסילה אלכה אל ההר הגבוה מכולם ושעה רצוי' היתה ומיד בא אלי אליהו ז"ל ואמר לי אנה חכמתך ומה הוא העליי' שאתה מבקש לעלות ואמת כי יש דרך ומסילה וסולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה ואם יפול הנופל ממנו מי יקימנו ואמרתי לו אדוני אמור לי אם זה הסולם הוא סולם של יעקב אבינו ע"ה ואמר לי זהו הסולם ואמרתי לו בבקשה ממך הוליכני והראני מקומה ואחר הניחני ואלך ואני יודע שהשם לא ישיבני ריקם מלפניו וגם לא אפול ולא אשבור כי יודיעני הקב"ה דרגי הסולם ולא אדלג מדרגה לחברתה משום ואין ברגלי' איעה וכאשר אעלה כן ארד : ומיד הוליך אותי אל הסולם והניחני שם והלך לו ומיד קראתי ואמרתי אלי אלי למה עזבתני ומיד שמעתי קול קורא אלי עלה אלי ההרה והתחלתי לעלות ועליתי בהר הסמוך מכולם ובא אלי מלאך אחד ושמו מלטיא"ל : ושכרתי שהי' רבו של אליהו ז"ל כי הרבי' פעמי' שמעתי תורה מפיהו ואמר לי השמר לך ושמור נפשך מאד שלא תזוז מכאן אם לא שתלמוד ותדע מסילות ונתיב ההרים אמרתי לו ולכן באתי אליך ומה שאשאלך הודיעני ויותר לא אשאל. ואמר לי אמור ושאל אל תירא ואל תחת. ואמרתי לו אמת שאתה רבו של אליהו ז"ל. אבל אמור לי רבו של אדה"ר מי הי' והניחו בלא ידיעה ולא מצא שום תיקון בסולם לעלות עד שנפל ונשבר א"ל רזיא"ל רבו של אדה"ר הי' ולמדו כל דבר וכל ענין וקב"ה בעצמו אמר לו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו ושמע לקול אשתו ולקול קב"ה לא שמע עוד א"ל ורבו של שם מי הי' ואמר לי יופיא"ל שמו ורבו של אברהם צדקיא"ל ורבו של יצחק רפא"ל ורבו של יעקב פלטיא"ל ורבו של יוסף גבריאל ורבו של משה מטטרו"ן ואני רבו של אליהו ז"ל ואמרתי לו מה שמך ואמר לי מלטיא"ל שמי ואמרתי לו מה היא' התורה שלימדם ואמר לי כל אחד ואחד הי' מוסר קבלי' לתלמידו בס' ובע"פ כדי להחכימו ולהעמידו על כל העתידות : ודע כי צדקיא"ל למד לאברהם אבינו ע"ה אח"ת הוש' שם ל"ב נתיבות פליאות חכמה ואם לא תדע אותם איך תוכל לעלות עליך יאמר ויתקיי' והכסיל בחשך הולך : ואמרתי לו ע"כ אמור לי שנתיבות האלה אנה נמצאי' א"ל כל הר והר מאלו ההרי' העומדי' בעולם יש לשם ל"ב נתיבות וכל נתיב ונתיב של ל"ב נתיבות

יש לו מסילות ונתיבות אין ערך ואין מספר גם ההר הסמוך מכולם יש לו ל"ב נתיבות ואמרתי לו א"כ הזכני והעמידני על הנתיבות האלו ואמור לי שמם ועניינם ושיבא' כי עכ"פ אעלה אל ראש הסולם אם אוכל ומיד אמר לי

הנתיב הא' נקרא שכל מופלא והוא אור מושכל קדמון והוא כבוד ראשון אשר אין כל בריה יכולה לעמוד על מציאותו ואמרתי לו לברר לי כל ענין ואמור לי מהו שכל מופלא ואמר לי כי הוא מלשון כיסוי כענין כי יפלא שפי' יתכסה והכוונה שהוא שכל נעלם ומכוסה מלהשיגו ואפילו כל המדות לא יוכלו להשיגו ואותו הנתיב נק' אל"ף ואל"ף במילואו א"ל ר"ס וצורת האלף הוא צורת כל האותיות וכל הנתיבות הם באלף האמת בדרך כלל ולא בדרך פרט וע"כ האלף כשתהפכי' פל"א לומר לך שהוא דבר מכוסה זהו ויקרא שמו פל"א והנתיב הזה הוא כתר עליון ונקרא מושכל מעלת העלה שאינו יוצא ממעלתו ומחיוצו והוא הנקרא קדמון בעבור שהוא קודם לכל האותיות ואין כל בריה יכולה לעמוד על מציאותו כמו שאינם יכולים לעמוד על עיקר מהותו של עלת העלות זהו נתיב האלף :

הנתיב הב' הוא שכל מזהיר והוא כתר הבריאה זוהר אחדות השוה המתנשא לכל לראש והוא נקרא כבוד שני ואמרתי לו מהו שכל מזהיר וכתר הבריאה וזוהר האחדות ואמר לי דע כי הנתיב הא' שהוא כתר לא יאמר עליו רק אחדות אך מנין וריבוי לא יאמר עליו. כי איך יאמר מנין על מה שאינו מושג מציאותו א"כ בעלת העלות לא יאמר שם לא אחדות ולא רבוי. והנתיב הא' שהוא כתר עליון אחדותו אינו לשון מנין כי הוא פלא. ודבר שהוא פלא אי"ן והמנין הוא בכמות והאין אין בו כמות א"כ אחדותו אינו לשון מנין וכ"ש עלת העלות שאין לומר שם שום דבר וענין כלל וכלל. ואלו שכל מזהיר הוא חכמה הוא הנתיב השני ונק' שכל מזהיר בעבור שעיני כל הנמצאי' הם השפי' אשר למטה ממנו נחשכים מלהסתכל בשכל המופלא הוא הנתיב הראשון ואלו שכל המזהיר הוא' הנתיב הב' הוא חכמה יש לה קצת השגה יותר ויותר מ"מ גם בשכל המופלא הוא כתר עליון זהו כוונת שכל מזהיר ונקרא כתר הבריאה הוא. שנא' בראשית ברא אלהים ואין ראשית אלא חכמה שנא' ראשית חכמה ובעבור שכל הנבראי' נחכמו' נתלים ע"כ נקרא כתר הבריאה ונק' אב יען שהוא אב לכולן והוא הנק' יש אבל מכתר עליון שנקרא אין אינם יכולי' לדבר עליו כי במה שלא יוכל להשיג לא יוכל לדבר ממנו וע"כ קריאת הא' רומז עליו שקריאתו הוא אויר שאינו נתפס כמה ונקרא אחדות השוה כי הוא המקבל אחדות באמת

א

והוא

והוא אב שמרח' שנא' כרחם אב על בנים ועליו אמר הכתוב וחנותי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם אע"פ שאינו ראוי ונקרא כבוד שני כי הוא אחר מליאת הפלא הנקרא אי"ן והוא שני לו :

הנתיב הג' נקרא שכל מקודש והיא הבינ' והבינ' היא יסוד החכמ' הקדומ' שנקרא אמונ' הבינ' היא אומן של החכמ' ושורש החכמ' והבינ' אם האמונ' שמכח' נאצל' ואמרתי לו הלשון שחוש וביאר לי ואמר נקרא שכל מקודש והיא קדוש בכל מיני קדוש' ומזומן ומוכן לקבל כל הצורות ולהאצילם מכח החכמ' כדרך שהחומר מזומן לכל צורה והבינ' שהוא נתיב הג' היא יסוד ושורש החכמ' כי הבינ' מוציאה תולאת החכמ' לכל הספירות כי החכמ' היא קדומ' מהבינ' ובעבור שהחכמ' נאצלת מאי"ן אינה מוציא' הספירות בפרט כל אחד ואחד אלא בכלל כמו שהוא בכלל אל האי"ן אבל הבינ' שהיא ים מים כי נאצל' מן החכמ' הנקרא ים עלים להוציא כל ספיר' וספיר' וכל כח וכח כמשפטו איש על דגלו ועל מחנהו והחכמ' נקרא קדומ' ואמונ' וקדוש' על שקדמ' מהבינ'. ואמונ' מלשון אומן כי אומן לאומן היא כנסת ישראל הנקרא גם היא אומ"ן הוא שנא' ויהי ידיו אמונ' והם ידיו של מ"ה הם עשר ספי' ומשה כיון בעשר אצבעות ידיו להוריד כח מאין אל אמונ' ומן האמונ' אל האמונ' להתחבר ולהשפיל ק"ש שרו של עמו וזה הנתיב השלישי היא באמונ' עטר' עם הנתיב כתר נתיב הראשון והשני וזהו שארז"ל אמון מכוסה אמון מולבש שפירושו חכמ' עלא' וחכמ' תתא' ועל שהנתיב הג' הוא אם נקרא גם הנתיב הג' אומן וזהו שנאמר כאשר ישא אומן את היונק היא העטר' היונקת וזהו נתיב הג' הנק' אם האמונ' היא שעטר' כי הנתיב שהוא קו הירוק והפחד נאחז משם והעט' מקבלת מן הפחד ע"כ נקראת אם האמונ' :

הנתיב הד' נקרא שכל קבוע על שממנו מתאצלות כל הרוחניות דקות אציליות שמתאצלות אלו מאלו בכח המאציל הקדמון יתעלה שמו. ועל שנק' שכל קבוע מפני שממנו מתאצלים כל הכוחות שבו הם כמסמרות נטועות ונאצלו ימתנו כל שכליות רוחניות דקות אציליות הדרך שצורת הבנין בבנאי בדקות ציורו ולפיכך כל צורת הבנין אשר בבנין כולם מתאצלות מכח הציורים אשר בבנאי מכל מין צורה ולא מזולתו והנה צייר הבנאי לעשות חלון והחלון נעש' בפועל מלבד שציירו הבנאי והחלון אשר הי' בציור הבנאי אינה קבע לעוף המצוייר בכותל הבית כי אין ציור החלון כציור העוף ולכן אמר הם מתאצלות אלו מאלו בציור ציור בי' הא"ס והנתיב הזה בכח קדמון שהוא נתיב הא' הוא מאציל כל מיני אצילות :

נתיב הה' נק' שכל מושרש ונקרא כן מפני שהוא עצם אחדות השוה והיא בעצם הבינ' הנאצלת מגדר החכמ' הקדומ' הנקרא שכל נשרש. ונקרא כן מפני שנשרשו כל הנאצלים ממנו ולמטה ויש הפרש בין זה הנתיב ובין הנתיב הב' אשר בו זכר האחדות כי הנתיב השני הוא התאחדות כשיאות הנמצאי' באחדות השוה עד שאין הפרש לו בין שמאל ובין ימין כי הוא חנון ומיטיב אפי' לרשע' כמו שפי' וחנותי את אשר אחון כו' אבל הנתיב הה' דברי' המתפשטי' ממנו לימין ולשמאל לפנים ולאחור לדין ולרחמים כולם נשרשו משורש אחד פשוט ואחד שוה. והוא הנתיב הה' והמשל בזה השמש מתכת השעוה ומקפה ומקרשת הט"ט בכח אחדות שבו שהוא פשוט ולא שנבין מכאן כי יש בשמש כוחות שונות כח מייבש וכח מתיך או שיהי' בשמש איכות ההתכה והיובש ח"ו אבל השמש למעל' מן היסודות כח אחד שיש לשמש אותו הכח היא כח פשוט בלי כח יסודי ובלי שום שינוי כן יש כח בנתיב הה' שבו אחדות שוה שממנ' יתפשטו כל בני חלוף ותמור' ושינוי ורא' ההבדל שיש בין הנתיב הה' לנתיב הב' כי נתיב הב' דומ' לשמש והנתיב הה' דומ' לזריחתו כפי אחדות השוה :

נתיב הו' נקרא שכל נבדל ונקרא כן מפני שבת מחרב' שפע האצילות והוא משפיע שפע ההוא על כל הבריכות המתאחדות בעצמו ונקר' שפע נבדל שמלת שפע הוא מלשון נזילה ורבוי שנא' ושפעת ימים תכסך ר"ל הנזילה והרבוי אשר נוזל מהנתיב שלמעל' ממנו כדמיון אור החמ' מהנתיב הו' יזול וישפע אור אל החמ' ומן החמ' ישפע אור אל כל הנמצאות כן הדבר הזה מן נתיב הו' ישפע ממנו שפע נבדל ונפרש מנתיב הו' אשר משפיעים אליו הבריכות והמקורות המתאחדות בעצם נתיב השש' :

נתיב הז' נקרא שכל נסתר ונק' כן מפני שהוא זוהר לכל כוחות השכלים והנראים בעין השכל וברעיון האמונ' ונקר' שכל נסתר כי הוא נסתר ולא יושג רק בשכלי הספירות וזהו ההבדל בין נתיב הז' לנתיב הח' שהוא המופלא שהנפלא כמנעו הספירות השכלים מלהשכילו ואלו הנתיב הז' יושג בספי' וגם למחשב' ורעיון של עטר' הנקראת אמונ' :

נתיב הח' נקרא שכל שלם ונקרא כן מפני שהוא תכונת הקדמות ואשר אין לו שורש להתישב כי אם בחדרי גדולי הנאצלים מעצם קיומם ונקרא שכל שלם מלשון ושלמו ימי אבלך כי תמו והגיע עד סיפם ולפי שהכתיבות תמו ונשלמו וה"א לעמו' על תכלית נתיב זה אם הוא מן המושכלי' או מן המורגשי' ולכן נקרא שלם כי שנתיב הזה כלול משני מינים כעין שהלזון שאי אפשר לעמוד עליו אם הוא מכלל הדגי' או מכלל

הלומח

הצומח כי הוא חי ומתנועע אבל איננו מחליף מקומו כי הוא נעוץ ותקוע בארץ וכל הבא לידע אמיתת השכל צריך שיחזיק עליו מחדרי הגדולי' הנאצלות ממנו:

נתיב הט' נקרא שכל טהור ונקרא כן מפני שהוא מטהר את הספירות ומבהיק גזרת תבניתם ותוכן אחדות שהם מיוחדות מבלי קיצוץ ופירוד ונק' שכל טהור מפני שמטהר הספירות מכל התמורות איזה שהי' מבהיק ועלה עליו חלודה ומלאכתו ומטהרו ומנק' גזרת תבניתם ומוציא' מן התמור' ולפיכך הוא מבין האחדות להיותם מיוחדות מבלי קיצוץ ופירוד:

נתיב הי' נקרא שכל מתנוצץ מפני שהוא מתעלה ויושב על כסא הבינ' ומאיר זהר המאורות ומשפיע שפע רבוי לשר הפנים ונק' שכל מתנוצץ לפי שזה השכל מתעל' ויושב על כסא הבינ' כח עליון ומשלח מאורות אל התפארת והעטר' ואל כל המאורות ומשפיע שפע ברבוי לשר הפנים העט' ונק' מתנוצץ על שמקבל כלולות הזהר מן הבינ':

נתיב י"א נקרא שכל מצוחצח מפני שהוא עצם הפרגוד ר"ל הפרוכת המסודרת כסדר המערכה של הנתיבות העליונות ושל הנתיבות שלמט' וניתנים לעמוד לפני עלת העלות היא שלא' והבדילו' הפרוכת לכם בין הקודש ובין קודש הקדשי'. ואל יבא בכל עת אל הקודש מבית לפרכת הפרגוד בגי' אלר וכנגד הפרגוד הזה אלר הכבד כדי להבדיל בין הנשמ' ובין כלי המאכל.

נתיב י"ב נקרא שכל בהיר ונקרא כן מפני שהוא עצם האופן הגדולי' הנקראת חזית ר"ל מקום חזיון החוזים במרא' ונקרא שכל בהיר מפני שהוא מראה אשר הכל חוזים בו ר"ל יורדי' במרכב' והנביאים חוזים בו ונקרא' אופן הגדולה לפי שבמרא' הזה כלולי' עליוני' ותחתונים וכל הנמצאות וזהו בהיר הוא בשחקים ונק' חזית על שם מחזה שדי יחזה:

נתיב י"ג נקרא שכל מנהיג האחדות ונק' כן מפני שהוא עצם הכבוד המקבל מכל הנתיבות והוא השלום אמיתת רוחניות האחדי' וסיום אמיתת רוחניות האחדים המיוחדים באחדות העליון הרי אתה אומר שכל המתאחדים מתאחדים על נתיב זה י"ג ולפיכך אחד בגי' י"ג:

נתיב י"ד נקרא שכל מאיר ונקרא כן מפני שהוא עצם החשמ"ל ומורה על הרזים ויסוד החיות הקודש ותכונתם ונקרא שכל מאיר מפני שהוא מורה על הרזים וסתרי עליון לכל דורש ממנו ומאיר עיניהם בסתרי הדת והוא עצם החשמ"ל אשר בידו כל סתרי מעלה והוא מגל' סוד הקודש ותכונתם ר"ל סוד הקודש שהוא כתר:

נתיב ט"ו נקרא שכל מעמיד מפני שהוא מעמיד עצם הבריא' בערפלי טוהר ונקרא שכל מעמיד מפני שהוא מעמיד עצם הבריאה בערפלי' עט' טוהר ת"ת ר"ל הנתיב הזה הוא מחדש את הערפל ומעמידו עד שיהא ראוי לקבל חקיקות הצורות העליונות מכל הנבראי' ואלולי חזיק הערפ' ע"י זה הנתיב לא הי' באפשרית הערפל לקבל ציור הנבראים:

נתיב ט"ז נק' שכל נצחי ונק' כן מפני שהוא עידון הכבוד שאין כבוד למט' ממנו כמוהו והוא נק' גן עדן ומוכן לחסידים. ונקרא שכל נצחי לפי שהוא מוכן לכל מי שיכלה את יצרו ותמורות והוא עידון של הכבוד וכו'. כי בזה הנתיב תקבל העטר' תענוג ועידון על מלות ה' והוא הנק' גן עדן המוכן לחסידים אשר בעטרה:

נתיב י"ז נקרא שכל ההרגש והוא מוכן לחסידי האמונ' להתלבש ברוח קדוש' והוא נק' יסוד התפארת במעמד העליוני' ונק' שכל ההרגש מפני שבכח התפארת כל הצורות הנמצאות בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ובים ובינב' כי הכל צריכים בו ולכן כל הנפשות המתעלות מעילוי לעילוי כשיגיעו להיותם צרורי' בצרור החיים אז אותם חסידי האמונ' יתלבשו כאחד מבעלי הרגשה אשר בתפארת ברוח קדוש' בסוד המלבוש אז הוא בחשמ"ל:

נתיב י"ח נק' שכל בית השפע ומתוך חקירתו מושכי' רז וחידה המתלוננים בצלו והדבקי' בחקירת ממשלתו מעלת העלות ונק' שכל בית שפע מפני שהמשתכלים בזה יכולים למשוך מעלת העלות רז וחידה. ויש הפרש בין הנתיב הזה לנתיב הו' כי הנתיב הו' נק' שכל נבדל לפי שממנו יושפע שפע נבדל על כל המקורות להחיות כל המקבלים שפעו אבל זה הנתיב הוא שפע לענין לימוד והבנה וחכמ' מעלת העלות והוא מענין פרנסה:

נתיב י"ט נקרא שכל סוד הפעולות הרוחניות כולם מפני שפע המתפשט מן הברכה העליונ' ונק' שכל סוד הפעולות הרוחניות לפי שע"י זה הנתיב מתפעלת השפע היורדת מן הברכה העליונ' ר"ל מכתר עליון אל כל הספירות והנה הנתיב הזה על ידו יתחלק השפע לכל הספירות:

נתיב כ' נקרא שכל רצון ונקרא כן מפני שבו תכונת כל היצורים כולם ובזה השכל יודע כל מציאות החכמ' הקדומ' ונק' שכל רצון מפני שבזה הנתיב הכנת כל היצורים אשר בחכמ' וע"י זה השכל יודע כל מציאת החכמ' הקדומ' ר"ל העליונ' ויש הבדל בין זה הנתיב לנתיב הי"ד כי נתיב י"ד מאיר בסוד כתר עליון וזה מודיע כתרי חכמ':

נתיב כ"א נקרא שכל החפץ המקובל המבוקש ונקרא כן מפני שהוא מקבל שפע אצילות כדי להשפיע מברכתו לכל הנמצאים כולם ונקרא שכל החפץ המקובל

המקובל מפני שע"י זה הנתיב מקבלים כל הנבראים שפע כתר עליון שהוא מקבל מכתר עליון וכולם מקבלי' ממנו ר"ל מזה הנתיב :

נתיב כ"ב נקרא שכל נאמן מפני שבו מתרבים כוחות רוחניות לתוספת קרובים לכל המתלוננים בצלו ונקר' שכל נאמן כי בידו נפקדים שכליים ורוחניים ומתגברים על ידו כדי להיות קרובים למתלוננים בצלו בצלם שהם וע"י כך יתעלו מעילוי לעילוי :

נתיב כ"ג נקרא שכל קיים מפני שהוא כח קיום לכל הספי' להלבישם מרוח קדושתו ונק' שכל קיים מפני שע"י זה הנתיב יצא כח קיום לכל הספירות להלבישם מרוח קדושתו ולפי שזה הנתיב מקיים כל הספירות נקרא שכל קיים :

נתיב כ"ד נקרא שכל דמיוני מפני שהוא נותן דמות לכל הדמיוני' אשר נבראו בדמות וכם הראוים ללביונם ונקרא שכל דמיוני לפי שהיא נותן דמות וצורה לכל הדמיוני' אשר נבראו בדמיונם לפי לביונם בדין בני חליף לכל מיני דומם ולכל מיני צומח ולכל מיני החי ולכל מיני מדבר לכל אשר ביבשה' ובים ולכל צבא השמי' ולכל המלאכ' לכולם נתן לאיש חליפות שמלות כראוי לו :

נתיב כ"ה הוא שכל נסיוני מפני שהוא הנסיון הקדמון אשר בו מנסה יתב' שמו מכל' (בו) כל החסידי' ונקרא שכל הנסיוני כי בו מנסה ה' לכל הנמלאים :

נתיב כ"ו נקרא שכל מחודש מפני שבו מחדש הקב"ה כל החדושי' שהם מתחדשין בבריאת העולם ונקרא שכל מחודש כי הוא מוליא כל דבר מכח אל הפועל ממש :

נתיב כ"ז נקרא שכל מורגש מפני שממנו נברא שכל כל נברא מתחת גלגל העליון והרגשתם ר"ל ממנו נבראו כל הנבראי' מתחת גלגל העליון והרגשתם :

נתיב כ"ח נק' שכל מוטבע מפני שבו נבלם טבע כל נמלא מתחת גלגל החמה בשלימות כי הוא הטבע הנכונה :

נתיב כ"ט נק' שכל מוגשם מפני שהוא מתאר כל גשם אשר יתגשם תחת תכונת כל הגלגלי' בגדלם ובגבולם :

נתיב ל' נק' שכל כללי מפני שבו נכללי' כל הוברי השמים כמשפטן והכוכבים והמזלות עיונם תשלום ידיעתם באופני גלגלים מזה הנתיב :

נתיב ל"א נקרא שכל תמידי מפני שהוא מנהיג השמש והירח ושאר כל הכוכבים והלורות כל אחד מהם בגלגלו ונתן כח לכל הנבראי' ממערכם אל המזלות והלורות :

נתיב ל"ב נקרא שכל נעבד להבדיל לעובדי כוכבים ומזלות וע"כ כל אלו נתיבות הם בחכמ' וכיתנו לביני כענין ה' בחכמ' יסד ארץ ה' היא הבינ' מבעת בחכמ' אשר לה ל"ב נתיבות החכמ' וברא את העולם וכל הנתיבות האלו נתנו לכל הספירות ולדקיא"ל רבו של אברהם למדום לאברהם וכתב לו בספרו בשלשים ושתים נתיבות פליאות חכמ' . ר"ל כל מה שברא הקב"ה בעולמו כנגדו ברא באדם שכל הנתיבות האלו נמלאות באדם וזהו שאמר נעש' אדם בצלמנו כדמותינו וקבל חשוב' על מה ששאלת וכל זה בכדי שיתבונן האדם הנגל' ויבין דברי חכמ' הוא שנאמר ואחרי עורי נקפו זאת ומבשרי אחזה אלוה. ור"ל שאיברי' אשר נסדרו אחרי עורי ונחקקה זאת ר"ל העטר' שכל פרטיה וכלליה נחקקו באדם . ולכן מבשרי אחזה אלוה כלומר ארא' הדברים הנגלים ואבין בסתרי החכמ' ובסתרי שם אהי"ה שכן אהי"ה בגימטרי' אחזה ואשאל ממנו להודיעני איך כללים ופרטים נחקקו באדם . ושתחיל ואמר לי דע לך שהי' הוא גולם בלי לורי והוא החכמ' ולכן כשם שהחכמ' הוא הליור ראשית שכל ואחרית הכל והיא בכל ונעלמת מכל ואי אפשר להמליא בלעדה דבר מן הדברים והוא ב' "בראשית ל' "לעיני כל ישראל והוא כל התור' כולה וזוהם כרשום תור' שנכתב וסי' רומזת אליה כן הי' שהיא אות הרומז היא ראשית כל האותיות ואחריתן ונעלמת בתוכן ואי אפשר להמליא בלעדה אות מאותיות הקודם ודמיונם תמלא באדם והוא מוח שברא הוא הי' שהוא החכמ' וכמו שהגולם הוא מקבלת כל הלורות כן הי' מקבל כל מיני חקיקות ושני קרומות יש למוח שברא . קרום העליון הוא דבוק לעלם הגולגולת. והקרום השני הוא דביק במוח כן הי' שהוא הכתר הוא הקרום הסמוך לי' שהי' היא המוח שברא וזולת הרקיע שהוא הכתר אין קיום בעולם לגולם שהוא המוח והיא החכמ' כן אין קיום לאדם ולא כל כוחות שמוח זולת הקרום שמקיף את שמוח ומקבצו ודבק בו והקרום העליון הוא דבק בעלם והוא מחין לרקיע קרח הנורא ועלת העלות שם הכתר לשמור החכמ' הוא הקרום שעל המוח ולכן אם ניקב התחתון טריפ' אך אם ניקב העליון אין לחוש שכל זמן שהשומר אינו מניח הנשמר מוכה ונבלי' מכה ויטרף ואין הדין כותן והלומר כשניקב העליון והתחתון קיים טרפ' הוא סובר בהפסק עלת העלות מן השומר שהוא הקרום הסמוך למוח אין כח לשייר לשיור א"כ ניקב העליון טרפ' כי הוא העיקר. והאומר עד שינקבו שניהם לדקו דבריו לפניהם מ"מ אפילו זה בלא זה טרפ' אי' משניהם ואל תפרכם בדבר כי המאכלות אסורות מפסידות הנשמות והנפשות הטהורות וכשם שים נמטל לרקיע אשר על גבי ראשי החיות כמרא'

אבן ספיר כדמות כסא כן בין אלו ב' הקרומים יש שם ליח' זכה ודקה עד שהיא ממוצעת בין אויר למים כי איננה אויר ממש ולא מים ממש. ודע כי מן הרקיע העליון אשר למעל' מן החכמ' והוא הכתר מתפשטי' ממנו נתיבו' ומהם ישלח כח ההרגש והשכל לכל אבר ואבר כראוי ולא יהלך שום הרגש ורצון זולת הנתיבות. והנתיבות נמשכים אחרי ג' אמות אויר מים אש ולסוד הז' כפולות ולכן יתפשטו מהם שבעי' נתיבות הם ז' צינורות: הצינור האחד הוא מתפשט מצד פני המצח לעומת ראש החוטם כי יש חקיק' ופיתוח בעצם ההיא הוא היו"ד הוא חכמ' אשר משם יוצא הצינור עד הארץ הנה שהיא החי' המשלחת הצינור להביא ריח ניחוח לה' כי הריח מתערב באויר והחיות מכח החיה רצוא ושוב ומתערב בחיות כח הקטרת ונקשר ברוח אלהים חיים המרחף ע"פ המים. ולכן נקרא זה השם ל"ת ית"ן ול"ת מלשון האזני' כי תרגום האזינו אציתו ואם תרא' לקיים והאזנת למצותיו והוא ל"ת ואם לאו נתהפך לית"ן מלשון ונתץ את הבית שפירושו הרסהו וזה שהחרש הוא כשוטה לכל דבריו כי יצא מכלל הקבלת החיה המוסרת וא"כ נהרס ונחרב ואין בדבריו כלום.

והנה החי' משלחת הצינור להביא בו ריח ניחוח לה' הוא הבינ' או הת"ת שהוא שכל לבינ' או לת"ת ואיך הצינור מעל' ריח ניחוח שהריח הוא הנפש כי הריח מתערב באויר והחיות מכח החי' חכמ' ומתערב בחיות כח הקטורת ונקשר ברוח אלהים חיים והנה הצינור מעל' הנפש ולכן אמר ריח ניחוח לה' שהוא מתהפך ירא"ה יה"ר שאם ירא מוטב וירא לה' זהו ריח ניחוח לה' ואם לאו שלא האזין והקשיב למצותיו יחר לה' לפיכך הקטורת מכפרות ומבטלות ואחת תרא' ותבין כי כאשר יצא אותו נתיב מנקב העצם ויגיע להתחלת החוטם שהתחלת' למעל' מן העינים אז יוצאים ומתחלקי' מקצה אותו נתיב שני דרכים. האחד הולך אל העין הימין. והשני אל העין שמאל כי ראש החוטם הוא למעל' מן העינים וכאשר יגיע מן החי' הצינור אל העין שמאלי לצד שמאל ואל העין הימין לצד ימין אז הצינורות מקיפין סביב אבן הספיר אשר הוא דמות כסא לשבת עליו כח והרגש של ראות העין והנה הדוגמ' בעין האדם כי באותו הספיר אשר בעין אותו הספיר הוא דוגמת הכסא לשבת כח ההרגש באותו ספיר אשר בעין יתראו כל הצורות בהתלוות להגיע אחר אותו ספיר שבעין כי היא מרא' כל צורות כמו שניכ' שהיא אבן ספיר וכסא החכמ' ולה כח כל הצורות כן הספיר שבעין מרא' כל הצורות כמו שהמים מראין כל הצורות והנה כבוד ה' חונה על אבן הספיר אשר מכח החי' ועל ידי הנתיב יחזור את הרא' של החי' העליונ': **ראה והבן הקושיא אין הדין נותן שיחשוב** שוטה כי אע"פ שאינו רוא' שב אל החי' העליונ' כי הוא ל"ת. אבל החרש ית"ן והרי הוא כשוטה אמנם הסומא הוא כמת כי האור סר מעליו ולא יתור אחרי עיניו כענין ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ולכן סומא פטור מן המצות ואין הדין נותן מכולם רק ממצות התלוים בראייה ועיין בעיון דק שכל תנוע' תיוחס אל הכמלא ראשון הנותן כח להתנועע כן כל התנועות שבאדם כולם יוחסו אל הכח השיא אשר בין שני הרקיעים הם הקרומות והכח הוא המוח. ודע כי הקרום הדבוק במוח מהתחלתו הוא רך ודק מאד ובאמצעיתו הוא יותר עב ואחריתו נוטה מעט אל היובש והצינורות נמשכות מסוף המוח כי דע לך יש צינורות נמשכות מאחורי המוח הם יותר חזקים ולכן ראוים הם להניע תנועות ולפיכך יצא נתיב השני מאחורי המוח אל העינים כדי להניעם כפי הרצון שהנתיב שבא להם מתחלת החוטם נותן האור והנתיב מאחורי המוח נותן תנוע'. והנתיב הג' נמשך להם מאחורי המוח ומאחורי הנתיב השני ובא קצת מנתיב הג' אל הלשון לתת לו חוש הטעם וקצתו יצא אל השינים לתת בהם חוש המשוש. ודע והבן שברוח הדק אשר בלשון יקובל בו הטעם ע"י הליחות ותבלע בלשון טעם מן הטעם. והם ט' טעמי' וכולם מין והפכו מתוק או מר או חמוץ או מלוח והשמנונות והחריפות והקבילה והעפיצות והתפל כי הלשון הוא בשר רך ולכן לו מזומן לקבל הטעם וכח ההרגש בא אליו מן הנתיב הג' והנה ניתן בזה הנתי' נבוא אל השינים חוש המשוש להבין קר וחם לח ויבש רך וקש'. והנתיב הד' יוצא ג"כ מאחורי נתיב הג' והוא בא אל חיך העליון ונותן בו ריח הטעם. והנתיב הה' מגיע ממנו קצת חוש השמע לאוזן ומקצתו ממנו יגיע קצת תנוע' לפנים. והנתיב הו' יגיע קצתו אל הלשון והגרון ונותן ללשון חוש הטעם ולגרון חוש המשוש וקצתו מתפשט אל הכתף וקצתו ילך אצל הצואר ויתפשט ממנו אל הגרגרת ויתפשט ממנו אל הריאה והוושט ויתפשט אל טרפשא דכבדא והטרפש הוא הפרוכת המבדלת בין הקודש ובין קודש הקדשים השווי' בין כלי המאכל ובין כלי הנשמ' שכלי הנשמ' תלוי' בקנה וכלי המאכל תלוים בוושט ויתפשט מטרפש הכבד ויתדבק בפי האצטומכא ויתפשט משם ויתדבק בקרום הכבד והטחול וקצת הקרביים ויתדבק גם קצת חלק מהנתיב הג' ודע והבן כי הקנ' הוא נתיב לרוח אלהים חיים והוושט נתיב למאכל לפרנס בו אברי הגוף הם כלי הנשמ' והאצטומכא הוא כלי שנבשל המזון המשתלח ממנו חלק לאברים וחלק לבני מעים לשלחו ולפעור כי חלק האברים באברים וחלק הפעור בפעור. והכבד הוא כלי שבו יתבשל המאכל שיפסיד צורת המאכל וישיבהו לדם בכח החום שבו שבא אליו מכח הנבזרי' ושאר החזקי'

החזק' והטחול כלי מוכן לקבל השמרי' מן המאכל והקרבי' הם נתיבות לשלוח הרעי אל הפטור. והנתיב הז' הוא צומח מאחורי המוח ובא אל הלשון והגרגרת ונותן להם כח התנועות הנה מבואר שבאלה הז' נתיבות באין ההרגשות בכל האברי' ודע והבן כי חוט השדרי' נמשך מן המוח ומחוט השדרי' נמשכי' ומתפשטי' ל"ב נתיבות וכולם כפולי' זוגות חוץ מנתיב א' שאין לו זוג. ואלו ל"ב נתיבות הנמשכי' מחוט השדרי'. הנתיב הא' נמשך מן הנקב אשר בחוליא ראשונ' מחוליות הצואר ועולי' עד שיתחלק בב' הראש שהוא הכתר עליון ולהודיעך שמשם הכח, הנתיב הב' נמשך מן הנקב שהוא בין חוליא הא' והב' ועולי' עד שיתדבק בעור הראש ויתן לו חום המשוש ויגיע ג"כ לאלילי' אשר בעיני' והוא ממשיך להם התנוע'. הנתיב הג' יוצא מהנקב אשר בין החוליא ב' והג' ויעלה לעין ולפני' במלך הא' ויתן להם התנוע'. הנתיב הד' יוצא מהנקב אשר בין חוליא הג' והד' ויעלה עד שיתדבק במלח ולמעל' ממנו. נתיב הה' יוצא מהנקב אשר בין החוליא הד' והה' וקצתו היא סבה לתנועת הראש וקצתו אל הכתף. נתיב הו' יוצא מהנקב אשר בין חוליא הה' והו'. והנתיב הז' יוצא מהנקב אשר בין החוליא הז' והח' ועולים קצתם אל הראש וקצתם אל השדרי' והמחיל'. הנתיב הח' יוצא מן הנקב אשר בין חוליא הח' והט' ויעלו קצתם אל זרוע עליון והתחתון וקצתו אל הכתף. והנתיב הט' מתחבר עם נתיב הו' בכתף והם מביאי' החום לזרוע עליון ומנתיב הז' ילך אל הזרוע ובו תנועת הזרוע וקצת מהנתיב הח' יתן החום ויגיע הכתף. הנתיב הי' יוצא בין חוליא ט' וי' וקצת הנתיב זה מתפשט בדרך עצל אשר בין הצלעות ונכנס בדרכי השדרי' כי משם דביקותו וקצתו יורד אל הכתף ויגיע בו החום והתנוע', נתיב י"א יוצא בין החוליא י' וי"א ומתפשט לעור ויתן לו החום וקצתו יכנוס לפני' בגוף ויחלק בין הצלעות ודרך העצל המלובש בחזה ויתפשט לשדרה ולכתף

(חבל על דאבדין ולא משתכחין וכאן נמצא חסר מנתיב הי"א עד נתיב הך)

הנתיב הך' הוא נתיב האחרון היוצא מן השדרי' בין החוליא הי"ט והכ' עד אשר יתחלקו לה' נתיבות ויכנסו מנפני' ויתחלקו בדרך עצל הבטן וקצתו בעצלי המתני' ויתחברו עמהם ג' נתיבות מהמוח וירדו אל השוקי' ב' נתיבות אשר תחת הג' ויתפשטו מן השוק אל הרגל ומתחלת עקב העגבות ילאו ב' נתיבות מכל עגב נתיב אחד וכולם יורדי' אל הרגלי' וג' נתיבות נמשכי' אל האמ' שהיא אמת המי'. ראה והבן שכשלם האדם בל"ב נתיבות החכמ' דוגמת הל"ב נתיבות שלמעל' וזהו נעשה אדם בצלמינו כדמותינו. גם אמר לי כי הל"ב נתיבות נמצאי' באדם בהרבה מקומות שבגופו:

וראה והבן שהל"ב נתיבות המפוארי' כולם כלולי' בגוף אחד ויש מקומות שכולם יורדין במקום אחד והם ל"ב שיני' בפה שהם נתיבות לטוחני' האותיות וכן הל"ב פרקי' באצבעות הידי' וכן באצבעות הרגלי'. וכנגדן מלכי כנען שהרג יהושע כי היו ניזונים מנפשי' ע"י הצינורות היורדים בעטרה וכשנשלם עונם הרגם יהושע הנאחז מן הירח שיא העטרה כן ההריגה לתעלה שהעטרה גזרה שלא לתת להם חלק ונחלה מא"י ר"ל מתנה וכנגדן ל"ב כוכבי' הנאחזי' מן הכבוד הראשון והשני וכנגדן שלשים מלכי בית דוד ומלך המשיח ומלכות ה' ית' וכשם שכל העולם מתכנס בל"ב נתיבות כן כל חי מתכנס בל"ב (ואלו הן) הקנה הריאה הכבד המרה חלולי הלב תורבץ הוושט והקיבה הכרס והמסס ובית הכוסות והדקין וב' קרומות של מוח מעיים והמעי האחרון חפק וגגו של זפק וקורקבן וקליפות הקורקבן הטחול והכליות והביצי' והאמה של שתן ושל זרע והמוח וחלב הכבד וכיס הלב ושני עורות לוושט ושני עורות יש לריאה שולא מהם גגו של זפק ומעי האחרון הרי ל"ב ואחר שכל פרטי החקיקות היו רשומות בחכמ' ומליאות החכמ' בכח כתר עליון הויה א' ושמה י"ה ובה כח כל הויות הנקראי' יו"ד ה"א וא"ו ה"א דע שאותן הויות נמצא גם מעלת שערי הנק' צבאות שפירושו אות בצבא שלו כי בה יראו כל המראות הנבואות וכל האספקלריאות וכאשר הגיע בשערי שהיא מראות הנבואות כח העליונות היא שולחת ומשפעת למטה ונק' אספקלריאות מלשון ספיר ודע והבן כי אהיה הויה אחרי נקראת ג' ספרי' ומשם מלאה כל המליאות בספר וספר וספור שהם שלש אותיות של שם המפורש שהוא יו"ד ה"א וא"ו ובכללם הה' אחרונה שנשם בן ד' כי הוא עלול להם. ודע שתחלת כל הנמצאי' נמשך משם יתברך משך השפע והי' נמשך והולך עד קצה הידוע ומתוך התנוע' נתחדש להשפיע חום ומן החום התלהבות ומן התלהבות נילוץ אש. והנה האש הי' נמשך ונתגלגל עד שנתגלגל בעגולו ומתוך העגול נתקש' ונעשי' שמי' אשר הקב"ה נקרא על שמם שנא' ואתה תשמע השמי' וזהו שארז"ל לעולם יהא אדם ירא שמי' וכל מעשיך יהי' לשם שמי' וזהו שאמר עוטה אור כשלמה נוטה שמי' כיריעה והנה חקק בספירת השמי' נתיבות וחקיקות ושבילי' וכל צבא הנבראי' והשמי' שהם הם רקיע כעין קרח הנורא והם אטומי' כדמות היו"ד שהיא אטומה והיא גולם בלי צורה והנה רוח ה' מפרק הרים ומשבר סלעי' וברוח ההוא שהוא רוח כתר עליון ועלת העלות בצורות יאורי' בקע וכל יקר ראתה עינו כי כאשר נחקקה החכמ' בגולם היו"ד המקיף לכל הנמצאי' חקיקות צורת האותיות שהם אותיות של תור' הם גשמי הרוחני' אשר נחצבו מן החצבים צור עולם הסלע

הבלע הם האותיות והללו נתיב חקיקתן נקראו נתיבות ושנה כל אות ואות נחקקו בה כל האותיות וזהו שאמר אברה' אבינו בספר יציר' שלו אלף עם כולם וכולם עם אלף ואז מן הנתיבות נבנו ג' אמות ושבעי' ושמני' מילי אורות שנאמר בצורת יאורי' בקע וכל יקר ראתה עינו ומספר המאורות כמספר חשמ"ל ופירוש יאורי' הם י' אורים הם הספי' והנה היאורי' ההם היו רצים ושבים כמראה הכסף בזהב ולפיכך הוקבע להם מקום שנא' מבכי נהרות חבש ותעלומה יוציא אור ופי' נהרות מלשון ונהורא עמיה שרא ומתוך שעלין וחבשן בכל תעלומות הוציאם לאור הם ספרי כת"ר וחכמ"ה והחכמה מאין תמצא ר"ל מכתר עליון שאינו מושג מהותו. משם נמצא החכמ' וזה מציאת יש מאין ואיזה מקום בינה ר"ל כתר וחכמה הם סיבת מציאת הבינ' שא' רמז לכתר וי' לחכמה לא ידע אנוש ערכה פי' אם בא אנוש בשר ודם לחקור ולידע מהות החכמה איך היא ערכה בכתר עליון הנק' אי"ן לא ידע לשום לה ערך לפי שהאי"ן לא נתפש שום הבדל ולא שום הוי"ה וגם אם בא שום בריה לחקור על מציאת החכמ' איך היא בארץ עני' החיי' כ"ע לא יוכל להגיע לאמיתת מציאותו כי ארץ חיים מיוחס לכתר עליון: וראה והבן שנקרא נפ"ש רו"ח נשמ"ה חי"ה יחיד"ה כי היא מיוחסת בשמות המציאה ולכן ארץ של כתר עליון נקרא ארץ החיים ר"ל ארץ של חיים ואפילו החיה שהיא שם חכמה לא הגיע לאמיתת מציאותה התהום אמר לא בי הוא ר"ל אם בא לחקור על מהות החכמ' אין ערכה בכתר עליון מתוך התהום של כ"ע לא נוכל להגיע. כי התהום מעיד על עצמו שאין השגת ערכה מכ"ע א"כ איך יוכל המשיג להשיג מתוך התהום. והתהום רומז בחכמ' עלא' גם בחכמה תתאה: ודע והבן שאם נבא לחקור מה שבא ונמשך מכ"ע לידע איך ערך החכמ' בכ"ע עדיין לא נוכל להגיע למציאותו' כי הנה י"ם החכמ' הוא ים שאין לו סוף אע"פ שהוא מעיד על עצמו שאין עמו ערך באמרו תהום אמר לא בי הוא א"כ איך נוכל להגיע לתכלית חקירתו: **לא** יתן סגור תחתיה ר"ל שכתר עליון נקרא סגור ונעלם ולא ישקל כסף מחירה פי' החסד שבא מכתר עליון אל החסד לא יתן לא יוכל להשיגה לא תסולה בכתם אופיר ר"ל אם נחקור על ערך החכמ' מכח ת"ת הנדמת לכת' אופיר שדומ' לכל הדין אשר עתיד לפעול בת"ת ודמה לך המקור החס"ד אשר עתיד להמשיך אליו מכ"ע לשוהם יקר וספיר ולפי שיש בת"ת שני סבות לעצמותו ולעטר' הדבוק בבריא' ראשונ' לא יערכנה זהב הבא מכ"ע וזכוכית מצד הגבו"ה הבא מכתר עליון ותמורת' כלי פז הבא מצד כ"ע בכל אלו המדות לא יודע שבת החכמ' וערכה בכתר עליון איך הוא. ראמות וגביש אל החכמ' שים להם ערך בכתר עליון לא יזכר

כי בזה המעל' אסור לחקור האמת ומשך חכמ' מפנינ' ר"ל משגת ההשגת וכשם שהכתר אינו מושג לזולתו כך החכמ' אינו מושג לזולת' ראמות ר"ל רוממותו של כתר עליון אין דורש ואין מבקש רשא' לחשוב שם האמת גבים ר"ל ג"ב י"ם עליונות של ים כיצד נתחדש יש מאין אין לדרוש ואין לבקש לא יערכנה פטדת כוש ר"ל האבן הירוק' הנק' קו ירוק והכוונ' אם תבא לחקור על ערך החכמ' בכ"ע מתוך קו ירוק ר"ל בינ' המתפשטת מן החכמ' לא תוכל ואמר כוש כי האבן היקר' מוצא' משם והאמת כי כוש הנזכר כאן הוא מצד ישת חשך סתרו ובינה החשך לכוש להיות החשך נרא' שחור ואמר כי אותו חשך הנק' והטהור כאשר יאצל ממנו פטדה עדיין לא יוכל ליקח ערך חכמ' מן הצד איך הוא בכתר עליון לפיכך חזר ואמר בכתם טהור לא תסולה פי' תערוך ואחר שביאר לך המנע השגת החכמ' ר"ל ערכ' בכתר עליון חזר ופי' לך שגם אם ירצ' האד' לחקור אחר ישות' בעצמ' איך מקבל' האצילות ושפע מכתר עליון אמר גם הוא נמנע מהשיג' וזהו שאמר והחכמ' מאין תבוא ר"ל מכ"ע ואיזה מקום בינ' ר"ל הבינ' נאצלי' מאי"ן שהיא כתר וחכמ' שהחכמ' נעלמ' מכל חי ר"ל אפי' מספי' שלמט' היונק' ומעוף השמי' אלו כל המרכבות טהורות כי אין דבר טמא יורד מן השמי' אבדון ומות הם ראשי התמורות כי אבדון תמורת' הוי"ה כי ההויות נותנות הלידות והאבדון מפסיק הלידו' ומות תמורת החיי' באזנינו פי' בבינת' שמענו שמעה של החכמ' האמת אלהי' שהיא הבינ' הנכתב בהוי"ה ונקרא בשם אלהי' הבין דרכה ר"ל הכתיב שהוא בא לכל אחד ואחד והוא כ"ע אותו הכתיב ידע ת"ת את מקומ' מקום הליכות נתיבותי' לפי שכ"ע לקצות הארץ יביט תחת כל השמי' ירא' ומתוך שמגיע בארץ החיי' ותחת כל השמי' בשם מעש' כל היצורי' כפרטי' בסוד יהו"ה אדנ"י ולא יעלם ממנו דבר לכן הת"ת ידע את הליכות נתיבותי' והם נתיבות החכמ' לעשות לרוח של המשתלשלי' משקל שילא במדה במשקל ובמשור' ומים ר"ל חסד תיכן במדה שנאמ' מי מדד בשעלו מים וגו'. בעשותו למטר חוק כמה ימטיר ויחי' וכמה לא ימטיר וישחית ויפסיד כדין בני חלוף מן המטר ודרך לחזיז קולות מצד הגבו' ויאמר לאדם ת"ת הן יראת ה' ור"ל החכמ' שהיא של ה' שהיא הכתר. והוא יראת הבינ' ר"ל שהחכמ' הוא יראת הבינה וסור מרע היא הבינ' והנה ביאר לנו שאין לנו צד להשיג' רק מיראת ה'. וגם הבינ' אין להשיג' אלא מצד שהיא למעל'. מכל תמורות שנא' וסור מרע בינה. והיא היוצר של כל הספי' וכאשר נחקקו בה נתיבות. בתמונת כל פרטי הפרטי' והכללי' אז היה תבנית כל האותיות ז' לפנים מזו הוא אלף אחד ואלף עד. אלף אלפי' והם נמשכי' ונחקקי' ז' לפני' מזו עד

רבוא

רבוא רבבן וכן בל שאר האותיות וכן תבנית כל כללי הנמלאי׳ ופרטיהן ופרטי פרטיהון וכן תבנית כל נפש ועשב ודע והבן שמכין פרטי עשבי׳ הם כמנין ארץ שהם אלפיי ומאה שהאלף היא אלף ולד׳ פנים במ״ג הוא השעה מאות והר׳ הרי אלפיי ומאה וכן פרטי הבריאה שהם אילנות ודשאי׳ וכן פרטי חיות כל מי וכן מין המלאכי׳ ועפר כוחותיה׳ וממשלותי׳ וכן הכוכבי׳ והגלגלי׳ ומזלות׳ ופרטי פרטיהן וכן ביצי׳ ונהרות והמורכבי׳ מן הפרטי׳ כרין בני חלוף כל אלו הכתיבות כולכ נכללי׳ מג׳ ספרי׳ ספר ספר ספור והם אהי״ה יהו״ה אדנ״י והם שלשה אותיות של השם יו״ד ה״א ו״ו שכל משכיל מושכל ולשון אחר הדעה הידיעי׳ והיודע לשון אחר דעת יודע ידוע הוא שנא׳ אני ה׳ עושה כל מלמד שכל היצורי׳ כולם כחקקו בשמו ולפיכך כלטויכו שלא להשחית דבר ושופך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלהי׳ עשה את האדם וזהו סוד היצירה להיות כל הנבראי׳ משותפי׳ באדם ואדם בהם ולכן יתפעל האדי׳ במעשיה׳ והנבראי׳ במעש׳ האדי׳ והנה השחקי׳ וכל פרטיה׳ נכתבו ונחקקו בחכמ׳ ובגלי שמים הוא מלשון כגל וכינור כי בדרך הכתיבות ימשוך רוח אלהי׳ חיי׳ בנגינות ידועי׳ שהם ל״ב נגינות אשר התורה מתגלגלת בהם ואמרו כי אותם הנגינות הם טעמי התורה ופתח עיניך וראה כי ל״ב נתיבות חכמ׳ הוא כלל כל המלאכי׳ והכתיבות נמשכו מכתר עליון הנק׳ פלא : וראה והבן שהכתיבות נגלות באדם וע״כ אמר נעשה אדם בצלמינו כדמותינו ורליתי לעלות אל היוצר הראשון והשני היא הבינ׳ ועתר׳ ואמר לי עד פה תבא ולא תוסיף. ואמרתי לו ידעתי שאתם לשלום ולא לשלום ואפ״ה תמנעני ושאלתי להודיעני במעמד טוב ויפה שלא אדאג על הבנתי והנה מה שהשיגני השגה שלימ׳ ושים דעתך לשמוע כל דבר ודבר וכל ענין וענין בבריאת אדם ובבריאת עולם הגשמי ולא היה ולא אמת. למען תחיה וירשת את ארץ כי עתה שנברא האדם למדהו כל מה שהשיע כאשר כאמר לי וכן אתה בני תשמע ותבין כי עץ חיים היא למחזיקי׳ בה והומכי׳ מאושר. ודע והבן שהמשכיל בתורת ה׳ לשמה היא בעליה מדברת לו פני׳ אל פני׳ ופה אל פה כאשר ידבר איש אל רעהו, וראה והבן שהדם שבתוך הלב והדם הוא הנפש והטע׳ נקראת ל״ב ויהו״ה במלואו כזה יו״ד ה״א ו״ו ה״א עולה דם והוא בטע׳ כענין באתי לגני אחותי כלה ע״כ הדם הוא בלב ונקרא נפש כי הוא נפש הלב וע״כ נקרא גם הלב נפש זהו שנא׳ כי הדם הוא בנפש יכפר. שיהו״ה מכפר העונו׳ נכיחות הטומא׳ וחמש׳ שמות נקראו לה

נפש רוח נשמה חיה יחידה :

וראה והבן כי על שהתור׳ הוא תור׳ שבכתב ותור׳ שבע״פ והיא אמצעית בין האדם ובין הבורא היא שביני׳ ע״כ ניתני׳ לו התור׳ לאות׳ גם בתחתוני׳ האמת שהלמוד תור׳ קודם למצוה שהלמוד מביא לידי מעש׳ ואין מעש׳ מביא לתלמוד ועם כל זה לא המדרש היא העיקר אלא המעש׳ ומי שמעשיו מרוב׳ מחכמתו חכמתו מתקיימת ר״ל מעשה כגון מעש׳ בראשית ומעש׳ מרכבה שהם מעש׳ אלהי׳ ושאלתי לטעם אחר שהלוחות מעשה אלהי׳ המה חרות על הלוחות א״כ מפני מה שיבר משה מעש׳ אלהי׳ מפני מעש׳ העגל : ועוד שאלתי אחר שהלוחות הם תור׳ שבכתב רומז בת״ת והת״ת נק׳ יהו״ה א״כ למה לא אמר והלוחות מעש׳ ה׳ אבל אמר והלוחות מעש׳ אלהי׳. ועוד שאלתי מפני מה היו הלוחות אבני׳ ולא ממין אחר והשיבו לי שהאבן רומז בעטר׳ והתור׳ בת״ת והכוונ׳ שלא להפריד תור׳ שבכתב מן האבן ומה שנכתב ע״י אלהי׳ בעבור שמלת אלהי׳ רומז בעטר׳ והתור׳ שבכתב הוא קדוש ואלו הי׳ נכתב בשם יהו״ה מי הי׳ משיגו ע״כ נכתב בשם אלהי׳ לומר לך שהעט׳ הנקראת אלהי׳ משגת השגת ביאור לבארו וע״כ והמכתב מכתב אלהי׳ הוא שע״י זה נוכל להשיג׳ ומה ששבר׳ משה בעבור מעשה עגל כי המירו את כבודו בתבנית שור ומאין להם המילוך והתמור׳ הזאת אלא שאין ספק שמעש׳ מרכב׳ נודע להם מן ד׳ חיות הקודש שהם אריה הוא החסד. שור הוא הפחד אדם היא הת״ת נשר הוא העטר׳ וגם מעשה בראשית נודע להם הוא חכמת רוח אלהי׳ וזהו עשה לנו אלהי׳ וכראות משה שהפכו הנשר לשור והדרגא הפכו החיות ונתנו לנשר יניק׳ מן השור אז פרחו האותיות תור׳ שבכתב ונשארו האבני׳ מגלי אותיות וכראות משה הדבר השליכ׳ מידו בהכרח כי הי׳ מרחו כלא ות״ת ולא הניח׳ בידו והנה האבני׳ יונקי׳ ממדת השור. והמחשב׳ שלהם קיו׳ המעש׳ ומזה תבין שזולת המחשב׳ אין המעש׳ כלום ואלולי חכמי התלמוד שקבלו סתרי תור׳ מן הנביאי׳ והנביאי׳ ממשה ומשה מפי הגבור׳ היינו היום בסתרי תורה פתאים יותר משאר אומות אבל הם האירו עיני מחשכי׳ בסתרי תור׳ והם האירו עינינו עד שאנו כסני׳ מזיו השכינ׳ ע״פ שמות הקדושי׳ והטהורי׳ : ועתה ראה והבן איך הפכו הה׳ לד׳ פני׳ וממנו הודיע סוד שם המיוחד היא יהו״ה והנה יהו״ה עולה בגי׳ כב״ד הוא שם כב״ד ואיך הה׳ מור׳ הענין כי מלאתו כזה ה״י והפכו והוא י״ה מלאתו י״ה כזה יו״ד ה״א והוא כ״ו הורי הו׳ על הכ׳ והעל׳ הכ״ו כענין ו׳ פעמי׳ כ׳ ועול׳ כס״י הנה יהו״ה כס״י ר״ל יהו״ה העול׳ כ״ו הוא כס״י וכס״י בגי׳ הככ״ה והנה הסכ׳ בוער באש ר״ל הכ״ו שהעלה הסכ״ה בעלמו של כ״ו הוא פ״ו כענין כ״ף ו״ו והוא כ״ו פ״ו ופ״ו הוא גי׳ אלהי׳ ואלהי׳ הוא דין והדין הוא אש זהו והסכ׳ בוער באש שהאש מססכי׳ והסכ׳ איננו אוכל ומי הוא המונע היא המדע שהמדוע

הוא כ"ו ר"ל ו' פעמי' כ' עולי' מדוע זהו מדוע לא
יבער הסני והכוונ' שהשכ"ה כולל אש ומים כענין כ"ו
פ"ו והמי' מכבין אש ואין לה כח לאש לאכול ולכלות:
וראה עתה בני והבן כי ג' שמות הללו שהם הסני כסי
מדוע עולי' ש"ן והש"ן רומז בני' ר"ל שהבינ' מקבלת'
בהשפעת' לבלתי יפרידו והג' שמות הללו כולם עולי'
תכ"ו כענין ו' פעמי' כ' ונולד ממנו ש"ן ש"ן ש"ן ש"ן
ששן בגי' שן שן ושן הוא שני יונק מהאש
הגדולי שנא' מדבר ש"ן הראה מה הראה לי בצירוף
הש' ואחר שהעל' הש' לכ"ו. חלקהו לשני חלקי' ועשה
ממנו אחד אחד ודע והבן בני כי כמו שנאמרו לי הדברי'
בצירוף הש' הוא שני בהיותו שם ולא הניחוני לעלות
למעל' וכך אגידם לך ולא אניח אות אחד שלא אמשיכהו
ושלא אשפיך נפשי עליו שתבינהו רק שים דעתך לבק"ל
ולהבן לדעתי והשם יעזרני ויעזרך להקשיב א"ל ר' ברוך
הגומל לחייבי' טובות א"ל בני חלילי שאתה חייב כי
זכאי אתה בעיני השם ותזכה ליד הכל ממני. ודע כי
אחר שחלקו הכ"ו לשני חלקי' שהם אחד אחד א"ל
חכמות בחוץ תרונה הם י"ג אותיות ולכן טעם אחכה
במלת תרונה גם ברחובות תתן קולה הם י"ג אותיות
וראה והבן שנחלק הפסוק לשני חלקי' בשוה והם שני
אחדי' והכוונ' שחכמת שלמה בחוץ תרונה ר"ל כיתנה
לישראל והיא תורי' שבעל פה ברחובות תתן קולה ר"ל
הרחובות הוא תורה שבכתב ולשם תתן קולה כי הוא
יסוד ותורי' שבע"פ הוא הבנין ומי שזכה בו יחי' כענין
וחיית ורבית בארץ וזהו ראה נתתי לפניך היום את
החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע. ביטול התורי'
הוא המות לימוד התורי' הוא החיים וזהו מאמרי ז"ל
מאי ליעבד איניש ויחי' לימות מאי ליעבד איניש ולימות
יחיי' והכוונ' שמלת תמות עילה החי' החי' הוא שאמרו
רז"ל יחיה יחי' ב' פעמי' ופירוש דבריש' כך אם ימית
עצמו בתורי' יחי' ואם לא ימית עצמו בתורי' ימות זהו
שנאמר אדם כי ימות באוהל וסמיך לי' זאת התורי'
וחיים ואדם אין לעבוד את האדמ' הוא הקב"ה ומלת
לעבוד כענין ולעבדו בכל לבבכם והעבוד' צריכ' להיות
בלב וזהו שדרשו רז"ל בפסוק כי האדם לעמל יולד זכה
לעמלה של תורי' לא זכה לעמלי של עולם ועוד אמרו
רז"ל אמר הקב"ה אם אני בראתו מן העליונים הוא יחי'
ואינו מת אם אני בראתו מתחתונים מת ואינו יחי'
אמר הריני בוראו מן העליונים ומן התחתונים אם ימות
יחי' ואם יחי' ימות והבן מה שאמרו רז"ל עתיד הקב"ה
להוריד טל לתחיות מתי' ודע בני שהטל הזה הוא אינו
על כפשוטו אבל ע"ל הוא של סוד שם המפורש ר"ל
שמו של הקב"ה מחי' מתי' בעוה"ז וכ"ש בעוה"ב ומי
שחושב בענין אחר אינו מכלל ישראל הקדושי' המקובלי'
מספרי תורי' האמיתי' והנה אמרתי לך שאחד בשני'

ושני' באחד ר"ל יהו"ה הוא שם אחד ונחלק לשני
אחדי' באחד ביהו"ה שהוא שם אחד. והנה שאחד
בשנים עולות שמות מפורשי' שאחד עולי' תרע"ו שמות
ותרע"ו שמות עולה בחשבון המרובע של שם המיוחד
שהוא יהו"ה ועולה כ"ו ומרובע כ"ו היא תרע"ו ר"ל כ"ו
פעמי' כ"ו והנה כ"ו פעמי' כ"ו הם כ"ו פעמי' יהו"ה
חלקם ועשה חלק אחד י"ב וחלק אחד י"ד ועולי' י"ב
פעמי' הוי' ש"ב וי"ד פעמי' יהו"ה עולי' שס"ד ושס"ד
בגי' השטן הנולד מזה"ב:

וראה והבן סוד של נזמי הזהב ר"ל מזהב במ"ק נזמי'
ונזמי' בגי' העג"ל והנה הזהב רומז בפחד ועל"כ
העגל נמלא בלב ועל"כ קראן אותו שתי וערב כדי
שיבטל כל כחו ושמו וכחם עפר לחמו וכח הישראלי
גוברי' על עובדי אלילי' כי הוא שר התועבה אבל מכיר
התשובי' ר"ל שר התועב' בגי' מכי"ר התשוב' ועונה
אמן בכל כחו (והטעם כמו יחרש כחרש יריחו) וירם
קרן משיחו. ועתה בני דע לך שאלולי שאני אוהב אוהב
אהבת דוד ויהונתן לא הייתי אומר לך דבר מאלו דברי'
שנאמרו לי כי הם הדברי' העומדי' ברומו של עולם.
ודע באמת אם יאמר לך שום אדם שהוא מקובל מספרי
תורי' אל תאמין בקבלותיו הנסתרות אם לא שיודע
בל"ב נתיבות החכמ' שהם עשר ספירות בלי מה וסוד
ד"ב אותיות התור' ואם לאו לא תאבה ולא תשמע לו
כי לפחות צריך שיתן לך מופתי' מהדועי' לשם מספרי
חכמי קבלה או מתורה שבכתב הכוללת כ"ד ספרים
והשמר לך ושמור נפשך מאד מלהרהר אחר חכמי האמת
ולא תבחים מהם דבר כי החכמ' הזאת היא אמונתינו
כי אלהי' אמרם לאב הנביאי' והוא לימד כל הענין
במדבר לישראל ומשם ואילך נמסר לנביאי' שקבלו מפי
הזקני' ומפי השם הוא שנאמר כי לא יעשה ה' אלהי'
דבר כ אם גילה סודו אל עבדיו הנביאי' וסודו של
הקב"ה הוא חכמ' אמיתית ונעלמת מחכמי המחקר
תכלית העלמ'. ודע בני שסוד השם אינו ראוי לכל
אדם כי אם ליחיד אחד המשיגו בין היחידי' רבים
המייחדי' את השם הנכבד בקבל' בלתי מולאת לפועל
ויהי' זה בתוכם יחיד כמו הנפש יחיד' בכל הגוף והוא
בעל האברים רבים ובזכותו חיים כולם ובעבורו נבראו
כולם והוא נברא להכיר את בוראו לעבדו בלבב שלם
ובנפש חפיל' עבודת אמת ואיש אשר כמוך יפתח לבך
על דרך אמת הקבל' הפותחת הלבבות לא שכל היחודי'
המתנדבת בפתיחת הלב רק דרכי אמת אשר לא יכזבו
מימיו ואכתוב לך כל דבר בספר ושימהו בסתר מפני
עיני העורים אשר הכה השם בסנורים שאינם מבינים
השגה שלמה ותוליא שכלך מן הכח אל הפועל כי באמת
יפתחו לך שערי רחמים. ועתה שמע בני מקנה אשר
קנה מפי השם. ודע שכל הקבל' כולה נכללה בשני
ענינים

עניניס האחד מהם לדעת עשר ספירות והשנית לדעת כ"ב אותיות התור'. ועת' בני שים דעתך לקבל שמות הספירות תחל' כדי שתקבל מהם שפע אלהי מהם בעצמם והדרך הוא שידבק כל ספיר' וספיר' לעצמ' ואחר תדביק עם כל הספירות כולם יחד ולא תקצץ בנטיעות ותעיין תחל' בספיר' העשירית בכלל שהיא ראשונ' והיא הקרוב' לנו ושמה צדק והיא השכינ' ויש לה שמות רבות והמשיג' הוא המדבר ברוח הקודש והרמז למשוך קודש הקדשים ולהביא לצדק עילאות וצריך המקבל לרדוף אחר זאת הספי' בכל כחו שנא' צדק צדק תרדוף למען תחי' וירשת את הארץ וכתיב וצדיק באמונתו יחי'. ואח"כ תעיין בשנית לה שהוא הספיר' התשיעית לאצילות והוא שורש לעשירית שהיא ענף אחד לכל הספירות ושמה יסוד והיא נרמזת בבר"ת מיל' ובכח זה הספי' תשיעית עוש' העשירית פירות ונכרתו בה שלש עשר' בריתות בסוד האבות ובהם עיקר פרי' ורבי' והשלישית שהיא שמינית לאצילות הוא הוד כענין אשר תנה הודך על השמי' ר"ל אשר היא הכתר השמים היא התפארת. והד' שהיא שביעית לאצילות שמה נצח נעימות בימינך נצח ועל שתהן השוקיים עומדים וברית יחוד מכוונת באמצע במילת המעור ואלו הג' ספי' מורי' על מציאת עולם התחתון והראשונ' שהיא העטר' מקבלת שפע משלשתן ומשגחת בחלק דק ממנ' ואחרין כק' חלון על התחתונים כולם ודי להם בו לפי מהותם לתנועת שכלית ונפשית לבראותם בריאות חדשים לחדש העולם בכל פעם בכל יום ויום תמיד מעש' בראשית. החמישית שהיא ששית לאצי' שמה תפארת חנה בה יעקב אבינו והיא המד' הנק' אמת שנאמר תתן אמת ליעקב ובה שם המיוחד חתום י"ה במלואו יו"ד ה"א והם עולי' כ"ו כ"ו הוא יה"ו הנקרא יעקב שהוא התפארת ולכן כתר השכינ' שהוא י' הרומז בחכמת אלהים והשכינ' הרומזת ביעקב אותה הי' הוא על ראש יעקב ישראל ואם על הגשמי' כתר השכינ' ר"ל כתר הוא התפארת הנק' יהו"ה השכינ' היא העט' וכן ראש יהוד' כתר השכינ' על ראשו וגם הודה לתאר כלהו באומרו צדק' ממני ר"ל הרחמים שנתמר ממני והיא אמרה הכר נא למי החותמת והפתילים והמט' האל' לאיש אשר אלה לו אנכי הרה סופי תיבות יהו"ה כלומר ממך הרחמים ור"ת כ"ו זהו זה יהו"ה קוינו לו ולו הוא היסוד ור"ל ע"י היסוד השפעת הת"ת בעטר' והנשארי' ר"ל ר"ת וס"ת הגידו סודם והשאר לככ"ר עולי' ש' שהיא שני' הגוזרת החבור והריחוק ע"י מעש' המקבלי' ואם העל' מספר שניה' ר"ל יהוד' ותמר תמלא שם בן ד"א שהוא שם המפורש ומהללים לשכ תפלתו ר"ל כ"ו פעמי' כ"ו הם תרע"ו יסוד' ותמר הם תרע"ו. וזהו שם המפורש. והששית שהיא החמישית לאצילות בה עולם מתחיל להתהפך ושם זו הספירה

גבורה והיא מדת הפחד ויצחק אבינו קבלה שנאמר ופחד יצחק הי' לי וישבע יעקב בפחד אביו יצחק. והשביעית שהיא ד' לאצילות שמה גדולה והיא מדת החסד והיא מדת אברהם אבינו אשר דבק בה לאהבה שנא' וחסד לאברהם ובה נברא העול' ונתחדש ונבנה אמרתי עולם חסד יבנה כי חסדך גדול עלי וחסד ה' מעולם ועד עול' על יראיו ואלו הג' ספירות שהם זרועות עולם ולב האדם מכריע בין פעולת הזרועות וכמו שהנצח וההוד זורעי' דרך העטר' כן הזרועות זורעי' דרך הלב שהוא הת"ת וכמו שהעטר' פעם היא רעיבה ופעם היא שביע' כן הלב שהוא הת"ת פעם הוא רעב ופעם הוא שבע והשמינית שהיא שלישית לאצילות שמה בינה כי אם לבינ' תקרא ובכל קנינך קנה בינ' והיא הגוזרת שהוא היולד. והתשיעית שהיא שנית לאצי' שמה חכמה ה' בחכמ' יסד ארץ ארץ העליונ' בהמ"ק שלמטה מכוון כנגד בהמ"ק שלמעל' והי' שהיא ראשונ' לאצילות שמה כתר עליון וסודו מתהפך עם הראשונ' שהיא עשירית והנה העטר' היא עשירית אלא שהכתר שורש ראשון להוציא הכל מכח אל הפועל השלם האמית' ורא' לזה י"ס שהכתר הוא א' וי' וחכמ' ב"ט ובינ' ג"ח גדול' ד"ז גבור' ה"ו תפארת ו"ה נצח ז"ד הוד ח"ג יסוד ט"ב צדק י"א ר"ל כתר הוא ראשון לאצילות ועשירית ממט' למעל'. וחכמ' ב' לאצילות ותשיעית מלמט' למעל' וכן כולם ולורתם כזה ורא' והבן שאמרתי לך סדר הספי' מלמט' למעל' ומלמעל' למט' כעוין סופן בתחלתן ונרמזי' בפ' לך ה' הגדול' והגבור' והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמי' ובארץ לך ה' הממלכ' וגו' וסימנם ג"ב מכלה הבית ת"ן מחיל' בגן ר"ל גדול' וגבור' מכלה הבית היא העט' ורמזם ת"ן מחיל' בגן ר"ל ת"ן תפארת נצח שהיא העטר' וחשבון מחיל' למית' כי הש"י הלמית ת"ת נצח בגן ושמו אגוז עגול מבחוץ ומרובע מבפנים ונחלק לב' חלאין ושניה' אדוקים זה בזה והם שנים והם אחד והוא שנ' אל גינת אגוז ירדתי ר"ל העטר' נק' אגוז עגול מבחוץ וכל דבר עגול הוא סגור מכל צד שלא יכנסו כוחות הטומא' ומרובע מבפני' מאכל האגוז שנה היסוד מעורב שם ונחלק לשנים המאכל הוא יסוד ועטרה שהם שני' והם אחד בחיבור שאדוקי' זה בזה ואימתי הוא זה כשהיסוד יורד בגן אז הגן נקראת אגוז וכל זה ידוע לכל מקובל שלם שיודע סתרי תורי' כי כמו שהתגין אשר באותיות הם רמז אל הספירות כן כל הדברי'. וכן ד"ב שמות האילן שנקרא עץ החיים גם עץ הדעת ט"ב ורע אשר בכיסם בתוך הגן הטוב מצד החסד דרך היסוד והרע מצד הפחד דרך ההוד כדמות הפרי שבתוך קליפת האגוז והפירות ג' מינים יש פרי מאכל כולו מבית ומבחוץ כמו האתרוג. ויש פרי מאכל תוכו ולא ברו כמו הגוז. ויש פרי מאכל ברו ולא תוכו

תוכו כתמר. והנה השער' נקראת אתרוג אגוז ותמר ולכן כל הנכנס בגן ואין תוכו כברו כמו תמר בודאי יזק. ואם תוכו כברו כאתרוג נכנס לשלום ויוצא לשלום והכוונ' צריך האדם לעשות הד"ו פרצופים אחד וזהו שהי' דורש רבן גמליאל מי שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש כי הוא עובד ע"ז ור' אלעזר דרש יכנוס ויכנוס כי אפשר שלא ידע מהו לשמה ומתוך שלא לשמ' ידע ויבין להיות תוכו כברו ויבא לשמ'. הלא תרא' שר' עקיבא הי' תוכו כברו וע"כ נכנס בשלום ויצא בשלום ר"ל הכניס השער' בשלום הוא היסוד ויצא בשלום הוריד השלום אל השער' אבל אחר לא הי' תוכו כברו כי עינא הוי בלבי' ואפילו שהי' חכם גדול בתור' כבר נלחתו מדת הדין ויצא לתרבות רעה ובעת הנסיון והבחי' הניחו הקב"ה ביד הדין להפסד. ור"ל אחר עון עצמו גרם לו וברוך אשר לו נתכנו עלילות ומאריך אפי' ובני דילי' שהבא לטמא פותחין לו. ור' מאיר רמון מצא תוכו אכל וקליפתו זרק ר"ל תוכו אכל מחשבות הצירוף לענין החיבור קיבל. קליפתו זרק המחשב' המזקת שהוא הפירוד לא קיבל. ודע והבן שהזוכה להשגת הספירות צריך שיזהר ממחשבות ההפכיות פן ימות במלחמת היצר שיכלה היצר הרע את היצר טוב וימות במלחמ' והשמיר' כולה תלוי' לתפוש האותיות כמשפטם והספירות כענינם והנתיבות כתכונתם. ואודיעך איך תתנהג בהשגת השם בכח הספירות ובקבלך שפעם בכלל מהותם דע שיש באדם ג' ענינים שבהם הוא משיג כל השגותיו בכח השכל והם בו כוללים עשר ספירות לבד והם אלו יו"ד השניים פנימיים תלוים בשכל ובנפש והם שני חלקי הי' שעיש' בני הה"ין והם ה' ספירות למעל' ה' ספירות למט' וענין הג' חילוקי תלוי בגוף הפועל ה' פעולות חילוקיות באותיות לפי הפועל השלם שבגוף ויתן דמיון מן הענין הג' לשני ענינים הרוחניים וזה ענין דרך השלימות והיא חקיק' במקום אצבעות בעט' והעט' בדיו ועם הדיו שעליו חוקק האותיות ומחדש בהם בריות חדשות ובוני' עולמות ומחריבן עד שאומר דין הניין לי וזהו הפועל הוא פועל האלהי כי כמו שאדם חוקק אותיות בחומר שלהם הוא הדיו ובאמצעית הקנ' לוקחו מן הקסת ומצייר בו צורות מתחלפות כן השם חוקק אישים פרטים בבעלי צורות מתחלפים הם הספירות באמצעית הקנה הוא משך הברית הנקרא יסוד והדיו יורד מן הצינור הוא הכח שיורד מלמעל' ויורד להעט' ומושך אותו מן הקסת ממי שלמעל' ממנו ויור' כמו עד הגיע אל האילן שהיא העט' שהוא אילן העליו' ונדבק השפע בפנים ונקפה ונתייבש ונתפש ונצטייר מבית עד שהגדלו בהעלם ויוצא לאויר העולם נגלי לאילנים באילנותו ונעלם מפנימיותו כדמות האותיות שהנגלה נגלה והנסתר נעלם אמנם אין כאן מקומי' ולפנים אבארם בעזה"י. גם האדם הוא בכה"ג שהברית מושך זרע מלמעל' והוא מושך דם עד הנים ונים מתלבן לגמרי כי מכל האברים יורד דוגמא העליונ' שכל הספירות מורידים שפע בשער' וע"כ הוא דם הואיל שמכל האברים יורד שיש אברים שנותנים דם בזרע והברית מהפכו לזרע לבן ואפ"ה הוא שטן שכן זרע לבן בגימטריא שט"ן דומ' לדיו אשר היא שחור וסוד דיו שחור רו"ח ושד"י ר"ל בגימטריא והג' ענינים שאמרתי לך שהם ג' חלקי הי' והשלישי חילוקי תלוי בגוף בהם נכללים ג"כ ג' אחרים והם חקיקה חציבה ותיקון החציב' הוא פועל שני והוא הוא התיקון שמתקן הצורות החומריים בחומריהם כתיקון כל אות בדיו ותיקון האות בדיו הוא שהתחלת האות הוא נקוד' קטנ' בצורת נקודת חול"ם או נקודת חיר"ק או נקודת שור"ק שזו עליונ' וזו תחתונ' וזו אמצעית שהאמצעי מכריע בנתיים בין פמליא שלמעל' ובין פמליא שלמט' וזו בין חיר"ק לחול"ם וגם מכריע בין בית דין שלמעל' ובין בית דין שלמט' והיא דין קשה ודין רפה:

וראה והבן שנחצב' הנקוד' זו מן העליון ונחקק' בתחתון חצוב' וברוח הקודש ונחקק' ברוח הקודש והיא עולה ויורדת תלוי' מאמצעי' כן הדבר העליון והכוונ' חול"ם הוא הכתר ושור"ק הוא המכריע שנחצב מן הכתר ונחקק בחיר"ק היא העטר'. ורא' והבן שהאותיות דוגמת עליונ' ומדת הדין קשה תוך האות שמה דגש והיא נקוד' אמצעית שעומדת בתוך האות ומדת רחמים רפה היא על האות ומה שרפי' הוא כמו קו והוא על האות רמז שהרחמי' מקיפים ורא' שהאות מקבל דין ורחמים שהוא דגש ורפ' כן התפארת מקבל דין ורחמים הדין הוא נקוד' והרחמים הוא רפה והוא קו המסבב והדגש והרפ' רך וקש' גבור או חלש. ופתח וקמץ וצירי וסגול הם מתחלפים שהם שני מלכים ושני משרתים קמץ גדול וקמץ קטן שהגדול הוא קמץ והקטן הוא צירי ואחד מור' על מלך גדול ואחד מור' על מלך קטן והנה שני כחות כח גדול וכח קטן. פתח גדול ופתח קטן הגדול הוא פתח והקטן הוא סגול שני משרתים אחד מורי' על כחו שהוא גדול ואחד מור' על כחו שהוא קטן ועתה ראה הצורות והבן המאמרים בציור הזה א א א א א א א"ל מעת' תן לי רשות לשאול א"ל בני שאל כי עינים לך א"ל ולמה באו ג' נקודות בשורק במקום נקוד' אחת אמצעית אחר שקריאתם שוה די באחד והאחד יורה הקריא' כמו הג'. א"ל בני הנקוד' אחת מור' על המכריע העומד באמצע ובאו הג' נקודות לומר לך שהמכריע מקבל מג' מן הימין שהוא חסד ומן השמאל שהוא פחד ומן השדרי' שהוא כתר חכמה בינה.

א"ל ר' א"כ ישימו אותם הג' נקודות למעל' מן האות
א"ל

א"ל בני למע' צריכים לומר לך שהשגח' בתחתונים .
א"ל רבי אם כן יהיו ביושר ולמה בעקום א"ל בני
מבטת תמיד לאחוריה שלא יהי' עבד מורד ברבו וכשתחבר
שני המלכים שהם קמ"ץ וציר"י שסודם קטן וגדול הם
הוא תולה צורות שניהם משתתפות שוים עם צורות
משרתיהם שהם פתח וסגול כי אלה נכללים בקו אחד
ואלה נכללים בקו ונקוד' א' ושתי נקודות והכל קו אחת
וג' נקודות כאלו' כן אלה ר"ל הקמ"ץ והציר"י הם מלכי'
הפת"ח והסגו"ל הם שמשים והנה הקמ"ץ והצר"י הם
קו ושלש נקודות כן הפת"ח והסגו"ל קו ושלש נקודות
והנה האדונים והשמשים אין הפרש ביניהם א"ל ר'
א"כ למה נקראו אלו מלכים ואלו שמשים א"ל בני
הכתר הוא מלך והוא החולם שאינו משתנ' וחכמ' ובינ'
הם שמשים לכתר וחכמ' ובינ' הם מלכים וחסד ופחד
הם שמשים החסד ופחד הם מלכים ת"ת ונצח הם
שמשים ת"ת ונצח הם מלכים הוד ויסוד שמשים הוד
ויסוד המלכים והעטר' היא שמש העטר' היא מלך ומה
שלמטה' הימנ' הם שמשים עד עולם הגשמי שפעמים
המלך שמש והשמש מלך ואין לך דבר וקוץ באותיות
ובנקודות ובטעמים שאין להם רמזים עליונים כאשר
אבאר לך לפנים בעה"י א"ל ר' במלכים ד' שהם קו
וג' נקודות והשמשים ד' הם קו וג' נקודות א"ל ד'
מורים על מעש' מרכב' וגם על הצטרפות אלה עם
אלה א"ל ולמה שני קוים ושש נקודות לד' אותיות
הי' די שיכנסו בב' אותיות שכל אות יקבל קו ולמט'
מן הקו שני נקודות ונלמד כל דבר א"ל בני שהארבע'
אותיות צריכים השני קוים והשש נקודות כנגד כת"ר
חכמ"ה ובינ"ה וחס"ד שנגזרתם כאלו השש נקודות
שהם ו' קצוי' ושני קוים עליהם הם חכמ' ובינ' וגם
אומר לך בני סוד נפלא ואבארהו לך ודע שאם תצרף
הב' קוים ושו' נקודות ותהפכם ותגלגלם ותבין מהם
סוד אדני לירא"ו והנה ו' נקודות וב' קוים והכל
בא"ם ״ ׳ אל המדי' הנקראת אדנ"י היא העטר' וגם
אומר לך שהשורק המשולש הוא רמוז לקו האמצעי וכנגד'
למערב והיא שמש לנקודי' אמצעית הנקרא גם הוא
שורק והנקודי' האמצעית רומז בת"ת והג' ליסוד והנה
היסוד שמש לת"ת ודע כי השבא צורתו ב' נקודות זו
על גב זו והוא רומז על המעור . ורא' והבן שמשתתף
לפעמים עם המלך הגדול שהיא הקמ"ץ והוא חסד עולם
כענין וקמץ הכהן מלא קומצו וכשמשתתף אז נק' חטף
קמץ וממהר קריאת' וכשתבי' הקריא' דרך עליי' כאלו
ממהר לעלות אל המלך יושב על כסא והוא החולם
שהוא הכתר לקבל ברכו' משם. וגם לקבל מים קרים
להשקות את הגן ולרוותה מלמאוכה ולפעמים משתתף
עם המלך הקטן שהוא הפתח גדול והיא העטר' ולקח'
להעלות' במהר' וכשמשתתף נק' חטף פתח ודע שהקמ"ץ

והציר"י מלכים גדולים והפת"ח והסגו"ל מלכים קטנים
וכן משתתף עם הסגו"ל הם הזרועות והלב סגולת
אלהים ואז יקרא חטף סגו"ל. ולעולם קריאתו מהירת
עלייתו אבל אינו משתתף עם הציר"י לעולם והוא דומ'
לו שזה ב' נקודות וזה ג"כ ואינו דומ' במערכו שזה
הוא זה ע"ג זה וזה הוא זה בצד זה ותנועת שניהם
בהפכיות כי זה מאחר התנוע' וזה ממהר התנוע' ודמיון
הנקודות באותיות כנשמ' הנחי' את הגוף ר"ל הכוונ'
הוא כך כמו הנשמ' הנותנת מזון הגוף וכן הנקודות
הללו נותנים כח לטעמ' הנקראת י"ה א"ל ר' מנלך א"ל
חולם נקוד' אחת סגול ג' נקודות שורק ג' נקודות
חירק נקוד' אחת קמ"ץ יש לו נקוד' אחת צר"י שני
נקודות שבא ב' נקודות מלאפום נקוד' אחת והדגש
נקוד' אחת הרי י"ה נקודות והסימן יד"א וזהו פ"ס
יד"א היא העטר' שהרא' לו קיסר מיתתו על ידא דכתבא
וכל הקוים והנקודות הם י"א כי הקוים הם שלש' עם
הרפ"ה וזהו אהב"י אהב: ורא' והבן שהאלינ' הנרמזת
בפועל האלוהי אשר ממנ' יודע פועל אלהי כי המלאכ'
משנה את בעליה או מגנה אותו ואם הי' מופלא ביותר
נפלא משנה ידע שכל צורת מלאכ' נחלקת לג' מינים
שסימנם ונבני כתרו"ת חב"ש ר"ל חלק בולטת שוקע'
חלק כדמות לובן בלוח או השחרות על הלובן והלובן
באותיות על הדף וצורי' בולטת וצורי' שוקעת כדמות
חותם זהב על השעוה ושני הצורות השניות הפכים
והאמצעי' אמצעית ביניה' לא בולטת ולא שוקעת כן
בספירות החסד והפחד הם שני הפכיים שזה מים וזה
אש והת"ת לא מים ממש ולא אש ממש כן הנקוד
חולם וחירק שני הפכיים זה למעל' וזה למט' והשורק
באמצע לא למעל' ולא למט' גם כשהשמש זורח לנו
מן המזרח מרא' לנו צורות בולטות שכל צורי' בולטת
נרא' במראית העין וע"כ בזורחת ממזרח מחייב מתנת
האור וכששוקע במערב צורתו אצלינו שוקעת וכל צורת
שוקעת אינו נרא' במראית העין כי היא עמוק' ולכן
כששוקע' במערב יתחייב ממנ' החשך שאמת צורת
האותיות בהיות הצורי' בדמות חלק כות' אל צורי' בולטת
וצורת עינים בולטת וכשמקבלין כח מן האותיות שצורתן
בולטת גבוה מאוד כענין יחיד' יעל' באורים ותומים
שהאותיות היו בולט' ומצטיירי' צורת האות בתוך עיני
הרואה שהאותיות בולטות והעיני' בולטות ואז האותיות
מאירות בעינים בשקיעתן בהם ומשם עובר הכח אל
הלב ומשקע בו אות הבולט והלב מקבל' ומשלים בהם
פעלו ומוציא האות ההוא מכח אל הפועל בהשגתו זאת
המופלא הנעלמה כי מי שרוא' האותיות ואינו מגיע
בראייתו אל זה הפועל הנעלם דומ' האדם ההוא
באותיות ההם לפי ערך זה המעש' האלהית המופלא
ואינו משקיע האותיות בלבו למי שאינו מכיר האותיות
וכו'

ורוא׳ אותם כתובים בספר ואינו מכירם ואף כי קורא אותם מה תועלת לו אחרי שאינו עובר דבר מהם אל תוך קרבו להכניסו בלבו ולהבין מה שהם אומרי׳ ומגלי׳ סתרי תור׳ וכשאינו מבין כוונתם בשום פנים דומה לו כלא קריי׳ ורוא׳ אני בני אדם כזה שקורא ואינו משיג כוונת׳ דומ׳ למי שרוא׳ גוף האדם ואינו מכיר ענינו. כי לא יתכן שיהי׳ נברא לבטל׳ אלא לידע למה נברא ומה ענין הוייתו ומה התכלית המכוון בו. וראה והבן כי כמו שיש לגוף ענינים מתחלפים כן יש לכל אות ואות ענינים מתחלפים ועת׳ הבין והשכיל על מה שאמרו חכמי האמת שצריך לכתוב לעיני כל ישראל בסוף שיט׳ אחרונ׳ שיט׳ מיוחדת לעצמ׳ ובאמצע השיט׳ הכ׳ והתחתי׳ הל׳ ר״ל ישלים שיט׳ זו משלם תיבות שלנו יכוין לבא הכ׳ באמצע השיט׳ א״ל ר׳ ומהו הכונ׳ א״ל בני כאן כולל עשר ספי׳ וי״ב הויות א״ל ר׳ ואיך הוא הדבר א״ל כל הוא היסוד ישראל הוא הת״ת והעטר׳ בכללם הרי כאן ג׳ ספירות וג׳ ספירות כנגד עינים לרבים ו׳ כל אחד ב׳ והו׳ עינים יש להם כח למעל׳ הנותן להם אור הרי כאן ז׳ עינים וג׳ ספירות הללו כלל העשר ספירות א״ל ר׳ ויש לך עדות בזה א״ל כן לעיני כל ישראל בגי׳ כל״ל אילן עשר״י הרי כולל י״ס א״ל ר׳ ולמה הכ׳ באמצע א״ל בני כ״ף במלואו עולה ק׳ וקו״ף במלואו הוא קפ״ו ויהו״ה ברבוע עולה קפ״ו ומתגלגל בי״ב הויות בתוך העשר ספי׳ וע״כ ה׳ אותיות בראשו והם בסופו ועמו י״ב ר״ל לעיני קודם הכ׳ והכ׳ עמהם הרי כאן י״ב א״ל ויהי׳ ו׳ קודם הכ׳ ואחר הכ׳ ה׳ א״ל בני עד לגלותו של ת״ת שהוא הכ׳ ה׳ ספי׳ וו׳ אחרי כן לומר לך שהוא תוך בו׳ קצות ועוד בני דע לך כי כל״ל אילן עשר״י בגי׳ הספירות ובגי׳ מעינ״ם ישרא״ל ישראל מעינים בגי׳ הספירות והכונ׳ שהספירות הם עיני ישראל וישראל בעשותם המצות הם עיני הספירות והספי׳ הם עמקי של הפועל והם מעמיקים התהום וכן התמורות האותיות מעמיקות עד תהום רבה ועולה למעל׳ ויורדת למט׳ פעם מאיר התמורו׳ את העינים ופעם מחשיכ׳ כי העינים הרואים בהתמלא האור עמהם ובהיותם פקוחות האור מבדלת בין התמורות שהם מות וחיים ברכ׳ וקללו׳ טוב ורע וחכמ׳ ואולת חן וכיעור זרע ושממ׳ עבדות וממשל׳ ובתמור׳ הוא מקום הסכנ׳ כי כל דבר מתהפך לב׳ ענינים ואם העינים עיוורות ואינם רואות עם האור והתמורות מולידות הסבות בענינים הפכיים כמו שמתהפכים השוטים מלת בלבו חמדתי ויבנתי ואמרו בלבו מתהפך לטו״ב ואמרו בלבו של לטוב חמדתי ויבנתי וע״ז נתפתים המשוגעים והשוטים ומשחדים ימח׳ שמם מספר החיים אלו ידעו מאמר לא תלין נבלתו על העץ כי קללת אלהים תלוי לא היו אומדים לשנת בלבו והנו טיפשות ורשעות להוציא דברי תור׳ למינות שאם הי׳ **שיר השירי׳** שהוא קודש קדשים חול והיו הענינים כפשוטם ח״ו ויורו כל דבריו לאהבת חתן וכל׳ גופניים לבד וחלילה לאל מרשע ושדי מעול וחלילה לשים חכם שלם שחבר מבני ישראל שהם זרע קודש מבני אברהם יצחק יעקב ותלמידי משה ואהרן דוד ושלמה לעלות במחשבתו שלמה הי׳ אומר דברי חול כאלו הדברים הנראים כפשוטו אלא הכל הוא משל לכנסת ישראל עם הקב״ה שהיא לו כחתן שלם בכל השלימות הוא ית׳ לפי אלהותו והיא לפי דביקות׳ והאהב׳ ביניה לבינו וכתב׳ שלמ׳ המלך ע״ה על דרך עלייה וירידה זה עולה וזה יורד מי זאת עולה מן המדבר וזה יורד אל גנת אגוז ירדתי ועל כל הבועל בתולה מברך בדם בתולים אשר לג אגוז בגן עדן וגו׳ וצורת שמשתתפים שניהם כצורת זכר ונקב׳ א״ש ואשה שכינ׳ ביניהם וי״ה אותם הידוע׳ יה והוא אלי השם ומאליו מתמלא תיבתו כי כאשר תמלא יו״ד ה״א והמלא התיב׳ ונעש׳ שם שלם יהוה ר״ל אם זכו שאין ביניהם פירוד שכינ׳ ביניהם ואם לא זכו שכינ׳ מסתלקת מביניהם ונשאר אש אוכלה אש בהסתלק י״ה שרומז בשכינ׳ והאהב׳ האנושית אינה משתתפת עם האלהים אלא אחר רוב הלמוד ואחר רוב השגת החכמ׳ ואחר קבלת הנבוא׳ הוא סוד אחד ר״ל ח׳ חכמ׳ נגינה ח׳ נבוא׳ מתמלא׳ כי כלה ועשר ספי׳ אלו כללם כלה ר״ל הי׳ ספירות הם **אב גד הו זח טי** כללם עולה נ״ה ר״ל כללם מוליד יו״ד אותיות כיצד א״ב מוליד ג׳ וג׳ הרי ו׳ וד׳ הרי י׳ וה׳ הרי י״ה וו׳ הרי כ״א וז׳ הרי כ״ח וח׳ הרי ל״ו וט׳ הרי מ״ה וי׳ הרי נ״ה הנה זה החשבון נקרא כלל ונק׳ ג״כ חשבון הקדמי והוליד י״ו אותיות והם **אגו י יה בא כח לו מה נה** וריבוע כללם של עשר אותיות שלנו מולידים י״ו אותיות והסדר א׳ פעם א׳ הרי א׳ ב׳ פעמים ב׳ הרי ד׳ ג״פ ג׳ הרי ט׳ ד״פ ד׳ הרי י״ו ה״פ ה׳ הרי כ״ה ו״פ ו׳ הרי ל״ו ז״פ ז׳ הרי מ״ט ח״פ ח׳ הרי ס״ד ט״פ ט׳ הרי פ״א י״פ י׳ הרי ק׳ הנה זה יקרא רבוע של הכלל של י׳ אותיות והוליד הרבוע י״ו אותיות **אד ט יו כה לו מט סד פא ק** הרי מן הכלל י״ו אותיות ומן הרבוע י״ו אותיות לרפא והם ל״ב ונ״ה בגי׳ כלה ללמדך שהיא כלול׳ מכל העשר והעשר ספירות יש להם אזן אחד ודבר אחד ומנהיג אחד וכולם מגיעים אליו ועל פיו יחנו ועל פיו יסעו והשאר ע׳ אנשים ג׳ כהני׳ ג׳ לוים ג׳ ישראלים וג׳ בתי דינין והעשירי יהי׳ קודש לי״י וכל מרובעים של עשר ספירות כפי זו הצור׳ **אד ט יו כה לו מט סד פא ק** כשתמנה הרבוע יעלו כולם שפ״ה בגי׳ שכינ״ה למדת מכאן שהיא כוללת עשר ספירות בלי מה שנק׳ קדים ולכן אין קדים פחות מעשרה וקדים בגי׳ אור הר והנעז ויאמר אלהים יהי

אור ויהי אור אלא שם הד"ו פרצופי' אור במילואו אל"ף וי"ו רי"ש בגי' רוח הקדש אל"ף וי"ו רי"ש בגי' אש ומים ועליה' כתיב' מכון קדי"ש אשר הקדי"ש מוצא אור לאור הנה שד"ו פרצופי' כלולי' בכלל ורבוע בעשר ספירות בלי מה ועתה אגלה לך למה קראום בלי מה א ג' י יה כא כח לו מה נה דע שאלו אותיות ג"כ מורות על עשר ספירות הם עשר האותיות שאיינו בלאת מכללם י"ו אותיות וכן מאלו העשר האותיות שכתבתי לך מאל"ף ועד י' יתרבע רבוע כללם להוציא י"ו אותיות אחרי' צרף הי"ו אותיות של כלל והי"ו אותיות של רבוע עולה ל"ב צרף חשבון כללי' של עשר אותיות שעלה כ"ה הוא הי"ם בגי' עם הל"ב ועולה בלימה: והכוונה כלל ורבוע של עשר אותיות הכל אל סי"ם היא העשר' ובלימה בגי' י"ם הל"ב ר"ל העשרי' נקראת ים שהיא של ת"ת הנקרא ל"ב והרי כאן ד"ו פרצופי' ועתה בני הגיע עת הזמן שתשמע מפי דברי' נוראי' המגיעי' ברום עליון ואכהנם לך והשמר לך מדברי כתר כי אין העולם כדאי והוא לעשיר עם הטעמא לכן שים בכתר ונשא ברכה מאת יי' וצדק' מאלהי ישעו א"ל ר' להבינ' בכתר אי אפשר כי אדרבא יש לגלותם כי השומע עי"ן ישליך במצולת ים כל חטאתיו ויבקש רחמי' עליו ויתקיי' בנפשו ממנו ונשא ברכה מאת יי' א"ל א"כ שים הדברי' שאלה באזניך ודע שהעשר אותיות עלה כללם כ"ה וי"ו אותיות שהולידו בכללם עלה ר"כ ורבוע כללם הוליד י"ו אותיות ועולי' שפ"ה הרי כאן כ"ה ר"כ שפ"ה לרפא כולם ועולי' ליל שמרי"ם והוא בגי' ע"ת ק"ץ וע"ת ק"ץ בגי' השכ"ר הכפ"ש הכר הכפש בגי' כשמש זהו וכסאו כשמש נגדי וזהו אעשה לו עזר כנגדו ומלת נגדו בגי' בינה עם אותיות נגדו ובינ"ה בגי' גד"י ודל"י שהם מזרחי' כוכב שבתי וכוכ"ב שבת"י בגי' מחשבת"י והנה מחשבתי הוא בינה והנה לבבי בגי' כבינ"ה גם כבינ' בגי' ב"י חמ"ה עם המלות ודעם והבינה שהבינ' מקרבת הלבבי אל השמש וחכמ' משפיע בשמש וכשתכיר קשר הנולד בתקופי' תבין השפע הנשפע מן המשפיע אל המקבלו: ודע כי דרכי הספירות שהודעתי לך הם בקודש בינ"ה ור"ל י"ב פעמי' כ"ה עולי' עת קץ והכל ש"ם והוא בגי' סת"ר והסוד שלש' חלק יי' עמו וכפר אדמתו עמו עת"ו בגי' עליו וזהו עליו בשמי' ירעם ויהי למטה בכפו בימינו ימינ"ו בגי' עליו כל אלה רמז הבינ' הרומז ללבנה וכן בלאת חמה ולבנ' הם מורי' לאדם חכמ"ה ובינ"ה שכן בגי' אלו כמו אלו ואם זכה לדעת מהלכם לפי סוד העיבור לו חכמ"ה ובינ"ה ואם לא זכה ולא ידע הם לו כמלאכי חבלה שכן חכמ"ה ובינ' בגי' מלאכי חבלה והנה חכמי' בגי' ובינה ועתה אודיעך דברי' נוראי' וסתומי' מפי מתיבתא דרקיע שמעתי' ואם מצא רבינו ע"ה מפי מט"ט השיבו לו כי מצא שאל אם באלו האותיות שהם אי"ב ג"ד ס"ז נ"ה ט"י שהולידו כללי' ורבועי' והם א"ג ו"י ט"ו כ"א כ"ח ל"ו מ"ה נ"ה ורבועם א"ד ט' י"ו כ' ה' ל"ו מ"ט ס"ד פ"א ק' ושאל אם האותיות האלו בהם הברכה והקללה או יש בהם הברכ' בלא קללה או יש בהם הקללה בלא ברכה והשיבו לו מפי מטטרון בהם הברכ' והקללה ושאל ממנו ראי' והשיבו מן האותיות עצמן שכללם הם ר"כ והרבוע הם שפ"ה והאותיות עצמן הם כ"ה הנה עולים כולם קללה ממית"ה וכן עולי' בגי' כ"א ברכתי ואמר משה ולמה תלה מן ברכה קללה ומן הקלל' ברכ' והשיבו לו כי כן באלו האותיות הגמול ועונש ואמר במה תכירו שהגמול והעונש בהם והשיבו לו שהאותיות אלו עולים סת"ר בגי' גמו"ל עונ"ש כשפ"ך והנה בהם הגמו"ל והעונש גם דע לך סת"ר בגי' ובה"ם שליל"ה והימ"ם חיי"ם שבהם ואמר משה מי הוא המחי' המתים: והשיב לו סת"ר בגי' אלהינו מחי"ה מתי"ם והנה באלה האותיות עשר' כללם ורבועם שעולי' סתר בהם השכר והעונש בהם הלילה והיום בהם מות וחיים הלילה ממית והנה העונש היום מחי' והנה השכר ואמר משה מי הוא המחי' והשיבו לו הבינה שהיא אלקים ושאל ובמה מי והשיבו במה הזמן שעליו תלוי' כל אמונה ומי שאינו יודע ומכירו מה לו ולכשמתו וסוד הזמן שמלאתו ותביאהו ז"ן מ"ם כו"ן בגי' החמר (ול"כ גי' גרן ד"ב אותיות מא' עד ד"ב גי' הכ"ל) והוא החומר הראשון והיא שעליון אלא ראשון כתר עליון שנותן כח לבינ"ה להחיות המתי' והנה החמר בגי' כברא ולו עץ החיים ואם תאכל מפריו גם ברוך תהי' ר"ל עץ חיים בגי' ברוך ולהט והבן שיש להט החרב המתהפכת לשמו"ר א"ת דרך עץ החיי' בגי' לשמו"ר ברו"ח הקוד"ש ומלת המתהפכת היא בס"ת של חכמה בחוץ תרונה ברחובות תתן קולה שם אותיות תל"ת ת"נה ועולי' בגי' המתהפכ"ת וגם ראשי תיבות של זה הפסוק הם אותיות חב"ת בת"ק להודיעך שנבראו כברא העולם ושעד שהיא יום הדין ואנו אומרי' זה היום תחלת מעשיך כי חוק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב והנה חב"ת בת"ק א' מחב"ת ק' מבת"ק זהו חק ובתוכו בת נת ואחר ילדה בת ושמה דינ"ה בגי' הדי"ן ר"ל מדה"ד כי צורת יעקב חקוקה בכס"א הכבוד וע"כ דינה מיעקב ודינה הוא חרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים וזהו חיים בגי' ברוך שאם תהפכהו הוא כרוב וכברא שמו לשיעור וכרו"ב כברא בגי' ימין שמא"ל ובגי' אילן שמי"ם והנה צורת המתהפכת כח הק"ף בגימט' [illegible] הפני' ובגי' כח הפע"ל כח הק"ף אלף ופ"ה ר"ל כח הק"ף במ"ג הם תשע מאות וכמו שהוא יצר קפ"ה לרוף קפ"ה עם תשע מאות והוא אלף ופ"ה הם ודע והבן כי הכל תלוי ב"ך הם כ"ב אותיות התורה והם מנצפ"ך המי"ן בגי' אביר ובגי' יג"ר שהודותא: ועתה אבאר לך איך הוא הצירוף

דע לך בני שהצירוף דומה לשמע האזני' כי האוזן שומעת הקולות והקולו' יצטרפו לפי צורת הניגון והדבר' הא לך משל כינור ונבל שמצטרפי' ובצירוף הקולות האזני' שומעת חליף ותמור' בחבלי אהבה והיתרים המוני' ביד ימין ושמאל הם מתנענעי' והטעם מתוק לאזני' ומהאזני' עובר הקול אל הלב. ומהלב אל הטחול והשמח' מתחדשת באמצעית הענוג חלוף הניגוני' ואי אפשר זה לאדם כי אם בצורת הצרופי' והצירוף כך הוא מכה ביתר הראשון הנמשל לאות ראשון בדרך משל ויעבור הימנו אל יתר אחד או שני' או שלשה' או ארבע' או חמש' יתרות ומן היתר החמישי גלגול הסבאות ויתחדשו בגילגול ניגוני' ונעימות. ומגלגלי' הלב באמצעית האזני' כן הדבר הזה בצירוף האותיות שהצירוף מגלגלן האותיות מחוץ עד העבר' והסתרי' שנמצאי' בגלגולם משמחים הלב שאז הלב יודעת את אלהי' ושמח' ניתוסף אליה הוא שנאמר תורת ה' תמימה משיבת נפש ר"ל כשהיא תמימ' אז היא משיבת נפש לשמח' וזהו משמחי לב והצירוף היא כענין אותיות אמש בפירושו אויר מים אש והנה אמש אויר מים אש אשם אויר אש מים משא מים אש אויר מאש מים אויר אש שאם אש אויר מים שמא אש מים אויר והנה הצירוף מחדש דברי' חדשים שמחת הלב וכן כל כיוצא בזה ובאלו והדומי' להם. ודע והבן שמה שאמר שלג שתחת כסא הכבוד בגימט' החש"ך הוא שנאמר חשכת מים עבי שחקי' והרמיזו במאמרם ואמרו כשתגיעו לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים שנאמר דובר שקרי' לא יכון לנגד עיני ומלת אבני יורה על שני מיני'. והעד דכתיב ונטה עליו קו תהו ואבני בהו והאבן האחת הוא אבן שתיה שממנה הושתת העולם ומלת שתיה מורה שני ענייני' אחת מלשון שתי והשני הוא יסוד הערב ואחת מלשון והשתי' כדת ור"ל שהבינ' הוא יסוד ועטר' הוא יסוד אלא שזו בעליונים וזו בתחתוני' וזהו שאמרו משם הקב"ה משקה כל הארצות והיסוד נופל בזו ובזו וזהו האבן אחת שנקרא שתי' והאבן השנית היא ספיר דמות כסא והאבן הראשון יאיר לאבן השני ר"ל פי' השני כפי' הראשון אלא שזאת מקפת בכל וזאת מוקפת מכל ושניה' נקראי' מים ושניה' נקראי' אבן אלא שאין השגת' השגה אחת וזה מי שהשיג בהם אל יחשוב ששם אחד רק בשם דא"כ דובר שקרי' ואעפ"י שאמרתי לך שהבינ' נקרי' אבן ומים היא הגוזרת והיא שעשתה הרקיע להבדיל בין מים העליוני' למים התחתוני' ומכאן תבין שיש הבדל ביניהם:

וראה והבן דג' הבדילי' הם והם אלהי' רקיע ואדם האלהי' שנא' ויבדל אלהי'. הרקיע ויהי מבדיל האדם שהם ישראל לבד שנא' ואתנה צאני צאן מרעיתי אדם אתם אתם קרוי' אדם ואין אומות העול' קרוים אדם וזהו נעשה אדם כי האומות אינן נקראי' אדם אלא בהמ' ונקראי' בשם אדם בשיתוף השם כענין הבהמות והחיות והעופות שכולם נקראי' בהמות הן טהורות וטמאות וכן העופות כן האדם כולם נקראי' בשם המין אלא שזה אדם טהור וזה אדם טמא וא"כ ישראל מובדל מאומות העולם הוא שנאמר ואבדיל אתכם מן העמי' להיות לי ונאמר והייתם לי סגול' מכל העמי' כי לי כל הארץ וא"כ גם הם צריכי' להבדל הוא שנא' והבדלתם בין הבהמ' הטהור' ובין הבהמ' הטמא' ובין העוף הטמא לטהור ובכל אשר תרמוש האדמ' הבדלתי לכם לטמא ואומר זאת תורת הבהמ' והעוף ובכל נפש הרומשת במי' ובכל נפש השורצת על הארץ להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל: ודע והבן בני סוד נפלא כי שר"ץ נפ"ש חי"ה הוא אצל המקובלי' השלימי' סוד גדול ונפלא מאד מאד והוא שר"ץ נפ"ש ח"ה בגי' שר"ץ מכ"ר החפ"ץ והוא בגי' ת"ג מכ"ר טיפ"ה אשר ממנה כגוף המדמה והיא נחלקת לשני דמים. דמים בגימט' ד"ם וד"ם וכן שרץ נפש חיה בגימ' אג"ם שאח' מורה אל"ף וג"ם היינו אג"ם היינו ד"ם דם בגי' א"ב א"ם והוא שם המפורש במילואו יו"ד ה"א וי"ו ה"א ונפש חיה בגי' אל"י הש"ם ובשעת שרץ ומתנענע הוא שם שלם יו"ד ה"א וסוד ישרצו המי' בגימט' ירצ"ן השמי"ם ומצטייר י"ה כי ביה ה' צור עולמי' וייצר בשני יודין יצר יצר שם מאות ושם מאות בגימ' שק"ר ואמ"ת חותמו' בצורתו של אדם י"ה מלא יו"ד ה"א והוא יהו"ה תמלאהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א והוא אד"ם שק"ר ואמ"ת בגי' בשזכ"ר ונקב"ה בר"א אות"ם הדמיון הרע צודק ומכזב והבן זה כי האדם נברא ביצר טוב ויצר הרע וכן האדם העליון באש ומים והנה כאויר תולה הארץ נפש חיה למינה והיא הרצי"ת וטבעה לח ויבש הלח מקבל צורה כשהוא בינוני וכן היבש מעט אבל הלח במי' מקבל הצורות לאחריו למפרע שפוכי' באמצעית הבל המדומה שמו בבואה אשר הוא בא בו. והיבש ג"כ מקבל זה באמצעית הזוהר במראה הנקראת אספקלריא ופעל הארץ בשני כפעל המי' בשלישי כאשר פעל האש והרוח בראשון וברביעי. סוף דבר בני דע לך לכולם יש זוג והשביעי אין בו זוג כי אם כנסת ישראל. והסוד הזה הוא נפלא מאד ומופלג **אבג חת** זרע ביסוד ת"ת ות"ת בגימ' שנים שנים ר"ל ח"ת ספירות הת' הוא שנים וע"ת ספירות הת' הוא שנים בגי' דהו זו **טת** זהו שנים שנים באו אל נח אל התיבה זכר ונקבה ז' בראש זכר והה' בסוף נקבה לרפס והוא ז"ה זהו יסוד עולם כענין שנא' זה אלי ואנוהו. והבן בני הז' ראש וה' זנב שזה בראש התיבה וזה בסוף התיבה והאותיות שבין הז' זכר ובין הה' של נקבה הם אותיות כ"ר נק"ב ועולי' בגימ'

חשמ"ל

חשמ"ל פעם ח"ש ופעם מ"ל ותבין אמיתת זה הבקיד מסיד חלי כסף וחלי זהב ושניה' יאמרו לך כדברי האלה קח כסף וחלי זהב ר"ל חלי' כס"ף וחלי' זה"ב בגי' קח כסף וחלי זהב והנה חשות וממללות כי זכ"ר ונקב"ה בגימ' חלי כסף חלי זהב וכן זכר ונקבה בגי' ק"ח כס"ף וחלי' זה"ב כשהוא חלי כסף וחלי זהב חשים וכשהוא קח כסף וחלי זהב ממללות א"כ זכר ונקבה מורה זה פעם ח"ש ופעם מ"ל גם תבין זה מאדם הראשון שהי' קרבנו כזה שארז"ל שור שהקריב אדה"ר קרן אחד הי' לו במצחו שנא' ותיטב לה' משור פר מקרן מפרים מקר"ן בגימ' מפרי"ם והסוד כי י' מספר ספרי' ר"ל י' ומספ"ר הוא מפרי"ם ואם תהפכהו הוא ספרי' והנה מקר"ן בגימ' זכ"ר ונקב"ה מפרי"ם בגימט' זכר ונקבה והנה זכר ונקב' בגימט' השכינ"ה וגם הכל הר סיני ר"ל זכר ונקב' בגימ' הכ"ל ה"ר סינ"י והם כלולי' כל שם ור"ל זכר ונקב' בגי' כ"ל ש"ם וכ"ש בגי' שם האדם ר"ל זכר ונקבה בגי' ש"ם האד"ם שכולל שם אב ואם ר"ל שם האדם בגי' ש"ם א"ב וא"ם וזהו מקרים ר"ל שם האדם בגי' מקרים ממנו הולד נולד ר"ל שם האדי בגי' יל"ד נול"ר וגם בגי' מקו"ר ד"ם והנה מקור לידה ר"ל מקור דם בגי' מקור הלד"ה מצורף שם ודם ר"ל זכר ונקב' בגי' ש"ם וד"ם אנדרוגינו"ס ר"ל זכר ונקב' בגי' אנדרוגינוס ושניה' אחרי' כו"ן וד"ג ר"ל זכר ונקב' בגי' אחרי' כו"ן וד"ג וזה תבין מן אחרי לגפן עירה ולשרק' בני אתונו כבס ביין לבושו ובדם ענבי' סותה כי שם בן ע"ב חתום ביין ר"ל ביי"ן בגימט' ע"ב בי"ן ובד"ם בגי' עד"ן והם שני עדי' נולדי' מסוד הגפן עם ענבי' כי כן ג"ן מורכב מע"ב פנים ומהם תדע כי יש ענבי' בג"ן וכשתצרף גפן עם שרקה תמצא ג"ן משותף עם שר קפ"ה ר"ל הגפן והשרק' הם הד"ו פרצופי' והם שר קפ"ה שעולה בגי' שר הפנים:

ותדע באמת כי זכר ונקבה הוא שתים כוללי' ז"ח שמות ר"ל ז"ח פעמי' כ"ו עולים שמ"ש ז' מהם זכות בשם יעקב שמדתו מדת אמת ר"ל ז' פעמי' כ"ו עולה יעקב הוא התפארת הנחקקות בעשר דברות שתיבותיה' עקב הוא יעקב והי' כ"ע ואותיותיה' עשרי' ר"ל אותיות י' הדברות הם עשרים כי שני יודין ליעקב ולישראל ושני יודי"ן עולים כי וכ' הוא עשרים ועשרי' בגי' כת"ר שהוא כתר יעקב אשר לו שני יודי"ן העולי' עשרי' ועשרי"ם בגימ' שר"י ע"ס ושרי עם בגי' רוחות לומר לך כתר יעקב הוא בהיות רוח הקודש בגן עדן ר"ל רו"ח הקוד"ש בג"ן עד"ן בגי' כתר יעק"ב כי איש ואשה עדים בגן ר"ל אי"ש ואש"ה עדי"ם בג"ן בגימט' כתר יעקב. והאמת בני דע לך שז' שמות זכות וח' שמות חובה כשם יצחק ר"ל יצח"ק בגי' עול' ח' פעמי' כ"ו שהוא יהו"ה ומדת יצחק מדת הפחד ע"כ הם שמות חובה והאיל עד כאמן ועל כן שם אשתו רבקה ושניה' שני הפכיי' כי מדתה מדת הדין הקשה שנא' ותאמר ותורד כדה העינה ותעד בדבר כי הנזם על אפה והצמידי' על ידי' והוא בגי' כדה שיד"ה הם כד"ה הנזם על אפה הזמ"ן על ידיה ר"ל והצמידי' על ידיה בגי' מלו"ה ידי"ם על ידים כוחות פועלות על כוחותי' וע"כ היא מהפכת כוונת יצחק ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכ' כי אהבך ה' אלהיך אימתי ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ר"ל כי ציד בפיו בגי' כ"י צי"ף בידי"ו והידים ידי עשו והוא מדת החרב ועל חרבך תחיה רוצה עשו ליצחק ורבקה אוהבת את יעקב ואין שם טעם מפורש וע"כ נראה בטעמו' שאינה דומה עובד מאהב' לעובד מירא' כי העובד מירא' מבקש טעם לעבודתו ואם אין מטעם לו חוזר מאחוריו אבל העובד מאהב' כל עבודתו מוטעמי' לו תמיד. ועתה שים דעתך וכוונתך לדעת דברי אלהי' חיים ודע כי מה שהם י"ה שמות מיוחדי' הם ו' שמות מכוונים והנה תחת' שלהם יה"ו ר"ל שיות מיוחדי' יהו"ה שמות כנוים הם אדנ"י וי"ה פעמי' יה"וה עול' ו' פעמי' אדנ"י וזהו שתחת שלש יה"ו י"ה יהו"ה ו' אדנ"י והנה שפי' קל"ה מפ"ה גם קל"ה מפ"ה ר"ל י"ה פעמי' הוי"ה עול' שפ"י ותחלק שפ"י והוא קל"ה קל"ה ב' פעמי' ורמז כרוב אחד מקל"ה מזה וכרוב אחד מקל"ה מזה מן הכפורת יהיו שני הכרובי' כרבים כתיב כרבי"ם הם כלא והוד שים עוד על זה ה' שמות מיוחדי' שהם שני שיות מכונים ותמצא הכל חתום בהוי"ה ר"ל ה' פעמי' הוי"ה הם שמות מיוחדי' ושני פעמי' אדנ"י הם שמות מכוונים ומה שעולי' אלו עולי' אלו והנה הוספת על י"ה פעמי' הוי"ה עוד ה' פעמי' הוי"ה הרי שני השי"ן וי' ועוד הוספת שני אדנ"י על ו' אדני הרי כאן ב"ו וזהו הכל חתום בהוי"ה כי שלי השי"ן וי' וב"ו הם אותיות בהוי"ה בהשם הקדוש אשר הכל הי"ה ר"ל מי"ה שמות המיוחדים ומה' שיות מיוחדי' שהוספת הם הי"ה וט"ה פעמים הוי"ה עולי' ו' פעמי' אדנ"י וב' פעמי' אדנ"י א"כ בהוי"ה יצא מהי"ה זהו הכל הי"ה ורמז הגדול בני אביבי הוא זה כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים. בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו ואם תכפול מלת כ"ח הוא עולה יו"ס ר"ל י"ו שמות מכוונים שהם אדנ"י י"ו פעמי' עול' מ' שמות המיוחדים שהם מ' פעמי' הוי"ה וזהו יו"ס יו"פ אדני מ"פ הוי"ה כי כן לעולם שהם הוי"ה עולה אחד אחד פוס בשום והכינוי שהוא אדני עולה אחד אחד אחד אחד אחד א"כ י"ו פעמי' אדני מ"פ הוי"ה וזהו בהבראם ר"ל באדני שעולה ה' פעמי' אחד אחד אחד אחד אחד ונעלם הה' י' כזה ה"י הוא שנא' כי בי"ה י"י צור עולמי' כי הה' לעולם נעלמו י' ודע שהשני פעמי' אדנ"י הם ה"פ יהו"ה ודע שהכינוי אחד עול'

עולה שנים ואלו המיוחדי' ר"ל אדני הם ה"פ אחד
ועולי' שני כ"ו ואלו כ"ו שהם ד' פעמי' אחד אחד
אחד אחד שני כ"ו ואחד הנשאר הוא אלו כ"ו. ורצה
עתה בני והבן זה חמש"ה וזה שני"ם ר"ל אדני ה"פ
אח"ד ויהו"ה שני פעמי' אחד וכשתאמר זה חמש' שנים
בגי' חמשי"ם שנה וזהו וקדשת' את שנת החמשי' שנה
ברא"ש אבר"ם בגי' אבר"ך דיו"ו ר"ל מספר אבריך דיו"ו
למספר הגלות שמספר שנותיו יהי' ארבע אל"ף ומאתי'
ועשרי' ושתי' שנה ויושלם בשנת החמשים ויבליני
הגוללי' שנת אלף ומאתי' והשעי' וזה מה שאמרו את
הרשום בכתב אמת כי בדבריו אמר דניאל חלם חזא
וחזוי ראשה על משכב' באדין חלמא כתב ראש מלין
אמר ר"ל ר"ת את"ת אלף מאתי' תשעי' ראש מלין
אמר מאר"ץ ישראל ר"ל ראש מלין אמר בגי' מארץ
ישראל חלמא כתב כ"ח א"ם לב"ת ר"ל חלמא כתב בגי'
כ"ח א"ם לב"ת וארץ ישראל גבוה מכל הארצות ושמה
נחלת גוי' יחתום עליה חלו"ן והיא הטיפ"ה הבתול"ה
שבגי' טיפ"ה נפ"ש חי"ה קרוא' וזהו תוצא הארץ נפש
חיה למיני הארץ הידוע וסימן אר"ץ אלף מאתיי התשעי'
והנה ארץ ישראל שהית' ארץ כנען שהוא לב העולם
אחו מבכ"י כהלו"ת חב"ש. ודע שכוכב שבת"י כנגד'
בכוכבי' שהוא גבוה מחביריו והנה הגבוה ראוי להגבי'
ישראל אומה אחת מכל האומות כי גבוה מעל גבוה
שומר וגבוהי' עליהם והגבו' היא עפר ארץ ישראל ועליו
גבוה שהשומרו הוא שבת"י וישראל הם גבוהי' עליה'
על שניה' וזה ידוע ומבואר:

ודע והבן כי כשתחבר נפש חיה מימיות עם נפש חיה
ארציות תצלא ביניהם תכלית ההבדל אך לשתיהן
רשות ר"ל נפש חיה נפ"ש חי"ה בגי' רשו"ת ור"ל רשות
באו"ת האומי"ם כלומר שהם אותיות בטבע כלומר
אותיו"ת טבעי"ת בעול"ם ובשנ"ה ובנפ"ש אבל הלשונות
הם הסכמיות וצורת אותיותינו וחבור לשוננו הם פעולות
אלהית לבד ושתי הנפשות קודם שבת"י ולד"ק ר"ל נפש
חיה נפ"ש חי"ה בגי' שבת"י לד"ק רמז שק"ו לי"ת ר"ל
שבתי לדק בגי' שק"ו לי"ת שהוא שם בן מ"ב וממנו
נאחזי' והם ז' שמות ושק"ו לי"ת שם שביעי
והראשון אב"ג ית"ץ וסודו בתול"ה ודגי"ם ר"ל אב"ג
ית"ץ בגי' בתול"ה ודגי"ם כי ראשו חוזר בשני מזלות
שהם בתול"ה ודגי"ם וסופו חוזר בשני כוכבים שהם
שבת"י לד"ק ועושי' הרקי"ע א"ש ורוח ר"ל שבת"י לד"ק
בגי' הרקי"ע א"ש ורו"ח והמזלות עושי' די"ו מימיי'
ועפריי' ר"ל בתול"ה ודגי"ם בגי' די"ו מימי"י ועפריי' וסודו
במולדות חיי' וגם המזלות ר"ל במולדות בגי' המזלו"ת
שהם הראש ר"ל בתולה ודגי"ם בגי' הראש כי הם בשם
אב"ג ית"ץ שהוא שם הראש גם גלגל תלי ור"ל בתולי'
ודגי' בגי' בגלגל תלי' וכן מזל י"ב בתולה סוף הו' מעלה

ר"ל כשתתחיל למנות מעלה יצא בתולה סוף ששה
ודגים סוף ששה מתאזנים כשתתחיל למנות ממאזנים
ששה יצא הדגים בסוף הו' והאות מזל מאזנים נברא
משם י"ה מרובע גם מזל טלה נברא משם ו"ה מרובע
ר"ל אם תרבע שם י"ה ותאמר י"ה פעמי' י"ה עולה
רכ"ה והם מזל מאזני"ם עולה רכ"ה גם אם תרבע ו"ה
ותאמר ו"ה פעמי' ו"ה עולה קכ"א ועולה ג"כ מז"ל
טל"ה קכ"א ורומזי' יחד ה' איש מלחמ' ה' שמו ר"ל
רבוע י"ה רכ"ה ורבוע ו"ה קכ"א עולים בגימט' שמ"ו
והנה בתול' עפר דגים ומים בתול' ודגים שני מלכים
ר"ל בתול' דגים בגי' שני מלכי"ם עפר ומים שניהם
קשורי' שניה' איבי' ר"ל עפ"ר ומים בגי' שני איבי"ם
בשני זכאי' ר"ל שני איבי' בגי' שני זכאי"ם ערפליים
ר"ל שני איבים בגי' ערפליי"ם רקיעי"ם בשני זכאים
בגי' רקיעי' ונבראי' ענף מענף ר"ל רקיעים בגי' ענ"ף
מענף ומהם נותני' הבכייני' וכמספרי המינים לענפיהם
ר"ל ענף מענף לענפיהם ודע כי סוד נחלת גוים גבריאל
אש ר"ל נחל"ת גוי"ם בגי' גבריא"ל א"ש ומראהו כמראה' אש
ר"ל גבריאל אש בגי' מרא' אש וישראל נחתמו בכוחו
ר"ל גבריאל אש בגי' וישראל שנא' מימינו אש דת למו
והוא חות"ר פרע"י ר"ל וישראל בגי' חות"ר פרע"י ולפיכך
ע"י תמחה טיפה ר"ל וישראל בגי' תמח"ה טיפ"ה והיא
בזמן שישראל עושין רצונו של מקום ואם לאו יאחר עד
עת קץ בר"ן לממשלת הכתר כאשר כתבתי לך אבל אם
ישתדלו לדעת שמו הגדול מיד נעשה שמאל ימין והטיפ'
שנכתב' ממנה הבריות במדת הדין הקשה ונהפך חונה
נמתקת ונכתב' במקומ' הפב' ואליפה והוא טיפה חתומ'
במדת הרחמי' חזק' ונהפך זכות חקוק' ועיין על כל דבר
ודבר ועל כל רמז ורמז ותבין הסוד מהגאולי':

ועתה אספר לך בני בענין המאורעות והמקראות ודע
והבן ולא תלעערכי דע בני כי פעם אחת
נפלתי בים ושם מצאתי את ג"ד בן יעקב הוא הדג
שבלע את יונה ושאלתי על דג הזה חכמים אחרים
שמצאתי שם ואמרו לי כי הוא היוצר אור ובורא חשך
ר"ל אביו של ג"ד הוא יעקב היוצר אור והדג הוא שמוליד
את החושך והוא בלע את היוני שעלה שבעי' ואחד
יותר שעתיד האחד לבלוע את העי' והיא בורא חשך
וכלי חרש פעמי' נשברי' ופעמי' עומדי' בשמירי' פעמי'
מתחלפי' מכלי אל כלי אמרתי זה בורא והיוצר מי יצר
ואמרו לי כלים זכים וטהורי' ונקיים אין ערך להם ואין
דמיון לזכותם ואמרתי מי נתלה בתי ואמרו לי קטן
בגדול ומיד אמרתי ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם
יוצר אור ובורא חשך עושה שלום ובורא את הכל ובשעה
שעתה נתמלא כל הים אורה ומיד אמרתי רצון יראיו
יעשה יצאתי מן הים ומצאתי שם מיני חכמים רבי' שהם
חכמי' גדולי' וכולם היו משם ישראל ובשם ישראל יכוני'

שאמת

שאתה בני מהם היו בקיאים בראשי פרקים מדרך אמונתינו ומהם לא שמעו ממנו דבר בעולם ומהם שמעוהו וגיכוסו יש מי שזכה אותה גריז מעלתה ומיעוט שכלו ויש מי שזכה אותה מפני שלא האמין בה וחושב שאינו אמת בשום פנים. וכל אלו שלא שמו שכלם לרדוף אחר אמונתינו ולהוציא את שכלו בה מכח אל הפועל השם מכניעם ומשפילם ומעלי עול קשה על שכמם בעוה"ז עינים הרבה ויש להם מעט והרב בממון יספיק כי מאריך אפים וגבי דיליה ואין צריך לומר בעוה"ב וי לכם עמי הארצות שאין לכם עיני' לראות ואזני' לשמוע ועל מי נעחוככם אך מי שהוציא בה שכלו מכח אל הפועל שכבואיי אי אפשר לו להכחיש מאמונתינו בשום פני' בעולם כשם שא"א לו להכחיש היות אדם מזרע זכר ונקבה אע"פ שזה מורגש וזה מקובל ר"ל היותו האדם הוא מורגש אך חכמה האמיתית הוא מקובלת הואיל ושב מושכל אלא לא יוכל להכחיש כי הוא אי כי הוא רואה שצריך לגלגל בה כל התורי' כולה שהוא שמותיו של הקב"ה וצריך לחדש בכל אות ואות ובכל תיבה ותיבה כפלאות מחודשות מעת לעת וצריך לעיין תיבה אחת ולקשרה באחרת ולהביא שנים ולנקם שלישית לקושרה עמה ועוד באחרות פעם בחליים ופעם בראשיהם ופעם בסופיהם פעם במספרם ופעם בתמורתם עד שיכלו מכל מחשבותיו הראשוני' ויתחדש בשניו' אחרו' חזקו' ומעולות מהן תמיד זו אחר זו ועם כל זה שיעשה כל אלו כל זמן שהשם הקדוש חתום בתוך דמו לא יכנע ולא ירגיש בו שהתנוע' במקורו ובמקומו ולא ברח מפניו דמו מדת הפח"ד עם מדת השמחי' ר"ל יו"ד ה"א ו"ו ה"א עולים ד"ש ופניו הם העשר' וכאשר לא ישיג בזה עדיין לא עלה בידו דבר מכל השגות הנבואי' אבל כשיתחיל שהם שסודו ד"ש וד"ו ר"ל ד"ש בגי' הוי"ה במלואו וד"ו בגי' יהו"ה להתנועע בתוכו וירגישנו כמו שמכיר מקום באבן אז ידע שידיעת השם פעלה בו והתחיל להוציא' מכח אל הפועל. ומכאן ואילך יהי' נידון במדת כלם אחת אל אחת וצריך שיעמוד חזק במלחמתם כי הם שלוחי העליון בוחנים ומנסים כמו שנאמר כי מנסה ה' אתכם ויזהר שלא להרהר בעה"ז ואם לאו הוא נאבד מעוה"ז ומעוה"ב ויתפלל ויתחנן תמיד לשם שנכבד להצילו מבחינת המדות עד שיצא זכאי מב"ד העליון ויזכה בב"ד התחתון ויאריך ימים בעוה"ז ויזכה לחיי עולם הבא ונוחל שני עולמות עוה"ז ועוה"ב הוא שנא' כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד ונאמר את מספר ימיך אמלא ואחר ששמעת ממני כל אלו הדברי' איך אוכל לכתוב כל פי' השורש ולהבינו עמה שרמזתי לך בענין השגת השם' אשר כיוונתיהם הם שלימים ואמונה' ושמים כי תוכל להבין מדעתך ענין השגת הדמיוני' והשכליות ולא הצטרך יותר לצער ולימוד מ"מ אומר לך קבלות אשר לא תוכל להשיגם אלהי כי אני צרי לאמתך א"ל ר' א"כ ברוך רופא חולים א"ל א"כ הייני וקרא זה אל זה וקרא ראשי תיבות אח"ת רכ"ה ואחת קב"ה ואמר ראשי תיבות אש מים רוח ולמפרע ראש מילין אמר בענין הזה כל סודות התורי'. וגם לקחת צרי' באותיות בשיתופם ובצרופם ובצרופי צרופיהם:

וראה והבן שקריאתם שוה באורך וברוחב וכן סוד של שלש מכות של פרעה והוא סוד ר' יהודה הי' נותן בהם סימנים ג' מכות של פרעה כקראים סימני ר' יהודה' מכל צד

(ואלו הם צורתם)

א מ ת	ד צ כ	ח ש ב
מאר צ	ע ד ש	ש ח נ
תצמח	באחב	כ נ ם

ועתה בני ראה גם ראה הספר העורון מעיניך וראי' בשכל הדק שאלו השלש של ר' יהודה הם בסימנים גו"ע שהם שלישית וששית ותשיעית כי הם שלש של שלש ג' והעשירית לבד' ובה תלוי כל סוד בראשית וכל ספר יצירה של אברהם אבינו בל"ב נתיבות ר"ל גי"ע מן הד' ועד הג' שלישית מן הד' ועד הס' ששית מן הד' ועד הט' תשיעית והעשירית לבד' הוא ב' ר"ל וזה הב' רמז בחכמת שלמה וזהו בראשית ברא והנגע רמז באחרונ' שפעמים נגע ופעמים עונג וקראת לשבת עונ"ג: וראה והבן שזה הב' קראו הקב"ה נגע שנאמר עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים ואח"כ ישלח אתכם מזה כשלחו כלה גרש יגרש רמז לגלות האחרון שהוא בסוף הכל ר"ל כלי"ה מתהפך הכ"ל כשלח"ו כלה זהו ולחש"ך קרא לילה הוא שם השטן ר"ל ולחשך בגי' השטן קרא לילה שמו של מלאך הממונה על ההריון שמגיע זרע לנכי ונקרא גם לילה ומלת השטן בגי' זרע לבני גרש יגרש אתכם מזה ר"ל הסימנים של ר' יהודה והאותיות העולים בגי' אתכ"ם מז"ה שהוא מכת הבן ר"ל אתכם מזה בגי' מכ"ת הב"ן והרמז אמרו ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה וגם אמר ויהי בעצם היום הזה ר"ל ויהי בעצ"ם היו"ם הז"ה בגי' רפאל הנקרא חי"ם. רפאל בגי' חיי"ם והוא שריפה את אברהם יצאו כל צבאות יי' מארץ מצרים ר"ל צבאו"ת יי' בגי' עשרי"ם וכן הוא החשבון הוא חלק לחלת כי י' פעמים אלהים בגי' לחלת שמלת אלהים היא כולל ר"ל אלהים בגי' כולל והוא שם כינוי ר"ל אלהים בגי' כינוי למדת הדין והוא ב"ד שלמטה והוא כולל שני חומרים ושני צורות תמז ובסו כפש כפש ר"ל יי"פ אלהים עולים תת"ו ונס"ו ס"ו ונס"ו. וכן עולה כפ"ש כפ"ש שמי ואלי בסוד סו' שהם כנגד כ"ב כזה :

אבג חת דהו שת והנה גבו"ה מעל גבו"ה שומר
והנה הב"ג למעל' מה"ו כי א"ב
עושין ג' ב"ג עושים ה' אב"ג עושין ו' והנה ד' ימים
ר"ל ב"ג הן השעשים גבוה הם הד' ימים שקודם כ"ו
כ"ן כ"ן כ"ו ר"ל כו כו כוכו עולים ד' ימים שהם ק"ד
וכו כו כו הם ארבע' שמות ומהם י' דמים דינם
ד"ק מאד ר"ל ד' ימים בגי' י' דמים וד' כולל ד'
עשירית שהם מ' וזהו י' דמים וכשתכנום בצור' זו
וך וך יך וך תמלא כב"ד שהם שני אלפים וכ"ד ר"ל
הד' עולי' ת"ק למ"ג וד' ווין הרי ד' פעמים ת"ק ב'
אלפים וד' פעמים ו' הם כ"ד וזהו כנגד שקודם שני
אלפים וכ"ד וב' אלפים עם ה' כשהם ד' כנגד חוזרים
אל כנגד אחד כי ה' שם אחד ר"ל ד' פעמים כב"ד
הוא ד"ק שהוא ד' פעמים וך וך יך וך שהוא כנגד
אחד כי ה' שם אחד ה"י מלא ותמלא שניהם ושם יו"ד
ה"א זהו שם שלם ועל כן כתיב הוא הלילה הזה לה'
וע"כ אמר בס"ף ליל שמורים הוא לכל בני ישראל
לדרת"ם בגי' לצדיק הם שכל הפגעים רעים ספו תמו
לצדיק ת"ם אותיות ל"ד ליצח"ק שימורים לכל בנ"י
(פלאות) לכל בנ"י אותיות לכ"ל אילנ"י בש"ר ובגי' כלל
בני ישראל בגי' כל"ל מלאכ"י בש"ר והנה מיכאל שר
של ישראל ר"ל אם תהפך מלאכי הוא מיכאל זהו מיכאל
שר של ישראל וכל אילן מאכל ר"ל אילן בגי' מאכל
הוא מלאך ר"ל אותיות מאכל הוא מלאך ע"כ דניאל
אילן ד' ר"ל מלאך רביעי שהוא לאדני אותיות דניאל
הם אותיות לאדני גם מיכאל ודניאל שוים במספרם
והכוונ' כנסת ישראל הנקראת דניאל תינק מן החסד
אשר מיכאל יונק מן שם ויפיל האויבים כאשר הפיל
במצרים :

ועתה תבין נפלאות מתורת ה' ושים הקשבה באזניך
כי אלו הידיעות תצטרך בהם לפנים חשך
ואפילה בגי' כ"ח של הא"ף והנה חשך מכה תשיעית
ואין לה מציאות בעשרת הדברות שהם כולם אור ושמותם
אור במ"ב שמות. והנה שלשת ימים יום ולילה לילה
יום בגי' שמא"ל רמז לשלשת ימי אפילה שלא נברא
בהם עדיין דבר שמימי אמיר בו וברביעי נבראו מאר"ת
אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו ונא' נטה
ידך ע"ל השמי"ם בגי' המתים נטה ידך שער הדין ירד
השטן ר"ל שער הדין בגי' ירד השטן על השמים רוח
השטן הממית ר"ל על השמים בגי' הממית ויהי חשך
על הארץ וימש חשך כמו כחי שמשו ר"ל וימש חשך
אשר שם כח הא"ם ר"ל וימש חשך ג"י שם כח הא"ם
י' שמו הכרו ושמו כשם ארץ מצרים ויהי חשך על ארץ
מצרים וימש חושך על הא"ם ר"ל וימש חשך בגי'
ימש"ב עם שלש אותיות של שמו והי' נוסף יתחם
השמש לא זכר שיצאך לא תשכח וזהו סוד הגאולה אשר

אמרתי לך מפלת האומות ונתתי את נקמתי באדום ביד
עמי ישראל. ומפני שעשר ספירות הם מתבארים מן
התורה מסדרי עשר מכות שכל ספירה פועלת שינוי
טבע בעולם בשנה ובנפש ואין כדברי הפילוסופים
האומרים השם איננו משנה הטבע ימחה שמם וזכרם
הים כפירה כמות : ועתה אתחיל להגיד לך ושים כוונתך
השם אמר למשה ראה נתתיך אלהים לפרעה י"ה מלא
מלא בעשר ה' ר"ל אלהים אותיות י"ה מלא לפרעה
אותיות בעשר ה' והנה כתמלא הה' אשר הי' בעשר ב"י
וכעשה י"ה מלא וזהו אלהים לפרעה כי ") משם הוא השם
הנקרא אל שדי ר"ל משה בגי' א"ל שד"י. ור"ל מדתו
של משה שהוא הכלה דרך שם השפעת האל בעטרה
ואל שדי פי' המעיין הנקרא שורש האילן השם בגי'
אל שדי ושם הוא שמו יהו"ה ור"ל יהו"ה כל אחד
מתרבע ורבועם עולה שמו זהו יהו"ה שמו והשם המאיר
הוא שאמר למשה ואני אקשה את לב פרעה שם המו"ת
עד שישוב לבו כנגד שנאמר כנגד לב פרעה. ועוד אמר
למשה ולאהרן כי ידבר אליכם פרעה לאמר תנו לכם
מופת מפלאות מכשפים כלומר מנפלאות המכשפים אשר
הם חכמה תנ"ו לכ"ם מופ"ת מרע"ם האומו"ת ומלת
מרעים אותיות מרשיע האות שבאמצע ע' שבעים אומות
ושנות משה לשון הקדש ושנות אהרן ג' יתר מלשון
הקדש. והנה אהרן גדול ממשה ג' שנים וזהו סוד שלש
שנים יהיו לכם ערלים ודרשו בחינוך הכתוב מדבר
שמואל ומשיב ובחומש לומד מקרא וכבר נאמר בן שלש
שנים הכיר אברהם את בוראו ומשה אמר ואני ערל
שפתי' כי כבד פה וכבד לשון אנכי ובבא לשון הקודש
משולש יכול האדם לשנות את הטבעי' ר"ל שלש ערלי'
אינם הם לשון הקודש כי ערלי' הם וג' דאברהם וג'
דשנות אהרן אינם קודש אך בבא הקודש משולש שהוא
אברהם אהרן ומשה שהם קדושי' ובשנה הרביעית קודש
משם יוכל כל האדם לשנות הטבעים ומשם תנו לכם
כל המופתי' בשינוי טבע שהטבעי' האלהן כח האלי
בראשם ובזנב ועל כן אמר קח את מטך והשלך לפני פרעה
ויהי לתנין לא אמר אלא יהי לתנין בפעולה אמר ויהי
לתנין רמז לסוד יהי אור ויהי אור ואהרן פעל זה
הפועל תחלה וסוד לפני פרעה ולפני עבדיו ר"ל לפני
הטפ"ר המתהפך פרעה ולפני הלבנה שהם התוקף
והתקיף ויקרא גם פרעה לחכמי' ולמכשפי' למחיים
ולממיתים. כי המכשפי' הם הממיתים והם המתים הדורש
אל המתי' ר"ל ומכשפים בגי' מתים חרטומי' מצרי'
פועלי' ברוח הטומאה חרטומי' לרי"ם אותיות חרטומי
מצרים חרטומ"י מצרי"ם בגי' חרטומ"י תי"ם מרי"ם
חרטומי' מצרי"ם בגי' וממיתים בני אדם ממיתים בני
אדם בגי' ממיתים כאבדים ובגי' מזכים כשפים בגי'
שר"י יום ולילה הם חרטומי מצרים בלהטיהם כאן רמז

") נ"ל מטה .

בלהט

ללהט החרב המתהפכת מיום ללילה ומלילה ליום ואור לחשך וחשך לאור בלהטיהם בגי' בדמיהם כאן רמז לאותם היצירה ויהי כן אבל הם בלא הוי"ה כנגד נעשי' ויעשו גם הם ומה שאמר ויהיו לתנינם הוא הנברא ביום ה' חסר י' וסודו שמיר שכן תנינם בגי' שמיר והוא שהוי"ה אינה על פיהם ר"ל ויהי לתנינים אינה הוי"ה שאמרו אותה הם: ועתה שמע תפלת האויבי' ולאומי' יהגו ריק איש מטהו בגי' האיש הטמא ע"כ כתיב ויבלע מטה אהרן את מטותם מטהם כתיב בגי' דם התלי' בגי' דם הא"ת בגי' ד"ם המכש"ף בגי' דם השמשי"ן בגי' ד"ם טמ"א נשמ"ה וכשנפלו מכוחם ע"י הבליעה ומיד מתחייב בזה ויחזק לב פרעה ל"ב פרע"ה אותיות ער"ל בפ"ה אותיות ערף הלב בגי' בע"ל העי"ר בעל העיר בגי' עפ"ר גד"ל ועוד היאל לביטול פועל הראשון אחר שוב המטה לתנין ואחרי שוב התנין למטה כי כן היה צריך להיות הפועל הראשון בגוף המטה בעצמו עד שיתהפך נחש ויתפעל מטה וזהו להוציא מכח אל הפועל ע"פ משה ואהרן בגי' ע"פ אדה"ר הוא ת"ת ואח"כ ויבלע מטה אהרן את מטותם לא את התנינים שלא עמדו כי אם ברגע וישובו אל עצמם הראשון ע"כ ליום השם למשה לאמר לך אל פרעה בבקר הנה הוא יוצא המימה הנה המלי"א ה"ם ר"ל יצא המימה אותיות המלי"א ה"ם ונצבת לקראתו על שפת היאור ראש מכשפים הוא מנית הראש והמטה בגי' חדכ"י שם הקודש אשר נהפך לנחש אשר גלה כל הכשפי' שהם כח התנין אשר מהפך הברכה והקללה ע"פ שמו הגדול תקח בידך שכבר מהפך כחו ודעהו ודע כי צורת ן' המטה באות שלישית של שטן היא ן' של שם אהרן והוטמה לאיתם בתשן המשפט ונהפכת בעלת נחש עם חשי"ן רמז להם וכ"ח מלא ח"ן תשובות ח"ן ח"ן לא והאמת ו' קצוות התומות בהן ג' פאות מזה וג' פאות מזה והימין בא"ש כי בא"ש ד' כשפם ר"ל מפה את ואת דנ"ש רפה ג"ש ב' את רפ"ה והסוכו' ששו' קצוות ג' מהם אש וג' מהם מים ולכן דגש הג' שייך לשי"ן ולפי דרך זו צריך אתה להתעורר תמיד על הענין הזה ואל הדומים לו כענין עשר מכות של פרעה שהיה הלב כבד מטבע העפר והיה קשה עורף לפי הכח האלה שהקשהו והכבידו שנא' ואני אקשה את לב יכו' כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו ושאר למען שיתי אותותי אלה בקרבו ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרי' ואת אותותי אשר שמתי בם וידעת כי אני ה' כי אני ה' בגי' מלאך ד' בגי' אילן כבד הכח מכביד לב או"ב ראה והבן שהעטר' מכבדת את לב פרעה בהשפיל ה' למטה וזהו כבד לב פרעה והכח מכביד לב אוב וידעוני ומבעל הכשפי' הנקראי' ל"ט ומהפך כחם בכח על ומעבר שקודם מחובר

עם די"ו הוא מטטרון שר הפני' שר העיני' שר השקלי' שר הפעל הכל בגי' ועיין שבמכה דם כאמר ויעשו כן חרטומי מצרי' בלטיה' וכן בצפרדע הנברא מן גוף העפר ורמזו עליו שהוא ציפור דעה וענינו שיצעוק תמיד ובדם כאמר והי"ה דם שהוא בגי' ד"ם כב"ד: וראה והבן והי"ה במלואו ד"ם הוא ד"ם כב"ד אלא שזה דם והיה הוא דם הוי"ה וזהו דם כב"ד ועל הצפרדעי' כאמר ותעל את הצפרדע הנה זה בחויה הוא בשינוי עצם המים ואפי' בחלק המלאה בצירוף מזג של העלי' ושל האבני'. וכן כאמר בפועל ויהי דם בכל ארץ מצרי' אחר אמרו ויהפכו כל המים אשר ביאור לדם ונהפכו המים לדם מד"ם המילה ר"ל המים לדם בגי' מד"ם מיל"ה והוא אות הראשון הנגזר מסוד היסוד ר"ל מיל"ה בגי' היסוד והנה המכה הזאת הראשונה נרמזת בעשירית והוא סוד ההבדלה שאמרו בענין סוד איוב שאמר שמא נתחלף לך בין איוב לאויב זהו למה שמתני לאויב לך א"ל טיפה בין טיפה של בכור לטיפה שאינה של בכור לא נתחלף לי בין איוב לאויב יתחלף לי והדם שלהו החסד וכל המכות כולם באות מן העטרה. והיא היתה שולחם כי דרך שם יצאו ויבאו והנה כל ד"ם טיפ"ה והיא ד"ם ור"ל טיפה בגי' דם ודם והסוד שכל טיפה וטיפה שהיא בורא מהנה בריאה היא מורכבת מד' דמי' שהם ד' א"ד ואלו הם אד אד אד אלא ארבעתן הם המחלה כל בריה והחלק הדק הוא ני ני ני ני והנה אמרתי לך כי ד' שמות הקודש עולי' דק וה' הוא גם כענין ה"י שאם תמלאהו ה"א יו"ד הוא כ"ו וא"ד הוא ה' א"כ עם המילוי ד' כ"ו כ"ו כ"ו עולי' ד"ק וכולם חוזרי' אל שם אחד והנה אלה שדים דיומ"ר ר"ל ד' אד אד אד ואד ני ני ני ני עולי' דיומ"ר תהפכהו והוא יד"ו ר"ם והנה ד"ו פרצופי' דיומ"ר בגי' ורדים ובשתחבר אליהם י' שמות הקודש יהיה סודם ורדי"ם ר"ל ורדים עולי' י' פעמי' יהו"ה והנה עשר ספי' (חסר בכאן כמה שורות)

הלב שהוא עליון והתחתון החום עליו שם זהב וכולל עשר מכות וסוד זהב שני אלפי' שהוא ב' של זהב ונשאר ז"ה ז' פעמי' ה' הרי הלב ונברא משם זהב והוא חמש קללות גם חמש ברכות והקללות ארור ארור ארור ארור ארור ר"ל אלו חמש קללות עולי' זהב ב' אלפי' וגם הלב שהוא ז' פעמי' ה' עולי' הל"ב זהו זה"ב והברכות או"ה או"ה או"ה או"ה ר"ל גם אלו עולי' ב' אלפי' וז' פעמי' ה' שהוא עולה הל"ב זהו זה"ב. גם סודם אור אור אור אור עם שבע ברכות ר"ל חשבון חמש או"ר עם חשבון שב"ע ברכו"ת עולי' ב' אלפי' וגם הל"ב זהו זהב ואלו חמש אורות באי' מן ה' פעמי' אור שנזכר ביום א' שהוא יום ראשון עם מעשה בראשית רמז לחמשה חומשי תורה ועליה' נאמר אלה

שמטום

שמות והנה העדות והיה הדם לכם לאות שהדם נעלם ונגלה של יהו"ה לאות ר"ל לברכה וכן זה שהחברות שלהם עם האות והוא צלם האחות שממנו הצל האומה בשגגה האמה והצ"ל הוא לץ יהיר כסיל שמו והוא רוח שמא"ל בגימטריא ל"ץ יהי"ר ובהרכבה שם נשם הכיר מעשה מרכבה כענין אדנ"י עם יהו"ה וכשהדבק בברכ"ה הדע הדרך אשר הלך בה שכן בברכ"ה בגימטריא הדר"ך וכשהש"ג חכמה מכת הכני' שהיא מכות הדמיון גם מכת הכני' שהיא מכת הכסיל והיא מכת הניני' שמשם פועל הפחד כי הנינה קו ירוק: ראה והבן הכני' בגימטריא הכסיל וכשהש"ג זה לא יוכל לשלוט עליך הכשפי' לעולם כי שתי המכות שהם דם וצפרדע היו כענין מימי' וזאת השלישית שהוא כני' היתה אצליית שנא' והך את עפר הארץ לחרמין במדה הנקראת עפר כענין עפר אתה ואל עפר תשוב והוא שאין השד יכול לברוא בריה פחות מכשעורה ואף על פי שהוא קולע אל השערה ולא יחטא ולא ככתוב בו' כי רמז הוא ולא נאמר שגם החרטומי' בקשו להוסיף על המכות כני' כמו שעשו בקודמות ושלשה עניני' עשו לבד הפוך המטה להכין והמי' לדם ועליות הצפרדעי' אבל הכני' ויעשו כן חרטומי מצרי' בלטיה' ולא יכלו אבל הודו בע"כ שזה אינו ממין מכשפות שלהם ולכן אמרו אצבע אלהי' הוא רמז לסוד הלוחות שנאמר בהם כתובי' באצבע אלהי' שגם הם ממין הנפלאות האלהיות ובשבע מכות הנשארות לא הכרו החרטומי' לחשוב ולדמות פעולותיה' לפעולת הכבוחות האלהי' אבל שתקו עומדי' ומשתוממי' ומובלי' המכות כשאר העם ונאמר במכה הששית שהיא מכת השחין ולא יכלו החרטומי' לעמוד לפני משה מפני השחין כי היה השחין בחרטומי' ובכל מצרי' בחר"ט מ"ס כתיב והוא סוד אמרו במעשה העגל ויצר אותו בחרט ויעשהו עגל מסכה שהוא סמ"ך עגל"ה שהוא גול"ם הכע"ס והוא גולם כעסה ורמז להכעיסו במעשה העגל והוא מ"ס וסמ"ך ר"ל להכעיסו בגי' מ"ס סמ"ך ונקרא העגל אלהי זהב בגי' ס' וכבר הודעתיך מוצאו של זהב והנה הס"ב ונאמר ג"כ שם כבד על ד' מכות באמרו. ערוב כבד מאד. דבר כבד מאוד ברד כבד מאוד וגם בארבה נאמר כבד מאד לפניו לא הי' ארבה כמוהו ואחריו לא יהיה כן ולא נאמר כזה בשאר רק בברד נאמר לא היה כמוהו בכל ארץ מצרים מאז היתה לגוי אבל לא נאמר ואחריו לא יהיה כן כמ"ש בארבה שהוא המכה הח' וזהו חכמת חלוק המכות כחכמת חלוק הספירות ויובן פרטי חילוקי התורה ומסתרים וסוד המכות שהיו שהם הן דצ"ך עד"ש באח"ב והם חתומים בצבאות ר"ל דצ"ך עד"ש באח"ב בגימטרי' בצבאו"ת בסוד השבעתי אתכם בנות ירושלים בצבאות שכנגד בראשי תיבות סוד הגאולה באמרו גם היום אתם

יוצאים בחודש האביב ר"ל ראשי תיבות של פסוק השבעתי אתכם עולים כראשי תיבות של פסוק "היום "אתם יוצאים ותהו בחמש תיבות שחמישית היא מלת האביב האיב מתהפך האבי רמז ואיב"ה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה והנה יצאו ישראל מן האיבה ואתה יודע כי תכלית ענין הסנה הוא ענין התפילין שכשלם הדבר בשתי פרשיות שהם סמוכות קדש והיה והם כנגד שני בני' שואלי' בשאלתם :

תם מה הוא אומר מה זאת ואמרת אליו ז"ה אמ"ה ר"ל אותיות מ"ה זא"ת כי בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרי' מבית עבדי' ראשי תיבות הימת"ע השפכהו והוא העמי"ם רמז בגאולה שכך יגאלנו בחוזק יד מן העמי' וסוד י"ד המלאהו יו"ד דל"ת בגי' חות"ם קודש ואו"ל ר"ל חותם בגי' קוד"ש ואו"ל י' שמות הקודש שהם ד' שמות מן הכינוי וזהו כי בחוזק י"ד ור"ל י' יהו"ה הם ד' אדנ"י זהו י"ד והם ד' פני' פן פן פן פן ר"ל י' פעמי' הוי' וד' פעמי' אדנ"י עולה ד' פעמי' פ"ן וסוד התפילין גדול וכודע מפ"ה וע"ה הוא מפ"ה ועולה בגי' ד' פעמי' פ"ן ועל התפילין דברי' גדולי' ונוראי' ובמקומם אבארם בע"ה זהו שאלת הבן הראשון :

(שאלת הבן השני) שאינו יודע לשאול את פתח לו שנאמר בעבור זה והנה צוה לזה לעשות בצורה אחת ולראשון בצורה אחרת כי לזה אמר עשה ה' לי בצאתי ממצרי' ולאחרו אמר כי בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרי' מבית עבדי' ויש הפרש גדול בין אומרו בצאתי ממצרי' ובין אומרו הוציאנו ה' ממצרי' וזכר לזה פעל התורה ולזה פעל זביחה ובכלל זה אמר ולזכרון בין עיניך ולזה ולטוטפות בין עיניך לזה ידך ולזה ידכה לזה פדיון בכור ולזה שבירת החקה ובחברך ז"ה עם י"ד הדע סוד השם שהוציאם ממצרי' כי י"ד ז"ה עולה יהו"ה וכשתחבר עמה' ל"י תאמר ז"ה ד"י ל"י וז"ה רומז לתפארת ול"י רומז ליסוד וי"ד רומז לעטרה וזהו ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם ה' לי בעוזרי ואני אראה בשונאי טוב לחסות בה' מבטוח באדם טוב לחסות בד' מבטוח בנדיבי' :

ועתה בני אשר נקשרה בקירות לבי ראה והבן שהוא שואל מה זאת ונקרא התם ראש מ' וסוף ת' והאותיות שבאמצע עולי' אחד לומר לך זאת היחוד וראה שזה אמר מה זאת ופרעה ועבדיו אמרו מה זאת עשינו ובן השבטי' אמרו מה זאת עשה אלהי' לנו וכל אלו נרמזו בענין בריאת האשה מן הצלע באמרו גם זאת הפעם עצם מעצמי ולזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת וראה והבן שהזכיר ג' פעמי' זאת ובהם נרמז סוד משבר הגלות האחרון ר"ל זא"ת זא"ת זא"ת בגימט' משב"ר הגלו"ת האחרו"ן עם הלמ"ד של לזא"ת שהן כשלמות התיבה וב' מהתחלת בראשית ומבר ראש

השורש

התור' עם סופי שעולי הכל ב' שלשי' שעולי בגימטרי' מעט"ש מרכב"ה ונשאר ארכ"ב כי מנשר הגלות אחרון עולם בני' ארכ"ב וארכ"ב עולה ג' אלפי' רמז וידבר שלשת אלפי' משל, ומלת ארכ"ב הם ג' אלפים כשתמלא הא' ונכנסה עוד ב' אלפי' אל"ף אל"ף שביניהם עולי' רכ"ב. הרי כאן ג' אלפי' שהוא ארכ"ב והרמז יהי' בר"ך את אברהם בכל. וסוד האלפי' ה"א לכם זרע ר"ל ה' אלפי' וזרעתם את האדמ' ובשתוכו' אברהם ותיבת ממנו מספר כ"ה ישאר ארכ"ב והרמז ואברכה ואגדלה שמך אתו לממשלת הכתר אחר כלות ה' אלפי' כי אז מפלת האומות והבן כל זה מאוד ואל תתרשל מהלימוד ומהעיון בסודי' תמיד על דרך זה כי הם הלשונות הסכמיות לצורות האותיות העברים הם האלהית והוא סוד אמרו והמכתב מכתב אלהי' הוא חרות על הלוחות אלא שבח אנשי מהפכים לכל לב ואלה הדרכי' אשר תכהי"ג עליך לדעת סודות התור' כי כולם תלויין אותם בספר והם מראשי תיבות וסופי תיבות ומחלפין ומחליפיהן באלפא ביתות כי הם מתחלפין בכ"ב אלפא ביתות ומחלופי חלופיהן ומכללן ומכללי כלליהן מריבוען ומריבוע רבועיהן ומריבוע כולם וממיכן מספר גדול מספר קטן מגולה בלא נסתר ומנסתר בלא נגלה ומנסתר ומגולה כחלקי' וקח חלק שאתה צריך תיליף אותיות פני' ואחור ופני' בלא אחור ואחור בלא פני' חיבור האותיות שניות שלישית הנעלמות טעמי' מהאותיות אפי' ו' של חולם וי' של חיריק הרבה האותיות ואף כי אין להם הי' והו' לצורם ולצור לצורם חשבוני' ואחבנן חשבונם גדל האות מחבירו כגו' בראשית וקטן מחבירו כמו א' של ויקרא כהפך מחבירו כגו' כי הכתיבי' בתור' מהופכי' דלוק הפסוק לחצאין חלי מכאן וחלי מכאן קרי וכתיב למה נתמלא האות באותיות אחרות שלא בדומה ומהם בדומה כגון אלף שלא בדומה ומ"ם בדומה. כמה בתים בונים שני אבנים וכיוצא בהם ניקודו וטעמו וקולו ותגיו וגם למה כסדר התיבה כסדר האותיות כגון בראשית למה זה אחר זה כל אלו התכלי' כמלאי' בלימודינו וכולם אבארם לך אחד אחד איש על מחנהו ואיש על דגלו וגם כל הסודות כולם יתבארו במקומ' ודע כי בזו הדרך השיג השגת אמונתינו תורה צוה לנו משה ואין אנו המביאי' את האדם להשיג אמונתו ותורתו וי לו לעוסק בתורה כעין חכמות למודיות כי עליה' אמרו לא יאבה ד' סלוח לו ואין לו חלק לעוה"ב וגם אלו המדות הלעגע' ותחבר' ולא יפרידו חכמת' וסודם כענין פן ים בכם ר"ל שאם המד' סכק' פן לכם לבדה היא ראש ולענה ועתה בני אומר לך אלפי ביתות ודע שהדמיון הרע צריך כח אלהי וסייעתא דשמיא ושאים הנכנס להלחם בו להעביר כחו מלבו ועדם קרבו ומוציאו מיד יוצאי' לקראתו שני' עשר אלף מלאכי חמס דומם לפניו שדים שאין להם מספר ושטן אביס' על גביהם וכולם מפחידי' אותו ומבקשי' להרגו כמו שנאמר ויצאוני השומרי' הסובבי' בעיר הכוני פצעוני לכן עם השבעת השמות ועם ידיעת שהזכירות המזכיר והמשביע מאחז פני כסא והשם פירש עליו ענני כמו במשה שא"ל הקב"ה אחוז בכסא שלי ואחז בו ואז פרש עליו זיו שכינתי והזוכה זוכה ואם בא לטהר מסייעין לו לכן אל יביאך דמיונך להרוג עצמך בצקתך הדם מקרבך שהיא כח לבך כי הדם הוא יסו"ס בגלגולו ודע כי חמשי' שערי בינ' נרמזי' בשמות א) הגלגלי' בתיבת והם אב אחד וג' בניו נח שם חם יפת שהם בגי' חמשי"ם פתח"ם ונאמר ג' אלה בני נח ומאלה נפלה כל הארץ ומענינים הנכתבי' בתור' ב) וכן כל דיבור על אמיתתו. ואתה יודע שפרשת בראשית נחתמה בענין נח ופרשת נח נחתמה בענין אברהם ושניהם' מזה הספר אלה תולדת האדם ושמותיה' הם אלה. אדם שת אנוש קינן מהללאל ירד חנוך מתושלח למך. הרי ט' ספירות שאמת חנוך הוא ספירה שביעית ונפרד. אבל נח הוא ספירה עשירית והראשית נאמר בו זה ספר תולדות ונכה בו מעט.

(וזה דרכם כולם)

אדם	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
שת	ויחי	• ויולד	ויהיו	וימת
אנוש	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
קינן	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
מהללאל	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
ירד	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
חנוך	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
מתושלח	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
למך	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת
נח	ויחי	ויולד	ויהיו	וימת

אלה תולדות נח נח וגו' ואלה תולדות בני נח שם חם ויפת ואלה תולדות שם שם ויולד ויחי ויולד. וארפכשד חי ויולד ויחי ויולד:

ושלח חי ויולד ויחי ויולד. ויחי עבר ויולד ויחי ויולד. ויחי פלג ויולד ויחי ויולד: ויחי רעו ויולד ויחי ויולד. ויחי שרוג ויולד ויחי ויולד. ויחי נחור ויולד ויחי ויולד. ויחי תרח ויולד ויחי ויולד: ואלה תולדות תרח תרח הוליד את אברם. וימת הרן. ויהיו ימי תרח. וימת תרח בחרן:

ראה והבן בני בהבדלים המובדלי' הנזכרים באלה תולדותיהם בחייה' ובהוייתם ובמיתת קצת' ותבין מהם הסכמי' האלהית בבני אדם והשג' העלומ' במקלס' ושנבין שבין האדם לקונו ממנו בכלל וממנו בפרט בענייני האבות ותולדותיהן ובעניניה' כולם ואין צריך להאריך

א) אולי צ"ל הגלגלים. ב) כל דל"ל יובן.

להעירך עליה' שהם אברהם יצחק יעקב במקומ' אבארם די בעז"ה. ועיד היום ההשג' המפורסמת חזק' ועצומה בכל דור ודור ואפי' בפושעי' באומותינו לייסר' כמו שנאמר כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מיסרך וכתיב רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמ' ע"כ אפקוד עליכם את עונותיכ' ועל שמזרז' לאדם קודם המעש' ובשעת מעשה באתי לזרזך בדרכי התור' התמימ' והקדוש' והטהור' שזולת דרכיה לא השיג תשיגיה שאין העונג כידיעת אמיתתה לכן עיין בכל דרכי התורה בכללים ובפרטי' ובאותיותי' ובטעמי' וחילוק תיבותי' ופסוקיה וסידוריה פתוחות וסתומות ומסורות וחילופי אותיות וחילופיהן וחלופי חליפיהן והבט לכל האותיות ולכל הדרכי' הדומי' לה ולדומיהם ואז תוכל להשיג ההשגה האמיתית וכל זה שאני מעירך ומזרזך לפי שהמלאכ' מרובה והשכר גדול :

(והא לך האלפא ביתא שאמרתי ועתה אתחיל באלפא ביתות שאמרתי לך)

אב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת :
ב גד הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת א :
גד הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב :
ד הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אבג :
הו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גד :
ו זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גד ה :
זח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גד הו :
ח טי כל מנ סע פצ קר שת אב גד הו ז :
טי כל מנ סע פצ קר שת אב גד הו זח :
י כל מנ סע פצ קר שת אב גד הו זח ט :

שמהם התחיבו דרכי תורה וכתיבותי' כולם אשר ניתנו למשה רבינו ע"ה מפי השם אל משה ומפי משה אלינו ודע שנסתרות ונפלאות יש בה וכולם צריך לסדרם בסדר נכון וכתבתי לך מהם הלא להנהיגך איך תנהיגם ותסדרם בסידוריה' והזהר מאד שלא תטעה בסדריהם אלא שים שכלך אל עיון סדריהם פעמי' רבות ואל תסמוך אל קלתך כי רוח הקודש בקרבם ואז יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמ' לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך ותגלגלם ככה עד הסוף ותשמע משם ד"ק מהאלפ"א ביתו"ת א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ותבין כשתחבר ד"ק עם ד"ק א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"נ י"מ כ"ל. וכל אלה שימהו במקומה ת"א ש"ב ר"ג ק"ד צ"ה פ"ו ע"ז ס"ח נ"ט מ"י ל"כ. וכחותמה שאם תקח מלמעלה למטה הוא ד"ק ואם תקחם מלמטה למעלה הוא ק"ד וכשתחבר והדקד"ק על מספר' כמו שמלות לך ששניה' שוים אחד תמלא שהם כוללי' א' שמות הקודש שהם א' פעמי' יהו"ה והוא הרמוז בספר יצירה' של אברה' אבינו עליו השלו' נראשו קק"ה והוא ספוק כי יש סכנה בהזכרתו יבר

והוא הקק והוא שמו של יצחק שעול' א' פעמי' הוי' ויצחק מידת הפחד ומדת הקנא' שהם מדת פינחס שגם פינחס א' פעמי' הוי"ה כי הוא יונק ממדת הפחד וגם אם תדע כמות השקל שהוא עשרי' גרה שגם גרה הוא א' פעמי' הוי"ה שגם הוא רומז יצחק' מן הפחד והוא הורג נפש הרשעי' שנכנסי' בסוד התשב ואז כאשר תשא ותתן בדבר תדע שהוא מדה"ד הרפה ואם יברח דמך מלבך בהשגת' שהשגי' הוא מן הכח אל הפועל שוב למקו' שלך כאמור ברצוא ושוב ועל דבר זה נכרת ברית כ"א פע"ל בגי' ה' פעמי' הוי"ה להורות אל המד' ואם תשיב מיד ותשיג ההשג' אמיתי' אז ולא יהי' בהם נגף בפקוד אותם כי כח אלהי הוא שר מושל על המכין ואע"פ שנק' פלא יועץ אל גבור נקרא שר שלום שהוא בגי' שר מושל וע"כ כתיב למרבה המשר"ה ולשלו"ם אין קץ הוא שר מושל הוא ם סתום של אדם הראשון הוא דוד הוא משיח ותהי המשרה על שכמו שהוא חשבון שכמו בגי' משבו"ן חשבון כ"ו ש"ם בגי' ש"ם יהו"ה וסוד ד"ק ד"ק בגי' ח"ר וכשתחבר עוד ג"ר עם ג"ר הוא אבר אבר חבר שניהם והוא ו"ת חבר ח"ר של ד"ק ד"ק ועם ה"ו של ג"ר ג"ר והוא חרות על הלוחות הרי נענועי' ודקדוקי' תורה לך תורה שבכתב עם תושבע"פ וסוד ע"כ ע"כ תולים תולים ע"כ ע"כ בגי' תולים תולים ובקלות פאות ר"ל פ"ו בקלא אחד ו"ף בקלא אחד א"ת בקלה אחד ת"א בקלא אחד כי כל האלפא ביתות בפנים ואחור : וראה והבן סוד נפלא מאד כי פאו"ת באו"ת בגי' ימי"ן ושמא"ל שמאל וימין א"כ ע"כ ע"כ העילה תולים תולים רומזי' בת"ת ויסוד העומדי' באותיות הסדרי' ופאות פאות רומזי' בימין ושמאל ושמאל וימין הם חסד ופחד העומדי' בפאות ועל שהעולי' מהפכין הדין לרחמי' והרחמי' לדין ע"כ מהפכין באלפי ביתות מהופכות כגון ע"כ כ"ע א"ת ת"א פ"ו ו"פ ואחרי שבאת בזה ראה השפעתם היכן יורד והחבר ימין ושמאל שמאל וימין והם יסוד אות את יסו"ד והם אות אקי"ק על יסוד והסוד פ"ו ו"פ פנים ואחור מ"ח ול"ב בגי' והוא מלאך ושר והנה אמר לה' מחסי כי אתה ה' מחסי שהם משכי לדרין זה מפה וזה מפה וסוד כהן גדול ר"ל מחסי בגי' כה"ן גדו"ל ועל פיו כל הכ"ס ר"ל כה"ג בגי' כ"ל הכ"ס ובגי' מחכ"ים ומפני זה הכה כא' ויבלע מטה אהרן את מטותם שכן כתיב ויהיו לתנינים מכין היוליות שכן אים ועש"ו בגי' א"ן י"ם שקודם שמא"ל ר"ל אים מטהו בגי' שמאל אבל להכינם בגי' דומ"ין לתלי' בגי' לדמות בגי' למי"ן כשפי"ם ולמה נק' שהם כשפים שמכחישין פמליא של מעלה אל תקרי שמכחישין אלא שמחשיכין כח מושל על הפלאי' וא"כ הם מכחישין פמליא הש"י שהוא מושל על הפלאי' ועל האלפי' ומספר פמליא של מעלה במ"ק השם המפורש ע"ה ודע כי כל מכחישו

כך השטן וכל השטן הוא מכחישו והמאמינו עליו הכתוב אומר והאמין בה' ויחשבה לו צדק' ל"ו צדק"ה בגי' ק"ץ הול"ד של"ש בגי' סיני וה' שמות הקודש עולים סיני ר"ל ה"פ הוי"ה עולה סיני שהם עשר פעמי' אחד וי' פעמי' אחד הוא אדני וסיני הוא ה"פ הוי"ה והוכפל ונעשה י' פעמי' אחד זהו כפל ראשון סיני בגי' כפל ובגי' ק"ל ולעולם תחבר אות לאות וא' לשנים והפרידם ג"כ פעם לחלקי' שוים ופעם לחלקי' בלתי שוים ופעם בתוספת ופעם במגרעות כאלו הצורות שכתוב אצלך על הא"ב אגהוטבמספקש תש צפ נמ יט והב

בדוח יל נעצ־ת רק עם לכ הז דגא

תר צע נל יח ודב ודע והבן כי הדרכי' הראשוני'

שקפם מכ טז הגא המסודרי' בם הם רומז לכם שהפוכי' והדרך הראשוני' הישרה התגלה מן השירה של ים והשניות מן שירת האזינו ז"ן הא"ו ז"ו ז"ו ז"ו ז"ו ג"ל ג"ל ב"ל ג"ל וגז"ל והאמת זהו סוד להט החרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים שהוא דרך השני' הכבושה עם האותיות אלה ראשית דרכיו להמציא ממנו כל הלשונות וכל החכמות באמצעות מדת השפי' והחותמי' ולהוריד בהם כחות העליונות האלהית והשכי' בארץ כמו שאמרו אברהם הוריד השכי' מערבות ויצחק הוריד' יותר ויעקב הורידה לגלגל הירח עד שבא משה והורידו' לארץ שנא' וירד ה' על הר סיני והכרובי' שוכני' מקדם לגן עדן ובעל הכח השלם מכלא' בכח שם המפורש הנק' שדי מכלא המערכות כולם שנא' ה' איש מלחמה ה' שמו

א אב אבג אבגד אבגדה וכן עד סופן :
ב בג בגד בגדה בגדהו וכן עד סופן :
ג גד גדה גדהו גדהוז וכן עד סופן :
ד דה דהו דהוז דהוזח וכן עד סופן :
ה הו הוז הוזח הוזחט וכן עד סופן :
ו וז וזח וזחט וזחטי וכן עד סופן :

ראה והבן כי זה דרך האצילות ודמות השפע הנאצל הנשפע מן הצורה הראשונה הנק' כתר עליון אויר קדמון שכל ראשון מהשבי' ראשוני' ועליוני' שגם היא מקבלת שפע ממי שאינה מינה כמו שאין האלף שכתב ממין הסופר שכתבה אבל האות הוא צורה נשפעת מכחו והוא העמידה על כחה כן הדבר בכתר עם המאציל והשאר כולם ממין ידוע נאצל זה מזה וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו ודע כי שם הקדוש נחקק וחתום על ד' קרנותיו מהם ד' אותיות אהו"י וזהו סוד י"י ה"א ונלקח הפוך והיא חתום הפוך על דבר הנקרא כנגד ל"ו מה"י ולריך למנות אותיותיו שהם סוד כולל כי ששת ימים עשה ה' את השמי' ואת הארץ ששת עולה תשר"ק ועולי' אלף וסיומי' ה' י' של ימי' הוא רמז להוד ונשאר ממנו ע"ס ועולה ע"ן והוא מספר כ"ב אותיות והוא

ל' של עץ והוא ג"כ ל' צלם שהוא בעצמו בגי' עץ ר"ל ו' שורות של אלפי ביתות וכל שורה יש לשם ע"ו אותיות והו' שורות עולים ל' אותיות והוא ל' של צלם והנקרא כדמות תיבה העולה ל' ר"ל בשעה אחרונה היא תבה ותח"ט עולה ל' הרי ל"ל והמלה שאחר זו הוא הנה והט"י עולה מ' הרי צלם וכלל כל המספר הכולל את הכל עולה הנכ"ם ר"ל כל הו' שיטות עולי' הנפש ודע והבן זה מאד. וראוי שתדע זה החשבון הכולל את רל"א שערי' צריך לגלגלו אל כל צד והנה מספר הטור הראשון באורך עול' כ"א ר"ל ה' טורי' הם ברוחב ובאורך הם ו' טורי' הטור הראשון באורך הוא אבגדה"ו ועולה כ"א ואינם מלות רק אותיות והאותיות הם ו' לרפם עם כ"א והם כ"ז ומספר הטור הב' באורך הוא מ"ח ותיבותיו ו' ואותיותיו י"ב הרי מ"ח ו' י"ב עולם ק"ו והנה הטור הא' שהוא כ"ז וטור הב' שהוא ס"ו עולה כשא"ו כשמש נגדי ודע שהטור הב' אב בג גד דה הו וז והטור הג' היא אבג בגד גדה דהו הוז וזח ועולי' פ"א ואותיותיו י"ח ותיבותיו ו' והכל הוא ק"ה ועולי' בגי' במזו"ן וגם עולי' הם הכה והטור הד' הוא אבגד בגדה גדהו דהוז הוזח וזחט הרי ק"ך ועם י' אותיות מא' ועד י' הרי ק"ל ואותיותיו הם כ"ד ותיבותיו הם ו' הרי ק"ם ועולה עץ ועולה צל"ם ועולה קי"ן ועולה נקו"ד והכל ק"ם והטור החמישי הוא אבגדה בגדהו גדהוז דהוזח הוזחט וזחטי ועולם ס"ר (הוא תמוס שהוא חסר ד') הקס"ס ה"ר הכעס"ן גם עולה הקדמון שעלם שמכיקד ועולם אד"ר גם עולה באב"ר דר"א ועם י"ח הנזכרי' הנה כשלם בהם סוד הי"ח שהוא חי והוא גם בגי' אב רב והוא סימן וע"ד הזה עולם האורך אבל דרך הב' עולה ברוחב והרוחב הוא השורי' שמתחלת מא' ועד ה' שעולם ל"ם והשור' הב' מתחלת מב' ועד ו' עולה כ' והשור' הג' מתחלת מג' ועד ז' עולי' ס"ם והשור' הד' מתחלת מד' ועד ח' ועולים פ' והשור' הה' ומתחלת מה' ועד ט' ועולים ל"ה והשורה הו' מתחלת מו' ועד י' ועולה ק"י והכל הל"ם וזהו האורך והרוחב כ"א מ"ח פ"א קמ"ב ה"ר הכל ראש ראש והבן שם האורך הוא ר"ל א"א הוא ב' א"ב הוא ג' אב"ג הוא ו' אבג"ד הוא י' אבגד"ה היא ט"ו הרי ל"ה וכן כל השורות ושם הרוחב כ"א מ"ח פ"א ק"ך קס"ה שם העומק כ"א י"א ל' מ"ס ס"ה ע"ז י"ד וכן כולם ומאלו צורות ואלפא ביתות קח סדרם ועוד אכתוב לך

א ג ו י יה לה כדי עד שתגיע לתכלית הענין
ב ה ט יד כ נ ועתה בני אפתח את קירות לבך
ג זיב יח בה סה ותפתחית להאל ושים לבך לדעת
ד ט יה כב ל פ ולהבין ולהתחזק ולעמוד על ביאור
ה יא יח בו לה צה שאלותיך על נעשה אדם בצלמינו
ו יג כא ל ם קי כדמותינו והבן כי הייתי גם אני

בנך

נתן במבוכה גדולה ובא אליהו ז"ל וא"ל באהבה ובחשק ובחיבה דברים גדולים ונוראים וא"ל כשעלה משרע"ה להר סיני מלאו להקב"ה שהיה מצרף ג' תיבות אלו ושאל משה להקב"ה תחלה ואמר למה תיבת בצלמנו שש אותיות ותיבת כדמותנו ז' אותיות והשיב לו דע לך כי בצלמנו רמז בשם הוי"ה שעולה לנ"ס יפ"ה הפ"י ופ"ה הפ"ו שעולי' ללם ובעבור ששם הזה הוא מלך בו' קצות ע"כ באו ו' אותיות בתיבת כדמותנו רומז בעטרה בת זוגו של ת"ת ועל שהיא שביעית ומתקשר ע"כ באה התיבה בז' אותיות ואם תחבר הו' והז' הם אחד שו' וז' הם יחוד ואמר מרע"ה לפני השם רבש"ע הודיעני כל ענין המלות האלו ומאין יבאו הדברים האלו מיד א"ל השם למשה הבט וראה והראה לו הציורים האלו:

בצלמנו כדמותנו כרמותנו בצלמנו
ונתומדב ונמלצב ונמלצב ונתומדכ
שהבימש לקיפאטפ פטיכהש פצאפיקל

והנה בזה הדרך הראה לו למשה ומראה לו עינו ועניינו בצלמנו וכהומד"כ וזו כדמותנו מהיפך ר"ל ב"ו הוא א' להרמיז אל היסוד שהוא מילה בא' כי לעולם היסוד עם העטרה והדמות חיבור הלדי עם כ' והם ק"ם היא כ"י שיהושע כאחז ממנה וזהו קם ל"ך ור"ל היסוד לעולם אוהב להיות קרוב עם כ"י כי השושבין משים שלום כ"ה הוא ת"ל ור"ל העטרה עתידה לעשות את הלילות ת"ל עולם לא הבנה עוד שקל ישראל השק"ל יצא החרב עלי' הוא משקל עולה ת"ל ואם תצרף מ"ו היא צד"ס והוא ת"ת ישראל והוא יתהפך עליהם לדם זה שבא' לדבר ולדם שהדבר הוא יסוד ודם הוא הת"ת ואם תצרף כ"ד הוא ד"ן היא הבינה שכל מה שהד"ו פועלי' בחליכי' הוא מכח הבינה וז"ש ואח"כ דן אבני ואם תצרף ו"ך הוא כ"ו ור"ל אחר הנקוי' ישוב השם לרחמי' ולנהוג עם עמו ישראל ברחמי' שכן כ"ו הוא יהו"ה שם העצם המורה רחמי':

נפנה לפן אחר שהוא תצרף ו"ו **בצלמנו ונתומדב** הרי כאן ו' ומשך הו' זה אחר זה

מכריעי' הזרועות והשוקיים ופוסקי' הלכי' הכל כדברי הגוזר שאם מייסרת הבני' כדרכיה' ואפ"ה לעולם מטה כלפי חסד זהו צריך כ"כ שהוא קוף מלא הרומז בהוי"ה במלואו ברבוע העולה קוף מלא ולומר לך שאינו מכריע המכריעי' כשעומדי' בשוה להטות כלפי חוב אלא כלפי הזכות ואם תצרף מ"ת הוא פי' מדת הדין הקשה המסכמת למלך המשפט ואינה תובעת דבר הלא תראה שבא צריך הלי' והוי' סמוך לצירוף מ"ט שהוא פי' ולומר לך זה די קיצו לו והו' הת"ת להכריע בדין הגוזר ואם תצרף לי ות' הוא לי"ר ור"ל שת"ת הוא לרר המר והכל לוקחי' ממנו בה' שכן הכל צריכי' לו ואם תצרף **סצ' וסכ'** והוא בן לומר לך שכל השפי' אוהבי' אותו כאב המרחם את בנו וכשאר הו' לומר לך שהו' משך הו' והוא המולידו בכנפו:

נפנה לפן אחר תצרף ב"ב הרי סוכה גדולה וסוכה קטנה חכמ' עלאה הנק' ב' וחכמה תתא' הנקרא' ב' ור"ל הסוכה קטנה כגדולה מכלת הגדולי' ברצון הגוזר הוא כתר עליון שכן החכמ' עלא' יורד' בהר סיני וקבלה חכמה תתאה וזהו מאהבת הא"ב המרחם את בתו משבנתו והבת מקבלו ואם תצרף צ"ל הוא פ"י פ"י ור"ל הלי הוא היסוד והאב נתנה לו את בתו להיות לו לפה זהו שנאמר כי פי ה' דבר ואם תצרף ל"ל הוא ס' ורומז אל הבינה היא אם הבנים ולומר לך כי האב לא הניח הבנים ברצונם רק מסרם לאם ואם תצרף מ"נ הוא ני"ם ור"ל כל הנחלים הולכים אל הים והוא שם מספרים ע"ב והוא ילי"ם ונתקיימו אבותינו בנע"ה ואם תצרף כ"כ הוא יס ים שהים הגדול יש לו ים קטן ולשם כל הספינות לשין וי לי' למי שאין ספינתו חזקה לעמוד מפני מימיו כי מלוח' הם קשים הם ואם תצרף ו"ו היא ב"י ור"ל שהים הקטן הנקראת ב"י ועליה המלך כשבע שנא' בי נשבעתי והים הזה מתמלאת ע"י הוון האלו:

נפנה לפן אחר בדמותנו ונמלצב ואם תצרף ב"ו הוא אז ור"ל א' הוא הכתר והוא שנתן כח לאב ולאם להאציל בנים אמרתי עולם חסד יבנה זהו ראש וסוף אבל אם תצרף כ"ו שהוא ראש וסוף אז יהיה כ"ו הוא הויה הרי כאן כל הי"ם ואמר משה רבונו דעלמא אמור לי מה אני אומר לי' ואתה לא ידעת וא"ל ידעתי שאני בן אדם הראשון אבל למי אני א"ל הבט ראש שמך וסוף שמך א"ל ראש שמי מ' וסוף שמי ה' הב"ל מש"ה א"ל משה ה"ה שמעתי ולא ידעתי א"ל כי מן העפר אתה ואל עפר תשוב. א"ל אלו הב' הה"ן רומזים בבינה וזה שאמרת לי רב לך מ"ה באתי ושניתי ושלבתי זה הענין והסדר לבא האדם שהיא הנפש אל העולם להתלבש מה צריך א"ל משה דע לך שהה' האצ"ל ה' כעלם היא האם והבת והנה הבת ילדה ה' והיא אמה והיא כעלמת ואינה כראית כן הדבר לעולם שאין לך הה"ן שאין להם הה"ן כעלמי' וזהו ברא מזכי אבא א"ל רבונא דעלמא מה תאמר בו' שהו' הוליד בדומה וכבר למדנו זה ממש' א"ל דע לך כי הנקב' בנקב' והזכר בזכר והנקב' בזכר והזכר בנקב' ר"ל ה"ה נקבה בנקבה ו"ו זכר בזכר מ"ת זכר בנקב' כן נקבה בזכר א"ל רבון כל העולמים ועד כמה א"ל עד אלף דור כוהג מדה הזו א"ל רבש"ע הביאותני בשמיטה הרע' הזאת לינם הכחתני להתחייב הריגה א"ל בשמט' שעבר לא באת בנסיון והקב"ה הבי' לך ישוך לעשות מלחמה עם בעל העוש' מלחמות גדולות ולא עמדת ונתחייבת הריגה א"ל ולינה בהריג' א"ל דע לך משה כי זה הדין

ציון

בידו של שלוחם מי שלא יעמיד במלחמתו להורגו וזהו על חרבך תחיה א״ל רבוני דעלמא אחר שקבלתי את הדין למה הבאת אותי פעמיים א״ל דע לך כי במשפט הראשון אינו מתכפר החוטא אם לא שיקבל ג״כ דין מיתה א״ל ולמה לא הנחתני לעמוד במלחמתי בחזקי שלא לחטוא א״ל אין בידי למנוע א״ל וימנעני מי שבידו א״ל שהוא רוצ׳ לנסותך א״ל רבוני דעלמא הנסיון מביא לידי חטא ועון ולמ׳ יביאני בנסיון א״ל ואתה פה עמוד עמדי א״ל א״כ דבש״ע הקב״ה רצה לנסותי ולא עמדתי בנסיונו א״כ בדין הוא שיהרגני ולמה יענוש העני על לא עול בכפו ולמה העמיד לו זמן להרוג כענין שבעתים יקם קין א״ל בעבור ששלח ידו עליך שאתה גדול ממנו וסי׳ לו להמתין שלא לשלוח יד במי שגדול ממנו כי השולח יד ועוש׳ דין למי שהוא גדול ממנו גם הוא נותן הדין ולכן אמרתי לאדם אכילת כל אשר נשמ׳ באפו א״ל א״כ אחר שנתחייב הריג׳ יהרג מיד א״ל בעבור שלא הי׳ עונשו כל כך גדול שיתחייב הריג׳ רק על ששלח ידו במשיח ה׳ א״ל רבוני דעלמא יבא כל העולם בנסיון א״ל אין הכי נמי א״ל רבוני דעלמא אמור לי מה בין הבל למשה א״ל הבל ג׳ אותיות ומשה ג׳ אותיות כשתחברם כמשפט ואמור כך הבל משה חבר ה׳ במ׳ והוא ה״ם והוא יו״ד ה״א וא״ו ה״א וזהו ה״ם המדברים אל פרעה מלך מצרים ואי׳ לאו כח הה׳ מאין לך כח להוציא את ישראל ממצרים רק הה׳ שהוא מלא ה״י ונעש׳ יוד הא ואו הא הוא האדם היא הת״ת ישראל א״ל א״כ מה תאמר בב׳ של הבל ובש׳ של משה א״ל דע לך הב׳ בחכמ׳ והה׳ בבינ׳ ובא לומר לך שכח הה׳ מהב׳ א״ל רבוני דעלמא מה תאמר בל׳ של הבל ובש׳ של משה א״ל לרפא והוא ה״ל ואע״פ שראש שמך וסוף שמך ה׳ מ״מ גם אני נקרא ה׳ ואני לבינ׳ וממנו תעביר וזהו הלד׳ הנגלו זאת א״ל א״כ השני שנקרא ש״א מה מינו של שם זה א״ל ה׳ בבינ׳ א׳ בגבור׳ וע״י פועל הה׳ ואע״פ שהם מדברים אל פרעה הש׳ הוא שורש הת״ו ואז גם הנבו׳ משלמת :

ועתה ונמלצב כדמותנו ואם נצרף ד״נ הוא כ״ד ושכם יחד נגזר׳ מן הב׳ שהיא הבינ׳ ולהיות׳ פרודה מן הו׳ הוא כ״ד וכל זה בעבור האדם ואם תצרף מ״מ האחד בתפארת והאחד במלכות ולפעמי׳ שניה׳ הוי״ה כאשר תמלא מ״ה מ״ה הוא ע״ן ועץ הוא עולה הוי״ה כענין ״ פעמי׳ ה׳ ה׳ פעמי׳ ״ ו״פ ה׳ ה״פ ו׳ עולה ע״ן ואז לא יאמר כ״ד ואם תצרף ל״ו הנה עולה הו׳ עד שלא היא הבינ׳ ואם תצרף א״ל דע כי הוא בינ׳ וגבור׳ להגיד לך ששורש הת׳ הוא לד״י שהוא קו ירוק והיא הבינ׳ ולומר לך שאין הגבור׳ יכולי׳ לעשות גדול׳ וקטנ׳ זולת הבינ׳ ואם נצרף כ״ב הוא ב״ן ור״ל הב׳ והנ׳ בבינ׳ ונ׳ שערי בינ׳ נתנו לבן עם הו׳ הנוסף שהוא משך הו׳ :

נפנה לפן אחר בצלמנו פשיבהש תצרף ו״פ הוא אלהי״ם שעולה פ״ו ור״ל כללו של אדם הוא פ״ו כ״ו ואם נצרף נ״ע שהוא הבינ׳ שהאצילו׳ האדם נמצא הוא השושבין שלה כי השושבין הוא הט׳ וע״כ הט׳ ונ׳ ביחד ואם תצרף מ״י הוא ח״ת וחכמ׳ ובא לומר שהחכמ׳ צלה ובנה על הבני׳ ואם תהפכהו הוא י״ם ור״ל עתיד האב להעלות את הבן למעל׳ מן האם

(כאן חסר)

ואם תצרף ל״ה היא בינ׳ ועקר׳ ר״ל בהעלות הבן על האם תעלה גם הבת ואם תצרף ב״ם הוא בק״ר וזהו בעלייתו ישוב הליל׳ לאור וזהו הבקר אור :

נפנה לפן אחר ונתומדכ לקיפאטפ תצרף כ״ל כי במלכות לי בבינ׳ ולומר לך הבת אוהבת אמה ומ״ת כפל׳ לאחים הוא התפארת כענין לך ד׳ הגדול׳ וכו׳ ואם תצרף ד״ק הוא ד׳ פעמי׳ יהו״ה והוא אלי שם ילא״ק ור״ל אם ה׳ יורד כל כחו בד׳ הוא מדת הדין הרפ׳ ה״י כחרב העולם ואם תצרף מ״י הוא בשם ילי״י והוא שם מע״ב שמות ובא לומר לך שאותו השם נמצא בתיבות הללו מהופך בא״ת ב״ש ואם תצרף ו״פ הוא תפארת ופחד ור״ל אלהי״ הוא שם הכולל ו״פ פ״ו הוא נפש ה״פ ואם תצרף ת״א הוא א״ת הנה ירד הא׳ בת׳ היא הגבור׳ לכבותה מכל כח דליק׳ כלומר זהו בזמן הגאול׳ ואם תצרף כ״ע ברוך הגוזר ועולה שמ׳ שהוא היסוד בנ׳ שהיא הבינ׳ ויורד בט׳ שגם השער׳ נקראת ט׳ שהוא אות שני של בטן ואם תצרף ו״פ והוא מלך לומר אין הים מתמלאת שהוא הט׳ זולת הו׳ שהוא היסוד :

ועתה שמע בני גם שמע מה ששמעתי מאבי ז״ל . א״ל משה להקב״ה אמת בצלמנו כדמותנו מורי׳ על הדו״ן פרצופי׳ שהם אדם אחד ואם תהפכם מכל צד ופנה מורי׳ ואומרת הבינ׳ לספירו׳ שלמעל׳ ממנ׳ כי נוטלת רשות ופעולת ואמר נעש׳ אדם בצלמנו רוחניי׳ שיהיו משגיחי׳ בעולם שהכל אם לטוב ואם לרע וידעת שאין כח האדם זולת הפועל מ״מ הודיעני שאלפא ביתא מהם באין בקוים ובנקודות ומהם בקוים ולא בנקודות מהם בנקודות בלא קוים מהם בג׳ שמשים מהם בב׳ שמשי׳ ומהם באחד. א״ל משה הקשב :

אָלֶף הא׳ בקמ״ץ בכת׳ והל׳ בב׳ נקודות ר״ל אל״ף בפתח פתוח להשפיע גם הא׳ שהוא למע׳ נקרא

א בפתח שהוא פתח פתוח לקבל. והל׳ בציר״י להורות אע״פ שהוא שייך לאל״ף הש״ה נקוד בציר״י כי הציר״י

מלך

מלך שמקטרג והף' הוא הפחד ואינו נקוד כלל שלא לעוררו ועם הל"ף הקב"ה עוש' משפט אם לטוב אם לרע ולכן הא' שמשיו ל"ף הוא דין ורחמי' :

בית בשני נקודות ודגש ורפה ב"ת ושמשיו י"ת ר"ל ב' רומז בחכמת אלהי' וי' בעטר' ות' בפחד והנה החכמ' משתמשת בקשה וברפה להתיישב שלא להאביד העולם ועל כן הת' הרומז בגבור' הוא ברפה כי קריאתה דגש כשאת' קורא אותה לבד' ת' ועת' שבי' משתמשת בה הוא ברפה והי' אינה נהגה כלל שאחר שהת' היא ברפה מכין לעטר' כח להתנועע ודגש בב"ת לומר לך אע"פ שהיא מתשת הי' והת' ואפ"ה אינה כולה רחמי' רק הוא בכר לדין ולכן הדגש בקריאת' ומה שנקוד בציר"י הוא מלך המקטרג שרוצ' להיות צרי במכה שהציר"י הוא מכה הרחמי' וציר"י צורי אל ורחמי' ויסוד :

גימל רומז בצדי' ושמשיו ג' אותיות והם ימ"ל ומלת ימ"ל רומז ביסוד ולכן מתחבר למ"י ר"ל היסוד הוא לצדי' וכן יעקב הוא לצדי' זה למי אתה לצדי' ובעבור שהוא קדוש וטהור והמיל' אליו ע"כ אמר המל ימ"ל ורא' והבן שמשי הג' שהיא הצדי' מורי' שני ענייני' ימ"ל שהוא היסוד למ"י שהוא הצדי' והנה הג' אותיות שהם ימ"ל הי' בעטר'. והמ' ביסוד והל' בתפארת. שני זכרי' ואחת נקב' בכ"י של אם אחת איש אמו ואביו תיראו איש הוא התפארת והעטר' רשות הה"ת עליה ולכן פטור' כי אין לה חלק ממני ולמה יעבדני' אך כשהוא בלא רשות אחרת מקבלת מן הפחד ושורש הפחד מן הצדי' ולכן תיראו שניה' כאחד ונקרא בדגש כי הוא קו ירוק ונקוד בנקוד' אחת ונקרא חיר"ק חרק עלימו שינימו והוא המלך המשפט ממית ומחי' בגזירת האב שלו רשות נתונ' יכרית השם הגורמי' המשפט להטית את עמי הארצות כשאינם עוסקי' בתור' ומטמאי' הארץ הטהורי' והנקי' והחליפו כח בכח ר"ל רחמי' החליפו בדין שהקב"ה יתכן לחליף שאין לה תקנ'. ונקוד הג' של גימ"ל בג' נקודות לומר שהג' השמשי' האלו' הם סגול' לצדי' והם חתן וכלה ושושבין וכל הצדי' האלילי' הצדי' בצורת סגו"ל שני נקודות זה בצד זה ואחד למטה' מהם מכריע באלו. והי' של גימ"ל נעלם כי הוא האור הגנוז והנעלם. והל' בלי נקוד כי בזמן החופ' שלשתן עם אמם אין צריך החתן נענוע ולצער :

דלת הד' רומז בחסד ויש לו שני שמשי' ל"ת ונקוד בקו ונקודי' שנקרא קמ"ץ והל' בג' נקודות והד' בדגש והת' ברפה לומר לך ל"ת תפארת ופחד כי במי ישמעם הזקן אם לא בבנו הוא פחד ובן בנו הוא התפארת והם הל' שהוא בן בנו והוא יעקב וכן בנו יצחק מרוב אהבתו בו ואינו מניח הל' שהוא התפארת את הה' שהוא הגבור' להשיג באברהם שהוא איש חסד וזהו והכהן עיניו מראות החסד. ונקוד הד' בקו ונקוד' אחת הוא הנקרא קמ"ץ וקמץ הכהן מלא קומצו וקמ"ץ ראשי תיבותיו "קו "מליץ "צדקה ועם כל זה צריכה להיות בדגש שאינו כשלג עליון שהוא שלג חיוור לגמרי והל' בג' נקודות לומר לך שהל' הוא התפארת דינו לנקוד בסגו"ל שהוא נכנס בין ד' ות' כצורת הסגו"ל. השנים חסד ופחד. והתפארת באמצע. והת' ברפה לומר לך שהתפארת מרפה כל כחו מכח החסד ואינו נעלם שום אחד מהם שלשתם מעשיהם נגלים גם הת' בלא ניקוד כי הפרידו מכחו מלך החסד :

הי רומז בגבורה שה' אחרון שבשם בן ד' אותיות רומז במדת הדין הרפה הנמשכת ממדת הדין הקש' ע"כ נקראת גם היא ה' שמורשה מן הבינה ונקוד הה' בציר"י ושמשו י' לומר לך כי הי' הרומז בעטרה והיא אם רפה והי' רומז בפחד אם קשה ואם הרפה מקבלת. ונעלם הי' ואינו נהגה שלא לעורר עליו את הדין יותר ונקוד הה' בציר"י לומר לך יש זמן שגם הה' שהוא הפחד בזמן שיורד בי' שהוא העט' ומוצא קרבן כדינו הוא צר"י לנקרבים ולמקריבים :

וו רומז בתפארת ומשתמשת בו' ונפתח בקו ונקודה הנקר' קמ"ץ בעבור שסומך בחסד ונוטה אליו ע"כ נקודו כנקודת החסד ומשתמש בו' שדרך שם הולך השפע שלו בעט' :

זין רומז בכלה ויש לו שני שמשים י"ן ונקוד בקו אחד והי' בנקודה אחת לומר לך שהוא אות המרחם וצריך להיות פתוח בתכרח כי הוא שביל החסד והי' במלכות והנ' הפשוט בתפארת ונקוד הי' בנקודה אחת לומר לך שהיא חוגרת כלי זיין מן ההוד לנקום מן הרשעים עד שלוקחה הנ' שהוא התפארת ומונקת ומפייסה ולכן הי' נהגה והוא באמצע והוא כצורת מטה והוא מטה משה :

חית רומז בהוד ושמשו ת' ונקוד בשתי נקודות וראה והבן שגם העטרה נקראת ח' בעבור שיונקת מן הפחד ושביל הפחד הוא הוד לרדת בעטר' ולכן שמשו הת' שמוציא כל עניני הפחד מן הכח אל הפועל ונקוד בציר"י לומר לך שיש זמן שגם הוד שב לצרי לרפאות הרשעים :

טית רומז ביסוד ויש לו שמש י' והוא ת' ונקוד בצירי לומר לך כי לפעמים גם הוא צר"י לרשעים בזמן ששבין בתשובה והת' הוא שמשו כי ממנו מתמלאת העטרה ומחויב לשלוח להריק בעולם השפל :

יוד רומז בעטרה ויש לו ב' שמשים ו"ד וניקוד הי'

בעולם

בחול"ם וד' ברפה ראה והבן שבא השמש להיות למלך ושב המלכים להיות משמשים שכן הו' רומז בת"ת והד' בחסד ועל שהם מוכרחים להשפיע בעטרה נקראים שמשים וכשמשמשת באלו הוא ברחמי' בזמן שהיה' בכח ע"כ נקוד בחול"ם להורות על הענין והד' ברפה כי אין דין יוצא משם :

כף רומז בעטרי' ושמו ף' הוא פחד יצחק וכשמתחייבין העולם יתחייב גם הפחד לשלוט את בעטרי' ואז גם העטרי' בקוצי' וע"כ הכ' בדגש ועל הסף' מתחייב בזה משתמש הכ' עמו ונפתח בקו ונקוד' הנק' קמ"ץ לומר לך שעם כל זה הוא מקוה ויושבת ר"ל מתאחרות לבא לה מלוה קומ"ץ קמח מן הכהן ולכן בקמ"ץ :

למד בתפארת ומשתמשים בשני שמשים מ"ד והל' נקוד בקו ונקודה הנקרא קמ"ץ והמ' בשתי נקודות והד' ברפה כי הל' בתפארת והמ' בעטר' והד' בחסד ובעבור שהד' בחיוב להשפיע והמ' בחיוב לקבל ע"כ הל' מלך עליהם כי החסד אליו מגיע להשפיע והעטרה אליו מגעת לתת לה ונקוד בקמ"ץ כי רוב השפע היורד אליו רובו מן החסד הוא הכהן הקומץ ומ' בצירי' כי בזמן שהל' מלך אחד והד' מלך אחר והיא באמצע אז היא רפוא' בכל העולם והד' ברפה כי לעולם רחמי' יורד מן החסד וע"כ היא ברפ"ה :

מם רומז האחד בתפארת והשני סתומ' בעט' והאשה משתעבדת לבעל' ע"כ משמש עמה ונקוד בשני נקודות שהם ציר"י שאין הרע יורד מן השמי' רק צרי ורפוא' בעולם ממנו :

נון רומז בבינ' והו' ביסוד והן' בתפארת ראה עתה והבן שהבינ' משתמשת בב' בנים ו' ן' ונקוד בשורק כי היא שורקת את הקולות כי הס"ם מתגבר להלחם עם הו' והוא היסוד והו' נכנס באמצע ומתגלגל ועולה בבינ' עם הת"ת ואז הבינ' שורקת את ואת ס"ם נחלש ונכנע ע"כ ננקדת בשור"ק והו' נעלם כי אז אין כל בריה יכולי' להשיג' :

סמך רומז בבינה שכל פעולותיה סתומות ובאו בה ב' שמשים מ"ך ונפתח הס' בקו אחד והמ' בג' נקודות והך' בשב"א לומר לך שהבינה סומכת סמך לעולם והמ' רומז בתפארת והך' בעטרה והנה האם פעמים משמשת בב' זכרים ונקבה ופעמים בשני זכרים פעמים בזכר ונקבה כי המלך עושה כרצונו ונפתח בקו אחד לומר לך שידו פתוח לתת לכל הבאים לפניו ומבקשים ממנו ונקוד המ' בג' נקודות לומר לך שאע"פ שבנה הוא ת"ת משמש לה מ"מ מקבל מסגולות עלת העלות הם כמ"ש והך' בשב"א כי כשבת זוגה והואיל

שהת"ת מנוקד בסגו"ל אז המעור שהוא השב"א שהוא היסוד בתוכה :

עין רומז ביסוד ויש לו ב' שמשים י"ן ונפתח בקו ונקוד' הנק' קמ"ץ והי' בחיר"ק לומר לך שהיסוד מקבל שפע זקנו הוא החסד דרך הכלה מן הצד ודרך התפארת מן השדרה וכדי שלא תאמר שאין קבלתה אלא מן החסד דרך הכלה ודרך התפארת לכן נסמך בי"ן ון' שהוא חכמה ובינה אב ואם שאוהבים אותו ויאהב יעקב את יוסף כי רואה יעקב שאהוב למעלה ועל דרך חיוב השפע ליסוד נקראים שמשים ומלת שמשים שמך שסומך אדם בשמשו דרך משל ונפתח הע"ין כי הוא קומץ מהקמח העליון הוא תורה שבכתב ותורת חסד על לשונו ובהיות הי' רומז בחכמה צריך להיות נקוד בחיר"ק המורה שני עינים השפעת רחמים ואיום להפושעים כענין חרק עלימו שינמו וי לכם מגעלי התורה עושים עצמכם שאינכם רואים ואינכם שומעים יהי רצון שיהיה לכם כמחשבותיכם להיותכם בלא עינים ואזנים :

פה רומז במלכות ויש לה שמש ה' נעלם והפ' דגושה ויש לה ג' נקודות לומר לך שהעטרה והבינה חוזרות אליה הוא ה' הנעלם היא הבינ' והפ' בדגש שלא להתיש מדה"ד הרפה :

צדי בבינה ויש לה ב' שמשים ד"י ונפתח בקו והד' בשני נקודות זה בצד זה ונק' צירי' והיא ברפה צרי בבינה ד' במל' י' בחכמה עלאה והבינה מקבלת מחכמה ולכן נפתח בפתח ומשפעת צד' היא המלכות כל הנחלים הולכים אל הים ונקוד בציר"י כי אז הוא צרי בעולם והי' נעלם אינו משנו המלכות ורפה כי כשהוא צרי בעולם היא רפויים :

קוף בבינה ויש לה ב' שמשים ו"ף ונקוד בחולם ור"ל ו' תפארת ף' פחד והו' הוא בנו של ף' והבינה גורם לף' שלא לתת ברכתו ובאו לעשו רק לו' ליעקב ואע"פ שהף' אוהבת את עשו כי הוא כמדתו אפ"ה הצריך את יעקב עמו לברכו והנה הו' הכניסו באמצע ונעלם בקריאתו כי נתברך בחשאי ובשעת הברכה אין ערעור והק' בחול"ם כי בא אל הבינה מחול"ם העליון שאין להניח הברכה לצאת לחוץ ובעבור ששמעה שומעת הף' והאלילות והשתלשלות האילן ממנו ע"כ אהב לברך את עשו להיות לו קיום והגבוה הוא הכתר אמר הברכות שלי הם תנם ליעקב כי אין לתת מברכתי אלא למי שהוא בהיכלי :

ריש הוא הציור ציור האמצעי שפע השם יורד דרך שם במלכות ולכן הש' לפניו להורות השפע היורד דרך הר' הוא הש' ונקוד הר' בציר"י לומר שהציור

הוא

הוא דרך הו' ודרך משך הו' שהם שני נקודות השי'
בין הזרועות והב' בין השוקיים :

שין בבינה ויש לו ג' שמשים י"ן הי' בחכמת אלהים
והן' בתפארת וראה והבן האם מה היא עושה
בבנה מורידה ככחי' האב בבנה וע"כ ננקדת בחיר"ק ושי' בעלי'
שאף הבן אינו משיג עניני אביו כמו הבת שאינה משגת :

תיו בגבורה ובראות גזירת האם מה שבא לו מיי'
שהוא חכמת אלהים נתנו ליעקב שהוא הו'
ונשאר בדגש ולא היה לו כי אם הקושי' ונתנו לעשו
זהו ועל חרבך תחיה ונפתח הת' בפת"ח להריק כל
דבר בו . וראה והבן שהי' נעלם שאף הת' שהוא
הגבורה אינו משיג בחכמת אלהים. וראה והבן שמלת
בצלמנו כדמותנו הוא ענין גבוה וגדול ודע ב' בחכמת
אלהים. צ' בבינה. ל' בתפארת. מ' במלכות. נ' בבינה.
ו' ביסוד. כ' במלכות. ד' בגבורה. מ' בתפארת. ו' ביסוד
ת' בהוד. נ' בבינה ו' בתפארת. ראה והבן כוונת הענין
שחכמה ובינה שאלו האדם הוא ד"ו פרצופים :

ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים
ברא אותו זכר ונקבה ברא אותם :
שמעת בני בשעה שברא הקב"ה שהוא הבינה את האדם
שהיא הת"ת עשאו בעליונים והיה אורו ללול ומאיר
מסוף העולם עד סופו וכולם מתייראים ממנו כי
המליכוהו בשם קליות א"ל ר' אחרי שאמר ויברא אלהים
את האדם בצלמו מאי בצלם אלהים א"ל בני בצלמו
הוא האדם בצלם אלהים זו נקבה זהו זכר ונקבה ברא
אותם וזהו ויברא אלהים את האדם בצלמו של חכמה
שהוא רחמים בצלם אלהים ברא אותו היא הבינה
הנקראת אלהים וברא אותם בדין וזהו דו פרצופים
רחמים ודין וראה והבן יהו"ה הוא האדם וחותמו של
הקב"ה באדם הגשמי מוח הוא הי' והו' קלות הוא הגוף
והמעור והעטרה : וראה והבן יו"ד ה"א וא"ו ה"א אקרי
אדם ונחלק למ"ה אורות א"ל ר' מאי ג' פעמים ברא
ולא די באחד א"ל בני ויברא להודיעך מי הוא הבורא
ואמרה הבינה הנקראת אלהים ברא ואח"כ א' ברא
אותו בריאת רחמים ואח"כ אמר ברא אותם בריאת
הדין א"ל בני דע לך כי כלל הו' הוא אהי' וכללו של
י' הוא כ"ה הין לד' שהן' רומז שהוא לד' והנה הבינה
נקראת הן מאצילות עולם העליון בכח אהי"ה וע"כ
בא הו' ואח"כ הי' ואח"כ הב' וכללו ג' היא בינה
עליה ור' וא' כשהרי' מתלה ויברא לומר הם ר"ם אלף
הם תרי"א אבי ולא יהי' לך הרי תרי"ג לומר לך בהדי
סדרי נאצלו כולם האדם והמלות א"ל ר' א"כ יכתוב
ויברא אלהי' אדם מאי האדם א"ל בני האדם עול' כי

ושני' האצילי' האדם עם כ' שערי בינ' ולכן הוסיף
הה' להודיעך הסוד :

וייצר י"י אלהים את האדם עפר מן האדמה
מה בין אדם לאדם האדם העליון נק' אדם
ואדם התחתון נק' אדם מה בין זה לזה א"ל בני ויברא
אלהי' את האדי' בצלמו הוא אדם העליון וכל שלא אמר
בצלמו הוא אדם התחתון עפר מן האדמ' הוא אדם
אילון הנק' פער שכן עפר מתהפך פער א"ל ומי האציל
א"ל פחד יצחק האציל מן האדמ' אדומ' בלי רחמנות
א"ל ויאמר אדמ' מאי האדמ' א"ל בני דע לך כי אע"פ
שהפחד מאציל הבינ' מסדר' שכן האדמה עולה ה"ן
היא הבינ' א"ל ואדם פנימי איך נברא א"ל בנ' יצרי'
יצר טוב ויצר הרע א"כ מאחר שאדם זה הוא אילן
כאשר אמרת א"כ אילנו אילוני' א"ל בני אצילי' ואצילי'
עפר הוא רמז בעלמא ואדם מאדם כאלל הוא קין איש
רשע איש דמים א"ל ר' אדם יון שעפר קטן ונתגדל
או גדול כמו שהי' צריך א"ל אדה"ר וכל מעש' בראשית
בקומתן ובצביונן וביופין נבראו שלימי' שלא הי' בהם
שום מום בעולם לא עור ולא חיגר לא אלם ולא סומא
ולא גידם שלימי' מכל מום ואחר שבראם בירך אותם
זהו ויברך אותם אלהי' ויאמר להם אלהי' פרו ורבו
ומלאו את הארץ וכבשוה ורדו בדגת הים ובעוף השמי'
ובכל החי' הרומשת על הארץ דע לך בני שכאן דובר
דברי' נעלמי' מאד כי אחר שהאצילי' הבינ' הז"ם בירך
אותם ר"ל מלאם ברחמי' :

ויאמר להם אלהים פרו ורבו ואמירי' רחמי' הוא
אלהי' הוא אם הבני' ואמר להם פרו ורבו
מן העליוני' ומלאו את הארץ היא העטר' : וראה היפך
התיבות פרו ורבו רפ"ו ובו"ר ור"ל אם האדם שנשתלשל
יברך במעשי' טובי' פרו ורבו ומלאו את הארץ והוא יתי'
ממנו ואם לאו רפ"ו ובו"ר לשון רפיון ובורות וכבשוה
שהי' הארץ היא העטר' משועבדת ומחוינת לקבל
השפעתם ורדו בדגת הים ר"ל הים הם מה שלמטה מן
העטר' ומלת רדו מלשון ממשל' ור"ל המשלו בכל אצילות
הארץ הנקראת י"ם ובעוף השמי' הם המלאכי' הנקראי'
עוף כענין והאיש גבריאל אשר ראיתי בחזון מועף ביעף
וכתיב ועוף השמי' יוליך את הקול ובכל חיה הרומשת
על הארץ ר"ל כל שפע שיורד בארץ מכם יהי' א"ל ר'
העוד לך דברי' למה נכתב וכבשה וקרי הוא וכבשוה
הלא בלשון יחיד נכתב ומשמע שאחד יכבשני' ואחד
ימלאני' ואחד יביכני' א"כ דאחד הוא למה נאמר ויאמר
להם ואיך אומר פרו ורבו ומלאו ואיך אומר ורדו א"ל
בני כל העשר ספירות נקראי' אדם אחד ונתברך
השלשי' היא הבינ' וברכה את בנים מברכתם וברך
אותם

אותם הם הד"ו פרצופי' ואמר פרו ורבו הם הספירות שלמעלה מהם ואמר פרו ורבו שפע וברכ' מן העלי' כי יתברכו הד"ו פרצופי' ותמשלו עליה' ועל כל מה שלמעלה מהם שגבוה מעל גבוה שומר וכבשה כת"ב וקרי וכבשוה הרי כאן שני סודות וכבשה ת"ת את העטר' וכבשוה עליוני' ולומר שכח התפארת מן העליוני' א"ל ר' ובעוף הארץ מיבעי מאי ובעוף השמי' א"ל כשם שהת"ת מושל בארץ היא הים כן החכמ' והבינ' מושלי' בעוף השמי' הם הזרועות הם המעופפי' על הארץ כענין ועוף יעופף על הארץ וכאשר ניתן רשות למעל' ניתן רשות למט' באדם שגשמי למשול ולכבוש כל דבר א"ש את אשתו ביאה ועולם הגדול מושל בקטן דוגמא גבוה מעל גבוה שומר כשם שהעליוני' פעמי' מלאי' אור ופעמי' חסירי' אור וכל זה בהסתלקות כן האדם בזמן שהוא אדם ר"ל מעשיו כשרים וטובי' לפני השם הוא ימשול ואם לאו יפרד מן הכל והופקר לכל כי נמשל כבהמות נדמו א"ל ר' תימה גדול בדבר צריך אותם ועמ' זרקא במלת אותם אדרבא סגול הי' צריך במלת אותם א"ל טעם בעולם מי יוכל לסבול שעומד באם הי' עומ' סגול במלת אותם א"כ לעולם היו מבורכי' ואם אדם הגשמי אינו מבורכי' מפני רוע מעללי' וודאי יתפזרו כי זה זאת תליא. א"כ איך יצא הסגול במלת אותם ע"כ זרקא במלת אותם וסגול באלהי' כי הם סגולת אלהי' ומקבל שבים ה' א"ל ר' כמה ספי' כלולי' במלת ויברך אותם א"ל בני כמה נקודות במלת ויברך אותם א"ל ה' א"ל לא ז' הם והנקוד' שהוא תחת הקו של ב' היא נקוד' של בינ' ונקראת קמץ שאלהי' קומץ מלא קומצו מכהן הגדול ומברך הז' נקודות א"ל ר' א"כ יאמר מלא בו' דא"כ שהוא חסר אין כאן אלא ו' נקודות א"ל בני זה הסוד אינו כשאר סודות לאמרו לך. ואל תגנוב דעתי כי הז' ספירות הם רומזי' בז' נקודות של

ויברך אבל מלת אותם הוא ענין אחר ועל שבחסר הו' הוא ענין גדול מי יוכל להוציא מפיו א"ל מי שם פה לאדם ויש לך פה ואמור א"ל מי שם אלם ולך לפנים א"ל ר' אל תבחני בכה כי אתה אמרת שאתה צרי למכתי רפאיני א"ל בני בל תחבולות שבעולם לא יועילך ולא יעזור הזמן א"ל אל תבהלני כי אני רואה שזה הסוד נעלם גם ממך ע"כ אתה מדחה מפה אל פה. א"ל בני כן הדבר א"ל לא כן כי עליך נאמר ולב מלכי' אין חקר א"ל בני אל תאריך בדברי' ואני נודר לאמרו לך לפנים א"ל ר' ואני נשבע לך כי לא אזוז לפנים כלל אם לא שאשמע זה א"ל בני א"כ הקשב האלהי' בירך אותם במה בירכם בא' ואלה בא' הוא שם ונתהפך עם הא' בירכם ואותם וכולם בכלל אתם ואחר שהו' הוא תם ונכלל בכלל הם למה יכתוב ה' אדרבא צריך להיות בלא ו' להורות אל הענין שא' הוא אותם ונפשם וזהו ויברך אתם במה בירכם בא' א"ל א"כ ויברך אתם אלהי' יכתוב אלהי' בו' א"ל בני זה כמו זה אל"ם ונפשו י"ה וע"כ חסר ו' א"ל א"כ יכתוב פרו ורבו מלאו את הארץ בלא ו' א"ל בני איך הוי"ן צריכין כי הארץ מתברכת דרך הוין מן העליוני' א"ל א"כ יכתוב כבשה א"ל הו' כובשה זהו וכבשה ו' כבשה א"ל למה נקוד הה' של וכבשה בקמץ א"ל במה כבשה שלא ליכנס מכוס יין אדום של פחד ואז על כרחה היא קמוצה מקמיצה הכהן הוא החסד כ"ש שאוהבת הקמח יותר ממה שאוהבת היין אדום שזה שורף וזה מרוה זה ממית וזה מחיה א"ל ר' יכתוב שרומשת על האדמ' א"ל אוי לדבריך שמכוערי' היתכן שהספי' משפע' עלי' ויהיה אדמ' חלילה וחליל' רק היא ארץ רכה ולאה מכל ליחות מבלי אדום א"ל ו' של ויברך מה מורה. א"ל בני שעלהו בכללו הוא אהי' רבע כללו הוא אמת מלאהו במלואו וא"ו הוא אחד חלפהו בחילופו בא"ת ב"ש הוא ף' והוא ר"ף ראה אחר שנתברך יעקב באהי' עם בת זוגו שהיא בעלת האחדות אז נישק את אביו יצחק והלך אליו הו' זהו ו"ף והנה נתועדו כולם ונתברכו א"ל י' ויברך מה מורה א"ל בני מלאהו יו"ד הרי חכמ' בן ובת והאם מברכת ומ"ם כ"ח זה לברך א"ל כח האב הוא חכמ' ועוד רבעהו ועול' ק"ף והוא יהו"ה שמתהפך י"ב הויות המתגלגלי' בי' ספירות להתברכי' למעל' ולמט' משם ועוד תחליפהו הוא י"ס שכל הויותיו בים וא"כ ויברך אלהי' באלו הכוחות המבורכות א"ל א"כ ב' ויברך מה מורה א"ל בני ב' ויברך הוא חכמת אלהי' והיא בי"ת הכתר וכל הבית מכתר יורדת וזהו ברוך אתה ברוך כתר אתה החכמ' והוא מלשון אתה ואם תחליפ' בא"ת ב"ש הוא ש"ב והוא כי הוא " מתחלף ב"ש והוא שב זהו שוב אל ארץ אבותיך ואטיב' עמך א"ל ר' א"כ הר' של ויברך מה מורה א"ל תמלאהו ר"ש והוא ש"ר כי מאין הברכ' באה לעולם משר על כולם א"ל ר' וך' של ויברך מה מורי' א"ל הך' במ"ג והר"ש הוא אלף וז"ם משה אחל רש כי ממנו נתברכו בני ויבושו אויבי' ונפלו לפניכ' לחרב ראה ף' פחד יצחק ד' מדת הדין הרפה הם המפילי' האויבי':

ויאמר אלהי' הנה נתתי לכם את כל עשב זורע זרע אשר על פני כל הארץ ואת כל העץ אשר בו פרי עץ זרע זרע לכם יהי' לאכלה: ר"ל אחר שבירך אותם אמר להם הבינ' הנ"ה עולה ס' שרומז בבינ' ובבינ' אמר' נתתי לכם לראותכם ולסדר אתכם למשוש

כתי

כפי מעשה המקבלים את כל ר"ל המדה הנקראת את
ונקראת כל נתתי לכם הם ד"ו פרצופי' ומלת נתתי
בין הנה ואת כל פונה לכאן ולכאן עשב זורע זרע
ר"ל כל ספירה זורע זרע המקבלת שפע מלמעל' אשר
הוא הכת"ר על פני כל הארץ ר"ל כל ספירה וספירה
המקבלת שפע מאשר על פני כל הארץ ישפיעו ואת כל
העץ הם הו' ומשך הו' והעט'. אשר בו פרי עץ זורע
זרע לכם יהי' לאכל' ר"ל אשר הוא כ"ע בו פרי עץ ור"ל
בו' שהוא תפארת פרי העץ היא העטר' שהוא העץ
לכם יהי' לאכל' כל כחם יהי' לאכלה ולהאכיל העולם
א"ל ר' מאי ויאמר אלהי' א"ל אלהים הוא דין ויאמר
רחמים ומלת עשב מה מורה א"ל בזמן שהעול' מתוקן
כל העשב שהם הספירות משפיעים שפע שיורד עליו
וזהו זורע זרע ואם לאו יתהפך עשב שבע ויסרתי
אתכם אף אני שבע על חטאתיכם ומהו זורע זרע א"ל
משפיע שפע שיורד עליו ואין לו כח לשנות. א"ל
ולמה ננקד הז' של זורע בחולם והוא חסר ו' א"ל
בני הז' מורה כל שבעת ימים עליוני' ולמה יתמלא בו'
שהרי נכלל בז' וננקד בחולם לומר לך שהשפעתם מן
החולם שהוא הכתר א"ל ר' ז' רומז בז' ימים רע של
זרע מהו א"ל בני ראה נקודם ב' נקודות וקו א' שכל
א' רע לחבירו א"ל ר' ואין לו הכרה וכך תאזר רע
"" כמו רע א"ל בני השם יחייך החייתני בשאלי"
זאת כך אמר" לי אבי ז"ל דע לך בני שגם המדה נקראת
רע שבת רע והנה הרעים והטובים ריעים ואהובים
דד" ומלת אשר מה מורה א"ל אשר הוא הכתר
והוא על פני כולם נקראים פני כל הארץ הפני' העליוני'
הם פנים של יסוד ועטרה והפנים יש להם שתי
כוונות פנים עליוני' ופנים תחתונים ואת כל העץ למה
נכתב בו' א"ל בני הרי חתן וכלה ושושבין ת"ח נכנס
השושבין בין החתן וכלה חברם קב"ה במלת ואת ו'
חת"ן את כלה א"ל ר' ואל יכנוס השושבין שהוא כל
באמצע ויחסר הו' של ואת א"ל אין לשנות סדר
ההלולות א"ל ר' בכולם אתה בקי כי חנוך השם כי
שמא תדע לומר גם ה' העץ למה נכתב א"ל אוי לשכלך
הקט' והרע ואוי לשאלותיך המכוערי' א"ל הנכים בחופתי'
והאם בחוץ חלילה וחלילה להיות כזה לכן הה' מן העץ
הוא ה' ראשון שבשם בן ד' א"ל ר' זה הייתי מקוה
לומר לי ואני איני רשאי לומר לך אוי לתשובתך ת"ת היא
חופה שהבני' והאם ביחד והאב בחוץ א"ל עינים לך
ולא תראה שפיל לסיפא דקרא אשר בו פרי עץ ר"ל
אשר הוא הכתר כלל בו' פרי ה' עץ בב' שהוא חכמה
אלהים והוא אב וכך הוא הכוונה בב"ו בו פרי עץ
ונסמוך הי' בב' ואמר בו' כמו שנסמוך הה' בעץ כי
למעלה אמר העץ השם עם בנה וכאן אמר עץ בלא
ה' בעבור שאמר בו' שהאם עם בנה א"ל ולמה שנה
מלמעלה אמר זרע הז' בסגול וכאן א' זרע הז' בקמץ
[א"ל]למעלה רומז* בעשב הם ז' ימים עליוני'* שהם נכללי'
במלת עשב שהוא מתהפך שבע וננקד הז' בסגול לומר
לך שהשבעה מקבלים מסגול העליון הם כתר חכמה
בינה אבל זרע אחרון מדבר בחתן ושושבין וכלה והאב
והאם עמהם נעלמים ומקבלים מחסד עולים דרך הו'
ומשך הו' בעטרה וקמץ הז' לומר לך שגם העטרה
קומצת מקמיצת הכהן א"ל ר' אם הכתוב מדבר בג'
אחרונים והז' של זרע מורה ז' ספירות נא תאמר בזה
א"ל בני קמיצת הכהן יורד מאמצע דרך הווי"ן ומן
הצלעי' דרך הצדדים והנה ז' עם זרועות א"ל א"כ
מהו לכם יהי' א"ל לכם הרי כאן שתי סודות לומר
הביני אמר לספי' שלמעלה מד"ו פרצופים לכם יהי'
הד"ו הפרצופים לקבל ")השפעת"כם ואמר לד"ו פרצופי'
שהם למעלה מכם לכם יהי' השפעתם אם לטוב ואם
לרע א"ל ר' א"כ מהו מלת יהי' א"ל בני כל מקום
שמזכיר הז' צריך להזכיר גם הג' ראשונים וזהו יהי'
בג' כח"ב ר"ל ר"ת כתר חכמה בינה א"ל ר' לאכל
מבעי' לי' מאי לאכלה כאשר הו' מהחולם ונתוסף ה'
לרמוז בדבר שהוא ה' אחרון שבשם ב"ד א"ל בני דע
לך כי מלת לאכלה שב באחרונה ובעבור שהיא אוכלת
מתפחד זולת הו' ע"כ נחסר הו' ונתוסף ה' לרמוז
בדבר שהוא ה' אחרון א"ל ולמה אתנח במלת זרע א"ל
בני כאן הרמיז לנו אחר עברת הגלות זמן מנוחי' מהגלות
ונתהפך הוא א"ת ת"ן א"ל ר' ויאמר אלהים למה א'
באמצע והיא נעלם ולא די לומר ויאמר א"ל בני קחהו
לעצמך בלא א' מהו ויאמר שניהם לרעה ואמור יורה
שניהם לטובה. א"ל מי כתוב יורה אלהים ויאמר כתיב
א"ל בכל מקום יאמר יורה ואל יאמר ויאמר והא' לא
יכנוס באמצע א"ל קחה ברבועם ו' פעמים ו' הוא ל"ו
י' פעמי' י' ק' הם קי"ל חסר ו' הוא ק"ל הוא סיני
מי הוא המשלים את הקי"ל להיות בו' מלא א"ל הא' א"ל
ע"כ אחר הו' א' א"ל ר' ולמה נעלם א"ל אע"פ שהקול
מלא איכה משגת הא' א"ל ר' בזה אתה פוערני א"ל
א"כ שמע בני דע לך כי הא' בין ו"י למ"ר שהפחד
הוא ו"י והעטר' הוא מ"ר ולולי שא' מפסיק ביניהם
העולם הי' חרוב א"ל אחר שהא' נעלם יעלם בכל מקום
ולמה בנקודים אחרים נהגה א"ל בני המקום שננקד
נהגה במקום שלא ננקד לא נהגה וכאן הי' נקיד בחולם
וא' בלי נקיד ונכנס באמצע להרמיז:

ולכל **חית הארץ ולכל עוף השמים ולכל רומש על הארץ אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכלה ויהי כן:**

*) נ"ל דל"ל השפעתכם כלם

ראה בני והבן מה רומז חית הארץ כאן קבלת הש"ס ר"ל הו' ולכל ששה הו' ומשך הו' השמי' את הארץ היא העטרי' ולכל עוף השמי' ולכל רומש בו' ומשך הו' המקבלי' עוף השמים הם הזרועות ולכל רומש על הארץ ולכל הו' ומשך הו' הבא להם מן הפחד לבד הכל עילתכו אשר בו נפש חיה אשר הוא הכתר שהמשיך הו' בחכמ' וזהו בו' ואימתי הוא בחכמ' כשהוא חי עם האלף והוא אמת זהו אשר בו נפש חיה את כל ירק עשב לאכל' ר"ל אתם הד"ו פרצופי' ירק עשב ג"כ לאכלה . והוא מלשון ירקרק או אדמדם שב ואמר ויהי כן אע"פ שקבלו חושך ואפילו קב"ה הוא הביני' יעלם באבים' זהו ויהי ו"י עם ה' ה' עם ה"י ולכן הכ' של כן ברפה ושניהם כאחת הכ' והן' ד"ו פרצופים א"ל ר' תמיה אני על הפסוק הזה יותר מכולם והניחני לשאול עליו כל מה שקשה לי ואל תכלימני כי לא אתביים מכלימתך שלא הביישן למד א"ל בני ומתלמידי יותר מכולם כמדומה לך שאני כועס עליך למנוע אותך מלשאול חלילה לי מעשות זאת לכנוס בקללי' מונע בר יקבוהו לאום א"ל א"כ ברוך השי' למעלי' אמר חיה הרומשת וכאן לא אמר חיה אבל אמר רמש ועוד רומש בו' הרמשת בלא ו' א"ל כאן שתי קודות הרמשת מלשון רמשא והוא חשך ואמר חיה לומר שגם הרמשא שוא הפחד מתמלא ברחמי' ושב לחי' ולכן נחסר הו' לומר לך שאין לו ו' עם הרמשא שזה למעלה וזה למטה ולמטה אמר רומש בו' ולא אמר חי' לומר לך שגם הו' שב לרמשא וזה וזה על הארץ א"ל א"כ למה שינה ולמעלה אמר עשב בלא ירק וכאן אמר עשב וירק א"ל בני כל עשב שהם השבע בירק ר"ל בדין כענין העניים והאביונים מבקשים מים ואין פעמי' הן עם י"ב ע"ב שמות וש' באמצע כולם ברחמי"ם בג' ש' א"ל ר' ומה בין ירק לעשב האי ירוק והאי ירוק א"ל לא האי ירוק והאי כרכום והנה אסתר ירקרקת היתה ואיך תוכיח שזה דין וזה רחמים א"ל ע' ביסוד וש' בבינה ב' בחכמה י' בחכמה ר' ביסוד ק' בבינה והיינו הך א"ל א"כ מה יהי' א"ל אהה יודע א"ל בני אמת אני יודע שהם תהפכהו הוא ריק ריק מרחמים א"ל ואימא ריק מדין א"ל והא כתיב ואביה ירק ירוק בפניה והנה מרים מצורעת א"ל ר' ולכל קרי ולכל כתיב : א"ל הו' הוא ברא או באמצע א"ל ר' את כל אין לו ו' באמצע א"ל ההוא כל ביסוד לבדו ואין צורך להכניס שם ו' א"ל הראית דבר גדול ולכל רומש ולכל יש לו פסיק א"ל רומש על הארץ אהה רואה והם עומדים וכפסק' א"ל א"כ למה נטעם בשופר ישר א"ל בני רואי' הארץ כרעבא ורוצים לרוץ להמלי' המלוכה עם רעותי' ששה ו' כתרים והיא בכללם והבינה מפסקת זהו פסיק על הרבה רעת האדם ולכן שופר ישר במלת רומש כי אלו נפסקו ורמשא ממהר על הארץ :

וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד ויהי ערב ויהי בקר יום הששי . כאן רמז לנו שתחלה היו' הבנין שלמעלה בהויתה עליונים למעלה ותחתונים למטה כחות הטהרה יונקים בפנים מן המוח העליון הוא כתר וכחות הטומאה בחוץ והם עליונים למעלה ותחתוני' למטה . כל אשר עשה כענין אני ה' עושה כל ואין הכוונה שה' עושה כל אבל הוא מאמר העטרי' הנקראת אני ואומר אני [ה'] שהוא תפארת עושה היסוד הנק' כ"ל וכן כל אשר עשה ר"ל כל שהוא היסוד אשר שהוא הכתר עשה ר"ל בגזירתו כל להיות בין האיש ובין האשה . והנה טוב מאד ר"ל והנה היא הבינה משפיע ביסוד טוב על ידי הו' זהו ו' והנה הוא שנאמר טוב ה' לכל טוב שליה ה' שהיא הביני' לכל שהוא היסוד וזהו אמרו לדיק כי טוב א"ל הרבה אתה נזהר מהו מאוד א"ל שב וכלל הכל במלת מאד כי מאד הוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א זהו נעוץ סופן בתחילתן . ויהי ערב ויהי בוקר יהי אין כתיב אלא ויהי אלא מכאן שסדר זמני' הי' קודם לכן ותם בונה עולמות ומחריבן החורבן הוא אלף שנים שמיטה והבנין שיתא אלפי שני הוי עלמא דין הניין לי ודין לא הניין לי ושיתף יום הששי לפי שהשפה"ן נברא בו' לפיכך אומר הששי כאדם שגלא כי' א' ירוק ואח"כ חתמו בחותמו ירוק :

וראה והבן שזהו השלמת מעשה בראשית שכלו כימי ביהו"ה לפיכך חתום באות ה' שהוא סוף יהו"ה זהו יום הששי ומיד ויכלו השמים שהוא הוי"ה . א"ל ר' הששי מה מורה א"ל בני ש' עם ה' ש' עם י' . א"ל באר לי א"ל בני הש' הוא ברחמים ועולה ב"י היא חכמת אלהי' ויורד בה' היא העטרה א"ל יכנוס ש' א' בין ה' לי' ונלמד כל דבר א"ל בני הש' הסמוך לי' לומר שהי' חכמת אלהים הנקרא י"ם וזהו הש' עם י' י"ם ועוד ששי מלאתו הי' ש"ן יו"ד והיא עולה הש"ן עורה למה השן ה' . א"ל ר' מי הוא המעיר א"ל כת"ר שכן ששי עם כנוים ה' עולה כת"ר א"ל ר' אבל אני שמעתי כי בלעם הרשע כיון לקלל את ישראל באותיות אלו שכן הששי' עולה במספר קטן א"י ע"ה ורצה להכניס ולא מצא מקום . א"ל מהו ערב א"ל תהפכהו והוא ברע זהו פן אראה ברע אשר ימצא את אבי . א"ל ר' אלו הו' ימים מה הם ומאין ילאו ונעשו ימים א"ל הם נקראים ארזי הלבנון אשר נטע ר"ל אשר נטען ומהו **נטען**

לבנך זה מקל לבנה הוא חסד עולם ולבנין עצמו מהיכן יצא מבראשית הוא חכמת אלהים כי הוא נקרא ראשית והימים נקראים נטיעות כענין קוצץ בנטיעות א״ל חייב המלוה בתורה דוגמתה למעל' אין א״ל בני כל המדות כולם הם הספי' לוות זו מזו החכמה לוה מבינ' ובינ' מחכמ' א״ל ר' עולם הפוך אני רואה הבינה מחכמה שפיר אבל החכמה מהבינה מה לוה א״ל בני לחכמה אמר אחותי אתה ומודע לבינה תקרא שחסד לוה מן הצדק' והוא התפארת והצדק' לוה מחסד שנא' רודף צדקה וחסד השמים לוים מן הארץ והארץ לוה מן השמים וכל זה מן שמניקי' שצריכין להניק והיונקים צריכין לינק א״ל ר' אמור לי מאי טיבו של פסוק זה א״ל בני וירא אלהים וכו' יש לו כ' אותיות להרמ"ז בחמשים שערי בינה כי השלימה הבנין כולה א״ל מה שמה י' א״ל י״ה שמה א״ל מכלן א״ל ליתן חלק מחמשי' שערי בינה לעיין תיבות שהם י״ה וראה והבן שהפסוק זה יש לו י״ה תיבות א״ל ר' והלא גם העשר' נקראת י״ה א״ל זהו השפי שהוא י״ה וזהו בה' ברהם :

ויכלו השמים והארץ וכל צבאם. אחר שסיפר סדר הבריאה והמעשה שב ואמר כי השלמת מעשה בראשית הוא שם וה״ו א״ל ר' ויכלו מה מורה א״ל מלא הו' הוא אחד כשלם היחוד א״ל ר' היחוד מהו א״ל קחנו בכללו הוא אהי״ה שכלל הו' עולה אהי״ה ועוד החליף הו' והוא פ״ו ו״פ בא״ת ב״ש ופ״ו הוא אלהים מאהי״ה ועד האלהים הוא היחוד עד ועד בכלל א״ל ר' יש אלהים לאלהים הוא שנאמר אלהי האלהים איזה אלהים הוא משלים היחוד. א״ל בני המלא פ״ו פ״ה ו״ו הנעלמים עולה ה״ו ועולים א״י ר״ל מא' ועד הי' הוא היחוד ועד בכלל א״ל ר' מה מורה הי' א״ל קח כללה הוא כ״ה הוא הבינ' יוצר העולם ואם תמלאהו יו״ד הוא כ״ף וכ״ף הוא קוף והק' הוא ישו״ם ויהו״ה הוא אדם שזהו הבינ' האצילה האדם. ושמעתי בני ענין אחד שהתנא מהפך הקו״ף בלשון פו״ק ושי' אומר פו״ק ואמור לי' לחבא מאחר ששמיהו קודם העשה חול ושי' מרמז לו שהוא קו״ף יהו״ה ברבוע והוא קדם ושבת הוא ואין להקל עליו וכדי להעלימו אמר בלשון רפה כלומר לא ואמור לו והוא יבין שהקודם הוא פו״ק הוא קו״ף ויבין ולא יקל. ראה והבן עד היכן העמיקו לדבר ברמיזה ואתה איכך משים דעת ונפש לדעת בדבור ראשון וברמז א״ל ר' השם חננך ולי לא חנני א״ל ר' ושכי' מה מורה א״ל בני חבר הכי' בא״ת ב״ש ותוא לי' וזהו כי כל בשמים ובארץ הקב״ה הוא הבינה שמו שנוך לארץ להאיר עליה זהו המאיר לארץ

ועוד כ' פנים ואחור שלו הרי כ' לרף הכ' עמהם וחם ע' שבעים שרים שמתפרנסין מאור הארץ שכל הוא היסוד מאיר עליה א״ל רבי והלי' מה מורה א״ל בני ראיתי שעל כל פנים הלי' פינה גם הוא פנים ואחור ולקח הכ' מלך אחד ומ' מלך אחד ונתחבר עמם ועלו בלי' היא הבינה אם הבנים הראית בני שכולם נסרכים אחרי אמם א״ל ר' ו' מה מורה א״ל בני הו' משך הו' הנמשך אחר הל' א״ל ר' ולמה נחסר הו' ובא בג' נקודות מעוקמים הנקרא שור״ק א״ל ג' ווי״ן במלה אחת מה צורך א״ל ר' המלא לך תיבה עם ג' ווי״ן א״ל בני לכשיבקע הנוד. ודע והבן ויכלו בגימטריא ע״ב הרי כאן ע״ב שמות הקודש של "ויסע "ויבא "ויט שכל פסוק מהם יש לו ע״ב אותיות ומצטרפים ויוצאים ע״ב שמות כל שם בג' אותיות ובמקומם אבארם בעזרת השם. א״ל ר' מהו לשון ויכלו א״ל בני לשון כלה הכלולי' מן הכל והנה גם הבינ' נקראת כלה כי כלי״ה עולה ה״ן וה״ן רומז בבינה הכל על שם הכלה כי כלה והחתן עמהם ע״כ בואו וכלא לקראת כלה מלכתא על שניהם אומר ועוד בני לא ידעתי ויכלו הו' בו' קלוות ונרמזו בלשון ויכולו לשון כלים כי הם כלים אל הבינ' יוצר בראשית :

ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה. א״ל ר' קודם כל דבר אמור זה מהו ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו בר מינן ומכל עמו ישראל ביום השביעי כלה מלאכתו ח״ו ואל תשיב לי שהקב״ה בין השמשות השלים ויודע ואין ספק לפניו א״כ למה קרא בין השמשות שביעי יקראהו ששי ונוכל לומר יאמר בפירוש ויכל אלהים בבין השמשות מלאכתו. א״ל בני העיד לך דברים אמר לו עתה התחלתי ודעתו אמר לו אם כן תשלים דבריך. א״ל ר' קמא קמא דמטא קמייהו אייתי אמור לי זה ועיר כי שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב. אמר לו בני דע לך שמלת ויכל איננו מלשון השלמה רק הוא לשון חמדה ותרגום ירושלמי וחמיד והכוונה יחמיד אלהים הוא הבינ' את יום השביעי א״ל יישר כחך ר' וכי לא ידע הקב״ה לכתוב וחמיד במקום ויכל והרגום ירושלמי הוא יונתן בן עזיאל אשר נזדעזע א״י ת' פרסה על ת' פרס' מפני שרצ' לגלות את הקץ שקץ ידע וא״א שלא ידע מלת וחמיד-למה אמרו בלשון ויכל וזה אמור לי מכ״ל כל זה למה שינה א״ל בני נצהלתי מדברך ואל תבהילני כי אין הדבר רק הבינ' זימנ' אותם קרואים כענין ויקרא אלהים לאור יום וזימנה החתן עמהם עם

אחר

חסר משם כלה הרי אומר ויכל אלהים ביום השביעי ור"ל השביעי זימנה אלהים כלה. א"ל ר' כמדומה לך שמהרה אתפייס בדברי דיחוי הכהי' כדבר הגדול הזה הקב"ה זימן לאחן את יום השביעי לקרוא כלה א"כ דהכי הוא יאמר ויכל אלהי' יום השביעי אבל עתה שומע אני שכלה מלאכתו ביום ממש א"ל בני ויכל קרי בי' כלל ור"ל כלל אלהים ביום שהוא קו האמצעי כל הז' ימים עליונים . א"ל שומו שמים על זאת יאמר כלל אלהים ביום השבעי מהו לשון ויכל ומאי ביום השביעי. א"ל בני פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגעתי בזקן אחד והוא אליהו ז"ל ואמרתי לו במאי קא עסיק קב"ה ואמר דין ומשפט אירע במחיצתא דרקיע בפסוק ויכל אלהים א"ל אדוני ומה אמרו שם א"ל מקיים תשובתך ואמרתי לו מה אני להשיב במחיצתא דרקיע ולא ראיתי והפציר בי ואמרתי ויהי ערב ויהי בקר יום הששי זהו שתא אלפי שניהוי עלמא ויכל אלהים את אלף השביעי מלאכתו אשר עשה העולם העליון מתנהג שלא כנהג באלף השביעי כי כל אותו אלף השביעי אין שטן ואין פגע רע ולצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהן ואמר לי כך הוא א"ל ברוך טעמך מ"מ מהו וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה א"ל וישבות השביעי שהיא הכלה ביום להיות שובתת ביום שהוא האחן הכל מלאכתו שהיא היתה מוציא מלאכת הכלה מכח אל הפועל אשר עשה להיות' עושה מלאכתי' וביום השביעי שובתת א"ל למען קדוש ישראל אמור לי השבת מה מורה מנוחה א"כ ינוחו הכל בכל שבת ושבת היכן שימצא השמש בליל שבת ינוח וכן הירח וכן עופות השמים ודגי הים וכל הנמצא ביבש' וכן ישראל היכן שימצא בבין השמשות ינוחו ולא יזוזו ממקומם . א"ל אע"פ שהכל' עם הכל וכל הפגעים תמו משם ביום השבת מ"מ השמיט' קשה שאין לה מנוחה פועלת כי היא השמט' של עכשיו ובין השמשות של שתא אלפי שני הוי עלמא ינוחו כולם כאשר אמרת מ"מ ישראל הקדושים מחוייבים לעשות כמשפט הד"ו פרצופים ואפי' הכי עמהם היצר א"ל ר' עתה נתיישב' דעתי א"ל מלת מלאכתו למה נכנס הא' באמצע והוא נעלם והת' בדגש א"ל בני אלולי הת' של מלאכתו שהוא רומז בגבור' והיא בדגש ורוצה לשלוח אש בכלה ללחוך המי' ואי' גוזר ומתים כמו אם מל"א והכי ברפה והגבורה שהוא הת' בדגש כי לא תהו בראה לשבת יצרה א"ל ר' ומה תעשה בו' של אחריו א"ל בני ולכן סמוך לו אשר . וראה והבן שבכל מקום שאומר מלאכתו אחריו אשר א"ל ולעם נכנס הו' באמצע א"ל שלא יהי' הדין לבדו ויחרב העולם א"ל הנה אשר סמוך לת' ויאשר הו' א"ל א"כ לא יפעול כלל :

ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות אלהים שהיא הבינה ברכה את העטר' שהיא יום השביעי ועשאה ברכה כי היא מקבלת מהברכו' העליונו' וקראוהו ברכת ה' וזהו ברכת ה' היא תעשיר כי היא המשפעת לעולם כענין הרוצ' שיעשיר ילפין שנאמר מצפון זהב יאתה וכתיב בשמאלה עושר וכבוד . א"ל מהו יום השביעי א"ל הוא אלף השביעי ממש זהו ויקדש אותו כי כל אותו אלף השביעי שהוא קלא השביעי יהי' קודש ואין שטן ואין פגע רע ואין יצר הרע והוו צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשם שהעטרות להם קביע מן האור הבהיר זהו יתמו חטאי' מן הארץ שיתבטל היצר הרע זהו ויברך ויקדש. א"ל ר' אחרי שברכו פשיטא דקדוש הוא שכל דבר מבורך מקודש הוא ומאי ויקדש אותו א"ל במאי ברכה בקדוש ויקדש אותו שקדש יום השביעי וזימנו לא"ת ישראל וכל כוחות החיצונים אין להם יניקה ממנו וזהו האיש מקדש מזמן לעצמו וזהו שהאשה אסורה לכל וכן ההקדש . א"ל אם היא הקדש והיא לבעלה לבד אל יהנה ממנה אדם כלל לא מפתה ולא משום המלאכה הבאה מכחה א"ל במה קדשה בביאה בביאה כאסרה שלא תראה המקדש עבדו אסור בהנאה והמקדש ידי עבדו אסור בהנאה . א"ל ר' במה קדשה בכסף ומהו כסף ברכה וזהו ויברך אותו א"ל למה התירו ב"ש לקדש בפרוטה בשלמא התנא דקתני בכסף שפיר היינו ברכה וב"ש לא שנו אלא בכסף ובשום כסף ובדבריהם לא הזכירו הפך הכסף הוא הפרוט' וכתיב שמיכם כברזל וארצכם כנחושה ואין הנחושת ברכה א"ל השלי' דבריך כי לא אענה לך עד שתשלים א"ל ואם ב"ש חריפים וב"ה רבים והחריפים אומרים האמת משום אחרי רבים להטות כיון את האמת ובא אל השקר וגם הקב"ה האיך גזר אחרי רבים להטות את המעוטים אומרים האמת אטו לדבריהם וא"ת לא אפשר זה יוכיח ב"ש נראים דבריהם וב"ה כל דבריהם סתירה והריסה בעי האיש לברכה בכסף שהוא ברכה והם אומרים אף בפרוטה שהיא מצד קללה ולדבריהם כשם שהפרוט' אין לו לעשות לדברי התנא שאומר כסף ג"כ חליפין יקנו השתא עיר אחד ועולם אחד תקנה אשה אחת לא תקנה א"ל השלמת א"ל השלמתי פה ובמקומו אצריך בע"ה א"ל דים לצרה בשעתה א"ל הכלה היא

פרוטי

פרוט׳ והפרוט׳ היא כלולה בכח יהו״ה המתחלף בא״ת ב״ש מלפ״ץ ומלפ״ץ עולה פרוטה ראה עתה בני שהפרוט׳ שהיא אדום ככתם בפועל יהו״ה להתלבן מאדמימותו וע״כ הדבר שהיא רומז בדוגמה נקנית וקב״ה אינו מניח תקלה ועשות ברבים כנגד המיעוטים שהשכינה עם רבים ואפילו כי המעוטים הם חריפים יותר מקלקלים במדהם שכל חריף אין לו מנוחה וע״כ יצאה בת קול ואמרה הלכה כבית הלל ועל שאינו נקנית בחליפין כי הוא דין כי הפרוט׳ נקנית למלפ״ץ ואז בחליפין מתבטלים כי אתנהו בפחות משוה פרוטה שבני אדם מקפידים לדומה ומחליפין לפחות משוה פרוטה הם השקלים והרמשים הנדרסים באשפה ואין להם שוה פרוטה ר״ל אין להם רחמים כלל ובזמן שהי׳ נקנית לבעלה ר״ל זה הדין מתבטל וא״כ איך תקנה בחליפין והם קונין בעצמא כבר יש להם דין קנין בעצמא ג״כ והשמר לך שלא הפרכם כי אין נופל דבר ודעהו ועוד במקומו אבאר די בעז״ה א״ל אף אם תזהירני אין לי פה לדבר ולא מלח להריס ראשי ועל שהזיווג בשבת בני ע״כ עונות ת״ח מערב שבת לערב שבת וגם ת״ח העוסק בתורה כבן עזאי זה הוא עונה שלו ואין צריך לעונה אחרת לא כעמי הארצות שנמסרו ביד היצר בשלשלאות של ברזל ואינם זזים מרצונם אך שומעים בקולו ונמלאין אלל נשותיהן כתרנגולים ומטמאים עצמם ורואים באותו מקום וגם נושקים תמק לתוכם בפיהם ועיניהם בחוריהם א״ל ר׳ מהו אשר ברא אלהים לעשות א״ל אשר האציל אלהים היא שבינה לעשות העולם העליון ולגזור על התחתון. א״ל ר׳ מהו אמרה שבת לפני הקב״ה לכולם נתת בן זוג ולי לא נתת בן זוג אמר לה הקדוש ברוך הוא כנסת ישראל תהא בת זוגך איזה שבת א״ל בני ח״ת ע״ת שרומזים ביסוד שהא׳ והט׳ רומזים אליו וכשראהו שהנעלם שבו הוא ת׳ ות׳ העולים שנים שנים כענין שנאמר שנים שנים באו אל נח אל התיבה הוא היסוד הוא השבת אמרה לפני הקב״ה לכולם נתת בן זוג ולי לא נתת בן זוג א״ל הקב״ה היא הבינה כנסת ישראל תהא בת זוגך היא העטר׳ והית׳ מלאה במלואו היסוד ברחמים א״ל הקב״ה לכי ומעטי את עצמך לקבל מן היסוד א״ל והלא אמרת שבת הוא לבון נקבה א״ל גם היסוד נקרא שבת שהיא יסוד הנפשות וקודם מיעוט הלבנה שהיו משתמשים בכתר א׳ ונא הי׳ בת זוג לשבת הוא היסוד לקבל הויותו כשאר הויות עד שנתמעטה הירח ואז נתן כ״י לבת זוג היא העטר׳ כענין איש באחיו ידובקו כמער איש ולויות כאיש המעורה בלוי׳ שלו אז אמר׳ העטר׳ לכולם נתת זוג ולי לא נתת לקבל ממני ואז אמר הקב״ה כנסת ישראל הגשמי תהא בת זוגך ותהי׳ שר ונגיד עליהם וכשעמדו ישראל בהר סיני א״ל הב״ה הוו זכורים לאותו דבור שאמרתי ליסוד כ״י תהא בת זוגך ותהי׳ שר ונגיד עלי׳ ולכנסת ישראל אמרתי כ״י הגשמי תהא בת זוגך לכן זכור את יום השבת לקדשו הוא היסוד שהוא זכר וכנסת ישראל היא נקבה ובעבור כי השבת יסוד הנפשות ע״כ אחז״ל נפש יתירה בשבת זהו שבת וינפש מהו וינפש מלמד שיום השביעי מקום כל הנפשות כולם שנאמר שבת וינפש ודע כי ששת ימי בראשית פעלו ששה מדות הנזכרים כל פעולותיהם והוציאו מן הכח אל הפועל עד בין השמשות של הכנסת יום השביעי ותשכנכם יום השביעי שבהו כולם וזו היא שביתת העולם ממלאכ׳ וכאן לו מנוח׳ לכן נקרא יום השביעי שבת:

וראה והבן שכל מדה גורמת שביתה לאשר לפנים

כי אחר שהאציל׳ שבתה השני׳ לראשונה וג׳ לשנים וכן כולם עד יום השביעי שהוא שבת א״ל ר׳ איך הוא הדבר שהשנים גורמת שביתה לראשונה א״ל בהשלימה הראשונה פעולתה שנתנה עליה להוציא מן הכח אל הפועל כשהוציא כח הגנת לפועל שבתה ואין אחרי פעולת הו׳ ימים אלו פעולה שלא היתה גנוזה בהם ועומדת בכח מן היום הא׳ עד בא זמן להתגלות לעולם בפועל וזהו שאחז״ל ממונה הי׳ הדג מששת ימי בראשית לבלוע את יונה כי הכל נגזר מו׳ ימי בראשית זהו שכתוב אתה עשית את השמים ואת הארץ לא יפלא ממך דבר ר״ל כי מעת עשיית השמים והארץ לא יפלא ממך דבר ובבוא הדבר אינה רק גילוי מתה שהי׳ זהו אשר ברא אלהים לעשות כלומר השלמת הבנין לעשות פרי בבוא זמנו להתגלות בפועל לפי שאין כל חדש תחת השמש רק שפע הברכות הבא מן מקור חיים ומן המעיין המברך את כל הספירות בכל זמן ובכל רגע שאלו הי׳ פוסק לא הי׳ העולם מתקיים זהו ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעש׳ בראשית וטובו הוא משך הברכות שהוא מדת טובו הבא מאין סוף באין הפסק א״ל אחר שנא׳ ב׳ פעמים עשה עשה נא׳ חד למה שעשה בפועל וחד למה שעתיד לצאת בפועל בבא זמנו ומלת לעשות גם הוא מיותר א״ל בני אמת אמרת עשה עשה לעשות כתיב חד למה שעשה בפועל וחד למה שהוא בכח לצאת בבא זמנו אל הפועל לעשות שבית׳ באלף הז׳ וראה והבן שביום ב׳ נאצלה הפחד וביום ה׳ נאצל ההוד ושניהם דין ולכן מתענין בב׳ וה׳ מ״מ אין להתחיל את התענית מיום ה׳ כי מגדלו בדין ומחזיקו כפי עדותו לפיכך מתחילין בשני כפי סדר האצילות:

אלם

אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים. וראה עתה והבן כי אחר שהשלי' המעש' באלה השלים לך סדר הענייני' איך היו כענין שתשמע אלה רומז לזרועות עולם ותולדת השמי' הוא הת"ת והארץ הוא העטר' כל תולדותיהם מאלה אלא שהשמי' מפחד יצחק הוליד את יעקב והעטר' מכח הת"ת ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה בה' בראם ר"ל הפחד נאחז מה' הוא הבינ' והחסד נאחז מי' הוא החכמ' וכן הדבר בד"ו פרצופים הת"ת מן הי' והעטר' מן הה' זהו יצר טוב ויצר הרע וזהו בהבראם אלא שנעלם הה' ביום עשות הוא הת"ת הנק' ביום שתולדות השמי' והארץ נקרא' גם הזרועות ובאי' ביום כי הקב"ה רצה לברוא את העולם בחסד ולא הי' העולם מתקיי' כי הי' היצר לכן לא הי' בחסד רצה לסברות בדין לא הי' מתקיים כי מי יכבה האש הגדולי' שיתף זה עם זה זהו ביום וכתיב אחריו יי' אלהים שהם הזרועות והשפעת' ביום ואמר ארץ ושמים שהם הד"ו פרצופי' ולעולם ארץ בה' ושמי' בי' כי בי"ה ה' צור עולמי' עוה"ז היא העטר' עוה"ב היא היסוד והנה זה בה' תם בי' א"ל בטוח אני שתלמדך למודעי א"ל בטוח אני שתשלם ותשתוק כאבן דומם א"ל ר' נרא' דבר מי יקום אלה אמרת לי שהוא מור' דין ואינו כן חדא שלש אותיות אלה מור' רחמי' א' בכתר ל' בת"ת ה' בעטר'. ואין בעולם כמוהו ועוד נקוד בשם נקודות הנה הבנין בשלימות שגם העטר' כלול' ואם תעלם בחשבון הוא עולה ל"ו זהו זה ה' קוינו לו א"ל בני אומר לך קושט דברי אמת כי ישראל העלהו במ"ק והוציא הפחד מכלל העשר ספירות ונשאר ט' תמלא אלף למ"ד ה"ה יעולי קל"ה ולקחו לעצמו הקל' האחרון מדה האחרוני' החליפ' בא"ת ב"ש ומלאו תכ"ן והנה הת' בגבור' והכ' ברפי' והל' בבינ' שורש הדין והם בחרו בגבו' והכיאו כל דבר ותפשו אלה אלהיך ישראל ואע"פ שמלת אלה רומז לכאן ולכאן מרדו באותיות הנראים ורדפו אחר הקושי' והרעי' וא"כ אלה הוא מלשון ליאות וזהו שנק' לאה באותיות אלה ואם תהפכהו הוא אהל וכבודי' בת מלך פנימ' והנה אשה באוהל א"ל תולדות אלה בב' ווי"ן ות' הראשון בדגש והשני ברפה מה הם השינוי' האלו א"ל בני אחר שאתה מפליגני אומר לך הכוונ' תולדות אלה שהם הזרועות הם השמים והארץ חכמ' ובינ' ונתמלא בב' ווי"ן הנמשכי' אחר הזרועות ות' דגוש' ות' רפה לומר לך שהקש' והרפי' מהשמים והארץ בכח ואמר השמי' בה' והארץ בו' והנה נאחז הבן באם והבת באב ואחר זה בה' בראם הד"ו פרצופי' א"ל ולמה ה' בהבראם ה' קטן א"ל להרמיז בקטני א"ל מבראשית עד הנה לא הזכיר ה' ומהו הענין זה בכל המקום שא' ויאמר אלהי' יאמר ויאמר ה' אלהי' ולא

כלעדיך לעדות זה א"ל בני שיתף בזה הרחמי' בדין ואינו מזכירו בעולם חסר כי יהו"ה אלהי' מלא ומלא בחסד אין הדין נותן שיזכר ואחר שהשלי' הבנין הזכיר השם מלא על עולם מלא כי יהוה מורה על השלמות הבנין א"ל ר' איך אין הדבר א"ל י' קוצו לכתר וגוף הי' בחכמ' הה' בבינ' הו' בו' קצות ה' אחרון הוא העטר' והנה נשלם הבנין ועוד הי' לי' ספירות ב' השין ה' כנגד ה' והו' בנתיים רמז לקצות שמה ועוד יוד הא ואו הא הרי כאן עשר אותיות ועתה אחר שבא חיים לעולם כחי' ולא כמות ושמע בני דברי אלהי' חיים ואספר לך דברי' גדולי' ונוראי' אשר הורידם משה רבינו ע"ה לקדש עם קדוש כענין קדושי' תהיו כי קדוש אני וקבלו ואמרו נעש' ונשמע וכשבאו לארץ אז נתן להם השם כל טוב. ולא קבלו עול תור' והמצות וישמן ישורון ויבעט ובעטו בהקב"ה בעיני' אחר בעיני' והוציאם מן הארץ מדה כנגד מדה וכשיצאו מן הארץ הטהורי' והנק' לא שמו בדעתם לומר נשוב בתשוב' ונטהר במי' נקיים וטהורי' הרי כל צמא לכו למים אבל הוסיפו חטאת על חטאת וזדון על זדון וזה אני נשבע לך כי נתחייבתי לשבע לך בזה כי תשובתם ווידויי' הוא עיול ושחוק מי הוא הגורם פריקת עול התור' והמצות וי ואוי להם אנשי הקודש אשר נטמאתם בחוקות הגוים והלכתם והכנתם תחוקותי בוכ' אני עליכם וחס אני על בניכם כי טמא טמא יקרא. ואתם על עצמיכ' ועל נפשותיכ' לא חסתם. והלואי שהי' הרע' על עצמיכם לבד אבל אתם גורמים רעה על השכני' ועל הדרי' ועל המתחברי' ועל המדברי' עמכם. ומי יתן והי' כרם ה' צבאות בני קוצים שיאכלו כשרפי' הקוצים והגפנים נשארי' נקיים. אבל האש נכנס בקוצים והגפני' נשרפים תחלה יכרת השם את זה הגורם להאבד הגפן מן הכרם ואני בני ראיתי את כל אלה ושבתי בתשוב' שלימ' לפני השם כאשר אגיד לך לפני' עיקרת התשוב' והשם קבלני ועזרני ושלח לי שכל חדש ונפש חדש' והוריד מלאכי' והרא' לי אלהותו כי אין איש שם על לב וכמלאתי לפניו כאיש נאמן באלהיו וגלה לי מסתריו וסתרי סודותיו ואז נסתלקתי מן העוה"ז הגשמי והנה אכלתי פת במלח ומים מן המעט לערא פת מערב שבת לערב שבת ונפשי מתקיימת ונסבלתי בגופי יותר בתענוג מאוכלי פסיוני' וגם אני הי' קשה לי ע"ז מבראשית ועד הנה לא מצאתי יהוה ותמהתי והכרחתי לשאול לגדולים וקטנים ולא השיבו לי ובקשתי מהשי' כענין עמדו ואשמע' מה יצוה ה' ושלח לי מלאך אחד לובש לבוש מלאכות מדבר ואינו נראה והשבעתיו להראות אלי פשט צורת מלאך ולבש צורת אדם ובא מראיתו לבן כשלג והנה שמע דבריו ולא הפסיק את דברי י' רומז לחכמת אלהים והה' הראשון רומז לבינ' חברם וזהו שם יי"ה הנק' יי"ה הוא

הזיוג

הזיווג שהי׳ אי״ש ואשה אב ואם כשהאי׳ אבי השם והוא וי״ה שם לזרועות עולם ושם בן ובת ונעשו זיווג שני וכאשר תפריד הו׳ מן הה׳ הו׳ רומז בת״ת וה׳ לשכינת עוזו והנה שת״ת בן והעטרה בת וראה שבנים האלו בנים אחרים וכולם מאדם אחד הוא ראש האדם עיקר הגוף :

וראה והבן ד׳ אותיות נקראי׳ אדם כי ממנו הכח ולו כל הד׳ אותיות והו ויברא אלהים את האדם בצלמו הוא אדון האדוני׳ הוא ראש האדם הוא אהי״ה הוא יהו״ה בד׳ הויות משכיהם הוא כתר הכתרי׳ ומלך המלכי׳ ומהי׳ אות הראשון יוצא ירא׳ מהאדון האדוני׳ ומן הה׳ השוב׳ שהי׳ יראת הה׳ ומן הו׳ תור׳ שנכתב ומן הה׳ תור׳ שבע״פ ואתה אדון הגשמי יראה מאדון האדוני׳ כנגד הי׳ ועש׳ תשוב׳ כנגד הה׳ ולמד תור׳ כנגד הו׳ ועשה מעשים טובים כנגד הה׳ :

וראה והבן שדרכי ה׳ נמלאים באדם אלא שהם נסתרי׳ כמו שהשם נסתר בעולמו ואמר לי שבאות יוד נכללו בו אותיות ו״ד והו׳ בת״ת וסד׳ בעטר׳ והכוונ׳ הוא כי מאצילות החכמ׳ הכרותה בי׳ נשפע השפע לתפארת ולעטרת וע״כ נקרא החכמ׳ אב וסד״ו פרצופים בן ובת כי מן האב אצילות הכל הוא שנאמר כולם בחכמ׳ עשית אבל אין פעולת האב נגלית אלא באמצעות הבינ׳ היא האם הוא שנאמר מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונה ידלנה והאם מוציאה הדברי׳ מכח אל הפועל והנה מן הי׳ וה׳ יצא האצילות וד״ו פרצופים ומלת בינה פירושו בן י״ה כי כאשר נתחבר הי׳ עם הה׳ יהי׳ הבן כאלו מי״ה ואז המלי׳ הוא כך בני״ה והוא שכתוב ואיש תבונה משמע שהבינ׳ נקרא תבונ׳ ואם תעיין על המלי׳ ותשים הו׳ עם הה׳ אז הבי׳ שבין ת״נ מביע פנים ואחור פנים בת ואחור בן ואז המלי׳ הוא כבה תב״נ ו״ה והרי אתה רוא׳ שהם ו״ה הוא בן ובת והו׳ שביוד נקרא נטיעת הגן : וראה והבן שזה הי׳ נקרא בית לכולם וקיום הכל וזה הי׳ שנאמר ה׳ בחכמ׳ עשית ואין שם השג׳ רק הבינ׳ מגעת ונורא וראה והבן שהי׳ מתחבר בה׳ ונעש׳ י״ה שם הבינ׳ והאב עמה ושם ו״ה שני בנים המתעברי׳ מן האם ואלולי שנתחבר הה׳ היא האם עם הי׳ הוא אב לא הי׳ נולד בן ובת עמהם אבל עתה שנתחבר נקראי׳ בינ׳ אב ואם הוא י״ה ועתה שנקראת גם תבונ׳ נכללו גם בן ובת והוא ו״ה והנה י״ה אב ואם ו״ה בן ובת : וראה עתה והבן אב ואם בן ובת ואין לגלות הדברי׳ בעולם השפל . רק לקדושי׳ בקדוש׳ ובטהר׳ ושקולי׳ כקדושי׳ העליונים א״ל רבי בזה אתה פיעדרי בשם שעלם א״ל עדיין לא השלמתי דברי א״ל א״כ אמור וא״ל יהיה והוה מי שכותב זה השם בכוי׳ זו ויודע עיקרו ומבין בו בעת שכתיב׳ בשונ׳ הראוי׳ לו יצליח בכל אשר יפנה והנה עניינו דע אתה׳

שכל קו יש לו ב׳ נקודות והנה הי׳ נקרא קו א״כ ה״א ב׳ נקודות וקו אחד א״כ סודו אבי ר״ל הי׳ וב׳ נקודות וקו א׳ צרף יב״א והוא אבי והסימן אבי השביעי והנה חשבון אבי עולה אח״ד ועולה אהב״ה וראשי תיבות "אחד "המיוחד "ברוך "הוא זהו השפעת שיו״ד. וסוד הה׳ הוא שהה׳ יש לו ג׳ קוים וו׳ נקודות וזהו בעבור שהה׳ יש לו קו למעלה וקו מן הצד וקו התלוי הרי ג׳ קוים ואין קו בלא ב׳ נקודות נקודה בראש הקו ונקוד׳ בסוף הקו והנה הה׳ יש לה ג׳ קוים ושש נקודות והסימן ותאמר גו״ה ה׳ ג׳ קוין ושש נקודות והוא מלשון גיאות כלומר בשם זה אני מתגא׳ כענין בזאת יתהלל המתהלל שבשי׳ ראוי האדם להתפאר ולא בדבר אחר ומלת בזאת יורה כי בזאת בגי׳ גאות והנה אלו השם נעש׳ ו׳ אותיות אבי״ גו״ה ואם תצרפם הוא גאו״ה בגי׳ ונאה בי׳ כי הוא שם שלם וראה והבן כי האותיות הם כ״ז והשם ק״ז כי גאו״ה בגי׳ עולה כ״ז כ״ו וא׳ והשם הנה שלם בחשבון האותיות שוה בשוה והוא מאלו השם י״ה :

וראה והבן אלו השם כלל השם שמאלו השם יצא ששה אותיות ועולים כ״ז זה ליוד השם העול׳ מ״ה אותיות א יהוה והא׳ הוא במקום אנכי וכאלו אמר אנכי ה׳ ושמע בני גם אלו השם שנשאר והיא ו״ה : וראה והבן שהו׳ הוא תועה בפנים כזה ך ואיתי׳ הטי׳ נקרא ג״כ קו והנה ב׳ קוים וד׳ נקודות והוא בד״ך הו׳ ד׳ נקודות וב׳ קוין והש׳ יגיד עליו ריעו שהוא גו״ה והנה גם מן ו״ה יצאו שש אותיות והם בד״ו גו״ה ועולי׳ יהו״ה שוה בשוה כי הא׳ צריך נשם י״ה שהוא הי׳ בחכמ׳ והה׳ בבינ׳ וא׳ למעלי מהם ר״ל הי׳ היתר מאבי גוה שיצאו משם י״ה ואם תצרף י״ב אותיות שיצאו מד׳ אותיות הוי״ה והם אבי״ גו״ה בד״ו גו״ה יעלו כולם זכו״ך וראה גם

לצורתם כזה	אותיות	נקודי	קוים
י ה ו ה	י	ב	א
אבי גוה בדו גוה	ה	ו	ג
י ה ו ה	ו	ד	ב
איב גהו בוד גהו	ה	ו	ג

וראה בני נפלאות אלהים והסר הפעם שעורון מבין עיניך כי עתה תכניסם באזניך ותשימם בשכלך ותאהב לפני השם ולפני עולמו כי כששמעתי מפי החכם לא הבנתי׳ וכשאמר לי שמלאך מיד אמרתי וקראתי בקול גדול אבי אבי רכב ישראל וראה והבן הדברי׳ אשר יצא מפי מלאך הבי׳ היא חכמ׳ ונתחבר עם הא׳ ונעש׳ אב וקראו בתו הוא הי׳ ומיד אמר אבי׳ אבי׳ ראה והבן הי׳ נתחבר עם נקודותיו ששם ב׳ ועם הקו שלו שהוא א׳ ונעש׳ אבי : ראה והבן שהאב והבת נכתב׳ עליו ר״ל האב הוא הבי והי׳ הוא הבת והא׳ הוא שכתוב

ועתי

ועתה ראה מעש' הה' גדול ונורא ה' היא הבינ' וכראו'
הבינ' שאחכמ' נתחבר' עם הא' ועם הי' ונעש' אבי
אז אמרה יהוה אחד ר"ל הי' שהוליד אבי הוא אחד
והנה הי' וקולו רומז בכתר וחכמ' והב' בעטר' שהיחוד
יחד והאותיות נוטים לכאן ולכאן וכראות הבינ' היחוד
אז נתחבר' גם היא הה' עם הו' נקודות וג' קוים
ונעש' גו"ף הבינ' למעל' כנגד אביה וראת' אב"י והכירי'
מקימ' ונתחבר' גוף עם אבי ונעש' באו' בי לי נאה
להתגאות שהכרתי את אבי ונתחברתי עמו תרא"ת בני
האש הגדול' והדברי' הגדולי' ונוראי' שילאו משם י"ה
א"ל שמעתי ומכל מה שאמרת לא נרתעתי ולא נרה דמי
רק מאלה נפלאות א"ל בני יחד יחוד השם א"ל ר'
שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד א"ל אמור בני ברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד ועוד דע בני כי כשראו
הבנים שהם ו"ה את האבות שהם י"ה מה עשו מיד
נתחבר הו' שהוא הבן עם נקודותיו ועם קויו ושב בד"ו
הב"ע באמו היא גוה ונתחבר עמה ונעש' שם שלם יהוה
ואמר לאמו תוליכנו לאבי ואמר' לו האמו לא יקבלוך
האב כי אכא יחודך שאם תתחבר עם אבי שאתה בד"ו
אין שם יחוד אך שמע בקולי ולך קח לי ומיד שב
באחיתו הוא גוה ונעש' יהוה יחוד שלם ועלו באם
לקחם והעל' אותם באבי' ונתחברו כולם האבות עם
הבנים ונעשה זכו"ך ד' אחדים והם רגלי הכסא אריי"ה
שו"ר אד"ם נש"ר והא' היתר הוא כתר והנה רוכב
שמים בעזרך ובגאותו שחקים. וראה והבן מה עשה הי'
שהוליד אבי אלף בית יוד אלף אל רם במ"ג בית יוד
זאת חכמת אלהים ודו פרצופים שהם יורד השפעתו בא
בני וראה ושמע דברי' גדולים ונוראים מקנה אשר קנה
קודות אלהים א"ל רבי תחלה אמור לי רבוע אבי א"ל
ב' מתרבע ד' י' מתרבע ק' חברם הוא ד"ק ד' פעמים
יהוה נגד רגלי המרכב' חלק ק"ד לשני חלקים והם
נ"ב נ"ב צרף עמהם הא' הוא גן גן גן העליון וגן
התחתון גן העליון היא הבינ' גן התחתון היא העטר'
הצרפס והוא ק"ו שהגן העליון צריך להקו להשפיע
אליו והגן התחתון צריך להקו לקבל ממנו א"ל קרי ב'
גן וקרי לי' ג"ל א"ל בני צרפס והוא אלהים זהו אב"י
שהוליד הי' והה' שהוליד גו"ה א"ל בני דע לך שגם הה'
כשהיא אם מעיד על הג"ן ואוהבו לשכון עליו ולטייל
בתיכו א"ל ר' ואיך א"ל בני רבע ואמור ג' פעמים ג'
הרי כאן ט' ו' פעמים ו' הרי ל"ו ה' פעמים ה' הרי
כאן כ"ה עולים הכל ע' מלא ע"ן ועולה סינ"י הוא
רג"ן הוא סיני הוא העטר' הוא שאוהב' כל העליונים
לטייל בגן הזה ואין צריך לומר התחתונים כמה אוהבי'
לכנוס בו. והו' שהוליד בד"ו הוא דורש בגן העליון
ובגן התחתון ואתה יודע בני שאב"י האציל הקו ויונק
מהגן ומניק לגן א"כ חלקיהו למעל' ולמט' ואמור בד"ו

רבע הב' הוא ד' הד' הוא י"ו רבע הו' הוא
ל"ו צרפס כולם ועול' כ"ו מלא כו"ן כזה חלקוהו
הרי ג"ן ג"ן הרי יונק ומניק גו"ה יגיד עליו רעו הראית
בני שסוד יהו"ה הוא ע' א"ל ר' כ"ו ולא יותר א"ל
בני ע' היא שבעים וזו אדם משפיע לכל הנשפע א"ל
ר' ואיך א"ל יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א הרי כאן ע'
והוא שבעים א"ל ר' ועד עתה לא ידענו שהע' הוא
שבעים א"ל בני שבעים עולה כת"ב והוא שאמר כתב
זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מחה אמח' את
זכר עמלק ראה והבן שהעטר' מחה ע' הם שבעים
אומות אשר שרש' עמלק ראשית גוים עמלק א"ל וע'
לבדו ימחה א"ל עם סינ"י א"ל מנלך א"ל ע"ן שעול'
סינ"י הוא סל"ם שראה יעקב אע"ה א"ל הואיל והשם
זכינו ופגענו בשם העלם הוא שם יהו"ה תן לי רשות
לשאול ואל ירע בעינך א"ל בני תשאל ואומר אני לך
קודם שתשאל. פעם אחת הייתי מהלך בשווקי ירושלים
ופתאום בא אלי קול מבשר ואומר לא משוקי ירושלים
יצאתי והלכתי בחוץ ומ"מ עדיין אני בגבול' ופתאום בא
אלי אדם אחד ואמרתי לו בתימה ובכעס מי את ואמר
לי הסר כעס מלבך והכרתי מדבריו שהעולם הי' בדין
ואמרתי לו אל תתכס' ממני אמור לי מי אתה א"ל
אדם כמוך ומבטן אשה יצאתי ובאתי לשאול לך שאל'
אחת ואמרתי לו אמור ואמר לי מפני מה בחר הקב"ה
את הד' אותיות האלה שהם יהו"ה א"ל ר' יצא אבי
ונדעתי קרוב אני לחברת המשוגנים מה זה הדבר כל
דברי וכל קושיותי אשר שמתי בדעתי לשאול קדמה ואמרה
מפי אחרים ולא הכחתי לשאול אני אמר לו נתחייבת
מדבריך והלוואי שימחול לך השם ואם אותו אדם הי'
ראוי ותשוב לפני השם ורצה לזכותו בשאלתו ואתה מה
לך א"ל ר' א"כ ברוך שזכהו אמור לי מה אמרת לו א"ל
עני הדעת אמרתי לו או אמור לי על שזכהו השם א"ל
ילוד אשה הי' או מלאך הי' א"ל בני אמר מבטן אשה
יצאתי ואיני יודע א"ל וסוף מה אמר לך א"ל בני כל
אחד מאלו הד' אותיות כל אחד אינו צריך לחבירו ואיך
דע כי משתתחיל לומר א ב ג ד ה עול' י"ה כי הה'
כללו י"ה :

וראה והבן שהד' נתקדש ונעש' י' שנכלל הד' י' צריך
אתה ללכת כסדר האלפ"א בית"א ולומר אחר
שנתקדש הד' ונעש' י' אחר הד' מהו ה' ונעשה י"ה
אחר הה' מהו ו' הנה יה"ו והנה שנתקדש הו' ונעש'
ושב לאהי"ה שנכלל הו' הוא אהי"ה. ואחר הו' שהוא ז'
ונעשה כ"ח הוא שנאמר כח מעשיו הגיד לעמו ואחר
הז' ח' והנה שנתקדש הח' ונעש' ל"ו אשר בל"ו אלהים
כשתמלא ל"ו למ"ד ו"ו הוא אלהים. ואחר הח' ט' וראה
והבן שנתקדש הט' ונעש' יו"ד ה"א וא"ו ה"א כי הט'
בכללו עולה יהו"ה זהו מ"ה אדם ותדעהו ותהו נעשה
אדם

אדם בצלמנו כדמותינו להיות לו כח להבין ולהשכיל שם המפורש והנה כל האותיות עד הט' כולם קדושי' והוא סוף חשבון האחדי' והי' מתחיל חשבון אחר א"ל ר' מתבייש אני ממך אבל הייתי אומר לך דברי' קשי' כנידי' ולא ידעת לומר לו ר"ל למלאך יבחר באבג"ד או יבחר בבגד"ה או יבחר בגדה"ו או בדהו"ז או בהוז"ח או יבחר בוזח"ט ואמר לי אמרתי לך שכל אחד מהאותיו' האלו כ"א אינו צריך לחבירו ומכל דצריך אינו כראה א"ל בני למוד לשונך לדבר דרך כבוד כי מות וחיים ביד הלשון א"ל הלא אמרתי לך שלא תכעוס א"ל בני קדמוך מי שאמר הסר כעס מלבך ועתה המתן מעט ותרא' איך הוא הדבר שאמר לי שכל אחד אינו צריך לחבירו דע לך כי הי' תחל' הוא שם שלם כי אם תרבעהו הוא ק' ואם תמלא הק' הוא קפ"ו והנה יהו"ה מתרבע קפ"ו . וגדול מזה שמעתי שהויות היו"ד עולה וו"ל ר"ל כאשר תמלא היו"ד יו"ד ו"ו דל"ת אותיו' שניות עולים וו"ל והוא שם מע"ב שמות ועולי' מ"ב לשורות גם על שם בן מ"ב אותיות שהוא אב"ג ית"ץ וגדול מזה שהי' עולה כ' והמלה א' הרי כאן אהי"ה והוא שם יה"ו :

ראה והבן שהיו"ד אינו צריך לחבירו ועולה יהו"ה ועולה אהי"ה ועולה יה"ו ועולה אב"ג ית"ץ ועתה שמע מה שלא שמעת מימיך הי' פונה פני' ואחור ולקח ע"כ ונתחבר עמהם ונעש' ע"ל הוא הטל העליון המחי' מתי' והפוכו הוא ל"ע שאינו על של ברכ' וכנגדו ל"ע מלקות לעובר בלאו ובמקומו אבארהו בע"ה ועתה אבאר לך הה' אינו צריך לחבירו ה"א מלא תרבעהו ה' פעמי' ה' הוא כ"ה והא' אינו מתרבע לרפהו עם כ"ה והוא כ"ו זהו יהו"ה ועוד בני אודיעך שהוים הי' והה' בעלויים כשמחברם כי כשתרבע הה' הוא כ"ה וכשתרבע הי' הוא ק' א"כ שניה' מתרבעי' הוא קכ"ה זו כ"ה וזו ק' אבל שניהם שהוא י"ה ואמור י"ה פ' י"ה הרי רכ"ה אן רבוע הי' לעצמו שהוא ק' כמה כשאחרי' לה' לבדו קכ"ה ראה כח כתן הי' לה' תרא' בני לראות ענין גדול ש' ראשונ' רומז בינ' ומלטייר י"ד ראה עתה שהבינ' נקראת י"ד גם שעטרה נקראת י"ד על אלו הידים נאמר הנה יד ה' הויה במקנך. וראה והבן דו"ד עלא' דו"ד התאה עלאה ש' ראשון תתאה ה' אחרון וכשתחבר דו"ד בדו"ד עולים כ"ח ובתוך אלו השנים דו"ד דו"ד הקללה יוצא והדין יוצא כי דו"ד דו"ד אותיות שניות עולים קל"ב ר"ל תמלא דל"ת ו"ו דל"ת ו"ו דל"ת וקח אותיות שניות ועולה קל"ב זהו שנא' לקב אויבי לקחתיך שכיון לכנוס בשורש ולא מלא מקום ואמר מ"ה אקוב כא קבה אל ר"ל מ"ה הוא אדם עליון ראה והבן כח השי' שעולה כ"ו הוא הוי' ועולה קכ"ה ועולה י"ד ועולה דו"ד ואינו צריך לחבירו כלל הנה ביארתי לך כח

הי' וכח הה' שכל אחד אין צריך לחבירו להראות שממנו כח שעלם הוא יהו"ה במילואו אלא כל אחד מורה מכח יהו"ה וראה הו' מלאהו והוא וא"ו עולה אח"ד וא"ו עם אחד הוא כ"ו ועתה כשתרבע הו' עול' ל"ו ומעוקב ו' פעמים ל"ו עולה יר"ו אר"ה שאג מי לא יירא וראה הכוונה אריה הוא חסד עולם וכשאג להשתיק הדין והרעה המדה הנקר' מ"י היא הבינ' לא יירא א"ל ר' אבל מי ירא המדה הפועלת בלאווי"ן יירא מה לא יירא ראה והבן כח כל אחד לבדו מה מורה ואם תצרף שלשתם שהם יה"ו ותרבעם יה"ו פעמים יה"ו עולים את"ת. ועתה אם אתה תשכיל ואמור רבוע י"ה כמה עולה רכ"ה כענין י"ה פעמי' י"ה ועתה שנתחברו י"ה עם ו' עלו את"ת רוצ' לחלק אות את"ת יקחו הי"ה רבועם שהוא רכ"ה כי אומרי' אלו היינו מתרבעי' אנו לבד היינו עולים רכ"ה עכשיו שנתחברנו עם הו' ועלינו אמת נקח אנו רכ"ה מאמ"ת ומה שישאר יהי' לו לקחו הי"ה רכ"ה מאמת ונשארו לו רי"ו הנה מרבוע שלשת' נשארו לו שם רי"ו מעוק"ב הו' לבדו עולה רי"ו והנה הד' אותיות כ"א מורה שם העלם הוא יהו"ה וא"צ לחבירו והאמת ה' אחרון רומז במדה הנק' ירושלמ"ה שמלת ירושלמ"ה הם שלשה ענינים גדולים והם יר"ו ש"ם * ה"ם ומלת שם הוא יה"ו כי אם תמלא שי"ן מ"ם ואמו"ר במ"ג ובמ"ק ועולה יה"ו ובעבור שהיא מקבלת מג' אותיות הללו ע"כ נקר' ירו שלמה לשורות על הענין א"ל ר' ולמה יהו"ה קודם אלהים א"ל שם העלם עולה תחלה ואח"כ שם הכינוי א"ל בני אומר לך ענין אב"י גו"ה בד"ו גו"ה מה מולידי' א"ל איני יודע א"ל בני מולידי' יהו"ה א"ל סברתי שהם הם הדברי' הראשונים אבל עתה שהם אחרים למען השם אמור א"ל אב"י גו"ה בד"ו גו"ה מהם בזו הדרך ותמדוד האותיות עולים חשבון יו"ד ה"א וא"ו ה"א ר"ל מ"ה אותיות :

ועתה ראה בני מה נעשה עם הד' אותיות אמר פרע' את יהו"ה לא ידעתי וכשאמר גם לאככם גם בקרבם קחו ענה הי' שהוליד

אב"י ואב"י הוליד אחד שנים	אחד שנים עשרה
עשרה ואמר גם אתה תתן	שלשה ששה חמשה
בידינו שכן אחד שנים עשרה	שנים ארבעה ששה
במ"ק עולה ג"ם ועתה הה'	שלשה ששה חמשה

שעול' גו"ה וגו"ה הוליד שלש' ששה חמשה ואומר ככה יעש' לאיש אשר אינו מכיר את יהו"ה שכן שלשה ששה חמשה עולה במ"ק ככ"ה ועתה הו' שהוליד בד"ו ובד"ו הוליד שנים ארבעה ששה במ"ק עולה א"ם הו' בכלל האם ותכירנו שכן שנים ארבעה ששה במ"ק עולה א"ם ואז הה' אחרון עם הה' ראשון ראה שכל הכופר בשם השם מתנקם ממנו כי אז נוקם

* כ"ל דל"ל ס"ל

דם עבדיו שנאמר הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום א"ל הוי"ה עולה והוליד י"ב תיבות ותיבה הראשונה שנקרא אחד האותיות שאלו אינו נמלאי" בתוך הי' א"ל בני שלא אמרתי לך כשם כשהספו' כות' אות ואות אינו כדוגמת הכותב רק מעיד שהאומן שלו הוא אומן גדול כן הדבר הזה והאיך ימלא תוך האותיות האלו:
אבל עתה אגיד לך את הרשום בכתב אמת הט' ספירות אומרים ח"י יהו"ה א"ל ואיך א"ל השורה הראשונה שהם אחד שלשה שנים שלשה עולים ט' ספירות. השורה שניה שהוא שנים ששה ארבעה ששה עולים ח"י השורה ג' שהוא עשרה חמשה ששה חמשה עולים הוי"ה והנה ט' ספירות אומרים ח"י יהוה א"ל זה הדבר אני מבקש ממך להניחני לשאול ולא תכעוס עלי ואל תעכבני והוא שלום ומוכרח אני להביאו לפותרים כי אין לי מנוחה כלל. א"ל בני אמור ובעל הפתרונות יפתור א"ל ר' נרעד אני לאומרו א"ל שמא ח"ו ראית עלי דבר א"ל ר' חס ושלום אבל בעל החלומות שהילני ושאלני ואמר יהו"ה הוא שם העצם המורה אחדות והוא אינו נחלק אלא לזוגות ואמרתי לו לבאר כוונתו ואמר לי וחלקתיו לזוגות ונמלא י"ג זוגות וחלקתיו לשלישית ואינו נמלא. א"ל בני שמא ח"ו שמת בלבך דבר א"ל לא א"ל ברוך השם שלא הפקדת נפשך ומי הביאך בזה העסק א"ל ברוך השם שלא חטאתי כי תליתי הדבר בחסרון ידיעה אבל מי הוא ששאל בזה העסק אמר לו בני זו השאלה רבים שאלוה ולא ידעוה והסתירו' ולא תפרסמנה ואני אשיבנו לך הלכה למשה מסיני הוא א"ל זה אני רוצה א"ל בני ולא דידי הוא אבל פעם אחת הייתי הולך בחרבות ירושלים ונכנסתי בחורבה אחת וראיתי בפנים אריה רובץ על שור חונקו ונושקו ואינו אוכלו ויראתי להכנס והנה אדם א' בא מאחורי ודחני ונכנסתי ואמר לי לא תירא ולא תחת ואמרתי לו אדוני מה החזיון הזה ואמר לי עת רצון הוא א"ל א"כ ברוך עושה שלום במרומיו. ואמרתי לו אדוני התוכל לומר מפני מה שם העצם לא תמצאנו כלל בחלוק האחדים רק בזוגות ואמר לי מ"ך אחד יש לו פרדס אחד טוב ויפה ויש לו עשר נטיעות טובים וענפים כרצונו וקרא להם שם אחד וכשמחלקי' העשר נטיעות לזוגות נמלאי' לאחדים אינם נמלאים כי בעל הפרדס עליהם משקה אותם תמיד והטיב להם ומתוך רענינותם מכירים לבעלים ויודעים שהוא אחד עליהם אין עוד מלבדו אבל אינם יכולים להשיג מעלתו ולשנות השם שקרא להם אדוניהם ואם היה השם הזה מתחלק לשלישית והי' נמלא בשוה הי' נראה שבעל הפרדס נתן רשות לנטיעותיו לעשות כרצונם ולכן אינם מתחלקים לשלישית בשום כי אם בזוגות שזה השם הם שם העשר נטיעות אשר עליהם אדון שמושל הוא עלת העלות שאין אות

מרמ"זו לא גופו של אות ולא קולו:
וכל שיח השדה טרם יהי' בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח כי לא המטיר ד' אלהי' על הארץ ואדם אין לעבוד את האדמה. וכל שיח השדה ר"ל השדה הזה הוא שדה של תפוחים ולא היה בארץ העליונה וכל עשב השדה טרם יצמח לרדת בארץ השד' של רחמי' ולמה לא ירדו עדיין כי לא המטיר ד' אלהי' הם החכמה והבינה על הארץ כי עדיין הוא בכח בעבור שהאדם שהוא הת"ת אין ר"ל היא בכח ובגזירת הא"ין וא"כ מי יעבוד את האדמה ר"ל כל זמן שהיא בלא אדם היא אדומ' כי היא צריכ' לאדם לשומר' ולהשקות' וע"כ וכל שיח השד' וכל עשב השד' טרם יצמח עד שנברא אדם העליון ואחר זה יש לדעת שכל הדברים העליונים בהגלותם נגלה דוגמתם בעולם השפל ועתה כהגלה דוגמתם דע לך כי אין ספק כי כפי התעוררות שנעשה למטה כך נעשה למעלה וע"כ בהיות עולם התחתון בשלימות גם עולם העליון בשלימותו ואם ח"ו עולם התחתון אינו בשלימותו הנה הפגם שהוא עולה במסילה העולה כוכח העטרה ועולה למעלה ופוגם במרכבה העליונה וזה הפסוק בזה הדרך הוא מראה כך כל זמן שאדם הגשמי לא היה לו עזר ולא נתחבר עם זוגתו פנים אל פנים אע"פ שהמרכבה הוא למעלה מ"מ השלימות לא היה נראה במרכבה עליונה עד עשות התעוררות למטה וא"כ כוונית שפי' היא כך וכל שיח השדה הם ו"ק עדיין לא השפיעו בארץ בעבור שלא המטיר ה' אלהים שהם חכמה ובינה על הארץ כי האדם שהוא הת"ת אינו בא לו השפע מאין. לעבוד את האדמ' שזולתו הוא אדומ' וכ"ז עד עשות התעוררו' למטה אז יתוקנו הצנורו' למעלה והמרכבה בשלימות. וראה הכוונה אמתית מהמשכן שהיא דוגמת הבריאה וכתיב הוקם המשכן משמע משכן אחר הוקם עמו וכל זמן שלא הוקם התחתון לא הוקם העליון כן הדבר בזה הענין בא וראה העליונים צריכים לתחתונים וברוך מאריך אפי' ואינו מחריבו. א"ל ר' מכלך שכל שיח הם ארזי הלבנון איזה שיח נטיעה אחת א"ל וכל כתיב יאמר כל שיח מאי וכל א"ל אם היה אומר כל שני נטיעות לבד לכן אמר וכל להורות הו' שהם ו' נטיעו' א"ל יאמר ושיח השדה היינו ו' נטיעות א"ל אם הי' אומר ושיח הייתי אומר שלא בא הו' אלא לומר לך איזה שיח הוא הו' שהוא תפארת לבדו ולכן אמר וכל שכל ריבוי וכמה ו' נטיעות א"ל ר' מהו השדה א"ל בני הוא הארץ וקוראה שדה שהיא שדה תפוחים שהם זרועות עולם א"ל ר' ויאמר שדה א"ל בני כמה פעמי' אמרתי לך שזה השדה הכל אוהבים לטייל בו וגם שאם הוא עמהם א"ל ר' יכתוב אדם אין מאי ואדם א"ל אדם הוא נגלה והוא נסתר והוא ר' ומשך סו' א"ל
רצי

רבי מהו אין א"ל העטרה נקראת אני והכתר נקרא אין וזהו אני ראשון ואני אחרון א"ל ואותיות אי"ן בזה רומזים א"ל א' בכתר י' בחכמה ן' בבינה ונעשו שלשתם ראש אחד ונקראו אין לבנין הבגד מ"מ הא' משמש עם י"ן והוא נעלם מכולם. ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה ראה והבן כמה אוהבת ומשתוקקת הכנסת את הזכר ואד היא העטרה ומתאוה לעלות אל מקור הגנוז כענין ישקני מנשיקות פיהו ואח"כ והשק' את כל פני האדמ' ר"ל את כל פנים האדומים מצד הפחד וראה והבן מה מעלה יש לו לזכר מן הנקבה לענין השפעה א"ל שומו שמים על זאת ומי יכול לסביל ולשמוע הלא כשאמר ואד יעלה מן הארץ משמע שהוא אד הוא דבר אחר מן הארץ שאם תאמר הוא הוא יאמר והארץ יעלה א"ל הרי כאן שני ענינים הא"ד הוא היחוד ואד הוא תפלת העטרה והתפלה הוא היחוד ועלת ואד בני א"י ועולה ומבקש ברכ' ויורד ומשק' את הפני' האדומי' וכל זה כשתפלת הארץ הנשמי' ויחודם עולה למעלה אז האד העליון עולה למעלה כעין עשן הקרבן ועל ידי זה עושים שלום למעל' ומתחברים זה עם זה והשלימו כל דבר זה ואלו לא עשו התעוררות למטה כנסת ישראל איכה מתעוררת לקבל מלמעלה א"כ במעש' התחתוני' כשלמו למעל' א"ל ר' יכתוב אד יעלה מן הארץ והשקה את האדמה מאי את כל פני האדמה לומר לך א"ת הוא פני כ"ל שהוא היסוד ונקראת האדמה :

וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה: וייצר מי הוא היוצר יהוה אלהי' הם הזרועות האדם הוא הת"ת עפר מן האדמ' מן המדה שהיא אדומה הוא הפחד ומקבל משם דין ורחמים ויפח באפיו מי הוא המפי' הוא הכ"ע שהוא נשמת חיים נשמה לנשמות שהשפע לבנין חיים וברכה ושפע ויהי האדם הוא ת"ת לנפש חיה ר"ל הת"ת היא נפש העטרה הנקראת חיה: א"ל ולמה וייצר בב' יודין א"ל בני העלים יצירה אחת וכאלו אמר ויצר ויצר הרמיזה אלא בי' הוא יצירת הזכר ויצירת נקבה והם ד"ו פרצופי' הנק' אדם א"ל מאי את וגם למה ה' האדם א"ל את ה"א העטרה ה' האדם הבינה שמחה באלילות בן זכר א"ל ר' והלא הרמיזה בי' אחת של וייצר א"ל בני אלולי את שומע אני וייצר אדם אחד לקבל משני יודין הם הזרועות לכן אמר את א"ל ר' השתא דאתית לה כי למה כת' וייצר בב' יודין וכבר כתיב א"ת הרומז לנקב' א"ל יגער ה' בך השטן אי לאו ב' יודי"ן הוה אמר אני שקבלת הזכר והנקב' מי' אחד הוא הזרוע הימין לכן ב' יודין לב' יצירות לקבל שני יצירות מן הזרועות א"ל מאי ויפח באפיו א"ל באפיו היא העט' תשלום הבנין שם האדם להיותה לנפש חיה: וראה והבן יו"ד של וייצר רומז לאחד יהו"ה ולאחד אלהים והנה לך צורה בתוך צורה הלא תראה אלהים שהיא העט' היא בתוך יהו"ה שאמרתי כ"ו פ"ו שהפ"ו בתוך כ"ו כענין כ"ף ו"ו ועולים יהוה אלהים א"ל מאי עפר א"ל ברא את האדם עפר להיות האשה מוכנת להפריד ולהתחבר ואם תעלהו במחשבתו הוא ש"ן והשן בשמת תחליפהו בא"ת ב"ש הוא זוג לת"ת ואם תהפכהו הוא פרע גדל פרע שער ראשו א"ל ר' א"כ יכתוב ויהי אדם לנפש חיה מהו האדם בה' א"ל היא ה' שכינה שנתן חיים לאדם מכח כת"ר ועליונים ותחתונים תלויה בהוא נשמה וממנו מתקיימים תהו ונשמת שדי תבינם הדו פרצופי' א"ל וחיים למה בטעם אתנח א"ל באת חיים באת חן. א"ל ר' ההוא אדם הוא תפארת והוא נפש לחיה שהיא העטר' א"כ יאמר ויהי אדם נפש לחיה א"ל בזה הפשתני ולא אדע לעולם מה ענין זה שלא אמר לחיה א"ל א"כ אם לא הייתי שואל בדעתך הי' לבלוע אותו א"ל וכי נוכל לומר על מה שהוא דבר שאינו דבר אלא אומרו לדרך סוד אבל תעיין ותשכיל מה אמר אם הי' אומר נפש לחיה משמע שאדם מוריד לה נפש ועומדת במקומה ומחיה את העולם לא זו הדרך אלא לנפש חיה ר"ל לנפש עולה חיה ומעלה אותה הנפש שהוא הת"ת ממדרגה למדרגה עד מדרגה העליונה וזהו להורות שמקבלת דרך הסדרה מכ"ע: וראה והבן דיוק הכתוב כי מאד הוא דק כי עליוני' ותחתוני' מזו הנשמה מתקיימים וראה שהמפריד החיה מן הנפש מפריד הנשמ' העליונה מן הנשמות ומוליכה בחוץ והעניים והאביונים מבקשים מים ואין אוי לכם מבעלי התורה אם לקב"ה כך לבשר ודם על אחת כמה וכמה :

ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם וישם שם את האדם אשר יצר: א"ל ר' ולמה הפסיק הענין ולא אמר מיד לא טוב היות האדם לבדו א"ל בני צורותיו של אדם היכן הם למעלה בגן עדן העליון וקודם שחטא צורותיו של אדם לשם. ואחר שחטא במחשבתו הרעה קצץ בנטיעות מג"ע וע"כ סידר כאן ענין ג"ע לומר לך צורתו וקלקולו משם א"ל תימה גדול מאד שהרי פירוד הצורות קדמו קודם חטאו שהרי כתיב פרו ורבו ורדו בדגת הים משמע שנפרדו הצורות ואח"כ חטא האדם וע"כ הוא ר' להודות בדברי דאל"כ במאי חטא אלא ע"כ נפרדו הצורות. ולקח כ"א לעצמו ולא חטאו גם פירוד הצורות וא"כ במקום שאין חטא קב"ה למה הפרידם יהיו הד"ו פרצופים חיבור א' ואדם אחד א"ל אלולי שאמר אליהו ז"ל בזה הדבר והשיב לי תשוב' הייתי מתביים. א"ל ומאי אמר לך א"ל תבי א"ל אדם הרוחני הי' עם בת זוגו אדם א' ואדה"ר חשב במחשבתו הרעה להפרידם והמחשבה קשה ויפרדו ולא עשו מעשה וכשנפרדו

וכשנפרדו למעלה נפרדו גם למטה. ואחר שנפרדו גם למטה כענין כי מאיש לקחה זאת מדה כנגד מדה עשה גם במעשה וקיים מחשבתו הראשון ומ"מ עונש המיתה לא בא אלא עד עשות המעשה. הא לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו. א"ל והלא הגורם כעושה שאחר שזה יושב ומגרמתו מתקיים עבירות הלאו מפני שאינו מוכה למה לא ילקה א"ל בני אין לוקין עליו בב"ד של מטה אבל בב"ד של מעלה לוקין א"ל אדה"ר למה לא נענש עונש מיתה על מחשבתו. א"ל שלא הזהירו בהתראה א"ל ויתרו קודם המחשבה א"ל המחשבה בלי פועל אין מזהירין ואין עונשין כי הם דברים שבלב. א"ל למה נאמר ויטע ולא נאמר ויצמח. א"ל בני היינו דכתיב ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע שהנוטע צריך נטיעה. א"ל ר' איך היו הנטיעות הללו ואיך היו גדולים או קטנים א"ל בני נכח היו ועקרן הקב"ה ושתלן בג"ע ומלת העקירה היא שמחשב'. וגדלים במקום הנטיעה וזה שארז"ל ישבעו עצי ה' ארזי מהו ישבעו חייהם ישבעו מימיהם ישבעו ממטעתם ר"ל שכל שנה מקבלת משנה שלמעלה ממנה. והנה הנטיעות שלנו הם הם הנטיעות הנקראים נטיעות וארזי שלבנון וזהו שארז"ל אשריהם הצדיקים שהם מדמין הנטיע' לנוטעי' הצור' ליוצרה ויוצרן ונוטען הוא האין כי משם נאצל הכל וגם הד' יסודות נאצלו משם שנא' כי יש לכסף מוצא הרוח מן האויר הקדמון והמים מן מים העליוני' והאש מן האש והעפר מן עכירת המים והם ג' אמות וזהו מאמרם שמים מהיכן נבראו מג"ע שגן הזה הוא שהמלכות מתקבלים שם והם הזרועות שבאין בגן ע"י הרי בעדן שורש הגן הוא בעדן. שהעדן היא חכמת אלהי' וזהו מקדם שהעדן הוא מן הוי' ראשונ': וישם שם את האדם אשר יצר האדם הזה הוא ת"ת ועומד באמצע הגן א"כ הגן הוא היסוד שהוא גן הזרועות וכשם שהיסוד הוא גן לזרועות כן העטר' הוא גן ליסו"ד ולת"ת ולכל הספירות. כענין שנאמר גן נעול אחותי כלה וקראו נעול כי הי' פרוץ וצריך גדר והשקא' ועבוד' וזהו לעבד' ולשמר'. וגם גדרה בשוקיים כלה והוד ושלמתי' הם שרי האומות ומשפקי' כלם הנהר היוצא מעדן והאדם בתוך הגן כענין כי שמי בקרבו. ויצמח ה' אלהים מן האדמ' כל עץ נחמד למרא' וטוב למאכל ועץ החיים בתוך הגן ועץ הדעת טוב ורע. ראה עתה והבן כי אחר שנטעם קודם הצמיח' בארץ. הית' העטר' אדומ' וזהו ויצמח ה' אלהים מן האדמ' כל עץ נחמד למרא' ר"ל כל הוא היסוד עץ הוא הת"ת ולמהו בעטר' וקודם למיתקן הית' אדומ' נחמד למרא' ויהי יוסף יפה תואר ויפה מרא' ויוסף ויעקב שוים. ועץ החיים בתוך הגן הוא אי ו' שנעשה אדני הוא י"ה שבשם אלהי'. ועץ הדעת ר"ל שמכריע שמקבלים מהזרועות והוא ידע טוב ורע. א"ל ר' ומהו וטוב למאכל א"ל הוא שנא' ורבקה אוהבת את יעקב. א"ל ר' ולמה ועץ החיים א"ל ה' בינ' חיים חכמ' והו שהרמיזו שכל מימי בראשית מתפלגין תחתיו כי משם קבלת הכל הוא שנא' והחכמה תחיה בעליה כי משם מתחלקין המים ובאים לכמה ליכודות שהוא הנהר הנגדר והמשק' כל המלכות בגן:

ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים: א"ל ר' מהו ונהר א"ל לשון נהירה א"ל אותו האור מהיכן יוצא א"ל מעדן הוא חכמת אלהים היוצא בבינ' ומאיר' לכולם. א"ל ר' א"כ יאמר ונהר משק' מאי יוצא. א"ל בני אם הי' אומר משק' פעמים משק' פעמים אינו משק': לכן אמר יוצא שאינו פוסק מלהאיר שאור ושפע שזך והטהור תמיד מתפשט במדות שהם גן. האמת פעמים בריבוי פעמים במיעוט מ"מ לא מיעצר-אהו שהרמיזו רז"ל שהטל לא מיעצר כענין שנא' ונהר יוצא א"ל ר' והלא נשאו וההכו ואמרו שהטל מיעצר כמו שכתוב חי ה' אם יהי' השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי א"ל בני לעולם שהטל יורד עד העטר' הוא טל ואם בני אדם אינם כדאי הוא מתהפך לל"ט כי העטר' הוא הדין והוא משפטה והכי אמר אליהו ז"ל יתהפך הטל ויהי' ל"ט ונמצא שזה מיעצר וזה לא מיעצר וראי' ושבן ונהר יוצא מ"ה אות קטן ונעלם מכל האותיות להשקות את הגן זה הוא העטר' גן הוא היסוד והי' לארבע' ראשים זהו ד' שהוא נעלם הי' כי היו"ד נעלמו ו"ד ואמר שגם הגן שהוא היסוד ישפיע לגן שהוא הד' והנה גם שניהם ביו"ד א"ל ר' א"כ יכתוב והי' לארבע' מהו ראשים א"ל אלה הם הארבע' ואבות שבינ' המקבלים ממרכב' העליונ' והם גדולה גבורה תפא"ת עטרה א"ל מהו מלת ראשים א"ל אותיות ש"ר אש ר"ל המעוררים א"ל ולמה נכתב ומשם יפרד בו' יכתיב משם א"ל משם רומז בעטר' והו' עמו באם הי' אומר משם יפרד א"כ אתה נותן יד לפושעים הלא לעולם הו' עם מבנ ומשניהם ישתו וירוו שלמט' מהם א"ל ר' ומאי פירוש יפרד א"ל לא ראית מימיך ירדף זהו ירדף אויב נפשי וירמוס לארץ חיי וכבודי לעפר ישכן סלה ר"ל אז העטר' שהוא כבודי לעפר שהיא הבינ' תשכן סלה:

שם האחד פישון הוא הסובב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב וזהב הארץ ההוא טוב שם הבדולח ואבן השהם:

ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש:

ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההולך קדמת אשור:

והנהר הרביעי הוא פרת: שם הא' פישון הוא חסד עולם שסובב את כל ארץ החוילה אשר שם הזהב שהחיל' הוא הפחד אשר ממש נאצל שנאמר שפחם את חום והכה חיל' מגזירת חום ושכיחם מדין כחם ופישון הוא החסד שסובב

הסובב החוילה הוא הפחד כי גבוה מעל גבוה שומר ובחוילה שם הזהב שנאמר מצפון זהב יאתה זהו הנהר הראשון. והשני הוא גיחון המקבל המשכ' מן החסד. והנה הפחד שהוא גיחון מקבל מן החסד שהוא פישון והג' הוא תפארת ישראל ההולך קדמת אשור ר"ל מזרח כ"י שהיא מעוטרת ממנו. והרביעי הוא פרת הוא כ"י א"ל ר' מהו פישון א"ל מלשון ריבוי שהחסד משק' כל הבנין א"ל ר' אם תוכל להראות לי בכח שהחסד האציל הפחד ובתוכו ה' בכח א"ל ברוך שהכה אותך בעורון גדול כזה פישון הוא אותיות פ"ו ישן מלמד שבו בכח א"ל פ"ו הפ' הוא העטר' והו' הוא ת"ת ונעשו שניהם מלה אחת פ"ו מי הוא המחברם הוא החסד וזהו פישון. ועוד תמלאהו פ"ה יו"ד שי"ן ו"ו נו"ן אותיות שניות עולה ג"ל והנה בו הדין הקש' והרפ' שהג"ל רומז בעטר' ויש לו אותיות שלישית ועולים לבדם ד"פ יהו"ה הם ארבע' רגלי מרכב' והיא המשק' את כולם א"ל ידעת בני מי הוא הממית ומבקש נפש משה א"ל לא א"ל תעלה פישון בחשבונו ועולה מת"ו וזהו כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך א"ל ר' ויש לו כח לזה הנהר להמית האנשים המבקשים נפש משרע"ה והלא הוא שאמר לו ישמעאל יחיה לפניך א"ל בני למי הי' מדבר אברהם והי' מבקש ממנו ממי שהוא למעל' ממנו א"כ הוא שגזר להמית וראה פישון הפ' היא העטר' כאחז בי' שהוא החכמ' ומשך הו' שהוא היסוד כאחז בש' שהוא בינה והנ' שהוא הת"ת גם הוא כאחז בבינ' והאיך לא יהרוג השוכחי' א"ל אחר שאמר והי' לארבע' ראשים יאמר הא' פישון והב' גיחון ואל יאמר ושם. א"ל בני הפכהו והוא מ"ש ר"ל לא מ"ש מתוך האוהל אם רב ואם מעט. א"ל ולמה אמר הסובב ולא אמר ההולך א"ל מצד הפחד צריך שמירה כי עליו נאמר אף חובב עמים והחסד מסבבו ברחמים כחומה הסובבת את יושבי' א"ל מהו את כל ארץ יאמר הסובב החויל' א"ל כשם שהפח"ד צריך שמיר' כן העטר' ויסוד הנקראים א"ת כל צריכין שמירה מן החסד כי הם ארץ החוילה שהוא הפחד שכן כתיב ביסוד לפניו ילך דבר וכל כוחות החיצונים מסבבי' אותו הם השערות שבמצו' א"ל ומהו מלת החויל' א"ל ק"ד א"ל על הק"ד אני שואל א"ל החויל' עולה ק"ד א"ל מהו ק"ד א"ל משם כאללה הס"ם ותנ"י וניעו"ר ולילי"ת כי כולם נאשים לפעוכים מצפון תפתח הרעה ומכאן שהוא לשון כח"ש א"ל הפכהו לי"ה חוי"ה א"ל מהו אשר שם הזהב א"ל בני הכל ממלך העליון והוא גזר להיות השפעת הפחד הנק' זהב בעטר' הנק' ש"ם ואש"ר הוא הכתר הוא כ"ע א"ל היינו חויה לה א"ל שם ברמז וכאן מבואר ואמר את ארץ החויל' א"ל בני זה הש' האציל האדם והנה יעקב בן יצחק א"ל האיך תוכיח א"ל ה' בכללו עולה אד"ם א"ל כזה לא שמעתי א"ל ה' ראשון וה' אחרון וה' נעלם כלל הב' הה"ין עולה אד"ם ומלת שם מה מורה א"ל הפכהו והוא מ"ש ר"ל כשהחסד שם בעטר' החויל' מ"ש משם ומלת הזהב מה מורה א"ל הז' מורה במדת החסד שהופך פניו לכל הז' הה' הוא אחר הז' ורמז הה' בפחד יצחק והוא כסא לחסד זהו הה' אחר הז' והב' לומר לך אע"פ שזה כסא לז' חכמת אלהים הנק' ב' הוא אצילתם זהו לי הכסף ולי הזהב והי' מן הדין לומר לי הכסף והזהב ולמה אמר ולי אלא הכסף מצד ימין וזהב מצד שמאל איזה משניהם יותר בחפש' של ימין א"ל א"כ זה ירוה העניים והאביוני' ויכניסם בנחת כי העניים האלו קודמים להם העונות ואם שמחים בחלקם שלערם לנח נפשם כענין איזה עשיר השמח בחלקו אשר הקב"ה מפרנסו מצד החסד ולא מצד זכותו א"כ עליו נאמר ימינך יי' נאדרי בכח ואם איננו שמח בחלקו לנח נפשו אלא צועק אחר ממונו נפשו תדחה ותאבד והוא פקדון השם אז ימינך ה' תרעץ אויב ומי הוא זה הזהב שנמסר בידו לאבדו ונק' שמו זהב השעול' י"ד והנה יד ה' הויה במקנך ומי הוא הגוזר ב' בראשית הוא חכמת אלהים והי' כסא לז' וזהו הה' יש לו ה' נעלם והוא בתו של חסד ואחר שכלטיירי' בבית החסד היא מוכרחת להיות טובה ורעננה ונעימה ושלימה ועליה נאמר כולך יפה רעייתי ומום אין בך ואחר שהיא בת מלך למי ישאנה ודאי מבקש בן מלך להשיאה השיאה לבן מלך הוא בן בנו והלבישה אבנים טובות ומרגליות שם הגדולה ואבן השוהם ראוי לבן מלך לאהוב אותה אבל מה יעשה לשבת עמה תמיד כל היום א"א להכיח' ולאלה יכעוס אביה מה עשה חלון בינו לבינה וכל זמן שצריכה היא לבעלה או בעלה לה מתחברים דרך החלון וכן אם היא לאבי' או אבי' לה ג"כ מתחברים דרך החלון ואפ"ה משבצות זהב לבושה ששפע הפחד אליה לעולם ועם כל זה וזהב הארץ ההוא טוב שהת"ת נקרא טוב ומשך הו' לעולם עמה ואינם מניחי' אותה עם הזהב לבדו א"ל עד מתי תדבר אדבר גם אני אמת כי טוב רומז בתפארת והו' של וזהב רומז למשך הו' א"כ ההוא למה נכתב בו' ונקוד בחירק יכתוב ביו"ד א"ל הו' וזהב והו' ההוא רומזים בו' ומשך הו' וטוב הט' ביסוד והו' בת"ת ומאין להם הכח להיות כונסים זהב היורד בארץ וב' חכמת אלהים זהו טוב שבכל זמן שאתה מוצא להם כח צריכין להעיד מאין להם הכח ומהו שם הגדולה א"ל בני אלה מ"ט שערים שנגלו לעטרה ולמדה למשה א"ל והעטר' לא השיג' בן א"ל השיגה אך למשה לא גלתה וזהו הגדולה שנאמר הר' מהאולם כי אחר שמ"ט שערים שם א"ל שיכתוב הר' ומלת הגדלה עולה מ"ט ואב"ן השהם עולה מ"ן הם הו' ומשך הו' ומתחברים ובאים בעטרה ולכן באי"ת ב"ש נ"ן מתחברים בשוהם ר"ל מאין מתמלאי' הנ"ן מהשוהם

היא

היא הבינ' הוא שנא' אבני שוהם ולמה קרא את שם הנהר השני גיחון והלא חוילה שמו א"ל בני על שם העתיד קראו גיחון כי צופה ומביט שהנחש הכאללת מפחד יפתה לחוה אלא שמניחם לבא לידי הנסיון שזו השמיעה כולה נסיון ועל שמסית שלא ברשות הב"ה יקללוהו זהו גיחון על גחונך תלך ונקרא הנהר גיחון על שם אליליו א"ל ר' אמרת לי שנהר הוא לשון נהורא וזה הנהר הוא חשך ואם שחורה א"כ איך תאמר שהנהר הוא לשון נהורא א"ל בני נהיר לטובים וחשך הוא לרעים. הלא תראה שנהר הסובבו הוא גדול ומאיר ומאורו יתן לו להאיר לטובים וחושך הוא לרעים. הוא הסובב את כל ארץ כוש שכשם שפישון סובב ושומר כן גיחון סובב את כל ארץ כוש ונקראת העטר' כוש מצד גיחון הסובבה. ושם נהר השלישי חדקל הוא תפארת ישראל זכר ונקבה דוגמת חדקל שהוא כולל זכר ונקבה שהת"ת אליו השלום והידיעות א"ל ר' למען קדוש ישראל אמור לי למה שינה למעל' בשני נהרות אמר הסובב וכאן אמר ההולך א"ל עד עתה הייתי עונה ומעתה איני עונה לך א"ל ולא בדברים אחרים א"ל דברים אחרי' אמור חוץ מזה א"ל ובזה מה מעכב א"ל הסוד תלוי במרכב' עליונה א"ל איך א"ל טיפש כמדומה לך לדעת א"ל רשות בידך א"ל בני א"כ אמור אותו לפנים א"ל ר' כלי בלא יד מה מועיל א"ל בני דע לך שאם לא הי' הסוד עמוק הייתי אומר לך א"ל ר' חייך אל תניחני בחוכא' א"ל בני היכן הולך נהר חדקל קדמת אשור היא מזרח היא כנסת ישראל המעוטרת מן המזרח והוא כמער איש ולויות ר"ל כמערה בלויה שלו והאיך יאמר הסובב א"ל מה לשון חדק"ל א"ל אותיות ק"ל יח"ד וק"ל עולה סינ"י ר"ל שסיני רוצה ואוהבת ליחוד הת"ת ועוד בני חידק"ל מורה חי"ל ד"ק וד"ק הוא ד' פעמים יהו"ה ור"ל החיל של העטרה שלוחמת עם האויבים שם המרכב' העליונ' א"ל ר' כלל הח' מה מורה א"ל עולה ל"ו זה ד' קוינו ל"ו והשכינה עמו כי עולה למ"ד וי"ו אלהי"ם א"ל ר' והי' מה מורה א"ל קח כללו ועולה כ"ה לרפהו עם כלל הח' ועולה ל"א זה הכלל אמר לכה לא מן התיב' ר"ל תיב"ה היסוד הוא חידקל ואמר לו לא ממני ומלת ל"א מלשון אלילות והכה הו' האליל הו' א"ל והד' מה מורי' א"ל רביעו הוא ו"י וי לי"י לעלמא כשהת"ת יוצא ממדת הרחמים וכשיתרבע כלל הד' עם הי' עולה ע"ד כשאומר ד' פעמים י"ו עולה ע"ד זהו יד העדי"ם תהי' בו בראשונה להמיתו שהעד ממהר לעשות דין בעולם א"ל ולמה אמר ההלך בלא ו' א"ל ברוך שעשה עולמו מעורב חכמים וטפשים מי הוא ההלך הו' א"כ איך יכתוב הו' א"ל ר' והנהר הרביעי הוא פרת ולא אמר ושם ולא אמר ההולך ולא הסובב א"ל ושם אין צריך כי היא נקראת שם כמו שאמרתי לך מתהפך מ"ש ואיך יאמר הסובב כי הוא מסובב מכולם וכן הולך והמעין שם פוסק שכל היורדים מהמעיין אשר לא יכזבו מימיו כולם הולכים שם הוא שנאמר כל הנחלים הולכים אל הים וכו' והם ג' נחלים אבל זה הנהר יחרב ויבש בזמן הגלות א"ל ולמה לא אמר הנהר א"ל בזמן שהו' שמו הוא פרת שמימיו פרים ורבים ובזמן שאין הו' אז ונהר יחרב ויבש זהו הצדיק אבד ואין איש שם על לב כי כאשר נחסר הצדיק מן הנהר אז ואין איש שהוא הת"ת שם על לב אז העניים והאביונים מבקשים מים ואין ר"ל מי החסד ומי הנהר הנקרא אי"ן :

ויקח ה' אלקים את האדם ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה א"ל ר' איך לקחו מן היד או מן הגוף הלא קראו קריאה בעלמא מהו ויקח א"ל בני ה' אלהים הוא זוג הראשון א"ל ויקח ויקחו מבעי לי' א"ל ה' גזר ולקחו אלהי' ור"ל המשיכו בארץ לעבד' בהשקא' ולשמרה מלינק מכוחות הטומאה ואם אדם הגשמי הנמצא בארץ הגשמי' עובד בנאמנות גם האדם הרוחני ישמרהו ויעבדהו. ואם ידעת בני מהו לעבדה ולשמרה היית יודע מהו תעבדון את אלהים על ההר הזה א"ל א"כ שוים חייך באר לי א"ל דע לך שכל הקרבנות הם העבודות כולם באים אל ההר הזה לקבל הקרבן שהשכינ' מקבלת תחלה מן הקרבנות ואח"כ כל הכחות שלמעל' ממנ' א"ל ר' ומהו ולשמרה א"ל שמור את יום השבת לקדשו ולא תביא אתנן זונה אל ביתך א"ל מהו אתנן זונה א"ל הלילי"ת נקרא' זונה ולא תבא אתננה אל ביתך :

ויצו ד' אלהים על האדם לאמר מכל עץ הגן אכול תאכל א"ל מהו ויצו א"ל כאן ז' מצות שכלעות אשר כולם תלוים באילן העליון וזה ויצו זו הוא ע"ז שנאמר כי הואיל והלך אחר הלו וזהו ע"ז שלא לקצץ בנטיעות ה' זו ברכת השם שנאמר ונוקב שם ד' והכוונ' כפר בכל עשר ששם יהו"ה כולל כל העשר אלהים אלו הדיינין שנאמר אלהים לא תקלל שאם אינו רודף אחר הדין כפר בתורי' שבעל פה שהוא הדינים. על האדם זו שפיכות דמים שנאמר שופך דם האדם באדם דמו ישפך והכוונ' שהמקצץ נטיעה אחת מן העולם כמקצץ אבר מאברי האדם שופך דמים. לאמר זה גילוי עריות שנאמר לאמר הן ישלח איש את אשתו לא תתייחד עמה לבדה כענין אחר במטטרו"ן רק צריך ליחדה לאין סוף שלא יהי' נרגן מפריד אלוף וזהו שאסור להתייחד עם אשת איש לבדה אלא כשהיא עם בעלי' שלא יחשדוהו בגילוי עריות. ודע לך זה בכל מקום שכתוב לאמר בכל התורה כולה מדבר באשה היא העטר' וזהו אב לכולם. אכל תאכל ולא אבר מן החי ולא גזל זהו שלא לגזול אבר מאברי האילן כענין שנאמר גוזל אביו ואמו כירבעם שגזל וכן אבר בעודו חי. ועתה שמעת כסדר כולם :

עבוד'

עבודה זרה. ברכת השם. דינים. שפיכת דמים. גילוי עריות. גזל. אבר מן החי:

וראה והבן שהעובר באחת מאלו כאלו עובר בכולם:

מכל עץ הגן אכול תאכל. דע בני שהקדוש ברוך הוא אמר לאדם ונתן לו רשות להיות הכל ביחוד ושלא לעשות בצורה אחרת רק לאכול מכל עץ הגן ביחוד הכל א"ל א"כ כל הדברים האלה הם חול ולא קודש אמר לו בני מאחר שעשיתם חול תעשם קודש והוא מאמר ראשון לתפארת שהוא אדם. מכל שהיא הבינ' עלמ' ונתוסף במ"ם להעלות' באות ל' היא הבינ'. עץ הוא חסד עולם. הגן הוא פחד ולקבל מזה ומזה. אכל ר"ל תינק והנה הכל ביחוד וכשם שהציוי למעל' כן הציוו למטה. וראה והבן מה אמרה הבינ' לתפארת ועץ הדעת הוא עץ החסד שלו והוא בינה הנקרא הדעת טוב ר"ל שהוא טוב ורע לא תאכל ממנו שאין דבר רע יורד מהחסד רק תאכל מן החסד טוב ומן הפחד רע שניהם ביחוד כי ביום שתינק רע מות תמות יפסקו הרחמים וזו מיתת המדות כענין ויעקב איש תם תמות שלמטה ממך רק כפי הסדר כן תינק ביחוד הכל וידע הקב"ה שהשמיט' הזאת בה מות ובה חיים ואצילות התפארת כאצל שלא יפסק ממנו הרחמי' והכווני' בזמן שמטתו ולא בזמן שמטה אחרת ראה והבן שכן נצטוה גם אדם הגשמי ועץ הדעת כאן מלת ועץ הדעת פירושו עטר' שהיא של הדעת הוא התפארת טוב ורע מקבל מהת"ת הנקרא טוב ומהפחד הנקרא רע ואמר לא תאכל ממנו ומלת ממנו מורה מיעוט ור"ל לא תכוין אל המד' ההיא לבדה כי היא אוהבת יניק' מן האילן ומות וחיים תלוים בה ואם תקחנה מיניקת' שהיא החיים תשאר המדה עם המות ותמות מדה כנגד מדה אתה גרמת הסתלקות החיים ממנה ונסתלקו חייך ממך ומה שאמר מות תמות הא' לאדם הגשמי והשני הסתלקות החיים מלמעל' והי' מן הדין לומר מות מות ואמר תמות הת' דגוש' ורומזת בגבור' כשהוא בדגש אין שם רק מיתה והרי כאן ג' מיתות א' למעל' וב' בגשמי מיתת עכשיו וב' מיתות גם מיתת הגלגול שיתגלגל וכשבא זה האדם ופיתהו באשה ולקח המדה שהוזהר עלי' מיד נסתלקו הרחמים ונגזר' עד סוף השמיט' להעשות כמשפט הזה פעמים חיים ופעמים מות למעל' ולמט' וקב"ה ידע בכל אלה ועכ"פ אדה"ר לא עמד בציוו כי השמיט' צריכ' לכך להיות הכל באיש בנסיון שאם אינו כן אם כן יעמוד אדם הראשון לעולם לא ימות לעולם כי הנשמ' שנפוחה בו הוא מן השם לעולם נותנת לו חיים לעד והקב"ה לא כיון בזה רק בשמיטות התפארת כי הצדיקים בזמן ההוא חיים עולמי עולמים ואל תאמר א"כ למה ציוהו שאין נסיון אלא במצווים זהו אין עונשין אלא א"כ מזהירין את יהי' לך לאות הסתלקות הרחמים מן המדות אז נקרא עניים ואביונים המים משופכים והנה שאני מזהירך שזה הסוד אל יצא מפיך נשף בי נכתב בספר שמוהו בחדרי חדרים ובסתר שאם לא תעש' כך ולא הקיים דברי תדחה את הכל ממך ותשאר ריק ופוחז:

ויאמר ה' אלהים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. א"ל ר' זה העזר מהו א"ת אשה כבר ברא שנאמר ויברא אלהים את האדם ויברך אותם ויאמר להם פרו ורבו וא"ת שני פרצופים מחוברים והנקב' באמצעי' הזכר כל זמן שלא נפרדו להיות פירוד וחיבור שפעמים הזכר לבד ופעמים הנקב' עמו ואיך יאמר ויאמר להם פרו ורבו ואל תשיב לי דחוקים ועוד בעלי הפיוט אמרו דברים ורמזו באלו הסודות והיה שפעם אחת הלך אדם אחד ושאל לר' מי שיש לו בן והבן יש לו ב' ראשים ואביו חייב לפדותו מן הכהן וכמה יתן ה' סלעי' בעד הב' ראשי' או עשרה סלעי' ואם חייב להניח תפילין על כל ראש וראש או על א' מהם לבד וענה ר' ואמר גוזרני עליך אם לא תראני ומתה ראה והבן ר' מה ענה לו שדבריו קשים כחומץ לשינים וכעשן לעינים אם זה העני השואל אין לו בן כזה רק שואל לדעת ואפשר ששאלתו הוא סוד ובעבור זה יחייבנו גזירה אם יודע להשיב ישיב לו ואם אינו יודע יאמר שאינו יודע אבל עתה שהשיב לו כך מה יאמר השואל על דבריו של ר'. וראה והבן כי אדהכי והכי בא אדם אחד ובא ומצא את השואל בצער ואת סרי' במכוח' *ושמא גם לו נולד בן בב' ראשי' אפדנו בה' סלעים או כל ראש צריך פדיון ופטרו את השואל שהוא והלך לו שומו שמים על זאת אמור היש עול כזה אם לא הי' כמלא המעש' ולא הי' יכול להראותו הי' מקיי' גזירתו אלא ודאי אדם כמוהו לא הוציא גוזרני עליך אם לא שהבין שברון בדברי השואל וזה אני שואל מה רעה יצא מדבריו ואם תדבר כן א"כ למה פטרו ועוד מנא לי' לר' שהוא חייב לפדות השנים הלא אדם אחד הוא א"ל בני השטן חברני עמך דע כי אע"פ שנאצלו שניה' היו מבורכי' מבריכ' עליונ' כענין ויברך אותם ועתה אמר הקב"ה אעשה לו עזר כי האדם לא יעמוד בנסיון ועש' הקב"ה ציור של נגד הבריכ' כי ציור העזר הוא שאמר אך ציור הנגד עשה א"ל א"כ יאמר אעש' לו כנגדו. א"ל ההוא עזר למעש' אדם אמר וכך אמר אם האדם הוטב במעשיו עזר כלומר יבורכו מבריכ' העליונ' ואם לאו כנגדו ר"ל יקבל מכנגדו הוא הפחד ומה שעש' ר' בזה ששאל השואל שאל סוד ואמר איך הדין גוף אחד נידונ' ולא יפול פירוד עליהם או כך יפול פירוד ביניה' ושעון קודם שנאצלו כמו אחר ור' לא הי' כניא ושבר שמלעיג שהשאל' עמוק' והשואל לאו בר הכי ואמר גוזרני עליך שמלעיג חייב ואמר עד שתראני

*כי דל"ל ושאל גם לי

וכשבא

וכשבא המעשה מיד אמר עכ"פ כדין השואל והראו לו מן השמים בההוא שעתא שלא חטא השואל ופטרו השני ראשים שהרי אדה"ר במחשב' חטא תחלה ואם חטא בדיבור למה נתקיימה מחשבתו אעשה לו עזר זו השכינ' לקבל מאש וממים א"ל ר' מהו עזר א"ל בני הפכהו והוא זרע השפעת ת"ת בכנס"י ומכאן שהזרע יורד בזע"ר א"ל אתה אמרת אותו עזר מתהפך זער היא העטר' השכ' זער אנפין א"ל מכאן שגם הפחד משפיע אליו א"ל הוא שנא' כנגדו איזהו כנגד העזר הוי אומר זה הפחד שכן כנגדו עול' ג"ף והוא מגזרת ויגף. א"ל ר' א"כ למה אמר ד' אלהים ואח"כ אמר אעש' יאמר נעש' א"ל מה כתיב ויאמר א' אומר ולא' עוש' א"ל אימא ויאמר כל אחד אומר א"ל לא יהו"ה גוזר ואלהי"ם עוש' א"ל ר' מהו לא טוב היות האדם לבדו א"ל הפכהו ואמור היות האדם לבדו משפיע טוב ללא טוב אלא אעש' מעש' ללא טוב לקבל מכשכנגדו הוא הפחד א"ל ר' אמור לי אחר שכללי' העטר' ועד שבא להתחבר עם הת"ת פנ"ב ונראים שני' גוף אחד אז מה שם תקרא להם א"ל אדם שנאמר ויקרא את שמם אדם וכשהזכר לבדו והנוקבא לבדה א"ל אז נקרא הנוקבא חצי הגוף א"ל והזכר א"ל אין הכי נמי ואין הברכ' שורה בעולם אלא ביום שמתחברין והם אדם שלם ואז עליוני' ותחתוני' בשמח'. הראית בני מימיך שמח' גדול' יותר מזו רק בזמן שהמלכ' מתחברת עם המלך אז השמח' רבה בעליוני' וגם בתחתוני' כי אז המלך שלם אבל בזמן שהוא חצי מלך לא יצא טוב בעולם כי בחסרון לא יצא מילוי וכן הדבר בעולם חסר לא יצא טובה רק באדם שלם ובעולם שלם יצא הטוב הברכ' ונתעוררו חז"ל לומר סודות ורמזי' בדבר זה ואמרו השרוי בלא אשה שרוי בלא טוב שהטוב הוא חלון ואחר שהתפארת בלא אשה שאין לו רשות לתת לה ברכ' א"כ מה צורך לו בחלון השכ' טוב זהו שרוי בלא טוב. בלא עזר כי בעד העטר' יורד השפע בת"ת. בלא שמחה כי היא עלבון ואונא' כמו בזמן שהאש' אינ' אוהבת את בעל' והבעל את אשתו ואין להם רשות להתחבר עמה. בלא ברכ' במקום שאין שמח' אין שם ברכ'. בלא כפרה שזה לבדו וזה לבדה וים יניק' מכוחות הטומא' והכפר' ולשון קינוח כענין אכפרה פניו אקנא רוגזו והכל נרמז. בטוב אמר לא טוב היות האדם לבדו. בעזר אעשה לו עזר כנגדו בשמח' אמר ושמחת אתה וביתך בברכה אמר להניח ברכ' בביתך בכפר' אמר וכפר בעדו ובעד ביתו ותנא אחר הוסיף רמז גדול וסוד נפלא ואמר אף בלא חיים וכוונתו שמסתלקות השפע חסרון החיים והרמז ראה חיים עם האשה אשר אהבת ובא תנא והוסיף אף ממעט את הדמות שנאמר כי בצלם אלהים ומה כתיב בתרי' ואתם פרו ורבו והכוונ' מאחר שהיא הדמות והת"ת הצלם א"כ ממעט הצל' מהדמות כי שניה' משפיעי' בעולם השפל וגם שנו השלשונות שנאים אחרים ואמרו בלא חומה שאשה יושבת בשער ואינ' מנחת שום נח מכחות הטומא' להכנס כענין נקב' תסובב גבר ואחר שאין לו אשה נכנסים כחות הטומא'. בלא עושר שנאמר אשת חיל כו' בטח בה לב בעל' ושלל לא יחסר והכוונ' כשהלב שהוא עטר' עם בעל' לא יחסר שפע וברכ' מלירד בלא עטר' לבעל' שנאמר אשת חיל עטרת בעל' והכונ' כשהיא כלול' עם המרכב' העליונ' אז היא עטר' לבעל' ודע כי שמה עטר' ורצון ובית. וראה והבן סוד זיוג אדם באשתו כמה גדול הוא כשהוא לש"ש ולקדוש' לא כאלו שחוזרי' אחר הממון ואחר היופי ואינם יודעים אחרי שכך הוא ימות או הוא או אשתו או בני' שמוליד ממנ' ואינו יודע שאם הוא ת"ח ואינו בשלימות עם היסוד לעשות התעוררת באים אליו אנשים רעי' וחטאי' ושוכנים בביתו ואז אוי לרשע אוי לשכנו כי קרי' בי' לשכנו כי מאחר שהעליונים בחסרון והוא אינו מכוין למלאות כי זה צריכין ממנו מוכרח הוא הדבר לבא אדם חסר בעדרו (ולא זה דוקא אלא שהוא ת"ח) ומזכירין עונו כי הרא' הענף שאינו ממין השורש ומרננים אחריו לומר שאין השם אוהבו ואינו אוהב תורתו והפך בעם הארץ בהיותו שואל ודורש בעניינו ונאמר לו סוד הזיווג ונשא אשה לש"ש וכוונתו לקיים המצו' לא לצורך תאוותו הקב"ה שולח בעדרו אנשים צדיקים וטובים ומראין לו דרכי השם וגדול מזה שבנו ת"ח והוא ע"ה קים קים קריא כי בהיות העולם רואים שאין הענף כשורש אז חוקרים ודורשים מה הוא הסב' אלא ודאי רצה אלהי' את מעשיו ואימתי בזמן שמתייסר עם בנו ולומד תור' מפיהו ומקיים מצות השם הוא שאמרו רז"ל בנו והוא רבו אם הוא חייב לכבדו אבל אם הוא אינו שב בתשוב' ואינו מתייסר עם בנו כ"ש שהוסיף על חטאתו פשע מ"מ טוב הוא שזכה ונשמעת תור' בביתו אבל אם הוא ת"ח וכיון בסוד הזיווג אזי יצא משרשו ממש ענף כמוהו ואז מעשיהם טובים אשריהם שזכו בזה לפני השם ואם הוא עם הארץ ונושא לשובע נפשו או לשם ממון אז שולחים לו ענף משרשו וטמא טמא יקרא עליהם חרקו רז"ל שיניהם ואמרו להרגם ולקרעם כדג מגבם אוי להם עמי הארצות מבעלי התור' ומבעלי המצות ומרבים בדור עזי נפש טמאים בערלתם כי הפרו בריתם. מה לכם אנשי אמת עם הארץ והטומא' כמה גדול כוונת הזיוג אל תגשו עמהם שובו לאהליכם כי אין המצות לבטלה רק למטה ולמעל' הם לצורך ולפני' אבאר לך בע"ה ענייני הזיווג והקדושין והחופ' וכל דבר:

וייצר ה' אלהים מן האדמ' כל חית השד' וכל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו וכל אשר יקרא לו האדם נפש חי' היא שמו: דע בני שהשד'

שהשד' הוא שדה תפוחים פעמים רומז בעטרה ופעמי' רומז בפחד. וכאן שאמר חית א"כ השד' רומז בפחד והסמיך החי' שהוא עטר' אל שדה שהוא הפחד בעבור שיניקת החי' מן השד' וכל עוף הם המלאכים שנאמר עליהם ובשתים יעופף ויבא אל האדם גזר עליהם לבקש שפע מן האדם ואליו ישמכו כי מתכו יעבור שפע לראות מה יקרא לו שהמשכ' שימשוך מלמעל' ישפיע להם זהו שאומר הוא שמו כלומר היא פעולתו ומלת יקרא ימשוך והכוונ' אם יקבל מן החסד ישפיע להם רחמים ואם יניקתו מן הפחד שליחתו דין זהו שאין מלאך א' עושה שתי שליחות כי לא אפשר כי הנאחז מן החסד אין לו דין והנאחז מן הפחד אין לו רחמים אך יכולין לשנות בגזירת הגוזר שאם יאמר לו להאחז מן הרחמים עושה ואין לו כח לעשות דין ואם יאמר לו לעשות דין אינו יכול לעשות רחמים מ"מ דין ורחמים אינו יכול לעשות בפעם אחד שניהם הדין והרחמים באים אל הת"ת ואינו שולח שניהם בבת אחת אלא או זה או זה שהדיין לפניו וכפי הדין כן פורע מ"מ מלאך אחד עושה מאה שליחות בפ"א או הכל דין או הכל רחמים הוא שארז"ל מיכאל שבישר את שרה הלך משם להציל את לוט יען שהכל הוא רחמים א"ל ר' מהו שאמר הוא שמו א"ל כל מה שימשוך ולמעל' אותו ישפיע הוא שמו ר"ל בגזירת כ"ע הנק' הוי"ה ששמו הוא יהו"ה י"ה מתרבע רכ"ה ו"ה מתרבע קכ"א ושניהם עולים בגי' שמו :

ויקרא האדם שמות לכל הבהמ' ולעוף השמים ולכל חית השד' ולאדם לא מצא עזר כנגדו : ר"ל ויקרא האדם המשיך שמות פעולות המשפיעים לכל הבהמ' ר"ל השפיע לכל הוא היסוד הבהמ' הם המלאכי' מצד הפחד ולכל חית השד' היא העטר' דרך היסוד רק בחיבור שהוא עזר לא מצא לא המשיך שהעזר הוא החיבור רק כנגדו א"ל ר' הרב' קבלתי עד עתה מהו לכל הבהמ' א"ל לכל עולה ק' הוא פחד א"ל ר' א"כ הבהמ' מה מורי' א"ל בהמ' על בהמ' שואל אבל הכוונ' היא כך לכל הבהמ' כלל הדברים כל הנאחז מן הפחד הוא מלת ע"ז שמלת לכל מתהפך כלל הבהמ' בגי' ע"ז א"ל ויאמר לעוף השמים א"ל הנאחז מן השמים הוא חסד עולם אז הו' ומשך הו' עוזו בהכרח א"ל ויאמר לכל חית השד' מאי ולכל א"ל חיה מהיכן יונקת מפחד הנקרא אלהים ולכן אמר ולכל להורות הענין שמלת ולכל עולה פ"ו :

ויפל יי' אלהים תרדמ' על האד' ויישן ויקח אחת מצלעותיו ויסגור בשר תחתנ' : בא וראה' בני כמה הי' אוהב הת"ת להיות עם השכינ' גוף אחד עד שאמר לו הקב"ה להאצילו הוא שנאמר ויפל ה' אלהים א"ל ר' מהו הנפיל' שהפיל עליו א"ל שהם הליכור הימין והפיל עליו ליכור השמאל הוא שנא' ויישן כענין ויעקב איש תם מן הרחמים וכענין אומ' חשיכ' נופלת עליו ויקח אחת מצלעותיו ויקח האציל אחת היא השכינ' מצלעותיו מהדין שנשאר עליו ויסגור בשר תחתנ' אז פתח ליכור הימין ונשאר הזכר בדין וברחמים והנקב' בדין ועל שהוא מוריד עליה הרחמים ומכב' הדין נקראת רפה והבשר והצלע להרמיז רך וקש' שהבשר רך והצלע קשה וזהו והסירותי לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר ובע"ש בין השמשות קודם שנאצל' העטר' הי' בורא רוחות רעים ושדין מצד השפעת הפחד עד שנאצל' העטר' והעטיר המלך בענייני' ובתיקוני' ויושבת לפניו אז הניח לאותן הבריות ולא השלימו כי כשנאצל' אז אמר הת"ת אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי תשורי והכוונ' אתי היית בתוך ההויות הסתומות והעמוקות בחכמ' זהו מלבנון. אתי מלבנון תבואי כי משם נאצלו שניהם הוא שנ' וחכמת שלמ' בגימ' כלב' והרמז בזה שעולם אינו מתקיים זולתם כי עתה ראה והבן מה ענת' האש' לאיש לכה דודי נצא השד' לטייל ולא אשב בעיר תמיד א"ל נק' עטר' שנא' בעט' שעטר' לו אמו ונק' לב שנא' ויאמר יהוה אל לבו א"ל בני נק' לב כאדם האוהב את לבו וכל זה למה כי ל"ב נתיבות החכמ' סתומים שבהם נברא העולם ונתנו לד"ו פרצופי' ואומר לך למה הדבר דומ' למלך אחד שהי' לו ל"ב חדרים ולכל חדר וחדר הי' לו נתיב נאה שיכנס המלך בהן לחדריו והי' לו בת ונתן לה כל הל"ב חדרים נתנ' לבן מלך אהוב' וקרא' לבו הוא שנאמר ויאמר ה' אל לבו גם קרא' אחותו כי במקום אחד היו שניה' בנח גם קרא' אמו א"ל ר' בת ואם למה קרא' א"ל בת הי' שמה כמ"ש בת הי' לאברהם ובכל שמה מאי ובכל שמה אלא בת ובכל שמה ובא הו' במקום גם א"ל אמו אם שמה כי היא היתה אם כל חי והכי אמר בן המלך הנק' אחות ולב ובת ואם שלי הוא ולי נתנ' א"ל ר' ולמה נקראת עטר' ולמה תדיחני בדברים הללו כאלו שאינם יסודים א"ל שמעוני מלך א' הי' לו בת והי' אוהב' אהב' עזה וקרא' בתי שנא' שמעי בת וראי והטי אזנך לא זז מחיבת' עד שקרא' אמי שנא' לאמי אלי האזינו א"ל ר' מהו ויקח אחת מצלעותיו א"ל אחת היא יונתי תמתי שהשכינ' נקראת יונתי תמתי א"ל ר' למה נקראת תמתי א"ל הוא מלשון תאומים בבטנ' והכי אמר יונתי תאומתי א"ל ר' מה זאת שאמר פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי א"ל אחותי במצרי' שנתאחד' לי בשני מלות בדם פסח ובדם מיל' רעיתי בים שנתרעו לי ואמרו ה' ימלוך לעולם ועד יונתי במר' שנלטוינו לי כיונ' במלותי' תמתי בסיני שנתאמו בי ואמרו כל אשר דבר ה' נעש' ונשמע א"ל עד כאן א"ל תמתי שכי אומר הת"ת תומייתי אתי לא אני גדול ממך ולא את גדול ממני מכאן יש להבין בני מה מעל' יש לה להאש' שהרי

בזמן

בזמן שיש צער מלמט' גורמת צער מלמעל'. וכשהאש' יש לה צער מלמעל' אז האיש מצטער על צער' זהו שקרא' תאומתי כמו התאומות חש א' מהם בראש חבירו מרגיש כך הד"ו פרצופים וז"ש עמו אנכי בצר' התפארת מצטער בגלות השכינ' עתה בני ראה גם ראה מה גורם אדם גשמי למעל' בעשותו לאשתו אונא' למט' ואפי' בדיבור ואז"ל בהכא' שהכנים עצמו בהכא' זו בכת הרשעים ועליו נאמר לרשע למה תכה רעך ונקראים אנשי רשע ואינם שוקלים בדעתם לומר שהעולם אינו שלו א"כ בעל העולם למה הביאני בעולמו לא לקנות הון להניחו לאחרי' ולא לבנות בניינים ולעזבם לזרים והוא ירד תחת הארץ ולא להתענג במיני מאכלים כי רגעים מועטים הם ליתן חשבון ושמת סכין בלועך ולא למלאות תאותו ברוב נשים כי חללת ברית אלהיך גם דברי שחוק הוללות וסכלות רק פת במלח תאכל ואת ה' תעבוד ודע כי ימי חייך מועטים הם ורוחו אין בידך רק ביד ה' בעל העולם ולא תדע מתי יקחנ' ע"כ יש לך לבקש כל דבר שתוכל לעשות לאהוב אותו ואהבת את ה' אלהיך ללמוד חכמתו ולחפש האמונ' עד שיכיר ויתבונן דרכיו ומעש' השם ולשמור מצותיו אם כך יעש' אז השם יפקח עיני שכלו ויחדש בקרבו רוח אחרת ואז יהי' בחייו אהוב לבעל הבית ונפשו תדבק בו וישבע שובע שמחות את פניו כל זה בחייו ובהפרדו מהגויה תהיינ' נעימות ימין אלהיו עליו סלה והנה מי שהשיג זו המעל' שזוכר השם ומעשיו ונפלאותיו לא יסורו מלבו ולא ידבר בפיו רמיה זה מעולם לא יצא נזק בבית אלהים ואם אינו הולך את ה' אבל עוש' הון שלא במשפט ובונה בניינים ועובר זמנו לריק ולהבל ומכה ובועל ואין לו בושת או עוש' אונא' לאשתו ומוליד צער בעליונים יהי רצון שינח הונו לאויביו ובניניו לזרים ואשת' המוכה באונא' תפרוד ממנו היא תשכון באהלי צדק והוא ישכון באהלי רשע ואין עוד מלבדו כתיב אשר הכל בדין ובצדק. ועתה אודיעך בני ענייני גדולי' שדיברו התנא' ע"ה על אלילות השכינ' ועל התחברות פנים אל פני' ותשמע דבריה' ותתמה איך היו נזהרי' מלגלות סודות אלהי' תנא אחד אומר מהו הצלע הוא מדרך הצלע וכמו ולצלע המשכן שנית. ותנא א' אומר צלע אחד מבין ב' צלעות ראה בני דבריה' כמה הם סתומי' כי מה שאמר ולצלע המשכן שנית רומז שנאצל' מן הפחד לבד ומ"ש צלע מבין ב' הצלעות רומז לצלעות עליונות ועל זה אליל' הוא אלי' השכינ' אמר הכתוב ונטעתיך שורק כלה זרע אמת כלה חסר ו' לומר שרומז לכלה הכלול' מן הכל שהוא זרע אמת מכאן תבין ותשכיל בני הסוד חתן וכלה ומצות פרי' ורבי' ודע לך בני באמת כי כל ההויות כמער איש ולויות כאיש המעורה בלוים שלו ראה בני דברי' נעלמי' ועתה אומר לך קושט

דברי אמת שעליה' אין לפרכס ואין לזוז ואין לשאול כי מושאלים הם מפי מלאך אלהי' מלאך ממש ודע כי עה"ז הוא צל לעול' העליון וז"ש התנא כל מה שברא הקב"ה בעולמו ברא מכנגד שנא' גם את זה לעומת זה ברא אלהי' וגם בפ' המוכר ספינ' ארז"ל אמר ר' יהודא כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקב' בראם. ראה והבן כי הכל הוא דוגמא עליונ' ומה מעל' גדול' יש לו פרי' ורבי' כי בשבת כשמתחברין המלך עם המלכ' פב"פ דרך החלון הוא היחוד אז נעשי' גוף אחד וכל העולם מתברכין ועומדי' בשלום ובחדוה ובהשקט ושמע בני מה הרמיזו חכמי' בדבריה' שאמרו אוקירו לנשייכו ותתעשרו כענין מצפון זהב יאתה וכענין שארז"ל חדשי' לקטרת באו והפיסו והכוונ' בעבור שהאש' היא דוגמת השכינ' ע"כ ארז"ל אוקירו נשייכו ועתה בני שמע מה שהרמיז תנא א' אמר כל המבטל פרי' ורבי' מעלין עליו כאלו שופך דמי' ומבטל הדמות והכוונ' כי הגורם חסרון רחמי' מן האש' ואז מקבלת מן הפחד וממעט הדמות מן הצלם הוא ח"ו להעשות צלי אדם כאשר אמרנו. ותנא אחד אמר גורם לשכינ' שתסתלק מישראל הוא שנא' להיות לך לאלהי' ולזרעך אחריך בזמן שזרעך אחריך שכינ' שורי' אין זרעך אחריך אין שכינ' שורי' על מה שורי' על עצי' ועל אבני': והנה בני זה הרמז ידוע כי בזמן שהשפעת האיש באש' כן גם למעל'. והמהפך בשיפך ודוחק רגלי השכינ' וממעט דמותה והכוונ' כי אז רגליה יורדת מות ומה שלמט' ממנ' נקרא' רגליה והם רחוקי' מצד הדין שאין להם רחמי' כלל כי השכי' נסתלק' מישראל. ועתה שמע בני מה הרמיזו עוד בדבריה' אמרו רבנן ז"ל אין השכינ' שורי' פחות מכ"ב אלף ישראל והרי שהי' כ"ב אלפי' פחות אחד והנה אשה הגונ' וראוי' ומעוברת באה עכ"פ ראוי' להצטרף ובבואה יצא כלב ונבח בה והפילה ונסתלק' השכינ' מישראל. מי גרם לשכינ' שתסתלק בעל הכלב מכאן אמרו המגדל כלב רע בתוך ביתו חייב נדוי מדה כנגד מדה.

וראה והבן עתה בני עומק דבריה' סוד' נעלמי' מאד מאד ושמע ביאורם דע בני שיש שכינ' לשכינ' והוא הבינ' כענין שארז"ל שכינ' עלא' שכינ' תתא'. ועתה תבין כ"ב אלפי' הוא היסו"ד והעטר"ה והתפאר"ת הוא ה' חסר משם וזהו פחות אחד. וכראות הבינ' שהם ראוים להצטרף נתעבר' ברחמי' והית' יורדת וזה הרשע שממעט השפע מאשתו או עשה עביר' אחת מיד יצא הכלב כנגד' הוא הפחד ותבע דינו ומיד הפיל' רחמי' ולא פרתה בישראל להזדווג בבת זוג' מי גרם כל זה בעל הכלב ר"ל בעל העון ע"כ חייב נדוי הוא התרחקות מישראל מדה כנגד מדה אוי לו למי שממעט את הדמות במעשיו ועוד תרא' כח שכר הזווג וג' עדי' מעידי' ע"ז תורי' נביאי' וכתובי'. תורי' מה' יצא הדבר.

נביאי'

כניאי' בשמשון כאמר ואביו ואמו לא ידעו כי מה' יצא הדבר. כתובי' מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה' ואם תרא' בני מה הוסיפו בדבריה' ז"ל אוהב' כגופו ומכבד' יותר מגופו והכל הוא לרמוז לבת זוג העליון ואלולי שהיא עשירית לבנין אבל היתה יורשת מנכסי אבי' חלק כחלק אבל היא עשירית לבנין ונוטלת עישור נכסי' ואין כאן מקומו אבל במקומו שהוא בנאות אבארהו בע"ה א"ל ר' אמת אמרת כי השפעת איש באשה תלוי' מ"מ איתמי א"ל בנאות ליל' וכך הוא בני שכל מי שרוצ' להתקדש ברצון קונו לא ישמש אלא בנאות ליל' ולהלא' שבאות' שעה הקב"ה בגן עדן ובההוא שעתא עליוני' מתקדשי' גם שתחתוני' בההוא שעתא צריכין להתקדש אבל קודם חצות פועלת דין ואין לחוש שור בדישו ולא נברא אדם לעשות כרצונו כי ניתנו לו דרך ללכת ועל כן יביאהו אלהי' במשפט ואין ספק כי קטן וגדול שם הוא ועבד חפשי והוא יבחר הטוב והרע ות"ח המכירי' את בוראם בחצות הליל' מתגברי' ויושבי' ועוסקי' בתור' וכוונתם להתחבר בני' לשבת מלכא קדישא ובליל שבת שהזווג הרוחני היא בשבת וכולם באים שם גם הת"ח משמשי' אז וזהו בני' אתם לה' אלהיכ' וכתיב קדושי' תהיו שמקדשי' עצמן בתשמיש הוא שארז"ל עונתן של ת"ח מע"ש לע"ש וכוונתם לחבר השבתות את שבתותי תשמרו גם שמע בני מאמר אחד והוא כיון שהמלכי' יושבת אצל המלך ונתחברו פב"פ מי הוא הנכנס ביניה' ומי הוא המתקרב אללם עונתן של ת"ח שיודעי' סודות התור' והחיבור משבת לשבת וכשנתחברו והאירו אז כולם מתחברין זה עם זה ואיתקנו עליוני' ותחתוני' ועל הזיווג הזה הטהור אמר הכתוב וירחמיאל נשא אשה אחרת ושמה עטרה ונקראת עטרה שבה מעוטרת כל הספירות אשר לפניה והיא כלול' מכולן וא"כ קבל תשוב' על מה שנקראת העטר' ועל שהיא כלול' מכולם עשה שהמע"ה שש מעלות לכסא וכיון לחברם יחד ולא יהי' קילון ביניה' זהו שנא' ורוח אחד לכל וכתיב עורי עורי לבשי עזך ציון לבשי בגדי תפארתך ירושלים עיר הקודש. וראה והבן בזה הפסוק תרא' יחוד ציון בירושלים יחוד מדת הרחמי' במדת הדין ויחוד ירושלי' בת"ת ישראל הוא אלא שייחד מלמט' למעל' ומלמעל' למט' ואם תרצ' לדעת כמה גדול המכוין בזיוג לש"ש שהרי ארז"ל כל הנותן מטתו בין צפון לדרום הוויין לי' בני' זכרי' שנאמר ולפונך תמלא בטנם וכו' הכלל יהי' בידך שכל דבר שצריך האדם לעשות צריך לעשותו כמעש' העליוני' שכל מה שעוש' אדם ר"ל למט' כך נעש' מלמעל' וזהו שדימ' הקב"ה את ישראל לחתן וכלה הוא שנא' ומשוש חתן וכלה ישיש עליך אלהיך ואחר שכך הוא צריך האדם לקדש עצמו ועוד אל יאמר האדם שלים עליך נפשי כי לא ברא רק אביו ואמו ואין

להקב"ה חלק בו שלש שותפים יש באדם הקב"ה אביו ואמו אביו מזריע הלובן ואמו מזרעת האודם כי כן הוא שהזרע האב הוא מצד הרחמי' כרחם אב כו' וזרע האם מצד הדין ע"כ זה לבן וזה אדום והמוח שהוא לבן הוא מוח הראש הוא מאביו וכל התולדות וההמשכות של פניו שכן הדוגמא למעל' שמוח הבן הוא הת"ת ממוח האב הוא החכמ' נמשך וע"כ המוח כמו היוד לפי שהי' רומז בחכמ' ולכן כשיצא שום דבר על הספיר' במות מיד הוא מבולבל בדעתו וכל תולדת האדם הם במוח נבח ומן הנח יפרדו ועל המוח יש רשימות דקות מאוד ועל שבמוח כל תולדות אדם נבח ע"כ אמר הקב"ה לקין קול דמי אחיך ר"ל דמו ודמי זרעו כי לא אמר דם אלא דמי והטיפ' שהולד נולד מן המוח נמשכת ומתפשטת בחוט השדר' ומשם לגידין מכאן ומכאן עד הברית ומן הברית מקבלת האשה ועתה בני הבן שדוגמת אדם ממש הוא במרכב' העליוני' ואיך שהאציל נאצל מן הוי"ה הא' הנרמז במוח ויורד לחוט השדר' הרומז לת"ת ישראל ומשם ליסוד הוא הברית ומן הברית לאשה ומן האש' בעולם השפל. ורא' עתה בני והבן קדושת האדם והטיפ' שנולד ממנ' מה רומזת אשרינו אשרי יולדתינו המקדש עצמו בשעת תשמיש ואשרי הולד הנולד מן הטיפ' ההוא כי כפי המחשב' הזכ' ונקי' כן יהי' העובר. ראה בני ענין גדול ומי שאינו חס על נפשו לקדש עצמו לא ימשוך נפש טהור לבנו. זכאים אתם צדיקי' שמשתדלי' בתור' ויודעי' דרכי השם ומקדשי' עצמם בקדושת הקב"ה ובעבור זה מושכי' רוח קדוש' מלמעל' על בניה' כולם זכאי' טהורי' ונקיי' ונקראי' בני מלך בני קדושי'. וי להם לעמי הארצות הרשעי' שאינם עוסקי' בתור' לדעת דרכי אלהי' לקדש עצמם ואת בניה' אבל הם משמשי' מטתן באכזריות בעזות מצח בלא כונה' ובעבור זה בניה' ובני בניה' עזי נפש עזי פני' אינם מבחינים בעזותם בין צדיק לרשע כי באמת מסטרא דמסאבא אינון כי אביה' המשיכו להם הנפש מזאת מסטרא דמסאבא זהו ונטמתם בם אתא לאסתאבא מסאבין לי'. ורא' פחיתות ובזיית עזות ועזות' השרוש' עמהם ישלם להם השם כפעלם ואם היה מבין את האמור בשעה שמכניסין אותו לחופה ומברכין אותו בשבע ברכות לא היה להם לשום בדעתם לומר מה הם הז' ברכות האלו אבל הוא עומד כאבן דומם גם הם בעונותינו אינו מברכים בעדו רק מברכים האשה לעשות התעוררות למעלה שהאשה צריכה להתברך בשבע ברכות כי האשה השביעית ומקבלת מז' קצוות שפע וברכה וע"כ מברכים כל הנשים בשבע ברכות ועל ידיה מתברכת גם כנס"י א"ל ר' עדיין לא השלמת דבריך א"ל בני ברוך פוקח עורים ופותח פי אלמים א"ל רבי א"כ ברוך עוזר דלים ואמור כל כך מספיקים לה לאשה שבע ברכות שאין

צריכ'

לריכה ין המעשר הלא גם השביעי מן העשירי מלמעל' למטי' מתברכין הלא תרא' שעל השבע' אומר העניים והאביונים מבקשים מים ואי"ן א"ל כשמברכין בשבע ברכות אז הם מבורכים למעל' כי מזכירין אותם ברמז כענין שאומר **ששון ושמחה חתן וכלה גילה ודיצה אהבה אחוה שלום וריעות**. והנה התעוררות על העש' אוי למוסיף עשר ולא אחד עשר ואוי לגורע עשר ולא תשע **ויבן ה' אלהים את הצלע אשר לקח מן האדם לאשה ויביאה אל האדם** א"ל ר' מאי ויבן יאמר ויברא או וילר או ויעש א"ל בני זו האשה היא משלמת הבנין ע"כ אמר ויבן כלומר כבר נשלם סדר הבנין את הצלע הוא הלד הקש' וע"כ תביר במלת הצלע כי מתוך הקושי נשברת אש"ר הוא שגזר ונלקח הצלע מן האדם לאשה כפתח הל' בפת"ח וגם כטעם באתכ"ח כי בעת שאש' א' הן שבא מקום להשפיע האדם כי העולם איכו ראוי לקבל ממנו והיא עשוי' פתוח לקבל בהכרח ואחר שנאללי' ממנו ונעשו שנים מזר ושבינא' אללו ונעש' אחד ועתה יש לך לשמוע פעמים הם שני גופים ופעמים הם גוף אחד :

ויאמר האדם זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת. ויאמר שוא דין שעמד האדם להשפיע אליה דין שנשפע אליו מן הפחד ואמר הקב"ה תשפיע אליה מה שבא אליך דין ורחמים ואז אמר האדם שהוא התפארת זאת היא העטר' ואמר לה הפעם שיבא עלם הוא דין מעלמי' אשפיע לך ובשר הוא הרחמים מבשרי אשפיע לך. לזאת שהיא ברוכ' יקרא אשה מלשון אש כי מאיש לקח' זאת ר"ל מאחר שנאללי' מאיש לריכ' להיות זאת ואשה רכה וקש'. אמר לו ר' למה זרקא בויאמר א"ל בני עדיין לא נחתך הדין מאיזהו מעין שקוע' א"ל א"כ האדם למה בסגו"ל א"ל זאת אלל האדם ומקרב' ומקבל' להיות לו סגול' א"ל מלת אשה מה מור' א"ל מאת ה' הית' זאת א"ל הרב' דברים הי' לך עד עתה וכולם דברים קדושים מפי קדום אבל עתה כרא' שתסגור פיך ותשים יד לפה היא גופא קש' מהו מאת ה' יאמר מה' זאת לי. א"ל הראית כרא' לעפשים שאין לחכמים דעת וחושב השוט' שהחכם שוט' כמוהו ואין הדבר הזה רק שמע הכווכ' אם מש' הית' לכן נקראת זאת ר"ל ברוכ' ומלת הית' כבר בכח עם ש' הית' ונאללי' ממנו בכח והיא זאת א"ל ר' איך תוכיח שזאת מור' ברכ' א"ל מא' ועד ת' כל הברכות כולן א"ל מא' ועד ת' כל הקללות כולן א"ל בני אין הקללות יורדות מא' א"ל למה ארור באות א' א"ל בני הוא שגוזר א"ל (אמר לו) א"כ הדרא קושיא לדוכתא כל הקללות מא' ועד ת' והוא שבחר א"ל לכן אמר זאת לומר שהיא מתברכת בשנים ברכות אמר לו ר' ושלם עלמה מה רומזת א"ל איך רואה דבר תימה זא"ת שבה ונעשית ח"ת שכן זא"ת בגימטריא ח"ת וח"ת רומז ביסוד והנה שכיהם חיבור שלם ובנין חזק ומפואר שלא יסתר אמר לו רבי איני יודע עד מתי תלטרך למודעא אם כן שמלת זא"ת הוא בנין חזק יען ששב לח"ת אם כן למה אמר בזאת אני בוטח והוסיף ב' והוליא' מכלל ח"ת והנה נהרס הבנין א"ל בני דע לך כי ב"זאת עולה למעלה בב' ברא"שית וביקש כח מב' ברא"שית אמר לו זא"ת היא העטרה ואף על פי שהוא בנין חזק לריכין חיזוק מב' ברא"שית א"ל רבוכ' דכולא עלמא עד מתי לא יסתום פיו ולא ילטרך לשאול בטוח אני בהשם שהגיע העת לשאול אם כן שלריך האדם לחבר ב' ברא"שית עם זא"ת למה אמר זאת היתה לי יאמר בזאת היתה לי. אמר לו דע לך בני שמלת זאת הוא בנין חזק יען ששב לח"ת ודוד המלך עליו השלום שאמר בזאת אני בוטח כך אמר בזא"ת העולה ת"י והוא גלות מלרים והנה ילאנו מהגלות כך אני בוטח שכאשר נתקיים זה כן יתקיים ושב וקבלך מכל העמים אבל מלת זאת היתה לי סוא התפארת זאת היתה לי בכח: אמר לו רבי עתה ארא' מה תאמר הא כתיב בזאת ידעתי כי חפלת בי אמר לו זה עתה ב' ברא"שית והכוונה אחרי שזאת סוא רגל רביעי למרכבה והוא מדתי ואם כן ידעתי כי חפלת בי והוא מאמר דוד לב' ברא"שית זהו שנאמר ועורה אלי משפט לוית אמר לו ולמה אמר לזאת יקרא אשה והוסיף ל' אמר לו וי ליה לעלמא שנקראת אשה כי כשהיא אשה היל' מתגבר והרעות נעשות וכל זמן שיעקב חסר משם היא אשה והוא שאמר יעקב ואביכם הת"ל ב"י במ"ק לזא"ת ומלת אשה מלשון א"ש וה' להרמיז שאש הקשה יורדת באש הרפה הוא אשה ה' האחרון שבשם בן ד' שהיא מקבלת וקובלת האש ההוא הוא שאמרו זכו שכינה ביניהם והאש קובלת אם לא זכו אש אכלתו ובמקומו אבארהו בעז"ה הוא מקום כדב ואביהוא :

וראה והבן אש של שכינה מלרף מה שאין כן באיש אמר לו דאיהי נקראת זא"ת איהו איך נקרא אמר לו ז"ה א"ל אם כן אלה הם שמות שוים בלשונם ואינם שוים בביאורם שזה זכר וזאת נקבה א"ל הן אמר לו חייך אמור כל דבר וכל ענין שלא אלטריך לשאול יותר א"ל יהי כדבריך מכל מקום דע בני כי לא אוכל להביא הכל דע בני שהשמות אשר אומר לך הם שמות המתכנדים בד"ו פרלופים כענין שנאמר גם את זה לעומת זה עשה אלהים שמות כנגדים לד"ו פרליפים שת"ת נקרא ז"ה והעטרה נקראת זא"ת וידעת שהתפארת נקרא הוי' ומתנלנל י"ב הוי"ות זהו ז"ה אמר לו מלת זה מה מורה א"ל זהו שאמר ז"ה אלי ואנוהו אמר לו הז' בכללו עולה כ"ח וסוא א' ע' י' עד כ' ועולים כ"ז שכם הכ' באמלע ואמור דל"מ סוא מלך שכ' שבאמלע

סוא

הוא הוי"ה שכן כ"ף הוא ק' וקו"ף הוא יהו"ה שמתרבע קו"ף ור"ל מלך הפועל בכ"ז אותיות זהו ז' של זה וה' כללו י"ה לומר לך שכל פעולת המלך ע"י י"ה הוא המלכ' הנקראת י"ה. ואם תרבע הז' הוא מ"ע ואם תרבע הה' הוא כ"ה לרפה והוא ע"ד עדי בשמים ואם תהפכהו הוא ד"ע כי היא הנקראת דעת ולעולם יורד ד' מעלות כי הוא מלך ומשקי' ד' קלוות א"ל איך א"ל בני רבע כל אחד ואחד ר"ל הז' לבד והה' לבד עול' ע"ד רבע שניהם ואמור י"ב פי' י"ב עולה קמ"ד הן להם ע"ד שנתרבעו וכשארו ע' מקמ"ד ראה מע"ד עד ע' ד' מעלות ולא יותר א"ל בני הראית אכ"י שרומז בעטר' שהוא כלול בז"ה א"ל לא שמעתי בלתי היום א"ל מלאם ז"ן ה"א ראה שנעל' ז"ה אכ"י וא"כ זאת הנק' אכי כלולה עם זה א"ל ר' זה עם זאת איך תמלאהו א"ל זאת במ"ק הוא ז"ה א"ל בני אם תרצה לדעת שמם אהי"ה שע בתוכה מלאהו ז"ן אלף ה"ו אותיות שניות הם שני יוד"ן עם א' הרי כאן אהי"ה כי אין לוקחת מאל"ף אות שני רק אות ראשון גם בזאת תמלא כי בעטרי בינה כי אותיות שניות שהם יל"י הם חמשים והוא שם מע"ב שמות בני ראיתי שהיא אם מקבלת אם כי אלהים בתוכי' א"ל ואיך א"ל קחהו במ"ק מלת זאת במלואו ועולה ל"ו ומלאהו למ"ד ו"ו עולה אלהי"ם הנה האם בתוך האם שהוא נקרא אם אלהים שהוא פחד יצחק נקרא אם והנה אלהים בתוך זאת אמר לו ר' ולמה ה' של זא"ת ברפ"ה א"ל בני היתכן שיהי' זה עם זאת וה' יהי' דגושה ר"ל הה' רומז בפחד יצחק כמו שפ' ויש להשיב שאם כל האותיות הרומזי' בפחד יצחק יצאו כולם ברפה א"כ לא הנחת כח לדין א"ל ר' אמור לי שמות אחרים א"ל נקרא חת"ן ונקראת כל"ה א"ל ר' עתה יש מלחמות גדולות ביני וביניך ואני נשאתי ונתתי עם אבי ז"ל באלו השמות חתן וכלה וא"ל סודות גדולות ונעלמים מאד מאד כתיב באתי לגני אחותי כלה זהו ביאה ואסרה לכולי עלמא ושום כח מכחות הטומא' אינו נכנס שם ואתה יודע שבעל מגרש את אשתו וכשמגרש' הולכת לאחר כענין שמוני נוטר' את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי וזהו שאמר וכתב לה ספר כריתות והלכה אלא מת הבעל ומתבקש מן העליוני' ואין נותנין לו לעולם תהא האשה אסורה לעלמא כי יש לה חיים מן הצדדים ושפיר קאמר התנא על מה שאמר וקונ' עלמי' בגט ובמיתת הבעל ואומר זה בשלמא גט דכתיב וכתב לה ספר כריתות אלא מיתת הבעל מנלן כלומר אמור שמקבלת חסד עולם דרך כלה א"ל בני ולא ראית שהשיבו לו הוא אסרה והוא שרי לה והכוונ' אלו הי' רוצי' מן השמים להיות לאשה רחמים הי' האיש מלא ברחמים מבלי חסרון אבל עכשיו שהוא בכלל העניים והאביונים מבקשים מים ואין א"כ האש' איכה מקבלת מצד הרחמי'

והרי היא הולכת לינק מכחות הטומאה א"כ מיתת הבעל מתירה אבל בהיות' עמו אסורה א"ל ר' ולא ראית שהקש' לו מעריות ואמר לי' והרי עריות דאסר להו ולא שרי להו לאחר מית' והכוונ' כי בנא הבעל באשת כאסרו קרובת' עליו ובמות האשה עודם אסורים הנה האיסור אפי' לאחר מית' הכי נמי כאמר האסור אפי' אחר מיתה א"ל בני חייך אם אומר לך למה אסור' חמותו א"ל רבי א"ל כי אם האש' היא למעל' מן האי"ש ואיך יתכן להיות כזה עליונים למטה ותחתוני' למעל' א"כ בטלו הכחות ממה שנאצלו א"ל ברוך אתה מעליון א"ל זוכר אני בטוב שהקש' אבי ז"ל תינח אם האשה אחות אשה מאי איכא למימר. א"ל ומה אמר בזה א"ל חייך זוכר אני בטוב (שהקש' אבי ז"ל) שאמר כך מי הוא הבעל הוא יעקב ומי הם האחיות לאה ורחל רחל האם ולאה הבת היינו ר"ל רחל רומז באם הבנים ולאה בעטר' וא"כ הבעל איך יהא מותר באחות' היינו הך כלומר התירוץ הראשון. א"ל אינו כך דא"כ איך נשאם יעקב והלא קלקל אלא רחל ולאה הם דבר אחר וענין אחר אבל אחות אשה שהוא הפח"ד ובזמן שהאיש עם האש' מרחיקין האחות זהו עלי' בחייה א"ל ר' מכלל שאחר מיתה מותרת האחות יתברך שם אלהינו ולמה יהי' כזה הלא כשנפסקו הרחמים מן האשה וישוב באחות העליוני' למטה והתחתונים למעלה. א"ל בני האשה הולכת לשמור כרמים אחרים ואחותה יורדת במקומה והבעל מכבת אות' ברחמי' א"ל בני פעמי' יורדת ופעמי' אינה יורדת וע"כ נשאר הדבר שלא בחיוב: סוף סוף הרי עריות הכי נמי אסרה הבעל תהא אסורה לעולם א"ל כבר תירץ לו מדאמר רחמנא לא תהי' אשת המת החוצה והאיסור הוא כשאין לו בני' אז היא אסורה לעלמא מכלל שכשיש לה בנים מותרת היא לעלמא א"ל רבי ובטוב משיב המשיב שאין שום התירא ביבמה לעלמא רק אם אין לה בנים אסורה לכולי עלמא ומותרת ליבם יש לה בנים אסורה לכולי עלמא וליבם ולעולם מת הבעל יש לה כח מן הצד ואין לה יניקה בחוץ. א"ל כבר השיב מדאמר רחמנא אלמנה לכהן גדול אסורי מכלל לכהן הדיוט מותרת וגם לכולי עלמא והכווני' מאחר שאינה מקבלת מבעל' יונקת מכוחות הטומאה א"ל והלא השיב לכולי עלמא בעשה ולכהן גדול בלאו ולעולם כשאין לה יניקה מן הבעל יש לה יניק' מצד א"ל כבר השיב מדאמר רחמנא פן ימות במלחמ' ואיש אחר יקחנ' ושנא' האיש האחרון וכתב לה ספר כריתות או כי ימות האיש האחרון מקיש מיתה לגט מה גט מתרת לעלמא אף מיתה מתרת לעלמא וכוונת אלו הדברים אבארם בעריות בע"ה א"ל סוף סוף חתן מה מורה א"ל חתן הוא תפארת ישראל א"ל למה נקרא חתן א"ל ח' הוא יסוד ות' הוא פחד ון' הוא ת"ת ישראל בזמן שחתן עם הכל'

הכלה הפחד עמהם לשלום ורמזה והבן ח"ן הוא כ"ח עליון והת' עולה שנים זהו שנים באו אל נח. א"ל מי הם השנים הם חסד ותפארת הבאים אל הכלה דרך כ"ח שהוא החלון א"ל א' של חתן חברהו עם הכ' של כלה הוא כ"ח ור"ל כח אחד לשניהם א"ל והת' מה מורה א"ל תפארת חברהו עם הל' של כלה והוא ת"ל ר"ל והם יעמידו שם ושושביניו ובת זוגו ת"ל עולם אשר לא יבנה עוד א"ל בכח מי א"ל בכח ה"ן היא הבינ' וזהו ן' של חת"ן וה' של כלה. א"ל ר' זה החתן מה שמו א"ל יעקב והכל' היא לאה מלא חת"ן א"ת ת"ו כו"ן העלם במ"ק והוא ע"ל לעטרה ונקרא זכר ונקבה מלשון ה' זכרנו יברך לשון השפעה בנקב' א"ל הז' של זכר מה מורה א"ל מ"ט ימי עומר והם חמשים שערי בינה פחות אחד ואיך נשתרבע הז'. א"ל בני אם תרצ' לדעת כמה כח גדול כח הזכר חלקהו א"ל ר' אינו מתחלק א"ל והוא קי"ג וחצי חצ"י זכ"ר א"ל ומאי נפקא מינה א"ל קי"ג וחצי שהוא חצי זכר עולה כזכ"ר ראה והבן שאם תחבר זכר וחצ"י הזכר קי"ג עולה ות"ן הוא שנא' וה"ן שמה עולותיכם שהעולות בזכר וזהו שנאמר תנ"ו לכם מופת מכח הזכר אשר כיסיו כיסים נגלים ראית מעלת הזכר ועוד מלאהו ז"ן כ"ף ר"ש וידעת בני ששני מיני שלג יש בפרדס אחד חיוור ואחד מבלי חיוור והם כתר וחסד ושניהם באים בזכר כי תחלקהו זכר במילואו והוא של"ג של"ג א"ל א' יתר א"ל חלקהו והוא חצ"י חצ"י והוא ארי"ה הוא חסד השלג האחד זהו שאמר חצ"י אכלה בם והעטר' נקראת נקבה עולי' במ"ק זק"ן הוא השלג השני הנקרא זקן חיור ויורד בנקבה הכל ע"י הזכר. ועוד זכר ונקבה בהדי הדדי העלם בחשבון ועולים שפ"ד חלקם חצי לזכר וחצי לנקב' והנה הולך לזכר קנ"ז ולנקב' קנ"ז הנה שנתן הזכר לנקב' בעבור שנתחבר' עמו למ"ד ה"א שעול' פ' זהו האות הרומז בעטר' ואם תחלק נקבה עולה כל חלק ע"א וחצי לרפש ועולה שפ"ד ראה מה נעשה שמה שעלה זכר ונקבה עלה חצי נקבה וחצי נקבה ראה והבן יש לך שני שפ"ד שפ"ד ובני קנ"ז קנ"ז צרף שפ"ד עם קנ"ז ועולה תקע"ו זהו תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגינו ונקראים שדים ורחם שהת"ת שדים והעטר' רחם שכל המניק לאחרים נקרא שדים והיונק נקרא רחם. א"ל ר' ולמה בשמות הללו א"ל שדי"ם עולה דש"ן ורענ"ן וראה והבן מה מעלה גדולה יש לשם הזה והיא בציור של ש' משדים י' י' כ' לומר לך כי ש' רומז בבינה ולציורו חמשים שערי בינה שכן לציורו עולה חמשים ואם תעלה כל אות לציורו בכללו י' י' ב הכ"ל עולים ר"ש ור"ש רומז בבינה והיא העלתה את בנה להיות רש בו' קלות המעט בעיניך זאת. ועוד אם תרצה לדעת איך העטר' הולכת בגבור' הנקרא אם גם התפארת ומשלימין ואין שטן ואין פגע רע בזמן היניק' חבר שדים עם רחם ועולים בר"ת חלקם ועולים א"ש א"ש משמע שניהם משלימים באש ואם תעיין בני כמה נתן לה בזמן שיניק' נתן לה חשבון ג"ן כי היתי' רחם ועתה שנתחבר' עמו ונחלקה נעשית א"ש והיתר שבין רחם לאש הוא גן ויורד ומטייל ואוכל ושותה עם הרחם זהו באתי לגני כלה:

וראה והבן שנצטייר הש' של שדים והד' אינם מצטיירים והוא י"ד והש' מצטייר כ"ו הנה י"ד יהו"ה שבזמן יניקה הי"ד הוא של יהו"ה ואין כח מכחות האדומים נכנס שם ורחם לומר בזמן שהיא יונקת מן השדים אז האדם שהוא הת"ת הוא אדם שלם בצורתו כענין בשש צרות יצילך ובשבע לא יגע בך רעה ר"ל כשהוא שלם בשבע צורות לא יגע בך המדה הנקראת רע וע"כ נק' רחם שעולי' רמ"ח אברים לומר לך שהוא השלימהו לרמ"ח אברים שלא תראה שהוסיף הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה ה' להשלימו לרמ"ח אברים ואח"כ הוליד את יצחק כי אברהם עולי' רמ"ח כי אין חסרון בפרד"ס האמת השיג שילא ממנו הוא ישמעאל יצא בהיותו חסר שכן אינו נכלל בכלל הפרד"ס והנה הר' של רחם אינו מצטייר והא' מצטייר ד"ו והנה הטע' בגזירת רד"ו זהו אנכי ארד עמך מצרימה כלומר אני עמך בגלות והמ' רחם מצטייר כ"ו ר"ל שהת"ת לא הניחם לגמרי ביד זרים זהו אנכי תוספת הכ' ולא אמר אני ונקראים א"ב ואם ת"ת א"ב עטרה אם כי הבן כשנאצל מאציל והוא אב לנאצל והעט' היא אם שכל כחה מן האב מ"מ אב ואם נקראי' כי שניהם שם מלא יו"ד ה"א וי"ו ה"א האמת בני דע לך כי ביד האב הזה ואם הזאת השכר והעונש הלא תראה אב מצטייר יו"י ד"ו ועולים ל"ו זהו ה' קוינו ל"ו ואפ"ה עמו האם הנקראת אלהים שכן למ"ד וי"ו מלא עולה אלהים וראה והבן שהאם לעולם נעלמת בתוך האב כי כשתרבע אב נעשה כענין ב' פעמים ב' הוא ד' ואלף אינו מתרבע הרי ה' הוא ה' אחרון שבשם בן ד' אותיות הרומז באם והנה האם עם האב ועל שהיא האצילה הבהמות ועולם הנפשי ע"כ נקראת אם אותיות המצטיירים יו"י כ"ו ושניהם עולה בהמה וע"כ הזכיר שהמע"ש נפש הבהמ' העול' כי יש לה עלייה ומלת אם מצטייר' ב' פעמי' כ"ו הם הו' ומשך הו' הנקרא' בנים אתם לה' היא הבינ' הנקראת לה' ונמלאים בציור אותיות אם על שכל פעולתה בתחתונים ע"י נטיל' רשות מן הוי"ן וראה והבן מה מורה מלת אם שאין הנקב' פועלת זולת הזכר הלא תראה שאם תחלוק אם לחצאין כל חלק עולה כ' וחצי עולה דק"ל אחד זכר ואחד נקבה ראה והבן עתה דבר גדול ונורא כשמתחברין השני דקלים שלנו מולידים בת ושמה פרח היא פרח בת אשר ומלת פרח מורה רחמים אחר שהיא

ספר הפליאה

בת אשר הרואה בכתר והכוונ' בזמן שהדקלים בחיבור הקב"ה משפיע רחמים בעולם והראי' דקל דקל עולה סרח ונקראים אים ואשה אים הת"ת ואשה העטר' וראה א' רואה בכתר וכאשר כאלל הת"ת נותנו לו הי' הרואה בחכמ' ובראות החכמ' שהוא אב את הכתר שנתן לו את הא' נתן לו גם הוא את הי' והש' הרואה בבינה ובראות הבינ' שהיא אם את החכמ' שהוא אב ונתן לו את הי' נתנה לו גם היא את הש'. והנה נכלל משלשתן ונעשה אים ה' אים מלחמ' ה' שמו אשה ככנס האש שהוא הש' בה' שהיא הבת כלצרף הא' עמהם שלא להחריב את העולם זהו אשה. וראה עתה והבן שאחר שהריח אלו הריח כל כ"ב אותיות זהו שנק' תורה שבכתב א"ל ריוח אני שומע ואיני יודע איך א"ל אחר שהריח האחדים הריח מא' ועד ט' ומאחר שהריח הי' הריח מי' ועד ל' ומאחר שהריח המאות הריח מק' ועד ת' והנה הכל שלו גם הריח אותיות ך ם ן ף ץ שהם בכלל המאות והנה בין הכל כ"ז אותיות זהו שאמרת: לך מלך הפועל בכ"ז אותיות מ"מ לא באתי רק להודיעך מעלות האותיות שנתנו לו אבל א' במלואו שעלה אי"ק רומז בכת"ר. בכ"ר לחכמת אלהים. גל"ש לבינה. דמ"ת רומז לספירת החס"ד: הנ"ך לפחד. וס"ס לת"ת: זע"ן לשבת. חפ"ף לנל"ח: טל"ץ להוד ומלכות בת זוגו של שבת: וראה עתה והבן אי"ק רומז על הכתר מלמעל' למטה ורומז על העטר' מלמט' למעלה אחר שהכתר נקרא אין ועטר' נקראת אני שהוא אותיות אין כענין אני ראשון ואני אחרון א"כ אי"ק רומז גם בעטרה. בכ"ר הב' והכ' והר' מורים על חכמת אלהים בהיותם בקיבוץ בכר ודע שהם ב' חכמות חכמת אלהים וחכמת שלמה וסימן לדבר שלמה ואמו בת שבע חכמתו. גל"ש ג' וש' רומזים לבינה ולחסד כי בהיות הג' רומז בבינה הש' רומז בחסד הל' לת"ת שהת"ת נקרא מגדל הפורח באויר שהוא באמצע קו השוה וכשהש' הוא לבדו בלא ג' רומז בבינה ועל שיש לה ג' רגלים הוא בעבור שהבינ' היא שלישית. דמ"ת הד' רומז אל העטר' שהיא חיה רביעית מד' חיות המרכב' ונק' ד' כי היא דל"ת ופתח ללופ' במרכב' להכניסם בפנים גם נק' ד' מלשון ואם ד"ל הוא כי אין [לו] משלו שום דבר רק מה שנותנים לו מהצדק' והעטר' קראת את עצמה עני ואביון אני משל לעושר אחד שהי' בין אנשים עשירים ממנו אע"פ שגם הוא עשיר אצל העשירים הגדולים ממנו הוא ד"ל מ' פתוחה מ' סתומה שניהם רחמי' הלא תראה שמלת מ"ם בא במ' פתיחה ובמ' סתומה וי' והי' באמצע מים לומר לך שבני ממ"ן הללו יונקי' מהי' שהוא רומז בחכמה וע"כ קראו שם המים במ' פתוחה ובמ' סתומ' וי' וראה והבן שמ' פתוחה מימין הי' ומ"ם סתומה משמאל הי' מים העליונים ומים התחתונים. אשר

מתחת לרקיע ואשר ממעל לרקיע ומים העליוני' אינם אומרי' שירה עד שאמרו התחתוני' שהוא שא' מים אדירי' משברי ים ואח"כ אדיר במרום ה' ואלו שני ממ"ן רומזי' לשתי מדות של רחמי' האחת משפיע לראוי ולשאינו ראוי והוא מדת החסד לראוי במעשי' טובים. ולשאינו ראוי נותנת לו דרך צדקה שנא' וחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם ולכן הוא פתוחה דאל"כ יחריב העולם אבל מ' סתומה היא העטר' והיא הברכ' של אברהם שמסר' ליצחק בנו ויצחק מסר' ליעקב בנו שנא' ויתן לך את ברכת אברה' ומאת הברכ' בירך יעקב את בניו איש אשר כברכתו בירך אותם וזאת הברכ' גם היא היתה ביד משה לברכם וממנה משקה את ישראל והוא הנקראת באר"ה של מרים אשר חפרוה שרי' כרוה נדיבי העם וממנה היו דולין ושותין כל השבטים איש כפי הראוי לו ודע והבן בני כי מי שנוטל מזאת הברכה אינו נוטל ממנה השפע המשפיע לו אלא לפי הדין וכפי הראוי לו ובשיעור ובמדה ובמדידה נותנין לו ממנה ע"כ אמר יצחק ליעקב ויתן לך האלהים בדין ולא אמר יתן לך ה' כי אלהים נותן בדין וכך אמר ליעקב בנו אם תהי' ראוי יתן לך ואם לאו לא יתן לך ולמה ברכו כך כדי לזכותו לחיי עוה"ב שלא יקבל עולמו בזה העולם הלא תראה שאמר לעשו משמני הארץ יהי' מושבך בין צדיק ובין רשע ומטל השמי' מעל בין צדיק ובין רשע ולא הזכיר בברכתו שום שם וכוונתו של יצחק להתקיים בו ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו כי כן גזרו העומדים למעל' ממנו והת' רומז בגבורה שנק' צפון מצפון תפתח הרעה על כל יושבי הארץ כי הדין אינו בא אלא משם: הנ"ך ה' ראשון של שם הוי"ה רומז לשכינה עלאה וה' אחרון בשכינה תתאה כ"ן דע לך אלו שני נוני"ן שא' כפוף ואחד זקוף והזקוף רומז בבינה זהו נ' שערי בינה נבראו בעולם ונמסרו למשה חוץ מא' שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים אל תקרי מעט אלא מ"ט והנו"ן הכפוף רומז בעט' לומר לך מי שאינו כופף עצמו אבל הולך בקומה זקופה יפול בדינה של גיהנם ומי יודע איך יצא דינו ודע בני שיש נ' אחרת והיא הפוכה כמו ׆ והיא נ' דויהי בנסוע וכ' ויהי העם כמתאוננים רע ונהפכו לומר לך שאחד רומז לקשה ואחד לפחד הרפה וכשאין ישראל עושים רצונו של מקום ומכעיסין אותו אז הפחד שופכת דין ברפה ונפרעת מן הרשעים ומכלה אותם ומאבדם כרגע. וע"כ אותה הפרשה מסומנת באותן שני נונין הפוכים כדי שיהי' אחוריהם כנגד ישראל ולא פניהם כי הם ב' מדות דין שאם היו פניהם כנגד ישראל לא הי' נשאר משונאיהון של ישראל עד אחד והיו הפוכים כדי שלא ידקדקו מאד בדין ושלא יקטרגו על ישראל בדין א"ל ר' אבי אמר לי כי אלה הב' נונין רומזים לשני תנינים הגדולים שנבראו

בו' ימי בראשית שנא' ויברא אלהים את התנינים הגדולים וא' מן התנינים הוא לויתן שעתיד הקב"ה לעשות סעוד' לצדיקי' לעתיד לבא ולהשקות' מיין המשומר בענביו מו' ימי בראשית הם ששת ימי המעש' וא"ל אבי שאם היו פרים ורבים לא הי' מניחי' אותם העולם ולא הי' מספיק לפרנסתם כל דגי הים והיו מחריבין העול' וכדי שלא יפרו וירבו סירס הקב"ה את הזכר והרג את הנקב' ומלחה לצדיקי' לעתיד לבא ופי' סירס את הזכר שלא ישפיע את הדין יותר מדאי כמו הסריס שאינו משמש ואין לו זרע להריק בבת זוגו בשעה שמשמש עמה והרגה ומלחה לצדיקי' ההריג' הוא שמיום שיצאנו מן הגלות והיא גולה עמנו בגלות היא הנק' הריגה ומלחה היא הנק' ברית מלח והצדיקי' זוכין לה כענין שארז"ל צדיקי' יושבי' ועטרותיהן בראשיהן ונהנין מזיו השכינה א"ל בני היינו מה שאמרתי לך שהתנינים הללו הם קשי' ורפים **כך** כף כפופה מקבלת השפע מכף פשוטה. וראה והבן שהכ' כפופה בעטרה וך' זקופ' בחכמ' ושפע החכמה מקבלת העטרה והשפע שיורד יורד דרך הצ' הוא הת"ת קו שאמצעי מגדל הפורח באויר כי לא תמצא אות גבוה כמו הצ' והיא העולה עד הכתר ומקבלת משם השפע ומריקה אותה למטה מן הזנב שלה דרך הצינורות אל הספי' שלמטה ממנה וכשיורד השפע והצ' אינו עולה יורד מאמצעית הצ' וזהו הצ' שהוא הת"ת הוא מדת יעקב אבינו ע"ה ונאחז במגדל הזה וע"י מגדל הזה הו' עולה למעל' עד הכתר (ומקבלת משם השפע ומריקה אותה למטה) שנא' אז תתענג על ה' על בוודאי והרכבתיך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך ולא נחלת אברהם ויצחק לפי שנחלת יעקב היא נחלה בלא מצרים ועולה עד הכתר ומתאחז בו ע"י קוץ הצ' שנקרא מגדל הפורח באויר. וש"ם ו' הוא הת"ת הוא שאמ' ואומר לך עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר וכאשר רבו העונות נפל ממקום קדושתו מן השמי' שנא' השליך משמים ארץ תפארת ישראל היא ארץ הידוע שהיא ארץ ישראל והס' עגולה כמו גלגל ונק' סמך על שם סומך ה' לכל הנופלי' שאם בעונותינו ירד הגלגל של ישראל קב"ה סומכן בגלות והגלגל הוא המסובב עד שיבא עת רצון ויחזור המזל למעל' ויזרח הכוכב כענין דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ויאיר הש"י את מזלינו ואת כוכבינו ויקים ויסמוך סוכת דוד הנופלת שהיא מלכות בית דוד היא השער' והנה אנחנו בזה הגלות בין אדום ובין ישמעאל ואנו עומדי' ביניה' בנס גדול מאת הש"י וראה והבן שמ"ם פתוחה בחסד וסתומה בפחד וקב"ה שהוא הכתר מחזיק אותנו ביניהם בנס לא מצד זכות וזהו ס' וס' שבלוחות בנס היו עומדים ואם הלוחות שהוא אצבע אלהי' שהוא כתבם ואין הדין נותן להיות לנו גלות ורעה. זכור בני כי לא זכינו לקחת הי' זכרים רק זכינו בעשר נקבות שהראשונות היו בזכור שהם זכרים והאחרונים הוא בשמור שהם נקבות: זע"ן הז' רומז בספירה שביעית מלמעל' למטה. והוא סוד שבת הנק' צדיק יסוד עולם. ואחר שז' ביסוד א"כ הע' עטרה והוא ז' לבנין ולכן קראוהו באר שבע. באר שהשבע מריקים בו ובת שבע בת השכינה שהוא אם הז' ונק' אם שלמה. והנ' זקופה הוא ז' במספר המאו' וסוד היובל שהוא נ' שנה. שהם ז' שמיטות והוא סוד נ' שערי בינה ושבת הגדול וסוד הנדר שהוא מקום חיי המלך. וע"כ אמרו רז"ל הנודר כאלו נודר בחיי המלך והנשבע כאלו נשבע במלך עצמו. שהוא שבת הוא תפארת בו' קצות והשבת שהיא שכינה מושל בכולם. והעטרי' שהוא ב"ד של ע' ודע והבן כי במרכב' יש שרים ל"ה מימין ונאחזים במרכב' ע"י אאע"ה וכולם נטו לדת ישמעאל וכן משמאל המרכב' יש ל"ה שרים ונאחזי' במרכב' ע"י יצחק אבינו וכולם נטו לדת עשו אבי אדום ושר הגדול שבבני עשו הוא שרו של עמלק בן פילגשו של אליפז בן עשו. ולכן אמר ראשית גוים עמלק. וכולם נטו לדת אדום לדת ישה"כ. ובמקום א"ת שהם שבעים שרים היו ישראל יוצאי ירך יעקב שבעים נפש וכאשר גברו העונות הפנימיים נגרשו והחיצונים נכנסו ומשלו במרכבה ונסתלקו הנשמו' והשכינ' לשמי מרומי'. תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גברתה תחת עבד כי ימלוך ס"ם שרו של עשו שהוא עבד לת"ת ישראל שרו של יעקב שנא' ורב יעבוד לצעיר ושפחה כי תירש גברתה הגר השפח' לשרה גברת'. והגר היא מצרית חיצונית ושרה היא פנימית: הפ"ק א' היא סוד הברית מילה הנעש' בח' ימים והפ' שמונים שהם ח' עשירית. ק' שמונה מאות ומיל' בח' והבינ' הוא שמינית מלמטה למעלה והיא אם הבנים א"כ ראה בעיניך שאם הבנים שמחה. ועוד בני דע לך כי א' חכמה וק' פחד יצחק מדה"ד הרפ"ה ונצח מימין והוד משמאל. ונצח והוד הם הכליות. יועצות לעושת העלה ישירנה כי ה' צבאות יעץ ומי יפר. והנה פ"ה זקוף ופ"ה כפוף. כל הכופף את פיו מלאכול לשובע יצרו ולא דיבור איסור ולא לשון הרע ולא דבה רעה ולא נבלות פה ולא רכילות וכל כיוצא באלו. רק עוסק בתורה ובתפלות ואין לו שיחה בטילה ואינו אוכל לשובע נפשו לבעוט כענין שנאמר וישמן ישורון ויבעט אז הקב"ה זוקפו לחיי עוה"ב וזוכה פיו הכפוף בעוה"ז לשורר בעוה"ב אשרי ילוד אשה שזכה בזה אבל כל ההולך בעזות מצח ובגסו' הרוח ואינו ירא משמים ואינו מתביים מהבריות ומטמא פיו בגזל ובעבירות הקב"ה משפילו עדי ארץ ומוסרו לעמוד לדין והדין נותנו לקוסטינר הוא דומה ומשבבו מעיר לעיר וממשפחה למשפחה כי גר יהי' זרעו אוי לילוד אשה שבא לזה ועתה בני דע

לך

לך כי לא יוכל להשכיל מכל אלו רק הרודף להשיג במרכב' העליונ': שצ"ץ הש' רומזת למדה הנקרא בגון הא כ"י זהו שנק' בניה העמודים מני בגון הכשולים מני ראש ל"ץ רומז לצדיק עליון ולצדיק תחתון הזקוף לבינ' והוא המשפיע לצדיק תחתון הוא היסוד עולם ויסוד עולם נותן לעטר' ועטר' משפעת בכל העולם א"ל ר' מה הם הדברים האלה שאתה מרבה לדבר הלא שמענו אותם למעלה א"ל כן דרך תורתינו הקדוש' *כפתור ג' פעמים והם לצורך וא"א שאין צורך בדברי השנויים פעמיים. אך בני באתי לומר לך שאותיות אינם נקבעים בקבע רק מתנועעי' כפי המקומות א"ל ר' אנו באים ואשה עקרנו ואתה נכנסת בא"ק ואמרת ברומז בכתר ושטר בלא עדים מה מועיל אין השטר מתקיימת אלא בחותמיו אני אומר שא"ק רומז למדה אחרת א"ל בני מלא האלף והוא א"ק א"ל ולמה הביאו הא' בחשבון הזה שיעלה ממנו א"ק א"ל בעבור שי"ק אע"פ שנולדו מן הא' דומים לא' והראיי' שכל אותיות פונים פנים ואחור ומולידים כילד הב' פונה פנים ואחור ומוליד ד' והד' פונה פנים ואחור והוליד ח' וכן כל האותיות כולם וכל האות הנולד הוא כפל המוליד אבל א"ק אינו כן שאם תכפיל הי' מוליד כ' והנה שלא פנה רק לצד א' ואם תכפול הק' נולד הר' והנה שלא פנה רק לצד א' ואם תכפול הא' נולד הב' והנה שלא פנה רק לצד א' ואין זה הכח בכל האותיות שאם תכפול הב' מוליד הד' והב' צריך לפנות ימין ושמאל להשיג הד' וכן כולם ע"כ נתקבלו אלו מכל האותיות להרמיז בכתר הלא תראה שכל האותיות כולם לא תמלא בחולם רק הק' והי' להרמיז מעלתם שהחולם רומז בכתר הלא תראה שאפ"ה הא' פתוח להשפיע אל העולם ואם תרצ' לדעת שהוא יד הידים וכתר הכתרים העלהו בכוחו ובלשונו הרי נולד בידו שאם לא תאמר אחד אין לך שנים ואם לא תאמר עשרה אין לך עשרים ואם לא תאמר מאה אין לך מאתיים הנה הכל בידו א אחד י עשרה ק מאה ועוד העלם בחשבונם והם כתר יד והנה יד העדים וכתר הכתרי' א"ל ר' בכ"ר מה עינו א"ל בכ"ר הנוטל פי שנים וע"כ בכר האמור בנחלה חסר ו' שיש לו חלק עצמו וחלק היורד אליו מן הכתר שכן שני פעמים א"ק העלהו בלשונו ותראה מה מעלה יש לת"ת הנקרא איש ועולה כתר כתר (איש) ר"ל
איש שמעלהו בב' כתרים והם כתר תור' ב שנים
וכתר מלכות. וראה והבן הג' רוחניים כ עשרים
קראוהו איש והם עטרה ודע בני והבן ר מאתים
שאותיות הם כ"ב ועם הכפולות הם כ"ז
וכל הפרדס הם עשר והם פתוחות ע"כ בכל הכ"ב אותיות תמלא עשר פתוחות והם אדו"ז כל"ם עצ"ת א"ל ר' כל העשר נכללי' בשם ההוי' הי' וקולו בכתר

*אולי צ"ל ככתוב

וחכמה והה' בבינה והו' בשם קלוות וה' בעטרה ושו' מתגלגל י"ב הויות. א"כ יפתחו י"ב אותיות א"ל ד"ן אותיות כפולות והם פתוחות הרי כאן י"ב פתוחות. וראה והבן א' בכתר ד' בחסד ו' בת"ת ז' בנצח נ' בעטרה ל' בבינה ס' ביסוד ע' בהוד צ' בחכמה ת' בגבורה וכן מכל האותיות לא תמלא בחולם רק י"ק בעבור שנכנסים בא'. מלא ונעשה א"ק להרמיז מעלתם בחולם וכן מכל האותיות לא תמלא בחירק כי אם ג' וש' ושניהם רומזים בבינה ובעבור שהוא שורש הפחד כענין שנק' קו ירוק ע"כ ג' וש' נקדו בחירק כענין חרק עליו שיניו אך היקף שהם שבע מחסד ונק' בנין ועולם כענין עו"ס חסד יבנה נקדים בסגו"ל ובציר"י ובשב"א כי הם הפועלים בנקודות האלו ע"כ לא תמלא קריאת הא' רק בשבע אותיות בההטמפר וכן לא תמלא בכל האותיות בשורק רק כ"ן בעבור שהנ' רומז בקו האמצעי והקו נקרא שור"ק וע"כ נקד בשור"ק ומקבל גם שור"ק להרמיז בקו השני הוא היסוד. וראה והבן שורק הוא כח אצילות הגבו' משם יוצאים קולות וברקי' ורעמים ושמו שרקא"ל שפירושו "שם "רעמים "קולות וברקים: גל"ש רומז בבינה ג' שלישית לאצילו' ש' יש לה ג' רגלים להורות אל הבינ'. ל' אע"פ שהת"ת הוא מגדל הפורח באויר ועולה בכתר והל' רומז אליו שיש לו המשך למעלה להרמיז אל הענין אפ"ה הל' רומז גם בבינה שעלייתו דרך הבינה וכשתאמר גם קריאתו בלשונו שלש ואחר שהש' יש לו ג' רגלים קריאת השלש ג'. ואם תכתבם בקריאתם הישרה כזה ג שלשה ל שלשים ש שלש מאות כאן קורא השלש מלות שלשה במספר קטן הרי הוא שלש כתרים כתר מלכות הכתר שהוא מלך מלכי המלכי' וכתר תורה הוא חכמת אלהי' הנק' תורה קדומה תורה רשומה וכתר כהונה היא עצמה שהיא כהן לשבעה והיא מקבלה מקודם ואחריה הז' א"ל ר' ל' יתירים מה עינן א"ל בני הכתרי' האלו מנחילי' לבני' כי יש לה ב' בנים ונק' אדם נגלה ואדם נסתר ושניה' עולי' ל' והם הו' ומשך הו' אחד נגלה בלשונו ואחד נמשך עמו. דמ"ת רומז בחסד ואם תכתבהו בקריא' ישר' עולה משם סוד גדול הראית בני דבר כזה
גדול ונפלא כי החכמ' האב והבינה אם ד ארבעה
וילדה בן וקראוהו כהן הוא הכהן הקומץ מ ארבעים
וקמץ הכהן והנחילו ב' ירושות טובות ויפות ת ד' מאות
והם כתר תורה מן האב הנק' תורה קדומ'
וכתנו לו דכתיב ותורת חסד על לשונ' והאם כתנה לו כהונה ועשה ראשון מאחיו והכהן הגדול מאחיו ואחר שירש הירושות האלה הוליד אף וחימה ומדה רעה אף חובב עמים כי יגרתי מפני האף וחימה מצפון תפתח הרעה מאחור נולד חשך ומרס יצא מר ושמא בני שמעת על זה החימה שום דבר מאביך ז"ל א"ל ר' שערות

בשרי

דברי נסתר והשמועות לך ואמור א"ל בני דמ"ת רואת
בחסד וקריאתו הישרה עולה שני כתרים וא"ף זהו
אברהם הוליד את יצחק כי האף שהוא יצחק נאצל מחסד
ובכחו האף שהוא יצחק א"ל ברוך השם שאם לא באתי
בעולם אלא לשמוע דבר זה די.

הנ"ך רומז בפחד ואם תכתבהו בקריא' * ה חמשה
ישרה כזה * תראה דברים נוראים נ חמשים
כתעבר מלת חמשה וכהא"ף בא"ת ב"ש ך ה' מאות
ויצא יעקב ראה ענין גדול האף הוליד
זרד לבן הוא שנאמר ואחר יצא אחיו וידו אוחזת בעקב
עשו ויקרא שמו יעקב והנה יעקב בן יצחק וגם יעקב
הוליד את יוסף הנק' א"ת שכן המש"ים עולה א"ת
הוא כ"ח הוא יוסף הוא צדיק הוא יסוד הוא הנימול
בח' ימים וא"כ ח' רומז ביסוד שהוא משך הו'
והש' עולה שני"ם שנים באו אל נח אל התיבה ראה
יצחק הוליד הו' והו' הוליד הו' כמוהו מה שאירע ליעקב
אירע ליוסף ואחר שהולידו עשה לו מגדל הפורח באויר
והוא ל' שכן המ"ם מאו"ת עולה במ"ק ל' ולא עוד
אלא עשאו ע"ד כי מלא למ"ד ונעשה ע"ד האזינו
השמים והיה ע"ד הוא יעקב הנק' שמים
ואתה תשמע השמים. וש"ם הוא ת"ת ואם ו ששה
תכתבהו בקריאה ישרה תרא' דברי' גדולי' ם ששים
נוראים יותר מהראשונים וראה האצילהו ם ו' מאות
ואח"כ הכתירהו בג' כתרים ושם נהר
חכמה בינה המשפיעים דרך הסדרה ועשה לו ביתן וגן
לרדת ולטייל שם ולהשפיע ברכותיו שם המעט לך זה
הסוד הנפלא א"ל ר' איך הדבר א"ל קריאת וש"ם
עול' שלש' כתרים וביתן זהו גינת ביתן המלך
זע"ן תכתבהו בני קריאה ישרה ודע זע"ן ז שבעה
רומז ליסוד ור"ל היסוד מחבר הז' ימי ע שבעים
בראשית כי היסוד נק' חלון ודרך חלון ן' ז' מאות
נכנסים בגן ושבעים לומר לך ע' שרים
יבלעו מכח השבעה הוא ההקף כל מאה כלולה מעשר
מאות הרי כאן שבעת אלפים שהיא שמיטת היסוד כי
בכל שמיטות היסוד שיתא אלפי שנין הוי
עלמא וחד חרוב: חפ"ף לכלא וגם זה ח שמנה
תעלהו בקריאה ישרה כזה. ובא וראה מה פ שמונים
עשה הכלא בעבור שהוא מדת משה ומשה ף ח' מאות
עבד נאמן הוא הלך ונאחז בא"י"ק. א"ל
וכל זה מנלן. אמר ליה שמונה בא"ת ב"ש עולה אי"ק
ירד מאי"ק ואמר לו ותן טל ומטר ותן ברכה שכן
שמוני"ם עולה ות"ן וגם שמנ"ה מאו"ת נתחלף בא"ת
ב"ש ועלה רצ"ת חלקהו הוא א"ש אש קשה ורפה
והשלימ' בשלום כי א"א אחרי שירד מאי"ק

שלא יכבה כל אש שבפרדס. טצ"ץ בסוד ט תשעה
והמלכו' בכללו ותכתבהו בקריאה ישרה כזה צ תשעים
וראה והבן שהכתירו שניהם ההוד והעט' ץ ט' מאות
בד' כתרי' העט' בו' ומשך הו' וההוד
בחסד ובכלא ואפ"ה הם של אש הלא תרא' שהקריא'
ישרה של טל"ץ עולה ד' כתרים וגם לא"ם ופירש של
אש הוא פחד יצחק שדרך שם יורדות. ועתה בני
כתבם וחלקם לשלישית כזה קח
השלישית הראשון שהוא אי"ק בכ"ר אי"ק בכ"ר גל"ש
גל"ש והעלהו במ"ק ועול' א"י דמ"ת הנ"ך וש"ם
קח השלישית השני והוא דמ"ת זע"ן חפ"ף טצ"ץ
הנ"ך וש"ם והעלהו במ"ק והוא
יו"ד ה"א וא"ו ה"א הנה קח השלישית השלישי שהוא זע"ן
חפ"ף טל"ץ ועולה ע"ב והנה אומר אני יהו"ה המתגלגל
בצרופי ע"ב הראית בני מהגלגול הא' של אי"ש אשר
נתן לו ונתנה מן הכתר א"ל ראיתי מ"מ אמור לי כל
ענין היוצא מאיש זה א"ל בני אין מספר לגדודיו אבל
אומר לך מה ראיתי פעם א' הייתי מהלך בדרך ופתאום
שמעתי קול רנה מרנן הוקר רגליך מבית רעך ותיכף
שמעתי ואומר אבא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך
ומיד שמעתי קול אחר ואומר בנה בניתי בית זבול לך
מכון לשבתך עולמים קול אחר קול ופניתי כה וכה
וראיתי שני בני אדם תופשים כנור אחד וחולקים
מחלוקת גדול זה אומר שלי הוא וזה אומר שלי הוא
ועיינתי בהם והנה אחד מהם הי' צורתו צורת נחש
ועורו עור נחש ועיניו בוערת כאש. והאחד יפה עינים
וטוב רואי ועיינתי בכנור והי' בו ח' נימין. עודם
במחלוקתם בא אדם אחד ולקחו מהם והתחיל לנגן
ניגון אשר לא נמצא כמוהו והאנשים ההם עומדים
ורואים ושומעי' ניגונו ואשא קולי ואומר אל אלהי
הרוחות הודיעני את החזון הזה ואשא עיני ואראה והנה
אדם בא לנגדי וקרא להם שובו לכם לאהליכם והנה
שב האדם יפה עינים לעוף והאחד לנחש. ויקח העוף
את הנחש בפיו והתחיל לעוף לרום שמים וקול רנה
הולכת ואומרת בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך
עולמים. והג' אשר בידו הכנור עומד בארץ ומנגן
ואינו זז ממקומו. והקורא שובו לכם לאהליכם הלך
ונתחבר עם בעל הכנור והתחילו שניהם מנגן בכנור
ולומר בית אהרן ברכו את ד' בית הלוי ברכו את ד'
יראי ה' ברכו את ה' ברוך ה' מציון שוכן ירושלים
הללויה. ואמרתי גם אני אשא עיני אל ההרים מאין
יבא עזרי עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ ולא זזתי
משם עד שראיתי הולכים אותם דרך הליכה בארץ בלא
שינוי ומנגנים ואומרים בהליכתם והשיר ד' מידך כל
חולי

אוי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בכל שונאיך וכשנעלמו מן העין אז דאגתי דאגה גדולה מאד על שלא ידעתי סודות המראות האלה ואמרתי בלבי מה לי חיים אחרי שלא אשיגם וזה אומר לך בני כי חזרתי לביתי עצוב ודאוג ואמרתי אלך ואגיד לגדולים ממני ואם באולי אירע להם החזיונות האלה ויגידו לי כי ימים ידברו מצאתי חברה גדולי מלאים חכמ' ובינ' וספרתי להם ולא ענו לי ואמרתי להם שימו לבבכם לדעת ולהבין כי לא יועילו לכם כל ממוני העולם בחסרון ידיעות החזיונות האלה והתחיל א' לשחק עם חבירו ואמרתי בלבי בוודאי השיגו ואמרתי להם עכ"פ מוכרחי' אתם להשיב לי על מה צחקתם כי לא ימנע זאת משני פנות או ידעתם והשגתם ומרוב שמחתכם אתם שוחקים [או] מאותי ואת דברי אתם צוחקים ואמרו לי חייך לא ידענו ולא השגנו ולא שמענו בלתי היום והשחוק ששחקנו בעבור שאתה רודף דבר אשר לא תוכל להשיגו כי נעלם הדבר מאד ואמרו לי השמר פן תאבד ותטרף ואמרתי להם שבו לכם פה עם החומר שגם והעב שבכם אבל אני בעז"ה יודעי לא יניחני שלא יגיד לי כי אוהב אותי ואהבה מקלקלת השורה וכשמעם דברי ענו ואמרו לי שב בינינו שב ואמרתי לא אשב ולא אנוח ולא אשקוט עד שאדע כל מה שראיתי ואמרו לי א"כ לך לשלום הנחים והלכתי למקום אחר אשר לא נראה שם ילוד אשה וישבתי שם ז' ימים לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי עטוף בטליתי ותפילין בראשי ושינה לא ישנתי אפי' כשינת הסוס ויהי ביום הז' ואשא עיני ואומר עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה ומיד ראיתי ג' אנשי' באי' אלי ואמרתי יום בשורה הוא ובאו ואמרו לי ברוך אתה לה' ואמרתי ברוכים אתם הבאי' וברוכי' אתם בצאתכם ואמרו לי לישב ולא רציתי לשבת והפצרני וישבתי וישבו גם הם עמי. וכשישבנו ראיתי אחד מהם שוליא מיני מאכלים ושם לפנינו ואמרתי אוי לי כי לא מבשרי' הם ואמרתי סברתי שבאתם להוציאני מדאגתי ומיגוני ולא סברתי שבאתם להאכילני כי בעז"ה אכלתי כל טוב ואיני צריך מכם דבר וענה אחד מהם ואמר לי בני אם חלום ראית ספר נא לנו ואמרתי להם חלילה לי זה אבל בהקיץ ראיתי מה שראיתי ענה השני ואמר ספר נא לי מה ראית ענה הג' ואמר מיד תנו לי רשות ואני אומר לכם מה שרא' כי אני הייתי שם וראיתי מה שרא' ושמעתי מה ששמע מיד עלפה נפשי והלך דמי ממני ואמרו לי בראותם שאני מוכן למות ולצאת מן העולם אמרו לי לא תירא ולא תחת כי השם עמך זכאה את קמיה קוב"ה והרא' לך מה שלא ראה אדם ילוד אשה מחורבן הבית ואילך וספר נא לנו כל מה שראית כי לא נעלמ' מזוכך ממנו ומיד נתחזקתי ועמדתי על רגלי וספרתי להם כל דבר וענה האחד

שאמר אני הייתי שם וא"ל קול האומר שוקר רגליך מבית רעך קול הדין קשה וצועק ואומר לחסד שוקר רגליך מבית רעך הוא בית הנקרא עטרה ב"ד הרפה כי הוא תובע דין ברשעים כענין תן לי הנפש החוטאת והקול שאמר אבא ביתך הוא קול החסד ואמר אשתחוה אל היכל קדשך ביראתיך כלו' אמשוך ואביא מים לכבות רוגזך וכעסך ואשך כי הרשעי' לא יתנו בידך קודם עמדם בדין כי החסד מטה לרחמי' כענין ברוגז רחם תזכור ר"ל תשפיע. והקול שאמר בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמי' הוא מאמר של הבינ' לתפארת ישראל ואמר בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמי' כלומר אל הכתר והחכמה בנה הוא בינה ובניתי בית זבול לך וכו' ר"ל עד סוף כל השמות והבית כנגד מנא ג' אותיות שנתנו אל התפארת והם אל"ף יו"ד שי"ן ונעשה איש ואמרה הבינה והחליף אותיות אי"ש בא"ת ב"ש והי' לא חלף ונבנה בי"ת ואיש כי יבנה בי"ת. וראה והבן מה נעשה כי היו"ד שהיא החכמה לא נתחלף עד שנבנה הבית ואחר שנבנה הבית הוחלף היו"ד בת"ש ואמר כי בת"ש לבבך ונקיון כפיך עשית זאת כי אי"ש מתחלף בת"ש והנה בונה הבית לקחו ובני אדם שראית שתופשים הכנור הם נצח והוד והכינור הוא ת"ת ורוח צפוני שהוא בחצי הלילה מנשב ומנגן מאליו ר"ל מעוררו לרדת במטתו היא כ"י שלא להחריב העולם בתוקפה. ומה ששמעת שזה אומר שלי הוא וזה אומר שלי הוא כלומר חולקים בדבר והכונה שהכלה מקבל שפע מהכינור וכן ההוד כי שניה' חושבי הניגון שיורד מהכינור. ומה שראה לך שהיה האחד דומה לנחש הוא ההוד הנאצל מהפחד הנקרא גיחון ויוצא מלשון חויא ועל גחונך תלך ודרך ההוד יורד הניגון של פחד והאדם שהוא יפה עינים הוא הכלה שדרך שם יורד ניגון בחסד ועל ניגון התפארת היו חולקי' ובא אדם א' ולקחו הוא היסוד שיורד הכינור דרך שם בעטרה ומה שהתחיל לנגן ניגון אשר לא נברא ולא נהיה כמוהו שאין דומה ניגון היורד במטה מן הת"ת כניגון היורד מן הפחד. ומה שאמר האנשי' ההם עומדי' ושומעי' נגינתם ר"ל ברכות הכלה וההוד שהשפע יורד דרך היסוד משלימין בניה'. והאדם שבא לנגדך ואמר שובו לכם לאהליכם הוא תפארת ישראל והאדם יפה העינים שבא לעוף הוא הכלה ויורד אליו שפע מן החסד. והא' שבא לנחש התחיל דין לרדת אליו מן הפחד ומיד לקחו העוף בפיו כנגד הדין ולא הניחו לרדת בכנסת ישראל ואז השלימו שניהם והתחילו מרנני' ואומרי' בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמי' כלומר לך נאה ונכון הבית להשפיע אליו ולברכו. ומה שאמר והג' אשר בידו הכינור עומד בארץ ומנגן הוא היסוד בארץ היא העטרה ומה שאמר הקורא שובו לכם לאהליכם

לאהליכם הלך ונתחבר עם בעל הכינור שוא הת"ת שירד ונתחבר עם היסוד בעטרה ומה שאומר שהיו שניה' מנגני' ואומרי' בית אהרן ברכו את ה' ר"ל אחר שנתוועדו שלשתן יורד השפע מן החסד הכהן שוא נק' בית אהרן ואמרו ברכו לשון רבים בעבור שהבית מתברך מן החסד ומן הכלה. שנו ואמרו בית הלוי ברכו את ה' הכוונה שהכל יורדי' אל הבית הזה ואמר שגם הפחד וההוד אז מלאים ברכה שאמר להם ברכו את ה' לברך את השם. שב ואמר יראי ה' ברכו את ה' הם הספירות כולם שלמעלה מת"ת ונקראו יראי ה' כענין יראת ה' היא חכמה שפירושו יראת ה' שהיא הבינה הוא חכמה כלומר יראת הבינה חכמה כן יראת הת"ת הם הספירות שלמעלה הימנה ואמרו ברכו את ה' א"ת שהיא של ה' להתברך על ידי ה'. ומה שאמר אשא עיני אל ההרי' מאין יבא עזרי כוונתו להוריד השפע מן הא"ן שהוא הכתר אל הארץ היא כנסת ישראל דאז התחילו ללכת ולסבב הארץ באופן שלא ישאר שום כח מכוחות הטומאה בארץ וזה שאמר והסיר ה' ממך כל חולי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ואז הנימין שבכינור הם עשרה ומראין ניגון הי"ב נימין בניגון י"ב מינים כי אז יהו"ה שהוא כלל כל העשר בעטרה והוא מנגן מאליו בי"ב נימין ובי"ב הויו"ת ולא עיינתי לראות הנימין שבכינור ואמרו במתיבתא דרקיע קמי קוב"ה שנימין האלו הם מהדקין של אילו של יצחק שהיה כולו עולה ואינו יורד משם נימא שחור' כן כל השפעה היורדת מן העשר בזמן שהכינור במטה כולם נימין לבנים ויפים כנימין של האיל ומה שאמרו לך ברוך אתה לה' כדי שתוריד ברכה לה' היא הבינ' לברך את בניה וכשומעי דבריו מיד ואקוד ואשתחוה לה' אלהי ישראל והמשכתי בהשתחויה שפע וברכה לה' היא הבינ'. והאכילה שהביאו לאכול אכלוהו הם והלכו להם. והנה אליהו הנביא ז"ל בא וראיתיו ושמחתי שמחה גדולה ובא ואמר לי זכאה את קמיה קוב"ה ובאתי אליך לשאול ממך מהו בין איש לאשה ואמרתי לו במתיבתא דרקיע מה אמרו על ההפרש שבין איש לאשה ואמר לי אמור אתה ואמרתי לו שנים וחצי אמר לי שנים וחצי מה טיבן ואמרתי לו דוד עלא' אף כי הוא עלא' אין ממשלתו רק ת"ק שנה בשמיעה אחת וא"ל לאו הכי אמר אלא הכי דוד תתאה אף כי הוא תתא' ממשלתו בשמע' אחת ת"ק שנה מ"מ הא נמי הכי הוא אלא דלא אמר ואמרתי לו ולא שאלו שם מפני מה נתוספו באיש יותר מבאשה שנים וחצי א"ל אמור לי אתה ואמרתי לו אמור אם נשאל וא"ל אמור כי בוודאי נשאל א"ל בעבור שדרכו של איש לחזור מחרן לחרן הלא תראה ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה שוא חרן שלמעלה מחרן ועוד ירד מחרן א"ל זה נאמר א"ל

ר' ואיך שנים וחצי מורין ת"ק שנה וגם חרן חר"ן א"ל אשלים דברי מקודם וראיתי מתניו של אליהו ז"ל איזור גדול אזור במתניו וא"ל אדוני מאין בא לך האיזור הזה וא"ל האיזור הזה הוא מעור של אילו של יצחק וא"ל אדוני הוא עולה כליל ואדוני מתקנא בחטאים ואין דרך העור ההוא הבא מהאיל להתקנאות וא"ל שאיל ההוא שחטו א"א ע"ה והוא החסד והשיבו לרחמים ובתו של אברהם אשר אני נאחז ממנו היא קשה כמדתה ולפעמים האיל ההוא אינו עומד לעולם כבוש וכשהוא בחזקו אני אזור ממנו להתקנאות מן שאויבים אשר הם חוטאים ואז אמר לי אשריך ואשרי יולדתך ושוב לביתך וא"ל ר' אמור לי מהו ת"ק שנה שאמר משנים וחצי א"ל שנים וחצי עולם ת"ק ודו"ד וגם שנים וחצי עולה חרן חרן והבינ' נקראת חרן והעטר' נקראת חרן ויעקב עולה לכאן ויורד לכאן סוף סוף בחזירתי בביתי אמרתי אלך אל החבורה אשר הלכתי ושאלתי ודחוני ולא חשו לדברי לראות מה מעשיהם והלכתי ומצאתי אותם יושבי' והם נושאי' ונותני' בפסוק כי תבנ' בית חדש ועשית מעקה לגגיך כי יפול שנופל ממנו והיו נושאי' ונותני' בקולות וברקי' כדין התור' ויהי קולות וברקי' על ההר והכירוני וא"ל שב ושאלוני את השגתי במה שרדפתי ואמרתי להם רבותי כמה קשה דבר להפסיק אדם מלימודו מ"מ אחר שהפסקתם אשאלכם על מה שאתם עוסקים ואמרתי להם במה הזהיר הקב"ה בזה הפסוק ואמרו לי בקול גדול ובמהירות גדול לותת התור' לעשות מעקה לגגו שלא יפול האדם ואמרתי להם דברי חכמי' בנחת נשמעי' אם כדבריכ' יכתיב ועשית מעקה לגגיך שלא יפול. ועוד אם הנופל חייב יניחנו לנפול ואם בעל הגג אינו חייב שיתגלגל אליו הרע' בוודאי לא יפול כי מגלגלין חוב ע"י חייב אבל מי שאינו חייב לא יתגלגל הרע' בביתו ואם זה חייב מית' וזה חייב שיתגלגל הרע' בביתו אדרבא לא יעש' מעק' ויבא ויפול ואין עול בדבר. ואם שניה' נקיים מעון פשיטא כי לא יפול כי אל אמונ' ואין עול לצדיק וישר הוא והכל יוצא מלפניו בצדק ומשפט ודע בני שנשארו נקומים בארובה ושתקו ולא ענו עוד ואמרו לי למען קדוש ישראל אמור לנו מה ידעת בזה הפסוק ואמרתי להם שמעו לכם דברי כי הם הלכ' למשה מסיני ודעו שהוא מאמר הבינה לת"ת ישראל כי ת"ת נק' כי ואמר לו כי תבנ' בית חדש כענין ויבן את הצלע כלו' האציל העטר' הנקראת בית אז ועשית מעקה לגגך ר"ל הבית נק' גג כי הגג הוא בבית ואמר לעשות מעקה סביב כמו חומה שלא יכנסו מכוחות מערכת הטומא' בפני' ולמה כי יפול הנופל ממנו כלומר שנופל ממנו יפול ואין לו תקנ' כי בראותו כוחות מעורבות יטע' ויבחר היותר טוב לעצמו כענין אדה"ר שנפל מזה

הגג

הגג ודור הפלג' ואחר וכל הנופל מזה הגג יפול ולאזהרת התורה באדי' הגשמי' לעשות מעקה הוא הכל לזכר שלא יבא לידי פירוד ושלא יגרום הכנסת החילוני' בפני' כפי חלקו של גורם וקמו כולם ונשקוני על ראשי וברכוני א"ל ר' ולא אמרו לך דבר א"ל לא א"ל א"כ בטוב אמרת שתקו ולא ענו עוד שם לא ענו אבל אני אענה מאחר שהת"ת מקבל הגג כחומה שלא יבא האדם לידון בעצמו שני רשויות א"כ אדה"ר מהיכן לו לעשות רשות לעצמו א"ל וי להאי שעתא שנתחברתי עמך כי השטן מגרך עלי מ"מ [איכו] דומ' הכרם הגדור כמו הפרוץ ואם על הגדור כך על הפרוץ לא כ"ש ואלולי שהוא גדור אין תורה בישראל ולכן צות' התור' לעשות מעקה שלא ירדו הנופלי' מ"מ אף עם המעק' נופלי' אלא שהם מעט מן המעט ראה והבן מה בית בנה הת"ת הנק' איש ונקרא' אדם וחוה אדם הת"ת חוה העטר' ראית דבר גדול באלו השמות נתחברו שניה' ונולד אדנ"י א"ל תוציא הא' שא' חסר א"ל א"כ ישאר דנ"י א"ל ולמה לא נקראת אחוה להשלים אדנ"י כשהתחבר עם אדם א"ל בני היא הביאה העולם בדין והיא שבה להיות דין. וע"כ נחסר הא' שלא להיות א"י בראש ובסוף ובאמצע דן אבל עתה שהוא דנ"י צריכי לדיי"ן את כל העולם ולהיות' ראש סנהדרין וראה והבן אדם וחוה שעולה דנ"י אם תמלאהו דל"ת נו"ן יו"ד ותקח אותיות שניות והוא וו"ל וכאשר תהפכהו הוא לוו אז הוא טוב לפתיחת הלב בי' לאדם בהיות הזכרתו עם ח' אחרי' והם הש"ע יז"ל מב"ה הר"י הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל ואם יקראהו וו"ל יטיל אימה על בני אדם ובלבד שיקרא עם אחרי' והם לכ"ב וו"ל יל"ה סא"ל ער"י עש"ל ועוד חוה י"ט היא העטר' הרומזת י"ט שני המחזור עליה וכן גלגל הלבנ' ממנה יונקת כשעל' משה לרקיע שמע לקב"ה דקא קרא חוה א"ל רבונ' דכול' עלמא האי חוה מאי הוא א"ל אם כל חי א"ל רבונ' דעלמא א"כ הקראנ' חי' א"ל חוה בא"ק אם כל חי א"ל קב"ה למשה תרצ' לדעת הת"ת בחו"ה שהוא באדם הנק' ישראל הוא הת"ת א"ל הנואי א"ל הביט הא' בא' הוא ט' הביט הו' בא' ונעש' ז' הביט הה' בא' ונעש' ו' הרי כאן ט' ז' ו' עולי' כ"ב זהו ישראל אשר בך אתפאר הם כ"ב אותיות א"ל רבונ' דעלמא בכ"ב אותיו' מתפאר הת"ת בכ"ז אותיות איכו מתפאר א"ל לכן נקראת שמה חוה שמתפארת אף בכ"ז ואיך צרף הסוף עם הראש ואמצע עם הראש הרי כאן כ"ז ר"ל צרף הסוף עם הראש הה' עם הא' הרי כאן י"ג צרוף ו' עם ח' הרי כאן י"ד צרפם והם כ"ז. והכי הת"ת אמ' לה אנכי יהו"ה שכ"ז הוא כ"ו וא' וחוה מתפאר' בהם ועוד תרבע הש' והוא כ"ה ויפנה הו' פני' ואחור הוא כ"ם צרפם והוא ן' ומאחר שמתפארת בכ"ז אותיות

מתפארת בנ' שערי בינ' ר"ל הש' של חוה עולה נ"ת בריבוע וה"ו שבאמצע חוה פנים ואחור אחור שלו הוא ה' הרי י"א פנים שלו הוא א' הרי י"ב ובין הכל הרי ן' ועוד דע לך משה שהו' שבאמצע עולה בכללו אהי"ה ונשארי' מ"ה ואומר אחד ר"ל בהסתלק הו' לאהי' ה' וא' של חוה הנשארי' עולי' אחד ועוד כשיורד הו' מאהי' ויורד בא' וה' ונעש' חוה אז א' מלטייר ד"ו וה' מלטייר ד"י ואומר דודי ירד לגנו ועוד בהסתלק הו' נשאר ה"א אביון והא' מוכיח עליו כי אם תרבע הא' הוא ס"ד בגי' אביון עם המלה קרי בי' אבין ואם תרצ' לדעת התחברות חוה עם אדם מה מעל' לוקחת כתוב שניהם זה על גבי זה כזה

אדם
חוה

ראה עתה בני מה הראי' לו למשה מ"ה מלטיירי' י"ד כ"ו זהו י"ד יהו"ה א"א מלטיירי' כ"ו שהא' מלטייר ד"ו ות' מכוחתו הרי י"ד שהת' במקום ד' באותיות א"ק יה"ו ו"ד שבאמצע אין להם ציור כשתחבר הד' עם הא' ונעש' ה' שהוא יד נתחבר הו' עם הא' ונעש' יד הרי כאן ד' ידות זהו שתי ידות לקרש אח' ושתי ידות לקרש אח' לחבר את האוהל להיות אחד זהו אדם וחוה א"ל ר' ויצטרף הד' עם המ' א"ל הכי הוא ד' עם מ' הוא עולה יו"ד ה"א ו"ו ה"א ו' עם ה' הוא י"א ור"ל יהו"ה הוא שם העלם ורומז מא' ועד י' שהם י' ספירות ראה והבן מה שמות נקראו לד"ו פרצופי' א"ל אומר אני לך מה שאמר אבי ז"ל כתוב אדם וחוה בא"ת ב"ש זה על גבי זה כזה

ת	ם
ק	ה
י	צ

צרוף ת' עם ם' והוא תכ"י צרוף ק' עם פ' והוא קוף מלא צרוף י' עם צ' והוא ק' חסר הנעלם שלו והק' בלא פ' רומז ביסוד הק' עם הף' הוא רומז בתפארת ואומרי' לחוה תני כי אנו תורה שבכתב ואת תורה שבע"פ ויש לך לשנות וזהו כשהאדם עם חוה אז לומדים במתיבתא דרקיע תורה שבכתב ותורה שבע"פ ומיד יתן ה' את אויביך הקמים עליך נגפים לפניך ומיד ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ מלא הק' היינו ת"ו קו"ף יו"ד ק"ח אותיות שניות ועולים כ"ב אבר ב"ך אתפאר ועוד מלא כמ"ך פ"ה צד"י ועולים אותיות שניות מ"ט שערי בינה הנה מתפארת חוה בכ"ב אותיות גם במ"ט שערי בינה ונקראים מל"ך ומלכ"ה א"ל בני נק' מלך על שם שהוא מלך בו' קצוות א"ל ר' ולמה רמזוהו באלפא ביתא בהפך והלא צריך להיות מלך והוא מהופך ך' ל' מ'. א"ל בני תקראוהו עתה שהוא מהופך היכן מביט המלך א"ל באלף ור"ל לף שהוא מלך הוא סומך אל האלף שהוא מלך מלכי המלכים א"ל בני נקרא איש ונק' חתן ונק' מלך חתן פתוח ומלך סגול ואיש בחירק הכל יש בהם ענין חתן משה איכו פתוח וחתן פתוח ואותיות דומים שוה בשוה א"ל ר' אני משיב לך בזה כשהוא

כשהוא חסד הוא משפיע ע"כ הוא פתוח כשהוא מלך הכל משפיעים בו וקמצן קבולה ע"כ הוא בסגול כשהוא איש הוא בעל מלחמה ע"כ הוא חירק מלשון חרוק עלימו שינמו: וראה אתה בני דבר גדול נק' איש ונקראת אשה ועלה מעלתו ממנה שנים ואלו נק' מלך ונקראת מלכה ועלה מעלתה ממנו שנים ואלו הרי הבנה את שלא מכאן שהמלך פורע ולא מפקין מני' ממונא בדינא וגם אינו דן אחרי' ולא אחרי' דנין אותו א"ל הוא דן א"ע א"ל ר' היינו שאינו מלך לא דן (אותו) ולא דנין אותו א"ל אין א"ל קשוט עצמך דמלך דן ודנין אותו דכתיב בדוד כה אמר ה' דינו לבקר משפט אלמא דנין ואי לאו דדייני להו אינהו היכי דיינו א"ל והכתיב התקוששו וקושו ואמר ריש לקיש קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים ומכלל דבריו דן ודנין אותו א"ל בני הא אמר רב יוסף לא אמרו המלך אינו דן ולא דנין אותו אלא במלך ישראל אבל במלך דוד דן ודנין אותו א"ל ר' ומאי שנא האי מלך והאי מלך א"ל בני האי מלך ישראל שאין דן ודנין אותו משום מעש' שהיה דעבדו של ינאי המלך הרג נפש אח' וא"ל שמעון בן שטח תנו עיניכם בו ונדונו יפה שלחו לו עבדך הרג נפש ואתה צריך לבא הנה לעמוד עם עבדך. שכן אמרה תורה יבא בעל השור ויעמוד על שורו בא וישב אצלם א"ל ר' שמעון בן שטח לינאי המלך עמוד על רגליך שלא לפנינו אתה עומד אלא לפני מי שאמר והיה העולם שנ' ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני ה' א"ל לא כשתאמר אתה אלא כשיאמרו חבריך נפנה לימין כבשו פניהם בקרקע נפנה לשמאל כבשו פניהם בקרקע א"ל בעל מחשבות יפרע מכם בא גבריאל וחבטן בקרקע באותה שעה אמרו מלך לא דן ולא דנין אותו א"ל ר' והמעשה למה נעשה ור' שמעון בן שטח למה רצה לדון וחבריו למה לא דנו אותו וינאי למה לא שמע לר' שמעון שאמר לו לעמוד וגבריאל למה חבטן בקרקע א"ל בני אי לאו המעש' לא ידענו והכוונ' בא מן המעש' ודע בני שדוד המלך ה"א תפארת ישראל שהוא מלך על דוד היא כ"י הנקראת דוד הוא דן והוא כענין אדר' כא וארא' ודנין אותו כי הוא בכלל העניים והאביונים מבקשי' מים ואין וזהו התקוששו וקושו שדנין אותו ואחר שדנין אותו גם הוא דן מלך ישראל הוא כ"ע שהוא מלך על ישראל הנק' ת"ת אינו דן כי אינו נפסק השפע משם לעולם כי היא הבריכ' העליונ' אשר כל הבריכות מתמלאי' ומתברכי' משם והרי שאינו דן ולא דנין אותו שאינו בכלל העניים והאביוני' מבקשי' מים ואין רק הז' ברכות ואמרתי עולם חסד יבנ' ור' שמעון בן שטח חשב שעלת העלת פוסק מן הכתר המעיין והיינו דן ודנין אותו וינאי המלך ידע בקבל' שאינו כן שלעולם לא נפסקו משם

הרחמי' והוא הי' מלך ישראל ולא רצה לשמוע אליו כי אין הדבר תלוי אלא אחרי רבי' להטות והוא דבר וחביריו עדיין לא ענו לכן אמר לו לכשיאמרו חבירך ונרא' דעת רבי' וחביריו לא דנו אותו מטעם ששמעו את דברי ר' שמעון בן שטח ואת דברי ינאי המלך ולא ידעו מה לעשות ועל שכבשו פניה' בקרקע הורו בתנועתם שדן ודנין אותו ולא הי' מן הדין לכבוש פניה' בקרקע רק לאמרו בפה כי בוודאי אחר שאמר בעל מחשבות יפרע מכם היו מוכרחי' לדבר ולומר בפיה' וא"כ הי' נרא' שהוא הסכמת כולם והיו דנין אותו והי' נקבע הדבר לכן קודם שידברו בא גבריאל וחבטן כי עתה נמחל להם אבל אם הי' הדבר נפסק מפיה' יותר לא הי' תקנ' וא"ת א"כ בן שטח למה נכלל י"ל מיד ידע שהאמת עם ינאי והודי' א"ל ר' אדרבא בן שטח יאמר שהאמת אתו הלא תרא' שבא גבריאל וחבטן על שהחניפו לינאי א"ל בני כשאמר בן שטח בעל מחשבות יפרע מכם מדבורו לא היו נחבטי' בקרקע כי אין עדי' והתרא' אלא הבין בודאי שהדין עם ינאי המלך. ומה שלא נחבט ר' שמעון בן שטח כי הוא יחיד ודברי יחיד אין עומדי' כ"ש שנעש' מעש' ובמקום מעש' אין להרהר זהו שארז"ל בדבריה' מעש' רב שכוונתם מעש' ראייה גדול' בדבר וזהו מלך ומלכה שנתן לה שנים ואלו שאיש יש לו שנים ואלו יתירים מן האשה ומלכה יש לה שנים ואלו יתירים מן האיש והוא המלך א"ל ר' נרא' לך שעד כאן דבריך במלך אליל' רק זה אדע באמת כי לא אוכל להסתיר ממני דברי כי בע"ה שכל שמעתי רק שאני רוצ' לשמוע מפיך לראות אם יש הפרש בין לימוד ללימוד: אמר לו מאחר שכן הוא אמור אתה מה שקבלת ואראה אני אם הדברי' שוים א"ל ר' כלום יש תלמיד שמדבר לפני רבו. א"ל אין מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול. אבל הרב שמחל על כבודו כבודו מחול. א"ל ב"ה מה שקויתי שמעתי מפיך: תנן מלך לא חולץ ולא חולצין לאשתו לא מיבם ולא מיבמין לאשתו. ר"י אומר אם רצה לחלוץ וליבם זכור לטוב. א"ל אם רצה אין שומעין לו אמרו לר"י האיך אמר חולץ והכתיב שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך ומכאן שאם מחל על כבודו אין כבודו מחול א"כ האיך חולץ האיך מיבם. א"ל ולא ראית שהשיב ר"י מלוה שאני א"ל ר' א"כ למה השיבו לו שאם רצה אין שומעין לו אדרבא אם לא רצה כופין אותו דמלוה הוא והרי הוא ג"כ בכלל ישראל וחייב בכל המצות כולם א"ל בני דן ודנין אותו במלך ישראל מכאן ואילך במלך דוד ור"ל הת"ת שהוא דוד נק' את עם החסד שניה' ממקום אחד נאצלו והכלה בת זוג הת"ת וכשהחסד אינו משפיע לכלה הת"ת שהוא אחיו של החסד אינו משפיע בכלה זהו אין מיבם וגם אין מיבמין לאשת

לאשתו ר"ל כשהש"ת אינו משפיע בעטרה בת זוגו גם שחסד והכלה אינן משפיעים לשו כי יודעי' הגזירי' וזהו אין מיבמין לאשתו. וגם אינו חולץ ר"ל אע"פ שאינו מיבם מ"מ אין חולץ ר"ל אינו מניחו לגמרי הכלה שלא להשפיע אליו כי החליצ' היא מניעת ההשפע' והיבום הוא שפע רב ולענין הרבוי והמיעוט הוא היבוי והחליצ' שאינו מיבם להרבות השפע ואינו חולץ לגמרי רק משפיע מעט וכן אין חולצין לאשתו חליצ' וחליצ' בכי שיהיו חוללי' לעטרי בת זוגו של הש"ת שא"כ לא נשאר משונאיהן של ישראל שריד ופליט רק עומדי' בלי רוב רחמי' ואז הצרות באי' מבלי כלייה ומה שאמר ר"י חולץ ומיבם הוא סובר אע"פ שהש"ת אינו משפיע לכלה כלל וזהו חליצ' מ"מ משפיע בעטרי' והנה קיום. ומיבם ג"כ כי אע"פ שהחסד אינו משפיע בכלה. כבר הש"ת הוא מלך ולו הרשות ומשפיע הוא וזהו מלוה שאני שאחרי שרוא' שחסד אינו משפיע א"כ מלוה הוא מלמעל' להשפיע בכלה ואף כי הוא מלוה הרשות בידו ליבם או לחלוץ שהרי הוא מלך ומה שאמרו לו אם רצה אין שומעין לו האמת אתם כי מאחר שבא הגזיר' עליה' מלמעל' אין לו ליבם והראיי' שהחסד אינו משפיע א"כ גזיר' הוא. וגם אין לחלוץ כי אין מדה ממדות השם בלי השפע' אם רב אם מעט ולכן מלך גשמי דוגמה עליונ' אין לשנות ממה שהוא למעל' ממנו כי משם שמלכות עליו א"ל ר' א"כ אלמנותו אין נושאין אבל הוא נושא אלמנותו של מלך שהרי דוד נשא אלמנותו של שאול שהי' מלך שנא' ואתני לך את בית אדוניך בחיקך היש עול כזה אשה שאין לה בעל תהא אסור' א"ל הדיוט בהדיוט מותרת מלך במלך מותרת הדיוט במלך אסור א"ל אלמנת הדיוט מותרת בהדיוט א"ל ר' רוא' אני שאם אסכים לדבריך אתה מעלים ממני ועד מתי אע"ז פני כבר כלאתי בכל דבור ובכל ענין להוכיח ויותר טוב לומר לי בפה מלא להפרד ממך ממה שאתה מעלים תורת אלהינו ממני ואם אתה סובר כן שנעלם ממני אינו כן בע"ה כי לא נעלם ממני דבר מכל מה שאמרת לי עד עתה ולמה לא תאמר לי עד התכלית ואתה יודע שאביך הוא זקני ונולדתי על ברכיו ואהבני יותר ממך ובן חמש שני' הייתי יושב לפניו ואמר יותר יודע בן בני ממה שיודע בני בחכמת אלהי' ובמרכב' העליונ' עד שישב ק"ך ימי' בתענית לחם. לא אכל ומים לא שתה רק חרוב אחד ביום ותמרה אחת בליל' ובסוף ק"ך ימי' לתענית ויצא' בת קול ואמר' בני בכורי קנה ונתבשר אבי והוא אביך שנעשיתי בן בית עד שנתפארת כמה פעמי' לומר לי מאביך לא חשתי וממך אחוש ואירא ואבי שהוא אביך גרם להפנות לך מקום במחיצתא דרקיע וקנאת סופרי' תרב' חכמ' ונפלתי לפניו ובקשתי ממנו לבקש עלי רחמי' להשיג בחכמת

אלהי' גם במרכב' העליונ' ומרוב אהבתו בי מנע ממני כל מיני מאכל וכל מיני מעדני' ותענוגי' שהי' לי ולא הניחני לאכול רק פת חריבה ומים במדה ופת במשקל מעט מן המעט מזה ומזה עד שנעשיתי תש כח לגמרי וישבתי ב' שנים בתענית ולמדני חכמ' עליונ' ונעשיתי בן ז' שנים ואז ראיתי עוף פורח באויר וגזרתי עליו ובא בידי ובראות זקני זו המעש' לקחני מן שיד ושולחני לחוץ ז' מילין והעמידני רחוק ד' אמות ועמד בתפל' ואמר לי בסוף תפלתו הקשב ושמעתי ב"ק אומרת קנה ובנו בנים לד' ובשרני זקני שאמר לי מפה אל פה גדול אתה מאביך ומאותה השעה לא חטאתי לפני השם לא בהרהור ולא במעש' ובהסתלקו מעוה"ז למוה"ב מסרני בידך ולוה לך שלא להפרד ממני והתור' אמר' כבד את אביך ואני חייב בזה ואב שמחל על כבודו כבודו מחול מ"מ רוא' אני שאם לא הייתי עז פני' כענין שוי עז כנמר לא היית אומר לי דבר וברוך שעזרני ושריני עתה בן י"ג שנים ואתה בן מ' וכמוני כמוך ואם תרצ' עדות הנה מלחמ' לפנינו קח מגן ושריון ולא הלחם עמי במלחמת המלך כי תיר' סתרי מלחמות סתורות וסתומות ואתה אם תרצ' בזה שאדבר אני ולהקשיב אתה הרשות בידך אלא שאין הדין נותן א"ל נפשך קשורה בנפשי ומלתך למה לי חיים ומי יתן ותהי' גדול ממני כענין אם חכם בני ישמח לבי גם אני וכמה פעמי' אמרתי לך ומונע בר יקבוהו לאום ואם אמרתי מאביך לא יראתי וממך אירא חלילה בדרך גאוה לדבר רק כדי שתתקנא ותשתדל ואין דבר שמודיעים לי ואיני אומרו לך מ"מ אוהב אני בזה שנצא במלחמות ענייני המלך ואם הנצחני הקרא ר' ואם אנצחך אקרא רבך א"ל ר' עם כל זה צריכי' אנו מוכיחי' א"ל בני מן השמי' יוכיחו א"ל בני א"כ אמור אתה ואקשיב אני מפני מה אשת הדיוט מותרת (להדיוט ואסור' למלך) להדיוט ואשת מלך אסור' להדיוט ולמלך אחר מותרת א"ל ר' כך אמר לי אבי ז"ל שכל הי' ספירות נק' זכרי' ונקבות ועל שאחרונ' מקבלת מכולם נקר' נקב' וגם אמר לי אבי ז"ל הדין נקר' הדיוט אבל הרחמי' וכשאין הפחד משפיע בעטר' מטעם שגוזרי' עליו אפ"ה שסוד משפיע בעטרה דין מעט מן המעט מ"מ כשאין הכתר שהוא מלך על ישראל משפיע בחכמ' אלהית מי ישפיע עליה אלא מלך אחר הוא עלת העלת ואין הדבר כאשר אמרת שכל אלו במלך דוד כי אדרבא במלך דוד נרא' שהיא הולכת בחין ומותרת להדיוט וחז"ל אסרוהו מטעם שים מלך האוסר כאשר אמרתי ועליו אין לפרכס כי מפי אביך הוא א"ל בני אפי' פלגש מלך אסור' א"ל לא היא מותרת ולא אמרו אלמנותו של מלך אסורה אלא הראוי' לו מבית המלך שכן אמרו לו לרי יהושע נשי' הראויות לו מבית המלך כגון מירב ומיכל בנות שאול

שאול אבל פלגש מלוכית היא וכאשר יגרום העון ותכנוס אז היא אסור' וכשתצא חוץ אף כי היתה השפעת המלך עליה הואיל ויצא' מותרת א"ל בני משאול הי' לו השבות האלו והם מירב ומיכל וראויות לדוד המלך שכן ממלך באות וכפי הנרא' לקחן דוד לנש' והיכי עביד הכי ונשא ב' אחיות וכי משום דמלך הוא יחלל את התור' והלא זוגות הם כענין שנים שנים באו אל נח וכל אחד משפיע לבת זוגו וא"כ האחיות אסורות אפי' למלכים ולמה עשה כן א"ל ר' לאחר מיתת מירב נשא את מיכל מ"מ ר' הקשב ואשאלך למ"ד קדושי טעות היו לו במירב שנאמר תנה את אשתי את מיכל אשר ארשתי במאה ערלות פלשתי' ואמר רב פפא מיכל אשתי ולא מירב אשתי ועל שהי' קדושי טעות נשא את מיכל בהיתר ולמה לא חשש דוד מפני הרואים שלא יאמרו שתי אחיות קידש אחת נשא ואחת עומדת לו בקדושין א"ל בני אמור לי מקודם איך היו קדושי טעות א"ל ר' הכריז שאול והי' האיש אשר יכנו יעשרנו המלך ויתן לו את בתו כי גליות הפלשתי הי' מחרף מערכות ישראל מלא עונותיה' וכאשר שמע דוד ההכרז' מיד הלך והרגו כי מי ישלח ידו במשיח ה' כי נמחלו כל עונותיו ובראות שאול שהרג את גליות נתחרט ויצא מדבריו עד שאמר דוד בהך מקודשת לי בממון שאמרת לעשרני אמר שאול במה שאמרתי את בתי אתן לו לאש' איני מקודשת בדיבורי ומה שאמרתי יעשרנו המלך עושר גדול הוי לך מלוה אצלי ואין אשה מתקדשת במלוה הלך שאול ונתן את מירב בתי לעדריאל בן ברזילי המחולתי לאש' כמלא שהי' קדושי טעות שנ' ויהי בעת תת מירב בת שאול לדוד והיא ניתנ' לעדריאל בן ברזילי המחולתי לאשה כמלא שהי' קדושי טעות וע"כ נשא את מיכל אחותה והאמת בהיתר נשא' רק מ"מ למה לא חשש מפני הרואים שלא יאמרו דבר א"ל בני כמדומ' לך שלא עמדו בסנהדרין עמדו ושם התירוהו ואין כאן חשש רואי' א"ל ר' ומיכל איך נתנ' לו והלא לא רצה ליתן לו את מירב לאש' א"ל בני בע"כ לקח' כי שאול אמר לו לדוד תרצ' לקחת לך את מיכל לאשה לך והבא לי מאה ערלות פלשתי' והוא סבר שיהרג דוד כי חשש וירא ממנו הרבה א"ל ר' ראה מלך ישראל מה עשה גרם שיהרג נפש מישראל על לא חמס בכפו א"ל אדרבא שאול אמר אחר שהרג את גליות הפלשתי ודאי צדיק גמור הוא ופתהו יצרו ואמר שמא מקרה הוא ורצ' לנסות את הענין אם ינצל מק' ערלות פלשתי' ודאי צדיק גמור הוא ואם לא ינצל אל תמוה' ואין עול כי נתחייב ויהרג והוא הלך והרג מאה פלשתי' והביא ערלות מכ"א ולקחם שאול בקונדרו שאינם שוים כלום כלו' אפי' ש"פ אינם שוות ואמר לו דוד תנה לי את מיכל אשתי ואמר שאול מלוה ופרוט' אית לך

גבאי כי עדיין לא נתן לו דבר מהעשר אשר אמר יעשרנו המלך ואמר דוד הנח המלוה שאין דעתי רק על הערלות והם שוים פרוט' ושאול אמר אינם ש"פ ויצאו לסנהדרין ואמרו מקודשת ולקחה בע"כ א"ל ר' למה למר שאול להביא מאה הערלות יאמר להביא מאה אזנים או מאה אצבעות א"ל א"כ הי' הורג חמשי' והי' מביא לו מאה אזני' והי' הורג עשר' והביא לו מאה אצבעות א"ל ר' יאמר לו להבי' חוטמות שאינם אלא אחד אחד ועוד למה אמר דווקא ק' יאמר י' או י"ב ואם הוא צדיק ינצל ואם לאו יהרג ויבא נסיונו בי' כמו בק' וא"ת אין הנסיון בי' או בי"ב א"ל א"כ יאמר לו להביא ר' ערלות. ועוד מלך ישראל יטעה בזה שק' ערלות אינם שוים פרוטה והלא כל אדם הי' קונות אותם בעשר' פרוטות לכלבו או לשוכרו כאשר אמר דוד א"ל בני שאול כיון בערלות להוציא את דוד ממחילתו ומכחו להכניסו בערלות שיהרג כי אמר שאול אם צדיק הוא אין בדברי כלום ואם לאו יושלך בערלות ויסר הצל מעליו ויהרג ואם הי' אומר להביא אברים אחרי' לא היתה מתקיימת מחשבתו ואף אם הי' חייב אפשר שיהי' ניצול דרך מקרה לכן א"ל להבי' ערלות ומה שאמר לו ק' דווק' כי אמר מדה העשירית מבורכת מק' ברכות וכל הערלות ניזוקים ממנה ואם דוד הוא צדיק עכ"פ ינצלנו בק' הערלי' ואם ינצלנו בודאי יקח מלכותו כי הוא אחת במדה הי' שממנו מלכי' ימלוכו שהיא מלך בעולם השפל. ומה שטעה שאול ואמר הערלות אינם שוים פרוט' כיון שהערלות אינם נכנסי' בכלל פרוט' הרומז בכ"י המתקדשת בפרוט' שהוא מלפי"ן יהו"ה בא"ת ב"ש ואין הקדוש מתקדשת מן הטומא' ומה שאמר דוד חזו לכלבא ולשוכרא אמר הערלות הם הערלי' וראויים להתגלגל לכלבא ולשוכרא ויתכפרו ואחר יבאו בישראל ויתקדשו ואשה מתקדשת מקדושין ואת מיכל אחר מיתת מירב נשאה כי מירב מקודשת היתה לדוד ואין לומר שכך הי' הדין כמו שאמר שאול וגם לא הלכו בסנהדרין לא בזו ולא בזו שמלך הי' ואין דן ולא דנין אותו כי אמר שאול מלוה אית לך גבאי ומלוה להוצאה ניתנה ואינה מקודשת אין הדין כך שאין זה מלוה אלא שכר עבודתו ששם נפשו בכפו ונתחייב לתתו בידו ולא ניתן להוצא' וכל מה שלא ניתן להוצא' אין שם מלוה עליו והמתין דוד מיתת' שמת' מירב ואז לקח את מיכל ומפני שהית' מקודשת לו המתינ' משום שתי אחיות כי שהית' מקודשת לו א"ל אדוני ולמה האשה אינה מתקדשת במלוה והלא אין שום עיכוב בדבר הרי שקדש' בק' זהובי' ורוצ' להוציאם בהוצא' מקודשת ומה לי זה ומה לי זה ממה נפשך כשהאש' מתרצ' בזה תהא מקודשת א"ל בני אמור אתה א"ל כדי שלא תאמר שאני איני יודע אומר אני דע כי כל הכוחות המלוכיות מתפרנסות

מתפרנסות משיסוד חלק כחלק ואומר לוה רשע ולא ישלם וצדיק שהוא הכותן חונן ומלוה וא״כ המלוה הולכת בחוץ ואין האשה מתקדשת ממנו וזהו להולא׳ כיתכי׳ כלומר שילא בחוץ ובמקומו יתבאר בע״ה א״ל ר׳ וכי דוד את מיכל כשא והלא פלטי בן ליש לקח׳ לאש׳ כשאמר ושאול כתן את בתו לפלטי בן ליש א״ל בכי לא זאת כשא ולא זאת אלא דוד לא עירער על מיכל כי סבר שתכתן לו לאשה והמתין עד שמתה מירב משום שתי אחיות כי שתיהן מקודשת וכאשר ראה שכיתכ׳ לפלטי בן ליש ערער דוד על שתיהן וכמלאו מקודשת ופלטי בן ליש את מיכל ועדריאל את מירב שכיה׳ בעביר׳ כשאו א״ל ר׳ כל מילי דמלך אכי יודע מאבי ז״ל ואתה אומר דוד לא זאת ולא זאת כשא והא כתיב ויאמר שאול אל מיכל למה שלחת אויבי א״ל בכי ואכי כך אמרתי לא זאת ולא זאת כשא באיסור כי אחר שמתה מירב לקח את מיכל בהיתר ואחר שברח דוד לקח שאול את מיכל ונתנ׳ לפלטי בן ליש באיסור וכשנהרג שאול חזר דוד ולקח׳ בהיתר כי מיכל היתה אשתו של דוד ואין קדושי פלטי בן ליש כלום שאין קדושין תופסין באשת איש וחזר ולקח׳ בהיתר והנה כל משפטי דוד בדין ובצדק כמדתו א״ל ר׳ ולמה פלטי בן ליש הי׳ זוכ׳ אחר העביר׳ אחר שאדרבא מלד עלמו הי׳ לו להכיח׳. א״ל בכי אכילי ואכילי שפלטי בן ליש הי׳ זוכ׳ אחר העביר׳ כי הוא ידע באמת שהיא אשת איש ולא בא עליה מעולם ולא ככשל בה כי הי׳ כובש את יצרו יותר מיוסף הצדיק ומבועז ובכל פעם הי׳ מעליהו הקב״ה שכר גדול וע״כ הי׳ זוכ׳ א״ל א״כ שאול אחר שלקח׳ דוד לאשה לפני כל העולם למה כתנ׳ אחר בריחת דוד לפלטי בן ליש א״ל שאול הי׳ סובר שדוד לא קדשה קדושין אחרי׳ רק הקדושין של מאה הערלות מפלשתי׳ ואמר שאול כי אינם שוים פרוט׳ ודוד שסבר שהם קדושין כי הם שוים פרוט׳ לא קידש׳ בקדושין אחרי׳ א״ל ר׳ אמור לי באומר בתך ופרתך מקודשת לי בפרוט׳ למה נשאר בתיק״ו א״ל בכי הוי דברי׳ שבלב כי משאמר פרוט׳ והזכיר בתך ופרתך לא ידענו אם חילק הפרוט׳ חלי בבתו וחלי בפרי׳ ולא כלום או לא כל אחד כדיכו קאמר הבת בפרוט׳ ופרה במשיכ׳ ושכיה׳ שלו לכן נשאר בתיקו א״ל ר׳ וכשאל לו ואם לא חילק וודאי מקודשת ואם חילק הפרוט׳ ולא כלום וא״ת מאי נפקא מיני׳ בין כך ובין כך אסורי׳ כ״ת דבר גדול שאם חילק הפרוט׳ היא מותרת בוודאי ועתה בא בן זוגה ליקחנ׳ ואתה אסרי׳ עליו ואתה גוזל חלקו שמעו שמי׳ והאזיכו ארץ חז״ל התירו לגזול אשה מבן זוגה והתורי׳ אמר׳ לא תגזול ואם לא חילק וודאי מקודשת ואם הכיח׳ והלך תגדר פרול׳ כי בהיות יודעי׳ שבוודאי היא מקודשת הגדר חזק ואמיץ אבל בהיות ספק הנה כפרל׳ הגדר ויכנסו כי אין הספק כוודאי אף כי הם עריות א״כ יבררו הדבר ולא יעשו הוודאי ספק או המותר אסור. א״ל בכי אמת אמרת שאבי ז״ל מסרך בידי ובלאו הכי האב חייב לאול את בנו להכניסו בתוך הקדושין ולהוליאו מן הערלי׳ ולפדותו מן הכהן כי לו משפט הבכורי׳ וללמדו תור׳ שבכתב ותורי׳ שבעל פה כי הוא אמונתינו שאין הריק׳ באלו ולהשיאו אשה כי היא חבור האוהל וללמדו אומנות שהוא דבר שאין מביאו לידי חילול ולהשיאו בכהר מעש׳ בראשית ומעש׳ מרכב׳ כל אלו תלוים באב לעשות לבני וכולם קיימתי והרי אתה בן י״ג וברוך שפערני מעונשך ואיכי יכול ללמוד עמך ומכל מקום אם רלונך אמור אתה ואקשיב ואראה דברי׳ המסופקי׳ איך תבררם א״ל א״כ האב שמחל על כבודו כבודו מחול ואומר אכי ותקשיב אתה ודע לך שאפי׳ אם הי׳ שואלי׳ אותו והי׳ מברר דבריו אין שומעין לו הואיל ולא בירר בשעת מתכ׳ שכתן הפרוט׳ כי הוי דברי׳ שבלב ואיכם כלום א״ל אי הכי דבריו שילאו בפועל ואמר בתך ופרתך בפרוט׳ זהו הפועל היכן כפל שיתברר בדברי׳ שבלב ודברים שבלב איכם כלום והפועל כתבטל ותהא מותרת א״ל ר׳ אומר לך דבר אחד שאמר לי אבי ז״ל בזה והשמר לך שלא תהרהר דבר כי הוא לא אמרם אלא מפי אליהו ז״ל וכך אמר התפארת נקר׳ ל״ב והעטרה נקר׳ ל״ב כוטלת רשות מהלב שהוא הת״ת הוא המלך בו׳ קלוות ולו הרשות כתוכה א״כ דברי׳ שבלב הוא העטרה איכם כלום ועתה זה האדם שקידש שני דברים בפרוטה אחת אנו לריכין לדעת דברי לבו לברר הפועל שהולי׳ מפיו ומפני שדברי הלב תפוסי׳ מכאן ומכאן מן הלב העליון ומן הלב התחתון ע״כ נשאר בתיקו והואיל וכפל הדבר בספק אסור שאם תעמוד דברי לבו בלב התחתון ואיכם כלום יאמרו לך אדרב׳ הם דברי לב העליון והוי דברי׳ א״כ יש איסור ולאומר׳ זהו כל תיקו דאסור׳ לאומר׳ כי זה הספק הוא ספק דאורייתי׳ שהלב העליון הוא תור׳ שבכתב וראה ושבן באמת שכתב בכל לבבכם להרמיז בשני הלבבות לב טוב ולב רע א״ל כתי׳ לא ירבה לו כשים [illegible]לא יסור לבבו וכתעוררו חז״ל לומר לא ירב׳ אלא י״ח ור״י אומר מרב׳ יותר מי״ח ובלב׳ שלא יהיו מסירות לבו ור״ש אומ׳ אפי׳ אחת ומסירה את לבו לא ישאכה ולדבריו יאמר לא ישא אשה ולא תסיר לבבו אבל עכשיו שאמר לא ירבה לו כשים משמע כשים ומסירות לא ישא אשה א׳ ומסירה ישא א״ל אחר שהטעם הוא שלא יסור מה לי אחת ומה לי הרבה א״ל א״כ יאמר ולא ישא ולא יסור וכ״ש רבות א״ל בכי אחת ומסירה לא ישא אחת ואיכם מסירה ישא רבות אפילו כאביגיל לא ישא וזהו לא ירבה לו כשים אפילו כאביגיל א״ל י״ח מנא להו א״ל דכי וילדה בכים לדוד בחברון ומונה ששה כשיו ואם אחיכועם היזרעאלית

שיזרעאלית ואביגיל ומעכה וחגית ואביטל ועגלה הרי כאן ו' וכתיב ואם מעט ואוסיפה לך כהנה וכהנה הרי כאן ג' פעמים ו' הם י"ח א"ל על מה נתעוררו חז"ל לומר עד כ"ד ועד מ"ח כענין שנאמר ואימא ו' כהנה עוד ו' הרי י"ב ואמר וכהנה הרי כ"ד ותנא אחר אמר א"כ יכתוב כהנה כהנה מאי וכהנה אלא כהנה ראשון י"ב כהנה שני כ"ד וכהנה ריבה עוד כ"ד הרי כאן מ"ח דכי לא ידע הקב"ה כמה נשים ראוי למלך לישא אבל הזהירו בלאו לא ירבה ולא ביאר וכשאמר הנביא ואם מעט ואוסיף לך כהנה וכהנה אם תורתינו מתיר להיות י"ח כענין כהנה ראשון ו' כהנה שני ו' וו' שהיו לו הרי י"ח ואלו לבד התיר לו הקב"ה ואם ישא יותר עובר בלאו לא ירבה א"כ האומר כ"ד עבר המלך ואם כדברי האומר כי כהנה שני בא לרבות עוד י"ב הרי כאן כ"ד א"כ המתיר את המלך שישא מ"ח יעבור המלך בלאו ועל המתיר מטפל העבירה ואם הדין כדברי האומר מ"ח שהרי הדין עמו כי לא נכנס ככתב הו' של וכהנה א"כ האומר י"ח וכ"ד גזלו נשי המלך במקום שאסורי' התירה לו מה ראו למעט מנת המלך אשר נתן הקב"ה לו ואחרי כל אלה אבן מקיר תזעק ויאמר הנשי' כדבר הגדול הזה או הנשמע כמוהו לשום המלך בספיקות רבות לעבור בתורתו יכתוב בפירוש לא ירבה לו נשים יותר מו' או י"ב או י"ח או כ"ד או מ"ח ויסתלק מן הספק ועוד אלו התנאים והאמוראי' כדחקו ואיכם אומרי' לא ידענו אבל אומרים דברים שאינן נראים מן הכתובי' ואמת כי מנו מכין אמיתי שהי' לדוד ו' נשים ומיכל בת שאול היכן א"ת ששכחו אותה עתה שהזכרנוהו קשה לכולם למ"ד י"ח אדרבא כ"א כי ג' פעמים ז' הרי כ"א ולמ"ד כ"ד אדרבא פ"ח והאומר מ"ח אדרבא כ"ו ושכחו ולא הודו לו לומר ששכחנו ויחזרו בענין האמת אבל אמרו היא מיכל היא עגלה ואוהבה כעגלה הם אמרו כן ואני אומר כן עגלה היא אחרת ומיכל היא אחרת ושכחו חכמים לומר שמיכל נשכחה מפיו של המונה נשיו של המלך א"ל בני כמה פעמי' אמרתי לך שהשטן מתגרה בי שנתחברתי עמך ואם יודע אתה מפי אביך אמור כי אני מעי' חמרמרו ממך ואין לי כח להשיב לך כי אם תרד בכל התור' כולה. בדרך זה אם יהיו כל העולם סופרי' וכל הקנים קולמסי' וכל הימים דיו והשמי' והארץ קלפים לא יוכלו לכתוב כוונתך א"ל ר' א"כ נכנס אמר איוב היאכל תפל מבלי מלח ואם יחסר המלח מהבשר הבשר מסריח ואינו נאכל ואם יתקן ויתייבש בלא מלח יאכל בלא טעם וכי הדברים האלו ממני הם הלא מאבי ז"ל הם שלא הניח בשר מבלי יודע תיקון מליחתו וכל הדברים שילא מפיהם עכ"פ כמלחו וכתקנו ואלו מפיהם כי לא נכנס אמר שנכנס אם הייתי בהר סיני הייתי שואל שתי פיות א' לדברי תורה וא' לדבר מילי דעלמא ואם דבריה' אינם תור' איך היו יכולין להוציא מפה קדוש מילי דעלמא לכתבם בספר לכן אמור ואם לא תדע שאל ויאמרו לך ואם אינך רוצ' אומר אני ולא מדעתי ומשכלי רק אבי ז"ל אמרם ואם אתה בספיקות רבות ואתה צריך לשאול מהיודעי'. אני בע"ה אין לי ספק כי מן השמי' הכינו לי מקום לדעת ודע כי קב"ה אמר למשה רבינו ע"ה עלה אלי ההרה ועלה ומלאו שאמר לא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו. וא"ל משה רבוני דעלמא האי לבבו לבו מבעי' וא"ל לב המלך הגשמי יסיר לבו הרוחני ממלבתו כענין ונשיו הטו את לבבו ומה שלא פירש לו בפירוש כמה יקח הכוונ' הוא לא ירבה לו נשים יותר מדאי יותר מדוגמא העליונ' ואם אינו כן יטו את לבבו והנה המלך המשפט שהוא הבינ' פועל בו' ספירות זולת העטר' שנתנ' לת"ת והוא בעולת בעל ואם המלך רוצה לעשות כענין המלך העומד בעולם הגשמי שהוא מלך דוד שיא העטר' אשר עם י"ב הויות הנאי' אלית מקיים עולם הגשמי ורוצה גם הוא שיקיים עולם עם י"ב נשים כי ההויה באשה כענין וילאה והית' וכמו כי תהיין לאיש הרשות בידו שע"י י"ב נשיו יתבודד להשיג בי"ב הויות והיא השגת המלך ואם ירצה י"ח הם י"ח עולמות וכולם במלך הרוחני היא העטר' ורוצה גם המלך להשיג בעולמות ע"י נשים י"ח עולמות הרשות בידו ואם הוא רוצה להוסיף על י"ח עוד ו' נשים כנגד ו' קצות הרשות בידו ואם רוצה לעלות עד מ"ח א"י הוי"ה אהי"ה וכולם נכללים בזה השם הרשות בידו האמת אם הוא יוצא מהכללים א"כ חושב מה למעלה ויסור לבו ע"י מחשבתו וע"י הנשים באים השגות האלו כי באשה באים כולם א"ל בני א"כ יש לו לישא י"ג להשיג באחד א"ל י"ג הוא בכלל נ"ח א"ל ויקח ע"ב להשיג בשם מע"ב שמות א"ל ר' אל תבני בעוקלך כי איני מקבל שום מכה שכל השגות כולם מהמה הוא שם ב"ן מ"ח א"י הו"ה אהי"ה וכולם נכללים בזה השם ואם יצא מזה יצא ממחילתו הלא תרא' שלמה יצא והטו לבבו ומה שארז"ל היא עגלה היא מיכל אמת הוא כך כי המלך לא נשא בפרט ז' נשים כמו שאמרתי שהעט' היא בעולת בעל אבל בכלל אין לעכב שז' בכלל שמ"ח ומה שכתו' ולמיכל בת שאול לא הי' לה ולד עד יום מות' משום מעש' שעשא' בבוא דוד עם ארון הקודש א"כ נראה שעגלה שהי' לה בנים היא אחרת ומיכל היא אחרת אין הדבר כן כי לא יתכן שישא המלך ז' נשים בפרט אלא שכי הוא מאותו מעשה שעשת' בבוא דוד עם הארון לא הי' לה ולד אבל קודם המעש' הי' ודהמע"ה לא רצה לקחת נשים ופילגשים רק י"ח והנשים בקדושין ובכתוב' והפלגשים בלא קדושין ובלא כתובה. כי רצה להשיג השפע' הבא' בפלגש היא לילית והכל מן המלך א"ל

בכי

בני אמרת מה שאמרת והכל אמת ובמקומו אומר גם אני בע"ה א"ל כמה בנים היו לו לדוד א"ל אחד הוא שלמה כי דוד ושלמה אחד שה' משלמה רומז בדוד וא"כ שלום וה' יסוד ועטרה וע"כ שלמה ימלוך כי דוד אביו כלול בשמו של שלמה א"ל והלא רב אמר ד' מאות בנים היו לו לדוד א"ל כל הד' מאות הי' בני יפת תואר ותמר הית' בת יפת תואר ולא הית' בת דוד ממש כי מעוברת לקחה וילדה בבית דוד וגדלה כבת וע"כ נקראת בתו ואח"כ נולד אבשלום ואמנון בא עליה בהיתר שלא הית' בת דוד א"ל ר' והלא לא חשש משום נדה. א"ל בני וכי יש נדה בבית המלך שהרי בזמן שיסתלק הדם מן האשה הוא הדין הקש' היא טובלת במקוה ישראל ונטהרת מן הדין וי לה לאשה כשפסק דמה והגיע זמנ' ולא ירדה בטביל' כי אין להניח טומאת הדין בבית המלך היא כ"י ולכן אפי' האלמנ' צריכה בזה הטהר' בזמנה מיד ולכן אם כל הטומאות בטלו טומאת נדה לא בטלה כי אין חורבה בעולם כמוהו וא"כ תמר טהורה הית' א"ל ר' נהי שלא הית' אחות' לא מן האב ולא מן האם וגם לא הית' נדה כי אין טומא' בבית המלך ויש אזהרה גדולה א"כ למה שנאה א"ל בני חלילה ששנאה שום שנאה משום שעבר עליה. אלא נימא נקשרה ועשאתו כרות שפכה א"ל ר' ומי לא ירוס לצעקתו בזה טומאת נדה אין מניחין בבית המלך ושערות מניחין והלא האשה צריכה לבער כל טומאה ממנה ומה שאינו מבערם האיש שהוא צדיק אונן ונותן אך האשה אין לקבלם כלל אלא להשחיתם הוא שנא' ויצא לך שם בגוים ביופיך שלא יהי' להם שערות לבנות ישראל לא בבית השחי ולא בבית הערוה כי צריך הבעל למצוא אותה מבלי שום טומא' כענין כולך יפה רעיתי ומום אין בך כ"ש המלך שאין טומאה בביתו וא"כ מאין לה שערות לתמר לעשותו כרות שפכה וחזר הדין למה שנאה א"ל בני אמת אתה אומר אבל הכי אמרתי נימא קשרה לו לכתחלה ועשאתו כרות שפכה לכתחלה א"ל ר' אם כדין שנאה למה נהרג א"ל הוא הרג את עצמו כי גרם שנסתלק מקדושתו כענין לא יבא כרות שפכה כי יצא מדוגמא העליונ' וגרם צעקת רבים כענין ותקח תמר אפר על ראשה וצעקה גדולה נפלה על העולם כי אמרו לבנות מלכים לסתומות לצנועות הוא כך לפחותות ולפרוצות על אחת כמה וכמה וגלה בתחבול' מאת המלך וברוך הוא אשר יודע האמת ונתחייב ונהרג א"ל א"כ חזר הדין מאחר שהשערות אין נמצאים בבית המלך כי כולך יפה רעייתי ומום אין בך א"כ תתחייב האשה להשחיתם במצות מלות עשה או בעונש לאו כעין טבילת נדה וא"ת אין ה"נ א"כ למה לא יתחייב שבעל להתיר את נדרי' כשנדרי' שלא לגלח אותו מקום והלא גורם טומא' בבית המלך וגדול' מזה אמרו שאינו זקוק להפר לה שאין השועל מתעפר אלא בעפר פר ר"ל שאין לו עינוי וצער מהשערות ואדרב' אין עינוי וצער כטומא' א"ל בני אמת הדבר אבל לא נאמר זה ההיתר אלא בגלות שהיא נוטרת כרמי הע' שרים וע"כ אין הדבר בחובה מ"מ יש שכר בהשחתם אבל בזמן קיבוץ גלות ישראל לא נמצאת שערות לא בבית השחי ובבית ערוה כלל א"ל ר' ולמה לא ירבה לו סוסים א"ל בר מינן מההוא שמרבה לו סוסים א"כ מחזיק מצרים האילונית זהו ולא ישיב העם מצרימה א"ל א"כ יכתוב ולא ירבה סוסי' מאי לו א"ל אם לא יאמר לו א"כ אומר אני שלא ירכב כלל וכלל וא"כ ישראל מה תהא עליהם לכן אמר לא ירבה לו סוסי' ומלת לו פונה פנים ואחור וה"ק לא ירבה לו כדי שלא יוציא השפע לחוץ ופונה גם לאחור לו סוסי' הכוונ' כדי מרכבתו תהי' לו הוא ישראל הגשמי שהוא מרכבת העטר' ולכן תיבת לו בין ירב' לסוסי' ובמקומו אבארהו בע"ה וכתוב לענייננו א"ל ר' המתן מעט אין רוכבין על סוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשי' בשרביטו א"ל סוס המלך מאי נהו חכמת אלהים מי רוכב עליו מי שלמעל' מן המלך הוא עלת העלת וכן הכסא ואין משתמשין בשרביטו של מלך אלא מלך אחר א"ל ר' א"כ אבישג השונמי' דכ' ויבקשו נער' יפה את אבישג השונמי' וכתיב ותהי למלך סוכנ' א"כ מותרת לשלמה בנו א"ל אין ה"נ לשלמה מותרת ולאדוניהו שהוא הדיוט אסורה א"ל נהי שהוא מלך מ"מ סוכנת אביו מי הותר' לו א"ל כתיב והמלך לא ידעה רק משרתת המלך ולא קדש' א"ל אי הכי מאי נפקא מינה פשיטא דמותרת א"ל בני אפ"ה אסורה להדיוט משום שכבר נשתעבד' תחת המלך ושמשת את המלך אסורה להדיוט א"ל א"כ העני אדוניהו מת מטא אחר שלא קדשה ולא בא עלי' מותרת אף להדיוט דפלגש היא ופלגש מותרת להדיוט ולא זאת שלא נתן לו המותר אלא שהרגו שומו שמים על זאת אפי' שהי' אסורה לו ולמה יהרג כ"ש שמותרת הא אמרינן לאו שאין בו מעש' אין לוקין עליו וכאן לא לאו ולא מעש' ולא חיוב מיתה ולמה יהרג ועוד מאי האי דקאמר חי ה' וכי מי חייבו לישבע א"ל בני מי סברת שאין הפרש בין פלגש לפלגש פלגש החילונית כשמת המלך מותרת אף להדיוט פלגש פנימיות כעין אבישג אסורה וראה והבן כי אדוניהו רצה למלוך על ישראל בלא רצון אביו ונתחייב הריג' ועתה הוא הדיוט וכיון למנוע השפע מלרדת במלכות שלמה כי ההדיוט אין לו כח לתת לפלגש המלך ושלמה הי' חכם גדול ואמר חי ה' ולא כמחשבתו וימות הוא מדה כנגד מדה א"ל ר' פלגש פנימית מה הוא א"ל כל המדות כולם נקראים מלך והדיוט ואשה ופלגש א"ל די לי בזה ונחזור לדברינו ונקר' מלך שאם תמלאהו מ"ם למ"ד כ"ף וקח אותיות שניות

שכינת מ"ק שהוא יהו"ה כעין י' פעמים ה' ה' פעמי' י' ו' פעמים ה' ה' פעמים ו' הרי כאן מ"ק ועולה ע"ן והנה מלך אותיות שכינת שלו עולין יהו"ה א"כ הוא מלך הוא יהו"ה עץ החיים וזהו שהכל רצים לראות את המלך הגשמי שהוא דוגמא והדין נותן ואם תרצה לדעת מעלת המלך עם המלכ' כתב' זה על גבי זה מלך צרף הה' של מלכה עם המ' של מלך ועול' יוד מלכה הא וא"ו הא צרף הה' של מלכה עם הל' של מלך והוא ה"ל צרף הה' של מלכה עם הך' של מלך ושב ה' לת"ק וראה עתה והבן התחברות הה' עם אות מ' ממלך נעשים יו"ד ה"א וא"ו ה"א עלם אחד עם המלך ועלתה בבינ' וזהו ה"ל ה' לל' ר"ל ה' אחרון לל' שהיא הבינ' ואח"כ נתן לה כח להשתמש ת"ק שנה בשמיני' אח' א"ל בני מאביך זקני והוא אבי קבלתי זה צרף נ' של מלכה עם מ' של מלך והיא ס' היא בינ' סמך הנופלים צרף נ' של מלכה עם ל' של מלך והוא נ' שנה עלתה בסמך וזכתה בנ' שערי בינה צרף כ' של מלכה עם כ' של מלך ועולה גואל ראה עתה נעשית גם גואל א"ל ר' אבל אני קבלתי מאבי ז"ל צרף ל' של מלכה עם המ' של מלך והוא ע' נתחבר' עם המלך ונעשית מלכה על ע' שרים צרף ל' של מלכה עם ל' של מלך ועולה אהי"ה ראשון אהי"ה אחרון וה"י ור"ל אחר שנעשית מלכה בע' שרים היא אומרת ה"י אהיה ראשון נותן כח ומשלי' לאהי"ה האחרון ונקראים הוא ושמו ראה והבן קרא' שמו על שכח' ממנו י"ה ברבוע וי"ה ברבוע עול' שמו ואם תהפכהו הוא שו"ם שהבינ' אומרת שום תשים עליך מלך הוא הת"ת א"ל ר' ותשים למה כתב א"ל שום העטר' את המלך עלי' תשים אתה ישראל את העטר' עליך והוא מתהפך ומ"ש שאם יגרום החטא מש הו' שהוא מלך מן המלכ' ותשוב המלכ' פלגש והפלגש מלכה א"ל ר' תרצה לראות איך הקו הוא בתוך שמו א"ל בני דבר גדול הוא זה א"ל אראך ולא תוכל לדבר עליו כי מפי אבי ז"ל יצא הדבר וכל היוצא מפיו כאלו יוצא מפי שכינ' ועד עתה לא ידעת שהקו בתוך שמו א"ל לא ידעתי א"ל ר' נכנס בעטר' ונסתר שכן ש"ן מ"ת ו"ו הנעלם עולה ק"ו והנה ק"ו בתוך שמו א"ל בני דבריך מחיים את הנפש ואם שמעת דברים אחרים אמור אותם א"ל ר' דע לך שהקו הוא יהו"ה שנסתר בשמו ירד בי"ב הויות זהו שנק' הקו הוא שעול' י"ב ואז העטר' הנקראת שמו מרימ' קול' לומר אח"ד וליחד שמו שכן שמו במ"ק עול' אח"ד ראה אבי ז"ל שאני שמח בסודות התור' הקדוש' והוסיף לומר לי דבר גדול מאד מאד א"ל בני אמור אותו א"ל ר' ראית מימיך ללכת הגל אצל האדם הנקרא שוא א"ל האדם הולך אצל הגל א"ל ר' דע לך הה' לקח פניו ואחריו ונעש' י"ה ושו' לקח פניו ואחריו ונעש' י"ה ונתחבר י"ה עם י"ה ונעש' ג"ל. הנה הגל תוך הו"א. אמר ליה והא' אמר לי' אין לא' זו שדרך א"ל אם כן יכתוב שו' בלא א' כי אין לו צורך לא' א"ל בוודאי שום דבר ידעת בזה ואמור אותו א"ל לא ידעתי דבר מ"מ קשה לי א"ל א"כ שים דברי באזניך וידך לפיך ולא תפרסם בדבר כלל ודע שאין שכינה שלם ואין השם שלם אם לא שיתחבר הא' עם כס ועם י"ה שהא' משלים הכסא והשין משלים הי"ם ואז נשלם כס"א יהו"ה וע"כ נק' שו"א ואם יש לך דברים אמור אותם א"ל בני נסתמו דברי:

נקראים הוא ובית דינו א"ל בני עטר' שוא ב"ד של ת"ת ופועלת כל דבר ועל ידה שעולם נידון א"ל ר' וידעת בזה איזה כוונ' יותר ממה שאמרת א"ל לא א"ל דע לך מי שהוא משוגע בשכל יתפיים בדבריך וכי בעלי העבודה גסים בשכל שיו ואמרו בלשון משובש יאמרו הוא ודינו א"ל בני הייתי שך. א"ל בתים שיו בונים בלא בדיל ומחליק א"כ מה קיום ומה יופי הי' בבית ההוא ואמרו בית דינו ולא תקנום וכמדומ' הבית הזה והשמות שאלו מאביהם וממשפחותיה' ירשו אותם חלילי' כי קב"ה אמר למשה ואין הדבר רק כ"ש הבית שהוא מלא כל טוב ואמר לי אבי ז"ל דינו של ת"ת הוא הפח"ד ונק' ב"ד הגדול ודן מה שלמטה ממנו וכשם שהבית הזה הוא בית של ת"ת כך הוא בית של פחד ר"ל הוא בית של דינו ובהיות דינו שהוא הפחד בבית אז יקרא ב"ד וראה ב"ד הגדול הוא הפחד שהחסד דן באותו דין וכשהוא יורד בעטר' אז נק' ב"ד של כ"ג שכן בית דינו במ"ק עולה כ"ג ונקראים הו"א והי"א וא"ל בני שניהם כח אחד עולים א"ל ר' הוא הוא שם של ע"ב שכשם שהוי' מתגלגל בצירופי ע"ב כן הו"א א"ל בני זהו דבר תימא א"ל ר' איך מודה לי יהו"ה שיא הת"ת והוא הנק' הת"ת אם לא יהי' זה כמו זה א"כ למה נקר' הוא א"ל בני ואמור א"ל אומר ושים יד לפה כי מפי אבי ז"ל היא ה' פעמים ו' ו"פ ה' א' פעם ו' ו"פ א' הרי כאן ע"ב. ראה והבן קדושת הו"א כמה גדול א"ל ר' אחר שנתגלגל ועלה בע"ב מדריגות גדולות נכתר בכ"ב אותיות התור' א"ל זה עתה התימא הגדול א"ל ר' אינו תימא כי מפי אבי ז"ל יצאו הדברים ודע והבן הפ"א אפ"ה ופ"א אפ"ו הרי כאן כ"ב אותיות התור' אשר ב"ך אתפאר הנה הוכתר בכ"ב אותיות התור' א"ל ר' ראה והבן כמה בתים בונה הנה בונה שש ועולים ע"ב ראה מה עשה השם הזה בנה ו' בתים ונתפס מבית לבית ועולה בע"ב שכל אלו הבתים הוא עולים ע"ב אז הגי' אבני' שהם שו"א נחלקו לי"ח והא אבנים וצעקו כולם ואמרו חי ה' שנתפס מבית אהו לבית ועולה ע"ב ונשלקח המעלות האלו לקח מכל אות בית ובית שכל אחד עולה ע"ב ועלו תל"ב ושיו ואה לו י"ח אבנים: ושוצרך חליים וחלקם בשוה וצרפם האו עם תל"ב ועלו אמת והנה ראה בעיניך ר' שוא אמת שוא

הוא אהי' ר״ל הוא אמת במ״ק אהי״ה אותו של הו״א הנק' ת״ת א״ל בני עתה ידעתי שאני חי בעוה״ב שיצא מחלצי בן כמוך. א״ל עדיין מה שמעת מפ' בראשית לא יצאנו במלות לא נכנסנו אבל אם יעזרני אלהים אז תשמע ותראה מה כוחי גדול בנסתרות אלהינו א״ל בני והוא למה נק' ש״א א״ל ר' ולא ראית היא תוך הו״א א״ל לא א״ל ר' הלכי' ונסתרי' בהוא והלך הא' והוציא' ממנו א״ל בני שמא עד עתה שהייתי מדבר ואתה היית שותק מנעתי בר א״ל ר' לא א״ל בני ואיך היא נסתרי' בהוא א״ל נעלם ה' הוא י' נעלם ו' הוא ו' הרי י״ו עולים היא נתחבר הא' של הוא והוציא' מכלל שהוא הנעלם היא מה״ו שהוא ה״א כי עם הא' הוא י״ז הנה שיצא' ראה עתה והבן שאינה מניחה מכללה כלל היא ה' פעמי' י' י״פ ה' א' פעם י' י״פ א' הרי כאן ק״כ הנה שניהם ק״ק בענין כ״ף ק' והנה צורתו כצורתו שזה ק' וזאת ק' א״ל ר' היא היתה עם הסנהדרין וע״כ אמת עמהם אינם באים לכלל טעות. וראה והבן מה עשתה הבת לאם לא הניח' לחיות יותר מחשבונה א״ל עמוקים הם דבריך ופרש אותם א״ל היא נקראת בת בתו של אברהם אבינו ע״ה ושרה אשת אברהם היא האם והי״א היא הבת היא האם ולא חיי חיי שרה רק בחשבון מלואה של הי״א ה״א י' אל״ף הרי כאן מאה ועשרים ושבע שנים א״ל בני ומילוי הי' היכן היא א״ל ו״ד הם ד״ו פרצופים שניהם גוזרי' ונקראים השם הגדול השם הנכבד א״ל בני אם אמר לך אביך סודות נעלמות באלו השמות אמור אותם וא״ל על שהו' מתגלגל ועולה במ״א ואהי״ה נקרא הגדול שכן הגדו״ל בגימטריא מ״א ובמ״ק אהי״ה. וראה והבן שאם תהפכהו הוא גדול״ה וכתיב לך ה' הגדול' וראה מה עוש' האש' על שהיא מקבלת האש הגדול' באף נקרא הנכבד שהיא בגימטרי' אל״ף הגדול וכתוב הגדול הנכבד זה על גבי זה וצרוף הנכבד שהי' עם הה' הוא י' וצרוף ג' עם כ' הוא ג״ן שנה טיול גדול הגן עם הי' והי' עם הגן א״ל ר' ראה כשהי' בגן אז פושט צורה ולובש צורה שאם תחליף ה״ה בא״ת ב״ש והוא צ״ל ואם תחליף ג״ן הוא ר״ע צרוף צ״ל עם ר״ע והוא פש״ע ר״ל פשט צורת הדין שהי' שפ״ע ולבש צורת רחמים וזה שנשאר מהנכבד כב״ד בהסתלק ה״נ ממנו וכב״ד בגימטריא יהו״ה. וראה והבן ירדו העשר בג״ן ולובש צורת הרחמים שהוא יהו״ה. ושנשאר מהגדו״ל בהסתלק ה״ג ממנו הוא דו״ל עולה מ' ומצטייר כ״ו והנה הכל ברחמים ונקראים יהו״ה אדנ״י הוי״ה רחמים אדנ״י דין א״ל ר' דרדקי דבי רב יודעים זה א״ל שמע מאמר אבי ז״ל שהק' לבדו הוא יהו״ה ויהו״ה עולה ק' ואהי״ה והנה אהי״ה יהו״ה כי נצרף הי' עם חביריו ועלה ע״ב כזה י' י״ה יה״ו יהו״ה הרי כאן ע״ב נצרף הה' עם חביריו כזה ה' ה״ו הו״ה הרי כאן ל״ב נצרף הו' עם חביריו כזה ו' ו״ה הרי כאן י״ז חברו ע״ב ל״ב י״ז ועולים קכ״א הרי כאן אהי״ה יהו״ה כי הק' לבדו הוא יהו״ה. א״ל בני היאך שק' לבדו יהו״ה א״ל ר' מא' עד י' קחם לזוגות אב גד הו זח טי והם ה' זוגות ובקש ותמשש כמה פעמים תמצא אצי השם שהוא י״ה באלו ה' זוגות לא תמצא רק ג' פעמים י״ה כי ז״ח הם י״ה הם י״ה ע״ו הם י״ה הרי כאן ז״ח ע״ו י״ה שהם ג' פעמים י״ה ולא תמצא בצור' אחרת ובצירוף אחר אם תשקלם אלף פעמי' רק אלו שהם ג' פעמים י״ה ועולים מ״ה הנה אצי השם מ״ה. קח העשר אותיות בפנים אחרים כאלו אי בט גח דז הו וכל אחד מאלו עול' ו״ה והרי ה' פעמי' ו״ה עול' כ״ה צרפהו עם מ״ה שיצא לך מ״ה והם מ״ה כ״ה ועולים ק' הנה הוי״ה עול' ק' אם כן יהו״ה שנצרף ועלה ג' פעמים ועולה קכ״א הוא יהו״ה אהי״ה. האמת קו״ף מלא הוא רבוע יהו״ה והוא מ״ן ויאכלו בני ישראל את המן היא זיו השכינ' כי אין מן בעולם כמו זיו השכינ' א״ל בני אמרת לי שהוא מ״ן איך הוא מן א״ל חייך כך הוא מ״ם נו״ן הוא רבוע יהו״ה ועל שהוא מתוק לחיך נקרא מ״ן וע״כ אני נשבע לך שרבקת אוהבת את יעקב שכן מ״ן היא קפ״ו ועולים יעק״ב וד' שהיא רבקה. תרצה לדעת מה אמר לי אבי ז״ל דע לך בני שהתור' מכניע שם העצם הוא יהו״ה א״ל בני אמור אותו לי איך הוא יהו״ה מכניע את התור' או התור' מכניע את יהו״ה א״ל ר' התור' מכניע ה' א״ל בני אמור לי איך הוא א״ל תור' קדומ' חכמת אלהים מכניע את התפארת הנקרא יהו״ה שכן יהו״ה נקודו שב״א חול״ם קמ״ץ ועולים תור״ה זהו ז״ה שמ״י וז״ה זכר״י העולים תור' ועתה נחלק יהו״ה שמי רומז בעט' וזכרי רומז בתפארת י״ה נקראת עטר' ו״ה נקראת התפאר' צרוף י״ה עם שמי ועולים שס״ה ו״ה עם זכרי ועולה רמ״ח והנה שס״ה לא תעש' בי״ה שמי והרמ״ח מצות עשה בו״ה זכרי צרפם כולם והם תרי״ג ראה והבן האב שהוא החכמ' והיא תור' קדומ' מכניע את הת״ת הוא בנו הנקרא יהו״ה מלמדו תרי״ג מצות עשה ולא תעש' ושניהם כלולים זהו האב חייב ללמוד את בנו תור' שנאמ' ולמדתם אותם את בניכם ואתו אשר אומר לך ששאלני אבי ז״ל ושאלתי קמיה קוב״ה ושלח אלי מלאך ואמר לי כל מה ששאלתיו ונכנסתי אל אבי ז״ל וספרתי לו שהשיבו לי ותפשני וחבקני ונשקני וברכני ואמר אשריכם אברהם יצחק ויעקב שיצא זה מחלציכם ולא אמר אשריך קנה ושאלתי אותו ואמר לי אתה ואביך הלמדו תורה לפניהם ותהנו מהם ובן עשר שנים הייתי אז. וראה והבן מה ששאלתי ומה אמר לי אמרתי לו יהו״ה בצירופו עולה ע״ב והוי״ה עול' כ״א ר״ל ה' ה״ו הו״ה הוה״י מה רוצים הצירופים האלו ואמר

ואמר לי אדנ"י יהו"ה והנה צירוף ישר וצירוף מהופך עולה אדנ"י ישר אדנ"י מהופך ואם תצרף ע"ב כ"ח אדנ"י יהו"ה עולים ס"ר זהו סרו מהר מן הדרך אשר הוא ת"ן וצ"ף א"כ סר צילם מעליהם ואלולי משה רבינו שעמד עליהם היו נאבדים וכלים כרגע וי וי אוי ואוי למי שאינו רודף להשיג ולדעת סתרי תורה שהרי הם סרו מן הדרך ובחרו להם האש לישרף בתורה ואלולי משה היו נשרפים ואפ"ה בעבור שהיו משיגים בסתרי תורה זכו להיותם עם משה ולא הזיקם עונם . ראה והבן משה ושמים רבוא א"ל ר' חזור חזור יפה מבחוץ בנאמר והחכמה מאי"ן תמצא בגי' ק"א שאינו דומה שונה הלכותיו ק"א פעמים למי ששונה ק' פעמי' לבד ואומר לך דבר אחד שכל הגאולות מכח הבינה וע"י תפארת והעטר' ודע כי אלו אדנ"י נחלק ב' פעמים ובשני חלקים אמרו להם קום בגלות מצרים נחלקה ובגלות באתו בה נחלקה כי כשהיא מבלי חילוק אינו יורד בגלות שהרי כתיב כי שמי בקרבו א"ל בני אמור א"ל אלו אדנ"י הוא ל"ב ואלו והיתה בגלות ובהשלמת הגלות אמרו לה קום בתולת ישראל שבתוך המכה הוא הרפואה שבן ל"ב ואלו עולה קו"ם וכל הצרות מצד חילוק הכתות והנה כל הגאולות בחצי ממשלת הכתר ואמר שבחצי ממשלת הכתר נגאלו והם ר"ן שנה ואמרת לי שנפש ממתיבתא דרקיע בישרך והאמת הוא כך כי אילן גדול אמרו וגם אתה היית תאב לשמוע הבשורה ולא חששת לחקור אחריו ולדעת אם האמת הוא כך כי כשבשרך איך קבלת דבריו שהוא כך כמו שאמר ואפי' שהוא מלאך רצה לעשות לך שמחה בלב כי חבוב אתה לפני השם א"ל בני א"ל כתר בא"ת ב"ש גא"ל א"ל אמת הראי' הוא ראי' אבל הי' לך לבקש טענה ברי על ענין החלאין באמר שיגאל בחצי ממשלתו כי הראיי' הוא לענין שנגאל בממשלתו הוא ראיי' אבל לחצי ממשלתו הראיי' הוא שבורה כחרס הנשבר שאין לה תקנה כי עוד אני אומר בסוף ממשלתו הוא נגאל א"ל ומקמי קב"ה יוצא דבר שאינו מתקיים חלילה א"ל ר' ומקמי קוב"ה יאמר פן ינחם העם אלא פן לא בחנם אמרו במקום לא ה"כ לא בחנם אמר לך המבשר ראייה גדולי' וחזקה לענין הגאולה לחלאין או בעבור שלא שאלת ממנו כתב ראיה ומנין או בעבור שלא היה שעה הראויה או בעבור שלא היית כדאי לשמוע אז הראייה כי אין הדבר רק להשליך דיבור ולא להחזיקו א"ל בני ושמא שמעת מאביך ז"ל דבר. א"ל אתה דברת עם רוחא קדישא ולא בקשת כתב ראייה ומנין ואני מה הייתי שומע בדבר זה האמת הדין עמך שהיית רעב מכל וכל והאכילך דבר מועט ומיד שבעת ומ"מ זה תדע באמת שאני שהייתי שבע הייתי מבקש ממנו מיני טיגון שאין מניחין ממנו פאה בקערה כי הוא ערב ומתוק לחיך א"ל מתוך דברך אני מכיר שאתה יודע כל דבר ושכתב והראייה בידך א"ל דע לך שבן י"ב שנים הייתי וראיתי בחלומי שבא אבי ז"ל ואמר לי התרחק מן העיר שנים עשר מילין ויהי בבוקר ותפעם רוחי ואמרתי כי לא דבר ריק הוא ויצאתי בחוץ כאשר אמר לי ומיד ראיתי חתיכה ענן ככף יד יורד אלי ויבקע הענן ויצא אדם מתוכה הדור פנים מאד מאד ואמרתי שמא הוא ילוד אשה כי ידעתי שהולכי' ועפים עם העננים ע"י השבעת שם והשבעתיו וא"ל לא תירא ולא תחת כי זקינך שלחני אליך לבשרך על ענין הגאולה ועל עניניה וכמה פעמים שאלתי לאבי ז"ל על הראייה זו ולא עלה בידו ומיד שראיתי המבשר הזה זכרתי את השאלות ששאלתי לאבי ז"ל וזייכתי א"ע ואמרתי לו אמור לי הגאולה הזאת אימתי הוא ואמר לי בחצי ממשלת הכתר שהם ר"ן שנה ואמרתי לו יש לך ראייה בזה ואמר לי כת"ר בא"ת ב"ש גא"ל זהו שמברכין בכל יום במתיבתא דרקיע בא"י גאל ישראל. ומיד אמרתי לו אמת אמרת שנגאל בסוף ממשלת כתר א"ל לא אלא בחצי ממשלתו א"ל אדוני למה נכתב באלפ"א בית"א א' בראש ות' בסוף ומ' באמצע וא"ל לומר שהוא אמ"ת וא"ל א"כ יישר כחך תן לי ראיה שאמת אתך ומיד אמר לי בזמן הגאולה יאמר חי יהו"ה והוא בר"ן שנים לממשלת הכתר ולא אמרתי גאל בלא נעלמיו רק עם נעלמיו שהוא בימ"ל אל"ף למ"ד ועולים ח"י ר"ן. ומיד אמרתי לו מאמת באת ואמת אמרת וברוך השם שילאכו מזה המבוכה א"ל בני החייתני בדבריך א"ל בני ולמה לא שאלת למה אינו ממהר הקב"ה את הגאולה א"ל עמי הארצות גורמים שמבטלים התורה ומבטלים מצות ה' א"ל בני אם שמעת מאביך ז"ל בעמי הארץ מה טיבו. א"ל ר' אלולי לא שמעתי עליהם סוד פתיחות ובריעות לא הייתי מקללם א"ל בני ידעתי שהם הורגי' אותנו בגלות א"ל ר' חייך שים דברי באזניך והבן עניינם תנן המקבל עליו להיות חבר בטהרות וזהו פרוש תוא"ל וקבל עליו להיות פרוש אינו מוכר לעם הארץ לח ויבש ואינו לוקח מעם הארץ לח ואינו מתארח אצל ע"ה ואינו מקבל אותו בביתו בכסותו ר' יהודה אומר אף לא מגדל בהמה דקה ולא יהא פרוץ בנדרים ובשחוק ולא מטמא למתים ומשמש בבית המדרש. א"ל לא באו אלו לכלל טהרות שאין עניינם כלום בטהרות א"ל בני למה אינו מוכר לח ויבש א"ל ר' אין מאכילין ע"ה טהרות כדתניא בתוספת' ע"ה שאמר לחבירו תן לי ככר זה ואוכלנו יין זה ואשתהו לא יתן לו שאין מוסרין טהרות לע"ה א"ל בני אמרת שאין לוקח ממנו לח מכלל דיבש לוקח ממנו מ"ט א"ל ר' לא הוכשר לקבל טומאה אבל יבש לא הוכשר ולכן זה אסור וזה מותר והכיא נאמן ע"ה לומר הפירות הללו לא הוכשרו לקבל טומאה אבל אינו נאמן לומר הוכשרו

אלא

אלא שלא קבלו טומאה ואינו מתארח אצל ע"ה שלא ילך ויטמא גופו ויבא ויטמא טהרות ולא מקבלו אצלו בכסותו דכסותו מטמא אפי' בהיסט דחשו משום מדרס אשתו נדה ובגדי ע"ה חמורים מע"ה עצמו משום דחיישי' שמא ישבה עליהם אשתו נדה דבגדי ע"ה מדרס לפרושי' ותניא בתוספתא בן חבר שהיה הולך אצל אבי אמו עם הארץ אין אביו חושש שמא יאכילנו טהרות ואם יודע שיאכילנו טהרות הרי הוא טמא ובגדיו טמאים מדרס. ראה הבן כמה פחיתות יש להם כמה קשים הדברים שיצאו מפי התנאים האלו רבוני דכולי עלמא שים משפט מעוות כזה שאתה התרת להם הקדשים ושם פירות שביעית שנאמר לגר וליתום ולאלמנה יהי' לאכלה ולא חלקת בין פרוש לע"ה וחז"ל עוותו משפטיך לומר שחולין טהורים אסורים לע"ה ואמרו שאין מאכילין לע"ה טהרות שמעו גדולים וקטנים קדשים חמורים מחללין על פרוטה ומוכרין בכל מקום טהרות הקלי' קונים אותם ע"ה בק' פרוטות ואין מוכרין להם לא יבש ועוד לא אין קונ' מהם יבש קונה מהם דלמ' כי אמר קרא וכי יותן מים על זרע לא למעט היבש קאמר אלא הכי אמר א"ל לומר היבש שמקבל טומאה אלא אף שנפל עליו מים שהדין נותן שכל דבר שנפל עליו מים שלא יטמא מכח המים שנפל עליו אפ"ה מקבל טומאה א"כ כ"ש שלא לקחת מהם יבש והתימה גדולה על הברייתא שאמר בן חבר הולך אצל אבי אמו ע"ה ואין אביו חושש שמא יאכילנו טהרות אם יודע שיאכילנו טהרות הרי זה אסור [ובגדיו] מדרס לפרושים ומי יתן שהי' בעל הברייתא הנה והייתי שואלו מה הם הדברים להוציא חורבה בעולם שכל הלומד זו הברייתי' או ישבשנה או יניח למודו לגמרי ויאמר הכל הבל ויבטל מן התורה ובעל הברייתי' יתן הדין במקום הזה שהוא גורם שעכ"פ שכל הדברים נשקלים במשקל ישר שלא יכבד אחד על חבירו וזה העני ישקול במשקל ישר ואז יאמר מי ראה מי שמע כזה דברים המהופכים בלי בירור שהרי אומר אם יודע שיאכילנו טהרות הרי בגדיו מדרס לפרושים מכלל דבריו נראה בשמא יאכילנו טהרות אין חוששין וניחוש שמא יתארח אצל ע"ה ויטמא וישוב לביתו של אביו ויטמ' הטהרו' ולמה לא ניחוש בשמא יאכילנו ואם תרצ' לומר ספק טומאה לקולא כבר ידעת שגוזרין גזירות וגודרין גדרים א"כ גזור בשמא כדי שלא יתארח אצל ע"ה זקינו וא"ת אין משיבין את הארי אחר מותו א"כ אשאל את הארי אשר לפני אמרת לי בראשית ברא אלהים ונשאת ונתת ואמרת בראשית האציל את אלהים וא"א שאין לך שער בארגז אלא שאיני מאמין שיהי' בחותמיו וא"כ שער בלא עדים ולאו כלו' הוא שאין השער מתקיים אלא בחותמיו ואדרב' אני אומר בראשי' ברא אלהים ר"ל ראשית מי בראו אלהים וראייתי גדולי' שאלהים ברא הכל ברא גם בראשית ואלהים הוא למעלה מבראשית ואין להשיב א"כ יאמר ראשית ברא אלהים כי בא הב' לומר אלהים הוא ראשון לאצילות וראשית הוא שני והנני לפניך ועניי. ועוד מאריה דאברהם עשית פרד"ס ולקחת ענף וענף אחד מר ואחד מתוק אחד טוב וא' רע אחד מות וא' חיים א' אש וא' מים והרכבת אותם ועשית ויצא מהם אילן בפרדס והוא מורכב מזה ומזה ולי לית לא תרביע בהמתך כלאים שדך לא תזרע כלאים ורואה אני רבוני דעלמא שהוא מין שלא במינו שהרי זה ממית וזה מחיה שים מין והפוכו כמוהו ואתה אמת וגזירתך אמת מ"מ ראה חכמיך אשר מסרתנו בידם. ואמרת לא תסור מכל הדברים אשר יגידו לך ימין ושמאל ובאו ואמרו הזאב והכלב כלב כופרי והשועל העיזים והצבאים היעלים הן מין חיה והרחלים והסוס והפרד הפרד והחמור שהחמור והערוד אע"פ שדומים זה לזה כלאים זה בזה עד שבא ר"מ ואמר כלב קטן והוא כעין שועל וכו' כלב כופרי הוי כלאים עם כלב גדול עד שאחז"ל שיש הרבעה גם בחיות הים. גם אמרז"ל אין מרכיבין שני מיני אילן ולא שני מיני ירקות זה ע"ג זה. ואתה מאריה דאברהם ראה מה עשו ביום הכפורים הוסיפו מחול אל הקודש ולא חסו על העניים שמפסידי' מאכלם מצד גזירתם שממהרים לאכול. בא וראה מה שעשו בחלב ועשו תקני' לחטט אחריו ולהוציאו אף שאינו חלב ומזה שגזירת כמנעים ואינם מרבים באכילתם וכן עשו בכל מצותיך ואתה אמרת להם נעשים משמרת למשמרתי וא"כ מסרתנו בידם ואמרת לא תסור מכל הדברים ואם שבאו זו המצוה לגזור ולגדור מין במינו אטו מין בשאינו מינו ואם הם לא השיגו בתכלית ההשגה אתה משה רבינו שלמדת מפי הקב"ה כל התורה שבכתב ותורה שבע"פ למה לא שאלת על מה לא גזרו על זו המצוה ואתה שלמה המלך הקב"ה נטע גן והניחו פרוץ ואתה באת ועשית דלת ונעלת הגן וא"כ הנחת הדלת בלא מסגרת ומפתח ומלאו הדלת ודחוהו ונכנסו בפרד"ס כענין ד' שנכנסו בפרדס וא"כ למה קראת אותו גן נעול והוא אינו נעול א"ל בני יודע אני בך שאתה בני ומ"מ איני מאמין אם לא שנתוסף ונתחבר עמך רוח אחרת והוא האומר דברים אלה מ"כ הנה קב"ה הנה משה רבינו הנה שהע"ה וחכמים ז"ל ויענו לך שמהם אתה שואל. א"ל ר' זהו תשובתך א"ל אם על חלקי איני יכול לענות על חלק אחרי' איך אוכל לענות כ"ש שכולם גדולי' ועם כולם החכמה והידיעה ומה לי לעשות רק ובמקום גדולים אל תעמוד ומ"מ אתה שואל א"א שלא ידעת ואמור ולך תהיה לדקה א"ל קב"ה אמת ותורתו אמת וחכמיו אמת וכולם היו במעמד הר סיני וכולם למדו במתיבתא דרקיע וכולם תלמידיו של הקב"ה. וידע בשם שאמת

שהאמת עמהם כי אדנ"י למדם וכאשר למדו מפי השם כן באו והזהרנו. ועל שהדבר כן מסרנו הקב"ה בידם ואמר לא תסור מכל הדברים אשר יגידו לך ימין ושמאל כי דבריהם הם מימין ומשמאל ואלו הדברים שהוא מימין ושמאל יגידו :

ועתה נקח סדר וכל אחד יענה חלקו. ואומר מה שאמר אבי ז"ל. ואם אין הדבר כן או יש שום גימגום הנה השם עלינו : הנה משה עלינו הנה שלמה עלינו : וישיבו בה בהכרח כי לא יניחנו בלא תשובה ואל תאמר כי רוח אחרת יש עמי כי זה תדע בלי ספק שאני זקנך ואתה בן בני וידעתי שאביך למד תורה ממני וכל ידיעתו וכחו ממני ואם אביך כך אתה לכ"ש אף כי אני בנך. ודע והבן כי בסוף העולם ותחלת השמיטה הכל יחזרו להודות להשם יתברך וכולם שוים לענין יחוד השם. ולכך אין להבדיל בפירות שביעית אבל הם מותרים וזהו ובשנה השביעית יהיה קודש ונתעוררו חז"ל לומר בהווייתן יהיו ר"ל בכל מקום שהם עומדי' הם בקדושתן ושאין אומה ולשון מחלל אז רק הכל מודים שהוא אחד ושמו אחד ומה שאר קדשים מתחללים בפרוטה ואפי' שהם שוים אלף אלפים הכוונה הוא שהפרוטה רומז בעטרה ומכניסה בפנים אפי' שהקדשים יוצאים בחוץ להחיות העולם ישראל וע' אומות וזהו שצריך לומר זה תחת זה זה חלוף זה שאם לא יאמר כן הן בקדושתן עומדים. אלא שצריך להוציא הדבר בפועל שכן הדבר בפועל למעלה שולחין הקדשי' להוצאה והפרוטה מקדשם כן אתה צריך לקדש הפרוט' ולהוציא הקדשים אם תרצה להוציאם ולאו דווקא פרוט' אלא כל דבר מ"מ צריך להכניס אחד ולהוציא א' ובמקומו אומר די והם הלכות קדשים וסדרם אך הטהרות הם אסורים לע"ה כי זה פוסק הטהרה ומונע אותו. והבא ליטמא פותחין לו ואין מונעין לו כי במדה שאדם מודד מודדין לו טומאה בטומאה טהרה בטהרה ואם בא להאכילו טהרות והוא טמא ראה מה אתה עושה שהקב"ה מדד לו להתפרנס אחר שיוציא הפרנסה בחוץ ואתה מטמא הטהרות היפך רצון השם וע"כ אין מאכילין אותו. וזהו ששנינו אין מוסרין ואין מאכילין טהרות לע"ה כי אינו מתפרנס אלא מן ההוצאה. ואומר לך כלל אחד שהארץ היא העטרה ואינו מתקדשת אלא מן המים העליונים הם מי חסד ואז היא קדושה טהורה ונקיה וכשרה. ואם באו ונכנסו כוחות הטומאה טמאו השפע אבל כל זמן שלא ירדו על הארץ היא יבשה ואם נכנסו החיצונים אין שפע לטומאה ודע והבן שכשם שמים העליונים באים בארץ בכונה וברצון לקדשה ולהכשירה מכל פגע רע וזה שנאמר הרי של כי יותן מים לומר מה יתן הוא בכוונה להכשירה כי זה אוהב שבעל הוא הת"ת כענין כולך יפה רעייתי ומום אין בך

אף יותן שניחא לי' לת"ת כי באים אליה מים גם מן הפח"ד והם עכורים ולא ניחא ליה כי מומה עמה ולא הוכשרו ואי ניחא לי' כגון שהם מכשירים ואין מניחי' שם שום מום קרינן בי' יתן וא"כ יתן ויותן שוים להכשיר את הארץ וענין שאר משקים חוץ מן המים במקומו אומר די בע"ה מ"מ לענין יתן ויותן אין להקשות מאשה שנטף חלב מדדי' ונפל לאויר התנור התנור טמא שהמשקה מטמא לרצון ושלא לרצון דהתם לא קתני שהמשקה מכשיר בין לרצון בין שלא לרצון אלא אמר מטמא משמע שאשה נגעה בטומאה וחלב האשה משקה והוי כמשקה הנוגע בה. שכל משקה שנגע בטמא נטמא והמשקה היוצא מן הטמא כמשקה שנוגע בו הלא תראה כוחות החיצוניות המשבבין את היסוד משקה היוצא מהם טמא וכן כל הזרעים כשבא עליהם משקה הוכשרו לקבל טומאה ולכן אין לוקחין מעם הארץ לא רק יבש ובעבור שטומאת נדה הוא טומאה חמורה מע"ה ובגדיו מדרס לנדה שאינו טהר ע"כ בגדיו חמורי' ממנו ובגדיו מדרס לפרושים כי זה טמא וזה טהור ומטמאו. ומ"ש בעל הברייתא אם ידוע שיאכיל אותו זקנו שהוא ע"ה טהרות בגדיו של תינוק מדרס לפרושי' הדין כוהן שהאכיל טהרות לטמא גם הוא טמא ומה שלא חשש כשנתארח אצל זקנו הכי הוא מדקתני אסור ובגדיו מדרס אם ידוע שהאכילו מכלל דלענין דין קתני והכי קתני ההולך אצל אבי אמו מונעו מללכת ואם הלך לא נענש בשמא האכילו אבל אם ידע שהאכילו נענש ובגדיו מדרס לפרושים אע"פ שאין חשש מדרס נדה ומה שאמרתי לך א"ת אין משיבין את הארי אחר מותו. ואמרתי לך הנה אתה הארי ותשיב לי על מה שאמרתי לך הכי אמרתי לך בעל התוספתא לא יקרא ארי שלא אמר הוא מצד עצמו. ומי שאמרה אותה תחל' הוא ארי אבל זה אינו ארי ואם היה לפני אפשר שלא היה משיב לגמרי וראייתי ממך שאמרת בראשית ברא אלהים ושאלתי אותך שאתה בחיים ואלו היית אתה בעל המימרא היית נק' ארי והיית משיב לי אבל כאשר קנית כן מכרת הלא תראה שכן הוא שלא תוכל לענות לי וראה איך הדבר באמת שהכתר התחיל הבראשית בכח עלת העלות ואותיותיו הביעו בימינו ולקח הכ' של כתר י' והת' של כתר ש' והר' של כתר ק' ובין הכל אלף ול' הוא אל עליון ולקח אותיות י' ש' ק' ששם פניו וזהו ועל פיך ישק כל עמי והכתר נתן כח וממשל' והאציל את בראשית עם תשעה אלהים ותשעה הויות וכ"ב אותיות התורה כלי אומנתו וכשעלה הכתר עם אותיות יש"ק שלקח עולה תשעה אלהי"ם ותשעה הוי"ה וכ"ב אותיות התורה כלי אומנתו וממנו נרשמי' התורה וע"כ נק' תורה רשומה ורא"י ושער חתום בידי שכן אלף ול' תעלה הכתר עם אותיות יש"ק שלקח לפניו

עולה

ספר הפליאה

עוד ע' אלהים וע' הויות וכ"ב אותיות הנה נתעבר בראשית עם ע' אלהים וע' הויות וכ"ב אותיות וא"ל מי מוליד המעובר או מי שאינו מעובר א"ל בני המעובר א"ל חייך מי המעובר בראשית או אלהים א"ל בני בראשית א"ל א"כ דע לך באמת שבראשית האציל אלהים ועם שמונה הויות ושמונה אלהים וח' ספי' וח' ציורות שכולם נקראים יהו"ה וכולם נקראים אלהים ורא"י ושער חתום בידי שכן הוא שהרי בראשית עולה שמנה הוי' וח' אלהים ושמנ"ה שהם ספירות וציורות כי עם בראשית הוא ע' הויות וע' אלהים וכ"ב אותיות וכך שאצילו הכתר והוא האציל ח' ועם בראשית עצמו הוא ע'. ועתה ראה באמת שבראשית האציל אלהים ואני יודע שה"ה לך תשובה להשיב לי והתשובה הוא שא"כ שאלהים ברא בראשית יאמר אלקים ברא בראשית ודע כי היינו הך ואין הפרש דא"כ שים הפרש בימי תלמי המלך שהעתיקו תורתינו הקדושה בלשון יון לזה כתבו אלהים ברא בראשית ויצא ההיפך והעדות הזה מפיהם אלא היינו הך ועדיין אני יודע שיש לך כח להשיב לי ולומר במקום סכנה העדות הזה אינו דבר כי אין עדות הזאת לישראל רק להאומות ואותם מעשה בראשית ומעשה מרכבה לא ניתן להם וא"כ מהם אינו ראייה דע לך ר' שתשובתו חזקה מתשובתך שבראשית ואלהים ב' ספי' אע"פ שהדין הי' לכתוב אלהים ברא בראשית כקושייתי אפ"ה אמר בראשית ברא אלהים ושמענו שני ענינים שאלהים ברא בראשית ושמענו שהספי' עולות ויורדות ואם היה כותב אלהים ברא בראשית לא הייתי יודע שהספירות עולות ויורדות ואם יעלה בדעתך לומר אין הכי נמי שהאמת הוא כך שאלהים ברא בראשית ונכתב אלהים אחר בראשית שנלמוד תרתי ומי שאמר בראשית ברא אלהים טעות הוא בידם א"כ חייך ר' ואשאלך והודיעני המעובר מוליד את שאינו מעובר או אינו מעובר מוליד המעובר ע"כ המעובר מוליד והנה בראשית הוא מעובר ומוליד את האלהים וראייה חזקה וברורה שעליה אין לדבר שהאמת הוא כך שהכתר האציל ע' הויות וע' אלהים שהם ע' עולמות שיהו"ה אלהים הוא עולם מלא וכן האציל עם בראשית ובראשית האציל ג"כ ח' הויות וח' אלהים ועמו ע' שהם י"ח עולמות ועל שנאצלו פעמים מן הכת"ר ומן בראשית והיה אצילתם בכלל ע"כ נכתבו בתורה בפ' בראשית י"ח פעמים יהו"ה אלהים אשרי מי שזוכה בי"ח עולמות הללו ומה ששאלתי לקב"ה על ענין המרכבה הכווני' הוא כך אם יצא האדם לשבש שכלו ולמצוא היתירות בכי האי גוונא יתלה הדברים בחסרון ידיעתו כי הוא אמ"ת ותורתו אמ"ת. וחכמינו ז"ל אמת ודבריהם אמת כולם היו במעמד הר סיני ודע באמת שכל הענפים וכל הפירות שבפרד"ס עולין מאילן אחד ומין אח"ד ואין שם מין שלא במינו ומה שנראה דברים הפכיים כענין מות וחיים חלילה וחלילה שיש שם שום שינוי אלא הכל כפי המקבלים והכל תלוי בהשתלשלות עלת העלות ממדותיו אך הכלאים כלפי מעלה היא פנימים וחיצונים שהמשכים טומאה בהיכל יהו"ה הוא ההרכבה מין שלא במינו וזהו שני מיני אילנות הואיל וטעמם אין שוה בפה ובלשון ובמראות הוי כלאי' מ"ת בהיות מראיהם שוה אלא שזה מר וזה מתוק או זה מתוק וזה חמוץ. מין אחד קרינן ביה ושרינן להרכיבם ומה שאמרתי למה לא גדרו גדר חזק ולגזור מין במינו שלא להרכיב אטו מין שלא במינו אין הדין נותן שא"כ מונעים השפע היורד מחס"ד ופחד אל הת"ת שמשכינ' הורכב וכאלל וכק' שמים אש ומים ושניהם נותנים לו כח ואם זה יצא לאסור שלא להרכיב מין במינו הנה מנע השפע מלרדת ומלתת כח ואני יודע שיש לך קו' חזקה בזה והלואי שתוכל להאלימה והקושיא דא"כ שמניעת השפע הוא במניעת ההרכבה. מכלל שההרכבה מעורר ומרבה השפע א"כ למה לא חייבו התורה מצות עשה להרכיב מין במינו כעשיית שאר המצות המעוררים והדין עמך בקושייתך אבל אני יודע שאתה רעב ללחם ואין פת בסלך ולא תוכל להאלים הקו' אבל אני אאלפכה כמים ואתיכנה כדונג. ודע שכל המצות הם מעוררות להוריד הברכה מבריכה העליונה לכל העשר. וראית שאין מצוה בלא ברכה אבל הרכבה מין במינו פעמים משפיעים ופעמים אין משפיעים ולעולם הת"ת הוא מבורך ממוח העליון דרך החוט היורד בשדרה וכיון שכן הוא הדבר לכן לא חייבוהו ולא אסרוהו רק הניחו הדבר ברשות ומה שאמרתי על משה רבינו למה לא שאל על מה גדרו גדר בכולם ובזה לא גדרו שלא להרכיב מין במינו הוא משיב באמת כאשר אמרתי כי נאמר לו האמת וידע והשיג א"כ במה היה שואל אך הדברים שהיו גורמי' חברותה כענין חלב ודם וכיוצ' בהם עשו גדר גדול ומפי הב"ה הלא תראה שגם בהרכבה מין שלא במינו גזרו גזירות הלא תראה שר"ת אוסר אפי' כלב וכלב רק שזה גדול וזה קטן כי הבין והשיג ולא רצה להכניס בספק וחז"ל חלקו עליו מצד שנתברר להם שניהם כלב ואין ספק בדבר כי אם הי' ספק לא היו מתירין ומה שאמר שהמע"ה גן נעול אמרו בזמן שהוא נעול במסגרת ומפתח אשר אינה נפתחת לעולם ואימתי בזמן שהיא כלה וכלולה מאהיה ראשון שהוא כתר וזהו שא' גן נעול אחותי כלה וראה שהאמת הוא כך שהרי כנו"ל במ"ק הוא אהיה ואל תאמר בזמן שנכנס אדם הראשון כלולה היתה והקב"ה נתן לו מפתח נפתח ונכנס לנסותו ולא עמד והמפתח שנתן לו הוא שאמר לו ייי. ושמע אדם שהוא כהנה בד' אותיות אחרים והם אדנ"י אז אמר אדם ב' רשויות יש כאן.

ראית פתיחות ונבואת של ע"ה ועוד תרצ' לדעת מה מעלת לקח אדנ"י כשנתחבר עם יהו"ה ששב להיות אדם שכן שניהם עולים אד"ם. ואחר יתר לומר שפעמים שנים שניה' לאד"ם א' שנא' ויקרא את שמם אד"ם. ונקראים יהו"ה אלהים א"ל בני הוי"ה רחמים ואלהי"ם דין א"ל ר' עד כאן ולא יותר א"ל בני לך נאה עד ישקיף וירא יי' ויחנני וישוב הבן לאב ואב לבן א"ל ר' ומי אינו רוצה בזה אלא אני ירא לדבר בפניך בלא רשות מ"מ אם רצונך לא אדבר יותר א"ל בני אני מחלה את פני השי"ת רק להאריך ימיך ושנותיך ומי יתן והיית גדול כמשה רבינו מ"מ בני הוא ללמוד ובנו ללמוד הוא קודם לבנו אלא שאין זמן ואני ממתין עד בוא הזמן ואף כי אמרת שאתה זקני ואני בנך כדעתך ידעתי גם אני מ"מ הכרח בני אתה ואני קודם בהשתדלות ללמוד יותר ממך ואשתדל בבוא הזמן ואפשר הקב"ה לא יניח אבות הכראים שלא יעלו על בנים הכראים בלימוד מעשה בראשית ומעש' מרכב' ואף כי אתה אב ואיך נרא' אלא בן מ"מ כל דבריך סיני ודברי אלהים חיים הם. ומה שידעת בשמות האלו שהם יהו"ה אלהי' אמור ואקשיב ואבין ותשא ברכה מאת ה' וצדק' מאלהי ישעו א"ל ר' קנאת סופרים תרבה חכמה כ"ש שאני כלי מוכן לקבל שכל אלו הידיעות ומה שתשמע עתה מפי כבר עברו עלי וכל מדברי לי מדבר ומוכן אני לקבל יותר ממך מכל מקום לכשיבקע הסוד והקשב. כי אלו שני שמות מורים ענינים גדולים ונוראים. ואשאלך ואם ידעת דבר אחרי ששם אהי"ה הוא שם המור' י"ב הויות כשם הוי"ה ולמה יהגה זה באותיותיו וזה באותיות אדנ"י התוכל להראות לי מעשה בראשית מזה השם שהוא יהו"ה ואיך הבין משה רבינו ע"ה מזה השם שנא' לו קודם אהי"ה אשר אהי"ה איך הבין מעשה בראשית ועל ההבנ' הזאת א"ל קב"ה בכל ביתי נאמן הוא א"ל בני לא אוכל א"ל ר' א"כ הקשב ושמע ותבין מעש' בראשית. ודע כי מלת בראשית מור' על הדבר הנקרא ראשית החפץ שבו נבראו כל המחודשים כולם והוא שם אהי' שראשית רומז על שם אהיה שבשם אהיה נתחדשו כל המחודשים כולם כי שם יהו"ה קדמון בקדמותו ושם אהיה שני להויה ואיך הוא שני להוי"ה כי כאשר תקח ראשית פעולתו של הויה תמצא הויה ראשון ואהיה שני ואיך הוא ראשית פעולתו כזה י' י"ה יה"ו יהו"ה ראה עתה הב' אותיות ראשונות שהם י' י"ה הם יה"י והוא הוי"ה שכן במעש' בראשית אמר יהי כן ויהי כן וכל הבריא' במלת יה"י ואחרי' שהוא יה"י יצא יה"ו שהוא אהיה וא"כ הוי"ה קדמ' לאהיה והנה שם הויה קדמון ושם אהיה ראשית החפץ וזהו מלת בראשית שהב' של בראשית הוא בפני עצמה וראשית בפ"ע וע"כ הב' גדול' שהוא קדומ' לראשית שהב' רומז להוי"ה וראשית בשם אהי"ה הרי הב' גדול' לעדות שהוא קדמון וראשית שני והנה הוי"ה קדמון ואהיה שני והשני נמלך מהקדמון כענין ואהי' אצלו אמון וכענין ה' קנני ראשית דרכו שכוונ' הוי"ה שהוא **ב** בראשית קנני ראשית דרכו כלומר אותו שם אהי' להיות ראשית דרכו ולכן שם הויה אינו נהגה באותיותיו ושם אהי' נהגה באותיות כי זה קדמון וזה שני ועל שמלת יה"ו עולה אהי"ה ע"כ אמר ואהי' אצלו אמון כלומר עד הו' הוא אהי"ה כזה אבגדה"ו וע"כ נתוסף הו' בשם אהי"ה ואמר ואהיה וגם מלת דרכו ר"ל אהי"ה בתוך כ"ו דר וכשאמר הקב"ה למשה אהי"ה אשר אהי"ה אמר לו סוד בראשית וזהו שאמר בכל ביתי נאמן הוא שהוא בי"ת בראשית ור"ל ביתי שהוא בי"ת בראשית והוא קדמון ומעיד על ראשית שהוא אהי' והוא ראשית כל המציאות נאמן הוא וע"ז נאמר אני אעביר כל טובי על פניך זהו ואהי' אצלו אמון שעל שם אהיה אמר כל טובי כי זה השם נמסר למשה וזה לך העד שאמר לא תוכל לראות פני ולשון פני הוא קדימות וכך הוא הכוונ' אהיה בתוך טובי שטובי קדמון שכן טובי בגי' אהיה ואמר למשה אני אעביר כל טובי על פניך ולא תוכל לראות את פני שהוא טובי והוא הקדמון ועל כן אמר בכל מעש' בראשית כי טוב ועל שאמר פני שהוא לשון קדימות כמ"ש ואת לפנים בישראל ומה שאמר ברא ולא א' יצר בדברים שנגמר' מלאכתן אמר יציר' ובדברים שלא נגמר' מלאכתן אמר בריאה וזהו יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל:

ועתה שמע ותבין כי רגלי הויה הם אלף ופ"ח ורגלי בראשית הם אלף ופ"ח והנה החזיק רגלי בראשית ברגלי ההוי' וברא את העולם ועם ב' בראשית נתחזק וזהו הב' של בראשית גדול' זהו ה' קנני ראשית דרכו דרך הוי' בבראשית והנה רגלי הוי' אלף ופ"ח ורגלי בראשית אלף ופ"ח. והכונה כי יהו"ה נקודו שב"א חול"ם קמ"ץ ורגלי הניקוד הם פת"ח לר"י לר"י ועולים הרגלים אלף ופ"ח וכן רגלי בראשית שבראשית נקודו שב"א לר"י חיר"ק והנה רגלי נקודו פת"ח חיר"ק לר"י והם אלף ופ"ח וי"ח עולמות והנה רגלי זה כרגלי זה וב' קדמון וראשית שני וברא את העולם. וראה והבן שאם תערך רגלים ברגלי' עולה אלפי' ומאה וע"ו וי"ח עולמות היתרות יהי' לך למשמרת והרי כאן כ' פעמי' הויה אלהים במעש' בראשית עול' אלפים וע"ו ואדנ"י אח' אלא שחסר אח"ד ונשאר די"ן העולם וראה אתה והבן שרגלי' הם כ' פעמים הוי' אלהים העמידו העולם זהו בראשית שכח בראשית מב' גדול' וכולם נקראי' אלהים וכולם נקראי' הוי' כי עבד מלך כמלך וכח המלך פועל העבד וכח המלך עם העבד וע"כ אמרתי לך שתורה מכונע יהו"ה שלמטה מהתור' שהיא חכמת אלהים אבל

ב' בראשית שהוא למעל' מראשי' מכמכע את ראשית ושלי' רגליו ובו י"ה עולמות אלא שב' עולמות הם יתירות כי כ' פעמים אמר יהו"ה אלהים ושם רכב אלהי' רבותיים אלפי שנאן הם הב' וראשית. ראה עתה והבן כשאמר הקב"ה למשה אהיה ושם יהו"ה שהם ח' אותיות שאל משה מה טיבן של שמות הללו א"ל משה דע לך שהוא שם של ו' אותיות אה"י הו"ה וכולל ב' שמות שם אהי"ה שהוא ד' אותיות ושם יהו"ה שהוא ד' אותיות שניהם כמלאים בשם של ו' אותיות כן בראשית הוא שם של ו' וכולל יהו"ה אהי' שניהם ח' אותיות וכללים בשם של ו' אותיות הם ל"ב נתיבות חכמה ראשית חכמ' ותחלק השם של ו' אותיות לג' שמות א"ה י"ה ו"ה ושם רומז' א"ה לכתר י"ה לחכמ' ו"ה לבינה ומשה לא גילה לזקני ישראל שם של ו' אותיות בחילוק שלא שמות א"ה י"ה ו"ה אלא צירוף שם ראשון והוא א"ה עם שם שני והוא י"ה כנגד אהי"ה ואמר לזקנים צירוף שם שני שהוא י"ה עם שם שלישי שהוא ו"ה ונעשה יהו"ה וכך אמר לישראל והראיה שהקב"ה אמר לי' כה תאמר לבני ישראל אהי"ה שלחני אליכם ולקח סופו של אהי"ה שהוא י"ה וצרפו עם השם הג' שנא' לו והוא ו"ה ונעשה יהו"ה ובא ואמר יהו"ה שלחני אליכם ואין להקשות מאחר שהקב"ה אמר למשה שיאמר כן למה עבר על פי השם י"ל שם אהי"ה אמר לזקני' ושם הוי"ה אמר לישראל אך בו' אותיות המורי' לשם בראשית שהוא בו' אותיות לא לזה ולא לזה אמר כי לא ליוהו הקב"ה עד שבאו בהר סיני וקבלו את התור' ואע"פ ששני שמות הללו הם שוים בלשונם ששניהם הוי"ה אפ"ס אחד דין והוא אהי"ה ואחד רחמי' והוא הוי"ה ואע"פ שזה דין וזה רחמים הי"ה צריך לכתוב בשם א"ס להורות על הקדמות והי' שבשם י"ה רומז אל עשר ספירות והה' כמוך ונאחז בא' וב' כי הוא מתגלגל על כולם והו' שבשם ו"ה מורה על שש קצוות והה' מתגלגל על כולם ופועלת עם כולם והי"ה שהם אחרונות שבשם אהי"ה רומז בעטרה והי"ה שבשם יהו"ה רומז לחכמה אלהים ובשמות השוי' תשמע ותשמח כי שם אחד לשניהם והרמז הגדול שב' בראשית רומז בשוי"ם שכן בי"ת ויה"י במ"ק שוים וכן ראשית במ"ק עם שלם עולה אהי"ה במ"ק. אלהי"ם דע לך ר' שכל עוד שאין לשם פעולה שם אלהים שהוא כינוי לא נקרא כי הכינוי הוא סמוך לפעולה לעולם ומלת אלהים אינו נק' כינוי אלא בשעת פעולה כי שם יה' יהו"ה שמו תמיד ובתחלת הבריא' נקרא אלהים וכל לשון כינוי לעולם סמוך הוא אצל השם כי השם הוא קודם הכינוי הוא שכאמר יהו"ה אלהים שם ואחריו כינוי. ועתה ר' דע לך הגיע הזמן לשאול לך ובעל הרגלים יתן לך רגלים לעמוד ואמור בראשית מהו שם או כינוי אם

תאמר שם פעולה הוא שהרי אומר אחריו ברא ואחר שהוא פעולה א"כ למה לא אמר כינוי וא"ת בראשית הוא כינוי למה אמר בלשון בראשית יאמר כינוי בפירוש וא"ת שאינו כינוי כי הוא שם של ו' אותיות ואין כאן פעולה שאין הדברי' כאצלי' אלא בכלל ואין הכוונ' אלא כשהפעול' בפרט אז צריך כינוי לפעולתו והמשל בזה העוש' גולם בלי צורה אין שם כינוי לפעולתו אך האומן העוש' צורה הוא שצריך כינוי לפעולתו הדין עמך אלא שקשה למה לא אמר יהו"ה ברא אלהי' והכוונ' דע לך שהשם המיוחד הוא שם יהו"ה אינו מעיד אלא על מציאותו וקדמותו יתברך שאם הי' אומר יהו"ה ברא אלהי' א"כ מעיד על מציאות העול' והויתו אבל על קדמותו ומציאותו והויתו אינו מעיד אבל יהו"ה מעיד ומורה הויות עצמו וקדמותו וכלל שם הוי"ה ואהי"ה בשם אותיות של בראשית כאשר אמרנו וברא הפעולה שהוא הכינוי ואחר אמר אלהי' ואחר השלמת העולם אמר יהו"ה אלהי' שהוא שם העצם ושם הכינוי אבל בתחל' להורות שם יהו"ה הויות העולם אין הדין נותן ובאמת כל מעשה בראשית כולו בין עולם העליון והאמצעי ועולם השפל כולם נחשבים לפניו ית' בנין ואע"פ שיש מהם צורות נפרדות מחומר מאחר שהם מחודשי' נחשבי' בנין כנגד מה שלמעל' מהם. ודע כי כל מעלת שבנין הם י' ולא יותר והם מא' ועד י' שכל המספרים בי'. וראה שהבנין הוא א"ל והמעלות הם ה"ס הרי הבנין והמעלות הם אלהים בא"ב של אלב"ס. א"ל ב"ס ג"ן ד"ם ה"ע ו"ף ז"צ ח"ק ט"ר י"ש כ"ת. ור"ל הא' הוא מעלה ובנה א"ל ב' הוא מעלה ובנה ב"ס ג' בנה ג"ן ד' בנה ד"ם ה' בנה ה"ע ו' בנה ו"ף ז' בנה ז"צ ח' בנה ח"ק ט' בנה ט"ר י' בנה י"ש כ' בנה כ"ת הנה עתה הא' בנה א"ל והמעלות שהם אב גד הו זח טי עולה ה"ס צירף א"ל עם ה"ס הוא אלה"ים והכלל הן לה' אלהיך השמים ושמי השמי' הארץ וכל אשר בה א"כ כל הבנין נתלה בשם א"ל שהוא ראשון ואחריו ט' בניני' שהם בה וכו' והמעלות עלו בכללם הן שהוא ה"ס. א"כ הבנין וכלל המעלות הוא אלהים שם כינוי הוא המחדש כל פעולותיו ומה שכל פעולותיו של שם אלהים הוא במלת יה"י כענין יהי אור וכיוצא בו בעול' העליון דע לך באמת בלי שום ספק כי המדבר בכינוי קראוהו אלהים ושם כנויו אלהי' אבל שם העצם שלו הוא י"ה שמו והוסיף בשם י"ה אותיות אל"ם ועשה אלהי"ם על שם הפעול' מי שם אל"ם הלא אנכי ה' ושם י"ה נאצל משם יהו"ה ושם זה י"ה הוא שם של אלהי' ואלהי' הוא כינוי הוא שנא' כי בי"ה ה' צור עולמי' כלומר בשם י"ה שבשם אלהי' ונמשך מאמיתת שם יתברך ויתרומם ויצר את העולם וזהו שכתב ויאמר אלהים יהי אור. ועתה יש לך לדעת איך מלת יהי

התחלה

התחלת כל המציאות והוא משתמש בהוי"ה ולא יותר דע לך כי יהי המסתלקת מאמיתית שמו ית' כזה יהו"ה יה"ו י"ה י' כי כשצרפם י' י"ה יה"ו יהו"ה א"כ עתה צריך לומר יהו"ה יה"ו י"ה י'. וראה השם הוי"ה במלת יהי' ובו מתחיל מציאות העולם ויש לך לשאול ולומר והלא יה"ו הוא אהי"ה והוא ראשית ולמה לא בא ראשית במלת יה"י אלא במלת יה"ו א"כ יה"ו הוא התחלת כל המציאות ואיך תאמר יה"י התחלת המציאות ויש לך תשובה בזה שיה"ו ראשית היסוד הוא אהי"ה יהי ראשית הבנין והכל מאמיתית השם הוי"ה כי יה"ו מיה"י ע"כ היסוד שהוא ראשית יה"ו והוא מיה"י והבנין יה"י זהו יהי אור ואור זאת הוא ראשית כל המעלות שבמציאות והוא המעל' הנקרא אור הנמצא אמיתת יהי שזהו התחלת כל המציאות ראשון אמיתת הוי"ה ולא מדבר אחר הרי עדות ברורה באמרו יהי אור ויהי אור וזה האור הוא אור החיים ונמצא אמיתת יה"י שלא אמר יהי אור מדבר פלוני אלא יהי אור בלבד ע"כ יהו"ה אלהים: ונקראים מצות עשה ומצות לא תעשה א"ל ר' למה מצות עשה בת"ת ומצות ל"ת בעטר' א"ל בני האם' היא הדין ומזהיר ומעניש. א"ל רבי ויהי' האים הדין ויזהיר ויעניש. א"ל הכי הוא מי מושל על מי האים מושל על האשה וגזר לא תעש' ונמצא הלאוין באשה והאשה מזהרת את ישראל לא תעש' שאם תעש' יהי' לך עונש כך וכך א"ל בני הכי הוא א"ל ר' היש עול כזה שהאשה כלולה והזהירות בעונשים והוציאה משכר עשה כשי שאינה מתחללת מ"מ גם אינה מעורר' שפע וברכ' א"כ נשארה אבן דומם בלא שכר רבונ' דכולי עלמא אם זאת האשה תחלל ותעבור מה תקנה עשית לה למחול א"א בשלמא איש עובר בלא תלבש שעטנז מקיים מצות ציצית ונשקול זה עם זה ונתכפר ואפשר שהרויח אבל זאת העני' אם תעבור אוי לה אם לא תעבור באיזה זכות תקנ' עולמה הוצאת אותה ממקום מחילת' לשלח' לאבדון מה פשעה ומה חטאתה. ועוד רבונ' דכולי עלמא עשו חכמיך כלל ואמרו כל מצות עשה שאין הזמן גרמא נשים חייבות ושהזמן גרמא נשי' פטורות וכללם הפך מה שכתבת בתור' שתלמוד תור' מצות עשה שאין הזמן גרמא ופטרת אותה שנא' ולמדתם אותם את בניכם ולא בנותיכם וחייבת אותם במצות הקהל שנ' הקהל את העם האנשים והנשים והטף וסוף סוף נשא ונותן להחזיק דבריו ולבטל דברי תורתך ומקש' לו שם תנא אחר ומ"ע שהז"ג מנלן דנשים פטורות ומשני ילפינן מתפילין מה תפילין מ"ע שהז"ג נשים פטורות אף כל מ"ע שהזמ"ג נשים פטורות עד שאלו ותפילין גופא מנ"ל ומשני יליף מת"ת דכתיב את בניכ' ולא בנותיכם ונתפייס בזה ונסתם פיו ושב לשאול ונקיש תפילין למזוז' מה מזוזה נשים חייבות אף תפילין נשים חייבות ומדחהו ואומר תפילין לת"ת אתקש בין בפרשה ראשונ' בין בפרש' שני' תפילין למזו' בפ' ראשונ' אתקש בפ' שניה לא אתקש עד שפשפש ומלא מקום להרבות בדברי' ולומר נקיש מזוזה לת"ת מה ת"ת נשים פטורות אף מזוז' נשים פטורות ומתוך חריפו ופלפולו השיב לו גברי בעי חיי נשי לא בעי חיי וכו' הרי מתן שכרה של מזוזות אריכות ימים שנאמר למען ירבו ימיכם. ובראות המקשן שאינו מניחו לבוא הניח ענינו ודילג על ההרים להקשות לו מסוכ' ואמר והרי סוכה דמ"ע שהז"ג הוא ונשים פטורות משום דכתיב האזרח הא לאו הכי חייבות וכוונתו מה צורך לה' האזרח שיפטרו הלא מ"ע שהז"ג הוא ונשי' פטורות כאשר למדנו מתפילין ומשיב אי לאו ה' האזרח ה"א שחייבות משום ג"ש מחג המצות ט"ו ט"ו מה מצה מצות עשה שהז"ג ונשים חייבות אף סוכ' נשים חייבות ואע"פ שהוא ג"ש הלומדת מהיקשא דמהיקשא ילפינן דנשים חייבות במצה וט"ו ט"ו ג"ש הלמד מהיקשא וכדי שלא נלמוד אתי האזרח ואנה שכלו וחכמתו של מקשן והי' דוחהו בקנה רצוץ בשלמא המתרץ הדין עמו להשיב כדי להחזיק דברו אלא המקשן שבא מבחוץ לחלוק עם בעל דבר הי' לו להזדיין זיונו בזיונים חזקי' עד שיפיל את בר פלוגתא דילי' ויכנס הוא במקומו ואלו הייתי במעמד' הייתי נגרש מהם. ולמה לא הקש' לו מסוכ' עצמו דכתיב האזרח לבטל הג"ש של ט"ו ואם לאו האזרח היינו דנים הג"ש והי' מתבטל מצת בני ישראל שקרא' בנים ולא בנות והיינו אומרי' דנשים חייבות בסוכ' אע"פ שפטרן הכתוב במצת בני ישראל הכי נמי נקיש תפילין למזוזה ויהיו נשים חייבות. ואחר נקיש ת"ת לתפילין מה תפילין חייבות אף ת"ת חייבות ומבניכם דכתיב בת"ת אין ראי' כי לכך איתקש ת"ת לתפילין פעמים כדי שנקיש אותו לתפילין ויהיו חייבות ובניכם לא יעכב הסמוכי' פעמים דהשתא דדיינינן ג"ש דט"ו ואינו מעכב בני אי לאו האזרח כ"ש הסמוכות פעמי' שאינו מעכב הא דכתיב בניכם. ועוד אני אומר שנשים חייבות בת"ת ובנותיכם בכלל בניכם שאם הי' אומר ולמדתם אותם את בנותיכ' הייתי אומר ולא בניכם עכשיו שנא' בניכם אנו אומרי' ולא בנותיכם ואלו רצת' התור' לחייב' גם הבנות באיז' אופן הי' כתבה ע"כ הי' כתב' בניכם והיו נכללין גם הנקבות כי במקום שיוכל לכתוב בצור' אחרת ושינ' יש לנו לומר לא שינה אלא לרבות או למעט כפי המקומות אבל הכא שאינו יכול לכתבו בענין אחר כגון זה בניכם מה ראית למעט הבנות. ועוד כשאמר לו ת"ת אתקש לתפילין לפטור למה לא השיב לו גברי בעי חיי נשי לא בעי חיי שעל התור' אמרו כי הוא חייך ואורך ימיך שים כאן שכר בזה ובבא משא"כ במזוזה או בזה או בבא ובניכ' לא יעכב כי אדרבא פסוק כי הוא חייך ואורך

ואורך ימיך ביאר שהשבות בכלל בניכם . ויעמוד זה המקשן מצד אחד ואראה יודעי העבוד' הזאת שאמר שאיש הוא תור' שבכתב והאש' תור' שבע"פ שאחרי שאינ' חייבת איך תלמוד ותפרש וא"ת מקשה התור' תלמוד ותפרש דע לך שגדול מצוה ועושה ממי שאינו מצווה ועוש' . ועוד אשאלך והלואי ר' תכנוס אתה במקומם ותשיב ואמור לי האיש למה מצוה לאשה שלא תעבור הלאוין לאו מפני שמזיקין אות' הכי נמי יצוה לה לקיים גם כל המצות עשה מפני שמועילין לה ויבא הדוגמא גם בזו ויהיו הנשים חייבות כאיש בכל דבר אלו להועיל ואלו שלא להזיק ועוד אתה בני הידיע' כשאמר לו תפילין גופייהו מנלן והשיב ילפינן מת"ת מה ת"ת פטורות אף תפילין פטור שתים רעות עשו אחד שפטרו הנשים מת"ת שהוא שקול כנגד כל המצות ולא די בזה אלא שילו גם זה לפטר' גם מתפילין והקב"ה חייב' והאש' תפילין של יד ועמה כשלמ' התפילין בש' של ד' רגלים כי הוא רגל רביעי של כסא וזולת' הכסא בג' רגלים כי השי' יש לה ג' יודין וכו' להרמיז שהשי' עולה בג' יודין והי' הרביעי הוא רגל רביעי הנקראת אשה והיא פטור' . ועוד נשאל למקשן למה נתפייס כששאל ותפילין גופא מנלן והשיב ילפי' מת"ת ונתפייס בזה שומו שמים על זה וכהנמכי הי' ולמה לא השיב לו לא ילפינן תפילין מת"ת דהוי מצות עשה שאין הזמן גרמא והתפילין הוי שהז"ג כי איך אפשר ליקח דין מאינו דומ' לו ואח"כ לאתו לכל הדומ' לו . וא"כ שיכול אדם למלאות כיסו ממון אחרים ואח"כ לאתו למשפחתו א"כ יהיו הנשים פטורות מסוכ' ולא יכתוב ה' האזרח ואנו נאמר כאן כתיב כי בסוכות הושבתי את בני ישראל וכתיב התם ולמדתם אותם את בניכם מה התם בניכם ולא בנותיכם אף כאן בנים ולא בנות ודקאמרת משום שיש לך ג"ש ט"ו ט"ו מחג המצות לחיוב אצטריך ה' האזרח לפטור אני אומר לך אל יכתוב ה' האזרח ויש לך ג"ש מת"ת להקל ויש לך ג"ש ממצה לחומרא לא אקל ולא אחמיר במאי חזית וא"כ נשאר הדבר כך והוי' לי' מ"ע שהז"ג ופטורות אלא מדאיצטריך הה' על כרחך אינו יכול ללמוד מת"ת משום דלא דמי לי' וא"כ כשאמר לו תפילין מנלן והשיב ילפי' מת"ת למה לא השיב אינו דומה לו דהאי אין הז"ג ותפילין הז"ג . וכאזור לבעל המלחמ' ונרא' מי נצח זה את זה וכשדח' אותו ואמר לו משום דאית לי' ג"ש ט"ו ט"ו מחג המצות לחיוב אצטריך ה' האזרח לפטור שב המקש' והקש' לו בכל כחו והרי רא"י דמ"ע שהז"ג ואי לאו דכתב רחמנא זכורך היו נשים חייבות וכוונתו אם תפילין הוא בנין אב א"כ זכורך למה לי אלא מדאצטריך זכורך ש"מ תפילין לאו בנין אב ועדיין אני אומר מ"ע שהז"ג נשים חייבות להכי אצטריך זכורך ושפיר קא מקשה אלא שדוחסו

ואמר לו לעולם התפילין בנין אב ומה דאצטריך זכורך משום דהי' לו לחייב ממקום אחר דיליף ראי' מהקהל מה שם חייבות אף כאן חייבות קמ"ל זכורך ושב והקש' אדילפי מתפילין לפטור ניליף משמחה לחיוב והכווני' הוא כך עד שהעש' בנין אב מתפילין לפטור נעש' בנין אב משמח' לחיוב דכתיב ושמחת בחגיך אתה ובנך ובתך עד שהשיב אשה בעל' משמח' ומקש' וניליף מהקהל ומתרץ משום דהוי מצה והקהל שני כתובים הבאי' כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין . ויאמר לו בשלמא הקהל כתוב הוא אלא מצה לאו כתוב הוא אלא הקישא . ואם ידחהו הקישא ככתיב בפירוש דכין אותו והוי ב' כתובים א"כ תפילין וראי' ב' כתובים הם הבאים כא' לפטר' ואין מלמדין והדרא קושיא לדוכתא מ"ע שהזמן גרמא דנשים פטורות מנ"ל ע"כ יאמר תפילין וראי' לאו ב' כתובים הוא משום דצריכין דאי כתב רחמנא תפילין ולא כתב ראי' וילמוד מתפילין אינו יכול ללמוד משום דיכול אני ללמוד ראי' מהקהל ולחיוב לכן אצטריך זכורך ואי כתב רחמנא ראי' וילמדו תפילין ממנו אינם יכולין ללמוד שהרי אתקשו למזו' וחייבין וצריכ' וכל דצריכ' לא הוי ב' כתובים הראית צריכותא של אותו לעולם לא לכתוב רחמנא זכורך והי' לי' שני דרכים ללמוד מבנין אב מתפילין לפטור וללמוד בג"ש מהקהל לחיוב היכן יפנה בלימוד הק' והחזק או בלימוד השלם הוי אומר בחזק דהוי בנין אב שאין כל הרוחות מזיזין אותו ממקומו ולא מג"ש שהוא חלושה דמופנת מצד א' ומשיבין וא"כ לא צריכ' ויישר כחו האומר ב' כתובים אין מלמדין ומצה והקהל הוי ב' כתובים כא' ולא נלמוד לא מזה משום דהוי ב' כתובים ולא מזה דהוי ב' כתובים וא"כ מצות עשה שהז"ג נשים פטורות מנ"ל אלא ע"כ יש כח האומר מלמדין א"כ קשה אדילפית לפטור ניליף מהקהל לחיוב דהא תפילין וראי' צ"ל ומצה והקהל נמי צ"ל מטעם דנכתוב רחמנא מצה ולא בעי הקהל ואנא אמינא טפלי' חייבים נשים לכ"ש א"כ יש לך לומר שהם ב' כתובים הבאים כא' ואין מלמדין מאי חזית דיליף מתפילין ניליף מהקהל ואי אין מלמדין א"כ לא ידענו מ"ע שהז"ג אי חייבות אי פטורה ושוב במה שא' כל מ"ע שאין הז"ג נשים חייבות מנ"ל והשיב דיליף ממורא מה מורא מ"ע שאין הז"ג ונשים חייבות אף כל מ"ע שאין הז"ג נשים חייבות ומקשה וניליף מת"ת ופדיון הבן מ"ע שלא הז"ג ונשים פטורות אף כל מ"ע שאין הז"ג נשים פטורות והשיב לו משום דהוי ת"ת ופרי' ורבי' ב' כתובים ואנה שכח להקשות לו ולומר מורא וכיבוד הוי ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין עד שנתחזק המקשן ונצח ולא הי' לו מה להשיב ועלה רב אחא בר יעקב ואמר . אמר קרא והיה לאות על ידיך ולזכרון בין עיניך למען תהי' תורת ה'

בפיך

אפיך הוקש' כל התור' לתפילין . מה תפילין מ"ע שהז"ג נשים פטורות אף כל מ"ע שהז"ג נשים פטורות ומדמצות עשה שהז"ג פטורות מכלל דמ"ע שאין הז"ג חייבות . ואדרבא אימא מה תפילין מ"ע נשים פטורות אף כל מ"ע בין שהז"ג ובין שאין הז"ג נשים פטורות ושני עדים בדבר אחד שתפילין למדו ממ"ע שלא הז"ג ועוד דקאמרת הוקש' כל התור' כול' ולא אמרו הוקש' מ"ע שהז"ג לתפילין ועוד רבוי' דעלמא כולה נהי שלא חלקה הלאוין עם העש' בשוה אבל הרבית הלאוין מ"מ האש' צועקת וקובלת כשם שחלק המ"ע שהז"ג פטורות ושאין הז"ג חייבות למה לא חייבת אותה במצות ל"ת שלא הז"ג ולמה לא פטרה בלאוין שהז"ג . אבל הזהרת לכל עונשין שבתור' שאמרת איש או אשה אשר יעשה מכל חטאת אדם למעול מעל בי"י ובאו ואמרו השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתור' שאלולי זה לא היו באזהרת אכילת חמץ בפסח כי הייתי מהפכין כל שישנו בקום אכול עלה ישנו בבל תאכל חמץ והני נשי הואיל וליתנהו בקום אכול מצה דמ"ע שהז"ג הוא ופטור' ליתנהו בבל תאכל חמץ עד שמשיב השוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתור' והלואי שהיו משיבין כך אלא שאמרו ת"ל כל וטעמא דכתב רחמנא כל הא לאו הכי אין חוששין מגזרתך שגזרת השוה הכתוב אשה לאיש והיו מקישין לאכול חמץ בפסח ואחר שאין חוששין א"כ אומר אני היכא שנמצאת אשה שיש לה זקן חייבת בהשחת' מטעם דכתיב לא תקיפו פאת ראשיכם ולא תשחית את פאת זקניך כל מי שישנו בהקפ' ישנו בהשחת'. וה"נ הואיל ואתנהו בהקפ' איתנהו בהשחת' עד שמתרץ שאני התם דכתב רחמנא זקנך ולא זקן אשתך ושבו והפכו ואמרו כל שישנו בהשחת' ישנו בהקפ' והני נשי הואיל ואינן בהשחת' אינן בהקפ' ולא חשו לומר אצטריך זקנך שלא להקיש לחייב בהשחת' ולמה נחזור ונקיש לפוטר' בהקפ' ולא חשו לומר השו' הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתור' וחייבת בהקפ' ואחר שאני רואה שאינם חוששים מזה א"כ הנשים פטורות משעטנז דכתיב לא תלבש שעטנז : גדילי' תעשה לך ואומר כל שישנו בגדילים ישנו בלא תלבש שעטנז והני נשי הואיל וליתנהו בגדילים ליתנהו בלא תלבש שעטנז דמאי שנא במצה ובהקפ' דלא חשו וכאן אחוש . ועוד רבש"ע בשלמא בעונשין בת עונשין הוא והשוה אותה לאיש אלא בדיני' דלאו בת משא ומתן היא למה חייבת אות' דאר"א תנא ואלה המשפטים אשר תשים לפניה' השוה הכתוב אשה לאיש לכל דינין שבתור' על כל אלו דע לך ר' שעיפה נפשי פן יצא אדם אשר לא ירא אלהי' ורודף אחרי הקלות והריקות ויפתה אחרים עמו כי ישבח מעשיהם שכל עיף אוהב את מינו ושונא הפכו : וזהו אינו יודע שהתנאי' והאמוראים האלו כולם למדו

במתיבתא דרקיע ובאו בהר סיני במתן תור' והביאם הקב"ה בעולם השפל והם אמת ותורתם אמת ולא נפל דבר למטה . ממה שאומרי' אלו למטה ויחשוב השוט' שנושא ונותן וחולק עם חכמים ז"ל שהי' יודע הקטן מהם להפך אלף כמוהו אלא שיודעי' באמת ששמעו ולמדו כבר ושתקו ויש לו לאותו השוט' שחולק בדברי רז"ל ומרבי' בדברים לקחת מוסר וקדר מבן הרכינס שהי' לו שלש מאות קושיות ותירוצים להתיר צרת הבת ורא' ויחשוב שהיו יכולים להביא גשמים בזמנם ולהחיות מתים ולשרוף עופות השמים : ראה והבן כמה כחם גדול ולא נפל דבר מפיהם לבטל' אבל העולם מתפתים אחרי יצרם הרע ורודפי' במלבושים הנאים ובמאכלים הטובים ובתענוגי גופם ומוצאי' טענות לצאת מן הדרך הטוב והקב"ה רואה הלבבות . ולא יכול להכלל ממנו ביום הדין וי לכם מבעלי התור' רודפי אחר השרר' שממנו תקברו והרשעים ידונו בגיהנם י"ב חודש לכן חושו וחמלו על נפשותיכם ועסקו בתור' ובמצות ואל תתיאשו מן הדין לומר מתי יביאנו אלהי' במשפט כי קרוב הדבר מאד מאד ואז תתחרט על הראשונות . ולא תועיל ואחרי שכל דבריהם דברי אלהים חיים א"כ אמור לי כל דבר בבירור על נס הי' מסכים כל אחד לחבירו ולא הי' חולק שסברא מקבלת סברא א"ל בני מאחר שחכך השם בכי לדעת אמיתת דבריהם לא נאה הדברים והביאור הזה אלא בך ואחרי ילוד אשה שזכה בזה ואמור לי אם חזרת בהם עם אביך ז"ל א"ל כל מה ששמע מפי הכל מאבי ז"ל הוא ואיני מוסיף אפי' דיבור אחד ועתה שמע והבן מה שאשה פטור' ממ"ע שהז"ג ולא מכול' אלא חלק מהם פטור' וחלק מהם חייבת אף כי הז"ג . וזהו שהקש' והרי מצה שמח' והקהל שהז"ג ונשים חייבות . ובאמת ידע התנא לומר סוף דבריו בתחל' ושלא להרבות בדברים אלא הקושיות והתרוצים הוא להודיעך עקרי ענינם ושרשם וראה כי עשה כלל ואחר שהקש' לו אמר אין למידין מן הכללות ומאחר שידע שאין הכלל עומד למה הזכיר הכלל בדבריו יאמר יש מ"ע שהז"ג ונשים פטורות ויש מ"ע שהז"ג ונשים חייבות כי מצד הכלל שלו נתגלגלו דבריו אלא ודאי מוכרח הי' התנא לכלל ולומר כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים כו' ולעשות כלל אחד בהם תחל' . פן יפרידם בלא כלל וכמעט הוי הריס' וכשהקש' לו אמר הכלל הוא מוכרח ולא בא ללמוד ולתקן שהכל שוים בעניינם אלא אמר הכל כלל א' בהם . אך לענין חיוב ופטור חלוקים הם . כי יש מצוה הרומז בכל"ח והו"ד ויס"ד והאשה פטורה כי אינה משועבדת להם ויש מצות הרומזים בחס"ד ופח"ד ות"ת וחייבת כי משועבדת להם ואלו ואלו הזמן גרמא ויש מהם שהז"ג ורואה המצו' בכולם ואפ"ה פטור'

פטורה כי לא השתעבד האש' באותה שאינ' משועבדת
אבל אותה שמשועבדת . וראה והבן סוכה הרומז באחרונ'
שהיא אשה פטור' כי רשות בעלה עליה ולולב עם מיניו
הכולל אותם שמשועבדת גם ובלי משועבד פטורה .
ואף כי האתרוג רומז עליה בעלה כוללת והיא אינה
ברצונה כי לעולם נוטלת רשות וכל שאינו ברשותו מה
תוכל לעשות בחיוב . ומ"מ לדקו דברי האומר שהדבר
עומד ברשות פעמים מעכבה ופעמים אינ' מעכב' ועושה
רצונה וכן מילה שהוא ביסוד אינה חייבת לו כי בעלה
למעלה ממנה . אבל מצות אכילת מצה אע"פ שהז"ג אין
בעלה מעכבה כי היא רומזת בחס"ד וכן הקהל הוא
קריאת התורה והוא המשכ' תור' וגם האש' חייבת
במצות בעלה כי הקריא' במלך . שב והקש' לו מתפילין
לברר לו הענייני' וא' לו הרי תפילין שהז"ג ופטורות
וכוונתו הנה התפילין הם מצוה התלוים במלך ואין
בדבריו כלום כי התפילין תלוים באדם הוא הת"ת הוא
עקר הראש ולא הראש ממש וצריך לקחת הכל ולכלול
אותם בביתו וע"כ ד' פרשיות בתפילין של ראש להורות
על ד' מדות והנה ד' פ' הם קדש לי כל בכור הרומז
בחכמ' . פרשה ב' והיה כי יביאך אשר בה סיפור יציאת
מצרים ע"י דו פרצופים מכח הבינ' . פ' ג' שמע היא
רומזת בחסד הנק' אהבה וזהו אהבת את ה' אלהיך :
פ' ד' והי' אם שמוע היא רומזת בפחד ע"כ כתוב בה
וחרה אף ה' . וראה והבן שהאיש מניחם אצלו וכוללם
בעטרה וע"כ צריך בית אחד על כל הד' פרשיות וגם
תפילין של יד לומר לך שכולם נתיחדו שם וא"כ אין
הדבר תלוי באשה רק באיש . וזהו שאל ותפילין גופא
מכלן וכוונתו אחר שמעלתו של תפילין מעלה גדולה
איך אנו דנין אותו כדין ההיקף או כדין כל הפרד"ס
ומשיב לו ילפי' מת"ת וכוונתו מעלתן של תפילין כמ"ע
שאין הז"ג הרומז בפרדס ובעבור שהתפילין תלוין באיש
האשה פטורה כדין ת"ת הרומז בחכמ' עלאה שהבן ממשיך
ונוטל ונותן לאשה והיא אין לה כח לעשות ומה תועלת
בלימודה זהו ולמדתם אותם את בניכם שבהם התורה
תלויה וזהו דאיהקשו התפילין פעמים לת"ת . וראה
עתה והבן איך עשאם בנין אב כי אע"פ דאיתקשו לת"ת
שהוא מדבר בפרד"ס שהרי לא הז"ג והדין נותן להיות חייבת
ומטעם שאינה יכולי' לעשות דבר וכן הדין בתפילין
והיא פטורה א"כ כל מ"ע שהז"ג המדב' בהיקף הנק'
זמן ובלבד שתהי' המצוה למטו' מן האיש או שמטו'
בכלל כל ההיקף האש' פטור' ואינה יכולה לתת הדין
בין הז"ג יבין שלא הז"ג וכשהקש' לו ונקים תפילין
למזוזה כוונתו היתה כי מאחר שהתפילין הוא מצות הבעל
והאש' חייבת במצות בעלה וא"כ כמו שבמזוזה הם חייבו'
יהיו גם חייבות בתפילין וזה השיב אפ"ה דינן של
תפילין כת"ת שאינה יכולה לעשות דבר וזהו דאתקש

פעמיים לת"ת ומ"מ יפול כאן קושי' אל יסמכם כלל
למזוזה ויסמכם פעם א' לת"ת וזהו הקו' אינה כלום
שאלולי זה לא היו תפילין בנין אב כי היו עם ראיה
שני כתובים הבאים כאחד . ומה שמקש' ליסתוק מה'
האזרח וילמוד מבנין אב של תפילין וכוונתו סוכ' בעטר'
ואין כאן חיוב לחייבה כי רשות בעלה עליה ומשיב א'
לאו ה' האזרח הייתי לומד ג"ש ממצה לחייבה ולמה
משום דסוכה תיקון וצריך בעלה הוא וחייבת קמ"ל א'
האזרח אל תטעה בזה כי סוכה דינה כדין תפילין
ופטורה שהרי הסכך אין לו רמז באשה . ומה שמקשה
מראייה שלא לכתוב זכורך כלל וילמוד מנ"א מתפילין
כוונתו בזה הדין נותן שלא לכתוב זכורך מטעם שהיא
פטורה בהכרח וטעם שהאיש נראה אל האשה ומשיב
אצטריך זכורך כדי שלא תטעה ללמוד ראי' מהקהל כי
אע"פ שבנין אב הוא מתפילין ג"ש עדיפא מטעם שואיל
וצורך האיש הוא לבא אל האשה א"כ מתחייבת האשה
להראות לפניו קמ"ל זכורך שאין כאן הדרך רק המצות
באיש ובנין אב עדיף . ומה שמקשה ונילף מהקהל
לחובה כוונתו היא מאחר שהתפילין צורך האיש והקהל
צורך האיש א"כ מ"מ שבזה חייב ובזה פטור וא"ת צורך
האיש לבדו הוא קריאת התור' וע"כ האשה חייבת
במצות בעלי' א"כ זה נעשה בנין אב ולחיוב ומשיב דהוי
מצה והקהל ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין
ובא לומר לך ולכן כתיב חיוב אחר והוא
מצה שלא לצורך כדי לשמור הדרך שלא תשקול ותבחר
הבנין אב של חיוב כי אין המצות דומות אל מצות החיוב
ומה שאמר תפילין וראייה הוי ב' כתובים הבאים כאחד
וכוונתו א"כ קב"ה סתר דין האשה ואינה יודעת מה
לעשות במ"ע שהז"ג הוא משיב תפילין עם ראי' צריכין
ואין כאן ב' כתובים ואין להקשות אם הי' שותק מזכורך
דראי' הייתי לומדת מבנין אב דתפילין שכל הרואות אין
זזין אותו ממקומו א"כ זכורך שלא לצורך בא כדי לבטל
הבנין אב של תפילין מפני שהראיה אינה יכולה ללמוד
מתפילין שהתפילין אדם מניחם מניח כל הברכות אל
ביתו אבל האשה מה יכולה לעשות בהנחתה לא דבר .
ואלו ראייה אע"פ שאין הדין נותן לראות אלא שאיש
משום כל כבודה בת מלך פנימה אפ"ה יש כבוד בדבר
שחייבת בכבוד המלך וא"כ תלמוד מהקהל לראות האשה
המלך ולכן כדי שלא תטעה בזה אמר זכורך שאין זה
כבוד המלך לבאת אשתו לפניו כי כל כבודה בת מלך
פנימה וא"כ מצרך צריכה בנין אב דתפילין את הדין
במ"ע שאין הז"ג כמו מזוזה ומעקה ואבידה ושילוח הקן
הם מצות התלויות למעלה ברוחניות שאין שום זמן
נתפס להם ומה שמקשה מת"ת ופדיון הבן ופרי' ורבי'
שלא הז"ג ופטורים הדין הוא כך כי אע"פ שהם רומזים
למעל' והאיש אינו יכול לפטרה מהם אפ"ה פטורה

מטעם

מטעם שאמרתי בת"ח וכל המצות האלו אין כאן מקומם אבל במקומן יתב' כל א' וא' ככל הצריך בעז"ה ולכן לא יתמה הלומד הנה כי אין הכוונ' בשלימות ומה שלא חלק הצאון בשוה דע לך כי קב"ה אמר לאדם לעבדה ולשמר' ואדם מה הוי יעקב ויעקב צריך לשמור מצד ימין שלא יכנוס ישמעאל ומצד שמאל שלא יכנוס עשו זהו שאמר יעקב יעקב להיות שומר משמאל כפי חשבון שמו וכן מצד ימין כפי חשבון שמו שכן יעק"ב יעק"ב עולה שס"ה וא' יתר הוא מלך מלכי המלכים הגוזר הלא תראה שזכר ונקבה יורדים מן הצינ' אל היסוד ומן יסוד בעטר' ומשם בעולם השפל אלא שהזכר דרך שאמלע והנקב' דרך הפח"ד וההו"ד והיסו"ד והעטר"ה וכ"א מזהירין ק' אזהרות שהם קק"ק הרי א' לפחד וא' להוד וא' ליסוד אלא שהם ג' יודין שבש' מתרבע הג' יודין ש' ושיא יש לה ס"ה אזהרות כשמ"ה שהוא אדנ"י הרי כאן שס"ה והזכרים והנקבות חייבין אע"פ שאף חוצב עמים ואברהם אמר לו ישמעאל יחי' לפניך אינם אוהבים שיכנסו לפנים רק שולחים להם מתנות להוצא' זהו וישלחם מעל יצחק בנו. ומ"ע רמ"ח בהכרח והאיש חייב בכולם שכן מוסף ממה הוא הראש והאיך והלשון זהוא וחסד מאחיים הרי כאן רמ"ח ולעולם שכר האש' אינה פטור' מכולם רק שהז"ג ולא כולן אלא קצת וגם שם בעלה מטיב לה כי שניהם א' ומי שיבא להתפתות אחרי יצרו להוליד מחשבות זרות ידלג מכאן ויפן במקומם כי אין הדברים דומין כשהם נעים ונדים כי אין להם כל שצורך אך במקומן הם יחידים חזקים בל ימוטו וכאן נגררו א"ל ר' אם שמעת איך הבינו ישראל תרי"ג מ"ע מעשרת הדברות ששמעו בהר סיני א"ל בני אמור אתה מה ששמעת מפי אביך ז"ל א"ל ר' הקשב ושמע מה שבינו ישראל מכל דיבור ודיבור מ"מ במקומ' יתבארו כל הצורך בע"ה וכאן מעט למתק הדברים והענייני'ם ושמע ר' דבר גדול שלא הבינו מעשה עשה ומלאו לאו. אלא מעשה הבינו לאו. ומלאו הבינו עשה זהו לאו הבא מכלל עשה ועשה הבא מכלל לאו כי אחר שאנו אין רואין אלא עשה למה יוליד לאו והוא אינו כתוב אלא מדיוקי ואמר אלו רצה הקב"ה בזה הולד למה לא הי' כותבו בפירוש אלא הואיל והיו במעמד הר סיני מתוך העש' באו הלאוין ומתוך הלאוין באו עשה ע"כ מוכרחים אנו בזה וקב"ה רוצה בזה הולד:

הדיבור הראשון אנכי וכששמעו אנכי ואחריו אשר הוצאתיך בכללו הוא שלא לשחוט את הפסח ועדיין חמץ קיים ושלא להותיר אימורי הפסח עד שיפסלו בלינה ושלא להותיר מפסח שני עד בקר ושלא להותיר מזביחת י"ד עד יום ג' וה"ש לשאר קדשים ושלא לשבור עצם מפסח וש"א לשבור עצם מפסח שני וידעת ששבירת עצם הוא שבירת הגדר. ושלא להוציא מבשר הפסח מן החבורי' כי אין שום הוצא' בזמן אכילת פסח ושלא לאכול נא ומבושל שכל אלו דברים שייכים ביציאת מצרי' וכ"א יבואר בתיקונו במקומו בעז"ה ובכלל אנכי לא ישא ממזר בת ישראל ושלא תהא קדשה ובגדר הגרוש' שלא יחזיר גרושתו משנשאת לאחר ומצות ל"ת היוצא מכלל עשה של פרו ורבו שהיא בכלל אנכי שלא יקח סרים בת ישראל ושלא לסרס זכר מכל המינים לא אדם ולא בהמה שכן נאמר בהם פרו ורבו. ובכלל אשר הוצאתיך שלא לאכול חמץ ולא לאכיל תערובת חמץ ולא לאכול חמץ אחר חצות ולא יראה ולא ימצא חמץ. ובכלל אשר הוצאתיך שלא יקצור כל השדה ולא ללקוט כל השבלים הנופלים בשעת קצירה ולא לבצור עוללת כרמים. ולא ילקט פרט הגזם ולא יקח עומר השכחה וכן הדין בהלכות ועל כלם אמר לעני ולגר תעזוב אותם וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים וכו'. וכשאמר מבית עבדים בכלל שלא לשלוח עבד עברי ריקם כדכתיב העניק תעניק לו וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים וכתיב וינצלו את מצרים שאם תעשה כך יעניקו ג"כ לעבד העליון ובכלל זה החסד שלא למשכן אלמנה כי האנחו' עולי' למעל' ולא להכית בהמ' הרובצת תחת משאה כי שמא מבערך הוא. ולא למנוע מלהחיות עני וליתן לו מה שצריך כי עני מפרנסך ואם תתן לזה יתנו לו ויתנו לך ולא לתבוע עני בחובו ולא להרחיק זרע עמו מן הקהל אלא עד ג' דורות ולא להרחיק זרע מצרי מלבא בקהל אלא עד ג' דורות ומדרך החסד הוא שלא תנשא היבמה לחוץ כדי להביא את אחיו פן ילך למרחוק ונמצא שנכרת משלשלת היחוס שלו. ולא להחזיר עבד שברח לארץ ישראל לאדוניו של חוץ לארץ ולא להלוות ברבית לישראל ולא להשית יד בין לוה למלוה ברבית. ולא להיות ערב ולא עד וסופר. ולא לעבוד בעבד עברי עבודת עבד. ולא למכור אותו ממכרת עבד. ולא לעבוד בו בפרך. ולא להניח לגוי לעבוד עם עבד עברי הנמכר לו ולא למכור אמה העברי'. ולא למנוע מאמה העברי' שאר כסות ועונה. ולא למכור אשת יפת תואר. ולא לכבש' לשפח' אחר שלקח' לאשה ולא יאחר פעולת שכיר. ולא למשכן בעל חוב בזרוע. ולא למנוע עבד מבעליו בעת שהוא צריך לו:

וכששמעו אותו הקול שאלו למשה מה הם הקולות האלו ואמר להם אם תעשו ע"ז כמצא שאיך מודה בקול הזה ואמרו לו א"כ לא נעש' בידינו ע"ז רק מדי' בשם יתברך ומכל מקום לא נצטרך לאבד עבודי' זרה ולחטט אחריו ואמר להם א"כ שהכינו המחשבות זרות בתוך פרד"ס אלהינו מה תועלתם. ומיד קבלו לאבד כל הע"ז וכל משמשי' ועיר הנדחת עובדי עבודי' זרה הם ולא ידעו מה משפט יעשו להם ואמר להם כמדתם עשו להם כי הם גרמו הריגי' למעל'

הוא מניעת השפע והביאו את בעיר וע״כ האנשים בהריג׳ ושעיר בשריפ׳ והרי עובדי ע״ז ממעטים את השם במחשבתם ואינם יראים מהשם. ובכלל זה גם זכירת עמלק דכתיב ביה זכור את אשר עשה לך עמלק ושמעט השם ולא ירא אלהים תכרית זרעו גם אתה ולא תירא כי אנכי י״י אלהיך הנה עשה ולא תעש׳ מעש׳ אבל לא תחמוד הוליד עשה. ובכללו שלא יראו אנשי המלחמ׳ ולא יפחדו מאויביהם דכתיב לא תערוץ מפניה׳ כי י״י אלהיך וכו׳. ובכללו מצות עשה למשוח כ״ג למלחמ׳ לסדר לשם דברי אלה השמ׳ בתור׳. ובכלל אנכי שלא להשחית אלני מאכל והטעם מפורש כי האדם עץ השד׳. ולא לעוות משפט לפי שגורם להטות שכינ׳ השרוי׳ עמכם בדין שנאמר אלהים נצב בעדת אל וזהו שאמר הכתוב לא תכירו פנים במשפט כי המשפט לאלהים הוא וכן יהושפט אמר כי לי״י תשפוטו ועמכם בדבר המשפט שלא יאמרו הדיינים אנו יושבים לעצמינו אמר להם הקב״ה הוו יודעים כי עמכם אני יושב שנא׳ אלהים נצב בעדת אל ונאמר אני אוהב משפט ונא׳ וקרבתי אליכם למשפט ובכללו שלא ליקח שוחד שגורם להטות משפט. ובכללו מצות עשה למנות שופטים ושוטרים בכל קהל וקהל מישראל כדי שלא יצטרכו לעלות לבית דין הגדול. ושלא לכבד גדול בדין ולא ייראו אדם בדין מאדם רע ולא לרחם על עני בדין. ולא להטות משפט אדם חוטא. ובכללו דין בעלי דינין בשעה שעומדים בדין. ולא לרחם על המזיק בדיני קנסות ולא להטות משפט גר יתום ולא לשמוע טענות בעל הדין ואין חבירו עמו:

לא תחמוד ומיד הבינו מי שיש גזילה בידו חייב להשיב משום לא תחמוד שאם לא השיב נראה שהמכיש׳ מלך חמיד׳ ואם יכוין בחמיד׳ ראה שעבר על **אנכי ה׳ אלהיך** שהרי גזל וחמד מן האילן הוא שנא׳ לא תחמוד בית רעך ולא אשת רעך שאתה דוגמא העליונ׳ ואתה מוסר וראה שמדת הגזל קשה שעל ידה נחתם גזר דין במבול כי הוא נוגע בקול ראשון וראי׳ עשה מלא תעש׳. וגם מלא תרצח הבינו עשה. ובכלל לא תחמוד ככלל הגזל כענין שנאמר וחמדו שדות וגזלו. ושלא להשיג גבול. ולא לעשוק בממון חבירו ולא להתאוות. ונרמז בלא תחמוד דיני נזקות כמשפט הכתוב ובכללו לידון מפתה בחמשים שקל כסף ושישא אנס את אנוסתו ויפת תואר לעשות כמשפט הכתוב דכתיב וראית בשבי׳ הרי כאן מ״ע של מפת׳ ואונס ומוציא שם רע ויפת תואר. ומכלל הדינין האלו לשמור בית הבחיר׳. ומצות עשה לשבת עם אשתו כל ימיו ושלא ישא בלי רצונ׳ ופיוס׳. לא תחמוד אשת רעך והחמיד׳ הוא חמדת הלב והוא שלא יהמוד בלבך. ולא יאכל השכיר בשעת מלאכ׳ מאחובחר שהוא עוש׳ שנאמר וחרמש לא תניף ולא ליתן לכליו. ונרמז במלת רעך שלא יגרום אות׳ נטולם כמו שמפורש בנגלאכי כי שנא שלח. ואומר בג״ה אבת מרעה כן בגדתם בי ובכללו אונס שלא לגרש אנוסתו:

לא תרצח ואמרו ישראל והנה לא ידענו נחשב כרוצחי׳ ואמר להם לערוף את העגל׳ ולהתודות עלי׳ שלא ידעו באות׳ רצי׳ והרצי׳ נוגעת בקול ראשון שאתה הורג ענפי׳ מאילן וראה ושבן איך כל אחד אחוז בחבירו והעובר באחד עובר בכלם מכל מקום דין הוא שלא לעבוד ולא לזרוע אותו מקום שערפו את העגל׳ בנחל. ואין כאן מקומו לבאר בו כל הצורך כי במקומה במסכת אבאר בע״ה. מכל מקום אחרי שהרצי׳ הוא דבר גדול בכללה היא לחקור בעדים הבאים להרוג את הנפש בדרישׁ׳ וחקיר׳ פן יכנסו בזה הרעה כי העדים פוגמים בכלא ויסוד וגם בכללה הוא להרוג עדים זוממים שמחשבתם כדבקה בעליונים וכאלו נעש׳ הרצי׳ ואם נעשית הרצי׳ והוזמו הרי כאן שתים רעות מחשב׳ ומעש׳ ולא די להם הרצי׳ וברוך היודע מה לעשות להם ועוד אבאר במקומו בעז״ה. ובכללו ג״כ להבדיל שש ערי מקלטות זהו שנאמר והיו הערים האלה לכם למקלט מגואל הדם ולא ימית הרוצח כי למה ימות ולא ברשעו הרגו ואין כאן מחשב׳ רעה ושם ערי מקלט שיהיו גם הם קולטות אשר לא הזיק ברציחתו באחד מהם הם ו׳ קצות שלהם וענייני אבאר במקומו בעז״ה. ובכללו גם כן לתת ללוים ערים שיהיו ג״כ קולטות כי אין הדין נותן שיהיו הלוים בלא ערים כי הם קלווים העליונים. ומפני זה הוזהרו במצות לא תעש׳ שלא ימכרו מעריהם לעולם. ובכללה ג״כ לעשות מעקה שלא יפול הנופל מן הגג והנה הרצי׳ רק לעשות מעקה סביב לשמור את האילן וזהו לא תשים דמים בביתך כי יפול הנופל ממנו כי כשיפול שנופל ובאו בבית דמים הפך הרחמים ושקילין היא הנפילה הנה מ״ע מלא תרצח. (גם מ״ע באו מלא תשא):

לא תשא מיד הבינו שהנדרים אחרי שהם דברים העולים בחיי המלך ושם נושא אותם א״כ לא תשא ויהיו לשוא וא״כ בכלל לא תשא הוא קיום נדרים ושלא לאחרם כי פוגם למעלה ומאחר שהנדרים והתרומה והבכורים ומעשר ראשון כ״א יש מקום למעל׳ א״כ לא תעש׳ משופכים אלא כל אחד לפי סדרו מעשר ראשון ואחריו מעשר שני ואחריו השלישי ולכן אין להקדים התרומה לבכורים ומעשר שני לראשון וזהו מלאתך ודמעך לא תאחר וזהו שנתעוררו חז״ל בברייתא לומר חומר בנדרים מבשבועה וחומר בשבועה מבנדרים שהנדרים חלים על דבר מצוה לבטל׳ בשב ואל תעש׳ בדבר הרשות שהנדרים הם חיי המצות וראה ג״כ איך נתעוררו לתת הפרש ביניהם שהרי אמרו מה הפרש בין שבועה לנדרי׳ נדרים כנודר בחיי המלך הוא שבועה כנשבע

במלך

במלך עצמו הוא מלך שלמה ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר חי ה' וחי נפשך אם אעזבך וחי ה' הוא הכתר עליון וחי נפשך היא השכינה המחיה את נפשך וגם אמר חומר בנדרים משבועו' שהאומר קונם סוכה שאיני עושה תפילין שאיני מניח לולב שאיני נוטל אסור לעשותו אע"פ שהם מצוה ובשבועה לוקה ועושה מצוה שאין נשבעים על המצות וכל זה כי נדר הוא דבר שהוא למעל' מן ההיקף שבו השבוע' והמצות ובעבור זה אין כח בשבוע' לעקור המצוה וראייתי שלשון שבועה הוא מלה חלוקה משבע שהשבעה הוא ההקף ועל שם שההקפות המצות לא הוצרכו להזכיר אמן במקדש לפי שהיה השם נזכר לפנים מאסקופת העזרה ככתבו והיה היו"ד מן השם נזכרת עכשיו לא נזכר השם אלא בכינויו והוצרכנו לומר אמן וגדול העונה אמן יותר מן המברך שזה מחבר שאמונים הם חכמ' עלא' וחכמ' תתא' ומאחר שהנדרים נכללים בלא תשא וכן הבכורים ותרומה ומעשר ראשון ושני א"כ גם הערכים נכללים בלא תשא שגם הם מתנשאים למעל' והם ערך אדם וערך בהמה וערך המקדיש בית ושדה ותוספות מעיל' או אוכל תרומ' חומש ניתן על הקרן הואיל ועולים למעל' א"כ נכללים בלא תשא לשוא זהו לא תשא ומאחר שאלה הדברים פוגעים למעל' א"כ בכלל לא תשא הוא שלא לשבע על כפירת ממון מאחר שהוא קרוב לברכת השם ושלא לעבור על שבועת ביטוי ושלא לחלל את השם ושלא לנסות אותו ולא לעבור על דברים שאסרם על נפשם שנאמר לא יחל דברו כל אלו בכלל לא תשא ואין כאן מקומם ובמקומן יתבארו איש על דגלו ואיש על מחנהו באר היטב :

לא תגנוב מיד הבינו שצריך לצדק המאזנים על המשקלות שאם תעש' החבולה וערמה ראה היכן אתה פוגם שאתה גונב כח מכח ה העליונים ובכלל לא תגנוב הוא שלא לגנוב נפש מישראל ובכללו שלא לגנוב ממון ולא יאנה במקח וממכר ושלא לעשות עול במשפט ובמדה שלא לעשות איפה ואיפה ולא להסגיר עבד שברח מאדוניו מארץ ישראל לח"ל ולא להונות יתום ואלמנה :

זכור את יום השבת לקדשו לשבות בו דכתיב כי בו שבת ולאורות ענין סוד השמטה שיתא אלפי שני הוי עלמ' וחד חרוב וכיון שכן הוא א"כ בכללו גם שביתת המועדים והם ראשון ושביעי של פסח ויום החמשים של ספירת העומר וראשון של חודש השביעי וביום הכפורים וביום הראשון של חג ושמיני שכל אלו הם דברים הרומזים בשביתת האלף השביעי ובכלל השביתה הזאת הוא לקדש חדשים ולחשוב חדשים ושנים בב"ד שכל המועדים תלוים בו כ"ש שכל שבת ימי בראשית הם הספירות מתחדשים בחדשים וכיון

שהשביתה זו היא משום השמיטות א"כ בסוף כל השמיטות מה הוא לכן בכללו לזכור שנת יובל ושמיטין גם למנות מקצירת העומר עד יום החמשים כי מ"ט ימים אלו הם שני כל השמיטות והיום החמשים הוא יובל הגדול ומאחר שאמר בזו המצוה שבת לה' אלהיך א"כ בכלל זה הדבר הוא להשמיט גם הקרקעות בשביעית שהוא כנגד אלף השביעי הנקרא שבת ועל אלף הז' נאמר ונשגב ה' לבדו ביום ההוא ואומר מזמור שיר ליום השבת ליום שכולו שבת ואומר כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול ובכללו ג"כ מצות שביתת שנת השביעית מעבודת הארץ ועבד עברי בשביעית יצא לחפשי והכרזה ביובל שנאמר למען ינוח עבדך ואמתך כמוך ולקדש שנת היובל ג"כ בשביתה וליתן גאולה בארץ בשנה הזאת שגם שנת היובל קרוי קדש שנאמר כי יובל היא קודש תהי' לכם ונאמר ושבתם איש אל אחוזתו ואומר בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו . ועוד ביובל תשוב השדה לאשר קנהו מאתו ואפילו מאה אנשים שמכרו זה לזה ישוב השדה לאשר קנהו כי כן הדבר למעל' שהכל ישובו אל הבעל הראשון כן ישובו הכל אל הבעלים הראשונים וראי' שפעמים אחוז' ופעמי' כמלא זהו הכל הי' מן השיצי' הראשונ' והכל ישוב שמה גם מצות עשה לתקוע בשופר בתחלת שנת היובל כדרך שתוקעין בע"ש לקרב הכוחות כי זהו כמו זה ראה האיך כאן מצות עשה מלאוין. ובכלל זכור את יום השבת . שלא לעבוד אדמה בשביעית שלא לקצור ספיחים בשביעית ולא לבצור פירות האילן בשביעית. ולא לעבוד בשנת היובל בין אדמה בין אילן שלא לקצור ספיחי יובל ולא לאסוף פירות יובל ולא למכור שדה בארץ ישראל לצמיתות. ולא למנוע להלוות לעני מפני השמיטה , ולא יתבע הלוואה שעבר עליה שמיטה לפי שעבד לוה לאיש מלוה ובשנה זו העבד יוצא לחפשי ולכך היא מ"ע את הנכרי תגוש לפי שאינה יוצא בשמט לחפשי וכל אלו נכללים בכלל יום השביעי שבת לה' אלהיך שהוא רומז ליום השביעי הנקר' יום שכולו שבת. ולא לחרוש בשור וחמור כרמז שלא תעש' כל מלאכ' אתה ובנך ובתך ושורך וחמורך ובכלל לא תעש' כל מלאכ' שלא לילך חוץ לתחום בשבת ולא לענוש בשבת ובכלל כי ששת ימים שלא לזרוע כלאים או זרעים בכרם ולא להרביע בהמ' מין שלא במינו לפי שבכל מעש' בראשית נאמר למינהו והסוד שלא לעכב ולא לערבב הכחות המגדילים הצמחי' להיות יונקים מין שלא במינו וזהו את מצותי תשמרו דברים שחקקתי לך משעת ימי בראשית :

לא תענה ברעך עד שקר אבל מצוה להעיד בב"ד למי שיש לו עד עליו ובכלל לא תענה שלא יעיד בעל עבירה ולא יעיד קרוב או פסול :

לא יהיה לך אלהים אחרים על פני כראי' מכאן למנות מלך

מלך על ישראל הוא שנאמר מקרב אחיך תשים עליך מלך ולא למנות מלך מאומה אחרת שלא יפקיד אמונת המחשב' א"כ בכלל זה הבינו עניינו של מלך שלא ירב' לו נשים כענין נשיו הטו את לבבו והנה שהפקיד את המחשב' ולא ירב' לו כסף וזהב דכתיב וכסף וזהב לא ירב' לו מאד שהם יורד עד תכלית כסף וזהב יפקיד המחשב' כי אין להם תכלית ולא ירב' לו סוסים שנאמר ולא ישיב העם מצרימ' למען הרבות סוס ומאחר שצריך להיות קיום במחשב' ולא הפסק בין רב בין מעט כענין שאמר לא יהי' לך א"כ בכללו הוא שלא יעשו פסל ומסכ' בידו ולא יעש' אחרים לו ולא יעש' הוא לאחרים ולא לעשות צורה לנוי אפי' שאין עובדין אותה כי כל אלה מביאין את האדם להפסד המחשב' ולא לעבוד ע"ז בדבר שדרכו לעבוד בהם ואפי' בדבר שאין דרך עבודתו בהשתחויה ולא לפנות בע"ז כל עיקר ולא לעשות אוב וידעוני ולא להקים מצבה ולא ליתן אבן משכית ולא לטעת אילן במקדש שהמקדש דבר אחר ואילן הוא דבר אחר וקרוב אתה לעשותו אילן נעבד ולא להשביע בע"ז את עובדיו שא"כ שב הוא באמונתם. ולא להדיח בני ישראל אחר ע"ז ולא להסית את ב"י שעוש' מהסור טמא. ולא להציל את המסית אלא עומד על דמו כי בחר בטומא'. ולא ללמוד הנישא זכות על המסית כי בזה שכיון לעשות אין שם זכות. ולא יעלים הנישא חובת המסית לאמרו אם ידע בו חובה. ולא להנות מציפוי של נעבד כי זה לטמא עם שטהור. ולא לבנות עיר הנדחת לכמות שהית' שא"כ הפקיד המחשב' ושלא להנות מעיר הנדחת כי כבר נטמאו כולם ושלא להנות מע"ז ומשמשיה ומתקרובת שלה. וציין שנתנסך עליה שכל אלו טמאים ושלא להתנבא בשמה כי עוש' לה ממש ואין לה שום ממש כלל ושלא להתנבא בשקר כי אין שקר בנבוא' ושאין לשמוע מתנבא בשם ע"ז כי אין בפיהו נכונה ושלא להמנע מהריגת נביא שקר כי אחלים הכוחות הקדושות ושלא ישת' נזיר יין וכל דבר שנתערב בו יין מכל ענבים לחים ויבשים מחרצנים ועד זג לא יאכל ושלא יתגלח הנזיר כי הוא קדוש ככהן ואין לחתוך הליכורת של רחמים ולא יטמא במת ולא לילך בחוקת ע"ז כי חוקותיה' תועבה לקדושי' ושלא לקסום ולא לעונן כי הוא נותן כח בחוץ שמשם קוסם ועונן וכישוף ולא לכשף כי אין הכישוף אלא מכוחות הטומא' ועליהם אתה בוטח בכישופך. ולא להיות מכשף כי הלך אחרי המתי' ולא לחבר חבר ולא לשאול באוב וידעוני. ולא לשאול בחלום מן המתים ולא לכתוב בגוף זהו וכתובת קעקע ולא לשכון בארץ מצרי' לעולם שהיא גורמת להטות מדרך אמת שנאמר וכמעש' ארץ מצרים וכו' ולא לכרות ברית לז' עממים כי אין להם ברית ולא להחיות' שלא

ילמדו אתכם כי כפרו בעיקר לגמרי ואין רוע במעשם כמעשיה'. וכי אלו מחללים חלול גדול. ובכללו גם מ"ע להלוות להם בריבית שנא' לנכרי תשיך בזמן שאתה יכול לעשות בהם דיני התור' קיים גם זה העש' אם הוא כנוש תחת ידך ובכללו ג"כ שלא להושיב ע"ז בארצנו כי אין בארצנו טומאה ולא להתחתן בע"ז שנא' ולקחת מבנותיו לבנך וגו' ואדם נתפתה אחרי אשתו הוא חיה. ולא ישא עמוני ומואבי לעולם וראה והבן שכל אלו מזיקין באילן כי מונעי' השפע וכ"א אעמידהו על מקומו איש על דגלו ומחניהו. ובכללו ג"כ מ"ע לעבוד בעבד כנעני לעולם שאם לא תעש' כן ראה שעשית עבד שר והוא עבד לעולם. ובכללו שלא לקרוא לשלום בעת המלחמה כשאר הגוים כי אין שלום לרשעי' ורע והבן שכל אלו נקראים שונאי המקום ונכללים במלת לשונאיו ועלינו מוטל לשנוא את שונאיו כי אנחנו קדושים שנא' הלא משנאיך ה' אשנא ואומר תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי ומאחר שאנחנו קדושי' וקב"ה קדוש מוגדר הקדושה לבדוק בסימני הבהמות הטהורה ולבדוק בסימני העוף ובסימני דגים וחגבים שאם יעבור בא' מאלו הנה קנה לו אל אחר ואומר לא יהי' לך אלהים אחרים על פני' רק והייתם קדושי' למהר חכמי' המספקת מן המאכל לפי דקותה שללולם ומלד הקדוש' מלות כיסוי הדם לעוף ולחיה שלא יהי' דמם קרב על גבי המזבח ושילוח הקן ומאחר שאמר כי אנכי ה' אלהיך אל קנא בכללו מ"ע של תקיעת שופר' להעביר הכעס והחימה ביום הדין שכל באי עולם עוברין לפניו כבני מרון והקב"ה מנהיג עולמו ע"פ מדותיו אם לדין אם לרחמים וכשהוא מרחם על בריותיו פועל הפעול' ההוא בפעולת הרחמי' וכן שעת הכעס מתגלגלה גם הוא ע"י מדת הרחמים ולכן אנו אומרים בתפלת ר"ה ויגולו רחמיך על מדותיך ולכן בא תקיעת שופר ונרמזי' בה מדותיו של הקב"ה דין ורחמי' והתרוע' ושברי' הוא דין ותקיע' הוא רחמי' ואנו מזכירין ומעוררים מדותיו של הקב"ה להליץ טוב בעדינו והתקיע' לעולם הוא החל' וסוף שהוא כנגד הרחמי' שיתגלגלו בית דינו רחמיו עלינו בשובינו מחטאינו ויהפך מדת הדין למדת הרחמי' וז"ש רבי יהודה בר' נחמן בשם רשב"ל כיון שעלה הקב"ה לדין הוא הביני' ויושב על הכסא ותוקעי' בשופר הוא הולך ועול' והופך מדה"ד למדה"ר כי התקיע' מעוררת הרחמי' וכשמריע' עולה בדין וכשהשופר הוא הביני' עולה בתקיע' יי' בקול שופר ברחמי' הוא שנאמר יי' יי' אל רחום וחנון ובכלל אל קנא מ"ע של הריגת בית דין סקיל' שריפ' הרג וחנק ותליית אבל כבוד המקום ב"ם וילאתו לקוברו ביומו שנא' כי קללת אלהי' תלוי ובכלל לא יהי' שלא לאכול בהמ' טמא' ודג טמא ולא שרץ העוף ולא תולעת הפירות ולא לאכול שרץ הארץ ולא

רמש שאכן ולא שרץ המי' בכל אלה. כא' אל תשקצו
את נפשותיכ' ובזה אחז"ל כל שאין בו עצם אינו חי יותר
מי"ב חודש והרשעי' נידוני' בגיהנ' י"ב חודש וזה ישא
כשחר שלא לגלותו. ובכלל הקדוש' שלא לאכול נבלי
כמה שנא' לא תאכל כל נבלה כי עם קדוש אתה ולא
לאכול טרפ' שנא' ואנשי קודש תהיון לי ולא לאכול
אבר מן החי ולא חלב ולא דם ולא גיד הנש' כשאחז"ל
ישראל קדושי' הם נוהגי' בו איסור. ולא לבשל בשר
בחלב ולא לאכול שור הנסקל ולא לאכול ערלה עד ג'
שני'. שעד ג' שני' אינו בא לכלל קדוש' וזהו הסוד
אחז"ל אמה פחות' מבת ג' שני' ויום א' שיום א' הוא
כנגד שנה הרביעית. כמוהן אלבע בעין דמי עדיין לא
נגמרו בתולותיה עד ג' שני' ויום א' והם חוזרי' לאחר
מכאן. ולא לאכול כלאי הכרם ולא לשתות יין נסך.
ולא לאכול ולשתות דרך זולל וסובא. ולא לאכול ביום
הצום ובכלל הקדוש' שלא לפסוע על גבי המזבח:

כבד את אביך ואת אמך הייני מ"ע של כבודו של
הקב"ה ושכינת עמו כמו שנא' גאל אביו ואמו
ואין אביו אלא הקב"ה ואין אמו אלא כ"י וכבודו של
מקום הוא לעסוק בתור' ולקיים מצותיו. וכשאח' בוזה
ומבטל תורתו זהו הפך כבודו וכא' מה אתה עושה.
ובכלל הכבוד שלא לאבד את בהמ"ק וגם בתי כנסיות
ובתי מדרשות כי אבודם פוגמי' בדוגמתם. ולא לבנות
המזבח מאבני גזית שנא' כי חרבך הנפת עליה וגו'.
והחרב אינו דין שמאל' במזבח שזה מאריך ימי' וזה
מקצר ובכללו שלא למחוק אות מהשם ולא לאבד כתבי
הקודש כי הם קיום העולם וכליו של הקב"ה ולא
להשבית שמירו' סביב המקדש כדי שישמרהו למעלה.
ולא יכנס כהן בהיכל בכל עת משום לא תחבוס. ולא
יכנס בעל מום מן המזבח ולפנים שאין מומין במזבח
שנאמר כולך יפה רעייתי ומום אין בך ולכך הפגימ'
פוסלת במזבח ולא יעבוד בעל מום מן המזבח ולפנים
ולכן המומין פוסלין בכהני' שאנו צריכין לנקותו ממומין.
ולא יכנס שתוי יין במקדש שהיין חריף כחרב ולא לעבוד
כהן טמא שלא יטמא המזבח ולא יעבוד כהן טבול יום
עד שיעריב שמשו כי אין לחלוק היום לשני' שלא יכנס
טמא בעזר' ולא יכנס טמא במחני' לוי' כי אין במחני'
לוי' טומא' רק אחת מבחוץ ולא להקטיר ולהקריב על
מזבח הזהב כי אם פעם אחת בשנ' לכלול הזהב עם
הכסף. ולא לעשות במתכונת' של שמן המשח' הכתוב
בתור'. דא"כ אתה מור' שיש שם אחר כמוהו ולא
לתולי' בדי הארון כי לא יסורו ממנו ואם תסירם תשני
סדר תיקונו. ולא יזח החושן מעל האפוד כי שניהם
אחד ולא יקרע המעיל כי אין קריעה וחסרון למעלה ולא
להעלות קדשי' בחוץ בתורת קרבן שאין הקדשי' נקרבי'
בחוץ אלא בקדש ולא להעלות בעלי מומין למזבח כי
שהמומין בחוץ עולי'. ולא לשחוט בעלי מומין לשם קרבן
כי הכנים מום במחשבתו. ולא להקטיר אימורי בעלי
מומין לשם קרבן בין רב בין מעט. ולא לזרוק דם בעלי
מומין על גבי המזבח. ולא להקריב בעל מום עובר שאף
שהוא עובר מ"מ נדחי' וכיון דאדחי אדחי ולא ליתן מום
בקדש. ולא להקריב קרבן תפל שאינו ראוי לאכיל'
שנא' היאכל תפל מבלי מלח ולא להקריב שאור כי הוא
מור' קושי ודין ונשתנ' ממראיתו אך ביום החמשי' הוא
היובל הגדול הוא קודש וכל הדינין מתבטלין ואין יצר
הרע אז מקריבין חמץ הוא שנא' על שתי הלחם חמץ
תאפינ' ולא להקריב דבש אף שהוא מתוק מורי דין
במראיתו ומשם שהוא הקוצי זב הדבש ודוגמת השכין
הדבור' שעוקצי' מר וקש' מקבלת הדבש דוגמת הסוד.
ולא להקריב אתנן זונ' ומחיר כלב שהניש' תועב' והזונ'
היא לילית ואחכ' בחוץ ולא בפנים. וכלב הוא שנא'
מיד כלב יחידתי ומחירו קשה ולא להמיר ולא לשנות
מקרבן לקרבן כי אין להם מחלבה אחת לכל הקרבנו'
וגם שהמר' למה יחלוף כח בכח מ"מ והי' הוא ותמורתו
יהי' קודש. ולא להאכיל בשר הפסח לישראל שנשתמד
כי הוא שה תמים זכר בן שנה והוא הולי' עצמו מן
הכלל ולא יאכל אדם טמא קדשי' ולא יאכל מן הקדשי'
שנטמאו כי הוא מור' על הטומא' שהוא ראוי בקדשי'
ולא לאכול נותר ולא פיגול ולא יאכל זר תרומ' כי מה
לזר עם התרומ'. ולא יאכלנו תושב כהן ושכיר כי
זרי' הם אלו. ולא יאכל ערל תרומ' שאין ערלי' בקדשי'
וה"ה שאר קדשי' ושלא יאכל כהן טמא תרומ' כי
הטומא' הפך התרומ'. ולא יאכל חלל קודש ולא תרומ'
ולא חזה ושוק וכ"א יתבאר משפטיו בפנים בעז"ה. ולא
תאכל מנחת כהן כי הוא המרל' ומכפר ביניה' לאביה'
שבשמי' וצריך קרבנו שיהי' כלול. ולא לגזת את הקדשי'
ולא לעבוד בהם כי אין עובדי' בקדשי' ולא לאכול בשר
חטאת הנעשית לפנים ולא לאכול פסולי המוקדשי'
שהטיל בהם מום בכוונ' ולא לאכול מעשר שני של
תירוש ודגן ויצהר חוץ לירושלי' ושלשתן ג' מצות ל"ת
והטעם כאמר בפי' למען תלמד ליראה וכו' והסוד יתב'
במקומו בע"ה. ולא לפדות בכור בהמ' טהור' כי לכהן
הוא ולא למכור מעשר בהמ' ולא יאכלו הכהני' חטאת
ואשם חוץ לעזר' כי בעזרת המזבח ולמעלי' עולי' איש
כמשפטו ולא לאכול קדשי' קודם זריקת דמן ובכללו
שלא לאכול פרי תבוא' חדש קודם הפסח. ולא לאכול
כרמל מתבוא' חדש' ולא לאכול קלי מן החדש הוא
שנא' ולחם וקלי וכרמל וגו' עד הביאכם את קרבן
אלהיכ' הוא השבש הבא מן העומר ולא יאכל מעשר
שני בטומא' ולא יאכל בכורי' קודם הנחת' בעזר' כי
הבכורי' אל העזר' באי' ומשם יאכלם ולא יאכלו באנינ'
מעשר שני כי הוא אינו מורי לא אנינות ולא טומא'

ולא

ולא להוציא מעשר שני על דברים שאין בהם אכילה ושתייה כי כאכילתך אוכלת גם כן מעשר העליון ולא לאכול טבל כי אתה אוכל דבר שאינו שלך: ולא יקח כהן גרוש' זונ' וחלל' שנאמר כי קדוש הוא לאלהיו כי הוא א"ס חסד וחלל' מכח השעיר' וזונ' מכנים הפלגשים לפנים וגרוש' יונקת מכוחות הטומא' ולא ישא כה"ג אלמנ' אפי' בקדושין מפני שמחללתו ולא יכנס כהן פרוע ראש למקדש כי דוחק רגלי השכינ' שלא בכבוד ולא לצאת מן העזר' בשעת העבוד' כי מברך כלד החילון ולא יטמ' כהן הדיוט לשאר מתי' ולא יטמ' כה"ג אפי' לקרוביו ודיני טומאות יש' בע"ה: ודע שטומאת המת הוא מצד שיבת המלאך המות שמשחית והממית אותו שהוא נקר' יצר הרע. כאשר אמרו רז"ל הוא שטן הוא מלאך המות הוא יצה"ר שנא' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ואומר והושעתי אתכם מכל טומאותיכם ולכן ארז"ל על ו' צדיקי' ידועי' שלא שלט בהם מלאך המות ואלו הם אברה' יצחק יעקב משה אהרן ומרים שנא' בהם ע"פ ה'. ומרים שלא נא' בה ע"פ ה' שגנאי הוא הדבר וכשאמרו בכל רמז על השכינ' שהיא' מיחסת על ידה כדכתיב כל הנקר' בשמי זהו שאמר ר"מ גדול השלום שלא ברא הקב"ה מדה יפה יותר מן השלום שנתנוהו לצדיקי' בשע' שנפטרי' מן העולם ג' כיתות של מלאכי השרת מקדימין אותו בשלום הראשונ' אומרת יבא שלום שנייה אומרת ינוח על משכבו. שלישית אומרת הולך נכוחו ולא דיין לצדיקי' שמיתתן בכבוד שנא' וכבוד ה' יאספך אלא שמקלסין לפניו יבא שלום זהו שא' רז"ל משמת רבי בטל' כהונ' שלא מת משום כח מכוחות הטומא' ולא הי' מטמ' וע"כ נתעסקו הכהני' בו ובכלל כבוד ויראתו ב"ה שלא להעלות לרגל בחג בלא קרבן דכתיב כבד את ה' מהונך:

לא תרצח שלא להרוג נקי ובכללו שלא לנטות אחרי רבי' בדיני נפשות אם לא היו ב' מחייבין יותר מן המזכים. ובכללו מ"ע לנטות אחרי רבי' בדיני ממונות אם הי' מחלוקת בסנהדרין בדיני ממונות. ולא ילמוד חובה מי שלמד זכות בדיני נפשות תחל'. ולא למנות בדייני' אדם שאינו יודע בתור' כי אע"פ שהוא חכם בכל חכמות (התור') שאין הדין תלוי בסבר' אלא מה שגזר הש"י ואם לא ידע איך ידון ולא לחתוך הדין ע"פ עד א'. ולא לחתוך הדין באומד הדעת עד שיראו ב' בני אדם גופו של דבר. ולא יהרוג מחויב הריג' קודם שיעמוד בדין ולא לחוס על הרודף אלא הורגין אותו קודם שיגיע לנרדף שנא' וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד ולא ליקח כופר מן הרוצח ולא יקח כופר בגלות רוצח בשגג'. ולא לעמוד על הדם ולא להניח מכשול ולא להכשיל בדרך ולא להוסיף במלקו' ולא ילך רכיל וכן הוא אומר אנשי רכיל היו בך וארז"ל ל"ה הורג ג' האומר' והמקבלה והנא' עליו ולא לשנוא בלב ולא להלבין פני אדם מישראל ולא לחבול כלים שעושין בהם אוכל נפש שנא' כי נפש הוא חובל. ולעשות במלחמת הרשות כמשפט שנא' כי תקרב אל העיר וקראת אליה לשלום. ולא לנקום ולא לנטור שאין זה הנוקם והנוטר הולך בדרכיו של הקב"ה שנא' כי חסיד אני נאום י"י ולא אטור לעולם. ואומר הינטור לעולם אם ישמור לנצח ואינו נוקם אך נקי' נושא עון ועובר על פשע ואין משתמש בשתי מדות הללו כ"א להנקראי' בשם צריו ואויביו נוקם השם לצריו ונוטר הוא לאויביו ובכללו שלא לשחוט אותו ואת בנו ביום אחד כי שמא שוחט שני קרובי' בשרו ולא ליקח האם על בני' הבני' צועקי' ואינם נענים. ולא יקלל אב ואם כי הם דוגמ' עליונ' ושלא להכות ולא לקלל אחד משאר ישראל שנא' לא תקלל חרש:

לא תנאף ובכללו הוא שלא לגלות ערות אם וערות אב ולא לגלות ערות אשת אב ולא לגלות ערות אחותו מן האם ומן האב ולא לגלות ערות בת בנו ולא ערות בת בתו ולא ערות אשה ובתה ולא ערות אשה ובת בנה וערות הבת ולא לגלות ערות אחות האב וערות אחות האם. ולא אשת אחי האב ולא אשת הבן ולא אשת אח ולא ערות אחות אשתו והסוד בכל אלו שלא להשיב הדבר הנפרד לשורשו והענף לעיקרו. וכן ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך לטמא' בה ולא תביא אשה בהמ' עלי' שנאמר תבל הוא ולא לשכב עם זכר שנאמר תועבה הוא. ולא לגלות ערות האב ואחי האב ולא לקרב אל העריות בדבר המביאו לידי גילוי ערוה. ולא ילבש אשה לבוש איש ולא איש לבוש אשה וכל אלו מ"ע ומצות ל"ת כולם הם צורך ישראל וצורך גנ"ית וכ"א בע"ה אעמידהו במעמדו:

וראה עתה והבן שתרי"ג מצות כולם שמעו בשר קוני בכלל עשרת הדברי' כ"א בפרטיו ודקדוקיו בכל שצורך ומלאו שמעו עשה ומעט' שמעו לאו להודיעך שכולם אחדי' זה בזה זהו שארז"ל זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו מה שאין הפה יכול לדבר ולא אוזן יכול' לשמוע. שכוונתם לשמוע בקול אחד שני דברי' זה הפך זה עשה ולא תעש' וזה א"א לב"ו לאומרו ולשמוע ובאו מ"ע רמ"ח להזהיר אברי האדם שהם רמ"ח בדרך הישר והטוב לקדשם ולטהרם וללבנם ולצררם להדמות ליוצרו ומצות ל"ת שס"ה להרחיק ולמנוע מן הדרך הרע ומעדות המגונו' ובזה יהי' הגוף והנשמ' בדרך אחד ובהסכמ' אחת. ודע והבן שזה אני יודע מאבי ז"ל שפיו כפי השכינ' בתורת משה ע"ה שסתור' ברורי' כולה אמורה מפי הגבור' ואין בה אות ונקוד' ועוקץ וניקוד וטעם שלא לצורך וכולם בנין אלקי' חצובה בשמו של הקב"ה ואין הפרש בין ותמנע הית' פלגש ובין אלוף מגדיאל

ובין

ובין עשרת הדברי' ובין שמע ישראל והמחסר ממנ' אות אחד כאלו החריב שם שלם ועולם מלא רק צריך לספור שאותיות והתיבות החסירים ויתירות וכתיב ולא קרי וקרי ולא כתיב אותיות גדולות וקטנות וזה יהי' כתוב בלבך וחקוק בקרבך וישמור כל אדם מלומר שעזרא הוסיף אותיות מלבו בהעתיקו אפי' אות א' ונקוד' וטעם שזה כפיר' גמור' וע"ז אמרז"ל בפ' חלק האומר אין תור' מן השמי' או פסוק זה משה מפי עצמו אמר זה כי דבר ה' בזה וי' לנפשי' שאומר זה ולפי שהמלות הם גופי התור' הקדוש' הרי העוסק בהם מטהר ומתקדש והוא קדוש ודבוק בקדוש וע"כ יש לזהר האדם שלא יטמ' את נפשו בשום צד המטמ' ורא' כמה הזהיר' התור' שאסר' לנו מפריס פרס' ולא יגר או יגר ולא מפריס ולא מפריס ולא יגר ומי לא ירום קולו בשמי' ע"ז לאמר מה איכפת לן אי לא יפריס אי לא יגר הלא בשר רך וטוב לבן ושמן הוא והאוכלים אותם אנו רואי' שאין ניזוקין ממנו ולא נחלשים ואם מפני שהוא בשר יאסור לנו כל בשר שבעולם. אך הכונ' הוא כך יש מהם שאצילתם מכוחות הטומא' והם נקראי' ערל' ויש מהם מקליפי ערל' והנאצלי' מן הערל' יש להם מעל' א' או מפריס או יגר והנאצל מקליפי ערל' לא מפריס ולא יגר כי הערל' נאחז מן ההקף וקליפי ערל' נאחזי' חוץ להיקף והבהמות הטהורות מפריסי פרס' כי מוכרח הוא להעיד בציורת ולהעלות גרה כענין צדיק חונן ונותן ואינו כונס המאכל במיעיו וישראל הקדושי' והטהורי' אוכלי' מן הבאי' בטהר' כי אנשי רשע הרב' מיני' הם מהם שוכני' בבהמות הטהורות ומהם שוכני' בטומאות הערל' ובקליפי ערל' והעד שאינו מפריס כי הוא אילון וע"כ שאוכלו אוכל כלי שנשתמש בה נפש טמא' אך הבהמ' הטהור' אם יודע שיש תיקון בשחיט' ובאכילת' יאכלנו ואם לאו למה יאכל נפש אביו או קרובו ויוליכנ' ע"י אכילתו חוץ ממשפחת' ומבית אביה והוא יתן הדין במקומו' וגם למה ישלח ידו לעשות לה דין שלא כמשפט כי אוכלי' אות' טובי' ורעי' ולכן משך ידך מזה ורא' כמה חששו חז"ל בדברי' אלו והוא שארז"ל בדרך משא ומתן והוא כולי' רמז וסוד וז"ל בהמ' טהור' שילד' כמין בהמ' טמא' מותר באכיל' ובהמ' טמא' שילד' כמין בהמ' טהור' אסור' באכיל' ראה בעיניך הטהור הולך בטמא והטמא בא בטהור ונשאו ונתנו בדבר ואמרו שהבא מן הטהור טהור והבא מן הטמא טמא רבונ' דכולא עלמ' למה לא ניזיל בתר דידי' שהרי אנו רואי' שאינ' מעל' גרה וצורתה צורת חזיר ואף כי נולד' מרחל' לא נאכל אות' שהתור' אסר' בפירוש והאיך מתיר' וגם אם אנו רואי' צורתו צורת צאן והוא מעל' גרה ומפריס פרס' וטוב ושמן והתור' התירתו ולמה נאסור אות' מצד אמו וכי את אמו אנו אוכלי' אמו טמא' והעמוד בטומא' וזה טהור ונאכלנו שומו שמי' על זאת טמא הבא מן הטהו' הוא כלו זרע טמא וכח טמא ולמה נאכל אותו וא"כ שאת' מתירו מכח האם אם גבר כח אמו למה לא נולד כאמו אלא ע"כ שאביו גבר ולכן נולד כצורתו ואפ"ה אתה מתירו כ"ש טהור הבא מן הטמ' שיהא מותר שהרי כח אביו גבר ודומ' לאביו וא"כ או שניה' תתיר בשוה או שניה' תאסור בשוה ואיני אומר דבר אליבי' דמ"ד שהטמ' אינו מתעבר מטהור וטהור אינו מתעבר מטמ' ולא דקה מגס' ולא גסה מדק' ולא בהמ' מחי' ולא חיה מבהמ' והכוי ברי' בפ"ע הוא כי הוא סובר טמא הבא מטהור אביו ואמו טהורי' אלא שבא ענף שלא ממינם ונטהר עמהם וכן טהור הבא מטמ' אביו ואמו טמאין אלא שבא ענף ממין אחר ונטמ' עמה' ועל שניה' קים קים קרי' ואין כאן אלא דמיון פועל ולא אביו מין אחר ולא אמו מין אחר אלא הנפש ההוא אע"פ שבא ממין טהור נלבש' בלבוש' הראשון והשגתו השג' אמיתית ומי ידבר בהשגתו אלא אומר אך את זה לא תאכלו ממעלי הגר' וממפריסי הפרס' ודייק לומר את זה דווק' לא תאכלו אבל אתה אוכל דבר הבא ממעלי גרה וממפריסי פרס' אע"פ שאין בו סימן ואת' זה טמא הבא מטהור וקרא מסייעו שאומר בגמל טמא הוא הוא טמא אבל טמא הנולד מטהור אינו טמא ולמה לא יהי' טמא והלא אביו הוא טמא ואמו טהור' ולמה יגרר אחר אמו ולא אחרי אביו אלא כמו שאמרתי שאין הטמ' מתעבר מן הטהור וכו' וא"ל איך אמר זה הנולד מן הטהור ועבורו מן הטמ' במתיבת' דרקיע הכי אמרו כאלו עבורו מן הטמ' ואלו סברו שעבורו מן הטמ' ונשאו ונתנו ובררו שאין מקבל הריון אלא ממינו ודווק' כענין זה התירי התור' כי מקבל שנים י"י אבל טמא כל שיול' ממנו טמא וטהור כל שיול' ממנו טהור והדין נותן אחר שהטמ' הוא אילון וזה הטהור כטמ' בעביר' ונגרש ממקומו ושכן במעין הטמ' למה יבוא הטהור לטמאות נפשו ממנו עד שהאמירו אף במי רגליה' ונשאו ונתנו בדבר זה ואף שנרא' מדבריה' שמבקשין היתר אפ"ה אין הכונ' הוא כך שיול' מן הטמ' טמא רק לראות אומר הנפש המוטעת אע"פ שנראין הדברי' להיות חלק מהם טהור אפ"ה אין תקנ' מצד פשע' וחטאת'. רק בהסתלק מהם :

וראה לשונם בעי מני' מרב ששת מי רגלי' של חמור מהו וסוסי' וגמלי' לא מבעי' לי' דאע"ג דלא עבירי ואיכ' למימר מיא עייל מיא נפיק אפ"ה לא קא שתי לי' משום שיול' מן הטמ'. אלא חמור דמעלי לירוק' ונהגו לשתותו לרפאות הירקון מהו לשתותו ובקש למצוא היתר לרפוא' והעמיד שאסור הואיל שאין בו סכנ' והדין נותן ורא' עתה איך דברים' קשי' כחומץ לשינים וכעשן לעיני' שהרי הם אמרו דבש דבורי' מותר מפני

מפני שמכניסין אותו לגופן ואינם ממלאות אותו מגופן ומלאו היתר לו את זה לא תאכלו שרץ העוף טמא לא תאכלו אבל אתה אוכל מה ששרץ העוף משריץ ואי' זה דבש דבורי' ולדבריה' יהי' גם השתן של חמור מותר דלא גרע מדבש אלא סבורי' שהשתן לוקח עכוריות מהגוף. והנה בו חלק מטמ' אך הדבש אין בו מאכל' מהגוף כלל ודבש גיזין ולרעין מותר באכיל' והאוסר אוסר אותם משום שם לווי ולדבריו ק' הא יש שם לווי גם בדבורי' אלא לדקו דברי האוסר דבש גיזין ולרעין כי יש בו מאכל' מגוף ודומי' לשתן החמור הטמ' וא"ל למה לא אסרו גם אלו ומה התירי' מאלו המתירין אחרי דאית מאכל' כי יש לומר שבמתניתא' דקיע הכי הוי הדברי' שרץ עוף טמא אי אתה אוכל אבל אתה אוכל מה שעוף טמא משריץ והוא דבש ובמתניתא' דקיע לא חלקו בין דבש לדבש א"ל הקב"ה אל תבכישו טומא' כי לא אמרתי רק דבש דבורים ולא גיזין ולרעין כי הם ודובשם שוין והו שם לווי וכאשר הדברי' למעל' כן הדברי' למט' שמשם בא אליהו ותמל' כאל' דברי' בהרב' מקומות שבא אליהו ז"ל וקא מיבעי' לי' מכי' במאי קא עסיק קב"ה והשיב כפי שעוסקין הם למט' כענין פלגש בגבע' וכיול' בו. ורא' והבן שארז"ל פרש הטמא מותר באכיל' שאין לה שום חלק מהטומא'. וע"ז התירו עור הבא כנגד פניו של חמור מטעם שדנו אותו פרש בעלמ' כי זה העור אינו נולד מגוף הבהמ' ודין עמהי' מ"מ השומע דברים' ישתגע אם בהמ' טמא' אכל' דבר טמא כגון דובי' שאכלו בשר חזיר וחלב למה יהא הפרש טהור ומותר הלא בא מטמ' וגם זה העור הבא כנגד פניו של חמור מי הכניסו שם מן הרוחות בא או מן המזיקי' ע"כ מטמ' בא ולא יהא מותר באכיל' אלא כל דבר הנאכל מתחלק לחלקי' ר"ל טמא שאוכל טמא הראוי מהנאכל להדבק בטמ' ידבק ויעש' בשרו ממש והראוי להסתלק מהטמ' ולצאת ממנו נעש' פרש ואותו הפרש אחר שיל' מהטמ' ולא נשאר בגופו אין בו דין טומא' אך העור שבא כנגד פניו של חמור אין כאן מקומו ובע"ה יתבאר באריכות כי לא יובן בקיצור:

וראה והבן שדג טהור יש בו קשקשת וסנפיר שהקשקשת הוא כענין חומה סביב העטר' מפני הטומא' השוככת סביבת' וסנפיר הם הכאזי' וע"כ הם חדים וקשים אך הדגי' אשר אין להם קשקשת הם חילוני' מ"מ יש להם סנפיר הם קליפי' הכאזי' מן הערל' ולכן סנפיר בלא קשקשת אפשר וקשקשת בלא סנפיר א"א ועל שהיקף מרחם וכותן ע"כ לא תמל' בדוגמתן הורג וממית שלא תרא' שסוורי' ולאן אוכלי' עשב ודוב וארי טורפין ואוכלין כי להם אכזריות אך מין האדם אין הפרש בין פנימי' לחיצון לענין הבריא' כי כולם נראין אדם מבלי הבדל ולכן צוות' התור' לעשות המיל' ללאת מן הערל' מ"מ גם לורתם משתני' בשוכבם שלא במינם ואין לומר לעשות הבדל והיכר בין פנימי' וחיצון בהיותו אדם דאם כן אין לך עדות ברור' וחזק' מזו שיאמרו שתי רשויות הם אי האליל את זה המין והאי' האליל את זה המין ואתה נותן יד לפושעי' לכן הם אדם אחד ולורתם אחת ומלך אחד עליה' ורא' כמה דקדקו שלא לטמ' עצמם אע"פ שאין בדגי' אדם מ"מ יש כוחו' חילוניות ופנימיות בנוים השוכני' שם טמא בטמ' טהור בטהור ואשו מהדגי' הטמאי' להזהר מהבא מהם ואמרז"ל דג טמא שבלע דג טהור מותר באכיל' ודווקי' שראינו אותו שבלע הא לא ראינו אמרינן אישרולי אישרץ דתני' דג טמא משריץ דג טהור מטיל ביצים ראה בעיניך מה תשוב' השיב כהי דמשריץ מ"מ במינו משריץ א"ל בכי בזה אני אעני' לך רובן במינם משרילין אבל יש מהם שמשרילי' שלא במינם ובזה לא הלך אחר הרוב משום דהוי איסור וחשש למיעוט'. א"ל ר' היינו שטמ' הולך בטהור וטהור הולך בטמ' אף בדגי' סוף אחר שחושש למיעוט' ודלמ' מהמיעוט שמשריץ טהור הוי וכשראינו אוהו כשבלע אמאי יהי' מותר וכאמר זה שבלע כתעכל וזה אשרולי אשריץ אמר רב ששת כגון שמלאו דרך בית הריעי ר"פ אמר כגון שמלאו בבית הבליע'. ר"כ בר יצחק אמר כגון שמלאו שלם אמר רב אשי רוב דגי' במינם משרילי' וכרא' מדבריו שאין לחוש למיעוט' א"ת למה אמר כשראינו שבלע ואפילו לא ראינו אותו טהור כימ' רובן במינם משרילי' ואי דג טהור בלע ומותר ומשיב אה"כ קאמר כיון דרוב דגי' במינם משרילי' ובזה כמלא דג טהור כמו שבלע לפנינו דמי ומותר וגם במתניתא' דקיע הכי הוי דג טמא במינו משריץ וזה שכמל' במעיו כמו שראינו אותו שבלעו דמי ובמתניתא לא שמעו כמו שראינו אלא שראינו לבד שמעו וסברו שיש לחוש למיעוט' ע"כ אמר שראינו וא"א כמו שראינו וא"כ אין לחוש למיעוט' וכמו שראינו דמי ונשאו וכתבו כי אדרב' במקום איסור חוששין למיעוט' ואמר שאין כאן רוב אלא כולם במינם משרילי' ואפי' שלא ראינו כלל הואיל וטהור הוא מסתמ' בלעו ומותר באכיל' אך דג טהור אינו בולע טמא כי הוא דוגמ' עליונ' ומה שנמלאי' טמאי' בטהורי' אותם אבל הם באי' ונכנסי' בפיה' וכן הדבר בעופות כי הטהורי' קורקבני' נקלף ואינו כובש האכיל' ודומים למעל' גרש ויש לו אצבע יתיר' המור' ביחוד השם ואינו דורס ואוכל כי הוא מרחם והדרים' אכזריות הוא בבעלי חיים והטמאי' יש להם כל אלה ולעולם הטמאי' אוכסין וגתלי' וטורפין וכן האומות אונסין וגוזלין ואוכלין את ישראל ולכן אתם ישראל הקדוש' בני קדוש' אל תשנו מאלבתיכם ומנהג אלהיכם. וראו וקחו סדר ומוסר מהבהמות ומהעופות הטהורי'. ונקרא' **כסא רחמים**

וכסא

וכסא דין ר"ל שהתפארת כסא רחמי' והעטרה כסא דין: וראה והבן ענין גדול שהבינ' אומרת לחסד ולפחד שני כסאות הללו אחים הם ואומרת לפחד תן לאח אח ואומרת לחסד תן לאח אח ושניה' נותנים לשני כסאות הללו הנקראים אחים שכן הכ' של כסא מודדת כ' אותיות לפניה כ' אותיות לאחריה וכן הס' של כסא מודדת ס' אותיות לפניה וס' אותיות לאחריה והא' של כסא במקומו וכופל הכסא א"א א"א אמר ומי יעיד שזה האח א' זה אח א' אמר הכ"ף אני אעיד חלקי מדד הכ' של כסא כ' אותיות לאחריה וכפל בא' וחלקו לשני חלקים ונעש' א"ד א"ד והנה שני עדים לשני אחים אמר הא' של כסא תתחברו ותעשו אחד נתחברו א"ד א"ד ונעש' כ"ו הוא שם הוי"ה. ראה והבן כשהכסא שלם גם השם הוי' שלם. וראה מה עשה האותיות הללו שהם הוי"ה מדד הי' של הוי"ה כ"ו אותיות לאחריו וכפל בא' מדד הה' של שם הוי"ה כ"ו אותיות וכפל בא' מדד הו' של הוי"ה כ"ו אותיות לאחריו וכפל בע' וכן הה' אחרון וכפל בא' הרי כאן ד' אותיות מאט"ה שעולי' אדנ"י הרי הכסאות הללו עליהם דין ורחמים וראה והבן שאם תחלוק אותם לאחדי' הוא ה' פעמי' א"ד א"ד א"ד א"ד א"ד ואם תמנה מא' אדנ"י וכן ד' וכן כ' וכן י' ק"ה אותיות יפלו באותיות שעולים ש"ס לומר שהחמש' אחדים הללו שם אחד להם והוא אדנ"י ואם תמנה ד' אותיות מאט"ה כל אות ואות ק"ה לאחוריהם יפלו באותיות כוז"ו והוא עולה ע"ל וכוז"ו הם אותיות שלפני יהו"ה. וראה והבן שהוי"ה וכוז"ו הם אדנ"י בגימטריא. וראה והבן שאם תצרף כוז"ו ואדנ"י עולה ד' פעמים יהו"ה והנה אלו ד' השמות מתגלגלי' באלפא ביתא בעגול עם אדנ"י אדנ"י אדנ"י. ראה עתה והבן אם תצרף הד' שמות של דין וד' שמות של רחמים עולים דין ברחמים שאדנ"י הוא דין ותלויה ביהו"ה שהוא רחמים הראית מגלגול וסיבוב הכסא שהוא כסא דין וכסא רחמים והנה יהו"ה שהוא תפארת הוא כסא החס"ד והעטרה היא כסא של פח"ד והרא' לראות בעיניך שהכסא דין הם הם הלוחות שהרי כסא בא"ת ב"ש לח"ת ולכן חסר ו' לחת. ונקראים נסים נגלים נסים נסתרים שבכח הת"ת נעש' נסים נגלים בנסים של מצרים ובעטרה נסים נסתרים בכל יום. ומה שאין נעשים גם היום נסים נגלים כי נטמא העולם ברוב עונם ואינם ראוים לראות מהפועל שהוא שום פעולה רק ע"י העט' ומלת כ"ס הוא נעלם הש"ן שהרי בנעלם הש"ן כמל' כ' וס' אם תצרף הי' עם הכ' ודע באמת שהנסים הנגלים באים מכח הש' שהיא הבינ' ע"י הת"ת וע"כ אותיות כס נעלמים בש'. ועתה ראה כח הש' שיש לשם' שלש יודין בראש הש' כזה ש וכ' בסוף ואם תרבע הג' יודין עוד הם ש'. וראה והבן מה מעלה המל' בג' יודין הללו שאם תרבע כל יו"ד ויו"ד עולה כל אחד ק' הרי ג' יודי"ן ק' ק' ק' הוצי' י' מק' ראשון שהוא י' שנתרבע וי' מק' שלישי ונשארו ל' ל' ושתי יודי"ן הוצי' מק' האמצעי (יו"ד בראש) שהק' האמצעי יו"ד בראשו וכ' בסופו שהוא יו"ד מלא וע"כ הוצי' מק' האמצעי שני יודי"ן ונשארו' באות הק' פ' צרף מה שהוצאת והם ד' יודי"ן ונעש' מ' צרף אתה ל' ל' פ' מ' עולים ש' הרי איך שנתהפך הש' לעולם הוא ש' וד' אותיות הללו הם מצפ"ץ שמתחלף בא"ת ב"ש יהו"ה: ועתה הראי' איך בא הש' של כס ונכנס בין שני יודי"ן של ש' שהש' יש לה ג' יודי"ן ש וכ' בסופו היו"ד האמצעי מלא הוא שני יודי"ן ואם תמלא השני יודי"ן והכ' שבסוף הוא ס' שבשני יודי"ן מלאים הוא מ' ועם הכ' הוא ס' ונכנס בין שני יודי"ן בין יוד ראשון ובין יוד שלישי שהוא ו"ד והנה הי' הראשון והי' האמצעי עם הכ' שבסוף הוא ס' והיו"ד הג' והו"ד שעולים יו"ל הרי כאן יסו"ד לומר לך הש' שהוא הבינ' יסוד הנסים וכח הבנים הוא הסיקף ונקראים תפלה גאולה גאולה הוא הת"ת תפל' היא העטר'. ודע והבן שע"ז אחז"ל כל הסומך גאול' לתפל' הוא בן עוה"ב ולפעמים נקראת גם היא גאולה כשמסכמ' עם הגואל הוא שנאמר המלאך הגואל אותי שגם העטר' נקר' אז אדם שכן הגואל בגי' אדם הוא יו"ד ה"א וא"ו ה"א והיא החכמי' תקנו תפלות שמתפלל משרע"ה לעבור לא"י ולא קבלם זהו ואתחנן בגי' תפל' ובגי' תקע"ו וכוונתו של משרע"ה לעשות תפל' על כל כח וכח העטר' הנקרא' תפל' ועול' תקע"ו כדי לבקש עליו לקבלו והיא לא בקש' כי לא היה' גזיר' מלמעל' רק הכניסה והניחם ולא קבלה אותם ועתה חסר ו' מגאול' ונשאר הגאל והוא בגי' כוז"ו ובגי' יהו"ה אח"ד ובגי' ע"ל ובגי' ידידי"ה ועוצ"י לגאול' ולישוע'. ונקראי' עולם ועד אם ראית ושמעת שאלת ועד הם סנהדרי גדול' ובכל מקום שסנהדרין יושבי' שם וע"ד עמהם שהרי ע' של ועד מצטייר ע' ז' וד' של ועד אינה מצטיירה והנה ו' ע"ז ד' עולים כ"ו ועוד דע לך שמשם יוצא השטן שהי' הולך ושב ואמר עו"ד זה מדבר וזה בא אך הסוד הגדול הוא שעלם הוא כולל הסיקף שהרי ע"ל עולים מאה ומ' מעלם עולה שש מאות הרי ז' מאות שהוא הסיקף שכל אחד כלול מעשר' וגם על"ם הוא שם מן ויסע ויבא ויט ואם יזכרהו עם אלו שהם מה"ש על"ם לל"ה ס"יט כמשפט' כאשר נאות הם עוצ"י לקפיצת הדרך ראית מה עשה על"ם שמע את קול סיני ולקח את סיני א"ל בני ואיך א"ל ר' דע לך כי על"ם הם שני ע"ע והמלא עי"ן עי"ן עולה ק"ל סיני ונקר' תורה שבכתב ותורה שבע"פ. א"ל ר' דע לך כי בן ח' שני' הייתי כשלקחני אבי מן היד והעלני

והעלני בהר א' והלך ושינב ההר ומצא מערה אחת **והכניסני בפני'** ואמרתי לו אבא מה טיבו של מער' זו **וא"ל בני** שתוק וא"ל שים ידך השמאלית על לבך והיד **ימין** על השמאל ועמוד והתפלל עמי ומיד התחיל בקול **נעים** ואני אחריו זה השער לה' צדיקי' יבואו בו אודך **כי** עניתני ותהי לי לישוע' אבן מאסו הבוני' היתה **לראש** פנה. מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו **זה** היום עשה ה' נגיל' ונשמח' בו אנא ה' הושיע' נא **אנא** ה' הצליח' נא. ולא הספיק לומר ברוך הבא והנה **אדם** אחד בא ונכנס במערה ושם שתי ידיו על כתפי **אבי** ז"ל ואבי ז"ל לא הפסיק תפלתו רק השלי' ההלל **ואח"כ** אמר כי על רחמיך רבי' ה' שמע' ה' סלח' ה' **הקשיב'** ועש' אל תאחר למענך ה' כי שמך נק' על **עירך** ועל עמך ואמר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי **לפניך** ה' צורי וגואלי ועשה ג' פסיעות ואני לא זזתי **ממקומי** רק עמדתי ברעדה וברתת ומיד פתח פיו ואמר **לאותו** שתופס אותו בכתיפיו אין שלום לעירך ומיד **ענה** לו אתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום. **וא"ל** אבי ז"ל מאין באת ואמר לו תור' שבעל פה שלחני **אליך** לראות מה טיבך במקום הזה ואמר לי לך ואמור **לו** אם רצונו להכיר הנער הזה בזו המער' ואני אלך **לי** וכאשר שמעתי הדברי' האלו' נרתעתי והרימותי קולי **לא** אשאר יחידי במערה הזאת ומיד לקחני אותו אדם **והוליכני** מן המער' והכה ברגלו את ההר ונזדעזע ההר **ומיד** נרתעתי ונמסרתי בידו והתחיל לעלות ברום השמים **ואני** אחז ממנו ומיד שמעתי קול אומר ילוד אשה מה **טיבו** במרום ומיד שמעתי קול אחר הניחוהו לעלות כי **בן** קנה מסרתי הוא וזקנו במערה מקומו ומיד עמד שם **המלאך** ונטל רשות להעלותי עמו ובעמידתי שם שמעתי **קול** אומר קק"ק ה' צבאות ומיד נתחזקתי ואמרתי **למלאך** אל תעלני יותר והרגשתי באותה שעה שנתפרקו **כל** אברי ואמר לי המלאך לא תירא ולא תחת ומיד **ראיתי** מלאך אחר שבא ולקחני עם המלאך ההוא והעלני **עוד** מעט. עד ששמעתי אומרי' הנה ילוד אשה בא **אלינו** באו ונרמסנו ונשליכנו ומיד שמעתי קול אחר **הניחוהו** כי בן קנה עבדי הוא וזקנו מקומו במערה **ומיד** ראיתי אור גדול שירד אלי וקירון אור פני גדול **מאוד** ומיד אמרו לי המלאכי' בואו ונחזור למער' וירדנו **ומצאנו** את אבי ז"ל עומד בתפל' עטוף בטליתו ותפילין **בראשו** ובזרועו וכשרא' אותי בקירון אור פני לקחני **ונשקני** ואמר ראה ריח בני כריח השדה אשר ברכו ה' **והמלאכי'** הלכו להם. וישבנו שם במער' מ' יום ולא **נחשבו** כל הימי' ההם כ"א כיום א' ועל אותן הימי' **שמחתי** שמח' גדול' כי שאלוני הקב"ה ע"י מלאך **והשיבותי** לו וזקני אביך נרתע ממני עד שאמר ראה **קירון** בן בני בקירון פני משה והנה מה ששאלוני הנ'

לוה לנו מה הוא תור' א"ל תור' שבע"פ ומיד **אמרתי** תור' הרי כאן תרי"א מצות ואנכי ולא יהי' לך **מפי** הגבור' שמענו וכולם נקראי' תור' שבכתב ומתבארים מהמדי' הנקראת פ"ה. לא שהמדי' ההוא השיג' בהם אלא ע"י מתבארי' כ"א וא' כי משיגים לא מלמעל' והיא משגת לכולא מתיבתא והנה התור' יש לה אול"ם ופת"ח ורגליה פת"ח ולר"י והנה נכתרו ה' אלהי' שני כתרי' ה' תור' שבכתב אלהי' תור' שבעל פה שכן פת"ח אל"ם לר"י פת"ח עולים כתר כתר ה' אלהים ותרצ' לדעת מהו לבושו של ביני חכמ' עלא' הנק' תור' קדומ' ומהו לבושו של תור' שבע"פ תור' שבכתב שכן תור' מתגלגל בעיגול אלפא ביתא באותיות לב"ם זהו הביני' לבם חכמ' עלא' וחכמ' תתא' לבם ת"ת ועוד כתיב עקב אשר שמע אברהם בקולי ומהו עקב תור' ושמע אברה' לקיים התור' שכן תור' באת בר גק דץ הף וע זס חנ טמ יל כת עולה חלופו עק"ב ועוד תרצ' לדעת קצו של עולם הוא התור' שבע"פ שכן תור' בא"ל ב"ת אל בת גש דר הק וץ זף חע טס ינ כמ עולה קצ"ו תהו ויקצו מפני בני ישראל קצו בחייהם שהוא חייהם של ישראל והנה קצו של עולם פ"ה מהו הוא פה של ה' שכן פ"ה מלעייל יו"ד ה"א וי"ו ה"א שפי' מלעייל כ"י וה' מלעייל י"ד ורא' והבן איך פ"ה ה"י עולים י"ד אלהים לומר לך תור' שבע"פ הוא יד הפחד ונק' אם לבנה ואם שחורה אם ראית מימיך שחורה בתוך לבנה א"ל בני לבנה נכללת בחשבון שחורה א"ל כל כך אוהב האור שהוא לבן שהלך שחור' ונסתר' בתוך לבנ' ונתלבני וברוב בשבת הלא תרא' שנסתר לבנ' היא שחור' למ"ד בית נו"ן ה"י וא' יתר לומר לך כששחורה נטמנה בתוך לבני שניה' אחד ולא ידענו מהו השחור' וצועקת מתוך הלבני' אנכי אדני שכן אותי' שניות של לבנה הוא אדני' וא' לומר לך אנכי אדני ושמעת ר' מהו שחור' אני ונאוה מאחר שהיא שחור' איך הוא נאוה אלא הכי הוא בזמן שהיא נסתרת בלבנה היא נאוה וזהו שחורה בת לבנה שכן אם בא"ת ב"ש בת ונקראי' **פנים** **ואחור** א"ל ר' מהו אחור א"ל אחור היא השערי' הנקראת פלא **קטן** א"ל וזה הפלא הנקראת אחור אינו נעשה פנים א"ל **בני** כשהיא פלא היא אחור וכשמתהפך הפלא לאלף אז הוא פנים א"ל ר' ואיך נעשה האלף פנים א"ל בזה איני יודע. א"ל ר' דע לך שנסתר פנים הוא אלף פ"ה נו"ן יו"ד מ"ם א"ל ר' ולא ראית מה עשה רבה בר נחמני **בנא** האלף שבתוך הפני' השיב הפני' אחור וקרא ק"ף שהוא הפני' והוא יהו"ה. והחזיר הפנים במקומו וגופ' דעובד' הכי הוי אמרו לי' לקיסר אית גברא ביהודאי דקא מבטל אלפא גברי לכל שתא מכרגא דמלכא שמע רבה בר נחמני וקם וערק לבבל שלח גונדא דרומאי אבתרי' אשכחיה דהוי אכיל ויהבו לי' תרי כסא שתה דלייה לתכא **מקמי**

והדר

והדר פרצופי' לאחורי' אמר אהדורי לי' הכא אהדרו לי' שהה חד כשא הדר פרצופי' לקמי' א"ל ידענא בכון שאפי' זעירא שבכון מחייא מחייא. אבל מה נעבד מהרמנא דמלכא א"ל לכו ואמריתו דלא אשכחתין יתיה ואזלי ואמרי לי'. אזל איהו וקא ערק לאתר חד והוי תמן אגמא הוי קא גריס כולה יומא יומא חד הוי קא מיפלגי במתיבתא דרקיע אי בהרת קדמה לשער לבן טמא שער לבן קודם לבהרת טהור ספק מאי הקב"ה אמר טהור וכולהו מתיבתא אמרו טמא אמרו מאן מוכח א"ל הקב"ה ייתי רבה בר נחמני שהוא בקי באהלות דהכן רבה בר נחמני אומר אני יחיד באהלות. אזל מלאך המות ליטול נפשי' לא יכיל לי' משום דלא הוי פסיק פומי' מגירסא א"ל לפניו רבש"ע לא דיין לצדיקי' שמזומני' לחיי עוה"ב אלא שמבטלין גזירתך א"ל הקב"ה זיל בההוא שעתא הוכל לי'. אזל אידמי' לי כגינדא דרומאי ולא הוי יכיל למגרס בחורייתי והי' מבקש נפשו למות פסק פומי' נח נפשי' אמר טהור יצאתי' בת קול ואמרי' אשריך רבה ב"נ שגופך טהור ויצאתה נשמתך בטהרה נפל פתקא מרקיע רבה ב"נ נתבקש בישיב' של מעל' הוי קא מטרחי רבנן אבתרי' יומא חד קריבו לאגמא והוו תמן הרי גוזלי דהוי מרחפי תמן על אגמא א"ל רבנן כ"י כמשל' ליונה שנא' כנפי יונה וגו' שמא תמן הוא בדקוהו ואשכחיהו ספדוהו שבעה יומין בעי למקבריה יצאתי' בת קול ואמר כל הפורש יהא בנידוי ספדוהו שבעה יומין אחרינן נפל פתקא עוד מרקיע כל הפורש יהא בנדוי ספדו יתי' למד יום נפל פתקא לכו לביתכם לשלום ואם הדבר כמו שנראה יתמה השמים ממעל והארץ מתחת תהן קולם מאחר שרבה ב"נ הי' כל כך גדול למה לא הכה את גינדא דרומאי בשבורי' ויקום ויברח ועוד כדי להוכיח את הלכה ימות זה השני ועוד אין המכריע גדול מהכיהם ואיך יכריע. ולמה לא שאל הקב"ה הוכח' מלמעל' ועוד מי יאמין שמתיבתא דרקיע חולקין עם הקב"ה והקב"ה אומר טהור והם חולקים ואומרי' טמא הרוא' דבר זה איך יאמין לדברי האגדה הזאת ועוד היתכן להיות כזה שנעלם מהב"ה שלא יוכל המלאך לקחת אותו ולמה שלחו ובפעם השני דאדמי לי' כגונדא דרומאי ופסק פומי' מגירסא א"כ ידמה לו בפעם הראשון ולא יצער המלאך פעמיים ועוד שאפי' יאמר טהור וכי גדול הוא מהקב"ה יאמרו במתיבתא דרקיע גם זה אינו אומר האמת ומה על קב"ה חלקו על רבה ב"נ לא כ"ש. ועדיין אינו ראי' בדבר ועוד רבנן דבדקו ואשכחוני' וספדוהו ז' ואחר ז' יצאה בת קול ואמרה כל הפורש ממנו יהא בנדוי למה עונש הפורש בנדוי וכשספדו אותו עוד ז' ימים למה לא יצאה ב"ק. אבל אומר נפל פתקא מרקיע עד שספדוהו ל' יום נפל עוד פתקא לכו לביתכם לשלום הייך לבי האמין שכל

אלו הדברים ריק הם חלילה וחלילה. אבל שים אזניך בהקשב' ושמע לך ודע לך שאין ישיב' למט' שאין כנגד' למעל' וכ"א מבני הישיב' יש לו למעל' כח ושל כנגדו ואם אלף ישיבות למטה כנגדם אלף ישיבות למעל' ומה שלומדים למטה הוא הוא שלומדים למעל' כי תור' אחד להם. וכל אלו החכמים והאמוראים שמה ותלמידי' ותלמידי תלמידיהם כולם היו במעמד הר סיני במעמד כל ישראל וקודם מתן תור' כולם היו למעל' והרבה פעמים עברה תורה על פיהם. וראה באמת כשעלה מרע"ה למרום מלאו לר' עקיבא ותלמידיו עמו וזה הי' קודם מתן תור' ואומר לך דבר גדול כשעל' משרע"ה למרום בא לילה וכוחה של בנות ללפחד ובקשו את נחלת אביהם בא"י בעד הבנות ונשאו ונתנו שם ואמר להם הקב"ה את הדין וכאשר הי' הדבר למעל' כן הי' הדבר למטה ולא שמשה הי' שואל אלא תלמד' מה שהי' למעל' כי כולי הי' כתוב וכן המגדף והטמאים ומקושש וכיוצא בהם ודע כי בזמן דקא עסיק מלמט' קא עיסק כח שלמעל' כנגדו ועל אותו ענין ממש ולפעמי' הנפש ולילה וכח' למעל' ופעמים הנפש למטה בלבוש הגוף והכח למעל' ודע מה שעש' רבה ב"נ עשה בחכמ' גדול' כי אמר אם ילכו הפנים לאחור ודאי אינו רוצה השם יתברך להמסר אותי בידם ומשום כך ישמעו לקולי כי שלום למעל' שהפני' לאחור ואם לאו רוצ' השם במסירתי ואמסר ולא אבטל גזירתו ומה ששהה פעמיים ולקחו גם השולחן מלפניו כיון להעלות השולחן בפנים ע"י אלון ולהוריד הפנים באחור הוא השולחן וכיון לעורר בכח האלף שהוא הפנים. וכראות הדבר שאינו רוצה הש"י להמסר בידם החזיר השולחן במקומו ושתה פיגם א' שיצא כ"א במקומו וישאר השלום לבדו בבית וכן הי' הדבר שכל מה שהי' אמר להמבקשים עשו רצונו ומה שברח מהם שלא סמך על זכותו פן ינכו מזכויותיו ומה שהלך באגם כוונתו להיות סביב הבית ברחמים ובקי גדול הי' בסתרי אלהינו ובהיא שעתא דקא עסקי למעל' הכיתות היו עוסקים מלמט' והיו אומרי' הישיב' שלמטה על הספק הזה טמא וכן היו לומדים הישיב' שלמעל' שכנגד הישיב' של רבה בר נחמני והאמת רבה ב"נ הי' גורם בההוא שעתא ממש על אותו הספק טהור וכחו ולילו שלו למעל' הי' גורם גם כן טהור התחילו בני הישיב' לחלוק עמו ואמרו טמא א"ל הקב"ה הכי הוא כדי רב"נ וטהור וספק טומא' לקילא ואמרו לקב"ה מאן מוכח לא שהיו צריכין מוכיח חלילה. אלא אמרו מי הוא למט' בעולם השפל שכנגד זה הלל והכח ומוכיח לומר טהור. ואמר להם רבה ב"נ הוא שהוא בקי באהלות ובסוד הטומא' ויודע האמת ויצא ויתחבר עם לילו וכוחו כי אין הדין כותן שילטער שלא תדע שלא אמר יצוא ויוכיח אלא אמר יבא כי כפסק הדין

עליו והאי מלאכא דשלח קוב"ה לאו שם הוא אליל' רק כוחו ורצונו להדבק בו ולהעלות שכינה בעהר' הלא תדע כשעל' משה וא' טהור ואלולי שהי' נדבק בכוחו ורצונו לא הי' אומר טהור כי שם מטמא ומה שלא לקחו בפעם א' כי רצה קב"ה להראות במתיבתא דרקיע שכרו ומעלתו וכשהלך משה עם הכה אמר טהור וזהו ב"ק שאמר אפריך רבה בר נחמני שילא' כשמהך בעהר' שהי' שלם בכל התור' שאף בזו הספק עמד על האמת והפתקא שנפל מרקיע היא היא ב"ק ועל שהוציא הדברי' המפורשים בהבדל קראה פתקא ומה שאמר שהי' כתוב בה ר"ל שהכרז' הזו באה בב"ק מתורה שבכתב ומה שהספידו ז' ימים שכן כשיאסף צדיק מספידין אותו שבת ימי בראשית שכן הדין כי בהיות הצדיק בעולם השפל מתוך מעשיו הטהורים כל שבת ימי בראשית במילויים זהו הצדיק אבד למטה אבד גם למעל' ואז ואין איש שם על לב. ומה שאמר כל המורם יהא בנדוי דע לך ר' בהיות הנפש הצדיק עול' למעל' כל שבת ימי בראשית באים להקבילו ואז יום הז' אשר שם הנפש היא שוכנת הוא במלואו וע"כ הדין נותן להיותו עם הגוף שהוא כלי הנפש ז' יום שכן משכן הצדיקים מתחדש ז' יום ואם יניחו הגוף ויסתלקו הנה שגרמו הסתלקות גם למעל' ואחר למד אמר לכו לבתיכ' לשלום הכוונ' בהתחברות הצדיק בישיב' שלמעל' השלום בבית ונקראים חלב ויין ר' ראית איך נגרר החלב מן הלחם א"ל בני ידעתי שחלב הוא בן הלחם א"ל ר' חלב עם הלחם נאכל ועם הבשר אינו נאכל. וראה והבן החכמ"ה הוא לח"ם בגי' תורה רשומה תורה קדומה וחלב כערך ועלה בלחם שכן הוא עולה לחם ח"ל חל"ב. כתיב לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב וכתיב אמת קנה ואל תמכור ומכאן מלאו התיר' למכור התור' והנה שכחו שלא להמיך על פני המים שהכוונ' למוד בחנם כדי להוריד התור' בלחם שהוא חכמת אלהים על פני המים שהיא כ"י ונתעוררו חז"ל להרמיז ולומר מה אני בחנם אף אתם בחנם ולמה לא יפרשו מלת קנה כענין קונה שמים וארץ והראי' דכתיב ואל תמכור והנה שכחו קבלת התור' שהית' קבלת' על ידי עשר קולות וקיום ישראל וקיום העולם מסבת התור' ואם זה מאבד התור' וממעט' מלד שהוא נוטל שכר א"כ הוא מאבד חיי העולם וממעט השפע מהיתים העליונים ישפוט השם על לוקחי השכר אנא ימלאו ימים העליונים שכר ליתן כדי שיבא להם השפע מתור' העליונ' כפי התעוררת שעוש' ומרא' במעשיו המכוערי' ורעים ויאה שכרו בהספדו ולעקתם לעקת חנם וכפש' תועבה לפני השם ועכ"פ סובר זה שעוזב אלהים את הארץ למקריים ורוצה למכור תורתו ולהתפרנס ממנו ולא זכר והשתמש בתגא חלף ולמה לא אמר ודאשתמש

בתגא ימות אלא חל"ף אותיות פל"א כי לקח התורה לעצמו ומוכרה כרצונו ומשתמש' לה ושכח דברי חכמינו ז"ל ואל תעשה קרדום לחתוך לאכול מהם וכפי מעשיה' הרעים יבושו בושת נרא' שלא למדו תור' לאהבת אלהינו כדכתיב ואהבת את ייי אלהיך וכתיב ולמדתם אותם את בניכם רק להתהדר ולהתגאות על ההמון ולומר אני רב"י והוא רע בעיני ייי. שאם הי' ר' אמיתי כענין ירו"ב בארץ הי' הולך אחרי קצרי יד ואחרי היתומים לקרבם וללמדם ולהדריכם בדרך הש"י וכמה אנשים ויתומים נפסדים מסבת' של זה והם כלים מוכרי' ועוזבי' ממנו אלא שקצרי ידם מלד עניות וזה מאבד התור' מהם על שאין להם מה ליתן יש זוע השם עליו לרעה מה לו ביתרונו ואדרבא כאשר יוסיפו לו שכר אז הוא מתפאר לומר שהוא הרב הגדול בישראל. ואינו יודע שהוסיף על חטאתו פשע ומי גרם להם כל זה מיעוט השגתם וחסרון ידיעתם שממלאים כריסם בשר ויין הוא התלמוד ואח"כ אינם מבקשים רופא להראות להם הדרך להשכל המאכל במעיהם אבל הם אומרים עד כאן עקר המאכל הז"ה ומיד מתחילים בקולות וברקים שמעו הדיוטים מעלתינו והקשיבו נשים למודינו ודעו שאנחנו רבנים בקהילתינו ומניחים הבשר בלא עיכול ושב לבואה והבוע' העל' למחים ואז נוטים לכאן ולכאן ואינם יודעים מה לעשות כי נחסר האמת מהם וראה ר' למען קדוש ישראל איך הולכים בחשך והכסיל בחשך הולך ואומרים שלא חייב' התור' רק ללמוד את בניו שנאמר ולמדתם אותם את בניכם ואם כזה אראה להם היתר היותר גדול מזה להשפיע את הבריות ולאבד נפשם שהרי כתיב והודעתם לבניך ולבני בניך ואין הציווי אלא לבניו ולבני בניו דאם"ר שהציווי גם לעצמה א"כ ישמיענו בעצמא וכ"ש בבניו ויתן לי ג"כ שכר ואראה לו היתר א' כרצונו הרע שנאמר ולמדתם אותם את בניכם וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך וסמוך לו למען ירבו ימיכם וימי בניכם והנה בניכם דוקא שכן נראה שאדם מקפיד ברבוי ימיהם של בנים ובזה הכתוב מדבר אבל אינו כן האמת שהרי כתיב ושננתם לבניך והניא בברייתא אלו תלמידך ואל יקשה בעינך שבכ"מ התלמידים קרוים בנים דכתיב בנים אתם לה' אלהיכם וכתיב ויצאו בני הנביאים ולא היו אלא תלמידי' וראה ולמד מחזקיהו המלך שלימד תור' לישראל וקראם בנים דכתיב ועתה אתם בני אל תשלו וכן הוא אומר ויגשו בני הנביאי' אל אלישע וכי בני הנביאים היו אלא תלמידי הנביאים היו מ"מ זה האמת שמלו' בבניו יותר מאשר בני אדם ולמה לא יחוש מאה היתומים וקצרי יד הללו הם בניו ומרחיקן מעול מלכות שמים היו להם ליקח סדר ומוסר מהשמש' משה קבל תור' מסיני ומסר' ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים ונביאים מסרוה

לאנשי

לאנשי כש"ג והכל בחנם כי האיך היו יכולים לשנות סדר ודרך ה' ואחר שהוא ת"ח ולומד תורה ופותח פיו לבלוע דם חבירו על לא חמס בכפו א"כ למה לא יעיין במעשה דר"א בן הורקנוס שנעשה בן כ"ח שנים ועלה אצל ר"י בן זכאי לירושלים ובפעם ראשונה לא הכירו שהיה כלי מוכן ובפעם שניה הכירו והושיבו לפניו ונשקו רחמי' עליו ונעשה גדול בתורה ואלו היה מבקש ממנו שכר היה מפסיד כל הטובה ההוא כי לקח טוב נתתי לכם תורתי. וראה והבן שכן האמת שהרי אמרו באגד' כשעלה משה לרקיע ראה את ר"א בן הורקנוס ואמר יהי רצון שיצא זה מחלצי וזהו ושם הא' אליעזר ואתה הרב הגדול בהמון שוטה שאתה נוטל פרס כפסק בלימוד בניהם אנה היה עליות משה בהר קודם קריאת השם שאמר ושם האחד אליעזר ושלא אפילו מנבואת השכנה קודם זה הקריאה ושם האחד ואם לאו שאינו יודע האמת אתה המתפאר בלימודך ומחריב עליונים ותחתוני' בשכרך מה תוכל לדעת והאמת הוא כי משה עלה לרקיע ג"פ פעם אחת כשנהרג ופעם השני שנזקק ונטהר לגמרי ופעם ג' שאמר לו אל תוסף דבר אלי ופעם ב' שירד בעבור לבא בעולם השפל להוצי' את ישראל ממצרי' אז ראה את אליעזר וידע באמת שיתחייב בפריה ורבי' ואמר יהי רצון מלפניך שיצא זה מחלצי זהו ושם האחד אליעזר וגם את ר"ע ראה שאם היו מבקשים ליתן להם שכר לא היה זוכה במה שזכה וראה שגם זה עבר כל התורה כולה מפיהו והיה כלי מוכן אבל אתה הרב הגדול שאתה מתפאר בתורתך שאינו שלך ואתה גוזל הבריות שמע שכרך אשר מוכן לך מששת ימי בראשית ודע באמת כי לא יקבלוך אחרי אשר מכרתם מתנתם שכר' וממתנ' כאליאל ובעשר' מאמרות ניתנ' התור' לישראל ובעשר' נברא העולם ויכריזו עליך י' הכרזות. הכרזה א' כל אוכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות. הכרז' ב' יעלו שמים ירדו תהומות. הכרזה ג' נפשם ברעה תתמוגג. הכרזה ד' יחוגו וינועו כשיכור. הכרזה ה' וכל חכמתם תתבלע. הכרזה ו' ויתעם בתהו לא דרך. הכרזה ז' ותבער אש בעדתם. הכרזה ח' להבה תלהט רשעים. הכרזה ט' וימאסו בארץ חמדה ולא האמינו לדברו. הכרז' י' וירגנו באהליהם לא שמעו בקול ה' אז ענה ק"ס ותכ"י וכיעו"ר שושבינו ולילי"ת בקול גדול וחזק וישא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים סורו סורו טמא קראו למו ואחר כל הצרו' הזאת מה תהנו מאותו השכר ומה תועלת מאותו הגאו'. וראה ר' והבן מה גרמו לוקחי השכר ראו חז"ל שהתור' מתחללת ונחסרת מצד שאין להם לפרוע ועשו תיקון שיקחו שכר בטלה כי אחז"ל מוטב שיפסדו אלו ממה שתפסד כל התור' כי רבו היתומים קצרי יד ועשירים מושפעי' ואלה הולכי' ועשירים והתור' צועקת ולא זה דוקא שראו שאין תקנ' ללמוד בלא שכר והיחיד הולך ומתבטל מהיתומים וקצרי היד עד שהתירו לומר אפילו לא קרא אלא פעם א' ביום שמע ישראל יצא ידי חובת והגית וכו'. ראה השם וישפוט המקלקל הצינורות והגורם כל זה וישער בדעתו שקבץ הון לאין סוף אחרי הניחו לאחרי' והוא הולך לאבדון מה תועלת לו ועל כל הדברי' האמורי' בתור' מוסיף חומש וכאן שבעתיים בז' קולות כיתנ' תור' וכל זה הוא בעבור שאינו יודע עיקר התור' היא חכמ' אמיתית להדבק בהם ולחשוק בהם ולהדבק באלהיו ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום שאלו הי' יודע זה באמת הי' הולך אחר הבטלני' היושבים בשוקא והי' ממשיכם בדברי' טובים ויושיעם מיד שונא ויגאלם מיד אויב ויושיבם בביתו ויקרבם בגבורת ה' וישמיע להם כל תהלתו זוכ' ומזכה ולא ימצא תואנה לומר שכר בטילה אני לוקח כי לא בדין התירוהו ותיקון רחוק הוא ויבטח בשם ה' וישען באלהיו ואז ישמע שכרו הטוב בבואו לעוה"ב קורא ואומר פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה יה: הכרז' א' אומר יוסף ה' עליכם עליכם ועל בניכם. הכרז' ב' אומר ברוכים אתם לה' עוש' שמים וארץ. הכרזה ג' אומר על כן ירים ראש. הכרזה ד' אומר ברוך הבא בשם ה'. הכרזה ה' אומר חנון ה' וצדיק ואלהינו מרחם. הכרזה ו' אומר שובי נפשי למנוחייכי. הכרזה ז' אומר קול רנה וישוע' באהלי צדיקים. הכרזה ח' אומר ואנחנו נברך יה מעת' ועד עולם. הכרזה ט' אומר זה השער לה' צדיקים יבואו בו. הכרזה היו"ד אומר מאת ה' היתה זאת אז אומרים פנו מקום לצדיק להדבק בצלו וכחו ולספר שבחי אלהיו אז עונה ואומר לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה:

וראה והבן מה גרם לו זה שעשה והרבין תור' בישראל שלא בשכר כמשפט אלהיו אבל בני שמע גם אתה והקשב מה אמר לי אבי ז"ל חל"ב הוא תור' שנכתב ונקראים שמים יו"ן הוא תורה שבע"פ ונקראים ארץ ונקרא אדנ"י ועל אלו אמר משה האזינו השמי' ואדבר' ותשמע הארץ אמרי פי ואמר דיבור לשמים שהוא רחמים ואמירה לארץ שהיא דין ושב ואמר יערוף כמטר לקחי שהכווני' כמטר לקחי כמו שאני מוריד המטר בעתו ובזמנו בחנם שלא בשכר כמו כן אתם תורידו לקחי היינו דברי בלא שכר ואם לאו יערוף כמטר לקחי שהתורי' שנכתב יהרוג ויחתוך הרב הגדול הנוטל שכר משרשו ומעקרו ויסובו בניו להיותם יתומים ויבקשו ולא ימצאו מנוח כי אתה גרמת להם ואין יערוף אלא הריג' כענין וערפו שם את העגל' בנחל ואם לא יקח שכר וילך אחר היתומים וקצרי יד להביאם בביתו ולהרגילם **בתור'** אז תזל כטל אמרתי ותור' שבע"פ מחבקו **ומנשקו ומושיבו**

ומושיבו **במתיבתא** דרקיעא ונהנה מזיו השכינ' ומעל שעליון ואפילו עבד עבודה זרה נמחל לו שכן מתקן מה שקלקל. וראה בני מה גרם הנוטל שכר ששנו חז"ל להתפלל ולבקש רחמים על לומדי תינוקות שיענו כדי ליטול שכר ללמוד כי העשירים מתגאים בעשרם ואינם מביטי' בדרכי השם כלל רק אומרים לנו הכסף והזהב וספק הוא לי הכסף ולי הזהב ואינם זוכרים האמורי' שהכסף והזהב והתורי' כולה לשם יתברך וגם עושים עצמן שכחו שהתורי' ניתנה בז' קולות ע"י קול אחד הוא אדנ"י המיחלת ומקוה מתי יעשו בניה טהרי' בית ע"י מעשיהם הטובים ומתי יגיע הבל פיהם בפיות שכנגדם שאם ילמדו שלא בשכר כל הפיות שכנגדם לומדים עמהם והנה עולה הבל פיהם בשמים. ואם נוטלים שכר ומקלקלים דרכי השם אז אדנ"י שמי' סרסור והעד בהר סיני אומר ארור אתה בבואך בעולם השפל וארור אתה בצאתך ומחרימו בה' קולות הם ה' חומשי תורי' ואמרו לו בחרם שמו בחרם גופו בחרם ממונו בחרם מה שנשא ונתן כי הכל הי' שלא באמונ' בחרם גם שכניו אוי לרשע אוי לשכנו ואם תרצה לדעת האמת שהרי השלימו חומשי תורה באותיות ס"ת ור"ת של החומשים ירחו. סיני. מעיהם. במצרים. ישראל. העולים חר"ם ואם אינו נוטל שכר ומרבץ תורי' בישראל אז היין והחלב שהם העדים אומרים פה אחד. ויתן לך האלהים (ברכה) מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש ואח"כ החלב אומר לו הנני נותן לו את בריתי שלום. היין אומר וידגו לרוב בקרב הארץ. והחלב אומר **מאל אביך** ויעזרך היין אומר ואת שדי ויברכך ומושיבים אותו עם כוחו וצלו ונהנה מזיו השכינ' כאשר עשה כן יעשה לו. שלא בשכר לימד לומד גם הוא שלא בשכר א"ל ר' והלומד בשכר לא די שמטמא עצמו אלא שגורם אף טומאה בכוחות שלמעלה ואחרי שהם ת"ח ותופשים עצמם שהם חכמים ויודעים ואדרבא הם הריקים והחסירים א"כ למה לא יראו ולא יבינו וישכילו כמה הזהירנו התורי' מן הטומאות וכמה הרחקות עשו חז"ל בטומאות ולמה פשט את טלפיו לומר ראו שאני טהור והוא טמא ומראה עצמו לומר זה אסור וזה מותר זה יש לו ס' לבטל וזה אינו זה טהור וזה טמא והוא אינו יודע שנפשו בגופו ובניהם טמאים אם ראית ר' מימיך שהטמא מטהר ואוי לו למי שיהני' מהוראותיו כי אין מספיקים בידו מלמעל' להורות כדין כי הוא לבדו דן וצלו וכוחו אין עמו. ושמע ר' איך התורי' מטהרת הפה והוא מטמא שהתורי' אמרה תנור וכירים יותץ להסתלק הטומא' והוא בכאן טמא ואשתו הרבנית נדה ומטמא' כי טמא' היא ואופה בה וי לאותה הרבנית שהרי הוא מביא הדמים דמי הבריות ומכניס בחיקה והיא שוחקת ומעיילת עמהם ושואלת מאין באו לך ומשיב לה התלמידי' הביאם ומיד אומרת לו הרבה עליהם' כי מועטי' הם ודי להם שאתה עושה אותם רבני' ונשותיה' רבנית ויקחו מעלתך עד ששומע זה ומוציאם מבית מדרשו בשמעו שיפסיד מעלתו וקריאת שמו ר' ואלו העניים מה יעשו מי שידו משגת מוסיף לו ומי שאין לו מפסיד אף מה שנתן שיום תעזבנו יומים אעזבך ראה יי' והכריתהו מן העולם הזה כמו שהוא מוכרת מעוה"ב. א"ל בני כה יחייך האל וישמרך אם שמעת מאביך ז"ל שום דבר בזה תנור וכירים יותץ אמור א"ל ר' אם יעזרנו השם ונלך במקומו אז תשמע כל כך סודות וביאורים מסתרי תורי' עד שתתמה ותאמר ברוך שנתן תור' לעמו ישראל. א"ל בני אל תאמר לכשאפנ' אשנה שמא לא תפנה ח"ו ואמור כאן מעט כי חביבה מצוה בשעתה ושם תאמר הרבה. א"ל א"כ אומר מעט ולא כל הצורך ואומר תחל' הסדר בלי שום שינוי ואח"כ אומר כפי מה שאמר אבי ז"ל כי השכינ' עמו שכן הוא ואלו אומרים והשכינ' אומרת לו אמור ודע שהדברי' רבו להוציא הטומא' והסוד הוא מעט וכל הדברים מתיישבין מצד הסוד ואומר תנור של עכנאי כאן ושאר התנורי' במקומ' בע"ה. תנור שחתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר"א מטהר וחכמי' מטמאין וזהו תנור של עכנאי פירוש חתכו חוליות לרחבו כעין חותך שפופרת של קנה ונתן חול בין חוליא לחוליא ואח"כ עשה לו טפיל' מלמעל' ולא הרחיק את הטפיל' אלא מניח בטיט כשאר התנורי'. פירוש אחר שהיו עושי' התנורי' היו מדבקי' טיט סביבותיו לעבות את כתליו שיחזיק חומו והוא קרויה טפילה והרי הוא כך שאם הרחיק ממנו הטפיל' ונתן חול או צרור בנתים בזה אמרו הנדה והטהור' אופות בו והוא טהור וזה התנור של עכנאי לא הרחיק את הטפיל' אלא הדביק בטיט ומטהר ר"א דמדמי' לי' להיות שהרחיק את הטפילה ונתן חול בנתי' שהוא טהור וכאן אע"פ שלא הרחיק דינו כהרחיק והטעם הואיל ויש חול בנתיים בין הסדקים כשבור דמי ואין שם כלי עליו ואינו מקבל טומאה. וחכמי' מטמאי' כי אומרי' אלו הי' טפילה מרוחקת מן התנור ע"י חול וצרור שפיר קא אמרת השתא שהטפיל' מדובקי' בתנור אע"פ שיש חול בין חוליא לחוליא אפ"ה הטפיל' עושהו כלי אחד והחול נדבק ונעשה גוף אחד וכשיסיקנו לאפות בו סופגנין אז נחשב כלי לקבל טומא' והדין הוא כך שכל תנור שלא נגמרה מלאכתו אין שם כלי עליו וכשיסיקנו ואח"כ נתן הטפילי' יש בזה מחלוקת חד אמר הואיל והסיקו עשאו כלי והטפילי' אינו מעכב עליו וח"א אם הסיקו ואח"כ נתן הטפילי' הואיל וצריך הוא היסק אחר בעבור הטפיל' א"כ לא נגמרי' מלאכתו והסופגנין הוא פת העשוי כמו הספוג ועכנאי פי' הקיפוהו את ר' אליעזר דברים כעכנאי זו וטמאוהו. עכנא נחש שדרכו לעשות עיגול להשכים זנבו לתוך פיו.

ור"א

ר"א יחיד וחכמים רבים וסבר הי' ר"א שהאמת עמו ולא הי' לו סיוע כי כולם כנגדו אחר הרוב ואמר ר"א א"כ אמת השמים תוכיח ושבה לאחור גער בו ר' יהושע וחזר בו. חרוב יוכיח כותלי בית המדרש יוכיחו מן השמים יוכיחו עד שיצאה בת קול ואמר הלכה כר' אליעזר לסוף אשכח אליהו ז"ל ואמרו לי' במאי קא עסיק קב"ה וא"ל בתנור של עכנאי מאי קאמר קב"ה נצחוני בני. עמדו וברכוהו ולקי' השלים מכל התבואה שבעול' ואפי' פת בתנור ובצק בעריב' הכל נחסר שליש ואח"כ כפגי' ספינתו של רבן גמליאל בים וקם נחשול שבים לטובעו עד שעמד בתפל' ונח הים מזעפו ושב לביתו ונפל ר"א על פניו ונח נפשי' של רבן גמליאל. דביתהו של ר"א אחותו של ר' גמליאל היתה והית' שומרתו מליפול על פניו כל ימי נדויו יומא חד אתי עני לבקש מזון קדמה אשתו של ר"א לתת לו מזון ובאה ומצאה את ר"א נופל על פניו והרימ' קולה הרגת את אחי ואמר לה ר"א מהיכן זה אמרה לו כך מקובלני אם כל השערי' ננעלו שער האונאה לא ננעל אדהכי והכי שמעה קול שיפורא דקא אתי מבית אבוה דקא מית ר"ג ומהם ואילך בכל מקום שדבר ר"א אין הלכה כמותו גם קבלו כל הטהרות שטיהר ר"א באותו היום ושרפום עד כאן שמע אדוני דברי ואמרי חכמי' הקשיני קב"ה אמר כל אשר יבא באש תעבירו באש ואשר יבא במים תעבירו במים וכלי חרש ישבר והתנור והכירים יותץ ולמה יותץ יעבירו באש ויוטהר שאין מלאכתו רק באש ואתם חכמים איכה נחמתכם באמת הגם שאמרתם התורה חסה על ממון ישראל ואם כדבריכם עני שאין לו אלא תנור אחד וממנו מתפרנס ונטמא בפרץ ישרף וילבן באש ויטהר ולמה יותץ א"א בשלמא שאינו יכול להעבירו באש כגון כלי עץ שפיר אלא מאי שיכול להעבירו באש ילבנו באש ולמה יותץ ואיכה ימלא העני זהב לעשות אחר ולמה תגרמו הכחש' בדבריכם שהשומע דבריכם שהתור' חסה על ממון ישראל ורואים שאינו כן יאמר כשם שזה שקר כן כל דבריהם שקר ומה טעם ומה תועלתם שהאמת אתם ואתם הגורמי'. ועוד וכי לא למד ר"א בי' מדרשא ולא עבר הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום לראות הפסוק אחרי רבים להטות ושלא לחלוק על דברי רבנן לגרום כל כך רעה שלא להיות הלכה אחרי גירסתו ושימות ר"ג. אמרים דאברהם מחקת מה שכתוב בתורתך אחרי רבים להטות שהרי הפכת אמת השמים להחזיר לאחוריו והטים כותלי בית המדרש להראות בעולם שהלכה כר"א ואם אמת מה שכתבת בתורתך אחרי רבי' להטות א"כ אל תשמע לדברי ר"א להפוך מעשי' בראשית באמת שמים ולשלוח בת קול ואז הכל ידעו שהלכה כרבים כי לא יכחשו אחרי רבים להטות וגם לא יצטרך אליהו ז"ל לבוא ולהעיד. ועוד רבונו דעלמא כתת פיות לדבר כי יאמרו עדיין הלכה כר"א שאין ראי' מאליהו ז"ל כי יאמרו ע"פ שני עדים יקום דבר והוא עד אחד. ועוד שיאמרו וכי אליהו ז"ל הוא גדול מבת קול ואפי' את"ל שהוא שקול כב"ק אפ"ה אין ראי' דה"ל שני עדים אליהו ז"ל וב"ק ומכחישי' זה את זה ואין בדבריה' כלום ואלו נתבטלו ונשארו אמת שמים וחרוב וכותלי בה"מ מוכיחין שאין הלכה כרבנן וא"כ מה יהי' באחרי רבים להטות ורבנן שהם מלאים בחכמ' ובתבונ' ובדעת איך סמכו בדברי אליהו ז"ל שהוא יחיד ודנו דין ע"פ עד אחד ויבואו אחרים לדון בדיני עד אחד. ואם תשיבו לי שהם שני עדי' אחרי רבי' להטות ואליהו ז"ל א"כ השיבו לי מה ראה הקב"ה ששלח בת קול ואחר כל אלה למה ברכוהו אם מן השמי' אמרו לו לר"א לחלוק הוא מה חטא ואם כדין ברכוהו למה קם נחשול בים לטובעו את ר"ג א"כ מי שידין דין אמת יטבע בים ח"ו וגם למה נלקה שליש העולם ואם הכל בדין עשה ר"ג מה כח הי' לו לר"א להחשיך העולם ולהמית ר' גמליאל יאמרו שעולם הדין דין אמת ימות אלא ע"כ שלא כדין ברכוהו וא"כ רבונו דעלמא איך הנחת הרבים לטעות טעות גדול כזה הלא עם רבים אתה שכח' ותן אל כביר לא ימאס. והקש' שבכולם שחכמי וגמרו ושרפו כל הטהרות שטיהר ר"א באותו היום גם שלא להיות הלכה כמותו ולמה יעשו זה ולא די להם שעשו עמו מחלוקת שלא כדין שהרי ראו האותות אלא שעשו ג"כ כל זה שלא להיות הלכה כמותו היום אוכלה בעולם כמותו ואלה הדברי' האגדות רואי' הרבני' הגדולי' בעלי זקנה חסידי הדעת ואומרים אין בכל אלה דבר ומקילין בתלות ועוברי' באזהרות ואין חוסרי' תחום ועד שער להחמיר ולגדור גדר רק שאומרים הכל הי' חלום אללם ואין לך חלום בלא דברים בטלים. יכריתם השם ואת זרעם אחרים' שאומרי' דבר זה שדובר שקרי' לא יכון נגד השם אבל כולם הי' בתקון. וכל דיבור ודיבור שיוצא מפיהם יש לו סוד גדול וקשר גדול. אבל מצד שאינן יודעי' אמיתית הדברים של החכמי' ונושאין ונותנין עליה' כפי סברתם ומטים האמת אל השקר ואומרים שהכל תלוי בסברי' כה יזכו וכה יהיו בזה ובבא כמו שלא יכלו להשיג אמיתית דבריהם בסברותיה' וראייתי' כ"א יתפוס איזה דין שירצה מדבריה' ויכניסהו בסבר' ויאמר דעתו וסברתו עליו ויבא אחר ויאמר הפך סברתו של זה והנה תועבת השם גם שניה'. אך המחבר סברתו עם האמת הוא האהוב למעל' וגם למטה ודיניו דיני' אמיתים וסברותיו סברות ישרות אך החסר מן האמת בלי ספק שיבא לידי קלקולי' וסברות שאינם מיושרים. כי אין השם עמו חוטא ומחטיא טמא ומטמא. א"ל בני כל דבריך טובים ונעימי' כ"ש שיצאו מפי קדוש מ"מ נשקני מנשיקות פיך כי טובי' דודיך מיין א"ל ר' בדין

התנור

התמיד יש דברי' כעלמי'. וכל אלה ששמעת כולם כשא וכתן אבי ז"ל ואדם אחר עמו ולא אלו לבד אלא כל תלמוד כולה עד שבזו המימרא. הולכנו לשאול ממתיבתא דרקיע ואמרו לי נחום נחום לך קרא את קנה אביך ובקשתיהו ולא מצאתיהו וחזרתי עליהם וישבתי אבלם ובן ז' שנים הייתי וגם בתענית וסיגוף גדול הייתי ואמרו לי גם שניה פה אחי' נחום בני לא תירא ולא תחת ומיד קם אבי ז"ל ועמד בזוית בי מדרשא ואמר ברוך אתה ה' גדול שמך בגבורה א' שמך ואין זולתיך לעולם תתברך מכל בא מרום תתגדל מאופני הוד ותתקדש מכרוב קדוש. תתהדר מחדרי חדרים. תתפאר מגדודי אש. השתבח מכסא כבודך. שעומדים לפניך ומשוררי' בכל יום ומגיעין קילוס לשמך הגדול הגבור והנורא כי אין בשמים ובארץ כמוך ה' שמעה ה' סלחה ה' הקשיב' ועשה אל תאחר ולא הפסיק לומר אל תאחר עד שנתמלא כל הבית אורה ואמרתי לאבי ז"ל מהו זה האור ואמר כי אור של שכינה הוא ובא אחד וישב במקומו והחבר שלו שהי' יושב עמו נאבד מעיניו ואמרתי לאבי ז"ל מי הוא זה שנאבד פתאום א"ל אל תשאל בעדו כי גברא רבה הי' בישראל ועתה הוא במתיבתא דרקיע ובא להקדים בשלומינו ועוד אמר לי ז"ל נחום קרא לאביך קנה וילאתי ולא מצאתיו וא"ל שב בני אצלי וישבתי לפניו והתחיל ואלו כלי' מצילי' בצמיד פתיל כלי אבני' כלי אדמה כלי גללים וכלי עצמות וכלי תנור עצמות הדג ועורו עצמו' חיה שבים ועורה וכלי עץ הטהורים מצילין בין מפיהם בין מצדיהן בין יושבין על שוליהם בין מוטין על צידיהן מצילים על כל מה שתחתיהם עד התהום. ר"א מטמא. על הכל מצילין חוץ מכלי חרס שאינו מציל אלא על אוכלין ומשקין וכלי חרס. וזהו הלשון ואין כאן מקומו מ"מ כששמעתי ר"א מטמא אמרתי לו אבי ר"א מאן הוא ואמר לי כל מקום שהזכירו חז"ל אליעזר סתם הוא אליעזר בן הורקנוס ומיד שאלתי כל השאלות אלו של תנור והנה מה שאמר לי כלי חרס כולם רומזים בעטרה הנקראת ארץ והוא כלי שכל ששת ימי בראשית משתמשים בו ואם נכנסו בה כוחות חיצונית אינו חשוב כלי להשתמש בה טהורים והאש אינו מטהרו וגם המים כי היא כלי שאין לה לא אש ולא מים מצד עצמה שהמים והאש ממקום אחר בא אליה וכאשר נשבר הכלי שהאש ומים מסתלקי' משם אז כוחות הטומא' מתבערי' משם כי אין להם מה לינק ולכן אותה כלי אין מקבלת טומא' מגבה כי איך יכנסו כוחות הטומא' בתוכי' כי חומה סביב לה וכולם נאחזי' משם לקבל חיות מגבה וכל זמן שאין פרצי' היא כלי המשמשי' בה וזהו צמיד פתיל עליו וכשיש פרצה נכנסין כוחות הטומא' (ואין להקשות מאשה כשהיא נדה למה תטהר במים כי האשה כשנפתח המקור הטומא אין שם כלי עליה והנה נשבר ולכן כשנסתם המקור ואין חשש ממנה ראויה היא לבא לה המים וע"כ צריכי' להעביר כל גופה במים בלי חציצה כל עיקר ובמקומו ית' בע"ש כל הצורך ובכאן אין מקומה) ואז נתבטל שם כלי ממנה ולכן נשבר אך כל כלי עץ הם רומזי' ביסוד שהוא נק' עץ שנא' ומפרי עץ הדעת והוא מקוה ישראל במי שאת וע"כ תעבירו במים וכל כלי מתכות מרמזי' בפחד היא האש הגדול' שאינם נתכים אלא ע"י האש וע"כ תעבירו באש ואין לומר של אש יטהר במים שזה תדע באמת שתוך המכה היא הרפוא' שאם אינו כן אין קיום בעולם אבל כלי חרס אם הוא אש הוא מצד הפחד ואם הוא מים הוא מצד החסד וכשנכנסי' כוחות הטומא' אז מסתלקי' החסד והפחד משם עד שיתבערו כוחות הטומא' משם וכיון שבזמן שכוחות הטומא' בפנים אין משתמשי' שם ששת ימי בראשית א"כ אין שם כלי עליו ולכן ישבר. א"ל בני חביבי אמור לי האיך הרפוא' תוך המכה. א"ל ר' דע לך מכ"ה הוא ג"י אדנ"י וד"ין הוא המכה וא"י הוא הרפוא' בתוך המכה וע"כ הכלי' כל אחד מתרפא מצד עצמו המים במים והאש באש. וכלי חרס ישבר ותנור וכירים הם ג"כ רומזי' במה שכלי חרס רומז ואין משפט הטומא' בהם אלא בזמן שנחשבין כלים ואחר כך נטמאו ותנור שחלקו חוליות ושם חול בין חוליא לחוליא והטפילה דבוק עליו סבר ר"א הואיל ודרך החול להפרי' ולא להדבק אין תורת כלי עליו ואין עליו שום דוגמא מדוגמא העליוני' לקבל טומא' וחכמי' אמרו הואיל והטפילי' עליו הוא המחברו ועושי' אותה כלי ושם כלי עליה והרי הוא דוגמ' עליוני' ומקבל טומא' והנה באמת שכחו של ר"א אומר טהור כמותו וכוחן של חכמי' אומרי' טמא כמותן ולא אמרי' הוי' אחרי רבים להטות אלא היכי שלא חזרו הרבים להודות לדברי היחיד וראייתי מהא דתנן חביות שהוא מלאה משקים טהורים ומינקת בתוכה ומוקפת צמיד פתיל ונתונה באוהל המת בש"א החביות והמשקים טהורים ומינקת טמאה ובה"א אף מינקת טהורה וחזרו ב"ש להודות לדברי ב"ה ופי' המשנ' הזאת הוא כך חביות של חרס ומוקפת צמיד פתיל ומינקת שבתוכה הוא כלי שטף והחביות הוא של ע"ה ודומ' זה כהא דתניא גבי הארוב' שבין הבית לעלייה וקדרה נתונה עלי' בה"א מצלת על הכל ובש"א אינה מצלת אלא על האוכלי' ועל המשקי' ועל כלי חרס חזרו ב"ה להודות לדברי ב"ש ותניא כלי חרס מציל על הכל דברי ב"ה ובש"א אין מצילין אלא על האוכלי' והמשקי' וכלי חרס א"ל בני מפני מה מפני שהוא טמא טומא' ע"ה ואין כלי טמא חוצץ א"ל ב"ה הלא טהרתם אוכלים ומשקים שבתוכו א"ל ב"ש כשטהרנו אוכלים ומשקים לעצמו טהרנו אבל כשטהר את הכלי שטהרת לך ולו ושנו ב"ה להודו' לדברי ב"ש. ומה שאמרו ב"ה מציל על הכל פי' אם מוקף צמיד פתיל עליו

ומגע

ומוכח באוהל המת אי כמי המת בבית והטהרות בעליי' והרובה פתוחה בין בית ועליי' והושיבו כלי חרס בפתח' וכלי חרס חוצץ בפני הטומא' שאינו מטמא מגבו ומציל על כל מה שבעלייה או מה שבתוכו אם מוקף צמיד פתיל ולהכי לפי שע"ה מחזיקה בטהור אמרינן להו דמציל אוכלים ומשקים וכלי חרס שבעלייה או שבתוכו אם מוקף צמיד פתיל דלנפשיה מטהרינן להו שהרי חבירים בדילי' מהם וממגעם ובל"ה כמי כל מאכלם טמא. אבל שאר כלים שיש להם טהרה במקוה אם הטהרים אף אתה תשאלם ותשתמש בהם בטביל' לחוד בלא הזאה ג' וז' וטעמא דמתניתין דהכא כמו דהתם סוף סוף ב"ש רבים וב"ה מועטים ואפ"ה היו חולקי' להחזיר' וכן חזרו והודו לדברי ב"ש כן ר"א דקא מפליג עם רבנן דעתו שיודו לו ואם לא יודו לו יחזור הוא ויודה לדבריהם והוכרח לעשות כל מה שעש' כי השכינ' אוהבת בטהרות ולדברי רבי אליעזר היה' כוונ' אם יחזרו הרבנן הלא תרא' שכל מה שעש' רבי אליעזר הסכימה השכינ' לדבריו אף שהוא יחיד ואמר ר"א אמת המים תוכיח ושבו המים לאחור וא"כ כלי שבור' הוא. שהרי היו המים עולים דרך עלייה וכראות ר"א את זה הענין נתחזק על דבריו ורבנן לא השגיחו בזה כי אמרו תור' שבכתב עיקר וכתיב אחרי רבי' להטות וכראות רבנן שהמים שבו למקומן נתחזקו לומר כלי הוא ומקבל טומא' ומכאן ואילך לא הי' לר"א לדבר אלא אמר אי לאו שרולי' מן השמי' ומסכימי' להיות כדברי לא היו המים עולים למעל' ומה שהחזירם ר"י אין ראיי' שהרי היו שבים גם מצד עצמן מאחר שהרא' לנו פעולת הדבר עד שאמר חרוב יוכיח ונעקר ממקומו. והנה הרא' שאינו כלי שמקומו הי' כלי המכילו ונעקר משם ורבנן אמרו לעולם תור' שבכתב עדיף דכתיב אחרי רבי' להטות וכראות ר"א זה אמר אעפ"כ יחזרו להודות לדברי עד שאמר כותלי בית המדרש יוכיחו ונטו ליפול והנה בית מדרשא כלי של ו' ימי בראשית והרא' בהטייהם שאין שם כלי עליו וגער ר"י בהם ולא נפלו וכראות חז"ל את זה מיד נתחזקו יותר ואמר ר"א מן השמי' יוכיחו יצאת' ב"ק ואמר' הלכ' כר"א ואמר ר"י אין משגיחין בב"ק. וכוונתם ע"כ כאן אומר כמותך וקב"ה אוהב הטהרות ואם לא יצא הוכח' מבעל הדבר שכתב בתורתו אחרי רבי' להטות מעולם לא נסכים לדעתך וכראות השכינ' שכוון של חכמי' אומרי' טמא שאל מתור' שבכתב כענין עמדו ואשמע' והנה בא משם אחרי רבי' להטות ומיד שלח את אליהו ז"ל לבשרם ולבטל את דברי ר"א וכן הדבר ברב' ב"ב שחזרו למט' ואמרו טהור ומאי שאלו מאן מוכח. כוונתם מי הוא שידע האמת והוא מכריח כוחו לומר טהור עד ששבו להודות לו ואמר לשם הקב"ה רבא ב"ב הוא וקבל' בידם שאליהו

ז"ל הוא איש מבשר שלום וכל דבריו קיימי' שהרי שני עדי' כמלאכי' בשמו הוי"ה הוי"ה הוא שם של בן העולה שם אליהו ז"ל. והנה התנור כלי כחכמי' ושברו ר"א שלא כדין ונתרחקו הכוחות העליונות כי לאו כלי הוא להשתמש בו כדעתו של ר"א ע"כ נדוהו מדה כנגד מדה ומה שהשכינ' גרמ' לר"א חליל' רק כחו של ר"א הי' מרא' כל הפעולות הללו ואע"פ שהשכינ' אוהבת הטהרות אפ"ה בהיותה כלי כחכמי' יבאו הפועלי' להשתמש בה ומה שלא השתיק' לומר הלכ' כחכמי' כי לא שמע איך הדבר וכן כל התורה כולה דברי אלהי' חיים הם ור"א חטא בדבר כי אע"פ שבא אליהו ז"ל לא שב מדבריו עד שנחלש כחו למעל' ומיד הבין שנתחייב וקבל עליו נדוי כדין וכהלכ'. ומה שנלקי' שליש העולם בעבורו בעבור שכחו של ר"א נחלש והוא מלאך המזיק שליש העולם שכל כח וכח נקר' מלאך ומוד לפני' אבארהו בעז"ה איך המלאך שליש של עולם ומה שקם נחשול שבים להטביע את ר"ג בעבור שלא מחל לי' לר"א ביומי' ומה גם שהמיתו בעבור שנעל ז' ימי' עליוני' בז' ימי' של ר"א והאונא' פתוח' ובקש ר"א להזכיר ענייני למעל' והשערי' נעולים והלדק נעש' ומת ועל ששרפו כל הטהרות שטיהר באותו יום הכוונ' כי אמר אליהו ז"ל שבאותו יום טעה בכולם שלא חזר להודות לדברי רבי' וגרם מה שגרם והנה הם שרפם שנטעלו כל הטהרות וכיון שכחו נחלש למעל' אין הוראתו הורא' וע"כ אין הלכ' כמותו משם ואילך וכל אותן הימי' שהי' מלטער מצד שאין נגרשו נתרוקנו ונתמעטו ונמחלו כל עונותיו ונשעל' הי' במעל' גדול' ודע באמת שכל אלו נעש' במתיבתא דרקיע קודם בואם בעולם השפל והנה שבאו במתיבת' דרקיע בדין התנור הזה. ורא' והבן שהחול הזה הוא דבר ההורס ואינו בונה חוץ מן הים וכאשר יתרב' החול המים נגרשים ואמרז"ל בהיות הטפילה שהוא כחומה על החול החול אינו עוש' פרלה ור"א אוסר כי לעולם דרכו של חול לחלוץ והטפילה אינה מללת והשכינ' שומעת הרוחות עוסקות ואינה אומרת דבר ואמר ר"א לא יתכן להיות כזה שינכום החול בין החוליות והחוליות חזקים ואמר ר"א אמת המים תוכיח הוא הצינור שהרחמי' יורדי' והנה התחילו המים להחזיר למעל' ואמר לי' ר"י אם לא יחזרו למקומן האמת אתך ואם לאו הבלי כלי גמור גער בהם וחזרו. וא"ל למה חזרו לעלות ולמה שבו לרדת כי כל כח וכח מאותן הכוחות יש עליו צינור היורד שפע וברכ' עליו ומצד הרוחות ההם השכינ' מליאה ברחמי' וכשאמר ר"א אמת המים יוכיח אמר על אמת המים שלו. והנה כיון להחזיר השפע ונתקיים. וע"כ אמרו אין ראיה מאמת המים שלו עד שגער בו ר"י וביטל כוונתו של ר"א שמיעט צינור אחד מלרדת בבי' מדרשא ואר"א כותלי

כותלי בה"מ יוכיחו שהכתלים מורים על כל הישיב' וכנוטה ליפול ואמרו לו גם זה אין ראייה שהדרגה הבנויה שלהם הוא אורחה ואורח' כחכמי' שהכתלים הם חיזוק הבית וכשנטו ליפול למה לא נפלו לגמרי להרוס בי' מדרשא אלא נטו לבד. ואמר להם ב"ק תוכיח ועקרת כה אחרת מישיבה אחרת ואמרה הלכה כר"א ואמרו אין ראייה מב"ק כתיב אחרי רבים להטות ושאל לקב"ה שאלו לשכינ' ואמר עמדו ואשמע' בא מאירה שנכתב קול ע"י היסוד כחכמי' שהתפלה הוא חיזוק החבור ואיל אינו פורק וזהו יהו"ה יהו"ה שעולים שם אליהו אז אמר' השכיני נצחוני בני לא שהשכיני הסכימ' לר"א ונצחוה רבנן חלילה אלא נצחוני מלשון החזיקוני ועשאוני כלי ומלא נצחוני שנחוני ואז בהיותו למעל' ההרחק' שלו בעבור שהחזיר השפע לאחור ושוא הוא הנדוי כי הסכימו כל הרוחות שיפסק ונפסק. ועי"כ קם נחשול בים להטביע את רבן גמליאל בעבור ששם מעיין אחד ודקדקו עם ר"ג ונקשה גם הציור שלו עד שביקש והתיר הציור של ר"א ועכ"ז אין הלכ' כר"א משם ואילך שהרי לא שב הציור כמו שהי' והוראותיו הן בטריפ' שכן אותו היום שנמנע השפע מלרדת בציור בא אש כי אין הציור מעולה בלא השפע' וכשירדו הנפשות בעולם השפל והכוחות למעל' באו בדין זה התנור וכפי מה שהי' למעל' אז כן הי' גם למט'. וכן קבל גם משה רבינו ע"ה עד שננעלו כל השערי' והאונא' פתוח' וכנגד מה שנעש' אז נעש' גם עתה שנפסק הציור של ר"ג ומיד עלא' נשמתו למעל' ונדבק בבוחו כי ר"א אע"פ שנדוהו מ"מ נתמעט הציור מכחו לא כל כך חתו תנור של עכנאי שאחר שזה עשאו כלי ואינה של עכנאי וזה הי' מבטל תורת כלי ממנו ובמלי' שהיו נכתמי' הציורות של רחמי' ושב התנור עכנאי ומה שחזרו ב"ה להודות לדברי ב"ש כי ב"ש היו מהרי' מלהכנים טומא' בהיכל פן ישתמשו ב"ה בכלי טומא' וכמה פעמי' מכניס הגדול ברצון הקטן באהבתו אותו וגם אלו האגדות יש להם סודות עמוקי' ואין כאן מקומם. מ"מ עתה ראה והבן הרב הגדול המשלשל בזקנך ונתל' בעקבך מאזהרות שהיו נזהרו החכמי' שלא יבואו לכלל טעות וא"ת איבד הנפש מיד ומה מעל' גדול' הית' להם שהרי בא להם השלום מקב"ה ואתה כדי שתרא' בהמון שאתה ר' מיד אתה מור' כל הספיקו' שבעולם וכל הדינין וכל המשפטי' אתה שמח עליה' כי איך יקומו מפניך אם לא בתחבולות שאת' עוש' ומן השם איך ירא ואתה מבזה תורתו הקדוש': יהי רצון שיגונו שבוגדי' ריקם אבל אם תרצ' לדעת מי הוא הראוי לדון ולהורות ומי הוא הראוי שיקר' רבי מי שידע שולי מג' שמות שהם כלל כל המסכ' ואלו הם תנן תניא הכא. שאלו הג' שמות הם הם הכוללי' כל התור' שבע"פ היא כ"י : ורא' והבן איך לוה הקב"ה על תור' שנכתב ע"י תור' שבע"פ כדי שלא יהי' פירוד ביניה' וכל התור' שבע"פ בהן ואלו שהוא רומז בכתב ובע"פ בהם הן ואלו ושמע עתה שלוי' כתיב והיו הדברי' האל'. מדהו' לי' למכתב והיו הדברי' וכתיב האל' לומר לך דברי' כנגד תור' שנכתב שאלה דברי' רומזי' בתור' שנכתב הכק' אמת וכתיב ראש דברך אמת ומלת האל' רומז לתור' שבע"פ שהוא דיני' והדיני' מורי' קושי ואל' הוא שדה תפוחי' ומאי תור' שבע"פ הוא המשנ' זהו שכא' בסמוך לו ושננתם לבניך בכל המקומות כאמר ולימדתם אותם ודברת בם וכאן ושננתם אלא לומר הדברי' יתבארו על ידי האל' ומהו האלה הוא משנה זהו ושננתם ועל שמשתמשין למעל' במלת תנן שכן שי"ן במ"ק תנ"ן ע"כ לא אמרו במקו' תנן שינן שהוא מלשון מקרא ותורגמן ידע האמת ותירגם ושננתם ותנינן שכן התרגו' בשיני כיתן ואין לומר א"כ למה החליפו מלת שינן בתנן גם במתיבתא דרקיע כי תנן הוא לשון שמורי' האותיות בתור' שנכתב ובדיני' קטני' וקשי' זהו ה' אחד לפחד וכ' אחד לשכינ' וכ' פשוט לת"ת שזהו אמר יתרו כל דבר הקש' יביאו אל משה ודבר הקטן ישפוטו הם. וגם אין להקשות א"כ יתן המשנה למשה בזה הלשון במקום ושיננתם ותננתם לבניך כי אם הי' ניתן למשה בזה הלשון היו מבטלין התור' והמשנה ולא הי' קיום בהם כי מלת תנן מורה עשן ר"ל עלה עשן באפו כי גם תור' שנכתב שהוא תן' הי' שב להכרית שהי' מתכעס ע"י עשן אפו כענין שנאמר הניח' לי ויחר אפי אבל מלת שינן הוא האב והאם הבן והבת שהשי"ן היא האם והיו"ד הוא האב הנו"ן היא הבת והן' פשוט' הוא הבן ורא' שלא הניחו האבות את הבני' ביד הדין להפסד לגמרי מ"מ מיסרם וע"כ באו השני נוני"ן כפופי'. ודע אתה הרבי השמן המתפאר בדיניך הרעי' והמקולקלי' שמכאן אנו מקובלי' שמימות משה ואילך לא זזו ישראל אלא קורין דברי תור' ושונין דברי משנה שאלו צריכין לאלו ואלו צריכי' לאלו שהמשני' צריכ' שפע וברכ' מהתור' והתור' צריכ' המשנ' לפעול פעולת' ולקבל השפעתה ואם לא תלמוד תור' ומשנ' כאדרא מה לך חיים טוב מותך מחייך וכאשר מלאת כריסך צריך אתה לדעת שרשם ועקרם ועניינם כי בלא"ה בחושך תלך ע"ד הכסיל בחשך הולך ואם תאמר מה לי למשנה ולדברי תור' השמר לך והזהר ברוחך שלא מלינו בכל התור' עיקר מהדיני' רק בואלה המשפטי' והיכן הם דיני קרקעות והיכן הם דיני כסף וזהב והיכן הם דיני מטלטלי' כל אחד ואחד בפני עצמו וידע אני שמתוך שטותך וגאותיך שאתה אוהב שיקראו לך רבי תוכל להשיב לי ולומר נסמך על דעת בני אדם ואיך יודע שהשוחד בלבך שאם כדבריך נמצ'ת תור' אמת שנעשית

בכשפים אלף תורות ורחמני לעשקת תורי אחת. ולא דלמד מאלעזר הכהן זאת חקת התור' וגו' אך את הזהב וגו' ואם תחזור על הפרש' זו אי אתה מוצא בכל התור' כולה שם למדת שבע"פ הי' עמהם וכן אתה מוצא ממעש' פנחס שהרג את זמרי ואת המדינית ולא אסר הכתוב אלא בנות ז' עממין לבד וא"כ למה הרגה. ודע שאחר שנשא משרע"ה את ציפורה כאשה המדינית ראה יתבן שמשה שלא באיסור נשא'. וגם זה תדע באמת שקבלה בידינו שלא בא משה עלי' עד שנתגיירי ציפורי. ויש להקשות מה ראה משה ולא הרחיק עצמו מן הכיעור וכי נפקדו בנות ישראל להודיע למצריי ולשלוח לי אשה אבל נשא את צפור' וטעי' אחריו זמרי הלא תרא' כשבא זמרי על כזבי תפש' בבלוריתה והביא' לפני משה ואמר לו בן עמרם זו אסור' או מותרת ולא הספיק משה להשיב אלא אמר לו מיד וא"ת אסור' בת יתרו מי התיר' לך כי זו מדינית וזו מדינית ובאותו' שעה נעלמ' הלכ' ממשה עד שאמר לו פנחס אחי אבא לא כך למדתני ברדתך מהר סיני הבועל ארמית קנאין פוגעים בו עד שאמר לו משה קרייכא דאגרתא להוי פרוונקא ומיד וירא פנחס בן אלעזר וגו'. ומי גרם כל זה לא משה שנשא המדינית וגם מפני מה נעלמ' הלכ' א ממשה והוי שנעלם ממני כל הבועל ארמית קנאין פוגעי' בו מ"מ ימשכנו בדברי' ויאמר לי כיתני תור' וההדס' הלכ' ועוד יאמר אני גיירתיה ושמא ישוב בזאת הפעם בתשוב' ומקבל שבים יי'. ודע שמה שנשא משה המדינית עשה כדין וע"פ הדיבור. ודע שכל מלך ומושיע צריך שיהא מלך שלם כדוגמ' עליונ' שכן מלך עליון כל השלשלאות כאחוז' ממנו. והנה יתרו הוא שר אילוני ולו ז' בנות השפך השיקף והי' כולו אילון ואי' לאו שקלקלו משה בנייכו הקש' בלקחו מבנותיו הי' מתחזק שר מצרים וגם לשית כאחז ממנו לד האילון ולהגביר כחו על כח האילון ע"י שהוא מושל בה כענין והוא ימשול בך ולהיות כח האילון מתפרכם ממנו כמו שהוא למעל'. לא ולמד משמשון שבא להושיע את ישראל וכתיב כי היא ישרה בעיני. כי הכיר בה שהיא חזקה בכחם ורצה למשול בם אתו והם לא ידעו כי מאת יי' היתי זאת. וראה והבן ממלך דוד ושאול בעבור שדוד הי' מגשמים וכח אילון היא מואבית והי' מושל בה זקינו ומאותו השורש הי' יורד והי' דוגמ' העליונ' ולכן בכל מקום שהיה הולך הי' כובש ומתקנם מה שאין כן בשאול ומה שנעלם ממנו הלכה בעבור שזמרי השכים טומאה בהיכל ומדתו של משה הוא הכלה ונתמלא רוגז וחימה ונסתם המשכ' מן השם ולא ידע משה אבל פנחס זכר ואמר למשה שהבועל ארמית קנאין פוגעין בו השרי אינו מוכרח בזה אם לא שיהי' מלך ומושיע את ישראל ובלא"ה מכים טומאה בהיכל וקנאין תוא הדין הרפה

פוגע בו ואגב אותו כוזבי גם אחרי' ע"כ אמר לו משה אמת אמרת ואתה הבא שאותו לך של קנאה הוי מקבל אתה קרייכא דאגרתא וגו' ואמר הקדוש שלך הוכל להשיב לי ולומר שלא כהלכה עשה וכדי שלא תאמר זה אמר אח"כ פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי וא"ת הוראת שעה היתה ואין שם משפט ברור ולא עמדו בדין לראות אם הדין הוא כך וכדי שלא תאמר גם את זה כתיב ויעמוד פינחס ויפלל ולהלן היה אומר ונתן בפלילי' ללמדך שהדבר בדין וכדין עשה מה שעש'. ואם יש לך עיני' תלמד מכאן שהתורה שבעל פה היתה עמהם. והעד השני כתיב גבי דוד וישימה לחוק ולמשפט משמע שהיה להם תורה שבעל פה והעד השנ' כי על פי שני' עדי' או על פי שלשה עדים יקום הדבר כתיב גבי יורם השיב את כל אשר לה ואת כל תבואות השדה והיינו שאמרו הדרא ארעא והדרא פירא הא למדת מכל אלה שתורה שבע"פ הי' עמה' והרב' כאלו אין סוף ודי לך באלו ותלמוד שבכ"מ שהם משנה עממי' ואלו שכתב שם אבי :

ועתה אודיעך דבר גדול שמימות משה ועד הלל הזקן היו ת"ר סדרי משנה שהמשנ' מקבלת מי' קלוות וכל קלה כלול מי' וע"כ היו ת"ר סדרי משנה וכך נתנם הקב"ה למשה וכך הורידם לא פחות ולא יותר ועם אותן המשניות הי' דן את ישראל מ' שנה שהיו במדבר ולא רצה משה לכתוב התורה אלא בסוף מ' שנה סמוך למיתתו שכן העד מעיד ויכתוב משה את התורה וכאשר הוריד תורה שבכתב הי' מפרש הת"ר סדרי משניות ולא העתיקו בספרי' אחרי' עד סמוך למיתתו ומכאן אתה למד שהרי אלפים ושרי מאות ואותן אנשי חיל שבחתנו על ישראל בלאתם ממצרי' שהי' חשבונם עולה אי' רבוא וה' אלפי' ות"ר כולם לא היו דנין אלא מתורה שבע"פ והוא שכתיב בהם ושפטו את העם בכל עת הא למדת שתורה שבעל פה היתה עמהם ואותו התור' שבע"פ שהיו דנין בה הוא הנקרא משנה ראשונה בכל התלמוד והית' סדורה בפיהם היא ואבות שלה' שהם מן התור' בפירוש ותולדות שלה שכל התור' אבות ותולדות מימות משרע"ה ועד הנביאים ועד אנשי כנה"ג והם עזרא וחביריו שעלו מן הגולה וכה"א הוא עזרא עלה מבבל הוא עזרא הכין לבו לדרוש לי"י אלהי ישראל כמו שנאמר וללמוד בישראל חוק ומשפט ולא אידם מעצמו אפילו קוץ של אות א' וכן נשתיירו בידם. וכן אתה לומד מהם כנא דתנן משה קבל תורה מסיני וכו' שמעון הצדיק אנטיגנוס איש סוכו יוסי בן יועזר יהודה בן טבאי שמעיה ואבטליון הלל ושמאי ומימות הלל ושמאי שבנו העולם. ונעשת התור' כשתים. ולא תקנו מהלל ושמאי אלא שיהא סדרי משנה כנגד ו' קלות כות השיקף להודות לשם יתברך והיו מתמעטי' נמסרת מהלל

מהלל עד ר' ור' נתן ג' מאות וי"א שנה והם היו סוף משנה והיו מדקדקי' כל אותן השני' לחבר המשנ' שהיא האשה באים שכן השני' ההם עולים אי"ם. ואלו הא' משמעון עד הלל היו מתנהגי' בת"ר סדרי משנה והיו גדולי' מאד וישיבת' למעלה במעלה גדולה ורב הוא שהתחיל בהורא' עד רבינא ורב אשי והי' מרב עד רבינא ורב אשי ר' שנה והם היו סוף הוראה ואחרי אלו ירדו ממתיבתא דרקיע רבנן סבוראי שבזכיתן נמתחו שמי' וארץ כנקעם ולא הוסיפו ולא הגריעו מדעתן אפי' אות א' והם היו זכאין כ"כ לפני השם עד שלא שכחו דבר ממה ששנו למעלה ותקנו פרקי' בכל הנויי בסידורין והיו שבעה שכוחם משבע' הוא ההיקף (ואלה שמותם) רב אחא מן בני חתים. רב שמא מארג. ורב גזאי שמואל מפומבדית' רבינא מן אומלייא רב אחדבוי. ומר זוטרא. ובימיה' יצא מחמ"ט ימ"ש ומלכות ישמעאל בשנת התקפ"א ומאותן השנויי' באבות עד הלל ושמאי לא הי' מחלוקת ביניה' בכל התור' כולה רק כאשר כתבם למשה מסיני כך הית' ברור' אצלם כי הכוחות שלהם למעלה אינם מניחי' אותם לבא לכלל טעות חוץ מג' מקומות שנחלקו הלל ושמאי ואלו הן חל"ה הי"ן וכל הנשי' דיין שעתן. חלה ש"א מקב לחלה וה"א מקביים. הי"ן ש"א מלא הין מים שאובי' פוסלין את המקוה וכו'. שמאי אומר כל הנשי' דיין שעתן והלל אומר מפקידה לפקידה וכו' אבל שאר כל המלות שבכל התורה השוו בהם ולא נחלקו ובעבור שחלה והין שהוא הדין במקוה והנשי' ע"כ נחלקו בהם כי שמאי והלל תמם כאחז' ובמקומו יתבאר לך בעז"ה. א"ל בני ולא הנחת לי שום מקום לדבר השם יזמין לך ואמור דבריך ואחר שנחלקו באלה הג' העמיד זה ת"ח הרבה וזה העמיד ת"ח הרב' ומרבו תלמידי שמאי ותלמידי הלל ולא שמשו רבים' כל צרכן רבתה המחלוקת בישראל ולא זזו אלו מאלו אלו גורסין בע"פ ואלו גורסין בע"פ עד שגם במתיבתא דרקיע היו חולקין כוחותיה' כענין השכור והקב"ה מחזיק הכח שאומר האמת וכל הכוחות אמת שכולם גורסין גירסא אלהית וגרסא שעברה מפיה' כשל מעל' הוא אלא הקב"ה מחזיק הכח אשר הוא מעולה מחבירו וליכורו גדול משל חבירו. ומיד מודים לו למעל' ונמנו לו למטה ועם הרבי' הלכ' את המחלוקת הי' עד שנחרב הבית ונתחברו זקני אלו עם זקני אלו וסדרו ו' סדרי' וכתבו אותם וקראו אותו משנה והניחו שאר המשנ' כולה ואמרו תהא מונחת בקרן זוית וכל מי שירצ' ללמוד יבא וילמוד והי' רבי' בני אדם קורין את המשנ' הזה הסדורה הנזכרת למעלה דור אחר דור עד שבא רבינו הקדוש הוא ר' יהודה הנשיא וקבץ אותה המשנ' וסדר את המשנ' הזאת שהיא בידינו היום בלשון קצר'. והמשנ' הנזכרת השיב את שמה תוספתא על שם בה תוספת על המשנה הזאת שהיא בידינו היום בלשון קצרה. והמשנה הראשונה שמים את שמה חיצונית ותרגום חיצונית ברייתא על שם שהיא חיצונית מן המשנ' ולכן כ"ע שקיצר רבינו הקדוש את הלשון בכל המשנ' כול' ואין התלמוד יכול לתרץ המשנ' מקוצר הלשון שנה אחרי' ומתרצי' אות' מן המשנ' שהשיב את שמה תוספתא:

וראה אתה בעיניך אור לארבע' עשר בודקי' כו' ולמה אמרו שתי שורות במרתף וכשאתה מדקדק את המשנ' מתחלה כמלא שהמרתף לא נזכר כאן וזהו שאמרו מרתף מאן דכר שמי' חסורי מחסרא והכי קתני וכן בכל מקום שקיצר רבינו הקדוש את לשון המשנה ולא הביא' חוזרי' האמוראי' ואומרי' חסורי מחסרא והכי קתני כלומר מחוסרת היא המשנ' שלפני' הקרוי' תוספתא ומתרצין כל המשנ' כולה שסידר רבינו הקדוש הקרוי' מתניתא וזה תדע שבכ"מ המשנ' שקרויה תוספת' קרוי' בכל התלמוד תנא ובכל מקום המשנ' שקרויה חיצונית קרויה תניא. ראה והבן שתנן תניא תנא הכל משנה שנשתמשו בה תימות משה שנתן לו הקב"ה. ולכן יש לכם לדעת סדר המשנ' תגלה וביאורי ואחר לחזור אחר שורשה ושורש כל דיבור ודיבור וסודה במה רומז שאם תדע סדר המשנ' וביאורה ולא תדע שורשה אותה השג' היא השגה שקרית שאינה הולך אחר סברתם וסברתם הוא האמת אבל אתה הולך אחר סברתך וסברתך הוא שקר והחלפת האמת בשקר מ"מ לא תוכל להשיג האמת אם לא תדע סדורי' ופרוש' ואלו הם סדרם וקחם בשכלך ואחר תחזור אחר השורש לקיים הסדרי'. ודע שבכ"מ שאמר והתנן הוא מקשה מן משנה של ר' מאותו הפרק ותבקש אות' המשנ' באותו פרק. ובכל מקום שאמר תנן התם מקשה ממשנ' שממקום אחר בזה שלשון משתמשי' בני בבל ולשון תלמוד ארץ ישראל הוא תמן תנינן וממקו' אחר מקשה לו. ובכל מקו' שאמר והתני' קושי' ממשנ' ראשוני' שאמרנו הנקרא ברייתא מקש' לו ובכ"מ שאמר דתניא סייעא לאותה שמעתא ובכ"מ דאמר תניא נמי הכי הוא סייעא להאי שמעתא דקא עסיק ביה. גם דע לך שיש מקום שאומר והתניא והוא סיוע על שמעתא וזה תלוי בשמועת הקול שהקול מורה אם הוא קושיא ואם הוא סיוע ודע שבכל מקום שאומר תנן ומאן דקארי דתני תנינן כולם לשון משני' הם. ובכ"מ שאמר תנא תנינא תניא ותנא תונא תניתא תמן תנינן כולם לשון תוספתא הם. ובכ"מ שאמר מתני ליה פלוני לפלוני לשון גמרא הם. וכדאמרינן ככתובת' כך נטילתה מה כתובת' בס' רבוא אף נטילת בס' רבוא וה"מ למאן דקארי ותני וזה הדין ל"ל כך כי אחר שנתן הקב"ה התור' בס' רבוא ישראל וכל ישראל הי' לו כח לעמוד ומכתירו בכתר תורה כן עתה שמסלקת

שמסתלקת מן העולם ורוצה לעלות למעלה באים כל ס' רבוא ללוותו והו למאן דקרי ותני והרמיזו בזה התורה שכתב עם תורה שבע"פ שהיא טובה ללמדי דאי הדא ראה שאין מקבלין אותו בס' רבוא וכעס הרים' טועה. ודע באמת למאן דקרי ותני לעצמו בס' רבוא אבל מאן דמתני לאחרי' לית לי' שיעור' ובלבד שלא ילמוד בשכר וראה ושבן שישראל לא היו ראוי' לקבל תורה פחות מס' רבוא שאז הם דוגמא עליונה שהרי ו' קצוות הם ויעקב אבינו ירד למצרי' בע' נפש בעבור שירד בגלות הרי ז' קצוות שאינה כלולה וכשנעשו ס' רבוא לא היו צריכין לעשות ע' רבוא מטעם שהית' כלולה עם השם כי בלא"ה אינם יוצאי' מהגלות וס"ר צלא י' אלפי' שכ"א כלול מי' וכ"א כלול ממאה וכ"א כלול מאלף וכ"א כלול מי' אלפי' וכ"א כלול מי' רבוא הרי ס' רבוא ורבוא כולל האם וז' בני' שכולם ברחמי' ואלף עמהם הלא תראה שמלת רבוא עולה ח' פעמי' יהו"ה ואלף ולכן ניתנה התור' בס"ר ועוד תרצי' לדעת דמתני לשון גמרא הוא כי הא דרבה בר אבוה אשכחי' לאליהו ז"ל דהוי קאי בבית הקברות א"ל ולאו מר כהן הוא ומה הלשון הוא משובש כי רבה בר אבוה לא יאמר לו שלא בכבוד ולאו מר כהן הוא אלא הכי אמר אמאי קאי מר בבית הקברות א"ל ולא מתני מר סדר טהרות דאמרינן בית משום דר"ש בן יוחאי קברי גוים אין מטמאין דכתיב ואתנה לאכי צאן מרעיתי אדם אתם אתם קרוי' אדם ואין א"ה קרוים אדם א"ל ר' ארבע בדוחקא לא מתכינא שיתא מתכינא ר"ל סדר טהרות הוא סדר הששי וארבע סדרים לא שכיחי ואיך שייתי שונה סדר הששי. וא"ל אליהו ז"ל מ"ט וא"ל משום דוחקא דמזוני אמשכי' אליהו ז"ל לרבה בר אבוה אבתרי' ועייל' לג"ע ומלייה לגלימיה טרפא דאילנא בהדי דקא אזיל שמע בת קול דאמר מאן דקא מתכוי' ואכיל עלמא כרבה ב"א הדר אפיה לאחורי' ושדינהו כפיק וסחטי' לגלימא וזבניה בתריסר אלפי זוזי פלגינהו לחתנוהי. הא למדת שהלשון הזה הוא לשון גמרא והוא שאמר מתני מ"מ הלומד האגדה הזאת יתמה כי יאמר אליהו ז"ל איך עלה בדעתו לגרום לו זה שיקבל שכרו מחיים ואם חס עליו משום דוחקא הי' לו לפרנסו די ספוקו. ועוד טרפי דאילנא איך הי' רשאי לאחוז דבר מאילני ג"ע. ואם תאמר מאותן שנופלי' ע"י הרוח אותם לקח למה לא הניחוהו לצאת עמהם. ועוד למה לא פרשו לנו מה אילנות היו ועוד בת קול למה לא אמרו קודם שלקחם ועתה שהם תלושי' מן האילנות אעפ"י שהחזירו' מה מועיל. והקשי' שבכולי רבה ב"א אחר שנכנס לג"ע למה יצא מי הכריחו לצאת והלא אין מלאך המות שולט שם. ועוד מריחו לבד שהטעם לקח כל כך ממון מה הם הדברי' האלה שאינם נכנסי'

לאוזן ולכולם יש עליהם סודות עמוקות ואינם כפשטי' ורבה ב"א הי' אדם גדול והי' בעניות שמלד עניות הי' נמנע להשיג בו' הסדרי'. חלילה וחלילה שהדבר כן שלא עבר בו' סדרי' אלא עובדא הכי הוה סבר רבה בר אבוה כי בהיות כוחות הטומאה הוא מצרי' הכאן בישמעאל. וישמעאל באברהם שעי' איזה יהי' מקק בהיקף וכשראה את אליהו ז"ל שהי' כותב להתוועד עמהם ואליהו ז"ל הי' כהן וכהן אים טהור א"ל מ"ט קאי מר בבית הקברות כלומר למה נאחזו הטמאי' מצד הטהרי' א"ל אליהו ז"ל הכהן שהוא החסד והוא הטהור אינו בכלל שם טומאות כי הוא מים טהורי' אינ' מקבלי' טומאה והכוחות האילוני' הם הקברות וחלילה שאליהו זלה"ה נכנס אפילו בקברי גוים ומה צורך הי' לו לאליהו ז"ל להכנס שם אלא הדבר כמו שאמרתי. לסוף אמר לי' אליהו ולא מתני מר סדר טהרות שאין המזיקים נאחזי' משם א"ל רבה אפילו במדה הדי שהיא הכלה וליכור הרחמי' דרך שם לא השגתיהו מצד דוחקא. ואינו ר"ל דוחקא דעניותא אלא דוחקא הם כוחות החיצונים שהם רעבי' ודוחקי' לעולם ושואלי' ובטן רשעי' תחסר ואוכלי' ואינם שבעים ורבה בר אבוה לא השיג דוחקא וסדר ד' ואליהו ז"ל המשיכו אחריו להעלותו בסדר טהרות הנק' ג"ע כי גם הטהרות נקרא ג"ע. ומלייה לגלימא טרפי דאילנא גלימא הוא כוחו וללו והמשיך בכוונתו מסדר טהרות והוריד דרך צינור של כוחו ואמר אלכא כי טהרות כותן טרף לאילן הפנימי ולאילן החיצון זהו טרפי דאילנא ורצה רבה ב"א להביא אליו שפע גם מכח העליון והשיג והוריד במחשבתו ואמר לו כוחו מאן דקדים ואכיל לעלמא כרבה ב"א כלומר די לך להיותך עמי בקדושה ובטהרה ותעבור שם בצער ומתוך הצער עוונות נמחלים מחה שתבקש גדולות ולא ימחלו העוונות כשמוע זה מב"ק שהוא כחו לא המשיך אליו יותר מלמעלה רק מה שהי' בא מקב"ה אם רב ואם מעט וכשהעלהו אליהו ז"ל והשיג השיג גם בי"ב הויות המתגלגלי' ובאים בכ"י עמד והשיגם לבניו חתנו ולא מתני מר סדר טהרות. וכ"מ שנאמר תני בי' תלמיד א' הוא תלמיד מארץ ישראל בכ"מ שנא' תנא ברא כנגד בעל הברייתא הוא מספר ובכ"מ שנא' תנא דידן כנגד בעל המשנה הוא מספר ובכ"מ שנא' תנאי הוא כלומר שהלכה זו תנאים חולקי' עלי' ובכ"מ שנא' ליתא כתנאי כלומר הלכ' פסוק' הוא זה הא שנים חולקי' עלי' ובכ"מ שנא' כתנאי לבד כלומר טעמו של זה הוא רק כאחד מן התנאי' ולא ככולן ובכל מקום שנא' הא דפלוני הוא אינו מספר כנגד הברייתא ממש. אלא כלומר חילוקית הוא וכך אנו אומרים לגבי שניות דרבנן דרחמנא אמר ערות אביך וערות. אמך לא תגלי' וחז"ל הוסיפו עוד ח' דתי"ר מה הם שניות אם אמו אם אביו

ואשת

ואשת אבי אביו ואשת אבי אמו ואשת אחי האב מן האם ואשת אחי האם מן האב ואשת בן בנו ואשת בן בתו ואמרינן עלה אמר רב אשי מלה"ד לאדם ששומר את הפרדס שמשמרו בחוץ משתמר ואם משמרו מבפנים לפניו משתמר ולאחריו אינו משתמר. והא דרב אשי בדותא הוא השתא שלפניו מיהא משתמר הכא קא פגע בעריות אי לאו שניות. ראה ובין כמה הרחקות ושמירות נעשה בפרדס שמה שלא אסרה תורה אסרוהו הם ועשו תולדות על אבות והתורה לוותה לתולדות האלה שכל התורה כולה אינה אלא סברות עליונות שהם גזירות ולא סברות גשמיות שהרי ר' דוסא בן הרכינס ש' סברות חזקות היה לו להתיר צרת הבת. והוא עצמו שב בסברא עליונה שהוא גזירה ואבי ז"ל היה לו ש' כוחות להתיר בשר בחלב באכילה אם אינו אמו וא"ל המלאך לא ניתנה תורה בסברות גשמיות אלא בסברות גזירות עליונו' ולכן גם אל יסמוך שום אדם בסברתו. אם לא שידע סברי העליוני' שהם אמת וזה שקר מן יצא לחלל והנה איבד כמה. א"ל בני אמרת שהבשר אינו נאכל עם החלב וגם אתה אמרת שאביך ז"ל הי' מתיר בשר בחלב במה פנים ואני רואה בדבריך בלבול גדול שהתור' בפירוש אסרה' ג"פ בבישול ובאכילה ובהנאה. א"ל ר' המתן אם יעזרני השם במקומו תשמע כל דבר ודבר. א"ל בני לעולם החכם מתפאר אפילו שהוא חלם. כדי שישמע הגבור וישמור עצמו בידו. א"ל אם חלם אני עשה שאשמע ולא כל הצורך. ת"ח מה שאומר לך תכיר את גבורתי שפעם אחד הי' יושב אבי ז"ל עם מלאך אחד ואמר לו אבי ז"ל מי קושיות להתיר החלב לאכול עם הבשר שאינו אמו וא"ל המלאך לא בסברות גשמיות ניתנה התורה דאל"כ תתחלל ע"י הסברות. ואלו הי' הדבר כן מה תועלת בכתיבתה ואומר לך חלק ממה שאמרו גם אומר לך מה ששאלתי מהם כתיב ג' פעמים לא תבשל גדי בחלב אמו אחד לאיסור אכילה וא' לאיסור בישול וא' לאיסור הנאה ואין לי אלא גדי. שאר בהמות מנלן. וא' ר"א כתיב וישלח יהודה את גדי העזים כאן דווק' הוא גדי העזים דקא פירש לך שהכתוב הא בכל מקום שנאמר גדי סתם אפי' פרה ורחל במשמע ומקש' וכילף מני'. ומתרץ כתיב את שני גדיי העזים ומקש' וכילף מהם ומתרץ ה"ל ב' כתובים הבאים כא' ואין מלמדין. ומקש' הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר ומשני ה"ל הרי מעוטא ה' דהעזים דיהוד' וה' דשעירי דרבק' דלכתוב עזים מאי העזים למעט שלא נלמד מהם וא"כ תפשוט דגדי סתם לאו גדי דווק' אלא אפי' פרה ורחל במשמע ואמרינן שם גדי לרבות את החלב גדי לרבות את המתה גדי לרבות את השליל. שכל אלו בכלל גדי הם. גדי לשולי' את האדם. גדי לשולי' את השליא. גדי לאוקי' את הטמא'. ואמרינן

בחלב אמו ולא בחלב זכר. וכשאו ובתו ואמרו פרה ורחל אחותו קטנ' ואחותו גדול' והאם בחלב' שכל אסור ואמרתי להם לדבריה' נמחק עקר הפסוק הזה מן התורה' כי אדרבא לא בא הכתוב לאסור כל בשר רק בשר בחלב אמו. והכי קאמר קרא לא תאסור כל בשר שלא בחלב אמו. כי אני לא אסרתי לך אלא בחלב אמו דאם"ד דאפי' שלא בחלב אמו א"כ לכתוב לא תבשל בשר בחלב ואז הכל בכלל פרה ורחל גדול' וקטנ' וה"א עלמא בחלבה. ומאי אית לך למימר שהי"ת אוסר אף בשר עמה' שאיך הסברא נותנת שלא אסרי תור' אלא טהור והבא מן הטהור ואפי' שאינו נאכל וכל שהוא פרט בעלמ' לא כלום הוא כי לא שם זבר עליו אלא מדאצטריך לומר אמו דווקא קאמר. והשאר מותר ועוד עד שהאמר היא עלמא בחלבה מכאן לאסור אדרב' אימ' היא עלמ' בחלבה מכאן שהוא מותר ה"ל בחלב אמו אמו דווק' ולא היא בחלב' וכן פרה ורחל ואחותו גדול' וקטנ' ועוד מה אמו שמותרת בהרבע' אסור' בבישול פרה ורחל שאסורין בהרבע' אינו דין שאסור' בבישול יאמר לו כל היכי דאיכא ק"ו ועקר קרא לאו כלום הוא כי לכן אמר אמו שלא לאסור בשום לימוד בעולם והנה שאין לך פרכא גדול' יותר מזו. ועוד מהו זה שא' ת"ל בחלב אמו לרבות פרה ורחל שהם אסורין בבישול כמותו. וכי רבוי הוא מלת אמו שבא לרבות אדרב' מיעוט הוא והכי קאמר אמו דווק' ולא שאר בשר ועוד אמרתי וכידון מדין כלל ופרט למעט הכל וכאמר כתיב לא תבשל גדי בחלב אמו לא תבשל כלל גדי פרט אין בכלל אלא מה שבפרט גדי אין מידי אחריני לא ואפי' גדי דווק' בחלב אמו מכלל ופרט בחלב כלל. אמו פרט אין בכלל אלא מה שבפרט אמו דווק' מידי אחריני לא וא"ל אבי ז"ל והא כתיב העזים למעט כל לימוד ואמר המלאך לאבי ז"ל שפיר קאמר' ומיעוט' לא מעכבא דה"א בשלמ' לא אצטריך מיעוט' ואפנויי אפנוי. וודאי למעט בא. אלא א"א דמיעוט' אצטריך לגופייהו. א"כ נפשוט דהני כתובי' הבאי' כאחד מלמדין. ואבעית אימ' מכלל ופרט גדי ולא דבר אחר ובאמו דווק': וא"ת מיפכא הם לא להכי אצטריך דאי כתב עזים שומע אני אפי' כל עזים ובעל' מום. כתב רחמנ' העזים שלא זימן שנ"ס אלא הם ואי כתב רחמנ' גדי עזים שומע אני אפי' בעלי מומין דלא גרע מכלב שעש' לו עשו כתב רחמנ' השעיר' וא"כ לריבי' וכילף וכאמר גדי דווק' ואמרתי למלאך אל תעזרני ואמר אבי ז"ל אין מלמדין ואמרתי א"כ כילף מכלל ופרט ואמר לי וכי כלל ופרט הוא בשלמ' כלל ופרט שהכלל מיותר זהו הוי כלל ופרט כגון מן הבהמ' כלל מן הבקר ומן הצאן פרט שאין הפרט צריך לכלל וכיון שאין צריך בו בא לכלל ופרט. אבל הכא מה יאמר יאמר גדי בהמת

פרט

פרט ולא יאמר כלל שהוא לא תבשל א"כ אין אני יודע מה יעש' לגדי ע"כ הוא צריך וכל שצריך לאו כלל ופרט הוא ואמרתי לו א"כ לכתוב בחלב אמו גדי לא תבשל ויהי' פרט וכלל ונעש' הכלל מוסיף על הפרט והכל אסור אלא מדכתב רחמנ' לא תבשל גדי ש"מ שהוא כלל ופרט ואין בכלל אלא מה שבפרט. א"ל אין זו מדה ואפי' שהי' אומר בחלב אמו גדי לא תבשל אין לו דין פרט וכלל. וא"ל אי הכי וכסהו בעפר מאי איכא למימר שהרי וכסהו כלל בעפר פרט אין בכלל אלא מה שבפרט והלא וכסהו לא מיותר הוא דאי כתב רחמנ' בעפר ולא כתב וכסהו לא ידענו מה נעש' בעפר ואפ"ה דייקינן הכי כמי כידון. א"ל וכסהו בעפר הוא כלל הצריך לפרט כי כשאומר וכסהו כלל כל כסוי. אלא שהכיסוי הוא יש לה שני דרכים משמע בטמון דווקי' ומשמע בכלי. אתא בעפר ופירש הענין ואמרתי לו והא כתיב וכפל שמה שור וחמור וכפל כלל שור וחמור פרט ואין בכלל אלא מה שבפרט. והנה הכלל צריך ואפ"ה דייקינן א"כ ה"נ כידון. ואמר לי בעל הבור ישלם חזר וכלל הוי כ' ופ' וכ' א"א דן אלא כעין הפרט ואין צריך בזו המדה הזאת להיות הכלל מיותר ואמרתי אלא הא דתניא וכי יתן איש אל רעהו כלל שור או חמור פרט והרי הכא שאין הכלל מיותר ואפ"ה דייקינן ה"נ כידון ואמו אמו דווק' ואמר המלאך יישר כחך ולא הי' לאבי ז"ל תשוב' וא"ל ולכן כתיב אמו שהיא באיסור בישול שנלמד ממנה כי יש לה דין ודנין ומה אמו שנכנסה עמה לדיר להתעבר אסירה בבישול. אחותו שנתעבר' שאינה נכנסת עמה להתעבר לא כ"ש שתהא אסירה בבישול. א"ל לכן בא בחלב אמו שני לבטל כל לימוד שאם אתה אוסר בשר בחלב ולא תחוש למה שכתב בחלב אמו לומר דווק' אני מתיר כל העריות ומה בתך שאסירה לך מותרת לי אשתך שמותרת לך אינו דין שמותרת לי. אלא אתי קרא וביטל הדין. ועוד אשתך שהיא אסורה לי מותרת לך בתך שהוא מותרת לי אינו דין שתהא מותרת לך והנה בת מותרת אלא אתי קרא וביטל ה"נ אתי קרא וביטל והכל מותר חוץ מגדי עם אמו מאי אית לך למימר גדי גדי גדי אמו אמו אמו למה לי אצטריך חד לעז וחד לרחל וחד לפרה כי גדי אי בא לעז והשני אם אינו ענין לעז תניהו ענין לרחל והג' אם אינו ענין לעז ולרחל שהרי נאמר תנהו לענין פרה דאי כתב רחמנ' חד הייתי לומד ג"ם מהעיז' והמיעוטים לא מעכבים כי בלא המיעוטי' יטעה אדם לומר שהיו בעלי מומין. שאין השם מביא תקלה. הלא תראי שלא אכל מכלב אלא שהי' לדיק איכה ראוים שהשם יבוא תקלה ולמילף מינייהו גדי דווק' לא אפשר דא"כ יאמר גדי א' אבל עתה כתיב ג' בא זה לגלות על זה. לכן באו השנים האחרים והקים כל חד וחד אגופיה ואתא קרא לומר לך שעז עם חלב אמו אסור ועם חלב אחר מותר גם רחל בחלב אמו ולא בחלב אחר גם פרה בחלב אמו ולא בחלב אחר שאם הי' אומר חד אמו וילמדו אחרת ממנו מה זה עם אמו אף אחרי' עם אמו וישתוק משני אמו כזה איני שומע כי אני אומר היכי דגלי גלי. והיכי דלא גלי לא גלי ולכן כתב על כולם גדי ואמו לומר לך הא עם שאר חלב שרי. וא"כ בשר בחלב ברור כשמש שהוא מותר חוץ מחלב אמו ואין להכנים חית ולהול' בהמ' ולומר ג' גדי כתיב עז ורחל ואיש שאין הדין נותן לאסור מה שאיכך תופשו ואמר אבי ז"ל גם אני מתירסו בכמה כיחות ולא די להם לחז"ל שאסרו שלא כדין אבילה חשיבה ונכבדת הבשר עודנו בין שיניהם ולבן שיניהם מחלב. אלא שאסרו גם תרנגולת שאין שם בשר עליה והיא שמנה ונכבדת ועם החלב מיוסרת וכמה רעה עשו שלא התירו גם דגים שהרי העוף והדגים קרובים ואם שהרי קשקשת יש ברגליהם ואיני יודע אם מן התורה אסרום ועשאוה כגדי ושוא אינו יונק או מדבריה' אסרוהו. ונרא' לי מדאסרו להעלותו בשולחן אחד עם גבינה ש"מ מן התור' אסרוהו דאי מדבריהם' אין גוזר' אחר גזיר' ומאחר שהוא אסור מן התור' איך התירו ר"י שהרי באחריו היו אוכלין עוף עם חלב ואפשר שהוא סובר מאחר שאינו יונק אינו בכלל גדי. ולדבריו יתיר להעלותן בשולחן ויאסור אותם באכילה שכן כתיב ועשית מגמרת למשגרתי. ונראה אני שיש לי סיוע ועזר מרבי יהודה שסובר שבשר בהמה הוא גזירה שלא אסרה התורה אלא בחלב אמו ואין לגזור עוף. והנה אני ור"י שני עדים שבשר בחלב מותר מן התורה וזהו הריסת התורה. והנה קם אותו האיש והרס אקום גם אני להרוס ומה חשבון נוכל ליתן לפני השם שנתן תורתו הקדושה הטהורה והתמימה לישראל הקדושים והתמימים בסברות עליונות וכל התורה גזירה ואין השכל והסברא סובלתו רק יש לנו לעשות גזירותיו ית' שגוזר ע"פ הדברים אשר יורוך וראה שבעה בעלי סבורא' שלא מיעטו ולא הוסיפו מלד סברתם סברה עליונה דאי סברתם סברא גשמיות לא אפשר שלא הוסיפו ולא סגריעו ולכן יש לדעת שכל התורי' צורך גבוה ותעשה הכל כמשפט הצריך לה ויש לנו לדעת ולהבין שכל ענייניה של חז"ל כולם הם עליונים והסכמת השכינה עמהם שהרי נתן להם הקב"ה רשות לדחות המועדים מתקומם בחקרין הו' מאשר תקראו אותם במועדם קרי ביה אתם. ולכן השמר לך ושמור נפשך שלא הכנוס בשום דין מדיני תורה אע"פ שאתה שבע שובע גדול מן התלמוד אם לא להיות השורש עמך כי אז מסכימים עמך למעלה: ועתה שמע מ: אעשה לבעלי האמת אם איכם שלינים באמיתתם כי אומרי'

שבספק שעליון אין אכילת בשר בחלב בקדירה אחת ואדרב' אמרינן קדירה דבי שותפי' לא חמימי ולא קרירי והוא עם בשר בחלב ואם לא יאכל בשר בחלב מי ישיגהו ועד עתה כל אזהרתם לחבר הבשר עם החלב. ודע והבן שהכוונה הוא זה החס"ד נקרא חלב. והפח"ד נקרא בשר. והגדי הוא שעיר המשתלח לעזאזל והאם היא כ"י. והגדי מתפרנס מן האם והת"ת מקבל החלב הוא השפעת החס"ד ואוכל אותה עם כ"י הוא האם כענין שתיתי ייני עם חלבי. אכלתי יערי עם דבשי ואם אתה אוכל בשר בחלב אתה מוריד השפעת הפח"ד אשר הבשר רומז אליו בת"ת ויגבור הדין ותתמלא האם מן האש ותכנוס הטומאה :

וראה והבן שאין החלב עם האם רק מן החסד ואסור להביא בשר בחלב ע"י ההעוררת שלך כי מה שהבשר הוא עם החלב למעלה הכל הוא מצד מעשה ישראל שאינו כתיקונו ועל שהאכילת בשר בחלב הוא התעוררת ממש להוריד הפח"ד בת"ת ע"כ הזהיר הכתוב ואמר גדי ואמו שלא הגרום לרקד הגדי באם כענין שעירים ירקדו שם וא"כ נראה עתה שכשם שאין לחבר הגדי בחלב שיורד באם. כך אין לחבר כל בשר בחלב שע"י זה יתחבר הגדי עם האם וירקד שם ולכן אפקי' בשר בחלב בלשון גד"י וא"ס והכי קאמר קרא אם תבשל בשר הפרה בחלב אמה הפרה יכנוס הגדי לרקד בפרה וכיון שזו היא הסיבה א"כ כל בשר בחלב אל תבשל ובלבד שיהי' לו שם בשר ושם חלב. וא"כ אמו היא המתהרת ברחל. ובכל מין בשר שלא לבשלן יחד פן יכנוס הטומאה בפנים ולכן בא בק"ו שילמוד הקל מן החומר ויהיה גם הוא חמור ואין לאם כח להתיר בבשר אחר שעי"ז תשרף והטומאות ירולו בה. וגם אין אזהרה גם בטמאים שאין טומאה נכנס בחלב ואם יכנוס אינו עושה רושם למעלה. שהטומאה הוא אילן ואינו מזיק בסדר טהרית רק הבשר שהוא בפנים ומתערבים עם החלב הוא גורם שיכנוס הטומאה באם וע"כ הזהירו חז"ל הזהרות והרחקות גדולות. ואין לשנות דבר מדבריהם. ושלא לעבור עליהם פן יגרום ח"ו טומאה ויתדבק בטמאים ובעבור שהעוף רומז במלאך והמלאך מורה דין שכן מלא"ך בגימט' אלהי"ם ע"כ אסרו חז"ל ואמרו שהוא מן התורה ועשו גדר שלא להעלותו בשולחן עם גבינה ור"י סובר הואיל והעוף רומז גם בחסד כענין והעוף יעופף א"כ אין לו דין בשר כלל ואין שום גזירה נתפס עליו רק הכל הוא בבשר שהאכילה והנאה והבישול הוא מן התורה ושלא לעלות על שולחן עם הגבינה הוא הגדר. ולדקו דברי האומר שהוא אסור שהרי הוא ספק הכנסת טומאה ומי יצילנו בספק. וידעתי ר' שיש לך קושיא שא"כ הדבר לא נבשל הבשר גם במים שכן במה שרומזים הבשר והחלב רומזים גם המים והבשר ויש לך לדעת שאין לך בכאן לומר דין זה שהרי החלב הוא לבן ביותר ודוחה כל פגע רע וע"כ צריך לדחותו גם אתה שלא לעוררו אבל המים מהם חיים כולם ואם תרחק המים מן הבשר לא הנחת לו חיים. ומה דאפקי' בלשון בישול שהבישול הוא המביא חום אשר הוא הדין לכן הבישול והאכילה שוים ומאחר שגורמים הטומאה אסורה בהנאה ואין כאן מקומו ובמקומו אבארהו ותראה גבורת אבי ז"ל בע"ה כי כאן נגרר אגב ברייתא דרב אשי :

והא לך סדר הכללים שהם ומפתחות דתנויי. סתם ומחלוקת הלכה כסתם לכן העלימהו להיות הלכה כמותו וכן ר' מאיר ור' יוסי ר' שמעון ור' יוסי הלכה כר' יוסי. ר' אלעזר ור' יוסי הלכה כר' יוסי. כל אלו הלכה כר' יוסי מחביריו וכי מכולם הי' ר' יוסי בעל סברא וחכם אלא בעבור שכוחו היה משיג למעלה יותר מכולם ע"כ היה הלכה כמותו שכל אלו כל אחד היה יודע השפעתו ואחיזתו וע"כ תלמידי דרב שעכים חד לחבירו. ובזה דברים אמורים שהלכה כמותו במקום שנחלק עם יחיד אבל נחלקו עליו רבים הלכה כחכמים שמן השמים הסכימו אחרי רבים להטות ר"מ ור"ש הל' כר"ש. ר' יהודה ור' שמעון הלכה כר"ש. ר"מ ור' יהודה הלכה כר"י. ר' אליעזר בן יעקב ור' יהודה הלכה כר' אליעזר בן יעקב. רבי ור' אלעזר בר' שמעון הלכה כרבי. רבי ור' יוסי ב"ר יהודה הלכה כרבי. רבי ור' ישמעאל בר' יוסי הלכה כר' ובד"א שאמרו משמו אבל אמר בשם אביו הלכה כאביו. רבי ור"ש בן אלעזר הלכה כר'. וכל מקום שרשב"א בלא מחלוקת הלכה כמותו. רבי ור"ש בן גמליאל הלכה כרשב"ג. ובכ"מ ששנו במשנתינו באמת אמרו ובד"א ואימתי ובזמן הלכה למשה מסיני. ר' אלעזר ור' יהושע הלכה כר"י חוץ מערב ולידון ורביה אחרונה מ"מ היכא דפסק הלכה כר"א הלכה כמותו. רבן גמליאל ור' יהושע הלכה כר"ג ר' טרפון ור' עקיבא הלכה כר"ע. ב"ש וב"ה הלכה כב"ה חוץ מנב"א מכבדין את הבית שהלכה כב"ש. ובכ"מ ששנו חזרו ב"ה להודות לדברי ב"ש הלכה כב"ש ר' ישמעאל ור' עקיבא הלכה כר"ע. רב ורב חנינא הלכה כרב. ר' אליעזר ור"ע הלכה כר"א והלכה כר"ע מחבירו ולא מחביריו. רב ור' יוחנן הלכה כר' יוחנן. ובכ"מ ששנים חולקין ואחד מכריע הלכה כדברי המכריע רב הונא ור' חייא בר רב הלכה כרב הונא. רב ורב חסדא הלכה כר"ח. רב הונא ורב נחמן הלכה כרב נחמן בדיני. רב נחמן ורב ששת הלכה כרב נחמן בדיני והלכה כרב ששת באיסורא. רבה ורב יוסף הלכה כרבה בר ושדה קנין ומהלה שהלכה כרב יוסף. ר' יוחנן ור' אלעזר הלכה כר' יוחנן. רב ושמואל הלכה כשמואל בדיני וכרב באיסורי. שמואל ורב אדא הלכה כשמואל

כל

כל היכא דפליגו רבנן במילתא ומתרגם קרא כחד מנייהו הלכה כוותי'. רב אחא ורבינא הלכה כרבינא בר מאומלי וביעי ומזרקי. רב אשי ורב כהנא הלכה כרב כהנא. רב ורב הונא הלכה כרב. רבינא ורב אשי הלכה כרבינא. והלכתא כמר בר רב אשי בכולא תלמודא בר משבועה ומכהב. ר' יוסי בר חנינא דיינא הוי ונחית לעומקא דדינא בבבא קמא בשור שנגח ד' וה' ור' נתן דיינא בשור שנגח את הפרה. רב אגבי' רב פפא רבי' והלכה כר' יהושע בכל המשנה.

(ועתה שמע סדר החכמים איך הי' סדרם) :

סדר החכמים שמעון הצדיק הוא שהיה בישיבת אנשי כנסת הגדולה והוא הרבין תורה בישראל ואחריו אנטיגנוס איש סוכו ואחריו יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן ואחריהם יהושע בן פרחיה ונתאי הארבלי ואחריהם יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח ואחריהם שמעיה ואבטליון. ואחריהם שמאי והלל ואחריהם ר"ש ואחריו ר"ג ואחריו ר"ש בנו ואחריו ר' ור' נתן אלו הם סוף התנאי' ומכריע לא היה אלא בתר הכי הוי ופליג על חד מינייהו וכל אלו היו מכירי' והיו יודעי' כל בעלי דקיע ולא יצא מפי אחד מהם דבור לבטלה רק מה שלמדו ידעו ודברו וזה גלוי לפני השם וע"כ אמרה התורה על פי הדברים אשר יורוך. (והא לך תחלת האמוראים) ר' יוחנן ור"ש לקיש. ואחריהם רב ושמואל ואחריהם רב הונא ורב ששת ואחריהם רבה ורב יוסף ואחריהם אביי ורבא ואחריהם רבינא ורב אשי והם היו סוף הוראה וסוף האמוראי' ואחריהם רב גדא ורב סמא שהיו סוף סבוראי והנך אחריתי שהיו תלמידי' לא קחשיב להו ואין את דעתך כי מכאן אתה למד מאן הוי רבי ומאן הוי תלמיד ומאן הוי בר זוגיה. אמר בן עזאי בסוף פ' בתרא דבכורות כל חכמי ישראל הם לפני כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה ומנו ר' יהושע בן קרחא הוא בנו של ר' עקיבא הקרח. וכ"מ שני' מעשה בחסיד א' ר' יהודא בר אלעאי או ר' יהודה בן בבא או ר' יהודה הנשיא חד מהני תלת הוא. כל התם במתניתין הלכה כר' יהושע התם בגמרא הלכה כר' יהושע בן לוי. כל היכא דאיכא תנא רב ספרא משום דבי רבי חד מבניו הוא ומנו ר' גמליאל. כל בתראי דאיפלוגי כגון רב ושמואל ותשכח בתראי כגון אביי ורבא דאיפלגו על ההוא פלוגתא או בתראי אחרינא הלכה כוותי' כל ר' שמעון סתם הוא ר"ש בן יוחאי עולא ורב ולוי אין הלכה כוותן בשבת משום דקבילא להו הלכה כר"ש. כל מיהא תניא ברייתי' הוא כל מהכא אתמר שמעתא הוא. כל היכא דמספקא לך בתנאים או באמוראים או בסבאי נא"ת יודע אי בר זוגיה אי רביה הוי חזי בסדי' מאן הוא ומשכחת לי'. סתם משנה ר"מ סתם ברייתא ר' נחמיה סתם ספרא ר' יהודה. סתם ספרי רשב"י וכולהו תלמידי ר"ע הם והם איפלוגי אליבא דר"ע ואת ר"ע לא ראו למה כי לא היו עמו בדורו אלא פליגי בדבריו על דעתו : ר' חייא חי שלש מאות שנה ור' יוחנן חי ד' מאות שנה ר' אליעזר במשנה סתם הוא ר"א בן הורקנוס ר' יהודה במשנה סתם ר"י בן אלעאי אלו הם תלמידי ר"ע ר"מ ור' יהודה ור' נחמיה ור' יוסי ור"ש בן יוחאי וסימנך שיני"ם למפרע. ור' גמליאל שהי' בימי ר' עקיבא בן יוסף הוא אבי אביו של רבינו הקדוש ור' חייא הוא דודו של רב אחי אביו ואחי אמו שהי' עם רבינו הקדוש ואיתא בפרק קמא דפסחים בהלכה קמייתא. רב בר אחוה דר' חייא דהוי בר אחתיה דר"א כי סליק להתם אמר לי' אמא קיימת א"ל אבא קיים כו' ורב יהודה סתם הוא רב יהודה בר יחזקאל כל רבי יהודה סתם עם ר' יוסי ועם חכמים במשנה הוא ר' יהודה בר אלעאי. רבינו הקדוש הוא בר זוגיה של ר' נתן. כל ר' אלעזר במשנה סתם הוא ר' אלעזר בר שמוע. וכל היכא דפליג רב ורב אשי הלכה כרב אשי דהוא בתרא והלכתא כבתראי. וכל רב עוירא ורבינא הלכה כרבינא בר מסנך דאמרינן בפרקין פרק מי שהי' כשוי דהלכתא כרב עוירא וכל היכא דאיתא הלכה כפלוני ודאי הלכה כוותו. וכל היכא דאמרינן לעולם כפלוני פעמי' ודאי הלכה היא ופעמי' שנויא בעלמא היא. וכל תיובתא הלכתא הוא וכל הא"ל כך נפסק הלכה כל לאפוקי אם הוא כן לית הלכתא כן כל היכא דאיכא בראשונה תקנו כך וכך ואין שום שם חכם כך הוא הלכה כל קושי' שלא הוכרע' אי בראשוני' אי באחרוני' עשה כזו עשוי עשה כזו עשוי. כל אפנויי מופנה מיותרי' הם במקרא ולא אצטריך למכתבינהו כלומר פנוי הוא ואין לך עסק בו שלא כתבם הפסוק אלא ללמוד מהם ואין להשיב כלום כל היכא דאיכא תכתיים הלכה הוא וקיימא דמלתא הוא ואין לך מה שתחזור בו. כל היכא דאיכא ומנו בה מנין בדבר משמי' דפלוני. כל ר' יהושע סתם הוא ר' יהושע בן חנניא שהי' בימי קיסר. וכל ר' יהודא סתם במשנה הוא ר' יהודא בר אלעאי תלמיד ר"ע וכל רב יהודא סתם הוא רב יהודא בר יחזקאל ורב הונא בר זוגי' שניהם תלמידי רב הי'. כל קושיא דבכל תנויי שלא תמלא בו אביי ורבא בכלל ש"מ אביי ורבא תקנוהו וכל קושיא שתמלא בו אביי ורבא ש"מ רבינא ורב אשי הם תקנוהו ופעמי' שתמלא קושי' אביי ורבא ורב אשי ורבינא לפי שכולם ראו זה את זה ובדור אחד היו וכל היכא דאיכא הא לא בפירוש אתמר אלא מכללא אתמר לא בפי' אתמר אותה הלכי' היא גופא שאתה גורס בה אלא מכללא אתמר שהלכה אחרת היא או מפרק אחר או ממקומו

פרק

ספר הפליאה

פרק מענין אחר ותמצא אותה הלכה שמביאין אותה במקום אחר ותדע. וסוף משנה ר' נתן ורבינו הקדוש בר זוגי' דר' נתן והוא בנו של רבן גמליאל וכל היכא דאיכא איבעי' להו אותם חכמי' שפליגי באותה הלכ' ואותו' הלכה הוצרכ' להם ושאלו זה את זה לעצמם ועיקר הדבר איבעי' נשאלה היא. וכל היכא דאיכא מאי בינייהו (אם הוא חכם אומר) מה יש בין פלוני אומר זה לפלוני אומר זה ומה הפרש יש בין טעם זה לטעם זה. כל היכא דאיכא פשיטא וצריכ' בהלכה כדי להוסיף קולא קולא. כל ר' מארץ ישראל. כל רב גמר מבבל. כל אחרים אומרי' ר"מ. כל יש אומרים רבי נתן או רבא תוספתא. כל היכא דאיכא הא אתמר ורמינהו והא תנן והתניא והא אנן תנן קושיא הוא ולפרוכי קא אתי. ותנן ואף אנן תנן ואתמר כמי סייעתא הוא גם אין והתניא הוא סיוע כל היכא דאיכא תיובתא דפלוני לית הלכתא כוותיה איתבי' מקשה יחיד לרבים מיתבי קושי' רבים ליחיד. תנא תניא תוספתא מן המשנ' הוא חסורי מחסרא והכי קתני חסר מהמשנה הוא אלא כך הוא המשנ'. דתנן מתניתא הוא והיכא דאמר צריכה הני תרווייהו חדא איכון ושוין כהדא וצריך לאמרם שניהם שאם אמר זה ולא אמר זה אתה יכול לטעון זה כך וכך. הא תו למה לי ולמה נאמר והלא כבר אמרו פעם אחרת צריך הוא לאומרו שאם לא אמרו יכול הייתי לטעון כך וכך כל תוספתא וספרא לאו דבר מקויים הוא ולא דבר קבוע הוא מפני שתוספת' ותורת כהני' הוא ספרי דבי רב וספרי הוא חומש אלה שמות וחומש הפקודי' וחומש משנה תורי' שמו מדינא והללו נקראי' בתלמוד ברייתא יש מהן שכן הלכ' ויש מהן שאינו כן הלכה כילד הלכ' שאינו חולקין עלי' בתלמוד הלכה כמותן כגון אדם בשדה ערום הרי זה יכסה. היכא דמספקא לך הלכ' ולא ידעת בהאי קא משתעי הסתכל במסכת דקאמרית לעיל. והיכא דאיכא קשיא בתר קשיא ולא פסיק הלכה חזי היכי מטי טפי ואת יליף מכאן ומכאן והיכא דקמקשי' תרי תנאי או תרי אמוראי לחדדי ולא אתמר הלכתא לא כמר ולא כמר חזי אי איכא רבי בהדי תלמיד אין הלכה כתלמיד לפני הרב. כללא הכי בתנויי כל אמורא דמותבין לי' תיובתא ולבר פלוגתי' לא מותבין לי' הלכה כמותו כמאן דמותבינן לי' וזה תפוש ותדע וגם את זה אל תנח אין שואלין מעומד ואין משיבין מעומד ולא מגבוה ולא מרחוק ולא מאחורי הזקני' ואין שואלין אלא בענין ואין שואלין אלא במראה ואין השואל כענין שואל אלא ב' הלכות אחד שואל ואחד אומר שלא לשאול נזקק' לשואל והשואל צריך שיאמר מעש' אני שואל. והשואל שלא כענין צריך לומר שלא כענין שאלתי דר"מ וחכמי' אומרי' אינו צריך שכל התורי' כול' ענין אחד ענין ושאינו ענין נזקקים לענין. מעשה ושאינו מעש' נזקקי' למעשה. הלכה ומדרש נזקקים להלכ' מדרש ואגדה נזקקין לאגדה מדרש וק"ו נזקקין לק"ו. חכם ותלמיד נזקקי' לחכם תלמיד וע"ה נזקקי' לתלמיד. ע"ה ובור נזקקי' לע"ה דכתיב ארץ ארץ שמע דבר ה' וכתיב מן הארץ ההוא יצא אשור השם יישר עוסקי תורתו באמונה ויתמכם בחמלתו כי הם לאן מרעיהו. ועמי הארצות מבטלי התורי' והגורמי' הם מלמדי בשכר ישליכם אל ארץ אחרת: אלה הם סדרי התלמוד שעל ידם השיג סוגיות התלמוד וכשהשיג זה הסדר אל תאמר עד כאן תחום התורה והתפאר לדון דינים ולהורות הוראות כי עם זה הסוגי' אתה דומה כמאמין ואינו מאמין ומעולם לא תבא לכלל האמת ולסברא אמיתית וכמשל שאתה אוכל בשר מבלי מלח ומע"כ אינו מקבלו ואתה משיבו להקיאו וכמה גיטין פסולין וכמה חליצות פסולות וכמה אריכות הגלות מצד שהבשר מבלי מלח והקלות והטעות רבו. וראה והבן מה שהרמיזו חז"ל בדבריהם כל מאן דלא ידע בטיב גיטין וקדושין לא יהא לו עסק עמהם ואין הכווי' לדעת הסוגיא שא"כ היו אומרים כל מאן דלא ידע בגיטין וקדושין מאי בטיב להודיעך שהסוגיא עם המלח הוא כאכל ואינו מקיאו יותר המאכל ההוא כי בלא מלח לפעמים סובר בעל הסוגיא ב' סברות כאחד ואותה שהבין זו היא העיקר והוא בעצמו בתר הכריבי' והוא סובר אדרב' זו שטעמ' העמידתו על האמת כן יאבדו כל אויבך ה' כמותו וידע ויבין שחז"ל ידעו האמת ואפ"ה היו מרבים *בשורי' שאם יצא לכלל טעות לקחת כ"א חלקו בתוכם כ"ש אתה החסר והריקן מאמת אע"פ שאתה מלא במשא ומתן מה תוכל לעשות כי לא יצילך המשא ומתן שלך אל האמת כי אדרבא מראה לך הרב' דרכי' אשר מהם מתוקני' מהם מקולקלי' ולא תדע באיזה דרך תכנס לעיר כי לא תמצא לא הדרך ולא השער:

(ועתה שמע סדר התורי' איך היו מורישים אותה מדור לדור):

משה קבל תורי' מסיני ומסרה ליהושע. ויהושע לזקני' וזקנים לנביאים הם אלדד ומידד. ואלדד ומידד לעתניאל ועתניאל לאהוד. ואהוד לשמגר ושמגר לדבורה. ודבורה לברק וברק לגדעון. וגדעון לאבימלך. ואבימלך לתולע ותולע ליאיר ויאיר ליפתח ויפתח לאלון ואלון לעבדון ועבדון למנוח ומנוח לשמשון ושמשון לאלקנה ואלקנה לעלי ועלי לשמואל ושמואל לנתן ונתן לגד וגד לשמעיה ושמעי' לעידו ועידו לאחיה ואחיה ליהוא ויהוא לאליהו ואליהו לאלישע ואלישע למיכה ומיכה לעובדיה ועובדיה ליונה ויונה לאליועני ואליועני לזכריה וזכריה להושע והושע לעמוס ועמוס לישעיהו וישעיהו למיכה המורשתי ומיכה המורשתי ליואל ויואל לנחום ונחום לחבקוק

*נ"ל דצ"ל כשורה ורמז בזה למ"ש בסנהדרין ז' שיצא מכשורה ע"ש

למחבקוק. וחבקוק לצפניה. וצפניה לירמיהו: וירמיהו ליחזקאל. ויחזקאל לחולדה: וחולדה לחגי. וחגי לזכריה. וזכריה למלאכי וממלאכי ואילך היו משתמשין בבת קול אבל קודם לכן בכל אלו שהזכרנו היו משתמשים ברוח הקודש עד מלאכי. וראה עתה והבן כי עמהם היתה השכינה ולא היו באים לכלל טעות אבל אתם שאין השכינה משתמשת בכם לא בב"ק ולא ברוח הקודש אם תדין בסברתך תפסיד ולא תדע אבל במקום ב"ק נשארה תורה אמיתית שהיא שקולה כב"ק וזה הדבר יהיה מלוה כי אז מסכימים עמך מן השמים ועליך אמר הכתוב בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך. ועתה שידעת סדר הרוחות הקדושות האלה אשר מהם העולם עומד. שמע כמה דרכים יפים היה להם בלימודם וכולם ע"פ אמת אחז"ל אין מזהירין ואין עונשין מן הדין ולמדו מדכתיב וכי יפתח איש בור או כי יכרה איש בור אם על הפתיחה חייב על הכרייה לא כ"ש מכאן שאין עונשין מן דין ק"ו. ור' טרפון דמחייב קרן נזק שלם בחצר הניזק מק"ו וכן שן ורגל דיליף חדא מחברתה מק"ו מה נאמר ועתה ר' למען אברהם יצחק ויעקב שמע דברי אלה או כי יפתח וכי יכרה הוא טעות סופר ומלאו אותם החכמי' וטעו אליו ואח"כ ידעו שהוא טעות סופר וחזרו בהם או התורה אמרה האמת והם מכחישים, או שהם לא אמרו שאין עונשין מן הדין והנה לשונם ולשון התורה ותבחר בהם כי במקום שרוצה להעניש מלך הק"ו אמר לו אין עונשין מן הדין ויש מקומות שיש לו לדין ק"ו וקרא למה לי ומשיב מלתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא. ועוד היכא דאיכא לדון ק"ו מה ליה לקב"ה לטרוח ובמה נוטל שכר בטרחתו וע"כ הוא טורח. אי הכי יטריח בכ"מ דאיכא ק"ו לכותבו כדי להרבות שכרו ואעפ"כ אומר שאין עונשין מן הדין ולא די להם בזה אלא שאמרו אין מזהירין מן הדין. והכוונה הוא כך במקום דאיכא ק"ו להעניש דנין אלא שאין מענישין מלמעלה מן הדין ומענישים כשהעונש כתיב א"כ בכ"מ שיש לדון ק"ו וכותב אותו בפירוש ועבר הדבר קב"ה מענישו מן הדין. ובכ"מ שדנין ק"ו להעניש קב"ה אינו מענישו מן הדין אלא למטה ממנו וכשמקשה ולאו ק"ו הוא ומשיב אין עונשין מן הדין אין הכוונה שאין דנין ק"ו כי לעולם דנין אלא הכי משיב ליה אי לא כתבו קרא בפי' אלא שהיה מכיחו בדין ק"ו לא היה קב"ה מענישו מן הדין מלמעלה א"כ לעולם דנין ק"ו להעניש. ואין עונשין מן הדין. ולכן בכ"מ שתמצא אין עונשין מן הדין ק"ו שמי ק"ו משם. זה התירוץ אמר אבי ז"ל. ולא הנחתיו לנוח. כי עלתה לעקתי השמים. דתנן אין העדים זוממין נהרגים כו' ר' אומר לא הרגו נהרגין הרגו אין נהרגין שנא' כאשר זמם ולא כאשר עשה א"ל אבי ולאו ק"ו הוא. וכוונתו הוא כך א"א בשלמא

דכתב רחמנא כאשר עשה אין ללמוד זמם מעשה כי אני אומר דווקא עשה ולא זמם אבל השתא דכתיב כאשר זמם נלמוד עשה מזמם השתא זמם שלא נעשה המעשה נהרגין נעשה המעשה לא כ"ש. וא"כ לא הרגו נהרגין מכאשר זמם הרגו נהרגין מחמת ק"ו מזמם. וא"ל אין עונשין מן הדין דתניא איש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו. אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו בת אמו שלא בת אביו. בת אביו ואמו מנין ת"ל ערות אחותו גילה. עד שלא יאמר יש לי בדין אם ענש על בת אמו שלא בת אביו ובת אביו שלא בת אמו. בת אביו ואמו לא כ"ש. הא למדת שאין עונשין מן הדין עונש שמענו אזהרה מנין ת"ל ערות אחותך בת אביך או בת אמך אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו או בת אמו שלא בת אביו בת אביו ובת אמו מנין ת"ל ערות בת אשת אביך מולדת אביך אחותך היא עד שלא יאמר יש לי בדין אם הזהיר על בת אביו שלא בת אמו ובת אמו שלא בת אביו בת אביו ובת אמו לא כ"ש הא למדת שאין מזהירין מן הדין ואמרתי לו הא הכא בעדים זוממין שיש לדון בדין ק"ו עשה מזמם שאין הפרש בין הרגו ללא הרגו שנהרגין ואפ"ה אמרו אין עונשין מן הדין וא"ך אמרת עונשין למטה מן הדין ועל אותו העונש אין מענישין מן השמים וא"ל הכוונה כך הוא שבכ"מ שיש לדון ק"ו ולהרוג כי הכא אין דנין ועונש בלא מיתה עונשין מק"ו. ועל אותו עונש אין עונשין מן הדין למעלה. הלא תראה שהענים למרים מק"ו דאבי' ואמרו ק"ו לשכינה י"ד יום אלא שעל אותו עונש אין עונשין מן הדין שלמעלה. ועוד אמרתי לו הא קא בעי התם אין לי דאין מזהירין ואין עונשין מן הדין אלא חייבי מיתות ב"ד כי הכא דכתיב באש ישרפו אותו ואתהן אזהרותי' מלאו דלא תגלה שכל מיתה ועונש יש לו לאו ואזהרה שלא ענש הכתוב אלא א"כ הזהיר חייבי מלקות מנין שאין עונשין ואין מזהירין ת"ל רשע רשע פי' כתיב בחייבי מיתות ב"ד ולא תקחו כופר לנפש רוצח אשר הוא רשע למות וכתיב בחייבי מלקות והיה אם בן הכות רשע מה התם אין מזהירין ואין עונשין מן הדין אף בחייבי מלקות אין עונשין ואין מזהירין מן הדין חייבי גלות מנין שאין עונשין ואין מזהירין מן הדין ת"ל רוצח רוצח כתיב בחייבי מיתות ב"ד ולא תקחו כופר לנפש רוצח וכתיב בחייבי גלות שהרג את הנפש בשוגג לנוס שמה רוצח וגמרינן רוצח רוצח. והא הכא אין עונשין מן הדין שפי' אין לומדין ק"ו להלקותו ואמר לי להרוג ולהלקות ולהיות גולה מק"ו אין דנין. אבל לממון ושאר דברים דנין. ואמרתי אם הדין נותן שיהרג כי הכא בעד זומם למה לא יהרג וכן אם הדין נותן שילקה או יגלה למה לא ילקה או למה לא יגלה. מאי איש

למעל

לומר אם ענש הכתוב על בת אביו שלא בת אמו או
בת אמו שלא בת אביו בת אביו ואמו לא כ"ש. א"כ
ערות אחותו גילה למה לי אי משיב לך מילת' דאתי'
בק"ו טרח וכתב לה קרא אבל לא שמעינן דאין עונשין
מן הדין. אבל בכל מקום הורגין ומלקין וגולין מק"ו
דא"א בשלמא בעלמא לא אמרינן מילת' דאתי' בק"ו
טרח וכתב לה קרא ה"נ לא נימא אלא א"א אמרינן
מילתא דאתי' בק"ו טרח וכתב לה קרא הכי נמי נימא
כמו בעלמא ואמר לי אימת אנו אומרים מלתא דאתי'
בק"ו טרח וכתב כו' היכא דליכא לפרושי. אבל היכא
דאיכא לפרושי כי הכא שיש לנו לומר שבא להודיענו
שאין עונשין מן הדין לא אמרינן טרח וכתב לה קרא
והכי אמרתי לך שאין עונשין מן הדין הקשה למעלה
כשיבראו חוטאים למטה בשום עונש דא"כ לא ישאר
קיום בעולם. וכשם שאין עונשין מלמעלה. כך אין
עונשין מלמטה. אבל עונש ממון עונשין שהממון מן
הדין הוא בא. שנא' מצפון זהב יאתה מ"מ הבינה שהיא
מלך אינה מענשת בדין הקשה רק בדין שאינו קשה
ואם תדינו ק"ו להרוג או ללקות או לגלות נמצאת
שאתה דן בדין קשה לכן אין עונשין מן הדין עונש
מיתה ועונש מלקות וגלות. ודע ג"כ שאם באת לדון
בממון אל תעשה יותר ממי שאתה לומד ממנו. ומה
שאמר מילתא דאתי' בק"ו טרח כו' הכוונה כך שאם
לא היה כותבו לא הייתי יכול לדון. שאין עונשין מן
הדין והראייה מהא דכתיב תושב ושכיר לא יאכל קדש.
תושב זה קנוי קנין עולם. ושכיר זה קנוי קנין שנים.
ויאמר תושב ולא יאמר שכיר ואני אומר תושב לא יאכל
שכיר לא כ"ש אלו נאמר תושב ולא נאמר שכיר הייתי
אומר תושב זה קנוי קנין שנים אבל קנוי קנין עולם
אוכל בא שכיר ולימד על תושב עד שנישא ונוהן ואומר
אע"ג דכתב רחמנא תושב לא יאכל קודם ושדר כתיב
שכיר והייתי מקשה ישתוק משכיר ויגמור מק"ו ומשיב
הייתי אומר מילתא דאתי' בק"ו טרח וכתב לה קרא
וכי לא היה לו פה להשיב ואמאי טרח אלא הכי קאמר
ג"כ לא היה יכול לשתוק משום שלא היה יכול ללמוד
שכיר מתושב שלא יאכל תרומה שהלימוד הזה מביאו
לידי עונש ואזהר' ואין עונשין מן הדין ולכן טרח וכתבו וזה
הבין מיד וזה שאומר לפנים ה"מ דמילתא דאתיא בק"ו
כו' היכא דליכא לשנויי אבל היכא דאיכא לשנויי משנינן.
ודע באמת שבכ"מ שנכתב בפירוש משום דאין עונשין
מן הדין הוא ולא תמצא לשנויי הא היכא דאיכא מקום
לשנויי משנינן וק"ו אם בממון דיינינן ואם בעונש
ואזהרה לא דיינינן. אלא אמרינן לזה הצריך לענוש מן
הדין אין עונשין מן הדין. ועתה שמע ר' שנהגות
חכמים ז"ל שהיו מתנהגים בתורה אומרים ג' לשונות
באין לרבות א"ת ג"ם א"ף. את לרבות וז"ש וה' פקד

את שרה שאלו היה אומר וה' פקד שרה הייתי אומר
שרה לבדה נפקדה כשהוא אומר את מלמד שכל העקרות
נפקדו עמה. וכן הוא אומר צחוק עשה לי אלהים.
כלומר שכל הנפקדות בחורות ואני זקנה וילדתי ביניהם.
וא"ת שלא בא לרבות אלא עקרה אחת. כי מה ראית
לומר שנפקדו כולם אלא לא נפקדה שרה אשת אברהם
למטה עד שנפקדה שרה בת אברהם למעל'. ואחרי שהופקד'
בת אברה' למעל' כן הדבר למט' וא"כ ע"כ את לרבו' כן בכ"מ
את לרבות מ"מ למה באו ג' לשונות לרבות בריבוי ודי בל' א'
בכ"מ שירצה לרבות ירבה במלת א"ת או בכ"מ במלת
ג"ם או בכ"מ במלת א"ף. ולמה יחלק במקום אחד
א"ת ובמקום אחר ג"ם ובמקום אחר א"ף. ויש להשיב
בזה כי לא אפשר בענין אחר דהכא איך יאמר וה' פקד
גם שרה הי' נראה ששרה נפקדה למעלה ע"י תפילות
ואין הדבר בעולם כמות שאדרבא שלילית וכיולי בה
נפקדת משרה ואם יאמר וה' פקד אף שרה הוא שקר
שבמקום אף אין פקידה והתורה אינה מדברת רק אמת
מה יש לך לומר א"כ איך אמר כאן וה'. והלא בכ"מ
שנאמר וה' הוא ובית דינו בזה יש ליישב שאינו דומה
הוא ובית דינו בלא אף כמו הוא ובית דינו עם הא"ף
אבל את מורה אמת כי א"א רחם וס"ף בלא אמצע וא'
רחם והת' סוף א"כ המ' שהוא באמצע בין א' לת'
והנה אמת ובא לומר שע"י שרה נפקדו כולם למעלה
גם למטה מ"מ ממי הופקדו מכ"ע זהו שנאמר וה' הוא
ובית דינו שאין הפקידה לעקרות אלא משם: גם לרבות
גם לאנכם גם בקרבכם קאו שאלו נאמר לאנכם ובקרבכם
קאו הייתי אומר שלא נתן להם אלא לאנם ובקרם לכן
כתיב גם לרבות שגם הוא נתן להם דורון משלו ומשל
שרו לקיים גם אתה תתן בידינו עולות ואם הי' אומר
אף לאנכם א"כ נראה שלא רצו יותר כח אלא מן הא"ף
דכתיב אף חובב עמים והי' נראה כענין הלא אלהים
זנחתנו ואינו כן האמת שאדרבא משה שהיה מרגיש
עליו כח הי' מרבה בדברים וא"כ איך יאמר אף וגם
אין לומר את לאנכם שא"כ הי' נראה שמפקידם לברכה
והוא אדרב' הי' מפקידם במלת גם. והוא כיון שילכו
באלי גם שהוא מה"ד הרפה ויבא הא"ף בכחו וע"כ
יחזרו בידינו א"ל בכי א"ך אלי ג"ם הוא מ"ה הרפה א"ל
ר' אלי גם הוא סי"י מדה"ד הרפה באלי גם עולה
כ"א כשאר אלי כ"א עם אלי הרי כאן סי"י חסר אח"ד
וכיון שלא להכיח כח בשרינו ומיד בלבל משה מחשבתו
במלת גם ואמר לו גם אתה תתן בידינו וכוונתו של
משה גם אתה שקני נאצלת מן חכמה עלאה הנק' אתה
מלשון אתא ושמותם שוים והמדה ההוא הנק' אתה
תתן בידינו שהוא סיני הנקר' י"ד זבחים ועולות מכם
וזבחנו לה' אלהינו. וכאן רמז משה שערב רב יעלה
עמהם שהם עתידים לעשות זבחים ועולות וזהו שאמר
פרעה

פרעה וברכתם גם אותי. ומ"מ קשה כוי שבכאן אומר גם מ"מ ומתו גם שניהם יאמרו ומתו אף שניהם. והפי' הוא אלו לא נאמר גם הייתי אומר שנתחייבה מיתה וממתינים לה עד שתלד ת"ל גם לרבות את הולד למיתה ולומר שאין ממתינין לה עד שתלד והני מילי שלא ישבה על המשבר. אבל ישבה על המשבר ממתינים לה עד שתלד מ"מ כיון דעקר גופ' אחריני הוא והא הכא שיכול לכתוב אף שניהם. ולרבות הולד הזה זה אין קושיא שאין האמת כן שנראה שאף הוא במיתה שלעולם חי הוא כמשפטו. וגם אין לומר ומתו את שניהם דה"ה וגם אין לומר שגם בא לרבות מעש' קידושין שגם הקידושין ימותו מטעם שנאמר שניהם משמע ששניהם שוין בהנאה ילאו קידושין שזו כזכה וזו אינו כזכה: אף לרבות שנאמר ויקח את אדרת אליהו וגו' אף הוא הכה את המים מלמד שנעשה נסים לאלישע בקריעת ירדן יותר מאליהו הוא שנאמר ויהי פי שנים ברוחך אלי ואין לומר בלשון אחר רק אף שזאף מכה המי' הבאים בת"ת ולוקחת אותם כענין ואת המים אשר בתעלה לחכם: וגם דרשו במיעוטין בג' לשונות והן אלו מ"ן א"ך ר"ק אך למעט שנאמר וישאר אך נח ללמדך שאף נח היה גונח בתיבה מפני הלינה ואין לומר אך אלא אלל נח שנח אין מכין אותו אלא באך שהאך מכה ומשאיר הוא שנאמר ולך אותך ואת עמך בדבר שהא"ך עולה אהי"ה וכתיב א"ך טוב לישראל ואלו היה אומר וישאר רק נח א"כ לא הכאת חיים לכל בני התיבה כיוצא בו אתה אומר אך בעשור לחודש אם היית שותק מאך שומע אני דקב"ה מקבל לכפרה השבים ושאינם שבים ת"ל אך למעט את שאינם שבים ואין לומר רק כי הייתי אומר מקבל לשבים ומכלה את שאינם שבים שהר"ק הודע הוא מדה"ד וע"כ אומר אך הוא אהי"ה: רק הוא למעט עד כמה פעמים אני משביעך שלא תאמ' רק אמת בשם ה' ובא למעט מי שלא אמ' מכל לבו ואין לומר אך אמת כי היה שואל אם הרק באמת ושניהם בשם ר"ל רק הוא מ"ה אמת הוא ת"ת בשם ה' היא כנסת ישראל: מן למעט הוא שנאמר ויעמוד העם מן הבקר עד הערב יכול כל היום היה דן ואימתי התלמידים לומדים ת"ל מן הבקר מיעוט הוא מלמד שלא היה יושב כל היום ושיערו חכמים עד ו' שעות. ואין לומר אותו בפי' שהרי בא לומר לך מן הבקר תורה שבכתב עד הערב תורה שבע"פ וע"י ב' היה דן אותם: רבוי אחר רבוי למעט הוא שנאמר גם את הארי גם את הדוב הכה. אלו אומר ארי ודוב הכה הייתי אומר ב' חיות רעות הכה בלבד. לכן אמר עוד שתי רבוים בארי וב' רבוים בדוב לרבות ב' גורי אריות ושתי גורי דוב. והנה שהרג ו' ולא אמרו אין רבוי אחר רבוי אלא למעט אלא בשתי רבויים הבאים כאחת. זה אחר

*נ"ל דל"ל ריבוי אחר ריבוי ריבה שנים

זה אבל ג' רבויים או ד' כולם מרבים ורואה ושבן שדוד העליון הוא הבינ' ודוד התחתון היא בת הבינ' היא כנסת ישראל ודוד הגשמי הוא דוד המתפאר ועל שם שדוד העליון הוא מונע השפע מן הארי ומן הדוב שהם הזרועות ומה שלמט' מהם הם הבני'. ומניעת השפע הוא המכה וע"כ דוד הי' בכוחו להכותו כי מה ראית לומר שהרג ששה אמור ד' או ה' וא"ת כל רבוי ריבה אחד איך יכול לומר זה שהרי את שרה ריבה כל העקרות אלא כמו שאמרתי וא"ת מאחר שרבוי אחד יש לו כח לרבות הרבה א"כ יאמר רבוי א'. ויאמר גם הארי והדוב הכה עבדך וירבה ו' אלא מפני שהייתי אומר ו' ממין ארי והדוב בעבור שהי' חלש וזקן ומלאו בכחו אבל גורי הדוב לא הי' יכול להם. לכן אמר רבוי גם הדוב גם אין לומר דא"כ יאמר גם הארי גם הדוב דא"כ הי' רבוי אחר רבוי ובא למעט וא"ת מנ"ל זה שרבוי אחר רבוי למעט יאמר כך *רבוי אחת ריבוי ריבוי שנים ולעולם ריבוי אחר ריבוי לרבות בזה אין לך כח ודין דא"כ במקום שנים יאמר אחד ומאי כרבה כל דבר אלא לכן באו שני רבויים למעט ואוכיח ת"ת ישראל כשבא אליו שפע חסד א"כ הרי קיבל מכל החסדים ומכל הרחמים והנה רבוי אחר רבוי וכל רבוי ממין הרחמי' בא גם הפחד ונראה' שבא לרבות שפע ואע"פ שאינו ממין השפע הראשון מ"מ לענין ירידת השפע שוים ואפ"ה במקום שנכנס השפע שלו חיסר ומיעט הרחמי'. וכן שני מיני רחמים דין בתוכם והוא שנאמר וה' שמים עשה ואמרו בעלי האמת אין רבוי אחר ריבוי אלא למעט שהוא רבוי רחמים כי הוים רחמי' ובאו שניהם להביא דין וזהו שאמרו חז"ל וה' הוא ובית דינו עמו ואמאי אמור ג' מיני רחמים הם רחמים גמורים רחמים גדולי' רחמים שהם ובא הו' לרבות כולם. והנה התנאי בעל שארז"ל אין רבוי אחר רבוי אלא למעט ואדרב' לרבות נראה. ואי לאו שראיתי דין בתוך וה' הי' קשה לי א"ל בני דבריך מתוקים ונעימים ומפורשי' מ"מ מה שאתה אומר שראית דין בתוך וה' אינו מפורש. א"ל ר' תמלא ויהו"ה ו"ו יו"ד ה"ה ו"ו ה"א הרי כאן דין. אבל רואה אני קושי' אחת והיא חזקה מאד. כי למה אמר רבוי אחר רבוי למעט יאמר רבוי ומיעוט בפי' אלא שאין הדין כן שאם יאמר שניהם הייתי שוקלין אותו בשוה לכן בא בתורת רבוי אחר רבוי למעט דבר זה:

מיעוט אחר מיעוט לרבות היא שנאמר הרק אך במשה דיבר ה' וכי במשה לבד ושלא גם באהרן דיבר ושלא גם בי דיבר שנאמר הלא גם בנו דבר ה' אלא לרבות קדימת נביאת מרים ואהרן לנבואות משה. ומנין דקדמה נבואת מרים שנאמר ותקח מרים אחות אהרן ושלא אחות משה ג"כ הי' אלא מלמד שנתנבאה תחלה כשהיא אחות אהרן ועדיין לא נולד משה. ומנין שדיבר

עם

עם אהרן קודם משה שנאמר ויבא איש אלהים אל עלי כה אמר ה' הנגלה נגלתי והית' נבואתו כבושה יותר מאח"ף שנה עד שבא יחזקאל והזכירו הה"ד ואומר אליהם איש שקוצי עיניו השליכו . ומשה הי' משתדל להיות אהרן שליח לגאול את ישראל שנאמר שלח נא ביד השלח ביד מי ששלחת כבר. והדיבור כתיב בפירוש הלא גם בנו דיבר וקדימת הנבואה ריבה מהמועטים והסמיך האך במשה . והרק כשאר במרים כמדתה וראה והבן בעבור שהבינ' שורש הפחד ונקראת ירוק נק' הפחד רק וראה והבן בכמה דרכים הולכים בציור התורי' בשאר מקומות שלא דנו ק"ו אחד אלא מחלקים אותו לכמה גוונים. וראה והבן משאחז"ל ובעלה מלמד שאשה נקנית בביאה ומקשו והלא דין הוא ומה יבמה שאינה נקנית בכסף נקנית בביאה אשה שנקנית בכסף א"ד שנקנית בביאה ומשיב אמה העברי' תוכיח שנקנית בכסף ואינה נקנית בביאה אביא גם אשה אע"פ שנקנית בכסף אינה נקנית בביאה מה לאמה העבריה שאין קניינ' לשום אישות תאמר בזו שקניינה לשום אישות ת"ל ובעלה ולמה לי קרא הא אתי' בק"ו. אמר רב אשי מד'ה דאיכ' למימר מעיקרא דדינא פרכא מאיכא קא מייתית מיבמה מה ליבמה שכן זקוקה ועומדת תאמר בזו שאינה זקוקה ועומדת ת"ל ובעלה ומשיב לי' מלתא דאתי' בק"ו טרח וכתב לה קרא ומה לירך לפרוך או יאמר לו יבמה בכסף קנוי' ליבם והוא כסף שקדשה אחיו וא"כ לא תוכל לומר ומה יבמה שאינה נקנית בכסף. ועוד יאמר לו אדרבא יבמה בכסף נקנית ליבם שאם לא תאמר כן יצאה מתורת קדושין שומו שמים על זאת א"כ יש שני מיני נשים בישראל יש שנקנית בכסף ויש שאין נקנית בכסף וא"ל מכסף אחיו כי זה הדין כל אדם יאמר שהוא עול דאם אחיו קדשה לעצמו ולא לעצמו ולאחיו דא"כ בשעה שמקדש ישים ב' עדים שבתנאי מקדש שאם ימות תהא מקודשת לאחיו בלא קדושין אחרים ומדלא התנה ש"מ שצריך אחיו לקדשה ומשפטה כמשפט כל אשה דעלמא כי היכי שהתירו לו אשת אחיו מ"מ לא התירו לו בלא קדושין . ועוד מאי הוכחה עושה מאמה העברי' בשלמא אשה ויבמה שתיהם לאישות וקא מכשה למילף אלא זה דקא פריך מאמה העברי' מה דמיון יש לה עם אלו השתים שאלו שרות ונכבדות עם בעליהם . וזו שפחה עובדת. ועוד מה משיב זה מה לאמה העברי' שכן אין קנינה לשם אישות תאמר בזו שקניינה לשם אישות ואם אין קנינה לשם אישות ורצה ליעדה א"ך אינו נותן לה כסף אחר אלא אומר בכסף שקיבל אביך והלא הוא כסף של קנין וצריך כסף אחר לקדשה. ועוד מי הוא שאין בדעתו בשעה שקונה אותה לקדשה והלא מלוה ליעדה אלא שבאים עיכובים באמצע. וא"כ נראה לי שלא הבין אחד לחבירו ור' ישמעאל בעל המדות מי

מאמין לו כי ק"ו הוא הלכה למשה מסיני אדרבא אינו רואה השם זה הדין כלל ואע"פ שהוא בא בק"ו אין דנין אותו מדאצטריך לכתוב הן בני ישראל לא שמעו לי וא"ך ישמעני פרעה ש"מ שאין דנין דאס"ד דנין א"כ יכתוב רחמנא בני ישראל לא שמעו וישתוק מא"ך ישמעני פרעה וילמוד מק"ו אלא מדכתבו בא לאשמעינן שאין דנין ואין מדה זו נוהגת בתורי' וא"ל שדנין א"כ לא יכתבו עשרה פעמים הק"ו בתורה בפירוש יצאו גם אלו מק"ו דבע"פ . אבל הכוונה הוא כך שהאשה היא צריכה להתקדש בא' מג' דרכים והם כסף שטר ביאה שכן הדבר למעלה שהתפארת מקדש לכ"י או בכסף שהוא החסד או בשטר שכותב לה הרי את מקודשת לי או בביאה כענין באתי לגני אחותי כלה . אבל תיבמה שאין בעלה משפיע לה רק שהיא נאחזת מכסף בעלה שהוא החסד כאשר יבא לה הכלא או החסד שאין כאן אלא ביאת החסד או ביאת הכלא וע"כ מלוה בגדול מוכרח הוא הבעל לבא בביתו וע"כ מלות יבום קודמת כשמכוין ולא אמרו חלילה קודמת אלא באינו מכוין. ומה שאמר אמה העבריה אין קנינה לשם אישות הכי הוא דקב"ה האציל את כנסת ישראל לאמה ולאישות בזמן שישראל הם עובדים היא אשה ובזמן שהם רעים היא שפחה וקניינה מחסד עליון הוא שנאמר אמרתי עולם חסד יבנה וא"כ הוא כסף קדושי' ואין צריך לכסף אחר ואותו הכסף מי כתבו אדון ומי התקבל חסד זהו שקיבל אביך . ור' ישמעאל אינו יכול להכחיש זו המדה שאמר לומד מן הקל וקל מן החמור שהרי העליונים צריכים לתתה ושלמטה צריכים לשאל עליונים מהם וכיון שכן הוא ע"כ התורה נוהגת בזה הדרך שאם יש לזה דין מה שאין לזה לומד זה מזה . ומה שכתבו עשרה פעמים ק"ו בפי' להודיעך שהמדה הזאת נוהגת בי' מדות שלמעל' ולכן נכתבו י' פעמים לא פחות ולא יותר. ועוד כשדנין ק"ו חדא מחדא לא פריך עלה אלא פרכא שיש לא קולא או חומר' או חשיבות אבל פירכ' שאין בה לא קול' ולא חומר' ולא חשיבות לא פרכינן והכוונ' כי כתר וחכמה זה צריך לקבל מזה ואין שם פירכ' כל דהו רק מחומרי' וקול' דידהו אם יש למנוע השפע ולא שיכנוס פירכא כל דהו. ועוד אמר חדא מתרתי פרכינן מחומר' או מקולא או פירכ' כל דהו והנה הכוונה אם התפארת ישראל מקבל מן הסדרה ומימין שהוא החסד לפעמים פסק השפע מהם ולפעמים נכנס שפע הפחד ופריך ועוד אמר חדא מתלת אי אית לה חומרי' או קולא או חשיבות פרכינן ואלו כל דהו לא פרכינן ואם חזר ולמד במה הצד פרכינן אפי' כל דהו ואי לא חזר במה הצד רק שהוא חדא מתלת אי אית קול' או חומר' או חשיבות פרכינן ואם לאו כל דהו לא פרכינן והכוונ' חסד מג' רוחניות אם נפסק השפע הנה פרכ' כל דהו אין שם

ואם

ואם בא ועשה כולם אחד ומקבל מהם בשוה א"כ נעשה חדא מתרתי. ופרכינן כל דהו כי הלך השוה שבשן שב לחדא מתרתי. ועוד יש ק"ו אחר שהפרכא שלו מבליעין בתוך הק"ו כי הא דאמרינן בפ' כיצד הרגל שאומר שם אני לא אדון קרן מקרן ורוצה לדון קרן משן לחיובי קרן בחצר הניזק נזק שלם בק"ו דמקומו. ומה במקום שהקל בשן ורגל דהיינו ברשות הרבים החמיר בקרן לחייב חצי נזק מקום שהחמיר בשן ורגל דהיינו חצי נזק אינו דין שנחמיר בקרן לחייב נזק שלם (ופריך) מה לשן ורגל שכן הזיקן מצוי תאמר בקרן שאין הזיקו מצוי. מה עשה זה הבליע הפירכ' בק"ו והחזיק הק"ו ואמר מקום שהקל בר"ה בשן ורגל אע"ג דהזיקו מצוי החמיר בקרן אע"פ שאין הזיקו מצוי לחייב חצי נזק מקום שהחמיר בשן ורגל דהזיקו מצוי דהיינו בחצר הניזק אינו דין שנחמיר בקרן אע"פ שאין הזיקו מצוי לחייבו נזק שלם. רבוני' דעלמא היה משפט מעוקם כזה פסיק רישא ולא ימות ואדרבא שכשנפסק ראשו יתרפא ויחיה וא"כ דהכי הוא בהכנס לוחמים עם בעלי הק"ו כי הם נותנים כלי המלחמה ומתחזקים ואם כדבריו של זה שטורף חרב של חבירו יהוא הפרכא שלו א"כ כמוהו יעשו כולם יטרפו כלי זיין של לוחמיהם ויבליעם בתוך שלהם וא"ת שדין עמהם לעשות כך א"כ הא דאמרינן בפ"ק דזבחים שחטה לשמ' לזרוק דמה שלא לשמה מק"ו ומה במקום שאומר הריני שוחט חוץ לזמנו כשר כו' ופריך מה לחוץ לזמנו שכן כרת וכו'. ואם הדין להבליע יבליע גם זה ויאמר ומה במקום שאומר הריני שוחט על מנת לאוכלה חוץ לזמנו אע"ג דאיכא כרת כו' ולא הבליע אלא הסכים לדעתו: וראה ר' למען קדוש ישראל שתבחר לשנים שאחד הוא איש חמסן או שהדין עמו. אבל האחר הוא איש רחמן ומוותר דינו ולדברי המבליע יכלה משה לקב"ה כי משה עשה ק"ו להפטר ומה הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה והקב"ה עשה לו פירכא מה לבני ישראל דין הוא שלא שמעו מקוצר רוח וכו' תאמר לפרעה כו'. והנה אחר שבורח משה מן השליחות יש לו כח להעמיד הק"ו ולפטור כי נראה משום דהקב"ה צריך לו שלחו הא לא צריך לי' לא שלחו דאס"ד אף על פי שלא צריך היה שלחו אם כן אמאי צריך לי' ומה צורך אלא ע"כ אי לא צריך לי' לא הוי שלחו. אי הכי היה לו למשה לבלוע הפרכא בתוך הק"ו וליפטר שהרי אין פרכא יותר ויאמר ומה בני ישראל אף על גב דאית להם קוצר רוח והואיל ויצאו מעבדות לחירות היה להם וודאי לשמוע ולא שמעו כו' ועוד ר' מי הוא שיראה העניינים המהופכים האלה ולא ישחק ולמה שלחו השם אחרי שאמר לו משה סיבה מונעת ואם הקב"ה יודע האמת שאין מניעה אם כן מה צורך לפרוך ואם היה צריך לפרוך יפרוך

פרכא שאינה נבלעת שלא ישאר שיניח למשה ויאמר שעולם משה כלה לקב"ה. אבל דע לך ר' שאם לא תאמר שעניני' האלה מה הם אלא במבוכה גדולה במשפטי התורה כי אני רואה תנאים גדולים שבמקום דפריך מקרא אינו רשאי להבליע כענין מה לחוץ לזמנו שכן כרת וכענין הק"ו דמשה שהפירכא מקרא דקוצר רוח ועבודה שהוא קרא אינו מבליע אותו אבל במקום שאין הפרכא מקרא בפירוש מבליע אותו כענין מה לשן ורגל שהזיקו מצוי ומ"מ מאי שנא כתוב ומאי שנא שאינו כתוב לעולם פרכא הוא דא"כ לפי דברך תן הפרש בין ק"ו כתוב לשאינו כתוב וא"ת אין הכי נמי הלא בתורת ק"ו הולכי' כולם. א"ל בני מה שהיה לי לומר אמרתי בי"ג מדות של ר' ישמעאל ובזמן שעברתי בהם עם אבי ז"ל אני הייתי עוסק בחוקים אחרים והשם יעזרני ותשמעם כי עדיין לא עברנו אפי' בשלים מבראשית אבל אני יודע שאתה בקי בהם מאבי ז"ל ובזמן שרציתי לעבור בהם גם אני הלך לחיי עד וחיי שבק לכל רבנן א"ל ר' בן ו' שנים הייתי ובתענית הייתי כשעברתי באלו המדות ואבי ז"ל השמידני עליהם במשפט היושר. ודע באמת כי עולם השפל ניתן בד"ו פרצופים לעונש ולשכר ולא לדבר אחר כי נעוץ סופו בתחלתו אבל הדרך הוא זה בהיות הת"ת שהוא שכתב בפרכא הוא הקושי' אין מבליעין אותו אלא מניחין אותו לדין שנאמר ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה ואם לא אדעה ולכן כל פירכא שכתובה בקרא פועלת להרוס הק"ו בין כתוב הק"ו בין שאינו כתוב הק"ו ולכן לא עמד הק"ו של משה כי הפרכא כתובה והק"ו של משה נפרך ואין בדבריו כלום אבל פרכא שאינו כתוב מבליעין אותו כי הדין בא מן ההוד והמדות שלמעלה מבליעין אותו הדין וכן משפט התורה ג"כ. ועוד יש ק"ו אחר חדא מתרתי והוא ק"ו ממקומו ומה במקום שלא השוה קרבן לקרבן השוה מעשים למעשים ויש בו פרכא מה להנך שכן נכנסין לפני ולפני' וכו' וכיוצא בזה בפרק איזהו מקומן של זבחי'. ומה בן לאן שלא קנה לו כהן קנה לו לפנים וכו' ופריך מה לבן לאן. ועוד יש ק"ו אי אמרינן דיו היכא דמיפרך ק"ו והוא מחלוקת דר' טרפון ורבנן דר' טרפון אמר לא אמרינן דיו ורבנן סברי אמרינן דיו אפילו היכא דמיפרך ק"ו והוא בסוף פרק כיצד הרגל אבל היכא דלא מפרך ק"ו לכ"ע אמרינן דיו. ואני רואה שאפילו היכא דלא מפרך ק"ו איתא פלוגתא שהרי בבבא מציעא פ' השואל נראה שיש תנא שסובר דלא אמרינן דיו אפי' היכא דלא מפריך הק"ו דקאמר התם הניחא למ"ד דלית ליה דיו ואותו ק"ו בדלא מפרך הוא אלא ע"כ איני יכול לומר דבר אחר רק שנחלקו התנאים בק"ו דלא מפרך דחד תנא אומר דכ"ע אמרינן דיו וחד אמר אפי' בזה

הק"ו

שק"ו אית דפליג ואומר לא אמרינן דיו וא"כ השתא דנ"ק הוא למ"ד דכ"ע אית להו דיו היכא דלא מיפרך ק"ו זהו תיקון לענין העיון אבל צריכין אנו לדעת מהו משפט דיו. ודע והבן שהעטרה באה מן הדין וע"כ נקראת אשה מלשון אש ודין להיותה כנדון שהנדון הוא הפחד והוא הדין והבא מן הדין הוא העטרה והנה הפחד הוא הדין הקשה והבי' דנה את העולם באותו דין הקש' ובא מבול לעולם עד שעשה ברית עם העולם שלא לדונם באותו הדין והנה אותו הדין הוא בכלל השבוע' וגם הדין הרפ' דיו להיו' כנדון שלא להחריב העולם ולכן בכ"מ שיבא הק"ו אין לשנות דרך הזה שלעולם אומר דיו והאומר אין אומרים דיו אף בזה הק"ו הוא אומר וכי הבא מן הדין שהוא העטרה מעצמה פועלת רק נוטלת רשו' ופועלת וכיון שכן הוא א"כ איך תאמר דיו ואם הגוזר יגזור ח"ו דין קשה יפול יותר לומר דיו והיכא דמפרך הק"ו כמו פליגא דר' טרפון אומר הואיל ומפרך ומוסיף קושי' לבא מן הדין ונתבטל הבא מן הדין מצד הקושי' וא"כ אין כאן דיו. ורבנן אומרים אפ"ה משפטו כמשפט הק"ו דלא מיפרך ואמרינן דיו. ועוד בענין קל וחומר ובענין תוכיח יש תנאי אחר דאין דנין ק"ו מהלכה והוא שאמרו רז"ל במסכת נזיר בפרק ז' פרק כהן גדול במשנה ר"ע דכתי לפני ר"א מה אם עצם כשעורה שאינו מטמא אדם באהל הנזיר מגלח על מגעו ועל משאו רביעית דם שמטמא אדם באהל אינו דין שיהא הנזיר מגלח על מגעו ועל משאו ואמרינן שם משום דאין דנין קל וחומר מהלכה. וקאמר שם איבעי' להו עצם כשעורה ורביעית דם וכו'. וגמרינן ק"ו על הפסוק ולא על הלכ' וגם אין דנין משלש עשרה מדות על דבר הלכ' וכן אין דנין יוכיח מהלכ'. והכוונ' במקום שבא הכח והלימוד מלמעל' לכנסת ישראל אותו הלימוד עומד בפניו הוא כ"י ואין שם יותר חילוק ושאלה שכל הכוחות הסכימו בזה ולכן עליה אין להוסיף ואין לגרוע שאין יכולי' יותר דבר בעולם וזהו הלכה למשה מסיני. ועוד אמרו רבותינו ז"ל דאדם דן קל וחומר מעצמו והכוונ' כי אינו דומה הילוך הקל וחומר כשאר המדות שהרי נבוא בתפארת השפעת הזרועות שהם קל וחומר ניתן להם הרשות לעשות כפי המקבלים וכן הדרך בתורתינו שאדם דן קל וחומר מעצמו. ועוד בדבר דהא מדינא חדא מתרתי או חדא מתלת צ"ל הצד השוה שבהם כאשר תמצא בבבא קמא ובקידושין. בבבא קמא שממונך ושמירתן עליך אף אני אביא כו'. ובפרק קמא דקדושין כסף שטר וביא' וכו'. וראה והבן שכן הדרך שהרי חסד תפארת ונצח יש להם צד השוה ברחמים פחד הוד ועטרה יש להם צד השוה בדין. יסוד יבא באף אף אני אביא יסוד אם לרחמים אם לדין שהיסוד אינו כתפארת וכללא ברחמים וגם אינו כהוד וכעטרה בדין ואע"פ שנאמר לפניו ילך דבר ולכן הוא בא במשפט הזה אף אני אביא יסוד וכן הדבר בדרכי התור' וע"כ בתרי או בתלת נאמר דין הצד השוה שבהן ואף אני אביא. ועוד בענין קל וחומר פרכינן פרכא אף על גב דלא איתא מה לאשה שכן אינו במילה וזה הדבר לא היה ולא נברא כי איך תהי' במיל' כי אין לה מעור. דאי אמרת בשלמא שהי' לה מעור והית' פטור' שפיר קפרכית אלא השתא שאין לה מעור האיך תפרוך ממנה אלא הדין הוא כך כי העטר' אינו במילה ואפ"ה יש לה קושי' ממדת הדין הקש' א"כ אף על גב דליתא פרכא היא. ועוד יש קל וחומר בן ק"ו ובן בנו של ק"ו כי אחר שלמד בקל וחומר ולקח דין לעצמו נותן אותו הדין לאחר מק"ו וזהו ק"ו בן ק"ו. וכן הדין שהתפארת כלל מהזרועות שהוא קל וחומר וע"כ נקרא שמים אש ומים והאציל היסוד בזה הדין. ועוד קל וחומר לא עבדינן של רבנן בדרבנן וכ"ש דרבנן בדאורייתא כדאמרינן בפרק ג' ממסכת ידים וחכמים אומרים אין שני עושה שני. א"ל והלא כל כתבי הקודש שניות הם ומטמאין את הידים. א"ל אין דנין דברי תורה מדברי סופרי' ולא דברי סופרים מדברי תור' ולא מדברי סופרים כך מוכיח בפרק קמא דשבת גבי י"ח דבר שגזרו בו ביום. וזהו קשה מאד כי נהי שדברי תורה מדברי סופרים אין דנין שאין הגדול נתלה בקטן אלא דברי סופרים מדברי תור' אמאי לא והלא קטן נתלה בגדול. אלא הכוונ' היא כן שהקל וחומר הוא בא דרך אצילות וכיון שכן הוא א"כ אין נאצלת האצילות אלא עד העטר' ולכן אין לדון דברי סופרים מדברי תור' בדין קל וחומר שדברי סופרים היא העטר' תור' שבע"פ ולא באתה מדין הק"ו אלא מהדין לבדו וע"כ אין לה דין תורת קל וחומר וגם דברי סופרים מדברי סופרים אין לדון שנרא' תוספת אצילות ואדרבא אמר לעולמו די. ולא דברי תורה מדברי סופרים שהדבר מהופך והמשפט הזה דווקא בדין קל וחומר. ועוד ק"ו דאיכ' למימר הכי ואיכ' למימר הכי תיקו כל חדא אדוכתי'. והכוונ' הוא כך כשהעולם הוא בשוה שאין מכריעין לא הזכיות ולא העונות אז תובע הדין ותובע הזכות אלו הזרועות ואומר להם הבינו כל אחד יעמוד במקומו והקב"ה משפיע הרחמים דרך הצנור האמצעי ומרחם על העולם. ועוד בדין ק"ו יש היכי דאתי חדא מתרתי פעמים בכולא דינא מחמת שיש פרכי בשני מלמדין שיש באחד משא"כ בחבירו ויש דאתי' בפלג' דינא. והאמת כי יש ק"ו דאיכ' למימר הכי ואיכ' למימר הכי. ולא אמרינן תיקו כל חד אדוכתיה ותמצאנו בפ"ק דחולין גבי תורים ובני יונה דקאמר ויהיו בני יונה כשרי' מק"ו ועוד יש דינים מחולקים בק"ו מ"מ

אלם

אלא הם העקר כי אלו מאלו נאחזים :

מגזרה שוה הוא שנאמר בשומר שכר אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ונאמר בשומר חנם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו מה שומר שכר אם לא שלח ידו פטור את היורשים אף שומר חנם : וראה והבן שאין לך מדה למעלה שאינו נוטה לחברתה דין או רחמים מ"מ אם לא שתמצא המלות יתירות שלא שנצרכו אז להם זה הדרך שאם הוצרכו אין דנין שבזמן שהגזירות למעלה הם הספירות המבקשים חיים לעולם תחלה כענין העניים והאביונים מבקשים מים ואין. וכשבא לעולם לבד ואין להם מה ליתן כי אם יאכלנו ויחיה או יזרענו וימות אבל כשהשפע הוא בגילוי אז קרינן ביה אפנויי מופנה כלומר לפנותו ולתתו לחבירו וע"כ היו מדקדקי' למצוא מלות מיותרות ללמוד מהם הג"ש. כההוא דפ"ק דשבועות אקרא אכי חיה בהמה למה לי קרי עלי' ר' דולה מים מבארות עמוקות שלא למד מרבותיו איזה מלה מיותרת לג"ש והוא דקדק מעצמו וע"כ היה משבחו. וכן בכמה מקומות בתלמוד דפריך כגמור תיבה פלוני מפלונית כההוא דפ"ק דמכות ולגמר עין מעינו והוא מבקש לראות אם הוא מופנה ולכן אין אדם דן גזרה שוה מעצמו. אם לא שקבלה מרבותיו ורבותיו מרבותיהם. פן יבא לעשות שלא כמשפט ויגזול העני ויפנה את שאינו פנוי משא"כ בק"ו שאדם דן מעצמו כאשר אמרנו. ועוד בג"ש ענין מעין דנין שצריכין להיות המלות שוות שכן הדין למעלה שהמלה הוא ציור הרחמי' והוא דומה בדומה וע"כ רחמים עוברי' דרך שם כי דומה בדומה הולך ולפעמים תמצא ג"ש אע"פ שאינו דומה בדומה במבטא הואיל והוא דומה בפירוש והוא שארז"ל ושב הכהן ובא הכהן זהו שיבה וזהו ביאה. וא"כ היכא דאיכא שני גזירות שוות ולא סתרן אהדדי אלא שוין בפירוש אע"ג דלא דמי לי' ילפי' כמו ושב הכהן ובא הכהן. אבל היכא דסתרן אהדדי לא ילפי' אלא בדדמי לי' והכוונה שאין שינוי המבטא מעכב שכן הדבר למעלה. שאין הכלה עם החסד שוו' במבטא ובפרוש שוין דהאי רחמים והאי רחמים ולפעמים תמצא ג"ש שהוא בספק אלא שקבלו ללמוד דבר אחד מחבירו ולא קבלו מאיזה דבר כלמד הג"ש כדאית' בפ' אלו נערות דקאמר מאי חזית דאמר לא ארוסה לג"ש ובתולה למעוטי בעולה אימא בתולה לג"ש ואמר לא ארוסה פרט לנערה שנארסה ונתגרשה משמע שקבלו כך מרבם ג"ש ללמוד מפתח מאותם אבל לא קבלו מאיזה תיבה ילפי' לה הג"ש דא"כ שאינו כך מאי פריך והא אין אדם דן ג"ש מעצמו אלא א"כ קבלו מרבו אלא ודאי מדפריך לא קבלו מאיזה תיבה ועוד איתי' פלוגת' בהמפלת איכא מ"ד ג"ש שאין מופנה כל עיקר אין למידין הימנה כל עקר. ומופנה מצד אחד למדין ומשיבין. ומופנה מב' צדדין למדין ואין משיבין ויש דרכים הרבה בג"ש וכולם נמשכין אחר אלו ואין צורך להזכירם כי כל אחד יאמר במקומו בע"ה כדין וכהלכה :

כלל ופרט הוא שנאמר מן הבהמה כלל מן הבקר ומן הצאן פרט. כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט בקר וצאן אין מידי אחריני לא. וראה והבן שכלל הוא העשר. ופרט הוא עלת העלת ואע"פ שהעשר האצילות משם מ"מ פרט הוא אצלם אבל ענין השגה ואין בכלל שהוא העשר אלא מה שבפרט שהם לא יתן להם מה לעשות דבר ובשיוהו המלך על הפרד"ס מי יוכל להכנס שם גם מי יוכל לגזור על הפרט דבר ממה שהוא. ויש כלל ופרט המרוחקים זה מזה ואין דנין שבפי' בנות כותים אמרו ותפי' כדתה עליו כלל וכל המשכב פרט אין בכלל אלא מה שבפרט משכב ומושב אין מידי אחריני לא אמר אביי ועתה ז' ימים הפסיק הענין והוי לי' כלל ופרט המרוחקים ואין דנין רבא א' לעולם דנין. ובפ' כל המנחות באות מצה לא תעשה כלל ולא תאפה פרט אין בכלל אלא מה שבפרט אפייה אין מידי אחריני לא א"ר אפוטריקי משום דה"ל כלל ופרט המרוחקים ואין דנין אותו בכלל ופרט. ודבר תימה הוא למ"ד דנין אמאי נתרחקו אלא ע"כ אין דנין אבל כוונתו הוא כך שלא תאמר אחרי שנסתלק עלת העלות מן הכלל יש לכלל שום כח מנ"ע לכן אמר אפ"ה שנתרחק ונסתלק רחמיו אין בכלל אלא מה שבפרט ולמ"ד אין דנין סבר כי לעולם לא יעשה אדם לומר כזה ולכן הואיל והפסיקן כדי שלא יבא לידון בכלל ופרט וכל המדות האלו שבעלי התלמוד מתכוונין בהם כל אחד יבא במקומו בביאור גדול בע"ה כי עליהם אמר הכתוב ואכלו את חלב הארץ וזהו בקרא"ש חלב ויין שהיין אין לו תקומה רק מן החלב ויין עם החלב מתחברין זהו שנא' כי טובים דודיך מיין ונקראי' יום ולילה. והנה היום הזה הוא תפארת ישראל ובתוכו יום אחד הוא יסוד שנעלם יו"ם יר"ם והוא יו"ד ו"ו מ"ם הרי נעלם יו"ם יו"ם. ועוד שני שמות נגדיים הרבה מאד אין צורך להזכירם שכולם יבואו במקומם כל אחד ואחד כמשפטו ושמות רבים מהם נגדיים בד"ו פרצופי' ומהם שוים בכולם שכל שם שתמצא באחד תמצא בכולם ואגיד לך חלק ולא כולם שמו"ת השוי"ם. והטעם שאין להם שם קבוע כי נעוץ סופו בתחלתו וסכל אחד. וראה והבן כי המדי' שנים נק' חכמ"ה ומדה שאחרונה נק' חכמ"ה אלא שזו חכמת אלהים וזו חכמת שלמה. וראה והבן שלא יאמר לחכמי' שלמה קום בתולת ישראל אם לא שיתחברו שניהם חכמ' בחכמ' שכן שניהם עולים קו"ם וחכמת אלהים הוא כח התפארת שנקרא הוי'. אלא הראה שכן הוא שתרי חכמ' הוא בגי' כ"ח יו"ד

ס"א

ה״א וא״ן ה״א וחכמ׳ האחרונ׳ הוא כח האדם הגשמי שכן חכמ׳ הוא כ״ח אדם ועל חכמה אחרונ׳ נא׳ וה׳ נתן חכמה לשלמה כי אמר הואיל ושמך כשמי אתן לך את בתי שהיסוד הוא השלום ונותן לו הה׳ להוציא פעולותיו ושה׳ היא העטר״ה בת אברהם ונתנה לשלום הוא היסוד וזהו שנקרא שלמה שלם ה׳ ומלת וה׳ הם הזרועות וגם מלת י״ה רומז בשניהם שחכמת אלהים נקרא י״ה וחכמת שלמה נק׳ י״ה אלא י״ה של יהו״ה רומז בחכמת אלהים וי״ה שבשם אהי״ה רומז בעטר׳ כי יהו״ה ראשון ואהי״ה שני לו והסימן ראש יהו״ה י״ה ראש בראש הוא חכמת אלהים וסוף בסוף היא אהי״ה העטר׳ ומאחר שכן א״כ זו נקראת יהוה וזו נקראת יהו״ה שכן י״ה במילואו יו״ד ה״א הוא יהו״ה. ואל תתמה שכן אמר דניאל לקץ הימין להורות על הענין וכמו ששתיהן רומזים בשם י״ה אשר במילואו מורה רחמים יהו״ה כן שתיהן רומזי׳ בדין שזו נקרא׳ צדק וזו צדי״ק וגם היסוד נק׳ צדק הוא שנא׳ צדק צדק תרדוף ואמר לי אבי ז״ל הצדק הראשון לעטר׳ והצדק השני ליסוד שהיסוד אינו כמו התפארת שהת״ת נוטה לרחמים והיסוד נוטה לצד הדין שנא׳ לפניו ילך דבר גם שוים בשם תרומ׳ שחכמת אלהים נק׳ תרומה גדול׳ בעבור שאין לה שיעור מן התור׳ וע״כ אחז״ל חטה אחת פוטרת את כל הכרי כי לא יוכל האדם לשערה ולהשיגה מצד מעלתה ודקותה. וגם חכמת שלמה נק׳ תרומה והשיעור שאחז״ל הוא בתרומ׳ אחרונ׳ שהרי החכמים והנביאים מתבוננים בה ואחז״ל הרי מאתה שחכמ׳ עלאה שהיא לכתר אשר ממנה הק׳ ברכות נובעות וחכמה תתאה שהיא לה אשר שם הק׳ ברכות כשלמו. ולכן הרי מאתה בזו ובזו ומה שאחז״ל עין רעה אחד מס׳ הוא מלמטה למעל׳ שיצא בפחד. וכל אחד כלול מעשר. וכשמולי׳ אחד מששים פגע בפחד אבר הוא מדה רעה בינוני אחד מנ׳ שאינה לא טובה ולא רעה אלא בינונית ומטה למעל׳ וקא פגע בקו האמצעי הוא התפארת שהוא מכריע בין טוב לרע והיא ספירה האמית וכ״א כלול מי׳ היינו אחד מנ׳. עין יפה אחד מארבעים וקא פגע בגלא ליכור החסד ממטה למעל׳ והוא רחמים שאין דין יורד דרך שם. ועוד נק׳ ה׳ אחרונה תרומה להעיד עליה שהתרומ׳ עילא׳ הוא כת״ר י״ה שהרי תרומ״ה עולה כתר י״ה ויתר יו״ד להורות על העשר אז כתר יו״ד ה׳ והכוונ׳ כתר העטר׳ היא חכמה עלא׳ שהרי שאם מכתרת הבת וגם שוים בשם ראשית שחכמת אלהים היא ראשית הכל הוא שנא׳ בראשית ברא. וחכמת שלמה ראשית למה שלמטה ממנה שכן דרכה מושכת מלמעל׳ ומשפעת למטה להחיותם ולקיימם ולכן תרומה גדולה הוא קודם למעשרות כי המעשר באחרונ׳ ורלבים חכמה יראת ה׳ כלומר מן העטר׳ שהוא חכמה

קודם לה יראת ה׳ שהוא הכתר וחכמת אלהים וחכמה תתאה נובלת מחכמ׳ עילא׳ ואין שום השתכלות אלא בחכמה תתאה והיא כלול׳ מל״ב נתיבות חכמה עילאה. ומלת ראשית בא״ק עולה א״י שכולל כל העשר מא׳ ועד י׳ גם שניהם שוים בשם בכ״ר השנית הוא חכמה עילא׳ נקר׳ בכ״ר וחכמה תתאה נקרא בכ״ר. וראה באמת שכן הוא שהרי ה׳ שהיא בראש יהו״ה רומז בחכמה עילא׳ וגם השנית שהיא כלול׳ בל״ב נתיבות חכמה נק׳ גם הוא בכ״ר שאחרי שהיא מוציאה כל ענייני החכמ׳ עילא׳ מן הכח אל הפועל. א״כ צריכה להקרא בשם שולחה שכן שלוחו של אד׳ כמותו ובכ״ר נבכ״ר דורש מראשית השנה עד אחרית השנה שכן כתיב גם אני בכור אתנהו שהעטר׳ נקראת אני ואומרת חכמת אלהים הנקרא בכ״ר גם המדה שנקראת אני משפעת עליה רחמים להיות גם הוא בכ״ר לעולם השפל ולהשפיע להם: וראה והבן שמלת בכר עולה א״ק א״ק לכלול הכתר הנק׳ א״ק ולכלול גם ה׳ אחרונ׳ שנקרא א״ק גם שוים בשם אמונה שזו אמונ׳ וזו אמונ׳ והוא מלשון אמן ואמן. מלשון אומן שזה אומן בעליונים וזה אומן בתחתונים. ומקמא העונה אמן מוריד הברכה מאומן לאומן ומברך עד העולם אלא שהמברך צריך לכללה במלת העולם כדי שיהיה שכרו גדול מהעונה אמן שהמברך בזו הכוונ׳ שכרו מרובה שעולה בכתר ויורד באומן. אבל כשאינו מכוין לכוללה במלת העולם אע״פ שעול׳ עד הכתר גדול העונה אמן יותר שה׳ אחרונה מבקשת שלום בעלה אבל השני׳ עליה נאמר בראשית ברא אלהים ואחר שבאתי בזה א״כ אמור לי ר׳ מפני מה אחר שאמר דוד המלך ע״ה ברוך יי׳ לעולם אמר אמן ואמן ולמה לא אמרו משה כשאמר יי׳ ימלוך לעולם ועד ולמה כפלו וגם למה הוסיף הו׳ וכי לא די לומר אמן אמן א״ל בני כמה פעמים אמרתי לך אין לי פנאי ולכן אמור והשם יעזרך א״ל ר׳ דע לך כי בזה הדבר הוצרך אבי ז״ל לשאול מקמי קב״ה ואז הייתי בן חמש שנים. שבא אליו אליהו ז״ל ואמר ברוך יי׳ לעולם צריך לומר אחריו אמן ואמן. בעבור שהזכיר השם וברכה ולא הזכיר את״ה שהוא בחכמה ע״כ במלת אמן כוללת ולא די באמן אחד שמי שאומר שאמן אחד כולל שני אמנים אינו כן רק בעבור שמזכיר אתה הרומז בחכמה הנקרא אמ״ן עונה אחריו אמן אותו האמן מורה כאלו מושך מאתה ועד אמן דהיינו מאמן לאמן. אבל היכא שאינו מזכיר אתה צריך להזכיר שני אמנים ותוספת הו׳ שאומר ואמן בעבור שלא הזכיר מלך שהוא רומז בו׳ שכולל ו׳ קצות. ומה שאמר לעולם אני אומר שהוא בחסד שהרי לא הזכיר חסד וא״כ הכל צריך. וכל היכא שאינו מזכיר ברכ׳ אין שם עניית אמן כי האמן אחר הברכ׳ נמשך וכיון שהדבר כן א״כ צריך לענות אמן ואמן. אחר ברוך

יי׳

י"י לעולם להשלים ברכתם וגם השומע צריך לענות אמן ואמן לעזור את המברך שאם לא ענה אמן ואמן גורם להארץ העליונ' להיות בעייפות וע"כ יפול גם הוא כאבדון שנקר' שחתית שאינו עולה משם לעולם והוא הוא שנאבד מכולהו עלמין וכל כך למה בעבור שלא השיב אמן ואמן. וראה מלת אמן עולה הוי' ואדני ומביא הרחמי' לכבות את הדין וע"י מ"י מתברך האמן ע"י ע"ח שנים שבאו אל כח שהע' ביסוד והת' עולה שנים הלא תראה שכן היא שערי אמן מתחל' בא"ת ב"ש באותיו' ע"ח ופירושו [ע'] שהוא היסוד מתברך מן הי' שהוא החכמ' ואמן שהוא כנסת ישראל ומתברכת מע'. וגם החכמה והתפארת ועטר' נקראים תורה אלא שהחכמה תורה קדומה והתפארת תורה שבכתב. ועטר' תורה שבע"פ. וראה והבן שתורה שבע"פ א"א רשאי לכותבו דא"כ עשית שתי תורו' שבכת' ויעלה בדעתך לקחת אותה בעצמה ואז עשית הריסה בעולם ולכן אל תכתבהו ואומר לך כלל אחד ודע כי חכמת אלהים נקרא ארץ וה' אחרונה נקראת ארץ והוא המחלוקת שנחלקו דחד אמר שמים נבראת תחלה וחד אמר ארץ נבראת תחלה מ"ד הארץ נבראת תחלה הכוונה על חכמת אלהים ואמר כי תחלת המחשבי' היא העקר. והכתוב צועק י"י בחכמה יסד ארץ, ואח"כ כתיב כונן שמים בתבונה. והאומר שמים נבראו תחלה כוונתו כי סוף המעשה הוא העקר והכוונה בכח היו שניהם ובפועל קדם השמי' ואין כאן קדימת זמן חלילה ולא פליגי אלא על העקר נ"מ החכמ' היא ארץ לכתר והבינה לחכמה וכן כולם וכן שמים לשמים וכסא לכסא ואין לפרכם בזה כי יש שמות השוים רבות ובמקומו יבא כ"א בע"ה. וראה כמה סודות נעלמות בתורתינו הקדושה הטהור' והנקייה וה"ה מן הדין שיהיו ישראל כמלאכי עליון כשהיו נזהרין ומדקדקים היו מעולים וחזקים יותר מן המלאכים אבל בזמן שנמלאים בעלי הגאוה ומתגאים בתורה ומשליכים אותה אחרי גוום נתרבו גם הפריצים בקרבם כי בעונינו יש לנו לדאג אחרי שהשם הגלינו ממקום קדוש וטהור. ונתן לנו תורתו הקדושה. ובחר בנו משבעים אומות ועשינו עם סגולה כענין והייתם לי סגולה א"כ בעלי חטאים בעלי אשמות בעלי גזל דוברי דופי בעלי עונות בעלי פשעים קשי עורף בעלי רשע בעלי לש"ה עזי פנים. אין פיהם כלבם מהם בועלי גויות מהם בעלי עבירות מהם גנבים מהם עושים הרבה מהם עושים מעט. מפני מה נמלאים בישראל דע לך באמת שבעלי התלמוד הלומדים במשניות ובתלמוד אבל כיון בשיני ואין שום דבר רק מהם. ואחר שלמדו ונשאו ונתנו בדבר אינם שבים להשיג אמיתתם לעשות התורה בדרכיה כהשפעה. אבל הם מתגאים ומתפארים על תוך האתרוג שהוא חמוץ ואינם יודעים שהחמץ מקהה את השינים והרפואה הוא קליפת האתרוג שהוא מחזיק החומץ ועמו החמץ ערב ומניחין אותו ואז הולכין בדרכי התור' שלא כמשפט ואינם מדקדקים בגיטין שלהם אשר השכינ' מורדת עליו דמעות וגם אינם מדקדקים בחליצות ולא בשום דין מדיני תורה. וכפי הדינים המעוותי' כן באות נפשות מעוותים מדה כנגד מדה ומתערבין אלו באלו בחייהן ובמותם לא נפרדו. מתחלפין כדין בני חלוף אלו באלו עד שיבא אליהו ז"ל והוא יטהר את הכל. כי הוא יודע דרכי התורה מי גרם כל זה לאו בני תורה המחללים אותה אבל החוזרים אחרי התלמוד לדעת אותם על דרך אמיתתם עליהם אמר משה וזאת הברכ' אשר ברך אותם. ואין זאת אלא אשת שכל' לזאת יקרא אשה ולשון אשה מלשון א"ש א) שאם משתדלין בתור' ויודעים אורחות הקב"ה ומקדשים את עצמם בקדושה ובטהר' דקב"ה. ומושכין קדושה בכולם. אז מושכים רוח קדושה מלמעל' ובניהם כולם זכאין וטהורין ונקיים ונקראים בני המלך בני הקדוש בנים אתם לה' אלהיכם. ואם לאו שולחים להם נפש מגלי ערוה כי הוא לא טהור והם עזי פנים בעלי מריבה בעלי רכילות ומתערבים הטובים והרעים כי בשכונה אחת נמלאים ואינם נפרדים אלו מאלו בחייהם ובמותם כדין בני חלוף וי להו לרשיעייא דכולהו חליפין בעובדייהו. ובעבור זה ירית לבנייהו נפשא חליפא מסטרא דמסאבא הוא שכא' ונשמתם בם אתא לאסתאבא מסאבין ליה: על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד: א"ל ר' האי איש מאן הוא. א"ל בני הואיל ושמעתי דבריך הם טובים ונעימים השלום הפרש' ומלא חן בעיני ה' ואדבר גם אני א"ל ר' אמר לי אבי ז"ל דהאי איש הוא תפארת ישראל שעליו נאמר ה' איש מלחמה אביו ואמו אבעיה אימא חכמה ובינה ואבע"א חסד ופחד ודבק באשתו היא השכינ' שהיא כלולה מן הכל ומלת ודבק דביקות השפע באחרונ'. ומלת יעזב כלומר ישים כל השגחתו להשפיע לה והכוונ' היא כי החסד נאחז בחכמ' וע"כ האי אב והאי אב והפחד נאחז בבינ' וע"כ האי אם והאי אם וע"כ אמר את אביו ואת אמו ולא אמר אביו ואמו לרבות אב לאב ואם לאם. ואין לומר יאמר את אחד וכרב' שניהם שאם יאמר את לגבי אב ירב' בדומ'. וכן הדבר באם מ"מ הו' של ואת אינו צריך לבאור' ואדרב' יש לו צורך גדול כי כהי שהבעל עוזב אביו מלך דרחים את אשתו משך הו' הוא דבק עם אמו וכיון דדבק עם אמו דבק גם עם אביו זהו ו"את ואין עזיבה זו עזיב' ממש חליל' וחליל' דא"כ אם נשא אשה יפטור מכיבוד אב ואם ויניחם לגמרי ואין הדבר כן אלא מכבד אביו ואמו ומשגיח באשתו ולבו בשלימות עמה שבזה תפלים האב ואם שמי שם את האדם לשמור את אשתו לאו האב

א) מכאן עד סוף הדיבור הוא מועתק מלשון הזהר קדושים ד' פ' ע"ש כי נ.בם הוכל להקן המעוות שבכאן

ספר הפליאה

האב והאם הוא שנאמר ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה ואיך יעזוב אביו ואמו וישים כל השגחתו באשתו אביו ואמו מאי עבדי לי' הא אם למולו האב חייב למול ואם לפדותו האב חייב לפדותו ואם ללמדו תורה' האב חייב ללמדו. אמו מאי עבדה לי' מניקתו ומגדלתו הוא שנאמר ויניקהו דבש מסלע וכתיב ויברך אותם אלהים ויאמר להם פרו ורבו ומכאן דהאי אלהים היא האם שכן ראשו א' וסופו ם' הרי כאן א"ם. ולמולו מנ"ל דאמו פטור' שנא' וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים כאשר צוה אותו אלהים אותו ולא אותה. יתברך שמו הגדול אך נצטער הקב"ה לכתוב בחנם אותו ומסיבתו כשבלבל העולם לישא וליתן עליו כי מלאותו בחנם ושמחים עליו. אבל בני אם לא הי' כותב אותו הייתי מחייב את האשה א"ל ר' מלת אותו הוא טעות סופר כי האשה בלא"ה פטורה א"ל מנלך הא. א"ל ר' א"כ שפתחת פיך אזור נא כגבור חלציך הא כתיב וכל בכור בניך תפדה' בניך ולא בנותיך וכיון שאין אחרים מצווים לפדותה היא אינה מצווה לפדות את עצמ' דקרינן בי' הפדה תפדה וכל שאינו מצווה לפדות א"ע אינה מצווה לפדות אחרים וכיון שכן הוא א"כ מילה שאין בה המצוה זו וודאי אינה מצווה למול אחרים. ועוד מילה מ"ע שהז"ג הוא ונשים פטורות וא"כ אותו למה לי. א"ל מהפדה הפדה אין ראי' שהאשה יש לה דין בכור אלא שפטרה הכתוב והוא"ל והיא בכורה ופטרה הכתוב א"כ אין לה דין פדיון כלל אבל מילה אין לה דין מילה שתאמר כיון שפטרה א"כ פטורה מכל וכל וא"כ אני אומר כהי שאין לה מצות מילה עכ"פ חייבת בבנה קמ"ל אותו ולא אותה. ומה שאמרת שהוא מצות עשה שהז"ג נשים פטורות אין זה ראי' דהוא"ל שאם עבר זמן מולין אף בלילי' א"כ ל"ה הזמ"ג. א"ל ר' והנה בשבת עבר זמנו אין מחללין לא שבת ולא יום טוב ה"ש מ"ע שהזמן גרמא יותר מזו. מאי אית לך למימר נילף מילה מהקהל אין זה לימוד כלל דהתם איתא היא עצמה במצות הקהל והכא ליתי' במצות מיל' ואפילו לא הי' אפשר אדילפינן מהקהל נילוף מתפילין שהם פטורים ופטורים מלקנות לבניהם א"ל מאן לימא זה שפטורות מלקנות לבניהם אלא פרכא ראשונ' דקאמרת אשה אינה בתורת מיל' ויבני' בתורת הקהל שפיר קאמרת דאין לה דין לימוד כלל א"ל ר' אותו סוף סוף למה לי א"ל בני איני יודע. א"ל ר' מה כתיב כאשר צוה אותו אלהים האי אלהים מאן ה"א אם הבנים הייתי אומר היא עצמה מצווה והיא פטורה ת"ל אותו דלפי"ה שמצוותה פטורה וכי תימ' אין הכי נמי לשתוק מאותו והוי' חייבת דהשת' איהי מצווה ואיהי פטורה אלא הוא"ל ומצווה הוי' חייבת. וי"ל בזה דהוא"ל ומיל' דומ' כל הכ[illegible] וטומא' שבכ ערל' א"כ

אין הדין דומ' הדין. ולכן נתי' לאברהם שהוא משמיני' שעברה שהוא איש החסד להכרית ולהעביר הערל'. מ"מ מ"ע שהז"ג די לה לפטרה וא"כ למה לי אותו כי הז"ג הוא מצד שאין מלין בלילי' והוא"ל ולילי' הוא הגורם א"כ ממנו כלמוד שהאש' פטור' שהרי הליל' עצמ' היא אשה ואין מלין בה וגם זה אינו קשה דנהי בזמן שהוא ליל' והיא דין אינה במיל' שאין דין מפנה דין מ"מ כשהוא יום שהיא רחמים מאי איכ' למימר א"כ האשה יש לה לדין ופונה אני לצד הרחמים ומחייבת לכן אמר אותו. ולפדותו דאשה פטור' מנין דכתיב כל בכור בניך תפד' איהו חייב ואיהי פטור' דכתיב וכל בכור אדם בבניך תפדה ולא בבנותיך וכל שמצווה לפדותו מצווה לפדות את עצמו וכל שאינו מצווה לפדותו אינו מצוה לפדות א"ע וכל מי שאינו מצווה לפדות את עצמו אינו מצוה לפדות את אחרים. בכור זה למי הוא וודאי של כהן וכהן מאן הוי חסד עולם א"כ בכור לנחל' הוא של חכמת אלהים. ופטר רחם הוא בכור הרומז בעטר' זה נוטל פי שנים כי הבכור של נחל' היא של חכמ' והחכמ' למי הוא לכתר עליון א"כ נוטל פי שנים כנגד כתר וחכמ' ופטר רחם הוא העטר' שהוא בכר לעולם הנשמ' למי הוא להחסד ומחסד עד היסוד ולא עד בכלל כמה הם ה' ולכן פודהו בה' סלעים והוצר שם הוא לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו ר' יהודה אומר בנו קודם שזה מצותו על אביו וזה מצות בנו עליו. אמר ר' ירמי' הכל מודים כל היכי שאין לו אלא ה' סלעים הוא קודם לבנו דמצות האב עדיף דהוי מצוה דגופו ועדיף כי פליגו היכי דאיכ' חמש סלעים משועבדים וחמש סלעים בני חורין ר' יהודי' לטעמי' דאמר מצוה הכתוב' בתור' ככתוב' בשטר דמיא בהני ה' פריק לי' לבריה ואזיל כהן וטריף לי' משועבדים לדידי' ורבנן לטעמייהו דאמרי מצוה הכתוב' בתור' לאו ככתוב' בשטר דמיא הלכך מצוה דידי' עדיף. שומו שמים על זאת מהו זה הדבר שאומר ר"י וכי לפי' שמצוותו תלוי' על אביו לא קדם הוא ופדה את עצמו אינו משובח. והלא אליה הוא והשגחת הנפש הוא ומי שקדם הרי זה משובח וא"כ נשאר הדבר מצותו ומצות בנו מצוהו קודם ואמאי פלוג על הבריית' שלא כדין ובעל הברייתא' הם רבנן באמרו הוא קודם לבנו הדין עמהם אדמפלגו בזה לפלוגי בבן ואב כי בשלמ' הוא ובנו החמש סלעים הם בכח האב ולכן אומר הוא קודם לבנו והדין עמו שכל אדם קרוב לעצמו. אבל היכי שבן ולא רוצים להפדות והחמש סלעים הם בחזקת הבן מה נעש' עתה יפדי' את עצמו בהרי לא חייבה התור' לפדות את אביו א"כ הוא קודם ללביו איבעית אימ' ק"ו איבעית אימ' סבר' לבע"ה כבר' במה שלא חייבהו תור' למה יחייב א"ע וק"ו השת' האב שחייב לפדות את בנו הוא קודם לבנו

בנו

בנו שלא חייבי' תורי' לפדות את אביו אינו דין שיהא
קודם מאביו וא"ת אין הכי כתי' שהוא קודם מאביו מכח
ק"ו ומכח הסברא אוי לק"ו ואוי לסברי כי אני אומר
בשלמ' האב איכא מצוה על בנו בדבר שישוה גם לקיים
א"כ הו"ל מצוה המשקלת שאומר לפני השם ראוי לי
לפדות את בני ולפדות את עצמי ניחא אני בי יותר
מבבני א"כ הדין עמו ששקל הדבר בצדק אלא היכי
שהבן מצוה לכבד את האב והמצוה נוגעת ושוה גם
למקום א"כ הו"ל מצוה המשקלת ונשקול גם את זה
ונאמר היכי שיפדה את עצמו ולא את אביו עשה מצוה
שאינו שוה למקום אבל היכי שיפדה את אביו ולא את
עצמו כו' ואפשר שתשכים גם זה לומר מכח הכבוד
שקודם לפדות אביו מעצמו אני אומר שבזה אמר שלמה
המלך עליו השלום והכסיל בחושך הולך שפעמים אנו
נוטים לזה ופעמים לזה וא"כ שואל אני בזה למרע"ה
למה לא הוריד גם זה הדין מבורר ושונא הוא בירור
אלא שבעלי התלמוד שכחו שהשכח' שכיחא. ור' ירמי'
אמה שאחר כל היכי דליכי אלא חמש סלעים הוא קודם
לבנו הדין עמו והאמת עמו דמצוה דגופי' עדיף אבל
במה שאמר דפליגו היכי דאיכי' חמש סלעים משועבדים
וחמש סלעים בני חורין דר"י סובר מלוה הכתובי' בתורי'
ככתובי' בשטר דמי' ובחמש בני חורין פודי' את בנו
והולך הכהן ולוקח משועבדים בעד פדיון האב מטעם
ששטרו קודם והיו משועבדים לו מקודם. רבותי' דעלמ'
הבאת את ר' יהודי' בעולם השפל להחריב כי א"א
בשלמ' שהית' מלוה ברור' להנתן ביד הפורע לקורע'
שטר. אבל עתה שאינו מלוה בשטר שיהי' אפשר להנתן
ביד הפורע לקורעו אם זה הפורע לועז פרעתי תנו
לי השטר לקרעו מה תעבי'. א"ת לו הנה העדים
יאמר יבא שם ויקחם וירשיע הכהן ויבקשם פעמים.
וא"ת הנה שטר שובר שפרעת יאמר לו יש עכברים
בבית והם עכברים ויאכלם ע"כ הוא לאמנו מן התורי'
ולתתו לו וא"כ שיכן שנאת שאר כל ישראל והלא לכל
ישראל הי' השטר הזה. ורבנן שרואים האמת עם ר"י
למה חולקים עמו ואומרין מלוה הכתובי' בתורי' לאו
ככתובי' בשטר דמי ומלוה דידי' עדיף והמשועבדים אינו
רשאי הכהן לקחת ונשאר בנו בלי תיקון וכי בנו לא
יבקש דינו יאמר לכהן לך וטרוף את המשועבדים שאלו
לא רצתי התורי' בזה לא הי' רוצנו בפירוש אלא הי'
מרמיזו בדין י"ג מדות שהתורי' נדרשת בהן אלא מדכתבו
כאלו כתיב' בשטר דמי לך וטרוף ואתה ר' אם באו
לפניך שני תלמידים דקים יחריפים בלימודם אלא שאין
האמת אתם ויאמרו לך הפך דברי חכמים והרצ' לדחותם
ולומר להם כי דברי חכמים אמת והם יאמרו אנו רואים
שהם אינם נכנסים בסברותינו מה תשיב להם אם
תעני' להם כסברתם א"כ תצטרך סופרים לכתוב סברתם

א"ל בני זה תדע באמת שאם התלמידים ששם שם
חכמים ידעו ויכירו שאין האמת אתם ואם אינם חכמים
יתבטלו במיעוטם ולכן אמור אתם מה שקבלת מאבי
ז"ל א"ל ר' א"כ הקב"ה הוא לפדות ובנו לפדות ואין
לו אלא ה' סלעים הוא קודם לבנו אליבי' דכ"ע. ודע
שכל אחד ואחד הוא פטר רחם למי שאצילו ותפארת
נקרי' בב"ר כענין שנאמר בני בכורי ישראל. וגם
הנער' נקרי' בכ"ר ושניהם בני החסד כענין אמרתי
עולם חסד יבני'. וגם החסד הוא הבכר שהוא ראש
הזקן ובהיות אלו בכורים א"כ יהי' הכהן כתר עליון
והאמת גם חכמת אלהים הוא בכר בעולם העליון כענין
בראשית ברא אלהים. ועתה מלות החכמ' קודם מן
החסד ושל החסד מן הת"ת ושל תפארת מן הנער'
א"כ כשאתה נותן ה' סלעים לכהן למט' כיתכי' למעל'
גם ה"ס לקבל מן הכתר ואם אין העולם כדאי עומד
השפע בחמש עליונות ואינו יורד בחמש תחתונים **עד**
הבכר האחרון והנה שבעולם הראשון קודם מן האחרון
וכן הדין למט' שהראשון שהוא האב קודם לו לעורר
למעל' ע"י פדיונו ולבוא התעוררות ממנו מה שיצא
ממנו ולעולם חמש' סלעים לא פחות שבן חמש בחמש
נתחלקים וכשהבן רוצ' לפדות עצמו ואת אביו הוא
קודם מאביו שאע"פ שלא יצא השפע בבן אם לא יעבור
דרך אביו והנה נתברך גם האב. מ"מ אין לומר יפדי'
הבן ובכללו נפדי' גם האב כי צריך לעשות התעוררת
למט' גם האב ומלוה הכתוב' בתורי' אינו לוקח הכהן
דבר אע"פ שהוא כתיב' כי התפארת הוא התורי' וה'
סלעים המשועבדים הם ה' אחרונות היורדים בעטרה
ואין הכהן שהוא הכתר לוקח מהם השפע שירד כבר
ע"י שתפארת אלא הואיל וירד ירד שכל דבר שיצא מן
השם לטובה אינו שב אלא מתקיים וא"כ הואיל והכהן
אינו לוקח למעל' השפע שבא בעטרה בה' תחתונות כן
כהן למט' אינו לוקח אותם שנשתעבדו כבר. ואין לומר
לפי זה אדרב' יתן הכהן ה' סלעים לבכור שבן הכהן
למעל' משפיע בחמש להתברך הבכור שהרי הסלעים
למעל' של כהן הוא וגם בכור של כהן הוא וע"י
שמתחברים עם הכהן מתברכים והבכור נפדה ומתברך.
ועוד ארז"ל ת"ר לפדות את בנו ולעלות לרגל פודה את
בנו ואח"כ עולה לרגל שנא' וכל בכור בניך תפדה והדר
לא יראו פני ריקם ור' יהודי' אומר עולה לרגל ואח"כ
פודה את בנו שזו מצוה עוברת וזו מצוה שאינו עוברת
ראה עתה משקל מצות והתורי' אמרה לא יהי' לך אבן
ואבן כי א"א בשלמ' רבנן הדין עמהם שכן גזרה התורי'
וכל בכור בניך תפדה והדר לא יראו פני ריקם. אלא
ר"י לדבריו יאמר ולא יראו פני ריקם וכל בכור בניך
תפדה ולמה לא כתבו כך אבל הפכו כדי **למצוא לחכמים**
ז"ל מקום לחלוק עמו. ורבנן ז"ל מה עלה בדעתם

לומר

לומר שהקב"ה לא חשש בדיחוי שמלו' ואע"פ שכתב כך ילכו לשאול שני נערים ויאמרו להם היכי שילך לרגל תחל' והכהנים לא יפסדו ולא יברחו מן העולם ובחזירתו מן הרגל יפד' את בנו והנה שתי מלות ושכר מרוב' או שיתאחר בפדיון בנו וידח' מן הרגל כי היא מלוה עוברת והנה מלו' אחת ושכר מיעט איזהו יותר טוב ויהיבו אפי' יהיו שכלים ששתי מלות ושכר מרובה עדיף מה יאמרו א"כ למה לא אמר' הורי ולא יראו פני ריקם וכל בכר בניך תפדי אלא מדכתיב וכל בכר בניך תפד' ולא יראו פני ריקם ש"מ פודי' את בנו ואח"כ עולי לרגל אין להם דין בזה כי אומר לעולם שתי מלות ושכר מרוב' עדיף ואין מוקדם ומאוחר בתורי' ואפילו בחד פרשתא ובחד פסוק אמרינן אין מוקדם ומאוחר והאומר כי דווקי בתרי פרשתא אינו אומר אמת. והנה ר' יהוד' עד אחד שהרי הוא מודי בזה שהרי אומר עולי לרגל יאח"כ פודי' את בנו והכתוב אינו מעיד כך אלא שאין מוקדם ומאוחר ועוד ר' יהוד' דקאמר שזו מלו' עוברת וזו מלו' שאינו עוברת וכי יודע באמת שיחזור מן הרגל' וימל' בנו בחיים והלא ק"ס בעל עלילות וממית על כחוש השער' וא"כ גם הפדיון מלו' עוברת. ועוד ר' יהוד' ורבנן היכן הניחו מלות עצמו ותפסו מלות בנו אחר שלימדתנו לפדות את בנו ולעלות לרגל איזהו מהם קודם ילמדינו בלפדות א"ע ולעלות לרגל איז' מהם קודם כי לדעת ר' יהוד' שומע אני דווק' מלות בנו ולעלות לרגל עולי' לרגל קודם דאל"כ ישמיענו מלות עצמו וכ"ש מלות בנו אלא מדנקט פדיון בנו דוק' נקט וכי תימ' ר' יהוד' סובר מלותו על אביו ומלות בנו עליו ואשמעינן מלות בנו התלוי' עליו וכ"ש מלות עצמו התלוי' על אביו שעולי' לרגל ואח"כ פודי' את עצמו בזה אין לך דין שהרי אני אומר לך שאם קדם ופדה את עצמו הרי זה משובח. ורבנן דאמרי פודי' ואח"כ עולי' לרגל היכי שרוצי' לפדות עצמו ולעלות לרגל פודי' את עצמו קודם מק"ו דבנו דהשת' בנו פודי' תחל' עצמו לא כ"ש בזה הדין עמהם. ודע לך האמת של דבריהם שר' יהוד' סובר שאם יפדי' בנו תחל' הנה פדה הבכר היא הנער' מכוחות הטומא' כי קירב חמש אחרונות אל החסד על ידי' מתן הה' סלעים לכהן כי קודם שנתן אותם לכהן הבכור משועבד לכהן לפרנס הכוחות החילוניות כי לעולם כמלאך שם ומנקשים ומתעשרים כי ע' בנים לאברהם הוא הכהן מקטורת היא הגר המצרית אע"פ שריחק הטומא' ע"י הסלעים אם עבר זמן הרגל ולא עלה ולא נרא' ולא הקריב קרבן הנה שעש' בתי רעות חדא שע"י ראייתו ועלייתו וקרבנו באים אל הנער' כל שבח ימי בראשית ובהיות אלו עם הנער' כל כוחות הטומא' כפו תמו. ועוד מי יודע אם קרבנו הדור לפני הקב"ה והכי אמת שהליל

נפש מישראל מצרי' אבל אם יעל' לרגל ויעש' אלו המעלות והטובות בחזירתו אף אם ימל' בנו מת מעל' עליו הכתוב כאלו בעלייתו עשה שתים ומה שהקדים הפסיק הפדיון לומר לך אם באפשר לעשות שתיהן לא תתרשל לומר אעל' ואחזור כי אפשר שלא יספיקו בידך אלא פדה ועלה וזהו שזה מלוה עוברת. ורבנן אומרים אין הדבר כן שאם לא תפדי הבית תחל' איך תוכל להנה לאכול בו כי אינו פנוי כי אע"פ שעל' ונרא' לא פינה לגמרי כחות הטומא' וזהו כל בכר בניך תפד' ודע שהנצח וההוד והיסוד והעטר' כולם נק' בני התפארת אלא שהעטרה היא בכר בעולם השפל ואומרת הביני בעלת השירי' לתפארת וליסוד בכללו אשר שניהם נק' כל התפארת ויסוד כל בכור בניך תפד' והפדיון הוא פנוי הבית מן הטומאות לגמרי וכיון שהאלו' לפניו א"כ יעשנ' ואם יהי' באפשר לעלות ג"כ טובים השנים מן האחד ואם לאו הנה פנה הבית ע"י פדיונו וזהו כל בכר בניך תפד' ולא יראו פני ריקם. ואין לומר לדבריהם אינו נרא' כן הפסוק שהוא אומר ולא יראו פני ריקם משמע כשיביא קרבן אינו ריקם כי מלת ריקם מור' דין כענין והבור רק ובענין ירק ירוק וכשיביא קרבן א"כ נסתלקו כולם מן הבית והנה השלום וא"כ כר' יהוד' הוא אין לאומרו כי אפ"ה שהביא קרבן אינו דומ' כמו קירב חמש אחרונות בחסד וחמש ראשונות בכתר ע"י מתנת לכהן ה' סלעים שאז יורדין מלאים כל טוב. אבל בקרבן באים ה' אחרונות לקבל הקרבן וכן הדבר למעל' שלנו ונוחו של ר' יהוד' אומר שעולי' לרגל. ורבנן כוחם אומרים פוד' את בנו והשכינ' אוהבת הפדיון כי הוא הבכר וכינתים בעלי חסיב' למעל' ומקיימים לדעתי שפוד' תחל' ורבו על זה והשכינ' אחרי רבים להטות ולכן הלכ' כרבנן דפוד' תחל' ואם היו יודעים ומכירים כ"א מה שאומר לחזירו וכך עוסקים ישיב' שלמעל'. אבל אלו שאין אמת לתם דברי חלומות מספרים ומי יוכל לפתרם. ועוד לשם. ת"ר מנין שאם הי' לו חמש' בנים מחמש' נשים שחייב לפדות את כולם ת"ל כל בכר בניך תפד'. פשיט' בפטר רחם תלה רחמנ' מהו דתימ' נילוף בכר בכר מנחל' מה להלן ראשית אונו אף כאן ראשית אונו קמ"ל. חמה ירח וכוכבים אליכם אני קורא תנו קולכם בשמים על החמה הגדול כנז שהב"ש הנכ' לאשה מסיני וקרא שאמר וכל בכר בניך תפד' לא ידענו אם הוא פטר רחם לבדו או פטר רחם וראשית אונו והב"ש צועקת ראשית אונו. והתנ' איני יודע אם הי' כהן ואיזה הכהנים. או שהכהנים נדרו לו חלק כי אליו לא ילכו מצד הטעם שמחייב אותם לתת עשרים וחמש' סלעי'. במקום שאינו חייב אלא חמש ולא די שמפשיע עורן של ישראל ומלבים הכהנים. אלא שאמר בכר הבא אחר נפלים הוי בכר לנחל'

לנחל' ואינו בכור לכהן אוי לאח השני שנוטל זה פי שנים וזה ישאר קרח מאותו החלק על לא חמס בכפו ואם התור' אמר' כי את הבכר יכיר לתת לו פי שנים כשהוא פטר רחם וראשית אונו וא"ת מנ"ל כילוף בכר בכר מפטר רחם מאי אית לך למימר ג"ש שאינו מופנ' הוא ראה ר' החמס ועול. ואחר שאינו מופנ' ואינו יכול ללמוד א"כ פשיט' דבפטר רחם תלה רחמנ' ויצטרך ע"כ לתת לו (להם) טעם על הפשיטות שלו. ולא ידחהו בקנה רצוץ אבל עתה שלא השיב לו כל הצורך יחזור ויקש' על כל דבר ודבר ויאמר לו מהיכן אתה מסייעו דכתיב וכל בכור בניך תפדה. ולמה לי כל אחר שתלי' רחמנ' בפטר רחם א"כ כל חמש' בנים מחמש נשים חייבות הואיל והם פטר רחם וא"כ כל למה לי אלא הכוונ' הוא כך בכר לנחל' הוא חכמת אלהים הנק' בכר והוא ראשית אונו. ואינו פטר רחם דהקב"ה קראו ראשית לומר לך שאינו פטר רחם ואין לו דין פטר רחם וא"כ כל בכר לנחל' אינו צריך להיות רק ראשית און אבל העיקר' הוא בכר פטר רחם ואיכ' ראשית או"ן שמן החכמ' ולמט' פטר רחם נקראי' שכל נאצל נקר' פטר רחם חוץ מחכמת אלהים שהיא ראשית או"ן ולא שייך שם דין פטר רחם וזה הסכי' הותר ה' בנים מה' נשים כנגד חמש התחתונים וכוונתו בפטר רחם תלה רחמנ' ואין למילף בכר בכר ונחל'. וזה ששאל פשיט' סבר כי עכ"פ יש לימוד לתוסיף על דין פטר רחם ועל כן אמר התנ' שלא להוסיף ורצ' לדעת מהו הלימוד וכשאמרו שב ואמר קמ"ל מיד הבין ושתק אבל לא הי' לו פה לומר אין ה"נ אלא וודאי כמו שאמרתי א"ל בני לא כך אמר לי אבי ז"ל. אבל הכי אמר לי ג' בכורים בהקף ואין לך עסק בג' רוחניות א"ל ר' במקום הבכור דינו מבורר וכאן אגב גררה אבל הכי אמר לי אבי ז"ל כחוס בני ג' בכורים יש וכולם רומזים בהקף. ובמקומם תשמע בעז"ה דברים גדולים ונוראים א"ל בני אמור אותם כאן ובמקומם אם יבואו יבואו. ואם לא יבואו כבר נאמרו. א"ל ר' דע לך כי הם אינם דברים שיפסקו אבל הם חבל אחד ויצטרך לאומר' כולם א"ל בני הרוב אוהב השם שכ' הן אל כביר לא ימאס וא"כ אמו' אותו כלו א"ל ר' א"כ הקשב דברי כחוס בכך אשר קבל מאביך ז"ל ודע באמת ארז"ל יש בכר לנחל' ואינו בכר לכהן בכור לכהן ואינו בכר לנחל'. בכר לנחל' ולכהן ויש שאינו לא בכר לנחל' ולא בכר לכהן ואיז' בכר לנחל' ואינו בכר לכהן הבא אחר נפלים אע"פ שיצ' ראשו חי או בן ט' שיצ' ראשו מת והמפלת מין בהמ' חי' ועוף. דברי ר' מאיר. וחכמים אומרים עד שיהא בו צורת אדם והמפלת סנדל או שליא או שפיר מרוקם. והיוצ' מחותך הבא אחריו בכר לנחל' ואינו בכר לכהן אמר שמואל אין הראש פוטר בנפלים מ"ט

דכתיב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו שאין דחשיב ראשית ואידך לא חשיב. תנן הבא אחר נפלים אע"פ שיצ' ראשו חי או בן ט' שיצ' מת קתני מיהו ראשו. מאי ראשו רובו והא ראשו קתני בדין הוא דליתני רובו ואיידי דקא בעי למיתני סיפ' בן ט' שיצ' ראשו מת. טעמ' שיצ' ראשו מת הא בן ט' שיצ' ראשו חי הבא אחריו אפי' בכור לנחל' כמי לי"ה ומאי קמ"ל דכיון דנפיק לי' רוש' הו"ל כילוד תניני הוצי' ראשו אע"פ שהחזירו הרי הוא כילוד וכ"ת קמ"ל בהמ' וקמ"ל אדם דאדם מבהמ' לא יליף דלית לי' פרוזדור לבהמ' פי' פרוזדור אין רחם של הבהמ' בין ירכיה שלכך חשיב הראש לידי' אבל האש' ירכים מכסין את הרחם אינו כילוד. בהמה מאדם לא יליף משום דחשיב פרצוף פנים דידי' הא כמי הכי' ילא כדרכו עד שיצ' רוב ראשו ואיזי רוב ראשו משיצ' פדחתו תיובת' דשמואל תיובת'. אמר ריש לקיש פדחת פוטרת בכל מקום חוץ מן הנחל' מ"ט דכתיב יכיר ור' יוחנן אמר אף לנחל' בכל מקום לאתויי מאי לאתויי הא דת"ר גיורה שיצ' פדחת וולדה בגיותה ואח"כ נתגיירי' אין כותבי' לה ימי טומא' וימי טהר' ואינה מביא' קרבן לי"ה מתיבי יכיר זו הכרת פנים ואיזה הכרת פנים זה פרצוף פנים עם החוט' תני עד החוטם ת"ש אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם תני עד החוטם ת"ש פדחת בלא פרצוף פנים ופרצוף פנים בלא פדחת אין מעידין עד שיהיו שניהם עם החוטם ואמר אביי ואיתימא רב כהנא מאי קרא הכרת פני' ענתה בם. שאני עדות אשה דאחמירו בה רבנן ומי אחמירו והתנן הוחזקו להיות משיאין עד מפי עד מפי אשה מפי עבד מפי שפחה כי אקילו בה רבנן בסיפא אבל בתחלה אחמירו בה ולבע"א יכיר לאו' הכרת פנים לאיד ראה עתה ר' אלה המשפטים כמה הם קשים וראה ר' למען השם כמה רעה גדולה עשה שמואל להכנים א"ע עם שתנ' אשר הוא יודע שהתנ' הוא כבן והעשן קשה לעינים עד שנשאר בתיובת' אחר תיובת' מפלה שאין לה תקומ' שלא הרא' שנשתתק כי מי הקש' עם העשן וישלם ולדברי שתנ' הבא אחר נפלי' אינו ראשית אוני של אביו ואינו בכר של אביו שאם רצה הקב"ה להיות בכר לנחל' וכח א' של אביו לא הי' בא אחר נפלים ויעקב אבינו יאיר עינינו בזה שאו' כחי וראשית אוני ואיך יתכן להיות בזה והלא אין אשה מתעברת מביאה ראשונ' אלא שמיעכ' באצבע בלאו הכי לא יקר' בכר וכן הדבר ביעקב עליו שקנה הבכור' מעשו והפקיד כזיד עדשים בחנם שעשו לאו בכר הי' וגם יעקב ל"ה בכר שהרי יצחק בא על רבק' כמה פעמים ולא נתעבר' שנא' ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקר' היא. ואם לא הי' בא עלי' מכין ידע שהית' עקר' אלא לפי הנרא' אפי' שאינו ראשית אונו יקר'

בכר

בכור ובלבד שלא בא אחר בן קיימא. אבל אם בא אחר נפלים לא חיישי' מ"מ מה ראה התנ' ולא למד מיעקב שהעיד שראשית אונו הוא בכר. ולא הבא אחר נפלים. אבל למד מיצחק שקרא' אפי' הבא אחר נפלים הוי בכר ואולי שאני יכול לקיימו לתנ' בזה כי דומ' בדומי' אוהב. שכל עוף למינהו ישכון ואדם בדומ' לו שהוא עשן ויצחק עשן ועשן מעשן יליף מכל מקום התימ' גדול' הוא על שמואל דפליג עם התנ' בחד ומוד' בחד דהתנ' אומר שהבא אחר נפלים הוא בכר לנחל' ופטור מכהן שהנפל שקדם לו הוא פטר רחם והנה בתרתי הדין עמו שלימד מיצחק בחד. ובחד כמו שהוא בפסוק אלא שמואל שאמר שאין הראש פוטר בנפלים וכוונתו אם אינו בן קיימ' אפי' שיצ' ראשו חי לא יקר' פטר רחם. והבא אחריו הוא בכר לנחל' ומכהן לא נפטר ונרא' שחולק בפסוק שאמר פטר רחם ומוד' לו בלימוד שלומד מיצחק וראה ר' למען אהבת השם הניח שמואל שרשו ועקרו שהי' לו לחלוק בבכור לנחל' ולא בפסוק ולומר לתנ' אפי' בכר לנחל' כמו ל"ה שכן אמר יעקב הבא אחר נפלים ואחר זרע לבטל' לא יקר' בכר. כי מיעקב כאחז שמואל ומאביו אברהם שכן שמואל חותמו שלו הוא א"ל הוא אברהם ופתיחתו שמו הוא הוי"ה הוא יעקב שכן י"ה ברבוע וי"ה ברבוע עולה שמו הנה שמואל אברהם ויעקב וא"כ למה לא למד מיעקב לחלוק עם התנ' ולומר הבא אחר נפלים אפי' לנחל' כמו ל"ה אבל הניח שרשו וחולק על הפסוק וכאשר עשה כן יעש' לו דאיתותב תיובת' ואין הלכ' כמותו ומקשים לשמואל מהמשנ' דתנן הבא אחר נפלי' אפי' שיצ' ראשו חי ובן ט' שיצ' ראשו מת ומקש' לו ואומר קתני מיהו ראשו משמע ראשו פוטר בנפלים וא"כ קשה לשמואל שאומר אין הראש פוטר בנפלים ובעבור שירא שמואל מדברי התנ' כי הוא עשן שב ואמר מאי ראשו רובו כלומר מה שא' התנ' ראשו אין כוונתו דווק' ראשו חי אלא כוונתו גם רובו חי אז פוטר אבל ראשו לבד חי אינו פוטר ראה ר' למען השם כמה תחבולות הי' יודע שמואל שלא שב לומר טעיתי אלא רצה לשנות דברי התנ' ולהמשיכו בכוונתו. ולא ידע שמואל שהחזק בחזקו עומד ודברי התנ' לא ישובו שלא תרא' שהקש' לו והא ראשו קתני משמע ראשו חי פוטר בנפלים וקש' לשמואל. ומתרץ שמואל בדין הוא דליתני רובו ואיידי דתני בסיפ' בן ט' שיצ' ראשו מת טעמ' שיצ' מת הא יצא חי הבא אחריו אפי' לנחל' ל"ה לכן תנא ראשו אבל פירושו רובו ודווק' רובו חי הוא דפוטר הא ראשו חי אינו פוטר עד שמקש' לו ומאי קמ"ל דיוק של סיפ' שאם יצא ראשו חי שהוא בן קיימ' ה"ל כילוד תניני' משמע שאין לדייק מסיפ' שהדיוק של סיפ' שנינו אותו רבות' דכ"ע זה המקשן איך שניח את שמואל לשמוע בדבריו ולהקשות מן תניני'. ומהא נמי תניני' ישבר את דבריו ואחר שישבר אחד בריו ישאר ע"כ ראשו אין פי' רובו ויאמר לו המקשן דברי התנ' באין צ"ל הם והכי קאמר אין צ"ל רובו חי דפוטר מכהן אלא אפילו ראשו חי פוטר ושאם הי' אומר רובו הייתי אומר דווק' רובו חי פוטר הא ראשו חי אינו פוטר קמ"ל אפי' ראשו חי פוטר וסיפ' נמי הכי קאמר אין צ"ל בן ט' שהוצי' ראשו חי שהוא פוטר מכהן מק"ו דהוצי' ראשו חי שאינו בן קיימ' פוטר וכ"ש בן קיימ' דפוטר אלא אפי' בן קיימ' שהוצי' ראשו מת פוטר שאם הי' אומר בן קיימ' שהוצי' ראשו חי פוטר הייתי אומר משום דחי הוא אבל בן קיימ' מת אע"ג דבן קיימ' הוא אפ"ה מכהן אינו פוטר דהא מת הוא. ועוד דברי התנ' אפי' שיישר אותם שמואל אינם מיושרים דקתני איזהו בכר לנחל' ולא לכהן הבא אחר נפלים אפי' שיצ' ראשו חי טעמ' שהוא חי ואע"פ שאינו בן קיימ' הא אם הי' מת אע"פ שהוא בן קיימ' אינו פוטר א"כ אימ' סיפ' או בן ט' שיצ' ראשו מת פוטר. ועוד קשה קתני סיפ' או בן ט' שיצ' ראשו מת טעמ' שהוא בן קיימ' אפי' שיצ' ראשו מת הא אם לא הי' בן קיימ' אע"פ שיצ' ראשו חי אינו פוטר א"כ אימ' רישא אע"פ שיצ' ראשו חי פוטר ועוד קשה לשמואל דקא מפרש ראשו חי רובו חי כי אדרב' אני אומר ראשו חי הוא דפוטר מכהן אבל רובו חי אפי' לנחלה פוטר ואין כדברי שמואל שאומר רובו חי פוטר מכהן ולאו מנחלה הא ראשו חי אפי' מכהן אינו פוטר ועוד קשה לדברי שמואל דקאמר בסיפ' הוצי' ראשו מת פוטר מכהן. אבל אם הוצי' את ראשו חי אף מנחלה פוטר אדרב' אני אומר הוצי' את ראשו חי כ"ש דאינו פוטר אלא מכהן וקתני מת להודיעך כחו דרישא דהואיל דהוי חי אפי' אינו בן קיימ' פוטר שאם הי' אומר בן ט' חי הייתי אומר שפוטר מזה ומזה מטעם שהוא חי אבל מת אינו פוטר לא מזה ולא מזה קמ"ל מת דפוטר הואיל ובן קיימ' וה"ה חי אינו פוטר אלא מכהן. אבל בן ח' חי הואיל והוא חי. אפי' שאינו בן קיימ' פוטר מכהן ואינו כשמואל שאומר בן ט' חי פוטר אף מנחלה ועוד שמקשן שמסייע מתניני' הוצי' ראשו אע"פ שהחזירו הרי הוא כילוד וכי תימ' אשמועינן בבהמה וקמ"ל באדם דאדם מבהמה לא יליף דלית לים פרוזדור לבהמה. בהמה מאדם לא יליף משום דקא חשיב פרצוף דידיה ומאחר שידע שבהמה מאדם לא יליף ואדם מבהמה כו' וא"כ למה מקש' לו משם. ושמא בא לומר לנו אגב גררה דלא ילפי אהדדי כ"ל שלא יצאו מבית דין ולא ידע. מה בין אדם לבהמה שמה לי אם הרחם הוא בין הירכים או א"כ בין הירכים ממה נפשך ראיית בעינן בין שהראש מכוסה בירכים ובין שאינה מכוסה בין הירכים וכו' מבית הרחם בחוץ ורואה אותה עי"מ הרואי'

כלך ואפי' אם נעש' לו כזה. ונסכים לדבריו שאדם מבהמ' לא יליף מ"מ בהמה מאדם יליף אע"פ שחשוב פרצוף דילי' שהרי כתיב אדם ובהמה תושיע ה' אבל מה נעשה שאם היה אומר זה המקשה בהמה מאדם יליף דכתיב אדם ובהמה תושיע ה'. היינו מאמינים לו עכשיו שאומר שאינו לומד משום דחשיב פרצופיה כאמין לו שא"ת דיליף א"כ ילא כדרכו עד שיל' רוב ראשו למה לי אלא וודאי לא יליף. ושמואל אי לאו הא כמי הכי' לא איתותב ויאמר לו הכא ראשו אי פטור אפי' מנחלה כל ראשו. והתם רוב ראשו והייתי אומר שאינו פוטר אלא מכאן ולמה קיבל עליו הקושי' ואפשר לומר אפי' בלא קושי' היה שב להודות לדברי התורה שהרי היה לו להשיב ולא השיב: וגם ראה ר' למען השם כמה היה המקשן כעוס על שמואל שלא היה די לו לומר תיובת' פעם אחד אלא כפל דבריו ושנא הוא אמר אחד וחביריו אמרו השני כי הסכימו לדעת המקשן וא"כ אין הלכה כשמואל שאם היה תיובת' אחד אפשר שהיה נמלאים לסייעו מכל מקום ריש לקיש נפשו קשורה בנפשו התני שהוסיף ביאור לדבריו שנראה מתוך דברי שמואל בן ט' שהוצי' ראשו חי הבא אחריו אפי' בכור לנחלה ל"ה טענו' שהיה כל ראשו הא רוב ראשו והוא שהוצי' פדחתו מנחלה אינו פוטר הא בכל מקום פוטר והנה ריש לקיש ושמואל שוים בדיוק השיטה. וקרא מסייעו לריש לקיש שאינו פוטר רוב ראשו בנחלה דכתיב יכיר וברוב ראשו אין הכירי'. אלא לר' יוחנן דקאמר רוב ראשו דאף לנחלה פוטר א"כ יקשה להני דתני בן ט' שהוצי' ראשו מת פוטר מכאן אבל ראשו חי פוטר אף מנחלה. ודוקי' כל ראשו חי הא רוב ראשו לא והנה שנפל תיגרא בין רבי יוחנן ובין התני דתני אומר רוב ראשו לא ור' יוחנן אומר רוב ראשו ככל ראשו רבותי דכ"ע לית לי' דין לריש לקיש שיקבול על החמס שנעשה לו והנה תנא וקרא עם ריש לקיש ושמואל דייק כר"ל ור"י לא תנא ולא קרא מסייעו ואמרו ר"י ור"ל הלכה כר' יוחנן ומה תאמר כי רובו ככולו בכל התורה בכ"מ ויכיר ברוב ראשו יכיר קרינן ביה ולכן אינו קיבל ר"ל אם נאמר רובו ככולו א"כ יאמר רובו וכ"ש כולו. אלא מדנקט ראשו היינו כל ראשו ש"מ דווקי' נקיט אבל רוב ראשו אינו פוטר מן הנחלה וא"כ אחר שכך הוא אין לנו לומר אלא חומסין אותו וכמה וותרנות גדול הי' לו לריש לקיש שנתן הדין בכל מקום שרוב ראשו פוטר בכל מקום ולרבות הא דת"ר גיורת שילי' פדחת ולד שלה בגיותה ואח"כ נתגיירה אין נותנין לה ימי טומאה וימי טהרה ואין מביאין קרבן לידה ור"י הסכי' לוותרנות שלו דקתני אף לנחלה משמע לכל דבר ואף לנחלה א"כ ר' לדברי כולם יקשה מדקא פטרה הגיורת ש"מ כילוד דמי וא"כ גם מנחלה ברוב

ראשו יהא פטור ואם אינו כילוד גם הגיורת תתחייב והמקשה שמקשה יכיר זו הכרת פנים ואיזה הכרת פנים זה פרצוף פנים עם החוטם משמע ברוב ראשו אינו פוטר מן הנחל' וקש' לר' יוחנן דקתני אף לנחל' פוטר ומשיב הכי עד החוטם ואפשר שסבר ר' יוחנן דעם הוא טעות סופר ושב המקשן להקשות אין מעידין אלא על פרצוף פני' עם החוטם ותירץ הכי עד החוטם יתברך שם אלהינו כ"כ נתרבה הטעותי' ואפשר סופר אחד כתבו ובמקום עד כתב עם כי הורגל בלשונו עד שהקשה לו פדחת בלא פרצוף פנים ופרצו' פנים בלא פדחת אין מעידין עליו אלא עד שיהיו שניהם עם החוטם ואמר אביי ואיתימא רב כהנא מאי קרא הכרת פניהם ענתה בם. ותירץ שם ואב"א יכיר לאחר הכרת פנים לאחר רבותי' דכ"ע בעבור שלא יקשה לו יאמר ר' יוחנן יכיר לאחד והכרת פנים לאחר אדרב' יכיר והכרת פנים חד מילתא הוא הלא קתני יכיר זהו הכרת פנים והכרת פנים זהו פרצוף פנים עם החוטם מאי יש לך לומר עם טעות הוא אדרבא עד הוא טעות גדול דאם אינו פרצוף פנים עם החוטם מאי יכיר איכא דכתב רחמנא יכיר אלא על כרחך לומר יכיר הכרת פרצוף פנים עם החוטם וא"כ למה לא הקשה לו כך בסברא אבל החניף לו וכי חונפי' בתורה. ועוד האי דהשיב לו ר' יוחנן בעדות אשה ואמר שאני עדות אשה דאמירו בה רבנן אמרי' דאברהם זו האשה קולא בסופה וחומרא בתחלתה קולא בסופה דמפי אשה ומפי עבד ומפי שפחה משיאין אותה וחומרא בתחלתה שאין מעידין עד שיהיה פדחת ופרצוף פנים עם החוטם. רבותי' דכ"ע או קולא יהיה בקולא או כולא בחומרא מאי אית לך למימר פדחת בלא פרצוף דלמא לאו איהו הוא וקא פגע בערוה אשת עבד ושפחה נמי פריצי ודלמא לא יאמרו האמת וכמלאת פגיעת ערוה. ועוד בשלמא פדחת בלא פרצוף פנים דלמא לאו איהו הוא וכמלא פגיעת ערוה שפיר אלא פרצוף פנים בלא פדחת מאי ספיקא איכא מאי אית לך למימר דלמא אתא לאחלופי להתיר פדחת בלא פרצוף פנים א"כ תאסור גם עדות שפחה ועבד דלמא אתי לאחלופי עם שאר עריות שתעיד שאינה אחותו והיא אחותו וישאנה או שאינה דודתו והיא דודתו וישאנה ואוי לה לאותה אשה שנפלה בזה ואינה יודעת היכן עומדת. ראה ר' לאהבת השם הגדול כמה ענינים בדברי חז"ל ועכ"פ אחר שהדבר כן שהיה להם כח להשיב כל אחד לחבירו והוא לא היה משיב רק היה שותק בוודאי תורה אחרת היתה עמהם וכל אחד היה מבין לחבירו ושותק שהיכן ראית להיות ראוי לכתוב עד ולומר שתי עם ותכתוב עד אלא וודאי הכי הוא כמו שאמרתי ועתה ר' אם רצונך שנלך לפנים ובמקומם אבארם בעז"ה הרי מה טוב ואם לאו אבאר כאן מעט ולא יתפיס

הרואה

הרואה מדברי כי לא אומר כל הצורך א"ל בני השם יתן כל ברכתו עליך ותאמר כל הצורך ולא תכניס שום הרהור להרהר הרואה את דבריך כי ידעתי שלא תאמר אפי' אות אחת מדעתך. א"ל ר' א"כ הקשב דברי נחום בנך אשר למד מפי אביך ז"ל ודע שיש בכור לנחלה ואינו לכהן הוא תפארת ישראל שנא' בני בכורי ישראל הוא הבן שנוטל פי שנים השפעת החסד מן הימין והשפעת הפחד מן השמאל ואינו פטר רחם שעשו הנאחז מן הפחד יצא תחלה בכור לכהן ולא לנחלה היא כ"י שנוטלת חלק העשירי מנכסי אביה ואין לה דין פי שנים והיא הנותנת לכהן ה' סלעים כי היא פטר רחם של הוד ובכור לנחלה ולכהן הוא פחד יצחק שהוא פטר רחם לחסד. תמים היו וילדו חסד וגם הוא ראשית אילות של חסד ובא התנא לומר אע"פ שנראה מיעקב שאין בכור אלא ראשית אונו לא בא למעט הבא אחר נפלים אלא יעקב הוא תפארת ישראל ואמר ראובן הוא הראיי' היה בבינה עילאי' כענין וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים הוא כחי ר"ל הנה שלי כי הוא שירכיב אותי על במתי ארץ. וראשית שהוא חכמה הוא אוני ויעקב הגשמי ידע מדתו שהוא בזה הדרך ואמר לאשתו ומיעכה באצבע לקבל הריון מיד כדי שיוליד יעקב בן שיהא כוחו ואונו בו כאשר נתבאר למעלי' כח ואון כח הוא הראייה ואון הוא החכמ' הנקרא ראשית והנה יעקב דוגמת מדתו כי רבו של יעקב ירד מלמעלי' ולמדו כל הצורך וכל הענין מ"מ כל זמן שלא יצא בן קיימא הוא בן ט' חדשים כי בן שהוא היסוד הוא ט' לחדשים אין שם בן עליו והבא אחריו הוא בן הראוי להיות בכור לנחלה כי מוכרח הוא שלא לחוש לא לנפלים ולא לזרע ולא לבן קיימא מת אם לא שיצא בן קיימא חי או ראשו חי שהבא אחריו בכור אף לנחלה לא הוי מטעם שאין שם בן בבנים שאינם בן קיימא אפילו שהם חיים ולא בבני קיימא כשהם מתים ואם לאו שהדין כך יעקב לא היה נקרא בכור שנאמר בני בכורי ישראל שהרי לא היה בכור שנולד אחר כמה ביאות אלא ודאי הכי הוא כמו שאמרתי. וגם לא תאמר כמו שהבא אחר נפלים הוא בכור לנחלה יהיה גם בכור לכהן כי לא דמי שבנחלה אמר הקב"ה כי את בן השנוא' יכיר לתת לו פי שנים וגלוי וידוע לפניו שהבכיר שזה הוא אחר כמה ביאות אלא שאין לחוש לא לנפלים ולא לביאות וגם אין לומר הקרא כי את הבכור בן השנוא' יכיר הוא מדבר כשנתעברה מביאה ראשונ' דאין אשה מתעברת מביאה ראשונ' ואין לומר דמיעכה באצבע שזה הדין כולי עלמא לא ידעי והנה הגדול מיצחק דלא בעינן ראשית אונו ומיעקב אין להקשות כי לא בא למעט אלא רצה להיות דוגמא במדתו בשלימות. אבל בפטר רחם העטרה היא רח"ם העולם וכשהיא

סגורה אין ברכה בעולם אבל בהיות הרחם פתוח' הברכה בעולם. ואין לומר בהיות הרחם פתוחה לגמרי אז וודאי נקרא פטר רחם והוא שיצא בן קיימא להורות ירידת הרחמים מן האדם הוא התפארת אלא אפילו פתוחה כל שהוא והם הנפלים נקרא פטר רחם והלא תראה השפעת הכלה שלא נקרא אדם דרך שם יורד. ושמואל אמר שאין הנפלים ויוצא בהם פוטרים מכהן. והנה כוונתו כי כל שפע היורד בכ"י מן הכלה אינה ראוי' להשפיע לעולם השפל אם לא שיצא לה מן אדם הוא תפארת ישראל או ליטול רשות וסבר שמואל שהיה דעת התנא אם היה בן חי אף על פי שיצא ראשו חי הואיל ואינו בן קיימא אם כן אינו פוטר אך אם יצא רובו חי אף על פי שאינו בן קיימא פוטר וכוונתו הואיל שיצא רובו יש שם נטילת רשות ופטר רחם הוי. ואמרו לו בהיות ראשו חי פוטר כי זה היות נטילת רשות הוא דאם כן שאינו פוטר לא היה יוצא חי. ואמרו לי' לשמואל בעבור שאינו בן קיימא ואין שם אדם עליו ע"כ בעינן כל ראשו חי שהוא פוטר אבל אם היה בו שם אדם כגון בן תשעה אפילו שלא הוציא כל ראשו אלא רוב ראשו פוטר כי שם פתוחה השפע' מתפארת ישראל הנקרא אדם. וכששמע שמואל את זה מיד שתק כי הבין וידע שהוא האמת וכן הדבר למעל' מ"מ הוכרח המקשן לומר הניחא הוציא ראשו אף על פי שהחזירו הרי הוא כילוד ונאמר בבהמה לומר לנו שלא ילמוד אדם מבהמה ולא בהמה מאדם והטעם כי הבהמ' כשהם מעבר' ומעוברת בזמן שישראל חוטאין נסתלק החומה והנה הרחם מגולה ואז הרחם שהוא העטר' אין לה קריא' עם האדם לקחת ממנו כח שהאדם היה חומה ונסתלק וע"כ רחם של הבהמ' מגולה אבל האשה כשמתה ורחמה מכוסה בקברה ולכן אפילו שיצא הראשו הואיל והוא מכוסה אין לה דין פתוחה. וללמוד מבהמה לא אפשר כי זאת בחומה וזאת מבלי חומה. ומה שאמרת מאדם ובהמ' תושיע י"י הכוונה הוא כך הואיל והעטרי' נקרא בהמה ובזיון שישראל מיוסרים יושיע ה' שהוא החסד האדם והבהמה שהם ד"ו הפרצופים ויושיע להיות הבהמ' גם כן אדם ור' יוחנן ור"ל שנחלקו ברוב ראשו כשהוא בן קיימא ריש לקיש אמר בכור לנחלה ור' יוחנן אמר אף לנחלה לא הוי וכוונתם הוא כך שר' יוחנן סובר להיות כל דהו והוא רוב ראשו בבן קיימא על כל פנים הבא אחריו אין לו דין בכורה כלל שהרי שם אדם עליו והנה יצא שפע התפארת עליו שנקרא אדם ועל שהוא היות מעט מזה אין ראיה לדבר שפעמים יורד השפע מעט ופעמים הרבה ומה יש לך לומר איך יכנס בהיות מעט שם אדם עליו הוא שאביו כותב עליו כן הדבר למעלה אפילו שיורד שפע מעט מן האדם ויפסוק יש כתב בלוחו מעט והקשה לו מעדות אשה

אשה שאין מעידין אם לא שיהיה פרצוף פנים עם החוטם יאמר ר"י לעולם יש סברא במעט חיות ובמקום שם הכתוב עד לענין הנחלה אבל לענין אשה לרך עם החוטם בנחלה בעינן היכר חיות ובאלי הראש יש היכר חיות אבל לענין עדות אשה בעינן הכרת אדם ובאלי הראש אין שם הכרת אדם ואינו משום אומרת כי מאחר שאין הכרת פרצוף אדם באלי הראש מה היתר היא כי איך יודע שזהו בעלה ובעבור שאם האשה בעיגון הוא דבר גדול ועם הבעל הוא בבליעות כענין עיג למיתב טן דו מלמיתב ארמלא לכן כולם נאמנים אפי' אבה ושפחה ועבד שהכל נאמ' בהתחברו' האשה עם בעלה מאי אית לך לומר פרצוף בלא פדחת ומאי לא הוא בעבור שיש הקרין בראש שהפדחת היא חיות הראש ובהיות הפדחת חסר המוח מופרד משם ואפי' שנים כשרים אין נאמנין להעיד כי אין כאן השגת עדות וגזירת השם הוא שאין עדות למטה בהיות הפדחת חסר והנה לדקו דברי ר"י ולא כרי' לקיש שקובר שהפדחת בלא פנים אין חיות ניכר שם לענין הנחלה. ואדרבא עיקר החיות הוא שם ולכן אין הלכה כר"ל עוד אמרו אם היו לו בנים בגיותו ונתגייר ר"י אומר אין לו בכר לנחלה ור"ש לקיש אמר יש לו בכר לנחלה ר"י אמר אינו בכר לנחלה דהא הוי לי' בנים ור"ל אמר יש לו בכר לנחלה דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי ואזדו לטעמייהו דאתמר היה לו בנים בגיותו ונתגייר ר"י אומר קיים פרי' ורבי' ר"ל אמר לא קיים ר"י אומר קיים דה"ל בנים ר"ל אומר לא קיים דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי. וצריכה דאי אתמר בהך קמייתא בהאי קאמר ר"ל משום דבגיותן לאו בני נחלה נינהו אבל בהא אימא מודה ליה לר"י כי לא לתוהו בראה' לשבת יצרה' והא עבד לי' שבת ואי איתמ' בהא בהא קאמ' ר"י אבל בהא אימ' מודה לי' לר"ל צריכא תנן מי שהי' לו בני' ונשא אשה שכבר ילדה עודה שפחה ונשתחררה עודה נכרית ונתגיירה ומשבאתה לישראל ילדה בכור לנחלה ואינו בכור לכהן ר' יוסי הגלילי אומר בכור לנחלה ולכהן שנאמר פטר רחם בישראל עד שיפטר רחם בישראל ילדה תמאן אי לימא מישראל שלא היו לו בנים מאי איריא גיורת ושפחה אפי' בת ישראל נמי אלא לאו מגר שהיו לו בנים בגיותו ונתגייר וקתני בכור לנחלה. לא לעולם מישראל שלא היו לו בנים ואינו בכור לכהן אצטריך ליה לאפוקי מר' יוסי הגלילי דאמר בכור לנחלה ולכהן שנאמר פטר רחם בישראל עד שיפטור רחם בישראל קמ"ל דלא. ה"ס היו לו בנים בגיותו ונתגייר יש לו בכור לנחלה א"ל רבינא ואיתימא רב אחא הא וודאי ר' יוסי הגלילי הוא דאמר פטר רחם בישראל עד שיפטור רחם בישראל וילפי' איהו מינה דידה. אמר רב אדא בר אהבה לוים שילדה בנה פטור מה' סלעים

דאיעבר ממאן אילימא מכהן או מלוי מאי איריא לויה אפי' בת ישראל נמי אלא דאיעבר מישראל למשפחותם לבית אבותם כתיב אמר ר' פפא דאיעבר מגוי ולא תימא למ"ד אין מזהמין את הולד אלא אפי' למ"ד מזהמין את הולד לוי פסול מקרי. מר בריה דרב יוסף משמיה דרבא אמר לעולם דאיעבר מישראל ושאני התם דאמר קרא פטר רחם בפטר רחם תלה רחמנא. תנן מי שהיה לו בנים ונשא אשה שלא ילדה נתגיירה מעוברת ונשתחררה מעוברת וילדה היא וכהנת היא ולויה היא והאשה שכבר ילדה ומי שלא שהתה אחר בעלה ג' חדשים ואינו ידוע אם הוא בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון בכור לכהן ואינו בכור לנחל' מכלל שכהנת ולויה פטורה דאיעבר ממאן אילימא דאיעבר מכהן ולוי מאי איריא כהנת ולויה אפי' בת ישראל נמי ואלא דאיעבר מגוי כהנת פטורה והאמר רב פפא בדיק לן רבה כהנת שנתעברה מגוי מהו ואתיבא ליה לאו היינו דרב אדא בר אהבה דאמר רב אדא לויה שילדה בנה פטור מחמש סלעים וא"ל הכי השתא בשלמא לויה בקדושתה קיימא דהכן לויה שנשבית או שנבעלה בעילת זנות נותנים לה מן המעשר ואוכלת אלא כהנת כיון דאיבעלה הוי לי' זרה הניחא למר בריה דרב יוסף משמי' דרבא דאמר דאיעבר מישראל מוקים ליה בדאיעברה מישראל אלא לרב פפא במאי מוקים לה. לעולם בת ישראל דאיעבר מכהן ואמאי קרי לה כהנת דנכה כהן. איתמר כהן שמת והניח בן חלל רב חסדא אמר הבן חייב לפדות א"ע רבה בר רב הונא אמר אין הבן חייב לפדות א"ע כל היכא דמת האב לאחר ל' יום דכ"ע לא פליגי דאין הבן חייב לפדות א"ע שהרי האב זכה בפדיונו כי פליגי בתוך ל' רב חסדא אמר הבן חייב לפדות א"ע שהרי לא זכה האב בפדיונו רבה בר רב הונא אמר אין הבן חייב לפדות את עצמו דאמר ליה אתינא מכח גברא דלא מצית לאשתעויי דינא בהדיה תנן נתגייר' מעוברת בכור לכהן ואמאי לימא אתינא מכח גבר' דלא מצית לאשתעויי דינא בהדי' שאני גוי דלית ליה חייס אתמר אמר ר' שמעון יאסוכיא א"ר שמעון ב"ל כהן שמת בתוך ל' והניח בן חלל הבן חייב לפדות א"ע שלא זכה האב בפדיונו מת לאחר ל' יום אין הבן חייב לפדות א"ע שהרי זכה האב בפדיונו וכל מי שלא שהתה אחר בעלה ג' חדשים וכו' בכור לנחל' הוא דלא הוי הא כפשיטה סקיל ואמאי ליזיל לגבי האי ולדחוהו וליזיל לגבי האי ולדחוהו אמר ר' ירמי' לא נצרכא אלא לבא אחריו והכי קאמר בכור לכהן והבא אחריו אינו בכור לנחלה ולכתבו הרשאה להדדי וכ"ת מהכיתין שלא בהרשאה והא מוקמינן לה לקמן בהרשאה מסייע לי' לר' ינאי הוכרו ולבסוף נתערבו כותבין הרשאה זה לזה לא הוכרו ולבסוף נתערבו אין כותבין הרשאה זה לזה ורמא ר'

למען

למען השם המחלוקת איך נכנס בין שני קרובים ר' יוחנן ור"ל דר' יוחנן אמר היו לו בנים בגיותו ונתגייר והוליד כשהוא גר אינו בכור לנחלה שהבנים שהיה לו בגיותו נחשבים בנים ור"ש לקיש אמר אותן בנים אין נחשבים וכאלו לא הוליד דמי דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי הראיה דבר גדול וקשר חזק ואמיץ שיש לו לר"ל עם יעקב אבינו ואין יודע אם מסייעא מיעקב או מסייע ליעקב ואומר כי מה שנשא יעקב שתי אחיות ושלא קיימו האבות אפילו עירובי תבשילין משום שעתיד וא"כ גם האחיות בהיתר נשא דגר שנתגייר כקטן שנולד הוא וא"כ אם זה כדין עשה משום שנתבטל האחוה מהם למה נתעוררו חז"ל לומר על שנשא שתי אחיות לא קבר רחל במער' כי הי' מתביים מהאבות. רבון כל העולמים אדם שעושה כדין יתבייש ואם לדברי האומר לאו כנולד הוא נתבייש א"כ גם את עצמו לא יקבר במער' כי יאמרו האבות לך מאתנו כי עברת בשתי אחיות שהרי יצחק אביו היה בחיים והלך והגיד לאברהם ושמא תאמר אברהם לא היה לו באפשר להוכיחו כי יאמר לו יעקב ממך למדתי שנשאת את הגר והיא שפח' מצרית ואסור' לך ואם ישיב לו אברהם מפני שהי' חשוך בנים יש לו ליעקב תשוב' להשיב חדא דהוי לי' לקחת ממשפחתו ולא מצרית ועוד אחר שהוליד שרה את יצחק מי התירו לו שוב ולקח' דכתיב ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה והיא הגר ובליקוחין האחרוני' שב והזכיר גם הראשוני' כי יאמרו העולם וכי עתה לבד לקחה לו פעמי' רבות לקחה והאמת היה לו לאברהם לאמר שבראשוני' ובשנית בהיתר לקחה שהרי גיירתה ויש לו ליעקב לשאול עוד אחר שגיירתה ושחררת אותה הרי ישראלית גמור' היא ויאלה ממנה שם שפחה וא"כ למה קראה התורה הגר שפחת שרה והיא לא היתה שפח' וכן בהרבה מקומות ומי לא יקרע בגדיו בזה שהקב"ה התיר הגיורת שהיא הישראלית לקרותה שפחה. וחז"ל אמרו הקורא לחבירו עבד חייב כדוי ילמדו מקרא ולא ידברו בסברא אלא השכל מורה שלא דנו בסברא ומקרא אין ראי' כי לא נתגייר' וא"כ יוכל יעקב מתוכחת אברה' אבל מאביו יצחק לא יוכל ואם הדבר כן מה לי שנתביים וקבר את רחל בחוץ מה לי אם קבר הת עצמו במער' יבריחנו יצחק ולא יקבלנו שם. וא"ל א"כ יבריח את אברהם על מה שלקח בפח' שאינו רשאי כי מעשה של אברהם הוא שנא' לאברהם למקנה ועוד אברהם הוא אביו של יצחק אבל יעקב הוא בנו ואם הדין כן לא יקבלו שם כי יליה שלא יקברוהו שם. ועוד עד שיתביים משתי אחיות שנשא יתביים מאביו משתי שפחות שנשא שהשפח' אסורה ואם אברהם לא היה לו בנים ולכן נשא שפחה להוליד ממנה כי ראה שהיה זקן ועברו ימיו מ"מ למה לא התפלל על שרה כי עקרה היא ואם

לא ישמעתו השם אזי ישא שפחה ושמא תאמר שהתפלל ולא נכתב בתורה' הנה דברים בלא עדות אינן דברים ויצחק היה לו ללמוד מאברהם לישא אשה אחרת לא להתפלל שישכה הב"ה את מערכתה של רבקה ע"י תפלתו של יצחק ושמא לא היה באפשר לישא אשה אחרת לפזר כוחתו בשתי נשים מטעי' שהיה עולה תמימה מ"מ אלו כראין שניתיהן אבל יעקב שלא היה עקר לא הוא ולא לאה א"כ למה נשא את רחל ולא די לו בזה אלא שמיהר לבא גם אל השפחות ושמא תאמר כי צריך יעקב לקחת ד' נשים להביא י"ב שבטים כנגד ד' רוחות העולם הדין עמך אבל היה לו לחזור אחר נשים אחרות שלא לעביר בשתי אחיות ושמא תאמר כי לא היה מולא אחרו' הנה מצריות אלפים ורבבות ושמא תאמ' יעקב מחמת עידרת עבודת הלבן שכח מ"מ יצחק אביו למה לא הזהירו בכתב או בא"ם עתי. והנה עולים ויורדי' מארץ ישראל לחרן ואחר שנשאם למה לא הכריחו לגרשם אלא ע"כ הוא ואין לך פה להשיב שגר שנתגייר כנולד הוא ובהיתר נשאם והשפחות ג"כ נתגיירו ואם קראן שפחות א"כ כדי ליחס בני הגבירות כי לעולם לא דמי ואין לומר די בשבים מאחר שבהיתר נשאם מה לך אפי' מאה והראיי' שלא גרשוהו מהמער' וא"כ שכך הוא ר' יוחנן איך אינו ירא מהחמם אבל הוא חולק עם ריש לקיש שבולה מסייע ליה ושמא ר"י אמר אעפ"כ לאו כנולד דמי ומה שלא גרשוהו משום כרחם אב על בנים: הלא תראה שלא קבר רחל במערה מפני הבושה ולא אמר לבנו ליוסף האמת ואמר לו ע"פ הדיבור קברתיה שם ולא מליכו בשום מקום ששם אמר לו לקברה בחוץ. ראה עתה ר' מעשה אבות הנקראים מרכבה ומחלוקת ר"י ור"ל זה אומר בכה וזה אומ' בכה ואוי לאותן האחין אם יקח זה פי שנים הפסיד האח האחר שהרי אין בכר לנחל' מטעם שיש לו בנים בגיותו ואם לא יקח פי שנים יפסיד העני חלק בכורתו שהרי הוא בכר וגר שנתגייר כקטן שנולד הוא ולא די להם זה המחלוקת. אבל בקשו לשלוח יד ולחלוק גם בפריה ורביה ולהוסיף מחלוקת על מחלוקת ולא אמרו כי נגרר מן המחלוקת ובא מן המעט הרבה ושלא לצורך אלא שאמרו צריכה והוא שאמרו דאי תימא בנחלה ה"א דווקא בנחלה פליג ר"ל ולא מטעם דגר שנתגייר כו' אלא מטעם דבגיותן לאו בני נחלה נינהו אבל בפריה ורבי' מודה ליה לר' יוחנן דהא עשה שבת בעולם ואי אשמועינן בפרי' ורבי' ה"א בפריה ורביה דווקא פליג ר"י דהא עשה שבת אבל בנחלה מודה ליה לר"ל דגר שנתגייר כקטן שנולד הוא צריכה. הראית צריכה שאין לה טעם ולא ריח. אני אומר לא פליגי אלא בנחלה וכי קאמר ר"ל גר שנתגייר דווקא בנחלה שאין לגרים דין נחלה אבל בפריה ורביה יש להם מצות פריה ורביה

כמנין

כענין ויברך אותם אלהים ויאמר להם פרו ורבו ובכלל זה כללו, אפי' בעלי חיים מדכתי' ויאמר להם וכל בעלי חי במשמע וכן שגם הגוים בכלל פריה ורביה א"כ כשהוליד בגיותו יצא ידי המצוה ולא שייך לומר גר שנתגייר כו' אלא דווקא בנחלה דלא שייכו אבל בפריה ורביה שייכו ולעולם מודה לי' לר' יוחנן בזה. אלא שהסופר ראה את המחלוקת בנחל' ולקח לו דמיונו שבכל דבר נחלקו וא"כ מחלוקת בפרי' ורבי' טעות סופר הוא דאס"ד דפליג ר"ל אף בפריה ורביה דקיים לשבת אפ"ה לא נחשב לו א"כ כ"ש בנחל' דלאו בני נחלה נינהו ולמה לי להזכיר פלוגתתן בנחלה מאי אית לך למימר עכ"פ הוכרח להזכיר גם המחלוקת של נחלה כי נהי מן המחלוקת של פריה ורביה אני שומע שסובר ר"ל שגם בנחל' אין לו בנים מק"ו דפריה ורבי' אבל ר' יוחנן אימא מודה ליה בנחל' מטעם דלאו בני נחלה נינהו וא"כ כדי להזכיר גם מחלוקת של ר"י מוכרח לומר פלוגתתן גם בנחלה הדין עמו בזה. אלא שאין לו מנוחה דא"כ יאמר היה לו בנים בגיותו ונתגייר ר"י אמר יש לו בני' ואינו בכר לנחל' ור"ל אל יחלוק ואל יענה ימדחול' בפריה ורביה וודאי חולק גם בנחלה מק"ו ואין שום בריה יכולה לומר דאינו חולק דהשתא במקום שיש לו דין שבת וקיום אמרת דלא כ"ש במקום שאין לו דין נחלה שיהי' לו זה הדין בבני גיותו ולא יחשבו לו בנים הבאים בגיותו ופטור מן הנחלה אבל מדאיצטריך לחלוק בנחל' אני אומר דווקא לשם חולק שאין לו שום סיוע אבל בפרי' ורבי' אית ליה סיוע דשבת ומודה ליה לר"י והמחלוקת של פריה ורביה טעות סופר הוא ותמחקנה כי משבש הדעת אבל אל תאמר צריכה. ועוד אחז"ל מי שלא היה לו בנים ונשא אשה שכבר ילדה כו' ילדה ממאן אילימ' מישראל שלא היה לו בנים ואותו הבן הוא בכור לנחל' אמאי נקט גיורת ושפחה אפי' בת ישראל נמי שילדה מישראל שאין לו בנים הוה בכור לנחל' ואמאי נקט גיורת ושפחה אלא לאו מגר שהיה לו בנים בגיותו ונתגייר וקתני בכר לנחל' וקשה לר"י ומשיב לעולם מישראל שלא היה לו בנים ודקאמרת למה נקט גיורת ושפחה אפי' בת ישראל נמי בדין הוא דלתני בת ישראל אלא אמר גיורת ושפח' לומר לך שאם ילדה בעודה שפחה ונשתחררה ילדה בעודה נכרית ונתגיירה הבא אחריו אינו בכר לכהן רק לנחלה לאפוקי מדר' יוסי דאמר בכור לנחלה ולכהן שלא נפטר ממה שילדה בעודה נכרית שהרי כתיב פטר רחם בישראל קמ"ל דלא כר' יוסי. ומה טעות היתה שנסתם פיו של מקשן ויאמר מי שלא היה לו בנים קתני שהם ובגר שהיה לו בנים בגיותו ונתגייר קאי ואמר שהוא בכר לנחלה ואינו כדברי ר' יוחנן ואמר שפחה וגיורת לאפוקי מדר"י הגלילי דאס"ד מי שלא היה לו בנים בישראל ולא בגר א"כ יאמר בפירוש ישראל שלא היה לו בנים. אלא מדאמר מי לא שנא גר ול"ש ישראל בכר לנחל' ולא לכהן קשיא לר' יוחנן ולאפוקי מדר"י הגלילי. מה יש לך לומר לעולם ישראל ולא גר דאס"ד אפי' גר יאמר בפירוש גר שהיה לו בנים בגיותו וכ"ש ישראל אלא מדלא אמר גר שיצא ישראל בכ"ש ש"מ ישראל דווקא ולא גוי א"כ נשקול מי שלא היה לו בנים איך נראה דבר כולל או דבר שאינו כולל. ע"כ הוא הדבר הכולל מי שהוא לא שנא גר ול"ש ישראל בכר לנחלה הוי וקשה לר' יוחנן וגיורת ושפחה לאפוקי מדר' יוסי הגלילי ועוד הקב"ה מטיל שלום והתנא מטיל קנאה ומחלוקת יאמר בפירוש או ישראל או גר. ולא די לו זה אלא שסותר דברי ר"י הגלילי דאית ליה קרא וכל פטר רחם ואם על קרא חולק מי יסכים על סברתו. ועוד אמרו ת"ש היו לו בנים בגיותו ונתגייר יש לו בכר לנחלה אמר רבינא הא וודאי ר"י הגלילי הוא דאמר פטר רחם בישראל ויליף מינה דידה שכשם שפטר רחם מישראל אבל בגוי לא קחשיב כן בני גוי לא חשיבי אלא הבא אחריהן מישראל ולא די לו לר' יוסי הגלילי שהורס דברי תנא מישראל אלא שחותם שאר אחים בנחל' לומר יש לו בכר בנחלה ואי לא כתוב בישראל אומר אני בכר ואפי' באומות צריך להיות פטר רחם נוהג וגזירות הכתוב הוא כדין בכורות שחמור שהוא גזירת הכתוב ת"ל בישראל ועוד אמר רב אדא בר אהבה לויה שילדה בנה פטור מה' סלעים ומקשה דאיעבר ממאן אי נימא דאיעבר מכהן ומלוי מאי אריי לויי אפי' בת ישראל נמי אלא דאיעבר מישראל למשפחותם לבית אבותם כתיב וחייב בה' סלעים ומתרץ אמר רב פפא דאיעבר מגוי ולא תימא למ"ד אין מזהמין את הולד להמשיך אחר הגוי אלא אחר אמה א"כ בן לויה הוא ופטורה אלא אפי' למ"ד מזהמין את הולד להמשיך אחר הגוי ולא אחר אמו אפ"ה מצד אמו לוי פסול מיקרי וכיון ששם לוי עליו פטור מפטר רחם אע"ג דפסול הוא ולכן אמר לויה שילד' אדרבא יקשה לרב אדא בר אהבה ויאמר לו לעולם למ"ד מזהמין את הולד מחייב בפטר רחם כי אחר שאמר מזהמין את הולד לאו לוי פסול איקרי אלא כשאר פטר רחם וחייב מכח עצמו דישראל הוא ואין נפטר מכח לויה דמזהמין וא"כ לא תימא אפי' למ"ד אלא אימ' לעולי' קשה לרב אדא למ"ד מזהמין ויש לי עוד בזה דקאמ' שם מר בריה דר"י משמי' דרבא לעולי' דאיעבר מישראל ומאי אית לך למימר למשפחות' כתיב וחייב שאני התם דאמר קרא פטר רחם היכא דפטר רחם בלויה הולד נגרר אחר אמו דפטר' רחם בישראל כתי' להפטר מה' סלעי' אע"ג דאביו ישראל והתורה לא מחייב אלא פטר רחם בישראל יתכסה הודו והדרו של אלהינו איך בלבל מר בריה דרב יוסף את

אם כל שעולם אם כן לדבריו יצאו לוים מכלל ישראל וא"כ צריך יהיה שהולי' אותם מכל צער וא"כ שאינם בכלל ישראל יהיו פטורים מכ"ת פטורי' מסוכה פטורים מכל המצות האמורים בתורה שהרי אין לך מצוה שיאמר בה לוי אלא ישראל והם אינם בכלל ישראל. ולא הזכירם הכתוב אלא בעבור' וא"כ במה יזכו העניים אלא ע"כ לוים בכלל ישראל הם. וא"כ אמור לי כך א"א בשלמא שהיה אומר כל פטר רחם בלוים ישראל אינם בכלל לוים דהא יש מצות בלוים שאינן בישראל אלא אי אמרת כל פטר רחם בישראל לוים בכלל ישראל הם הכי יש מצוה שישראל חייב ולוי יהא פטור. א"כ אפי' שאומר ישראל לוים בכלל ישראל הם ומה לי פטר רחם בישראל ופטר רחם דלוים לעולם בתר אבות אזלינן דאי אביו ישראל אע"ג דאמו לויה חייב ואי אביו כהן או לוי אע"ג דאמו מישראל פטור את לויה שנתעברה מגוי חייב ואם כן איך אומר דבפטר רחם תלה רחמנא אלא ע"כ דמגוי פטור ואי הכי לימא הכי אמר רב אדא לויה שילדה מישראל פטור וכ"ש מגוי והשתא ומה ישראל דלית מחלוקת שהולד נמשך אחריו דכתיב למשפחותם לבית אבותם פטור גוי דאיכא מחלוקת לא כ"ש דפטור אלא מדכתיב לויה כתם ש"מ כתעבר' מגוי ולא מישראל וש"מ מגוי פטור מישראל חייב וא"כ קשה למר בריה דרב יוסף דאמר לעולם בישראל. ועוד אמרו מי שהיה לו בנים ונשא אשה שלא ילדה נתגיירה המעוברת ונשתחררה המעוברת וילדה היא וכהנת. ונתערבו הבנים ולא ידעי היא ואשה שכבר ילדה. ואשה שלא ששהתה אחר בעלה ג' חדשים ואינו ידוע אם הוא בן ט' לראשון או בן ז' לאחרון בכור לכהן ולא לנחלה ומקשה טעמא דנתערבה של ישראלית עם לויה וכהנת לכן בכור לכהן הא כהנת ולויה שנתערבו פטורין ואלא דאיעבר ממאן אלימ' מכהן או מלוי מאי אריא כהנת ולויה שנתערבו אפי' בנות ישראל שנתערבו נמי פטורין אלא דאיעב' מגוי ובת ישראל דאיעבר מגוי. ונתערבו הוא דחייבת הא כהנת שנתעברה מגוי ונתערבה פטורה והא א' רב פפא בדיק לן רבא כהנת שנתעברה מגוי מהו ואמרינן לאו היינו דר"א דאמ' לויה שילד' בנה פטו' מה' שלעי' וא' לן הכי השתא בשלמ' לויה בקדושת' קיימא דתניא לויה שנשבית או שנבעלה בעילת זנות נותנים לה מעשר ואוכלתו. אלא כהנת כיון שנבעלה אתחלל קדושת' והוי לה זרה ולעולם לאו היינו דרב אדא וא"כ כהנת שנבעל' ונתעברה מגוי מאי הוא. הניחא למר בריה דרב יוסף משמיה דרבא דא' דאיעברה מישראל פטורה דבפטר רחם תלא רחמנ' ומוקים לה להא כמי שנתעברה מישראל ולכן הוא חייב הא כהנת ולויה שנתעברה מישראל פטורה אלא ר"פ דאמר לויה דאיעבר מגוי פטורה במאי מוקים לה להא דאיתעבר מגוי וטעמי' דישראלית היא ולכן חייב את כהנת פטורה והא בדיק לה רבא. ונראה שהוא כדין וההלכה דחייב. ומשיב לעולם בת ישראל דאיעבר מכהן והכי קאמר ילדה היא ובת ישראל שנבעלה לכהן חייב. ואמאי קרי לה כהנת משום שבנה כהן ונגררת אחר בנה ונקראת גם היא כהנת משום בנה ויותר לו כשאומר הא כהנת ולויה פטורין דאיעבר מכהן ומגוי ומכהן פטורה דהא כהן הוא ומגוי דלא דמיא ללויה שנתעברה מגוי דהתם קיימא קדושתה. והכא נתחללה קדושתה והמשנה יעמוד כמו שהוא ואמור היא כהנת ממש (כאן חסר כמו ה' שורות) ועוד אמרו איתמר כהן שמת והניח בן חלל ר"ח אמר הבן חייב לפדות את עצמו רבה בר רב הונא אמר אין הבן חייב לפדות א"ע. מה לאחר ל' יום דכ"ע ל"פ שאין הבן חייב לפדות א"ע שהרי זכה האב בפדיונו כ"פ בתוך ל' ר"ח אמר הבן חייב לפדות א"ע שלא זכה האב בפדיונו רבה בר"ה אמר אין חייב לפדות א"ע דקאמר לי' אתינא מכח גברא דלא מצית לאשתעויי דינא בהדי'. תנן נתגייר' המעוברת בכור לכהן ואמאי לימא לי' אתינ' מכח גברא דלא מצית לאשתעי דינא בהדי' דגוי הוא ופטור ומשיב שאני גוי דלית ליה חייס ולרב חסדא דאמר הבן חייב לפדות א"ע ויאמר הבן לכהן איני נותן לך כי כהי דלא זכה אבי בפדיוני מ"מ אע"ג דחלל אני מכח כהן קא אתינ' מאי יאמר לו הכהן אם היה אביך בחיים אחר ל' יום היה זוכה בך עכשיו שמת קודם ל' יום ולא זכה בך ואתה חלל אתה חייב לפדות עצמך וא"כ מאי אומר רבה בר"ה מכח גברא דלא מצית למה יפסיד הכהן ראו חכמי' איך חותמין לזה העני. ואפשר שסובר בעבור שמת אביו וליעק ואין לאשתעי דינא בהדי' כו' ואלו יאמר זה הבן שאומר פאה זה לפלוני עני זכה העני במגו דאי בעי הוי מקדיש לנכסי' והוי עני וזכה בו ולכן אף שלא הקדיש זכה בו ומגו דזכה לנפשי' זכה נמי לחברי' ה"נ אלו היה מקדיש תוך ל' יום היה זוכה בו ולא היה רשות לשום כהן ליגע בו. השתא נמי שלא הקדיש זכה בו בכל דבר ורב חסדא סבר הבן חייב בפדיונו דאפי' אם הקדישו לא הקדיש אלא מאי דאית ליה הא ה' סלעים לא אית ליה דהא לאו בר לי הוא ואין אדם מקדיש דבר שאינו שלו ועוד אמר מי שלא ששהתה אחר בעלה ג' חדשים. ופריך בכור לנחלה הוא דלא הוי הא כפשוט שקיל ואמאי ז"ל להכא קא מדחי ליה וז"ל להכא קא מדחי ליה כו' ומשיב ה"ק בכור לכהן דהא פטר רחם היא ואפי' כפשוט אינו נוטל. והבא אחריו אינו בכור לנחלה. ועתה התחיל הע"ל הגדול והחתם המפורסם מי לא תנן שני בתים בדוקים ונכנס עכבר וככר בפיו ולא ידעינן להיכן ע"ל אם הלכו לשאול בזה אחר זה שניהם פטורין ובבת אחת

שכיון חייבים דאי אפשר שאינו בחדא מהן וא"כ הכי
כמי אם שלכו בן ט' ובן ז' שכ"ל עם שאר האחין לב"ד
יבקשו האחין ליתן להבא אחריו פי שנים כבכור דאם
ידחשו אותו ויאמרו לאו בכור אתה יכרחו ליתן להספק
כבכור ולזה הבא אחריו כפשוט ולכן יבקשו להחזיק את
הבא אחריו בבכור ולאותו הספק ידחהו שלא יטול כלום
וא"כ ירויחו חלק אחד סוף סוף יתנו להבא אחריו
כבכור פי שנים ו'מאי קא מסקינן הבא אחריו אינו
בכור לנחלה. מאי אית לך למימר דכתיב יכיר שיכירהו
אביו שתי תשובות בדבר חדא שיכיר לא אצטריך
אלא לטומטום ואנדרוגינוס שאם נקרע ונמצא זכר לא
הוי בכור לנחלה משום דכתיב יכיר ובעינן בשעת לידה
שיהיה בכור וליכא וכ"ת ההוא מבן הבכור ילפינן
שצריך שיכירהו משעת לידה שהוא בן והא לא הכירו
ויכיר אצטרי' לאשה שלא שהתה אחר בעלה ג' חדשים
והואיל ואינו מכירו אינו בכור הרי התורה פטרו מליטול
פי שנים אבל כפשוט לא פטרו התורה וא"כ אמאי לא
יטול אותו הספק עכ"פ כפשוט ועוד יכיר לאו לאשה שלא
שהת' אצטרך אלא להכי' חיות אם יצא רוב פדחת בכר
לנחלה לא הוי כר' יוחנן . אבל האי דאע"ג דספק
הוא לא בעינן שיכירהו מאי אית לך למימר בכר ולא
ספק כהי דמיעטו רחמנא מנחלה אבל מפשוט בשום
מקום לא מעטינהו . ועל כל הדברים האלה יש סודות
עמוקות ודע לך שר"ל אי גר שנתגייר כקטן שנולד דמי
בעבור שזה הגר מקורו הוי ישראל ונתגלגל בגוי מלך
עונו ועתה שב לקדמותו הראשונה נתבטל ממנו הגיות
לגמרי ואינו נזכר לו. שהרי לא בא לשם אלא שימחול
עונו הראשון והנה נמחל . והנה הדבר כמו
גוי שנתגלגל בישראל כנולד דמי שהרי עתה נולד
ישראל וכל מה שעשה בהיותו גוי אינו נחשב לכלום
ולכן אם הוליד בנים בגיותו אינם חשובים לא
למלוה ולא לנחלה ולכן חולק בנחלה ובפריה ורביה
שלא תטעה לומר שחולק בנחלה ולא בפרי' ורבי' מטעם
דקיים קמ"ל דאפי' בפריה ורביה חולק וגם שלא תאמר
בפרי' ורביה חולק דהתם גויה זוכה ולאו בנים דידיה
הם אבל בנחלה ממ"נ כולי עלמא חזו דאית לי' בנים
והבא אחריו אינו בכור לנחל' ולכן חולק בפי' בשניה' שהדין
נותן שלא יחשוב לו לשום מעש' שעשה כשהי' גוי וכן
הדבר למעל' : וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת
בה ולקחת לך לאשה כי אחר שהכניסה לבי' הפנים
נתבטל כל מעשה הטמא ואחר ל' יום מקבלת שפע
טהור ונקי כענין והית' לך לאשה כי נכנסין ויוצאין גם
למעל' מלך עונותיו של אדם מ"מ הנכנס דין אילון
אינו נזכר עליו וכיון שכן הוא א"כ אין נזכר שום ענין
ממעשיו כשהי' גוי וכקטן שנולד דמי וא"כ יעקב אבינו
נתבטל האחוה מנשיו . וראה והבן באמת שסוד והעטרה
אחיות לדין וכשנשאן ת"ת ישראל נתבטל מהם אחיות
הדין ונולדו עתה ברחמים ר"ל השפעו עתה מת"ת
ישראל וכשם שסוד והעטרה אחיות לדין כן יש בחוץ
שתי אחיות כנגדן ונק' שפחה כענין כעיני שפחה אל יד
גברתה וכיון שמשל הספירה בגבירות מוכרח הוא למשול
גם בשפחות ולהכניסם בכח הרחמים ויעקב היה נביא
אלהים וידע שעתידין ישראל לצאת בגלות ואם עמהם
וע"כ קבר את רחל בחוץ שרחל היא רחמנית ורחל מבכה
על בניה ואת לאה לקח עמו כי לא הניחה בחוץ שדרכה
להנקם ולהביא בניה בגלות כי **אלה** מתהפך לא"ם
והשפחות אין הדין נותן להיות עם האבות אע"ג שגם
הם לדקניות היו כי מן החוץ באו וכן הדבר למעלה
עתידין ישראל לחטוא והקב"ה לקח האם היא כ"י והפרידי'
מבעלה הוא ת"ת ישראל ושלחה עם מדה"ר ולא עם
מדה"ד כענין ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא
מאסתים ולא געלתים לכלותם וע"כ רחל בגלות המורי'
רחמים ולא לאה ואז יתיבשו המים מתפארי' ישראל ממה
שהיו וזהו שהרמיזו בדבריהם יעקב מתבייש מן האבות
ואין הכוונה לשון בושה ח"ו אלא מלה מהופכת הוא
ופי' מתבייש מתייבש מלשון יבישות אלא שכנו הקדימו
ולא גלו שמי הוא שיאמר שהוא לשון בושה שלא האבות
הרשוהו לקחת אותם ואיך יתבייש מהם . ואברה' התחי'
הי' כאחז מאברהם עלאה וידע באמת שהאצילי' האלי"ת
שיא הגר החיצונית את מצרים שרו של ישמעאל זהו
ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים שהחזיקו מבחוץ וידע
אברהם הסוד ואמר כיון שאברהם עלאה ממשלתי על
הסי"ג העליון א"כ צריך אני למשול בהגר המצרית ולקחה
ממנה סי"ג ימין והנה שרה אוהבת למשול אברהם בהגר
המצרית שמצר אותה ונתנה לו בלבב שלם. וראה והבן
שאברהם הוא דוגמא העליונה ויצחק כאחז בפחד וידע
שממנו יצא סי"ג שמאל שרו של עשו וגם האציל את הת"ת
ואין שם כניסה וממשל' למשול שיצטרך לקחת אשה אחרת
כי הוא עצמו דין וידע באמת שעשו הוא קש ויעקב
הוא אש ויאכל האש את הקש וע"כ נשא אשה אחת והקב"ה
ראה שיצחק כאחז מהפחד ונתעברה אשתו שתי הפכים
אש וקש וזהו שנרמז במלת אשת"ו בי' א"ש וק"ש זהו
בית יעקב אש ובית עשו לקש והת"ת האציל את יסוד
הוא להבה לקש ולכן יצא יוסף מיעקב והוא שנאמר
ובית יוסף להבה והנה אברהם ויצחק מוכרחים היו בכל
אלה ור' יוחנן אמר לא תוכל לעקור שם הגיות לגמרי
כי לא יעקור ולא יפסיד אפי' שר אחד מע' שרים רק
חלישות ויבשות יהי' בהם ותשוב הגבירות גבירות והשפח'
שפחה באם יעקר שום שר מע' שרים א"כ לא הכחת
קיום בעולם וכל הגוים יחזרו להשתחוות לשם אלהינו
וא"כ אחר שנתגייר זה נרא' למפרע כי הם נכח ישראל
אלא שלא נראה וא"כ קרינן בזה יש לו בנים וקיים

פריה

פריה ורביה ולנחלה לפטור הבאים אחר שנתגייר. ויעקב שנשא ב' האחיות הדין עמו שהם בנות לבן הוא חשך עולם המים הרו וילדו חשך בנות שדיך שם עובר החושך ויעקב הוא שמלך המושל בהם ובשפחותיהם שאם אין הדבר כן אין קיום בעולם ועי"כ יעקב נשא ב' נשים לאה הוא הוד ורחל הוא הנצח' לקץ הימין היא חוזרת אחר זכותן של ישראל וע"כ ויאהב יעקב את רחל מלאה ואע"כ מה שעש' יעקב כדין עשה והותר' לו אף כי היו אחיות והם בנות לבן וליעקב לבדו הותרה ואין אדם רשאי לקחת ממנו דמיון להתיר לעצמו כי מיעקב יצא המלכות והוא הנושא עם האויבים וצריך למשול בכל כח. ואין לומר א"כ מלך ישראל ישא שתי אחיות בכוונה זו כי לא ימלא שום מלך רחל ולאה אחיות ושהם בנות לבן כי יעקב לבד הוא המכיר. והי' ר"י אומר שהבני' שעש' בגיותן נחשבים לבנים כי ישובו להודות לי"י וע"כ חולק בנחלה וגם בפריה ורביה בפי' שאם הי' חולק בנחלה הי' נראה דווקא משום שעשו חילוני ומכר בכורתו א"כ בכורה בחילון והבא אחריהם כשנתגייר לאו בכור הוא דהאיה לי' בנים ונחשבים לבנים. אבל בפריה ורביה מודה לי' לר"ל דכתב גויה זוכה. ואי אשמעינן בפריה ורביה הייתי סובר דווקא שם חולק ר"י משום דקיים שבת. ואע"ג דכתב גויה זוכה ז"ל בתר רוב בעילות. אבל בנחלה אימא מודה לי' קמ"ל ר"י בפי' בשניהם שבני גויה נחשבים לבנים מטעם שאמרתי וקמ"ל ר"ל בפי' בשניהם דלא חשיבי בניה מטעם שאמרתי וכן הדבר בישיבי' שכנגדם למעלה אלא שנמנו הכוחות ורבו עם ר"י והדין עמו ומה שאמרו מי שלא הי' לו בני' ונשא אשה שכבר ילדה וכו' ומשכחת' לישראל ילד' בכור לנחל' ואינו בכור לכהן ונושאים ונותנים ומעמידים המשנה שילדה מגר שהי' לו בני' בגיותו ונתגייר דקתני בכור לנחלה ומקשה לר"י להראות לו שעכ"פ בני הגוי אינם נחשבים לכלום ור"י ידע האמת ואמר אין הדבר כן שהתני' יאמר מה שאינו אמת והעמיד ר' יוחנן המשני' בישראל שלא הי' לו בנים ולכן בכור לנחלה אבל גר שנתגייר הואיל והי' לו בנים אין לו בכור לנחלה עד שהרא' לנו כי המשנה אמר גיורת ושפחה לאפוקי מדר' יוסי הגלילי שאמר פטר רחם בבני ישראל בעינן ואין כן רק הדבר הוא שאין לעקור פטר רחם מגויה כאשר אין לעקור שם הבנים מן הגוי כי עתידים להודות לשם יתברך והשם דן על העתיד ובן סורר ומורה יוכיח עד שרצה לסייע לר' יוסי הגלילי ממה שסכינו היו לו בנים בגיותו ונתגייר יש לו בכור לנחלה וקשי' לר"י ואמר מכי' יליף ר"י הגלילי וכאן הוא הפך המשנה ולכן אמר המשנה גיורת ושפחה להודיע לר' יוסי הגלילי שאין לומר בעינן משם שלעולם לא נתבטל מן הגוי בני גיותו וגם פטר רחם באשה גויה ומה שאמר רב אדא לויה שילדה בנה פטור

מה' סלעים אפי' שנתעברה מגוי שה' סלעים הניתנים לכהן מישראל כדי לתקן מקום הלוי ולמתקו. ובהיות הלוי עם הסלעים אין להוציאם מידו וכאשר נתעברה מגוי שהוסיף הגוי זוהמא כ"ש שהסלעים אינם יוצאים מיד הלויה וזהו אפי' למ"ד מזהמין את הולד בתר זוהמת הגוי אבל לענין פטר רחם מודה שנגרר אחרי אמו להפטר ולא להיות לוי לכל ענין כי לוי פסול נקרא אבל לענין אחר מזהמין ונגרר אחר הגוי וכאלו הוא גוי שבא להתגייר והאומר בעלמא אין מזהמין את הולד אלא בתר אמו הולך בכל דבר סובר כך שטמא הבא מטהור טהור שזה הולד הוא זרע טמא ונטהר במעי אמו שכן הדבר הנכנס בפרדס מלך החילון נטהר וע"כ מתקנאים לעולם האומות בישראל כי מכירים הטהרה אלא שאינם מודים וע"כ תמחה את זכר עמלק אשר שם בעטוכם ואז יאמר יהו"ה אחד ושמו אחד ומה שאמר מי שהי' לו בנים ונשא אשה שלא כו' ונשאו ונתנו על שלה מבדיקת רבא כהנת שנתעברה מגוי כחללה והיא זרה וחייב בפטר רחם הדין עמהם כי לא דמיא הלויה לכהנת הלויה דין ונתוסף לה דין לעולם היא לויה אבל כהנת טהורה היא מבלי זוהמת דין הטיל בה זוהמא הרי היא זרה ממה שהיתה. וגם אין לומר זה הדין בכהן שכהן כל זמן שהוא עושה שלא כדין כגון זונה וגרושה וחללה וגויה דע באמת שגם היא נתחלל כל זמן שהוא עושה שלא כדין ושלא כמשפט העליון אבל אם שב מיד נטהר כבראשונה כי הוא הטהרה והמים הנובעים המטהרים כל טומאה ואין הדבר כן בכהנת שהיא נמשכת אחר הזרע שקבלה ליעשות זרה ובמקומו אבארהו בעזה"י שאין מן הענין ומה שנחלקו בבן חלל שמת אביו כהן תוך ל' יום דחד מחייב ומר שלא זכה אביו בו הדין עמו כי כשמת הכהן ונפסק ממנו הבא מה פדיון יעשה. ואי"ל כמ"ד דמצי לומר אתינא מכח גברא דלא מצית לאשתעי דינא בהדי' כי אמת הדבר אם הי' בחיים אבל עתה אדרבא יפדה להחזיר הכח במקומו ע"י פדיונו והאומר שפטור אמר הואיל וזה הבן נולד בימי אביו הכהן הוי לי' אילן שלא עשה פירות עדיין מ"מ זכה באילן ההוא וכיון שזכה זכה גם בפירות שיצאו מן האילן לאלף שנים והנה מת הכהן וירשו בנו והכוונה זה הבן הואיל ואם הי' אביו בכחו ובחיותו לא הי' צריך לפדיון עכשיו שמת אינו צריך לפדיון כי יחזור הכהן להתחבר עם בנו ומי יודע אם ישוב בחלל ואפ"ה זכה החלל ונפדה ואין הדין עמו. דע לך רב חסדא בזה שמחייב לפדות להוריד החסדים כשמו. ורבה שאמר פטור אע"כ שאמר דזה הוא שמי יודע אם ישוב הכהן בחלל והנה רב"ה בגימטריא ז"ר ושבר דבריו מדברי המשנה שאומר נתגיירה המעוברת בכור לכהן ואמאי לימא לי' אתינא מכח גברא דלא מצית לאשתעי דינא **בשדים.**

ורבא

ורבה בר"ה הביא שאני גוי דלית ליה חייס בעבור שנתעברה מגוי בכור לכהן שהבן אינו ראוי להתייחס אחר אביו הגוי שא"כ אוהב לך השילון אחרי שמתייחס שם ויזליאוהו אבל בחלל בן כהן לא סבירא ליה להלכה שיפדה ואין הדבר כן מטעם שאמרתי אלא הוי בכור לכהן. ומה שאמרו מי שלא שהתה אחר בעלה ג' חדשים בכור לכהן ואפילו כפשוט אינו נוטל והבא אחריו אינו בכור לנחלה הדין עמהם כי יותר טוב שלא יטול חלק כלל ממה שיכנוס בספק גזל וחמס והדבר נוגע בפרד"ס ואם עבר בזה עבר בארבעה ותחת ארבעה לא יוכל שאת והם (גזל ע"ז גילוי עריות ושפיכת דמים) כי אם האבות לא יהנו לו אינם נתפסים בספק הגזל משום שיש לכל א' טענה כדי לענות ספק בני ספק אינו בני ואת"ל בני אם אמר איש פלוני בני לא ירשני לא אמר כלום מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה. ואם אמר נכסי לבני פלוני במתנה דבריו קיימין ומ"מ להסתלק מן הספק כדי שלא לקלקל התנאי שכתוב בתורה יחלוק נכסיו בתורת מתנה ואם השאל ממני דין אם עבר וחלקם בתורת נחלה אם יש לו לספק לבקש דין מפני שעבר על מה שכתוב בתורה ואז יאמר לו אביו ספק אתה וא"כ אין בדבריך כלום באיזה כח יכנוס הספק לקחת ספק גזל אם יאמר לו הספק בנך אני ספק איני בנך ואת"ל בנך יאמר לו אביו הספק. ואת"ל איני בנך שנטלת תיטול שלא כדין ותחת ארבע מי יוכל שאת. ואם יאמר לו בנו אתה רוצה ליטול ירושתי ונמצא שגם עליך יאמר ותחת ארבע מי יוכל שאת אם אביו בחיים יחלק במתנה ואם לאו יאמרו לו אחיו שתי טענות חדא שאנו אומרים לאו אחינו אתה אתה אומר שאחינו אתה המוציא מחבירו ע"ה. ועוד יאמרו אנו וודאין ואתה ספק ואין ספק מוציא מידי ודאי ואפי' חילק בנחלה דבריו קיימין אלא יסתלק מן הספק ויחלוק במתנה והבא אחריו אינו בכור לנחלה מזה הטעם כי שמא הוא אחיו ושמא אינו אחיו. והנה ספק כל דבריו נחרים והוודאי להיות בכור לנחלה יאמר עליו הספק שאינו ראוי להכנים בספק גזל וא"כ שרלתה התורה בזה למה אמרה יכיר ולא ספק:

ראה והבן מה דינים ומשפטים יוצאים מפי חז"ל כולם מפי השכינה לזהר שלא לכנוס בשום ספק הנוגע למעלה *ע"כ ואיזהו בכור לנחלה ולכהן המפלת שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינין. והמפלת מין דגים וחגבים ושרצים. והמפלת ליום ארבעים הבא אחריהם בכור לנחלה ולכהן יוצא דופן והבא אחריו שניהם אינם בכור לא לכהן ולא לנחלה רש"א הראשון לנחלה והב' לה' סלעים. הראשון בכור לנחלה לא הוי וילדו בעינן וליכא. לה' סלעים נמי לא הוי פטר רחם בעי' וליכא שני לנחלה לא ראשית אונו בעינן וליכא לה' סלעים נמי לא קסבר בכור לדבר אחד לא הוי בכור. ר' שמעון אומר הראשון לנחלה הוי דקאמר קרא תלד לרבות יוצא דופן. השני לה' סלעים קסבר בכור לדבר אחד הוי בכור. ראה והבן פיוס גדול שנתפייסו מיד ולא רבו על הדינים האלו ר"ש שמרבה יוצא דופן מהיכן יליף מיבמה ולומר לך אפילו יוצא דופן הוי בכר תיבה אותו תלד מיותר הוא וריבה אלא וילדו הכי בנחל' מה ריבוי הוא זה וא"כ אמור כדקאי קאי ושמי הוא לומי בכר בכר מה שם יוצא דופן אף כאן יוצא דופן ושפיר קא יליף והנא אמאי לא יליף ושמא סובר התנא אדיליף האי בכר ממנו. אדרבא נילף בכר דיבמה ממנו מה בכר לנחלה לידה בעינן דכתיב וילדו אף בכר של יבמה לידה בעינן. והלד שאמר גבי יבמה אצטריך למעוטי שפיר והוא כעין בשר ומלא מים ובתוך מים צורת ולד או מלא דם או מלא גנינים וגם חתיכות בשר אלא שהחתיכות הם כעדשה היותר גדול וכחרדל היותר גדול ואם לא תלד הייתי אומר אם הפילה שפיר מלא מים מלא דם מלא גנינים הואיל וצורת הילד בהם הבא אחריהם לא יקים על שם המת שהרי הורע מזלו של מת קמ"ל תלד בעינן וליכא וא"כ תלד לא בא לרבות יוצא דופן אלא אפילו יוצא דופן שהוא שלם לא יקרא על שם המת וא"כ הכא והכא בעינן לידה ומ"מ מה יאמר בזה שאמר בכר לדבר אחד לא הוי בכר והלא הבא אחר הספק לא הוי בכר לנחלה אלא לכהן וגם בכר לדבר א' הוא ועוד לדבריו לא ימצא בכר לנחלה ולא לכהן בכר לכהן ולא לנחלה והתנן יש בכר לנחלה ולא לכהן ויש בכר לכהן ולא לנחלה ומתי ימצא בכר לנחל' ולא לכהן שיטול פי שנים והא התם כתיב לא יוכל לבכר את בן האהוב' ועוד אני שואל אמרו לא יוכל לבכר למה נאמ' לפי שנא' והי' ביום הנחילו את בניו שיכול והלא דין הוא מה פשוט שי"פ כחו שנוטל בראוי כבמוחזק הבכור' כתב' לו רשות לאב להנחיל לכל מי שירצ' בכר שהורע כחו שאינו נוטל בראוי כבמוחזק א"ד וכו' ת"ל לא יוכל לבכר ויאמר לא יוכל לבכר מאי והי' ביום הנחילו שיכול והלא דין הוא מה בכר שהורע כחו שאינו נוטל בראוי כבמוחזק וכו' תלמוד לומר והי' ביום הנחילו התור' נתנה רשות לאב להנחיל לכל מי שירצה. ראה ר' דינים מסוכים והניחו אותם בלא פירוק' ותיקוני' ואבי ז"ל ישב וקא מתמה ואמרתי לו האמת אתם וכמו דבריהם ואמר לי תמה ותמן ונראה עד היכן תרד ואמרתי לו ק"ו פריכא הוא מה לפשוט דין הוא אע"פ שיפה כחו ליטול בראוי כבמוחזק שיתן ברשות האב שכן אינו במעלת ראשית אונו תאמר בבכר אע"פ שהורע כחו שאינו נוטל בראוי כבמוחזק מ"מ אינו ברשות האב שכן הוא במעלת ראשית אונו. ואמר לי אבי ז"ל תבליע הפירכ' ואמור מה פשוט שיפה כחו אע"פ שהוא אינו

*נ"ל עוד שם

במעלת

במעלת ראשית אונו הורג כחו בכור שהורג כחו אע"פ שהוא במעלת ראשית אונו אינו דין שיורג כחו א"כ משום דאית ק"ו אצטריך קרא ואמרתי לו והלא פירכי הכתוב' בתורי' אין מבליעין והוא כתוב' בתורי' והחרם וכשבר הק"ו ולא יוכל לבכר למה לי ועוד הקב"ה כתב פשוט ובכר ואתי בכר בק"ו דפשוט להיות ברשות האב והק"ו עומד בלא פירכא שהפירכי' נבלעת בתוכו אם הדין הוא כך שמבליעין מאחר שבנה הדין וחזר והרסו וכתב לא יוכל לבכר אם הקב"ה בוני' והורס אדם מה יעש' אלא האומ' פירכ' כתוב' מבליעין אני אומר לו ראשון דא"כ הניח הקב"ה מקום בק"ו דמשה א"כ ע"כ הוא שאין מבליעין וק"ו פריכ' הוא למה לי קרא. ועוד מה שאמרז"ל והי' ביום הנחילו למה לי ומשיב שיכול וכו' גם הוא יש לו פירכ' מה לבכר דין הוא אע"פ שהורג כחו שלא יהי' ברשות אב שכן הוא ראשית אונו תאמ' בפשוט אע"פ שיפה כחו דין הוא שיהי' ברשות האב שאינו ראשית אונו וא"ל גם בזה הבליע ותאמ' ומה בכור אע"פ שהוא ראשית אונו והורג כחו. ובזה יפה כחו שאינו ברשות האב. פשוט לכ"ש ת"ל ביום הנחילו את בניו שהוא ברשות אלא אמרתי שאין מבליעין ק"ו שכתוב בתורה ולעולם ק"ו פריכא הוא קרא למה לי והנה לדבריהם כתבו שלא לצורך והרי הם נושאים ונותנים בהם עד שנמצ' להם לצורך ונאמר והיה ביום הנחילו את בניו בכור בכלל פשוט היה ובכלל ראוי ומוחזק היה וכשאומר לא יוכל לבכר ובכל אשר ימצ' לו יצא מן הכלל בראוי וגם בחלק אחד יותר וא"כ דבר שהיה בכלל ויצ' מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא ומה בכר חלק היתר שנוטל אינו נוטל מראוי אלא בנמצ' אף פשוט חלק פשוט שנוטל אינו נוטל מראוי אלא בנמצ' והראוי יהיה קדש לה' שהוא שלא בא לידם בחיי אביהם. ועוד אמרתי לו הקב"ה צוה לנו צדק צדק תרדוף והוא קלקל הצדק ומה פשוט שאינו ראשית אונו נוטל בראוי כבמוחזק בכר שהוא ראשית אונו א"ד שיקח בראוי כבמוחזק וא"כ אחרי שהדין הצדק הוא שיקח למה כתיב אשר ימצ' לו והנה קילקול הדין והצדק ומי יאמר שהתור' קלקלה הדין והצדק אדרב' כאמר שהכי אמרה התורה בכל אשר ימצ' לו יטול פי שנים ובראוי יקח הכל מצד הקדושה שעליו ומאן לימ' בכל אשר ימצ' בא למעט הראוי שלא יקח א"ל מ"מ בנמצ' כתוב בפי' שיקח פי שנים ושאינו בנמצ' בא מק"ו וא"ל א"כ יכתוב בשאינו נמצ' וכ"ש הנמצ' ויש' שאינו נמצ' כתוב והנמצ' מק"ו א"כ אני אומר לך בין כך בין כך נוטל משניהם פי שנים מה לי שיכתוב הנמצ' מה לי שיכתוב שאינו נמצ' והנה כפי זה יתעשר הבכר ומאת תוכל לומר בכל אשר ימצ' לו אתא לו ומיעט שתי השנו' בדבר אחד דק"ו הוא שיקח בראוי כבמוחזק פי

שנים כאשר אמרתי ועוד אתא לו לומר לו ולא לה וכ"ת ה"מ בבחור שנש' אלמנה אבל בבחור שנש' בתולה ה"נ דשקיל אר"כ ב"י אמר קרא ראשית אונו ולא אונה ואימ' ה"מ באלמן שנש' בתולה אבל בבחור שנש' בתולה ה"נ דשקיל אלא אמר רבא אמר קרא לו משפט הבכורה לו הבכרה ולא לה א"כ יישר כחך חד לו משפט הבכרה וחד לו למעט הראוי אל תשת' בזה כי אני אומר חד לו למעט אשה וחד לו למעט יוצ' דופן ואין הלכה כמ"ד יוצ' דופן דין בכורה עליו ומה נשאר לך עתה א"כ דהכי הוא שיטול פי שנים בראוי כבמוחזק לשתוק קרא מבכל אשר ימצ' לו. אני אומר שאינו יכול לשתוק שאם היה שותק הייתי אומר הנחילו כתיב שומע אני קרקע ולא מטלטלים ותוכל לומר הנחילו סתם איכ' למילף דכתיב והתנחלת' אותם לבניכם אחריכם לרשת אחוזה ושם אחוזה קרקע ומה לשם קרקע אף כאן קרקע ת"ל בכל אשר ימצ' לו: ורא' ר' ודן אם הק"ו חזקי' ואינם נפרכים א"כ הקב"ה למה קלקלם בקראי דכתיבי ואם הם נפרכים א"כ מאחר שאין ק"ו קראי למה לי לכן אומר אני כי לא דבר רק הוא ודע ר' שיוצ' דופן והבא אחריו שניהם אין בכר לא לכהן ולא לנחלה כי השפע יורד מן הדפנות ושם נאחזים השרים החיצונים וזה הנקר' זימה ואין שם השפעה עליו וגם אין שם פטר רחם עליו רק היורד מן השיקף בציור ישר והוא בעטרה ושם בעולם השפל. והנה נפתח הרחם שהעטרה נקר' רחם. וגם האלילות שהוא חוץ לפרדס אינו נחשב לשם אלי' כי אין לו התחברות עם הנאצלים מן הפרד"ס ע"כ כתיב קרא וילדו להודיעך זה דלידה בעינן וגם כתיב פטר רחם דפטר רחם בעינן כדי שתדע משפע העליון והבא אחר יוצ' דופן אפי' פטר רחם ל"ה אף על פי שפטר רחם מטעם כי אחר שיו' שפע שלא כדרך השיקף אפי' שיו' בדרך השיקף אח"כ לא יקר' פטר רחם שהרי קבלו פרנסתם מן הצד. וזהו כיון שאינו בכור אלא לדבר אחד ל"ה בכר והצד דאמר קרא ביבמה לרבות יוצ' דופן אין משם ראיה כי אפי' שהוא יוצא דופן יקרא בכר מטעם שאחיו המת משתדל רק לחול באשת אחיו אם יניחנו והוא אינו יודע איך יולד ושמא בא הוא והוא המת והאיך לא יקרא בכר ורש"א הא' לנחלה אע"פ שהוא יוצא דופן שאע"פ שיוצא השפע דרך הדפנות והוא הזימה מ"מ שם שפע עלו כי הוא טהור ונקי ולומד מצד וכוונתו שאם זה המת הוא אדם שאינו צריך לחזרה כשם שאם היה נולד כדרכו היה שם בכר עליו כן הדבר עתה שנולד מן הדופן שם בכר עליו. כי לא תוכל להורידו מכח קדושתו וממעלתו כעין למעל' השפע שיורד מן הדפנות שהוא שפע מעולה טהור ונקי ומאחר שכן הוא גם בנחלה הכי שיוצ' דופן הוא בכר לנחלה והבא אחריו

פטר

פטר רחם שאע"פ שקבלו חיות מן הדפנות אפ"ה לא דמי השפע היורד מן העטרה שמתפרנסין כולם משא"כ בזיעה מתפרנסים לבד הנאחזים משם וע"כ הוי פטר רחם כי הוא פטר רחם. ומה שאמר וילדו לו בנים דין הלידה ההוא כדין הלידה היצאה. ואין ספק כי גם ביצירה שלמעלה הכי עסקי כי יש לדעת משפט האלהים והק"ו שעבו הכוונה הוא כך מוכרח הוא האב לחלוק נכסיו לבניו שאם לא יעשה כך מונע חכמת האלהים שהוא האב להנחיל לבניו שהוא ההיקף שפע וברכה וע"כ אמרה תורה ביום הנחילו את בניו להרמיז שצריך להנחיל את בניו אע"פ שהנחלות נאמרו גם במקומות אחרים היה צריך לאומרו הכא כדי שלא תטעה לומר הק"ו דבכור שאין הנחלה ברשות האב ואין הבנים ברשות האב להרבות ולמעט: ראה והבן שעשית רעה גדולה שהולדת הבנים העליונים מכח אביהם הוא חכמת אלהים וע"כ הוכרח לאמרו להודיעך שהבנים ברשות האב והאמת שלבכור צריך לתת לו פי שנים שלא להנחים בכתר עליון כי כ"ע נוטל פי שנים וע"כ בכר הוא חסר ו' כי בכ"ר בחכמה וא"ק בכתר ועל שהשפעת הבאה בחכמה הוא מן הכתר ומן החכמ' משפעת השני חלקים האלה בעטרה הנקראת בכר הוא שנא' גם אני בכור אתנהו ע"כ מזהרת באזהרות לאו דלא יוכל לבכר ואין לומר שהבכור יקח בראוי שני חלקים שא"כ לא הנחת חיים לפשוטים שהראוי הוא מה שאינו נמצא באב הוא חכמת אלהים והנמצא באב הוא ב' חלקים השפעת הכתר והשפעת עצמו אבל מה שאינו באב הכל בשוה עוד אמרו מי שלא בכרה אשתו וילדה ב' זכרים נותן ה' סלעים לכהן מת א' מהם בתוך ל' יום האב פטור מת האב והבנים קיימים ר"מ אומר אם נתנו עד שלא חלקו נתנו ואם לא נתנו פטורי' ר' יהודה אומר נתחייבו נכסי האב זכר ונקבה אין לכהן כלום דמת האב אימת אילימא לאחר ל' באה לימא ר"מ כי חלקו פטורים והא אשתעבדו נכסי דאב והבנים יפרעו את חוב אביהם. ואלא שמת תוך ל' מאי שנא כי חלקו פטורין דאזיל לגבי האי ודחי ליה ואזיל לגבי האי ודחי ליה כי לא חלקו נמי ליזיל לגבי האי ולדחיה וליזיל לגבי האי ולדחי' וזהו הדין ועוד דינים אחרים בעז"ה אומר במקומם באריכות שלא יפול כשלון כי פי' ארוך להם מ"מ נאמר בדברים שאינם צריכין אריכות ארז"ל מת הבן בתוך ל' יום אע"פ שנתן לכהן יחזור אחר ל' יום אע"פ שלא נתן יתן מת ביום ל' כיום שלפניו ור"ע אומר אם נתן לא יחזור ואם לא נתן לא יתן מ"ט דרבנן גמרי חדש חדש ממדבר מה התם ומעלה אף הכא ומעלה ור"ע מספק' ליה מדאצטריך למכתב ומעלה גבי ערכין ולא גמר ממדבר ה"ל שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין או

דלמא כי אמרינן אין מלמדין לעלמא אבל לגופייהו מלמדין משום הכי מספקא לי' ראה ר' מלך במשפט יעמיד ארץ ושם אינם עושים משפט ואמאי מספקא ליה הא אמרת בשלמא ב' כתובים הבאים כאחד אין מלמדין אפי' לגופייהו שפיר קאמר אם לא נתן לא יתן ואם נתן לא יטול דהא אין מלמדין אלא הא אמרת בעלמא א"מ אבל לגופייהו מלמדין ואמאי אם נתן לא יטול והא לגופייהו מלמדין ועוד אמרת אם לא נתן לא יתן גזלת הכהן ונתת לבן ואם מלמדין אם נתן לא יטול גזלת הבן ונתת לכהן וא"ק דיליף ממדבר סובר ב' כתובי' הבאים כאחד מלמדין א"כ ומעל' דכתיב גבי ערכין למה לי כילף ממדבר. אלא מדאצטריך למכתב כאן וכאן מוכח דאין מלמדין וא"כ אמאי יליף ממדבר וחומש הכהן לכן כל דבריהם צריכין ביאור אמיתי. ודע שכנסת ישראל השלמת האדם והוא הנק' חדש שנפרלת ומתחדשת לל' יום כדין הכדה והלבנה וע"כ כל בן שלא עבר עליו ל' יום אין שם אדם עליו ואם מת לאחר ל' יום הוא דאמר ת"ק הרי הוא אדם ויתן אביו הפדיון כי נתחייב אבל בלאו הכי לא ויליף ממדבר ולימודו יפה ומה שאמר בערכין ומעלה ולא יליף ממדבר א"כ הוא דין שני כתובים דאין מלמדין לא נדע כי אדרב' בא לומר לנו הכלל דמלמדין שהרי מדה זו נוהגת גם למעל' בהיות חס"ד ונצ"ח ב' כתובים ומשפיעי' לאחרים והיינו דמלמדין ור"ע סובר שאין מלמדין בעבור שאמר הואיל ואין דין עובר מהם. א"כ אין מלמדין ומ"מ ילפי להדדי מספקי' ליה כי אע"פ שהחסד משפיע לכלה רחמים מ"מ הכלה אין לו דרך לחסד ולכן אמר אם נתן לא יטול שהרי ל' הוא זמן החידוש שמתחדש מכאן ואם לא נתן לא יתן בחיוב כי מי יודע אם יחדש הכהן וא"כ אין חמס בדבר רק הכל בדין ובצדק ומ"מ אע"פ שאם מת הבן אחר ל' נתחייב האב אפ"ה אינה דומה פדיון מיתה לפדיון חיים ועוד ארז"ל אין פודין לא בעבדים ולא בקרקעות ולא בשטרות ולא בהקדשות מתני' דלא כר' דתניא ר' אומר בכל פודין בכור אדם חוץ מן השטרות מ"ט דר' דריש רבוי ומיעוט ופדויו מבן חודש תפדה רבה שפודה בכל דבר בערכך כסף חמשת שקלים מיעט בכסף ולא בדבר אחר תפדה חזר וריבה כל דבר א"כ הוי לי' רבוי ומיעוט ורבוי רבה הכל מאי ריבה רבה כל מילי ומאי מיעט מיעט שטרות ורבנן דרשי כלל ופרט וכלל ופדויו מבן חודש כלל בערכך כסף פרט תפדה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטולטל וגופו ממון יצאו קרקעות שאינן מטלטלין יצאו עבדים שהוקשו לקרקעות יצאו שטרות אע"פ שמטלטלין אין גופן ממון שומו שמים על זאת איך משכן דבריהם. שהרי אומרים מן הבהמה רבה מן השקל מיעוט ומאי

ריבה

רינה רבה כל מילי ומאי מיעט מיעט כל מילי דלא
דמי לכלל וא"כ מה שיוליא מכלל ופרט וכלל יוליא
מרינוי ומיעוט והא הכא דאי לא הפדה שהוא רינוי
אחרון מרנוי ימיעוט לבדו לא משמע כעין כלל ופרט
וכלל דאיך תאמר מאי רבה רבה כל מילי ומאי מיעט
מיעט הכל דלא דמי לכלל דבשלמא התם יש דברים
שאין דומה לבהמ' אלא הכא ופדויו כתיב אין לך דבר
שאינו כולל אותו וכיון שאינו כמלא המדה בכל מקום
א"כ מה מדה הוא. ואם תשוב לי שלא היה יכול להאמ'
ברינוי ומיעוט לבד בעבור שמשם אינו יולא בדין כללי
ופרטי כפי הקושיא ע"כ אמר רינוי השני הדין עמך
אלא עוד את זה אני שואל בשלמא דין כלל ופרט כדין
ממעט שטרות אלא ברבוי ומיעוט מאי מיעט מיעט
שטרות אדרב' מאי מיעט מיעט קרקעות אבל בשטרות
פודין ועוד מה שאמר מרבוי ומיעוט ורבוי ויאמר ופדויו
רבה הכל בערכך ככף מיעוט מאי רבה רבה הכל
ומאי מיעט מיעט שטרות דאס"ד כסף דווקא א"כ כלל
למה לי ואס"ד כל מילי פרט דכתב רחמנא למה לי אלא
ודאי רבה הכל ומיעט שטרות ורבוי הב' למה לי אלא
מדאלטריכו ב' רבויים רלתה התורה לדון בכללי ופרטי
ולמעיטי הכל וקשיא לר' שאמר למעוטי שטרות דווקא
ועוד קשה לר' אפי' שלריך שני רבוים למעיטי שטרות
כי בלאו הכי א"א כגון שימלא לו מקום להרך עדיין
איני מפוים בזה דנהי שלא הייתי יכול למעיטי שטרו'
ממ"א שפיר אלא השת' דאית לי מקום למעיטי שטרות
דהא כתיב ונתן הככף וקם לו וילמוד כסף מככף
מה לשם מיעט שטרות אף כאן למעוטי שטרות ועדיין
אני רואה שאליך חזקות לשיב לי הא כתיב ה' הככף
ומיעט דלא למילף משם אני אאליסך בכה כי נהי דככף
מהככף לא יליף כסף מככף יליף וכתיב ישיב גאולתו
מככף מקנתו לרבות שום כסף כככף וכולהו שוה כסף
חוץ משטרות וא"כ רבוי שני למה לי ולהכא דקא ממעט
הכל מדין כלל ופרט מי ניחא בשלמ' בעלמא שאינו
נראה כמלוה עשה הכלל השני שפיר קא דרים כעין
בכל אשר תאוה כפשך כלל בבקר או לאן פרט בכל
אשר תשאלך כפשך חזר וכלל והכלל השני אינו נראה
לת"ע בזה אמרה תורה לדון בכלל ופרט אלא כאן
בשלמא יפדויו כלל בערכך פרט אלא תפדה למ"ע
כיתוספות וה"ל כלל ופרט ואין בכלל אלא מה שבפרט
לרבות שוה כסף ככסף מכ"ל וכ"ת כיל"ף מיש"ב גאולתו
מככף מקנתו מה בא אפי' שוה כסף י"ף כרון אפי'
שוה ככף והלא כלל ופרט הוא והכלל שומי' שלא לרבות
על הפרט. מי לא תנן אלמנה גרושה וחללה זונה הא
ר"לה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח הבא ל"ל
ולאמר למלוה עשה. הכי נמי לא באה ופדויו כתיב הפדה
לנה לי ללא למלוה עשה ועוד ר' ומ"ק דבו דין שלא

קבלו מרבן ומלאו פסוק בתורה ומדקדקים בו ומאי
ופדויו מבן חודש תפדה לכלל ופרט או לריבויי ומיעוטי
השמיכם קרא לא הסמיכם אלא להקישא לומר לך כל
שישנו בפדיון הבן ישנו בערכין והכי כהני הואיל ואינן
בפדיון הבן אינן בערכין ואל תשיב ממה שאמר התכא
הכל מעריכין כהנים לוים וישראלים כי אני אומר שטעו
באותו הכלל וגם באותו הכלל שאמר הכל מעריכין
טעו וא"כ תכא קמא ורבי למה לא דנו יפה ומאמר
תאמר כי הרוויחו דינם ממה דכת' והעמידו לפני הכהן
והעריך אותו הכהן משמע שהנערך העומד הוא ישראל
לפני כהן ולא כהן לפני ישראל מה יש לך לומר הפסוק
למעט הכהן ופדויו לכללי ופרטי לאמר ורבויי ומיעוטי
לאמר א"כ כשם שהם הרויחו דינם כך אני מרויח ג"כ
קושי' אחת אחר שמיעט קרא הכל מעריכין ונערכין
כהנים לוים וישראלים מכל"ן והא קרא לועק וכיון
שהרווחתי אני את זה הרווחתי הכל משום אושב כסף
לא ישבע כסף ואני אומר דר"י ברי יהודה הוא דדריש
רבויי ומיעוטי אבל ר' דריש כללי ופרטי בכל מקום אלא
במקום דאיכא ב' כללי דריש רבוי ומיעוט והתכא אומר
הטל פרט ביניהם ודונם בכלל ופרט והראייה ממרלע
דכתיב מרלע אין לי אלא מרלע מכין לרבות הסול
והסורי והמחי והמקדח והמכתי' שכא' ולקחת לרבו' כל
דבר שהוא כלקח ביד דברי ר"י ברבי ר' אומר מרלע
מה מרלע מיוחד של מתכת אף כל של מתכת ואמרינן
במאי קמפלגי ר' דריש כללי ופרטי ור"י ברבי דריש
רבויי ומיעוטי משמע דהיכא דאיכא מפורש דריש כללי
ופרטי והיכא דאיכי תרי כללי דריש רבויי ומיעוטי והתנא
ל"ש אלא אומר הטל הפרט ביניהם ודריש כלל ופרט.
והנה שהככם ר"י ברבי התם ר' מלד דר' ירא מבעלי
המלחמ' ורבי יוסי בר"י אינו ירא ויותר טוב היה לר'
לעמיד דרך פתוח ממה שעמד בדרך לר כי אני אומר
בשלמא הכא מטיל פרט ביניהם ודריש וכיון שנככם
הפרט באמלע אם כן היה לו כלל ופרט מסודר אלא
ר' מת"כ אי מטיל המיעוט ביניה' היינו כלל ופרט
וכלל. ומ"ש בעלמא דריש כללי ופרטי. וכאן דריש רבויי
ומיעוטי והא מסודר הוא אלא דאינו מטיל המיעוט
ביניהם וא"כ הוי לי' רבוי ורבוי ומיעוט וא"כ אמאי
משנה סדר הפסוק ואומר רינה ומיעוט ורבה והוא אינו
כך אלא ר' מטיל המיעוט ביניהם וגרסתו יוכיח ומאי
דלא דריש בכללי ופרטי הוא אומר הואיל ושנה קרא
אשנה גם אני אדרב' אני אומר הואיל ושנה קרא בטל
הדין מה יש לך לומר שתי כללות למה אלטריכו כלל
ראשון לרבות כל מילי אף שטרות וכדי שלא תלמוד
מי"ג מדות למעט כל דבר אחי כלל שני שאם הי' שותק
מכלל ראשון הוי ליה כלל ופרט ואלינא דכ"ע אין
בכלל אלא מה שבפרט כסף אין מידי אחריני לא אשי

הרי כללי לרבות הכל כאשר אמרת׳ וא״כ יקשה לתני דממעט הכל ויקשה לי׳ לרבי דממעט שטרות ועכ״פ יש להם להשיב ולומר א״כ כסף למה לי אני משיב להם ומבלבל הכל. כי אליבא דכ״ע הבא מג״ש יליף מג״ש וכתיב גבי אשה כי יקח איש אשה והאי קיחה כסף הוי אין לי אלא כסף עבדים וקרקעות ושטרות והקדשות מנין שנקנית נאמר כאן כסף ונאמר בערכין כסף מה שם עבדים וקרקעות ושטרות והקדשות אף כאן עבדים וקרקעות ושטרות והקדשות וכי תימא הא נמי בלאו הכי הוא והא הקדשות דקתני שאינ׳ מקודשת ואתא כסף זה לומר שמקודשת וא״כ כיון דאצטריך כסף לרבות כל הני באשה הרי לימוד חזק דאשה נקנית בשטר וא״כ ויצאה והית׳ דמקיש הויה ליציאה למה לי הראיה הקישא שלא לצורך כזאת ורואה אני שנדחק לשעמיד דבריהם דתנא ממעט הכל מכלל ופרט ור׳ ממעט שטרות לבד מרבוי ומיעוט א״כ אכך מכה חזקה מן הלל ואומר א״כ נילף כסף אשה מכסף ערכין ונא׳ מה שם כסף ולא עבדים וקרקעות ושטרות אף קדושי אשה והתנן בכסף ובשוה כסף ובכלל שוה כסף עבדים וקרקעות ועוד התנן האשה נקנית בכסף ובשטר וכ״ת לא תוכל למילף מכסף דערכין שאינה נקנית בשטר משום דאית לי׳ הקישא ויצאה והית׳ אדיליף משם לרבות כ״כ מערכין למעט וכ״ת הקישא עדיף אני אומר ה״מ חד גזרה שוה וחד הקישא אבל תרי גזרה שוה וחד היקישא טובים השנים מן האחד דאיכ׳ עוד ג״ש כסף כסף מהקדשות מה שם כסף ולא שטר אף כאן כסף ולא שטר וא״כ קשה לתנא דתני בכסף ובשטר ובכללם עבדים וקרקעות. ואם תדחקני שלא כדין לומר כי נקנית בשטר מצד שהיקשא אסכים כי לא בעל ריב אני מ״מ קשה עבדים וקרקעות דקתני האשה נקנית בהם. ועוד לתנא ור׳ מי ניחא לה׳ אלו רצתה התורה לדון כלל ופרט וכלל אמאי לא כתבה כסדר ומה חדשה לנו הלא ע״כ אני רואה דאין מוקדם ומאוחר אפילו בתיבות שהרי אתה מקדים המאוחר ומאחר המוקדם וא״כ קשיא למ״ד בחד פסוקא מאי דמוקדם מוקדם וא״ת בפסוקים אומר מאי דמוקדם מוקדם אבל בתיבות מודה דאין מוקדם ומאוחר. א״כ אליבא דכ״ע בתיבות לא אמרינן מאי דמוקדם מוקדם א״כ בשום מקום ניכר כלל ופרט כגון מן הבהמה כלל מן הבקר מן הצאן פרט אין בכלל אלא מה שבפרט בקר וצאן אין מידי אחרינא לא אדרבא תדין בפרט וכלל וכאלו כתב מן הבקר ומן הצאן פרט ואח״כ מן הבהמ׳ דהא אין מוקדם ומאוחר בתיבות וא״כ הוי פרט וכלל ונעשה הכלל מוסיף על הפרט ורבה כל מין של בהמה וכן תאמר בכולם ואם כן לא נדע איזהו כלל ופרט ואיזהו פרט וכלל. וע״כ קלקלת המדה הזאת ומפני מה לא חשו אבל הקדימו שמאוחר ואיחרו המוקדם. ועל כן נראה לומר אף שאין הסברא

מקבלת דבריהם אפ״ה לא שינו ממה שקבלו בסיני אפי׳ דיבור א׳ וכל דבר ע״פ סוד ביארוהו. ודע כי כ״י הנקראת בכור אינה נפדית מן הכהן להיות ברשותו להשפיע בעולם השפל לא בעבדים שהעבדים אינם ניתני׳ לכהן כי הם אילוני׳ ובעבד כנעני מדבר ואע״פ שנתחייב מצות שהנשים חייבות עדיין הוא בכלל אשה שהיא דין א״כ אין הבכור נפדה בדין ולא בשטרות שכל השטרות עומדים בדין והאשה אלו לא כתב לה בלשון קדושין או לשון המורה שתקרבות האשה באיש אינה מקודשת והנה השטר בלא לשון קריבה הוא ציד דיין שגדול להראות למלך שהוא הבינה כי אוהב הדין הגדול להיות הכרס בלא קולים וע״י השטר מבער הקולים והנה הבכור לא יפדה בדין ולא בקרקעות שכן הקרקע מורה במה שמורה העבד והשטר וגם לא בהקדשות שהקדשות עולם ברוחניות והם כתר חכמה בינה וזהו קדוש קדוש קדוש והם דברי׳ שאינם מושגים וזהו אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו וכיתנו השפיעותים׳ לחסד עולי׳ לרוב וע״כ ההקדשו׳ לכהן וע״כ אסורים בהנאה וא״כ אחר שהקדש הוא של כהן איך תפדה עמו ותנא דדריש כלל ופרט הוא אומר לא בא הקרא אלא לכלל ופרט ולמעט אלו שאין הדין נותן להפדות בהם אלא בכסף ובדבר שוה כסף חוץ מאלו כדי שיתן הכהן מכסף הבא אליו לעולם השפל. ואע״פ שיש לך קושיא להקשות א״כ הזהב והנחושת לא יפדו בהם האמת אתך. אלא אע״פ שרומזים בדין ואין הפדיון בדין מ״מ דע לך באמת שהם מורכבים מכל מיני מתכת והמרכבה הוא הגורם וא״כ התנא שפיר קא דריש כלל ופרט למעט כל אלו ואינו קשה לו רק הפרט אחר שני כללות הוא משיב מוכרח הוא הדבר להיות כן כדי להמשיך רוב שפע בכסף לפדות את הבכור היא כנסת ישראל לפעול בעולם השפל ברחמים ולא בדין שאם הכסף באמצע הנה הרבוי האחרון יצא מכלל הכסף לכן שני הכללות עומדות על הכסף ור׳ מודה לי׳ בזה שמוכרחים הכללות לבא על הכסף מ״מ מאחר שרוצה התור׳ להרבות בכסף א״כ למה תדין בכלל ופרט למעט הכל תדין ברבוי ומיעוט ולא תמעט רק שטרות והקדשות לאו דידי׳ הוא ופשיט׳ אבל עבדים וקרקעות אדרבא עבד אוהב לאכול תרומה וכן הקרקע להעביר מכהן ולהשקות מימיו חוץ מן השטרות כי הם תובעי׳ דין לעולם א״כ ראה והבן שאין למעט ואין להוסיף ואין לשנות מדברי חכמים שכל דבריהם מפי משה ומשה מפי השם יתברך ומהם במעמד משה ומהם מפי השם יתברך קודם ביאת משה. עוד אמר שם כתב לכהן שהוא חייב לו ה׳ סלעים בנו אינו פדוי אמר עולא דבר תורה בנו פדוי לכשיתן ומה טעם אמרו אין בנו פדוי גזירה שמא יאמרו פודין בשטרות וכן אמר רב ששת בנו פדוי לכשיתן. הכי הוה קמי׳ דר״י בנו פדוי לכשיתן א״ל זו דברי ר׳ יוסי בר יהודה שתימא

ואמרי

ואמרי לה זו דברי ר"ש בן אליעזר שתימה' אבל חכמים אומרים אין בנו פדוי וכן הלכתא דאין בנו פדוי שמע ני מה רעה עשה השטר אע"פ שנתן הכסף לא הועיל ושמא דעתם הוא שעשה הפדיון הזה על השט' שנתן השטר וכאלו מתחי' שעתא הי' הפדיון ולכן לא נפדה והאומר גזירה הוא סובר עתה שנתן הכסף הוא הפדיון וכוונת החכמים הוא כי הכהן בשעת מתן השטר שם כוונתו בשטר לשמרו ולהחזיקו שלא יפסד ואפי' עתה שנתן הכסף שב במחשבת השטר ולכן אין בנו פדוי כי החזיק השטר למפרע שהי' רוצ' להתישו ולהחליפו והדין עמהם והאומר בנו פדוי סובר כי במתן הכסף נתבטל כוונת השטר וחותקו וכאלו עתה הוא התחלת הפדיון. וגם במתיבתא דרקיע הכי הוא דאתיא מהמדה הנק' **אמת** ע"מ אלו ואלו דברי תורה הם וגם אם רצה הכהן לתתם במתנה שפיר דמי דמתן הכהן פדיון גדול. ועוד ארז"ל תניא לא דתנו רבנן נתנם לעשרה כהני' בבת אחת יצא בזה אחר זה יצא נטלו והחזירו יצא וכן הי' מנהגו של ר' טרפון שהי' נוטל ומחזיר וכששמעו חכמי' בדבר אמרו קיים זה הלכה זו הל' זו ותו לא אלא איתא אף הלכה זו וראה כוונתם איך היו מדקדקים לקרב הקלעי' עם הכהן ואח"כ להחזירם ולמהרם עם השפע מלאים ואיך שכחו התורה והמתנה וכל הדינים האלו במקומם יתבארו בע"ה עד שלא יפתח אדם פיו בהם לדבר ולהרהר אחריהם כי אלו מעט מן המעט ואגב גררא אלו מצות שאדם חייב לעשות לבנו למולו ולפדותו וללמדו תורה מנלן כתיב ולמדתם אותם את בניכם וראה באמת שהתורה שבכתב והוא הבן נכתב מתורה קדומה והוא האב אך תורה שבע"פ היא כנסת ישראל אין צריך למילף כי היא תחת הבן וע"י הבן מהברכת מ"מ הבן צריך למילף לעצמו לעורר עליו רחמי' מחכמה עלאה וזהו שנתעוררו הז"ל להרמיז בדבריהם ולומר והיכא דלא אגמריה אבוהו מחייב איהו לאגמורי לנפשי' שנא' ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם ואיהי מנלן דלא מחייב לאגמר דכתיב ולמדתם קרי ב"י ולמדתם כל שמצווה ללמוד מצווה ללמד וכל שאינו מצווה ללמוד אינו מצווה ללמד ומנין שאחרי' אינם מצווים ללמדה דכתיב ולמדתם אותם את בניכם ולא בנותיכם ואיהי מנלן דלא מחייבה למיגמר דכתיב ולמדתם כל שאחרי' מצווי' ללמדם מצווה ללמוד וכל שאין אחרים מצווים ללמדם אינה מחויבת ללמוד והכוונ' אחר שכינה תחת הבן אין האב מוכרח עליה אלא על הבן וא"ל אחר שמקבלת מן הבן הוא תורה שבכתב והיא מבארת דבריו כי אין מתיבתא דרקיע משיגים מה שלמעלה מינה א"כ ילמדו התורה שבע"פ דא"כ אתה מפרידה וקובע לה מקום ואין ללמד' תורה שבכתב ותורה שבע"פ כמו שהיא למעל' כי הכתב לבן והיא תחתיו מ"מ אין מעכבין וללמד היא את בנה **זהו הדבר שאינו לעולם שהאשה אין לימודה מגעת בבן** מ"מ הרשות בידה אבל אין חיוב והרשות בידה משום שעוסקת למעלה בתורת הבן לבאר דבריו. עוד ארז"ל שם תנו רבנן הוא ללמוד ובנו ללמוד הוא קודם לבנו ר"י אומר אם הי' בנו זריז ומעולה ממנו ותלמודו מתקיי' בידו הוא קודם לאביו. וראה והבן שדבריהם אמת ועליהם אין לפרכם שהרי תורה שבכתב נקרא גם חסד שנאמר ותורת חסד על לשונה. והתפארת יאמר בו בן החסד כי החסד אב העיקר וראה והבן שהחסד והת"ת יוצאים מתורה קדומה וא"כ שניהם רוצים ללמוד ותורת חסד קודם שהוא האב היכי שרוצה בתורה קדומ' ואמר ר"י אם הבן זריז ומעולה ממנו כוונתו אם התפארת ישראל הוא חושב לקבל התורה מתורה עלאה יותר ממה שחושב האב שהוא החסד שהבן הוא הת"ת זריז ומעולא מן הפחד וזהו ותלמודו מתקיים בידו שאותו שפע הבא אליו מן הפחד יורד בידו הוא כ"י ורוצה ללמוד מחכמה עלאה כלומר לקבל שפע מן שם להתים החריפות. הוא קודם לבנו שכל זריזות וחריפות מוליד כעס והכעס מן הפחד וזהו כל מאן דמרתח אורייתא' דמרתחא לי' ואין לומר אדרבא לא יוסיף ללמוד פן יוסיף אליו הכעס והכא רעה בבן אינו כן כי תוספת הלימוד הוא בקיאות והבקיאות מתורה קדומה וזהו הוא ללמוד להיות בקי ובנו ללמוד להיות בקי הוא קודם לבנו ואומר ר"י אם בנו זריז ומעולה ומבקש הבקיאות מחכמה עלאה מלבד החריפות בנו קודם ואביו אין צריך לבטל לימוד בנו שהוא חריף עבור האב שאינו חריף כי הוא למעל' מן הפחד וע"כ צריכין הדברים לעשות למטה כדי שיעשה גם התעוררת למעל'. וראייתו של ר"י ממעשה דרב יעקב בריה דרב אחא בר יעקב שדרי' אבוהו לקמי' דאביי והכא שקדם את בנו בסברו שהוא חריף ממנו וכי אתא חזייה דלא הוי קא מחדדי שמעתתי' א"ל טוב אנא דאנא עדיפנא ממך ואתה איכך יכול לבקיאות וכשאבא אני לבקיאות תתברך גם אתה וכוונתו לעורר רחמי' על החסד ומזה יתברך גם תפארת ישראל לסוף הלך במתיבתא דאביי שמע אביי דקא אתא הוי מזיק בי מדרשא דאביי דכי הוי עיילי אפי' בי' הוי אף ביממא הוי מיתזקי ואמר להו אביי לא ליתיב לי' אושפיזי אפשר דמתרחיש ניסא על בת בההוא בי רבנן אידמי לי' כתנינא דז' רישין נפל על אפוסי וכל כריע' דכרע נתר חד רישא למחר אמר להו אלולי דאיתרחיש ניסא סכנתאן ראה ר' כמה הי' אביי אכזרי בלי רחמי' ואביי ורבא כל דבריהם באפשר ודלמא הם. דההוא גברא דאזיל גבי' רבא וא"ל אמר לי מארי דוראי זיל קטלי' לפלניא ואי לא קטילנא לך וא"ל רבא מאי חזית דדמא דידך סומק טפי דלמא דמא דהאי גברא סומק טפי וחייבו ליהרוג בדלמא מי הרגו לזה כאן רבא הנותן עצה בדלמא ולא הי' יותר טוב לומר איכי יודע וכן אביי

אפשר

אפשר דמתרחיש ניסא ואי לאו אתרחיש ניסא מי הזיקו לאו אביי דדן באפשר ושמא אביי קים ליה א"כ למה אמר אפשר ואביי למה למד שם ושמא יזוק אחד מן התלמידים וא"כ איך היו נכנסים ויוצאים הנכנס תחלה עד שיכנוס חבירו יזוק וכן היוצא אחרון ושמא שער גדול היה שהיו נכנסין ג' ויוצאים ג' בפעם אחת . והכוונ' הוא שלעולם מזיקים שכיחים בי מדרשות וכן הדבר למעלה כל כוחות החיצונים כולם מסבבין למתיבת' דרקיע שמחמת לימודם מעוררים השפע והנה גם הם ועל שם הישיבה שלמט' תורה שבע"פ ע"כ באים שמה בדוגמתן למעל' וזהו שאמרו תלמיד חכם צריך שמירה דבזמן שהוא עוסק תורתו משמרתו ובזמן דלא עסיק מסבבין ליה ותלוי הדבר בזכותו אי ליכא אנשים עמו . ואביי היה חכם גדול והכיר בר' אחא בר יעקב שעכ"פ יצא כנגדו המזיק וידע שיוכל באמת לבטלו בתפלתו אך בלא תפלה היה אללו ספק . וראה והבן שזה הוא מהנסים הנגלים שראוהו הרבה פעמים ומאז לא ראוהו יותר וא"כ כמו מפורסם הוא אם לא שהסמיך גאולה לתפלה ובכל כריעה היה מוריד כח מן הגואל והיה מתיש כחו מדוגמת של זה המזיק עד שהחלישו כל כוחותיו למעל' ורא' והבן שבא המזיק בכל כח מהתיקף החיצון על שהיה כלול מתוקף הדין וע"כ הוכרח ר' יעקב להתפלל ולכריע אבל ביום בלא תפלה היה מחלישו ואי לאו דידע אביי זה לא היה מניחו כי היה נכנס ערב בעדו ומאין לו לאביי שהקב"ה יתכנו ביד רב אחא בר יעקב ואין לשאול א"כ אביי למה לא התפלל עם כל בני הישיבה לבערו משם דאביי סבר הסומך על הנס אין עושין לו הנס אבל רב אחא בר יעקב ידע באמת שעושין לו ודע באמת שאביי אמר הסומך על הנס אין עושין לו נס אבל מי שעושין לו נס מנכין לו מזכיותיו ורב אחא בר יעקב גדול היה בעיון תפלה אדרב' הוסיף זכות . עוד אמר שם ללמוד תורה ולישא אשה ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה ואם א"א לו בלא אשה ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה אמר ר' יהודה אמר שמואל הלכה ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה ור' יוחנן אמר רחיים בצווארו ויעסוק בתורה ולא פליגי הא לן והא להו לבני ארץ ישראל ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה ולבני בבל ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה . ודבר תימה הוא ושגרון גדול הוא זה שאם ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה אם ידע לקיים שניהם שפיר ואי לא ידע הנה שביטל מפריה ורביה ועתיד לחזור עכ"פ שאינו דוגמא עליונ' כי הוא בלא בנים והנה ילך לו להתאכסן במקום דלא ידע ורצה והבן שתירתו רעתו ושמא תאמר כי תורתו משמרתו ולא ימות אני ראיתי אנשים גדולים שלא נשאו ומתו וגם ישא אשה ויטרד במזונותיה ולא ילמד ובמה יזכה לעוה"ב שלא יחזור ואם תאמר שיכול לעשות שניהם ה"מ למי שיוכל למי שאינו יוכל מה יעשה אלא ע"כ להפסיד אחד ואותו ההפסד מפסידו ומה יש עליו. ודע ר' שאין להם שום מחלוקת בשום ענין רק כדי להעמיד האדם להיות בדוגמ' העליונ' ור' יהודה אומר בא"י בזמן שישראל שרוין על אדמתם ישא אשה כי האשה הרוחניות היא עם תפארת ישראל וכשיעש' הדוגמ' אז יעורר השפע עליהם והנה קיימת כל העולם ועלמך וא"ר יוחנן אין זה הדבר בחוץ לארץ כי רחיים בצווארו כלומר השפע היורד בעולם מכוחות הטומאה . ואם ישא אשה החלה הנה החזיק האשה הרוחנית החיצונית לקבל ממנה אבל אל יעשה כך אלא ילמוד לעורר השפע בזאת התורה ואח"כ ישא אשה והנה הוא בשלימות כי הודה באמת על האמת נכון וטהור ואם לא ישא לגמרי ובלבד שלא יוליד כוונתו מלימודו כלל כענין בן עזאי הרשות בידו האמת ידע שצריך קיום והוראה גם בפריה ורבי' והנה דבריהם סתומים ולכן שב ואמר ולא פליגי הא לן והא להו וגלה מעט ואם על האשה כשרה טהורה ונקיה ואם באולי חלק מנפשו שירד עמו מן השמים צריך האדם לדקדק מתי ישאנה ואימתי ק"ו שפחה או פנויה שהבא בשפחה היא הקדיש' שמכנים הפלגש ולא זה לבד ימחה שמו מספר החיים אלא שמעיד עדות שקר לעצמו שהאיש משפיע בקדיש' בלא אמצעי ואין הדבר כן שכל חיות הקדישה הבא מפנים הוא ע"י השם' ואוי לאותו אדם ולבניו ולכל אשר לו וי ואוי לאוכלין מפתו והנהנין ממנו ואוי לשכיניו וכל הרואים אותו בכל שעה ורגע ויואוי השוכנים תוך ארבע אמותיו כי טמא אותם הקודש בקדישה ימחה שמם וזכרם המולאים יותר מן יהודה שבא על תמר בסברו שהיא קדיש' ומה למלך עם הדיוט כ"ש שהקב"ה זימן לו את תמר והנה תמר היתה צריכ' בהכרח כח וממשלה מן המלך והמלך ימשול בה יכריתם השם אותם שעושים דמיונות ומדמין שלא כדין והורסים התורה והנה תוכח' בדבר שאם היתה הקדישה אסורה למלך יהודה לא היה מבקש לבא עליה חלילה וחליל' . וא"ת שיהודה ביקש לעבור כי היל' כלאו א"כ לא היה נכתב בתור' שיקח אדסמיון ממנו להפסד אבל עתה שכי מעש' דיהוד' וחזר וכתב לא יהיה קדש בבני ישראל וקדיש' בבנות ישראל יש לנו לדעת כי לא דבר רק הוא ולכן אמר ולדבק' בו דבר שלא אפשר אלא הדביקות הוא שיחזור לבקש אחר דברים הנסתרי' בתורה והנראים הפנים והם באמת אינם הפניים וא"ל א"כ לא יכתבם כי הדבר מוכרח ואתה תשתדל להשיג ועד שתמצ' את גופך דברים שרואים ותזיין בגופך בגדים יקרים וטובים ולמחר תפשוט אותם בבושת פנים למה לא תלבש נפשך מדות נעלמים ודרכי התורה המיוסרים והם הם המלבושים היקרים ישפיע השם על האדם שישמח בממונו ובבגדיו על התכלית כי יצרו ונפשו

וקובל

זכור שאין לו אחרית ולעולם יהיה כן יאבדו כל אויבך ה' וגם ראה ר' והבן רעה גדולה שעושין בועלי הפנויות בקוברם שאין איסור בדבר ואם היה יודע שנאל"ס חותם על ראשו היה בוחר ליטבע בים מלבא בפנויות כי הוא מעיד שדוגמתו הפיך מבלי בעל וימחה שמו של זה ג"כ אע"פ שהיא פנויה מ"מ לא כיחנה להפקר ותועבת השם גם שניהם וכל בר ישראל יתרחק מהם פן יטעום גם הוא מאותו האיסור ויכנוס ערב בעדו לרעה רק תתרחק ממנו ותתחבר עם האיש שנש' אשה בקדושין וחופה ושומר הברית כי עליו נאמר ע"כ יעזוב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד א"ל בני ברוך שהחזיקך וכמה הראית כחך הגדול וחזק. ושמא יבא הזמן שקויתי גם אני ואז תראה סודות אלהים באיזה דרך הם א"ל א"כ נראה לך רבי שנעלם ממני דבר ממה שאמרת עד הנה. וממה שאמר עד הסוף והתכלית הבני בחנני ונסני א"ל א"כ מהו על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו א"ל כבר אמרתי א"ל לא אמרת דבר א"ל ר' דע לך הדבר שירדתי לסוף דעתך ושמעני. דע לך שמלת על רומז בכת"ר עליו"ן הוא שנאמר ותתפלל חנה על ה' ומלת בן בת"ת הנקר' איש הוא שנאמר ה' איש מלחמה זה ועל שמלת כ"ן שנעלם שלו שיכ"י כ"ף כ"ן ושם אותיות שאינם מצטיירים ועולים ע' והע' מצטייר כי ו' ז' עטרה ת"ת ויסו"ד והנה הכל במלת כ"ן ואמר הכתר הנק' ע"ל למדה הנק' כן. יעזוב איש את אביו ואת אמו שהם חכמ"ה ובינ"ה ודבק באשתו היא שכ"י הכלולה עמה בכח וישגיח בה כי זה הוא רצון המלך שהוא על ורצון שאב ואם ויתברכו הכל בק' ברכות זהו ע"ל העולה ק' שמשם הק' ברכות יורדות אבל אין עזיבה ממש והנה ר' שלואי שיהיה לך פה לדבר. כי רוב שנים יודיעו חכמה ואם תמלי' מלת יעזב יו"ד עי"ן זי"ן בי"ת שנעלם עולה תק"ס זהו אע"פ שאמרתי לך יעזוב מצד אחד לבקש מן על הגוזר תקום מפני בי"ה כלומר אפ"ה הקינה והנה אשלמנה לך גם ע"י השיבה הם האבות ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו וראה והבן קודם שחטאו היו בשלימות ולא היו בושים לגלות ערותן שרומז במשפיע ובמקבל כי האדם והאשתו שלא חטאו בדוגמתן שאיך יתבוששו אבל כאשר חטאו במקום הנרמז ממש היו רואים מקום חטאם ממש ומתביישים לראות המקום ההוא וכזי שבא הכתוב לומר לנו שהיו ערומים ולא יתבוששו במה משמעי קרא לאו בהכי ובאשה א"כ מה ת"ל שניהם ועוד כתיב למעלה ע"כ יעזוב איש וכו' ודבק באשתו וסמיך ליה ויהיו שניהם ערומים ולא אמר איש ואשתו רק האדם וגם למה לא אמר אדם בלא ה'. ועוד יאמר ולא יתבוששו כענין בושה בש' אחד ולמה אמר יתבוששו אלא הכוונה הוא כן כי

מלת שניהם מרבה קלל והנה שלהם למעלה שכל זמן שלא חטאו אלו הם היו עם כ"י בלא בשת וכשהיו אלו בשלימות בלא חטא האדם תפארת ואשתו עטרה היו ערומים ואצל הד"ו פרצופים מלת ערומים פירשו חכמים ור"ל הד"ו פרצופים היו מושפעים מחכמה עילאה שהוא האדם הידוע ולא הגשמי ובא הו' במלת ואשתו לכלול גם היסו"ד וזהו אחנה במלת ואשתו. לומר לך אשת ח"ן הוא כח הוא יסוד כח איש צדיק וצדיק יסוד עולם ואם תראה אותיות יתבוששו הם אותיות יבושת ושין והוא מלשון יבושת המים פי' יבושת והד"ו פרצופים לא יבושו מן ש' היתר הרומז בשין יתר של יששכר שעולה ברחמים ובאו ד"ל אותיות בפסוק זה לומר לך במקום העושר בא הדלות כי נכנס בהם עין הרע. וע"כ לא אמר האיש ואשתו אלא האדם להרמיז שעין הרע שלט בהם זהו שאותיות זה הפסוק עולה או"י או"י שאמר הפסיק אוי למטה אוי למעלה מי הוא הגורם האשה המפתית אחרי עינים הם הדוגמות הרוחניות החיצוניות אשר פנתה להם מקום ונכנסו וגם מי גרם כל זאת האשה הגשמיות שמיתפתית מן הנחש בא וראה מה נעשה למעלה ולמטה כתיב והנחש היה ערום מכל חית השדה אשר עשה ה' אלהים ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן דע לך ר' שהפסוק הזה יש לו סודות נעלמים והו' של והנחש הוא כמו ופרעה חולם שהוסיף יוסף ופרעה בו' כן והנחש משמע שיש נחש ערום וגם זה הנחש והנחש הזה שהוסיף הו' הוא רוח טומאה הבאה מן הצפון הוא המדה רעה מצפון תפתח הרעה והנחש הזה יונק משם כי משם יניקתו וגם מן הצפון נשפעים כל המחשבות רעות הטמאות ומדיחות את האדם וע"כ קראו להמדה הזאת רעה מצפון תפתח הרעה והיא השמיטה שאנחנו בה וע"כ כל המחשבות הרעות חושבים האומות שנאצלו מהמדה ההוא על ישראל ודע שאמת שכשם שיש בשיקף יד ימין ויד שמאל כן יש שיקף החיצון ובו יד ימין ויד שמאל והנחש הזה יד שמאל החצון והוא שנקר' רוח מסאב' ויונק מן הנחש הפנימי הנקר' צפון והנחש החצון יש נחש חוץ ממנו ונק' רוח מסאב' על שנאחז ממנו והצפון על שהאציל החיצון והחיצון האציל חיצון אחר ע"כ נקר' גם צפון נחש הוא שנא' ושם הנהר השני גיחון וכתיב על גחונך תלך ודע שמן הצפון חשך יוצ' לעולם ושם מדור למזיקים ולזועות ולרוחות ולשדים ולברקים ולרעמים והרעה בעולם משם יוצ' הא שנא' מצפון תפתח הרעה המדה הזאת נקראת מחשבה רעה שולט לעוע במדה הזאת עומדים ומתנהגים כל מחשבות רעות וכל ההרהורים רעים וכל הרעות שבעולם. והמדה ההוא מקיימם כל המעשים הרעים שאדם מעשי בהם מזו שמחשבה רעה מתקיימין כמה דרגין

דרגין טמאים וכולם עומדים ומשתדלין לטעו' את האדם ועם אלו מטעי' אדם ומתדבק בההוא דרך הטמ' ודע באמת שגם ס"ם מן המדה הזאת יונק. ס"ם זהו שרו של עשו וזהו שהרמיזו חז"ל רכב על נחש והטיל פגם בצורה העליונה. וראה והבן שהנחש הגשמי שהי' יניקתו מנחש הרוחני שנתחבר אליו ס"ם וע"כ היה ערום ובא אל האשה בתחבולות גדולות ובחכמה רבה על שהיה מוכן תחבולות משורש שיונק ממנו וזה שאמר ויאמר אל האשה לשון קושי': וראה והבן חכמתו של נחש שלא דבר אל האדם אלא אל האשה בעבור שנשמת האדם מן הת"ת הוא הזכר ונשמת האשה מן העטרה שגם היא אשה וא"כ הזכר מן זכר נקבה מן נקבה ואמר אחר שהעטרה נאצלת מן הצפון ואשה זאת מן העטרה וגם נחש העליון נאצל מן הצפון ויונק מאותו נחש אסיתנה ואפתנה מהרה ואמר לה בדרך שאלה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מכל עץ הגן כלומר לא תתבודדו ולא תשיגו מג' מדות האלו הנקראי' כ"ל עי"ן ג"ן והם הו' ומשך הו' והעט' ותאמר האשה אל הנחש אמר אלהים מפרי עץ הגן היא העט' הנקראת פרי והוא הגן שהוא של עץ אמר אלהים שנאכל ומפרי עץ שבתוך הגן שזה הפרי שהוא היסוד של עץ הוא התפארת שבתוך הגן שהיסוד הוא בתוך הג"ן שהיא העטרה אמר אלהי' לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמותון וראה והבן שהקב"ה לא אמר כן כי לא הזהיר על הנגיעה וגם לא הזכיר פרי אלא אמר מכל עץ הגן אכול תאכל כלומר בכלל ולא בקיצוץ והיא עשאתו גדר יותר מן העקר והגדר היא הנגיעה והעיקר היא האכילה ועשתה בגדר ולא יכלה לעמוד ונפלה וקללה העיקר שאלו לא היה הגדר במיתה לא עשתה הק"ו אם על הנגיעה חייב על אכילה לכ"ש ופיתה אותה על הנגיעה ולא מתה ואמר כשם שזה שקר כך האכילה שקר אלא דע לך שהאל הוא אומן גדול וזולת זו הפרי שהיא העטרה והוא כלי אומנתו למעלה לא היה יכול לברא העולם ודע שעם זה הכלי ברא אתכם ג"כ ואמר אלהים שמא האדם אשר בראתי יקח הכלי הזה ויברי' גם הוא עולמות וקודם שיקחנו אסרנו אבל דע לך כי לא מות תמותון כי על שיודע אלהים שביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלהים יודעי טוב ורע: ע"כ צוה אתכם ורצו והבינו כי עד עתה השמעה הרעה אשר משם יניקתו והוא בעל השמיעה הזאת לא ידעתם ממנו דבר מלך חסרון האכיל' והרוצ' לשקר מרחיק את עדיו אבל אני עדי לפניך וראייתי לנגדך ותנסה בנגיעה שהוא המחשב' וקחי הפרי במחשבתך ותעשה פעולה ואם זה שקר גם האכילה שקר ומיד חשבה מחשבה רעה וקיללה הפרי לבדה ונקתה להלוה לברוא עמה עולמות במחשבה ולא נהנה ואז הגר לה הנרגש הנה דבר' ומיד קללה הפרי

מן האילן ולקחה במעשה להיות לאלוה ומיד ירדה האשה הרוחנית ס"ם רוכב על הנחש וצורת הנחש גמל וכל הרואה דין הקשה שהוא בורח ממנו. והנה הפרי לבדו ונכנסו בו כל הרעות וכל הדינין והרחמים פנו דרך כי קללהו והפרידהו וזה הזוהמ' שהטיל בה הנחש ותיכף שחל הדין בעליונה מיד פרסה נדה התחתונה וזהו שהרמיזו רז"ל בדבריהם קטנה ענבים מאשכול הכופר ומדה כנגד מדה וזהו ותרא האשה כי טוב העץ למאכל כי כשראתה אכילת הפרי שעשה בה שינוי כח וחליפות אברים והכירה גם הרעה ואז ראתה ס"ם בא כנגדה ונרתתה וברחה אחר בעלה ואמרה לו שקר ודברים שלא היו אלא כדי לפתותו ואמרה האילן הזה ראיתי ואכלתי וטוב העץ למאכל ותאוה היא לעינים ונחמד העץ להשכיל עדות הזה אמרה לאדם אדם אלהים מנענו מן הטוב ואמר לנו שלא נאכל מזה העץ כדי שלא נהיה כאלהים להיות לנו ג"כ כח לברוא ולהוליד ולברוא העולם כמוהו ואני ראיתי באמתי שהדבר כן ואכלתי מן הפרי ולא מן העץ. ומיד בא אלי דרך אחר ותאוה וחימוד מה שלא היה בי ונפקחו עיני ויש לי ללכת אחרי עיני ואם אני אכלתי מן הפרי לבד כך כ"ש אם תאכל אתה גם מן העץ ותהיה כאלהים האמין בה כי הראיתו לו דם נדה ומיד קרא בשם העץ והניח העליונים וגם הניח הפרי לאשתו וזהו שחט' בעץ הוא יסו"ד עול"ם והיא שחטאה בפרי מיד נפסקו הרחמים ונכנס בהם היצר ונפקחנה עיני שניהם וידעו כי ערומים הם מן הרחמים ואמרו מי גרם לנו כל זה לאו מה שעשאנו וחטאנו כי אלהים הזהירנו וחטאת את באשה ואני באיש ונסתלקו הרחמים ונכנס הדין והיצר הרע ומיד הרגשו בחטו' ויתפרו עלה תאנ' עלה הם הקליפות השומרים את התאנ' והרחיקם מן התאנ' ונלק' (את) התאנ' מרוח שדפון הוא רוח צפונית ועתה שידעו רעתם תפרו העלים של התאנ' ובקשו להוריד העלים על התאנ' וללבוש הבגדים שהפשיטו ואז ירד הדין עם הרחמים לשפוט ולדון כי הזוהמ' נשאר' ולא נסתלק' לגמרי דאין הסתלקות בדבר רק בבוא יעקב ובמתן תורה. אלה הם דברי סיפור להיות העניין קשור בעניינו ונחזור לחפש חדר אחר חדר למצוא האביד' שנאבד מוני כעניין ויחפש בגדול החל ובקטן כלה וימצ' הגביע באמתחת בנימין הנער הקטן בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל ונאמר ונדבר על הנחש העליון אשר ממנו הנחש התחתון יונק וקונה התחבולות מה עשה העליון ומה עשה התחתון אף בלא סדר כי כבר הסדר כאמור והנחש הי' ערום אין הנחש הזה אלא רוצח והלואי אחד אלא שהולך עצמו לשנים והביא רוצח אחר הוא ס"ם והנחש כי הנחש יצא מאמצעותו והדבר הוא כך אני והנחש עולה קפ"ד ואני והם עולים רוצח גם

הרוצח

הרוצח שביא את האדם בקופי״ד הוא השרץ שממנו נתירא חזקיהו אף כי הי׳ מלך ושב בתשובה. ראה והבן מאחר שחלי מושכתו הוא רוצח א״כ החלי השני הוא רוצח אחר והני שני רוצחים מתחברים ויורדים על האשה הרוחניות וצועקים שניהם לפני הדין לחול בעט׳ כי הרחיק׳ האשה מן הרחמים. והנחש אין נחש זה אלא יצר הרע. שבקש לעולם לעשות הרעות והנחש זה ס״ם מלאך המות למה נק׳ שמו יצה״ר ומלאך המות בעבור שהוליד יצה״ר בעולם והיצה״ר מביא המות וע״כ נקר׳ מלאך המות וזהו קץ כל בשר בא לפני שזהו הטוע׳ הקץ בכל בשר שלוקח נשמת כל חי ולמה כתיב הי׳ ערום כי מלת הי׳ ג׳ אותיות משם הוי׳ ולמה נאמר על הנחש משמע שמשם הוא ערום יאמר והנחש ערום אלא הי״ה י״ה למעל׳ וי״ה למט׳ חכמו׳ וערמת העטר׳ מחכמ׳ עלא׳ והנחש חכמתו מחכמ׳ תתא׳ ע״כ אמר הי׳ וע״כ הי׳ לו כח להסיא׳ ואחז״ל אמר ר״י יצה״ר דומ׳ לזבוב יושב במפתחי הלב. ושמואל אמר כמין חטה שנאמר לפתח חטאת רובץ. ראה והבן שכן הוא שהרי הוא אומר בעל זבוב אלהי עקרון לרמוז על הענין והחטה רומז באשה וגם גרעין התמרה שניהם קרועין זהו לפתח חטאת רובץ להרמיז שבעטר׳ הנק׳ פתח יצר הרע היורד מהפחד לשם רובץ:

מכל חית השד׳ דע לך שהשד׳ מסבב העיר והעיר מסבב הבית והבית האדם והאדם הוא הנפש והכוונ׳ השד׳ הוא שדה והוא חוץ מעיר ושם משפעת שתי׳ הנק׳ רמש מלשון רמשא הוא פחד והוא הנק׳ שדה של תפוח אחד והשד׳ של תפוחים היא העטר׳ והנחש הי׳ ערום מצד שהי׳ יונק משד׳ האילן אשר שם התפוח משפיע והתפוח יונק מהצבי׳ שגם הוא נקראת י״ה כי י״ה מי״ה יונקת והי״ה הראשון בכר לדין ובעל הדין צריך להיות חכם. וע״כ נקר׳ חכמ׳ עלא׳ וחכמ׳ תתא׳ אשר עשה ה׳ אלהים ר״ל אשר שהוא הכה״ר גזר ועש׳ ה׳ אלהים שיוכל גם הדוגמת האילנים אשר שם בשד׳ לינק ויאמר אל האשה על שנשמת הנקב׳ מן הנקב׳ ונשמת הזכר מן הזכר לכן הלך הנחש אל האש׳ ועש׳ בה מעש׳ נשואין ממש כענין הנחש שפיאכי כי הנחש נולד יצה״ר ובא עליה והטיל בה דין וזוהמא הוא נחלקה לד׳ כוחות והם רוח שטות רוח זנות רוח חמד׳ רעה רוח חטאת כנגדן אב הטומא׳ וראשון ושני ושליש׳ וכשנתייחד הנחש עם האש׳ למט׳ נתייחד ס״ם עם הנחש למעל׳ ובאו בעטר׳ וגרמו בה מית׳ ואז הי׳ אבי אבות הטומא׳ והוא המת ומשם נמשכו התאוות הרעות תאות החטא שאדם חוטא בעה״ז כי אחר שהוא הממית א״כ הוא המטיל הטומא׳ במת א״כ הוא בשכרה אבי אבות הטומא׳ ויאמר אל האש׳ שליח עכ״ס הוי זהו לשון ויאמר לשון דין אף כי אמר אלהים והתחיל באף לומר לך שמן האף בא התעוררת והשכים השפעתו בכ״י לא תאכלו מכל עץ הגן דבר זה הוסיף הנחש מדעתו דקב״ה אמר מכל עץ הגן אכל תאכל ובעבור שהנחש נאחז מצד דוברי שקר ע״כ כל דבריו שקר. וכשבא בחוה והטיל בה זוהמ׳ מוכרחת היתי ג״כ לדבר שקר ואמר׳ לא תגעו בו וגם הוסיפ׳ לומר אזהר׳ בפרי וקב״ה לא הזהיר בפרי והנה חטאה בנגיע׳ שהוא הגדר הוא הפרי וחטא בעל׳ על העקר ג״כ כי יודע אלהים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם ומן העץ הזה אכל וברא את העולם. האמת באילן שהוא ברא את העולם כי כל מה שנעש׳ באמצעית האילן נעש׳ אפ״ה שקר אמר כי לא אכל אלא אמר אכל כדי שיאכלו גם הם ותרא האש׳ כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים ראת׳ שהאילן שהוא מעל׳ יש טוב השק׳ נפש׳ לאכול ממנ׳ ראה והבן מה כתיב כי טוב העץ סמך העץ עם כי טוב בראת׳ הו׳ ומשך הו׳ הוא שנאמר אמרו צדיק כי טוב ותקח מפריו ותאכל ראה עתה מפריו כתיב משמע שחטא בפרי כי עשהו כח בפני עצמו בלתי המשכת היסוד והת״ת כמו שעש׳ אחר במע״ע ראה והבן בכמה רמזים הרמיזו חז״ל סחט׳ ענבים והביא׳ לאדה״ר שהכוונ׳ הוציא׳ הפרי מכלל׳ והנכנס׳ בה כוחות הטומא׳. ולכן נטמאת גם היא בכוחות הטומא׳ בימי נדת׳ זהו מדה כנגד מדה היא הפריד׳ יין המשומר מו׳ ימי בראשית שהעטר׳ נקראת יין ונשמרת מו׳ ימים העליונים וע״ז היין כתיב עין לא ראת׳ אלהים זולתך שהיא מחוברת עם האילן חיבור שלם ואחדות שלם ועין העולם לא ראת׳ ולא השיג׳ ולמה המשילוה ליין אשתו של אדם גרמ׳ שנזדווג׳ עם הנחש והטיל בה זוהמ׳ והוא הדין ועל שהדין מורי׳ אודם ע״כ המשילוה ליין כי היין ג״כ אודם ומלת משומר מחובר הוא היין בתוך הפרי וסחטה אות׳. וגם דע והבן כשם שהעטר׳ נקראת דין ומשומרת בו׳ ימי בראשית כך הפחד נקר׳ יין והוא משומר בענביו שלמעל׳ ממנו הוא שאמר לי אבי ז״ל מהו ובלא מחיר יין וחלב מה ענין חלב אצל יין אלא מלמד שהם הזרועות היין בפחד והחלב בחסד ועל שהזכיר היין תחל׳ מפני שהיין הוא יותר קרוב לעולם הגשמי מן החלב מ״מ שאלתי אותו על המימר׳ הזו א״כ יין וחלב אל יתחברו כלל כבשר וחלב ואמר לי במקומו יבארהו לי ובההוא זמן לא הי׳ בעולם השפל והוכרחנו לשאלו והגיד לנו במקומו אבארהו אכי בע״ה וכי יין וחלב אית׳ למעל׳ אלא דמות יין וחלב אדום ולבן דין ורחמים וכוחות הטומא׳ אין להם כח ביין ההוא א״כ יינם יין נכרי לגמרי אבל זה היין אע״פ שהוא אדום מ״מ אינו דין גמור כי הדין הגמור הוא היולי׳ בחוץ בכוחות הטומא׳ והוא היין שלהם וע״כ מנסכין כשנוגעין ביין של ישראל שלענין הרמז רומז זה

היין

יין נפחד ואפ"ה ישנו שם מין יין אחר חס שבא
בישראל יורד מחכמ' עלא' ועליו נאמר ישקני מנשיקות
פיהו כי טובי' דודיך מיין אבל יין האחר על שולי' בחוץ
נקר' סורי גפן נכרי' וא"כ אין ספק כי נגיעתו של גוי
טמאתו ווי לשותים היין שנגע בו הגוי *שאר היין טמא
ומטמ' נפשו וזהו הקלל' ישתו יין נסיכם שהוא טמא
ואנה מלאו היהר בדבר לומר שיין ישמעאלים אינו
מהנסך נהי שאינם מנסכים דרך קרבן להמשיך עליהם
מיין הקש' מ"מ יש להם התעוררות אחר לקבל מאותו
היין וכן כל הע' שרים ימיניים ושמאליים שיש לימין
ושמאל וא"כ א' מע' האומות אין שיהי' שנגע החזירו
ליין תשובה המשקה בחוץ ווי לנפשיה השותהו לכן
רוא' אני כ' בזמן הגלות שלא נוכל להשמר טוב הוא
להרחק ממנו כל עיקר ועד שיזהיר האד' ה"ע מאכילת
חזיר והארנבת אשר להם סימן א' של טהר' ולמ' לא
יזהיר מיין נסך שכולו הולך ומשתאב ואין לו טהר' בכל
המקוואות שבעולם שהוא כח של ערל' וקליפי ערל'.
וגדול מזה כי אסור בהנא' ושותהו נהנ' ולא די בזה
אלא שמתירין ע"י הרכבות והוא אינו מקבל שום הרכב'
להכינו מנגיעתו של זה ויין נסך אבאר במקומו בע"ה
אבל יין הבא אלינו הוא המשמח אלהים ואנשים אלהי'
זה הפחד ואנשי' אלו המדות שכולם שמחי' בהשפע'
השוא היורד מן החכמ' ונק' יין על שהחכמ' נכר לדין
אבל אין הוא היין המזיק וכשאדם העליון שותהו מתעל'
למקום שהי' התלת שועלתו וע"כ הוא סבה לשותהו
לגלות כל נסתר כי משם גילוי כל הנסתרות וזהו
הנסתרות לי"י אלהינו שכאן הל' רומז בת"ת וזהו כל
המתפת' בייגו הוא היין הנזכר מדעת קונו יש בו
להרמיז ביין ההוא המגל' נסתרות ועל שהאש' כמשל'
לגפן שנאמר אשתך כגפן פורי' ור"ל אשתך שהוא
העטר' היא כמו הגפן אשר היין הנזכר יוצ' ונשם ע"כ
תיקנו ברכת נשואין ביין שאחר שאותו היין יורד דרך
הפחד אל העטר' צריך לברכו בשבע ברכות והמוזכר
צריך להיות אדום להתיש כח היין הנכנס בפחד והנכנס
בעטר' שמאדם ע"כ מברכין אותו ועל היין הזה נאמר
חכלילי עינים מיין וכיבס ביין לבושו ודם ענב תשתה
חמר אל תרא יין כי יתאדם ואחריתו כנחש ישך
אחר זו היא העטר' וכנחש נושכת וגולה כנחש הוא
נחש הקדמוני כתיב ותקח מפריו ולמה לא אמר ותקח
ממנו אלא מפריו שרצת' להדבק במקום המית' וגרמ'
המית' בכל העולם והפריש' העץ שהוא החיים מן המית'
ובעבור העון הזה שעשת' גרמ' להפרש הקול מהדיבור
וחליל' וחליל' שנפרד' לגמרי רק נתחלמ' שלא לדבר
וכיון שנפסק' ממנ' דבור' נתנ' לעפר ובעבור זה
שהפריד' מדת הדין ממדה"ר זהו שאחז"ל כ"מ שגלו
שכינ' עמהם שגרמ' פירוש בין הקול והדיבור וע"כ
*נ"ל דל"ל שאר

יצא' בגלות ואחז"ל מאי דכתיב ואיש תהפוכות ישלח
מדון זה הנחש שהפך דברים על בוראו ונרגן מפריד
אלוף ואמר לא מות תמותון והפריד אלופו של עולם
מן העטר' זהו שנאמר העוזבת אלוף נעוריה ואת ברית
אלהיה שכח' ואחז"ל מאי ברית אלהיה זהו המד' הנק'
ברית זהו שכח' והמה כאדם עברו ברית ואחז"ל אדה"ר
מושך בערלתו הי' ששמע לקול אשתו שניסת מהנחש
שהוא ערל' והפריש היסוד ממקומו זהו מושך שנמשך
אחר עלת הערל'. ועוד נתעוררו לומר מה הי' אותו
האילן שאכלו אדם וחוה ממנו ר' אלעזר אומר ענבים
הוא שנא' ענבימו ענבי ראש אשכלות מרורות למו
והכווני' האשכלות הללו הביאו מרירות בעולם ועוד
אחז"ל מלא כח הגפן שהולי' אדה"ר מג"ע אר"ע אמר
ר' יוחנן בן זכאי אמר קב"ה לנח לא הי' לך ללמוד
מאדה"ר שלא גרם לו אלא היין כמ"ש אותו אילן שאכל
ממנו אדם גפן הי' ויש מרבותינו שאמרו חטה הית'
והחטה רומזת בעט' כמו שרומזים כולם שנא' ושנחש
הי' ערום שיונק מעריות החטא והכל ענין אחד אלא
בלשון שקבל כל אחד מרבו אמר. וגם אמר לי אבי ז"ל
ששאלוהו איך הי' המעש' ואמר להם ס"ס קשר קשר
עם כל לבאות שרי מעל' על רבו משים שאמר ורדו
בדגת הים והנה נתקנא ואמר איך אוכל להחטיאו
ולגרשו מלפניו כי ע"י מעשיו של אדם בא כל השפע
של רחמים בים היא העטר' מה עשה ירד עם כל
חיילותיו ובקש חבר בארץ להיות כמוהו ומצאו לו נחש
שהי' לו דמותו רכב עליו והלך לו אל האש' ושם הנחש
נבליה אמר לה אף כי אמר אלהים ואמר אבקש יותר
ואוסיף כדי שתגרע היא אמרי' לו לא מנעני השם אלא
מעץ הדעת אשר בתוך הגן ועליו אמר לא תאכלו ממנו
ולא תגעו בו פן תמותון הוסיפ' שני דברים ומפרי
העץ ולא אמר להם אלא ומהעץ ואמרי' לא תגעו בו
פן תמותון והוא לא אמר אלא על האכיל'. מה עשה
ס"ס הרשע הלך ונגע באילן והאילן צווח אל תבואני
רגל גאוה ויד רשעים אל תנידני רשע אל תגע בי
הלך ואמר לאש' הרי נגעתי באילן ולא מת אני אף
אתם אם תגעו בו לא תמותון ואין קול הדיבור מס"ס
אלא מן שלוחו הוא הנחש. והלכ' האש' ונגע' באילן
ראת' מלאך המות בא כנגד' כי כבר עשת' רצונו.
אמר' עכשיו אני מתה והקב"ה יעש' אשה אחרת ויתן
לאדם אתן לאדם שיאכל עמי אם נמות נמות שנינו
אם נחי' נחי' שנינו לקח' מהאילן ונתנ' לבעל' ונפקחו
עיני שניהם וקהו שיניו אמר לה מה זה האכלתני וקהו
שיני אז ירד הקב"ה עם ע' דיינים ונר אלהים נשמת
אדם חופש כל חדרי בטן וחפש ורא' ודן מית' בעולם
הוא שנאמר ישבת לכסא שופט צדק ועת' תשמע ראיות
ברורות שמביאה העולם עד שגורם משם אדם שמל'

ע' שמות בין הוי"ה אלהים בתור' שדן אותם על כל אלה כי נולד מכלל ההיקף שכ"א כלול מעשר וע"כ בע' דיינים נידון שעל כל ההיקף כנגד רעתי' וע"כ צריך להעמיד ההיקף עם האדם בדין לפני השופט היא הבינ' וכ"א העמיד עשר' דיינים והשופט ישב לדין וחפש כל החדרים של בטן שהיא הבינ' עם כי אלהים שהוא חכמת אלהים כי הוא יהו"ה ונתמלא בכל כחו יו"ד ה"א וא"ו ה"א ונצרף י"ו יו"ד יו"ד ה"א יו"ד ה"א ו' יו"ד ה"א י"ו ה' יו"ד ה"א ו"ו ה"א. וראי' באמת כי נצרף כמה צרופים בסברה כדי לצרף האדם בדינו אשר חשבונו מ"ה והסכימו בגדר היא הבינ' נקראת גדר ונקר' אלהים לדון אותו בע' שמות הנזכרים וע"כ עולה כלו צירוף מ"ה שהוא חשבון אד"ם כדי לומר לך שנמסר דינו לגדר ז"ש ישבת לכסא שופט צדק ועל שחכמת אלהים הוא שם של שם אותיות א"ה יהו"ה והוא חכם המתיר את הגדר ע"כ נצרף א' א"ה אה"י אהי"ה אהיהו"ו אהיהו"ה והנה עולה שם של ו' אותיות כ"א בצרופן כחשבון אהי"ה שבתוך שם של שם אותיו' ועולה ד' פעמי' יהו"ה הוא הרחמי' וא' עמהם בכל י"ן דיינים הוי"ה א' כי ד' פעמים י"ן עולים ק"ח דיינים שהוא ק"ח אלהים ועדיין שני אלהים יתירים מה עשה השם של ו' אותיות נחלק לשמות אהי"ה יהו"ה כי שניהם נמלאי' בשם של ו' אותיו' ואח"כ צרוף כל שם לבדו א' א"ה אה"י אהי"ה י' י"ה יה"ו יהו"ה. והנה ר' ראה עתה בעיניך שאהי"ה מצרף י' צרופים ועלה אלהים על שאהי"ה הוא דין ונצרף הוי"ה י' צרופים ועלה ע"ב. ואח"כ צרוף גם הד' יהו"ה שעלה לך מצירוף של שם אותיות ועולים ס' מלא הס"ן עולה ברחמ"ם והס"ן נעלמי' של ס"ן עולים ס' ונעלם שמ"ך הוא מ"ך הכוונ' אע"פ שמסרתיהו לך אל תדינהו אלא בדין של רחמים שהרחמים הוא סמך העולם כי שבעים שמות מבריאות העולם עד שגורם כנגדם ק"ח אלפים בעשרת הדברות וא"ל"ף אהי"ה וא"ל"ף אדני הרי ע' אלפי"ן כנגד ע' שמות שכל שם יבי"ע בא' ע"כ א' ראש בשם אלהים כי הזהירו לכם שלא נשפוט כי אם בדין של רחמים כי ס"ס ושלוחו עוותו ובא.רוכה תרחה מה יעשה להם שאי לאו שגרעה האשה לא הוסיפה וע"ז נאמר יפקוד ה' על צבא המרום במרום והנה ישב לכסא שופט צדק ואמר לו לאדם למה ברחת ונחבאת ממני א"ל אדם את קולך שמעתי בגן ונרתעתי ואיר' ממך כי עירום אנכי מפועלי וממעשי וממצותי ואחבא מה היה לבושו של אדם קודם שחטא עור של ציפורן פנימי לבן וכשחטא הופשט ובא במקומו עור ובשר זהו שאמר לו הקב"ה מי הגיד לך כי עירום אתה כלומר אני משכתי עליך עור ובשר מלד שאתה ערום ממצותי שהרי שאלו המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכול ממנו אכלת ואמר האדם

כלום חטאתי לפניך כשהייתי יחידי האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל ממנו. ויאמר ה' אלהים אל האשה מה זאת עשית ותאמר האשה הנחש השיאני ואוכל הביא שלשתן וגזר דינם עליהם. ועתה ר' הקשב למען אלהי ישראל מה נעשה מזה המשפט כלום יכולי' אנו להוסיף או לגרוע ממה שלמדנו משה רבינו ע"ה לא דיבור ולא אות ולא טעם ולא נקודה ולא קוץ מקוצי האותיות. וראה והבן בגבולים גדולים שנכתבו בתורה שכר אלהים שהוא החכמה החופש כל חדרי בטן אמר לבינה שהוא השופט עם ע' שמות לדון בדין וברחמים והנה האדם השפיל את עצמו ונכנע לפניו וברח ונחבא והודה לפניו עברתי ממצותיך וערום אני ממצותיך היא תשובה יותר מזאת להכנע ולהשפל והנה משה אמר לפרעה עד מתי מאנת לענות מפני ופירושו להתכנעה משמע שההכנעה היא התשובה כ"ש שצריך לדונו בדין הרחמים ואחרי גזירת המיתה היא דין יותר קשה מזה ואנה נעשה הפ' והי"ה בשוב הרשע וחיה ואנה נעשה מקבל שבים י"י ומאחר שאינו הפרש בין שב לשאינו שב למה ישוב האדם ועוד יתברך שמו של אלהינו כתב בתורתו דברים אשר מהם יתחלק העולם לכיתות והנה האמונ' שצריך האדם להאמין בהקב"ה שהוא קדמון ויודע ומשגיח ויכול ואם בשכל יודה ביודע לא יודה שאדרב' אם יודה יכחיש התיבה שצועקת בקול גדול ששאל לאדם המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכול ממנו אכלת ואי הקב"ה ידע למה שאלו ועוד אמר לו איכה לומה ומביע יאמר לאדם איכה וכי לא ידע הקב"ה אנה נחבא ולא די בזה אלא אמר לו מי הגיד לך כי ערום אתה ויאמר האשה אשר נתת ומכלל הדברים של אדם נראה שהקב"ה לא ידע וכן האשה הגידה בעד הנחש ואלו ידע הקב"ה למה חוזר לדעת והנה הכת המכחשת הידיעה כחה חזק בתורה. ועוד אם ירצה הקב"ה לדון אותם בדין קשה ימית גם שלשתן בו ביום שהרי אנה ימצא האדם טענה נוצחת לפני הקב"ה אחרי שאינו מקשיב דבריו כי מי הקשה אליו וישלם כי יאמר לו האדם מן העץ צויתני שלא לאכול וקיימתי גזירתך והאשה פרי נתנה לי ואוכל כאומר ותקח מפריו ותתן גם לאישה והקב"ה שידע אמת שלא אכל העץ אלא פרי א"כ למה גנב לבו לומר המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכול ממנו אכלת עד שזה העני מתוך יראתו הוציא שקר מפיו והכנים גם האשה ברעה גדולה שאמר לו האשה אשר נתתה עמדי היא נתנה לי מן העץ ואוכל ואותה העניה לא נתנה לו אלא מפריו להחזיקו מן הרעב והנה שני כתובים המכחישים זא"ז שאחד אומר עץ ואחד אומר פרי ואנה הכתוב הב' להכריע ביניהם והנה כתב ספק בתורתו ולמה לא יחזיקנו בדבריו שלא יירא ולא ימה לישב

בדעתו שלא יוציא שקר מפיו אבל בא אליו פתאום וכרתע הענין ולא ידע מה לדבר ועכשיו שחייב עצמו ואמר היא נתנה לי מן העץ ואוכל מאי הוי והלא אין עד ס בדבר ואין אדם מרצה חובה לעצמו ואיכו נאמן ואל תאמר שהקב"ה יודע האמיתי וכל תורתו אמת על מה כאן הניח הדבר בספק והאדם יאמר מתוך יראתי אמרתי שקר ועוד כשאמר לו ביום אכלך ממנו מות תמות הלא לא מת באותו יום וא"ת יומו של הקב"ה אלף שנה אין זה ראייה כי כל הימים שכתוב בתורה אינם אלא י"ב שעות ועוד הקב"ה שקדמה ידיעתו מהחטאת של אדם למה לא מנעו ועוד אדם אחר שחטא וגורם מג"ע א"כ נשאר ג"ע בלא דוגמא כי אין שם אדם ולא ימליכו ישראל ואיך יצאו מגלות לעולם כי נתבטלה הדוגמא ואל תשוב לי מן הנפשות כי אדם בעינן דומיא דאדה"ר וגם אל תשוב לי מן ר' יהושע וכיוצא בו שנכנסו בחיים בג"ע כי אין לך עדים בתורה רבונו דכ"ע יצרת אדם ראשון מעשה ידך ודבר עמך פא"פ בלא אמצעי נתת לו אשה זונה והלואי היתה מזנית עם אדם אלא שזינתה עם חיה רעה וירדת עם ע' אלהים לדון את האדם ולא הנחת לו מקום אלא שקנסת אותו בעונש מיתה וגם האשה ולנחש החנפת ואכה הנחת וגם את הבהמה תהרוגו ושמא תאמר בהמה ולא חיה והלוא חיה בכלל בהמה ושמא תאמר כי לא בא עליה ממש הלא בא עליה והטיל בה זוהמה במעיה ושמא תאמר שאין לי עדים מן התורה קשה לאותו שאמרו אותו ואחר שהקב"ה מדקדק במעשיו של אדם הנה ג"ע ניתנה לאדה"ר לעבדה ולשמרה וקמה האשה והדיחתו ועבד ע"ז וא"כ ג"ע היא עיר הנדחת ונשרפנה וכי תימא יצאו אנשים וידיחו כתיב ר"ל אנשים ולא נשים הדין עמך מ"מ אנה הם העדים שהיו שם בהתראתו שהרי כתבת בתורתך מקרבך לאמר וארז"ל שצריך שני עדים והתראה ועוד אם האדם חטא האשה לא נצטוית כלל ולא היתה בזמן הצווי בעולם א' עם האדם רק בנה והראייה שהרי אמר ביום אכלך ממנו ולא אמר אכלכם ומשם ואילך כתיב לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו וא"כ למה הענשת במיתה ושמא תאמר על שאמרה לו לאדם לאכול ואכל שומו שמים על זאת מתי אמר הקב"ה לאשה שלא להסית את האדם המצוה שלא לעשות ועשה יענש אבל מי שאין מצווה למה יענש וא"ת הנחש והאשה מכין להם לדעת הצווי ואמר הנחש לאשה אף כי אמר אלהים ותאמר האשה מפרי עץ הגן נאכל אומר אני חלום ראו גם שניהם שלא מצינו בשום מקום שהקב"ה אמר להם וגם אדם לא מצינו שיאמר לאשתו דבר ובמקום שאינו כתוב מי יאמר השקר והעד שהרי לא כסדר הצווי דברו גם שניהם אלא שאין חלום בלא דברים בטלים ועוד

האשה הענייה למה לא אמרת לשם יתברך רבונו דכ"ע היודע דבר ומשית יקרא משית אני לא ידעתי גזירתך ועוד למה לא הניחה לנחש לענות ולומר והלא לא שיה משית שלא הוזהר בזה ויכול לומר דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין ועוד למה לא הכריז הקב"ה לכל הנמצאי' בג"ע לדעת מצותו שלא יהי' להם פתחון פה ועוד הקב"ה למה הניח את האדם לבא על אשתו מכאן ואילך הרי נאסרה לו מטעם שרבעה הנחש והנחש שחייב מיתה מטעם שבא על אשת איש למה לא הרגו ושמא תאמר כי לא קדשה עדיין אדם כבר כתיב זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי ואין לך קדושין מעולים מאלו. והקשה שבכולם הנחש מה לו בג"ע וש"ס מי יאמין שהוא בגן עדן ואינו מטמא כל הנשמות. ועוד רבונו דכ"ע בכוונה בראת אותו להיות בעולם עד עולם והראייה שלא היה אזהרתך שלא לאכול כדי לחיות לעולם ובעבור שאכל נקנס עליו מיתה ונתבטל מחשבתך תדיחהו בדין אחר ותקיים מחשבתך ואל תשיבני שהמחשבה היא מתקיימת בתחיית המתים הא אמרו רז"ל תח"ה לצדיקים ולא לרשעים מכלל דיש מיתה עולמות ועוד למה אמר פן ישלח ידו ואכל גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם אדרבה היה מן הדין להניחו ולהראות לו העץ החיים לאכול ולחיות לעולם. כי בזו המחשבה בראו ועונו יתכפר ע"י קרבנו או ע"י דבר אחר. ועוד מה שכתב פן ישלח ידו משמע שהקב"ה מסופק חלילה ועוד נהי דהאדם היה למטה והניחו הקב"ה לעשות צוויו ובא שם ושלא הנחש ופתה האשה ש"ס שהיה למעלה למה הניחו לעשות דבר זה ועוד כל באי העולם מזוכה באו היא חוה שזינתה עם הנחש. א"כ למה נאסרו הזונות. מן הדין היה להיות מותרות ועוד למה הניח הקב"ה לעשות עבירה בג"ע שהוא נא וטהור וקדוש ונקי. ועוד הנחש אין לו דין סקילה שלא היה באזהרת הצווי ונהי דהאדם ואשתו עשו מעשה הלא הנחש לא עשה מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו ואין עונשין אותו וא"ת מכא"ל דכתיב לא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר ב זם תשרפו בא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה לומר לך שניתק עליו בקום עשה ואין לוקין עליו דברי ר"י ור"ע אומר לא מן השם הוא זה כלומר שאינו בשם זה שלימוד אלא לימוד אחר יש בו משום דהוי לאו שאין בו מעשה ואין לוקין עליו סוף ס"ף יפטור הנחש ועוד מהו דכתיב מכל עץ הגן אכל תאכל יאמר או אכל או תאכל וגם מעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו מאי ממנו כי ביום אכלך ממנו גם בזה ממנו מה הרווי' לנו ועוד האש' אמרי' אל הנחש פן תמותון והנחש אמ' לא מות תמותון יאמ' לא תמותון לבד ועוד כל דברי הנחש והאש' כולם שקרי' למה יכתוב שקרים בתורתו

בתורתו. וילמדו העולם והוא הגוזר מדבר שקר תרחק ולכן אין לי מנוחת הלב והשכל שהרי כל הדברים האלו מראים דברים הפכיים ויודעי האמת לא הורשו לגלות כל הצורך שאם היו מגלים כל הצורך כל הכחות הרעות היו מתבטלים כי הם מהפכים הענינים ומולידים סברות מושכלים ומחדשים כחות לעצמן לומר שהעולם הוא קדמון ומהם מודים בזה ומהם מכחישים בזה ואומרים שהשם קדמון מחדש אלא שמכחישין היכולת ומהם מכחישים הידיעה ומהם מכחישים בהשגחה עזב אלהים את הארץ. אלו וכיוצא מאלו כחות הרעות מגונות בעלי גיהנם ילילו השם מכל מדרגות אלו הכחות וכיוצא בהם. שאמונתינו הוא להאמין שהוא קדמון מחדש ויודע ומשגיח ויכול. ושים אזניך לשמוע דברי נחום בכך ואל תפסיקני בשום דיבור עד שאשלים כל דברי אלה על כל מלה ומלה על כל אות ואות תוספת ומגרעות וחלוק נקודות וקוים וטעמים. והשם שהוא יחיד בעולמו יעזרני ולא יצאני לידי שגגה כי אין מלבי דבר ואתחיל ואומר: למה אמר ויצו יהוה אלהים ולא אמר וידבר יי' אלהים או ויאמר והכתוב אמר אף כי אמר אלהים ולא אמר אשר צוה אלהים עכ"פ צריכין אנו לדעת מהו זה הדיבור וגם צריכים אנו לדעת מה זה יהוה אלהים שאמר אצל הציווי ודע באמת כי מלת ויצו כולל יהו"ה אלהי"ם וע"כ לא בא בתוספת ו' אחר כענין ופדויו שהוא בשני ווין כדי להורות על הענין שהוא עולה ג"י יהו"ה אלהים בלי תוספות וחסרון והרי יהוה אלהים חכמ"ה ובינה חס"ד ופח"ד וזהו דכתיב ע"ל האדם על רומז בכתר עליון שהוא על כולם והוא על האדם שם בשוה כי האדם הזה הוא תפארת ישראל והוא קו העומד באמצע והכתר עליו מבלי שום הטייה וה' של האדם להרמיז באדם העליון הוא התפארת של עולם והה' הוא ה' הידיעה ועל שהעטרה הוא בכחו ובכלל הציווי נכלל הה' באדם ואמר האדם ושב ואמר לאמר והוא רומז בכל מקום לעטר' בפועל. וא"כ הכוונה הוא כך כי הד' מדות והם חכמה ובינה חסד ופחד אלו בגזירת אלו ואלו בגזירת ע"ל הוא הכתר העליון צוה לאדם הוא התפארת ישראל ובכלל הציווי גם העטר' הנקראת לאמר להיות הה' שהיא העטר' בכללו ודבוק' עמו ברחמים זהו דכתיב לזה לעבד' ולשמר' וראה והבן שמלת ויצו הוא מלת של ד' אותיות כנגד ארבע' אותיות של שם יהו"ה וכנגד בב' קוים וג' נקודות להרמיז בה' אותיות של אלהים ולומר לך כשם שהשם כ"ו הנעלם שלו הוא פ"ו שהוא אלהים כן ביקוד ויצו ב' קוים וג' נקודות להרמיז באותיות אלהים שהם ה' אותיות ומה מאוד מלה נכבדה' מלת ע"ל שמדותי' ישרות ועליה' אין הרהור שנעלם עין למד הוא חבור ד' עם ק' שכן נעלם על עולה ד"ק וע"כ באלפ' בית' מתחברת הד' עם הק' זהו א"ת ב"ש ג"ר ד"ק והנה הד' היא העטר' והק' הוא הת"ת וזהו אשב מלת על וע"כ נעלמו ד' כ"ו כי מלת ד"ק הוא ד' פעמי' יהוה יהוה יהוה יהוה לומר לך בזמן שהד' עם הק' יעקב בשלוה ושקט מעשו הרשע. וראה והבן שאומר לת"ת כנגדך ס"ם ודוגמתם בעולם השפל יעקב ועשו וכפי מעשיהם הי' חיותם ומכל עץ הגן הם עשר ספירות אכול כלומר תקבל השפעתם. וממך תאכל גם העטר' והוא ה' נקראת לנקבה זהו אכל תאכל ומלת עץ הוא יהו"ה כענין י"פ ה' ה"פ י' ו"פ ה' ה"פ ו' הוא עולה עץ. ומלת מכל מתהפך כלם שכלם הם נקראים בשם יהו"ה אף שאין להם שם קבוע ומתהפך ג"כ מלך לומר לך שם יהו"ה הוא מלך על כל השמות ולכן בא מלת אכל בלא ו' שעם הו' מדבר וראה והבן שהקב"ה האציל הפחד והפחד האציל שוטרים ונוגשים כי שמזהו תובע הדין לעשותו וכן כאלו דוגמתם בעולם השפל למטה ע' שרים והניחם בעולם לנקום הדין מן החוטאי' ושלא הנפשות להתנקות ולהזכות ע"י נסיון ובזה אין כל בריה יכולה לדעת ענין הנסיון השוה מה צורך ומ"מ אין הנסיון רק בהיות האדם ברשותו והנה נתבשר תפארת ישראל שלעולם ילחם עם הס"ם ולכן שב ואמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו ועל שיוסף הצדיק הוא בן יעקב שב ומדבר גם עמו וזהו ומעץ שהו' ביסוד ומ' בעטרת ידיעה שהיא שמזה ומזה חיותה ואמר להם אתם היסוד והעטרה עץ שהיא הת"ת והוא של דעת שהוא החסד טוב ורע הוא למעלה ממנו הוא החסד והפחד וס"ם אצילות הפח"ד לעולם מבקש מהפחד להטיל רעה בת"ת וממנו עליכם ואתם דוגמתכם למטה אשר נתנו לנסיון יעמדו בנסיונכם לא תאכלו ממנו ומלת ממנו הוא קו"ל שבזמן שיורד הרעה בת"ת קול הברה נשמעת והאשך וברקים מעורבים. וממנו כלומר מאותו הקול לא תאכל לא תקבל השפעה ואמר לא תאכל ולא אמר ולא תאכלו כי לשנים מדבר בעבור שהאכילו אל העטר' מיסוד ואכילתו כולל שניהם. שב ואמר כי ביום אכלך ממנו מות תמות ועתה שב הדיבור אל הת"ת הנקרא כ"י ביום באיזה יום שירד הרעה אליו אכלך גם אתה מאותו הקול מות תמות כלומר יפסוק הטוב היורד אליך ותמות גם העטרה כי אין חיותה הבא אליה ממקום אחר כגון מן הצד כחיות הבא אליה ממך ומה מאד נכבדים האותיות ו"מ שבמלת ומעץ שמתחלפים באותיות א"ת ב"ש פ"י כי פי ה' היא העטרה הנקראת פי וכמה נכבד מלת פ"י שנעלמו י"ה להרמיז בעטרה כי פ"ה יו"ד נעלמו י"ה וראה והבן כמה רמז גדול הרמיזו האותיות של הפי' ומעץ הדעת וגו' שמכניס מכין אד"ם לומר לך הכל תלוי ביד האדם לתקן ולקלקל. והנחש היה ערום מכל הנחש

זה הוא ס"ם חבר הוא לאיש משחית ועל שהנחש עיור שושבינו הוא לבן ונק' גם הוא נחש ומלא והנחש מתהפך והשט"ן כי ממנו השטן פורח ה"י ערום כעשה ערום וחכם מדבריהם האלו ומלת מכל אלא הנחש בא לומר לך שהוא מלך בכל חית השדה שמלת מכל מתהפך מלך. הוא הטעם למעלה מכולם שהרי מכל מתהפך כלם. חית השדה הם השרים החיצונים השרוים בשדה שהוא חוץ לעיר אשר הוא שעשה יהוה אלהים הכוונה אשר הוא הכתר הנק' אשר האציל יהוה אלהים שהוא חכמה ובינה והם האצילו חס"ד ופח"ד. והפחד האציל הנחש עם כל חית השדה ומלת חית בו כלול סנהדרין החיצון הדן בנקמה הוא שח"ת מתהפך בא"ת ב"ש ס"א חשבון סנהדרין ואמר הנחש אל האשה שהיא העטרה ולא שנכנס ס"ם כי אין לו פתח לכנוס נוגע ואינו נכנס רק אמר אף הוא הפחד המלוה עם יהו"ה וכשאמר מכל עץ הגן האכל שב אלהים ואמר לת"ת הנק' כ"י מכל עץ הגן שאמרתי לך לאכול לא תאכלו כלומר שב מדיבורו ולכן לא הזכיר מלת יהוה בדיבורו ודע שכל המאציל יקרא עץ והנאצל יקרא פרי ואמרה האשה היא העטרה אל הנחש הוא ס"ם העומד בחוץ ומדבר והוא למעלה מן העטרה אין הדבר כן שאפי' אלהים בלא שם יהו"ה לא אמר כמוך ולא אפתח לך להכנס בפרד"ס אפי' כחוט השערה כי אלהים אמר מפרי עץ הגן נאכל מפרי הוא החסד שהוא פרי הבינה שהוא עץ החכמה שהוא גן הכתר והוא אלהים ואין לנו כח לשנות ליוויו כי שב ואמר אלינו ומפרי עץ שהוא הפחד שהוא פרי החסד הנקרא עץ אשר שהוא הכתר שהאצילו בתוך הגן כלומר שיצא השפעתו בכל העטר אמר לנו לא תאכלו ממנו כלומר מאותו הקול לבדו העושה קול הברה כשיורד וזהו ממנו. מלת ממנו בגי' קול וגם אמר לנו לא תגעו בו כלומר אל תעלהו במחשבה שיש לו שום כח אע"פ שהוא בעל השמיעה והאציל כוחות החיצונית שלא תעלהו לשום מעלת תמותון כלומר יפסוק השפע מכולם ויצא להם ממנו לבד ולא זה בלבד אלא הזהירנו במלת בו הכולל אותו ותפארת ואמר פן כלומר אתה הנקרא פן ואתה השוער שמור שאם לא תשמור תמותון ונרמז אזהרתה של הנגיעה במלת ממנו פעמים ונרמז אזהרת המיתה בה במלת מות תמותון וכששמע הנחש שהוא ס"ם דברי האשה שהיא העטרה מיד אמר אל האשה לא מות תמותון כלומר אם תמותו משפע העליון היורד בעירוב לא תמותון משפע הפחד כי הוא טוב וכנגד השפע שלו שממנו כל הע' שרים כאחים וחיים והאציל עולם חיצוני ושם אותי לשר ונגיד עליהם ועל שאני כאחז ממנו לבדו היה לי כח להאציל עולם אחר ואם תקחנו גם אתה לבקש מענין השפעתו תוכל להאציל עולמות

כי יש לך כל כך כח בהשפעתו לפקוח עיניכם ולהיות גם הוא כמוהו לברוא עולם ולהיות יודע מה בין טוב ובין רע. כי עתה אין עמך רק ידיעת הטוב ועל שיודע אלהים שהיא הבינה שמדה הנק' כי הוא ת"ת ביום הוא יסוד ועט' שהב' ביסוד וביום בעטרה אכלכם ממנו כלומר אתם הג' מדות אם תאכלו מאותו הקול לבדו ונפקחו עיניכם כלומר תשכילו והייתם כאלהים יודעי טוב ורע להאציל עולמות ודע שהעטרה אפשרית הידיעה ושמעה קול הס"ם שהוא למעלה ממנה ומיד **ותרא האשה כי טוב העץ למאכל.** כלומר השפעת הת"ת הנק' כ"י והשפעת היסוד הנקרא טוב שהם משפיעים השפעת העץ שהוא החס"ד והוא הטוב למאכל כלומר השפע היורד מהם אלי וכי תאוה הוא לעינים וכי כולל הו' ומשך הו' והשפעתם הוא תאוה לעינים למדות שלמטה מהם. ונחמד שפע העץ הוא החסד להשכיל אמרה אראה גם השפעת הפחד לבדו הנק' פרי החסד ומיד ותקח מפריו ותאכל כלומר בקשה מהפחד לבא אליה השפעה ומיד נפסקו הרחמים מלרדת אליה והתחיל השפעת הפחד לרדת דרך הת"ת והיסוד ותתן ותתן גם לאישה עמה ויאכל כלומר עמה מקבלת השפעת הדין אז נפתח השער ונכנס ס"ם אז ותפקחנה עיני שניהם הוא ההוד והיסוד לקבל גם הם השפעת הפחד לבדו. וידעו כי ערומים הם כלומר הכירו שהם ערומים מהרחמים אז ויתפרו עלה תאנה כלומר הלכו להתאחז מן הפחד ולהתכסות ממנו וידעו מלך השפעת רעה שיכנסו לבד המחריב להחריב עם הפחד זהו ויעשו להם חגורות חגור חרבך על ירך גבור ר"ל יניקת העטרה מקליפי אילן העליון ונפסק השפעת המוח ונתכסו בעלי תאנה הוא הדין וישמעו את קול יהו"ה אלהים ר"ל אחר שנעשה דבר זה שמבראשית האצילי הבינה לבוא האצי' בזה הדרך כי בזה תבחן הנפש ולא נשתנ' דבר ממה שעלה במחשבה חלילה אז אמר וישמעו את הם הו' ומשך הו' והעט' קול יהו"ה אלהים השפעת הפחד שעוש' קול והשפעת יהו"ה אלהים מתהלך יורד שפע שלשתן לרדת בגן הוא העטר' לרוח היום דרך קו האמצעי הנק' יום ויתחבא האדם ואשתו כלומר כבר מלא הת"ת והעטר' מן הדין וזהו שאומר מפני יהו"ה אלהים שהפחד הוא פני זעם של חכמה ובינה בתוך עץ הגן כלומר שהפחד שהוא פני הוא ג"כ בתוך עץ הגן ואחוז באילן ר"ל לד שמאל של אילן:

ויקרא יהו"ה אלהים אל האדם. ר"ל המשיך הרחמי' עם הדין בתפארת ויאמר לו למדה הנקרי לו הוא היסוד עולם. לו חכמו ישכילו זאת איכה במדה הנקרי כה היא תהי' דנה העולם השפל. ע"י השפעת הפחד שירד בה ויהי' א' בראש הדן וי' בסוף הדן זהו אדכי' וזהו איכה שהכ"ה הוא הדין ועמו א"י שלא להחריב

את

את העולם וכן אתה ת"ת תהי' בדין וברחמים. ויקר' יהו"ה אלהים אל האדם אז כשבא עליהם בדין וברחמים אז ויאמר את קולך שמעתי בגן ואירא כלומ' את בקש' השפע מקולך שהוא הפחד ושמעתי ירידת השפעתו בגן שהיא העטר' ואירא פן אתכסה ממנו כי אני הנקר' כי שהרחמים היו יורדין ממני ומגבולי ערום אנכי מן הרחמים וכיון שהייתי ערום ואחבא כלומ' כבר נתכסיתי מן הקול שיצאתי שלא להתכסות ואז אמרה המדה הנקראת מ"י הגיד לך המשיך לך הרחמים עם הדין כי אתה הת"ת הנקר' כי ערום אתה מן הרחמים המן העץ ר"ל ה' שהיא הבינה מן העץ שהיא הפחד אשר שהוא הכתר שמגזירתו צויתיך לבלתי אכול ממנו לבד אכלת אם דוגמתך עומד בנסיונו אכלת כבר דוגמתך לא עמד בנסיונו וע"כ המשכתי עליך הרחמים עם הדין ויאמר האדם האש' כלומר ה' שהיא הבינ' אשה אשר גזרת ונתת עמדי היא בקש' השפעת הפחד נתנ' לי כלומ' ממני ירד השפע ההוא מן העץ שהוא הכת"ר ואוכל אז ויאמר ה' אלהים אל האש' מה מדה הנקראת מ"ה הוא יהו"ה העול' במילואו מ"ה שהיית מקבלת השפעתו ועתה במקום מ"ה קלקל דוגמתך ונעש' זאת לשמור עולם השפל ולדון אותו ותאמר האש' ה' שהיא הבינ' הנחש הוא ס"ם השיאני ואוכל מאותו השפע ויאמר יהו"ה אלהים אל נחש הוא ס"ם כ"י שהוא הת"ת הי' השפע' הנעש' ע"י בעט' ואתה עשית זאת לקבל השפעת הפחד והיא לא נקרא זאת אלא לקבל מבעל' ומאחר שגרמת זה א"כ ארור אתה מכל מלך הבהמות ומלך חית השד' שמלת מכל מתהפך מלך על גחונך תלך העטר' שנעשית גחון של פח"ד שהיא גחונך תפול למטה ממנה ולא תעל' למעל' ממנה והיא תתן לך ומכחה וממדת' תתפרנס ועפר תאכל שהיא הדין שהורדת עלי' כל ימי חייך כל ימי השמיט' הזאת ואיבה אשית בינך ובין האש' שהיא תבקש רחמים על בניה. ואתה תעורר מדינים עליהם. ובין זרעך ובין זרעה ובין הנאצלים ממך והנאצלים ממנה יהי' לכם האיבה הוא ישופך ראש כלומ' יהי' למעל' ממך ואתה תשופנו עקב כלומ' לא די לך שלא תהי' למעל' ממנו אלא אפילו בהשוואתו לא תהי' רק למט' ממנו תחת עקבו לגמרי. אל האש' אמר שהיא העטר' הרב' ארבה עצבונך הרב' ים. לך דוגמ' בעולם השפל שאם היא תקלקל מעשיה למט' והרב' פעולות רעות ארבה עצבונך ותהי' עציב' מהשפעת הת"ת כי לא ישפיעו לך רחמים: והרונך כלומ' לא תתמלא אלא עצב הוא דין בעצב תלדי בנים כלומ' השפע' שתשפיע בעולם השפל עצב יהי' כי לא יהי' לך רחמים ואז אל אישך תשוקתך כלומ' תזכור ותבקש השפעת הת"ת ועם כל זה שתהי' מעוברת מן העצב שהוא הדין הוא ימשול בך שלא תרש' לעשות

דבר כי אם ברשות הא"ם שהוא המושל ולאדם אמר הוא הת"ת כי אתה הת"ת הנק' כי שמעת לקול אשתך כלומ' זייכת עצמך לקבל כבר גם הדין שהוא לקול שאשתך בקש' לקבל ממנו ותאכל מן העץ שהוא אשר שהוא כתר גזר וצויתיך לאמר עם העטר' לא תאכל ממנו מאותו הקול לבדו שמלת ממנו מורה על קול שהוא ורצה שיוכל לעמוד בנסיונו ולא עמד אלא קילקל א"כ ארור' האדמ' היא העטר' ותהי' ארור' בעבורך באמצעך תעבור הדין בעצבון תאכלנ' כלומ' בדין תמלאכי ותשיגי ואתה כל המתקני' הם כל ימי חייך הם ששת ימי בראשית בך מביטים ואתה תחי' אותם וגם כל ימות השמיט' לא תתבטל הדין ממנה והיא תהי' ראש לדון את העולם ע"י נטילת רשות וקוץ ודרדר תצמיח לך כלומ' במקום שתהי' בא שפע הפחד בעירוב הכל ולא הי' לו כח להזיק עתה שחטא דוגמתך וקוץ ודרדר תצמיח לך המד' ההוא. **ואכלת את עשב השדה** כלומ' יכנסו מכוחות הטומא' שהם עשב השד' בגבולך היא העטר' והלחם שירד לך מחכמת אלהים יהי' שם גם זיעה מן האף זהו בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמ' היא הבינ' שורש הדין הנקראת קו ירוק מראי' אדומה כי אתה הת"ת הנקר' כי ממנה לקחת כלומ' מן הבינ' נאצלת כי עפר אתה כלומ' כח הבינ' אליך יורד ולבסוף ואל עפר תשוב שיחזרו כל הדברים העליונים במי שהאצילם ועל שעלה במחשב' ליעשות הענין הזה להבחין הנפש כי אין בחינ' בענין אחר ואשתו שהיא העטר' ניתנ' לראש פינ' להעניש ולייסר כפי פעולת המקבלים קראה חוה זהו ויקר' את שמה חוה מלשון דין וחויה זהו כי היא היתה אם כל חי ר"ל האציל' עולם השפל וניתנ' לראש עליהם:

ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו. הם תפארת ועטר'. כתנות עור וילבישם כלומ' תחת עור הציפורן שהי' רחמים הלבישם עור שהם המור' עור של ציפורן ועור בשר. ויאמר יי' אלהים הנה נתקיימ' שמחשב' והאדם ואשתו כאחד ממנו שיש לו שפע דין ורחמים וזהו לדעת טוב ורע ועתה ג"כ דע לך המד' הנק' פן ישלח ידו כלומ' יקח ידו עמו שהעטר' נקראת ידו ולקח גם מעץ החיים כלומ' יתגלגל ויעל' בכתר עליון שהוא עץ החיים ואכל וחי לעולם כלומ' ישיג ויחי' לעולם הוא יוכל אחר השמיט' שלו שלא יקבל השפע' כסדר הזה אבל בזו השמט' שמיט' קשה בעלת הנסיון המנס' את העולם הוציאו השם מגן עדן לעבוד את האדמה לעשות דין ואדומ' תחת אשר הית' גן עדן ר"ל גן של רחמים אשר לוקח משם כלומ' אש"ר הוא הכתר גזר לבינ' והאציל התפארת בזה הסדר לתקן ולייסר העולם ודע כי כמו שהי' הדבר למעל' כן הי' הדבר למט' אלא שלא הי' נעש' למעל' אלולי התעוררת שלמט' וכאשר הי' הציווי למעל' כן צוו הדיין שרצופים **את האדם**

ואשתו

ואשתו למטה שלא לעשות שום כח מכוחות כח בפני עצמו כי כל הכוחות הם אילן אחד ויש שורש לאילן שמחייהו ואם תקחו שום כח לעצמו יפרד הכח ההוא מן האילן וינתן תחתיו כח אחר כי בכם הדבר תלוי ואם תעשו ככה שיפרד חיות הכח ההוא משיבתכם יפרד כח חיותכ' מדה כנגד מדה וס"ס בשמעו הציווי שלא הנחש הוא אכילתו לבלבל הציווי והלך לאשה ופתה אותה ועשתה כח בפני עצמו ומיד נתגלגל הדבר למעלה וכל מה שנעש' למטה נעש' כן למעלה אלא שלמטה יוכל הדברים לבא בדרך שיוכל האדם להבין וע"כ קשים לשומעם ואדם וחוה הניח הקב"ה אותם בג"ע הגשמי דוגמ' העליונ' וצוה להם וידוע לו ית' שהיצר יפתה את אדם וחוה לעבור את הציווי ואין לומר ימנע היצר דלכן האכילו לפתות שאין הבחינ' רק בזה ואדם וחוה להבחן באו והנה לא עמדו בציווי וע"כ ניתנו בחליפין ממלך למלך עד מלך המשיח והנה נתקיים עולם השמיט' והרב' פעמים קבלתי מאבי ז"ל שהעולם העליון והאילון ואילון של אילן ועולם הגשמי כולם הם שלשלת א' ואין לך אדם שאין כנגדו לל ואין לך דבר שאין כנגדו לל והוא כחו ומלך אחד על כולם. והראי' והדמיון שאדם הגשמי הולך בדרך וכנגדו לל ואיזה תנוע' שיעש' עוש' גם אילו ע"כ דברי בענין הזה אלא שצריך אני לחזור ולבדוק אחר הצדיק' יפה ולרדת בחדרים בחורים ובסדקים וכר אלהים שהוא חופש כל חדרי בטן בידי ואומר אל תפסיקני בשום דבר כי אין לי כח ורשות לומר מלבי שום דבר כאשר תשמע בסדר הקליפ' ודע כי שמלת והנחש הוא דבר גדול ו"ה אבי השם הוי' מה לו עם הנחש אלא זהו כי יד על כס י"ה והו"ה עם הנחש הוא"ו של יעקב שנתן לעשו וה' אחרון שנתחבר עם השפעת הנחש וכל זה כי אדם גורם מג"ע ובזמן הגאול' ישאר נחש כי יתחבר ו"ה עם י"ה וכשישאר רק נחש יתפשטו כל איילותיו וע"כ פשט' על נחש אלא שאין לו הכח' כי הי"ה לפניו להתחבר עם ו"ה והי"ה תוקע בשופר הולך לפניו למהר ממהר ומבשר הקץ פדות בא העת הגיע היום ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים וע"כ מלת הי"ה בשופר הולך ומלת י"ה שהוא במלת היה הוא ערום מכל חית השדה אשר עשה יי' אלהים :

ויאמר אל האשה אף כי אמר אלהים. כיצא ש"ס ולא [ידע מה] כיצא שהתחיל באף אף חובב עמים. אלא שכל קדושיו בידך והם תוכו לרגליך זה לא ידע. והאמר האש' אל הנחש בדיבור זה שדבר' עמו ולא הכיר' אותו לכבוד אשה אן לנחש כלומ' מנוח' כי אמר עתה שהתחיל' לדבר אתי אפתני וע"כ אהבה במלת הנחש מפרי עץ הגן נאכל נאה והבן כמה אות ה' חכם שהלך ונתחבר עם גן במלת ג"ן גימ"ל נו"ן הנעלם שלו הוא קול וכנגדם קול קו"ף למ"ד הוא יסו"ה אלהים ראית במלת ותרא האש' פזר גדול שבאות' הראיי' נתפזר' כמה פזור' ראית ר' דבר גדול ובשור' טוב' שמבשרת בינ' את הטע' וגם את היסוד דכתיב ויקר' לו הוא היסוד ויאמ' לו איכ' המד' הנק' כ"ה לך הוא והנה חברם בחשבונם ל"ו ואיכ"ה שוים. ועוד ראה והבן קב"ה אמר איכ' על העת"ד שאמר לו איכ' ישב' בדד ולא יחבר' רק החסד הנקר' אל רחום וע"כ אותיות שבפסוק ויקר' יי' אלהים אל האדם ויאמר לו. איכה הם א"ל וגם ראה והבן למען קדוש ישראל מה נעש' לעט' שקלקלת' זהו תקנת' שע"י שנתקלקל' נתפזר הנחש ונתקבל' היא שהרי אירר הקב"ה את הנחש ושם זרק"א עליו וסגו"ל במלת זאת לומ' זה נזרק וזאת נסגל' בסגול'. ראה והבן ר' סודות סתרי האש' אשר נתת עמדי היא נתנ' לי ואוכל ראית היא מיותר הוא אלא סוד גדול יש בו כי מלת היא הוא נפש האדם והאש' שאדם נקר' אמת והאש' נקראת אלהים א' חיות של אמת כי בהסתלקו ישאר מ"ת והוא מת י"ם חיות אלהים ובהסתלקו ישאר אל"ם ואמר האדם היא נתנ' לי כלומ' מחשב' עליונ' שבה החיות תלוי גזר' ואכלתי מן העץ כדי שיתחבר היצר לפתות לנסות האדם היא הנפש אם ראית ר' יקרות ונכבדות במל' כל ימי חייך בא בשני יודי"ן לומר לך שחיותו הוא מהמוח שהוא כתר עליון שכן חי"ך עול' מ"ח. דע לך ר' שמעולם לא שמחתי כמו במלת והוא ימשול בך. שלעול' כשהרא' והוא עם ב' וי"ן תשמח שמשימין הש' באמצעם ושמח עמהם ומי הוא הרואה את הש' בשמחת' והוא אינו שמח ומה שמחה עושים לו' מתגלגל הו' בכללו ומעלהו בא"ה"ה ומתגלגל הו' השני בכללו לאה"ה הנה אהי"ה אהי"ה מ"ב אותיות של שם מ"ב נתחבר הש' שבאמצעית של וי"ן ונעשה מ"ז כראות הא' שעלו עד שם נתחבר עמהם ונעש' מ"ח ואז ירדו עם כל מיני בשמים וזהו והו"א שים שמחה גדול' יותר מזה. ודע לך ר' שאין שמח' כשמחת החתן כי כללות הוי"ן בכללם מ"ב והש' עולה בכלל' י"ה ונתחבר עם המ"ב ועל' ז"ן ומיד התחיל הש' לזון את העולם מי גרם לחש' כל זה לא הוא"ו שהוא השים א"כ כל שמהדלות השים לאשתו ולא די לה' כל זה אלא שנותן לה' מלכות וממשל' בכ"ב אותיות התור' זהו ימשול ב"ך בך אתפאר שמתפארת ממנו וי להו לעמי הארצות דלא אשגחו בכסייהו. אבל אומר לך ר' כי מעולם לא בכיתי ולא נתעצבתי רק בזמן שראיתי ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך זרק"א באדם וסגו"ל באשה כי אמרתי לאבי ז"ל מהו זה הסימא ואמר לי נזרקה מבעל' ונעשית סגול' לפחד ואמרתי לו עד מתי ואמר לי שתוק זלגו עיני בדמעות כי בן ד' שנים הייתי וא"ל אל תדאג כי ראה שאיסור עד ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם

דלג"א

דרג"א באדם ותבי"ר באשה לחזור בבעלה ואמרתי לו אם רחוק הוא הדבר ואמר לי בר"ן לממשלת הכתר ומאותו השני שאמר לי עד הר"ן תת"ק שני' ואמרתי אני לאבי ז"ל י"יר שלא אראנו ואמר אמן בני ואז יאמר האיש לאשתו יונתי תמתי מאי תמתי תאומתי מה התאומות הללו תם אחד מהם בראשו חבירו מרגיש כך אמר הקב"ה עמו אנכי בצרה ראה ובן ר' שישראל חוטאי' והשכינ' עמהם גולה כי היא אם הבנים ומי גרם לה לא היה שנתן להם עושר וכבוד הרבה מאד ונותנת להם כל מה שירצו והוא הגורם להם וחוטאים הוא שנאמר וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל ועל זה אמר וישמן ישורון ויבעט וא"כ היא הגורמת וגלת' עמהם ואז עשו וישמעאל שולטים עליהם ואז תאבה היא לנשמה העליונ' שאות' נשמה נקראת נעמי והיכה באה אליה ואומרת נאלמתי דומי' החשיתי מטוב נאלמתי דומי' כפרש דיבור הת"ת ממני ועל כן נאלמתי דומיה ולמה כל זה בעבור שהחשיתי מטוב והיכו הולכת עמו והכוונ' בהיות כ"י שלמטי ב"רץ ישראל עושין בענין היושר כמשפט והאלהי' היו' ביניה' השכינ' ברוח הקודש נאה והדור' ועל כל כבוד חופה ועטר' הוא שנאמר מודעת זאת בכל הארץ ואם לאו כציפור נודדת מן קינ' וילא' מבית' וממדור' כי בהסתלק ממנה הדיבור הי' דומיה ודע שעל מלת איכ' נאמר בכה תבכה בליל' כלומר במדה הנקרא לילה ונקראת זאת על זאת אספדה ואליל' וכתיב על אלה אני בוכי' שהעטר' נקראת אני אומרת שחור' אני ונאו' וכתיב אני ה' רופאך והכוונ' העטר' הנקראת אנ"י אומרת על אלה על כוחות הטומא' שניתן להם רשות לשלוט ולמשול על ישראל ולהרוס בית המקדש אני בוכי' והיא השכינ' הנקר' אנ"י הנרמז בפסוק רחל מבכה על בניה רח"ל רוח אל שהיא הנקראת רוח אל כי היא היחוד של האילן זהו רחל במ"ק אח"ד. ודע באמת כשהיא בצער גם הוא בצער שנאמר עמו אנכי בצרה מה כתיב עלי' יקראני ואענהו. ועתה ר' ראה גם ראה באיזה צורה נברא האדם להיות דבוק באדם העליון ויקר' דוגמתו.

דע לך שצורתו של אדם רומז הבנין שהבנין כוללו הת"ת שהוא נקרא אדם בד' חיות המרכב' אריה שור אדם נשר והוא הנקר' דמות והוא הנקר' ראש בבנין אך בפרד"ס יקרא הכתר ראש שבו האיך והלשון שהאיך בחכמ' והלשון בבינ' וכולם נכללים בראש אלא שבהיקף יקרא הת"ת ראש וגם לשון כי הת"ת מוצי' דברי הלשון שהיא הבינ' מן הכח אל הפועל וראשי הבנין הם חסד ופחד ונקרא' זרועות הת"ת. זרוע ימין חסד. זרוע שמאל פחד. ואמר לי אבי ז"ל שהזרועות מגיעים על הראש כשיגביהם האדם כי צורת האדם הגשמי הראש למעל' מזרועותיו ובבנין הזרועות למעל' מן הראש וע"כ א"ל כשמגביהין למעל' מן הראש אז הם מגיעים על הראש ומאחר שהם מגיעי' עליו א"כ הם המקבלי' השפעת עולם העליון ומשפיעים בת"ת. ודע שהת"ת נקרא עולם והחסד והפחד נקראי' זרועות עולם מ"מ החסד לבדו הוא הנק' עולם ז"ש אמרתי עולם חסד יבנ' ועל שת"ת סמוך אליו נק' גם הוא עולם ודע שהנצח וההוד נקראים שוקיים שוק הימין נצח שוק השמאל הוד ומקבל הנצח השפעת החסד וההוד שפע הפחד מצד שמאל והת"ת באמצע והשוקיים האלו הם נקראים נצחי עולם וכן נקראים עמודי עולם ומשפיעים למטה מה שמקבלין מלמעלה וכנגד אלו הם שוקיו של אדם והנה האדם בראש וזרועות ושוקיים ויסוד הוא בין השוקיים כמו שהת"ת הוא בין הזרועות וכנגד היסוד הוא המעור באדם הגשמי העומד בין השוקיים וע"כ נקרא יסוד והמעור כנגדו בעבור שכל כח עליון יורד שם כן המעור כל כח האדם יורד שם. והעטר' הוא סוף הבנין למעל' ע"כ כנגדו העטר' של מעור הוא סוף האדם והנה האדם דוגמת האדם העליון ועל שהעטר' מכוס' בכוחות הטומא' ע"כ צריך להסיר כל הערל' עד שתתגל' ואז הפריע' שע"י הגילוי וזולת' אין המיל' עוש' דבר כי העטר' הוא מכוס' עדיין בערל' ומל ולא פרע כאלו לא מל וע"י העטר' מתקדש האדם ומטהר או מטמ' בהספק כי העטר' כל תאוותיו בין לטוב ובין לרע ולכן הטוב והרע באדם מתבוננת העטר' כי הוא תכלית וסוף הבנין ע"כ בה יתבוננו כולם ומטעם שאור ראשון נגנז מסבת חטא אדם הראשון שהוריד שפע הפחד בעטר' ונשאר ההשג' בה ודע כי ע"כ ניתוסף א"י במלת ד"ן ונעש' אדנ"י זהו כי שמי בקרבו והיא קשור' ודבוק' באילן תחלת המחשב' הוא סוף המעש' כדי להזהירך שכל מי שיצא להתבודד בה ישמור נפשו מפני שסופו להרוס ולעלות אל יהו"ה כדי שלא ירא' ויתבונן יותר מהראוי לה וכי יפיל הנופל ומי יקימנו כי העטר' היא מדת הדין ושומרת את דרך עץ החיים בלהט חרב המתהפכת לדין ולרחמי' ואיזה הריס' שתעש' בה תהרוס בך מדה כנגד מדה וגם יזהר שלא ימיר בה כי הממיר בה ממיר בשמו הגדול אבר שם הגדול בקרבו ודע שנביאים וחז"ל היו מתבוננים בה ולא היו עושין הריס' מצד חכמתם אבל המתבונן בה והרס איזה הריס' שיהי' בין רב ובין מעט הוא מצד חסרון חכמתו וידיעתו ומצד הריסתו מדת הדין שוטח' לפניו לשלם לו כפי הריסתו שיש הריס' במחשב' ואע"ג שהמחשב' נדבקת דביקות גדול כענין הרהורי עביר' קשה מעביר' הריסת המעש' יותר קשה שקולן ממש וגם במעש' יש הורס מעט ויש הורס הרב' ובן זומא ובן עזאי יאירו עיניכו בזה שנכנסו תוך הגדר אשר לא יוכלו להשיג שאם הי' עומד כל א' מהם בגבולו הראוי לו כפי חכמתו לא הי' נפגע בן זומא ולא הי' מת בן עזאי שבן זומא הציץ ונפגע כי

נכנס

נכנס לפנים מן המחיצ' הראוי לו ולא הי' דעתו סובלת ונתבלבל דעתו ועליו נאמר פן תשבענו והקיאתו כי האכיל' מרובה מזקת. ובן עזאי הציץ ומת ונרא' בזאת שבן עזאי הלך בשלימות יותר מבן זומא לענין זה השג' וכשהשיג' נפשו השג' שלימ' באור הבהיר בהיר הוא בשחקים נדבקה נפשו שם כי ראת' מכוח' וירא מכוח' כי טוב ונשאר הגוף בלא נפש זהו הציץ ומת וא"כ יותר הי' שלם בן עזאי ביישוב הדעת מבן זומא וע"כ יזהר האדם מלעלות בסולם גבוה כי מדת הדין שומרת השער יפגעה בו ומשליכהו וכי יפול מי יקימנו אך היודע השער ואין לו עיכוב בכניסתו הוא שיש לו רשות לכנוס. וגם דע לך שהרוא' כנגד המקום רעה גדולה היא והיא אמרם ז"ל המסתכל בידי הכהנים בשעה שנושאים כפיהם במקדש עיניו כהות מטעם שהשכינ' שורה בברכתם על עשר אצבעות הידים שנושאי' למעל' כנגד עשר ספירות וממשיך הכהן ברכת עשר בשכינה. ואני ראיתי כמה אנשים מביטים בידיהם ועיניהם מאירות כנרות אלא הכוונ' הוא כך אחרי שהשכינ' שרוי' בתוך העשר ואתה מסתכל בה לבדה אתה מוציאה מכלל העשר ועיניו למעל' כהות מטעם שהכהן ממשיך והמסתכל מפסיק. וגם אחז"ל המסתכל בקשת כאלו לא חס על כבוד קונו וכל שלא חס על כבוד קונו ראוי לו שלא בא לעולם. וראה והבן בקשת רומז בשכינ' ויש לחלוק כבוד שלא לעיין ממש שהשם הגדול משפיע לה וכאלו אין בשכינ' כח מלך עלמ' כלל ואין זה כבוד אלא השכינ' והראי' שלא נאמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אלא בחשאי אלא בעד זה. ואמרתי לאבי ז"ל א"כ כל דבר המור' זה יהי' בחשאי משום כבוד השכינ' ובמקומו יתבאר בעז"ה. ורא' בזאת שקרא' קשת מלי' מוקש וא"כ הוקש' לו מטעם שהיא בת זוגו ואם הוא קראה כך וחס על כבודה ומשנה דרכיו בעדה כ"ש בשר ודם אע"פ שאינה מוקשת לו כל כך בכל ענין ולא זה בלבד אמרו אלא אמרו ג"כ הרואה ערותו קשתו נבערת ואם הדבר כן אדרבא הרואה ערותו מתחזקת ואינה נבערת אלא הכוונה הוא כך המעור גלויו היא העטרה נחלשת מטעם שראייתו בה וראה מה נעשית לעירית אשתו של לוט שהביטה אחריה וראת' השכי' ונעשית נציב מלח ראה דברים שהולידה ומאיזה זכות זכתה עירית לראות השכינה אף כי חזרה למלח. אלא שלא היתה נותנת מלח לעניים לעורר למעלה שיתן מלח הוא קיומם של עניים. ואמרה השכינ' היא לא נתנה לעניים מלח של קיום ואף אני אתן לה מלח של כליה ומדת אחריה זכרה וידעה בזאת שהשכינ' בעלמ' החריב ושמה במחשבתה שתבא גם עליה הרעה ושמחשבה נדבקת ותדבק הרעה אליה והיי נציב מלח חסו אזכרתם שאחז"ל המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה שהכוונה להעלות הלב שהיא העטרה למעלה ושיוריד שפע העניים למטה ואם זה יעשה הפעולה למטה עכ"פ יאמר בלבו למה לי כל זה ונמלא שמכוין בפעולה ושמעשה כנשה למעלה: וראה והבן מענין הראיה מה אירע להבל שאחז"ל הציץ ונהרג כי כאשר יצאה האש מלפני ה' ותאכל את מנחתו הציץ באש ונהרג שומו שמים על זאת משפטים משונים בתור' ודינים קשים ולמה יהרג בעבור שהציץ באש היא השכינ' ופירדה מן האילן כאביו מעשה אבות יעשו בנים ישרף שכן נשרפו בני אהרן מקריבי הקטורת ועוד הבל היה כ"כ טועה ולא לקח סדר ומוסר מאביו וקרוב הדבר מאד ואיך שכח ועוד רבותי דכולי עלמא הבאת הבל שהוא היה משמעה שעברה שהוא זך ונקי ועסור להרגו ועוד אברהם והבל משמעה אחת באו ולמה הניח הקב"ה לזה לחטוא ולאברהם מנעו ועזרו בכל עזר והקשה שבכולם שהבל נהרג שהיה שוגג וקין שהיה מזיד איחר שבעה דורות זה עשה הללה לבד וזה הרג את אחיו ועשה בקרבנו רעה גדולה ואני שמעתי מאבי ז"ל שלא מתקיים העולם ממנו ולכן נהרג מטעם שהיה משמעת הרחמים וא"ל רבותי דכ"ע אל תבואהו ועוד זולת יצר הרע היה מציץ חלילה ועוד אחרי שהביאו אל יצא קינה שיהרג ימות בנשיקה ויחזור עוד שיראה בפעם השנית שהוא בשמיעת הפחד והכוונה הוא כך שהקב"ה הביא את הבל והוא משמיעת הרחמים שנכנס בשמיעת הדין והציץ בדין הקשה הוא הפחד וכיון לפיים הדין כי מלומד היה מהשמעה שבא משם להיות העולם בלא דין ולא כיון במחשבתו להיות עם הכלל אלא בו לבדו ועל שהוא החריב נתחייב בהריגה ואע"פ שקרבנו מבכורות לאנו רומזים בחס"ד ככוונת אברהם בשמיעת בנו שגם הוא בא מאותו השמעה וע"כ שעה יי' אל הבל ומ"מ לא שת בטוחות חכמה וניתן להריגה בחרב הפחד הוא קין שנאצל משם כי הבל נאצל מחסד וקין מהפחד שכן הדין נותן ליטול בן הראשון זוהמת הנחש שהטיל בחוה והב' יהיה מבלי זוהמא זהו שהבל רועה צאן וקין עובד אדמה כל אחד כמדתו ומתוך האש היא העטרה עלה למעלה והוא לא עמד בנסיונו שאין לעשות שום מדה כח בפני עצמו וקב"ה לכן הביאו לנסותו והנה אברהם הבא משם נסהו בעשר נסיונות וקב"ה הביאו פעם אחר פעם עד עלותו למעלה שהיה קודם הנסיון וזהו שנתירא משה בסנה כי זכר עונשו שבא לו מתוך האש כי ירא מהביט ואין הכוונ' שאף אם לא היה חוטא בהבלם לא היה מתקיים העולם כי הוא איש רחמים חלילה שהרי הביאו תוך היכל שהורידוהו חוה אמו ומחוה נולד אלא לופס ומביט היה שלא יעמוד בנסיונו ויזדקק בהכרח בעבור השכי' ועוד לזה סודות נעלמים ואין כאן מקומו מ"ש

רלם

ראה והבן שאף ראיית דבר כנגד המקום או ראייה שהוא לכבוד השם תקרא פריצה וראה והבן חטא אדה"ר בפרי שאכל והיא העט' שעשאו כח בפני עצמו כי בין למ"ד אתרוג ובין למ"ד תאנה ובין למ"ד חטה ובין למ"ד ענבים הכל מרמזים בעטרה אלא שכל אחד הרמיז כפי מה שקיבל מרבו וראה והבן שאין תאנה כמשמעה אלא לשון כי תאנה הוא מבקש הבא מעטרה הדיין המבקש תואנה וחטה היא העטרה השואלת דגן מחכמה ובינה הנקראי' אב ואם ועל שהיא יונקת מהכליות ע"כ החטה סדוקה ככליות והאתרוג בעטרה שהיא בעלת התאוה ורבקה אוהבת את יעקב כי תאוה היא לעינים ותרגומו דמרגג והענבים בעטרה יען שהיא כלולה באשכול הכופר דודי לי שהענבים מהם האכיל' והיין והם תכלית הרצון שבאשכול שכל הבנין דומין לאשכול ענבים כי העשר ספירות אדוקות זו עם זו ואין שום פירוד ביניהם כי הספירות כולם הם כאשכול אחד שהכל תלוי באותו אשכול. והדמיון בענבים העלים וזגים וחרצנים כולם אדוקים ומחוברים באשכול והכל בזמורה אחת ומתגדלים ומתברכים כולם וגדולם וברכתם מדבר אחד ואם שמם משתנים ומראיתם שזה נקרא עלה וזה ענב וזה זג וזה ענף ואין מראיתם שוה אפ"ה כולם משורש אחד יונקים וחיים והנה גם הספירות בזה הדמיון לשבר את האוזן שכל הי' שורש אחד להם וממקור אחד מתברכות וכל מדה מקבלת שפע וברכה ממה שלמעלה והנה העטרה בכלל האשכול זהו אשכול הכופר דודי לי וגם ראה והבן מאמרם ז"ל שאמרו שחוה סחטה ענבים ונתנה לאדם שהיין מורה בכח האשה ורצה להגביר כחה מכחו ולהיות מוכנע בדין וכן הדבר למעלה שהתחיל הדין לרדת ביסוד עד שאמר אלהים והוא ימשול בך והנה חטאה גדולה משל אדם כי כבתה כח הרחמים וע"כ עונשה גדול ממנו גם נהפכו לעיונה למטה ולמעלה במלה והוא ימשול בך והאדם אכל הפרי וקרא השמים שמים לי"י והארץ נתן לבני אדם והנה במאמר שנקח הפרי לעצמו נפסקו הרחמים ממנה שהיא הפרי והתחיל הפחד לרדת ולהשפיע דרך התפארת וגרם האדם שחלק הכוחות והניח השמים ולא שם כל השגת שכלו אלא בה שהיא הפרי וחשב במחשבתו שדן העולם והיא קיומו של עולם ואליו יתפלל ויבקש כל רצונו ואליו ישא כפיו בכל דבר וא"כ לא שת לבו רק לזאת הנקראת פרי וראה והבן שהמדה כנגד מדה לא בטלה הוא כיון להפריד הפרי מהעץ החיים ומהאילן וע"כ נענש הוא וזרעו בעונש הפרדת הנפש מהגוף :

וראה והבן שאחר שחטא בפרי אע"פ שחזר ותיקן בקרבנו כבר נגזרה גזירות מות עליו ותשובתו הרמתה ולא בחליפין פתוחים וכנזים אה מלך על מלך יצא :

והתשובה הוא שארז"ל שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת ה"ה לו במלאו הוא שנאמר ותיטב לי"י משור פר מקרן מפרים. חסר יוד מקרן שהקרן רומז למלכות הוא שנא' אצמיח קרן לדוד ולא ארז"ל קרן אחד אלא קרן אחת לומר לך כי העטרה שריחקה מקו האמצעי עתה שב ונכללה באמצעותו בלא שום הטיי' וזהו שהרמיזו במלת במלאו שמלא הוא באמצע הראש ושם הקרן שהוא הפרי במקום שהפרידו משם ומזה יש ללמוד שחטא בפרי : וראה והבן באמת מטעם החטא שחטא אדה"ר טעמו גם אנשי דור הפלגה והוא שאמרו ונעשה לנו שם ומלת שם רומז בעטרה והנה גם אלו עדות ברורה שלא שתו לבם רק לזאת שחשבו ואמרו הואיל והיא שר של עולם השפל תספיק היא להם כל צרכם והנה הפרידו הארץ מן השמים והחזירו וורדא חוורא לסומקא. ע"כ נפרדו גם הם בארצותם לגוייהם מדה כנגד מדה ואמר אשר בנו בני אדם ולמה לי אלא שעשו הבנים כמו האב ואין להקשות למה לא העניש עונש יותר גדול מזה כי יש להשיב אע"פ שאמרו ונעשה לנו שם. מחשבתם גם לטובה שבראותם כח מערכת בארצות וממשלת הכוכבים ומזלות כיונו להוציא א"ע מתחת הממשלה ההוא ולהיות תחת כנפי השכינה שהם מקור היחוד וזה מחשבת' אמרו אם נבנה המגדל הזה תשרה השכינ' עלינו ולא נפרד בארצות ונשיג במראה הנבוא' ההוא וע"י זה נשיג כל חפצינו ומחשבתינו להיות היחיד שהוא אלהי האלהים ואדוני האדונים מושל עליהם ומחשבה זו מחשבה טובה היתה והחטא היה מעט כי חטאו במאמרם שאמרו ונעשה לנו שם. וא"כ יש לשאול אחר שחטאו בעטרה שהוא שם א"כ הדר היא עליהם לשלם להם כפעלם ושמא תאמר כי אפשר שיעשה להם השחתה שדרך הדין להשחית אין הכוונה הוא אבל הדין להשחית שלא כדין וכיון שמחשבתם גם לטובה לא ישחיתם לא רב ולא מעט וא"כ יצא בעל דבר ויעשה דין ומהו וירד י"י הבה נרדה והנה רחמי' בדין ומה צורך ברחמים כלל. ויש להשיב שלא ירד שם הרחמים רק להיות הרחמים בדין שאין הדין נותן להיות הנקמה מהדין לבד רק הדין והרחמים יעשו משפט הדין על שהפרידוהו מן החיים והרחמים על שעזבו אותם אותי עזבו מקור מים חיים וירד גם הוא לעשות דין עליה'. והנה שנהפכו הרחמים לדין ולא ירד לרחם עליהם רק לשלם להם מדה כנגד מדה ואפי' שנהפכו הרחמים לדין אין עול כתיב ואין עושה השחת' במקום שלא נתחייבו. ועוד בזה סודות עמוקים ובמקומם אבארם בע"ה :

ועתה ראה ר' שכאן לא היה השחתה ע"כ ירד עליהם במדת הוי"ה ולא ירד במדת **אלהים** בעבור שלא היה ירידתו רק לשלם הוא בעצמו **מדה** כנגד מדה. אבל בדור המבול **השחיתו דרכי הבריאה**

ונגנתי

והגנאי כפול בפועל ושר המנהיג אותם מאשם וגם השם הגדול לא ריחם עליהם כלל כי לא היה' מחשבתם לקלקל ולהרוס' אם רב ואם מעט רק שעילו גנאי למעל' כי לא ידע אל מה עשו זהו כי השחית כל בשר את דרכו וע"כ הנני משחיתם את הארץ ודע ר' כי מעשה העגל הוא כמעש' אדה"ר ודור הפלג' ואע"פ שיש הפרש בין זה לזה מ"מ קרובים הם כי ישראל שהיו במדבר לא השיגו רק בקול. היא העטר' והוא היד הגדול' שהשיגו על הים שנא' וירא ישראל את היד הגדול' והיא הרומזת לעטרה ואע"פ שמשה השיג למעל' מהם הם לא השיגו אלא באותו הקול וכאשר נסעו במדבר מקום חרב ושמם עלה במחשבתם כי השר שהוא טוב להם ללכת לפניהם במקום החרב כי שם גבורתו והוא שלוחם והוא בעל המלחמות והחרבן והוא המחריב והוא בעל דרכי המדברות וא"כ זה נקח לנו ויורנו דרך מקום המדבר שהוא מקום חרב ושמם ואמרו כיון ששמו שור מטעם שיונק משור הגדול שחזק והאמץ וא"כ יש לנו לעשות צורת שור כשם בעל הצור' ההוא ואשבו כי בהיותו לפניה' יתנו גם כוונת' לה' ויעשו זבחים ויעלו עולות לשם הנכבד שהוא בעל הצור' ואז יערה רוח ממרום על הצור' והנה כוונתם גם לשם הנכבד באמרם חג לי"י מחר ואשבו להיות העבוד' והזבחים לה' המיוחד ס"לא ממנו רצון אל בעל הצור' להערות רוח אל הצור' וז"ש חג לי"י ולא אמרו חג לעגל מחר ולעולם לא שכחו השם הגדול אשר מלת לי"י רומז אליו כי הוא בקרבו של שם שר המנהיג כענין כי שמי בקרבו והוא שהוציאם ממצרים כענין שנא' אשר הוצאת בכחך הגדול ולא אמר בשום מקום שהעגל הוציאני ממצרים בעבור שמודים בשם שאמר אנכי י"י אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים כי השם הגדול הוא שהוציאם ממצרים ואל יקשה לך ממה שאמר אשר העלוך כי כיונו ביד הגדול' אשר הוא החריב' הים ועברו בתוכו וא"כ במחשבתם לעולם גם שניהם התפארת והעטר' והקרבנותיהם יוכיחו שהקריבו פרים הרומזים במדה"ד וכוונתם במקום הדין ועשאום שלמי' להשלים הדין עם הרחמים שלא תהיה מדה"ד שטוח לפניהם והנה כוונתם לטוב' האמת קלתם אשבו לרעה וכיונו לקצץ בנטיעות ולא שתו לבם רק לזאת והוא הע"ז שעשו בעלי המחשב' רעה שלקחו להם חיה אחת מארבע חיות המרכב' והוא השור היא העטר' ומה שעשאו מזהב כי מרמז במה שהשור רומז כי הזהב מן השור הנקרא צפון והוא בא מצפון זהב יאתה הוא שנאמר בשמאלה עושר וכבוד שהשור הוא הבא משמאל. ודע ר' באמת שכך אמר לי אבי ז"ל שאם היה מחשב' אחת לכולם לא היו נענשין עונש הריג' לחלק אבל בעבור בעלי המחשב' הרעה הפגומ' פגעה בשם השור שהוא מדה"ד ונפלו

חלק מהם בחרב ולא כולם מפני שלא השוו במחשב' אחת כי יש מהם שכיוונו לטוב' ואין להקשות א"כ למה אמר הב"ה הניחה לי ואכלה אותם כרגע כי הדבר הוא בעבור שגרמו שזולתם לא חשבו אלו דברים ועל שהי' מהם לטוב' לעורר כח הגבור' ומהם קצצו בנטיעות ויש מהם שחשבו לע"ז ממש שהניחו השור הפנימי ולקחו השור שכנגד' והוא השור שבמרכבת יחזקאל ע"כ בדקום משה רבינו כסוטות ודע ר' שזה אמר לי אבי ז"ל בעבור שלא חטאו כולם לא נאסר להם הבשר לגמרי ואף בארץ ישראל ולדורות לגמרי כמו שנאסר לאדם הראשון לגמרי שעליו נאמר ואכלת את עשב השדה ומ"מ דע שנאסר להם בשר תאוה מפחד חטאם וע"כ נצטוו להביא בהמתם אל פתח אוהל מועד לשוחטם ולהקריבם שלמים עד שיכלה הדור ההוא וענין שנאסרה במקומו אבארהו בעז"ה. ודע ר' באמת שזה א"ל אבי ז"ל פה אל פה ומלאך לפניו ואין הרהור בדבריו כי בהיות האדם צדיק גמור אימתו מוטלת על כל הבהמות זהו שנאמר ומוראכם וחתכם יהי' על כל חית הארץ שלא נבראו כולם אלא להמסר ביד צדיק לשום כוונתו עליו לטהרו ולהוציאו מצערו כי הצדיק הוא שנברא' בצלם ודמות ולו הרשות כתוב' וע"כ הצדיק הוא מלך על כולם. והוא שמותר לאכול בשר בעלי חי כמו שאמר ומוראכם וחתכם וגו' ועל כל עוף השמים. ונראה ר' שאין ספק שאם אינו צדיק להיות בצלם ודמות אין לו לאכול ולהאכיל אף לאחרים בשר בעלי חי וזהו שאמר רז"ל על אדה"ר קודם שחטא הי' צולין לו בשר ומסננין לו יין שהכווני' הוא אחר שהי' צדיק היה דומה לצור' העליונ' ואף המלאכים היו ברשותו לתקנם ולהיותם תחתיו והסוד הנעלם שהמלאכים עפים ומתחלפין בעוף ואחר תיקון הבשר עכ"פ היין סכון ראה מעלתו קודם שחטא. ואחר שחטא היה כבהמות נדמה הוא שנאמר אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמה והכוונה מתחלפים בבהמות ולמה ישלוט על אותן הבהמות מי שהוא כמותן ואין הפרש ביניהם אלא הראיי' בלבד שזה נראה אדם וזה נראה בהמ' וע"כ אחר שחטא מיד נאסר לו הבש"ר ואמר אבי ז"ל אתם בני הגלות למה לא תסורו מסוה העורון מעיניכם ועד מתי תהיו טובים בשבורים כאנשי סדום ושאו לכם ק"ו מאדה"ר אשר היה יציר ראשון ודיבר עם השכינ' אע"פ שלא אמצעי וירד לו רבי מן השמים ולמדו תורה ודרכי השם בעבור שחטא אף שעשה תשובה שלימ' המשילו הקב"ה כבהמה ואסר לו כל חי אשר נשמה באפו תחת אשר היה בדמות העליון קודם שחטא ומלכותו בכל משלה כ"ש וק"ו בן בנו של ק"ו אתה שלא ראו עיניך גן אלהים ועם השכינ' לא דברת. חוטא ומחטי' ואשם ובוגד וגוזל והובר דופי בעל רשע חומס ודובר שקרים יועץ רעות

בכל

בכל עת ובכל שעה שירד ומור' וכואף קשה עורף
תשובתך איכה תשוב' ואם תשוב ותתחרט תשוב ותבטח.
ולא יום ולא יומים אלא בכל יום פעמים רבות לא זו
אף זו זו ואין צריך לומר זו שיש לך לפתוח עיניך
ולראות להסיר הרעה מפיך הוא אכילת הבשר שאפי'
שזו בהמה ואתה אדם בראיי' מי יודע אם לאחר יהי'
סוף האדם ואתה טומאה רצוצה יש לך כח לדבר.
ואם לבעלי המשנ' והתלמוד ובעלי תורה' ניתן בהיתר
זכור ודע מאין באו ולאן הלכו ויש להם כח לבטל גזירות
אלהי"ם שיש צדיקים גדולים יותר מהם אשר להם דמות
צלם ומלכותם בכל משלה ואם חז"ל הזכירו בדבריהם
עם הארץ לא ביארו לומר היכן יקרא עם הארץ שלא
לאכול הבהמ' אלא כהם אמרו עם הארץ הידעת שאתה
ת"ח הראוי לאכילת בשר אף כי עבר תורה מפיך חוטא
אתה לא ולמד מאדם הראשון כלום עבר מפיך תורה
כאשר מפי אדה"ר מי יאמין לך בזה והוא למד כל התור'
כולה ובעבור שחטא אף כי שב בתשוב' נאסר לו הבשר
אתה שאין תשובתך שלימה אף כי עבר כל התור' כולה
מפיך עם הארץ אתה אצל אכילת בשר. וכהי שיהי' לשלום
מי שיודע בנפשו שנפשו גדול' הוא מאדה"ר אשר ממלך למלך
ישכון שהרשתי אבל אין הדבר כן ע"כ וי לכם לנפשותיכם
אוכלי בשר אביכם ואמכם ובניכם ובנותיכם ואחיותיכם
ודע לך ר' שעד כה הי' בשר אסור מטעם שאמרתי כי
נמשל כבהמות נדמו וכשבא אחר המבול נח איש צדיק
וקרוב הדבר ליצי' אדם' והקריב קרבן עול' בכוונ' שלימ'
והי' משלים הבשר ההוא בכוונתו הטוב' כי הכתוב
מעיד עליו שמלכותו בכל משל' בקוראו הכתוב צדיק
ואחר שידע הקב"ה שמתקן בריותיו ואינו אוכלם לבטל'
התיר לו את הכל שנא' כירק עשב נתתי לכם את
כל וכן הדבר בדור המדבר שהי' ביניהם חוטאי העגל
ומבלי חטא מעורבין אמר הקב"ה להקריבו שלמי' ואח"כ
לאוכלו כי השלמים עניינם תיקון גדול ולאומר שהיו
בוחרי' במדבר במקומו אבאר בע"ה וכשכלה הדור ההוא
המעורב ובא הדור השני מבלי ערוב ובצדקתם נכנסו
לארץ הנבחרת הותר להם בשר תאו' אף בלא שלמים
כי הי' מלכותם בכל משל'. ורא' והבן שאכילת בשר
לצדיקי' מעלים הנפש ההוא תחת כנפי השכינ' ולכן
דור הפלגי' לא נאסר להם הבשר כי באו לחסות בצל כנפי
השכינ' ואחר שחטאו ישראל וגלו מתוך חטאם וכל
החיות מתגרות בהם עד ששבו כבהמות כי נסתלקו
מדמות העליון שעל הדמות ההוא אמר הקב"ה ומוראכם
וחתכם וגו' על חית הארץ ועל כל הבהמ' ועל כל עוף
השמי' אז באו רז"ל ואמרו לצדיקי' גמורי' מותרי' לאכול
בשר ואמרו ע"ה לא יאכל בשר ואל תשיבני א"כ מה
יהי' בבהמות ובחיות השד' ובעופות שעד מתי' בהם
השמי' עליך ועל דורך מה יהי' עליהם ביום הדין שהייתם

לצדיקי' ונקיי' ושבתם לרשעי' וראוי' אתם שיחרוב העולם
בעבורכם אלא שמאריך אפי' וגבי דילי' ע"כ. ודע ר'
שגם נדב ואביהוא לא כיוונו בהקריבם רק לטעו' ועשאות
זה כי הקרבן צריך שיהי' אשה ריח ניחוח לי"י והם
שמו הקטורת עלי' לבד ולא עלה ס' להרמיז בשכינ' כדין
הקרבנות כולם כמו שנאמר בקרח ותנו בהן אש ושימו
עליהן קטרת ובני אהרן לא עשו כן אז ותצ' אש מלפני
י"י ותאכל אות' וזה במקומו אבאר בעז"ה וגם הקילון
הוא שאמרו ומאז חדלנו לקטר למלכת השמי' חסרנו כל
ומלת למלאכת הוא חסר א' כזה למלכת ונק' בא' לרמז
לך שהיו מבדלי' בכשפי' למערכת השמי' והיו מקטרי'
להם וכתיב חסר א' לרמוז לטעו' שהיא מלכות שמי'
והנה קיללו דמשמע מדברים' קודם כשופם היו משתדלין
בה לבד' והיו מכווני' לה לבד' והנה כוונתם ומאז
חדלנו לקטר למלאכת השמי' שהיא הטעו' חסרנו כל
ומלת כל רומז אלי' שגם היא נק' כל וחסרנו ממנ'
ואע"פ שאדם ודור הפלג' ונדב ואביהוא כל כוונתם
הי' לכבד את השם הנכבד ואפ"ה נענשו מטעם שהטעיתו
כבוד המשלה הוא ת"ח ישראל בעשותם רוב כבוד לשליח
ומלך רבוי הכבוד כראי' שהכל תלוי בשליח ואין הדבר
כן שהרי קיום העולם בגזירת והוא ימשול בך ואתה
נותן לה הכח מל"ע ואין לה ובראות הת"ח כן יסלק
שפע הרחמי' ממנ' וכשיסתלק המינקת נרדית כענין
המכעיסי' אותי שלא להשפיע על פני ואחר שגרמו זה
ש"ס תכ"י וכיעו"ר וליל"ת מרקדי' ושמחי' ונותן כח
ורשות להשחית מלך שלשתן כי זה אוהבי' הם שכל מין
אוהב את מינו ושונא הפכו וע"כ אינו מבחין בין טוב
לרע כענין שנא' ואתם לא תצאו איש וגו' מלך המשחית
שירד להשחית במצרי' וכן הדבר בדור המבול שאמר
לכח ללאת מעין המשחית ולהסכם בחיב' והשאר פגע'
בו מ"ש הקש' עליה' ונשחתו כולם כי הראו בדרכם
שלא ידע אל מה עשו ומאסו הפועלי' שהם הד"ו
פרצופי' ושנו פעולת' וע"ז נסתלק המשלה מן
האש' ומיד בא הנחש והטיל זוהמא ונשחת הכל וע"ז
אמר ויתעצב אל לבו שהיא הטעו' והעצב היא סילוק
הרחמי' ודדי המינקת וגם יש הרים' שהוא גנאי לטעו'
כענין חטא קין כי הבל אחיו הביא מבכורות צאנו
ומחלביהם ועש' הקרבן יפה למ"ד שלא יקטרג וע"ז
נמשך הברכ' וחיים עד העולם אבל קין הרא' בקרבנו
שהביא מפרי האדמ' והוא פשתן וה' אחרונ' נק' פשתן
וכיון לעקור הפשתן שלא יינק ממקום שבו נתגדל וזהו
וישע י"י אל הבל ואל מנחתו כי כוונתו שלא להרוס
כלל ואל קין ואל מנחתו לא שעה ואמר קין א"כ אהרוס
אני עליוני' ותחתוני' ע"י הריגת הבל וקין ידע שהוא
ותאומתו והבל ושתי תאומות ואדם וחוה הם שורש
למעשה בני' כמו השורש לענפי' ושבר שאדם וחוה לא

יוציאו

יוציאו פירות יותר מה' פירות האלו רק הענפי' יולידו וידע שהענפי' ושרשם הם ז' כנגד ז' העליוני' שהוא ההיקף וחשב שאם יהרוג אחיו יחסר מן המכון העליון ג"כ ויחזור העולם לתהו ובהו ואם לא יחזיר אפשר שיצ' ממנו ענף וישלים הדוגמ' וקם והרגו. והנה הריס' זו גדול' מהריסות קרבנו והוא לא ידע שהבל בא משמינית החסד ונשאו הקב"ה והלין למעל' ממה שהי' ראוי ונתחייב הריג' ע"י קין והקב"ה חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח והוא נילון ממנו ולא ישא אלהי' נפש לישלכה ממקומו' ולהשחית' לגמרי מפני עונו' וחטאת' וגלגל את הבל בביאתו באביו או באמו וז"ש כי שת לי אלהי' זרע אחר תחת הבל וזהו שת שממנו הושתת העולם ונתבטל מחשבתו של קין. והנה קין חטא בשנים א' בקרבן וא' הריגת אחיו. ועוד יש הריס' שהוא גנאי' בענין הריסות המרגלי' שאמרו כי חזק הוא ממנו ואין כח בשליח ועוד יש הריס' והוא קלה מכול' והוא חטא של משה ואהרן בהכותם בצור פעמי' ולא בא להם השפע ההוא בעבור ישראל שהיו טועי' בהכא' פעם אחת שכל הכח הוא בשליח ולא במשלחו ולא בהסכמת משלחו וכדי שלא יבואו בזה לטעות ומשה ואהרן הגורמי' הוליכו עוד להכות פעם אחת כנגד הש"ת להודיעם שהכל תלוי במשלחו והם שבו ואמרו א"כ אין לה כח לעשות נס על ידה בזה חטאו משה ואהרן הוא שנאמר יען לא האמנתם בי להקדישני כי הי' להם להראות לישראל שיש כח לעשות נס על ידה הנה שלא חשבו שום מחשב' רעה אפ"ה חטאו ורא' והבן שגם אחר סמך על רוב חכמתו וטע' גם בעטרי' שרא' מט"ט יושב ומקוה מתי יחזרו ישראל בתשוב' ולמד מאי האי מדה"ד איכו פועלת אותם בדין אבל היא יושבת ברחמי' ומתי יחזרו ואמר א"כ שתי רשויות הם. והנה עשה מרשות אחת שתי רשויות וגם יש הריס' גדול' במי שכופר בתור' שבע"פ והנה הכחיש לגמרי בפועל האח' ומודי' בפועל הראשון והוא הנק' תור' שבכתב ואינו מושג אלא ע"י פועל הב' הנקר' תור' שבע"פ שהיא מבארת. ורא' והבן שמשני תור' רומז בעטרי' ועטרי' עשאתו שליח למשה בינ' ובין בני ישראל ולעולם משה ידבר בשם המשלחו. ורא' והבן שהתלמוד מבאר כח דקדוקי המלות למשיג על דקדוקיו. א"כ תור' שבכתב ותור' שבע"פ ענינם אחד ולא אפשר זה בלא זה והם היחוד והכופר בתור' שבע"פ שהוא היחוד כופר ביחודו והוא הוא הקוצץ בנטיעות שמחשבתו רעה וכופר ביחוד וגם אותו האי"ש הרם כי זקף לבינ' והשתחו' לה והיא העטר' הנקר' לבינ' והוא לקח' לעצמו והמשיל' לאלהי' אחרי' כדי להפיק רצונו בכשפי' הנעשי' מכוחות הטומא' ע"י שדים והמזלות וכוכבי' ונתעוררו חכמי' לומר שבידון בלוא' רותחת נתעסק בכשפיו כדרך שאמרו בבלעם שנידון בשכבת זרע רותחת שגם זה נתעסק בכשפיו ע"י זרע רותחת שענין כשפי' צריכין לאלו ומיד רוח הטומא' שור' עליו הוא שאמר בחזית העינים האוחזי' העיני' שמעביר שבע' מיני זרע זכר על עיניו והנה באמת שהעובד לכוכבי' ומזלות ולשדי' הוא הוא הורס ומבז' את קונו שע"ז מביא האש ועל כן חייבי' מית' שהעטר' מתקנאת לעושים אותה אלהי' אחרי' וביותר בישראל ובפשעכם שולח' אמכם וגם ירבעם חטא כי עשה שני עגלי' כנגד הקש' והרפ' שעור נקראי' גם שניה' וכוונתו הי' לחלוק המלכות לשני' ולעשות שני מלכיות אחת לה' ראשונו' עד הפחד ואחת לה' אחרונות עד העטר' וכשם שאלו נחלק כן תחלוק מלכות בית דוד כי מלכותא דארע' כעין מלכות' דרקיע ועל שהיו מישראל מי שידעו שעתיד מלכות בית דוד לחלוק נשבעו לו וכדי שלא יעברו משבועתם עשה ענין ע"ז כי כמה מישראל טעו אחרי מעשיו הרעי' שכשנשבעו לו הם קברו על המלכות שאלו הי' מפרש להם ע"ז לא הי' נשבעי' לו ורצו לצאת מהשבוע' והרא' להם חותמות השבוע' שעל כל מה שיעש' יסכימו אפי' על ע"ז זהו שאמרו ירבעם חטא והחטיא את הרבי' והנה כוונתו הי' להרוס בין ה' לה' ולא תאמר שאין הריס' אלא באחרוני' כי אין הדבר כן כי הריס' נופל על כל אחד מהעשר את העשיהו כח בפני עצמו ובכלל כל אלו ההריסות צריך האדם לזהר בדעתו שלא לדבר דברי' שאינם וכל אלו יתבאר במקומם בע"ה ואין כאן מקומם בדברי פיות. אך במשפטי' ישרי' ותורת אמת:

ויגרש את האדם וישכן מקדם לג"ע את הכרובי' ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים. נקר' המתהפכת להרמז למה"ד שמתהפכת גם לרחמי' והאד' ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין ותאמר קניתי איש את י"י דע באמת שקין מצד סמאל ולידתו מצד הזוהמ' והטפי' שהטיל בה הנחש וא"ל למה לא נולד קין קודם שבא אדם על אשתו כי יש להשיב בזה שהזוהמ' היתי' במעי' דחוה ולא הי' יכולת לזוהמ' ללבוש גוף אדם ולצאת ולהראות באויר העולם עד שנכנס זרע אדם במעי' ואותו הזרע הצליח לו מקום להתלבש בגוף אדם ולצאת וזהו שגרם לו להיות רוצח והרג כי משורש נחש יצא לפעל כי ס"ם שופעת בנחש והנחש בזרעו ואין הנחש אלא ס"ם שהטיל זוהמ' בחוה העליוני' ע"י התעוררות הנחש עם חוה למטה שנתעבר' מנחש ויצא' קין והי' דומ' למעל' ולא למט' וזהו שאמר' קניתי איש את ה' שתרגום יונתן קניתי גברא ית מלאכא די"י והנה הכוונ' שס"ם הטיל דין והוריד בעטר' ומתוך אותו הדין יצא' נשמתו של קין ובא אליו וזהו קניתי איש את ה' ואין הדבר כן כי הוא בא מצד הדין הקשה ומצד שנקב' קשה בדינו' אשר

משם

משם כל מדורין דזינין בישין ורוחין בישין ושדין וחרשין משם באו ושאיך יאמר קניתי איש את ה' או מלאכה דה'. והאמת כי כוונת הענין הוא כך והאדם ידע את חוה אשתו שת"ת ישראל הנקר' אדם קירב אליו את חוה ואמר אשתו כלומר האש מקשקש בה כי נתעבר' מן הדין הוא זוהמת ס"ם. ואחר שנתמלא' ברחמי' הוא זרע שת"ת ואחר שנתעבר' מן הרחמי' ותלד את קין כלומר נסתלק הדין משם ואז אמר' האש' שהיא העובר' קניתי איש את ה' כלומר קניתי תקומ' הי' לי ע"י שאיש הוא ת"ת זהו את ה' שהם ד"ו הפרצופי' והדין שהי' מלד ס"ם הוא מלאך הנוקם וההורג וע"כ קין דאתא מלד הדין הקש' ומזוהמת הנחש השורף יצא והרג את הבל. אם ראית ר' דבר גדול במלת והאדם ניטל ו"ה מוהנחש וניתן לאדם. ורא' והבן שנקוד בג' קווים וכולם קמוצים כי עלה אל הכהן וקמץ משם בג' אצבעותיו כלא והוד ויסוד ושם הג' קווים ונזקף בזק"ף זוקף כפופי' ורץ בשופר הולך לגרש ולהכרית זוהמת הנחש משם וזהו ותלד את קין ואמר את לומר שאת הוציא' קין משם שהוא הדין וע"כ אתנ"ח במלת אשתו את"ת ח"ן. ורא' והבן ר' ו' של והאדם נקוד בשב"א לומר לך שהוא היסוד ונראות הה' שהיא העטר' נכנסת בין היסוד ובין הת"ת ואם ראית מלת והאדם נחלק' לשני כוחות ומרא' שני כוחות כ"ח כ"ח בגימטרי' והאד"ם אלא שקש' מהו את חוה אלא את שנכנסית חוה ודבוה הת"ת ונסתלק הה' מן הוי"ה ואם ראית ר' תימ' גדול במלת קניתי נסתלק קין משם ונשאר' האש' עם האיש ואמרי' הקע בשופר גדול לחרותינו שכן קניתי בגימטרי' תק"ע :

ותוסף ללדת את אחיו את הבל ויהי הבל רועה צאן וקין עובד אדמ'. ודע שאחר שנתבער הדין והזוהמ' והוא קין הוליד' את הבל בדרך הרחמי' ואפ"ה לא נתקיים העולם ממנו אלא שנהרג ונתגלגל בשת ושת הי' שלם וממנו נתקיים העולם וכל צדיקי' וישרי' ממנו וכל חליפין וחייבי עלמי' מקין. ועתה שמע סדרם ועניינם שעם קין נולד תאומ' אחת ועם הבל שתי תאומות ואדם וחוה הרי ז' כנגד ז' עליוני' אמרתי עולם חסד יבנ' ואח"ז לא הי' להם נשי' ונשאו אחיותיה' בהיתר גמור כי בהיות שבה אחר שבה נאסרו וכאן כולם מכח עליון נולדו. ודע ששני' עלו במט' וד' ירדו זהו דוגמת הבנין. ויהי הבל רועה צאן שהי' ממשיך בכוונתו שפע וברכ' וחיים כי מן הדרך שבא אותו דרך הי' תופש אבל קין הי' עובד אדמ' שכל כוונתו לעשות' אדומי' ממדת הדין והכווני' כי כאשר יצא הדין מהעובר' ע"י ידיעת התפארת ניתוסף לה ברכ' מדרך הכלה והתחיל' שעובר' להשפיע רחמי' בעולם ולקיימם וזהו ותוסף ללדת את אחיו את הבל את אחיו של ת"ת שהוא אחיו ברחמי' לומר לרדת להשפיע השפעת אחיו שהוא הכלה את הבל והוא מלשון הבל פיה' של תינוקת שהכלה הוא תורה' מדת משה שהוא הבל וע"כ קרא השפע' הכלה הבל ואותו השפעת הכלה הי' מתפשט בעולם לקיימו. זהו ויהי הבל רועה צאן ומדת הדין שיצא' קודם בוא הבל הי' עובד אדמ' הי' הולך ומשטין בארץ מ"מ התעוררת מן התחתוני' ודע אתה באמת שיצר טוב ויצר הרע מתפשטי' בארץ וכנגדן קין והבל ואל תקש' לי על סדר לידתן שהי' מן הדין שנולד הבל תחל' כפי הדוגמ' כי הרחמי' קידמי' למעל' שיש להשיב כי השמיני' הזו של פחד וע"כ ניתן לה הכבוד. ורא' עתה והבן שהבל נאחז מכלה והוא שנתן תורה' לישראל וזהו ומשה הי' רועה את צאן הי' כבר ומ"מ צריכי' אנו לדעת את הבל שילד' והוא השפעת הכלה ומאין הרחמי' באו בכלה לכן שב ואמר ויהי הבל כלומר ממדה' הנקרא' א"ל הוא חסד עולם שכן ויה"י בגי' א"ל. ויהי מקץ ימים' ויבא קין מפרי האדמ' מנח' לה' דע לך שסבת הקרבן היא לקרב הכחות זו לזו וא"ש לי אבי ז"ל בעת שישראל מקריבין קרבן לאביהם שבשמי' מתיחדי' כל הכחות יחד וזהו יחודו של אלהינו וקרבן כשמו הוא שמקריב כחות העליונות ואמר בקרבן ריח ניחוח בחר לך היכן הולך הריח לאו באף והנה הריח באף שהוא אחרונ' ומיד ניחוח שהוא לשון ירידה והוא שתרגום של וירד ה' ונחת ומלת ריח רומז בכתר עליון שהוא ריח הכל ויורד בחכמ' ומחכמ' לבינ' וכן כולם עד בואם לה' הוא ת"ת ומשם באף והנה השפעת הכתר שהוא הריח ניחוח יורד בת"ת עד שיורד בעטר' זהו ענין הקרבן האמת יש לך לדעת מפני מה הקרבנות באות בחטאות ובאשמות בעבור שמדה"ד ניתנ' להפרע מן העבירות ואמר' התור' הקריבו הקרבן כדי שירד מדה"ר להשפיע לכל ספיר' וכל ספי' לחברת' ואז יבואו הרחמי' באף ונמל' שהדין מתהפך לרחמי' ורא' עתה והבן סודו' נעלמות שקין נאצל מאמו בעודה חוה שהוא הדין והבל מאדם אחר עבור הדין מן הבית ועתה ראה והבן מה שעשו אלו הבני' בקרבנם קין הביא מפרי האדמ' דבר שאין בו רוח חיים מצד עצמו ונרא' שלא שת לבו רק לזאת והו עובד אדמ' ולא שעל' הכחות למקום ינקתם ועלויים וכן עשת' גם אמו שסחטה' היין מן הענבים והוציא' מן הענבי' ובעבור שילדתו מזוהמת הנחש לעולם מדבק ללכת אחר שרשו וע"כ תפש דרך אמו. אבל הבל תפש דרך אביו ופיים הדינים על דעת לקרבן למקום עלויים כי הבל נולד מכח חזרת אביו בתשובה שהי' הרחמי' במילוי והקריב קרבן והוא שור וקרן אחת במצחו להודיע בקרבנו יחוד השם בעולם וקרבנו קרבן הוד' שהוא להתאחד ולהודות ליחוד הש"י על כח שקיום בהמציא בו ועל כח הדבר שהמשילו לעליוני' בדמות וצלם

ולכם. שכיון שראו אדם הראשון שהוא בצלם אלהים היו סבורין שהאדם ברא לפיכך הוצרך הי' להקריב קרבן להודיעם שהקב"ה אדון יחידי בעולם. ואין לו שני ומאתו הכל וזהו שהי' בקרבנו קרן אחת במצחו שנאמר ותיטב לי"י משור פר מקרין מפריס מקרן כתיב ולפי שכח הקיום הוא מכח השור לפיכך הקריב שור ולשון מנחי' הניחו את רוחו שהיא מניחת הרוח על מכונהו א"כ הבל תפש את דרך אביו ראה והבן כוונת הענין ויהי בגי' א"ל מקץ במ"ק בגי' שיל"י ימ"כ הם ו' ימי בראשית ור"ל בהיות החסד שהיא ויהי עם כ"י שהיא מקץ ונקראת כך בעבור שהוא קץ ותכלית הנפשות שמשם יוצא ס"ם ולוקח אותם והם עם ימים עתיקים אמר קין שהוא הפחד אשר משם אצילות הרעות אביא מפרי שהוא הפחד פרי החסד אל האדמ' שהוא הלחם לי"י ואסלקנו משם זהו ויבא קין מפרי האדמ' מנחה לי"י. וראה והבן בעבור שעש' עתה קין למטה התעוררת והוריד' פרי באדמ' ע"כ דבקה במלת מפרי ותביל במלת האדמ' שכשברי' מתכוחת' שהית' עם הימי' שההכח במלת ימים ומה עשת' האדמ' אשר הית' מנח' לי"י קרי בה מנוחה וגם כחמ"ה מתה"ד הבוטה בפנים של מנחה וראה אף שכן פני מנחה עולה אף ר"ל קודם המ' של מנח' ל' וקודם הנ' מ' וקודם הח' ז' וקודם הה' ד' שהם אותיות למז"ד ועולים א"ף ואז הבל שהוא הכלה הביא גם הוא מלת הוא ח"ח מבכורות צאנו מהמדות שלמעל' מהם ומחלביהן חסד וחכמ' עלא' לבא לגרש הדין מהאדמה והנה ירד ה' לה' ופנה י"י אל הבל ג"כ שהוא הכלה ואל מנחתו היא העטר' ומלת והב"ל הוא כלה ויסוד שהוא רומז ביס"ד וכמה הם מלת אל ואל שהם ס"ח אלפים שירדו עמהם בעטר' ואל קין ואל מנחתו לא שעה ר"ל בזמן שירד הדין ונעשית העטר' מנחה לפחד הקב"ה לא שעה לא ירד ברחמיו ומלא הדין זמן של גבורות וחרה לקין מאד ויפלו פניו מן הרחמים עד שעשה הבל מנחה ועורר הרחמ' אז ויאמר י"י אל קין שהוא הפחד למה חרה לך ונתחזקת בדינך ולמה נפלו פניך מן הרחמים ע"י התעוררת אני אמרתי שהכל תלוי ביד האדם למטה ולכן אתה הנקרא הלא הוא העטר' אם תטיב בדוגמ' שלך למטה שאת החכמה והגדל מן הגדול' ואם לא תטיב הדוגמא למט' לפתח חטאת רובץ שהיא פתח הפרד"ס וממך יעברו כל הדינים קשים בעולם וממך ג"כ יעלו ויכנסו הצדיקים ממטה למעל' וירדו גם מלמעל' למטה הוא שכת' פתחו לי שערי צדק ובהיות פתח עומד מלאך המות שיפרע מן הרשעי' ואליך תשוקתו לעולם אל הדין שבך חושק וחפץ לקיים מחשבת' אשר הוא יורד ומתעה עול' ומשטין כשהוא מתעה נקרא יצה"ר וכשהוא עולה ומלמד חובה נקרא שטן וכשניתן לו רשות להרוג נקרא מלאך המות

זהו שאחז"ל הוא יצר הרע הוא השטן הוא מלאך המות וכל תאוותו הוא להשלים הפעולות שהוא מסבבן :

ועתה ראה והבן במה דומין העליונים למלך שהפקיד פקידים למדינות מלכותו להיות עומדים בשמורתו אחד ממונה על אוצרות של מאכל שהוא טוב ונכבד ואחד ממונה על אוצר אבנים ראה הממונה על האבנים שאין קונה ממנו מה עשה שלח שלוחיו להרוס את הבתים החלשים כי בחזק' לא יוכל כדי שיבואו כולם ויקנו האבנים ממנו ולא יהי' הוא פחות מחביריו המלך הוא הכתר הפקיד על המאכל אלו שפע' של רחמים הפקיד על האבנים הוא הפחד כשקיבל העטר' אל הדעת כתיב וידע אדם את חוה אשתו נסתלק הדין לגמרי מכל הספירות ונתקנא ושלח לקין אשר הוא לבדו יונק משם. כי שרשו הוא ועם' התעוררות והלכו הרחמים וירד הוא זהו מלפין הפתח הרע' אל כל יושבי הארץ אז יצר הרע משתדל תמיד ומטה את העולם אל הרע' אפ"ה אתה הנקרא הל"א המשול בו במלאך המות הכוונ' הוא כשאין הרשעים בעולם אין המלאך המות יכול לעשות הרע' כי כשאין מלאך המות ימח' השם"י דמע' מעל כל פנים וה' אחד ושמו אחד בלי שום כח מכוחות הטומאה כי לא ירד בעטר' וזהו ואתה תמשול בו והנה כוונת הענין הוא הלא אם תטיב שאת ואם לא תטיב לפתח חטאת רובץ ואתה חכמת אלהים אז כולם תבער הרע' ממנו ותמשול בו והוא ת' נסתר לנקב' ויהי' המאמר הזה ויאמר ה' לקין כתר עליון ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו הכונ' כי כאשר קיבל העטר' אל האדם ונפל' הדין משם וירדו השפעת הרחמי' דרך הת"ת והכלה ואז ירד הדין כפי התעוררת קרבן קין למט' והוסיף הבל התעוררת אחר בקרבנו ואז נסתלק הדין ונתבער מהעט' ובראות קין זה אמר מוכרח אני להורגו כי גם לי מהכנים יניקה מדתי וכחי אשר משם לוקחתי להורידו עם הבל בעטר' אלא אהרגנו ובהסתלקו יסתלק הרחמים לגמרי והאילן יתייבש כי אין מים להשקותו והנה חורב' בעולם מצד הסתלקות הרחמים ויתקיי' העולם ממני וכשהרגו אז נתעורר הדבר למעל' ויאמר קין הוא הפחד אל הבל הוא הכלה שהוא אחיו בכחו בהיותם הוא ות"ת עם השפעת ויהי הוא החסד בשד' שהיא העטר' בהריגת הבל למט' נתחזק הדין למעל' בדרך הת"ת ונשאר הבל מן הצד וסלקו קין משם שהוא הדין ויהרגהו וזהו שאמר ר' יצחק נכנס' שנא' גדול' בלבו של קין על שנתרצ' מנחת הבל כי מנחתו הית' תאומתו וכשנתרצית נתיפית והית' יפה בנשים אמר קין אהרוג את הבל ואקח את תאומתו וזהו ויהי בהיותם בשד' אין שדה אלא אשה והאדם הוא עץ השד'

השד' וקם קין ושחיתו. ויאמר י"י אל קין אי הבל אחיך ויאמר לא ידעתי השומר אחי אנכי ועתה ר' אשאל כאן ואחזור באיזה שעה הרג קין את הבל: אמר ר' חמא בר' חנינא י"ב שעות היום שעה ראשו' הצביר את עפרו שני' נעשית גולם שלישית נמתחו אבריו רביעית נזרק' בו נשמ' חמישית עמד על רגליו ששית קרא שמות שביעית נזדווג' לו חוה שמינית עלו למטה שנים וירדו ד' זולת התאומות ועמהם ז' תשיעית נצטו' עשירית סרח י"א נדון י"ב נטרד והלך לו שנאמר אדם ביקר בל ילין וביום ו' הוי ואמר ר' אמי בר אבא אין חיה רעה שולטת באדם אלא שנדמ' לו כבהמ' וכשם שה' כל עניניו של אדם בתכיפות כן היה הריגת הבל בתכיפות שבליל שבת עברו לשלום ובבקר בשבת הקריבו בהשכמ' ואחר הקרב' נהרג ובו ביום בא הקב"ה לדון את הרוצח ויאת אביו דן בערב שבת בשעה י"א אלמא דנין בערב שבת ובשבת ואחז"ל אין דנין בע"ש ובשבת ולא בי"ט ולא בעי"ט מ"ט משום דלא אפשר היכי נעבד לדייני' במעלי שבתא וניגמור ליה לדיני' במעלי שבתא דלמא חזו טעמא לחובה ובעי למעבד לי' הלנת דין לגמרוהי לדיני' בשבתא ולקטליה בשבתא אין רציח' דוחה שבת ולקטליה לאורתא כנגד השמש בעינן לגמריה לדינא בשבתא ולקטליה באחד בשבת נמצא אתה מענה את הדין ונשאו ונתנו ומראים דלא אפשר וא"ל ריש לקיש לר' יוחנן והא קבורת מת מצוה דוחה שבת מק"ו מה עבוד' שהוא דוחה שבת מת מצוה דוחה את העבוד' מואחותו דתניא אחותו מה ת"ל הרי שהי' הולך לשחוט את פסחו ולמול את בנו ושמע שמת לו מת יכול יטמא אמרת לא יטמא. יכול כשם שאינו מטמא לאחותו כך אינו מטמא למת מצוה ת"ל ולאחותו לאחותו הוא דאינו מטמא אבל למת מצוה מטמא שבת שנדחית מפני עבוד' אינו דין שתהא קבורת מת מצוה דוח' אותה א"ל רציח' תוכיח דדוח' את העבוד' ואינו דוח' שבת. אף אני אביא קבור' מ"מ אע"פ שדוח' את העבוד' אינו דוח' שבת ורציח' גופא מדחה שבת בק"ו מה עבוד' שהוא דוח' שבת רציח' דוח' את העבוד' שנאמר מעם מזבחי תקחנו למות. שבת שנדחי' מפני עבוד' אינו דין שנדחי' מפני רציח'. אמר רבא כבר תנא דבי רבי ישמעאל. לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השב' מושבותיכ' מה ת"ל מכדי שבת חובת הגוף הוא וחובת הגוף נוהג בין בארץ ובין בחוץ לארץ. ענה תלמיד אחד בפני רבי ישמעאל ואמר אצטריך לפי שנאמר וכי יהי' באיש חטא משפט מות והומת וגו' שומע אני אפי' בשבת ומה אני מקיי' מחלליה מות יומת בשאר מלאכות חוץ ממיתת ב"ד. או אינו אלא אפילו מיתת ב"ד ומה אני מקיים והומת בחול ולא בשבת או אינו אלא אפי' בשבת ת"ל לא תבערו אש בכל מושבותיכם ולהלן הוא אומר והיה לכם לחקת משפט לדורותיכם בכל מושבותיכם מה מושבות האמור למעל' מיתת ב"ד אף מושבות האמור כאן מיתת ב"ד ואמר רחמנא לא תבערו אש אמר אביי השתא דאמרת אין רציח' דוחי' שבת א"כ אין רציח' דוחי' עבוד' מק"ו מה שבת שנדחית מפני עבוד' אין רציח' דוחי' אותה עבוד' שדוחי' השבת א"ד שלא תהא רציח' דוחי' אותה. ואלא הא דכתיב מעם מזבח' תקחנו למות. הא' בקרבן יחיד שאינו דוחי' השבת אמר רבא ולא תהא רציח' דוחי' את קרבן יחיד מק"ו שהוא דוחי' את י"ט א"ד שלא תהא רציח' דוחי' אותה הניחא למ"ד נדרים ונדבות אין קרבין בי"ט אלא למ"ד נדרים ונדבות קרבין בי"ט מאי איכא למימר אלא אמר רבא לא מבעיא למ"ד נדרים ונדבות קרבין אלא אפי' למ"ד אין קרבין מעם מזבחי כתיב מזבח המיוחד לי ומה נינהו תמיד ואמר רחמנא מעם מזבחי תקחנו למות. יתכסה הודו והדרו של אלהינו שעה ראשו' הוצבר עפרו בשלמ' לר"מ דאמ' שמכל העול' הוצבר עפרו שפיר כי יש איחור בדבר שעה אחת אלא למ"ד מג"ע הוצבר איחור שעה אחת למאי הוי ולר"מ עפר חוץ לארץ איך הביאו בג"ע שניה נעשה גולם שלישית נמתחו אבריו בשלמא יוצר כלי חרס צריך שיתיבשו כליו ולכן אין עושה כל הצריך בשעה אחת אלא הקב"ה יוצר ועושה הגולם והאברים בשעה אחת. רביעית נזרק' בו הנש' חמישית עמד על רגליו רבונו דכ"ע כל כך היתה הנשמ' חלושה עד שהוצרך שני שעות להמתין להתחזק לעמוד על רגליו ששית קרא שמות בקריאת השמות הללו מה ח"ם לנו שביעית נזדווג' לו חוה ראה עתה והבן איך מכחיש התור' שהתור' אמרה וידע האדם את חוה אשתו אחר שגירש אותו ושמא תאמר עצם מעצמ' ובשר מבשרי בג"ע הי' הקדושין מדלא אמר ידיע' שמינית עלו למטה שנים וירדו ז' יתברך שמו בא' שעלו למט' נתעבר' וילד' הי' בנים ב' זכרים וג' נקבות שלא כמשפט כי אדם היה לו אשה ושתי נשים צריכין להבל וקין וא"כ השלישית מי לקחה ושמא תאמר קין שהי' גדול לקח שני תאומות יקנא עליו אביו ויהרגהו וא"ת אדם לקח' זה קשה מכולם כי בשלמא לקין והבל לא היה להם נשים והכריחו לקחת נשים אחיותיהם אלא אדם שהי' לו אשה למה ישא בתו ועוד שתי תאומות נולד עם הבל ואחת עם קין אימא היפך כי אין לך עדים ועוד מה חטאו הנקבות שלא נתפרסם לידתם ושמם ואפשר שהוא שקר וא"ת מכין להם נשים אני אומר שחוה שנה אחת היתה עם אדם ושנה אחת עם קין ושנה אחת עם הבל וכל זה למה כי בלאו הכי א"א כי אין להם נשים ואחיותם ערוה ואמם ערוה ומה ראית. ושמא תאמר כי אמם חמור' שיש עוד איסור אשת איש אימא אחר שילדה

קין והבל ושת גירש' אדם ונתני' לאחד מהם והעדים צועקים שלא ילד יותר בנים. וא"ת לא גירש אותה הי' לעשות מהדין לפחות ת"ק בנים כי בחורי' וחזקי' היו אלא וודאי גירש ולקחי' א' מהם ואין שם תאומות: ט' כשצווה שלא לאכול מעץ הדעת יסלק אותו משם שהי' כן הדעת ולא יצטרך לצוותו וא"ת ג"ע הוא קטני ולא היה אפשר שלא ראה עץ הדעת ושמא יתפתה לאכלו וע"כ צוה והלא ארז"ל אין ערך לגדלותו וא"ת אדה"ר ג"כ גדול היה יעשה שקב"ה ג"ע בלורי' שלא יצטרך לצוותו: עשירי' שרח. י"א כדון גלוי וידוע לפני הקב"ה שחטא מיד היה לו להוציאו חוץ לגן עדן וידין אותו ולמה הניח אדם חוטא שעה אחת בג"ע. י"ב נטרד והלך לו ויניחנו לעשות שבת בג"ע כי קדם היום. ועוד לא חס עליו מה ישעוד בשבת כי לא הכין מע"ש שטרוד היה בדין ושמא תאמר כי הוציא עמו פירות על ג' סעודות א"כ שתים רעות עשה כי חילל את השבת שהוציא מרשות היחיד לרשות הרבים. וכבר קידם היום כי לא היה היום נחלק שוה עם הלילה שהרי בתשרי נברא העולם דאי בניסן נברא לא היה נידון אלא בתשרי נברא והתקופ' שלו בג' והוא נברא בו' ומג' ועד ו' לקחה הליל' חלק בכל יום וא"כ היה היום קטן מי"ב שעות וקידם היום ושמא תאמר בהכנסת שעה הי"ב גרשו ועדיין לא קידם היום שאם נקטן היום לא נקטן כ"א ד' חלקים אדרבא אני אומר בסוף י"ב גירשו והעביר' גוררת עביר' והראיי' שמת שני פעמים אחד בעונש האכיל' ואחד בחילול שבת וא"ת שלא חילל השבת שכל העולם היה שלו והוי ליה רשות היחיד שתי תשובות בדבר חדא ג"ע לאו דיליה הוא שהרי גורש משם. ועוד היכי אשתו שחייבת גם היא בשמירת שבת ונשתעבד חלק העולם בכתובתה ובנדוניא שהכניסה לו היא זוממת הנחש וא"כ שתי רשויות הם. וא"ת אם תמות האש' היה הבעל יורשה אני אומר חופר גומא בה יפול ושמא תמות הבעל ותטול האש' כתובה' כדינה והבנים ירשו אותה ונמצא שהארץ שתי רשויות והקש' שבכולם יעשה הקב"ה הכל בשעה חדא. א"ל ר"ל לר"י ותהא קבורת מת מצוה דוח' את השבת מק"ו וכו' ראה והבן ר' את ר"ל שאיך הוא נגרר אחרי' לטעותו ומבקש לחלל ולהרוס כהי דר"י אוהב את השם בכל לבבו ובכל נפשו וביקש לקיים את השבת מפירכא דרציח' הא לאו הכי הוי דן ר"ל ק"ו לחלל את השבת ולקבור מת מצוה. ראה ר' ק"ו משוכה הורס ואינו בונה. ותהא אחותך מותרת לך בק"ו מה בתי דאסורי' לי מותרת לך אחותך שמותרת לי א"ד שתהא מותרת לך אלא אמר קרא ערות אחותך לא תגלה ה"נ אמר קרא לא תעשה כל מלאכ' דמת מצוה עשה שאינו מפורש ושהתעלמת ואלו היה שבת עשה גרידא היה דן ק"ו שיצא עשה וידחי' עשה אבל עכשיו דכתיב עשה ול"ת בשבת האיך יכול לדון ק"ו ולעקור העשה ול"ת ואם תבנה ק"ו להרוס אני אהרוס גדולי' מזה מה מילה אינו מת מצוה דוחי' את השב' ובזמן דקא עקיר לא מקיים אף כל מ"ע דוחי' ל"ת אע"ג בזמן דקא עוקר לא מקיים ואין לומר בזמן שקובר מקיים עשה אע"ג שמחלל את השבת כי בשלמא מילה בשבת וכיוצא בהם שדוחי' את השבת בזמן דעוקר מקיים דהא מילה ופריע' בעינן ויודע ועוש' ומילי' הוי ליה משום פקוח נפש ואין לך דבר שעומד מפני פקוח נפש אלא במת מצוה כך בעי מי יודע כמה צריך סוף סוף אם אתה מעמיד הק"ו אני הורס כאשר אמרתי דבזמן שעוקר אע"ג דלא מקיים שייך לעשות' בתמי' וכ"ת אין ה"נ א"כ על מה ארז"ל היכא דעקר ולא מקיים לא ועוד ר"ל דן מעבודי' ולא ממיל' יאמר ומה מילה שדוחי' את השבת מת מצוה דוחי' אותה שבת שנדחית מפני מילי' א"ד שמת מצוה דוחי' אותה ושמא לא רצה ר"ל לגלות ק"ו השני שלא יאמרו לו שני ק"ו בדבר אחד אין דנין אפילו מאחד מהם וכ"ת לא הוי לה ב' ק"ו מטעם שמיל' ועבודי' מולאחותו מתרבו שניהם שנדחים מפני מת מצוה וא"כ שניהם כחד ק"ו שקלינן לי' אפ"ה קשה מה ראה ודן מעבודי' ידון ממיל' ועוד כשאמר ר"י רציח' תוכיח שדוחי' עבודי' ואינו דוחי' את השבת אף אני אביא מת מצוה שדוחי' את העבודי' ולא תדחי' את שבת אפשר לומר מה לרציח' שכן אינו דוחי' את המגיל' תאמר במת מצוה הואיל ודוחי' את העבודי' ואת המגיל' דין הוא שתדחי' את השבת וא"ת מנ"ל שמגיל' דוחי' את הרציחי' מק"ו ומה עבוד' שדוחי' שבת מגיל' דוחתה רציח' שאינו דוחי' שבת א"ד שמגיל' דוחתה א"כ נתחזק הק"ו ויקבור מת מצוה בשבת ולמה יהרוס שתי הריסות אחד שמבקש לעשות שתהא רציח' דוחי' שבת כדי להחזיק הק"ו שלו לקבור מ"מ בשבת ולעשות דין רציח' בשבת ולעולם מבקש להרוס את השבת ור"י מה לו לרציח' יפרוך מני' וביה ויאמר מעקרא דדינא פרכא מהיכא קא מייתית לה מעבודי' מה לעבודי' דין הוא אע"פ שדוחי' שבת שיהא מ"מ דוחי' אותה שכן כשדוחי' אותה היכי דוחי' לאו ועשה ומיתת ב"ד תאמר במ"מ אע"פ שדוחי' את העבודי' דין הוא שלא ידחי' את השבת שכן יש בו לאו ועשי' ומיתת ב"ד וכ"ת פסח נמי אית לי' מיתת כרת חמירא מיתת ב"ד מכרת דהא הב"ה מרחם אע"פ שנתחייב הא מיתת ב"ד מי הוה שירחי' א"כ יפרוך מני' וביה' ואל יזכור רציח' משום אל תפתח פיך לשטן ועוד יאמר לו ולאחותו להולך לשחוט פסחו אתי ולא בא אלא למיל' בעבור שיש לו תשלומין אבל בהולך לשחוט את פסחו מאן לימא שיבטל את פסחו בעד מת מצו' הואיל והוא"ל עבר זמנו בטל קרבנו וא"ת מיל' הואיל ואית לי' תשלומין פשיטא. לאו פשיט' הוא

דהואיל

דהו"ל ובזמנו איכ' עשה הייתי אומר שלא ידח' את מלו' כי כתי' את מלו' שדוח' ל"ת אבל עשה הגדול מל"ת לא ידח' אותו קמ"ל ולאחותו שדוח' מיל' וא"כ אין לי ק"ו לומר מה עבוד' שדוח' שבת מ"מ דוח' הוא' שהוא שקר שאינו דוחי את עבוד' בעבור שאין לו תשלומין . כשיאמר לו ר' יוחנן כך יחזור לו ר"ל לעשות הק"ו ממיל' מה מיל' שדוח' שבת את מלו' דוח' אות' מולאחותו אינו דין שידח' גם השבת ואז יאמר לו מה למיל' דין הוא אע"פ שדוח' את שבת שהי' את מלו' דוח' אות' שכן אינו עובר בדחיית' אלא עשה תאמר במ"ת אע"פ שדוח' את המיל' לא ידח' את השבת שכן עובר בדחיית' בלאו ועש' ומיתת ב"ד ועוד בעבור שמול' את המיל' שהיא קלה על שיש לה תשלומין הקילו בה אדרב' משום שהוא מלו' דרשוב' ותבי' שכיחא ליחיד וגם לרבי' יש להתיר ונאמר שהיא נידחית מפני את מלו' . ואם תאמר ולאחותו אמאי אצטריך שהקב"ה צופ' ומביט כל הדורות וידע שעתידי קריאת המגיל' להכתב לישראל וכדי שלא יאמר משום פרסומי ניסא אין לדחות מקמי את מלו' קמ"ל לאחותו שנדחית וא"כ אין להקשות לחלל השבת במת מצוה לא מעבוד' ולא ממיל' ור"ל יתבטל כי זכין לאדם בין ברצונו בין בעל כרחו ואין זכות כשמירת שבת . ועוד כששב ר"ל ואמר לר"י והא רציח' דוחי' שבת בקל וחומר ומה עבוד' שדוח' שבת רציח' דוחי' אות' שנאמר מעם מזבחי תקחנו למות שבת שנדחית מפני עבוד' אינו דין שתה' רציח' דוחי' אות' יאמר לו שאינו דין שאם דוח' רציח' את עבוד' דין הוא שכן הוא אינו עובר בדחיית' לאו ועש' ומיתת ב"ד ולא תדח' את שבת שיעבור בלאו ועש' ומיתת ב"ד וא"כ לעולם הפרכא פרכא וחק"ו בטל והשבת אינו מתחלל ולמה לי' להביא ראי' מבכל מושבותיכם שיכול ר"ל לעשות ממנה תביל' של שברי' כי כשאמר לו והרי שבת חובת הגוף ונוהגת בין בארץ ובין בחוץ לארץ וא"כ מושבותיכ' ל"ל אלא לפי שנא' וכי יהי' באיש חטא משפט מות והומת שומע אני בין בחול ובין בשבת ומה אני מקיים מחלליה מות יומת בשאר מלאכות חוץ ממיתת ב"ד ת"ל לא תבערו אש בכל מושבותיכ' וגם להלן הוא אומר והיו אלה לכם לחוקת משפט בכל מושבותיכ' מה מושבות האמור למעל' מיתת ב"ד אף מושבות האמור כאן מיתת ב"ד ואמר רחמנ' לא תבערו אש . ועתה ירקד ר"ל בכל הדברי' האל' ויקיים מחשבתו כי יאמר לו בכל מושבותיכ' למה לי אצטריך משום דה"ל חובת הגוף והייתי אומר שנוהג' בין בארץ ובין בח"ל אצטריך במושבותיכ' לומר לך שמותר להדליק אש בחול' לארץ וא"ת מה אני מקיים מחלליה מות יומת בארץ ישראל מה יש לך לומר תינח אם לא הי' לו מקום להניח מושבותיכ' אבל עתה שאני מניחו לג"ש א"כ אין שורפין בשבת אדרב' אני אומר לך כי עליך אמר קרא לא תבערו וגו' והרי כאן מדה ומדה ומדה דידי' עדיפ' מדלא הרחיק לא תבערו מתלת בכל מושבותיכ' ועתה אני אומר לא תבערו אש כלל בכל מושבותיכם פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט בארץ אין ובח"ל לא וא"כ לזה הוצרכו מושבות ולעולם תהא רציח' דוחי' שבת וכי תימ' לא הי' להם להרחיקם הדין עמך מכל מקום יאמר בכל מושבותיכ' לא תבערו אש ויהי' פרט וכלל ונעש' הכלל מוסיף על הפרט ואפי' בח"ל או הייתי דן גזיר' שוה כאשר אמרתי אבל עתה שעשא' כלל ופרט להתיר אצטריך וקש' ג"כ לר' יוסי דאמר ללאו יצא' ויקש' לרב נתן שאמר לחלק יצאה והתה מ"מ דוח' שבת מק"ו דעבוד' וא"ת רציח' תוכיח היא גופה דוח' שבת וא"כ אינו מוכרח וא"ת בכל מושבותיכ' להתיר הדלקת אש בחוץ לארץ איצטרך והנה ר"ל קובר שמת מצו' בשבת ואם יתקרר ידליק גם אש בשבת ודע שאע"פ למ"ד ללאו ולחלק באיס הוא בארץ ישראל . ובכל מושבותיכם לא בא לרבות ח"ל אלא לומר לך דכינוס יחיד שמיה כינוס וקריא אף שהוא כינוס יחיד כמו ארץ ישראל לשכי אתי לא תבערו אש כלל בכל מקום ואפילו חוץ לארץ אתא בכל מושבותיכ' לומר לך כי אמרתי לך לא תבערו אש הוא דווק' בעיקר מושבותיכ' היא ארץ ישראל ובכל לרבות שוריא שדינ' כארץ ישראל וזה המשפט בכל מקום שאמר בכל מושבותיכ' כי אין עדיך חזק' שבא לרבות ח"ל . ועוד טעמ' דכתיב מושבותיכ' הא לאו הכי מה הייתי אומר שרציח' דוחי' שבת וכי יש לך כח לאומרו אם רציח' דוח' עבוד' תדח' גם השבת והא לא דמי לעונשי' ועוד מגיל' תוכיח שדוח' את עבוד' ואינו דוח' שבת אף אני אביא רציח' אפי' שדוח' עבוד' אינו דוח' שבת . ועוד בשלמ' עבוד' דוח' שבת דבזמן דקא עוקר קא מקיים אלא רציח' כפיש' מיל' ובזמן דקא עוקר אינו מקיים וא"כ הק"ו שעש' שתה' רציח' דוח' שבת הוא שבור . ונהפוך בכמת מילי וא"כ מושבותיכ' להרוס הק"ו ל"ל וא"כ ע"כ הוא בא להתיר הדלקה אש בח"ל ועוד כששב אביי לר"ל לסייע שכל מין חושב את מינו דאביי אי לאו דאתרחיש ניסא לר' יעקב בר אחא הוי מתזק מגרמת אביי ועתה הוא מדקדק להרוס הפירכא של ר"י ולקיים הק"ו של ר"ל ואומר הסת' דאמרת אין רציח' דוח' שבת א"כ אין רציח' דוח' את העבוד' מק"ו ומה שבת שנידחית מפני העבוד' אין רציח' דוח' אות' עבוד' שהיא דוח' שבת אינו דין שתה' רציח' דוח' אות' אלא הכתי' מעם מזבחי תקחנו למות ההוא בקרבן יחיד שאינו דוח' שבת ומאחר שהוא עבוד' דלא דחי שבת אין ללמוד ממנו דבר סוף סוף רציח' אינו דוח' את העבוד' מק"ו שאמר וא"כ לא תוכל לומר רציח' תוכיח לק"ו של ר"ל שאמר מ"ת

דוחי'

חת' שבת מק"ו ומה שיוע הוא זה יפרוך כל אדם הק"ו שלו מה לשבת דין הוא אע"פ שנדחית מפני עבודי' שלא תהא רציח' דוחי' אותו' שכן עובר בדחיית' לאו ועש' ומיתת ב"ד תאמר בעבודי' אע"פ שהוא דוח' שבת שתהא נדחית מפני רציח' שכן אינו עובר בדחיית' לאו ועש' ומיתת ב"ד ושב רבא ואמר לא תהא רציח' דוחי' קרבן יחיד מק"ו ומה י"ט שנדחי' מפני קרבן יחיד אין רציח' דוחת' קרבן יחיד שדוחי' י"ט אינו דין כו' אלא למ"ד נדרי' ונדבות קריבין אבי דן ושב ואמר אליב' דכ"ע רציח' דוחי' עבוד' ואמר רבא לא מבעי' למ"ד נדרי' ונדבות קריבין דהא לא נתקיים מעם מזבחי אלא אפי' למ"ד נדרי' ונדבות אין קריבין בי"ט ומעמיד מעם מזבחי בקרבן יחיד. ועוד אני אומר לו מעם מזבחי כתיב מזבח המיוחד לי ומה ניהו תמיד ואמר רחמנ' תקחנו למות אלמ' רציח' דוח' קרבן ציבור וא"כ רציח' הוכיח שדוח' את העבוד' ואינו דוח' השבת אף אני אביא מת מצו' אף שדוח' העבודי' אינו דוח' שבת. והנה רבא ורבי יוחנן אביי ור"ל הלכ' כרבא ור' יוחנן שאלו בונים את השבת ואלו הורסי' ואין לומר מה יהי' שמת שלא שמתי' יהללו יה. ורא' והבן שעכ"פ הם היו יודעין עד היכן הדברי' מגיעין ולא היו מרבי' בדברי' והכווני' הוא כי שעה א' הוצבר עפרו להרמיז שכל העשר הכוללי' אדה"ר כולם היו בכח כתר עליון ושניה נעש' הגולם היא הבינ' שנאצל' החכמ' עמה' ועל שהגולם מקבל כל צורי' וכתי' ה' בחכמ' יסד ארץ ע"כ קראוהו גולם והי' רוח עליה' בעבור שהוא אות הנקר' גולם על שמקבל כל צורי' שכל אות שאת' רוצ' לעשות ממנ' אתה עוש' ג' נמתחו אבריו להרמיז בבינ' שהיא מעמדת את כל א' על דגלו ועל מחניהו וזהו הנק' מתיחת האברי' שכל הספירות נקראי' אברי' ד' נזרק' בו נשמ' הוא חסד עולם מחיות הסיקף ונשמתו אמרתי עולם חסד יבני' ה' עמד על רגליו הוא פחד אשר האציל עולם החיצון והחזיקו והעמידו על רגליו וקרא שמות הוא תפארת ישראל אשר קורא ומזמין שמות להשפיע אליו. ז' נזדווג' לו חוה הוא כנסת ישראל שהיא הז' לבנין והיא עם הת"ת לעולם שאחר הו' הז' נמשך. ח' עלו למטה שנים וירדו שבע' זהו היסוד שהוא שמיני למילי' מהחכמ' והמשיך עמו את התפארת במע' היא ב"י וירדו שבע' כי כשהת"ת ויסוד בעטר' כל הז' יורדין שם והנה הז' הבל ושתי תאומות הם חסד ונצח ויסוד וקין ותאומי' אחת הוא פחד והוד ואדם וחוה הוא ת"ת ועטר' ועל שהת"ת ונצח ויסוד עולי' כולם ברחמי' ע"כ נקראו תאומות וכן פחד והוד על שהם אחי' בדין ועל שהת"ת והעטר' ע"י נמשך השפע מכלם ובאו בת"ת להחיות העטר' והעטר' לעולם השפל ע"כ נקרא' אב ואם. ט' נצטוו' הוא האור הבהיר וצדיק יסוד עולם ט' לאצילות

שלא להוריד דין בעטר' יו"ד סרח היא כ"י לקחוהו למט' לאלוה וירד עלי' הדין. י"א נידון הוא הוד שנעש' מעבר לדין אשר משם שפע הפחד יורדי'. שני' עשר נטרד והלך לו הוא ת"ת שנטרד ונסתלק השפע שלו מן העטר' והניח' בגלות והרז"ל ג"כ ולגמריה לדינ' בשבתא ולקטליה בשבתא אין רציח' דוחי' שבת ונרא' מכלל דבריה' שדנין בשבת אלא שאין רציח' דוחי' שבת מש"ה אין דנין הכה' או הנשמע כזה ויש דין בשבת מ' מלאכות נאסרו בחיוב מית' משום. דאין דין בשבת א"כ אלו האיך היו יכולין לדון בשבת אלא כונת הענין הוא שואיל ואין רציח' דוחי' שבת אין דין בשבת ולכן סמך הענין ברציח' היוצאת מתוך דין שאיכ' בשבת כדי שיל' הטעם ברציח' על דין שאין דנין בשבת ור"ל שאמר תהא קבור' מ"מ דוח' שבת מק"ו דעבוד' כוונתו שוא כך כי בהיות המת בחוץ ונרא' לעין הוא מור' טומא' ודין וכאשר תקברהו יסתלק הדין מן העולם הלא תרא' שאף העבוד' דוח' מטעם הסתלקות הדין מהעולם וכאלו מקריב קרבן והקרבן נעשית בשבת ואפי' שעוש' כמה חילולי' מטעם שעוש' התקרבות הכוחות למעל' כן מת מצו' יקברוהו ואפי' שיעש' כמה חילולי' מטעם שמבער הדין מן העולם וה"ל די' רציח' תוכיח שדוח' את העבוד' הכוונ' הנה הרציח' שהוא חוטא ונסתלק הדין מן העולם כשהורגין אותו ואע"פ שמבטלת העבוד' שהיא מקרבת הכוחות ואינ' דוח' שבת. אע"פ שמתבער הדין והכוונ' היא כי העבוד' מעוררת השפע לקרבו איש באחיו ידבקו והחילולי' שעוש' אין להם כח למנוע כי השבת הוא אוהל מחוברת והקרבן מחזיק האוהל והחילולי' בהדי הדדי וזהו שאמרו בזמן דקא עוקר קא מקיים אבל המת והרציח' אע"ג דקא מבער הדין מ"מ אינו עוש' התעוררת של קירוב והחילולי' אינו בא' בשוה עם שום מעש' של קירוב שאלו מת ורוצח מסלקין ואינם מקרבין אבל הקרבן מסלק הטומא' ומקרב הכוחו' ומחזיק האוהל וא"ת א"כ המת והרציח' לא ידחו גם את העבוד' אחר שפעולת' גדול'. יש להשיב שבזמן שהאוהל שלם מבלי הריס' מחזקת חיזוק גדול אשר כל העולם לא יוכלו לעשות שום הריס' כלל בעולם וזהו בשבת אבל עבודת החול אע"פ שמבערת ומקרב אין ביעורה רק חטאות והשמות אבל מת אבי אבות הטומא' והרוצח שמוריד דיני' מהדין הקש' מתישין פעולת העבוד' למפרע וע"כ דוחי' העבוד' להסיר המכשול ופסח ומיל' יוכיחו שדוחי' את השבת בזמנם כי בשבת האוהל מחובר ופסח ומיל' מבערת ומתחברות והנה החיבור שהיא השבת והמעור שהוא המיל' ג"כ מבער א"כ החילולי' אין להם כח להזיק והביעור של מיל' הוא חתיכת הבשר והתעוררת הוא הפריע' שאחר שחתך הערל' ביער הטומא' והפריע' פותח הכוחו' להשפיע וכן דין הפסח בשבת וכשביקש

ר"ל להיות הרציח' דוח' שבת כפי קושייתו א"ל ר"י לכן כתב' התור' בכל מושבותיכ' שלא לדון דין רציח' בשבת כי לא תבערו בכל מקום אמר שאם הדליק אש בשבת אתה שורף את האוהל חליל' וא"כ הי' מן הדין לומר לא תבערו אש ואמר בכל מושבותיכם דאפי' לשרוף את החייב שריפ' לא תבערו בשבת מטעם שאמרתי ואבי' אמר אחר שהרציח' היא דוח' שבת מטעם זה גם לא כדא' ג"כ עבוד' שפעולותיה גדולות וא"ל לכן אמר מעם מזבחי תקחנו למות שהמזבח מכפר בחטאות ואשמות ואלו יזיקו העבודות בהיותם בארץ וע"כ מבערין אותן למלוא העבוד' מקום לחול. עוד אר"ז"ל אר"י ברי' דר' חייא עשה קין בהבל פצעות פצעות חבורות חבורות שלא הי' יודע מהיכן נשמ' יוצא' עד שהגיע לצוארו ואמר רב יהוד' בדר"ח מיום שפתח' הארץ את פיה לבלוע דמו של הבל שוב לא פתח' שנא' מכנף הארץ ולא מפי הארץ איתבי' חזקיהו אחיו והכתיב ותפתח הארץ את פיה א"ל לרע' פתח' לטוב' לא פתח'.

שומו שמי' על זאת חכמי האמת אומרי' שקרח הוא קין ומשה זה הבל והדין הוא עמהם מ"מ קשה שהרי כתיב שופך דם האדם באדם דמו ישפך וחז"ל אמרו מדה כנגד מדה לא בטל' ואם לדבריה' יהרג קרח ואח"כ יתבלע דמו ויתקיי' הקרא ויתקיימו דבריה' מדה כנגד מדה לא בטל' ועוד קין נהרג לז' דורות כאשר אמר לי' הקב"ה וא"כ נתקיי' קרא ודבריה' ולמה יתבלע קרח שלא נכתב שופך דם האדם באדם דמו ישפך ולמה יבלע גופו מחיים ועוד קין ואביו ידעו כל הדיני' והמשפטי' שבא מלאך ולמד עם אדם ואדם לבניו וקין לא ידע ענין הריג' אבל עשה לו לער כל חבורות חבורות ולא ידע לברר לו מית' יפה וא"ת כי הבל עמד כנגדו להרגו כי בזה אינו מסור ביד חבירו ואינו יכול לברר לו מית' יפה. אבל אין כן הדבר כי גדול הי' ממנו ומסור בידו הי' אלא הכוונ' הוא כך דע לך כי קין כיון להמשיך הדין בכלא מדתו של הבל ומכלא ליסוד ואל' שם חבורות ופצעי' עד שהגיע בעטר' הוא הדין הקש' וזהו עד שהגיע לצוארו. ומה שאמר רבי יהוד' מיום שפתח' הארץ את פיה וקיבל' דמו של הבל הכוונ' כי הארץ היא כ"י וקבל' דמו של הבל ר"ל הדין שירד מן הכלא ומן היסוד. וזהו שהרמיזו דמו ודם זרעיותיו כלומר הספירות שלמט' ממנו שוב לא פתח' עד קרח הכוונ' שלא פתח' בדין גמור כזה כשנסתלק הצדיק הוא הבל ונשאר העולם מבלי קיום לגמרי עד קרח שכיון גם הוא לעשות הריס' ולחזור הוא במלכות מדה הוא כלא להמשיך הדין דרך שם ובעבור שלא הי' ירידת הדין כל כך קש' כי הי' משה למגן משא"כ בהבל שלא הי' אדם להגן ע"כ נבלע ולא יצאו דמיו ומה שנהרג קין ונבלע דמיו והנה הצר' פעמי' בעבור שחטא פעמי' בקרבן ובהריגת הבל בעולם קרבן נהרג קין ובהריגת הבל נבלע קרח ע"י משה וברוך אשר לו נתכנו עלילות ועוש' כל דרכיו בדין ובצדק שכן תני' אמר שמעון בן שטח אראה בנחמ' אם לא ראיתי אחד שרץ לחבירו לחורב' ורצתי אחריו וראיתי ומצאתי חרב בידו וכדם מטפטף והרוג מפרפר ואמרתי לו רשע מי הרגו לזה או אני או אתה אבל מה אעש' שאין דמך מסור בידי שנאמר על פי שנים עדים אבל יודע המחשבות יפרע מאותו איש אמרו לא זזו משם עד שבא נחש ונשכו. ומקש' והאי בר נחש הוא והאמר ר"י וכן תני ר' חייא מיום שחרב בהמ"ק אע"פ שבטל' סנהדרין דין ד' מיתות כו' וא"כ זה שהכישו נחש כרא' שבטל' ומתרץ חטא אחרינ' הוי גבי' דאמר מר מי שנתחייב ב' מיתות נדון בחמור' והכוונ' בזה שזה שנהרג בחורב' הרג במזיד ולא היו עדי' כשהרג ואותו שנהרג הי' לו אח והי' גואל הדם ונתחייב שריפ' ונתגלגל ההורג בזה שנהרג בחורב' והגואל הדם נתגלגל בזה שהכישו נחש וכשרא' זה שגואל הדם אותו שנכנס בחורב' ותחיש לבבו כי הרג את אחיו ורץ והרגו ולא כדין עשה כי לא היו עדי' כשהרג את אחיו וא"כ נשאר הדין ביד השם ולא בידו ולמה הרגו ואם כן נתחייב הגואל שריפ' והריג' ומי שנתחייב ב' מיתות בית דין דנין אותו מן השמי' בחמור' ולכן הכישו נחש שהוא שריפ' וחמור'. ועוד תנו רבנן אדם יחידי נבר' ומפני מה נבר' יחידי שאלו היו נבראי' שני' או שלש' היו אומרי' המינים רשויות הרבה בשמים. דבר אחר לצדיקים יאמרו אנו בני צדיק ורשעים בני רשע. דבר אחר מפני שמשפחות מתגרות זו בזו ומה עכשיו שנברא יחידי מתגרות אם נברא שנים על אחת כמה וכמה. דבר אחר מפני הגזלנין והחמסנין ומה עכשיו שנברא יחידי גוזלין וחומסין זה את זה כ"ש אם הי' נברא שנים. ודבר תימא עכשיו שנברא יחידי מה תיקון עשה מפני המשפחות ומפני הגזלנין. ויש להשיב בזה שאז לא הי' להם קיום כלל אבל עתה נצטוו להתנקות ועוברים והנה הקב"ה זימן הצדיק ביד הרשע ונהרג. ויאמר ה' אל קין מאמר שביעי אל פח"ד אי הבל אחיך כלומר כח"ר וחכמ"ה הנרמז במלת אי הבל אחיך נאחז ואתה הורדת אליו הדין ויאמר לא ידעתי כלומר לא קרבתי אני הדין אליו השומר אחי אנכי המד' הנקרא אנכי היא פסק' הרחמי' ממנו ויאמר מה עשית קול דמי אחיך כלומר הדינים הקשים היוצאים מאחיך הוא כלא וע"י באים עד מה שלמט' ממנו והם צועקים אלי מן האדמ' ועת' ארור אתה כלומר לא יצא ממך שפע טוב' רק רעה. מן האדמ' אשר פצתה את פיה לקחת דמי אחיך הם הדינים שהושפעו אליה ממנה יצא רעתך בעולם וקין שמעורר שהרג את הבל ולכן אמר לו כי תעבוד את האדמ'

האדמ׳ כלומ׳ אתה הנק׳ כי תעבוד את האדמ׳ כלומר שברכני בברכתך הטוב והיא לא תוסיף תת כחה לך כלומר שתבטל הדין ולא תוסיף תת מכחה שהוא כח הפחד שיורד אליה וכשישפיע עליה תתבטל הכל ולעולם לא יהי׳ השפעתך בה כי הכל תלוי למטה וכשיחטאו הם תהי׳ נע ונד ממנה ואז ירדו אליה כחות הפחד לשוט בארץ זהו משוט בארץ ומהתהלך בה והנה האמיר׳ בקין הגשמי כי תעבוד את האדמ׳ לא תוסף תת כוחה לך כלומר לא תוסף להפיק רצון מאת השם ית׳ והנכבד רק יגורש מארץ החיים כי הארץ תפלה בת״ת ורבקה הושבת את יעקב לא כמחשבתו הרע׳ שהפריד׳ מן הבנין והמשיך עלי׳ ממדתו ותהי׳ נע ונד בארץ בזמן שהעולם מיוסרים או מקולקלים כי בהם הדבר תלוי ומלת אי אחוריו ת ע וחלופו בא״ת ב״ש א״כ ואחוריו של חילוף ת״ס וקח פניו של ת״ס הוא א״כ ג״כ. ראה עתה והבן א״כ שהוא חילוף ת״ע בא״ת ב״ש שת״ע הוא אחוריו של א״י ופניו של ת״ע הוא א״י ג״כ עוד תקח פני א״י והם ב״כ וחילוף ב״כ בא״ת ב״ש הוא ש״ל וחילוף אחורי ת״ע שהוא א״כ וש״ל וזה משפט כל התור׳ כולה ועוד לפנים בעז״ה יתבארו כל דרכם :

ויאמר קין אל יי׳ הוא מדת הפחד אשר משם הרעות נובעות הנה קין המליא לי נקום וגדול הוא מדת החס״ד עוני בגי׳ קול היא העטר׳ אשר משם העונות נפרעות מנשוא מלקבל השפעתם. הן גרשת אותי היום הן היא הבינ׳ גרשת אותי ה׳ ששמת עם הת״ת הנק׳ יום מעל פני האדמ׳ כלומר גרשתני מהפנים המאירים הם הנקראים פני האדמ׳ ומפניך אסתר כלומר אסתלק משם והי׳ ובהיות הו׳ עם הה׳ והי׳ עם הה׳ א״כ המד׳ שנקראת כ״ל הוא יסוד לבדו יהרגני כלומר יפסיקני ולא יניחני לעבור דרך שם בארץ להפרע מן הרשעים וא״כ למה האצלתני ויאמר לו ה׳ הוא ת״ת לכן כל הורג קין המדה הנקרא כל הוא יסו״ד שבעתיי יוקם כלומר שיהא אלפי יהי׳ קיום. ובין השמשות של אלף השביעי כל הורג קין שיתבטל הרע׳ וישובו הכל ברחמי׳ והי׳ ה׳ למלך על כל הארץ והמות בלע לנצח שלא לרדת בכח הדין :

וישם יי׳ לקין אות היא העטר׳ לקבל השפעתו. ולעשות דין ברשעים לבלתי הכות אותו כל מוצאו כלומר בהיות דין בעולם ירד באות ומדת הרחמים לא ימנעה׳ וכן הדבר בהיפך כשהעולם ברחמים לא יפעול פעולה רעה ודין בעולם והנה הכל תלוי במקבלי׳ וע״כ אמר קין הגשמי גדול עוני מנשוא כלומר בעבור שהשתדלותי להמציא מקום למי שאני כלוא ויונק ממנו לא תכופר עוני ואמר קין זה בעבור שאמר לו נע ונד תהיה בארץ ואמר הן גרשת אותי היום ומפניך אסתר כי ראה שנסתלקו הרחמים ונתחייב בזה כי רבקה הושבת את יעקב אז נתיירא כי ראה שאין בעולם רק דין ויהרגהו הדין ומ״ד שב בתשוב׳ ואמר ומפניך אסתר כלומר מהבנין והם פנים שלך ואם אסתר ולא ישגיחון בי והי׳ כל מוצאי יהרגני ולשון אסתר אהרס מהבנין שלמעל׳ כענין ונכרת׳ הנפש ההוא מלפני. כי כאשר יסתיר הב״ה למעל׳ פנים המאירים מן הדין הדין תפעול פעולת׳ לפרוע ממנו ותחול עליו וזהו שנאמר והסתרתי פני מהם והי׳ לאכול. כי אז יהרוס החוטא כי אין דבר רע יורד מן השמים אלא הדרך הוא כך בהסתרת פנים המאירים. החושך והדין מכס׳ העטר׳ ואז ס״ם תכ״י וכיעו״ר ולילית פועלות רעות בעולם השפל שהם רצו בזה שאמרו׳ שאדם מודד בה מודדין לו ואבי ז״ל אמר לי מדה א׳ יש להב״ה ורעה שמה ולצפונו של הקב״ה עומדת זהו מצפון תפתח הרעה והיא צורת יד ולה שלוחים הרבה וכולם נקראים רע ויש בהם קטן וגדול והם מחייבים את בני העולם כי חטו לצד צפון ואין חטא אלא רע המחטא את האדם הרוצה לזרוע שמאל. וכמו שיש באדם אברים גדולים וקטנים כך יש מיני חסדים גדולים וקטנים כי כאשר מתרחקי׳ יניקתם מן הרוח הפנימי מתמעט והולך :

ויצא קין מלפני יי׳ וישב בארץ נוד קדמת עדן נסתלק מן הפנים שאינם מאירים כי ה׳ שם וישב בארץ נוד שעמד במקומו קדמת עדן שוא ת״ת ישראל להיות בידו כל דבר בעולם השפל כי המליכוהו למלך על ו׳ קצוות וקין הגשמי יצא מלפני ה׳ פטור לשעה שלא יהרגהו הדין וישב בארץ נוד ששלים עם הארץ שלא להרגו קדמת עדן ולא אמר וישב בארץ נוד אלא בו׳ לומר לך שנתכפר מלת נע וישב בנד עד בא הזמן להנקם ממנו ובעבור שעתיד קין לחזור ולהודות במה שקלקל על כן עולה שמו יהו״ה כענין י׳ פעמים ה׳ ה״פ י׳ ופ״ה הפ״ו ואם תחלוק שמו הוא עולה פ״ק מ״ה הרפ׳ והקס׳ ולומר לך שעד סוף השמט׳ משם מתנהג ומתחזק והנה עשירית פ״ק עולה ו״י והנה ו״י בא״ת ב״ש הוא ו״ק י״ס הרי פנו הפ׳ אין למלאותו כי האות הנעלם שלו אינו נק׳ אבל המי׳ תמלאהו כי הנעלם שלו נק׳. וא״כ הוי לו ו״ק י״ס פ׳ ומ׳ ומ׳ הוא פ׳ והנה פ״ק לומר לך שהוי׳ מפ״ק בא וקין שב בתשוב׳ זהו תשובתו שהניח אביו ואמו זקנים תשי כח והלך ומי יאכילם ומי יכניסם ומי יוציאם ואם תאמר עדיין חזקים הם הדין עמך מ״מ במה יתנחמו שעניי׳ שהם אבלים מהבל והניחם גם זה והלך לו וא״כ עליהם היו כולני׳ ואוי לקין בעל התשוב׳. ושמא חשב העני פן יצא לכלל הכעס ויבא להכות אביו או אמו ויתחייב חנק ותחת שלם לא יוכל שאת חנק הריג׳ בליע׳. ומנלן דמכה אביו ואמו בחנק דכתיב מכה אביו ואמו מות יומת וכל מיתו׳ האמורו׳ בתור׳ סתם אינו אלא חנק

ומנלן

ומנלן דבהכאה לבד חייב אפי' בלא מית' דכתיב ומכה איש ומת וכתיב והוכ' ומת ש"מ כל היכא דאיכא התם הכא' הוא בלא מית' ואצטריך למכתב מכה איש ומת ואצטריך כל מכה נפש דאי כתב רחמנא מכה איש ולא כתב כל מכה נפש ה"א איש דבר מצוה אין קטן לא כתב רחמנא כל מכה נפש ואי כתב כל מכה נפש ולא כתב מכה איש הייתי אומר אפי' נפלים במשמע כתב רחמנא מכה איש וצריכה ראה עתה ר' חרבן העולם שזה הענין לא המית אביו ואמו יומת בחנק והתור' לא אמר' כן כי אמרה מכה אביו ואמו סתם כדי ללמוד ממקום אחר כי כלא' לכתוב בכל מקום הכא' ומית' וא"כ כתבו סתם נאמר כאן מכה אביו ונאמר להלן מכה איש ומת מה התם הכא' שיש בו מית' אף כאן הכא' שיש בו מית' אבל הכא' שאין בו מית' לא יענש אותו הענין במית' רק בעונש אחר. וא"ת מה הפרש בין אביו לאחר יעשו הפרש באביו יומת במית' חמור' ובאחר במית' קלה ועכ"פ אני רוא' ר' שהטעמ' לי אלף רעות ואלף הפוכים לא יעברו לפני לכלום כי תוכל להשיב ולומר ולא ישמיענו רק באחר וכ"ש באביו יש לי להשיב דאצטריך לאפוקי מן המ"ד עונשין מן הדין קמ"ל דאין עונשין מן הדין ועוד תוכל להשיב לי שאיני יכול ללמוד ג"ש ממכה איש ומת מטעם דכתיב כל מכה נפש ומת וה"ל ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין שתי תשובות בדבר אחד דמלמדין ואפי' אין מלמדין והכתיב והוכ' ומת דה"ל ג' כתובים ואיבא דכ"ע מלמדין שאלו רצתי התור' דאין מלמדין הי' די בשנים אלא מדאצטרכו ג' ש"מ שאין להם דין דאין מלמדין אלא ללמוד דבר אחר נכתבו ולכן בא הג' ולעולם מלמדין וא"כ במקום שלא המית לא יומת הענין כי אין עול כתיב מה יש לך לומר גז"ש שאינו מופנ' שכ"א אין מופנ' דאצטריך לגופי' א"כ אני אדון בענין אחר נאמר כאן מכה איש ונאמר כל מכה נפש הלך השוה שבהם הכא' שיש בו מיתה אף אני אביא מכה אביו הכא' שיש בו מית' ועוד מה זה שארז"ל אצטרך מכה איש ואצטרך כל מכה נפש ולמה אצטרכו יאמר מכה נפש איש מות יומת דבשלמא אי הוי' כתב מכה איש נפש מות יומת הייתי אומר אינו חייב עד שיכה איש ונפש ואע"פ שגם זה טעות גדול הוא לאמרו אפ"ה אני מסכים כי לא בעל דברים אנכי אלא יכתוב מכה נפש איש שומע אני אפי' קטן. איש ולא נפלים מה יש לך לומר מכה נפש איש נפש של איש א"כ אני משיב נפש מאי אצטריך אם שניהם באיש יאמר איש לבדו אלא מדאצטריך נפש אפילו אשה וקטן וטומטם ואנדרוגינוס במשמע ואצטריך איש ולא נפלים ואל ירע בעיניך שאם תמלא לומר לי בזה תירץ דחוק אני ארויח כמה אותיות בתור' השיים כל העולם כולה ועכשיו אכן מכה אשר לא יוכל לתרפא יכתוב קרא כל מכה נפש ולא' כפל מות יומת כדי שארויח י' אותיות ושם כל העולם ועתה הכל ידוע ומובן כל מכה נפש איש ואשה וקטן וטומטם ואנדרוגינוס ובעבור שנכללים בה גם הנפלים יאמר ולא כפל ואל יאמר מכה איש ומת מות יומת והנה שאני מחליף ו' אותיות ב"ו אותיו' שיש' אותא' גדול' מזו ועכ"פ אני מכירך ר' שלא תניחני לנוח כי תאמר לי אם הי' אומר ולא כפל הייתי אומר ההורג נפל עובר בלאו לכן לא אמרו לומר לך דאפי' בלאו אינו עובר והשתא אצטריכו שניהם כזה מוכרח אני לשקול איזהו יותר טוב או להרויח י' אותיות בתור' וילק' הוא. או להפסיד האותיות בכדי שלא ילק' וא"ת להפסיד האותיו' ולא ילק' אדרבא אני אומר ארויח האותיו' וילק' ותרתי טיבות' איכא הכא חדא ריוח האותיו' ועוד שיתכפר עונו של זה דנהי שאינו חייב הריג' מ"מ מלקות יתחייב על שביער הנפש כדי שיתכפר עכ"פ תוכל לומר בהתור' עצמ' מדאצטריך לכתבי' ש"מ יותר טוב להפסיד האותיו' ממה שילק' שאם לא תאמר כן א"כ אמאי אצטריכו אדרבא אני אומר שמשקל בידי ניתן וארויח האותיות וילק' וא"ת למאי אצטרכו אני אומר חסרון ידיעי' יש כאן ועוד אמרו שם שזה חומר במקלל מבמכה שמקלל לאחר מית' חייב והמכי לאחר מית' פטור ת"ר אביו ואמו קלל לאחר מית' שיכול והלא דין הוא אחר שחייב במכה וחייב במקלל ומה המכי' שעש' בו שלא בעמך כבעמך לא חייב בו לאחר מית' מקלל שלא עשה בו שלא בעמך כבעמך א"ד שלא חייב לאחר מית' הניחא לר"י דמייתר לי' קרא אביו ואמו אלא לר' יאשי' מא"ל. דתניא איש איש מה ת"ל איש איש לרבות טומטום ואנדרוגנוס ת"ל אשר יקלל את אביו ואת אמו אין לי אלא אביו ואמו אביו ולא אמו אמו ולא אביו מנין ת"ל אביו ואמו קלל אביו קלל אמו קלל דברי ר' יאשי' ר' יונתן אומר משמע שניהם כאחת ומשמע אחד אחד בפני עצמו עד שיפרוט לך הכתוב יחדיו נפקא לי' ממקלל אביו מות יומת ואידך האי מבע"ל לרבות טומטום ואנדרוגנים ותיפוק לי' מאיש איש דברי תור' כלשון בני אדם וליתני נמי חומר במכי' ממקלל שבמכי' עשה בו שלא בעמך כבעמך משא"כ במקלל קסבר לא מקשינן הכא' לקללה. ראה ר' והבן דבריהם ותמה אביו ואמו קלל לאחר מית' שיכול הואיל וחייב במכה וחייב במקלל מה המכי' שעש' בו שלא בעמך כבעמך לא חייב לאחר מית' מקלל שלא עשה בו שלא בעמך כבעמך אינו דין שלא חייב לאחר מית' ת"ל אביו ואמו קלל לאחר מית'. ועתה ר' יש לך לרקד ומה קללה שלא עשה בו שלא בעמך כבעמך חייב לאחר מית' הכא' שעש' בו שלא בעמך כבעמך א"ד שחייב לאחר מית' וא"כ קשה להכא שאמר המכי' לאחר מית' דפטו'. מה יש לך לומר מקלל ממכה יליף אי לאו קרא דאביו ואמו קילל

קילל אבל מכה ממקלל לא יליף לחייב לאחר מית' אכי
שואל בזה מ"ש דהאי יליף מהא והא לא יליף מהאי
ועוד למה לא עשה מקלל שלא בעמך כבעמך שהדין
נותן מק"ו דמכה . ומה הכא' שלא השוו' אותו למקום
עשה בי שלא בעמך כבעמך מקלל שהשוו' ברכת אב
ואם לברכת המקום לא כ"ש שיעש' שלא בעמך כבעמך
ואם הדין נותן כן מה שיבה הי' ונתקלקל והלא הדין
של קיום ולא של הריס' הוא . ועוד נאמר מה מקלל
שהשו' למקום לא עשה שלא בעמך כבעמך מכה שלא
השוו' א"ד שלא יעש' בעמך כבעמך . ועוד שב ואמר
שניחא לר"י דמייתר לי' קרא אלא לר' יאשי' שלא מייתר
לי' קרא מאי איכא למימר דר"י סבר אם קלל אחד
מהם חייב א"כ אביו ואמו קלל ל"ל אלא לאחר מית'
ור' יאשי' אמר אי לאו אביו ואמו קלל הייתי אומר אינו
חייב עד שיקלל שניהם לכן אמר איש איש אשר יקלל
את אביו ואת אמו ואמר אביו ואמו קילל שניהם לומר
או זה או זה . ואחד לאחר מית' ור' יאשי' כ"כ גדול
הי' רבו של ר"י יאמר כדברים האלו א"כ טעמא דכתב
רחמנא קרא יתירא הא לאו הכי ה"א אינו חייב עד
שיקלל שניהם א"כ יחדיו דכתב רחמ' גבי חריש' למה
לי וכ"ת אצטריך לרבות היושב והדש והמנהיג . עתה
פניה לי השער להכנס כי אדרב' אני אומר הדש והמנהיג
והיושב פטורי' ויחדיו למה לי לגבי חריש' אצטריך שלא
להתיר חרישת אדם וחמור דאי לאו יחדיו ה"א אין לי
אלא שור וחמור שאר בהמ' חי' ועוף מנין ת"ל לא
תחרוש מ"מ א"כ למה נאמר בשור וחמור בשור וחמור
אי אתה חורש אבל אתה חורש בשור ואדם וכדי שלא
תתיר זה אצטריך יחדיו לומר לך יחדיו מ"מ ואפי' אדם
ושור ושאר בהמ' חיה ועוף . ועוד בשלמא יחדיו דכי'
גבי חריש' לא אצטריך דע"כ הוא בא לומר לא תחרוש
בשור וחמור שניהם יחדיו קאמר דאי לא תימא הכי
במה יחרוש אם לא יחרוש בשור או בחמור . ומשום
דלא אפשר לחלקם אייתר מלת יחדיו ודרשי לי' לענין
אחר אלא הכא דאפשר לומר או אביו או אמו א"כ
שהוא כדברך הי' מן הדין לומר יחדיו אלא ע"כ מדלא
אמר או זה או זה קאמר. ועוד דשם אמר שור וחמור
ולא שור ואדם למה ילטער העני עם השור והלא קרא
לועק לא תחרוש בשור וחמור יחדיו לא תחרוש כלל
בשור וחמור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט
שור וחמור אין מידי אחרינא לא מה יש לך לומר יחדיו
חזר וכלל אין הכי נמי אלא שהדש והיושב ומנהיג
פטור ומ"מ ר' יאשי' כחו גדול וחזק ולא יניחנו לנוח
כי יאמר לנו מדאצטריך לא תלבש שעטנז למר ופשתים
יחדיו משמע שיחדיו מיותר מטעם שלמר ופשתים יחדיו
משמע דאיך תאמר ע"כ הוא בא לומר שניהם ויחדיו
אצטריך לומר לנו חיבור ע"י דבר אחר הוי חיבור כדי

חנינא דאמר לא יקשור סרק של למר וסרק של פשתן
לחגור בו מתניו אע"פ שהרצועי' באמצע . ונרא' עורות
ההפירים בפשתן בעליות של למר אסורות דחיבור ע"י
דבר אחר הוי חיבור וכי פליגו רבנן עלי' דלא הוי
חיבור אומר אני בקלתו אבל בכולא לא סוף סוף מה
לשם שניהם אף כאן שניהם דהיינו אביו ואמו חייב
אין לו דין בזה כי אני אקש' בענין שישתמו כל טענותיו
ואומר טעמא דכתב רחמנא אביו ואמו קלל . הא לאו
הכי הייתי אומר עד שיקלל שניהם הדין עמך כי ו' ואמו
מוסיף מ"מ עד שיכתוב אביו ואמו קילל יכתיב את ויאמר
ומקלל את אביו ואת אמו מי לא תנן את יום ארבע' עשר
ואת יום חמש' עשר ואמרינן אתא את והפסיק הענין הני
בארבע' עשר והני בחמש' עשר. ה"נ אתי את והפסיק
מה יש לך לומר אותו ואת בנו יוכיחו דכתיב ואת
ואפ"ה עד שישחוט שניהם ביום א' וה"נ עד שיקלל
שניהם וא"כ עתה שהזקתני את דכתב רחמנא לגבי
אותו ואת בנו למה לי והנא נהי שמלת את אינו
מתיקן מ"מ יכתוב ומקלל אביו או אמו וע"כ ה"א או
זה או זה היאך ערא קרא וכתב אביו ואמו קלל במקום
או אחד אלא מדקא ערח קרא ומקלל אביו ואמו או
זה או זה משמע. אביו ואמו קילל לאחר מית' אצטריך
וקשה לר' יאשי' ור"י דקא משבח הקב"ה מילי' דתניא
אביתר בני כך אומר יונתן בני כך אומר למה החריב
הענניים דא"כ דמשמע או זה או זה עד שיפרוט לך
הכתוב יחדיו תינח בלא תחרוש דכתיב יחדיו הא לאו
הכי הייתי אומר או זה או זה א"כ לא הנחת חיים
שאם לא יחרוש בשור או בחמור א"כ במה יחרוש ימונג
וכי תימא יחרוש במרא וחצינא שאינו יודע עד היכן
מגיע לער הבהמו' לעשות לשם מנוח' וע"כ אסרם לגמרי
ולעולם או זה או זה משמע וכדי שלא תאסר אותם
לגמרי אמר יחדיו לומר לך דווקא שניהם אסור אבל
אחד אחד מותר א"כ תשוב לי בשעטנז אי לאו דכת'
יחדיו מה הייתי אומר או זה או זה. רבותו דכולא
עלמא היא בעולם בושה וכלימ' כזה שאם לא ילבש
בגדי למר ופשתן א"כ מה ילבש בגדי שרוקין של זהב
או שרוקין של משי והכתיב כי לא יחדל אביון וא"כ
מי שאין ידו משגת ע"כ הוא מוכרח להראות שערוה
והלא אסור להראות בשר ערוה וגם כן ימנע מלקרות
קריאת שמע שלבו רוא' את ערוה וכמלא שהיחוד מתמיעט
אלא על כרחך שניהם כאחת ויחדיו בא לומר חיבור
על ידי דבר אחר הוי חיבור הכא נמי עד שיקלל
שניהם כי אין לחלק בין זה לזה שהתור' לא ניתני
לסתור ואם כן לאחר מית' מנא לי' לר' יונתן וכי תימא
יליף גם הוא ממקלל אביו ואמו כר' יאשיה דהדר בי'
א"כ טומטום ואנדרוגנים מנא לי' וכי תימא מאיש איש
א"כ מנין לו שהתור' מדברת כלשון בני אדם ולא היה

יוסר

יותר טוב שלא לחלוק עמו ממה שישאר איש מיותר ואין לו מקום להניחו ואינו אומר שאינו יודע אלא אומר דברה התורה כלשון בני אדם ומה קיבל עליו סוד גדול ונעלמו סוף סוף אדון העולם למה חולקין בעבור שלא כתבה אביו או אמו קלל תכתוב או ולא לפלגו ומה בא הקב"ה להודיענו שהו' של ואמו נשקל במקום או א"כ ר' יאשי' שאמר עד שיקלל שניהם למה לי הו' יכתוב אביו אמו קלל ועתה שנכתב הו' ונתקיים רצונו של ר' יונתן שאומר או זה או זה א"כ מה יהי' על כל הווי"ן שאומר ו' מוסיף על ענין ראשון וא"כ דע לך שעד עתה הייתי תמה על קין למה הכה את אביו ואמו וערק לארץ נוד אבל עכשיו שראיתי אליבא דכ"ע המקלל או זה או זה אפי' לאחר מית' חייב א"כ שפיר עביד שיצא מהם *) וכו' שהם מאבותו בהרג את בניהם המעל' להם מזכות מטוב הארץ ודע שכוונת אלו הדברים הם עמוקים וע"פ סוד יצא מפיהם. ודע הואיל והבן והאב רומזים בחכמת אלהים ות"ת א"כ הכאה של חבורי מעורר הדין מן האב ומוכרח הבן שימות כי הפסיק שפע האב מן הבן וע"כ בחנק לסתום הדין שפתח ואין ללמוד מזה לפטור אותו מהכאה שאין בו מית' וכתיב כל מכה נפש לרבות קטן כי קטן אדם קטן יקרא ודוגמתו למעל' שהם התפארת והיסוד הם גדולים שהוד הוא קטן אצלם אך נפלים אף שהם ג"כ נקראים נפש אפילו הכי פטור שאין דוגמתן למעל' כי לא באו לעולם השפל רק לקבל דין מות שאז תמו עונש ולמה יהרג ההורגם ואין לכלול שניהם בפסוק אחד כי אין להם שייכות כלל שהנפל אין לו דין הריג' אם שנהרג מי יודע אם קבל דינו כבר והנה קין שקבל שני דינים והבהמ' שנבראת ונזדמנה טריפ' כי עליה הלכה פעמיים וגם זה שנהרג אם אינו כדאי להתחבר ולסמוך עם הנפל אך יסמכוהו בקרא אחד ע"כ זה משפטו אצלו וזהו דינו אצלו ודע שהכאה שייך בין באב צדיק בין באב רשע שהכא' בחבורי פותחת הדין ואם הוא צדיק מעורר דין מחכמ' עלא' שהיא בכר לדין ואם הוא רשע מעורר דין מהפחד ולכן עשה בהכא' ע"י חבורי שלא בעמך כבעמך אבל בקלל' דווקא בעמך חייב ושלא בעמך פטור כי הצדיק כשמקלל אותו מעורר דין על צדיק אבל מקלל את הרשע דין ודין הוא ואם יעורר עליו דין רשע הוא ומעורר דין ברשעתו למעל' ובנו שמקללו מעמיד הדין עליו ולכן הכא' לאחר מית' אפילו עם אלף חבורות אין שום שעוררות יוצא מן המת אבל הקלל' אפילו לאחר מית' שהנפש הוא הנילון מהקללה ובכ"מ שהיא הקלל' מעוררת דין אבל בהכא' כבר נסתלק' מן הגוף ולא אפשר אהו שהשוה עם הקב"ה בקלל' כי אפשר תמיד לשוות המעוררת ולהזיק אבל בהכא' לא אפשר וא"כ חמור הוא הכא' על ידי חבור' מהקלל' שזה פותח הדין ממש ובעבור דלא אפשר להשוותו כי לא המתים יהללו יה בחסרון הנפש ע"כ לא השוו מ"מ מתוך חומר שבה עשה שלא בעמך כבעמך אבל הקללה אפשר בהשווא' מ"מ קלה היא מהכא' ע"כ עשה שלא בעמך כבעמך ונרא' שהמכ' אפילו שאינ' אחר מית' חמור היא ממקלל אף שהוא אחר מיתה כי חסרון השווא' במכה אינו מטעם קולא רק מטעם דלא אפשר וא"כ הקלל' שהיא קלה יכולי' ללמוד מהכא' שהיא חמורי להיות שמקלל פטור לאחר מית' וכדי שלא תטעה זאת אמר אביו ואמו קלל כלומר אע"פ שהיא קלה חייב מקלל לאחר מית' כי נוגעת בנפש והיא הנילון ופותח הדין למעל' וסותם הרחמים וע"כ יסתום החיים ממנו והכא' אינו יכולי' ללמוד מקלל' כי אין לה טעם הקישא ורי"י סובר ו' של ואמו הוא במקום או שהו' הוא נסמך עם א' של אביו ונסמך עם א' של אמו וא"כ הוא או אביו או אמו וע"כ נעלם הו' פעמים בא"ו כענין וא"ו פעמים בו' כזה ו"ו שאין המשפט הזה בכל מקום להורות הו' א"ו רק במקום שהו' כאחז באביו או באמו ור' יאשי' אמר אדרבא במקום הזה הו' נגרר אחר שניהם ואינו חייב עד שיקלל שניהם אי לאו קרא דאביו ואמו קלל כי הייתי אומר מאחר שהוא נגרר אחר שניהם ומהם קבלתו א"כ אם לא יעורר בשניהם ישא פטור לכן אמר קרא אין הדין כך אלא איזה שיעורר חייב וא"ת יכתוב או בפירוש אין מלת או נכנס בין המכות והקללות. ואין להקשות מאו גרב או ילפת כי כל אחד לפי פשיטו מ"מ יקשה למה לא נחלקו גם בהכא' שיאמר ר' יאשי' אינו חייב עד שיכה שניהם וה"ת אין הכי נמי א"כ מאין לו קרא שאם הכה שיהא חייב כמו שיש קרא במקלל אלא ודאי הכא מודי אפי' אחד מהם א"כ מה יאמר בו' של הכא' שאומר ואמו ואפשר שמודי' בזה שהו' נגרר אחר אביו או אחר אמו כי כשהכא' בחבור' עשה התעורר' דין באחד והו' נגרר אחר אחד וה"ה בקלל' אלא שסבר שבקלל' אין הכח בו' עד שיקלל שניהם לעורר הדין מאב ואם וכדי לבטל אות' סברא אמר אביו ואמו קלל. וענין הריש' ושטנו במקומם יתבארו בעז"ה. וקין הואיל והוא מהמדי' הרע' אין הדין נותן להיותו דר עם אדם וחוה ולכן יצא מהם וישב בארץ נוד אימתי בזמן שהוא דן זהו וישב בארץ נ"ד הפיכו ד"ן והוא אותיות אמצעים של אדנ"י וא"י נשאר עם אדם וחוה :

וידע קין את אשתו. הכוונ' הוא בהסתלק א"י מד"ן מתקרב קין אל השער' ואין מניחין אותו להרוס הריש' גדול' כי אל רחום ומיד ותהר מן הרחמים ותלד את חנוך ר"ל העדי' הנקראת את ילדי' הרחמים ורחמה העולם וכל זה מן ויהי השול' א"ל הוא בונה

עיר

*) אולי צ"ל ועוד

עיר ויקרא שם העיר כלומר הזמין שם העיר להיות ברחמים כשם בנו חנוך ר"ל כי הזמנת שם השפעתו שהוא רחמים כן הזמנת שם שפע העיר' חנוך שהוא הרחמי' ובהסתלק הרחמים באיזה דרך אז נולד לחנוך לסלקו את עירד. ועירד ילד את מחויאל ומחויאל ילד את מתושאל ומתושאל ילד את למך. ודע שכל אלו רצונות הדין הקשי' וכולם בני קין. ויקח לו למך שתי נשים שם האחת עדה ושם השנית צלה אלילי הלילית כוחות רעות הנאחזות מן הדין ותלד עדה את יבל הוא היה אבי יושב אהל ומקנ' ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תופש כינור ועוגב והכ' הפש רומזת הדין שהשיר רומז לדין והנה הלוים שמשוררי' והם ממוני' על השיר וקין אחוז מהפחד וע"כ שיר יוצא ממנו. ולולי גם היא ילד' את תובל קין לוטש כל חורש נחושת וברזל ואחות תובל קין נעמה. ורש"י והבן לוטש כל חורש נחושת וברזל כענין ואת חרבכם כמהוש' וברזל ועל חרבך תחי' שכולם רומזים לצלות ממדה"ד ואחות תובל קין נעמה דע לך כי נעמה נאצלה מלילית וזו נעמה יש לה בעל ושמו שומרון וילדו את אשמדאי וא"כ נעמה היא אם אשמדאי וכל השדין מהם נולדו וע"כ יזכירוהו תמיד בהזכרות שדין בנם הראשון שהי' להם ע"כ שהוא מלך על השדין זהו אשמדאי מלך על כל השדין נעמה אם כל השדין ודע שמן הפחד נאצלו הכרות החיצוני' עד שמהם נאצלו כמה מיני שדין ורוחין קשין עד שיש דוגמתן בעולם השפל ואדם הראשון מאה ושלשים שנה שמש באותן השדים עד שבאה נעמה ומתוך יפיה טעו בני אלהים אחריה והם עזא ועזאל וילדי' מהם ונתפשטו רוחין ושדין בישין בעול' והנה העול' מלא מהם ולכן יש חלק להם מבני אלהים וחלק מבני אדם ויאמר למך לנשיו עדה וצלה שמען קולי נשי למך האזינ' אמרתי כי איש הרגתי לפצעי וילד לחבורתי ראה והבן איך אמר נשי למך ולא אמר נשיי בעבור שמדבר בדוגמתן והזכיר חבור' והריג' והכל לרע' כי שבעתיים יוקם קין כם אלפי השמיט' ולמך שבעים ושבע' וגם זה לא ההנה עמו אלא ז' וכ"א כלול מעשר' וא"כ אין ספק שבמיט' הבא' תהי' מעולי' מזו ברחמי' כי בלע המות. ורא' והבן שאין לך דבר למעל' שאין דוגמתו למטה חוץ מההיקף :

וידע אדם עוד את אשתו ויולד בן ויקרא את שמו שת כי שת לי אלהים זרע אחר תחת הבל כי הרגו קין בראות אדם שאין בכל אלה קיום כי בני קין גם אז עשה ההעוררות למטי' והבריח הדין מן הארץ וזהו וידע אדם את אשתו שקירב' אל הדעת ותלד בן כלומר השפיע בעולם השפל השפעות הו' ומשך ה' שנקרא יהו"ה עולם ב"ן ותקרא שמו שת ע"י שקריא' הזו הוריד' שמי' שעול' ברחמים אל הת' שהיא כ"י כי שת לי אלהים זרע אחר כלומר השפיע לי השפע' אחרת כמו הראשוני' שהוא השפעת הכלה שבא אלי' השפעת קי"ן ונסתלק השפעת הכלה ועתה חזר אלי'. וכל זה דע לך כי קין והבל נפרדים למעל' ולא נתקיים העולם מהם כאשר לא נתקיים קרח ממש' וכאן נהרג הבל ויצאו כל תולדות הרעות מקין ושם נבלע קרח וזכו ישראל ונכנסו לארץ וכאשר נסתלק קין והלך לו מאדם וחוה ואדם וחוה שבו בתשוב' והסירו הבגדים הצואים והלבישו את שהפשיטו ושבה אצילות הרוחני' עליהם אז עשו פרי קודש אדוק למעל' זהו ש"ת ונתקיים העולם בזרע קודש בלי שום זוהמא כלל והוא עצמו הבל ונתפשט ונתכפר עונו בעונש שהרגי' האמת שצריך לקבל גם מיתת משה ומשה יבוא לתת תור' לישראל זהו ויתעבר ה' בי למענכם. ודע באמת כי כפי חשיבות הטיפ' אשר הולד כ"כ ממנה כן מביא הקב"ה נשמ' הראויי' באות' טיפ' ואברהם נאצל' נשמתו ממדת החסד ע"כ זכה למדה ההוא וכן כל האבות כי הנשמות ממרכב אחת אינם חלוקות. וראה והבן שהבל וחנוך ואברהם משמעי' החסד נאצלו וכשבא הבל בעולם השפל והי' שני לאחו במקלי' יצר הרע וזהו שהלך וע"כ נהרג ועתה שבו היו כולם במחשב' טוב' כי בתשוב' שי' ירדי' לו נפש מהכיני' מלך העולם והנה נשמ' מהתשובה כי בתשובה שלימה היו אדם וחוה ולכן משה זכה ועלה שם והנה בו נתקיים העולם ונתבטל מחשבו ו של קין ובעבור ששת זכה במעלת התשובה והעול' קיומו מהחסד אמרתי עולם חסד יבנה ע"כ הביא הקב"ה את חנוך ממרכב החסד נשמתו נאצלה להיות טוב ורע למטי' דוגמא עליוני' כי אין הבחינה נכרת רק בזו הדרך וכאשר לא עמדו על בחינתם כי עברו ברית הקב"ה לקח יצירו כי אין לו עירוב עמהם יותר וכן לא נאצלה נשמתו מן החסד כי הוא צדיק יסוד עולם ולכן נשאר להשאיר שארית בארץ עד שבא אברהם איש החסד ובנה את העולם בחסד ואין יותר הריסה וכלייה ובמקומם יתבארו בע"ה. ובזה נתעוררו חז"ל לומר מהו דכתיב מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל אמר ר"ש מלמד שיושב הקב"ה וסופר את רביעותיהן של ישראל ואומר מתי תבא הטיפה שצדיק נולד הימנ'. ראה והבן שאדם הראשון הוליד את שת מתוך התשובה. ודע שאדה"ר אחר שחטא ישב בתענית כל ימיו וזהו שהי' אומר בכל יום :

אנא השם פשעתי עויתי וכן בכל שעה הי' אומר רבון כל העולמים העבר חטאתי מעלי וקבל את תשובתי ומה עשה הקב"ה פשט יד ימינו שהוא מדת החסד וקבלו כי בחסד יכופר עון והעלהו בתשוב' והוריד נשמתו של שת וזהו משה ומת בתשוב' וממנו למדו כל הדורות לעשות תשוב' ובעונותינו הרבים נשכחה התשוב' והעול,

אחר

אחר שילך במשכו והקב"ה חס על ישראל *) ושלח להם את יחזקאל ואמר נאום ה' אלהים השיבו מכל פשעכם ולא יהי' לכם למכשול השליכו מעליכם פשעכם אשר פשעתם בה' ועשו לכם לב חדש ורוח חדשה למה תמותו בית ישראל ואמר לי אבי ז"ל התשוב' של גלות הוא כך אדם שפשע וחטא ובא לחסות תחת כנפי השכינ' ישליך מעליו כל פשעיו שעשה ויחשוב בדעתו כאלו בו ביום נולד ואין בידו לא זכות ולא חובה וכאלו היום הזה הוא תחלת מעשיו כי השליך כובד העוונות ועזב החטאים אשר עשה ואם יבהלוהו שילך ולא יניחהו לשוב בתשוב' ולא יכול להעיז פניו נגדו מעט שה לך מפתהו ואומר אחרי שחטאתי עויתי ופשעתי כך וכך עשיתי ועברתי ושניתי ושלשתי עד אין מספר ואיך אבא לפניך בבושת פנים כגנב כי ימצא ובידי הגניב' ובושתי לעמוד לפניך וללכת בדרכיך ולצדקה צדק וא"כ המסית יושב בפתחי לבו ומחדש עליו בכל יום עלית רעות ולופת ומביע להכשילו ומשיא לבו לעלית רעות ומטהו מעל דרך הישר והטוב על זה נאמר ונחרת בחיים ולא תאבה לו ולא תשמע אליו כי טוב לך להשליך פשעיך וליעשות עבד לבוראך ויפיל תחינתו לפני בוראו ויתענה בכל יום ולא יאכל בשר ולא ישתה יין ובערב אל ימלא כל תאוותו לכבוד בוראו ולתקן נפשו ומה ישאר ממילוי בטנו בשר ויין היום בבטנו ולמחר לוחה סורחת ואין טוב לו אלא לייסר גופו ולרצבו לתקן נפשו ממה שיתענג גופו ויפקיד נפשו אשר היא יקרה מפנינים ולכן טוב הוא התעני' אליו וקודם שישב לאכול יאמר אנא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניך מיום היותי על האדמה עד היום הזה ועתה נשאני לבי ונדבה רוחי לשוב אליך באמת ובלבב שלם ובכל נפשי ובכל מאודי ולהיות מודה ועוזב ולהשליך מעלי כל פשעי ולעשות לי לב חדש ורוח חדשה ולהיות זהיר וזריז ומשכיל ביראתך ועתה ה' אלהי הפותח בתשוב' ומסייע לבאים לטהר פתח ידך וקבלני בתשוב' שלימ' לפניך ותסייעני להתחזק ביראתך ועזרני נגד השטן הנלחם עלי בתחבולות תמיד ומבקש נפשי להמית אותי אל תניחני בידו למשול בי ורחקהו מרמ"ח אברי ותגעור בו לבלתי יעמוד על ימיני לשטני ותעשה שאלך בחוקיך והסיר לב האבן מקרבי ותן לי לב בשר :

אנא ה' אלהי שמע אל תפלת עבדך ואל תחינתו ואל יעכב שום חטא ועון והרהור רע את תפלתי ואת תשובתי ויהיו לפני כסא כבודך מליצי יושר להמליץ בעדי ולהכניס את תפלתי ואם בחטאי הרבים והעצומים אין לי מליץ התור לי פתח לקבל תפלתי לפניך ותשובתי ולא אשוב ריקם מלפניך כי אתה שומע תפלת כל פה וכו' וזה התפלה יעשה בכל יום ולעולם יתחרט על הראשונות ואם בא לידו עבירה יזהר ממנה ויאמר איך אעשה הרע' הגדול' הזאת ואהיה מאותם שנא' עליהם ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו ואהיה כטובל ושרץ בידו. ויהי' רץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אבינו שבשמים ואפי' מעון קטן יהא נזהר כי כל דרכיו במשפט יבואו ע"כ יהיה כל מעשיו ביושר ויברח מכל המעשי' הרעים. וכשישמור עצמו מן העבירות שהוא רגיל בהם וכמה פעמים בא לידו ויזהר מהם לא ירא עוד כי מן השמים יעזרוהו ויסייעוהו ועל פשעיו הישני' אשר השליך מעליו יהי' תמיד תוהא ומתחרט ויבקש עליה' מאת המקום ב"ה למחות מספר הזכרונות ולעולם יענה נפשו ואם הוא אדם חלש ואינו יכול לסבול התענית' ימשוך מתאוותו ואל ימלא כריסו לא במאכל' ולא במשתי' וזה ימנעהו מחטא ויזכה בו בתשובה שבורה ית"ש וישים לבו לתור' שאם היה רגיל ללמוד דף ילמוד שני' כי גדול התלמוד שהיא שמביאו לידי מעשה ויהא מייסר עצמו בכפיית יצרו על התור' ועל המצות ושם הן יקירים של אהבה. ואל ילך במלות הסורי' כאדם העושה במקרה שפעמים עושה ופעמים אינו עושה. אלא בלב שלם יעשה ואל יניח בשום ענין תלמוד תורה ותפלת השי' לא מחמת עצלות ולא מפני הבושה אע"פ שהעולם מהלוצצי' עליו ואומרי' עליו אתמול כך וכך עשה ועתה שב בתשובה ויהיה כפתי בעיניהם לא תטה אליהם כי הקב"ה יביאם במשפט על כל זה ואתה תשיח עליהם ואל תעשה שלא לשם שמים להתייהר עליהם ואם יוכל לראות שאר העולם להיות ביראה כמותו הנה שכרו מכופל. ואם עשה כן אע"פ שנפטר בחצי ימיו נותנין לו שכר כאלו היה חי ע' שנים וכל ימי שנותיו במצות השם יתברך : וע"ז אמר שלמה בחכמתו מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל ר"ל אם ימיו מועטים או יהיו מרובין שכרו של מועטים כמו שכר של מרובים. והראייה ממשה שהנהיג את ישראל ארבעים שנה ושמואל עשר שנים ושקלן הכתוב להדדי משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו ואל יחשוב בנפשו למה איגע לריק ולתוהו כחי וכי תעמוד תשובתי מפני עוונותי וכל מה שאוכל לעשות לא יועיל נגד העוונות שכבדו עלי אל יאמר כן שכבר הבטיח הקב"ה באמת ובלב שלם ע"י יחזקאל הנביא שפשעיהם לא יזכרו עוד שנא' והנפש אשר ישוב מכל חטאותיו אשר עשה ושמר כל חוקיו לעשות משפט וצדקה חיה יחיה ולא ימות. וגם יש מקרא על הנבהלים על עוונותיהם לחזק ידיהם לשוב שנאמר ואתה בן אדם אמור אל בני ישראל כן אמרתם לאמר כי פשענו וחטאתינו עלינו ובם אנחנו נמקים ואיך נחיה אמור אליהם חי אני נאום ה' אם אחפוץ במות המת. כי אם בשובו מדרכיו וחיה. שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה

*) דברי' אלו נעתק המחבר מס' יסוד התשוב' לר"י ז"ל ע"ש כי משם תתקן המעוות שבכאן

תמותו

המוחו בית ישראל וביד כל נביא הזהיר אותנו השבם ושלות על עסק התשובה ואמרו רז״ל גדולים בעלי התשובה יותר מן הצדיקים וגדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' אלהיך וע״י התשובה ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב. ואין מי אשר יוכל להגיד עד היכן כח התשובה ולכן כל איש ירא וחרד ישית אל לבו יראת ה' וישוב מחטאיו ויכין לו לב טהור וחדש ונקי לעבוד את בוראו כי כל העולם לא נברא אלא בשבילו ולא כאלו המתעטפים בציצית הגדולים ומניחין תפילין בראשם ובזרועותיהם ועומדין בתפלה ומגביהין עיניהם למעלה כאלו מוסרין נפשם לאל ומתאחרין בתפלתם ראו שהתפללו בכוונה ובראותם הבריות עיני הסכלים מתפתים אחריה' לאמר מלאכי אלהים הם וכאשר יצאו מתפלתם אין ערך ואין מספר לרעתם אנה הציציות אנה התפילין אנה התפלה אנה הווידוי אבל חוטאי' ועולה בדעת' לומר שהתפילין והציציות והתפלה יצילם חלילה וחלילה אדרבא אלא ישפילם ויכניעם למסרם לס״ם לעשות מהם סחור' היש בושת כזה טוב לו לאדם לבייש בעה״ז ולא יחושו ממנו ואפשר ידרכוהו דריסת הרגל על ראשו ועל קדקדו וטוב היה לו להיו' שלם עם קונו ולא ללכת בתחבולו' רשע עיבל ושרץ בידו כי קרא לועק סוף דבר הכל נשמע את האלהי' ירא ואת מצותיו שמור כי זה כל האדם: ודע שנפשות הרשעים אינן נאצלו ממקום אשר משם נאצלו נפשות הצדיקים וכן נפשות הנשים אינם כנפשות האנשים ואמרו רז״ל על קין משם נאצלו נפשות רשעים. ונפשות צדיקים נאצלו מת״ת דאיקרי אדם כי אליו באים ומעלהו כאלו משם נאצלו ואין לומר ימנעהו הקב״ה כי לא הביאו רק להבחן וכן בכל השמעה הזו ואשרי יולדתו מי שיעמוד בנסיונו או לשוב בתשובה ובאמת שנשמת ישראל ממקום קדוש ונשמת גוים מטמא כי ישראל אינם נקראים אדם אלא מטעם שבאו מדרך קדושה אבל האומות אינם נקראים אדם מטעם שבאו מסטרא דמסאבא אשר הוא נק' אדם טמא וטמא טמא יקרא. ודע והבן שאבי ז״ל אמר לי מלך שמכירין מלה עלאה וכל העולם אינם יודעין בזה ע״כ כשעוסקים בתורה מכנענין בגופן וי' לעלמא וי' לבני נשא שהולכים כבהמה בלא חכמה בעבור שנשמתן מיסוד עולם הנקרא נר אלהים נשמת אדם כי כפי המקומות נקראים השמות ואלו המדקדקין בלימודם ועושים יחוד למטה עוסקים גם באורייתא למעלה ואורו אינו מתמעט כלל. וזהו אלהים אל דמי לך כי המלמדים שמכירים את יהו״ה ומכנענין גופן הכא והכא כן מתכנענע אור היסוד שהיא נר אלהים לכאן ולכאן ודע כי נשמתו של שת ירדה ביסוד ומיסוד לת״ת ע״כ נקרא שת שם' רומז ביסוד שהוא יסוד עולם והא' בכ״י. ועתה הבן מה מאד נכבד מלת ש״ת שהשם אלו הוא ר״ת והיא נר ואם תחליפהו בא״ת ב״ש מולידים ה' לרפאו עם שר והוא שר״ה והנה השר עם הה' ואם תמלאהו אותיות שניות עולים נ״ה שין רי״ש ה״ה לומר לך שזה השר רומז במד' הנקראת נ״ה ואם תכתוב מש״ה ש״ת הנ״ל ר״ת משה שנתגלגל מהם ובא לעולם:

זה ספר תולדות אדם

א״ל בני ברוך השם שזיכך ופתחת פיך ולא הנחתני לנוח והנה בא שם בא כח שהוא ספר העולה גי' ש״ס ומלת זה הוא כח אביו וצדיק יסוד עולם ורא' והבן בני זה הרומז בכח וספר הרומז בשם. שהוא שם י״ב שזה עולה י״ב ובא לומר לנו שהבן והאב אחז' אחת להם תולדות אדם אצילות הת״ת הנקרא אדם ומלת תולדת חסר ו' קרי' בי' תולדות ביום ברוא הוא יום שהב' כלול עמו והוא הת״ת ברא אלהים אדם האציל הביני' זה היום וקראו אדם בדמות אלהים עשה אותו להיות עובר הדין גם דרך שם זכר ונקב' בראם להיות הזכר רחמים והנקב' דין בראם האצילם ויברך אתם חסר ו' שחייה המתים ונעשו תמים מהופכים עם כח הא' שעליהם ויקרא את שמם אדם כשהם כלולים הזמין חיותם מן הא' להיותם אדם ואם אינם כלולים ד״ם ביום הבראם ב' יום הד״ו פרצופים ה' בראם ברחמים ועתה בני בא העת אשר קויתי ואזור כגבור חלציך ואשאלך והודיעני שור שהקריב אדם הראשון זכר הי' או נקב' א״ל נקב' א״ל ואמאי לא קראו אותה פרה א״ל על שקירב הנקב' היא הפרי' אל הזכר קראוהו שור א״ל ואמאי קרן אחת הי' לו במצחו א״ל ר' זהו ויקרא את שמם אדם ויברך אותם א״ל א״כ תרא' לי בעולם השפל שור של קרן אחד כי א״א שאין דוגמתו למט' א״ל אחד הי' בעולם והקריבו א״ל בני א״כ הכחיד מין אחד מעולם א״ל ר' שור של ב' קרנים הוו ועקר א' והקריב השני במצחו ואותו שעקר היכן עשאו א״ל לקחו קין מידו א״ל אמור לי קין יש לו קרן אחד ועמו נוגח או לא וא״ל מועד הוא ואינו רשאי לנגוח א״ל מאי האי דת״ר או בן יגח או בת יגח לחייב הקטנים כגדולים ושלא דין הוא הואיל וחייב אדם באדם וחייב שור באדם מה כשחייב אדם באדם לא חלקת בין גדולים לקטנים אף שור באדם לא תחלוק בין גדולים לקטנים ואם כדבריך לא דין הוא אם אמרת באדם דבן דעת הוא תאמר בשור דלא בן דעת הוא אלא הכוונ' הוא אם השור נכנס והפסיק הרחמים מן הבן דרך אמצעית או מן הבת דרך הסוד אינו ברצונו להחריב אלא מוציאים אותו משם. ועוד שור שהי' מתחכך בכותל ונפל על האדם נתכוון להרוג את הבהמ' והרג את האדם לנכרי והרג את ישראל

לנפלי'

לנפלים והרג בן קיימא פטור ואמרו נתכוין להרוג את הבהמ׳ והרג את האדם פטור הא נתכוין להרוג את זה והרג את זה חייב מתני׳ דלא כר״ש דתניא ר״ש אומר נתכוין להרוג את זה והרג את זה פטור מ״ט דר״ש דאמר קרא השור יסקל וגם בעליו יומת כמיתת הבעלי׳ כך מיתת השור מה מיתת הבעלים עד שיתכוין ליה אף מיתת השור עד שיתכוין לי׳ ובעלים גופייהו מנלן דאמר קרא וארב לו עד שיתכוין לו ורבנן האי וארב מאי עבדי לי׳ אמרי דבי רבי ינאי פרט לזורק אבן לגו היכי דמי אילימא דאיכא ט׳ גוים וחד ישראל ביניהם ותיפוק לי׳ דהא רובא גוים נינהו אילימא פלגא ופלגא ספק נפשות להקל ל״ל דאיכא ט׳ ישראל וחד גוי : אע״פ דרובא ישראל הוא כיון דאיכא חד גוי ביניהם הו״ל קבוע וכל קבוע כמחצה על מחצ׳ הוא ומה נרא׳ לך קשים דבריהם או לא א״ל רבי קשים דבריהם כחומץ לשינים וכעשן לעינים כי ר״ש שאומר כמיתת הבעלים כן מיתת השור מה בעלים בכוונה אף שור בכוונ׳ אדרב׳ אימא מה שור אף שלא בכוונ׳ אף בעלי׳ אפילו שלא בכוונ׳ ומאי תאמר וארב למאי אתי אצטריך לזורק אבן לגו א״ל בני אתה אומר שלך נתן המשקל ולמה לא תשקול גם אתה הנה מהו הדין ילמוד הטפל מהעיקר או עיקר מן הטפל א״כ ע״כ הוא שילמוד בהמה מאדם א״ל ר׳ שפיר קאמרת ואפ״ה קשה כי נאמר מה אדם שלא במתכוין אף בהמ׳ שלא במתכוין וא״ת מאי אתי וארב אצטריך לזורק אבן לגו א״ל האי זורק אבן לגו ה״ד אילימא דלא ידע שיש שם גוי האיך תאמר כל קבוע כו׳ הא לא ידע וכי אמרינן כל קבוע כמחצה כו׳ דווקא שידע מקום קבוע של דבר ואי דידע שיש שם גוי זיל בתר רובא כבסנהדרין מי לא תנן סנהדרין היו יושבין כחצי גורן עגולה והמחייבים רבים וקבועים והמזכים מועטים וקבועים והא הכא דקביעי ולא אמרינן כל קבוע כמחצ׳ על מחצה ואזיל בתר רובא ה״נ ל״ש וזיל בתר רובא א״כ כר״ש אצטריך אלא רבי שמור בלבך להשכילך ואל תבהלני כי כמה פעמים אמרתי לך שמה שאמר׳ ומה שתאמר עד סוף את הכל אני יודע א״ל בני המתן ושלואי יהי׳ כדברך מ״מ אמור מה יש לך לומר א״ל אומר ותקשיב היכא אמרינן כל קבוע כמחצה על מחצה דמי היכא שנתברר מקום האיסור ומקום ההיתר כענין ט׳ חנויות שנתברר לו ט׳ חנויות מוכרות בשר שחוט׳ ואחת מוכרת בשר נביל׳ *) האמת איני יודע איזה מהם לקח על ספק הידיעה אמרינן כל קבוע כמחצ׳ על מחצ׳ דמי וכן הדבר בט׳ גוים וא׳ ישראל שנפל גל עליהם בשבת דאע״ג דרובא גוים נינהו אמרינן דלמא ישראל הוא ומפקחין דכל קבוע כמחצ׳ דמי וכן הזורק אבן לגו כגון שידע עמידת הגוי ועמידת ישראל אלא לא ידע היכן נפל האבן בזה

*) נ׳ דל״ל ואמר

אמרינן כל קבוע כמחצ׳ וכן ט׳ צבורין של מצה ואחת של חמץ ובא עכבר ולקח א׳ וודאי שידע מקום עמידת החמץ ומקום עמידת המצה אלא דלא ידע אי חמץ לקח אמרינן כל קבוע כו׳ ואלו סנהדרין אע״ג שהם קבועין אנו רואין ויודעין ומכירין שאלו שמחייבין ואלו פוטרין ואין שם ספק ידיעה שתאמר עליו איני יודע שהרי אנו יודעין שאם תאמר אפי׳ איני יודע מקום עמידת זה ומקום עמידת זה או שידע ואין שם ספק ידיעה אני אומר ג״כ כל קבוע כו׳ אני אוסר כל החטים שבעולם דהא נחל איתן המזרע שם אסו׳ בהנא׳ ולוקחין זרע ולא ידעינן אי משם אי מאחר העולם וא״כ נאמר כל קבוע כמחצה כו׳ ואסור ויהיה הכל אסור אלא ע״כ הוא לומר בעבור שלא ידעינן היכן הוא נחל האיתן לא אמרינן כל קבוע כו׳ ומשום שלא נאמר זיל בתר רובא אתא וארב לו לומר כל קבוע כמחצה ולעולם אמור כשם שהבעלים שלא בכוונה כך השור אף שלא בכוונה שאם היה השור מלומד להתחכך בכותל כדי להרוג את האדם נחייבה אף שלא בכוונה א״ל בני עד עתה קבלתי ומכאן ואילך לא אקביל כי אדרבא ע״ז לא אצטריך קרא רק לומר לנו מה הבעל עד שיתכוין אף השור עד שיתכוין וט׳ ישראל וא׳ גוי אע״ג דלא ידע זיל בתר רובא כי מנלך לומר כל קבוע כמחצה כו׳ בכלם אמרת שומו שמים על זאת וכאן איך אומר שומו שמים זה הדין היכן נמצ׳ להם לבטל הרוב ולהורידו ולעלות המיעט. שהרי אני רואה רוב ומיעוט ועוד אמור לי התוכל לדעת ענין הקביע וסודו וכל דפריש מרובי׳ פריש מאי ראית האי קבוע ומאי ראית לומר דמרובי׳ פריש אימא מהמצוע קא פריש א״ל ר׳ סוד הקבוע איני יודע התוכל אתה לדבר בו והלא עמוק הוא מי ימצאנו א״ל א״כ נחזור לעניננו א״ל ר׳ אמור וא״כ גם אני אומר א״ל בני במופלא ממך אל תדרוש הכל הוא בכלין הוא הנפש שאין נפש הבהמה פחותה כי לוחות ושברי לוחות מונחי׳ בארון ואם זה הכלין הוא מבעלי התורה והרגו הבהמה אע״פ שהרג בהמה חייב אבל אם כיון להרוג את הבהמה והוללה ונזדמן אדם ונהרג הואיל ולא כוונה הבהמ׳ להרגו ושם זימני א״כ וודאי יש לנו לומר שזה שהרוג הרג ממשפח׳ של בהמה והוא גואל הדם וזימנו הקב״ה דם קרובו ואף הוא דם בהמה ואין לה דין ומשפט וזה הכל מודים אבל אם נתכוין להרוג את זה והרג את זה פליגי רבנן אומרים חייב כי לא דמי כי זה השור רוצח הוא ומ״מ רצה להרוג אדם וארב לו אצטריך לקבוע ורש״א דזה וזה שוים דגואל הדם הוא והקב״ה הזמינו והביאו לידו ופטור ואדרב׳ שלא תבא לשום הפירש אתא לו לומר דווקא כשכיון הוי רוצח וחייב אבל בשלא כיון לא. וט׳ ישראל

ואחד

ואחד גוי שם ג"כ לא כיון דהא א"ת שם גוי א"כ בין ברוב ובין במיעוט בשלא כיון פטור א"ל ר' יפה אמרת מ"מ צריכין לתת טיבות וטעם לדברים כי בלא טיבות מי יאמין להם א"ל בני אין לך עסק בנסתרות א"ל ר' אין לך דין ומשפט שיתקיי' מהסברות ומ"מ אמור לי. א"ל הנה אמרתי לך. א"ל נחזור לענינינו ועוד יש זמן:

זה ספר תולדות אדם אמרת ר"ת נ"ת היורד לה' מנלך א"ל איני יודע א"ל א"כ במה שלא ידעת איך דברת א"ל ר' כמדומה לך שאיני יודע לעולם אני אומר לך אני יודע ואף שאיני יודע הדין עמי כי בן י"ג שנים אני אם אזכה שיעברו עלי הימים שעברו עליך ואז תשאליני. א"ל בנך יצאת מכלל נער ועדיין אתה נער א"כ המתן עד שיעברו עליך ימים האלו ואחר תדבר אבל במה שלא ידעת איך דברת א"ל אם נער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת אבל אני שמחתני ה' בפעליך במעשי ידיך ארנן מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך ה' לה' מנא ליה מזה ילפינא תפארת ישראל נקר' זה זה אלי ואנוהו והוא הנקרא' לה' לפעמים כי הלי' רומז לבינ' וכיון גם לת"ת מגדל הפורח באויר ה' הוא כתר עליון ר"ת שהוא רום הספירות ומלת זה מוכיח שאליו הרוח בא והוא מוליכו באף הית כ"י כי ארך אפיים כתיב אף ואף מיעוט רבים שנים ומלת זה תפרידהו ותרבעהו ז' פעמים ז' מ"ט ה"פ ה' כ"ה לרף מ"ט עם כ"ה הוא ע"ד עוד תרבע זה כמו שהוא י"ב פעמים י"ב עולה קמ"ד לרפאו עם הע"ד ועולי' ר"ח כאשר ירד הר"ח שהוא לה' אל ז"ה שהוא לה' אז הירח שהוא האף יורד לקבל הר"ח שאותיות ר"ח הוא ירח א"ל בני ברוך אתה לה' א"ל ר' חייך אם בחכמתי ולא מלאכתי אמור לי ואם בחכמתי ומלאכתי שאלני ועוררני ואל תפסיקני. א"ל בני א"כ אשאלך והודיעני מהו ז"ה א"ל ה"ה ר"ל זין ה"ה הנעלם הוא ה"ה הוא אדני שעולה ה"ה וטמונה שם לקבל הר"ח. א"ל מהו ז"ה א"ל זכור ושמור א"ל דבר גדול אמרת א"ל ר' א"כ שמעוני אלף ז"ה בא"ת ב"ש הוא ע"ץ מלא חלופו ע"ן לד"י עולה זכור פחות א' לומר שצריך השעורי' להשלים חשבונו. ראה והבן זה הוליד זכור מלא הר"ם וצרף זכור עם זה ועולה שמור פחות א' כי צריך הת"ת להשלימו שהרי ר"ם זכ"ו זה עול' שמו"ר חסר א' זהו זכור ושמור בדיבור אחד כאמרו שניהם יצאו בדיבור אחד ושניהם אחד. וראה כמה כחה גדול של מלת ז"ה שאם תחלקהו לשנים הוא ו"ו רבע אחד אחד והם ע"ב שם של ע"ב לרפם ורבעם י"ב פעמי' י"ב ועולים קמ"ד לרף קמ"ד עם הע"ב והם ירא"ה תהו שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך א"ל ולמה כל זכורך והלא זכור ושמור חייבים בראות א"ל

כך שנו חז"ל זכר להוצי' את הנשים זכורך להוצי' טומטום ואנדרוגינוס כל לרבות הקטנים אמר מר זכר להוצי' את הנשי' והלא הוא מצו' עשה שהז"ג ונשי' פטורות אצטריך ס"ד יליף ראיה ראיה מהקהל מה להלן נשים חייבות אף כאן נשים חייבות קמ"ל זכורך להוצי' טומטום ואנדרוגינוס בשלמ' אנדרוגינוס אצטריך ס"ד הואיל ואית ליה צד זכרות חייב קמ"ל דבריה בפ"ע הוא אלא טומטום ספיק' הוא אצטריך קרא למעוטי ספיק' אמר אביי בשביליו בחוץ כל לרבות הקטנים והתנן חוץ מחרש שוטה וקטן: ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך וכאן בקטן שלא הגיע לחינוך. קטן שהגיע לחינוך דרבנן הוא אין ה"נ ואסמכוהו רבנן אקרי' אלא קרא למאי אתא לכדאחרים דתני' אחרים אומרים המקמץ והמצרף והבורסי פטורין מן הראייה שנאמר כל זכורך מי שיכול לעלות עם כל זכורך יצאו אלו שאינם יכולים לעלות עם כל זכורך. ואם רצונך ר' נראה כל דבריהם ואם לאו נחזור בזה ספר א"ל בני נראה דבריהם א"ל ר' אמור מעתה ואקשיב מ"מ אם רצונך להקשיב אתה הרשות בידך א"ל אמור א"ל דבריהם מבולבלים כי אני אומר לעולם יליף ראייה מהקהל מה שם חייבות אף כאן חייבות וזכר ולא טומטום זכורך ולא אנדרוגינוס ואין להוצי' שניהם ממלת זכר כי הייתי אומר דווקי' אנדרוגינוס לא משום צד אישות שבו אבל טומטום שביליו מבחוץ אימא זכר הוא קמ"ל דפטור ולעולם אשה איתלה גזירה שוה וקרי' אתא לטומטום ואנדרוגינוס א"ל ומי מצת למילף ראייה מהקהל והלא הקהל ומצה ב' כתובים הבאי' כא' ואין מלמדין וא"כ הוי מ"ע שהז"ג ונשים פטורות ולחייבן לא תוכל שאין לימוד א"ל ר' עתה תראה מה יהיה א"א בשלמ' משום שהייתי לומד ג"ש לחייב הנשים אצטריך זכורך ליפטור אלא א"א שאינו יכול ללמוד משום דהוי ליה ב' כתובים מזכן לו צד חיוב עד שאצטריך קרא למיפטר ע"כ אית לן לומר דהאי [תנא] סבר ב' כתובים מלמדין אי הכי לעולם יליף וקרי' זכורך אתא למעט טו"א אבל אשה תהא חייבת מג"ש א"ל בני לעולם האי תנא סובר אין מלמדין ושאני הכא משום שבתי מצות הללו תלויים בעלייה וי פי מהדדי אי לאו קרא קמ"ל קרא אע"ג דשקלי אהדדי ותלוים בעלייה אין מלמדין א"ל ר' תראה הבלבולים שאין יצאו תנן האזרח להוצי' את הנשי' והא מצות עשה שהז"ג הוא ונשים פטורות ומש"ה אי לאו האזרח הייתי לומד ט"ו ט"ו מחג הסוכות לחייב קמ"ל האזרח ולדידך יפתיק מהאזרח וא"ת שיליף ממצה לא אפשר משום דה"ל מצה והקהל ב' כתובים א"ל בני דלמא האי הכא סובר מלמדין ואתי האזרח לבטל הג"ש א"ל ר' הכית' אי הוי ב' כתובים אלא ג' כתובים הוי מצה והקהל והסוכה י"ח הבעירים דהא כתיב בים האזרח

האזרח לחייב הנשים בתוספת במה חייבם אם בחיוב
כרת לא אפשר אי בלאו אין לאו בתוספת ע"כ בעשה
וס"ל ג' כתובים ואליב' דכ"ע אין מלמדין וא"כ האזרח
למה לי א"ל בני לעולם מלמדין ומשום הכי אצטריך
קרא ודקאמרת תוספת יה"כ לא עשה מפורש הוא. א"ל
בני ולא והכתיב ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש
בערב ואחז"ל לתוספת עינוי הרי ועניתם עשה מפורש
הוא. א"ל בני אי לאו ע' וערב אין לך עשה לתוספת
א"כ כל עשה שצריך דבר אחר לבררו לאו עשה הוא
א"ל א"כ כפנה לפנים אחרים שלש פעמים בשנה יראה
כל כלל זכורך פרט אין בכלל אלא מה שבפרט זכר
אין מידי אחריני לא. א"ל אין ה"כ מה חדשת א"ל
הרווחתי הך' אחד ויאמר יראה כלל זכר פרט כלל
ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט זכר אין מידי אחריני
לא א"ל בני שומע אני אפילו טומטום ואנדרוגינס ת"ל
זכורך. א"ל בלאו הכי הוא כי אני אומר זכר ולא חצי
זכר יצא אנדרוגינס דחצי זכר הוא ולא ספק זכר
וטומטום ספק זכר הוא מה יש לך לומר בשביליו בחוץ מאן
לימא שיש לו גיד בילים בלא גיד מי מהני הרי שהרווחתי
הך' ואני מוכרו לעבד עברי ולומר לך כל זכורך יצא
זכר שאינו שלך כגון עבד עברי. וכי תימא אם אינו
שלו מי פטרו האדון מי שאין לו אלא אדון אחד יצא
זה שיש לו אדון אחר מי לא אמרינן מה ראה אזן
לירצע מכל האיברים שבגוף אלא אזן ששמע על הר
סיני כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם ולא עבדים
לעבדים והלך זה וקנה אדון לעצמו לירצע באוזן הכא
כמי האדון ולא אדון אחר וא"כ מי שחצי עבד וחצי בן
חורין הרי הוא בכלל כל זכורך ויהיה חייב מה יש לך
לומר חציו עבד וחציו בן חורין מהאדון פטורין מ"מ
להכחיש בעבד עברי שהוא חייב לא תוכל אם כן מרויח
אני הך' דהכל מהאדון כפק' ויקשה גם לתנא דהוי
ליה למיתני חוץ מחרש שוטה וקטן ואנדרוגינס ונשים
ועבד עברי משוחרר אבל עתה דקתני עבד שאינו
משוחרר יטעה הטעי עבד עברי ויחייב עצמו ויעשה
אלף הוצאות לעלות והוא פטור ואינו יודע שהתנא
לא הזכירו. ועוד טעמ' שהוקש העבד לאשה וחייב בכל
המצות שהאשה חייבת לא לכן העבד בכלל אשה ופטורי'
מזכורך והאדון לחצי עבד וחצי בן חורין הא לאו הכי
הייתי אומר האדון אצטרך לעבד וחצי עבד וחצי בן
חורין חייב מאיזה כח אתה מחייבו מפני שנתחייב
במצות שהאנשים חייבי' והלא חציו אשה וחציו איש ועל
כרחך הוא לחלוק המצות שהי' פטור עד עתה ועתה
שנשתחרר חציו אתה מחייבו בחציים ולברר לו באיזה
מצות אתה מחייבו לא תוכל לברר לו כי יאמר לך מה
ראית בזה וכמו' שהוא פטור מכולם אם כן על כרחך
הוא לומר בין משוחרר בין אינו משוחרר הוא בכלל אשה

וכיון דאשה פטורה גם אלו פטורין אם כן האדון למה
לי. ועו' למה אמר התנא עבדים משוחררי' משמע
שאינו בכלל אשה מי לא תנן בעלמ' לא אתי צד
עבדות ומפיק צד חירות ויצא צד חירות ומפיק צד
עבדות אלא לא אפשר ה"נ לא אפשר והאדון למה לי.
ועוד אם אתה דן כל לכלל אם כן הוי ליה שני כללות
והטל פרט ביניהם יראה כלל זכר פרט כל כלל כלל
ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט זכר כל דהוא
ואפי' קטן מי לא חייב בהקהל ואפי' טף והכי נמי
ל"ש ויצא טומטום דספק הוא יצא אנדרוגינס דחצי זכר
הוא הואיל ואית בי' נקבות יצאה אשה שאין לה לא
זה ולא זה אבל קטן אפי' שלא הגיע לחינוך חייב וכי
תימא אין ה"נ א"כ יקשה לתנא שאמר חוץ מחרש שוטה
וקטן וכי תימא האי תנא לא דריש כללי ופרטי אם
כן ע"כ הוא לעשות ריבוי ומיעוט וריבוי. יראה ריבוי.
זכורך מיעוט כל חזר וריבה מאי ריבה הכל אף
טומטום ואנדרוגינס והמקמץ והמצרף נחושת והבורסי
שכולם חייבים ומאי מיעוט מאי שאינו דומה לפרט בשום
צד והיא אשה סוף סוף אצטריך הך' לרבות עבד כנעני
דהואיל ומקנת כספו הוא חייב. מי לא תנן דקנסי'
רחמנ' מיתה לזר האוכל תרומה ועבד משום דמקנת
כספו הוא מותר הכי נמי לא שנא הואיל וקנין כספו
הוא חייב וכדי שלא תפטרוהו מצד שהוא בכלל אשה
אצטריך הך' לרבותו וכי קאמר קרא האדון לחציו עבד
וחציו בן חורין ולעבד עברי אצטריך וקנסיה רחמנ' על
שקנה אדון לעצמו ואי לא דריש לא כללי ופרטי ולא
ריבויי ומיעוטי עדיין אני שואל כל לרבות טף והמקמץ
והמצרף והבורסי יהיו חייבים אטו הני לאו ישראל
נינהו כי אחר שאתה דוחה אותו מן הראייה מצד
האוכלאה ידחה אותם מכל המצות שחייב דאי סלקא
דעת' דפטור האדון למה לי לפטרו ואחר כל דבר נילף
ראייה ראייה מהקהל לחייב הטף מה תאמר דה"ל שני
כתובים וכו' נהי דאין מלמדין בעלמ' בגרמייהו מי לא
מלמדי. א"ל האי תנא סבירא' ליה אפילו בגרמייהו לא
מלמדי סוף סוף ברייתא' שבורה הוא בכמה אנפי ואולי
מסר סיני בהו וכאשר קבלו לשם לא שינו אע"פ
שהסברא נוטה לכאן ולכאן מ"מ צריכין אנו לדעת למה
נטו לזה הדרך א"ל בני אין לי עסק בנסתרות אתה
מעסקת הרשות בידך א"ל ר' א"כ דע לך שמצות ראיי'
לגרם הדין מתח פני האדון ה' ולהבי' התעוררה מן
הזכרים ומים העליוני' אל האשה והאשה מעורר' דין
ועל"כ אין לחייבה בראייה ובכל המצות אין לעכב אשה
רק בראיית לדקו דברי המעכבין אותה וטומטום
ואנדרוגינס אין הדין נותן לאותם חייבים בראייה מטעם
שטומטום הוא אדם התורה סתומה וגבורות בספירות
העליונות ואפילו שגליו מבחוץ דלך המשפיע הוא מכוסה
אנדרוגינס

ואנדרוגינוס יש לו חלק דין מצד הנקבות שיש לו וקטן
שנשרף אחרי אמו והוא שלא הגיע לחינוך הואיל ועדיין
צריך לאמו אין להציאו כי הוא מוסף כח אמו. ודע
באמת שכל מי שנבחר במלאכה פחותה אשר ריחה רע
אין ספק שהוא מבני קין והולך אחר ריח נפשו. וראה
והבן שהמצרף כורסת מעורר להוריד מריחו רע והמקמץ
וכורסי פועלי' עבודו' של כוחות חילוני' אוהבי לואת
כלבי' ולכן אין להם דין לעלות עם הזכרי' ועבד וחצי
עבד מורים השתעבדות בכ"י ובזמן שזכרים באים שם
אין לך שער שיחדור בזה ולכן העמידו כל מלה ומלה
על יושר משפטו והבא לשנות דברים' בסברות כוזבות
עליו הכתוב אומר איש בער לא ידע וכסיל לא יבין
את זאת בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און
להשמדם עדי עד ואתה מרום לעולם יי' :

זה ספר תולדות אדם א"ל בני מהו זה א"ל זה יעקב
עם שתי אותיות א"ל דבר גדול הוא זה

ואיך יצא הדבר הזה א"ל ר' יעקב ובגדו ולאמו הכל
במלת זה וכ"י דבוקה עמו דיבוק שלם א"ל בני אם זה
יצא יותר לא אקצרך א"ל יצא ולא ממני ואפי' דבר
א' ועתה חלק זה לחלקים המרובעים ז"ה עולה י"ב
חלקהו לששית והם ו' ב' ב' ב' ב' תרבעם
ועולים כ"ד ועוד חלקהו לחלקים רביעית והם ד' ג'
ג' ג' ג' תרבעם והם ל"ו עוד תרבעם ותחלקהו לשלישית
והם ג' ד' ד' ד' תרבעם ועולה מ"ח עוד חלקם לחצאין
והם ב' ו' ו' רבעם ועולים ע"ב הרי כאן כ"ד ל"ו
מ"ח ע"ב צריף עמהם שתי אותיות ז"ה ועולים יעקב
וז"ש ז"ה לי עשרים שנה בביתך והנה ז"ה אינו כחלק
לאותיות אחרים המתרבעים רק באותיות בגד"ו ז"ש
ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ואם תמלא זה ז"ין
ה"ה עולה לחם חסר א' היא העערה הבאה לאכול
מלחמו שהם תרבע ה' עולה כ"ה היא העערה הנקר'
כ"ה וכראות שכ"י תלחם והבג' שניתן ליעקב רץ לקבל
ממנו חלק כי זה אוהב שכ"י ושכי אוהבתו הוא שאומר
ז"ה ז"פ ה' ה"פ ז' עולה ע' והרי כאן עי"ן ועולה
שכ"י ז"ה באת"בש ז"ע ה"ץ מתחלף עץ זהו עץ חיים
תורה שבכתב ויורהו יי' עץ הוא הוי"ה י"פ ה' ה"פ י'
וכו' ז"ה בג' נקודות הנקר' סג"ל כי בגדו ולאמו מסג"ל
העליון וראה והבן ז' אינו מלעייר וה' מלעייר י"ד
לרפאו עם הז' והוא אה"ה רבעתו והוא אמ"ת זהו
תתן אמת ליעקב. ספר ג' ספרים נפתחים בר"ה תשובה
וח"ת וצדיק והספר הזה הוא הצדיק שהוא תולדות
ששית הנק' אדם זה ספר מהו ספר ומה כתיב בו
ואהבת לרעך כמוך ואמר בן עזאי זה כלל גדול בתורה'
שלא תאמר הואיל ונתקלקלתי יתקלקל חברי עמי אם
עשית כן דע למי אתה מבזה שצורת האדם התחתון
דומה לצורת אדם העליון. וראה והבן שהנשמות זוגות

כבראו זכר ונקבה ובאים לעולם השפל איש ואשתו
וכאשר יזכו להתחבר להיותם דוגמא עליונה כק' אדם
שנא' זכר ונקבה בראם ויקר' את שמם אדם והנה זי"ג
התחתון ירד מהזיג העליון להיותם אדם דוגמי עליונה
ואם בא באשת איש הפסיק והפריד הזיג העליון והיחוד
העליון ושנה סדרי חכמת אלהים שסדרה בעולם העליון
והתחתון : ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו
כצלמו ויקר' את שמו שת. בדמותו כצלמו מכלל
דראשונים לא היו בדמות וצלם ואחז"ל כל אותן ק"ל
שנה שהיה אדה"ר בנזיף הוליד רוחין ושידין ולכלל
פרצוף אדם החמוד לא בא. וראה והבן שעד שלא נשלמו
ק"ל שנה לא הוליד בנים חמודים וכשהושלמו ק"ל שנה
חשבון שכ"י אז ילד את שת ויהיו ימי אדם תתק"ל
שנה וימת. וראה והבן שאדם חי תתק"ל שנה וקב"ה
אמר כי ביום אכלך ממנו מות תמות ויומו של הקב"ה
אלף שנה והנה הע' שנה החסירים מן האלף אלא
אדם זה דוד ודוד ימי חייו ע' שנה הרי אלף שני'
שנא' בלותי בשמן רענן שאדה"ר מבלותו ושיבותו נתן
לדוד שנתמשח בשמן רענן ז"ש בלותי כו' וזהו שארז"ל
אמר אדה"ר שהכניסני הקב"ה לגן עדן ושמני שם והראני
שם מקום הצדיקים והראני ד' מלכיות ואבדון שלהם
ובכללם בן ישי ולקח משני ע' שנה והוסיף לו שנא'
ימים על ימי מלך תוסיף ודע והבן שאלו היה לו לדוד
משנותיו של אדה"ר מאה שנה אז היה מלכותו מתוקן
מבלי הריסה ובהמ"ק לא הי' נחרב אבל בחסרון הל'
מן הק' באו הרעות וראה והבן שדוד שנשמתי ככלל
שנותיו בסיקף ולא נפרדם והנה שת חי תתקי"ב שנה
י"ח שנים פחות מאדה"ר ע"כ נק' מדתו א"ל ח"י הוא
יסוד עולם וכשבא לתת תורה לישראל כאז בכלל מעה
האלהים וכל אלו התולדות כולם מכח אדם ע"י שת
כי ממנו הושתת העולם וכשמת שת נולד קינן משער'
דקין ואין דין ורחמים בעולם השפל עד בוא חנוך
ונשמעה החסד והנה העולם בדין וברחמים המות והחיים
ובחרת בחיים והם בחרו המות אז לא כחה לחנוך
לדור עמהם ונסתלק זהו ויתהלך חנוך את האלהים
ואיננו כי לקח אותו אלהי' והנה חנוך איש החסד
ולקחו הבינה והנה הבינה והחסד אחד והניחו העולם
בפחד ובד"ו הפרצופי' להכניע ולהשפיל ולהכרי' ע"כ
אמר לשון ויתהלך לרמוז בר"ת ובס"ה של ויתהלך שהוא
כ"ו שם הוי"ה וגם ר"ת של ויתהלך חנוך את האלהים
ואיננו ואתה"ו עולים כ"ו כי לקח אותו אלהים ר"ת
כ"ב הוא הו' ומשך הו' הנק' יהו"ה העולים כ"ב
שלקחם אלהים שלא ישאר העולם בחלק רחמים וקורא
שם החסד חנוך להודיעך שעלו הרחמים כי הח' של
חנוך רומז בבינה שהיא ח' מלמטה למעל' והח' מלעייר
ד"ו ועול' יי' תהו ח' בכלל עשרה ועוד בא לומר

לך

לך כי הד"ו ד' בכללו הוא י' ו' בכללו הוא כ"א לרפס והוא אל חסד עולם הנקרא אל מאסף בבינה והנה הא' הלך אחרי הנ' כ' שערי בינה זהו הנ' של חנוך והוי' הוא יסוד עולם ונסתלק מן העטרה לפעול דינה ופעולתה בקושי כענין הכיחה נ' ויחר אפי בהם והך' של חנוך הוא אות מאותיות מלך הוא ד' ת"ת מלך בו"ק ואסף אורו. וי"ו אלהים את האור כי טוב והנה חנוך חסד כלה יסוד ת"ת אספו אורם ועלו בבינה זהו ויתהלך חנוך את האלהים ודע שאות כ' מן חנוך רומז בבינה ובכלה על שם שנאספו כולם. ודע והבן כי בבוא הרשעי' בנים משחיתים אין בהם אמונה אמר החסד לפני הבינה אני הגדול בכל פעלי' של מעלה ושמשי' שעטרה היא שמשותי היו כולם גדולים ממלאכים ואני נקר' גדול בכל פעלי' שלמעלה עתה עטרה השמטה ההוא ובאה שמטת הפחד ותובעת דין מן הרשעים ולכן אל תחכני להיות שבוי בתוך עם בסוי ובזוי באלה ישאר הפחד לבדו ויפקד פקידים כפי רצונו ואני אעלה בגדולה כמו שהייתי זהו ויתהלך חנוך את האלהים שאסף אורו ואור ת"ת כלה ויסוד אל האלהים היא הבינה. ודע כי בשמטה שעברה היה חנוך הגשמי במעלה גדולה לא ראה רשע ודין בזמנו וכשהביאו הב"ה בזו השמטה לקיים העולם להיות דוגמא עליונה דין ורחמים לנקות הברואים והם לא עמדו בנקיונם כי בחרו מות מחיים עמד חנוך ואמר לפני האלהי' הדור הזה הם כולם רשעי' בנים משחיתים אין בהם אמונה ובוודאי יודע אני שעתיד אתה לכלותם ולמה הביאותני ביניהם ואני הגדול שבדורי הייתי ועתה אין בי עירוב ממעשיה' הרעים ולכן רצון כל העולמים רצוני אני להיות כאחד ממלאכי השרת מפני שבדור של שמטת החסד שעברה אשר באתי משם כולם היו גדולים ממלאכי' וגם אני הייתי גדול עמהם וכעת שלא אהי' גדול מהמלאכים בעבור עונם שראיתי אנשי רשע בעיני מ"מ אהיה כמלאכים ואהיה בין המלאכים ואל תחכני להיות בתוך עם בזוי ונכוי כאלה אז נעשה בשרו כלפיד אש כאליהו ושמו בין המלאכים זהו ויתהלך חנוך את האלהים וכראות העטרה שנסתלק חנוך מהעולם השפל אז צעקה אל האלהים כענין ארדה נא ואראה הכצעקתה וגו' ואמרה לפני האלהים היא הבינה אני חנוך הייתי גדול בכח הת"ת והייתי יודע דעת עליון ומשיג חמשים שערי בינ"ה והייתי גדול בין הספירות והייתי עומד על אנשי דור ההוא כי הייתי עומד בכח הו' וכמו שהו' זקופה הוא כן הייתי מלך על כל המלאכים ומעוטרת בת"ת ועברה השמטה ההוא ובשמטה הזו הורדתני ושמתני בדור הזה עם שסוי ובזוי כמו שת ימי גדול מכל המלאכים בכח כן עתה שימני למעל' מכולם וגדול עליהם לעשות דין ומשפט עליהם ואים

לא יעכב על ידי כי לכן הורדתני משם שהייתי את לקחו האלהים ועשאו מלאך גדול וקדוש ועלוס על כל המלאכים ונקר' שמו מט"ט בן ירד וזהו שרשם ורמז בתורה חנוך בן ירד שהמדות הנקראים בן הם הו' ומשך הו' הורידוהו למטה. וראה והבן ששם חנוך עולה פ"ד ועם ב' אותיות ב"ן הוא פ"ו שהוא אלהים לומר לך שנוטלת רשות מהוו"ין ונעשית אלהים לשפוט וראה והבן חנוך במ"ק אהיה הוא אהיה אחרון הרומז באחרונה וקראו מט"ט בגי' שדי ששמו כשם רבו שבינה נק' שדי ולמה קראו מט"ט בן ירד על שהורידוהו מתוך הוו"ין הנקראים בן ושמו מלך בתחתונים גם במלאכים וכשעלה אלישע אחר ובא ביוסר עד שער האמונה הוא שער מט"ט וראה אותו יושב ומחזי' אחר זכיות והנה מט"ט פועל דין ואין שם איחור הוכרח לשאול כי סבור שעדיין לא בא בשער מט"ט ואמר לו אלישע מי אתה והשיב מט"ט אני חנוך בן ירד כלומר שהורידני מן הווין וגדלני מכל המלאכים ועובדים אותי ומשתחוים לפני כמו לפני מלך מלכי המלכים וכששמע אלישע אחר שאמר אני מט"ט מיד נטרף דעתו ונתבלבל ושכח סדר עלייתו ואמר אין ספק כי שני מנהיגים יש בעולם שהרי העניים מורים שאין מט"ט רק א' והוא פועל דין והנה מט"ט אחר הח זר אחר הזכיות וא"כ הכל הוא הבל וריק מה שלמדנו בעולם השפל שמט"ט אחד יש למעלה והוא שר של ישראל: ועל שהיה לו ללמוד איך לירד במרכבה העליונה ולא למד כל הצורך וגם היה לו לשאול למט"ט סיבת הענין וסבת דבריו מה הוא והוא לא עשה כן. ומחיוהו למט"ט שיתין פולסי דנורא משתי סיבות אחת על שלקח יוהר' לעצמו ואמר עובדין אותי ומשתחווים לפני. והב' כדי שיראה אלישע אחר שזהו מט"ט הפועל דין והכהו כל ששה ספירו' באש וכפסקו הרחמים משם זהו שיתין פולסי דנורי ועם כל זה לא הרהר תשובה בלבו ולא שת לבו לזאת כי אמר מט"ט אחר היא יצאת בת קול ואמרה שובו בנים שובבים חוץ מאחר ומיד פגע בו רבי רבבות מלאכים והשליכוהו מן הסולם מבלי סדר ירידה ועתה ר' כל אדם יקשיב וישמע סוד גדול ויעמידהו על מכונו ואל יחשוב דבר אחר כי טוב לו מות מחיים ולא יסכפר מן העונש הזה כי אין הדברים מפי אדם ודע כי כשעלה מחשבתו הטהורה כאלו רוח הקודש וברא האויר האמיתי שאינו נתפס ובו ברא ערבות מרוח יצא מים טללי חיים ואלו טללי תחיים זבול מים חיים מן המים יצא אש מעין האש זבול האש מכון האש אלו היסודות הדקים ודע שהאש ומים חיים וד' גלגלים האלה הם קיימים באויר ודע כי כאלו רוח הקודש וברא מט"ט ועתה הבן עקר הדברים איך נברא כל זה בנית הקודש בגם אחת הרבנ"ם זצ"ל מאין מכוין ממים דום שי'

כל

כל אלה שוים בידיעת יוצרנו כל הקודש זכה ועתה
מאצילו' רה"ק כבראו כל יצורי מעלה ומטה ועתה שמע
דרך משל מעיין אחד נובע ולא יכזבו מימיו כי הוא
מים חיים ומימיו מתפשטים ונפוצים בכל העולם ומימי
המעיין מקלחין ויורדים באמה אחת ומן האמה מתפשטים
המים בכל העולם והולכין על פני כל הארץ ואם יהיה
המעיין והמקור נפסק מיד בטלו מימי האמה ואז כל
הבריות אומרים המים האלה יוצאים ממקום פלוני ואין
האמה כמעיין כך הקב"ה הוא שכל ורוח ודבור ורוח
שאינו מפסקת לעולם כי הוא חי וקים ואין מיתה
פוגע' בו וברא מט"ט והאציל רה"ק של מט"ט וכבראו
כל הנשמות וכל צבא השמים ורה"ק מעולה כאצל על
כולם ולכך הם קיימים לעולם הרי לך כי כולם קיימים
ברה"ק ועתה יש לך להבין עקר הכוונה שמט"ט הוא
כ"ע ונאצל מרוח שאינה נפסקת שכל עלת העלות
ומט"ט האציל רה"ק חכמת אלהים ורה"ק שאצילה
עליונים ותחתונים וע"כ הוא מעולה על כולם וזהו
שכלם קיימים מרוח הקדש ועל שנסתר הוא כח
מהכוחות ושמירה למשמרת קראו מט"ט וכן העטרה
נקראת מט"ט כח כל המלאכים ועולם השפל והנה מט"ט
עליון ומט"ט התחתון והמלאכי' כולם היו מושכלי' אלא
שיש הפרש בין מושכל למושכל ואינם שכל שהשכל הוא
דבר שאין לו קץ ותכלית ואין עין שולט' בו לא
למטה ולא למעלה והאויר הנתפש והמתנועע גם הוא
נאצל מאויר שאינו נתפש והאויר הנתפש הוא הנפש
הנתפש בגוף ומעלתה גדולה וע"כ באו כל המצות
לצוות שלא תזוז ממקומה וי' להו לבני נשא שאינם
מכירים ערכם מה רוח יקר בקרבם שאין לו ערך
ודמיון אבל הם מטנפים רוח ההוא במעשיהם הרעים
ודע שאין האויר אחד. כי האויר של מזרח ומערב
מחכים התורה שבכתב ותורה שבעל פה וכל הדברי'
העליוני' אשר אין הפה יכול לדבר כולם הם במט"ט
שיא כ"י שר של ישראל והאמירה רמז בבינה קו ירוק
והדיבור בכח האמירה ומ"ש וידבר אלהים אל משה
ויאמר אליו אני ה' הכוונה כי אמרה הבינה שהיא
אלהים אל משה שהוא הכלה אני ה' אני האצלתי הת"ת
ואני האצלתי את העטרה הנקראת אלהים וכן המאמר
אל משה מד"ו פרצופים אבל המלאכים אין להם אומר
ולא דברי' אלא הם השכלים המשיגי' את כבוד יוצרם
שיא העטרה ומשם נתגלגל קו"ל ורו"ח ודיבו"ר ואומר
ברוך כבוד ה' ממקומו קק"ק וזהו בת קול ודע והבן
כי האדם הגשמי שהוא מדבר ואומר בלב באבר הלשון
בגבורת השכל בענינים רבים והרי לך כי הב"ה בשמים
ובארץ כיון שנגזרו מרה"ק והוא מלא כל העולם ואינו
בכל העולם. אלא במקום שהניח אצלו ומט"ט אשר בו
שועים העולם כסאו ד' גלגלים והחיות עומדות תחת

כסאו והוא מלך על כלו מתחת יד המלך ה' צבאות
יסודים זכים וברים ודקים והם ערבות מים חיים זבו"ל
מעו"ן מכו"ן אש והמלאכי' כולם מכווני' לינק ערבות
מערבות מים חיים ממים חיים וכן כולם ומט"ט עליון
מכולם והם כסאו והמלאכי' הם לא עבים ולא דקים
לפי שאין השגתם כל כך אבל הם זכים וברים ודקים
ממראית העין ובחמשה גלגלים אש אוכלה אשר שולטות
בהם עין גם ברקי אש אשר שולטת בהם כל עין ובהם
הרעמי' וה' גלגלי' אשר למעלה מהם אור הגדול ואש
הגדול כי עשר גלגלי' יונקי' מי"ם העליונות וכפי
היניקה כן המעלה ואם תשים הדברי' במאזני שכלך אז
תבין שהרקיע העליונה הוא נראה תכלת וכן עולם
בשלהבת אש כמו תכלת ולצבעים אחרי' להראות למוכי'
בסנוירי' שדוגמתן רומזי' לדברי' גדולים ובענייני' גדולי'.
ועיין בצפרנך אשר הוא כאומה שניב בשר והיא עומד
בתוך הבשר ושורשו לבן כשלג ומשם ואילך משתנים
המראות עד לאתן בחוץ ומקבל כל ניוול עד שניוולו
חוצץ בטביל' ובנטילה ודע כי בשעה שנפטר הצדיק לבית
עולמו הוא רואה אור גלגל השכל ומיד תפרד נפשו
ויצא מן הגוף ודע כי כפי מעלת אותו הצדיק ודיבוקו
מאותו אור מראין לו ומיד נדבק כי אין כח בגוף לסבול
הנפש שהוא בראותה האור ההוא ומשם תיכף שראה
האור מכון זבול עליון מיד נדבק שם וראיית האור
הנראה לצדיק אשר נפשו נדבק שם היא הנק' נשיקה
ואין הדין הזה אלא בצדיקי' גמורי' ודע שאורות הנזכרי'
כולם הם אורות נאצלים מהספירו' העליונות איש כפי
מעלתו מראים לו לידבק שם אשרי אנוש שרואה זה
והקב"ה אינו נמצא בזכותו כי אם בישרי' ובאבות הם
הם המרכבה כי הקב"ה מזכיר אברה' יצחק יעקב
במקום שמזכיר שמו ז"ש ואר' אל אברה' אל יצחק ואל
יעקב בא"ל שדי זהו שנאמר בכל מקום אשר אזכיר את
שמי אבוא אליך וברכתיך והכוונה בכ"מ שאני מזכיר
האבות שם שמי ושם הברכה והנה שדי חקיק בסוף
שמם של אבות שסוף שמם בק"ם ומתחלפי' בא"ת ב"ש
שד"י ועל שהאבות כאחוזי' בחיות העליונות הנקראי'
ארי"ה אד"ם שו"ר נש"ר ושדי חקיק בשמם והתפילין
והמזוזות והברית רומזי' בהם ע"כ מזכירין שדי במזוזה
שדי בתפילין שדי בברית כי שם שדי הוא שם שלם
אפי' על כל הנעלמות וכל העול' נברא בשם שד"י והכל
תלוי בזכות האבות ע"ה זהו שאמרו האבות הם הם
המרכבה ועתה אפתח עיני עורי' אשר עינים' פתוחות
ואינם רואי' כי אינם חוששין לנפשי' חשך ענן וערפל
בקרבם ולמה לא ישומו נפשם וכחם לדעת עניני
הנפש אשר בקרבם מה טיבם ומה ענייני' ואז יוכלו
ליתן שבח להשם אשר נתנה בקרבם כענין נשא לבבינו
אל כפים אל אל בשמים ודע כי האבות על שרותי'
במרכבה

במרכבה נקראי' מרכבה עליונה והסוד היוצא מהם צריך שיכנס בלבות האלו ואז תוכל להבין זה הסוד :

דע והבן כי יעקב מספרו קפ"ב ויצחק מספרו ר"ח ואברהם מספרו רמ"ח אברהם אברם ודע והבן שיצחק כתוב בצד"י וכתוב ישחק יצחק בשי"ן וצרף ל"ט ועולה יצחק יעקב יעקוב יעקב ודע כי באותו ככתב בש' כולל יצחק יעקב כאחת ועל שיעקב הוא מלך בו' קצוות ועמו ז' עולה ז' שמות הוים סוד התורה שבע שנים שבע שמיטות ז' ימי השבוע וכל השביעית כולם ויצחק עולה ר"ח רבו של יעקב שכן ר"ח בגי' רב"ו וניתוסף ליצחק שם הקודם א' יותר על שם יעקב כי יצחק ח' שמות ויעקב ז' וזהו תן חלק לז' וגם לשמנה כלומר תן חלק לסוד השבוע שהוא סוד השנה וסוד העיבור ועכן הירח אשר צורת יעקב חקוקה כפי מהלכו שהוא אי"ב השל"ג שאב"י גת"ץ חקיק עליו בשם ראשון והם ז' שמות כי אב"ג ית"ץ הוא שם של ששה אותיות והם ז' שמות כנגד ז' שמות שעולה שם יעקב והראשון מז' שמות אב"ג ית"ץ והזכרתם ת"ג לנא"י והנה אב"י גת"ץ אשר הוא שם ראשון של יעקב חקוק באי"ב השל"ג זהו צורת יעקב חקוק בר"ח ושם אברה' הוא רמ"ח ועולה ט' שמות הוי"ה אלא שעליהם תוספת חשבון דו"ד שהיא רגל הרביעי של המרכבה וסודו י"ד שעטרה הנק' י"ד הנה ג' האבות עלה שמותם ז' הוי' ח' הויה ט' יהו"ה שהם זח"ט ז"ח עולה י"ה תמלא י"ה יו"ד ה"א הוא יהו"ה חלקהו ותרבעהו י"ה פעמים י"ה הם רכ"א וי"ה פעמי' ו"ה קמ"ה צרוף קמ"ה עם רכ"א עולים יצחק יעקב יחד ולומר לך ז"ח שהם שמות שעלו מיצחק ומיעקב יהוה אחד מהרבע לכלם ושניהם כללי' בשכינ' שכן יצחק יעקב בגי' השכינה ואברה' רמ"ח והנה השכינה ברמ"ח כן האדם צריך לקדש הרמ"ח אברי' שבו. ועל שאבות רומזי' כל ענייני המרכב' עליונ' כי שמותם מפי עליון ע"כ נאמר האבות הם הם המרכבה והוצרך לכתוב יעקוב מלא בו' לומר לך שהו' שמות אבגית"ץ כל שם ושם ששה אותיות ושם בראשית ו' אותיות והשם הויה ואהיה ו' אותיות שהם אהיה ו"ה והו' של יעקב מתגלגל ע"י כללו ועולי' באהיה שמא' עד ו' אהיה והוא ו' והשכינה ה' והיינו שעלה בשם של ששה אותיות וכל זה הוא בר"ן לממשלת הכתר הוא אברה' העולה רמ"ח פחות ב' מר"ן ושלח חסדיו אל יעקב בנו להעלותו בשם של ו' אותיות ואז יתקבץ אברה' עם הו' בניי שנאמרי' והנה נשלם אברה' בר"ן עם ב' בניו זכר ונקבה ואז יאמר אברה' רני עקרה לא ילדה וגם כבוא אברם בלא ה' לצורך גדול ונשלם בה' וגם יעקב נשלם בחולם עם ו' כי הו' בחולם יעלה ושאמת יצחק לא נוסף ולא נגרע אבל כשתנה באות אחת צד"י בשי"ן והנה ג' אותיות הם בשוה ועליו העולם מתגלגל שנאמ' אל עמק שוה הוא עמק המלך :

ועתה שמע רמזי החכמי' אשר רמזו בדברים' ויתהלך חנוך את האלהי' ואיננו כי לקח אותו אלהי' א"ר ישמעאל אמרתי למט"ט מפני מה אתה נק' בשם קונך בע' שמות ואתה גדול מכל השרים וגבוה מכל המלאכי' וחביב מ"ל המשרתי' ונכבד מכל הצבאות ורב מכל האדירי' בגדולה ובמלוכה ובכבוד והשיב ואמר לי מפני שאני חנוך בן ירד כשחטאו דור המבול וסרחו במעשיה' ויאמרו לאל סור ממנו מה עשה הקב"ה נטלני מביניה' להיות עד עליה' בשמי מרום לכל באי עולם וכיון שלקחני הקב"ה לשמש את כסא הכבוד ואת רגלי המרכבה ואת כל צרכי השכינה מיד נהפך בשרי לשלהבת וגידי לאש ועצמותי לגחלי רתמים ואור עפעפי לזוהר הרקיע וגלגל עיני ללפידי אש ושערות ראשי ללהט ולהבה וכל אברי לכנפי אש בוערות וגוף קומתי לאש יוקדת ומימיני חוצבות להבות אש ומשמאלי בוערים לפידי אש וסביבותיו מפריחות רוח סערה וסופה וקול רעש כרעש מלפני ומלאחרי ודע ר' שכל הרוא' מאמר זה יאמר כי עיניו פתוחות ורואה אותו ושאמת אתו שרואה אותו אבל אינו מבין דבר ופתיחת העינים הוא השגת השכל ודע שזה מט"ט הוא העטרה ונק' בע' שמות שנכללה מת"ת הנק' יהוה ומלא יו"ד ה"א וי"ו ה"א ועולי' יחד ע' ואתה גדול מכל השרי' ר"ל שכל ע' שרי' ממנו מקוים להתפרנ' וע"י פרנסת' וגבוה מכל המלאכי' שכל המלאכי' למט' ממנו וחביב מכל המשרתי' ר"ל שהוא חביב אצל כל הספי' שכולם מחבבין אותו ואין הכוונ' שהוא יותר חביב מכלם. אלא מכל א' יוצא חביב ונכבד מכל או"א ומכל הצבאות ר"ל מכל הצבאו' הוא נכבד אצלן ורב מכל האדירי' במלוכ' ובגדול' ובכבו' ר"ל שכל האדירי' משפיעי' עליו שפע והוא רב ומלך בעול' השפל אלו דברי ר' ישמעאל והעטר' השיבו אני חנוך בן ירד מט"ט שנאצלתי וירדתי מהמדות שנקראי' בן הוא ו' ומשך הו' וכשחטאו דור המבול וסרחו במעשיה' ואמרו לאל סור ממנו שמני הקב"ה לראש ולמלך ולדיין על עולם השפל. וכשסרחו נטלני מביניה' ר"ל לא הניח השפע לרדת בי כדי שאשאר בדין ואוכל להיות עד בשמי מרום לראה ממנו כל באי עולם. שלא יעשו כמעשיה' וכשנטלני מביניה' ונפסק הרחמי' הייתי משמש את כסא הכבוד הם הספי' שלמעלה מהבינה ואת גלגלי המרכבה הם רגלי המרכבה הם רגלי כסא הכבוד הם אריי"ה שו"ר אד"ם נש"ר ואת השכינה היא בינה עלאה אז נהפך בשרי לשלהבת ר"ל שכל רמ"ח איברי השכינה שאמרנו כולם נהפכו לדין ולאש לכלות זהו ויתהלך חנוך את האלהי' וחנוך הגשמי עלה

בסערה

בשער השמימה ויונק ממדה הז' ונק' גם חנוך הנשמי מט"ט מפני שיונק' ממט"ט וזהו שהרמיזו חז"ל בדבריה' ואמרו הקב"ה עושה לצדיקים כנפיים בג"ע ושטין על פני המים ר"ל כנפי' לבישת הנפש מלאכית עם כלי גוף שלא יתבטל בביטול היסודות והכוונה כי חנוך נתפשט מיסוד גופני ונתלבש ביסוד רוחני והקושר קשר רוחני קשרו ומנה אלילותו עטרו יתברך שמו ור"ע אומר שהעלהו הקב"ה ברוח סערה כאליהו ז"ל כ"י לק"ח אותי"ו אלהי"ם בג' ברו"ח סער"ה העלה"ו ועוד ארז"ל ויתהלך חנוך את האלהי' מתיך עולם הגשמי כמשך מעט מעט עד שנעשה כאליהו ועמד במקומו הראוי לו ועל שיונק ממדה הז' והוא תחת אותה המדה ע"כ גם זה חנוך הי' ז' לדורות ועוד ארז"ל ויתהלך חנוך את האלהי' שמקבל ממדה הז' הנקראת גם היא מט"ט האבן שמאסו הבוני' ר"ל שהרחיקוהו מן הבנין אנשי דור הפלגה שבנו המגדל ומאסו המדות העליונות שלא להשפיע לה והבוני' את המגדל גרמו לאותו אבן והמשילום ומנוה והיא היתה לראש פינה על אלפי אלפי' וריבוא רבבות על אבן א' ז' עינים והמייחד תפילתו בה יפיק שאלתו כי משם רועה אבן ישראל היא היד הנטויה היא אבן השתיה אשר ממנה עולם השפל הושתת היא סוד הלבנה בחידושה היא אבן הראשה ועליה אמר הכתוב אל תמר בו שלא ישים כוונתו בה לבדה בשעה שמתפלל כי שמי בשם המדה שמקבל משם שגם היא נק' מט"ט וע"כ תהי' עם הכלל ואבי ז"ל הי' אומר בתפלתו אנשאך בספיר' אחרונה היא מל' ונק' מט"ט זהו שאמר שמו כשם רבו ומי שיש לו עינים יבין וידע מי הוא מט"ט ומי הוא רבו של מט"ט ששמו כשם רבו ועוד ארז"ל אמר קב"ה למשה השמר מפניו ושמע בקולו אל תמר בו ר"ל השמר מפני זה הנכבד מט"ט שהוא נכבד ומשרת ושמחיו לפתוח היכלי מבחוץ לעשות דין ומשפט בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה כי יש לו פנים כלפי ת"ת ישראל כאשה לבעלה ויש לו פנים כנגד העולם להנהיג' הוא שנא' וכל מעשהו באמונה' שהוא המשלי' כל הבנין ומט"ט מלשון שמירה זהו שקורין אותה חז"ל מטרונית' שהיא הנקראת שומר ישראל. זהו שאמר ר' יוחנן העבודה שקבלנו משומר ישראל ועל שהיא סוגה בשושני' וכלולה בו"ק אמר בשיר המעלות וי"פ לשון שמירה ועל המדה הזו אמרו חנוך לנער ע"פ דרכו כלומר חנוך המדה הזאת ע"פ דרכו להתחדש בכל חודש וחודש ונולד החידוש נקרא נער. ודע כי אדם הי' לו ספר וחנוך הי' לו ספר ז"ש *ר' אבא ספר וודאי הורידוה לו לאדם ובו ידע חכמה עלאה וספר זה נתנו לו כתר עליון ובשעה שילא אדם מג"ע נאבד ממנו אותו הספר עמד והתפלל ובכה לפני הקב"ה ונתגלה לו כבראשונ' כדי שלא יחסר החכמה מפי אדם והכוונה ת"ת ישראל קודש שהטיל נחש הזוהמא הי' יורד אליו השפעת חכמה עלא' להוריד השפע ההוא בעטרה הנק' גם היא ספר וכשהטיל זוהמ' נפרד ממנו הספר וכאשר שב האדם הגשמי בתשובה שב הספר ונדבק בת"ת והרזים האלו ירד מלאך ולמדם לאדם הראשון זהו שאמרו ספר הי' לו לאדה"ר וכן ארז"ל ספר הי' לו לחנוך וזה הספר הוא הספר שהי' לו לאדה"ר לשבח לאחרי' דעלמא זה הספר הי' לו לאדה"ר והי' בא בחוה וכל הסודות נעלמות נמסרו בידו של חנוך ע"י ת"ת ואלף מפתחות נמסרו בידו וקושר כתרי' לאחרי' עלמא וקב"ה לקח אותו זהו ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו כי לקח אותו אלהים ומפני שמוסר לו רזי עליוני' נקרא ספר חנוך ובשעה שמתייחד הקב"ה עם חנוך מראה לו גנזי עלאה מראה לו אילני' דחיי בתוכו וטרפי דאילנ' וענפיו וכולם רואה ראה והבן כמה סודות נעלמות ועמוקות מראה הקדוש ב"ה ליראיו הוא שנאמר סוד ה' ליראיו א"ל ר' אם שמעת למה הלך חנוך אל האלהים א"ל ליטול רשות ולבאר כל מה שברא בעולם א"ל ר' ואבי ז"ל אמר לי כי עלה ליטול רשות להשליך ארס בעולם השפל א"ל מנא לך א"ל ר' ויתהלך כתיב ואליפו פת"א לכ"ל עולים אר"ם א"ל בני ומי הוא הנותר א"ל ר' אהי"ה שכן ויתהלך במספר קטן אהי"ה הרי לך עד שהוא כן חנוך ספכהו והוא כ"ו כ"ח מלמד שהלכו הרחמים מן כ"י וראה והבן מה עשו הרשעי' נתחבר כ"ו עם אלופו שהוא לף ביחד ונעש' קול וזהו קול ה' שובר ארזים ארורים הרשעי' שמהפכין מדה"ר לנה"ד ויתהלך חנוך בגי' אהי"ה אהי"ה שאהי"ה ראשון נתן רשות לאהי"ה שני לכלות. את האלהים אותיות את"ה אלהים ר"ל הלך חנוך שהוא הרחמי' אתה אלהי' שהוא הדין ומלת אתה אתה ואיננו ראה והבן מה נעשה כי בראות הו' שהוא יסוד את הו' שהוא הת"ת נתגלגל ועלה בבינ' כדי שיתוועד עם הו' הנגלה והרי שהניחה הבה לבדה. אז ויראו בני האלהים את בנות האדם ובאו ועמדו בין השמים והארץ והורידו מים חמים מן הגיהנ' ועבעו את העולם ויראו בני אלהי' הבני' האלו כאללו הפח"ד ילחק וכשהטיל הנחש הזוהמ' אז השתדלו גם הם והוריד' הקב"ה ממקום קדושתן והכניסם למטה מן העטר' וזהו שאמר ר' שמלאכי' שנפלו ממקום קדושתן מן השמי' ראו בנות דורותיו של קין שהיו מהלכות גלויות בשר ערוה ומכחלות עיניה' כזונות תעו אחריה' ולקחו מהם לנשים וכוונתו עתה שהשליכ' הקב"ה למטה מן העטר' לעולם אינם יונקים רק מהשפעות הפח"ד ואמר בנות להרמיז אל הילר היורד משם לפתות את האדם וזהו שאמר בשר ערוה גלויות שרומז ביצר הרע ולעולם אין השתדלותם רק להביא דין בעולם וקודם שהשליכ' למטה

ביונו

*בזהר פ' בראשית ל"ז ע"ב ע"ש

כיוונו להוריד דין בעולם וזהו בנות עוזות מיעוט רבים שנים. בת הפנימית ובת החיצונית אלא שהפנימית היא עוזת וע"כ מלת עוזת חסר ו' ועתה שהשליכם למטה בארץ מבקשים מקום לשכון ור' יהושע אמר שהמלאכי' אם לוהט הם שנאמר משרתיו אש לוהט אלא בשעה שנפלו ממקום קדושתן מן השמים נעשו כאן וקומתן ככה אדם שלבושו כגוש עפר שנא' לבש בשרי רמה וגוש עפר. וכיונתי כי מאחר שהורידם הקב"ה למטה מן העולם אינם כבראשונה כי עתה הוגשמו מעט שכל היורד למטה מן העטרה נגשם עוד אמר ר' יצחק עזא ועזאל משנפלו ממקום קדושתן שלמעלה ראו בנות האדם וחטאו והולידו בנים ואלה הם הנפילים דכ' הנפילים היו בארץ וכוונתו עזא ועזאל אותיות עזאזל וכשנפלו לעולם יורדים ומקטריגים ועולים ונכנסין ונותנין יניקה לבנות האדם מכוחות הטומאה ור' חייא אמר בני אלהי' הם בני קין ממש כי כשבא הנחש אל חוה והטיל זוהמא ואח"כ בא עליה אדם ונתעברה וילדה קין ומצד זוהמת הנחש אבל יניקתו מפחד יצחק לא הי' דומה כשאר בני אדם וכל בני קין נקראים בני אלהים. וא"ת איך קורא אותם נפילים בעבור שהנחש היא שליח של שם הי' והזוהמא מצד ס"ם ירד וע"ש הזוהמא שירד משם נקראי' נפילים והנה הדבר למעל' ולמטה ומ"מ אבי ז"ל אמר לי כי בני אלהים אלו עזא ועזאל והם שני מלאכי' דהוו מקטרגי למאריהון והשליכם הקב"ה מאתר קדושתייהו וכשירדו למטה הופשטו מאורן ולבשו גשמיות ודע שכל המלאכים נקראים אישים וכיון שהשליכם הקב"ה הפשטו מאותן היסודות ונתלבשו יסוד אדם וכל המלאכים שהולכים בשליחות המקום ב"ה לובשים גשמיות וכשרוצי' לחזור חוזרים ולובשים מלאכיות וחוזרים למקומו' עוד ר' קיסמא בר' ינאי אומר בעביר שנתעכבו ז' יומין ולא יכלו לחזור שם וכוונתו כי אחר שהושלכו למטה מן העולם שהי' שביעית לימים העליונים אין להם רשות לעלות ודע כי בני קין לא היו דומים לבני אדם ובניה' הם הנקראי' בני אלהים אבל עזא ועזאל מצד שמבקשין לקטרג בעולם ולתת יניקה רעה בבת אשר היא עיבת מראה לקמה הקב"ה. ושם אותם בהר שכולה חשך וכפת אותם בשלשלאות של ברזל וכל הרעה וכישוף ועין הרע יורדים משם וכל כישוף מצרים ובלעם משם ורצה והבן שקודם ירידתן היו מקטריגין למאריהון באותם כשפי' שמכחישין פמליא שלמעלה ואלמלא שלשלאות של ברזל שכפת הקב"ה אותם בהם היו מטשטשין העולם ולא הי' יכול לסבול אותם ועתה שהם כפותי' יונקי' מצד לפון שמאותו הצד באים כל הרעות ומתגברין בעולם ודע שלעולי' מבקשי' לקטר' ע"כ כל בעלי כישוף מזכירין עזא ועזאל בכישופי' ורצה והבן כי ר"ע תיקן הבדלי' ושם קרא' הזי בהבדל' עזא ועזאל רזי דמאריהון גלין

וניקב יתהון מן כתריהון ותלא יתהין בטורי קבל דשמשי לא חזיאן ורואה נשבה על אפיהון כל זמן וכל שעה עוד הרמיזו רז"ל אמרו כשמתו של משה לפני הקב"ה רבונו של עולם מאליל' שכיבתך ירדו שני מלאכי' עזא ועזאל וחמדו בנות הארץ והשחיתו דרכם על הארץ עד שתלית אותם בין הארץ לרקיע ודע שהנחש העיוור אשר הוא שוכנין בינו ובין ס"ם ולילית ואלולי שהיא עוור והוא למטה מן העט' העולם לא הי' יכול לסבול וברוך הוידע איך ברא עולמו ומי יוכל להשיג אלהותו כי היא אינו מושג: ויאמר ד' לא ידון רוחי באדם ר"ל רוחי שהיא הנשמ' לא יהי' גוף האדם מלבוש' ולא יהי' גוף האדם נרתק שלה ויהי' מלת ידון מל' וישב חרבו אל נדנה אמר לעולם להרמיז בסוד העולם והכווני הוא ביובל לא יהי' רוחו באדם בשגם הוא בשר ר"ל הרוח שנאצלה ממוח העליון הוא בשר ר"ל נמשך אותו רוח אחר הבשר עד מאה וכ' שנה ר"ל עד שיעבור ממשלת כל העשר ספירות שכל א' כלול מעשר הרי ק' ועשרים ר"ל שיחזור ממשלת הכתר וחכמה ובין השמשות של בינה שעברו המאה ועשרים שנה אז לא ידון רוחי באדם ר"ל לא ימשוך הרוח אחר רצון הבשר רק הבשר ימשוך אחר רצון הרוח וזה צריך להיות בסוף שתא אלפי שני ובין השמשות של התחלת השביעית יתבטלו הכל ויעמדו בשמט' ובמנוח' והוי אלפי מתחלק' מת"ק ת"ק שנה ואחזרין אלילה עד סוף ממשלת חכמה והתחלת בינה בין השמשות זה מאה ועשרים שנה וזהו שהיו ימיו של משה ק"ך שנה לא פחות ולא יותר בעבור שבא משמעה שעברה להודיע לישראל העבין שכך הי' גם אז שתא אלפי נחד חרוב ואז התחל' שמטות הפחד ומצד המי' שהיא קשה לוחמי' הילדי' ואם בני אדם עושין רצון של קב"ה וכובשין יצ"ט על יצר הרע אז מצילין ברכ' מאמדי' הכק' אי"ן בכל הויות ועתה אודיעך דבר אחד מפי אבי ז"ל וממנה לא תזוז כי אין שם שום ספק וגימגום כשהברכה מתפשטת אז הנשמות נתגלית בעולם וכפי האצילות הנאצל כך הנשמות הנאצלות פעמים מרוחו ופעמים מרוח הטומא' והנה עתה שם השפעה טובה נאצלות נפשות טובות ובזמן שיצר הרע כובש את הטוב ואין עושין רצונו של מקום אין השפע' יורדת בשכינה רק בכוחות הטומא' והנשמות היורדות עם השפע' יוצאות בחוץ ונטמאות ומשם באות הוא שהרמיזו רז"ל בפרק קמא דתענית אין הגשמים נעצרים אלא בשביל שנתחייבו שונאיה' של ישראל כליה שנא' ציה גם חום יגזלו מימי שלג שאול חטאו שהכווני' הוא כשיצ"ט כבוש אז מד"ה הנרמזת באש ובחום מתגברת על מדת החסד הנרמזת במימי שלג שנא' אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו והוא מסבי' החיצוני' אז השפע' הולכת בילט"ר בכוחות החיצונים והנשמות עם השפע' יוצאות ונטמאות ואחרי

כך באות עוד הרמיזו שם אין הגשמים נעצרים אלא בשביל עזי פנים שנא' וימנעו רביבים ומלקוש לא הי' ומצח אשה זונה הי' לך וראה והבן שעל זה אמר לא ידון רוחי באדם לעולם כלומר שיש מלחמת היצה"ר עם יצה"ט וימשוך הרוח אחר הבשר רק בזו השמט' אפי' רוחי נשמ' וידון תיק הוא גוף הנשמ' והכוונ' שבזו השמט' הנשמות החדשות ימנעו לבא לעולם בשגם הוא בשר ר"ל בעבור שהרוח גם הוא נמשך אחר הבשר להיות נפש גופני רודף אחר התאוות הגשמיות ולא אחרי הרוחניות ועי"כ יתגלגל במוגשמים בטובים וברעים ובנמשכים באשפ' ולהם הוא גורם ורוח החדש' חלפה והלכ' לה ואבי ז"ל א"ל כל כוחות של הקב"ה זה על גב זה והם דומין לאילן מה אילן זה ע"י המים מוציא פירות אף הקב"ה ע"י המים מוציא כוחות האילן ומאי ניהו המים של הקב"ה היא חכמ' היא נשמות הצדיקים: שפורחין מן המעיין אל הצינור הגדול ועולים ודובקים באילן ועי"ז מה פרח ע"י ישראל כשהם צדיקים וטובים שכינה עמהם שרוי' במעשיהם והם בחיקו של הקב"ה ומפרה ומרבה אותם: וראה והבן שהכל תלוי באדם הגשמי לייסר נפשו או לאבד' ח"ו וזה הדרך יהי' לעולם מ"מ לענין המיעוט והרוב בשמיטות שכל שמיט' תעש' כענייני' ואם תרצ' לדעת שזה הסוד גילו' אותו משה שכן בשג"ם בגי' משה ר"ל שבא בזמן שהנפש נמשך אחרי הבשר והיו ימיו של משה ק"ך שכ"ה להודיעך שכך היה אף בשמט' שעברה שתא אלפי שנין הוי עלמ' והיו מתחלקין לספירות ת"ק שנה לכל אחד כאשר אמרתי ועוד אמר לי אבי ז"ל זרע חכמה עילא' יורד דרך הסדרה אל הטעמי' ומשם בעולם השפל הוא שנא' ממזרח אביא זרעך כשישראל טובי' ואם לאו מבחוץ עוד אחז"ל לא ידון רוחי אמר ר"ש לקיש אמר הקב"ה איני בורא עוד נפש מישראל. ר' יוחנן אמר כשיעלה נפשותיהן אצלי איני מחזיר להם כענין שכתוב וישב חרבו אל נדנה ונראה שר"ש לקיש הרמיז שהנשמות מתגלגלות ודעת ר' יוחנן אם מעשיה' טובי' ונפשותיהן באות אלי איני מחזיר להם ואם לאו ירדו מסטרי' דמסאבי' ואחר יבואו להם ודע והבן שקודם שחטא אדה"ר ומלכותו בכל משלה ואחר שחטא נאסר לו הבשר ומשבא נח הותר לו הבשר ונאסר לו אבר מן החי שלא לבער הנפש. והכוונה לא ידון רוחי מאמר הבינ' ואמרה המדה הנק' לא ידון רוחי באדם כשהנפש נמשכת אחר הבשר והדין הזה ימשך עד מאה ועשרי' שנה לעבור השמטה אלפי שנה מכל השמיטות ת"ק שנה בשמטה ואז חלילה ואמר מאה ועשרי' שנה שכ"א כלול מעשר וכשיעברו העשר יחזור חלילה שהם הק' שנה הרומזי' לב' מדות שכ"א כלול מי':

הנפילים היו בארץ הם שמחזאי ועזאל שנפלו ממקום קדושתן ובאו תחת הארץ ונקשי' לעול' לבא בארץ כי כן היו קודם שנפלו: לעול' היו מקטרגין בארץ אבל מלאכי' אחרי' חוץ מאלו לא היו בארץ מ"מ כולם נקרא' גבורי' שיניקתם מן הגבורה ומקבצי' את השמה היא הארץ וזהו שנא' ששים גבורי' סביב לה שעשרה בכל קצה וקצה מו' קצוות וסובבי' מטתו של מלך היא הארץ מטתו שלמה ועוד אחז"ל המה הגבורי' בני קין מסטרא דקין ס' היו כמו שלמעלה שהיו ס' כתיב הכא המה הגבורי' וכתיב התם ששי' גבורי' סביב לה אש"ר מעול"ם אש"ר האציל עולם הם ו' ימי בראשית עמהם נאצלו ובאו לארץ ויונקי' משם ועי"כ נקראו גבורי' על שיונקי' מהמד' הנקרא עולם הגבורה וא"ר אחא כולם נקראי' בני אלהי' והשכינ' היא מטתו שלשלמה כי היא מטה מוצעת לת"ת ישראל שהשלום שלו ובו' וי"ו נגלה ונסתר אחד:

אנשי השם אלו הנפילי' כולם מקבלי' ממדה"ד הנקר' שם שנא' ונעשה לנו שם ומהם יוצאין רוחות ודינין בעול' ונדבקי' ברשעי' ועי"כ נקראו אנשי השם ועל שהם למטה מן העטרה מושכין עליה' דין מצד האילן ויודעי' בני קין מהם שם הטומאה בכל מלה ומלה בכדי לתקן כשפיהם וזהו שאחז"ל באברה' שמסר לבני הפלגשי' שם הטומאה כי כשפים ומעשה שדין נשפעי' מהמדה שהוא הנקרא רוח מסאבא: ודע והבן כי המלאכי' שהזכירו רז"ל ומזכירין מלות זרות אין למלות ההם שום פירוש כי הם עצמם שמות כגון עזא דבי עבדא שמיכה מיכאל שהוא שם שמבחין חסד ואינו מזיק וכיוצא באלו רבי' ואמר אבי השם אותיות המתהפכות משה שנא' משה מבעלם והוא כלא מטה משה:

וירא יי' כי רבה רעת האדם ר"ל כתרבה השפע של מדה רעה בארץ הוא ת"ת וכל יצר מחשבות לבו ר"ל כל שפע שיורד אל העטרי' שהיא לב הת"ת רק רע כל היום רק מלשון ירקרקות רע כמוהו כל היום הו' ומשך הו' המתהפכי' לדין ומשפיעי' עליה' דין כי רבה רעת האדם הגשמי הגיע פגמו בארץ העליונה וירא יי' היא הבינ': וינחם יי' כי עשה את האד' בארץ ר"ל נחמה גדול' הוא שעשה יי' שהאציל הד"ו פרצופי' שהם האד' והארץ ואע"פ שיורד עצב בלבו היא העטרי' אינה מניחה לכלות העול' ולברוא עולם חדש כי לעול' משאיר שארית בארץ ובאדם הגשמי הוא אומר נחמה עשה הקב"ה שעשה האד' גשמי בארץ להיות דוגמתו למעל' כדי שישאר שארית בארץ ואע"פ שאד' הגשמי מוליד במעשיו הרעי' עצב בארץ: עוד אמר עשה אדם בארץ כראי' פני' אחרי' האד' בארץ הואיל אדם שלמעלה שלא להיות בארץ:

ויתעצב אל לבו כביכול לבו לקח עצה' כי גרמו ומנעו מלבא שפע אליו הוא שנא' המה מרו ועצבו

זעלנו את רוח קדשי ואמר לי אבי ז״ל שהשכינ׳ נקראת כבוד ולב ונק׳ כבוד כי חולקין כבוד למדה״ד ונק׳ לב על הפעול׳ שלמטה וזהו כבוד השם וזהו לב השמי׳ והנה כבוד ולב שניה׳ מורי׳ בתורה שבכת׳ והיא האצלת תורה שבכתב וזהו כבוד ל״ב אותיות של התור׳ שמתחלת בב׳ ומשלמת בל׳ ומ״מ מלת לב שהיא כלולה מל״ב נתיבות החכמ׳ וכח הביאור שמבארת תורה שבכתב מכח הפחד תורה שבע״פ דיין חזק לא ישא פני׳ לזקן ונער לא יחון וע״כ הלב נוטה לצד צפון וזהו שהכבו״ד והל״ב עולי׳ דין וכשיעש׳ הדין הוא ש״ך כענין חמת המלך שככה שכן ל״ב נא״ת ב״ש ש״ך ומלת לב הוא ו״י ו״י ר״ל וי לעולמ׳ כשהלב דן אותו ואם תמלא ו״י ו״י הוא כ״ו כ״ו שהוו״ן שבו לדין אחורי׳ הרשעי׳ שמהפכין מדה״ר למדה״ד וכן אמר לי אבי ז״ל מהו לב עד לב השמי׳ ובו כלולי׳ ל״ב נתיבות החכמה השמי׳ הוא ת״ת ולב היא העטרה וראה מה מעלה גדולה יש למלת ל״ב שאותיות יה״ו הוא שם הגדול בקש את כל האותיות לשתמש בהן ולא מלא כי הם אותיות ל״ב של״ב מראה אותיות יה״ו כענין לי לא לו בי בה בו ראה והבן שהשם שהוא יה״ו נקרא בשם ככבד שהוא ל״ב ובשני אותיות שאלו אותיות יה״ו נסתרים כי כאשר תאמר לי לו לא אינם נהגים כי הנסתר נעולם נסתר וזה לא תמצא בכל אותיות שבתורה. וראה והבן כשיה״ו מצטרף עם ל״ב עולה ג״ן ואז הוא גן נעול אחות׳ כלה אימתי בזמן שיה״ו עם ל״ב וזהו כי שמי שהוא יה״ו בקרבו שהוא ל״ב ועוד אמר לי אבי ז״ל מאי ניהו מלא כל הארץ כבודו אלא כל אותו ארץ שנבראת ביום ראשון של מעלה כנגד ארץ ישראל מלאה מכבוד השם ומאי ניהו חכמה שנאמר כבוד חכמי׳ ינחלו. ואומר ברוך כבוד יהו״ה ממקומו ומאי הוא כבוד שם. משל למה הדבר דומה למלך שהיה לו מטרוניתא בחדרו שכל חייליו בה משתעשעין והיו לה בני׳ ובאי׳ כל היום לראות פני המלך ומברכין אותו ואומרי׳ לו אנה אמנו אומר להם לא תוכלו לראותה עתה אמרו לו ברוכה תהא בכל מקו׳ שהיא ומאי דכתיב ממקומו מכלל דאיכ׳ דידע מקומו משל למטרונית׳ שבאה ממקו׳ רחוק ולא ידעו מאין באה עד שראו׳ אותה שהיא אשת חיל נאה והגונה בכל מעשים אמרו זאת וודאי ממקום האור נלקחת כי במעשיה תאיר העולם שאלו אותה מאין את אמרה ממקומי אמרו א״כ גדולי׳ אנשי מקומך ברוכה תהיה ומבורך מקומך וכי אין כבוד ה׳ אחת מלבאות וודאי לא גרע ממנה ואמאי מברכין לה מלה״ד לאיש שהיה לו גן נאה ואין לגן בקרוב ממנה חתיכת שדה ואם השקה את הגן בתחלת השקיותיו והלכו להם המים על כל הגן ואין אותה חתיכת שדה שותה שהיא אינה דבוקה אע״פ שהכל אחד לפיכך פתח לה מקום

והשקה אותה וכוונת הענין כבודו היא העטרה כבוד הת״ת שממנו מתכבדי׳ ומלא כל הארץ כבודו ר״ל שכבודו שהיא העטרה מלאה מן הארץ העליונה חכמ׳ אלהי׳ ע״י המדה שנקר׳ כל זהו שנאמר כבוד חכמי׳ ינחלו ר״ל המדה שנקר׳ כבוד היא העטרה חכמי׳ ינחלו כלומר השפעת חכמה ינחלו ולא אמר ינחל שהנחלה שהיא נוחלת ע״י הת״ת הוא הו׳ ומה שאמר ברוך כבוד ה׳ ממקומו הכוונה שהכבוד מתברך מברוך שהוא הכתר והוא מקום הכבוד שמשם היה הכבוד בכח והמשל למלך הוא ת״ת מטרונית׳ היא העטרה שכל חייליו בה משתעשעין שכל הספי׳ השפעת׳ בה והיו לה בני׳ אלו המלאכי׳ שהם למטה מן העט׳ ובאי׳ בכל יום לראו׳ את פני המלך היא כ״י הנק׳ פני המלך ומברכי׳ אותה ר״ל שואלי׳ ומבקשי׳ מהמלך לברך פניו ושואלי׳ ג״ר אנה אמנו להתברך ממך ואומר להם לא תוכלו לראותה כלומר להשיגה ואמרו לו ברוכה תהיה בכל מקום שהיא כלומר תהא מבורכת מכתר עליון שהוא מקומה על ידך ואמרו ממקומה על שם שהמקו׳ שלה היא נעלם שאינו מושג לעליוני׳ אבל מלך הזוהר הרואי׳ בכבוד שבא אליו מן הת״ת ע״י המלך מכירי׳ שכל הספירות שלמעל׳ ממנה גדולי׳ והגוני׳ וברוכי׳ וז״ש ברוכה תהיה ומבורך מקומך ומה שהמשילה לחתיכת שדה והוא חוץ לגן הגן הוא יסוד עולם והכבוד הוא חתיכת שדה ואמר שהכבוד אין קבלתו כמו שאר ספי׳ שהיא אצילות אחרון. ופעמי׳ יבואו מים בגן שהוא היסוד ואין הכבוד שותה מאותו המים וא״כ יראין הדברי׳ אחר שהדבר הוא כך שאינה באחדות עם הבנין לענין ברכה אף שהיא דבוקה ומחובר בגן בעיבור שבה הקילון והיא המקבלת הצינורי׳ להעלות׳ לעשות נקמה והם המונעי׳ המים מלרדת בה ע״כ צריכין לברכה ולקבוע לה ברכ׳ בפ״ע להיותה באחדות כולם בברכ׳ כמו שהיא ביחוד האילן וזה טעם האתרוג שאינו נאגד עם הלולב ועם השאר מיני׳ להודיעך שאינה עם הבנין בברכ׳ וע״כ שים בדעתך לייחדה גם בברכ׳ להיות נפשה קשורה בנפשו. הלא תראה ש״ע הוא תשלומין דראשון להודיעך שהיא באילן ואחז״ל שהוא רגל בפני עצמו לענין ברכה שאינה ביחודם וע״כ צריכין לברכה וקבעו לה ברכה בפ״ע כדי ליחדה גם בברכ׳ וכל זה למה מפני שהיחוד לכם הוא כשלם ושם נקשרו כולם ולכן נקרא׳ מקום אח״ד שהיא נקשר׳ ומיחדת הכל בלי פירוד ועתה דע והבן שכתבו ב׳ השי״ן בשו״ה והראשון לבינה והשני׳ לעטר׳ וראה והבן שה׳ אחרון פעם נקראת כלה:

ופעם נקראת אשה בזמן שהת״ת עמה נקר׳ כלה וכשמתחלק ממנה נקראת אשה דוה נדה ואל אשה בנדת דותה לא תקרב ומשום הכי צריכה ברכה בפ״ע אבל ה׳ ראשון שהיא הבינ׳ אין לה זה הדין כי נעולם

היא

היא עם חכמה עלאה בלי פירוד כלל. הלא תראה בעבור שהדבר הוא כן אמר אברה' אבינו ע"ה בספר יצירה שלו עשר ולא תשע שלא תאמר אחרי שהיא אינה שותה מן הגן אבל היא צריכה ברכה בפ"ע א"כ עד הגן הוא האילן אבל היא אינה בכלל הגן ע"כ אמר עשר ולא תשע כלומר שלא תקצין בסוף מן האילן שהיא התכלית האילן ומה שאין מייחדי' אותה בברכי' היא מצד המקבלי' וכשם שגזר עשר ולא תשע כן גזר שלא תאמר אחר שאצילתן מאין סוף יתברך א"כ הרי הוא בכלל ספיר' אחת וא"כ אחד עשר הם ולכן אמר עשר ולא אחד עשר: שהוא אינו במנין הספירות כי הכל תלוי בם והספירות הם עשר והם גזירותיו וכולם נקראי' אילן אחד וא"כ כבוד ה' היא העטר' המתכבד מיי' הוא שנא' יי' צבאות הוא מלך הכבוד שהת"ת הוא מלך על הכבוד שהיא העטר' והוא שאדהע"ה אל הכבוד הרעי' יי' דין מהגבורה אל הת"ת וממנו אל הכבוד ודע באמת כבוד עולה ל"ב וראה הכבוד הזה להתחלק לכל האותיות ולא בא אליו ליטול חלק כי אם אותיות באחד שכבוד נחלק לב' לא' לב' לד' הכוונ' י"ו ביאין העולי' כבוד ל"ב אלפין עולי' כבוד ד' איתין עולי' כבוד א' דלתין עולי' כבוד ועל כל האותיות אינו נחלק הכבוד רק באותיות באחד וכתיב והוא באחד תמלא מלת וה"ו ואו הא ואו עולה כבוד והכוונ' הכבוד נחלק באותיות באחד וה"ו עולי' כבוד א"כ וה"ו על הכבוד זהו והו' באחד. וראה והבן שאותיו' וה"ו עולי' בכללי' ז"ן לומר לך שהוא זן הכבוד וראה והבן שמלת וה"ו יצא להתחלק לכל האותיות ולא מצא שום חילוק רק בא' כי י"ז אלפין הם וה"ו לומר לך שמתגלגלי' אותיות וה"ו ועולי' אל הא' וראיתי דבר אחד שאותיו' וה"ו מתחלפין בא"ת ב"ש פל"ף ועולי' כ"ר כי הם נר אלהי' שהוא הכבוד והכבוד עולה ל"ב ואמרו ז"ל בדבריה' ב' הוא ב' בראשית ול' הוא לעיני כל ישראל ראה עתה והבן כי יש בישראל למד שאין בבראשית ויש בבראשית ב' שאינו בישראל מכן ליתן האמור בזה לזה ושל האמור בזה לזה ת"ל ראשי' ראשי' א"כ ראשי של ישראל תן לו ב"ת של בראשית וראשי של בראשית תן לו ל' של ישראל וא"כ בראשית יש לו לב והוא חכמה אלהי' שבו ל"ב נתיבות חכמ' וישראל יש לו ל"ב שבו ל"ב נתיבות חכמ' ויש לישראל בת שלא היה לו בפועל ויש לבראשית ל' שלא היה לו בפועל יש לבראשית ראשי' ויש לישראל ראשי' שזה ראש בהיקף וזה ראש בפרדס וא"ת ראשי מיעוט רבי' הני' ישראל עמו היסוד. חכמי' שהוא בראשית עמו הביני' ומאחר שלקח בראשית הל' א"כ יש בו ישראל שהוא הסוף וכיון שלקח ישראל הב"ת א"כ יש לו בראשית שהוא הראש הרי הראש עם הסוף והסוף עם הראש נעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו והכל אחד ועתה תראה ותבין מה אמר לי אבי ז"ל בראשית ל' ישראל ב"ת העלם במ"ק ונעש' שני' ל"ב ראה והבן נתרבע ל"ב ונעש' בראשית כי ל' פעמי' ל' וב' פעמי' ב' עולי' בראשית שהי' נחשב לנקוד' אחת ולכן נעלם בין שין לאיו ויתעצב אל לבו הוא ת"ת שאמר נעשה אדם בלבו היא העטר' ואמר נעש' אדם להוריד אלינו ברכ' במעשיו הטובי' ועתה שהרשיע האדם אמר ויתעצב אל לבו כלומר שלא אני עצב בהסתלק משם כדי שיפקיד האדם שהרשיע ואמר רבי אמי משל למלך שאמר לו לאדריכל לבנות לו פלטין ובנה לו ולא ערבה לו על מי להתעצב לא על אדריכל זהו ויתעצב אל לבו שהעטר' האצילי' עולם הגשמי והרשיע ונסתלק המלך ממנה ונתמלאת עצב מיד נאבד העולם וינחם יי' כי עשה את האדם בארץ הנחמ' הוא שפע הרחמי' ונשארו הרחמי' עם יסו"ה כי אדם הגשמי הוא בארץ והעליון הולי' מן הארץ במעשיו זהו וינחם יי' למה נשארו הרחמי' למעל' בעבור שעשה את האדם בארץ והילך האדם העליון מן הארץ עליונה ויתעצב אל לבו כביכול התעצב אל לבו מדלא אמר ויעצב ודע מה שלא אמר בלבו אלא אל לבו שנא' ויתעצב אל לבו הוא החסד שהוא לב ואיות של היקף ושב לדין ויאמר יי' אמחה את האדם מעל פני האדמה ר"ל אחר שאדם העליון הילקו מן האדמה א"כ גם הוא יסתלק וזהו אמחה את האדם א"ל בני מהו לבו א"ל הפכהו לבו ול"ב מלכי' אין חקר שזה הלב הוא הלב של כל המלכי' וא"ל וזה ולב מי הוא א"ל: בא"ת ב"ש פכ"ש עולי' ת' תן לו חלופו א"ת ואשמע את מדברת אלי היא העטר' לב כולם ונח מצא חן בעיני יי' א"ל בני פתח פיך ואמור לי מהו ונח א"ל זה יסוד א"ל ויאמר נח מהו ונח ועוד היינו מצא ח"ן היינו נח ולמה אמר מצא חן ולמה הפכהו ועוד למה יצא הכי' באותם בלא ו' א"ל ר' עד כאן היה השכלי' ויותר לא אדבר אך אעורר. א"ל א"כ הקשב דע לך ונח הוא הו' ומשך הו' מלא קרי בית למ"א הוליד למאון בארץ ואין נשאר בעיני יי' ור"ל הרחמי' נשאר בעיני' והנה נסתלק נח מן הארץ שהוא הו' ומשך הו' וע"כ נסתלק גם נח הגשמי מן הארץ ונכנס בתיב' הרומז לבינ' לעשות התעוררת שיתקבלו הרחמי' בבינ' ולא אפשר בענין אחר כי בהתבטל התחתוני' גם העליוני' נתבטלו וע"כ נח הגשמי נפרד מן הארץ ונכנס בתיב' וגם נח הרוחני נפרד ועלה בבינ' עד כלות הרשעי' מן הארץ וא"כ ירד נח בארץ וגם יצא נח מן התיב' לקיום המין וזהו שאמר זה ינחמנו כי מלת זה רומז למדי' הנקראת עץ שכן מתחלף בא"ת ב"ש ז"ע ה"ץ והוא שתול על פלגי מים ונח מצא חן בעיני יי' ראשי תיבות גימטרי' אדני ואלולי אחד

ישב

יתר היה נבנה עולם חדש לגמרי וש"ה ע"ד לומר לך אדני עד בעולם שלא נעשה כמעשיה' ראה בני מה אמר לך זה יכתבו מן האדמי' אשר אררם יי' זה נקנד בשגו"ל ובעבור שהשג"ל בו כלול כל הניקוד ואליו באי' כולם ע"כ נקנד בשג"ל שאם תקח הנקוד' העליון ישא"ר ציר"י ואם תקח הנקוד' שבצד תשאר שב"א ואם תקח השני' ישאר חיר"ק ואם תקח אחד ותשימהו למעל' הוא חולם ואם תשימהו בתוך האות יעשה מלאפום ואם תחבר השני' ותקח האחד יעשה פתח ואם תעקמם יעשה שורק וזה המשפט לא תמלאהו כי אם בשגו"ל או בשור"ק השג"ל רומז בג' רוחניות שמהם כל דבר ושור"ק רומז בתפארת וביסוד שפועלי' ע"י העטרי' את הכל ועתה בני כל דבריך מתוקי' מדבש ושמן מ"מ לא יעלו בדעתך לומר ולחשוב שיש לך כח רב בסתרי תור' כי אני כשהייתי בן י"ג שני' הייתי יודע אלף חלקי' יותר ממך וכשהייתי בן ד' ובן ה' היה אבי ז"ל צריך להשימני לשאול ממה שבת' דרקיע לומר לי ולפעמי' הייתי יושב בינו ובין המלאך שהי' יושב אצלו ואבי ז"ל היו נרתעי' כל העולם כי ראו מעלתו כי הקב"ה אוהבו כבנו ואני הייתי נחשב לפני אבי ז"ל כבן ארבעי' בידיע' ואפ"ה לא נתפארתי לומר שום דבר של התפארות ואתה עדיין לא ידעת דבר יען שאת' נער ובער ואפי' המעט שאת"ה יודע הוא אינו ידיע' ממש כי היא מעט מן המעט ואיכה נחשבת לידיע' וכמה פעמי' אמרתי לך שים ידך לפיך לכן אני מזהירך שלא תדבר כך רק שים דעתך לשמוע ולהבין כדי שתשכי' עצמך והכנוס בפרדס כי סברתי ידיעתך שהיא ידיעי' מועטת ואתה היית יושב עם אבי ז"ל והיית לומד לפניו גם העלוך וזכור בהיותך במערי' עם אבי ז"ל שידעת שרי"ש של ארדה למה לורה יו"ד בתוך הרי' של אררם א"ל ר' אם דברי מועטי' והמיעוט מחזיק מרובי' יותר טוב ממה שהי' מרובי' ואפי' מעט אין בו אם יש לך להוכיחני תוכיחני על מה שאמרתי ואמו' לי שזה טעות הי' ואם לא הי' כאחד' המגיה דברי תלמידו אבל לומר לי שידיעתי מועטת כי אני מכיר ערכי שאם לא אכיר ערכי לא אכיר ערך זולתי ומ"מ כמה פעמי' אמרתי לך אל הבהלני כי לא אבהל שכן הבעיתני בהיותי במערי' עם אבי ז"ל שלא אבהל משום אדם ואם רצונך לשמוע ולראות מה אני ומה ידיעתי שאלני ואודיעך כי בן חמש שני' הייתי כשבא מלאך אל אבי ז"ל ושאל למה ב' בראשית גדולי' ולמה ל' בהשלמת התורה גדולי' ולמה בצלמינו כדמותינו השני כונן מעוקמי' ולמה ה' בהבראם קטנה ולמה זה יכתבו הז' מעוקמת ולמה מן האדמי' אשר אררה כמו י' בתוך הרי' ולמה אשר בחרו הת' ארוכה למעלה ולמטה ולמה ידון רוחי הנ' כמשכב למטה והד' למעלה והשיב מורי אבי ז"ל על כל דיבור ודיבור

ולקח המלאך שאלותיו והלך וכשאחרי' אני עם אבי ז"ל ואמר לי בני שב בני שב וישבתי אצלו ולא העלי' ממני דבר ואם רצונך הנה השאלות לפניך ובאר אותם ואני אקשיב ואשים ידי לפי עד שתשלי' דבריך א"ל בני כמדומה לך שנעלמו ממני כל השאלות השם סגור פיך ותשמע איך מתגלגל העולם וכח תורתינו ב בראשית צריכה להיות גדולה שע"ס היה מוריד' משה רבינו ע"ה כאשר ב' היינו מבקשי' גדולה ממנו ודע שב' בראשית רומז בכתר עליון וגודלו בעלת העלות וע"כ הב' גדולה להודיעך שהב' הזה הוא פעול מלך גודל שנעלם שאין שם רמז לא באות ולא בנקוד ולא בקוץ אלא הב' רומז בכתר ומלך גודלו רומז שהוא גדול משום שאין לו לאדם פה לדבר הלא תרא' ב' בראשית יש לו ג' קוים לענין מה שאמרתי והב' פנה פנים ואחור וראה א' וג' ונתחבר עמם ונעשה ו' ונתגלגל הו' בכללו ונעש' אשי"ת וכשנעש' ו' פנה הו' בפני' ובא הש' ונתחבר עמו ונעש' ו"ש ונתוסף בשם אשי"ת ונעש' א"ש ישר"ת : זהו ב' בראשית וזהו השם שהוא ראשית הכל וגודל הב' ידוע ועתה ראה והבן איך הב' מתקן כל האותיות שהוא מתחבר עם הש' זהו ב"ש וגם הש' מתחבר עם הב' והוא ש"ב והיינו ב"ש ש"ב ועולים תר"ד זה הב' גזר *) לאברה' אבינו ע"ה אל תר"ד מצרימ' שכון בארץ אשר אומר אליך א"ל ר' אמור זה הב' אמר לאברה' תר"ד מצרימ' ומלת אל טעות סופר הוא כי אין יוצא לך מן הב' רק תר"ד א"ל אלף למעל' מן הב' ומתחבר עם הל' והוא אל (לא) א"ל ר' והלא האותיות מתחלפים מלמעל' למט' ומלמט' למעל' והוי ליה אל לא א"ל אזהר' לאברה' שלא ישפיע למצרי' האילוני' ואזהר' למצרים הפנימי' שלא ישפיע באילונית כי אם על פי הב' שהוא גדול מכולם וראה והבן למה מתחלפי' באותיו' ב"ש ש"ב בעבור שנחלק הב' לאחדים ונעשה א"א חברם והוא ב' וכשם שנחלק הב' לאחדי' נחלק הש' לעשירי' והם ל' יודין ועושין ש' הרי הש' עשה ש' וכן נתחבר הב' בר' ונעשה ב"ר ר"ב ועולי' ד"ת זהו שמזהיר הב' שם אהי"ה וה' הוא הדת של ישראל וגם אלו הב' מתחלק לאחדי' כאשר אמרתי ומוליד ב' אחר והר' לעשירית ועושה עשרים יודי"ן שהם ר"ד וגם נתחבר הב' עם הק' והק' עם הב' ונעש' ק"ב ב"ק ועולים ר"ד זה הב' אמר למשה אני אמרתי לישראל מהו הדת והם החליפו דתם א"כ לך ר"ד כי שחת עמך ולא עמי : והנה הב' נחלק לאחדים והוליד ב' והק' נחלק לעשירית והוליד עשרה יודין הרי כאן ק"ק וגם נתחבר הב' עם הל' והל' עם הב' ונעשה ב"ל ל"ב ועולים פק"ד שאחר שעשו ישראל את העגל בדקם משה כשיעום כי היתי' הארץ מלא החטא בלי פקידה זה הב' פקד אותם שנא' ויי' פקד את שרה היא שארן בגודם

*) נ"ב ול"ל לילאך וכן לקמן

ואי

שב' והנה הב' נחלקה לאחדים והוליד ב' אחר והאל' נחלק לעשירית ונמלא ט' יודין שהם צ"ל וגם כהחבר הב' עם הפ' ונעשה ב"ף פ"ב ועולי' אף אף והב' מסתלק מחשבון האף כי אין שם מלת אף רק שהב' גוזר למדות הנקראי' א"ף א"ף או לייסר או לרחם כענין ויסרתי אתכם אף אני. וכענין ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביה' לא מאסתים והנה הב' נחלק לאחדי' והוליד ב' אחר והפ' נחלק לעשירית ונעשה ח' יודין שהם פ"פ וגם כהחבר הב' עם הע' והע' עם הב' ונעש' ב"ע ע"ב ועולי' קד"ם לומר לך שהב' הזה הראש והתחלה לכל הספירות. והוא הגוזר וקריאת האלף שהוא א' הוא גודל הב' וזהו קדם מפעליו מאז מאי' שהוא היקף שהיא הז' וע"כ נפתח הא' להרמיז בקריאי' לבדו. ראה והבן בעבור שאותיות האלו הם כלי' של הקדוש ברוך הוא כל אחד יש לו כח להוליד אות כמותו וגם כל האותיות הם פועלי' ועתה בני שים דעתך לשמוע בביאור מה שאמרתי ודע שטרם היות כל דבר בצור' כעוי' עומד במקומו הקב"ה היה יחיד שבא' כועם שמים לבדו ולא היה ניכר מפני שלא קדמו כלום ואחר אין עמו והכלית אין לו וע"כ נקי' עלם חיי מפני שהוא רואה מבלי מראה ויודע מבלי מודיע ומלמד מה שלא למד' ומבין מה שלא ראה ומודד מה שלא מדד' ונושא דעת למרחו' מחבר אחרון עם ראשון והוא כולל הכל ותכלית הכל ושליט בכל וברא כתר עליון ולמה נקר' כתר בעבור שהוא פותח רגלי מעלה והוא דמות השכל ותבנית הפעולי' לדבר בו ולא למעלי' ממנו וכתעוררו חז"ל לומר קודם בריאת העולם היה הקדוש ברוך הוא ושמו לבדו הכווני הקב"ה היודע מבלי מודיע והכתר כי הכתר נקר' שמו והכתר הוא ברכה הנקר' מקור חיים ונקר' נשמה וזהו שארז"ל הוא נשמה לנשמות הקב"ה נקר' בלשון תפילה והכתר בלשון ברכה ומלת תפיל' הוא לשון תפל ואחדות שהקב"ה מתאחד בכתר ונותן בו כח להחזיק הספירות ולשון אחדות הוא שהכתר מתחבר באמצעית כח' של הקב"ה ודע שזהו ענין דק והכתר נק' נשמה כי היא הקריאי' העליוני' והקב"ה עומד על הכתר ומחזיקו להבדיל כמו הנשמה בגוף והקדוש ברוך הוא אינו באמצעית עילויו לשום צד אלא הוא כולל מעלמו הכל ודע והבן שהקדוש ברוך הוא נקר' נשמה ותפל' לפי שהוא שורש ועקר הכל וממנו נופל הברכי' בדרך אצילות ומהברכי' לברכי' עד סוף כל הספירות ותפל' שאנו מתפללי' הוא כענין גבהות ושורש פאר וכבוד וגדול' ומלוכ' שאנו נותנין עינינו באמונ' הנשרשת במחשב המחשב' ואנו מפילי' אמונתינו במקום אחד שהוא על"ס ח"י ז"ך אמ"ת אומן אמונ' שממנה שאמונ' נאצלה בדרך האצילות והוא הכתר שהוא אמונ' וע"ז אמרו יודעי המרכבה כי הקב"ה

לא נקר' תפלה אלא מפני שהוא מלא עינים מבפנים ומבחוץ רצה לומר בפנימיות המחשב' ובתחילת המחשב' שהוא חוץ מן השכל כי לא לחנם אמר ואני תפלתי לך יי' עת רצון ר"ל שאני מלא בחכמתי האור הבהיר הזך הטהור כמו הכלה ואמונתו תמיד הוא בחוזק את האחדות שהוא הקב"ה ואנו מזכירין תפלה לזכרון יחודו שהם היחוד ואנו מושכין שפע הברכי' מאותו המקור שהוא הכתר וכתר נקר' כבוד והוא שליט על הספירות שהם למט' מן כתר שהכתר הוא כבודו של הקב"ה והכתר הוא הברכי' הראשוני' לפי שאנו מודים להקב"ה ומכירי' גבורתו שמלך הכתר נאה זיוו ונגלה כבודו עלינו והנה כבוד למעלי' מכבוד והקדוש ברוך הוא במקום הזה הוא עלת העלות וזהו שאמרו כשהוא כורע כורע בברוך וכשהוא זוקף זוקף בשם והכוונה הוא שבני מלאכי' הם משמשים בעולם וגם בגוף האדם. האחד נקר' תפלה כנגד הקדוש ברוך הוא והאחד נק' ברכה נגד הכתר וכשאנו זוכרי' בלשון תפלה בדרך הכווני' אוחז המלאך בכנפיו למעל' ושורשו למטה ומתעלי' למעל' למעל' עד מקום קדוש' המוכרח למעל' וגם הברכי' נעשית כך והנה כוונת ענין התפל' נקרי' ברכ' על שם הכתר ועטר' תפלה על שם הקדוש ברוך הוא והמלאכי' ג"כ למטה והמלאכי' מעלין התפל' לדיו פרלופי' והד"ו פרלופי' בכתר ובקב"ה והכווני' כשהוא כורע כורע בברוך כלומר אנו מודים בדעתינו שהקב"ה שהוא התפל' ומתאחד בכתר שהוא הברכי' וזהו לשון אחדות וע"כ כשהת"ת מתאחד בעטר' היא הנקר' יחוד דומה בדומה ואחדות הכריע' מורה בו שהוא מטה ראשו להוריד זה על זה להתאחד יחד וכשהוא זוקף זוקף בשם הרומז בכתר עליון ואנו זוקפי' כלפי מעל' ומזכירין השם ומודי' שהכל נאצל ממנו והוא אדון הכל וברצונו עומד הכל ברוך הוא שהתפילה מחזיקו והברכי' משפיע מאותו שפע שהתפל' משפיע אליו בכח הריבוי' ומהברכ' שהוא הכתר בשאר ספירות ומשאר ספירות עלינו ועתה הבן מהכתר האציל הקב"ה :

החכמה שהיא ספיר' השני' שהחכמ' הוא כלי אומנתו ליסד כל מפעליו כי כשנבראת החכמ' נבראו עמה בדרך אצילות כל הספירות כי החכמ' היתה' בצורת אותיו' הנקראים חותמות השם שהיו נכתבי' בלוחות אבני' שניתנו למשה רבינו ע"ה בהר סיני שהיו חצובין מתחת כסא הכבוד שהוא הכתר וכסא הכתר הוא חכמה ואותן האותיות היו נאצלים מצורת החכמ' והיו אש לבנה והלוחות היו כדמות אש שחורי' זכה כי החכמ' היתה דמות וצור' נבראת להאציל הספירות שהיו מתאצלים ממנו משפע הכתר והחכמ' היתה פועלת ובונה כל דבר שנאמר מי כהחכם ומי יודע פשר דבר והמיב והחכמ' אין המלה אלין ר"ל מן השמים שנשמלתם

בהשיב

כדכתיב ויגד לך תעלומות חכמ' ויש לחכמ' ה' שמות. הא' חכמה. הב' קדושה הג' היכל הד' אוצר הה' אור מזהיר : חכמ' מפני שהוא שורש ועקר לכל החכמות קדוש' מפני שמתקדשת מהכתר ועומדת בסתר הכתר והרצוי אשר באמונ' מתחזק מן הכתר היכל מפני שהחכמ' הוא כלל כולל מה למעל' מה למט' היכ"ל מלשון הכי"ל הכלי אוצר מפני שהחכמ' נסתרים בה כמה אוצרות וכולם לדברי חכמ' כגון פלוני חכם חכמת פלוני. אור מזהיר ר"ל ענפי החכמ' מתרבין למעל' עד הכתר עד שאינה ניכרית כלל כי החכמ' נטועה וענפי האילן משם מתאחזי' והיא נשרשת בעלמה להגדיל פרחי האותיות המסורו' לנו ללמוד וללמד ומהו מלות י"י ברה מאירת עינים לפי שהחכמ' היא כל החקיקות והרשימות שהיה הב"ה חוקק ורושם בה פעליו וזהו שהחכמ' מתרבית לל"ב פליאות נתיבות חכמה שחקק י"ה כדאי' בספר יציר' של אברהם אבינו ע"ה ראה והבן שהחכמ' הוא כאדם המשים דברים בפי תלמיד כן החכמה משימה דברים בפי בינה כי החכמ' כח הבינה והקדוש ברוך הוא אמרתי למעלה באלו המאמרות שהקב"ה רואה בעלת כל העלות ואפף על הכל בכחו והנה מה שאמר יהו"ה שהוא הבינ' בחכמ' יסד ארץ רצה לומר החכמ' היתה נקשרת בספירות ולא היתה ניכרת מתוכם והיו מתנענעים ורצים כמרוצת הכסף באש. ולא היה להם הכנה לישב עד שחשבן הקב"ה והניחם לצד אחר מן העלה ואז היתה החכמה ניכרית היינו דכתיב מבכי נהרות חוב"ש כלומר מבכי מרוצת נהרות והוא מלשון נהורא עמיה שריא חבש ר"ל עצר והעלומה יוציא אור זהו אור החכמ' שנקר' אור ל"ח שנבראת מן הכתר שנקר' תעלומה ודע שצריך אצילות האציל הקב"ה הבינ' ויש לה כח להוצי' כל הדבוי' מכח אל הפועל והבינ' מתקדשת מזוהר החכמ' ויש לה חמשים שערים ונקראי' נ' שערי בינה וכולם מוטבעים בממשות בג' כוחות שיש לה כח מושכל כח מורגש כח מוטבע. כח מושכל ר"ל שמושך את הכח מלמעל' מן הצילולות והתכוללים מן החכמ' בבינ' והבינה משפעת שפע וברכה בצילולי' שהאצילה. כח מורגש ר"ל שנותנת שפע הרגש' לכל הספירות כולם. כח מוטבע ר"ל שהיא נאצלת בדרך אצילות להשפיע כח לכל הנבראי' כולם והיא דבוקה בשרשי החכמ' ודע שהכתר נקרא ראש כדכתיב ראש דברך אמת החכמ' נקרא חיך שנא' חיכו ממתקי' הבינה נקראת לשון שכמו שהלשון היא מזומנת לדבר כך הבינ' היא מזומנת להוצי' דברים בפועל והנה שלשתן אחד שהחיך ולשון בראש והב"ה עומד על הכל. ומחזיק הכל בכח הקיום והבינ' היתה מכורה לאחוך בן יצד שבא מן הבמטה שעברה והיה מחזיק בה והיה **משתדל להכיר הקב"ה באות' מדה שלמה שהיא הבינ'** וכשהי' מדבק וכשפה נשמתו למשוך שפע **השגו' מן** החכמ' עד שעלתה נשמתו והית' נקשרת בבינה **עד** שנעשית דבוקה בכח הבינ' וכאלו הוא והיא **דבר א'** וזהו שנאמר ויתהלך חנוך את האלהים ואיננו **כי לקח** אותו אלהים ואין זה חנוך הגשמי כי חנוך הגשמי **עליו** אמר ר' עקיבא הפך בשרו ללפיד אש ונעשה כאלו היה רוחני :

חסד מדה רביעית ויש בה ע"ב גשרים כחשבון חס"ד וכל גשר וגשר בפני עצמו והגשרי' האלו הם הע"ב שמו' היוצאים מן ויסע ויבא ויט ובאותן הגשרים באחת יש כמה מים שנקפאו ונראו כעין הבדולח נגרים ואינם נגרים ואלו הם המים העליוני' והם אבני שיש טהור. והחכמים היו מזהירין לתלמידיהן כשהן יורדין למרכבה כשאתם מגיעי' לאבני שיש טהור אל תאמרו מים מים ר"ל אל תדקדקו באותה מדה כל כך. ודע שהחסד הוא מדתו של אברהם אבינו עליו השלום ובה היה מתנהג ומצד אותה המדה היה מכיר להקב"ה במדת החסד כי החסד לגופו של אברהם שנאמר תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. ודע כי מדת החסד תשוקת הבינ' והכל דבוק זה בזה אלא שהג' ספירות הרוחניות הם נטועות מבלי קיצץ ופירוד והם **כתר חכמה בינה** :

הגבורה מדה החמישית והיא **מדת** יצחק **שהוא הפחד** שבה היה מתנהג כל ימיו ומצד אותה **המדה** הכיר את הקב"ה וזהו דכתיב ופחד יצחק היה לי שבאות' מדה של פחד היה רואה גבורתו **של הקב"ה** כמו אדם הרואה פניו במראה כי גם **היא היתה** אספקלריא המאירה לו ולאדם אחר אינה **מאירה והיא** דבוקה בחסד. והנה נשלמו הה' ספירות הרוחניות **שהם** נקראי' ה' עליונות והגבור' אע"פ שהוא מצד החמש וכללת עמהם היא מ"מ פועלה במדה ניכרת כי מ"מ אדם משיג בה במעשים פעלים אע"פ שאינו ניכרים לנו כי היא רוחניות ונכללת למעל' וכולם נקראי' היכל ה' ועולם השכל ועולם החיים :

התפארת מדה הששית נותנת כח ופאר לספירות וכולם מתפארי' בו השפיע לכולם והוא השווה הכל ויש בה השלמת עשר מאורות : האחד נקר' **אור צח** לפי שנותן ליאות לאלה כל הספירות בכחו. הב' נקרא **אור מצוחצח** לפי שנותן ליאות **לעצמו** ומעצמו לעלם האחרות הג' נקרא **אור צח ומצוחצח** לפי שנותן שפע ליאות בפנימיות לכל הספירות מבית ומבחוץ. הד' נקר' **אור בהיר** לפי שהאור הזה **עומד** במקום אחד ואין לו נענוע כלל שנאמר ועתה לא **ראו** אור בהיר הוא בשחקים. הה' נקרא **אור מזהיר מפני** שמתגלגל הזוהר בתוכו ונעשה דבר אחד דבוק **במקומו** ואינו מתאלל לשום צד כלל וזוהרו מתעלם **ומתרב'** **באלמנים**

באמצעית שלש ע״כ נקר׳ אור מזהיר הו׳ נקרא אור היקר מפני שמשיב להם מיקר הכח לד מתעלה ומתרב׳ תכל לצדדיו : הז׳ נקר׳ אור מתנוצץ מפני שמתכולל׳ ממנו כמה כוחות וכמה ענייני׳ וכולם קשורים זה בזה כענפי האילן הנשרשים בעצם האילן ומתרבין ומתעלין ממנו כמה ענפים עד אין סוף הח׳ נקרא אור מעיין מפני שהוא ממתין ומתחזק מרבוי לעילויו ומעלויו להשלמת קיום הכח עד תכליתו. הט׳ נקר׳ אור מושכל מפני שממנו מתאצל השכל בעליונים ובתחתונים עד אין סוף. העשירי נקר׳ אור קדמון מפני שהוא המפעל הקדמון ואין אדם יכול לי״ע עקר זה המפעל כלל וזה המפעל מא״ב שהם נקר׳ בני המדה : המפעל הא׳ מורה תכונת קדמות ותכונת שלימו׳ ותכונת מציאת הבורא יתברך שמו. המפעל הב׳ מורה כח שכל וכח קיום וכח שהרגש׳. המפעל הג׳ מורה הפאר והכבוד והגדול׳. המפעל הד׳ מורה תשלום חיו ותוהר וממשל׳. המפעל הה׳ מורה עצם ומימשל׳ גדול׳. המפעל הו׳ מורה ממשות האש הרוחני. המפעל הז׳ מור׳ מהו זקוקי אש וזקוקי זהב למעל׳ למעל׳. המפעל הח׳ מורה על ענין אותיות השם ומהותו. המפעל הט׳ על זכרו מהו. המפעל העשירי וכולו עד מ״ב. ושמע בני כוונת אלו המפעלות המפעל הראשון נקר׳ כן מפני שמורה על זקוק הגולם והתכונ׳ והקדמות שיש בקב״ה ועל זה נקר׳ התחלת המציאות כי הקדמות הזה המצי׳ כל נעלם וגילוי ועל זה נקר׳ המצוי הא׳ יתברך שמו. המפעל הב׳ נקר׳ כן מפני שמורי׳ על עצם הכתר העליון איך הוא מתגלגל להוצי׳ כל הדברים האלה הג׳ כוחות שיש כח שכל שהוא דבר הנמנע ואינו מושג כי אם במחשב המחשב׳ כח הקיום הוא הרצון המתפשט בנפש כדאי׳ אם יש את נפשכם ומתרגם אי אית רעוא כח ההרגש׳ הוא הרצון המתפשט בכל ר״ל בכל הדברי׳ כולם ונקרא׳ חפץ המפעל הג׳ מורי׳ על כל ענין פאר אשר הוא מוכן להיות דגלי מעל׳ וגם מור׳ על ענין הכבוד הנקר׳ בקרא לשון הגדלה כמו זוהר הפני׳ באדם מכח הנשמ׳ וזהו דכתיב וכבוד יי׳ נרא׳ בענן הוא הכבוד העומד לנצח עדי עד וגם מור׳ על ענין הגדול׳ מתחלת ממטה למעל׳ עד שהוא מקויימת בכתר עלמו וע״כ נקר׳ גדול׳ וכן תמצא רמז בפסוק לך יי׳ הגדול׳ זהו הכתר העליון. והגבור׳ זה כח החכמ׳. והמתנשא לכל לראש זה כח הבינ׳. והעושר והכבוד זהו החסד והגבורי שהוא כבוד עליונ׳ ואח״כ תפארת כמה שכתב ואתה מושל בכל ובידך כח וגבור׳ זו מדת החסד שהוא מתגלגלת כמו הידים בגלגול וזהו אמרתי עולם חסד יבנה. ואלו הם השמים העליוני׳ וכתיב ידיו גלילי זהב ובענין הנתיבות נקר׳ כן כח החסד אופן הגדול׳ נקר׳ חזיה הוא מקום מוצא חזון החוזים. המפעל הד׳ מור׳ על תשלום זיו ר״ל השלמת הזיו הטהור שהוא מכוון אל הכתר כדי לנצלא זוהר הכתר ומורה על זוהר שבאמצע הכתר ומור׳ על הממשל׳ שיש לכתר על שאר הספירות. המפעל החמישי מור׳ על עצם הקב״ה יתברך וענין עצם הוא ענין שיש בו השג׳ וענין ממשות לא מצד טבע ולא מצד הרגש זהו ענין שהוא כך בטבע או שמשמע שמלאכיו ומדבריו מצד ההרגש כמו שאמר בעצם היום הזה שיש בו מהות ואין בו ממשות כלל. זהו עצ״ם ומורי׳ על הממשל׳ שהוא מושל בכל והכל צריכין לו והוא אין צריך להם ומור׳ על גדול׳ שכולם מתגדלי׳ ממנו והוא עצם הגדול׳ והגדול׳ צריכה לו והוא אין צריך לגדול׳ כי נאצל ממנו הכל בדרך אצילות המפעל הו׳ הוא ממשות האש הרוחני אינו כמו אש האחוז בידינו שהיא בין הכתר והחכמ׳ כמין חמימות גדול ומאותו חמימות יוצא ממנו זוהר גדול בנצוץ אודם ובאותו ניצוץ נעשה בו צורות ודמות דחיות הקודש שיוצאים מפיהם הגחלים ומבעירות ובאותן הגחלי׳ מתפשטים שלהבת וזהו שאמר למעל׳ חיות אש ממללות והוא האש הרוחני דומי׳ דאויר הרוחני שלא יחזיקנו דבר ואינו נתפס כלל וע״ז אמרו בעלי המרכב׳ גחלי אש ועמודי אש ושלהביות של אש הכל הם ענפי החשמ״ל. המפעל הז׳ מור׳ על זקוקי אש המתפשטי׳ והמתרבי׳ ממנו בניצוץ דזיקו׳ הבערתו ושלהביות הם להבי אש וזקוקי אש עומדים זה כנגד זה וזה בצד זה למעל׳ בכתר החכמ׳ כלפי התפארת. המפעל הח׳ מורה על אותיות השם המפעל הט׳ מור׳ על זכרו מהו ר״ל מתוך שמכיר אדם ידיעתו של הקב״ה ומכיר עיקר פעליו וכותן כוונתו ומחשבתו בכח שרול׳ לפעול בו דרך קדושה או הפך זה או לברך האדם או לקללו כותן עיניו במהות הכח ההוא ויודע להנהיג מחשבתו בהנהגת השם שבו נק׳ כח ההוא שרול׳ לפעו׳ בו י״ם בלימה פי׳ כתן הקב״ה כח השוה בכולן כדי להיותם שוים להשפיע ברכה או זולתה כילד כשישראל עושין רצונו של מקום אפילו השמאל נעשה ימין. המפעל הי׳ מהו עצם הבורא יתברך שמו מורה שהוא עצם מי דומה כמרא׳ דמות נשמה וצורתה שהיא דוגמת האדם אלא שהוא רוחפת כמו הרוח או האויר שהוא צורה ולא גולם והקב״ה כך ודומה ואינו דומה וחס ושלום וחלילה שאין לו לא דמות ולא צורה אלא דמות שכלו עומד כנשמה המצויירת בבנין הגוף כך מצויר בספי׳ ואם תרצה להבין תחשוב הדקות והמהות ולא הממשות והקב״ה משפיע בכל הספירות וכל הספירות מכחו ונרא׳ באמצעות׳ ומתרוממ עליהם ומתעל׳ עד אין סוף לרוממותו וזהו כמרא׳ אדם מלמעל׳ ולא אדם ממש והבורא מתנשא על כל גיאות ונשיאות דבק בו ונאצל ממנו והוא כלי שלו להשפיע לו כל

ספר הפליאה

בעלי כוחות הגילוי שהפעל הי״א מורה נתיבות השכל את שם ועתה שמע ענין הנתיבות דע כי נתיבות השם כ״ו כנגד חשבון השם:

הנתיב הא׳ נקרא שכל הקבוע ונקרא כן מפני שמתעל׳ ומתגדל עד שורש החכמ׳ ממש. הב׳ הוא לב שכל הנבדל מפני שהוא מתרב׳ מלב החכמ׳ וכמלא נבדל משורש החכמ׳. הג׳ הוא לב המתמלא מפני שהוא מתמלא ברצוני עד החכמה. הד׳ הוא לב דבוק מפני שבעלוי מתדבק בחכמה. הה׳ הוא הנתיב הנקרא לב שאחוז מפני שבהרכבת העילוי הוא אחוז בחכמה ממש. הו׳ הוא נק׳ לב המתרבה ונקרא כן מפני שמתרב׳ מן השכל ועול׳ עד החכמ׳ בהשוואת העילוי. הז׳ הוא נקרא לב הקשור מפני שהוא נקשר בתנועת החכמה ועומד במקום אחד. הח׳ הוא נקרא לב הנשרש מפני שמתמעט בשרשו ואינו עולה כלל. הט׳ נקרא לב הפועל מפני שהוא פעול מכח השכל עד שחכמ׳ דברי׳ נדבקי׳ בעלת היחוד. והי׳ נקר׳ לב נפעל מפני שהוא פעול מכח שכל המתאצל ממנו והוא נדבק בו הי״א נק׳ לב הממשלה מפני שמושך ממשלה מעלה השכל ומושך הרצוי מכל צדדיו עד הנתיב הכ״ו נק׳ לב הגמור מפני שהוא תשלום גמר השכל והשכל נק׳ שכל קבוע והכווני׳ זה כי הוא ביסוד והוא יסוד לכל הנתיבות החכמה הנפעל. הי״ב מורה על נתיבות החכמה שהם ל״ב ואלו הם עשר ספירות וכ״ב אותיות יסוד על כל אות ואות נתיב בפ״ע והנתיבות האלה נקראי׳ כתר עליון הוא נתיב הראשון שבו נגלה כבודו של הקב״ה קודם בריאת עולם ומתחלק לד׳ חלקי׳ מרובעי׳ ומכווני׳ והוא הכתר. החלק הא׳ נקרא חיות מזומן להשפיע חיות לכל הנבראי׳ מהאחדות והחיות הוא קיום בו ואינו חוץ ממנו הב׳ נקרא קיום מזומן לקיום כל הנמצאי׳ מתוך האחדות שכל הספירות נקראי׳ אחדות שוה המתמלא מאמצעות השמי׳ העליוני׳ וזה החלק נקרא חלק הקיום הוא מלאה ומשפיע שפע וקיום בכל הספירות כדי להשוותם בהשוואת קיומו כי כל הספירות נקראי׳ כולם גוף אחד וענין א׳ ושורש א׳ כלומר הם מזומנות בהשואה אחת כמו הגוף וענין אחד בלי קיצוץ ופירוד ושורש אחד שכולם הם נשרשי׳ בשורש העליון המעמידם הוא הכתר. החלק הג׳ הוא נקרא אמיתית המציאות בעבור שקודם שברא קב״ה את העולם הי׳ עומד בחייו וחייו בעצמו כי עצמו וחייו הם דבר אחד. החלק הד׳ נקרא לב הקדוש׳ בעבור שהכתר הוא קדושה העליונ׳ והוקדם מתקדם בעלם הכתר וע״כ נקרא כתר פאר וכבוד של כל הספירות. ונתיב ב׳ נקרא חכמה קדומה מתחלקת לד׳ חלקי׳ וכו׳ עד והרצוי מתרבה מהחכמ׳ הוא חי בעצם מלאך ממונה עליה ושמו הנכישא״ל שהוא שר לחכמה ולתבונה. הנתיב הג׳ גבורה והוא שני חלקים מתחלקי׳ מהגבורי׳. הא׳ נקרא ערפל הוא ערפלי טוהר והוא אחוז מלב הבינה ועל זה אורה מתעלמת תוך הבינ׳. השני נקרא מדת הדין דומה לחשך מחשיך עיני כל בריה כדי שלא יהיו יכולין להשיג מאשות הערפל והבן כי חשמל והערפל שתי אורות זו בלב זו וזה הדבר הי׳ חיזוק לכל הנביאי׳ שהיו מתנבאי׳. הנתיב הד׳ הוא כלא הוא ענין עומד מימין כדי לקטרג על מדת הפחד הוא הנקרא שפע חסד בעבור שהכלא בא מלב החסד ומתפרשים ממנו כמה תנועות שמתנועעת מהחסד ודקדוקיהן ובעד הכלא מתחלק לד׳ חלקים וכל חלק מורה ענינו ומהותו. הא׳ מורה שהכלא הוא כסא של הקב״ה ויש בו שורש עקר לכל חיות הנאצלות מהחסד ע״ז אמרו החסד עומד בנלאותו ונק׳ הכלא כסא מפני שכל הכוחות וכל הדברי׳ הם כסא להקב״ה ומתאוים שיהי׳ הקב״ה בנחילתם כמו שאמרו בעלי המרכב׳ פעם אחת ביום עומד הכסא כבוד לפני הקב״ה ואומר התכבד ושב עלי מלך הכבוד מפואר לפי שמשאך חביב עלי והכסא הזה הוא כלא ומתפרדים ממנו כמה כסאות להקב״ה. הב׳ היא מדה כלאית עומדת לכלא עולם. הג׳ הוא ענין עומד לעדי עד כמו שכתוב כלא. הד׳ הוא ענין קיום. הנתיב הה׳ נקרא הוד הוא עומד באמצע כנגד הברית שהוא באדם וע״ז נקרא במלת הלבון ובמלת המעור ר״ל כמו הלשון באדם הוא עומד באמצע כנגד הברית שהוא באדם כך היא הבינ׳ עומד באמצע הראש כמו הלשון בפה והוא עומד למעי׳ כנגד ברית מיל׳ וזהו שאמר יסוד המילה הוא שפי׳ הו״ד והבן על זה הר״ת וס״ת של הפסוק "מי" "יעלה" "לנו" "השמימה" מי שמעור שהוא גלוי הברית יעלה לנו אל הבינ׳ וזה כרת לו ברית בין עשר אצבעות רגליו והוא ברית מילה ר״ל כשתעיין בזה הפסוק תמצא ר״ת מילה וס״ת יהו״ה הרי שזה נכלל בזה וזה בזה ומלכות עומד באמצע כדי להשלים הכל כמו הלב באדם וזהו שאמרו הראה הקב״ה למשה קשר של תפלין וזהו כדי להבדיל בין טינוף יושבי הארץ לקדושת יושבי שמים כי מה שהוא למטה באדם מקום הברית נקרא למעל׳ תפילין ואלו הם קשרי תפילין הם פרקי הספירות הנקר׳ הוד וז״ש הרא׳ לו למרע״ה קשר של תפילין כלומר למדו השגה רבה וד׳ בתים של תפילין הם רמז לד׳ ספירות השער הנ׳ משערי בינה נק׳ שער הדממה בעבור שזה הנה עומד בבינה בזה השער ולא הי׳ לו רשות למרע״ה לדקדק באותו השער בעבור כבודו של הקב״ה ודע כי ידיעת הבורא מזה ממש לא השיגו ולא ידעו ולא הי׳ לו רשות כלל ועל זה נעלם ממנו סוד זה השער ע״ז בקש כשאמר הראני נא את כבודך ואדעך. א״ל הקב״ה וראית את אחורי ופני לא יראו ר״ל כל הספירות תשיג לענין השמשות כדי שתוכל לבאר כל אחד ואחד אבל

פני

שהם כתר חכמה בינה לא תוכל להשיגם מפני זה שער שכבודו מלא בתוכו הספיר' השנית הנקראת תחלת האצילות שמשתתפת עם כל נאצל ונקרא חכמ' על ה' ענינים. הא' בעבור שהיא מקננת ומסתתרת באמצעית הכתר למעל' וכשנבראת הית' בכח רבוי ומתחלקת לצורות כגדלו' זו מזו ונקשרות זו בזו והם י' ספירות ולא היתה החכמ' נקשרת בהם ולא נכרת בתוכם והיו מתנועעי' ורצי' כמרוצת הכסף בתוך האש ולא היה בהם הכח ליסב עד שחבשן הקב"ה והניחם כל אחד מן העלה ואז היתה החכמ' ניכרת והיינו דכתיב מגבי נהלות חב"ם. הענין הב' נקרא שכעם שאותיות הפורחות באמצעות' היו נדבקי' בחכמ' נסתרת עד שנעש' גוף אחד וכשהיו כולם מתחלקי' כל אחד ואחד בצורי' משתנית מחברתם נקראות תפילי' והם ד"ב אותיות ועתה שמע ענייכם א' יש לה ג' צדדין ראש ואמצע וסוף ראש הוא הצד העליון שבו אדוק ומורי' על מתמות החכמ' וזכרון הכח שהיא נאצלת ממנו והאמצע מורי' על ממשות השכל מתרב' מהחכמ' והסוף מורי' על סוד' המתרב' מהשכל וזו היא צורת' מזומנת להבין מעשה העליוני' והיא תחלת ליחוד התחתוני' ע"כ נעש' דבר א' והם *בכבוד הדעת אלו ג' צדדין שפע מוחלק ויונקי' כח מזה החלק שלפניו מכח השוואתם ובזכרונם ובזיווג נוקבי' בית קיבול לכח הנאצל ונפרד מהם שהוא כח הנגלו' הנראית בתוך עשר ספירות שהיא כלל לכל ענפי החכמ' שהם נשרשי' בשרש העליוני' אצל הכתר כדי להמשיך כח חזוק בכל הקצוי' ב' יש לה ב' צדדין באמצעם יוצא על הצד הב' מלפניה ומלאחריה והיא פתוח' כדי לקבל תוספת רוח הקודש מן *הארץ כמלא הא' כמו הרב המשים דברי' בפי תלמיד שהיא הב' וצורתה פתוח' מזומנת להכיל עקר האחדות וזה ביאור ענייני' ותכונת ראיתה בהבנת החכמ'. ג' יש לה ב' צדדין ומט' והמט' אחות באמצעותם דוגמא של זוהר העשוי לקבל שפע שלמעל' ממנו ושוא פתוח' לפני' כדי להשפיע מאותו כח באותיות שלמט' הימנ' ויש לה חלון בדוגמת' מפני שכל האותיות הם צורות עומדות בהשוואה החלונות שנבראו בתוכם כמו האספקלריאות המאירו' דומ' לזכוכית לבוא במיני לבעוני' מזומנת לאחו' ולגזור בהם נועם'. ד' יש לה ב' צדדין צד נטוי וצד סמוך והוא דפוס להשלי' בה חומר היסודות דבוק' באמצע הב' והחלון שלה יש בו ממשות להכיל מכל צדדין מלמט' ולא מלמעל' ועל זה נק' נאות הצורי' ה' בדוגמתה פתוח' כדי לקבל שפע מכל צד ופתוח' כנגד פניה כדי להיות יונקת כל האותיות ממנה בדרך השפע והיא מניק' והיא סתומ' מלמעל' כדי שלא יהפסק השפע לצאת חוץ ממנה ו' היא עומדת בזו הצור' למצוא בו דוגמא

נסתרת וניכרית בזו הצורי' ז' עומדת בזו הצורי' כדי לצאת השווא' וחילוק לגולם הנאצל והנעש' מן החומר. ח' נקראת כך על שם שהוא דפוס לשבת גולם רוחני וגולם גופני. דמות שהוא חי הוא הצורי' לכל הדברים שהם בעלי חיים וע"כ נקראת בלשון חיים. ט' היא כפופ' מלפניה וזקופ' מכל צדדים וממנה מתאצלות כל הדברי' שהם לבית השכל והמדע ר"ל הסתר בהם נסתרי' בתוכה. י' היא צורת רוחני מקבלת שפע וברכה ונעשית השווא' לכולם וכולם יונקי' ממנה והיא קיבלת כולם וע"כ נעשית כמו דמות צורי' זקופה מתרוממת ויושבת בראש ונעשית ראש לכולם והיא עם כולם ואין מכולם והאותיות אחרות הם נסתרות בהפוך הבליאן עד השין שהוא קשר של תפילין שכך הוא ד"ב אותיות והשוואתם והבנתם ואותיות הפוכות משתנית בהם כולם הם קשורות זו בזו לגמור פועל ולהבין מעשה זהו קשר של תפילין ר"ל שכולם הם דבוקות בכח השין ובכח השי"ן ונעשתה הא' ראש לכולן והי' כלל כולן והכל מור' על קדמותו של הקב"ה זהו שנאמר וראית את אחורי ופני לא יראו כלומר תשיג מה שידבק בו ויתחבר אליו הכל בראוי גמור אבל מה שהי' קודם אלהותו לא תוכל להשיגו כדי שלא תאמר עלי' כשאר כל האחרות ע"ד פלוני יצא ממקום פלוני ותקו' פלוני ממקום פלוני והי' כולא יחידו חי"ל ותקים קדוש' בלוע כמו החרב הבלוע בתוך נרתקו. הענין הג' הוא נקרא חכמ' מפני שהיא מסותרת באמצעית הכתר כמו האיך בפ"ס וזה ח"כ מ"ה וכתב שהמע"ס אנו מתחקים מורי' על פנימית החכמ' עם הכתר. הענין הד' נקרא חכמ' בעבור שהוא בכתר והסוד וההדר נעשו דבר אחד והכל קשור זה בזה הענין הה' נקרא חכמ' בעבור שהיא נאצלת ממנו זוהר גדול מהכתר ונעשו עמה ספירו' מיוחדו' וזהו שאמרו קודם שברא הקב"ה את עולמו הי' בונה עולמות ומחריבן עד שחבשן הקב"ה והוציא כנגדן את האותיות כל אות ואות נקרא נתיב מוצלע והנתיבות הם דרכי החכמ' והכל כאחד נקרא שלום וזהו בכתוב דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. כ' הדרכים והנתיבות מענין אלף נטעו כי הכ' של ד"ב אותיות נקרא כבוד והוא צורת שכל קבוע והוא הנתיב שלה. ל' הוא צורת אור מופלא עומדת כמו מרא' שהשכל נרא' מתוכ' והוא הנתיב שלה מ' הוא אור לא פתוח' והמ' האחרת סתומ' והכל דבר אחד והנתיב שלה נקרא אור לא ומלואלא נ' הם שני דברים כנגד אור הנתיב הנסתר ותכונת הקדמון ונעש' הכל דבר אחד ועל זה נקרא השם נאמן והוא מגזירת אמונ' ר"ל אב האמונה שמכחו האותו' נאצלת והוא נאמן בבריאותיו. ס' הנתיב השלם הוא אור הבהיר מפני שהיא מקופפת בקצותיה מכל צד והיא

הנה'

*עי' בפרדס שער כ"ז

ספר הפליאה

שנתי' שלה. ע' הוא לשון עבודי' וע"ז נקרא הכתיב שלה כסא הנוגה ויש לה שני ראשין והוא שנוף עומד פתוח' לקבל פועל המעשה. פת זה ענין א' נקראים בירת שכלי' והכתיב שלהם נק' אור הגדול' שנק' חזית כלומר מקום מולא חזיון החוזים צין זה מושכל והכתיב שלהם נקרא גלגל המרכבה והוא מקו העושר ששם משתווים כל דברי הטהרה והוא מורה עליהם. ק' ענין וצורה של זוהר שמשם היו לוחות הברית שנתנו ע"י משה רע"ה וע"כ נקרא הקב"ה אלהים קדושי' כי הוא קדוש בכל ענייני הקדושות והענין והכתיב של אור הנקרא כסא הכבוד. ר' הוא יסוד ההויות הכתיב שלה שמיוסדי' בהם כל הויות שבעולם. ש' כבר אמרתי שהוא דמות קשר של תפילין והכתיב שנה נקרא תמסות הפעול. ת' היא כנגד חיק של תפילין והכתיב שלה נק' תהלות שמש' הרי ענייני האותיות שבשם הקב"ה באתלצות החכמ' ונעשו הם והוא דבר אחד גלוים ונסתרי' אחוזים בפרטי הכתר וע"ז קרא הקב"ה לכולם בשם א' והוא שם החכמה כמה שנאמר ה' בחכמ' יסד ארץ הנה שני בראשית וגדלו ידוע ול"ב נתיבות החכמ' מסודרים כך שכל קבוע א'. חכמ' הקדומ' ב'. אור מופלא ג'. ואור ניכה ד'. אור הנסתר ה'. בנין ו'. אור מתכולן ז'. חשמל ח'. גולם ט'. אור לא י' ערפל י"א. רלין י"ב. אור מלוחלח י"ג. כסא הנוגה י"ד. ללם ט"ו. אור מחסיר י"ו. אופן הגדולי' י"ז. הרשיר י"ח. אור מזוקק י"ט. כרוב ך'. אור לח כ"א. ומלוחלח כ"ב. רעיון כ"ג. גלגל המרכבי כ"ד. אויר השיבב כ"ה. אויר בהיר כ"ו. חיות כ"ז פרגוד כ"ח. כסא הכבוד כ"ט. הגיון ל' אור הכונה ל"א הדר גדולה ל"ב: וכדי שלא תאמר גודל הב' רומז נבחר והוא הגדול ואינו פועל לכן עשה ל' של ישראל שהיא השלמת השיר' ורומז בת"ת גדול כענין והכין לירח הלבנה ר"ל ראה העולם שניט' אחרי השמש ונרא לורת הלבנה:

וגם בצלמינו כדמותנו שני הכונן הפוכי' מתאוקמי' למעלה ולמטה כי אמר הקב"ה אם הברא אדם מן העליוני' יתקנאו התחתוני' ואם מן התחתוני' יתקנאו העליוני' ולכן לקח הרוח מן העליוני' אלו נוכין עליוני' וגוף מן התחתוני' אלו מכין תחתוני' ובאמת שאין קנאה במעשה בראשית וגם נבראים א' קטנה לפי שבכבר' הקב"ה את עולמו ברא בשם יה הוא שנאמר י"רעם ה"ים ו"מלואו ובשם יה"ו קרע משה את הים וה' אחרון ברא עולם ולכן הה' קטנה זה יכחתנו השם ברא את האדם ונפרד הא' מן הה' והה' בהוא השבת ממה שלמעלי מהנה וגא נח ואיגל הה' עם הה' ועקם הה' להביע למעל' ולמט' וגם אררה בחלק' הר' ועושה שני רישין הם שני צינורות גדולים

ולכיר א' על כל רו"ר לרדת משם שמים לשבוע את העולם והיו"ד בתוך הר' ר"ל שבה היוד כהפך עליהם לרעה ולכן הי' שבתוך הרי הוא מהופך וגם ויקחו להם נשי' מכל אשר בחרו הא' ארוכי' למעל' למט' לומר לך עזא ועזאל תלוים בין השמים והארץ וגם לא ידון רוחי הני' נוטה למט' והי' למעלה לומר לך רוחי שיורדת מלמעל' למטה והוא רוח חדשה לא ידון הן' הפשוט שהוא מרמז רק גם היא יעשה ליכור להשפיע רעה עליה' שימחו מן האדמ' ע"כ הן' נוטה למטה א"ל ר' הרשני ואדבר כי אומר אני אם חכם בני ישמח לבי גם אני ובני בני' הרי הם כבני' ואתה בו בני ואע"פ שאיכך כראי' ואני שמח בחכמתך כי כל דבריך טובי' ונכוני' וכן תשמח גם אתה כי אני בנך הסכי' ומ"מ בלא רשות לא אדבר ואם תתן לי רשות ותמחול לי על כל מה שאומר הנה מה טוב ומה נעים ואם לאו הרשות בידך ואשים יד לפה כאשר אמרת: א"ל בני ושלותי שאשמע מפיך דברי' נכוני' המרווי' והמישבי' את הלב והשכל: א"ל א"כ אשאלה ממנו תענה לשון ולא אוסיף ולא אגרע ממה שאמר לי אבי ז"ל כי דברי הם דברי' המביאין את האדם לידי אחילו הוא אם של עלמות וראיתי כל דבריך ארוכי' וביושר הם עומדי' אלא שאין להם עדי' משל לאדי שהביא שט"ח על חבירו ודקדקו הדיינן עליו ולא מלאו בו שום פסול ובנאותו ומשום שאין השטר מתקיי' אלא בחותמיו ראו חתימת העדי' שאינו ניכר לבין א"ל הואיל ואין השטר מתקיי' אלא בחותמיו א"כ אין לך ראי' עליו כן הדבר הזה כל דבריך הם אמת אלא שאין לך עדים ואם אחזירך ואשאל ממך ראי' על כל ענין וענין תלאה להשיב לי. לכן פתוח פיך ושמע באזניך מה שאומר ב' בראשית ול' לעיני כל ישראל הוא ל"ב חלוק הב' לאחדי' והוא א"א הרי כאן ב' לרף שני בית"ן והם ד' חלוק הד' לאחדי' והם ד' אלפין לרפא עם הד' והוא ח' חלק הח' לאחדי' והם ח' אלפין לרפא עם הח' והם י"ו חלק י"ו לאחדי' והרי הם י"ו אלפין לרפא עם י"ו והם ל"ב הרי ב' בראשית הא"ל ל"ב וגדלו רומז בכתר עליון ואין לך עסק בנסתרות כי הכתר הוא לבא דלבין ורזא דרזין נקודה סתימא ודקה ובמכוסה ממך אל תדרוש. ל' לעיני כל ישראל יש לו עשירית וכחלק לעשירית חלקיו לני עשירית והוא ג' יודין מלאים והם צ"ם ל"ל אגרס בקריאתם שהיא המילוי ועולי' כל"ח מאן הא' כל"ח הוא גודל הלת"ד הוא מגדל הפורח באויר ועולה בכתר ע"י הבינ' שהכתר הוא כלא כל נלאי' חלק הב' של כל"ח לעשירית ועושה ה' יודין לרפא הם כ' כי תאלאם כו"ן כו"ן והם ק"ו קיו תפארת ויסוד מהיכן כאלו מכתר עליון שגודל הלמד רומז עליו הל' של כלא חלקא לעשירית ס' יודין

לרפא

לצרפם שהם לפי מקריאתן שהוא המילד הוא
יצחק אחיו הלוי שנגלה הוא בד"י של יצחק ובאתי לך
אין כחו וכלאו של יצחק אלא מגדל הלוי הוא כתר
עליון ואין לך עסק בנסתרות חלוק הא' של כלא
לאחדי' כי אין לו עשירית ואם א' א' חברם עם א'
ואם י"ו חלק י"ו לאחדי' ואם י"ו אלפין חברם עם
י"ו ואם ל"ב והנה שב הל"ב בלב ליצא דליצין רזא דרזין
נקודה דקה סתימא אין לך עסק בנסתרות כי אין לך
דבר שנתירה להרמז באין סוף ואיך אמרת גודל הש'
מרמז אליו ולכן במכוסה ממך אל תחקור. ועתה שמע ר'
דברי נח"ס בכך מה יאמר בליורי ל"ב שהם מלעייר
ד"ו והלי' מלעייר כיו הן לד' חלופו באי"ת ב"ם והוא
ד"ק וקריאתם דל"ת קו"ף הוא כתר ליצא דליצין רזא דרזין
רזא עילאי נקודי' סתימה אין לך עסק בנסתרות הו'
של ד"ו תן לו חלופי באי"ת ב"ם והוא ר"ף הוא אלהי'
והוא הנקרא ל"ב. ויתעלב אל לבו תמלא הד"ו בקריאתם
הוא דל"ת ו"ו הוא שנאמר וה' כראותו כי אין הנער
ומ"ת הוא יעקב הנק' ל"ב לו ל"ב אלא שהכתר ליצא
עילאי ואין לך עסק בנסתרות ועתה חלוק הד'
לאחדי' והוא ד' אלפין לצרפו עם הד' והוא ח' חלקתו
לאחדי' והוא ח' אלפין לצרפו עם הח' הוא י"ו חלקתו
לאחדי' והוא י"ו אלפין לצרפו עם י"ו הוא ל"ב והנה
שהכתר בלב ליצא דליצין רזא דרזין ואין לך עסק
בנסתרות חלוק הו' של ד"ו לאחדי' ואם ו' אלפין
לצרפם עם ו' ואם י"ב חלק י"ב לאחדי' ואם י"ב אלפין
לצרפם עם הי"ב הם כ"ד חלק הכ"ד לאחדי' ואם כ"ד
אלפין לצרפם עם כ"ד ואם יאריה אתי' עם גודל הל"ב
הוא שם של ו' אותיות ואם א"ם יאו"ה מ"ח עליון עם
גודל הלב הוא כתר עליון רזא סתימא נקודה דקה
לבא דליצין אין לך עסק בנסתרות מי שאינו הירא
ורך לב ירא ולא יפחד כי הב' של בראשית שעשה
ליוצר ד"ו שהד"ו הוא כעלם הוי"ד בקם ה"י ותלאו כי
נתחבר עם הד' ובעת' הוא ה"י שנקרא ראשית חכמה
והב' בכתר עליון ליצא דליצין רזא דרזין אין לך עסק
בנסתרות והלי' של ל"ב שמלעייר כ"ד שהי' נחלק לעשירית
זהם ב' יודין שהם מ' הנה מלא אות שהוא ג"כ
מלעייר כ"ו זהו תו' ומשך הו' הנקרא' שני'ה' באות
למ"ד וגודל הלי' הוא כ"ע פנה הבי' פני' ואחור ולקח
י"ל והבי' הרי כאן ס' וכן פנה הו' פנים ואחור ולקח
ז' ה' הרי כאן י"א לצרפם עם הה' הם ע"א קרא הע'
בקריאתם שהוא קי"ל והוא בנ"י ול"ב עלך עם גודל הלי'
וגודל הב' שהוא ל"ב שני אותיות כנא עלאה אין
לך עסק בנסתרות ועתה שמע השני מכ"ין מעוקתי'
שבלבם כדמותינו מוכרחי' הם לאיות כסים למעלה
שלמעלה הד"ו פרלופי' שהם שני מכין הם בעולי' שהפל
מהמכי' עלמן למעלה לסרלות עלין להם כמו והנה

הרין ראשון שבלבנו הצלהו בעשירית ואם ה' יודין
לצרפם הם כ' כי וכ' מתחלף ע"כ באי"ת ב"ם ראית
עכין גדול שהכ' האו' אים והב' אשה ועם אליפם שהוא
ע"כ ע"כ עולה יקה הוא שנא' כי יקה אים אשה
ואפ"ה מעקתין עליון למעלה להודיע מאין כחה
ופרנסתה. וכן ה' בהברא קטנה דע כי שם העלם
הוא שם יה"ו ועמו ברא העולם שנא' יעלו"ן השד"ה
וכ"ל וכתיב ה' בחכמה יסד ארץ בחכמה בני' הסוד
וגלה סודו אל עבדיו ולכן ראוי לידע ולהבין איך בראו
בה' שאמרו ז"ל בה' בראם כי תמנה מא' ועד ק' ולא
עד בכלל תמלא ה' מאות חסר ה' הוא מהלך העולם
מרום אחד שהיא ת"ק ועוד תמנה ק"ר ש"ת הוא
מהלך שני רקיעי' שהם שני פעמי' ת"ק ועוד תמנה
הפם עין הד' עולה ת"ק מהלך רקיע אחד מכמ"ן עולה
מהלך שבע רקיעי' והרי כאן ט' רקיעי' ורקיע העשירי
כלול עם התשיעי וראה והבן שכל רקיע ורקיע יש לו
מהלך ת"ק חסר ה' מכולם ואותו חסרון מלא הקב"ה
באות ה' שלו דע והבן שרוח צפונית פתוח' כדי לדון
האומות באותו החסרון וזהו שנא' אף תיטיבו ותריעו
ר"ל את הטיבו לבנות ולסתום רוח צפונית הנק' אף
והיא חסרה ופתוח' כענין שנא' נוטה צפון על תוהו
אז תריעו שתתקנו כאשר תקנתיו אז יעשה על האומות
כמו שאמר הכתוב מצפון תפתח הרעה: ואם לאו ירדה
שאול דכתיב ישובו רשעי' לשאולה בעבור שהיא חסירה
ה' והיא פתוחה וגם זה ינחמנו הז' שלו דרגא ואמר
למך למה זה יעלה במעלות הסולם ויוריד הרחמי'
בעולם. ויתקיים והנה מלת זה הוא י"ב הצרפם ועולה
כח ויסוד בגולי' כי חלוק הז' לאחדי' והוא ז' אלפין
לצרפם ע"ז הרי י"ד חלוק י"ד לאחדי' ואם י"ד אלפין
לצרפם עם י"ד הרי כ"ח ואם כח העולם וקיומו הם
רא"ת כמו אותב יהודה את תמר והוא הכח שלא שערי
יסודי' הוא בן יעקב ויעקב הוליד את וכף הוא הנקרא
זה ינחמנו. ובעשה כח ויסוד עולם ונתמלא כ"ח כ"ף
ח"ת עולה תקח וראתו יהודי' במעליהו ואמר לה הקח
לה בכף ח"ת הוא תקח והנה ה' של זה מה עשתה
נתחברה עם כעלמה שהם ה"א וה' נתחבר עמהם
ועולה בא"ה זהו והסר בגדי אלמנותה מעלי' ובלת
באה"ה זהו ולא מלאתי' עם הבן וגם אחר אירה
מדתו של הקב"ה כשמאבד האדם מן העולם ומליף
המלאך הממונה עליו את לבוני את ליתה והמלך
הולך לו ואת תמה ק מדור לדור עד שיחזור אליו מלאכו
ואוהו מלאך כל זמן שהוא בלבד ובאיביד כיון לאחד
שבא בחסיבי' ובלי כיון לזה שזכור זהו אחד עשיר
ואחד עני וליתי' הראה בה פך ואם הממון אינו ביושר
מאבדו ונפשו עמו אבל במזל לא עשה כן אלא אובד
למזלי ונוטר הם המזוני' שלהם הם נטבעי' בים
וכנגדם

וכנגדם מזל בריה׳ נמשך דיבור ולאדם מן העולם עמהם ולפי שרי׳ התעוני׳ על הטוברין בנהמי אמן לא חש זהו שהי׳ נתיך הרי׳ להרמז הענין וגם אמר באחז אותה ח׳ ארובה למעל׳ ולמט׳ לקוד עמוק כעלם ודע לך שכח׳ הא כוח של בחול׳ והמלאכי׳ ראות יפת הואר של הגבול׳ ורצו לבא עלי׳ ולא שמעה אליהם לעקה והליל״ה ולכן קבעוה בגלגל היורד למעל׳ ולמט׳ והוא מזל בתולה וזה ידוע וגם לא ידון רוחי שמע כוונתו כך אמר הקב״ה לא ידון רוחי שהיא העמדה כלומר לא יתעלה רוחי בענין ויתעלה אל לבו בעבור בשר ודם שבה וכלימה רמה ותולעה וירה תולעי׳ ויבאה שמחה את האדם בגבול ויצא העלבון מרוחי וע״כ שן׳ שומה להשפי׳ ולהכניע אותם ועתה ראית ושמעת גודל הבי׳ והלי׳ ובהם שמע מה עשה הקב״ה כשעל׳ משה ברקיע מלאו להקב״ה שהי׳ מחלק התורי׳ לפרשיות ופסוקים וראה פסוק בראשית שיש לו כ״ח אותיות ואמר לו מהו האותיות האלו א״ל הם יזכו העולם האותיות כאשר יהיו כתבם א״ל משה להקב״ה זהו הכח כח רבים או כח אחד א״ל כח אחד שאינו נחלק רק באותיות א״ב ג״ד השולי׳ אחד א״ל רבונא דעלמ׳ ולמה פסוק שלמה בראשית הוא אותיות י״ו א״ל כדי שיתחברו עם כ״ח אותיות של פסוק בראשית ויעלה אדם לומר לך שימתי הוא אדם כשמלא חן בעיני ה׳ ואם לאו אותיות י״ו שהם אי׳ לומר כך אוי לנפשו אם לא מלא חן בעיני ה׳ א״ל להקב״ה ואוי ממי הוא בא מאחד או מרבים א״ל מאחד הגוזר את הכל א״ל ראיית א״ל למשה אינו נחלק אוי אנא לא׳ א״ל מהו אל״ף א״ל קריאתו במילואו אל״ף וקריאתו אחד והוא אל רם אחד שהפ׳ הוא במוכה מאות ורם הוא שמנה מאות א״ל א״כ אחד בראש והאחד בסו״ף שני אחדי׳ א״ל למשה לרף הב׳ אחדים והם יהו״ה א״ל להקב״ה מהו יהו״ה א״ל א״ב בסוף אב לבולן בכן אינו נחלק אלא לא׳ ולב׳ שהוא אב. א״ל רבד״ע שא׳ מלמ״יר יו״י הוא שוי״ת נמה ככנם שו׳ בין י׳ לי׳ א״ל שו׳ הוא כפיב משולב מן שי׳ ומריק לי׳ ובי׳ של אב הוא מלמ״יר ד״ו כמלם שי׳ א״ל רבד״ע יו״י הוא שוי״ת ולבו שיכן א״ל למשה לבו בקרבו ומלא יוד וי״ו הוא ל״ב א״ל רבד״ע כמה מי הוא א״ל לרף יו״י עם ל״ב והוא כח א״ל להקב״ה א״כ היינו דכתיב כשואה אן אן לה א״ל ר׳ אתה שואה אין אין והוא אלה תולדות כח כח :

ופרשת בראשית נשלם ומי שעוזרני בזה יעזרני עד לעיני כל ישראל. א״ל בני מהו יעזרני א״ל כבר השלמתי א״ל בני אם השלמת מהו אין א״ל ואין א״ל מהו ואי״ן א״ל והן במה עולמותיכם א״ל מהו ואין א״ל ק׳ א״ל מהו ק׳ א״ל קו״ף והכוונה נשלם אין הוא והן ואין באל״ף ב״ש עולה ק׳ וקריאת הק׳ הוא קוף מלא א״ל וקוף מלא מהו א״ל יהו״ה ברבוע א״ל בני היינו דכתיב ונח מצא חן בעיני ה׳. וכשם שנח מצא חן בעיני ה׳ כן אתה בני אמר בו אותיות כ״ח מלא חן בעיני ה׳ ויודע דעת עליון רזי עליון זכאה את בעלמא דין ובעלמא דאתי א״ל רבי שאלתני מהו אוי״ה א׳ של כס ו״ה של י״ה ויה״ר שהוא יתבר להשלים הכסא ולהשלי׳ השם ויהי׳ הכסא שלם והשם שלם ויפדנו מגויי׳ הארצות א״ל בני מי הוא המשלי׳ א״ל א״ף א״ל מהו א״ף א״ל ר׳ אל רם א״ל בני אל רם הוא יוליכנו קוממיות לארצנו א״ל ר׳ אמן א״ל בני מהו אמן א״ל אל״ף מ״ם נו״ן א״ל בני היינו ארץ יראה ושקטה א״ל רבי מהו ארץ א״ל במי״ק הוא אדם הנקראת בי״י א״ל מהו בי א״ל בי״י באלהים ב״ש הוא שי״ם א״ל היינו דכתיב כי שם ה׳ אקרא הבו גודל לאלהינו א״ל בני כי שם בא שלם א״כ נחום בני יברכך ה׳ וישמרך. יאר ה׳ פניו אליך ויחנך. ישא ה׳ פניו אליך וישם לך שלום. א״ל אני ורבי יוסי שברך שלום אמן וכן יהי רצון :

נשלם פרשת בראשית. בעזרת שאין לו אחרית וראשית. ושדרך
לא רכב על דבר אמת. בריך רחמנא סליק חזק ונתחזק.

עלינו להודות ולהלל לבוראינו יתב״ש שזיכנו וקיימנו להשלים ולקיים ס׳ הקדוש הזה זהו ס׳ תולדות אדם הגדול בפליאה של מעלה ובפליאה של מטה כל רז לא אנים לי׳ שבם יזכנו להיות אפר תחת רגליהם רגל ישרה ולחיות מאותן הזוכים לחזות בנועם ה׳ ולבקר בהיכלו אכי״ר :

